

Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ
'duù

The New Testament in the Ndogo language

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Màtéyò	4
Màrikò	38
Lúkà	59
Jòvánì	95
Ndâ Nèté	127
Rómà	164
1 Kòrìndì	178
2 Kòrìndì	191
Gàlátì	200
Éfàsù	206
Fílípì	211
Kòlósìyà	215
1 Tèsàlónìkà	219
2 Tèsàlónìkà	223
1 Tìmàtéyò	225
2 Tìmàtéyò	229
Títò	232
Fílímònì	234
Ìbìráyò	235
Jákòmò	246
1 Piyétòrò	250
2 Piyétòrò	254
1 Jòvánì	257
2 Jòvánì	261
3 Jòvánì	262
Júdà	263
Có Kóó	265

Màtéyò

Tà-ká-tà gítí rẹngbó Jézù

1 Nìno a tà-ká-tà gítí rẹngbó bà jò Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí 'vii mì Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Ìziriyéli, tí 'vii mì Àbiráámò tí mbe jò ọ̀nà ndâ Ìziriyéli 'dáá gí.

² Nìno a rẹ̀ ndâ ká gù Jézù mbe 'bità 'do tí Àbiráámò yee tí Dàvidè:

Àbiráámò ká jò Ìzákò,

Ìzákò gii jò Jàkóbè,

Jàkóbè gii jò ndâ Júdáà ta ndâ ná'vindí wó.

³ Júdáà gii jò ndâ Pèrèzi ta Zérà mítí Tàmàrà,

Pèrèzi gii jò Èziróni,

Èziróni gii jò Rámù,

⁴ Rámù gii jò Àmìnàdàbí,

Àmìnàdàbí gii jò Nàsóni,

Nàsóni gii jò Sàlímóni,

⁵ Sàlímóni gii jò Bòwázi mítí Rà'ábù,

Bòwázi gii jò Obèdì mítí Rútà,

Obèdì gii jò Jési,

⁶ Bìndi Jési gii jò Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Ìziriyéli.

Nìno a rẹ̀ ndâ gù Jézù mbe 'bità 'do tí Dàvidè yee tí o bà kaa ndâ Ìziriyéli tí ndâ zà-za gó 'do 'bá mì ndú ya tí gí Bàbilóniyà:

Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Ìziriyéli gii jò Sólómóni mítí nawù wó Úràyà,

⁷ Sólómóni gii jò Rẹ̀yòbòwámù,

Rẹ̀yòbòwámù gii jò Àbíjà,

Àbíjà gii jò Àsà,

⁸ Àsà gii jò Yòsàfàtì,

Yòsàfàtì gii jò Yòrámù,

Yòrámù gii jò Úzáyà,

⁹ Úzáyà gii jò Yòtámù,

Yòtámù gii jò Áázi,

Áázi gii jò Èzikíyà,

¹⁰ Èzikíyà gii jò Mánásè,

Mánásè gii jò Àmóni,

Àmóni gii jò Yòsíyà,

¹¹ Yòsíyà gii jò ndâ Jèkòníyà ta ndâ ná'vindí wó. 'Do bà-i-nò à gii kaa ndâ Ìziriyéli tí ndâ zà-za gó ya tí gí Bàbilóniyà.

¹² Nìno a rẹ̀ ndâ gù Jézù mbe 'bità 'do tí o bà kaa ndâ Ìziriyéli tí ndâ zà-za gó 'do 'bá mì ndú ya tí gí Bàbilóniyà yee tí o bà jò Jézù:

Jèkòníyà gii jò Sèlìtiyéli si ndú Bàbilóniyà,

Bìndi Sèlìtiyéli gii jò Zèrùbàbèlè,

¹³ Zèrùbàbèlè gii jò Àbìyúdì,

Àbìyúdì gii jò Èliyákímì,

Èliyákímì gii jò Àzòrì,

¹⁴ Àzòrì gii jò Zàdókì,

Zàdókì gii jò Àkímì,

Àkímì gii jò Èliyúdì,

¹⁵ Èliyúdì gii jò Èliyázàrà,

Èliyázàrà gii jò Mátàni,

Mátàni gii jò Jàkóbè,

¹⁶ Bìndi Jàkóbè gii jò Jùzépè nó mbe kò Màriyà tí nawu Jézù nó tí Bìndi-Mbírì nò.

¹⁷ Muu ndâ gù Jézù mbe 'bità 'do tí Àbiráámò tí bu ndâ Ìziriyéli 'dáá gí, yee tí Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Ìziriyéli a bà 'dòkò bà jò tí tabà muu'bi-nje nà'ò. 'Do tí Dàvidè yee tí o bà kaa ndâ Ìziriyéli tí ndâ zà-za gó ya tí gí Bàbilóniyà 'dáá gí a bà 'dòkò bà jò tí tabà muu'bi-nje nà'ò. 'Do tí o bà kaa ndâ Ìziriyéli tí ndâ zà-za gó ya tí gí Bàbilóniyà yee tí o bà jò Jézù 'dáá gí a ndâ 'dakò muu'bi-nje nà'ò.

Bà jò Jézù tí Bìndi-Mbírì

¹⁸ Rẹngbó bà jò Jézù tí Bìndi-Mbírì éno. Ta o tí nò Jùzépè 'vee káa có tí Màriyà tí nawu Jézù tí Bìndi-Mbírì jéé gí, káa ndú toko bà sili ta yí lá. Káa kùro bà ko yí gí 'bá, Màriyà gii tẹ̀ nakáyì ta wotí mì Bèrì-mi-Mbírì gí.

¹⁹ Jùzépè mà gii nò éno, yí gii bàkà có bà dele ndi ndâ i mì wó 'do tàkò Màriyà gbí 'dè có á tàbèngii, tacó yí a tó 'dakò, káa go bà te nò á ro Màriyà mí kùro ndâ 'duù tí wó wálá. ²⁰ Káa si yí kù ko ọ̀ro ọ̀nà có tí nò, basili mì Mbírì gii gí gí muu wó gbí riì, Bìndi yí gii 'dè có ji yí máa, «Jùzépè, 'vii mì Dàvidè, cì gúku tí bà kò Màriyà tí nawù lo lá. Tacó 'vii tí nò gbí yí wó nò a 'vii mì Bèrì-mi-Mbírì. ²¹ Yí bà jò a 'vii-'dakò, Bìndi wò bà gbí rẹ̀ wó tí Jézù, tacó yí bà 'vala ndâ 'duù mì yo 'do gbí ndâ vò i mì ndú.»

²² I tí nò bàkà tí 'dáá ká tacó wàa có tí nó náa Mbírì táánò tuu ta 'bí mbe 'dòkò có mì wó máa,

²³ «'Bí ngbutu 'viní bà gii tẹ̀ nakáyì,

yí bà jò 'vii tí nò tí 'vii-'dakò,

náa áá bà gbí rẹ̀ wó tí Èmànuwélè (gbí máa: Mbírì ta ndoo) nó» 'ví dù tí tí yúco.

²⁴ Jùzépè mà gii ziya 'do tí ri, yí gii ko Màriyà gí 'bá go có tí nó náa basili mì Mbírì 'dè ji yí gbí riì nò. ²⁵ Káa ndú toko bà sili ta yí lá. Bìndi Màriyà gii jò 'vii mì wó, tí 'vii-'dakò, Bìndi Jùzépè gii gbí rẹ̀ wó tí Jézù.

À jò Jézù mí gbí gbata Bètèlèmè á gbí to Jùdéyà

2 Ta o tí nò, gbolò gba Jùdéyà a Èródè. Mà gii zeke'o, ndâ 'bí 'dakò tí ndâ mbe 'di gbí-o, tí ndâ mbe kù pà-có ndâ i ta ndâ yii, gii nò yii tí nó mbe túbà o bà jò Jézù nó co gí, Bìndi ndú gii njè nó ya gí

Jèrùzàlémè, kú 'vee ndâ 'duù, ² máa, «Dó 'vii tí nó tí gbolò gba mi ndâ Jùdèyà nó ngò? Tacó ze ò yii mi wó si ze 'bá mi ze á Wàá, káa ze gii gii tacó bà ùlù yí.»

³ Èródè tí gbolò gba mi ndâ Jùdèyà má gii 'di có tí nó, líkí'o gii cee 'do tí wó gí. Gúku bà 'di có tí nó delè gii zèè ndâ 'duù Jèrùzàlémè 'dáá gí. ⁴ Èródè bà-i-nò gii kili ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri ta ndâ kpo-kpò 'duù mbe 'di gbí tàkii mi ndâ Jùdèyà 'dáá gí, bindi yí gii 'vee ndú, máa, «Á cu mí gbí wáràgà mi Mbíri máa, áá bà jò Bìn-di-Mbíri mí ngò?»

⁵ Káa ndú gii 'visi có ji yí, máa, «Áá bà jò yí mí gbí gbata Bètèlèmè, go có tí nó náa Míkà tí mbe 'dòkò có mi Mbíri cu mí gbí wáràgà mi wó táánò sàà, máa,

⁶ «Káa wò tí Bètèlèmè á gbí to mi Júdàà, wò me 'dé to á kùro ndâ gba kòtí Júdàà lá, tacó gba tí nó náa yí bà gii dù tí mbe kpolo tí ndâ 'duù mi ye tí ndâ Ìziriyéli nó bà gii 'do mi lo.»

⁷ Èródè má gii 'di có tí nó, yí gii t'è'è tí ndâ mbe 'di gbí-o tí nó mbe gii 'do Wàá nó tàbèngii, bindi yí gii 'vee ndú gítí kpédélé o bà ò yii tí nó mi ndú. ⁸ Bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, ndú ya gí bà pà bàndò tí nó náa à jò 'vii tí nó mítí á Bètèlèmè nó, ndú má 'de gí, ndú 'ví dele ndi ndú gí gí bà 'dè có ji yí. Tacó wàa, yí 'ví ya gí bà ùlù yí delè.

⁹ Ndâ mbe 'di gbí-o tí nó má gii 'di có tí nó náa Èródè 'dè ji ndú nó gí, ndú gii njè nó 'do Jèrùzàlémè kú ya gí Bètèlèmè. Ndú má gii di kpokèji, yii tí nó mbe kú túbà kpokèji ji ndú nó gii co ndi wó káká'i mí kùro ndú kú túbà kpokèji ji ndú. Yii tí nó gii ko ndú yee Bètèlèmè, bindi yí gii rò t'íyò á 'vii ta muu bàndò tí nó ta dó Jézù tí nó. ¹⁰ Líkí'o bà ò yii tí nó gii bàkà ndú ngé ndii gí.

¹¹ Ndú má gii rí gí tà'i, ndú gii 'de ndâ 'vii tí nó ta nawu wó Màriyà. Ndú bà-i-nò gii kucuku muungbó ndú mí kùro dó 'vii tí nó, bindi ndú gii ùlù yí go bà ùlù Mbíri. Bindi ndú gii njaanga gbí ndâ ká'i mí ndú, ndú gii je ndâ i-nambeè 'do tí dá'bi, ta di, ta banga pó i bà òndòkò bàà ji 'vii tí nó.

¹² Káa ta kùro o bà dele ndi ndú gí 'bá mi ndú, Mbíri gii kpo-gbí-tà-tù ndú gbí rii, máa, ndú 'ví dele co mi Èródè lá. Tacó éndò, ndú gii waa to 'do tí Èródè co tí 'bí kpokèji.

¹³ Ndâ mbe 'di gbí-o tí nó má gii njè nó gí, basili mi Mbíri gii 'dè có ji Jùzépè gbí rii, máa, «A gí yaà, wò 'ví kaa ndâ 'vii tí nó ta nawu wó, wàa wò 'ví fa ngèlè ta ndú ya gí Mási. Yo 'ví dù ta ndú kà yee tí o tí nó náa ye bà t'è'è tí lo. Tacó Èródè kú pà kpokèji bà 'de 'vii tí nó, wàa yí 'ví zi yí gí.»

¹⁴ Jùzépè má gii ziya 'do tí rí, yí gii kaa ndâ Jézù ta nawu wó Màriyà, yí gii zèè kpokèji Mási ta ndú ta bèbili tí nó, go có tí nó náa basili mi Mbíri 'dè ji yí gbí rii nó. ¹⁵ Ndú gii dù á Mási yee tí o bà cì Èródè. I tí nó bàkà tí jé ká go có tí nó náa 'bí mbe 'dòkò có mi Mbíri ta rè wó a Òsíyà 'dè sàà, éno máa, Mbíri máa, «Ye t'è'è tí 'vii mi ye 'do Mási,» nó.

¹⁶ Èródè má gii 'di gbí ni gí máa, ndâ mbe 'di gbí-o tí nó mbe gii 'do Wàá nó eendi yí gí, tàkòcò wó gii kpolo ngé ndii gí. Tacó éndò, yí gii 'dè có ji ndâ àsikèrì mí wó, máa, ndú ya gí bà ziki ndâ dó 'vii-'dakò gbí gbata

Bètèlèmè ta ndâ to tí nó dè-dè seè Bètèlèmè nó 'dáá gí. Máa, ndú 'bità 'do tí ndâ délékè dó 'vii yee tí ndâ ònó ta ndò tí ndú sósò'ò, nó. Èródè 'deke o tí nó 'vii ta o tí nó náa ndâ mbe 'di gbí-o tí nó mbe gii 'do Wàá nó 'deke ji yí máa ndâ yí 'bità bà ò yii tí nó gbí nó.

¹⁷ Nj a i tí nó náa Èródè bàkà ò gí ká jé go có tí nó náa Jèrèmiyà tí mbe 'dòkò có mi Mbíri 'dè sàà táánò, máa,

¹⁸ «Á 'di kòcò 'duù gí gbí gbata Rámà, 'duù tí nó kú wa gbí, ta bà tò kú ngéé gí yaà.

A ni tí nó tí Ràkélè nó ká kú wa ndâ 'vii mi wó. Bà yii yí kpo ndâ 'duù gí,

tacó ndâ 'vii mi wó mi 'dáá gí,» nó. ¹⁹ Bindi bà cì Èródè, basili mi Mbíri gii 'dè có ji Jùzépè káká'i gbí rii, si yí Mási, ²⁰ máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví kaa ndâ 'vii tí nó ta nawu wó, wò 'ví dele ta ndú ya gí 'bá mi yo ndâ Ìziriyéli. Tacó 'duù tí nó táánò mbe kú jè ta bà zi yí nó cì gí.»

²¹ Jùzépè má gii ziya 'do tí rí gí, yí gii kaa ndâ Jézù ta nawu wó Màriyà, bindi yí gii dele ta ndú ya gí 'bá mi ndú ndâ Ìziriyéli. ²² Káa si ndú kálásé á kpokèji, yí má gii 'di có máa, a Àrikálawú tí 'bí 'vii mi Èródè ká le bèrè bindi bu wó á Jùdèyà, gúku bà ya gí Jùdèyà gii bàkà yí gí. Káa Mbíri gii 'dè có ji yí gbí rii, máa, yí ya gí Jùdèyà lá. ²³ Tacó éndò, yí gii ya a i gí gbí gbata Názàrèti á gbí to Gálilèyà, si 'dó'ò 'bá mi ndú Jùdèyà mí to, go có tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mi Mbíri 'dè sàà gí, máa, ndâ 'duù bà gii gbí 'bí ngú rè mí muu wó, máa, «Jézù Názàrèti» nó.

Jòvànì gbí kángáá nga ngoò

3 Ta o tí nó si Jézù kuu Názàrèti nó, 'bí 'dakò ta rè wó a Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù gii co gí gbí kángáá nga ngoò, á gbí to Jùdèyà kú kò-kò ji ndâ 'duù, ² máa, «Yo 'visi muu yo 'do tí ndâ vò i mi yo, tacó kùro o bà gí Gba-gbíri kpónó dooko gí.»

³ 'Dakò tí nó tí Jòvànì nó a 'duù tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mi Mbíri táánò kú 'dè có ji ndâ 'duù gítí wó, máa,

«Kòcò 'bí 'duù kú tò kú gbí kángáá nga ngoò, máa, «Yo 'viindi kpokèji mi Mbe tí yo, yo bàkà kpokèji mi wó jáá,» nó.

⁴ 'Dakò tí nó tí Jòvànì nó táánò kú yuu a bongo náa à gò 'do tí se tí jémèlè, yí gii ẹrè mí r'è'dè wó a wú'dè kú. Ndâ i-zò-zò mí wó táánò káa ndâ kòròngbò ta lí. ⁵ Ndâ 'duù me mbè gii kaa ya gí mí wó tàbè'dè Jòròdaniyà 'do gbí gbata Jèrùzàlémè, ta ndâ sè ndâ 'bí to á gbí Jùdèyà 'dáá gí, ta ndâ 'duù 'do gbí ndâ to yí Jòròdaniyà 'dáá gí. ⁶ Káa si yí kú caka tí ndú á tà ngo gbí pù Jòròdaniyà, ndú gii yù gbí ndâ vò i mi ndú gí sè.

⁷ Káa ta 'bí o gbaànjé, Jòvànì gii ò ndâ 'bí njà Jùdèyà tí ndâ mbe kpolo tí tàkii mi ndâ Jùdèyà, náa à kú ni mítí ndú a ndâ Fàrizèyò ta ndâ 'bí njà Jùdèyà ònó mbe ùnje gítí 'válá bindi ku lá, náa à kú ni mítí ndú a ndâ Sàdùkáyò nó kaa gí gí mí wó tacó bà caka tí ndú. Káa yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Ndí yo ndâ 'vii-kpoo! A 'di ká 'dè có ji yo máa yo fa ngèlè 'do tí kpo-tàkòcò tí nó mi Mbíri á kèji nó? ⁸ Yo bàkà tó i tacó bà túbà máa, yo 'visi muu yo 'do tí ndâ vò i mi yo gí. ⁹ Yo si bà koro có máa,

«Ze a ndâ 'viì mi Àbiráámò,» nò mí to. Tacó go bà 'visi ndâ díí tí nò náa yo kú nò nò tí ndâ 'viì ji Àbiráámò má kuu tí Mbíri á gí bindi yo, yí bà bàkà gí. ¹⁰ Kpèti ká éno, à kpónó tee kàngó míti teè ndâ mû gí; áá kèji gí bà daaka ndâ mû ñinó mbe ri cèe ndo mû lá nó 'dáá gí gí to, wàa à 'ví doo ndú ta wu. ¹¹ Ye kú caka tí yo ta ngo, tacó bà tùbà máa, yo 'visi muu yo 'do tí ndâ vò i mi yo gí, gí. Káa wotí tí 'duù tí nó bà gii gí gí tàkò ye nó ndii ye gí, náa à kpèti káa vòò bà dù tí mbe kú njaanga tàtà 'do tí kò wó ye bà 'vii tí wálá. Yí kèji gí bà caka tí yo ta Bèri-mi-Mbíri; yí delè kèji gí bà caka tí yo ta wu. ¹² Yí kpónó zèè pidíí mi wó mí 'bì wó gbí wàkpèè, tacó bà taa gbí cù mi wó gí. Yí bà kili cèe ñji cù mi wó mí gbí gálá, bindi yí bà gii doo ndâ pòró cù, ta zè cù ta wu búduú gí.»

Bà caka tí Jézù

¹³ Gbí ndâ o tí nò si Jòvànì kú caka tí ndâ 'duù á tàbè'dè Jòròdaniyà nò, Jézù gii ñjè nó 'do Gàliléyà ya gí mi wó tacó yí 'ví caka tí yí. ¹⁴ Káa Jòvànì gii bàkà bà 'visi muu Jézù 'do tí có tí nó, ta bà 'dè có ji yí, máa, «Áá kùtáá a wò ká bà caka tí ye, káa à kpónó gii dù ndíi a wò ká gii gí gí mi ye máa ye caka tí lo!»

¹⁵ Káa Jézù gii 'visi có ji Jòvànì, máa, «Ndà si míti ñinò mi ye nó kpónó. À ñikí máa ndà bàkà go có mi Mbíri.» Jòvànì má gii 'di có tí nó, yí gii lò muu gii ji Jézù gí.

¹⁶ Bindi yí gii caka tí Jézù. Káa Jézù má gii co gí sè 'do tà ngo á bindi bà caka tí wó mi Jòvànì, yí ngé gii ñò njekèji tàri njaanga tí gí. Bindi yí gii ñò Bèri-mi-Mbíri kú gí gí muu wó go kùlè nò. ¹⁷ Bindi yí gii 'di kòcò 'duù kú 'dè có 'do gbíri máa, «Ñinó a 'dóó kpóló-kpolo 'vii mi ye náa tàkòcò ye peteke gítí wó ngé ndii gí ká nò.»

Jézù gbí kángáá nga ngoò

4 Bèri-mi-Mbíri gii a tàmuu Jézù á bindi bà caka tí wó mi Jòvànì ya tí gí gbí kángáá nga ngoò, tacó wàa Gba-vò-i 'ví tala yí. ² Jézù gii dù gbí kángáá nga ngoò kú kònò go co gbí go ri, co gbí bèbilì, ta sili zi'-duù-só. ³ Gba-vò-i má gii ñò máa, bà cee 'do mi Jézù ta go gí, gí, yí gii gí gí mi Jézù. Bindi yí gii tala yí, máa, «Wò dú má káa 'vii mi Mbíri, 'dè có ji ndâ díí tí nó máa ndú 'visi tí ndú tí ndâ kù kò.»

⁴ Káa Jézù gii 'visi có ji Gba-vò-i, máa, «À cu mí gbí wáràgà mi Mbíri máa, 'Duù kú 'vala me ká ta kù kò cuki lá, yí kú 'vala a i ta có ñinó mbe co 'do gbí nje Mbíri,» nò.»

⁵ Bindi Gba-vò-i gii te Jézù 'do gbí kángáá nga ngoò ya tí gí gbí gbata Jèrùzàlémè, yí gii te yí ngé dé'veléé mí pí 'bá-Mbíri. ⁶ Bindi yí gii 'dè có ji yí, máa, «Wò dú má káa 'vii mi Mbíri, o gí to, tacó à cu mí gbí wáràgà mi Mbíri éno máa,

«Mbíri bà tuu ndâ basillì gí bà lè 'bì ndú mí tà tí lo, tacó wò má 'dò kò lo mí to, díí 'ví kpò kò lo lá.»

⁷ Káa Jézù gii 'visi có ji Gba-vò-i, máa, «À delè ngbá cu mí gbí wáràgà mi Mbíri éno máa, «Wò 'ví tala Mbíri mi lo tí Mbe tí lo lá.»

⁸ Bindi ñinò, Gba-vò-i gii te Jézù 'do muu 'bá-Mbíri, yí gii 'dò ta yí ya gí pí 'bí cèe ñjè gú. Bindi yí gii tùbà ndâ kpo-kpò bándò á muu to tí nó 'dáá gí, ta ndâ ña ndâ banga i tí nó náa à gbí ndú nó 'dáá gí ji yí. ⁹ Jézù má gii ñò ndú gí, Gba-vò-i gii 'dè có ji yí, máa, «Ye bà je ndâ i tí nó 'dáá gí náa wò kú ñò nò ji wò tí ndâ ñindi lo, náa wò má kucuku muungbó lo mí kùro ye, wàa wò 'ví ùlù ye gí, nò.»

¹⁰ Káa Jézù gii 'visi có ji Gba-vò-i, máa «Ya 'do tí ye gí, ndí lo Gba-vò-i, tacó à delè ngbá cu mí gbí wáràgà mi Mbíri máa,

«Ùlù káa gbèè Mbíri mi lo tí Mbe tí lo.

Wò delè 'ví bàkà ká go có mi wó cuki.»

¹¹ 'Do bà-i-nò, Gba-vò-i gii ñjè nó 'do tí Jézù gí. Bindi ndâ basilì mi Mbíri gii kaa gí kù kpolo tí wó.

Jézù 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mi Mbíri ji ndâ 'duù gbí to Gàliléyà

¹² Ta 'bí o gbaànjé bindi o bà caka tí Jézù mi Jòvànì, Èródè tí gbolò gba mi ndâ Jùdèyà gii zèè Jòvànì mí gbí zàà. Jézù má gii 'di có máa à zèè Jòvànì mí mbe caka tí ndâ 'duù mí gbí zàà gí, yí gii dele ndi wó 'do gbí to Jùdèyà ya gí gbí to Gàliléyà. ¹³ Bindi yí gii 'dòkò 'do gbí gbata Názàrèti ya gí Kàpàrànwùmù tí 'bí gbata á yí kàpá Gàliléyà, gbí òkò tí ndâ kòti Zèbùlùnì ta kòti Nàfitàli, ¹⁴ go có tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mi Mbíri 'dè sàà gí, máa,

¹⁵ «Ndâ 'duù kòti Zèbùlùnì, ta ndâ 'duù kòti Nàfitàli, ta ndâ 'duù mbe si 'bá tí kpokèji gbolò ngo, ta ndâ mbe si 'bá me 'dú tito Jòròdaniyà, ta ndâ 'duù ñinó mbe 'dó-'do mbe gí ta 'bá gí Gàliléyà,

¹⁶ tí ndâ 'duù tí nó táánò mbe kú 'vala gbí 'dí'di'o nó, kpónó 'dáá ñò gbolò ngba'o gí.

Ndú táánò 'dáá gí kú 'vala gbí vò i, káa Mbíri kpónó je à-cee-gí gítí ndâ vò i mi ndú gí,» nò.

¹⁷ 'Do tí o tí nó, Jézù gii 'bità bà ma có ji ndâ 'duù, máa, «Yo 'visi muu yo 'do tí ndâ vò i mi yo, tacó kùro o bà gí Gba-gbiri kpónó dooko gí.»

Jézù tè'é tí ndâ kpédélé mbe tala có mi wó nà'ò

¹⁸ Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kú nò nó ta yí kàpá Gàliléyà, yí gii ñò ndâ 'bí 'dakò sósò'ò ta ná'vindí wó, tí ndâ mbe gò ngo, ndâ Simónè náa à kú ñi míti wó a Piyètòrò ta ná'vindí wó Àndèréyà, kú 'va mbu. ¹⁹ Bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo gí gí tàkò ye, wàa ye 'ví bàkà yo tí ndâ mbe pà ndâ 'duù ji Mbíri á bindi bà pà ndâ sè.» ²⁰ Ndú só ngé bà-i-nò gii kaa ndâ mbu mi ndú 'do 'bì ndú mí to, bindi ndú gii ñjè nó ya gí bà 'bità nètè bà ru ndi Jézù.

²¹ Jézù má gii yèè gí kùro 'do tí bándò bà 'de ndâ Simónè ta Àndèréyà nò, yí gii ñò ndâ 'bí 'dakò káká'i sósò'ò ta ná'vindí wó. Ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvànì tí ndâ 'vii mi 'bí 'dakò ta rè wó a Zèbìdèyò, kú ere gbí ndâ mbu mi ndú gbí gbà ta ndâ bu ndú. Bindi Jézù má gii tè'é tí ndú, ²² ndú gii jee ndâ mbu mi ndú

mí gbí gbâ ji bu ndú, bîndi ndú delè gii kaa ya gí gbí nètè bà ɾu ndi Jézù.

²³ Bîndi bà tè'é tí ndâ Simónè ta Àndèrèyà, ta ndâ Jákòmò ta Jòvànì mi Jézù, yí gii dù kù nò cèe gbí ndâ gbata gbí to Gàliléyà 'dáá gí, kù nìbà i ji ndâ 'duu ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbířì, delè ta bà ma Banga-Ŋgú-Có gítí bà dù Mbířì tí gba ji ndú. Delè ta bà 'vala ndâ 'duu 'do gbí ɾa ndâ nò'o ta ndâ ɾa ndâ sé'i 'dáá gí. ²⁴ Ẹ̀wó gii wu to ya me 'du cee gbí ndâ to á Síriyà 'dáá gí. Tacó é̀nò, ndâ 'duu gii kaa ndâ mbe nò'o, ta ndâ 'duu ɾinó mbe kù ci cé̀lè sé gbí dii ndú nó, ta ndâ 'duu ɾinó ta ndâ i-gbí-muu ndú nó, ta ndâ mbe bē, ta ndâ 'duu ɾinó mbe gbele've gí nó gí tí ji yí bîndi yí, gii 'vala ndú 'dáá gí. ²⁵ Ndâ 'duu ta o tí nò me mbè gii kaa kù ɾu ndi wó 'do gbí ndâ to me mbè, 'do Gàliléyà, 'do tí 'bí wúngbó to ta ndâ gbata tí muu'bi, náá à kù nì mífí a Ndâ-gbata-muu'bi, 'do tito Jòròdáníyà, 'do Jèrùzàlémè, delè 'do gbí sè ndâ 'bí to Jùdèyà 'dáá gí.

Jézù nìbà i ji ndâ 'duu pí gú

5 Ta o tí nò, ndâ 'duu kili me mbè. Jézù mâ gii ɾò ndú, yí gii ɾjè nó ya gí bà ki tí wó to pí gú ta kpééti wó. Ndâ mbe tala có mi wó gii kaa ya gí tàkò wó pí gú kà. ² Bîndi yí gii 'bità bà nìbà i ji ndú, máa,

³ «Ndâ mbe ɾò tí ndú ni tí ndâ mbe yē kùro Mbířì gí, a ndâ mbe tó pá,

tacó ɾinò a ɾa ndâ 'duu mi Mbířì.

⁴ Ndâ mbe kù kònò sé'i gbí njembí ndú gítí ndâ i ɾinó náa ndú bàkà mbe kù bēè ɾo Mbířì á muu to tí nó a ndâ mbe tó pá,

tacó Mbířì bà yìi ndú gí.

⁵ Ndâ mbe 'dē njembí a ndâ mbe tó pá,

tacó a ndú ká bà 'de ndâ tó i tí nó náa Mbířì ci ndâ 'duu mi wó gítí nò.

⁶ Ndâ mbe kù kònò go, delè mbe kù gee go ngo tacó bà co tí jáá kpokèji mi Mbířì ta o 'dáá gí a ndâ mbe tó pá,

tacó Mbířì bà je ndâ i ɾinó ta go ndú gbí njembí ndú nó ji ndú gí.

⁷ Ndâ mbe si có gítí ndâ vò i tí nó náa ndâ 'bí ka ndú bàkà gítí ndú nó mí to a ndâ mbe tó pá,

tacó Mbířì bà si có gítí ndâ vò i mi ndú delè mí to gí.

⁸ Ndâ mbe dù tí ndâ bōò mi Mbířì ta njembí ndú gbaànjé a ndâ mbe tó pá,

tacó a ndú ká bà ɾò Mbířì.

⁹ Ndâ mbe dù tí ndâ mbe jukì gbí òkò tí ndâ 'duu a ndâ mbe tó pá,

tacó ɾè ndú bà dù a ndâ 'viì mi Mbířì.

¹⁰ Ndâ 'duu ɾinó náa à kù mèèkè'i tí ndú á muu có bà bàkà ndâ i ɾinó mbe nìkì tí Mbířì nó a ndâ mbe tó pá, tacó ɾinò a ndâ bōò-gba mi Mbířì.

¹¹ «À tí yo a tó pá, ta o tí nó náa ndâ 'duu má kù ɾo ndi yo, à tí yo delè a tó pá ta o tí nó náa ndú má kù mèèkè'i tí yo, ta bà 'dè ndâ zu có ta nderè ndú wálá mífí yo á muu ye, ¹² yo 'ví dù ta líkí'o tí yo, yo delè 'ví dù ta pétekè tàkòcò yo, tacó Mbířì bà ko mboo ndâ vò i tí nó náa á kù me mífí yo nò ji yo ta gbolò tó i. Delè

tacó áá táánò kù mèèkè'i tí ndâ mbe 'dòkò có mi Mbířì á kùro bà jò yo ká go ɾa ɾinò náa à kù me ta yo nò.

Ndâ zi ta ngba'o

¹³ «Yo go zi gbí mbí zi mi ndâ 'duu á muu to tí nó. Káa gó ngo zi má ci cee 'do gbí tè zi gí, à kù te tè zi nó yee ká gí 'dè, tacó kpokèji bà dele ta gó zi gí gbí káká'i wálá. ¹⁴ Yo delè go ngba'o kùro ndâ 'duu muu to tí nó 'dáá gí. Yo delè go 'bá náa à bì mí pí gú, náa ndâ 'duu 'dáá gí kù ɾò. ¹⁵ Ndâ 'duu má òlò wu ta 'dí'di'o mí tà'i, ndú 'bu i mí ɾo ngba wu lá. Ndú si ká ngbàà, tacó bà ɾò ta ndâ i tà'i 'dáá gí. ¹⁶ Má é̀nò, yo tù ngba yo ta bà bàkà tó i go ngba wu mí kùro ndâ 'duu 'dáá gí. Tacó ndú má ɾò ndâ tó i tí nó náa yo kù bàkà nó, ndú 'ví ùlù Bu yo á gbířì.

Jézù 'dè có ji ndâ 'duu gítí có mi Mòze

¹⁷ «Ndâ 'bí 'duu gbí òkò tí yo kù koɾo có é̀nó máa, ye gí tacó bà njaanga miři yo 'do gbí ndâ có mi Mòze, ta ndâ i ɾinó náa ndâ mbe 'dòkò có mí Mbířì táánò nìbà ndú ji ndâ 'duu nò. Káa ɾinò me nderè bà gí ye gbaànjé ká nò lá. Ye gí a i tacó wàa ndâ có mi Mòze, ta ndâ i ɾinó 'dáá náa ndâ mbe 'dòkò có mi Mbířì nìbà ndú ji ndâ 'duu nó 'ví dù tí tí yúco. ¹⁸ Yo te mí gbí muu yo, máa, ndâ to tí nó ta tàrì má ká kuu bàndò mi ndú, ndâ i bà bàkà tí go ndâ có mi Mòze ta ndâ có mi ndâ mbe 'dòkò có mi Mbířì gbaànjé gbaànjé 'dáá gí. ¹⁹ Má é̀nò, 'bí 'duu má biya bà 'di kpéti káa 'bí làmbu có gbaànjé cuki 'do gbí òkò tí ndâ có tí nó, bîndi yí gii nìbà ɾa kpokèji tí nó ji ndâ 'bí 'duu, 'duu tí nó bà dù tí táangbà 'duu gbí òkò tí ndâ bōò-gba mi Mbířì wálá. Káa 'duu má 'di ndâ có tí nó 'dáá gí ta bà mò 'bí gí nje seè máa, «Ninò a làmbu có,» nò lá, bîndi yí gii nìbà ndú ji ndâ 'bí ka wó, 'duu tí nó bà dù tí gbolò 'duu kùro ndâ 'duu mi Mbířì. ²⁰ Yo koɾo muu yo delè máa, 'duu má dù ta go bà bàkà ndâ i ɾinó mbe nìkì tí Mbířì nó me gbolò ndii ndâ mbe 'di gbí-o tí ndâ mbe kù kpolo tí tàkii mi yo tí ndâ Jùdèyà nò lá, 'duu tí nó jé gí bà dù tí 'duu mi Mbířì wálá.

Có gítí bà ò kòlòwò

²¹ «Yo 'di có tí nó náa Mòze táánò 'dè ji ndâ ká gú ndoo, máa, «Yo 'ví zi 'duu lá,» nó gí; káa 'duu má zi ku, ndâ gba bà waa có ku mífí wó delè. ²² Káa ye kù 'dè có ji yo, máa, 'bí 'duu má ò kòlòwò gítí 'bí ka wó, Mbířì bà 'vee gbí nje wó ta 'bí wúnò o gítí nderè kòlòwò tí nó. 'Bí 'duu delè má go 'bí ka wó máa yí a ɾónókó tí gbà'dá sínò, yí kù yuu a miři wó ta kpééti wó gí gbí wu á bàndò mi ndâ vò 'duu á bîndi ku mi wó. ²³ Má é̀nò, wò má kù je i-'bi lo ji Mbířì, káa mbí lo gii 'va tí máa, nderè kòlòwò mi 'bí 'duu ta wò kuu, ²⁴ te i-ci-ci tí nó mí to, bîndi wò 'ví ya gí mi 'duu nò. Yo máa 'viindi gbí òkò tí yo ta yí gí, wò 'ví gii ya ta i tí nó. ²⁵ Có má gbí òkò tí yo ta 'bí 'duu káa yí gii 'dè có máa yì bà ya gí bà kpì ngbàngà tí lo ji gba, à nìkì máa yo 'dè có tí nó cee 'do gbí òkò tí yo ta kpééti yo ta yì só, si yo yee kùro ndâ gba kálásè. Tacó yí má tù wò ji ndâ gba gí, ndâ gba bà je

wò jì ndâ àsikèrì, bìndi ndú bà te wò á mí gbí zàà.
²⁶ Gbí éno máa, wò bà dù gbí zàà yee tí o tí nó náa wò sì có tí nó náa a waa mítí lo nò 'dáá gí.

Có gítí bà bàkà bangbaya

²⁷ «Yo 'di có tí nó náa Mòze táánò 'dè jì ndâ ká gù ndoo, máa, «Yo 'ví bàkà bangbaya lá,» nó gí. ²⁸ Káa ye kpónó kú 'dè có jì yo, máa, 'bí 'duù má zeke'o tí niì, bìndi yí gii tee njembí wó gá'dáá mítí wó, gbí éno máa, yí zingbà ta niì tí nó gbí njembí wó gí. ²⁹ À máa ọ lo ñjínó gbí kù'bì nó ká eendi lo gítí bà bàkà vò i, aaka ọ lo tí nó 'do gbí kù kélè, wò 'ví 'va gí 'dè. À niì a bà bè gbí 'bí bà to tí lo gbaànjé á co tí bà 'va wò mì Mbírì ta kábà dè lo mí gbí vò bàndò á bìndi ku mì lo. ³⁰ À máa 'bì lo kù'bì ka kú si wò 'ví bàkà vò i, da 'bì lo tí nó 'va gí 'dè. À niì a bà bè gbí 'bí 'bì lo gbaànjé á co tí bà ya ta kábà dè lo mí gbí vò bàndò á bìndi ku mì lo.

Có gítí bà njè niì

³¹ «Mòze delè táánò 'dè có jì ndâ ká gù ndoo, máa, «'Duù má bà njè niì mì wó, yí 'ví cu nderè bà njè tí ndú mí gbí wáràgà wàa yí 'ví je mí 'bì niì tí nó.» ³² Káa ye kpónó kú 'dè có jì yo, máa, 'bí 'duù má nje niì mì wó á muu 'bí tende có á bìndi có bà zingbà 'dakò, yí njaanga jì niì nò a kpokèjì bà zingbà 'dakò. Káa 'bí 'duù má gii kò niì tí nó á bìndi wó, 'duù tí nó kú zi a ngbà ta niì tí nó.

Có gítí bà see tí 'duù

³³ «Ndâ ká gù ndoo delè táánò 'dè jì ndoo gí, máa, «'Duù 'ví see tí wó jì Mbírì ta 'vérè lá. Máa, wò tí 'duù má see tí lo jì Mbírì máa wò bà bàkà 'bí i, kòzò tí lo 'ví bàkà ká go po ngo nje lo nò.» ³⁴ Káa ye kpónó kú 'dè có jì yo, máa, yo 'ví see tí yo ngé gí lá. Yo see tí yo, máa, «Go gbírì» lá, tacó gbírì a bàndò bà te jàlàmbà mì Mbírì tí gba. ³⁵ Yo 'ví see tí yo, máa, «Go to tí nó,» nò lá, tacó to tí nó a bàndò bà kaa kò Mbírì mí pí. Yo 'ví see tí yo, máa, «Go Jèrùzàlémè» lá, tacó Jèrùzàlémè a gbolò gba-ta mì Gbolò Gba. ³⁶ Yo delè 'ví si bà see tí yo, máa, «Go muu ye» nò mí to, tacó wotí mì yo gítí bà si 'bí niì se muu yo gbaànjé 'ví dù tí béé-bè, wàa 'bí 'ví tù undù nò wálá. Má éno, ye kú 'dè có jì yo máa, gbí nderè bà see tí yo wálá. ³⁷ Wò tí 'duù má bàkà i gí, 'dè káa có máa wò bàkà gí. Káa à tà má éno lá, wò delè 'ví 'dè káa có máa wò bàkà wálá cuki. Tacó 'bí ña có mbe jò ògbù ndii ñìnò gí, gí a i 'do mì Vò-'duù-tí-nò.

Có gítí bà kèèndè vò i

³⁸ «'Bí có káká'i náa ndâ ká gù ndoo delè táánò 'dè jì ndoo a ñjínó, máa, «Rò ta ọ, wàa tì ta tì.» ³⁹ Káa ye kú 'dè có jì yo máa, yo 'ví ko mboo vò i ta vò i lá. 'Duù má gbí gbí tù lo ñjínó gbí kù'bì nó, wò 'ví 'visì tù lo ñjínó gbí gálì nó jì yí, wàa yí 'ví gbí delè. ⁴⁰ 'Duù delè má kpi ngbàngà tí lo jì ndâ gba, máa wò ja ndò bòngó tí nó náa wò kú yuu mì gbímbí lo á tà bòngó nó jì yí, ja 'dóo wòkò bòngó tí nó náa wò kú yuu mì pí ndò bòngó tí nó nò jì yí gí tàkò ndò ñìnò kpèkù. ⁴¹ 'Bí 'duù delè kpèti

má zèè wò gítí có gba tí wó, máa wò te ká'i mì yí ya tí gàà éno, te, wò 'ví ko ta yí ndii to tí nó náa yí ni jì wò nò gí. ⁴² 'Bí 'duù mbe zì i 'do tí lo sàà kùro gí, má yù i 'do tí lo, je i tí nó náa yí yù nò jì yí. Káa 'bí 'duù delè mbe biya bà wùu i jì wò sàà kùro gí, má gí tacó bà wùu i 'do mì lo, wò 'ví biya lá.

Có gítí bà bàkà tó i jì ndâ mbe bàkà vò i jì ndoo

⁴³ «Ndâ ká gù ndoo táánò 'dè có máa, ndoo 'ví zè ndâ mbe bàkà tó i jì ndoo niì maa, wàa ndoo 'ví sogo ndâ mbe bàkà vò i ta ndoo. ⁴⁴ Káa ye kpónó kú 'dè có jì yo, máa, yo delè 'ví zè ndâ mbe bàkà vò i ta yo niì go bà zè ndâ mbe bàkà tó i jì yo. Yo delè 'ví 'deke tí yo jì Mbírì máa yí 'ví bàkà nambeè jì ndâ mbe kú mèkè'i tí yo. ⁴⁵ Yo kpolo tí có tí nó náa ye kú 'dè jì yo nò, tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ mbe bàkà tó i go i mì Bu yo Mbírì á gbírì, tí mbe si ọ kú co ta ngba wó jì ndâ tó 'duù ta ndâ vò 'duù, delè mbe si mù kú niì mí gbí ñjì mì ndâ tó 'duù ta ndâ vò 'duù 'vii ká 'vii. ⁴⁶ Káa yo má zè niì maa káa ndâ 'duù ñjínó mbe kú zè yo niì maa nó cuki, nderè bà bàkà tó i mì Mbírì jì yo 'ví dù a yè? Ñìnò me gbèe ña i tí nó náa ndâ 'duù ñjínó náa a kú 'dè máa ndú a ndâ vò 'duù nó kú bàkà lá? ⁴⁷ Yo delè má 'vee káa 'bì ndâ nambe yo cuki, 'bè gbí òkò tí yo ta ndâ 'bí ña tende ña ndâ 'duù 'ví dù a yè?

⁴⁸ «Má éno, yo dù ta tó muu yo, tacó Bu yo á gbírì a 'duù ñjínó ta tó muu wó!

Jézù kpo-gbí-tà-tù ndâ 'duù máa ndú 'ví kò-kò ta bà bàkà tó i lá

6 «Yo kpolo tí yo, máa yo 'ví gbaa tí yo ta o tí nó náa yo má kú bàkà tó i ta ọ mì Mbírì nó jì ndâ 'duù tacó wàa ndú 'ví ñò yo, nò lá. Yo má bàkà éno, Bu yo tí Mbírì á gbírì bà ko mboo ndâ tó i tí nó náa yo bàkà nò jì yo wálá.

² «Má éno, yo má kú koni ndâ mbe yè, yo 'ví si bà kò-kò tí jì ndâ 'duù mí to. Yo delè 'ví gbaa tí yo tí go ña i mì ndâ mbe bàkà nambeè-ọ náa ndú kú bàkà ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ 'duù, delè ta ndi tí ndâ kpokèjì, tacó bà tù ngba ndú wàa ndâ 'duù 'ví wu ta gbí ndâ yì, nò lá. Yo kpolo tí yo, máa 'bí tó i náa ndú káká'i gí bà 'de 'do mì Mbírì gí tàkò ndâ i mì ndú náa ndú bàkà nò á bìndi bà wu gbí ndú mì ndâ 'duù á muu to tí nó, nò wálá. ³ Yo má kú koni ndâ mbe yè, yo 'ví bàkà gbí kóó, tacó wàa, à kpèti káa ndâ kpóló-kpolo kómbe yo, ndú 'ví ñò lá. ⁴ Yo koni ndâ mbe yè mí tàbèngii, tacó Bu yo tí mbe kú ñò ndâ i tí nó náa yo kú bàkà ta kpèti yo á tàbèngii nó 'ví ko ta mboo tàkò ndú jì yo.

Gítí bà 'deke tí jì Mbírì

⁵ «Ta o tí nó náa yo má kú 'deke tí yo jì Mbírì nó, yo 'ví si bà ko ọ có bà bàkà go ña i mì ndâ mbe nambeè-ọ, náa ndú kú ọ tìyò á kùro ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì, delè ta ndi tí ndâ bà njèè ndâ kpokèjì náa ndâ 'duù kú 'va có tí me mbe tacó wàa ndú 'ví ñò ndâ yì, nò lá. Yo te mí gbí muu yo máa, tó i náa ndú bà 'de gbí ña bà 'deke tí ndú nò káa

bà wu gbí ndú m̀ ndâ 'duù á muu to tí nó cuki. ⁶ Ta o tí nó náa yo má kù 'deke tí yo á ji Mbířì nó, yo 'ví yèè ndi yo á gí ndi 'do gbí òkò tí ndâ 'duù ta kpéétí yo, wàa yo 'ví 'deke tí yo ji Bu yo tí nó náa yo nò yí ta ọọ yo lá nò, b̀ndi Bu yo tí mbe kù nò ndâ i tí nó náa à kù bàkà ndú gbí kóó nó, bà ko mboo bà 'deke tí yo nò ji yo. ⁷ Yo delè 'ví si bà 'deke tí yo ta bà 'vanda mbè có cúú-cu-cù ta gbí wálá go i m̀ ọọ ndâ 'duù n̄nó mbe nò d́ú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbířì ni lá, nó mí to. Tacó ndâ ọọ ndâ 'duù tí nò kù kọọ có máa, Mbířì kù sè t̀ wó tí bà 'deke tí ndâ yì tacó ndâ yì ni bà 'vanda có ngé má. Káa, à me éno là. ⁸ Yo mèlè ndi ndú lá. Tacó yo tà kpétí má zì tí yo ta bà 'vanda mbè có lá, Bu yo tí Mbířì nò ọọ i tí nó mbe 'vii ta yo nó ni sàà á kù ọọ o bà 'deke tí yo nò gí. ⁹ Má éno, yo 'ví 'deke tí yo ká go éno máa, <Bu ze mbe kù dù gbířì,

à ùlù r̀ lo.

¹⁰ Gí gí bà dù tí gba.

À 'ví bàkà go có mí lo á muu to tí nó, á go n̄nó gbířì.

¹¹ Je i-zó-zò m̀ ze náa ze kù zò ta ọọ 'dáá gí nó wúnó ji ze.

¹² Wò delè 'ví si có gítí ndâ vò i m̀ ze mí to go n̄nó náa ze si ta có gítí ndâ vò i m̀ ndâ 'bí ka ze mí to gí nò.

¹³ Wò delè 'ví si ze mí gbí ndâ i n̄nó mbe kù eendi ze gítí vò i nó lá.

Káa wò 'ví ja ze á 'do 'bì Vò-'duù-tí-nò gí.>

¹⁴ «Yo má si có gítí ndâ vò i n̄nó náa ndâ 'bí 'duù bàkà mítí yo nó mí to gí, Bu yo tí nó á gbířì nó bà si có gítí ndâ vò i n̄ndi yo mí to delè gí. ¹⁵ Káa yo má biya bà si có gítí ndâ vò i n̄ndi ndâ 'bí ka yo mí to gí, Bu yo bà si có gítí ndâ vò i n̄ndi yo mí to delè wálá.

Có gítí bà kònò go

¹⁶ «Ta o tí nó náa yo má kù kònò go tacó bà 'deke tí yo ji Mbířì nó, yo 'ví volo gbířì yo go ọọ i m̀ ndâ mbe nambeè-ọọ, nó lá. Ndú kù kpili gbířì ndú, tacó wàa, ndâ 'duù 'ví nò tí ni éno máa, ndâ yì kù kònò go. Yo te mí gbí muu yo, máa, ndú 'de i tàkò nètè m̀ ndú gí.

¹⁷ Ta o tí nó náa yo má kù kònò go nó, yo 'ví te banga ta bà 'viindi se muu yo, ta bà ọọ bà mí gbířì yo, ¹⁸ tacó wàa, à káa Bu yo tí mbe kù nò ndâ i n̄nó mbe kù bàkà tí gbí kóó nó cuki ká 'ví nò ni . B̀ndi Bu yo tí mbe nò ndâ i n̄nó 'dáá náa à kù bàkà ndú tàbèngi nò bà je tó i ji yo.

Bà kọọ có kpolo ma gítí ndâ i muu to tí nó

¹⁹ «Yo si bà kọọ có kpolo ma ká gítí bà bì gálá, wàa yo 'ví kili ndâ i m̀ yo mí gbí mí muu to tí nó cuki mí to. Tacó ndâ ki, ta ndâ sù, ta ngbàza bà m̀ ndâ i tí nó gí. Ndâ mbe ngbà delè bà ngbà ndâ 'bí gí. ²⁰ À n̄kì go éno máa, yo je mbí yo kpolo a i gítí bà bì ndâ gálá bà kili ndâ i m̀ yo a i mí gbířì, tí bàndò tí nó náa ndâ i gbì ngbàza tí lá, ndâ ki mbe kù da i, ta ndâ sù mbe kù p̀ i, ta ndâ 'duù mbe kù ngbà i delè á ká wálá nò. ²¹ Tacó njembí 'duù ta o 'dáá gí kù dù ká tí bàndò n̄nó ta ndâ i m̀ wó kù dù tí nó.

Ọọ 'duù a kùpò m̀ d̀i wó

²² «Ọọ 'duù a kùpò m̀ d̀i wó. Ọọ 'duù má kù zeke'o ngbàrangà'i, gbí éno máa, d̀i wó 'dáá gí gbí ngba'o; ²³ káa ọọ 'duù má zeke'o n̄kì maa lá, d̀i wó 'dáá gbí 'dí'di'o. Káa ọọ 'duù má yoo gí, o bà me ji yí a n̄jìkírì.

À gbo gbù sè á mí nje ngá sósò'ò lá

²⁴ «'Bí 'duù jé mbe bàkà nètè ji ndâ 'duù sósò'ò ta njembí wó gbaànjé nò wálá. Yí má zè 'bí 'duù gbaànjé n̄kì maa, yí bà dù ta 'bí me ta njembí wó d́ú-d́ú lá. Yí má kù te duù mítí 'bí 'duù gbaànjé, yí bà si 'bí ka wó tí i maa-maa wálá. Má go éno, wotí bà zè Mbířì ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gí ta njembí lo gbaànjé delè wálá.

²⁵ «Má éno, ye kù 'dè có ji yo, máa, njembí yo 'ví si bà mù gítí bà 'vala yo, máa, <Ze taàbè 'ví zò a yè! Ze taàbè bà n̄jù a yè!> mí to. Yo delè 'ví tee njembí yo mítí d̀i yo, máa, <Ze bà yuu a ọọ yè, wè!> nò lá. À dú káa yúco máa, có 'válá kpolo ndii có i-zó-zò gí, b̀ndi có d̀i 'duù kpolo ndii có b̀ngó gí. ²⁶ Yo tala bà zeke káa ndâ nuù mbe kù o co gbí p̀p̀i gi. Ndú jé ọọ n̄jì ọọ lá. Ndú delè jé kili i 'do gbí n̄jì mí gbí gálá lá. Káa ta ọọ n̄ndò 'dáá gí, Bu yo tí nó gbířì nó kù ko ndú ta i-zó-zò. À kpónó má je 'bí 'duù gbaànjé, wàa à 'ví je 'bí nuù gbaànjé, wàa à 'ví ya gí bà mà ndú, àà bà 'de i me gbolò á i 'do gbí 'di?

²⁷ Káa ta ndâ bà gu tí yo tí nó 'dáá nò, ku kpónó má gí tacó bà zì 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo á kpónó mí to nò, wotí m̀ 'duù tí nó bà dù gítí bà 'dè có ji ku máa, yí si yì n̄jì'di gi, bà dù kuu tí ?

²⁸ «Yo delè kù mù njembí yo tacó ndâ b̀ngó tacó yè? Yo tala káa bà zeke ndâ 'vi mù gbí jìlì gi. Á tí ndú me 'bí bà gò b̀ngó lá. ²⁹ Káa ye kù 'dè có ji yo máa, à kpétí káa Sólómòni, tí gbolò gba táánò náa àà m̀ wó a ndâ banga i mbe ògbù ta ọọ wálá nó, yí jé yuu 'bí ọọ b̀ngó ta banga tí ndii 'bí 'vi mù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'vi mù tí nó lá. ³⁰ Káa Mbířì má te ọọ banga tí nó mítí ndâ 'vi mbíli sínò, náa à taàbè dè nó bà doo ndú ta wu 'dáá gí, gí, yí bà je mbí wó gítí bà je b̀ngó ji yo wálá, ndâ mbe kp̀r̀r̀r̀r̀ njembí?

³¹ «Má éno, yo si bà mù mbí yo gítí có máa, <Ze wúnó bà zò a ọọ yè? Ze bà n̄jù a ọọ yè? Ze bà 'de b̀ngó ngòò wè?> mí to! ³² Tacó à 'dáá nò a ndâ kpóló-kpolo ọọ bà kọọ có m̀ ndâ 'duù n̄nó mbe tee njembí ndú mítí Mbířì lá nó ká nò. Bu yo tí nó á gbířì nó nò ọọ ndâ i n̄nó tí ndâ kpóló-kpolo i tacó 'válá m̀ yo nó ni gí. ³³ Má éno, yo zè kù ọọ a có gítí bà dù tí ndâ 'duù m̀ Mbířì, ta có gítí bà bàkà ndâ i n̄nó mbe lè á kù ọọ Mbířì lá nó á má kózò gí, b̀ndi a Mbířì ká bà wu sè ndâ i n̄nó náa yí nò mbe 'vii ta yo nó ji yo delè. ³⁴ Má éno, yo si bà mù njembí yo gítí taàbè mí to. Tacó yo cee ta ndâ có n̄ndi wúnó lá. À káa taàbè ká bà nò 'dóó kpokèjì m̀ wó.

Bò là ngomè tí ka wó, si n̄ndi wó á mítí wó

⁷ «Yo 'viiki ndâ 'bí ka yo lá, tacó wàa Mbířì delè 'ví 'viiki yo lá. ² Tacó Mbířì bà 'viiki mítí yo káa cè ọọ bà 'viiki tí, tí nó náa yo 'viiki mítí ndâ 'bí ka yo nò. À delè bà 'vii i ji yo ká ta gbèe ká'i bà 'vii i tí nó náa yo 'vii

ta i ji ndâ 'bí ka yo nô. ³ Má éno, wò kù 'dè có gítí njú-mû á tà ọ 'bí ka lo tacó yè, káa kùsìlì-mû kuu kpùrù'vù tà ọ lo? ⁴ Wò bà 'de nje lo kòtí 'di, wàa wò 'ví 'dè ta có ji 'bí ka lo, máa njú-mû kuu tà ọ wó, náa kùsìlì-mû má kuu kácá tà ọ lo? ⁵ Ja a kùsìlì-mû tí nó mbe mbi mí tà ọ lo nó kùro má kózò gí, bindi wò 'ví gii òlò njú-mû 'do tà ọ nambe lo, ta ọ lo ngbárángà'i, ndí lo mbe nambeè-ọ.

⁶ «Je i-Mbíri ji ndâ bô lá. Ndú bà 'visi tí ndú bà ọ wò. Wò delè 'ví kaa banga nji wú'dè mí to á 'bá ta ndâ ngùù tí lá, tacó ndú bà jaaka gbí ta to.

Yù i 'do mì Mbíri ta njembí lo gbaànjé

⁷ «Wò má yù i ta njembí lo gbaànjé, áá bà je i tí nó ji wò gí. Wò má pà i ta njembí lo gbaànjé, wò bà 'de i tí nó gí. Wò má gbà njekèjì muu 'duù ta njembí lo gbaànjé, yí bà njaanga njekèjì ji wò gí. ⁸ Tacó à kù je i ta o 'dáá gí ji ndâ 'duù ñinó mbe yù i nô. Ndâ mbe pà i ta o 'dáá gí kù 'de i. Bindi à kù njaanga njekèjì ta o 'dáá gí ji ndâ mbe gbà njekèjì. ⁹ 'Vii mì 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nó kpónó má wa go mítí wó, 'duù tí nó bà je kpúrú díí ji 'vii tí nó máa yí zò gí? ¹⁰ 'Vii mì 'bí 'duù gbí òkò tí yo nó kpónó má yù yâ-sè 'do tí bu wó, 'duù nó bà je yâ-kpoo ta jâ kpoo tí ji 'vii mì wó bindi yâ-sè gí? ¹¹ Káa ndâ wò 'duù, á go yo nó, má ni bà je tó i ji ndâ 'vii mì yo gí, Bu yo tí Mbíri á gbíri bà ni bà je tó i me gbolò ndii ndâ ñindi yo nó gí ji ndâ mbe yù i 'do tí wó wálá?

¹² «Co ta ndâ 'bí ka lo ká tí ña kpokèjì tí nó náa à gbí muu lo máa ndú 'ví co ta wò tí nó. Ñinó a gbí ndâ có mì Mòze, ta ndâ i tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri nibà ndú ji ndâ 'duù nó, ká nó.

Bà ya gí 'bá mì Mbíri me có 'di lá

¹³ «Wò má ñò kpokèjì gítí 'bá rú-rú-rú, co a i tí, kpokèjì tí nó ngáá-nga-ngà, náa ndâ 'duù me mbè kù 'va co tí nó bà ya ta wò gí nje ku. ¹⁴ Káa kpokèjì 'válá a làmbu kpokèjì tí nó rú-rú-rú, ta ndâ zèèngè i tí, náa ndâ 'duù me mbè là kù pembee tí ndú pembee co tí nó.

Kiyà jò ngo lá

¹⁵ «Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ sú mbe ma có mì Mbíri. Ndú kù bàkà tí ndú tí ndâ tó 'duù, káa ndú a cèè ndâ zò-'boo. ¹⁶ Yo bà ñò ndú ni ká 'do tí ña bà bàkà ndâ i mì ndú, go bà ñò ña mû ni 'do tí ndo wó. Mû-bàà kù rì káa ndo bàà, bindi 'belè kù rì káa rì 'belè. ¹⁷ Tó mû kù rì káa tó ndo mû. Bindi wò mû delè kù rì káa wò ndo mû. ¹⁸ Tó mû bà rì wò ndo mû wálá, delè wò mû bà rì tó ndo mû wálá. ¹⁹ Káa áá kèjì gí bà da mû ñinó mbe kù rì wò ndo mû nó, wàa à 'ví doo ta wu. ²⁰ Má éno, yo bà ñò ndâ sú mbe ma có mì Mbíri ni 'do tí cè ña bà bàkà ndâ i mì ndú.

²¹ «Yo kojo muu yo máa, ndâ 'duù ñinó mbe kù 'dè có máa ye a mbe tí ndâ yì ta tiri nó bà yee gbíri wálá. A káa ndâ mbe kù bàkà go có mì Bu ye ká bà ñò gbíri. ²² Ye kù 'dè có tí nó ji yo, tacó ndâ 'duù me mbè ta

ndòngbú o wúnò bà 'vee ye gbí ngbàngà mì Mbíri, máa, «Ze táánò ma có mì Mbíri ta rẹ lo lá, mbe tí ze? Ze táánò mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta rẹ lo lá? Ze táánò bàkà ndâ serè ta rẹ lo lá?»

²³ «Bindi ye bà 'visi có ji ndú, máa, «Ye jé táánò ñò yo ni lá. Yo co 'do tí ye ngé gí kàzò, ndí yo ndâ wò 'duù.»

²⁴ «Má éno, 'duù ñinó mbe 'di ndâ có mì ye nó, bindi yí gii bàkà go ndâ có mì ye náa yí 'di nó, go mbe bì 'bá ta muu tí wó, mbe bì 'bá mì wó mí pí díí. ²⁵ Bindi mù gii ni mítí, ngo gii ò có tà, gbolò pípiri gii pí, káa 'bá tí nó 'va tí to lá, tacó à sè tà mí pí díí. ²⁶ Káa 'duù ñinó mbe 'di ndâ có mì ye nó, káa yí bàkà go ndú lá nó, go mbe ñónókó mbe sè tà 'bá mì wó mí pí ñi ngo. ²⁷ Mù mâ gii ni, ngo gii ò có tà, pípiri mâ gii pí ta wotí tí, 'bá tí nó gii ki'viki gí to, 'bùrùkù gí.»

²⁸ Jézù mà gii cee bà 'dè ndâ có mì wó gí, nje ndâ 'duù 'dáá gí, gii 'dèè gí. ²⁹ Tacó yí 'dè ji ndú 'dáá káa ndâ wu có mbe ya gí gbí muu ndú, me ndâ 'viri có go i mì ndâ mbe 'di gbí tàkìlì mì ndú nó lá.

Serè bà cee wò cì 'do tí 'bí 'dakò

8 Ndâ Jézù ta ndâ mbè ndâ 'duù tí nó mbe kaa ya gí mì wó pí gú nó mà gii kaa 'do pí gú gí gí tàbù to gí, ² 'bí 'dakò tí mbe cì gii gí gí mì wó, bindi yí gii zèè kò Jézù ta bà 'deke tí wó ji yí, máa, «Go bà yuku cì tí nó tí ye nó má kuu tí lo, wotí bà si kútí ye 'ví dù ngbárángà'i kuu tí lo, buù.»

³ Jézù mà gii 'di có tí nó náa mbe cì tí nó 'dè nó, yí gii ya'va 'bì wó ya gí bà gbala ta yí, ta bà 'dè có, máa, «Go kuu tí ye. Dù ta ngbárángà kútí lo.» Á káa pòó bà 'dè có tí nó mì Jézù, cì gii cee 'do tí 'dakò tí nó gí. ⁴ Bindi Jézù gii 'dè có ji yí, máa, «'Di có tí nó náa ye kpónó bà 'dè ji wò nó. Ya kpédélé'i gí bà túbà tí lo ji bu-Mbíri. Bindi wò 'ví ci i ji Mbíri go có mì Mòze, tacó bà túbà ji ndâ 'duù máa cì cee 'do tí lo gí. Wò 'ví túbà tí lo ji 'bí 'duù gbaànjé á kùro bà ya wò gí mí bu-Mbíri lá.»

Jézù 'vala bòò mì kùro ndâ àsikèrì mì ndâ Ròmánò

⁵ Jézù gii ñè nó ya gí gbí gbata Kàpàrànáwùmù. Mà gii zeke'o, 'bí 'dakò tí kùro ndâ àsikèrì mì ndâ Ròmánò zì'duù-vò (100) gii gí gí mì wó, bindi yí gii 'deke tí wó ji yí, máa, ⁶ «Bòò mì ye gbele've mí to ta sé gbí tí wó ngé ndii gí, buù.»

⁷ Jézù mà gii 'di có tí nó, yí gii 'visi có ji 'dakò tí nó, máa, «À niki ma. Ye kèjì gí bà 'vala yí.»

⁸ Káa 'dakò tí nó gii 'visi có ji Jézù, máa, «Ye 'vii tí 'duù ñinó náa wò 'ví gí gí 'bá mì ye lá, buù. 'Dè káa có ta nje lo cuki 'do tí bàndò tí nó kpónó náa wò kuu tí nó, wàa bòò mì ye bà 'de 'válá gí. ⁹ Tacó ye a 'duù ta ndâ kpo-kpò 'duù kùro ye kuu tí, náa ye kù 'di có mì ndú. Á delè kuu tí tàkò ye a ndâ àsikèrì mbe kù 'di có mì ye, náa ye má 'dè có ji 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndú, máa, «Bàkà i ñinó!» Yí kù bàkà; ye má 'dè có ji 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndú, máa, «Ya éno!» Yí kù ya go có tí nó. Ye má tè'é tí 'duù máa, «Gí!» Yí kù gí go có mì ye nó. Ye má 'dè có ji bòò mì ye máa, «Bàkà i ñinó!» Yí kù bàkà i tí nó.»

¹⁰ Jézù mà gii 'di ña có tí nò náa 'dakò tí nò 'dè nò, nje wó gii 'dèè gí. Bindi yí gii 'dè có ji ndâ 'duu tí nó mbe kù ru ndi wó nó, máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó, máa, ye jé 'de 'bí 'duu gbaànjé mbe tee njembí wó mítí Mbířì, kpétí 'do gbí òkò tí yo tí ndâ Ìzìrìyélì, go i mì 'dakò tí nó lá. ¹¹ Ye kù 'dè có ji yo ta kponje tí wálá, máa, ndâ 'bí tende ña ndâ 'duu ta ndòngbú o wúnò bà kaa 'do muu to tí nó 'dáá gí gí bà zò i ta ndâ Àbìráámò ta Ìzákò, ta Jákóbè gbí gbèe ká'i ta líkí'o tí ndú gbí ngbàngà mì Mbířì. ¹² Bindi àá bà gii mò yo tí ndâ Ìzìrìyélì, tí ndâ 'dóó 'vii gbí ngbàngà mì Mbířì nó gí gbí 'dí'di'o, tí bàndò bà wa gbí, ta bà zò gbí tì ta sé'i.»

¹³ Jézù mà gii 'dè có ji ndâ mbè ndâ 'duu tí nó cee gí, yí gii 'visi có ji kùro ndâ àsikéri mì ndâ Ròmánò tí nó, máa, «Má éndò, ya gí 'bá mì lo, wàa có tí nó náa wò tee njembí lo á mítí nò bà bàkà tí gí, tacó wò ùnje gí, máa, ye kpétí má 'dè káa có ta nje ye sínò, bòò mì lo bà 'vala 'do gbí nò'o gí.» Á káa póó bà 'dè có tí nó mì Jézù, bòò mì 'dakò tí nó gii a gí yaà 'do gbí nò'o mì wó gí.

Jézù 'vala ndâ na gê Piyétòrò ta ndâ 'bí 'duu 'do gbí ndâ nò'o

¹⁴ Jézù gii njè nó 'do bàndò bà 'de tí ndú ta kùro ndâ àsikéri mì ndâ Ròmánò nò ya gí 'bá mì Piyétòrò. Yí mà gii yee kà, yí gii 'de na gê Piyétòrò kuu tisi ta cò'o gbí dii wó. ¹⁵ Yí mà gii zèè 'bí niì tí nó, cò'o ngé gii dò 'do gbí dii wó gí. Bindi yí gii a gí yaà ya gí bà bàkà i-zó-zò ji Jézù.

¹⁶ Ta 'dè'o mì gbèe řì tí nó náa Jézù 'vala ta na gê Piyétòrò 'do gbí nò'o nò, ndâ 'duu gii kaa ndâ 'duu ñinó ta ndâ i-gbí-muu ndú nó, ta ndâ 'duu ñinó ta nò'o tí ndú nó ya tí ji Jézù. Jézù gii mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duu tí nó ta nji có gbaànjé. Bindi yí gii 'vala ndâ mbe nò'o, ¹⁷ go có tí nó náa Ìzáyá tí mbe 'dòkò có mì Mbířì 'dè sàà gí, máa, «Yí bà 'vala ndoo 'do gbí ndâ nò'o mì ndoo; yí delè kaa ndâ nji sé'i 'do gbí dii ndoo 'dáá gí,» nò.

Bà dù tí mbe řu ndi Jézù me có 'di lá

¹⁸ Jézù mà gii ñò ndâ 'duu kaa gí mí wó me mbè ngé ndii gí, yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, ndâ yì di kàpá gí tito. ¹⁹ 'Bí 'dakò tí mbe 'di gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà mà gii 'di có tí nó, yí gii 'visi có ji Jézù, máa, «Mbe ñibà i, àá bà ja ye 'do tàkò lo káa go ngo.»

²⁰ Káa Jézù gii 'visi có ji 'dakò tí nó, máa, «Ndâ guù mì ndâ ngàmbe kuu tí. Ndâ bàndò bà tèrì mì ndâ nuu tí nó mbe kù o co gbí pířìřì nó 'dáá gí kuu tí, káa bàndò bà tì tàmuu 'Vii-mi-'Dakò á mítí wálá.»

²¹ Mà gii zeke'o bà-i-nò 'bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndâ 'duu tí nó mbe kù řu ndi Jézù nó gii 'dè có ji yí, máa, «Buù, si ye má ya gí bà duu ku bu ye, má kózò gí, bìn-di ye 'ví dele ndi ye gí gí ba řu ndi lo.»

²² Káa Jézù gii 'visi có gí tàkò có mì 'dakò tí nó, máa, «Gí gí bà řu ndi ye, wàa wò 'ví si ndâ ku 'ví duu ndâ 'dóó ku mì ndú.»

Jézù ro gundiři mí tìyò

²³ Bindi bà 'dè có mì Jézù ji 'dakò tí nó, yí gii njè nó ya gí gbí gbâ, bindi ndâ mbe tala có mì wó gii oloko gí tàkò wó gbí gbâ kà. ²⁴ Mà gii zeke'o, gundiři gii 'bità bà pì tí ña ñinó náa ngo kù gii 'bità có bà gbàngà gí gbí gbâ. Káa Jézù ta o tí nó kuu tisi kù tè řì gbí gbâ. ²⁵ Bindi ndâ mbe tala có mì wó mà gii ñò máa, i kù gii vóló-volo, ndú gii gbà yí 'do muu řì. Yí mà gii ziya gí, ndú gii 'dè có ji yí, máa, «'Vala ndoo, buù, tacó ndoo kù mí-mii!»

²⁶ Káa Jézù gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Yo kù cì gúku tacó yè? Yo tee njembí yo mítí Mbířì me jé'déé gí le!» Bindi yí bà-i-nò gii a gí yaà, yí gii do mítí ndâ gundiři tí nó mbe kù pì nò, ta kàpá tí nó mbe kù gbàngà nò. Ndâ i tí nó só gii rò tìyò ngbi-ngbii gí.

²⁷ Nje ndâ mbe tala có mì Jézù náa ndú ta ndú gbí gbâ nò 'dáá gí, gii 'dèè gí. Bindi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «A ña wotí tí 'dakò yè ká éno, náa ndâ gundiři ta kàpá kù 'di có mì wó nó?»

Ndâ 'bí 'dakò gbí to Gàdàrà ta ndâ i-gbí-muu ndú

²⁸ Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mà gii di ngo gí tito kàpá á 'bí to ta řè to tí nó a Gàdàrà, ndú gii 'de ndâ 'bí 'dakò sósò'ò tí ndâ 'duu Gàdàrà, ta ndâ i-gbí-muu ndú, mbe co 'do gbí òkò ndâ muu'dú. Ndâ 'dakò tí nó tii tí ndú mítí kpokèjì tí nó mbe co règbà ndâ muu'dú nò go ndâ gbù kàzà, tí ña ñinó náa gbèe 'duu mbe co tí kpokèjì tí nó ji ndú wálá. ²⁹ Káa à káa póó bà gii ñò Jézù mì ndú, ndú gii 'bità bà tò kù, máa, «Ákoo 'vii mì Mbířì! Á gbí muu lo a có bà bàkà ña yè ta ze? Wò gí tacó bà waa có mítí ze si 'dóó o tí nó gí kùro kálásè?»

³⁰ Káa ta o bà 'de tí ndú nò, ndâ kàdùrùkù me mbè kù zò i á 'dè gbí to tí nó. ³¹ Tacó éndò, ndâ i tí nó gbí muu ndâ 'dakò tí nó, nò gii 'deke tí ndú ji Jézù, máa, «Wò má mòkò ze 'do gbí muu ndâ 'dakò tí nó gí, wò 'ví si ze 'ví ya gí gbí muu ndâ kàdùrùkù tí zò.»

³² Bindi Jézù gii 'visi có ji ndâ i tí nó, máa, «Yo kaa ya!» Ndâ i tí nó bà-i-nò gii kaa 'do gbí muu ndâ 'dakò tí nó ya gí gbí muu ndâ kàdùrùkù go có mì Jézù nò. Bindi ndâ kàdùrùkù tí nó gii njè ta ngèlè ta ndâ i tí nó gbí muu ndú, ndú gii oloko gí tà ngo 'do tì ñjà gángá ngo, bindi ndú gii mìl ta ngo léé gí.

³³ Ndâ mbe kù gbà ndâ kàdùrùkù tí nó gii kaa ya gí gbí gbata gí bà 'vanda ndi ndâ i tí nó mbe bàkà tí mítí ndâ kàdùrùkù, ta ndâ 'dakò tí nó sósò'ò ta ndâ i-gbí-muu ndú nó gbaànjé-gbaànjé ji ndâ 'duu. ³⁴ Ndâ 'duu gbí gbata mà gii 'di ndâ có tí nó, ndú gii kaa 'do gbí gbata ya gí mì Jézù. Ndú mà gii 'de yí gí, ndú gii 'deke tí ndú ji yí, máa yí njè nó 'do gbí to 'bá mì ndâ yì gí.

Jézù 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gí

9 Jézù mà gii di ndi kàpá 'do gbí to Gàdàrà gí tito gí gbí 'dóó gbata bà dù yí gí, ² ndâ 'duu gii làngà 'bí 'dakò mbe gbele've gí gí tí ji yí. Jézù mà gii ñò bà tee njembí ndú mítí wó, yí gii 'dè có ji 'dakò tí nó mbe

gbele've gí nò, máa, «Zèè njembí lo, 'viì mì ye, tacó à sí có gítí ndá vò i mì lo mí to gí.»

³ Káa ndá 'bí mbe 'di gbí tàkìlì mì ndá Jùdèyà gbí òkò tí ndá 'duù tí nò mbe tí mí mì Jézù nò mà gí 'dí có tí nò náa yí 'dè nò, ndú gí 'bità bà koṛo có gbí njembí ndú, máa, «'Dakò tí nò kù bàkà tí wó tí Mbíṛì ta wotí tacó yè? Yí 'de wotí bà je à-cee-gí gítí vò i mì ndá 'duù 'do kòtí 'di?»

⁴ Jézù mà gí nò ṛa có tí nò náa ndá mbe 'di gbí tàkìlì tí nò kù koṛo gbí njembí ndú nó, yí gí 'vee ndú, máa, «Yo kù koṛo ṛa vò có éndò gbí njembí yo tacó yè? ⁵ Bà 'dè có máa, «À je à-cee-gí gítí ndá vò i mì lo gí,» ká pe-teke, wèè, a peteke a bà 'dè có, máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví nò nó?» ⁶ Má éndò, ye kpónó bà túbà jì yo máa àá mì 'Viì-mi-'Dakò a wotí tacó bà je à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndá 'duù á muu to tí nò.» Bìndi yí gí 'dè có jì 'dakò tí nó mbe gbele've gí nó máa, «A gí yaà, wò 'ví te kpâ-silì mì lo, wàa wò 'ví ya gí 'bá.» ⁷ 'Dakò tí nò bà-i-nò ngé gí a gí yaà, bìndi yí gí njè nó kù ya gí 'bá go có mì Jézù nò. ⁸ Nje ndá mbè 'duù tí nó mbe kaa ya gí mì Jézù nó 'dáá gí gí 'dèè ta gúku bà ṛa 'dakò tí nò kù nò nó gí. Bìndi ndú gí ùlù Mbíṛì tacó bà je ṛa wotí tí nò á jì ndá 'duù.

Bà tè'é tí Màtéyò

⁹ Jézù mà gí njè nó 'do tí bàndò bà 'vala 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò, yí gí ṛa 'bí 'dakò tí Jùdèyà tí mbe kù kili i-míṛì mì ndá Ròmánò, ta ṛè wó a Màtéyò, kù kì tí wó to á bàndò bá gò i-míṛì. Bìndi yí gí 'dè có jì Màtéyò, máa, «Gí bà ṛu ndi ye.» Màtéyò bà-i-nò gí a gí yaà, bìndi yí gí ya gí bà ṛu ndi Jézù.

Jézù zò i ta ndá vò 'duù

¹⁰ Si Jézù kù zò i ta ṛi tí nò á 'bá mì Màtéyò, ndá 'bí ká nètè mì Màtéyò me mbè, ta ndá ṛa ndá 'bí 'duù mbe kù gbètèkè tàkìlì mì ndá Jùdèyà gí kaa gí kù zò i ta ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó gbí gbèe ká'i. ¹¹ Ndá 'bí mbe kù kpolo tí tàkìlì mì ndá Jùdèyà mà gí ṛa i tí nò, ndú gí 'vee ndá mbe tala có mì Jézù, máa, «Mbe nìbà i jì yo kù zò i gbí ká'i ta ndá 'duù ṛa mbe 'vii tí ndá 'duù náa cèe 'duù 'ví zò i ta ndú gbí tàkìlì mì ndá Jùdèyà lá nó tacó yè»

¹² Jézù mà gí 'di ṛa 'vé tí nó náa ndá 'duù tí nò kù 'vee ta ndá mbe tala có mì wó nò, yí gí 'visì có jì ndú, máa, «A ndá 'duù ṛa sé'i tí ndú nó ká kù pà mbe yeè. Ndá 'duù ṛa sé'i tí ndú wálá nó pà mbe yeè lá. ¹³ Má éndò, yo 'viiki gbí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛì éndò máa,

«À tí ye tí Mbíṛì a go bà ṛa yè ṛa ndá 'duù;
go bà ci mbelè ndá nò jì ye tí ye wálá.»

Ye delè gí me tacó bà tè'é tí ndá tó 'duù lá, ye gí a i tacó tí ndá mbe bàkà vò i.»

'Vé gítí nderè bà kònò go mì ndá mbe tala có mì Jézù lá

¹⁴ Ta o tí nò, ndá 'bí mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù gí gí mì Jézù, bìndi ndú gí 'vee yí, máa, «Tacó yè, káa ze ta ndá mbe kpolo tí tàkìlì mì ndá

Jùdèyà kù kònò go ta ṛi bà kònò go mì ndá Jùdèyà, káa ndá mbe tala có mì lo kònò go lá?»

¹⁵ Káa Jézù gí 'visì có jì ndú, máa, «Ndá kpóló-kpolo kómbe mbe kò nì jé kù kònò go ta o tí nó náa kómbe ndú tí nó náa à kù ko nì mì wó gí 'bá nó má kuu ta ndú? Káa o bà je mbe kù kò nì tí nò 'do gbí òkò tí ndú bà gí ká gí, bìndi ndú bà gí kònò go ta o tí nò. ¹⁶ À da ngú kò mí pí ká kò lá. ¹⁷ 'Bí 'duù jé mbe fuu pe ngú cù mí gbí ká kárà ṛa mbe gí wó wuuku gí nó wálá. Tacó yí má bàkà éndò, ta o tí nó náa pe ngú cù bà gí nì nó, kárà tí nò bà ba gí. Bìndi yí bà bè gbí ndá kárà ta pe só gí. Tacó éndò, à ta o 'dáá gí kù fuu pe ngú cù ká mí gbí kpóló-kpolo kárà tacó bà kpolo tí ndá pe ta kárà.»

Jézù 'vala ndá 'bí 'viní ta 'bí nì

¹⁸ Káa si Jézù kálásè kù 'dè có jì ndá mbe tala có mì Jòvànì, 'bí 'dakò tí gbolò 'duù gí gí mì wó, bìndi yí gí zèè kò wó mí kùro ndá 'duù 'dáá gí, ta bà 'deke tí wó jì yí, máa, «Nájú ye cee gí, káa ye kù 'deke a tí ye jì wò, máa wò 'ví ya gí bà tee 'bì lo mítí wó wàa yí 'ví 'vala jì ye.» ¹⁹ Jézù mà gí njè nó kù ya gí 'bá mì gbolò 'duù tí nò, ndá mbe tala có mì wó gí kaa kù ṛu ndi wó.

²⁰ Káa si ndú muu nó, 'bí nì náa mbelè kù yee tí wó ta ndò muu 'bì-nje só gí gí có kapí Jézù, bìndi yí gí zèè nje bòngò tí wó, ²¹ ta bà koṛo có, máa, «Ye kpèti má zèè káa nje bòngò tí wó, ye bà 'de 'valá gí.»

²² Jézù mà gí 'visì tí wó gí ndi, yí mà gí ṛa nì tí nò, yí gí 'dè có jì yí máa, «Zèè njembí lo, nájú ye, tacó bà tee njembí lo mítí ye 'vala wò gí.» 'Do tí bàndò tí nò, mbelè tí nó mbe kù yee 'do tí nì tí nò, nó ngé gí ṛò tíyò gí.

²³ Jézù mà gí yee 'bá mì gbolò 'duù tí nò, yí gí 'de ndá 'duù kù wa ku tà'i ta wotí ká tí. ²⁴ Bìndi yí gí 'dè có jì ndú, máa, «Yo njè gí sè 'do tà'i tí nò gí. Làmbu 'v-iní tí nò cì me cí-cì lá. Yí kù tè a ṛi.» Káa ndá 'duù tí nò gí 'bità bà ṛa Jézù ta ṛa có mì wó nò ṛò-ṛò. ²⁵ Káa ndú mà gí njè gí sè go có tí nò gí, Jézù gí ṛi gí tàkò ku 'viní tí nò tà'i. Yí mà gí zèè 'bì wó, 'viní tí nó gí a ṛò tíyò. ²⁶ Tàwo ngú có tí nò gí ya cee gbí to tí nò 'dáá gí.

Jézù 'vala ndá 'bí mbe sú ṛo

²⁷ Ta o bà njè nó mì Jézù 'do bà 'vala nájú gbolò 'dakò tí nò, ndá 'bí mbe sú ṛo sósò'ò gí ṛu ndi wó ta bà tò kù á tàkò wó ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «Á 'Viì kòtí Dàvidè tí Bìndi-Mbíṛì, àá 'Viì kòtí Dàvidè, ṛa yè ṛo ze!»

²⁸ Jézù mà gí ṛi gí tà'i ta o bà yee yí 'bá gí, ndá mbe sú ṛo tí nò gí ṛi gí tàkò wó. Bìndi yí gí 'vee ndú, máa, «Yo wálá ùnje gí, máa ye bà 'vala yo gí?» Káa ndú gí 'visì có jì yí, máa, «Ze ùnje gí, buù.» ²⁹ Jézù mà gí 'di có tí nó náa ndá mbe sú ṛo tí nò 'visì gí tàkò 'vé mì wó nò, yí gí gí ṛa ndú ta bà 'dè có jì ndú, máa, «Ye bà njaanga ṛo yo gí, tacó yo ùnje ta njembí yo gbaànjé gí, máa wotí bà bàkà éndò kuu tí ye.» ³⁰ Jézù mà gí 'dè có tí nò, ṛo ndá mbe sú ṛo tí nò só nó gí njaanga tí gí. Bìndi yí gí 'dè có jì ndú ta wotí tí, máa, «Yo kpolo tí nje yo máa, 'bí 'duù gbaànjé 'ví 'di có máa a ye ká njaanga ṛo yo nò lá.» ³¹ Káa ndá 'dakò tí nò mà gí njè nó 'do bà-i-

nò gî, ndú gîi nò ta bà ma ɾè Jézù ta ndi tí ndâ 'bá 'dáá gî.

Jézù 'vala 'bí 'dakò tí mbe 'dè có lá ta i-gbí-muu wó

³² À káa póó bà njè nó mì ndâ 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ɾo ndú nó gî, à gîi gî ta 'bí 'dakò mbe 'dè có lá ta i-gbí-muu wó ji Jézù. ³³ Jézù mà gîi mòkò i tí nò 'do gbí muu 'dakò tí nò gî, 'dakò tí nò ngé gîi 'bità bà 'dè có. Bìndi nje ndâ mbè ndâ 'duù tí nó mbe tí mí mì Jézù nó gîi 'dèè gî. Bìndi ndú gîi 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndú, máa, «À jé nò 'bí ɱa i go éno 'bá Ìziriyèlì lá.»

³⁴ Káa ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà a gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò nìndi ndú gîi 'visì có gí tàkò có tí nò, máa, «A Gba-vò-i, tí gba mì ndâ i-gbí-muu, ká kù je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ji yí.»

Jézù nò yê ɾo ndâ 'duù

³⁵ Gbí ndâ o tí nò, Jézù gîi nò nó cee gbí ndâ gbata, ta ndâ víi bàndò á sè 'do gbí ndâ gbata 'dáá gî, kù nibà i, ta bà ma Banga-Ŋú-Có gítí có bà dù Mbíri tí gba ji ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri, delè ta bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí ndâ ɱa ndâ nò'o ta ndâ sé'i 'dáá gî.

³⁶ Káa yê ɾo bà nò ndâ mbè ndâ 'duù tí nó náa Jézù kù nò ta bà nibà i ji ndú nò gîi bàkà yí ngé ndii gî. Tacó à tí ndú a gúku, ndú delè nò 'dóó i nìno náa ndâ yí 'ví bàkà nó lá, tacó 'duù kùro ndú wálá, go ndâ rómbo ta mbe gbà ndú wálá. ³⁷ Bìndi yí gîi 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ndâ i tacó bà kili 'do gbí nji ògbù ngé, káa muu ndâ mbe bàkà nèté me nji'dí. ³⁸ Má éno, yo 'deke tí yo ji mbe nji, tacó wàa, yí 'ví tuu ndâ mbe bàkà nèté me mbè tacó bà kili ndú.»

Jézù ɾuka ndâ tú mì wó muu'bi-nje só

10 Jézù gîi ɾuka ndâ 'bí 'duù muu'bi-nje só 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó, bìndi yí gîi je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù, ta wotí bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí ndâ ɱa ndâ nò'o 'dáá gî á bìndi wó ji ndú.

² Nìno a ɾè ndâ 'duù tí nó muu'bi-nje só náa Jézù ɾuka ndú nò: ndâ kpédélé 'duù a ndâ Sìmonè tí nó ta 'bí ɾè wó a Piyétòrò nò, ta ná'vindí wó Àndèréyà, bìndi a ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvání tí ndâ 'vii mì Zèbìdèyò, ³ ta Filípò, ta Bàràtòlòmèyò, ta Tòmázò, ta Màtéyò tí mbe kili i-míri, ta Jákòmò tí 'vii mì Àlìfèyò, ta Tàdèyò, ⁴ ta Sìmonè tí nó tí tó 'vii-'bá nò, ta Júdá Ìsikàriyótè tí mbe ba ngbù wó tí Jézù.

⁵ Bìndi Jézù gîi tuu ndâ 'dakò tí nó muu'bi-nje só náa yí ɾuka ndú tí ndâ tú mì wó nò, káa ta kùro bà tuu ndú, yí gîi kpo-gbí-tà-tù ndú, máa,

«Yo 'ví 'dò kò yo gbaànjé mí gbí to mì ndâ 'duù nìno mbe kù ùlù ndâ 'bí tende ɱa i bìndi Mbíri nó lá.

Yo delè 'ví ya gí gbí ndâ gbata á gbí to Sàmáriyà lá.

⁶ Yo ya a i gí mì ndâ Ìziriyèlì tí ndâ mbe gîri á go ndâ rómbo gî,

⁷ wàa yo 'ví kò-kò ji ndú, máa, «Kùro o bà gí Gba-gbíri kpónó dooko gî!»

⁸ Yo 'ví 'vala ndâ mbe nò'o, yo 'ví 'vala ndâ ku, yo 'ví ɾo kútí ndâ mbe cì, yo 'ví mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù.

Yo sì wotí bà bàkà ndâ i tí nó náa ye 'deke ndú ji yo nò me sí-sì lá. Má éno, yo delè 'ví je mboo tàkò bà bàkà ndú 'do mì ndâ 'duù lá.

⁹ Ta o tí nó náa yo má kù ya gí muu nó, yo 'ví je 'bí làmbu i tacó bà si ta ndâ 'bí i ngé gî lá.

¹⁰ Yo 'ví je ndâ 'bí bongo ta ndâ 'bí tàtà tacó bà 'visì ta ndâ nìno á tí dii yo nò á kùro kà lá.

Yo delè 'ví zèè 'bí i go mù-kóro mí 'bì yo tacó bà kpolo tí yo lá. Tacó 'duù má ka wu'o gî, áá bà si yí sínò wálá.

¹¹ Yo má yee tí to, yo 'ví pà a 'bá mì 'duù nìno mbe nì «Yo ndi ye nò» ji yo ta njembí wó gbaànjé, wàa yo 'ví dù tí, yee tí o bà njè nó mì yo 'do tí to tí nò.

¹² Yo má yee tí 'bá, yo 'ví nì «Ze yee gî» ji ndâ mbe 'bá ta bà cù 'dè ngo cù yo tù-tù-tù mítí ndú. ¹³ Ndú má nì «Yo ndi ze nò» ji yo ta 'dè njembí ndú, yo 'ví dù ta ndú. Káa ndú má biya bà 'visì 'vé ji yo gî, yo 'ví ndii ta nó mì yo, ta nambeè tí nó gbí njembí yo náa yo máa Mbíri 'ví bàkà ji ndú nò.

¹⁴ Yo má yee tí to, káa ndâ 'duù má te wíri mítí yo lá, ndú delè má sè tù ndú tí có mì yo náa yo kù 'dè ji ndú nó lá, ta o tí nó náa yo má kù 'visì tàmuu yo gítí to tí nò, nó, yo 'ví gbà njú to, to tí nò 'do tí kò yo gî. Nìno tacó bà tùbà ji ndâ mbe to tí nó máa, Mbíri bà waa có mítí ndú, káa à me 'do gbí có mì yo lá. ¹⁵ Ye kù 'dè có ji yo ta 'vére tí wálá, máa, Mbíri bà waa có mítí ndâ mbe to tí nó ta ndòngbù o ta wotí tí ndii bà doo ndâ gbata Sòdómà ta Gòmóra á mì wó ta wu táánò nó gí.

¹⁶ Ye kù tuu yo gí gbí òkò tí ndâ 'duù ta zí'i 'bì yo tacó bà kpolo ta tí yo wálá, go ndâ rómbo á kùro ndâ si-ingii. Má éno, yo 'ví si ɾo yo 'ví dù ngílì-ngílì go ɾo àca'-ba. Wàa njembí yo 'ví dù 'dèè kpóó go bèègú.

¹⁷ «Yo delè 'ví te mí gbí muu yo máa, ndâ 'duù kèjì gí bà kaa yo ya tí gí gbí ndâ ngbàngà mì ndâ Jùdèyà. Bìndi ndâ gba bà gîi waa có mítí yo máa, à gbì yo mí kùro ndâ 'duù. ¹⁸ Áá bà jaka yo ta wotí ya tí gí kùro ndâ kpo-kpò 'duù ta ndâ kpo-kpò gba á muu ye. Káa nìno bà njaanga ji yo a kpokèjì bà ma có tí ye ji ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ kpo-kpò gba, ta ndâ 'duù nìno náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò. ¹⁹ Káa ta o tí nó náa ndú bà gîi zèè yo nò, njembí yo 'ví si bà mù éno máa, yo bà ya gí bà 'dè á kùro ndâ kpo-kpò 'duù kà a ɱa có yè wè, mí to. Njembí yo delè 'ví mù éno máa, yo 'ví 'dè a ɱa có yè wè, nò lá. Áá bà wu có tí nó náa yo 'ví 'dè nó mí gbí nje yo ká kùro kà. ²⁰ Tacó ta o tí nó, à me káa yo ká bà 'dè 'dóó có mì yo á 'do gbí muu yo lá. A Bèri mì Bu ye ká bà je wotí bà 'dè có ji yo.

²¹ «Ta o tí nó, ndâ 'duù bà si ndâ ná'vindí ndú ta ndâ 'vii mì ndú ji ku. Ndâ 'vii delè bà 'visì tí ndú tacó bà pà kpokèjì bà ziki ndâ mbe jò ndú. ²² Ndâ 'duù 'dáá gî bà gîi sogo yo á muu ye ta o tí nó. Káa 'duù nìno gbí òkò tí yo mbe 'dò kò wó mí to tí kpoè yee tí ndòngbù o bà mèkèkè ndâ i tí nó tí yo nó ká bà 'de 'válá. ²³ À má kù mèkèkè'i tí yo ta o tí nó gbí 'bí gbata, yo 'ví kaa ta ngèlè 'válá ya gí gbí 'bí. Káa ye kù 'dè có ji yo ta 'vére tí

wálá, máa, 'Vii-mi-'Dakò bà gí gí muu to tí nó si yo nó 'bá mì ndá Ìzìrìyélì 'dáá gí cee lá. ²⁴ Mbe kù tala i me gbolò ndii 'duu tí nó mbe kù nìbà i jì yí nó lá; bòò delè me gbolò ndii mbe tí wó lá. ²⁵ À tè ta mbe tala i káa bà je muu mì mbe nìbà i jì yí mítí wó; à delè gii tè ta bòò káa bà je muu mbe tí wó mítí wó. Káa ẹ̀ bu-'bá má mì ndú a Gba-wàtà, ndú bà gbì mí muu ndá 'vii mì wó a ndá vò ẹ̀ mbe ndii nìnò gí.

²⁶ «Á má ènò, yo 'ví cì gúku tí ndá 'duu lá. Tacó ndá ẹ̀ ndá i tí nó 'dáá náa ndá 'duu kù ngùu ndú kpónó nó bà 'vanda 'dáá gí sè gí. Delè ndá có tí nó náa ndú kù 'dè mí tàbèngii nó bà dù á kà wálá. ²⁷ Yo bà gii kò-kò ta ndá có tí nó náa ye kpónó kù 'dè jì yo gbí 'dí'di' o nó á jì ndá 'duu gbí ngbàà ẹ̀. Bindi yo bà gii kò-kò ta ndá có tí nó náa ye kù 'dè jì yo á gbí ngàngbùùtù nó 'do pí cèlégé jì ndá 'duu. ²⁸ Káa yo 'ví cì gúku tí ndá 'duu lá, tacó 'bí i gbaànjé mì ndú náa ndú bà bàkà ta yo, á bindi bà zi yo mì ndú nó wálá. Yo cì gúku a i tí Mbíri, tacó wotí bà zi yo ta wotí bà waa có mítí yo bindi bà zi yo mì wó kuu tí wó. ²⁹ Yo tala bà zeke ndá ví nuu tí nó tí ndá nařù nó gí. 'Bí lãmbu i náa 'duu bà 'de gbí ndú gbaànjé wálá. Káa 'bí gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú mbe cì gí, káa Bu yo ẹ̀ bà ku wó lá, nò wálá. ³⁰ Káa à má gítí yo, yí 'deke ndá nji se muu yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. ³¹ Má ènò, yo 'ví cì gúku lá, tacó yo kùro Mbíri a ndá kpóló-kpolo i ndii ndá nařù gí.

³² «Má ènò, 'duu má si ye tí i á kùro ndá 'duu á muu to tí nó, ye delè wúnò bà si 'duu tí nó tí i á kùro Bu ye á gbíri. ³³ Káa 'duu má biya ye á kùro ndá 'duu á muu to tí nó, ye delè wúnò bà 'visi kapí ye gítí 'duu tí nó á kùro Bu ye á gbíri.

Có mì Jézù a i mbe njeè gbí òkò tí ndá 'duu

³⁴ «Yo si bà je mbí yo éno máa, ye gí jì yo ta ngú có mbe 'dèè njembí yo nó mí to. ³⁵ Có tí nó náa ye gí tí nó a có mbe njeè gbí òkò tí ndá 'vii ta ndá bu ndú, ndá nii ta ndá nájú ndú. Có tí nó bà njeè gbí òkò tí ndá nawu ndá 'vii ta ndá nii mì ndá 'vii mì ndú. ³⁶ Ndá mbe sogo 'duu gí mì ku bà dù káa ndá 'dóó 'vii mì wó.

³⁷ «'Duu má zèè có tí ndá bu wó ta nawu wó kpolo ndii có tí ye gí, ẹ̀ 'duu tí nó bà 'vii tí mbe dù tí 'duu mì ye wálá; 'duu delè má zè niki kpolo ma a ndá bà wó ta ndá nájú wó có tí ye, ẹ̀ 'duu tí nó bà 'vii tí mbe dù tí 'duu mì ye wálá. ³⁸ 'Duu má ùnje gítí bà kònò sé'i go ye wàa yí 'ví gí gí bà ẹ̀ ndi ye lá, yí bà 'vii tí mbe dù tí 'duu mì ye wálá. ³⁹ 'Duu mbe kořo có kpolo ma ká gítí 'válá muu to tí nó bà 'de vò i bindi ku mì wó. Káa 'duu nìnò mbe si mĩri wó muu to tí nó jì ku a i gítí nèté mì ye ká bà 'de 'válá á bindi ku mì wó.

⁴⁰ «'Duu mbe te wĩri mítí yo ta ẹ̀ ye, te wĩri tí nó a i mítí ye, káa ndá mbe te wĩri mítí ye, te wĩri tí nó a i mítí mbe tuu ye. ⁴¹ 'Bí 'duu má te wĩri mítí mbe 'dòkò có mì Mbíri ta ẹ̀ mì Mbíri, Mbíri bà je 'bí tó i tí nó náa yí bà je jì mbe 'dòkò có mì wó nó jì 'duu tí nó gí. 'Bí 'duu delè má te wĩri mítí tó 'duu gítí tó ẹ̀ 'duu, tí nó, Mbíri bà je 'bí ẹ̀ tó i tí nó náa yí tí Mbíri bà je jì tó 'duu tí nó nó jì 'duu tí nó mbe te wĩri mítí wó nó gí. ⁴² Káa ye kù 'dè có jì yo ta yúco, máa, 'duu kpétí má cu káa cèè 'dè

ngo mì lú nó sínò 'do gbí kárà jì 'bí ẹ̀ 'duu nìnò náa ẹ̀ wó gbí u 'duu wálá ngé gí tacó náa táangbà 'duu tí nó a mbe tala có mì ye, yí bà 'de tó i tàkò ngo mì wó nó kpèkù.»

11 Jézù má gii cee ta nèté bà kpo-gbí-tà-tù ndá mbe tala có mì wó muu 'bì-nje só náa yí ẹ̀ ruka ndú nó gí, yí gii nje nó 'do bándò tí nó kù nó ta ndi gbí ndá gbata mì ndá Jùdèyà kù ma Banga-Ngú-Có mì Mbíri jì ndá 'duu.

À zèè Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duu mí gbí zàà

² Ta o tí nó si Jézù kù ma Banga-Ngú-Có mì Mbíri jì ndá 'duu ta ndi gbí ndá gbata nò, Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duu a i gbí zàà. Jòvànì má gii 'di tàwo ndá i tí nó náa Jézù tí Bindi-Mbíri kù bàkà nó si yí gbí zàà kà, yí gii tuu ndá 'bí mbe tala có mì wó máa ndú ya gí bà 'dè có jì Jézù, máa, «A Jòvànì tí nó tí mbe kù caka tí ndá 'duu nó ká tuu ze, máa, ze gí gí bà 'vee wò, máa, ³ wò a 'duu tí nó náa ze kù ù bà gí yí 'do mì Mbíri nó, wèè, 'duu mì ze náa ze kù ù bà gí yí nó ká kpokèjì kálásè?»

⁴ Ndá tú mì Jòvànì má gii ya gí bà 'vee Jézù go có tí nó náa Jòvànì tuu ta ndú nò, Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Yo dele ndi yo ya gí bà dítà ndá có nìnò náa yo 'di ta tù yo nó, ta ndá i nìnò náa yo ẹ̀ ta ro yo nó jì Jòvànì: ⁵ Ndá 'duu nìnò táánò náa ẹ̀ ndú yoo gí nó, kpónó kù zeke'o. Ndá 'duu nìnò táánò ta kò ndú mbe gbele've gí nó, kpónó kù nó nó. Ndá kà cì kpónó yuku 'dáá 'do tí ndá 'duu nìnò táánò ta cì tí ndú nó gí. Ndá 'duu nìnò táánò tí ndá mbe sù tù nó kpónó kù 'di có. Ndá 'duu nìnò táánò mbe cì tí yú ku gí nó, 'vala ndi ndú gí. À kù ma Banga-Ngú-Có jì ndá yè. ⁶ Yo delè 'ví 'dè có jì Jòvànì, máa, 'duu nìnò mbe tee njembí wó kácáá mítí có mì ye nó a mbe tó pá.»

⁷ Káa si ndá tú mì Jòvànì kù gii bàkà có bà dele ndi ndú, Jézù gii 'bità bà 'vee ndá 'duu gítí Jòvànì, máa, «Gbí ndá o tí nó táánò náa yo kù kaa ya gí mì Jòvànì si yí gbí kángáá nga ngoò nó, yo ta o tí nó kù kořo có máa yo kù ya gí bà ẹ̀ a 'di? Gí bà ẹ̀ 'bí 'duu nìnò ta 'dóó kóřo-kořo có mì wó wálá, mbe kù tè ká gí tàkò có mì ndá 'bí ka wó nó? Káa à má me ènò lá, ⁸ yo kaa ya gí bà ẹ̀ a 'di? Gí bà ẹ̀ 'bí 'duu mbe zaa ta banga bongo? Áa bà dù me ènò lá, tacó ndá mbe zaa ta ndá banga bongo kù dù a i 'bá mì ndá kpo-kpò gba. ⁹ Nògí, má ènò, yo táánò kaa ya gí sè gí gbí kángáá nga ngoò gí bà yè? Yo kaa ya me gí bà ẹ̀ mbe 'dòkò có mì Mbíri lá? Á ènò. Ye kù 'dè có jì yo ta yúco, máa, 'duu tí nó a gbolò 'duu ndii mbe 'dòkò có mì Mbíri gí. ¹⁰ Tacó Jòvànì a 'duu tí nó náa à cu có gítí wó mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, Mbíri máa, «Ye bà tuu tú mì ye gí kùro lo, gí bà 'viindi kpokèjì ù ta ndi lo,» nò. ¹¹ Ye kù 'dè có jì yo ta yúco, máa, 'do gbí òkò tí ndá 'vii tí nó 'dáá gí náa a ndá nii ká jò ndú nó, 'bí 'duu gbaànjé mbe gí tí gbolò 'duu ndii Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duu yee tí kpónó wálá. Kpétí ká ènò, 'bí 'duu nìnò tí táangbà 'duu sínò gbí òkò tí ndá 'duu tí nó tí ndá Bòò-gba mì Gba-gbíri nó a gbolò 'duu ndii Jòvànì gí. ¹² Káa 'do tí o bà 'bità bà kò-kò mì Jòvànì ta có mì Mbíri di tí wúnò, 'bá mì Gba-gbíri kù mbu jì bà te ta wotí, ndá vò 'duu kù paa ta zèè ta

wotí. ¹³ Káa kùro bà gí Jòvànì, Mbírì táánò je wotí bà 'dè-kòcò a i jì ndâ Mòze ta ndâ mbe 'dòkò có mì wó tí Mbírì. ¹⁴ Yo má ùnje gítí ndâ có mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì ta ndâ có mì Mòze gí, Jòvànì a Èlìjà tí nó táánò tí mbe 'dòkò có mì Mbírì, náa ndú 'dè có máa yí bà dele ndi wó gí tacó bà gí gí bà 'viindi kpokèjì kùro bà gí Bìndi-Mbírì nò. ¹⁵ Má éno, ndâ 'duù ñinó ta tù bà 'di có tí muu ndú nó 'ví 'di có!

¹⁶ «Káa ye kpónó 'ví 'vii yo ndâ 'duù tí nó á gbí o tí nó, nó mítí ña yè dú? Yo gbí ọ ye ká go ndâ víí 'vii mbe kili kù ọ 'dì gbí dùpì, ndú mà gii ñò ndâ 'bí ka ndú víí 'vii mbe kili ta ba muu ndú tende, ndú gii tè'é tí ndú máa, ¹⁷ «Yo gí gí mì ndoo, wàa ndoo 'ví ọ 'dì bà dù ọ.» Káa ndâ ka ndú nó gii biya gí. Bìndi ndú gii tè'é tí ndú káká'i, máa, «Yo gí gí mì ndoo, wàa ndoo 'ví ọ 'dì bà wa ku.» Káa ndâ ka ndú nó gii biya delè gí. ¹⁸ Tacó Jòvànì táánò me mbe zò i lá, yí delè me mbe njù pe lá, káa ndâ 'duù gii kili nje ndú mítí wó, máa, «A i ká gbí muu wó.» ¹⁹ 'Vii-mi-'Dakò gii gí ñindi wó ta bà zò i, delè ta bà njù pe, ndâ 'duù káká'i gii 'visi nje ndú éno, máa, «Yí a mbe gàmàtà, tí vò mbe njù pe, tí kómbe ndâ mbe kù gò i-mírì, tí ndâ mbe bàkà vò i!» Káa kpèti ká éno, à ñò bà 'di gbí-o mì Mbírì ni mítí ndâ cè bà i mì wó.»

Jézù 'deke tí ndâ 'duù gbí ndâ gbata tí nó á yì kàpá Gàlilèyà nò

²⁰ Bìndi Jézù gii 'bità bà 'deke tí wó ta sé có gítí ndâ 'duù gbí ndâ gbata tí nó náa yí bàkà ndâ seṛè ta ndi gbí ndú nò, tacó ndú biya bà 'visi muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú gí. Máa, ²¹ «Yo ndâ 'duù gbí gbata Kòràzini ta ndâ 'duù gbí gbata Bètisàyidà bà dù á nje! Tacó ye táánò má bàkà ndâ kpo-kpò seṛè tí nó náa ye bàkà jì yo nó a i jì ndâ 'duù gbí ndâ gbata Tíro ta Sìdóni, ndú kpónó dù zùkùù gítí ndâ vò i mì ndú sàà gí. ²² Káa ye kù 'dè có jì yo ta yúco, máa, Mbírì bà waa có mítí yo wúnò ta ndòngbù o ta wotí tí ndii ñindi ndâ 'duù gbí gbata Tíro ta ndâ 'duù gbí gbata Sìdóni gí. ²³ Káa yo, ndâ 'duù gbí gbata Kàpàrànwùmù! Yo táánò máa yo bà oko tí yo éno yee tàrì? Mbírì wúnò bà kaa yo mítí vò bàndò á bìndi ku mì yo. Tacó ndâ seṛè mì ye táánò náa ye bàkà ndú jì yo nó má a i jì ndâ 'duù gbí gbata Sòdómà, Mbírì táánò bà doo Sòdómà wálá. ²⁴ Má éno, yo kpolo tí yo máa Mbírì bà waa có mítí yo ta ndòngbù o ta vò tí ndii bà doo ndâ 'duù mì wó á Sòdómà ta wu gí.»

Jézù yù gbí tí wó jì ndâ yê

²⁵ Ta o tí nó Jézù gii 'deke tí wó jì Mbírì, máa, «Ye 'dè niki maa jì wò tí Bu ye, tí mbe tí ndâ gbìrì ta to, tacó bà 'dè gbí tí lo jì ndâ 'duù ñinó ta ọ ndú mbe njaanga kálásè nó, si ndâ mbe 'di gbí-o mí to. ²⁶ Ìyoo, Bu ye, ye ùnje gí máa, àá táánò niki tí lo éno.

²⁷ «Wò tí Bu ye kaa ndâ i 'dáá gí á mí 'bi ye gí. 'Bí 'duù gbaànjé mbe 'di gbí 'Vii mì lo muu to tí nó wálá, à káa wò tí Bu ye. 'Bí 'duù gbaànjé delè mbe 'di gbí lo tí Bu ye á muu to tí nó wálá, à káa ye tí 'Vii mì lo, gii toko

mítí ndâ 'duù ñinó ta go bà tùbà tí lo jì ndú tí 'Vii mì lo nò.

²⁸ «Wo yo má co ta bà bàkà du nèté gí, wo yo má co ta bà te du i gí, yo gí gí mì ye, wàa yo 'ví tèwo yo. ²⁹ Yo zèè nje koṛi tí nó á pààpì ye nò, wàa ye 'ví nibà bà làngà koṛi jì yo, tacó ye a mbe zèè ndâ 'duù ta pètékè 'bì, tí mbe 'dè njembí, wàa yo 'ví tèwo yo. ³⁰ Tacó bà te koṛi tí nó á pààpì ye nó kpolo lá, ká'i tí nó náa ye kù làngà nò delè me duù lá.»

Có gítí ọ bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà

12 Ta 'bí ọ bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà gbaànjé, si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù nò ndò ta ndi gbí ndâ ñjì, ndâ mbe tala có mì wó gii nò ta bà kparaka muu cù kù zò tí 'vee gítí go. ² Ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà mà gii ñò ndú tí, ndú gii 'dè có jì Jézù ta kpo tàkòcò, máa, «Nò káa ña i tí nó náa ndâ mbe tala có mì lo kù bàkà nò gí! Ña i tí nó kpónó náa ndú kù bàkà nò me i bà báká-bàkà ta ọ bà wotí gbí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdèyà lá.»

³ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mì Mbírì gítí ña i tí nó náa Dàvidè tí gbolò gba mì ndoo tí ndâ Jùdèyà bàkà táánò ta o tí nó náa go bàkà ta ndú ta ndâ mbe ko tàkò wó nó lá? ⁴ Có tí nó gítí bà ọ Dàvidè gí tà 'bá-Mbírì, bìndi yí gii kaa ndâ kù kò tí nó náa à ci ndú jì Mbírì gí, ya tí jì ndú ta ndâ mbe kù ko tàkò wó, bìndi ndú gii zò ta ndú nó? Yo jé 'di lá? Káa à kù zò ndâ kù kò tí nó náa à ci ndú jì Mbírì gí nò gbí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdèyà káa ndâ bu-Mbírì cuki.

⁵ «Yo má 'deke ñinó lá, yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mì Mòze máa, bà bàkà nèté gítí i-cí-ci mì ndâ bu-Mbírì ta ọ bà wotí me vò i lá nó, lá? ⁶ Káa ye kù 'dè có jì yo, máa, 'bí i mbe me gbolò á có tí 'bá-Mbírì gí kpónó kuu nò. ⁷ Yo táánò má 'di gbí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, Mbírì máa, «À tí ye a go nambeè; go bà waa mbelè tí ye wálá» nó gí, yo kùtáá bà waa có mítí ndâ 'duù ñinó ta vò i mì ndú wálá nó wálá, tacó a yê ọ ndú ká bà dù tí yo. ⁸ Tacó 'Vii-mi-'Dakò a mbe tí ọ bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà.»

Jézù 'vala 'bí 'dakò náa 'bì wó pizoo gí

⁹ Bìndi Jézù gii ñjè nó 'do bà-i-nò ya gítí 'bí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gbaànjé. ¹⁰ Bìndi yí gii 'de 'bí 'dakò náa 'bì wó gbaànjé pizoo gí, gbí òkò tí ndâ 'duù á kà. Ndâ 'bí 'dakò ta go bà pà kpokèjì bà kpì ngbàngà tí Jézù tí ndú mà gii ñò Jézù, ndú gii 'vee yí, máa, «Bà 'vala 'duù ta ọ bà wotí gbí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdèyà a vò i?»

¹¹ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, ta bà 'vee ndú, máa, «I-kó-ko mì 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo nó kpónó má 'va tí gbí guù ta ọ bà wotí, yí bà ya gí bà ja yí 'do gbí guù tí nó gí sè wálá? ¹² Káa có tí 'duù kpolo ndii có tí i-kó-ko gí! Má éno, bà bàkà tó i jì 'duù ta ọ bà wotí dú.» ¹³ Bìndi Jézù gii 'dè có jì 'dakò tí nó ta pizò 'bì wó nò, máa, «Ya'va gbí 'bì lo.» 'Dakò tí nó mà gii ya'va gbí 'bì wó go có tí nó náa Jézù 'dè jì yí nò, wu gii gí gí gbí 'bì wó gí. ¹⁴ Ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà mà gii ñò bà 'vala 'dakò tí nó mì Jézù ta ọ bà wotí, ndú gii

kaa ta bà muu ndú ya gí ndiì 'do gbí òkò tí ndâ mbè 'duu tí nò tacó bà pà kpokèjì gítí bà zi Jézù.

Jézù tí 'dê 'duu

¹⁵ Cò wàtà mì ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà mà gii 'va tí gbí tù Jézù, yí gii nje nó 'do bàndò tí nò gí. Káa ndâ 'duu me mbè gii kaa gí tàkò wó. Bìndi yí gii 'vala ndâ mbe nò'o 'dáá gí. ¹⁶ Káa yí gii kpo-gbì-tà-tù ndú máa, ndú 'ví kpolo tí nje ndú 'do tí rẹ̀ yì, tacó go wo tí wó wálá. ¹⁷ Jé ká go có tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè sàà gí, máa, Mbírì máa,

¹⁸ «Nìno a bòò mì ye náa a ye ká cu 'bì ye mítí wó 'do gbí òkò tí ndâ 'duu.

Yí a bà ọ̀o ye, tí bà njembí ye, tí wú-gbì-ré ye.

Ye bà si Bèrì mì ye 'ví je wotí jì yí,

tacó wàa yí 'ví nìbà yúco mì ye jì ndâ 'duu muu to tí nó 'dáá gí.

¹⁹ Yí bà 'dèèkè mà ta bà tò kú wálá.

'Bí 'duu bà 'di kòcò wó ta ndi tí ndâ kpokèjì wálá.

²⁰ Yí bà dù tí mbe zèè ndâ 'duu nìno ta wotí tí wó ndii ndú gí nó ta pètékè 'bì.

Yí bà 'vala ta ndâ 'duu nìno ta dúú kpokèjì tí ndú wálá nó lèè éno,

yee tí o bà lò muu gìrì mì ndâ 'duu jì yúco.

²¹ Ndâ 'duu 'dáá gí bà gii koro 'wálá lì ká mítí wó.»

Ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà máa a Bèlìzèbùlù ká je wotí bà bàkà ndâ serè jì Jézù

²² Bìndi ndâ 'duu gii gí ta 'bí 'dakò tí mbe sù ọ̀o, ta i-gbì-muu wó mbe tii bà 'dè có 'do tí wó gí. Bìndi Jézù gii 'vala yí 'do gbí ndâ nò'o mì wó nò 'dáá gí. Yí bà-i nò gii 'bità bà nò ndâ i, ta bà 'dè có. ²³ Nje ndâ 'duu 'dáá gí gii 'dèè gí. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «Nìno 'ví dù a 'Vii mì Dàvídè ká nó?»

²⁴ Káa ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà mà gii 'di có mì ndâ 'duu tí nò, ndú gii 'visì có gí tàkò, máa, «A Bèlìzèbùlù tí Gba-vò-i ká kú je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duu jì yí.»

²⁵ Káa Jézù mà gii nò ọ̀o bà koro có mì ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà nò, yí gii 'visì có jì ndú, máa, «Cò mì ndâ bòò mì gba má toko lá, gba tí nò bà zogo 'bá wálá. Cò mì ndâ 'duu gbí gbata mì ndú má toko lá, gbí gbata tí nò bà dù wálá. Cò mì ndâ 'duu á njekekèjì mì ndú delè má kili tí lá, 'bá tí nò gí bà sì tí wálá. ²⁶ Má éno, Gba-vò-i má kú mòkò Gba-vò-i 'do gbí muu ndâ 'duu, Gba-vò-i bà gii zèè 'bá ée? ²⁷ À má dú káa yúco máa Bèlìzèbùlù tí Gba-vò-i ká kú je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duu jì ye, à 'ví dù a 'di ká kú je wotí bà ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duu jì ndâ kpo-kpò mbe kú ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duu gbí òkò tí yo? Yo 'vee ndú wàa ndú 'ví waa có tí nò jì ndoo. ²⁸ Káa ye má kú mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duu ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì, gbí có tí nò go éno máa, Mbírì gí tí gba mì yo gí.

²⁹ «'Bí 'vé káká'í náa yo 'ví te mí gbí muu yo a nìno máa: 'Duu bà ọ̀o gí tá'ì mì wu 'dakò tacó bà tọ̀ru ndâ ká'ì mì wó ta wotí ée? Sè káa nìno máa mbe ngbà tí nò 'ví dù a ngbílí mbe da gbí ka wó ngbílí, má wálá ndí bà

dù ká tó kà. ³⁰ 'Duu má me 'duu mì ye lá, yí a ka ye mbe có. Mbe biya bà kili i ta ye gí, a mbe jaaka gbí i. ³¹ Má éno, ye kú 'dè có jì yo máa, Mbírì bà je à-cee-gí jì ndâ 'duu gítí ndâ 'bí ọ̀o vò i mì ndú, ta ndâ ọ̀o zu có nìno náa ndú 'dè gítí wó tí Mbírì nó 'dáá gí, gí; káa ndâ mbe 'dè zu có gítí Bèrì-mì-Mbírì bà 'de à-cee-gí wálá. ³² Mbírì delè bà je à-cee-gí jì 'duu mbe 'dè zu có gítí 'Vii-mì-'Dakò gí; káa 'duu má 'dè zu có gítí Bèrì-mì-Mbírì, Mbírì bà je à-cee-gí jì yí muu to tí nó wálá. Yí delè bà je à-cee-gí jì yí bìndi ku mì wó wálá.

³³ «Ndâ kú i gbí nìjì má ta banga tí ndú, ndú kú jò ta banga tí. Káa ndú má soloko gí, banga tí bà jò ndú wálá. À nò banga kú i ni ká mítí ọ̀o bà jò yí. ³⁴ Yo kú bàkà nambeè-nje ta ndâ 'duu, káa njembí yo go jà kpo. Tacó 'duu ta o 'dáá gí kú 'dè káa ọ̀o có tí nó mbe yé gbí njembí wó gí nò. ³⁵ Tó 'duu ta tó có gbí njembí wó kú 'dè jì ndâ 'duu káa tó có tí nó gbí njembí wó nò. Káa vò 'duu ta vò có yé gbí njembí wó gí ta o 'dáá gí kú 'dè káa vò có. ³⁶ Má éno, ye kú ci yo gítí, máa, Mbírì bà waa có mítí ndâ 'duu ta ndòngbù o tacó ndâ ọ̀o ndâ có tí nó náa ndú kú 'dè ta bà koro gbí ndú lá nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. ³⁷ Tacó ta o tí nò, à káa nje 'duu ká bà njaanga wú 'do tí miyì wó. À delè káa nje 'duu ká bà ga wú mítí miyì wó.»

Có gítí bà bàkà ndâ serè mì Jézù

³⁸ Bìndi ndâ 'bí mbe 'di gbí tàkìlì, ta ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà gii 'dè có jì Jézù, máa, «Mbe nìbà i, go kuu tí ze éno máa wò bàkà gbolò serè jì ze.»

³⁹ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «Ndâ 'duu tí nó gbí o tí nó nó káa cèè ndâ vò 'duu sínò ta mbírì mì ndú wálá. À tẹ̀ ta yo káa serè mì Jónà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì. ⁴⁰ Jónà dígísèè dù gbí yì gbù sè ta ọ̀o, ta bèbìlì delè ta'ò. Má éno, 'Vii-mì-'Dakò delè kèjì gí bà dù á tà to ta ọ̀o ta'ò, ta bèbìlì delè ⁴¹ Mbírì wúnò bà waa có mítí ndâ 'duu tí nó gbí o tí nó nó ta ndòngbù o 'do gbí có mì ndâ 'duu gbí gbata Nínèva, tacó ndú táánò 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú bìndi bà kò-kò ta có mì Mbírì mì Jónà jì ndú gí. Káa kpónó 'bí ngú có bà kò-kò tí mbe me gbolò ndii có tí nó náa Jónà kò-kò tí dígísèè nó yee gí. ⁴² Gbolò gba-nii tí nó ta 'bá mì wó á gbí to Sébà nó, wúnò bà kpi ngbàngà tí yo ta o bà waa có. Tacó yí táánò gí ngé 'do 'bá mì wó me 'dú gí bà 'di có mì gbolò gba tí nó tí Sólómònì tí gbolò mbe 'di gbí-o nó gí. Káa ye kú 'dè có jì yo ta yúco, máa, 'bí i mbe me gbolò ndii Sólómònì gí kpónó kuu nò.

Bà dele ndi i gí gbí muu 'duu

⁴³ «I má co 'do gbí muu 'duu, i tí nó kú ya gí bà wùkù to ta ndi gbí kángáá nga ngo ta ngo gbí wálá, kú pà bàndò bà dù tí. À má gii kpò yí gí, ⁴⁴ yí bà gii 'dè có máa, «Ngèlè-ndii kpò a ngo. Má éno, ye bà dele ká gítí ká 'bá mì ye.» Yí má dele ndi wó gí gí bà 'de muu 'duu tí nò ngbàrángà'ì, ta 'bí i-gbì-muu wó wálá, ⁴⁵ yí bà ya gí bà kaa ndâ 'bí i vò-nje só mbe volo ndii yí gí, bìndi ndú bà 'vala ta ndú mí gbí muu 'duu tí nò gí. Gbì ndòngbù, 'duu tí nò bà volo ndii nìno sàà kùro nó gí,

ṅìnò a ṅa i tí nó bà bàkà tí mítí ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó, nó ká nò.»

Ndâ Jézù ta ndâ ná'vindirí wó

⁴⁶ Káa si Jézù kú 'dè có ji ndâ mbè 'duù tí nó kálásê, ndâ nawu wó ta ndâ ná'vindirí wó gii rò tíyò sè, tacó bà 'dè có ta yí. ⁴⁷ 'Bí 'dakò mâ gii òndú, yí gii 'dè có ji yí, máa, «Ndâ nawu lo ta ndâ ná'vindirí lo kú rò tíyò sè, tacó bà 'dè có ta wò.»

⁴⁸ Káa Jézù gii 'visi có ji 'dakò tí nó, máa, «Nawu ye a 'di? Ndâ ná'vindirí ye a ndâ 'di?» ⁴⁹ Bindi yí gii tù 'bi wó gítí ndâ mbe tala có mi wó, máa, «ṅìnó a ndâ nawu ye. ṅìnó a ndâ ná'vindirí ye. ⁵⁰ 'Duù má bàkà go có mi Bu ye á gbírí gí, 'duù tí nó a ná'vindirí ye, 'duù tí nó a námi ye, 'duù tí nó a nawu ye.»

Jézù lòkò'bò có gítí mbe va ṅa

13 Jézù gii ñè nó 'do 'bá ta gbèè rí tí nó ya gí bà ki tí wó to á yí kápá. ² Bindi ndâ 'duù me mbè ta ṅa wálá gii kaa ya gí tàkò wó tàbè'dè kà. Bindi ndú gii tí jèlè yí 'dee gí. Ndâ 'duù tí me mbè tí ṅa ṅìnó náa Jézù gii co 'do gbí òkò tí ndú ya gí bà ki tí wó gbí gbâ a ro ngo ta kpéetí wó jee ndâ 'duù 'dáá kú rò tíyò á tí ngo. ³ Bindi yí gii 'bità bà 'dè ndâ có ji ndú me mbè gbí lòkò'bò.

Jézù gii lòkò'bò có ji ndâ 'duù, máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ya gí bà va ṅa gbí ní mi wó, ⁴ káa ta o tí nó sí yí kú va ṅa nó, ndâ 'bí ñi ṅa gii 'vaka tí á ta ndi tí kpokèjì. Bindi ndâ nuu gii ruka ndú gí. ⁵ Ndâ 'bí gii 'vaka tí ta ndi gbí ro ndâ díí mbe le ta gbí ní ta làmbu njú to rúpè-rúpè pí ndú. Síí ndú mâ gii yee gí sè, ⁶ rí gii mi ndú gí, tacó tà teè ndú ya gí tà to tè lá. ⁷ Ndâ 'bí ñi ṅa gii 'vaka tí ta ndi gbí òkò ndâ bè kperè náa à cutu ndú lá ta ndi gbí ní. Ndâ bè kperè tí nó gii uu 'buuku muu ndú gí. ⁸ Ndâ 'bí ñi ṅa gii 'vaka tí gbí banga zì to. Bindi ndú gii jò ta banga muu ndú gbe-gbè, gbe-gbè, gbe-gbè. ⁹ Má ènò, 'duù ṅìnó ta tù kuu tí muu wó nó 'ví 'dí có.»

Nderè bà 'dè có mi Jézù gbí lòkò'bò

¹⁰ Jézù mâ gii yee nje bà 'dè lòkò'bò gítí mbe va ṅa gí, ndâ mbe tala có mi wó gii yèè gí règbà tí wó, bindi ndú gii 'vee yí, máa, «Wò kú 'dè có ji ndâ 'duù tí nó gbí lòkò'bò tacó yè?»

¹¹ Káa yí gii 'visi có ji ndú, máa, «À je muu bà 'di gbí ngii ndâ có kóo mi Gba-gbírí ji yo gí. Káa à 'dè gbí ngii tí nó ji ndú lá. ¹² Tacó à kú je i gí bà i, káa i má mi 'duù wálá, áá bà aaka làmbu ṅìnó á kpátù 'bi wó nó gí. ¹³ Ye kú 'dè có ji ndú gbí lòkò'bò tacó ndú kú zeke'o, káa ndú òndú i lá. Ndú delè kú 'di kòcò, káa ndú 'di gbí có tí nó lá. ¹⁴ Ízáyà tí mbe 'dòkò có mi Mbírí táánò 'dè có gítí ṅa ndâ 'duù tí nó, éno máa, <Yo bà 'di dú káa kòcò 'duù,

káa yo bà 'di gbí có tí nó náa yí kú 'dè nó wálá.

Yo bà zeke ro yo ndo gí,

káa yo bà òndú i tí nó náa yo kú zeke nó wálá.

¹⁵ Tacó njembí ndâ 'duù tí nó gbí kàangbá gí,

tù ndú me duù gítí bà 'di có, ndú delè neke ro ndú gí, tacó à tí ndú a gúku bà òndú i ta ro ndú. Ndú kú cì gúku máa ndâ yí má 'di gbí có, ndâ yí bà gii 'visi muu ndâ yí 'do tí ndâ vò kpokèjì mi ndâ yí, bindi ye bà gii 'vala ndâ yí.»

¹⁶ «Káa pá yo ñikí ngé ndii gí, tacó yo kú òndú i ta ro yo, yo delè kú 'di có ta tù yo. ¹⁷ Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, ndâ mbe 'dòkò có mi Mbírí, ta ndâ tó 'duù mi Mbírí táánò ùndi bà òndú i tí nó kpónó náa yo kú òndú nó kpòò, káa ndú òndú lá. Ndú delè ù bà 'di có tí nó náa yo kpónó kú 'di nó kpòò, káa ndú 'di lá.

Jézù 'dè gbí lòkò'bò gítí mbe va ṅa

¹⁸ «Má ènò, yo sè tù yo, wàa ye 'ví 'dè gbí lòkò'bò gítí mbe va ṅa ji yo. ¹⁹ Ndâ 'duù ṅìnó mbe 'di có gítí bà dù Mbírí tí gba, káa ndú 'di gbí lá, go ndâ ñi ṅa ṅìnó mbe 'vaka tí ta ndi tí kpokèjì. Vò-'duù-tí-nò ra có tí nó náa à rò mí gbí njembí wó nó galá gí. ²⁰ Ndâ ñi ṅa ṅìnó mbe 'vaka tí ta ndi pí ndâ díí nó, go ndâ 'duù ṅìnó mbe co galá gí bà 'di có tí nó ta pétékè tàkòcò ndú, ²¹ káa có tí nó ya gí gbí njembí ndú lá, tacó có tí nó dù gbí njembí ndú ká ta làmbu o gàà éno. À mâ gii pèè mbí ndú, ta bà gbùrùngà ndú muu có tí nó, ndú gii jee mí to gí.

²² Ndâ ñi ṅa ṅìnó mbe 'vaka tí ta ndi òkò ndâ bè kperè nó, go ndâ 'duù ṅìnó mbe 'di có tí nó, káa bà tee njembí ndú mítí ndâ i muu to tí nó, ta bà dù ta go ndâ kpokò i gii tii bà bàkà nètè mi có tí nó gbí njembí ndú nó gí. ²³ Káa ndâ ñi ṅa tí nó mbe 'vaka tí ta ndi gbí banga zì to nó, go ndâ 'duù ṅìnó mbe 'di có tí nó, bindi ndú gii bàkà tó i túkà'i, go ndâ kú i ṅìnó mbe jò gbí banga zì to, jù'bù-jù'bù, jù'bù-jù'bù nò.»

Jézù 'dè lòkò'bò gítí ñi cù-kècè

²⁴ Ta o tí nó Jézù gii 'dè 'bí lòkò'bò káká'i ji ndâ 'duù, máa, «Bà zogo to mi Gba-gbírí go éno: Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ya gí bà rò tó ṅa cù mí gbí ní mi wó.

²⁵ Káa ndâ 'duù mâ gii mi ta rí ta bèbilí gí, 'bí 'duù mbe kú sogo yí gii ngbà tí wó ya gí bà rò ñi cù-kècè cee gbí òkò rò-rò i mi wó nó dí bà ndòngbú. ²⁶ Ndâ cèe cù gii kú gí sè òndòkò ta cù-kècè, ndú gii uu gí yaà gbaànjé. À káa o bà gii jò cù, bindi ndâ mbe bàkà nètè gbí ní bà gii òndú cù-kècè ni. ²⁷ Bindi ndú gii 'vee mbe ní, máa, <Buù, ndoo táánò goólá rò mí gbí ní a cèe ṅa cù le! Káa cù-kècè gii gí 'do kòtí 'di?»

²⁸ «Káa mbe ní gii 'visi có ji ndú, máa, «Á bà dù a 'bí 'duù mbe kú sogo ye ká bà rò cù-kècè mí gbí ní mi ye.» <Bindi ndâ mbe nètè gii 'vee mbe ní, máa, «Má ènò, ze ya gí bà ndoo ndâ cù-kècè 'do gbí òkò cèe cù gí wàà?»

²⁹ «Káa mbe ní gii 'visi có ji ndú, máa, «Ènò lá, tacó tà teè ndú kpónó gò òndòkò ta teè cèe cù gí. ³⁰ Yo si káa ndú má yù 'dáá ta ndâ cèe cù gbaànjé gí, bindi ndâ mbe waa cù 'ví waa kùro a cù-kècè, ndú má doo ta wu gí, bindi ndú 'ví gii waa cèe cù tacó bà ya tí gí gbí galá.» »

Jézù lókò'bò có gítí nì ndí

³¹ Jézù gii 'dè 'bí lókò'bò káká'i máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì ká go i-'dì nò, go nì ndí náa wò má nò nékéléé go i-'dì nò; káa ndú má kù tí mù gí, ³² 'bí nà mù mbe gèè bè 'vii ta ndú wálá, náa ndâ nuù kù gèè 'bá mì ndú ta gbí.»

Jézù lókò'bò có gítí rú'bù

³³ Jézù gii 'dè 'bí lókò'bò jì ndâ 'duù, máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì ká go làmbu njú rú'bù náa nì kù soo mítí gbolò mò kò pe njí'dí-njí'dí yee tí o bà nì pe.»

³⁴ Jézù ta o tí nò 'dè ndâ có jì ndâ 'duù 'dáá ká gbí lókò'bò. Yí biya bà 'dè có jáá jì ndú gí, ³⁵ go có tí nó náa 'bí mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè sàà éno, máa, «Ye bà 'dè có jì ndú gbí ndâ lókò'bò, ye bà yù gbí ndâ có kóó tí nó náa ndú jé 'di lá 'do tí o bà suu to tí nó nó gí sè,» nò.

Jézù 'dè gbí lókò'bò gítí cù-kècè

³⁶ Jézù mà gii njè nó 'do mì ndâ mbè 'duù tí nó ya gí 'bá gí, ndâ mbe tala có mì wó gii 'dè có jì yí, máa, «'Dè gbí lókò'bò tí nó náa wò 'dè gítí cù-kècè gbí nì nó jì ze.»

³⁷ Bìndi Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «'Duù tí nó mbe rò tò nà cù nó a 'Vii-mi-'Dakò. ³⁸ Njí tí nó náa yí rò nò a to tí nó. Ndâ tò nì nà a ndâ 'duù njìno tí ndâ bòò gba mì Mbírì nò. Bìndi ndâ cù-kècè a ndâ 'duù mì Gba-vò-i. ³⁹ 'Duù tí nó mbe kù sogo mbe njí, mbe rò njì cù-kècè mí gbí njí mì wó nó a Gba-vò-i. O bà kili ndâ i 'do gbí njí a ndòngbú o. Bìndi ndâ mbe kili ndâ i 'do gbí njí a ndâ basìlì mì Mbírì. ⁴⁰ Bà waaka ndâ cù-kècè à 'ví doo ta wu 'do gbí njí 'vii ká 'vii ta bà ⁴¹ tuu ndâ basìlì mì 'Vii-mi-'Dakò ta ndòngbú o gí bà ruka ndâ mbe bàkà vò i, ta ndâ 'duù njìno mbe kù eendi ndâ 'bí ka ndú gítí bà bàkà vò i nó 'do gbí òkò tí ndâ bòò gba mì Mbírì, ⁴² bìndi yí gii 'vaka ndú mí tà wu, tí bàndò bà wa gbí, ta bà 'vii tí ta sé'i. ⁴³ Bìndi ndâ tò 'duù mì Mbírì bà gii co go ri á 'bá mì Bu ndú. Má éno, yo sè tù yo, náa tù bà 'di có má kuu tí muu yo nò!»

Jézù lókò'bò có gítí 'bí gbolò kpóló-kpolo i-banga náa à ngùù mí gbí njí

⁴⁴ Jézù gii 'dè 'bí lókò'bò jì ndâ 'duù, máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì go éno: 'Bí 'duù gii 'de 'bí nà kpóló-kpolo i-banga náa à ngùù mí tà to gbí njí. Yí gii tòò to gí muu, bìndi yí gii ya gí 'bá ta líkí'o tí wó. Yí gii sì ndâ i-'bá 'dáá gí gí 'dè, bìndi yí gii kaa mboo tàkò ndú ya gí bà sì ta njí tí nó.

⁴⁵ «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì delè go mbe nò 'vélè mbe kù pà 'bí nà kpóló-kpolo i-banga, ⁴⁶ yí má gii 'de gí, yí gii sì ndâ i-'bá mì wó 'dáá gí á gí 'dè, bìndi yí gii kaa i gbí ndú ya gí bà sì ta gbolò i-banga tí nó náa yí 'de nò.»

Jézù lókò'bò có gítí mbu

⁴⁷ Jézù gii lókò'bò 'bí có jì ndâ 'duù, máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì go mbu náa 'duù 'va mí tà ngo, bìndi yí gii ja gí sè ta ndâ nà ndâ i tà ngo léé gí gbí. ⁴⁸ Bìndi mbe 'va mbu gii ruka ndâ tò sè gí gbí ká'i. Yí gii jaka ndâ 'bí vò sè ta ndâ 'bí i njìno ta i gbí ndú wálá nó 'vaka gí 'dè. ⁴⁹ Nà i tí nò tí kpokèjì gí bà bàkà tí ta ndòngbú o: Ndâ basìlì mì Mbírì bà gii njèè gbí òkò tí ndâ tò 'duù ta ndâ vò 'duù go éno. ⁵⁰ Ndú bà gii 'vaka ndâ vò 'duù mí tà wu, tí bàndò bà wa gbí ta bà zò gbí tí ta sé'i.»

Bà yee nje ndâ lókò'bò mì Jézù

⁵¹ Bìndi Jézù gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó, máa, «'Yo 'di gbí ndâ có tí nó náa ye lókò'bò nò 'dáá gí?»

Bìndi ndú gii 'visì có jì yí, máa, «'Iyoo.»

⁵² Bìndi yí gii 'visì có jì ndú, máa, «Má éno, mbe nibà có mì Mòze mbe gí tí mbe tala có mì Gba-gbírì, go mbe 'bá mbe kù kaa ndâ ngú i ta ndâ ká i 'do gbí gálá mì wó gí sè.»

Jézù co wiri ya gí Názàrèti

⁵³ Jézù mà gii cee ta bà 'dè ndâ lókò'bò jì ndâ 'duù gí, ⁵⁴ yí gii njè nó 'do bà-i-nò ya gí gbí 'dóó gbata mì ndú Názàrèti. Bìndi yí gii ya gí bà nibà i jì ndâ 'duù á bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì. Nje ndâ mbe 'di bà nibà i mì wó 'dáá gí gii 'dèè gí. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «'Dakò tí nó 'de nà bà 'di gbí-o tí nó 'do mì 'di? Yí 'do ta wotí bà bàkà ndâ seřè tí nó a kòtí 'di? ⁵⁵ À jé nó tà go 'vii tí nó náa bu wò a mbe no mù nó le! Nawu wó me nì tí nó ta rè wó a Màriyà nó lá? Ndâ Jákòmò, ta Jùzépè, ta Simònè, ta Júda me ndâ ná'vindi wó lá? ⁵⁶ Ndâ námì wó 'dáá me kuu ta ndoo to nó lá? Má éno, yí 'do ta wotí bà bàkà ndâ seřè tí nó á kòtí 'di?» ⁵⁷ Tacó éno, ndú gii biya bà 'di ndâ có mì wó gí.

Káa Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «À káa ndâ 'duù gbí 'dóó gbata mì mbe 'dòkò có mì Mbírì, ta ndâ 'duù gbí yâ wó ká te duù mítí wó lá.» ⁵⁸ Tacó éno, yí gii bàkà ndâ seřè jì ndú me mbè lá, tacó ndú tee njembí ndú mítí wó lá.

Bà zì Jòvànì

14 Ta o tí nó Èródè tí gbolò gba mì ndâ 'duù Gàliléyà mà gii 'di tàwo Jézù, ² yí gii 'dè có jì ndâ 'duù mì wó máa, «'Duù tí nó bà dù a Jòvànì tí nó tí mbe caka tí ndâ 'duù náa ye táánò da miri wó nò! A yí ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó. Njìno a gbí nderè ndâ seřè tí nó mbe kù bàkà tí nó ká nò.»

³ Tacó áá táánò a Èródè ká tuu ndâ àsikèrì mì wó ya gí bà zèè Jòvànì, ndú gii ẹyè yí te mí gbí zàà. Yí bàkà éno á muu Èródiyà tí nì mì ná'vindi wó Filípò, náa yí tí Èródè ká ja yí 'do tí wó kò gí. ⁴ Káa Jòvànì ta o 'dáá gí kù 'dè có jì Èródè, máa, «Áá mì lo me yúco tacó bà ja nì mì ná'vindi lo 'do tí wó lá, tacó à ndoo gi ndu si ndu káa wuù lá.» ⁵ A gbí muu Èródè ta o tí nó a có bà zì

Jòvànì, káa gúku ndâ 'duù mbe si Jòvànì tí mbe 'dòkò có mì Mbírì gii kpò yí gí.

⁶ Ta o kàràrà bà jò Èródè, nájú Èródìyà gii dù ru ji ndâ Èródè ta ndâ wírì mì wó. Ru mì 'viní tí nó gii pe-teke tàkòcò Èródè ngé ndii gí. ⁷ Bìndi yí gii see tí wó ji 'viní tí nó, máa yí kpétì má yù 'do tí yí káa ña yè wè, yí bà je ji yí gí.

⁸ Nawu 'viní tí nó, tí Èródìyà, mà gii 'di có tí nó, yí gii ya gí gbí muu nájú wó, máa, yí ya gí bà 'dè có ji Èródè máa, «Je muu Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù ji ye mí gbí sàni kpónó mí kùro ndâ 'duù tí nó.» ⁹ Gbì dii Èródè gii ciki ta bà 'di ña có mì 'viní tí nó gí. Káa yí mà gii kojo có bà see tí nó náa yí see ta tí wó á mì kùro ndâ wírì mì wó 'dáá gí nó, nò bà 'visì muu wó gii kpò yí gí. Tacó éno, yí gii 'dè có ji ndâ àsikèrì mì wó, ¹⁰ máa, ndú ya gí bà da muu Jòvànì 'do gbí zàà gí tí ji 'viní tí nó.

¹¹ Ndâ àsikèrì bà-i-nò gii ya gí bà da muu Jòvànì, ndú gii te mí gbí sàni, ndú gii ya tí ji 'viní tí nó. Bìndi yí gii te ya tí ji nawu wó. ¹² Ndâ mbe tala có mì Jòvànì gii kaa ya gí bà te ku wó. Ndú mà gii duu yí gí, ndú gii ya gí bà 'dè có ji Jézù.

Jézù je i-zó-zò ji ndâ 'duù álifì wò

¹³ Jézù mà gii 'di có ku Jòvànì, yí gii di ngo ta gbâ ta kpéétí wó kù ya gítí 'bí bàndò ta ndâ 'duù tí wálá, tito kápá Gàliléyà. Káa ndâ 'duù mà gii 'di có bà ya yí nó, ndú gii kaa 'do gbí ndâ gbata ta kò ndú ya gí tàkò wó.

¹⁴ Yí mà gii co gí to 'do gbí gbâ, yí gii ñò ndâ mbè 'duù tí nó, yè ro ndú gii bàkà yí ngé ndii gí. Bìndi yí gii 'vala ndâ 'duù ñinó ta nò'o tí ndú nò.

¹⁵ Ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii ñò 'dê'o bàkà tí gí, ndú gii 'dè có ji yí, máa, «O kpónó ndii gí, káa ndâ 'duù ta 'bá bà-i-nó wálá. Má éno, si ndâ mbè 'duù tí nó 'ví nje gí, wàa ndú 'ví ya gí bà pà i-zó-zò 'do tí ndâ bàndò tí nó ta ndâ 'duù kuu tí nò.»

¹⁶ Káa Jézù gii 'visì có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ndú bà ya wálá. Yo je i-zó-zò ji ndú wàa ndú 'ví zò .»

¹⁷ Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'visì có ji yí, máa, «Áá mì ze káa ndâ kù kò wò, ta ndâ sè sósò'ò cuki.»

¹⁸ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Yo kaa ndú gí tí ji ye.» ¹⁹ Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nó máa ndú ki tí ndú to gbí mbíli. Ndâ 'duù mà, máa, gii ki tí ndú to go có mì wó nó gí, yí gii kaa ndâ kù kò nó wò, ta ndâ sè tí nó sósò'ò náa ndâ mbe tala có mì wó kaa ji yí nó mí 'bí wó. Yí gii zeke'o gí gbírì, yí gii 'dè níki maa ji Mbírì. Bìndi yí gii k'viki gbí ndâ kù kò tí nó, bìndi yí gii kaa ndú ji ndâ mbe tala có mì wó, bìndi ndú gii njèè ji ndâ mbè 'duù tí nó. ²⁰ Ndâ 'duù 'dáá gí gii zò i yè yí ndú, bìndi à gii kili ndâ sè i-zó-zò á bìndi ndú yeke ndâ kèè muu'bi-nje só.

²¹ Muu ndâ 'dakò mbe zò i ta o tí nó; 'dáá gí álifì wò. À 'deke ndâ ni ta ndâ 'vii lá.

Jézù nò nó có ro ngo

²² Ndâ 'duù mà gii zò i cee gí, Jézù ngé gii je nó ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, ndú o gbâ, wàa ndú 'ví ya gí tito kùro si yí mí ndii kù njèè ndâ mbè 'duù tí nó. ²³ Yí

mâ gii njèè ndâ mbè 'duù tí nó cee gí, yí gii ya gí pí gú ta kpéétí wó gí bà 'deke tí wó ji Mbírì. ²⁴ Ta 'dê'o tí nó, pípiri mbe kù pì 'do kùro ndâ mbe tala có mì Jézù gii gbùrùngà ndú gbí gbâ ta kpéétí ndú ta wotí ká tí .

²⁵ Káa Jézù gii 'bí nó ta kò wó có ro ngo á bìndi bà 'do pí gú ta nje yé, kù ya gí tàkò ndú. ²⁶ Ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii ñò yí kèjì gítí ndú có ro ngo ta kò wó, gúku gii zèè ndú 'dáá gí. Bìndi ndú gii 'dè có, máa, «A vuuvuu!» Bìndi ndú gii pì ta kù ta gúku.

²⁷ Káa Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo zèè njembí yo! Yo ci gúku lá! A ye.»

²⁸ Bìndi a Piyétòrò ká gii 'visì có ji yí, máa, «À dú má káa wò, 'dè có ji ye wàa ye 'ví nó nó có ro ngo ya gí mì lo, Buù.»

²⁹ Bìndi Jézù gii 'visì có ji Piyétòrò, máa, «Gí !» Bìndi Piyétòrò gii co 'do gbí gbâ kù nó nó ta kò wó có ro ngo kù ya gí mì Jézù.

³⁰ Káa mbí wó má bà gii 'va tí pípiri, gúku gii zèè yí gí. Bìndi yí gii 'bità bà ta gí tà ngo. Káa yí gii tò kù ji Jézù, máa, «'Vala ye, Buù!»

³¹ Jézù ngé gii yuu 'bí wó ya gí bà zèè ta Piyétòrò. Bìndi yí gii 'dè có ji yí, máa, «Wò kù kojo có sósò'ò tacó yè?»

³² Ndâ Jézù ta Piyétòrò mà gii o gí gbí gbâ gí, pípiri gii ro bà pì gí. ³³ Bìndi ndâ mbe tala có mì wó gbí gbâ nó gii ùlù yí, máa, «Wò dú káa 'Vii-mi-Mbírì!»

Jézù 'vala ndâ mbe nò'o á Jènèsàrétì

³⁴ Ndâ Jézù gii di ngo ta ndâ mbe tala có mì wó ta o tí nó gí gbí to Jènèsàrétì. ³⁵ Ndâ 'duù gbí to tí nó mà gii ñò Jézù ni gí, ndú gii tuju ndâ mbe nò'o gbí to tí nó 'dáá gí ya tí ji yí. ³⁶ Ndú gii 'deke tí ndú ji yí, máa yí si ndâ mbe nò'o tí nó 'ví gbala vòò nje bongo tí wó. Ndâ mbe nò'o ñinó mbe gbala nje bongo tí wó nó 'dáá gii 'de 'válá gí.

Tàkìì mì ndâ ká gù ndâ Jùdèyà

15 Ta o tí nó, ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkìì tí ndâ 'bí mbe 'di gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà, mbe gí gí mì Jézù 'do Jèrùzàlémè, gii 'vee yí, máa, ² «Ndâ mbe tala có mì lo bàkà go tàkìì mì ndâ ká gù ndoo lá tacó yè? Ndú caka 'bí ndú kùro bà zò i go i gbí tàkìì mì ndoo ndâ Jùdèyà lá.»

³ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Káa yo kù ru ndi tàkìì mì yo sí có mì Mbírì mí to tacó yè? ⁴ Tacó Mbírì 'dè có éno máa, «Bàkà nètè ndâ bu lo ta nawu lo. Wàa 'duù má si ndâ bu wó ta nawu wó tí i lá, à 'ví zì yí gí.»

⁵ Káa yo gii 'dè có gbí tàkìì mì yo éno máa, 'duù má 'dè có ji ndâ bu wó ta nawu wó éno máa, yí ci bà i mì ndú nó náa yí máa yí bà koni ta ndú nó ji Mbírì gí, ⁶ gbí éno máa, yí ja nó a mírì wó 'do tà nètè ndú gí. Yo kù si có mì Mbírì tí có ta gbí wálá, bìndi yo gii zèè tí kpoò a có tàkìì mì yo gbí ña kèjì tí nó. ⁷ Yo kù eendi ndâ 'duù máa yo a ndâ tó 'duù mì Mbírì! Ìzàyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì táánò 'dè gítì ña ndâ 'duù go yo nó a yúco, máa,

⁸ Mbírì máa, «Ndâ 'duù tí nó kù ùlù ye ká ta nje ndú cuki,

káa njembí ndú me 'dú 'do tí ye.
⁹ Gbí ndâ i mì ndú náa ndú kù bàkà jì ye nó wálá;
 ndâ có tí nó náa ndú kù nìbà nó 'dáá káa có mì ndâ
 'duù.» »

Ndâ i mbe volo 'duù

¹⁰ Jézù gii tè'é tí ndâ 'duù me mbè. Bìndi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di gbí có tí nó náa ye kù 'dè jì yo nò!» ¹¹ À me i ñinó mbe ya gí gbí nje 'duù nó ká volo gbí yì lá. A ndâ i ñinó mbe co 'do gbí yì 'duù nó ká volo yí.»

¹² Ndâ mbe tala có mì Jézù gii ya gí mì wó bìndi bà 'dè có tí nó mì wó, bìndi ndú gii 'vee yí, máa, «Wò ñò ni gí máa, có tí nó náa wò 'dè ñò zèè tí ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà ngé, nò gí?»

¹³ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Áá bà gii ndoo ndâ mû ñinó náa à me Bu ye ká rò ndú lá nó ta tà teè ndú 'dáá gí. ¹⁴ Yo si káa ndú. Ndú a ndâ mbe sú rò mbe kù ja ndâ 'bí ka ndú mbe sú rò. Káa mbe sú rò má ja 'bí ka wó mbe sú rò, ndú só bà 'va tí ndú gbí gù.»

¹⁵ Káa Piyétòrò gii 'dè có jì Jézù, máa, «'Dè gbí có tí nó náa wò 'dè gítí ndâ i ñinó mbe ya gí gbí yì 'duù, ta i ñinó mbe co 'do gbí yì 'duù nò jì ze.»

¹⁶ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Muu yo di tí kpónó kpolo ká go muu sè ndâ 'bí 'duù delè. ¹⁷ Yo ñò ni lá máa, i ñinó mbe co gbí nje 'duù ya gí gbí yì wó nó, kù ndii co gbí yì wó ya gí tà mbíli? ¹⁸ A ndâ i ñinó mbe gí 'do gbí yì 'duù nó ká volo 'duù, tacó ndú gí 'do gbí njembí 'duù. ¹⁹ Tacó ndâ vo-vò kóró-koro có, go: bà koro có gítí bà zi 'duù, ta bà koro có gítí bà bàkà bang-baya, ta bà koro có gítí bà-ndò-vò-ndò, ta bà koro có gítí bà ngbà i, ta bà koro 'vére gítí ndâ 'bí 'duù, ta bà koro vò có gítí ndâ 'bí 'duù, ²⁰ ta bà 'dè có gítí ña ndâ i tí nó ká kù volo 'duù. Káa bà caka 'bì a kuro bà zò i lá volo 'duù lá.»

'Bí nì mbe tee njembí wó mítí Jézù

²¹ Jézù gii ñè nò 'do Jènèsàrèti ya gí gbí 'bí to á dè ta ndâ gbata Tíró ta Sidóni. ²² Mâ gii zeke'o, 'bí nì tí jù Kánani ta 'bá mì ndú gbí to tí nó gii gí gí mì Jézù, bìndi yí gii 'deke tí wó jì yí ta bà wa gbí, máa, «Ákoo Buù, 'Vii mì Dàvidè, ñò yè rò ye. Nájú ye ta i-gbí-muu wó, káa i tí nó kù bàkà yí tí vò i.»

²³ Káa Jézù gii 'visi có gí tàkò có mì nì tí nó lá. Bìndi ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'dè có jì yí máa, «Si nì tí nó 'ví co ta ña wo mì wó nò 'do tàkò ndoo gí!»

²⁴ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «À tuu ye ká tacó tí ndâ Ìziriyèlì ñinó go ndâ rómbo mbe gírì'o gí nò cuki.»

²⁵ Káa nì tí nó gii zèè kò Jézù ta bà 'deke tí wó máa, «Koni ye, Buù!»

²⁶ Jézù gii 'visi có jì yí, máa, «Bà te i-zó-zò mì ndâ 'vii jì ndâ bô me dú lá.»

²⁷ Káa nì tí nó gii 'visi có jì Jézù, máa, «Có mì lo nó dú, Buù. Káa kpèti ká éno, ndâ bô ngbá kù zò ndâ njúnjú i-zó-zò ñinó mbe kù 'vaka tí to 'do mì ndâ mbe tí ndú nò.»

²⁸ Bìndi Jézù gii 'visi có jì nì tí nó, máa, «Wò ùnje gítí ye ta njembí lo gbaànjé, naà! Má éno, áá bà je i mì lo ta gó tí lo nò jì wò gí.» À káa bà 'dè có tí nó mì Jézù, nájú nì tí nó ngé gii 'de 'válá gí.

Jézù 'vala ndâ 'duù me mbè

²⁹ Jézù gii ñè nó 'do tí to tí nó a seè ndâ gbata Tíró ta Sidóni nò co yì kàpá Gàliléyà ya gí bà ki tí wó pí gú.

³⁰ Bìndi ndâ 'duù me mbè gii kaa ndâ mbe nò'o, ta ndâ mbe ósú, ta ndâ 'duù ñinó ta ndâ i-gbí-muu ndú nó ya tí jì yí. Bìndi yí gii 'vala ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. ³¹ Nje ndâ mbè 'duù tí nó gii 'dèè ta bà ñò ndâ 'duù ñinó ta mè ndú mbe ẹre tí gí nó kù 'dè có, ndâ 'duù ñinó tí ndâ mbe ósú nó gí tí ndâ cèè 'duù gí, ndâ 'duù ñinó ta kò ndú gbele've gí nó kù nò nó, ndâ mbe sú rò kù ñò i. Bìndi ndú gii ùlù Mbíri mì ndâ Ìziriyèlì.

Jézù je i-zó-zò jì ndâ 'duù álifi nà'ò

³² Bìndi Jézù gii tè'é tí ndâ mbe tala có mì wó. Yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Yè rò ndâ 'duù tí nó 'dáá gí tí ye ngé. Tacó ndú kpónó bàkà ta ye bà-i-nó a sili ta'ò, káa i-zó-zò tacó bà je jì ndú wálá. Káa go bà ñè ndú gí 'bá mì ndú ta go tí ndú tí ye wálá, tacó ndú bà 'dèè ta go mí kpokèjì.»

³³ Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'visi có jì yí, máa, «À 'ví 'de i-zó-zò bà je jì ña mbè 'duù tí nó 'do ngòò gbí ña to tí nó ta ndâ 'duù tí wálá nó?»

³⁴ Káa Jézù gii 'vee ndú, máa, «Áá mì yo a ndâ kù kò ée?»

Bìndi ndú gii 'visi có jì yí, máa, «Áá mì ze a ndâ kù kò vò-nje só, ta ndâ 'bí vici sè.»

³⁵ Jézù bà-i-nò gii 'dè có jì ndâ mbè 'duù tí nó, máa, ndú ki tí ndú to. ³⁶ Bìndi yí gii kaa ndâ kù kò tí nó á vò-nje só, ta ndâ vici sè tí nó á mì ndâ mbe tala có mì wó nó, yí gii 'dè nìki maa jì Mbíri, bìndi yí gii k'viki gbí ndú, yí gii kaa jì ndâ mbe tala có mì wó, ndú gii ñèè jì ndâ mbè 'duù tí nó. ³⁷ Ndâ mbè 'duù tí nó 'dáá gí gii zò i yè yì ndú go ñinó náa à nìki tí ndú. Bìndi à gii ruka sè i-zó-zò á bìndi ndú yeke ndâ kèè vò-nje só.

³⁸ Muu ndâ 'dakò mbe zò i ta o tí nó 'dáá gí álifi nà'ò. À 'deke ndâ nì ta ndâ 'vii lá. ³⁹ Jézù mâ gii je nó jì ndâ mbè ndâ 'duù tí nó á bìndi bà zò i mì ndú gí, yí gii di ngo ta gbâ 'do bà-i-nò gí gbí to Mágadani.

Ndâ 'bí ña Jùdèyà gii 'vee Jézù máa yí bàkà serè jì ndâ yì

16 Ta o tí nó, ndâ 'bí mbe nìbà có gítí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà gii tala Jézù, máa yí bàkà 'bí i tacó bà túbà máa yí 'de wotí bà bàkà ndâ serè tí nó náa yí kù bàkà nó 'do mì Mbíri jì ndâ yì. ² Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Tàri má bí-bi si ri ta jéé gí, yo ñò ni gí máa, mù taabé bà dù wálá. ³ Káa tàri má bi tà fíri dú'o, yo máa, mù wúnó kèjì. Yo ñò ña i tí nó kèjì gí bà bàkà tí nó ni 'do tí cè tí tàri gí, káa rò yo yoo 'do tí bà ñò ndâ serè tí nó mbe kù bàkà tí mí kuro yo kpónó nó gí! ⁴ Ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nó a ndâ vò 'duù tí ndâ mbe tee njembí ndú mítí Mbíri lá nó ká kù 'vee có serè!»

Káa áà bà tè ta ndú káa serè mi Jónà.» Tacó éno, Jézù gii njè nó bìnidi bà 'dè có tí nó 'do tí ndú gí.

Rú'bù mi ndâ mbe kpolo tí tàkii mi ndâ Jùdéyà ta ndâ Jùdéyà njìno mbe ùnje gítí 'válá bìnidi ku lá

⁵ Ndâ Jézù má gii di ngo gí tito gí, mbí ndâ mbe tala có mi wó bà gii 'va tí bà te i-zó-zò. ⁶ Bìnidi Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí rú'bù mi ndâ Fàrizéyò ta rú'bù mi ndâ Sàdúkáyò.»

⁷ Káa ndâ mbe tala có mi Jézù mâ gii 'di có tí nó náa yí 'dè nó, ndú gii 'bità bà 'dè ngùrù-ngùrù có gbí òkò tí ndú, máa, «Yí kú 'dè có tí nó tacó ndoo gí ta i-zó-zò lá.»

⁸ Jézù mâ gii 'di có tí nó náa ndâ mbe tala có mi wó kú fiini nó, yí gii 'vee ndú, máa, «Yo kú fiini có gbí òkò tí yo, máa, i-zó-zò wálá, tacó yè? Njembí yo gítí ye me dúú-dúú lá! ⁹ Muu yo kpolo éno tacó yè? Bà mbí yo ò tí ndâ kú kò tí nó táánò vô náa ye ki'viki gbí ndú ji ndâ 'dakò álifi vô nó gí? Yo ta o tí nó kili sè i-zó-zò bìnidi ndú yeke a ndâ kèè ée? ¹⁰ Káa ndâ kú kò tí nó vô-nje só náa ye táánò ki'viki gbí ndú ji ndâ 'dakò álifi nà'ò nó? Yo ta o tí nó kili sè i-zó-zò bìnidi ndú yeke a ndâ kèè ée?

¹¹ Káa bà gii 'di gbí éno máa, ye kú 'dè có me gítí kú kò lá nó gii kpò yo ta ña kpokèjì ngàyi? Ye 'dè ji yo máa, yo kpolo tí yo 'do tí rú'bù mi ndâ Fàrizéyò ta rú'bù Sàdúkáyò.» ¹² Ndâ mbe tala có mi Jézù bà-i-nò gii 'di gbí máa, yí kú 'dè có ji ndâ yì me gítí rú'bù bà bàkà kú kò lá. Yí kú ci a ndâ yì, máa ndâ yì 'ví kpolo tí ndâ yì 'do tí ndâ i tí nó náa ndâ Fàrizéyò ta ndâ Sàdúkáyò kú nibà ndú ji ndâ 'duu nô.

Simónè Piyétòrò yù gbí Jézù máa yí a Bìnidi-Mbíri gí sè

¹³ Ndâ Jézù mâ gii yee ta ndâ mbe tala có mi wó tí 'bí to á dè ta gbata Cèzàriyà mi Filípò gí, yí gii 'vee ndú, máa, «Ndâ 'duu kú 'dè có máa 'Vii-mi-'Dakò a 'dí?»

¹⁴ Káa ndú gii 'visi có ji yí, máa, «Ndâ 'bí 'duu kú 'dè có máa yí a Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duu. Ndâ 'bí 'duu máa yí a Èlìjà tí nó tí mbe 'dòkò có mi Mbíri nô. Ndâ 'bí 'duu máa yí a Jèrèmiyà tí nó tí mbe 'dòkò có mi Mbíri nô. Káa ndâ 'bí 'duu njindi ndú máa yí a 'bí 'duu gbaàn-jé 'do gbí òkò tí ndâ ká mbe 'dòkò có mi Mbíri.»

¹⁵ Káa Jézù gii 'vee ndú, máa, «Káa yo, yo njindi yo kú 'dè có máa ye a 'dí?»

¹⁶ Bìnidi Simónè gii 'visi có ji yí, máa, «Wò a Bìnidi-Mbíri, tí 'Vii mi wu Mbíri.»

¹⁷ Jézù mâ gii 'di có tí nó náa Simónè 'dè nó, yí gii 'visi có ji yí, máa, «Pá lo niki ngé, Simónè 'vii mi Jónà. Tacó à me 'bí 'duu ká 'dè gbí có tí nó náa wò 'dè nó ji wò lá. A Bu ye á gbíri ká 'dè ji wò. ¹⁸ Má éno, ye kpónó kú 'dè có ji wò, máa, rè lo bà dù a 'Piyétòrò, (gbí máa 'dí). Ye bà bi ndâ 'duu mi ye á mbe kú kili ta rè ye nó á mí pí díí tí nó, náa à kpèti káa ku, yí bà je bà i tí ndú wálá.

¹⁹ Ye bà je i bà njaanga njekèjì bà ya gí gbí to mi Gba-gbiri á mí 'bi lo. I njìno náa wò má ùnje gítí muu to tí nó gí, áà bà ùnje gítí gbíri gí. Káa wò má biya i muu to tí nó gí, à delè bà biya i tí nó gbíri gí.» ²⁰ Bìnidi Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mi wó máa, ndú 'ví 'dè gí sè máa yí a Bìnidi-Mbíri nó gbaàn-jé lá.

Kpédélé bà 'dè có mi Jézù gítí o bà kòndò sé'i mi wó

²¹ 'Do tí o tí nó, Jézù gii 'bità bà 'dè có ji ndâ mbe tala có mi wó ngbàrangà'i éno máa, «À cu mí gbí mbelè ye gí, máa ndâ kpo-'duu-'bá, ta ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ mbe 'di gbí tàkii mi ndâ Jùdéyà bà gii mèkèkè'i tí ye. Ye bà gii kòndò sé'i me gbolò. Káa kòzò tí ye bà ya gí Jèrùzàlémè. Ye nò ni gí máa, ndú bà gii zi ye gí. Káa bìnidi sili ta'ò, ye bà 'vala 'do gbí muu'dú ye gí.»

²² Piyétòrò mâ gii 'di có tí nó, yí gii tè'é tí Jézù gí ndii 'do gbí òkò tí sè ndâ 'bí mbe tala có mi wó, bìnidi yí gii 'dè kòlòwò gítí wó, máa, «Mbíri 'ví je ña i tí nó ji wò ngé gí lá, buu!»

²³ Káa Jézù gii 'visi có ji Piyétòrò, máa, «Ya 'do tí ye gí kàzò, ndí lo Gba-vò-i! Wó kú nè kpokèjì mi ye, tacó wò kú koro me ña bà koro có mi Mbíri lá. Wò kú koro a ña bà koro có mi ndâ 'duu muu to tí nó.»

²⁴ Káa Jézù gii 'visi tí wó gítí sè ndâ 'bí mbe tala có mi wó, bìnidi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Go bà dù tí mbe tala có mi ye má tí 'duu, 'duu tí nó 'ví ò-bà-mbí mi wó gí. Yí 'ví gbí gbí njembí wó gítí bà kòndò sé'i, wàa yí 'ví gí gí bà ru ndi ye. ²⁵ Tacó 'duu má bàkà tí wó tí mbe lè ngarànga mí tà ro wó ta kpéeti wó, yí a ku. Káa 'duu mbe giri mi wó muu ye ká bà 'de 'válá. ²⁶ Má éno, 'duu bà 'de gbí ndâ i tí nó muu to tí nó a yè, náa yí kpèti má 'de ndú kpónó 'dáá gí, bìnidi yí gii bè gbí cèè 'válá bìnidi ku mi wó gí? 'Duu bà 'visi ndâ cèè 'válá bìnidi ku mi wó ta ña yè á muu to tí nó? ²⁷ Tacó kùro o bà gí 'Vii-mi-'Dakò 'do gbíri ta ndâ basilì ta woti 'do mi Bu wó dooko gí. Yí bà gí gí bà ko mboo ndâ ña ndâ i mi ndâ 'duu náa ndú bàkà muu to tí nó nó gbaàn-jé-gbaàn-jé ji ndú. ²⁸ Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, ndâ 'bí 'duu gbí òkò tí yo kpónó mbe kú rò tíyò nó bà nò o bà gí 'Vii-mi-'Dakò tí gbolò gba gí.»

Bà 'visi cè tí Jézù

17 Ta sili vô-nje gbaàn-jé bìnidi o tí nó, Jézù gii kaa ndâ Piyétòrò, ta ndâ Jákòmò ta ná'vindi wó Jòvànì, bìnidi ndú gii ya ta ndú gí pí 'bí ñà gú ta kpéeti ndú jee sè ndâ 'bí mbe tala có mi wó mí tagbà gú.

² Káa si ndú pí gú, Jézù gii 'visi cè kòzò tí wó mí kùro ndâ mbe tala có mi wó ta'ò náa yí kaa ndú ta yí nó gí. Gbiri wó gii dù kú tòngbaà go ri, ndâ bongo tí wó gii ce go 'vi 'bi. ³ Ndâ Piyétòrò ta ndâ Jákòmò ta ná'vindi wó Jòvànì mâ gii zeke'o, ndú gii nò ndâ Mòze ta Èlìjà kú 'dè nje mi ndú ta ndâ Jézù. ⁴ Bìnidi Piyétòrò gii 'dè có ji Jézù, máa, «Bà dù ndoo bà-i-nò niki ma, buu! Ye bà tò ndâ ndúurù ta'ò mí bà-i-nò, gbaàn-jé ji wò, gbaàn-jé ji Mòze, bìnidi gbaàn-jé ji Èlìjà, náa à má niki tí lo gí nó.»

⁵ Káa si Piyétòrò kú 'dè có tí nó ndú mâ gii zeke'o gí yaà, ndú gii nò kùlù mù mbe kú tòngbaà yiiga muu ndú gí. Bìnidi ndú gii 'di kòcò 'duu kú 'dè có gbí kùlù mù tí nó, máa, «Njìno a 'Vii mi ye, tí wú-gbì-ré ye, náa tàkòcò ye peteke gítí wó á ngé ma.»

⁶ Ndú mâ gii 'di có tí nó, ndú gii 'buku gbiri ndú mí to ta gúku. ⁷ Káa Jézù gii tee 'bi wó ta ndi tí ndú, bìnidi

yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo a gí yaà. Yo cì gúku lá.»
⁸ Ndú mà gii te muu ndú gí yaà go có mì Jézù nò, ndú gii nò Jézù ta kpéétí wó.

Có gítí Èlìjà

⁹ Káa si ndú kú gii dele ndi ndú gí tàgbà gú, Jézù gii 'dè có ji ndá mbe tala có mì wó ta'ò nò, máa, «Yo 'ví 'dè có i tí nó náa yo nò si ndoo pí gú nó ji 'bí 'duu gbaànjé lá, yee tí o bà 'vala ndi 'Vii-mi-'Dakò 'do gbí ku.»

¹⁰ Káa ndú gii 'vee yí, máa, «Káa ndá mbe 'di gbí-o mì ndá Jùdèyà kú 'dè có máa, Èlìjà ká bà gí gí kùro kózò gí, tacó yè?»

¹¹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «A Èlìjà ta yúco ká bà gí gí kùro tacó bà 'viindi ndá i 'dáa gí. ¹² Káa Èlìjà táánò dú gii gí á go có mì ndú nò gí, káa ndú tí ndá mbe 'di gbí-o mì ndá Jùdèyà ta o tí nò gii nò yí ni lá; bìndi ndú gii mèèkè'i tí wó go nìno a nìkí tí ndú gí. Má éno, ndú delè kèjì gí bà mèèkè'i tí 'Vii-mi-'Dakò ká go ña nìno náa ndú táánò bàkà míti Èlìjà nò.»

¹³ Ndá mbe tala có mì Jézù mà gii 'di có tí nò náa yí 'dè ji ndú nò, ndú gii nò ni gí máa, yí kú 'dè có a i gítí Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duu.

Jézù 'vala 'bí 'vii-'dakò ta i-gbì-muu wó

¹⁴ Ndá Jézù mà gii dele ndi ndú 'do pí gú, ndú gii 'de ndá 'duu me mbè kú ùndi ndú mí mì sè ndá mbe tala có mì wó tí nó náa yí si ndú mí tàgbà gù nò. Bìndi 'bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndá 'duu tí nò mbe tí nò gii nò yí gí bà zèè kò Jézù, ¹⁵ ta bà 'deke tí wó ji yí, máa, «Nò yè ọ 'vii mì ye, buu! À tí wó a vò ña nò'o dó pí. À má tanga ta ndá 'bí o, à kú 'va yí mí tà wu, à delè kú 'va yí ta ndá 'bí o mí tà ngo. ¹⁶ Ye gí ta yí ji ndá mbe tala có mì lo, máa ndá-'bì-lá, ndú bà 'vala yì, káa à gii kpò ndú gí.»

¹⁷ Káa Jézù gii 'visi có ji 'dakò tí nò, máa, «Yo ndá 'duu tí nó gbí o tí nó nó káa cèe ndá voló-volo 'duu mbe ùn-je gítí Mbíri lá. Yo bà lè mí tà ọ ye a ngarànga? Ye bà kòno yo éno yee tí ña o ngàyi?» Bìndi yí gii 'dè có ji 'dakò tí nò máa, «Te 'vii tí nò gí tí gí bà-i-nò.» ¹⁸ 'Dakò tí nò mà gii te 'vii tí nò ya tí ji Jézù gí, Jézù gii do míti i tí nò gbí muu 'vii tí nò, máa yí co 'do gbí muu wó gí. Mà gii zeke'o, gbí dii 'vii tí nò gii da mbó'vóó ká mí to nò gí.

¹⁹ Bìndi ndá mbe tala có mì Jézù náa bà 'vala 'vii tí nò kpò ndú gí nó gii 'vee yí si ndú ta kpéétí ndú, máa, «Bà mòkò i tí nò 'do gbí muu 'vii tí nò kpò ze gí tacó yè?»

²⁰ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «À kpò yo tacó yo tee njembí yo míti Mbíri dúú-dúú lá. Ye kú 'dè có ji yo ta yúco, máa, yo má tee njembí yo míti Mbíri gí, kpéti ká nji'díí éno, yo má 'dè có ji gbolò gú tí nò, máa, «Yèè ndi lo 'do bà-i-nò gí,» gú tí nò bà yèè ndi wó go có mì yo nò gí. 'Bí i mbe kpò yo delè bà dù wálá. ²¹ À kú mòkò i go ña i tí nò 'do gbí muu 'duu ká ta bà 'deke tí ji Mbíri, delè ta bà kòno go cuki.»

Bà só bà 'dè có mì Jézù gítí bà kòno sé'i mì wó

²² Ta 'bí o gbaànjé, ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó 'dáa gí mà gii kili míti 'bí bàndò gbí to Gàlilèyà gí, Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «Ndá 'duu kèjì gí bà kpì ngbàngà tí 'Vii-mi-'Dakò ji ndá 'dakò. ²³ Ndú bà gii zi yí gí. Káa bìndi sili ta'ò, yí bà gii 'vala ndi wó 'do gbí muu 'duu wó gí.» Ndá mbe tala có mì Jézù mà gii 'di có tí nò, ndú gii dù zuku-zùkùu ta sé có tí nò.

Ndá Jézù ta Piyétòrò gò i gítí 'bá-Mbíri

²⁴ Ndá Jézù mà gii yee ta ndá mbe tala có mì wó gbí gbata Kàpàrànwùmù, ndá 'bí mbe kú kili i 'do mì ndá 'duu gítí 'bá-Mbíri gii gí gí mì Piyétòrò, bìndi ndú gii 'vee yí, máa, «Mbe nìbà i ji yo kú gò i gítí 'bá-Mbíri?»

²⁵ Káa Piyétòrò gii 'visi có ji ndú, máa, «Yí kú gò i.» Bìndi Piyétòrò mà gii rì gí tà'i tàkò Jézù, Jézù gii co galá gí bà 'vee yí á kùro bà 'dè có mì wó máa, «Simónè, wò koro có máa ndá kpo-kpò gba muu to tí nó kú gò i 'do mì ndá 'di? Á 'do mì ndá 'vii mì ndú, wèè, á 'do mì ndá mbe 'dó-'do?»

²⁶ Káa Piyétòrò gii 'visi có ji yí, máa, «À 'do mì ndá mbe 'dó-'do.»

Bìndi Jézù gii 'dè có ji Piyétòrò, máa, «Má éno, à mò ndá 'vii-'bá 'do gbí bà gò i ji gba gí. ²⁷ Káa kpéti ká éno, a me vò i lá. Ya gí bà gò lii tàbè'dè kàpá. Wò má ja kpédélé sè, wò 'ví njaa gbí nje wó, bìndi wò bà 'de nji gúrúsù 'do tí ngbàrà, wò 'ví je ya gí bà gò gítí 'bá-Mbíri á muu ndá, tacó wàa tàkòcò ndá 'duu tí nò 'ví kpolo lá.»

A 'di ká me gbolò ndii ndá 'bí ka wó 'dáa gí

18 Ta o tí nò, ndá mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí, máa, «Gbolò 'duu mbe ndii ndá 'bí ka wó 'dáa gí gbí òkò tí ze gbí ngbàngà mì Mbíri wúnò bà dù a 'di»

² Káa Jézù gii 'visi có gí tàkò 'vé mì ndú nò ta bà tè'é tí 'bí làmbu 'vii, bìndi yí gii rò yí mí kùro ndú. ³ Bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Ye kú 'dè có ji yo ta yúco, máa, yo má 'visi tí yo tí ndá víi 'vii go làmbu 'vii tí nó lá, yo jé gí bà dù tí ndá ña 'duu tí nó náa Mbíri kú zogo ndú nó wálá. ⁴ Má éno, 'duu nìno mbe bàkà tí wó tí làmbu 'vii go làmbu 'vii tí nó nó a gbolò 'duu gbí òkò tí ndá 'duu tí nó náa Mbíri kú zogo ndú nó 'dáa gí. ⁵ 'Bí 'duu má te wíri míti 'bí làmbu 'vii go nìno ta rẹ ye, gbí éno máa, 'duu tí nò te wíri a i míti ye. ⁶ Káa à 'vii ta 'duu mbe eendi 'bí làmbu 'vii go nìno mbe kú tee njembí míti ye káa bà ẹre gbolò du i míti míri wó, wàa à 'ví 'va ta yí gí tà wúlú ngo.

⁷ «Vò pá tí ndá 'duu muu to tí nó ngé, tacó ndá vò i mbe kú volo muu ndú 'do tí bà tee njembí ndú míti Mbíri ùgbù á muu to tí nó ngé ndii gí. Ndá vò i tí nò delè jé gí bà cee wálá. Káa à volo a i ji ndá mbe kú kili wu á gí tà ndá vò i tí nò!

⁸ «À má a 'bí 'bì lo gbaànjé ká kú nònòkò gbí òkò tí yo ta Mbíri, da 'bì lo tí nò 'va gí 'dè. À nìkí a bà ya ta gbèè 'bì lo gí gbí dà á bìndi ku mì lo á co tí bà kpolo tí ndá 'bì lo só kpónó, bìndi wò gii 'de vò bàndò bìndi ku

mì lo. ⁹ Káa à má a 'bí ọ lo gbaànjé má ká kù si wò kù bèè ọ Mbírì, aa ọ lo tí nò 'do gbí kélé jí 'dè. À nìkí a bà 'de 'valá ñinó mbe cee lá nó ta gbèè ọ lo á co tí bà 'va wò mí Mbírì mí gbí vò bàndò ta wu tí bindi ku mì lo ta ndâ ọ lo sósò'ò.

¹⁰ «Yo kpolo tí yo 'do tí bà 'dè có ñónókó gítí ndâ ví 'vii go ndâ ña ñinó, tacó ndâ basilì mì ndú nanaka ká kácá mí kùro Bu ye gbírì. ¹¹ (Tacó 'Vii-mi-'Dakò gí gí muu to tí nó a i tacó bà 'vala ndâ 'duù ñinó mbe gírì'o gí nò.)»

Jézù lókò'bò có gítí i-kó-ko mbe gírì gí

¹² Jézù gii lókò'bò có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo koro có máa, muu ndâ i-kó-ko mì 'duù má 100, bindi 'bí gbaànjé gii gírì gí, yí bà si sè ndâ i-kó-ko ñinó 99 nó mí bàndò, bindi yí 'ví ya gí bà pà bà tí gbèè ñinó mbe gírì nó wálá? ¹³ Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, yí má 'de ñinó mbe gírì nò gí, líkí'o bà bàkà yí á co tí líkí'o ndâ ñinó 99 mbe gírì'o lá nó gí. Tacó go tí wó éndò máa, 'bí i-kó-ko mì yí gbaànjé 'ví gírì nò wálá. ¹⁴ Có mì Bu yo gbírì delè ká go éndò, máa muu 'bí làmbu 'vii gbaànjé go ñinó kuu nó nó 'ví ba lá.

Pà làyì gítí ndâ vò i gbí òkò tí yo ta ná'vindí lo

¹⁵ «Ná'vindí lo má bàkà 'bí ña i mbe lè gí gítí lo, ya gí mì wó, wàa yo 'ví 'viiki gbí có tí nò gbí òkò tí yo ta yí sósò'ò. Yí má 'di có mì lo nò gí, gbí éno máa wò gí ta ná'vindí lo dè gítí lo gí. ¹⁶ Káa yí má biya bà 'di có mì lo gí, t'è'è tí ndâ 'bí 'duù go só, go ta'ò, wàa wò 'ví 'dè có ta yí mí kùro ndú gítí có mì kponje taàbè, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì nò. ¹⁷ Yí má biya bà 'di có mì ndâ 'duù tí nò delè gí, wò 'ví ya ta yí gí kùro ndâ 'bí ná'vindí yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ ye tí Jézù. Yí má kpo muu yo delè gí, yo 'ví bàkà ta yí go bà bàkà i gítí vò 'duù ta nètè mì yo ta yí wálá. ¹⁸ Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, yo má ùnje gítí 'bí ña i muu to tí nó gí, à delè bà ùnje gítí bà bàkà i tí nò á gbírì gí. Káa 'bí i ñinó náa yo mà biya gí máa à 'ví bàkà muu to tí nó lá, à delè bà biya gí, máa à 'ví bàkà i tí nò á gbírì lá. ¹⁹ 'Bí có náa ye bá 'dè jì yo káká'i a ñinó máa, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo, kpétí ká go ndâ 'duù sósò'ò cuki, má toko muu ndú, bindi ndú gii 'deke tí ndú ta njembí gbaànjé tacó 'bí ña i 'do mì Bu ye gbírì, ta rẹ ye, Bu ye bà je i tí nó náa ndú yù nò jì ndú gí. ²⁰ Tacó ndâ 'duù kpétí go sósò'ò, go ta'ò, má kili mítí 'bí bàndò ta rẹ ye, ye bà dù kuu toko ta ndú á kà.»

Bà si có gítí ndâ vò i mì ndâ 'bí ka ndoo mí to

²¹ Bindi Piyétòrò gii 'vee Jézù, máa, «Ye 'ví si có gítí ndâ vò i mì ná'vindí ye náa yí bàkà mítí ye mí to yee gbí ée, Buù? Yee gbí vò-nje só?»

²² Káa Jézù gii 'visi có jì yí, máa, «Me ká ta bà vò-nje só cuki lá. Ye nì jì yo a vò-nje só ta bà vò-nje só ta bà muu'bi.»

²³ Jézù gii lókò'bò 'bí có jì ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Bà dù Gba-gbírì tí gbolò gba mì ndâ 'duù muu to tí nó 'vii ká 'vii ta 'bí gbolò gba gbaànjé mbe ẹre

muu wó gítí có ba kili ndâ i mì wó 'do mì ndâ kpo-kpò 'duù mì wó gí. ²⁴ Yí má gii 'bità bà t'è'è tí ndú gbaànjé-gbaànjé, à gii gí jì yí kpédélé'i kùro a i ta 'duù ñinó náa i mì wó muu wó me gbolò ngé ndii gí nò. ²⁵ Káa kpokèjì bà dele ta ndâ i tí nò jì gba má gii kpò 'dakò tí nò gí, gba gii 'dè có máa, à ya gí bà mà ndâ 'dakò tí nò, ta niì mì wó, ta ndâ 'vii mì ndú, ta ndâ i-'bá mì ndú 'dáá gí. À má sè ndú gí, à 'ví kaa i gbí ndú gítí á jì yí gí bindi ndâ i mì yí. ²⁶ Káa 'dakò tí nò má gii 'di có tí nò, yí gii zèè kò gba ta bà 'deke tí wó, jì yí máa, «Je o jì ye, buù, wàa ye 'ví pà kpokèjì bà sè có ndâ i mì lo 'do muu ye 'dáá gí.» ²⁷ Gba má gii zeke 'dakò tí nò, yè ọ wó gii bàkà yí ngé ndii gí. Bindi yí gii si có gítí ndâ i mì wó á muu wó nó 'dáá gí mí to. Bindi yí gii 'dè có jì yí máa, yí ya gí 'bá mì wó.

²⁸ «'Dakò tí nò má gii co gí sè 'do gbí ngbàngà mì gba, yí gii 'de 'bí ka wó náa ndú kù bàkà nètè ta ndú 'bá mì gba, ta làmbu i mì wó á muu wó, bindi yí gii nanaka mítí ka wó nò go cá tí ngbù tíftí, máa, «I mì ye kuu muu lo. Je i mì ye jì ye! Je i mì ye jì ye!»

²⁹ «Ka wó mbe nètè nò gii 'va tí wó kùro wó, ta bà 'deke tí wó jì yí, máa, «Je o jì ye, wàa ye 'ví i ngèlè gítí. » ³⁰ Káa yí gii biya bà 'di có mì lo nò gí. Bindi yí gii te yí mí gbí zàà, máa yí dù á kà di tí o tí nó náa yí má sè có ndâ i mì yí cee 'do muu wó gí, à 'ví gii dè 'bí á 'do tí wó. ³¹ Ndâ 'bí ka ndú náa ndú kù bàkà nètè 'bá mì gba ta ndú nó má gii ñò ña i tí nò, tàkòcò ndú gii kpolo ngé ndii gí. Bindi ndú gii ya gí bà 'vanda ndi ña i tí nó náa ka ndú bàkà nò 'dáá gí jì gba.

³² «Gba bà-i-nò gii tuu 'duù gí tàkò 'dakò tí nò. À má gii gí ta yí gí kùro wó gí, yí gii do mítí wó, máa, «Ndi lo vò 'duù! Wò kùtáá 'deke tí lo á jì ye, bindi ye gii si có gítí ndâ kpo-kpò i mì ye náa áá muu lo nó mí to gí.

³³ Káa wò kpónó ñò yè ọ ka lo náa yo kù bàkà nètè ta yí bà gbèè to nó lá, tacó yè? ³⁴ Tacó éndò, gba gii te vò 'duù tí nò mí gbí zàà ta kpo tàkòcò. Máa, yí dù gbí zàà yee tí o tí nó náa yí má sè có ndâ i mì yí 'dáá gí delè.»

³⁵ Jézù gii yee nje có mì wó, máa, «Bu ye á gbírì delè bà bàkà ta yo 'dáá gí ká éndò, náa yo má je à-cee-gí jì ndâ ná'vindí yo ta njembí yo gbaànjé lá nò.»

Có gítí bà nje niì

19 Jézù má gii cee ta bà 'dè có tí nò jì ndâ mbe tala có mì wó gí, ndú gii di ngo 'do Gàliléyà gítí 'bí to á tito Jòròdàniyà á Jùdéyà. ² Ndâ 'duù me mbè gii ru ndi wó gítí to tí nò. Bindi yí gii 'vala ndâ mbe nò'o gbí òkò tí ndú.

³ Má gii zeke'o, ndâ 'bí mbe kù kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdéyà gii gí gí mì Jézù, bindi ndú gii 'vee yí ta tìrì tacó bà ñò muu wó, máa, «'Duù má nje niì mì wó ta nderè náa à ká gbí muu wó, a vò i gbí tàkìlì mì ndoo tí ndâ Jùdéyà?»

⁴ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Yo 'deke có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì, máa, do tí bà 'bità bà suu to tí nó, 'Duù tí nó mbe suu ndú nó, «suu ndú tí ndâ di ta na » nó lá? ⁵ Ñinó a gbí nderè có tí nó náa yí tí Mbírì gii 'dè ta có, máa, 'dakò 'ví si ndâ nawu wó, ta bu wó mí to, wàa yí 'ví nanaka mítí nawù wó, wàa ndú 'ví

dù tí gbèè dìlì nó ká nò. ⁶ Má éno, ndú káká'i me ndá 'duù sósò'ò lá. Ndú a gbèè dìlì. Má éno, 'bí 'duù muu to tí nó 'ví njèè gbí òkò tí ndá i njinó náa Mbířì ká toko ndú nó lá.»

⁷ Káa ndá mbe kú kpolo tí tàkìlì mì ndá Jùdéyà nò gii 'vee Jézù káká'i máa, «Káa Mòze táánò 'dè có éno máa, 'duù 'ví cu wáràgà ta nderè bà njè tí ji nawù wó, wàa yí 'ví njè yí, tacó yè?»

⁸ Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji ndú, máa, «Mòze táánò 'dè ji yo éno tacó tú yo tí ndá Jùdéyà 'di có lá. Káa áá táánò me go éno ta o bà 'bità bà suu ndá 'dakò ta niì mì Mbířì lá. ⁹ Ye kú 'dè có ji yo ta yúco, máa, 'bí 'duù má njè nawù wó á muu 'bí tende vò i á bìnđi có ngbà-'dakò, bìnđi yí gii kò 'bí ngú niì, yí kú zi a ngbà ta ngú niì tí nó.»

¹⁰ Bìnđi ndá mbe tala có mì Jézù gii 'dè có ji yí, máa, «Cè có gítí ndá niì ta ndá kù ndú má éno, à nìkì káa bà dù 'duù tí òkò banga.»

¹¹ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «À káa ndá 'duù njinó náa Mbířì wu ji ndú máa ndú dù tí ndá òkò banga nó ká bà dù éno. À me káa ndá 'duù sàkàmàà lá.

¹² Tacó ndá ña ndá i mbe kú tii ndá 'duù 'do tí bà kò niì me a mbè: à volo ndá 'bí 'duù 'do ká gbí yí ndá nawu ndú; à bàkà ndá 'bí 'duù gítí bà dù éno ta wotí; ndá 'bí 'duù biya bà kò niì tacó bà dù tí ndá mbe bàkà nètè mì Mbířì. Wotí bà 'di có tí nó má kuu tí 'duù, yí 'ví 'di .»

Ndá Jézù ta ndá víi 'vii

¹³ Ndá 'bí 'duù gii gí ta ndá víi 'vii mì ndú ji Jézù, máa yí cù 'dè ngo cù wó mítí ndú, wàa yí 'ví 'deke tí wó ji Mbířì tacó tí ndú. Káa ndá mbe tala có mì Jézù gii do ta ndá 'duù tí nó. ¹⁴ Káa Jézù gii 'dè có ji ndá mbe tala có mì wó, máa, «Yo si ndá 'vii tí nó 'ví gii gí mì ye. Yo tii kpokèjì 'do tí ndú lá, tacó ndá mbe kú dù tí ndá bòò-gba mì Gba-gbířì a ña ndá 'duù njinó go ndá 'vii tí nó, nó.»

¹⁵ À mà gii yee ta ndá 'vii tí nó tí Jézù gí, yí gii cù 'dè ngo cù wó mítí ndú, bìnđi yí gii njè nó 'do bàndò tí nó gí.

'Bí 'vii-'dakò ta ndá i mì wó me gbolò

¹⁶ Mà gii zeke'o, 'bí 'vii-'dakò ta ndá i mì wó me gbolò gii gí gí mì Jézù, bìnđi yí gii 'vee yí, máa, «'Duù 'ví bàkà a ña tó i yè, tacó wàa yí 'ví 'de ta 'válá njinó mbe cee lá nó?»

¹⁷ Káa Jézù gii 'visì có ji yí, máa, «Wò 'vee ye á gítí tó i tacó yè? Tó 'duù ká gbaànjé cuki. Go bà 'de 'válá njinó mbe cee lá nó má kuu tí lo, kpolo tí ndá có tí nó.»

¹⁸ Káa 'vii-'dakò tí nó gii 'vee Jézù káká'i, máa, «Ndá có ngàyi?»

Káa Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji yí, máa, «Ndá có tí nó máa,

Wò 'ví zi 'duù lá.

Wò 'ví bàkà bangbaya lá.

Wò 'ví zingbà i lá.

Wò 'ví 'dè 'vére gítí 'duù lá.

¹⁹ Wò 'ví tègàrà ndá bu lo ta nawu lo.

Wò 'ví zè ndá 'bí ka lo nìkì go bà zè 'dóó tí lo nìkì mì lo,» nó.»

²⁰ Káa 'vii-'dakò tí nó gii 'vee Jézù máa, «Ye kpolo tí ndá có tí nó náa wò kpónó 'deke mí to nó 'dáá gí; 'bí i njinó kpòò mbe gboo 'do mì ye gí nó a yè?»

²¹ Káa Jézù gii 'visì có ji yí, máa, «Go bà dù tí cèe 'duù ta bà lê tí wó wálá má kuu tí lo, ya gí 'bá wàa wò 'ví sè ndá i mì lo 'dáá gí gí 'dè, wò 'ví njèè ndá i tí nó náa wò 'de gbí ndú nó ji ndá mbe yè, bìnđi wò 'ví gí gí bà řu ndi ye. Cì gúku lá, tacó wò bà 'de ndá i me gbolò gí bìnđi ndá i mì lo nó 'do gbířì gí.»

²² 'Vii-'dakò tí nó mà gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè ji yí nó, yí gii njè nó 'do bà-i-nò ta máákà gbí dìlì wó, tacó ndá i mì wó me gbolò ngé ndii gí.

²³ 'Vii-'dakò tí nó mà gii ya gí. Jézù gii 'dè có ji ndá mbe tala có mì wó, máa, «Ye kú 'dè có ji yo ta yúco, máa, bà dù tí bòò-gba mì Mbířì mì ndá mbe kpo-kpò i muu to tí nó kpolo ngé ndii gí. ²⁴ Ye bà 'dè gbí ndi có tí nó ji yo káká'i, máa, à peteke a bà ndii 'bí ña gbolò nó go ya co gbí gùù ngbàndú á co tí bà dù 'duù njinó ta ndá kpo-kpò i ká mì wó nó tí bòò-gba mì Mbířì.»

²⁵ Nje ndá mbe tala có mì Jézù gii 'dè ta bà 'di có tí nó gí. Bìnđi ndú gii 'vee yí, máa, «À má éno, a 'di ká bà 'de 'válá?»

²⁶ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú ta bà zeke'o tí ndú, máa, «Wotí mì ndá 'duù gítí wálá, káa 'bí i mbe kpò Mbířì wálá.»

²⁷ Bìnđi Piyétòrò gii 'vee Jézù, máa, «Káa ze, ñò káa ze jee ndá i muu to tí nó 'dáá gí mí to kú řu ndi lo. Ze bà 'de bìnđi ndá i mì ze náa ze jee ndú mí to nó a yè?»

²⁸ Káa Jézù gii 'visì có ji Piyétòrò máa, «Ye kú 'dè có ji wò ta yúco máa, ta o tí nó náa ndá i má gii gí 'dáá tí ndá ngú i gí, 'vii-mi-'Dakò bà gii ki tí wó dèngècè pí jàlàmbà mì wó, bìnđi yo tí ndá 'duù tí nó muu'bi-nje só mbe kú řu ndi ye nó bà gii ki tí yo dengece-dèngècè to kú zogo ndá ña ndá Ìzìrìyèlì muu'bi-nje só nó. ²⁹ Bìnđi ndá 'duù njinó 'dáá mbe jee ndá 'bá mì ndú, ta ndá ná'vindí ndú, ta ndá námì ndú, ta ndá bu ndú, ta ndá nawu ndú, ta ndá 'vii mì ndú mí to ta ñè ye nó, bà 'de ndá i me gbolò á gí bìnđi ndá i mì ndú ta ndá 'duù mì ndú nó. Mbířì delè bà je 'válá njinó mbe cee lá nó ji ndú á bìnđi ku mì ndú.

³⁰ «Káa yo 'ví koro muu yo máa, ndá 'duù njinó kpónó tí ndá kpo-kpò 'duù kùro ndá 'bí ka ndú nó bà gii dù tí ndá ndòngbú 'duù, bìnđi ndá 'duù njinó kpónó tí ndá sílì ndá ka ndú nó bà gii dù tí ndá kùro ndá 'duù.»

Jézù lòkò'bò có gítí ndá mbe bàkà nètè gbí njí

20 Jézù gii lòkò'bò có ji ndá mbe tala có mì wó, máa, «Ña kpokèjì bà zogo to tí nó mì Gba-gbířì go i mì 'bí gbolò 'duù mbe gbo'o ya gí bà pà ndá 'duù tacó bà bàkà nètè gbí njí mì wó. ² Yí mà gii 'de ndá kpédélé 'duù gí, ndú gii 'vii có ta ndú gítí bà ko mboo nètè mì ndú, bìnđi yí gii tuu ndú gí gbí njí ta firí dú'o. ³ Yí mà gii ya gí bàndò 'véle si ři yèè gàà gí yaà gí, yí gii 'de ndá 'bí 'duù ta nètè mì ndú wálá. ⁴ Bìnđi yí gii kaa ndú ya tí gí gbí njí mì wó, máa, ndú bàkà nètè, wàa yí bà je i njinó mbe 'vii ta po nètè mì ndú ji ndú. ⁵ Yí mà gii

dele ndi wó ya gí bàndò 'velè ta ɾi dê gítí gbúrú, yí gii 'de ndâ 'bí 'duù, bindi yí gii kaa ndú ya tí gí gbí nǝí, máa, ndú bàkà nèté, wàa yí 'ví je bà 'bì ndú ji ndú. Yí mà gii ya ndi wó gí bàndò 'velè si ɾi mò tí gí, yí gii 'de ndâ 'bí 'duù kú dù sínò, bindi yí gii kaa ndú ya tí gí gbí nǝí, máa, «Yo bàkà nèté! Yo bà 'de káa bà 'bi yo.»⁶ Yí mà dele ndi wó gí bàndò 'velè si o 'dèè gí, yí gii 'de ndâ 'bí 'duù ta nèté mì ndú wálá. Bindi yí gii 'vee ndú, máa, «Yo kú dù sínò bà-i-nó 'do tí dú'o yee tí kpónó tacó yè?»

⁷ «Káa ndâ 'duù tí nò gii 'visì có ji yí, máa, «Tacó mbe je nèté ji ze wálá.» Bindi yí gii 'visì có ji ndú, máa, «À má éndò, yo ya gí gbí nǝí mì ye.»

⁸ «O bà nǝè nèté mà gii me tí gí, yí gii tuu mbe kú kpolo tí ndâ i gbí gálá mì wó, máa yí ya gí bà nǝè ndâ 'duù 'do gbí nèté gí. Ndâ 'duù mà gii gí 'do gbí nǝí gí 'bá gí, yí gii 'dè có ji mbe kpolo tí ndâ i gbí gálá mì wó, máa, yí ko mboo nèté mì ndú ji ndú. Máa, yí 'bità bà je i kpédélé'i a i ji ndâ ndòngbú 'duù tí nó mbe gí gí gbí nèté ta 'dè'o nò, bindi ndâ mbe gí si ɾi mò tí gí, bindi ndâ mbe gí ta ɾi gbúrú, bindi ndâ mbe gí ta ɾi dú'o, bindi ndâ mbe gí ta fírí dú'o, wàa yí 'ví je i ji ndú 'dáá gí 'vii ká 'vii. 'Bí có máa, 'duù nǝnò gí gí gbí nèté ta fírí dú'o, káa nǝzó gí si nèté kú nǝè-nǝè nò, 'ví dù lá.⁹ Mbe kpolo tí ndâ i gbí gálá bà-i-nò gii 'bità bà ko mboo nèté mì ndâ 'duù ji ndú go có tí nó náa mbe nǝí 'dè ji yí nò.¹⁰ Ndâ kpédélé 'duù tí nó náa mbe nǝí kaa ndú gí gbí nèté ta fírí dú'o nó gii gí nǝndi ndú ta bà koro có éno máa, a ndâ yí ká bà 'de i me gbolò, káa ndú gii 'de káa gbèè ɾa i tí nó náa ndâ 'bí ka ndú 'de nò.

¹¹ «Ndú bà-i-nò gii lì káa 'bì ndú gí ta i tí nó náa à je ji ndú nó gí, bindi ndú gii ya gí bà 'dè kòlòwò ji mbe nǝí, máa,¹² «Ndâ ndòngbú 'duù tí nó náa wò kaa ndú gí tí kpónó-kpónó ta 'dè'o nó bàkà nèté ká ta làmbu o, káa wò gii 'vii ndú ta ze tí ndâ mbe 'bità bà ka wu'o si ɾi có lá yee tí 'dè'o ta ɾa kpokèji ngàyi!»

¹³ «Káa mbe nǝí gii 'visì có ji 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò mbe kú 'dè kòlòwò nò, máa, «Ye ɾonoko wò gbaànjé lá, kómbe ye. À kpónó 'bi lo nò me i tí nó kùtáa náa ndâ 'vii có gítí ta dú'o nó lá?¹⁴ Má éndò, je i mì lo, wàa wò 'ví ya . Ye je i ji ndâ ndòngbú 'duù tí nó mbe gí gí gbí nèté kpónó-kpónó si o bèè 'dáá gí nó 'vii ta yo 'do ká gbí 'dóó có mì ye gbí muu ye.¹⁵ Rè i nǝnó mbe tii ye 'do tí bà bàkà ta ndâ 'dóó i mì ye go có mì ye gbí muu ye 'ví dù a ɾa yè? Wò kú tò a kii tacó ɾa gbolò nambeè tí nó náa ye bàkà ji ndâ 'duù tí nó mbe gí gí gbí nèté kpónó-kpónó á kùro bà nǝè nèté nó?»

¹⁶ Jézù gii yee nǝe có mì wó, máa, «Ndâ ndòngbú 'duù wúnò bà dù tí ndâ kpédélé 'duù, bindi ndâ kpédélé 'duù bà dù tí ndâ ndòngbú 'duù go ɾa i tí nó kpónó nò.»

Bà ta'ò bà 'dè có mì Jézù gítí o bà kònò sé'i mì wó

¹⁷ Jézù mà gii cee ta bà 'dè có gítí ndâ mbe kpo-kpò i gí, ndú gii kaa kú ya gí gbí gbata Jèrùzàlémè. Káa si ndú kpokèji, yí gii kaa ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nǝe só 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gí ndii, bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa,¹⁸ «Ndoò kpónó kú ya gí gbí gbata

Jèrùzàlémè, bindi ndâ 'duù ká bà gii kpì ngbàngà tí 'Vii-mi-'Dakò ji ndâ kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdéyà. Ndú bà gii waa có ku mítí wó,¹⁹ bindi ndú bà gii je yí ji ndâ mbe 'dó-'do tacó bà zi yí. Ndâ mbe 'dó-'do tí nò bà gii ɾo ndi wó, ta bà ɾo yí, ta bà lè yí, ta bà gbí yí, bindi ndú bà gii zi yí ta bà gbí yí á mítí nǝèekpè mù. Káa bindi sili ta'ò yí bà gii 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó gí.»

Nawu ndâ Jákòmò ta Jòvànì yù i 'do mì Jézù

²⁰ Nawu ndâ Jákòmò ta Jòvànì tí ndâ 'vii mì Zèbidéyò gii kaa ndú ya tí ji Jézù kùro bà yee ndú Jèrùzàlémè. Bindi yí gii zèè kò Jézù ta bà 'deke tí wó.

²¹ Káa Jézù gii 'dè có ji nǝi tí nó máa, «Nì 'dóó ɾè ɾa i tí nó ta go tí lo nó gi.»

Káa yí gii 'visì có ji Jézù máa, «Có gbí nǝembí ye éno máa, wò ci ye éno máa, wò má gí tí gbolò gba gí, wò bà bàkà ndâ 'vii mì ye sósò'ò nó tí ndâ kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì lo. 'Bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndú 'ví dù tí mbe ki tí gbí kù'bi mì lo, wàa 'bí 'duù 'ví dù tí mbe ki tí gbí gài mì lo.»

²² Káa Jézù gii 'visì có ji ndâ nǝi tí nó ta ndâ 'vii mì wó, máa, «Yo ɾò ɾa i tí nó náa yo kú yù nó ni lá. Wotí bà nǝi 'visì tí nó náa ye kèji gí bà nǝi nó kuu tí yo?»

Káa ndú gii 'visì có ji yí, máa, «À kuu tí ze.»

²³ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Yo bà nǝi 'visì mì ye nò gí. Káa à má gítí có ndâ bàndò bà ki tí règbà tí ye gbí ngbàngà mì ye, ndú me ndâ i mì ye tacó bà nǝè ji ndâ 'duù lá. Ndâ bàndò tí nó a ndâ i mì ndâ mbe náa Bu ye 'viindi tacó tí ndú sàà gí.»

²⁴ Sè ndâ mbe tala có mì Jézù muu'bi nó mà gii 'di có tí nó náa ndâ Jákòmò ta ná'vindi wó Jòvànì 'dè nò, tàkòcò ndú gii kpolo gítí ndú gí.²⁵ Jézù mà gii ɾò éndò, yí gii kili ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nǝe só 'dáá gí, bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo ɾò ni gí máa, ndâ gba mì ndâ 'duù nǝnó mbe ɾò dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó kú toɾo nǝe ndâ bòò mì ndú ta to. Ndâ kpo-kpò 'duù kùro ndú delè kú bàkà ndú ká tí cèe ndâ bè bòò mì ndú.²⁶ Káa áà bà dù gbí òkò tí yo me go éno lá. Tacó 'duù nǝnó tí gbolò 'duù gbí òkò tí yo nó bà dù tí bòò mì ndâ ka wó.²⁷ Bindi 'duù nǝnó tí kùro ndâ ka wó gbí òkò tí yo nó bà dù tí bòò mì yo.²⁸ Tacó à kpèti káa 'Vii-mi-'Dakò, yí gí gí muu to tí nó me tacó máa ndâ 'duù 'ví bàkà nèté wó nó lá, yí gí a i tacó bà bàkà nèté ndâ 'duù, delè tacó bà sè miri wó ji ku á muu ndâ 'duù.»

Jézù njaanga ɾo ndâ 'bí mbe súro sósò'ò

²⁹ Si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kú gii nǝè nó 'do gbí gbata Jèrìkò kú ya gí Jèrùzàlémè, ndâ 'duù me mbè ká ko ndú.³⁰ Ndâ 'bí 'dakò sósò'ò tí ndâ mbe súro mbe kú ki tí ndú seè kpokèji, máa gii 'di có máa nǝnó a Jézù ká kú ndii ta nó nò, ndú gii 'bità bà tò kú, máa, «'Vii mì Dàvidè! Nò yè ɾo ze!»

³¹ Ndâ mbè 'duù tí nó mbe kú ko tàkò Jézù nó gii do mítí ndâ mbe sú ɾo tí nó, máa ndú dù ngbii. Káa ndâ

mbe sú ɾo tí nò gii tò kù ngéé gí yaà ndii ñinó kùɾo nó gí, máa, «'Viì mi Dàvídè! Nò yê ɾo ze!»

³² Jézù gii ɾò tiyò, yí gii tè'é tí ndú, bìnɔ̃di yí gii 'vee ndú máa, «'À tí yo a go ɱa yè, máa ye 'ví bàkà ji yo?»

³³ Káa ndú gii 'visi có ji Jézù máa, «'Si ze 'ví zeke'o, Buù!»

³⁴ Jézù gii ñò yê ɾo ndú, bìnɔ̃di yí gii tee 'bì wó ta ndi tí ndâ ɾo ndú, bìnɔ̃di ndú ngé gii 'bità bà ñò ndâ i, bìnɔ̃di ndú gii ɾu ndi Jézù.

Bà ɾi Jézù gí gbí gbata Jèrùzàlémè

21 Ndâ Jézù mâ gii dooko ta gbata Jèrùzàlémè gí, si ndú pí Gú Mbâ, Jézù gii tuu ndâ 'bí mbe tala có mi wó sósò'ò, ² máa, «'Yo ya gítí ndâ 'bá tí zó náa yo kù ñò muu ndú ngéé kùɾo yo zò. À káa póó bà yee yo kà, yo bà 'de na kècè náa à ɛɛ yí gí, ta 'viì mi wó gbí wú ɾègbà tí wó. Yo 'ví njaanga ndú 'do gbí wú gí, bìnɔ̃di yo 'ví gí ta ndú ji ye. ³ 'Bí 'duù má 'vee yo, yo 'ví 'visi có ji yí, máa, «'A Mbe tí ze ká tuu ze, máa ze ya ta ndú ji yí. Nèté mi wó má cee ta ndú gí, yí bà tuu ndú ngé gí bàndò mi ndú.»

⁴ I tí nò bàkà tí go có tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mi Mbíɾi táánò 'dè éno máa,

⁵ «'Dè có ji ndâ 'duù Jèrùzàlémè, máa, «'Yo ñò gbolò gba mi yo á kèjì tí 'dê 'duù pí kècè tí ng-bú kècè.» nò.»

⁶ Ndâ mbe tala có mi Jézù sósò'ò náa yí tuu ndú nó gii ñjè nó ya gí bà bàkà go có tí nó náa Jézù 'dè ji ndú nó. ⁷ Ndú bà-i-nò gii gbà ndâ ngbú 'viì-kècè tí nó ta nawu wó ya tí ji Jézù. Ndú mâ gii yee ta ndú tí Jézù gí, ndú gii ki ndâ bongo mí pí tí ngbú 'viì-kècè tí nó, bìnɔ̃di Jézù gii o yí, ya tí gí gbí gbata Jèrùzàlémè. ⁸ Ndâ 'duù me mbè gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe tí mí mi Jézù nó gii gò ndâ bongo mi ndú mí to ta tí kpokèjì, ndâ 'bí gii ki'viki ndâ kpâ gò mítí kpokèjì, tacó wàa Jézù 'ví nó gbí, tacó bà te 'duù mítí bà ɾi yí gí gbí gbata Jèrùzàlémè. ⁹ Bìnɔ̃di ndâ mbè 'duù gii 'bità bà ko Jézù ya tí gí gbí gbata. Ndâ 'bí 'duù tè kùɾo wó, bìnɔ̃di ndâ 'bí 'duù tàkò wó ndii, kù tò kù ta líkí'o, máa, «'Vala ze kpónó, 'Viì mi Dàvídè!

À ùlù yí tí mbe gí ta ɾè mi Mbíɾi!

Áá Mbíɾi, 'vala ze kpónó!»

¹⁰ Gbata Jèrùzàlémè gii ngaka a cèe tí ta o bà yee Jézù. Ndâ 'duù ta o tí nó kù gii 'vee a 'vé, máa, «'Ñinó a 'dí? Ñinó a 'dí?»

¹¹ Káa ndâ mbè ndâ 'duù tí nó mbe kù ko tàkò Jézù nó gii 'visi có ji ndâ mbe kù 'vee 'vé tí nó, máa, «'A Jézù tí nó tí mbe 'dòkò có mi Mbíɾi mbe gí 'do gbí gbata Názàrèti á gbí to Gàlilèyà nò.»

Jézù ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíɾi

¹² Jézù mâ gii yee gbí gbata Jèrùzàlémè gí, yí gii ɾi gí gbí ndùgù 'bá-Mbíɾi. Bìnɔ̃di yí gii mòkò ndâ mbe bàkà gbí ndùgù 'bá-Mbíɾi tí 'bá 'velè nó 'dáá gí gí sè. Bìnɔ̃di yí gii 'buku ndâ tàràbèzà mi ndâ mbe kù 'visi gùrúsù, ta ndâ mbata mi ndâ mbe kù mà ndâ kùlè nó mí to.

¹³ Bìnɔ̃di yí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nó ta kpo tàkòcò,

máa, «'À cu mí gbí wáràgà mi Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mi Mbíɾi, máa: Mbíɾi máa, «'Bá mi ye a bàndò bà 'deke tí ndâ 'duù ji ye.» Káa yo kpónó bàngù nó gii 'visi tí bàndò mi ndâ mbe kùmkù ndâ i mi ndâ 'duù.»

¹⁴ Jézù mâ gii cee ta ndâ mbe bàkà gbí ndùgù 'bá-Mbíɾi tí 'bá 'velè nó gí, ndâ mbe sú ɾo ta ndâ mbe ku kò gii kaa ya gí mi wó gbí ndùgù 'bá-Mbíɾi kà, bìnɔ̃di yí gii 'vala ndú. ¹⁵ Ndâ kpo-kpò bu-Mbíɾi ta ndâ mbe 'di gbí tàkì mi ndâ Jùdèyà bà-i-nò mâ gii ñò ɱa ndâ i-seɾè tí nó náa Jézù kù bàkà nó, ndú delè mâ gii 'di ndâ kù tí nó náa ndâ ví 'viì kù tò ta gbí ndùgù 'bá-Mbíɾi, máa, «'Vala ze, 'Viì mi Dàvídè! 'Vala ze, 'Viì mi Dàvídè!» nó, ndú gii 'de nderè bà òkòlòwò gítí Jézù gí.

¹⁶ Ndú bà-i-nò gii 'vee Jézù máa, «'Wò 'di có tí nó náa ndâ 'viì tí nó kù tò ta kù nò gí?»

Jézù bà-i-nò gii 'visi có ji ndú máa, «'Ye 'di gí. Káa yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mi Mbíɾi máa, «'A wò tí Mbíɾi ká ñibà cèe kpokèjì bà ùlù wò ji ndâ ví 'viì, ta ndâ dó 'viì,» nó lálá?» ¹⁷ Jézù gii ñjè nó 'do Jèrùzàlémè bìnɔ̃di ndâ có tí nó ya gí bà tè ɾi gbí gbata Bètáníyà.

Jézù i ñjè mítí 'bí mû-mbiigá

¹⁸ Ta dú'o si Jézù kù dele ta go tí wó 'do Bètáníyà gí Jèrùzàlémè, ¹⁹ yí gii ñò 'bí mû-mbiigá á seè kpokèjì. Yí gii ne tacó bà pà yú wàa yí 'ví zò gítí go tí nó tí yí nò. Káa yí gii 'de káa bè kpâ. Gbèe ɾi mbiigá gbí mû wálá. Bìnɔ̃di yí gii i ñjè mítí mû tí nó máa, «'Wò 'ví ɾi káká'í lálá.» Ndâ kpâ-mbiigá tí nó ngé gii me ɾemo-ɾémò, goolá a wu ka co tí ndú nò.

²⁰ Ndâ mbe tala có mi Jézù mâ gii ñò bà lemere bè mbiigá tí nó ta ku gálà éno, nje ndú gii 'dèè gí. Bìnɔ̃di ndú gii 'bità bà 'vee 'vé máa, «'A ɱa yè ká zi mû-mbiigá tí nó gálà go có 'dì nó?»

²¹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «'Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, yo má ùnje gítí Mbíɾi ta njembí yo gbaànjé, yo bà bàkà cuki me káa ɱa i tí nó náa à bàkà mítí mû-mbiigá tí nó, nó lálá. Yo kpèti má 'dè có ji 'bí gbolò gú, máa yí ñjè nó 'do tí bàndò mi wó ya gí bà 'va tí tà kápá, yí bà bàkà go có mi yo nò gí. ²² Yo delè má 'deke tí yo ji Mbíɾi tacó 'bí i ta njembí yo gbaànjé, Mbíɾi bà je i tí nó ji yo gí.»

Ndâ kpo-kpò 'duù mi ndâ Jùdèyà 'vee ɾè mbe je wotí bà bàkà ndâ seɾè ji Jézù

²³ Jézù mâ gii ɾi gí gbí ndùgù 'bá-Mbíɾi kù ñibà i ji ndâ 'duù gí, ndâ 'bí bu-Mbíɾi ta ndâ 'bí kpo-'duù-'bá mi ndâ Jùdèyà gii gí gí mi wó, bìnɔ̃di ndú gii 'vee yí máa, «'A 'di ká je wotí bà bàkà ndâ i tí nó náa wò kù bàkà nó ji wò?»

²⁴ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «'Ye kpónó delè kù gii 'vee yo ta 'vé gbaànjé, yo má 'visi có ji ye gí tàkò gí, bìnɔ̃di ye 'ví gii ñi ɾè 'duù tí nó mbe je wotí bà bàkà ndâ i tí nó náa ye kù bàkà nó ji yo: ²⁵ A 'di táánò ká je wotí bà caka tí ndâ 'duù ji Jòvànì? A Mbíɾi wèè, a 'bí 'duù wèè? Yí 'de wotí tí nó 'do kòtì 'dí? Nògí, yo ñi ɾè 'duù tí nó ji ye.»

Káa ndú gii 'bità bà 'viiki gbí 'vé mì Jézù nò gbí òkò tí ndú ta kpééti ndú máa, «Ndoò kpónó má 'visi có ji yí máa, Jòvànì 'de wotí tí nò táánò 'do mì Mbíri, yí bà gii 'vee ndoo máa, «Káa yo ùnje gítí ndâ i tí nó náa yí kú bàkà nó lá, tacó yè?»²⁶ Káa bà 'dè éno máa, Jòvànì táánò 'de wotí tí nò 'do mì ndâ 'duù, delè káa bà le wú mítí miři ndoo, tacó ndâ 'duù ùnje gí máa, Jòvànì táánò a mbe 'dòkò có mì Mbíri.»²⁷ Tacó éno, ndú gii 'visi có ji Jézù máa, «Ze òò bà lá.»

Káa Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «À má éno, ye delè bà ni rẹ 'duù tí nó mbe je wotí bà bàkà ndâ i tí nó ji ye nó ji yo wálá.

Jézù lòkò'bò có gítí ndâ 'bí 'vii sósò'ò

²⁸ «Yo kú kojo có máa yè? 'Bí 'dakò ta ndâ 'vii mì wó sósò'ò táánò gii ya gí mì kpo 'vii mì wó, yí gii 'dè có ji yí éno máa, «'Vii, ya gí bà bàkà nètè gbí njí wúnó.»²⁹ Káa 'vii tí nó gii 'visi có ji bu wó máa, «Ye tí nó wálá.» Káa 'vii tí nó má gii kojo muu wó, yí gii 'visi muu wó gí, bindi yí gii ya gí gbí njí go có mì bu wó nò gí.³⁰ 'Dakò tí nó gii ya gí mì làmbu 'vii mì wó, gí bà 'dè có ji yí máa, yí ya gí gbí njí. Káa 'vii tí nó gii eendi bu wó máa, «Ye bà ya gí, buù,» káa yí gii ya lá.³¹ A 'di 'do gbí òkò tí ndâ 'vii tí nó sósò'ò nò ká bàkà go có mì bu wó?»

Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «A kpédélé 'vii mì 'dakò tí nó ká bàkà go có mì bu wó.»

Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, ndâ mbe kú kili i-míri, ta ndâ mbe nò vò ndoo, bà ya gí 'bá mì Mbíri si yo mí ndii.³² Ye 'dè có tí nó ji yo tacó Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù táánò gí gí mì yo muu to tí nó tí mbe nibà tó kpokèjì ji ndâ 'duù, káa yo táánò ùnje gítí ndâ có mì wó lá. A ndâ mbe kili i-míri ta ndâ mbe nò vò ndoo nó táánò ká ùnje gítí ndâ có mì wó. Yo táánò òò ndú tí gí, káa yo biya bà 'visi muu yo 'do tí ndâ vò kpokèjì mì yo gí.

Jézù lòkò'bò có gítí ndâ mbe bàkà nètè gbí njí nèbítì

³³ «Yo sè tù yo gítí 'bí có tí nó náa ye kú gii lòkò'bò ji yo nò. Ta 'bí o gbaànjé 'bí 'dakò gii rò njí mû-nèbítì mì wó, bindi yí gii rò ndâ 'bí mû tí ndùgù gí tàkò, bindi yí gii duu gùù tí bàndò bà pee nèbítì mí gbí, bindi yí gii duu cèléngé tacó bà gbà i mí gbí njí tí nó. Bindi yí gii kaa ndâ 'duù mí gbí, máa, ndú má pee nèbítì gí, bà ñindi ndú 'ví dù éno, wàa bà ñindi yí 'ví dù éno. Ndú má gii 'vii có ta 'dakò tí nó náa yí kaa ndú mí gbí njí nò cee gí, yí gii ya gí bà nò ndoo gí gbí tende muu to.³⁴ Yí má gii òò o bà yù nèbítì dooko gí, yí gii tuu ndâ bòò mì wó ji ndâ mbe kú bàkà nètè gbí njí mì wó máa, ndú je bà nèbítì ñindi yí ji ndú wàa ndú 'ví gí tí ji yí.

³⁵ «Ndâ bòò mì mbe njí má gii yee ta ña có tí nó náa mbe tí ndú tuu ta ndú nò tí ndâ 'dakò tí nó mbe kú bàkà nètè gbí njí mì wó nò, ndâ 'dakò tí nó gii bàkà gbínje ta ndú, ta bà gbì ndú, ta bà 'vaka ndú ta díí. Bindi ndú gii zi 'bí gbaànjé gí.³⁶ Có ña vò i tí nó náa ndâ 'duù tí nó bàkà ta ndâ bòò mì mbe njí nò má gii yee gbí tù wó, yí gii tuu ndâ 'bí bòò mì wó káká'i, gbí ñinò me mbè ndii ndâ kpédélé ñinò gí ji ndú. Káa ndâ 'dakò

tí nó gii bàkà káa ndi ña ndâ vò i tí nó náa ndú bàkà ta ndâ kpédélé bòò mì mbe njí nó mítí ndâ ñinò.³⁷ Bà ta'ò 'duù náa mbe njí gii tuu ji ndú a 'dóó 'vii mì wó ta bà kojo có máa, «Ndú bà te duù mítí 'dóó 'vii mì ye gí.»

³⁸ «Káa ndâ mbe bàkà nètè gbí njí má gii òò 'vii mì mbe njí kèjì, ndú gii 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «Ñizó a 'dóó mbe mbèlè tí nó ká kèjì zò. Ndoò zi yí gí, wàa ndoo 'ví dù tí ndâ mbe mbèlè tí nó bindi wó.»³⁹ 'Vii tí nó má gii yee mì ndú, ndú gii ja yí 'do gbí njí gí nje o, bindi ndú gii zi yí gí.⁴⁰ À má éno, yo kpónó kú kojo ta muu yo máa, mbe njí tí nó bà gii bàkà a ña yè ta ndâ mbe nètè tí nó?»

⁴¹ Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «Yí bà ziki ndâ vo-vò mbe nètè tí nó 'dáá gí, ta kponje gítí wálá. Bindi yí bà gii òò ndâ 'bí cee ngú mbe nètè mbe kú je bà i ñindi wó ji yí ta o bà kili i 'do gbí njí.»

⁴² Jézù bà-i-nò gii 'vee ndú, máa, «Yo jé 'deke có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nó lá? Có tí nó máa, «'Dóó díí tí nó táánò náa ndâ mbe bí 'bá bè gí nó ká gii gí tí cee yú díí bà sè tà 'bá nò.

A Mbíri táánò ká bàkà éno,

Káa à niki gbí ro ndoo ngé ndii gí.»

⁴³ «Má éno, ye kú 'dè có ji yo máa, «Áa bà mò yo 'do 'bá mì Mbíri gí, wàa à 'ví je 'bá tí nó ji ndâ 'bí ña tende 'duù mbe kú bàkà tó i.»⁴⁴ 'Duù má 'va tí wó pí díí tí nó náa ndâ mbe bí 'bá táánò bè gí nò, 'duù tí nó bà ki'viki tí vò ña ñinò. Káa à má díí tí nó ká 'va tí pí tí 'duù, díí tí nó bà 'ba'daka gbí 'duù tí nó gí.»

⁴⁵ Ndâ kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdéyà má gii 'di có tí nó náa Jézù lòkò'bò nò, ndú gii òò ni gí máa, yí kú lòkò'bò có tí nó a i gítí ndâ yí.⁴⁶ Tacó éno, ndú gii jè ta bà pà kpokèjì bà zèè yí, káa gúku ndâ mbe 'duù tí nó mbe kili mí mì Jézù nò gii kpò ndú gí. Tacó ndâ 'duù tí nó òò ni gí máa, Jézù a mbe 'dòkò có mì Mbíri.

Jézù lòkò'bò có gítí o bà ko nii

22 Jézù gii lòkò'bò có ji ndâ 'duù káká'i máa,² «Ye bà 'vii Gba-gbírì mítí 'bí gbolò gba mbe bàkà i-zó-zò me gbolò ta o bà ko nii mì 'vii mì wó gí 'bá.³ Bindi yí gii tuu ndâ bòò mì wó gí tàkò ndâ 'duù tí nó náa yí ma có bà ko nii ji ndú nò. Káa gbèe 'duù gbí òkò tí ndú gii gí lá.⁴ Bindi yí gii tuu ndâ 'bí bòò mì wó káká'i máa, «Yo ya gí bà 'dè có ji ndâ 'duù tí nó náa ye ma có bà ko nii mì 'vii mì ye ji ndú nó máa, ye bàkà i-zó-zò cee gí. Nògí, ndú gí gí bà zò i.»⁵ Ndâ bòò mì gba gii ya gí bà 'vanda ndi kòcò gba ji ndâ 'duù tí nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. Káa có tí nó gii dù gbí tù ndú ká go mòngò gbí tù bô. Bindi ndú gii 'vaaka ya ta ndi gbí ndâ 'dóó nètè mì ndú gbí muu ndú. Ndâ 'bí 'duù ya gí gbí njí mì ndú, ndâ 'bí 'duù 'vaaka ya gí bà mà 'velè,⁶ ndâ 'bí 'duù ñindi ndú gii zèè ndâ 'bí bòò mì gba náa yí tuu ndú nó, bindi ndú gii bàkà ndâ i-nò mítí ndú, ndâ 'bí 'duù gii ziki ndâ 'bí bòò mì gba náa yí tuu ndú nò gí.

⁷ «Có ña ndâ i tí nó náa ndâ 'duù tí nó bàkà nò má gii yee tí gba, yí gii tuu ndâ àsikèrì mì wó máa ndú ya gí bà ziki ndâ 'duù tí nó, wàa ndú 'ví cu wu mítí ndâ 'bá

mì ndú 'dáá gí. ⁸ Bìndi yí gii tuu ndâ 'bí bòò mì wó káká'i máa, «Ye bàkà ndâ i-zó-zò bà ko niì cee gí. Káa ndâ 'duù tí nó náa ye táánò ma có bà ko niì ji ndú nó 'vii tí ndâ mbe gí lá. ⁹ Má éno, yo ya ta ndi tí ndâ kpokèjì, wàa yo má 'de ndâ 'duù, yo 'ví tè'é tí ndú, wàa yo 'ví njèè i-zó-zò ji ndú, tacó ndâ yâ bà kpílí-kpíli.»
¹⁰ Ndâ bòò mì gba mâ gii kili ndâ 'duù go có mì wó nó gí, ndú gii kaa ndú mí tà'i bà zò i.

¹¹ «Gba mâ gii gí tacó bà 'vee ndâ wíri mì wó, yí gii hò 'bí 'dakò gbí òkò tí ndú mbe yuu me bongo bà ya gí bà ko niì lá. ¹² Bìndi gba gii 'vee 'dakò tí nó, máa, «Áá kómbe ye, wò rì gí tà'i tí nó ta ña kpokèjì ngayi?» Káa bà 'visi có ji gba gii kpò 'dakò tí nó gí. ¹³ Bìndi gba gii 'dè có ji ndâ 'duù mì wó mbe kú kpolo tí ndâ wíri nó máa ndú ẹre 'bi 'dakò tí nó gí, wàa ndú 'ví ẹre kò wó gí, wàa ndú 'ví te yí 'va mí gbí 'dí'di'o sè, tí bàndò bà wa gbí ta bà 'vii tí ndâ 'duù. ¹⁴ Tacó à tè'é tí ndâ 'duù me mbè, káa yí ɾuka 'do gbí òkò tí ndú ká nji'díí.»

Có gítí bà gò i-mírì mì ndâ Jùdèyà ji gba Rómá

¹⁵ Ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà gii kili bà muu ndú káká'i tacó bà zèè Jézù 'do tí mè wó. ¹⁶ Bìndi ndú gii tuu ndâ 'bí mbe tala có mì ndú ta ndâ 'bí mbe kú tè gí tàkò có mì Èròdè tí gbolò gba, máa ndú ya gí mì Jézù, wàa ndú 'ví 'vee yí ta tiri máa, «Mbe nìbà i, ze hò wò ni tí 'duù ñinó jáá, mbe kú nìbà kpokèjì mì Mbíri ji ndâ 'duù me ta tiri lá gí. Wò delè cì gúku tí 'duù gbaànjé lá, tacó ndâ 'duù 'dáá gí kùro lo ká gbaànjé. ¹⁷ Có mì lo kpónó máa yè? Có mì lo máa, à dú tacó tí ndoo tí ndâ Jùdèyà bà gò i-mírì ji ngáágbá gba mì ndâ Rómánò? 'Dè ji ze gí.»

¹⁸ Káa Jézù gii 'di gbí tiri mì ndú nó gí. Tacó éno, yí gii 'visi có ji ndú, máa, «Yo kú tala ye tacó yè, ndi yo ndâ mbe nambeè-ro? ¹⁹ Yo tù ña nji gùrúsù tí nó náa yo kú gò ji ngáágbá gba mì ndâ Rómánò nó ji ye gi.»

Ndâ 'duù tí nó mâ gii tù ña nji gùrúsù tí nó ji Jézù gí, ²⁰ Jézù gii 'vee ndú máa, «À ka mítí gùrúsù tí nó nó a muu 'di, ta ɾè wó náa à cu mítí nó?»

²¹ Káa ndú gii 'visi có ji Jézù máa, «A muu ngáágbá gba mì ndâ Rómánò, ta ɾè wó náa à cu nó.»

Tacó éno, Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «Má éno, yo je ndâ i mì gba mì ndâ Rómánò ji ngáágbá gba mì ndâ Rómánò, wàa yo 'ví je ndâ i mì Mbíri ji Mbíri.»

²² Ndâ 'duù tí nó mâ gii 'di ña có mì Jézù náa yí 'visi ji ndú gí tàkò 'vé mì ndú nó, nje ndú gii 'dèè gí, bìndi ndú gii njè jee yí mí bàndò mì wó.

Có gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú

²³ Ta gbèè 'dè'o tí nó, ndâ 'bí ña Jùdèyà ñinó mbe ùn-je gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó, gii gí gí mì Jézù, bìndi ndú gii 'vee yí máa, ²⁴ «Mbe nìbà i, Mòze táánò 'dè có éno máa, 'duù má kò niì, káa ku gii je yí gí, ndú má jò ta niì tí nó lá, ná'vindí ku tí nó 'ví zèè 'bi nawù ku tí nó. Mbíri má je 'vii-'dakò ji ndú, 'vii tí nó 'ví dù gbí mòkòkò bìndi ku tí nó. ²⁵ Káa ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'vii-'dakò náa nawu ndú jò ndú vô-ñje só gii kò niì, káa ku gii je yí si ndú jò ta niì tí nó lá. ²⁶ 'Bí ná'vindí 'vii-

'dakò tí nó gbaànjé gii zèè 'bi nawù ku bìndi wó, káa ndú gii jò ta yí lá, bìndi ku gii je 'vii-'dakò tí nó gí tàkò ná'vindí wó gí. Ndâ 'vii-'dakò tí nó vô-ñje só gbí yí mì nawu ndú nó 'dáá gí tèrì á cikii niì tí nó gí. Ku delè gii ɾuka ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. Káa gbèè 'bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe jò 'vii ta yí wálá. ²⁷ Bìndi niì tí nó gii cì tí ndòngbú 'duù gí tàkò ndú. ²⁸ Má éno, niì tí nó bà dù a niì mì 'di gbí òkò tí ndú wúnò ta o bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú?»

²⁹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Có mì yo nó lè gí. Tacó yo 'di gbí ndâ có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nó lá. Yo delè 'di gbí ndâ kpokèjì bà bàkà ndâ i mì Mbíri lá. ³⁰ Tacó ta o bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú wúnò, ndâ 'dakò ta ndâ niì bà kò tí ndú káká'i wálá. Tacó ndâ 'duù ta o tí nó bà dù go ndâ basilì á gbíri. ³¹ Káa à má gítí có bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú, yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mì Mbíri nó lá? ³² Mbíri táánò 'dè có ji Mòze, máa, «Ye a Mbíri mì Àbiráámò, ye a Mbíri mì Ízákò, ye a Mbíri mì Jákóbè.»

Káa Mbíri táánò 'dè có tí nó ji Mòze si ndâ 'duù tí nó náa yí 'deke ndú, máa yí a Mbíri mì ndú nó, cì sàà gí. Káa yí kpòò káa Mbíri mì ndú. Gbí éno máa, ndâ 'duù tí nó kpòò kú 'vala bìndi bà cì ndú.»

³³ Ndâ mbè 'duù tí nó mbe tí mí mì Jézù nó mâ gii 'di có tí nó náa yí 'visi ji ndâ ña ndâ Jùdèyà nó mbe 'dè có éno máa ndâ ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú wálá nó, nje ndú gii 'dèè gítí ña bà nìbà i mì wó nó gí.

Ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà 'vee Jézù gítí kpóló-kpolo có gbí tàkìlì mì ndú

³⁴ Ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà mâ gii 'di có éno máa Jézù kpò nje ndâ 'bí ña Jùdèyà ñinó mbe kú 'dè có máa ndâ ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú wálá nó gí, ndú gii kili bà muu ndú, bìndi ndú gii kaa ya gí mì Jézù. ³⁵ Bìndi 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú tí cèè gbolò mbe 'di gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà gii 'vee Jézù ta tiri, máa, ³⁶ «Mbe nìbà i, kpóló-kpolo có gbí òkò ndâ có mì Mòze 'dáá gí a có ngayi?»

³⁷ Káa Jézù gii 'visi có ji yí máa, «Kpóló-kpolo có gbí òkò ndâ có mì Mòze 'dáá gí a ñinó máa, «Wò 'ví zè Mbíri tí Mbe tí lo nìkì ta njembí lo gbaànjé, ta lilí lo gbaànjé, delè ta bà kojo có mì lo gbaànjé.»

³⁸ Ñinò a kpédélé có, delè tí kpóló-kpolo có mbe ndii ndâ 'bí sè có mì Mòze 'dáá gí ká nó. ³⁹ 'Bí có mì Mòze mbe gii kpolo gí tàkò ñinò a ñinó máa, «Wò 'ví zè ndâ 'bí ká lo nìkì go ba zè 'dóó tí lo nìkì mì lo.»

⁴⁰ Ndâ có mì Mòze, ta ndâ bà nìbà i mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò mì 'dáá ká mítí ndâ có tí nó sósò'ò nó.»

Bìndi-Mbírì me káa 'vii mì Dàvídè cuki lá, yí delè a Mbe tí Dàvídè

⁴¹ Jézù gii 'vee ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdáyà tí nó mbe tí 'dee yí gî nó máa, «Kóró-koṛo có mì yo kpónó gítí Bìndi-Mbírì máa yè? Yí a 'vii mì 'di?»

⁴² Káa ndú gii 'visì có ji yí máa, «Yí a 'vii mì Dàvídè.»

⁴³ Káa Jézù gii 'vee ndú káká'i máa, «Má éndò, à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, Dàvídè táánò 'dè kòcò ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì gítí Bìndi-Mbírì máa,

⁴⁴ «Mbírì 'dè có ji Mbe tí ye máa,

«Kí tí lo to gbí kù'bì mì ye,

yee tí o tí nó náa ye bà bàkà ndâ ku'dì mì lo tí ndâ i-tà-tàmà mì lo.» >

⁴⁵ «Má éndò, Dàvídè má kù nì mítí Bìndi-Mbírì a «Mbe tí ye,» Bìndi-Mbírì bà gii dù tí 'vii mì Dàvídè ta ṛa kpokèjì ngàyi?»

⁴⁶ Káa bà 'visì có gí tàkò 'vé mì Jézù nó gii kpò ndú gí. Delè 'bí 'duù káká'i mbe gii yeeke tí wó ta bà 'vee yí gítí 'bí có 'do gbí ṛi tí nó kù ya gí kùṛo wálá.

Jézù kpo-gbì-tà-tù ndâ 'duù gítí ṛa i mì ndâ mbe 'di gbì-o, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdáyà

23 Ta o tí nó Jézù gii kpo-gbì-tà-tù ndâ mbe tala có mì wó ta ndâ 'bí 'duù me mbè, máa, ² «Ndâ mbe 'di gbì-o, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdáyà, a ndâ mbe kí tí pí jàlàmbà bìndi Mòze. ³ Má éndò, yo 'ví kpolo tí ndâ có tí nó náa ndú kù ma ji yo nò. Yo delè 'ví bàkà go ndâ có tí nó. Káa yo 'ví mèlè ndi bà bàkà ṛa ndâ i mì ndú lá, tacó ndú kù ma ndâ có mì Mòze ji ndâ 'duù, káa ndú bàkà go ndâ có tí nó lá. ⁴ I tí ndú a bà 'deeke du koṛi tacó bà ba ta gbímbí ndâ 'duù. Káa ndú jé gítí bà tee vòó sili 'bì ndú mítí ba koṛi tacó bà koni ndâ mbe kù òlú tí nó wálá! ⁵ Ndú ta o 'dáá gí kù mà tí ndú ta bà bàkà ndâ i mì ndú ká mà, tacó wàa ndâ 'duù 'ví ṛò ta ndâ yì. Ndâ kúúkpá mì ndú me kpo-kpò, bìndi ṛa bà me vòngbò-vòngbò mì nje ndâ bòngò mì ndú mì sè ndâ 'bí 'duù wálá. ⁶⁻⁷ Ndú má yee tí bàndò ta mbè ndâ 'duù tí, à tí ndú káa go bà bàkà tí ndú, wàa ndâ 'duù 'dáá gí 'ví ṛò ndâ yì nì tí ndâ cèe 'duù, delè tí ndâ kpo-kpò 'duù mbe 'di gbí tàkìlì mì ndâ Jùdáyà ndii sè ndâ 'bí Jùdáyà 'dáá gí, gí. Có mì ndú gbí njembí ndú máa, ndâ 'duù 'ví tè'é tí ndâ yì ká ta ndâ kpo-kpò ṛè, go ndâ «Mbe nìbà i».

⁸ «Káa yo 'ví sí 'duù 'ví nì «Mbe nìbà i» mítí yo lá, tacó mbe nìbà i ji yo ká gbaànjé, bìndi yo 'dáá gí a ndâ ná'vindí. ⁹ Wàa yo delè 'ví nì «Buù» á mítí 'bí 'duù á muu to tí nó lá, tacó Bu yo ká gbaànjé gbírì. ¹⁰ Ndâ 'duù 'ví nì ndâ «Mbe tí ze» mítí yo delè lá, tacó mbe tí yo ká gbaànjé tí Bìndi-Mbírì. ¹¹ 'Duù ṛinó tí gbolò 'duù gbí òkò tí yo 'dáá gí nó 'ví dù tí bòò mì yo. ¹² 'Duù má sí tí wó tí cèe 'duù, Mbírì bà sí yí tí i wálá, káa 'duù má sí tí wó tí i lá, Mbírì bà te duù mítí wó.»

Ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Jùdáyà bà ṛò mítí ndú

¹³ Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdáyà, máa, «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ

mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdáyà, yo tí ndâ mbe nam-beè-ṛo! Yo bà ṛò mítí yo, tacó yo nè njekeji 'bá mì Mbírì 'do tí ndâ 'duù gí. Yo jèjèèkè tí yo mí njekeji mì Mbírì ji ndâ 'duù go bà jèjèèkè tí ndâ kí mí nje mbu. Ndú gí gbí mbu wálá, káa ndú delè gí bà sí kpokèjì ji ndâ 'bí ṛa sè wàa ndú 'ví ya tí gí gbí mbu ká wálá.

¹⁴ «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdáyà, bà ṛò mítí yo, tacó yo a ndâ mbe nambeè-ṛo. Wú'dè ṛè'dè ndâ nawù ku zii ji yo miì gí. Yo kù 'buuku muu ndâ vò i mì yo ta bà bàkà tí yo tí ndâ mbe 'deke tí yo ji Mbírì ta síí gbí wálá.

¹⁵ «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdáyà, bà ṛò mítí yo! Yo sí sè to lá, yo nó cee pí gú, cee muu ngo, máa, yo kù pà ndâ 'duù tacó wàa yo 'ví gí ta ndú gí gbí tàkìlì mì yo tí ndâ Jùdáyà. Káa yo má tò kò yo ta gbèe 'duù, yo gii bàkà yí gí tí vò 'duù ndii yo ta bà sósò'ò.

¹⁶ «Yo tí ndâ mbe sù ṛò mbe kù túbà kpokèjì ji ndâ 'duù, yo bà ṛò mítí yo! Yo kù 'dè có máa, 'duù má be tí 'bá-Mbírì, ṛinò me có ká nò lá. Káa 'duù má be tí dâ'bì tí nó á tà'i 'bá-Mbírì nó, kózò tí wó 'ví bàkà go có tí nó.

¹⁷ Gbí có mì yo wálá! Kpóló-kpolo i kpónó a dâ'bì wèè, kpóló-kpolo i a 'bá-Mbírì, tí 'bá tí nó náa á má te dâ'bì á mí tà, káa dâ'bì tí nó gí tí i mì Mbírì gí nó? ¹⁸ Bì có ṛónókó mì yo káká'i a ṛinó máa, 'duù má be tí bàndò bà te i-cí-ci ji Mbírì, ṛinò káa làmbu có sínò. Káa 'duù má be tí i-cí-ci, yí ga wú mítí miṛi wó gí. ¹⁹ À kpolo a có i-cí-ci wèè, à kpolo a có bàndò bà ci i ji Mbírì mbe bàkà i tí nó náa á ci nó tí i mì Mbírì nó? Yo a ndâ ṛónókó 'duù mbe 'di gbì-o lá. ²⁰ Má éndò, 'duù má be tí bàndò bà ci i ji Mbírì, yí be me káa tí kùnga bàndò cuki lá. Yí nì a ndâ bàndò tí nó ta i-cí-ci tí nó náa à tí nó. ²¹ 'Duù delè má be tí 'bá-Mbírì, yí nì me káa 'bá cuki lá. Yí be a tí Mbírì tí mbe kù 'vala tà'i tí nó. ²² Bìndi 'duù má be tí ṛi, yí kù be nò a tí ndâ jàlàmbà mì Mbírì ta Mbírì tí mbe kù kí tí pí jàlàmbà tí nó.

²³ «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdáyà, yo bà ṛò mítí yo, tacó yo a ndâ mbe nam-beè-ṛo! Yo kù sí ṛò Mbírì ta bà gò ndâ víi i-gbì-njì ta i gbí ndú wálá, go ndâ kpátuyâ, go có mì Mòze. Yo kpètí má bàkà éndò gí, yo kùtáa 'ví ò-bà-mbí ndâ kpóló-kpolo có mì Mòze, go ndâ có gítí bà waa có ta yúco, ta bà ṛò yè ṛò ndâ 'duù, ta bà dù tí ndâ 'duù jáá nó lá. ²⁴ Yo a ndâ mbe sù ṛò mbe kù túbà kpokèjì ji ndâ 'duù! Yo a ndâ mbe sù ṛò mbe kù guu ngo njú-njù mì yo ta kùtá, máa, ndâ víi gú'i gbí ngo bà lì tàkòcò yo, káa yo kù miṛi kùùyù ya ta nó!

²⁵ «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdáyà, bà ṛò mítí yo, tacó yo a ndâ mbe nambeè-ṛo! Yo kù 'dè líkí nje ji ndâ 'duù, káa à yè gbí njembí yo cuki káa có gítí bà kùmùkù ndâ i mì ndú ta wotí gítí miṛi yo; yo go 'duù ṛinó mbe kù caka kapí ndâ ká'i sí gbí ndú ta bètí nò. ²⁶ Yo tí ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdáyà a ndâ mbe sù ṛo! Yo kùtáa bà caka a gbí ndâ ká'i kùṛo má kózò gí, bìndi yo 'ví gii caka kapí ndú.

²⁷ «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdáyà bà ṛò mítí yo, tacó yo a ndâ mbe nambeè-ṛo! Yo go ndâ muu'dú náa à te banga mítí ndú ta bà

toṛo cé-ce mànò mí tí ndú, káa tó i gbí gùù á tà banga tí nò bindi ndá kù 'bilì ku, ta zì ku, wálá. ²⁸ Yo go banga muu'dú, tacó ndá 'duù kù ò yò go ndá tó 'duù mbe kù co tí jáá kpokèjì, káa yo a cèe ndá vò 'duù, tí ndá kpo-kpò mbe nambeè-ṛo.

²⁹ «Yo tí ndá mbe nibà i, tí ndá mbe kpolo tí tàkìlì mì ndá Jùdèyà, yo a ndá mbe nambeè-ṛo! Yo tí ndá mbe kù te banga mí tí ndá bàndò bà duu ndá mbe 'dòkò có mì Mbíṛì! Yo tí ndá mbe kù te banga mí tí ndá muu'dú ndá tó 'duù mì Mbíṛì! Yo bà ò mí tí yo, ³⁰ tacó yo kù 'dè 'véṛè éno máa, «Ze táánò má 'vala gbí o mì ndá ká gù ze, ze bà gbètèkè mbelè ndá mbe 'dòkò có mì Mbíṛì mí tí 'bì ze go i mì ndú wálá.» ³¹ Má éno, yo kù yù nò a gbí tí yo á gí sè ta kpéétí yo, máa, yo a ndá 'vii mì ndá 'duù tí nó táánò mbe ziki ndá mbe 'dòkò có mì Mbíṛì nò! ³² Nògí, yo cee sè nètè tí nó táánò náa ndá bu yo 'bità nó gí. ³³ Yo a ndá kpoo! Yo a ndá 'vii mì ndá gùlù kpoo! Yo bà ndo 'do gbí bà waa có mí tí yo mì Mbíṛì co tí kpokèjì ngàyi?

³⁴ «Má éno, ye kù gii tuu ndá 'bì ngú mbe 'dòkò có mì Mbíṛì, ta ndá 'bì ngú mbe 'di gbí-o, ta ndá 'bì ngú mbe nibà i jì yo. Yo bà gii ziki ndá 'bì 'duù gbí òkò tí ndú gí. Yo bà gii gbì ndá 'bì ta ndí tí ndá bàndò bà kili yo. Yo bà mòkò ndú cee gbí ndá gbata 'dáá gí, bindi yo bà gii le ndá 'bì lé-le. ³⁵⁻³⁶ Ye bà tuu ndá ngú 'duù tí nó jì yo tacó wàa có tàkò ndá mbelè ndá tó 'duù mì Mbíṛì 'dáá gí, mbe 'bità bà yee to á 'do tí bà 'bità bà suu to tí nó, mbe 'bità 'do tí mbelè Àbélè tí yè sìnò ta có mì wó ta ná'vindí wó wálá, yee tí Zàkàriyà tí 'vii mì Bàràkíyà, náa ndá gù yo zì yí mí rẹgbà bàndò bà te i-cí-ci á tà' 'bá-Mbíṛì nó, 'ví dù tí 'bì yo tí ndá 'duù tí nó gbí o tí nó, nò!»

Jézù 'deke tí wó tacó tí ndá 'duù Jèrùzàlémè

³⁷ Jézù bà-i-nò gii 'deke tí wó tacó tí ndá 'duù Jèrùzàlémè máa, «Ákoo Jèrùzàlémè, Jèrùzàlémè! Wò ziki ndá mbe 'dòkò có mì Mbíṛì, tí ndá 'duù ònò náa Mbíṛì tuu ndú jì wò nó gí. Ye jè ta bà kili ndá 'vii mì lo go bà kili ndá 'vii mì na ngùù gí tà mbí wó ta bà me mbè, káa à kpò ye gí. ³⁸ Ye bà sí éno! 'Bá mì lo bà 'bu gí, ³⁹ tacó ye ci wò gí. Wò bà ò ye ta ṛo lo káká'í wálá, yee tí o tí nó náa wò bà 'dè ta nje lo máa, «À ùlù mbe gí ta rẹ mì Mbe tí ndoo!» gí.»

Jézù 'dè có gítí bà mèèkè Jèrùzàlémè

24 Jézù mà gii co gí sè 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíṛì gí, ndá mbe tala có mì wó gii ùlù banga tí ndá 'bá tí nó a bàndò 'bá-Mbíṛì nó jì yí sí yí kù bàkà có bà nje nó. ² Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Yo ò ndá dífí tí nó 'dáá gí, gí? Áá bà gii ki'viki ndá banga 'bá tí nó 'dáá náa yo kù ò nò lú' bú-lú' bú gí! 'Bí gbèe dífí bà gii dù pí ka wó bà-i-nò wálá.»

³ Ndá Jézù mà gii yee ta ndá mbe tala có mì wó pí Gú Mbà gí, yí gii ki tí wó to, bindi ndá mbe tala có mì wó gii 'vee yí tà bèngii máa, «Áá bà ki'viki ndá 'bá tí nó gí to ta o ngàyi? Káa ze bà ò ni mí tí yè? Ze delè 'ví ò ndá ndòngbù o, ta o bà gí 'Vii-mi-'Dakò ni mí tí yè?»

Bà 'bità ndá vò o

⁴ Káa Jézù bà-i-nò gii 'visi có jì ndú máa, «Yo kpolo tí yo, máa 'bì 'duù 'ví ònoko yo lá. ⁵ Tacó ndá 'duù me mbè ta o tí nó bà gí ta rẹ ye, ndú bà bàkà tí ndú tí ndá Bindi-Mbíṛì ta wotí. Ndá ò ndá 'duù tí nó bà gí tí ndá mbe ònòkò muu ndá 'duù me mbè. ⁶ Yo delè ta o tí nó bà 'di có gítí ndá kpo-kpò gó, ta ndá fífini-fiini có gítí ndá kpo-kpò gó. Káa njembí yo 'ví mù lá, tacó ndá i tí nó 'dáá gí bà me tí gí, káa ndòngbù o kálásè. ⁷ Tacó ta o tí nó ndá 'duù 'do muu to kè'bí bà ya gí bà tè 'bá mì ndá 'bì ka ndú ta gó. Ndá kpo-kpò gba bà tè ndá ka ndú ta gó. Làngàwìrì bà tè to. To bà gii tanga tí tí ndá bàndò me mbè. ⁸ Ndá i tí nó 'dáá gí bà dù káa bà 'bità gó-káyì sìnò.

⁹ «Ta o tí nó, ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí bà sogo yo á muu ye. Ndú bà gii kaa yo ya tí gí gbí ngbàngà, bìn-di ndá gba bà gii waa có mí tí yo ta 'véṛè. Ndú bà kaa yo jì ndá 'duù máa ndú mèèkè'í tí yo, wàa ndú 'ví ziki yo gí. ¹⁰ Ndá 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndá 'duù mì ye bà bè ye gí. Ndú delè bà kpi ngbàngà tí ndá 'bì ka ndú ònò mbe kù tee njembí ndú mí tí ye nò. Ndá 'duù bà gii sogo tí ndú gbí òkò tí ndú. ¹¹ Ta o tí nó delè, ndá sú mbe 'dòkò có mì Mbíṛì me mbè bà oloko kù ònòkò muu ndá 'duù 'do tí cèe kpokèjì. ¹² Ndá 'duù bà zè tí ndú gbí òkò tí ndú ta o tí nó òkò dúú-dúú wálá, tacó yú có bà gii dù wálá. ¹³ Káa Mbíṛì bà 'vala ndá 'duù ònò mbe sè kò ndú á mí to tí kpò yee tí ndòngbù ndá vò o tí nó nó gí.

¹⁴ «À delè bà ma a Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbíṛì tí gba jì ndá 'duù muu to tí nó má 'dáá kózò gí, bindi ndòngbù o bà gii gí .

Ndá 'duù Jèrùzàlémè bà ò vò i ònò ta ò wálá nò

¹⁵ «Má éno, yo má gii ò ò vò i tí nó ta go bà ò yí rẹ ṛo ndá 'duù tí ndú wálá, náa Dàniyelè tí mbe 'dòkò có mì Mbíṛì dígísèe 'dè có gítí wó nó, co kù ṛò tìyò á rẹgbà 'bá-Mbíṛì gí ('duù tí nó mbe kù 'deke i tí nó, nó 'ví koṛo muu wó), ¹⁶ bindi , ndá 'duù gbí to Jùdèyà 'ví kaa ta ngèlè ya gí bà ngùù tí ndú pí ndá gú. ¹⁷ 'Duù ta o tí nó má kù tẹwo wó á tàzo 'bá, yí 'ví ndii ká ta gbí muu wó ya gí bà pà kpokèjì 'válá. Yí 'ví koṛo có me gítí bà ya gí bà zeke bà ndá i mì wó tà'í nó lá. ¹⁸ 'Duù delè ta o tí nó má gbí njí, yí 'ví ndii ká ta kpokèjì kà ya gí bà pà bàndò 'válá. Yí 'ví koṛo có gítí bà ò ngèlè ya gí bà kaa ndá bòn-go mì wó 'do 'bá lá. ¹⁹ Káa àá bà volo jì ndá 'duù ònò ta ndá ví 'vii ká mì ndú nó, ta ndá nawu ndá dó 'vii, ta ndá mbe nakáyì gbí ndá sili tí nó ngé! ²⁰ Má éno, yo 'deke tí yo jì Mbíṛì máa vò o tí nó 'ví dù me ta bitìlì bèm-bìlì lá. À delè 'ví dù me ta ṛi bà wotí gbí tàkìlì mì yo tí ndá Jùdèyà lá. ²¹ Tacó ò ndá vò i tí nó bà gii bàkà tí ta o tí nó nò, jé sàà bàkà tí 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó mì Mbíṛì yee tí wúnó lá. Ndú delè káká'í bà bàkà tí wálá. ²² Mbíṛì táánò má ja tí o tí nó lá, sè 'duù gbaànjé gí bà dù wálá. Káa yí ja tí o tí nó gí, tacó bà 'vala ndá 'duù mì wó náa yí ṛuka ndú nò.

O bà gí 'Vii-mi-'Dakò wúnò bà gíri tí wálá

²³ «'Bí 'duu ta o tí nò má 'dè có ji yo, máa, 'Yo zeke'o gi, Bìndi-Mbíri nò! Yí a i zò!» Yo 'ví ùnje gítí có mì wó nò lá. ²⁴ Tacó ta o tí nò ndâ mbe bàkà tí ndú tí ndâ bìndi-Mbíri ta ndâ mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri me mbè bà oloko kú bàkà ndâ serè tacó bà eendi ndâ 'duu 'dáá gí, kpétí káa ndâ 'duu ñinó náa Mbíri ruka ndú gí nò, náa ndú má 'de kpokèji gítí bà me éno gí nò. ²⁵ Má éno, yo kpolo ɾo yo, tacó ye 'va nò a gbí tì yo gítí bà gí o tí nò gí.

²⁶ «Má éno, ndâ vò 'duu tí nò má eendi yo ta o tí nò máa, 'Yo nò 'Vii-mi-'Dakò ngéé gbí kángáá nga ngoò zò!» yo 'ví ya gí kà lá. ²⁷ Ndú delè má tù 'bì ndú ji yo máa, 'Vii-mi-'Dakò kú nguù tí wó ngéé míti bàndò tí zò!» yo 'ví tẹ gí tàkò có mì ndú nò lá. Tacó bà gí 'Vii-mi-'Dakò bà dù go ngbàngbàri mbe ba i gbaànjé bìndi yí gii rẹngà cee to 'dáá gí. ²⁸ Ndâ gàlambá má yaà kerekèrèè, gbí éno máa, ku i kuu gbí to tí nò. Káa à me 'duu ká kú túbà ku nò ji ndú lá. Má éno, à delè me 'duu ká bà túbà o bà gí 'Vii-mi-'Dakò ji yo lá.

²⁹ «Ngé bìndi ndâ vò i tí nò, ɾo ɾi bà gii 'di gí, ngba pì bà gii dù wálá, ndâ yii bà gii 'duku 'do tàrì gí to, tàrì bà gii ngaka tí. ³⁰ Nògí, 'Vii-mi-'Dakò bà gii co go serè á tàrì, bìndi ndâ 'duu muu to tí nò 'dáá gí bà gii zèè muu ndú ta bà nò 'Vii-mi-'Dakò kú da nó ta wotí tí co gbí kùlù mù ngbèzèè kú gí gí muu to tí nò. ³¹ Gbì mòngò bà gii me tí ta wotí tí, bìndi yí bà gii tuu ndâ basìli ya gí bà tè'é tí ndâ 'duu mì wó náa yí ruka ndú nó cee muu to tí nò 'dáá gí.

³² «Mbiigá má 'bità bà tù dó kpá gí, yo nò ni gí máa bembíli dooko gí. ³³ Má éno, yo má nò ndâ i tí nò náa ye 'dè có ji yo gítí ndú nò kú bàkà tí, yo 'ví koɾo muu yo máa, o bà gí 'Vii-mi-'Dakò dooko jé'déé gí. ³⁴ Yo te mí gbí muu yo máa, ndâ i tí nò 'dáá náa ye 'dè có gítí ndú ji yo nò bà bàkà tí kùro o bà mii ndâ 'duu tí nó gbí o tí nó nò. ³⁵ Ndâ tàrì ta to tí nó bà cee gí, káa, ndâ có mì ye bà dù cóo ká tí bàndò mì ndú. ³⁶ Káa à má gítí ndâ o ta ɾi tí nò, 'bí 'duu gbaànjé mbe nò ni wálá. À kpétí káa ndâ basìli gbíri, ndú nò ni lá. 'Vii delè nò ni ká lá. À káa Buù ta kpéetí wó ká nò ni

³⁷ «Yo kpolo tí yo, tacó nà ndâ i tí nó táánò mbe bàkà ndâ 'duu gbí o mì Nówà nó bà gii 'de ndâ 'duu ta o bà gí 'Vii-mi-'Dakò. ³⁸ Tacó àá táánò ta kùro bà ò ngo gbí o mì Nówà, ndâ 'duu kú zò i, ndâ 'duu kú njù i, ndâ 'dakò ta ndâ nii kú kò tí ndú yee ká ngé tí o bà o Nówà gí gbí gbà. ³⁹ Ndú koɾo 'bí làmbu có njí'dí éno máa, vò i kèji nò, ngé gí lá, yee ká tí o tí nó náa ngo gii ò có tàkò ndú léé gí. À wúnò bà dù go éno ta o bà gí 'Vii-mi-'Dakò.

⁴⁰ Ta o tí nò ndâ 'dakò má sósò'ò kú bàkà nètè gbí njí, àà bà je 'bí 'duu gbaànjé gí, si 'bí ka wó. ⁴¹ À delè má 'de ndâ nii sósò'ò kú no 'vuù, àà bà je 'bí 'duu gbaànjé, si ka wó ta kpéetí wó mí ɾo 'vuù. ⁴² Káa à má éno, yo 'ví kpolo tí yo, tacó yo bà nò o tí nó náa Mbe tí yo bà gí gbí nó ni wálá. ⁴³ Káa yo 'ví te mí gbí muu yo máa, mbe 'bá kùtáá má nò o bà gí mbe ngbà ta bèbìli ni gí, yí bà dù tí zò'o, tacó wàa, mbe ngbà 'ví ngbà ndâ i mì wó lá. ⁴⁴ Má éno, yo delè 'ví 'viindi tí yo, tacó 'Vii-mi-

'Dakò bà gbaaka yo wúnò gbááká-gbaaka ta o bà gí yí.

⁴⁵ «Má éno, yo koɾo muu yo gí. Gba kú si ndâ i-'bá mì wó náa yí kpétí má 'bá wálá a i mí 'bì nà bòò ngàyi? Yí kú si ndâ i-'bá mì wó náa yí kpétí kú ya ká gí muu nà nó a i mí 'bì nà bòò ñinó ta muu kuu tí wó, delè mbe kú bàkà nètè ta njembí wó gbaànjé nò. ⁴⁶ Gba má dele ndi wó 'do muu nó gí gí bà 'de ndâ 'duu 'bá mì wó ta líkí'o tí ndú, yí bà peteke tàkòcò tó bòò mì wó nò ta nà wálá, ⁴⁷ ta bà bàkà yí tí mbe kpolo tí ndâ i-'bá mì wó 'dáá gí. ⁴⁸ Káa wò ñindi lo tí vò bòò mbe tee mbí lo míti nètè mì lo lá bà gii koɾo a có máa, 'Gba kpónó a ye!» ⁴⁹ Bìndi wò bà gii 'bì a tà bà mèèkè'i tí ndâ 'bí ka lo bòò ñinó náa yo kú bàkà nètè ta ndú bà gbèe to nò. Wò delè bà gii zèè kpolo ma a ngé bà zò i ta bà njù pe ta ndâ wú-pe. ⁵⁰ Vò bòò tí nò bà gu a ndii ta bà gí gba. ⁵¹ Bìndi yí bà gii 'de tí wó kú wa gbí ta bà 'vii tì wó gbí sé'i á mì ndú ta ndâ mbe nambeè-ɾo.»

Jézù lòkò'bò có gítí ndâ 'bí mbutu 'vinî muu'bì

25 Ta o tí nò Jézù gii lòkò'bò có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ndâ nà ndâ 'duu tí nó náa, Gba-gbírì kú zogo ndú nó go ndâ 'bí 'vinî muu'bì mbe kaa 'do 'bá mì ndú ya tacó bà nò 'bí 'dakò náa à kú ko nii mì wó gí 'bá. ² Ndâ 'bí 'duu vò 'do gbí òkò tí ndâ 'vinî tí nò gii dù a ndâ mbe koɾo có. Káa muu tí sè ndâ 'bí ka ndú ñinó vò nó wálá. ³ Ndâ 'vinî ñinó mbe ni bà koɾo có lá nò gii ruka i tacó bà tù ta wu tacó bà nò ta gbíro mbe kú kò nii nó ká ruka. ⁴ Káa ndâ 'bí ka ndú ñinó vò ta muu kuu tí ndú nó gii kaa ndâ 'bí i bà tù wu gítí bà-i-mi-i. ⁵ Ndú mâ gii yee tí 'bá tí nó náa à kú ko nii gítí nó, ndú gii 'de ndâ 'duu kú ù bà gí mbe kú kò nii. Ndâ 'duu dù kpòò, káa yí gí lá. Bìndi ndú gii mii 'dáá ta ɾi gí. ⁶ O mâ gii gbooko gí, ndú bà gii gundiì 'do tí ɾi ta kòcò 'bí 'duu kú gbà ndú, máa, 'Mbe kò ngú nii yee gí! Yo ya gí kùro wó!»

⁷ «Ndâ 'vinî tí nò mâ gii ziya, ndú gii 'de ndâ i bà tù wu mì ndú doo cee gí. Bìndi ndâ 'vinî ñinó vò ta muu tí ndú nó gii 'bità bà òlò wu míti ndâ 'bí i bà tù wu ñinó náa ndú kùtáá kaa gítí có bà-i-mi-i nò. ⁸ Ndâ 'bí ka ndú ñinó tí ndâ mbe ñónókó mbe gí ta ndâ 'bí i bà tù wu lá nó mâ gii yù ndâ 'bí i bà tù wu 'do tí ndú, máa, 'Yo ruka ndâ 'bí i bà tù wu ji ze náa ndâ ñindi ze doo cee gí nò,» ⁹ ndú bà-i-nò gii 'visì có ji ndú máa, 'Yo ya gí bà pà 'do kè'bí, tacó ndâ ñinó mì ze nó bà tè ta ndoo wálá!»

¹⁰ «Ndâ mbe ñónókó tí nò mâ gii ya wè-wè gí bà pà ndâ i bà tù wu, ndú mâ gii dele ndi ndú á 'do kà, ndú gii 'de ndâ 'duu ñinó kùtáá mbe 'viindi tí ndú sàà gí nó kaa ya gí tà'i ta ndâ mbe kú kò nii gí. ¹¹ Ndú mâ gii gbà njekèji ta bà tè'é máa, 'Njaanga njekèji ji ze, Buù! Njaanga njekèji ji ze, Buù!» ¹² 'Dakò tí nò náa à kú ko nii mì wó nò gii 'visì có ji ndú máa, 'Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, «Ye nò yo ni lá.»

¹³ «Ye cè cè tìri tí nò ji yo tacó wàa yo 'ví kpolo ta tí yo, tacó o bà gí 'Vii-mi-'Dakò gí bà zogo ndâ 'duu muu to tí nó 'dáá gí wúnò bà dù go éno. Yo bà gu káa ndii tí .»

Jézù lòkò'bò có gítí ndâ bòò mì 'bí 'dakò

¹⁴ Jézù gii lòkò'bò có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ta o tí nò wúnò náa 'Viì-mì-'Dakò bà gí gí bà zogo ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí nó, yí bà bàkà i go i mì 'bí 'dakò mbe kú ya gí muu nó. Bìndi yí gii njèè nji ña jì ndâ bòò mì wó 'vii ta wotí mì ndú. ¹⁵ Yí gii wele nji ña jì 'duù ñinó ta wotí nètè tí wó ngé ma nó ta 'visí vò. Yí gii wele jì ñinó ta wotí nètè tí wó gàà-gàà nó ta 'visí sósò'ò, bìndi yí gii wele 'visí gbaànjé jì 'duù ñinó ta wotí mì wó mbe me njí'dí nò. Bìndi yí gii ya ta nó mì wó.

¹⁶ «Bòò tí nó náa mbe tí ndú wele nji ña jì yí ta 'visí vò nó gii da i, bìndi yí gii yili ta ndâ bagà vò. ¹⁷ Ñinó náa mbe tí ndú wele nji ña jì yí ta 'visí sósò'ò nó gii da i, bìndi yí gii yili ta ndâ bagà sósò'ò. ¹⁸ Káa 'duù ñinó náa mbe tí ndú wele nji ña jì yí ta 'visí gbaànjé nó, gii cu gboko, bìndi yí gii yili ta gbèè 'visí ña tí nó le mí ọ wu.

¹⁹ «'Dakò tí nó mbe gii dele ndi wó 'do muu nó bìndi gbolò o, yí gii 'vee ndâ bòò mì wó gítí ña i ñinó náa ndú bàkà ta nji ña mì wó náa yí njèè jì ndú á kùro o bà njè nó mì wó 'do 'bá nò. ²⁰ Bìndi bòò mì wó náa yí wele nji ña ta 'visí vò jì yí nó, gii túbà ndâ bagà tí nó náa yí yili ndú vò nó jì mbe tí wó, máa, «Ñinó a ndâ i gbí nètè tí nó táánò náa wò si jì ye nò, mbe tí ye.»

²¹ «Bìndi 'dakò tí nó gii 'visí có jì bòò mì wó nó, máa, «Wò bàkà nìkì ngé! Wò a tó bòò mbe zèè nètè mì lo ta njembí lo gbaànjé. Wó kpolo tí làmbu nji ña tí nó táánò náa ye wele jì wò nó ta njembí lo gbaànjé. Má éndò, ye bà je 'bí i mbe me gbolò ndii ñinó gí jì wò, wàa wò 'ví kpolo tí. Gí gí bà dù gbí líkí'o á 'bá mì mbe tí lo.»

²² «Bòò ñinó náa yí táánò wele 'visí ña jì yí sósò'ò nó gii túbà ndâ bagà tí nó náa yí yili ndú sósò'ò nó jì mbe tí wó, máa, «À sósò'ò nó a ndâ bagà náa ye yili 'do gbí ndâ 'visí tí nó sósò'ò náa wò táánò wele jì ye nò, mbe tí ye.»

²³ «Mbe tí wó bà-i-nò gii 'visí có jì yí ta líkí'o, máa, «Wò bàkà nètè nìkì ma! Wò a tó bòò ta njembí lo gítí nètè mì lo ká gbaànjé. Wò ni bà kpolo tí làmbu i ta njembí lo gbaànjé gí. Má éndò, ye bà je wò tí mbe kpolo tí 'bí i mbe me gbolò ndii ñinó gí. Gí gí bà dù gbí líkí'o á 'bá mì mbe tí lo.»

²⁴ «Bìndi bòò ñinó náa yí táánò wele 'visí ña gbaànjé jì yí nó gii le gboko gbèè 'visí ña mì wó náa yí kpolo tí nó gí tí jì yí, máa, «À nò, Buù! Ye 'di a tàwo lo, máa wò a cèè vò 'duù, ta yè ọ 'duù tí lo gbaànjé wálá. Nètè mì lo káa bà njèè nji ña jì ndâ 'duù wàa ndú 'ví kú da ta i jì wò. À delè káa ndâ 'duù ká kú taa kánjì gbí i tacó bà te gí tí gí gbí gálá mì lo. ²⁵ Tacó éndò, gúku bà gàà tí nji ña mì lo gii kpo ye gí. Ñinó a yí náa ye kpónò le gí tí jì wò nò.»

²⁶ «Káa 'dakò tí nó gii 'visí có jì bòò mì wó nó ta kpo tàkòcò máa, «Wò a vò bòò, tí mbe kpó! Wò táánò má ñò ni gí máa, à káa ndâ 'duù ká kú jì i jì ye, à delè káa ndâ 'duù ká kú kili i 'do gbí njí gí 'bá jì ye, ²⁷ wò táánò lli 'bì lo gí tà nji ña mì ye tacó yè? Wò táánò má je jì 'bí 'duù wàa yí 'ví jì jì ye, ye wálá kpónò 'de 'bí i gbí gí?» ²⁸ Yí bà-i-nò gii te gboko tí nó 'do tí vò bòò tí nó, bìndi

yí gii jì mbe yili bagà vò 'do gbí 'visí nji ña vò nò.

²⁹ Tacó i má kuu mì 'duù, à kú je 'bí jì yí á mí pí, tacó wàa yí 'ví dù tí gbolò mbe i. Káa i má mì 'duù wálá, áá bà je làmbu ñinó náa à kuu mì wó nó 'do tí wó gí.

³⁰ Káa à má gítí bòò tí nó ta i gbí wó wálá nó, à 'ví 'va yí gí gbí 'dí'di'o tí bàndò bà ñò gàzà.»

Ndòngbú bà waa có

³¹ Jézù gii 'dè 'bí có káká'i jì ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ta o tí nó wúnò náa ndâ basillì bà ko 'Viì-mì-'Dakò tí gba 'do gbí'ri gí tí gí pí jàlàmbà mì wó nó, ³² ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí bà kili mí kùro wó, bìndi yí bà gii njèè gbí òkò tí ndú go bà pì gbí cù mì niì. ³³ Yí bà gii mò ndâ 'duù ñinó tí ndâ tó 'duù go cèè nji cù nó gí gbí kù'bì mì wó, bìndi ndâ 'duù ñinó ta gbí ndú wálá go póró cù nó gí gbí gàlì mì wó.

³⁴ «Bìndi yí tí 'Viì-mì-'Dakò tí Gbolò gba bà gii 'dè có jì ndâ 'duù ñinó gbí kù'bì mì wó nó máa, «Bu ye cù 'dè ngo cù wó mítí yo gí! Yo gí gí bà zèè 'bá tí nó náa à 'vi-indi ù ta ndi yo 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó, nò.

³⁵ Tacó ye táánò ta go tí ye, bìndi yo gii je i-zó-zò jì ye gí; ye táánò ta go ngo tí ye, bìndi yo gii cu ngo jì ye gí; ye táánò 'dó-'do, bìndi yo gii te wíri mítí ye gí; ³⁶ ye táánò ta só, bìndi yo gii je bòngò jì ye gí; ye táánò ta sé'i tí ye, bìndi yo gii pò ye gí; ye táánò gbí zàà, bìndi yo gii ya gí bà ñò ye gí.»

³⁷ «Bìndi ndâ tó 'duù bà gii 'vee yí máa, «Ze táánò je i-zó-zò jì wò si wò ta go tí lo ta o ngayi, Mbe tí ze? Ze táánò je ngo jì wò si wò ta go ngo tí lo ta o ngayi? ³⁸ Ze táánò ñò wò tí mbe 'dó-'do bìndi ze gii te wíri mítí lo ta o ngayi? ³⁹ Ze ya gí bà ñò wò si wò ta sé'i tí lo ta o ngayi? Ze ya gí bà ñò wò si wò gbí zàà ta o ngayi?»

⁴⁰ «Bìndi Gbolò gba bà gii 'visí có jì ndú máa, «Ta ndâ o tí nó 'dáá táánò náa yo kú bàkà ndâ i tí nó, kpèti ká jì 'bí zé'veré 'duù gbaànjé ta gbí wó ngé gí wálá á gbí òkò tí ndâ ná'vindí ye nó, yo kú bàkà nò a i jì ye.»

⁴¹ «Bìndi yí bà gii 'dè có jì ndâ 'duù ñinó gbí gàlì mì wó nó máa, «Yo co 'do tí ye gí, tacó Mbí'ri ñ njà mítí yo gí! Yo ya gí gbí wu tí nó jé mbe mee lá náa Mbí'ri táánò òlò ù ta ndi ndâ Gba-vò-i ta ndâ basillì mì wó nò. ⁴² Tacó ye táánò ta go tí ye, káa yo jé je i-zó-zò jì ye lá; ye táánò ta go ngo tí ye, káa yo je ngo jì ye lá; ⁴³ ye táánò 'dó-'do, káa yo te wíri mítí ye lá; ye táánò ta só, káa yo je bòngò jì ye lá; ta o tí nó táánò náa ye ta sé'i tí ye nó, yo ya gí bà ñò ye lá; yo delè ya gí bà ñò ye gbí zàà lá.»

⁴⁴ «Bìndi ndú bà gii 'vee yí máa, «Ze ñò wò ta go tí lo ta o ngayi káa ze je i-zó-zò jì wò lá, Mbe tí ze? Ze biya bà koni wò si wò táánò ta go ngo tí lo, si wò 'dó-'do, si wò ta só, si wò ta sé'i tí lo, si wò gbí zàà, ta o ngayi?»

⁴⁵ «Bìndi yí bà gii 'visí có jì ndú máa, «Ye kú 'dè có jì yo ta njembí ye gbaànjé éno máa, yo má bàkà ndâ i tí nó jì 'bí táángbà 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ ná'vindí ye tí nó á kuu nó, nó gí, gbí éno máa, yo bàkà nò a i jì ye.»

⁴⁶ «À ngbé nò a bà 'vaka ndâ vò 'duù gí tà wu ñinó mbe mee lá ká kpòò ya tí nò. Bìndi ndâ tó 'duù bà 'de 'válá ñinó mbe cee lá nò.»

Ndâ kpo 'duù mi ndâ Jùdèyà toko có gítí bà zi Jézù

26 Jézù mâ gii cee ta bà nibà ndâ i ji ndâ mbe tala có mi wó gí, yí gii 'dè có ji ndú máa, ² «Yo ñò ni gí máa, sè sili kpónó ká sòsò'ò gítí gbolò o bà waa mbelè mi ndoo tí ndâ Jùdèyà tacó bà mèlè ndi tàkii bà ñjè nó mi ndâ ká gù ndoo 'do Másiři. À delè nò a sè sili gítí bà je 'Vii-mi-'Dakò ji ndâ tende 'duù tacó bà gbì yí míťi ñjèèkpè mû.»

³ Káa ta gbèe o tí nò náa Jézù kú 'dè ta có gítí bà gii gbì yí míťi ñjèèkpè mû ji ndâ mbe tala có mi wó nò, ndâ kpo 'duù mi ndâ Jùdèyà kili mí 'bá mi Kàyifà tí Kùro ndâ bu-Mbířì, ⁴ kú toko có gítí bà zèè Jézù á tàbèngii, wàa à 'ví zi yí gí. ⁵ Ndú ta o tí nò gii ẹre gba có mi ndú gbaànjé éno máa, ndâ yí 'ví zèè yí me ta ři mi gbolò o lá, tacó ndâ 'duù bà tanga i.

'Bí ñii yee banga pò bàà míťi Jézù á gbí gbata Bètáníyà

⁶ Jézù ta o tí nò kuu 'bá mi 'bí 'dakò ta řè wó a Simónè ta řè 'viya mi wó a «Mbe ci» gbí gbata Bètáníyà. ⁷ Mâ gii zeke'o, 'bí ñii gii gí ta banga pò bàà náa yí si ta i me gbolò, gbí banga ká'i-bàà náa à bàkà 'do tí 'bí ña duù ta có kpóló-kpolo, bìnđi yí gii yee bàà tí nò 'dáá gí míťi muu Jézù si yí kú zò i. ⁸ Ndâ mbe tala có mi Jézù mâ gii ñò ña gbolò pò bàà tí nò náa ñii tí nò yee 'dáá míťi muu Jézù nò, ndú gii 'bità bà 'dè có ta kpo-tàkòcò, máa, «Ñjìnò a ña bà volo i yè ká nò? ⁹ Áá kùtáá bà sì pò bàà tí nò ta i me gbolò, wàa à 'ví ko ta ndâ mbe yé!»

¹⁰ Jézù mâ gii 'di có mi ndâ mbe tala có mi wó nò, yí gii 'visi có ji ndú, máa, «Ñii tí nò bàkà ji yo a cèe tó i, káa yo kú pèè mbí wó tacó yè? ¹¹ Ndâ mbe yé ta o 'dáá gí bà dù kuu ta yo. Káa ye bà dù ta yo me ta o 'dáá gí lá. ¹² Ñii tí nò yee bàà tí nò míťi ye tacó bà 'viindi ye kú ù ta bà gii duu ye. ¹³ Ye kú 'dè có ji yo ta yúcó máa, tàwo i tí nó náa ñii tí nó bàkà nó bà cee wálá. Tacó bàndò tí nó náa à má ma Banga-Ngú-Có míťi gí nó, à delè bà dità ña i tí nó náa yí bàkà nó gí.»

Júdà ùnje gítí có bà ba ngbù Jézù

¹⁴ Bìnđi 'bí mbe tala có mi Jézù gbaànjé, ta řè wó a Júdà Ìsìkàřiyótè, bà-i-nò gii ya gí mi ndâ Kùro ndâ bu-Mbířì, ¹⁵ bìnđi yí gii 'vee ndú, máa, «Ye má pà kpokèji gítí bà zèè Jézù ji yo, yo bà je ji ye a yè?» Ndâ Kùro ndâ bu-Mbířì bà-i-nò gii 'visi có ji yí ta bà 'deke ñji fádà zi'-duù-gbaànjé-nje muu'bi ji yí. ¹⁶ Júdà mâ gii kaa gùrusù 'do mi ndâ Kùro ndâ bu-Mbířì gí, yí ngé gii 'bità bà pà tó o ta tó kpokèji gítí bà zèè Jézù.

Ndâ Jézù zò i-cí-ci ta ndâ mbe tala có mi wó ta gbolò o tacó bà mèlè ndi tàkii bà ñjè nó mi ndâ Jùdèyà 'do Másiři

¹⁷ Ta kpédélé ři mi gbolò o bà bàkà tàkii bà ci 'Dè-kò náa à bàkà 'do tí 'dè ñjú kò, ndâ mbe tala có mi Jézù gii 'vee yí, máa, «Có mi lo máa, ndoo 'ví zò i-cí-ci tacó bà 'dè ñiki maa ji Mbířì tacó bà mèlè ndi tàkii bà ñjè nó mi ndâ ká gù ndoo 'do Másiři mí ngò?»

¹⁸ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «Yo ya gí mi 'daànò gbí gbata Jèřúzàlémè, bìnđi yo 'ví 'dè có ji yí máa, «Mbe nibà i ji ze máa, o mi yí dooko gí. Má éno, ndâ yí ta ndâ mbe tala có mi yí bà gí gí bà zò i-cí-ci mí 'bá mi lo.»

¹⁹ Ndâ mbe tala có mi Jézù bà-i-nò gii ya gí gbí gbata, bìnđi ndú gii bàkà i-cí-ci tacó bà 'dè ñiki maa ji Mbířì gítí o bà ñjè nó mi ndâ ká gù ndâ Jùdèyà 'do Másiři.

²⁰ Káa ta 'dè'o, si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mi wó muu'bi-nje só kú zò i-cí-ci, ²¹ Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, «Ye kú 'dè có ji yo máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo wúnó bà ba ngbù ye ji ndâ kpo 'duù mi ndâ Jùdèyà.»

²² Có tí nò náa Jézù 'dè nò gii zèè tí ndâ mbe tala có mi wó ngé ndii gí. Bìnđi ndú ta bà muu ndú nò 'dáá gí, gii 'bità bà 'vee yí gbaànjé-gbaànjé, máa, «Áá bà dù a ye, Mbe tí ye?» «Áá bà dù a ye, Mbe tí ye?»

²³ Káa yí gii 'visi có ji ndú, máa, «'Bí 'duù náa ze toko 'bi ze mí gbí gbèe ká'i i-zò-zò ta yí gí bà gii ba ngbù ye.

²⁴ 'Vii-mi-'Dakò bà ya gí nje ku mi wó go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mi Mbířì nó gí. Káa tende i bà gii 'de a 'duù tí nò mbe ba ngbù 'Vii-mi-'Dakò nò! Áá táánò ñiki káa bà jò 'duù tí nò lá.»

²⁵ Júdà tí mbe ba ngbù Jézù mâ gii 'di có mi wó náa yí 'dè gítí mbe kú gii ba ngbù wó nò, yí gii 'vee yí, máa, «Wò kú ñi me ye lá, Mbe nibà i?»

Káa Jézù gii 'visi có ji yí, máa, «A wò ká kú 'dè ta nje lo máa, à me wò lá.»

Ndòngbù bà zò kò-ñjewu mi Mbe tí ndoo

²⁶ Si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mi wó kú zò i-cí-ci, yí gii je kú kò, bìnđi yí gii 'dè ñiki maa ji Mbířì, bìnđi yí gii ki'viki gbí kú kò tí nò, bìnđi yí gii kaa ji ndâ mbe tala có mi wó, bìnđi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo kaa, wàa yo 'ví zò. Ñjìnò a dii ye.» ²⁷ Bìnđi yí gii te 'visi nèbíti, bìnđi yí gii 'dè ñiki maa ji Mbířì, bìnđi yí gii je ji ndú, máa, «Yo 'dáá gí ñjù ²⁸ Ñjìnò a mbelè ye tí nó náa Mbířì bà gii ñjù ta ngú mùká ta ndâ 'duù nò. Mbelè ye tí nó bà gii yee to tacó tí ndâ 'duù me mbè. Tacó wàa, Mbířì 'ví je ta à-cee-gí gítí ndâ vò i mi ndâ 'duù. ²⁹ Yo te mí gbí muu yo máa, ye káká'i bà ñjù nèbíti tí nó ta yo wálá, yee tí o bà gii ñjù mi ndoo ta ndoo ta o bà zogo to tí nó mi Bu ye.»

Jézù 'dè có gítí bà gii o 'do tí wó mi Piyétòrò

³⁰ Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mi wó mâ gii cè cè ta bà be řè Mbířì bìnđi bà zò i-cí-ci gí, ndú gii ñjè nó tacó bà ya gítí Gú Mbâ. ³¹ Káa si ndú kpokèji Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo wúnó ta bèbìli tí nó bà oloko 'do tí ye 'dáá gí. Tacó à cu mí gbí wáràgà mi Mbířì éno máa, «Ye bà gii zi mbe gbà bee, bìnđi ndâ rómbo bà gii 'vaaka gí.» ³² Káa ye bà ya gí kùro gí bà ù ndi yo mí Gàlilèyà á bìnđi bà 'vala ndi ye 'do gbí muu'dú ye.»

³³ Káa Piyétòrò gii 'visi có ji Jézù, máa, «Kpétí sè ndâ 'bí ka ye 'dáá gí má bà oloko 'do tí lo, ye ta bà miři ye jé gí bà o 'do tí lo wálá.»

³⁴ Káa Jézù gii 'visi có ji Piyétòrò, máa, «Ye kú 'dè có ji wò ta yúco máa, kùro bà kò kò mì ngùu ta bà ta'ò ta nje yé wúnó, wò bà 'boo ye ta bà ta'ò delè.»

³⁵ Piyétòrò á bîndi ñinò gii 'visi có ji Jézù, máa, «Ye jé gítí bà 'boo wò wálá. À kpétí má káa ku, à ñiki káa bà cì ndá só ndúkú gí.» Sè ndá 'bí ka Piyétòrò 'dáá gí gii 'dè káa gbèe ña có mì Piyétòrò nò ji Jézù.

Jézù 'deke tí wó ji Mbíri gbí ñí Jètisémánè

³⁶ Káa si ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó kú 'do Gú Mbâ, Jézù gii ne ta ndú gítí 'bí wúngbò jìlì mbâ náa à kú nì míti a Jètisémánè, náa à rò ñí'dí gí to tàgbà gú. Bîndi yí gii 'dè có ji ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo kí tí yo to bà-i-nò, wàa ye 'ví yèè gí zó gí bà 'deke tí ye ji Mbíri.» ³⁷ Yí bà-i-nò gii 'daka ta yí káa ndá Piyétòrò ta ndá 'viì mì Zèbìdèyò sósò'ò. Bîndi ndú gii co ta ndú gí ndii 'do gbí òkò tí sè ndá 'bí mbe tala có mì wó. Ndú mâ gii co gí ndii gí, njembí Jézù gii 'bità bà mù ta wotí tí. Bîndi líkí'o gii dù káa cee 'do tí wó gí. ³⁸ Yí bà-i-nò gii 'dè có ji ndá mbe tala có mì wó ta'ò náa ndú gí ta ndú nó éno máa, «Sé'i yè gbí njungu ye dè gí mì ku. À má éno, yo dù nò wàa yo 'ví kpolo tí yo.»

³⁹ Bîndi yí gii yèè ndi wó 'do tí ndú gáa gí ndii, bîndi yí gii 'bu gbíro wó mí to, bîndi yí gii 'deke tí wó ji Mbíri éno máa, «Áá Bu ye, kpokèjì gítí bà te 'visi sé'i tí nó 'do nje ye gí má kuu mì lo, te gí. Káa wò 'ví te ká 'do gbí 'dóó có mì lo gbí njembí lo, me 'do gbí có mì ye lá.»

⁴⁰ Jézù mâ gii dele ndi wó 'do bàndò bà 'deke tí wó ji Mbíri gí mì ndá mbe tala có mì wó, yí gii 'de ndú ta'ò 'dáá mì ta ri gí. Bîndi yí gii gbà Piyétòrò gí yaà, yí gii 'vee yí, máa, «Bà dù tí zò'o ta ye ñí'dí wàa yo 'ví ñò ta ña i ñinò kèjì nó kpò yo gí? ⁴¹ Yo dù tí zò'o, wàa yo 'ví 'deke tí yo ji Mbíri éno máa, 'bí i má tala yo, yí 'ví 'de yo tí ndá 'dakò. Ye ñò ni gí máa, go bà bàkà go có mì Mbíri dú kuu gbí njembí yo, káa wotí tí yo gí tàkò wálá.»

⁴² Bîndi bà 'dè có ji ndá Piyétòrò máa ndú dù tí zò'o, wàa ndú 'ví 'deke tí ndú ji Mbíri nò, Jézù gii dele ndi wó káká'i ya gí bà 'deke tí wó ji Mbíri éno máa, «À má gbí njembí lo éno máa, 'visi sé'i tí nó 'ví tè ká ndúkú ta ye, ye bà ñjù go có mì lo nó gí, Bu ye.» ⁴³ Yí mâ gii dele ndi wó ya gí mì ndá Piyétòrò káká'i, yí gii 'de ndú 'dáá ta'ò tí ri, tacó bà dù tí zò'o kpò ndú gí.

⁴⁴ Yí gbí ñinò gii dele káa ndi wó jéé gí, si ndú kú tè ri, ya gí bà 'deke tí wó ji Mbíri ká go ña ndá bà 'deke tí wó ñinò kpédélé'i kùro nò. ⁴⁵ Yí mâ gii dele ndi wó, yí gii 'de ndá Piyétòrò zii ká zii ta ri. Bîndi yí gii gbà ndú, ndú mâ gii ziya gí, yí gii do míti ndú máa, «Yo kú tè ndi yo a ri wàa? Yo tè ri wàa yo 'ví tèwo yo. Káa yo ñò nò, o bà cu gòmbò tí 'Viì-mì-'Dakò ji ndá vò 'duù kpónó dooko gí. ⁴⁶ Yo ñò mbe cu gòmbò tí ye kèjì zò! Yo a gí yaà wàa ndoo 'ví ù bà gí yí.»

Bà zèè Jézù

⁴⁷ Káa si Jézù kú 'dè có ji ndá Piyétòrò, ndú mâ gii zeke'o, ndú gii ñò Júdà tí 'bí 'duù gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì wó tí Jézù muu'bi-nje só nó ta ndá

mbè 'duù, náa ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà ká tuu ndú tacó bà gí gí gii zèè Jézù yee tí ndú róó-ro-rò gí, ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú ta kpo sizò, ndá 'bí ta ndá ndongbòlò mû. ⁴⁸ Káa ta kùro bà yee ndá 'duù tí nó, Júdà tí mbe ba ngbù Jézù kpo-gbì-tà-tù ndú sàà gí, máa, «'Duù ñinò náa yo bà ñò ye 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó nó, a ní Jézù tí nó.»

⁴⁹ Tacó éno, ndú mâ gii yee tí Jézù gí, Júdà gii 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó, máa, «Kútí lo ta 'dè'o nó ée, Mbe nibà i?»

⁵⁰ Káa Jézù gii 'visi có ji yí, máa, «Bàkà nètè mì lo náa wò gí tacó bà bàkà nó gálà, nambe ye!» Ndá 'duù tí nó mbe gí ta Júdà nó mâ gii 'di có mì Jézù nò, ndú gii ñjè gítí wó, bîndi ndú gii zèè yí gí. ⁵¹ Káa 'bí 'duù gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì Jézù ta'ò mbe co ta yí gí ndii nò mâ gii ñò éno, yí gii ja sizò mì wó 'do gbí foko, bîndi yí gii da ta tù bòò mì Kùro ndá bu-Mbíri waa gí. ⁵² Káa Jézù gii 'dè có ji mbe tala có mì wó nò, máa, «Dele ta sizò mì lo nò gí gbí foko mì wó. Tacó ndá mbe kú te sizò 'dáá gí bà cì káa ku sizò. ⁵³ Wò kú kojo có máa, ye kpónó má 'dè có ji Bu ye, máa, yí tuu ndá basili ye to tí nó gí tacó bà kpolo tí ye, yí bà bàkà wálá?

⁵⁴ Káa ye má bàkà éno, wàa có tí nó náa à cu mí gbí wàragà mì Mbíri nó 'ví dù tí 'verè wàa?»

⁵⁵ Bîndi Jézù gii 'vee ndá mbè 'duù tí nó náa Júdà kaa ndú gí tí tacó bà zèè yí nó, máa, «Ye a mbe tè kùro vò i wàa yo 'ví kaa tí gí gí bà zèè ye ta ndá kpo sizò ta ndá ndongbòlò mû a 'bi yo? Ye ta ri 'dáá gí kú nibà i ji ndá 'duù gbí ndugù 'bá-Mbíri, káa yo jé zèè ye lá. ⁵⁶ Káa i tí nó kpónó bàkà tí tacó wàa ndá có mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri náa ndú cu mí gbí wàragà mì Mbíri nó 'ví dù tí tí yúco.»

Bîndi ndá mbe tala có mì Jézù gii ñjè 'dáá 'do tí wó gí.

Jézù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdèyà

⁵⁷ Ndá 'duù tí nó mbe zèè Jézù nò gii ya ta yí gí 'bá mì Kàyifà tí Kùro ndá bu-Mbíri. Tacó ndá kpo-kpò mbe nibà i, ta ndá kpo-'duù-'bá mì ndá Jùdèyà kili ta o tí nó 'dáá gí mí ká. ⁵⁸ Káa ta o tí nó si ndú kú ya ta Jézù gí 'bá mì Kàyifà nó, Piyétòrò gii dù 'do tí ndú jàngáá gí ndii kú ko tàkò Jézù gbí ngbà, tacó wàa yí 'ví ya gí bà ñò ndongbù ña i ñinò náa ndá 'duù tí nó bà bàkà ta yí nó.

Ndú mâ gii yee gbí ngbàngà á 'bá mì Kàyifà gí, Piyétòrò gii ya gí bà ki tí wó to mì ndú ta ndá mbe ù gbí ngbàngà. ⁵⁹ Bîndi ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdèyà gii pà gbí to 'verè ngé cee gí, tacó wàa ndá yí 'ví 'de ta kpokèjì ba waa có ku míti Jézù, ⁶⁰ káa à gii kpò ndú ngbàà gí. Sè ndá 'bí cèè 'duù gii waaka bà ña 'verè ñindi ndú, káa à delè dí bà ká lá. Ndá 'bí 'dakò sósò'ò bà-i-nò gii oloko gí kùro ndá 'duù, bîndi ndú gii 'dè có, máa, ⁶¹ «Ze táánò 'de 'dakò tí nó kuu nó kú 'dè có ji ndá 'duù máa, yí bà ki'viki gbolò 'bá-Mbíri tí nó á gbí gbata Jèrùzàlémè nó gí to, wàa yí 'ví bì ndí gí yaà gbí sili ta'ò.»

⁶² Kàyifà tí Kùro ndá bu-Mbíri mâ gii 'di có mì ndá 'dakò tí nó, yí gii a gí yaà 'do pí jàlambà mì wó, bîndi yí

gii 'vee Jézù, máa, «Có mì lo gí tàkò có tí nò náa ndâ 'dakò tí nò 'dè gítí lo nò wálá?»⁶³ Káa Jézù gii njaa nje wó gí tàkò 'vé mì Kàyífà nò gbaànjé lá. Bìndi Kàyífà gii 'vee yí ta 'bí 'vé, máa, «Ye kù be ji wò a tí Mbírì tí nó tí wu Mbírì nò, 'dè ji ze gi, wò a Bìndi-Mbírì tí nó tí 'Viì-mì-Mbírì?»

⁶⁴ Káa Jézù gii 'visì có ji Kàyífà, máa, «A wò ká 'dè ta nje lo. Káa yo dele kpónó-kpónó bà gii nò 'Viì-mì-'Dakò kù ki tí wó gbí kù 'bì mì Mbírì tí mbe wotí, bìndi yí bà gii gí 'do gbírì co gbí ndâ kùlù mù gí muu to tí nò.»

⁶⁵ Kàyífà mà gii 'di có mì Jézù nò, yí gii yaka gbí bòn-go 'do tí wó ta sé có gí, máa, Jézù 'dè zu có gítí Mbírì gí. Bìndi yí gii 'vee ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdéyà, máa, «Yo kpónó 'di nò a bà 'dè zu có mì wó gítí Mbírì ta tù yo gí. Má ènò, ndoo kpòò kù ù a ndi ndâ 'di, máa ndú ká 'ví gii 'dè ndi ndâ có gbí nje wó ji ndoo?»

⁶⁶ Có gbí muu yo kpónó máa yè?»

Káa ndú gii 'visì có ji Kàyífà, máa, «À 'vii ta yí káa ku.»

⁶⁷ Bìndi ndú gii njè gítí Jézù ta ba cù cù mí gbíro wó, ta bà dòmò yí, ta bà gbí yí, ⁶⁸ ta bà lè yí, máa, «Nì rẹ ndâ mbe kù gbì wò ji ze gi, Bìndi-Mbírì.»

Piyétòrò 'boo Jézù ta bà ta'ò

⁶⁹ Ta o tí nó náa ndâ 'duù tí nò kù mèèkè ta i tí Jézù mí kùro Kàyífà nò, Piyétòrò kù ki tí wó to á gbí ng-bàngà sè. Mà gii zeke'o, 'bí nìi mbe kù bàkà nètè gbí ngbàngà gii gí gí mì Piyétòrò, bìndi yí gii 'dè có ji yí, máa, «Wò delè táánò kù dù ta Jézù tí nó tí 'duù Gàliléyà nò.»

⁷⁰ Káa Piyétòrò gii tò kponje si mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí, máa, «Ye 'di gbí ña có mì lo náa wò kù 'dè ji ye nò lá.»

⁷¹ Piyétòrò mà gii co gí njekèjì ndùgù, 'bí 'vinî mbe kù bàkà nètè 'bá mì Kàyífà mà gii nò yí, yí gii 'dè có ji ndâ 'duù ñinó mbe kù rò tíyò á rẹgbà tí wó nó, máa, «Yí táánò kù dù a i mì Jézù tí nó mbe 'do Názàrètì nò.»

⁷² Káa Piyétòrò káká'i gii tò kponje gí, ta bà see tí wó, máa, «Ye nò 'duù tí nò ni lá.»

⁷³ Ndú mà gii dù ndi-ndi-ndi éno, ndâ 'bí 'duù mbe kù rò tíyò ta ndâ Piyétòrò gii gí gí mì Piyétòrò, bìndi ndú gii 'dè có ji yí, máa, «Wò nó kuu nó a 'duù 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kù tala có mì Jézù nò, ta kponje gítí wálá. A cè ña bà 'de có mì lo ká yù wò gí sè.»

⁷⁴ Káa Piyétòrò gii see tí wó ta bà gò ku, máa, «Ye nò 'dakò tí nó ni lá,» ká jé kpóó 'vii ta bà kò kò mì ngùù.

⁷⁵ Bìndi mbí Piyétòrò gii 'va tí có tí nó náa Jézù 'dè ji yí, máa, «Wò bà 'boo ye ta bà ta'ò á kùro bà kò kò mì ngùù» nò. Bìndi yí gii co 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gí ndii, bìndi yí gii wa gbí ta wotí tí ngé ndii gí.

Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà ya ta Jézù gí kùro Pilátò

27 Yé mà gii too gí, ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdéyà 'dáá gí gii toko có mì ndú máa, à 'ví waa có ku mítí Jézù. ² Ndú bà-i-nò gii ẹrè 'bì wó gí, bìndi ndú gii ya ta yí gí kùro Pilátò tí gbolò 'duù mì ndâ Ròmánò.

Júdà le tí wó ta kpéetí wó

³ Júdà tí mbe ba ngbù Jézù mà gii nò éno máa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà kù gii ya ta Jézù a i gí nje ku, níkalaká gii zèè yí mbi gí. Bìndi yí gii kaa ndâ nji fádà tí nó zi'duù-gbaànjé-nje muu 'bì náa à kaa ji yí tacó bà ba ngbù Jézù nó ya tí ji ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdéyà. ⁴ Bìndi yí gii 'dè có ji ndú gí tàkò éno máa, «Ye bàkà vò i gí. Ye ba ngbù 'duù ñinó ta vò i mì wó wálá nó gí.»

Káa ndú gii 'visì có ji yí éno máa, «Sè ñinò a ñin di lo. 'Bí có mbe mù njembí ze bà-i-nò wálá.»

⁵ Júdà bà-i-nò gii ya ta ndâ nji fádà tí nó, bìndi yí gii vaka ndú 'do 'bì wó mí tà'i tí nó náa à kù kili i-Mbírì mítí nò ta sé có. Bìndi yí gii lu ya gí bà le tí wó gí.

⁶ Júdà mà gii lu gí, ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì gii ya gí bà ruka ndâ nji fádà tí nó náa yí vaka mí tà'i bà kili i-Mbírì nó 'do to gí. Ndú 'de nderè bà bàkà éno mì ndú éno máa, «À gbí tàkìi mì ndoo tí ndâ Jùdéyà toko ndâ i ñinó náa à 'de 'do gbí mbelè 'duù nó mítí gbèè bàndò ta ndâ i ñinó náa à kù gò ji Mbírì nó lá.» ⁷ Ndú bà-i-nò gii toko có mì ndú, bìndi ndú gii kaa ndâ nji fádà tí nó, ndú gii sè ta to 'do mì 'bí mbe suu kàrà tí bàndò bà duu ku ndâ 'duù ñinó mbe 'dó-'do nò. ⁸ Ñinò a nderè bà kpì rẹ to tí nó tí «To gbí mbelè» á yee gbí rì tí nó wúnó nó ká nò.

⁹ Có tí nó bàkà tí go có mì Jèrèmiyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì náa yí 'dè sàà gí éno máa,

«Ndú kaa gùrúsù tí ndâ nji fádà zi'duù-gbaànjé-nje muu 'bì náa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú tí ndâ Ìzìrìyélì ká 'deke tí gùrúsù bà sè 'duù,

¹⁰ bìndi ndú gii kaa gí tàkò to mì mbe suu kàrà, go có tí nó náa Mbírì táánò 'dè ji ye nò.»

Jézù kùro Pilátò

¹¹ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà mà gii yee ta Jézù kùro Pilátò gí, Pilátò gii 'vee Jézù máa, «Wò a gbolò gba mì ndâ Jùdéyà?»

Káa Jézù gii 'visì có ji Pilátò, máa, «A wò ká 'dè éno.»

¹² Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà gii waaka ndâ có gítí wó ji Pilátò, káa Jézù gii biya bà 'visì có gí tàkò ndâ có mì ndú nò gí.

¹³ Bìndi Pilátò gii 'vee yí, máa, «Wò 'di ndâ có mì ndú 'dáá náa ndú 'vanda ta rẹ lo nò gí. 'Bí có mì lo tacó bà 'visì gí tàkò ndú wálá?» ¹⁴ Káa nje Pilátò gii 'dèè gí, tacó Jézù gii biya bà 'visì có gí tàkò ndâ có tí nó 'dáá gí, gí.

Pilátò waa có ku mítí Jézù

¹⁵ 'Bí ña i mì Pilátò ta gbolò o bà waa mbelè mì ndâ Jùdéyà ta ndoo 'dáá gí, a bà njaanga 'bí 'duù mì ndâ Jùdéyà gbaànjé mbe níki tí ndú 'do gbí zàà ji ndú, tacó bà peteke tàkòcò ndú. ¹⁶ Káa ta o bà ya ta Jézù gí kùro Pilátò nò, 'bí ña vò 'dakò ta rẹ wó a Bàrábà kuu gbí zàà. ¹⁷ Ndâ 'duù mà gii kili gí, Pilátò gii 'vee ndú máa, «Có mì yo máa ye njaanga ji yo a 'di? Bàrábà wèè, Jézù tí nó náa à kù nì Bìndi-Mbírì mítí wó nó?» ¹⁸ Pilátò 'vee ña 'vé tí nó tacó yí nò ni ngbárángà'i gí máa, à káa kii

cuki ká a tàmuu ndâ kpo 'duù mi ndâ Jùdèyà gítí bà biya Jézù.

¹⁹ Káa si Pilátò kuu gbí ngbàngà, nawù wó gii tuu 'duù ji yí éno máa, «Gàà 'duù tí nò lá, tacó ye kùbòò mbu muu wó gbí ʔii ngé ndii gí.»

²⁰ Káa ndâ kpo 'duù mi ndâ Jùdèyà gii volo muu ndâ 'duù éno máa, ndú 'dè có ji Pilátò máa yí njaanga Bàràbà ji ndâ yí, waa yí 'ví zi Jézù gí. ²¹ Káa Pilátò gii 'vee ndâ Jùdèyà káká'i máa, «Á má go có mi yo, máa ye 'ví njaanga a 'di ji yo 'do gbí òkò tí ndâ 'dakò tí nó só nó?»

Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «Bàràbà.»

²² Bindi Pilátò gii 'vee ndú, máa, «Káa ye 'ví bàkà ta Jézù tí nó náa à kù nì Bindi-Mbíʔi mí tí wó nó a yè?»

Káa ndú 'dáá gí gii 'visi có ji yí, máa, «Gbì yí mí tí njèèkpè mû.»

²³ Káa Pilátò gii 'vee ndú máa, «Tacó yè? Yí bàkà a ʔa wò i yè?»

Káa ndú 'dáá gí gii tò kù ta kòcò ndú gí yaà ndii kpédélé ʔinó gí, máa, «Gbì yí mí tí njèèkpè mû.»

²⁴ Pilátò má gii ʔò éno máa, yí kú yeeke a tí yí sínò ta bà tí muu Jézù, káa ndâ 'duù kú gii 'bì a tà bà bàkà wo, yí gii cu ngo, bindi yí gii caka ta 'bì wó mí kùro ndâ mbè 'duù tí nó 'dáá gí, máa, «Ye caka mbelè tò 'dakò tí nó 'do tí 'bì ye gí. Sè ʔinò a ʔin di yo!»

²⁵ Káa ndâ 'duù tí nó 'dáá gí gii 'visi có ji Pilátò, máa, «Si mbelè wó 'ví dù tí 'bì ze ta ndâ 'viì bindi ze!»

²⁶ Pilátò bà-i-nò gii njaa Bàràbà 'do gbí zàà gí sè ji ndâ 'duù. Bindi yí gii je Jézù ji ndâ àsikèri, máa ndú gbì yí má kózò gí, waa ndú 'ví ya gí bà gbì yí mí tí njèèkpè mû.

Ndâ àsikèri 'viya Jézù

²⁷ Ndâ àsikèri mi Pilátò bà-i-nò gii ya ta Jézù gítí gbolò bàndò mi ndú 'bá mi Pilátò. Ndú má gii kili 'dáá gí, ndú gii tí jèlè yí 'dee gí. ²⁸ Bindi ndú gii jaka ndâ 'dóò bongo mi wó 'do tí wó gí, ndú gii yuu bí-bi bongo gba mi ndú tí ndâ àsikèri ji yí. ²⁹ Ndú delè gii paʔaka kpeʔe go ké'bí nó, ndú gii te mí tí muu wó tí tàgíyà-gba, ndú gii je ʔii ngba mí 'bì wó ʔinó gbì kù'bi tí kóró-gba mí wó. Bindi ndú gii 'bità bà 'viya yí, ta bà kucuku muungbó ndú mí kùro wó, kù 'vee yí, máa, «Kútí lo ée? Gbolò gba mi ndâ Jùdèyà!» ³⁰ Bindi ndú gii mèèkè'i tí wó ta bà cù cù mi gbíro wó, delè ta bà ja ʔii ngba tí nó náa ndú je mi 'bì wó tí kóró-gba nó 'do 'bì wó kù gbì ta yí tí muu wó. ³¹ Ndú má gii 'viya yí tè ta ndú gí, ndú gii ja bí-bi bongo gba mi ndú náa ndú yuu ji yí nó 'do tí wó gí, bindi ndú gii yuu ndi ndâ 'dóò bongo mi wó ji yí. Bindi ndú gii ja yí 'do gbí ndùgù gí sè tacó bà ya ta yí gí sè 'do gbí gbata, waa ndâ yí 'ví gbì yí mí tí njèèkpè mû.

Bà gbì Jézù mí tí njèèkpè mû

³² Káa si ndâ àsikèri kù gii ya ta Jézù gí bàndò bà gbì yí mí tí njèèkpè mû, ndú gii 'de 'bí 'dakò ta rè wó a Símonè mbe gí 'do gbí gbata Síri ni kpokèji, bindi ndú gii zèè yí ta wotí gítí bà te njèèkpè mû mi Jézù. ³³ Ndú

má gii yee tí 'bí bàndò náa à kù nì mí tí a Gòligàtà (gbí máa «bàndò Kù-'bìli-muu-ku»), ³⁴ ndú gii je nèbítí náa ndú ʔonòkò ta ju i ji Jézù. Yí má gii tala , yí gii bè gí.

³⁵ Ndâ àsikèri má gii gbì Jézù mí tí njèèkpè mû gí, ndú gii njèè gbì ndâ bongo bindi wó ta bà ki-mbíli. ³⁶ Bindi ndú gii ki tí ndú to kù ù règbà tí wó. ³⁷ Ndú gii cu nderè ku wó, bindi ndú gii gbì mí tí njèèkpè mû á còmuu wó, máa, «ʔinó a Jézù tí Gbolò gba mi ndâ Jùdèyà.»

³⁸ Ndú ta gbèè o tí nó gii gbì ndâ 'bí mbe ngbà sósò'ò mí tí ndâ njèèkpè mû, 'bí gbì kù'bi, bindi 'bí gbì gài mi Jézù.

³⁹ Ndâ mbe kù co tí kpokèji má gii ʔò Jézù mí njèèkpè mû, ndú gii miyà muu ndú ta bà lè yí, ⁴⁰ máa, «Wò táánò máa wò bà ki'viki 'bá-Mbíʔi gí, waa wò 'ví bì ndí gbì sili ta'ò. 'Vala tí lo! Co gí to 'do tí njèèkpè mû, náa wò dú má káa 'Vii-mi-Mbíʔi nó.»

⁴¹ Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíʔi, ta ndâ mbe 'di gbì-o, ta ndâ kpo-'duù-'bá mi ndâ Jùdèyà delè gii lè Jézù, máa, ⁴² «Yí táánò kù 'vala ndâ 'bí 'duù, káa bà 'vala 'dóò miʔi wó kpónó kpò yí gí. Ndoò kpónó dù ká jé waa ndoo 'ví ʔò bà co Gbolò gba mi ndâ Jùdèyà 'do tí njèèkpè mû gii to, tacó waa ndoo 'ví ù ta nje máa yí a Bindi-Mbíʔi. ⁴³ Yí kú tee njembí wó mí tí Mbíʔi. Má éno, ndoo ʔò bà 'vala yí mi Mbíʔi, tacó yí táánò máa, yí a 'viì mi Mbíʔi.»

⁴⁴ Ndâ mbe ngbà tí nó náa à gbì ndú mí tí ndâ njèèkpè mû ta ndâ Jézù nó gii si ndâ wò i ʔin di ndú mí tí ndú, bindi ndú gii loko kù lè Jézù delè.

Bà cì Jézù

⁴⁵ Káa si Jézù kuu mí njèèkpè mû, ro ʔi gii 'di cèè to 'dáá gí 'do tí ʔi gbúru yee tí ʔi ta-'de-kiyà. ⁴⁶ ʔi má gii gí gí ta-'de-kiyà gí, Jézù gii ja kù mí to gbí có Ìbìràyò máa, «Ééli, Ééli, lámà sàbàkitàni?» (Gbì máa, «Áá Mbíʔi mi ye, áá Mbíʔi mi ye, wò biya ye tacó yè?»)

⁴⁷ Ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbe kù ʔò kù zeke Jézù mí njèèkpè mû nó má gii 'di kù tí nó, à gii dù gbì tú ndú go ʔinó máa Jézù kù tè a é tí Èlìjà tí nó táánò tí mbe 'dòkò có mi Mbíʔi nó. Bindi ndú gii 'dè có máa, «'Dakò tí nó kù tè'é tí Èlìjà.» ⁴⁸ 'Bì 'dakò gii co ta ngèlè 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó ya gí bà je 'bí i fòkò-fòkò éno, yí gii ya gí bà yuu mí gbì zùù-zùù kpongo nèbítí, yí gii sè mí nje ʔii ngba, bindi yí gii ya gí bà te mí nje Jézù, yí gii 'dè có ji yí máa, yí no-no .

⁴⁹ Káa ndâ 'bí 'duù gii 'dè có máa, «Ndoò ù bà ʔò bà gí Èlìjà gí bà 'vala yí.»

⁵⁰ Jézù bà-i-nò gii tò ndòngbú kù ta kòcò wó ngé gí yaà, bindi njembí wó gii ki gí.

⁵¹ Má gii zeke'o, kpà-bongo tí nó náa à ère mí yaà tacó bà njèè gbì tà'i 'bá-Mbíʔi nó gii yaka tí 'do yaà dí to, gbì ndâ dí gii baʔaka tí ta bà ngaka tí mi to. ⁵² Ndâ muu'dú gii baʔaka ʔe-ʔe-ʔe-ʔe. Bindi Mbíʔi gii 'vala ndâ 'bí to 'duù mi wó ʔinó táánò mbe cì gí nó 'do gbì muu'dú ndú gí. ⁵³ Bindi ndú gii ya bindi bà 'vala ndi Jézù 'do gbì muu'dú wó gí Jèrùzàlémè. Ndâ 'duù me mbè ʔò ndú gí.

⁵⁴ Kùro ndâ àsikèri, ta ndâ àsikèri mi wó náa ndú kù ù règbà tí Jézù ta ndú nó má gii ʔò bà ngaka tí mi to, ta i tí nó mbe bàkà tí nó, gúku gii zèè ndú 'dáá mbi gí.

Bìndi ndú gii 'dè có máa, «'Dakò tí nó táánò dú ká 'Vii mí Mbířì!»

⁵⁵ Mbè ndâ niì tí nó mbe ko tàkò Jézù 'do Gàlilèyà tacó bà koni yí nó gii ọ̀ janga-jàngá gí ndiì ézó kú zeke ọ̀ ndâ ọ̀ i tí nó náa à me kú ta Jézù nó, ⁵⁶ ta ndâ Màrìyà Màdèlènà, ta Màrìyà nawu ndâ Jákòmò ta Jùzépè, ta nawu ndâ 'vii mì Zèbidéyò.

Bà duu ku Jézù

⁵⁷ 'Dè'o mà gii bàkà tí gí, 'bí 'dakò mbe gí 'do gbí gbata Àrìmàtiyà tí mbe kpo-kpò i, delè tí mbe gí tí mbe tala có mì Jézù gí, ta ọ̀ wó a Jùzépè, ⁵⁸ gii ya gí bà 'deke tí wó ji Pilátò, máa yí bàkà nambeè mì wó, wàa yí 'ví si yí 'ví ya gí bà duu ku Jézù. Pilátò mà gii ùnje ji yí gí, Pilátò gii tuu 'duu ji kùro ndâ àsikèrì mì wó, máa yí si Jùzépè 'ví te ku Jézù. ⁵⁹ Jùzépè bà-i-nò gii ya gí bà te ku Jézù, yí gii so ta ngbàrángà cé-ce bòngò, ⁶⁰ bìndi yí gii te yí ya tí gí bà duu mí gbí kánjì ngú gùù náa yí duu mí gbí díí gítí 'dóó miřì wó tí Jùzépè. Yí mà gii nè njekèjì 'bá muu'dú ta du díí gí, yí gii nje nó 'do bà-i-nò gí.

⁶¹ Káa ndâ Màrìyà Màdèlènà, ta Màrìyà nawu ndâ Jákòmò ta Jùzépè ta o tí nó ki tí ndú ézó kú zeke 'bá muu'dú.

⁶² Ndâ kpo 'duu mì ndâ Jùdéyà gii kili mí kùro Pilátò ta yé bìndi bà duu Jézù, ⁶³ bìndi ndú gii 'dè có ji yí máa, «Buù, mbi ze 'va tí 'bí có náa mbe 'véřè tí nó táánò 'dè si yí káa wuù éno máa, yí bà 'vala ndi yí 'do gbí muu'dú yí bìndi sili ta'ò. ⁶⁴ Má éno, à niìkì go éno máa, wò kaa ndâ àsikèrì ya gí bà ù rẹgbà muu'dú wó yee gbí ndâ sili tí nó. Tacó wò má me éno lá, ndâ mbe tala có mì wó bà gii ya gí bà ngbà ku wó 'do gbí gùù gí, bìndi ndú bà gii 'dè có ji ndâ 'duu máa, yí 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí. Káa wotí tí ndòngbú 'véřè tí nó bà ndiì kpédélé ọ̀nó gí.»

⁶⁵ Káa Pilátò gii 'visi có ji ndú máa, «Yo ya gí bà kaa ndâ àsikèrì wàa ndú 'ví ù rẹgbà muu'dú tí kpoò.»

⁶⁶ Ndâ kpo 'duu mì ndâ Jùdéyà bà-i-nò gii ya gí bà bàkà ndâ i míti njekèjì 'bá muu'dú tacó wàa 'duu má njaanga , à 'ví ọ̀ ni gí, bìndi ndú gii kaa ndâ àsikèrì mí gbí nètè bà ù rẹgbà muu'dú.

Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí

28 Si yé kú gii bàkà có bà ngbaraंगा to ta dú'o mì kpédélé ọ̀ nètè á bìndi ọ̀ i bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà, ndâ Màrìyà Màdèlènà, ta Màrìyà nawu ndâ Jákòmò ta Jùzépè gii gbo'o tacó bà ya gí bà gala muu'dú Jézù. ² Káa à káa pòó bà yee ndú kà, to gii 'bità bà ngaka tí tí vò ọ̀ ọ̀nò. Tacó basili mì Mbířì gí 'do gbířì, yí gii mèrèkè gbolò díí tí nó náa à nè ta njekèjì 'bá muu'dú nó gí, bìndi yí gii ki tí wó pí. ³ Ndâ niì tí nó mà gii zeke'o, ndú gii ọ̀ gbířò basili tí nó kú tòngbaà go bà i mù nó, ta ndâ bòngò tí wó ce go tuřè. ⁴ Ndâ àsikèrì tí nó náa ndâ kpo 'duu mì ndâ Jùdéyà kaa ndú máa ndú ù rẹgbà muu'dú nó mà gii ọ̀ yí, lilí ndú gii oloko 'do tí ndú gí, bìndi ndú gii dù kú gu ta gúku goólá a 'bořò ká ni ndú too yé gí nó.

⁵ Káa basili tí nó gii 'dè có ji ndâ Màrìyà, máa, «Yo ci gúku lá, tacó ye ọ̀ ni gí máa, yo kú pà a bà tí Jézù tí nó náa à gbì yí míti njèèkpè mù nó. ⁶ Yí bà-i-nò wálá. Yí 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó go có mì wó táánò náa yí 'dè nó gí. Yo gí gí tàkò ye, wàa yo má ọ̀ bándò tí nó táánò náa à sii ku wó míti nó ta ọ̀ yo gí, ⁷ yo 'ví goonó ya gí bà 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, yí 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí. Káa yí kú ya gí bà ù ndi ndú mí Gàlilèyà. Ndú bà ya gí bà ọ̀ yí ta ọ̀ ndú a i kà, go có tí nó náa ye kú 'dè ji yo kpónó nó.»

⁸ Ndâ niì tí nó gii co 'do tà 'bá muu'dú kà gí sè ta ngèlè ta gúku ọ̀nòkò ta líkí'o tacó bà ya gí bà 'vanda ndi ndâ có tí nó ji ndâ mbe tala có mì Jézù. ⁹ Káa Jézù gii túbà tí wó ji ndú si ndú á kpokèjì, bìndi yí gii 'vee ndú máa, «Kú tí yo ée?» Ndâ niì tí nó bà-i-nò gii ọ̀ i ta muungbó ndú ta líkí'o ya gí bà zèè kò Jézù. ¹⁰ Bìndi Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «Yo ci gúku lá, yo ya gí bà 'dè có ji ndâ ná'vindí ye máa, ndú ya gí Gàlilèyà, wàa ndú 'ví 'de ye kà.»

¹¹ Ndâ Màrìyà gii yee mì ndâ mbe tala có mì Jézù si ndâ 'bí àsikèrì tí nó náa à kaa ndú máa ndú ù rẹgbà muu'dú Jézù nó waa kùro ndú ta ngèlè ya gí bà 'vanda ndi ndâ i ọ̀nó mbe bàkà tí nó ji ndâ Kùro ndâ bu-Mbířì mì ndâ Jùdéyà sàà gí. ¹² Bìndi ndâ Kùro ndâ bu-Mbířì bà-i-nò gii kili ndâ kpo-'duu-'bá, ndú gii toko có ta ndú gbaànjé, bìndi ndú gii too bàà míti nje ndâ àsikèrì tí nó. ¹³ Bìndi ndú gii 'dè có ji ndú máa, «Yo ya gí bà ma có ji ndâ 'duu éno máa, «Ndâ mbe tala có mì wó ká ngbà ku wó si ze muu ọ̀.» ¹⁴ Káa ọ̀ có tí nó má yee tí Pilátò, ze bà ọ̀ kpokèjì bà mee wu 'do tí gí.»

¹⁵ Ndâ àsikèrì gii lì 'bí ndú mí tà i tí nó náa ndâ kpo 'duu mì ndâ Jùdéyà je ji ndú nó gí, bìndi ndú gii 'bità bà ma 'véřè ji ndâ 'duu máa, a ndâ mbe tala có mì Jézù ká ngbà ku wó 'do gbí gùù si ndâ yí tí ọ̀. Có tí nó máa, a ndâ mbe tala có mì Jézù ká ngbà ku wó nó nanaka mí gbí muu ndâ Jùdéyà tí yúco yee gbí ọ̀ i tí nó wúnó nó.

Jézù túbà tí wó ji ndâ mbe tala có mì wó

¹⁶ Ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii 'di ndâ có tí nó náa ndâ Màrìyà 'vanda ji ndú nó gí, ndú gii kaa 'do Jèrùzàlémè ya gítí gú tí nó náa Jézù ci ndú máa ndú ya gí bà 'de yí tí á Gàlilèyà nó. ¹⁷ Ndú mà gii 'de Jézù gí, ndú gii ọ̀ i ta muungbó ndú ya gí kùro wó. Káa ndâ 'bí 'duu gbí òkò tí ndú ùnje ta njembí ndú máa ọ̀nò a Jézù nó dúú-dúú lá. ¹⁸ Káa Jézù gii yèè dè gí mì ndú, bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Mbířì le bèřè ji ye tacó bà dù tí Gba-gbířì, delè tacó bà dù tí gba muu to tí nó á gí.

¹⁹ Má éno, yo ya gí bà bàkà ndâ ọ̀ ndâ 'duu muu to tí nó 'dáá gí tí ndâ mbe tala có mì ye. Yo caka tí ndú ta ọ̀ mì Buù, ta ọ̀ mì 'Viì, ta ọ̀ mì Bèři-mi-Mbířì. ²⁰ Yo 'ví niìkì kpokèjì gítí bà 'di ndâ có tí nó náa ye 'dè ji yo nó 'dáá gí ji ndú. Ye delè bà dù toko ta yo ta o 'dáá gí yee tí ndòngbú o.»

Márikò

Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù kò-kò ta có mì Mbírì

1 Nìno a Banga-Ngú-Có gítí Jézù tí Bìndi-Mbírì tí 'vii mì Mbírì. ² À 'bità go có tí nó náa Ízáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì cu mí gbí wáràgà mì wó sàà kùro bà gí Jézù éno máa, Mbírì máa, «Ye kèjì gí bà tuu tú mì ye gí kùro lo.

Yí kèjì gí bà 'viindi kpokèjì mì lo.

³ Tú mì ye nò bà dù gbí kángáá nga ngoò kù kò-kò jì ndâ 'duù éno máa,

«Yo 'viindi kpokèjì mì Mbe tí yo.

Yo bàkà kpokèjì mì wó jáá,» nò.»

⁴ Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù gii co gí gbí kángáá nga ngoò, kù kò-kò ta có gítí bà caka tí jì ndâ 'duù, tacó wàa, ndú 'ví 'visi muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú, wàa Mbírì 'ví je à-cee-gí jì ndú. ⁵ Ndâ 'duù 'do gbí to Jùdéyà 'dáá gí, delè ta ndâ 'duù 'do gbí gbata Jèrùzàlémè gii kaa ya gí mì wó á tàbè'dè Jòròdáníyà tacó bà caka tí ndú. Káa ta o tí nó náa yí kù caka tí ndú nó, ndú kù yù gbí ndâ vò i mì ndú gí sè.

⁶ Jòvànì táánò kù yuu a bòngò náa à gò 'do tí se tí jémèlè. Yí gii ère mí rẹ'dè wó a wú'dè kù. I-zó-zò mì wó káa ndâ kòròngbò ta lí. ⁷ Jòvànì ma có jì ndâ 'duù éno máa, «'Bí 'duù mbe me gbolò ndii ye gí á kèjì gí tàkò ye, náa à kpétí káa ndòngbù bòò mì wó mbe kù njaanga tàrà á 'do tí kò wó, ye bà ni bà 'vii tí ye ta yí wálá.

⁸ Ye kù caka tí yo ta ngo, káa yí kèjì gí bà caka tí yo ta Bèrì-mì-Mbírì.»

Jòvànì caka tí Jézù

⁹ Gbí ndâ o tí nó si Jòvànì kù caka tí ndâ 'duù tàbè'dè Jòròdáníyà nò, Jézù gii njè nó 'do gbí gbata Názàrètí á Gàliléyà, ya gí bà caka tí wó mì Jòvànì. Jòvànì gii caka tí Jézù mí tà ngo gbí pù Jòròdáníyà. ¹⁰ Káa Jézù mà gii co gí sè 'do tà ngo bìndi bà caka tí wó, yí ngé gii nò njekèjì gbírì njaanga tí gí. Yí delè gii nò Bèrì-mì-Mbírì kù gí gí muu wó go kùlè nò. ¹¹ Bìndi yí gii 'di kòcò 'duù kù 'de có 'do gbírì éno máa, «Wò a 'vii mì ye náa ye ze wò nìkì ta njembí ye gbaànjé. Tàkòcò ye peteke gítí lo ngé ndii gí.»

Vò-'duù-tí-nò tala Jézù gbí kángáá nga ngoò

¹² Ngé 'do bàndò tí nó, Bèrì-mì-Mbírì gii wu tàmuu Jézù ya tí gí gbí kángáá nga ngoò. ¹³ Yí gii dù gbí kángáá nga ngoò ta sili zi'duù-só. Bìndi Vò-'duù-tí-nò gii gí kù tala yí. Yí bàkà ndâ sili tí nó zi'duù-só nó ta kpéétí wó gbí òkò tí ndâ kàzà. À káa ndâ basìlì mì Mbírì ta o tí nó ká rẹgbà tí wó.

Jézù 'bità bà ma Banga-Ngú-Có

¹⁴ À mà gii zèè Jòvànì mí gbí zàà gí, Jézù gii ya gí Gàliléyà. Yí gii ma Banga-Ngú-Có mbe gí 'do mì Mbírì jì ndâ 'duù kà éno máa, ¹⁵ «Nògí! Kùro o bà zèè 'bá mì Mbírì kpónó dooko gí. Yo 'visi muu yo 'do tí ndâ vò kpokèjì, yo 'ví ùnje gítí Banga-Ngú-Có.»

Jézù tè'é tí ndâ kpédélé mbe tala có mì wó

¹⁶ Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kù nó á seè kàpá Gàliléyà, yí gii nò ndâ Sìmónè ta ná'vindí wó Àndèréyà kù 'va mbu, tacó ndú a ndâ mbe gò ngo. ¹⁷ Káa Jézù gii 'dè có jì ndú éno máa, «Yo gí gí bà ru ndi ye, wàa ye 'ví bàkà yo tí ndâ mbe gò ndâ 'duù jì Mbírì á go bà gò ngo mì yo nò.» ¹⁸ Ndâ Sìmónè ta Àndèréyà mà gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè jì ndú nò, ndú ngé gii kaa ndâ mbu mì ndú mí to, bìndi ndú gii ya gí tàkò Jézù.

¹⁹ Jézù mà gii yèè gí kùro 'do tí bàndò bà 'de ndâ Sìmónè ta Àndèréyà nò gàà éno, yí gii nò ndâ 'bí 'dakò sósò'ò, ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvànì tí ndâ 'vii mì Zèbìdéyò, á gbí gbà, delè kù ère gbí ndâ mbu mì ndú.

²⁰ Káa yí ngé gii tè'é tí ndú. Bìndi ndú gii njè nó ya gí tàkò wó, jee bu ndú ta ndâ mbe nètè mì wó mí gbí gbà.

Jézù nibà có mì Mbírì jì ndâ 'duù Kàpàrànwùmù

²¹ Bìndi ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gii njè nó ya gí gbí gbata Kàpàrànwùmù. Ta 'bí rì bà wotí gbí tàkìi mì ndâ Jùdéyà gbaànjé, yí gii ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì, bìndi yí gii 'bità bà nibà i jì ndâ 'duù. ²² Nje ndâ 'duù 'dáá gí gii 'dèè gítí ña bà nibà i mì wó gí, tacó yí kù nibà i jì ndú go i mì gba, me go njìndi ndâ mbe 'di gbí-o mì ndâ Jùdéyà lá.

²³ Káa à káa pòó bà gii gí 'bí 'dakò ta i-gbí-muu wó gí bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì ta o tí nó, ²⁴ yí gii 'bità bà tò kù éno máa, «Á tí lo a go bà bàkà ña yè ta ze, Jézù tí mbe gí 'do Názàrètí? Wò gí tacó bà 'bu ña ze? Ye nò wó ni gí, wò a tó 'duù mì Mbírì mbe kù toko có ta yí.»

²⁵ Káa Jézù gii do mítí i tí nó, máa, «Dù ngbi! Co 'do gbí muu 'dakò tí nó gí!»

²⁶ Bìndi vò i tí nó gbí muu 'dakò tí nó gii te yí gí yaà, 'va mí to, yí gii dù kù gu mí to kà tí vò ña njìò. Bìndi yí gii co 'do gbí muu wó ta bà tò kù ta kòcò wó ngéé gí yaà. ²⁷ Bà 'dè có gii kpo nje ndâ 'duù 'dáá gí, gí. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «Nìno a ña yè ká nó? À ngú ña bà nibà i, ta wotí ká tàkò? Yí má 'dè có kpétí ká jì ndâ i-gbí-muu ndâ 'duù, ndú kù 'di có

mì wó.»²⁸ 'Do bà-i-nò rè Jézù ngé gii 'bità bà wu cee gbí to Gàliléyà 'dáá gí.

Jézù 'vala na gê Simónè

²⁹ Bìndi bà mòkò i tí nò 'do gbí muu 'dakò tí nò, ndâ Jézù ngé gii nje nó 'do bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbířì kú ya ta ndâ Jákòmò ta Jòvání gí 'bá mì ndâ Simónè ta Àndèréyà. ³⁰ Ndú mâ gii yee 'bá kà, ndú gii 'dè na gê Simónè tísi ta cò'o gbí dìi wó. Ndâ 'duù ngé gii 'dè có sé'i tí nò jì Jézù. ³¹ Bìndi Jézù gii řì gí tàkò nìi tí nò tà'i, yí gii zèè yí tí 'bì wó, yí mâ gii ja yí gí yaà, gbí dìi wó ngé gii 'dèè sé gí. Bìndi yí gii ya gí bà bàkà i-zó-zò jì ndú.

Jézù 'vala ndâ 'duù 'do gbí ndâ tende ña nò'o

³² Ta 'dè'o tí nò, si řì kú ya nèè gí to, si o bà wotí gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà cee gí, ndâ 'duù gii tuřu ndâ mbe nò'o 'dáá gí, ta ndâ 'duù ñinó ta ndâ i-gbì-muu ndú nó gí tí jì Jézù. ³³ Ndâ 'duù me mbè gii tì mí njekèjì tí wó. ³⁴ Bìndi yí gii 'vala ndâ 'duù me mbè 'do gbí ndâ tende ña ndâ nò'o. Yí delè gii mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù me mbè; káa bà 'dè có kpò ndâ i tí nò gí, tacó ndú ñò Jézù ni gí, káa yí biya gí máa ndú 'ví 'dè có lá.

Jézù nje nó 'do Kàpàrànáwùmù gbí dùde

³⁵ Káa Jézù gii nje nó 'do 'bá ta njeyé, ya gí bà 'deke tí wó jì Mbířì ta kpééti wó gbí kángáá nga ngoò. ³⁶ Bìndi ndâ Simónè ta ndâ 'bí ka wó gii nje nó ya gí bà pà bà tí wó. ³⁷ Ndú mâ gii 'de yí gí, ndú gii 'dè có jì yí máa, «Ndâ 'duù 'dáá gí kú 'vee bà tí lo.»

³⁸ Káa Jézù gii 'dè có jì ndú, máa, «Ndoò ya gí gbí ndâ 'bí gbata, wàa ye 'ví ma có mì Mbířì jì ndâ 'duù kà delè, tacó ñinó a nderè bà gí ye gí muu to tí nò.» ³⁹ Bìndi yí gii ya cee gbí ndâ to Gàliléyà 'dáá gí, kú ma có mì Mbířì jì ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà ùlù Mbířì, delè ta bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù.

Jézù yuku ndâ kà cì 'do tí 'bí 'dakò

⁴⁰ Bìndi 'bí 'dakò tí mbe cì gii 'deke tí wó ta bà kucuku muungbó wó mí kùřo Jézù, máa, «Á má nìkì tí lo gí, wò bà ngbaranga dìi ye gí.»

⁴¹ Jézù mâ gii ñò yè řo 'dakò tí nò, yí gii ya'va 'bì wó ya gí bà gbala ta yí ta bà 'dè có, máa, «Á nìkì tí ye gí; dù ngbáràngà'i.» ⁴² Bìndi ndâ kà cì tí nò ngé gii yuku 'do tí 'dakò nò gí kútí wó gii ngbaranga gí. ⁴³ Bìndi bà cee cì 'do tí 'dakò tí nò, Jézù ngé gii 'dè có jì yí, ⁴⁴ máa, «Kpolo tí lo máa wò 'ví 'dè jì gbèe 'duù lá. Ya gí bà túbà tí lo jì bu-Mbířì, wàa wò 'ví cì i tacó bà ngbaranga kútí lo go có mì Mòze, tacó bà túbà jì ndâ 'duù.» ⁴⁵ Káa 'dakò tí nò gii nje nó 'do bà-i-nò ta bà ma ngú có tí nò go ñinó à nìkì tí wó dúú kú ya tí. Tacó éno, Jézù gii řì gí gbí gbata ká gbí kóó, má wálá, ndâ 'duù bà bàkà wo.

Jézù 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gí

2 Jézù mâ gii dele ndi wó gí Kàpàrànáwùmù bìndi làmbu sili gí, ndâ 'duù gii 'bità bà fiini có, máa, «Yí

kuu 'bá! Yí kuu 'bá!»² Bìndi ndâ 'duù gii kaa gí gí mì wó go mbíli gbí cikaà; ndâ 'duù gii yè to 'do tà'i di sè, à gii kpò tí tí njekèjì bà řì gí tà'i tàkò Jézù. Yí ta o tí nò kú nìbà có mì Mbířì jì ndâ 'duù.

³ Mâ gii zeke'o, ndâ 'bí 'duù gii gí ta 'bí 'dakò mbe gbele've gí, náa a ndâ 'duù nà'ò ká kú làngà yí gí tí jì Jézù. ⁴ Káa kpokèjì bà yee ta yí tà'i jì Jézù gii kpò ndú gí, tacó ndâ 'duù tì yè njekèjì gí. Bìndi ndú gii 'dò ta 'dakò tí nò gí muu 'bá, bìndi ndú gii di muu 'bá gbúú-gbuu 'vii ta bàndò tí nó náa Jézù kú ki tí wó to tí nò, bìndi ndú gii yuu 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò ta kpâ-sili mì wó gí to jì Jézù. ⁵ Jézù mâ gii ñò éno máa, ndú ùnje gítí yí ta njembí ndú dú gí, yí gii 'dè có jì 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò, máa, «'Vii mì ye, à si có gítí ndâ vò i mì lo mí to gí.»

⁶ Káa ta o tí nò ndâ 'bí kpo-kpò mbe nìbà có mì Mbířì mì ndâ Jùdèyà kú ki tí ndú gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kaa ya gí mì Jézù nò. Ndú mâ gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'bità bà kořo có gbí njembí ndú máa, ⁷ «'Dakò tí nò 'dè ña có tí nó tacó yè? Ñinó a bà 'dè zu có gítí Mbířì! Mbe si có gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù mí to a 'dí? À me káa Mbířì cuki lá?»

⁸ Káa Jézù mâ gii ñò ña kóřo-kóřo có mì ndú nò, yí ngé gii 'visi có jì ndú éno máa, «Yo kú kořo ña ndâ có tí nò á gbí njembí yo tacó yè? ⁹ Á kpónó peteke a ngayi gbí òkò tí ndâ bà 'dè có jì 'dakò tí nó éno máa, à si có gítí ndâ vò i mì wó mí to gí, ta bà 'dè có jì yí éno máa, yí te kpâ-sili mì wó wàa yí 'ví nó nò? ¹⁰ Á má éno, ye kpónó bà túbà jì yo éno máa, à tí 'Vii-mì-'Dakò a wotí tacó bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù muu to tí nò.»

Bìndi Jézù gii 'dè có jì 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò, máa, ¹¹ «A gí yaà. Te kpâ-sili mì lo wàa wò 'ví nje nó ya gí 'bá a go có tí nó náa ye kpónó kú 'dè jì wò nò.»

¹² 'Dakò tí nò ngé gii a gí yaà, yí gii para kpâ-sili mì wó, bìndi yí gii co gí sè gbí ñjì ro ndâ 'duù 'dáá gí. Nje ndâ 'duù 'dáá gí gii 'dèè ta bà ñò 'dakò tí nò kú nò nó gí. Bìndi ndú gii ùlù Mbířì, máa, «Ze jé ñò 'bí ña i go i tí nò sàà kùřo lá.»

Jézù tè'é tí Lévi

¹³ Ta o tí nò Jézù gii dele ndi wó káká'i ya gí seè kàpá Gàliléyà bìndi o bà tè'é tí ndâ kpédélé mbe tala có mì wó. Mâ gii zeke'o, ndâ 'duù me mbè gii kaa káká'i ya gí mì wó tàbè'dè kà. Yí gii nìbà i jì ndú.

¹⁴ Jézù mâ gii nje nó 'do bà-i-nò, yí gii ñò Lévi, tí 'vii mì Àlíféyò, kú ki tí wó to á seè 'bá bà gò i-mířì. Káa Jézù gii 'dè có jì yí, máa, «Gí gí tàkò ye.» Káa Lévi bà-i-nò gii a gí yaà ya gí tàkò Jézù.

Jézù zò i ta ndâ mbe bàkà vò i

¹⁵ Ta 'bí o gbaànjé si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kú zò i á 'bá mì Lévi, ndâ 'bí mbe go i-mířì, ta ndâ 'bí ña Jùdèyà ñinó mbe kpolo tí tàkìi mì ndú lá nó 'do gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nò mbe tì ta o tí nò mbe kú ko tàkò wó nó gii ya gí bà zò i ta ndú. ¹⁶ Ndâ 'bí kpo-kpò mbe nìbà i gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà ñinó mbe kú

kpolo tí tàkìlì mì ndú nó gii 'vee ndâ mbe tala có mì Jézù, máa, «Yí kù zò i ta ndâ mbe gò i-mírì, delè ta ndâ mbe gilìni tacó yè?»

¹⁷ Káa Jézù má gii 'di có tí nò, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ 'duù ñinó ta sé'i tí ndú wálá nó pà mbe yeè lá. A ndâ mbe sé'i ká kù pà ndâ mbe yeè. Ye gii me tacó tí ndâ tó 'duù lá. Ye gii a i tacó tí ndâ mbe bàkà vò i.»

Bà tò kponje gítí bà kònò go

¹⁸ Ta o tí nò ndâ mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù, ta ndâ Fàrizéyò, tí ña ndâ Jùdéyà ñinó mbe kù kpolo tí tàkìlì mì ndú nó, kù kònò go tacó bà yù nambeè 'do mì Mbírì. Bìndi ndâ 'duù gii 'vee Jézù, máa, «Ndâ mbe tala có mì lo kònò go á go ñinó mì ndâ mbe tala có mì Jòvànì ta ndâ mbe tala có mì ndâ Fàrizéyò lá tacó yè?»

¹⁹ Káa Jézù gii 'vee ndú, máa, «Ndâ wírì bándò bà ko ni kù kònò go ta o tí nó náa mbe kò ni má kuu ta ndú? Ta o tí nó náa mbe kò ni má kuu ta ndú, ndú kònò go lá. ²⁰ Ẹ̀rì bà je mbe kò ni 'do gbí òkò tí ndú bà co ká co! Ñinó bà gii dù a Ẹ̀rì tí nó tí Ẹ̀rì bà kònò go mì ndú nó ká nò.»

²¹ Bìndi Jézù gii ya gí kùro ta bà dítà có ji ndú gbí lókò'bò, máa, «'Bí 'duù jé mbe bàkà rùgà mí tí ká bòn-go mì wó ta ngú kpâ-bòngo náa à kálásê yuu mí tà ngo lá nò wálá; yí má bàkà go éno, ngú rùgà tí nò bà yaka 'do tí ká bòn-go gí, bìndi kà bà gii dù gbí bòn-go tí nò ndii ñinó sàà kùro nó gí. ²² 'Bí 'duù delè jé mbe yee ngú nèbítì mí gbí ká kúúkpá nèbítì wálá, yí má bàkà éno, ngú nèbítì má ni, yí bà ba ká kúúkpá gí, bìndi nèbítì bà yee to gí, kúúkpá delè bà yaka gí. À má éno, ngú nèbítì a i tacó ngú kúúkpá.»

Ndâ mbe tala có mì Jézù kpaṛaka muu cù ta Ẹ̀rì bà wotí

²³ Ta 'bí Ẹ̀rì bà wotí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdéyà gbaànjé, si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù nò nó co gbí ñjì, ndâ mbe tala có mì wó gii 'bità bà kpaṛaka muu cù kù zò. ²⁴ Ndâ Fàrizéyò má gii ñò i tí nó náa ndâ mbe tala có mì Jézù kù bàkà nò, ndú gii 'vee yí, máa, «Ñinó a ña yè ká nò? Ndú kù bàkà i ñinó náa a me yí lá nó ta Ẹ̀rì bà wotí tacó yè?»

²⁵ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Yo jé 'deke có gítí i tí nó náa Dàvídè si yí ta go tí wó bàkà nó lá? Ndú ta ndâ 'duù tí nò ta o tí nó mbe kù ko tàkò wó nò? ²⁶ Ta o tí nó náa yí gii Ẹ̀rì gí tà'i mì Mbírì, si Àbíyàtàrà a Kùro ndâ bu-Mbírì, bìndi yí gii zò kù kò tí nó náa à ci ji Mbírì gí nò.

²⁷ «Mbírì kpédélé'i suu a ndâ 'duù má kòzò gí, yí gii bàkà Ẹ̀rì bà wotí. Mbírì bàkà Ẹ̀rì bà wotí me tacó bà ba muu ndâ 'duù lá. ²⁸ À má éno, ye kù 'dè có ji yo ta yúco, máa, à mì 'Vii-mi-'Dakò a wotí tacó bà 'dè có ji ndâ 'duù, máa, ndú bàkà a ndâ i ñinó, ndâ i ñinó, ta Ẹ̀rì bà wotí.»

Jézù 'vala 'bí 'dakò ta 'bì wó mbe gbele've gí

3 Ta 'bí Ẹ̀rì bà wotí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdéyà gbaànjé, Jézù gii gí gí bándò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù

Mbírì. Káa ta o tí nò, 'bí 'dakò ta 'bì wó mbe gbele've gí kuu tà'i ká gbí òkò tí ndâ 'duù. ² Bìndi ndâ 'duù gii 'bità bà zeke'o tacó bà ñò máa Jézù má 'vala 'dakò tí nò ta Ẹ̀rì bà wotí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdéyà gí, wàa ndâ yí 'ví ya gí bà kpì ngbàngà tí wó. ³ Jézù má gii ñò éno, yí gii 'dè có ji 'dakò tí nò, máa, «Co gí gí bà Ẹ̀rì tìyò á kùro ndâ 'duù tí nò.»

'Dakò tí nò má gii bàkà go có tí nó náa Jézù 'dè ji yí nó gí, ⁴ Jézù gii 'vee ndâ 'duù tí nò, máa, «Yúco mì ndoo a ngáyì? Bà bàkà tó i, wèè, bà bàkà vò i, ta Ẹ̀rì bà wotí gbí tàkìlì mì ndoo tí ndâ Jùdéyà? Bà 'vala ku, wàlà bà zi ku?» Káa gbèè 'duù mbe 'visì có ji yí gii dù lá. ⁵ Tacó éno, Jézù gii zeke'o tí ndú ta kpo-tàkòcò wó, tacó ndú a ndâ mbe ngbútù. Tàkòcò wó delè gii kpolo gítí ndú ngé, tacó muu ndú kpolo go duù. Bìndi yí gii 'dè có ji 'dakò tí nò máa, «Ya'va gbí 'bì lo.» Bìndi 'dakò tí nò má gii bàkà go có tí nó náa Jézù 'dè ji yí nó gí, 'bì wó gii níki gí.

⁶ Káa ndâ mbe kù kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdéyà (Fàrizéyò) má gii ñò i tí nó náa Jézù bàkà nò, ndú gii co gí sè tacó bà ya gí bà toko có ta ndâ 'duù ñinó mbe tè gí tàkò có mì Èródè tí gbolò 'duù kùro ndâ Jùdéyà nó, tacó bà pà kpokèjì gítí bà zi Jézù.

Ndâ mbè 'duù kaa ya gí mì Jézù á yì kàpá Gàliléyà

⁷ Bìndi Jézù gii ñjè nó ta ndâ mbe tala có mì wó ya gí yì kàpá Gàliléyà. Ndâ 'duù me mbè gii Ẹ̀rì ndi ndú 'do gbí ndâ gbata gbí ndâ to Gàliléyà ta Jùdéyà, ⁸ ta gbolò gbata Jèrùzàlémè, ta Ìduméyà, delè 'do tito Jòròdáníyà, delè 'do gbí ndâ to Tírò ta Sídónì. Ndâ 'duù má gii 'di tàwo ndâ i-serè tí nó náa Jézù kù bàkà nó, ndú gii tì ya gí mì wó. Ndâ 'duù tì go ngana.

⁹ Jézù má gii ñò ña bà tì ndâ 'duù tí nò, yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó éno máa, ndú gii ta gbà ji yì, tacó yí ta o tí nó kù ci gúku máa ndâ 'duù bà kpoko yì. ¹⁰ Tacó ndâ 'duù 'di tà wò bà 'vala ndâ mbe sé'i mì wó me mbè, tacó éno, ndâ 'duù ñinó ta sé'i tí ndú nó 'dáá gí kù jòò tí ndú tacó vòò bà gbala yí wàa ndâ yì 'ví 'de ta 'válá. ¹¹ Delè ndâ 'duù ñinó ta ndâ i-gbì-muu ndú nó má ñò yí, ndú kù 'vaka tí ndú to, ta bà tò kù, máa, «Wò a 'Vii-mi-Mbírì.» ¹² Káa yí gii 'dè có ji ndú kpolo ma, máa ndú 'ví túbà tí yì gí sè ji ndâ 'duù lá.

Jézù ruka ndâ mbe nò tú mì wó muu'bi-nje só

¹³ Ta o tí nó Jézù gii ñjè nó ya gí gbí òkò ndâ 'bí gú. Bìndi yí gii tè'é tí ndâ 'duù ñinó mbe níki tí wó nò. Ndú má gii gí gí mì wó gí, ¹⁴ yí gii ruka ndâ 'duù 'do gbí òkò tí ndú muu'bi-nje só, tacó wàa ndú 'ví dù toko ta yì, wàa yì 'ví kù tuu ndú ya gí bà ma có mì Mbírì ji ndâ 'duù. ¹⁵ Yí gii je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù, ta wotí bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí nò'o ji ndú. ¹⁶ Ndâ 'duù tí nó muu'bi-nje só náa Jézù ruka ndú tacó bà dù ta yí nó a ndâ Símónè, náa yí kpì ngú Ẹ̀rì mí tí wó máa, Piyétòrò, ¹⁷ ta ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvànì tí ndâ 'vii mì Zèbìdéyò, náa yí kpì ngú Ẹ̀rì mí tí ndú máa Bènerègìsì, gbí éno máa, ndâ 'vii-ngbàngbàrì, ta Àndèrèyà, ¹⁸ ta Fílípò, ta Bàràtòlòmèyò, ta Mátéyò, ta

Tòmázò, ta Jákòmò tí 'viì mì Àliféyò, ta Tàdéyò, ta Simónè tí nó ta 'bí rẹ wó a Tó-'viì-'bá, ¹⁹ ta Júdà Ìsikàriyótè tí mbe gii kpì ngbàngà tí wó.

Ndâ 'duù go mà mítí Jézù

²⁰ Jézù mà gii dele ndi wó gí 'bá 'do pí gú bìnḍi bà ɾu-ka ndâ mbe tala có mì wó gí, ndâ 'duù me mbè gii kaa ya gí mì wó káká'í tí ɱa ɱinó náa à gii kpótí tí ndú ta ndâ mbe tala có mì wó tí bà zò i. ²¹ Ndâ nambe wó má gii 'di éndò, ndú gii ya gí kà tacó ba kpòlò tí wó, tacó ndú koɾo có éno máa, a gbí muu wó a ndâ i. ²² Káa ndâ kpo-kpò mbe nibà i mì ndâ Jùdéyà mbe gí 'do Jèrùzàlémè ta o tí nó kù 'dè ɱinḍi ndú éno máa, «À gbí muu wó a gba mì ndâ mà tí nó ta ɾe wó a Bèlìzèbùlù nò.» Ndú delè ta o tí nó kù 'dè có éno máa, «A gba mì ndâ mà tí nó ká kù je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù jì yí.»

²³ Jézù mà gii 'di ɱa ndâ có tí nó, yí gii tè'è tí ndâ mbe kù 'de ɱa ndâ có tí nó gí mì wó. Bìnḍi yí gii 'vee ndú gbí lòkò'bò éno máa, «Mâ bà mòkò ka wó mà 'do gbí muu 'duù ée? ²⁴ Có mì ndâ 'duù mì gbèe gba jé má toko lá, gba tí nó bà zogo 'bá wálá. ²⁵ À delè có mì ndâ 'duù á ɾùkàtiì mì ndú má toko lá, ndú bà sì 'bá tí nó wálá. ²⁶ Káa Gba-wàtà má kù sogo tí wó, gbí go éno máa, Gba-wàtà ɱjèè gbí tí gí. À má éno, ɱinḍo a bà ngbù yí ká nò. Tacó wotí bà ɾò tíyò mì wó káká'í wálá. ²⁷ Káa 'bí 'duù jé bà ni bà ɾi gí tà'í mì 'bí 'duù ta wotí kuu tí wó, bìnḍi yí gii kaa ndâ i mì wó a ta có 'dakò nò wálá, sè káa ɱinó yí kpédélé'í má ɛɾe mbe 'bá gí, bìnḍi yí bà gii kaa ndâ i mì wó ta wotí sì yí gbí wú.

²⁸ «Ye kù 'de có jì yo ta yúco éno máa, Mbíɾi bà je à-cee-gí gítí ɱa ndâ vò i mì ndâ 'duù 'dáá gí, gí. À kpèti káa ndâ mbe 'dè zu có á gítí wó tí Mbíɾi. ²⁹ Káa 'duù má go mà mítí Bèri-mì-Mbíɾi, 'duù tí nó bà 'de à-cee-gí 'do mì Mbíɾi wálá, tacó 'duù tí nó bàkà a ɱa vò i tí nó náa àà bà cee wálá.» ³⁰ Jézù 'dè có tí nó tacó ndâ 'duù ta o tí nó kù 'dè có éno máa, a gbí muu wó a ndâ mà.

Ndâ 'dóó-'dòò nambe Jézù

³¹ Káa ta o tí nó ndâ nawu Jézù ta ndâ ná'vindí wó gii ɾò tíyò á sè. Bìnḍi ndú gii tuu tú gí bà tè'è tí wó. ³² Káa ndâ 'duù me mbè ki tí ndú jèlè yí 'dee gí. Bìnḍi ndú gii 'dòkò ndi có tí nó jì yí, máa, «Ndâ nawu lo ta ndâ ná'vindí lo kù 'vee bà tí lo á sè.»

³³ Káa Jézù gii 'vee ndú éno máa, «Nawu ye a 'di? Ndâ ná'vindí ye a ndâ 'dí?» ³⁴ Yí bà-i-nò gii zeke'o tí ndâ 'duù tí nó mbe ki tí ndú jèlè yí 'dee gí nò. Bìnḍi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Nawu ye, ta ndâ ná'vindí ye cuki me káa ndâ 'duù tí nó mbe kù tè'è tí ye nò lá. ³⁵ 'Duù mbe bàkà go có mì Mbíɾi gí, 'duù tí nó a nawu ye, yí a ná'vindí ye, yí delè a námi ye.»

Bà lòkò'bò có gítí mbe va ɱa

4 Ta o tí nó Jézù káká'í gii 'bità bà nibà i jì ndâ 'duù a yí kàpá Gàliléyà. Káa yí mà gii ɱò máa, ndâ 'duù tí me mbè ngé ndii gí, yí gii ɱjè nó ya gí bà ki tí wó gbí gbà a ɾo ngo si ndâ 'duù mí tí ngo. ² Yí gii dù gbí gbà á

ɾo ngo ká kù nibà i jì ndâ 'duù gbí lòkò'bò éno máa, ³ «Yo sè tú yo nìkì maa, wàa yo 'ví koɾo gbí có tí nó.

«Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ya gí bà va ɱa gbí ɱjì mì wó. ⁴ Káa ndâ 'bí ɱjì ɱa gii 'vaka tí to á sèè kpokèjì, káa ndâ nuù gii da ndú gí. ⁵ Ndâ 'bí gii 'vaka tí á gbí díí ta zì to tí me ɱjì'dí, à káa pòó bà kù ndú, ⁶ go wu ɾi gii ziki ndâ dó kù ndú 'dáá gí, tacó tà tèè ndú ya gí tà to me 'dú lá. ⁷ Ndâ 'bí gii 'vaka tí á gbí òkò ndâ bè kpeɾè. Ndâ bè kpeɾè tí nó gii tú yiiga muu ndú gí, ndú gii jò lá. ⁸ Káa ndâ 'bí gii 'vaka tí a i gbí banga zì to. Ndú mà gii kù , ndú gii uu gí yaà, bìnḍi ndú gii jò ta banga muu ndú, gbe-gbè, gbe-gbè éndò.»

⁹ Bìnḍi yí gii yee nje lòkò'bò mì wó ta bà kpo-gbì-tà-tù ndâ 'duù tí nó éno máa, «À má éndò, tú bà 'di có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví 'di có.»

Ndeɾè bà 'dè ndâ có mì Jézù á gbí lòkò'bò

¹⁰ Jézù má gii co gí ndii ta kpéetí wó gí, ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só, toko ta ndâ 'bí 'duù mì wó mbe kù dù ta yí nó gii ya gí bà 'vee yí gítí gbí lòkò'bò tí nó. ¹¹ Káa yí gii 'visì có jì ndú éno máa, «À je muu jì yo tacó bà 'di gbí ɱjì bà dù yí tí Mbíɾi tí gba gí. Káa sè ndâ 'bí 'duù bà 'di ndâ có 'dáá gí ká gbí lòkò'bò. Go có tí nó náa Ìzàyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíɾi 'dè dígísèè éno máa,

¹² «Ndú 'ví zeke'o, káa ndú 'ví ɱò i lá. Ndú delè 'ví 'di kòcò, káa ndú 'ví 'di gbí có tí nó lá. Tacó ndú má ɱò i, delè ndú má 'di gbí có, ndú bà gii 'visì tí ndú gí mì ye tí Mbíɾi, bìnḍi ye bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndú.» »

Jézù 'dè gbí lòkò'bò gítí mbe va ɱa

¹³ Bìnḍi Jézù gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo 'di gbí lòkò'bò tí nó lá? Káa à má éndò, yo bà gii 'di gbí ndâ 'bí lòkò'bò ée? ¹⁴ Gbí lòkò'bò tí nó éno máa: ɱjì ɱa tí nó náa mbe va ɱa tí nó kù va nò a ɱjì có mì Mbíɾi. ¹⁵ Ndâ ɱjì ɱa ɱinó mbe 'vaka tí ta tí kpokèjì nó a ndâ có mì Mbíɾi náa à ma ndú jì ndâ 'duù, káa à káa pòó bà 'di có tí nó mì ndú, Vò-'duù-tí-nò gii volo muu ndú 'do tí bà 'di gí.

¹⁶ «Ndâ ɱjì ɱa ɱinó mbe 'vaka tí gbí to á kàɾà-kàɾà ɾo díí nó a ndâ có ɱinó náa à káa pòó bà 'di ndú mì ndâ 'duù, ndú gii ùnje gítí ndú gí; ¹⁷ ndâ ɱjì có tí nó gii dù gbí ɱjembí ndú ta làmbu o, káa à má bà gii gbùrùngà ndú ta bà mèkè'í tí ndú á muu ndâ có tí nó, ndú ngé gii jee có tí nó mí to gí, tacó ndâ có tí nó gbi tèè mí gbí ɱjembí ndú lá.

¹⁸ «Ndâ ɱjì ɱa ɱinó mbe 'vaka tí gbí òkò ndâ bè kpeɾè nò a ndâ ɱjì có ɱinó náa ndâ 'duù 'di ndú, ¹⁹ káa bà kpòlò tí ndâ i muu to tí nó, ta líkí ndâ kpo-kpò i, ta bà dù ta go ndâ i, gii soloko ndú 'do tí bà 'de i gbí có tí nó gí.

²⁰ «Káa ndâ ɱjì ɱa ɱinó mbe 'vaka tí á gbí banga zì to nó uu go ndâ ɱjì có mì Mbíɾi mbe 'vaka tí gbí ɱjembí ndâ 'duù ɱinó mbe kpòlò tí ndú mí gbí ɱjembí ndú. Ndú gí bàkà go ndâ có tí nó, bìnḍi tàkòcò Mbíɾi gii pe-

teke gítí ndú go bà peteke tàkòcò mbe ji njí gítí ndâ banga kú i gbí njí mì wó.»

Bà lòkò'bò có gítí ngba wu

²¹ Bìndi Jézù gii 'vee ndú, máa, «A 'di jé ká òlò wu mí tà'i mì wó ta 'dí'di'o, káa yí gii 'bu i mí ɾo ngba wu tí nò, wàlà yí gii ngùò ngba wu tí nò mí tà kitikpara? ²² À kù ngùò i ká tacó bà gii túbà ndí gí sè káká'i. À delè kù 'dè có á tà bèngii ká tacó bà gii kò-kò tí. ²³ À má éndò, yo sè tù yo, náa tù má dú kuu tí muu yo nò, wàa yo 'ví 'di có tí nò.»

Bà lòkò'bò có gítí bà 'vii i

²⁴ Jézù káká'i gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo kpolo tí có tí nó náa yo kù 'di nò. Na i tí nó náa wò tí 'duù má bàkà mítí ndâ 'bí ka lo nó, Mbíri bà gii bàkà mítí lo káa gbèe ɾa i tí nò. Yí delè bà bàkà ta wotí tí co tí ɾinó náa wo bàkà nó gí. ²⁵ Tacó 'duù ɾinó ta ndâ i kuu mì wó nó, àà bà je ndâ 'bí ji yí mí pí ndú. Káa 'duù ɾinó ta i mì wó wálá nó, à kpétí káa sè làmbu i ɾinó náa yí kù lí ta njembí wó nó, àà bà aaka 'do 'bì wó gí.»

Bà lòkò'bò có gítí bà kù nji ɾa 'do tà to

²⁶ Jézù gii lòkò'bò 'bí có káká'i máa, «Bà zèè 'bá mì Mbíri ká go 'duù mbe ya gí bà va ɾa. ²⁷ Bìndi yí gii ya kù bàkà ndâ 'bí nètè mì wó. Káa ndâ sí kú i gii yee gí sè, bìndi ndú gii uu gí yaà. Mbe va ɾa tí nò ɾò ni lá máa ndâ kú i kù bàkà tí ée wè. ²⁸ À káa to ta kpéétí wó ká kù bàkà ndâ kù i tí nò kù uu gí yaà, bìndi ndú gii jò , bìndi ndú gii ɾi nji. ²⁹ Bìndi à káa o tí nó náa ndâ i 'do gbí njí má gii yù gí nó, mbe va ɾa bà gii ngara tí wó gítí bà kili ndú.»

Bà lòkò'bò có gítí ndâ vícì nji ɾa

³⁰ Bìndi Jézù gii 'dè 'bí lòkò'bò káká'i éndò, máa, «Ndoò kpónó bà 'vii bà zèè 'bá mì Mbíri mítí ɾa yè? Ndoò bà 'dè a ɾa lòkò'bò yè dú mbe 'vii tí? ³¹ À go ndâ nji ɾa ɾinó mbe me vícì ngé ndii gí nò, nékéléé go nji ndí. ³² Káa ndú má gii kù 'do tà to, ndú gii uu gí yaà tí bè'i gbèè ta bè wó ndii ndâ 'bí bè'i 'dáá gí, náa ndâ nuù me mbè kù tè wo ndú mì gbí.»

³³ Jézù 'dè có ji ndâ 'duù 'dáá ká gbí ndâ lòkò'bò go ndâ ɾinò, 'vii ta wotí bà 'di gbí ndâ có tí nò mì ndú.

³⁴ Káa ta o tí nó náa ndú má ta kpéétí ndú ta ndâ mbe tala có mì wó, yí gii 'dè gbí ndâ lòkò'bò tí nò 'dáá gí ji ndú.

Jézù ɾò gbolò pípiři mí tíyò

³⁵ Káa ta 'dè'o mì gbèe ɾi bà nìbà i mì Jézù ji ndâ 'duù gbí ndâ lòkò'bò nò, Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ndoò di ngo gí tito kàpá.» ³⁶ Káa ndú má gii nje nó gí, ndâ 'bí 'duù gii ɾu ndí ndú gbí ndâ gbâ ɾinò ndú. ³⁷ Káa si ndú kálásè kuu muu nó á ɾo ngo, pípiři gii 'bità bà pì ta wotí tí ngé ndii gí. Ngo kù gii 'bità bà gbàngà gí gbí gbâ. Gbâ kù gii bàkà có bà yé-yé ta ngo.

³⁸ Káa Jézù jéé kuu tísì, tí tàmuu wó gí yaà gí, á tàng-bó gbâ, kù tètì. Bìndi ndâ mbe tala có mì wó gii gbà yí 'do muu ɾi. Yí má gii ziya gí, ndú gii 'vee yí, máa, «A nìkì tí lo éno máa, ndoo miì gí wàà, mbe tí ze?» ³⁹ Káa Jézù gii do mítí pípiři, yí delè gii 'dè có ji ngo tí nò mbe kù gbàngà tí nò máa yí si bà gbàngà mí to. Bìndi pípiři gii ɾò tíyò gí. O gii ɾe déé.

⁴⁰ Bìndi Jézù gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo kù cì a gúku yè? Yo kálásè ùnje lá?»

⁴¹ Káa gúku gii zèè ndú 'dáá gí mbi gí. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «A ɾa 'di ká nó, náa ndâ pípiři ta ngo kù 'di có mì wó nó?»

'Bí 'dakò tí Jèràsìni ta ndâ i-gbì-muu wó

5 Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gii di ngo á bìndi bà gbùrùngà ndú mì gbolò pípiři tí nò, gí tí-tò kàpá á gí 'bá mì ɾa ndâ 'bí 'duù ta ɾè ɾa ndú a ndâ Jèràsìni. ² Káa à káa pòó bà gii co Jézù gí to 'do gbí gbâ, 'bí 'dakò ta ndâ i-gbì-muu wó gii gí 'do gbí òkò ndâ muu'dú gí mì wó. ³ 'Dakò tí nò kù 'vala tà ndâ 'bá muu'dú. Káa 'bí 'duù mbe 'de wotí bà kpolo tí wó wálá, tacó à kpétí má ɛɛ yí ká ta gínjírì, à zèè tí wó lá. ⁴ À ta o 'dáá gí kù da 'bò mítí kò wó, à delè kù ɛɛ 'bì wó ta gínjírì. Káa yí kù ki'viki gbí 'bò tí nò 'do tí kò wó gí, yí delè kù kaɾaka gbí gínjírì 'do tí 'bì wó gí, káa gbèe 'duù mbe co gbí ɾò wó wálá. ⁵ Yí dù kù tò kù too yé, ta ɾi, too yé, ta ɾi, ta ndi gbí òkò ndâ 'bá muu'dú, delè ta ndi pí ndâ gú, ta bà ndo-ndooko tí wó ta ndi tí ndâ díí.

⁶ Mbe má tí nò má gii ɾò Jézù 'do me 'dú, yí gii i ngèlè ya gí mì wó, yí gii kucuku muungbó wó mí kùɾo wó, ⁷ kù tò ta kù ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Áá mì lo ta ye a yè, Jézù, 'vii-mi-Mbíri a ngéé gbíri? Ye kù be ji wò a tí Mbíri máa, wò 'ví bàkà sé'i mítí ye lá!» ⁸ ('Dakò tí nò 'dè có tí nò tacó Jézù do ta i tí nò gbí muu wó nó máa, «Co 'do gbí muu wó gí, ndi lo, zu i!»)

⁹ Bìndi Jézù gii 'vee i tí nò máa, «Rè lo a 'di?»

Káa i tí nò gii 'visì có ji yí, máa, «Rè ye a Tùmèrè, tacó muu ze me mbè.» ¹⁰ Bìndi yí gii dù kù 'deke tí wó ji Jézù, máa «Si bà ni ze 'do bà-i-nó mí to.»

¹¹ Káa ta o tí nò ndâ kàdùrùkù me mbè kù zò i tàgbà gú á gbí to tí nò. ¹² Bìndi ndâ i tí nò gbí muu 'dakò tí nò gii 'deke tí ndú ji Jézù, máa, «Mòkò ze ya tí gí mì ndâ kàdùrùkù tí zò, wò 'ví si ze 'ví ya gí gbí muu ndú.» ¹³ Tacó éndò, Jézù gii si ndâ i tí nò mbe kò 'dakò tí nò 'ví bàkà go ɾinó náa à nìkì tí ndú. Bìndi ndâ i tí nò gii nje ta ngèlè 'do gbí muu 'dakò tí nò ya gí gbí muu ndâ kàdùrùkù. Muu ndâ kàdùrùkù tí nò ta o tí nò 'dáá gí dé gítí álifì só. Bìndi ndâ kàdùrùkù tí nò gii nje ta ngèlè ya gí bà oloko gí tà ngo 'do tí njà gángá ngo, ndú gii miì tà ngo gí. ¹⁴ Bìndi ndâ mbe gbà ndâ kàdùrùkù tí nò gii nje ta ngèlè ya gí bà ma có ɾa i tí nò mbe bàkà tí nò á ji ndâ 'duù gbí gbata, ta ndâ 'duù ɾinó mbe kù si 'bá á ta ndi seè gbata tí nò.

Ndâ 'duù má gii 'di có tí nò, ndú gii kaa ya gí bà ɾò ɾa i tí nò mbe bàkà tí dú nò. ¹⁵ Káa ndú má gii kaa ya gí mì Jézù, ndú gii 'de 'dakò tí nó táánò náa ndâ i kò yí gí nó kù ki tí wó to ta bòngò tí wó tí cèè 'duù ta i-gbì-muu wó wálá. Bìndi gúku gii zèè ndú 'dáá gí. ¹⁶ Ndâ 'duù

mbe nò ña i tí nó mbe bàkà tí mítí 'dakò tí nò táánò náa ndâ i kò yí gí nó, ta ndâ ña ñinó mbe bàkà tí mítí ndâ kàdùrúkù nó gii njè ya gí bà 'dè ndí 'ji ndâ 'duù. ¹⁷ Bindi ndâ 'duù gii 'deke tí ndú 'ji Jézù máa, yí njè nó á 'do gbí òkò tí ndâ yí gí.

¹⁸ Káa si Jézù kú gii ya gí bà 'dò gí gbí gbâ tacó bà njè nó, 'dakò tí nò náa yí mòkò ndâ i 'do gbí muu wó nò gii 'deke tí wó jì yí, máa, yí si ndâ yí 'ví ya ta yí. ¹⁹ Káa Jézù gii biya gí. Bindi yí gii 'dè có jì 'dakò tí nò máa, «A ñikí máa wò ya gí 'bá, wàa wò 'ví dìtâ ndâ ña nambeè tí nó náa Mbíri bàkà jì wò nó á jì ndâ nambe lo.» ²⁰ Bindi 'dakò tí nò gii njè nó ya gí 'bá co gbí 'bí wúngbó to ta rè a «Ndâ-gbata-muu'bi» ta bà dìtâ ndâ ña i tí nó náa Jézù bàkà jì yí nó á jì ndâ 'duù. Káa nje ndâ 'duù mbe 'di có tí nò 'dáá gí gii 'dèè gítí gí.

Jézù 'vala ndâ 'bí ni ta nájú Jáyirù

²¹ Jézù má gii dele ndi wó 'do 'bá mì ndâ Jèràsini ta gbâ gí tito kè'bí gí, ndâ 'duù me mbè gii kili káká'i ya gí mì wó á yí kápá. ²² Bindi 'bí 'dakò tí gba kùro ndâ mbe kú bàkà nètè bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri ta rè wó a Jáyirù gii gí mì Jézù, bindi yí gii kucuku muungbó wó mí to kùro wó, yí gii zèè kò wó, ²³ ta bà 'deke tí wó jì yí ta wotí tí, máa, «Lambu nájú ye gbí kpâ-kperè. Gí gí bà tee 'bì lo mítí wó wàa yí 'ví 'de ta 'válá.» ²⁴ Bindi ndâ Jézù gii njè nó ta Jáyirù.

Káa ta o bà njè nó mì ndú, ndâ 'duù me mbè toko mítí ndâ mbe tala có mì Jézù muu'bi-nje só gii kaa kú ya gí tàkò wó. ²⁵ Bindi 'bí ni ta mbelè kú yee tí wó ta ndoò muu'bi-nje só, ²⁶ náa wo wó co jì bà nò gí mì ndâ mbe bàkà yeè gí; bà si ndâ yeè delè mì ndâ i 'do tí wó 'dáá gí, káa mbelè tí nò jé rò tíyò 'do tí wó njí'dí ènò lá. À dú nò a bà gii zingí sé'i tí nó mítí wó. ²⁷ Ni tí nó má gii 'di có tí Jézù, yí gii gí céké-céke co gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nó, ya gí bà gbala bongo tí Jézù. ²⁸ Yí bàkà go ènò, tacó yí kú koro có máa, «Ye kpèti má gbala káa ndâ bongo tí wó, ye bà 'de 'válá gí kú.» ²⁹ À káa póó bà tee 'bì ni tí nó mítí Jézù, mbelè ngé gii rò bà yee 'do tí wó gí. 'Do bàndò tí nó, ni tí nó gii nò gbí dii wó da gí.

³⁰ Káa Jézù má gii nò ni gí máa, wotí bà 'vala 'duù co 'do gbí dii yí gí, yí gii 'visi tí wó gítí ndâ mbè 'duù tí nó, bindi yí gii 'vee ndú, máa, «A 'di ká tee 'bì wó mítí ndâ bongo mì ye?»

³¹ Káa ndâ mbe tala có mì wó gii 'visi có jì yí, máa, «Wò nò ndâ mbè 'duù tí nó mbe kú kpoko wò 'dee wò gbóó nó gí, káa wò gii dù ndi lo kú gii 'vee 'vé máa, «A 'di ká tee 'bì mítí ye?» wè?»

³² Káa Jézù gii zeke'o jèlè yí gí tacó bà nò 'duù tí nó mbe tee 'bì wó mítí wó nò. ³³ Bindi ni tí nó gii gí gí kùro wó kú gu ta gúku, tacó yí nò i tí nó mbe bàkà tí mítí wó nò ni gí. Yí gii 'va tí wó mítí kò Jézù, bindi yí gii 'dè yúco mì wó 'dáá gí jì yí. ³⁴ Káa Jézù gii 'visi có jì yí, máa, «Wò 'de 'válá tacó wò ùnje gítí ye gí, nájú ye. Ya ta 'dè njembí lo, dele ta 'dè gbí dii lo.»

³⁵ Káa si Jézù kálásè kú 'dè có jì ni tí nó, ndâ 'duù náa à tuu ndú gii gí ta ngèlè 'do 'bá mì Jáyirù gí bà 'dè có jì yí, máa, «Bà i tí nó volo 'bá kà gí; wò kú si mbe nibà i 'ví nó sé nó mítí wó sínò tacó yè?»

³⁶ Káa Jézù gii bàkà tí wó tí mbe 'di ndâ có tí nó náa ndâ tú tí nó 'dè jì Jáyirù nò lá. Bindi yí ngé gii 'dè có jì Jáyirù máa, «Ci gúku lá. Tee káa njembí lo mítí Mbíri.» ³⁷ 'Do tí bàndò tí nó, Jézù káká'i gii si gbèe 'duù 'ví ru ndi wó á bindi ndâ Piyétòrò, ta ndâ Jákòmò, ta ná'vindi wó Jòvànì nò lá. ³⁸ Ndú má gii di 'bá mì Jáyirù, Jézù gii nò ndâ 'duù kú mèrèkè tí ndú ta tó, ta bà wa gbí, ta bà tò kú ta kòcò ndú ngéé gí yaà. ³⁹ Káa Jézù gii rì gí tà'i, bindi yí gii 'vee ndâ 'duù tí nó, máa, «Yo kú pìi wo ta bà wa gbí tacó yè? 'Vií tí nó cee lá, yí kú tè a rì.» ⁴⁰ Káa ndâ 'duù tí nó gii nò Jézù nò-ñò.

Bindi Jézù gii njè ndâ 'duù 'do tà'i á tàkò ku 'viní tí nó 'dáá gí gí sè. Bindi yí gii si ta yí káa ndâ bu 'viní tí nó ta nawu wó, ta ndâ Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì. Bindi ndú gii ya ta ndú gí règbà tí ku 'viní tí nó. ⁴¹ Jézù bà-i-nò gii zèè 'bì 'viní tí nó, bindi yí gii 'dè có jì yí, máa, «Tàlità kúmi.» (Gbí máa, «Lambu 'viní, a gí yaà.») ⁴² Bindi 'viní tí nó ngé gii a gí yaà kú nò. 'Viní tí nó ta o tí nó a 'duù ta ndoò tí wó muu'bi-nje só. Bindi nje ndâ 'duù 'dáá gí gii 'dèè gí. ⁴³ Káa Jézù gii 'dè có jì nawu 'viní tí nó máa, yí je i-zó-zò jì yí. Yí delè gii 'dè có jì ndú ta wotí tí máa, ndú 'ví 'dè có i tí nó náa yí bàkà jì 'viní tí nó nò gí sè jì 'bí 'duù gbaànjé lá.

Jézù co wiri ya gí 'bá mì ndú Názàrèti

6 Ta o tí nó Jézù gii njè nó 'do 'bá mì Jáyirù ya gí 'bá mì ndú á Názàrèti. Ndâ mbe tala có mì wó gii kò tàkò wó ya gí kà. ² Káa ta 'bí rì bà wotí gbí tàkò mì ndâ Jùdèyà gbaànjé, yí gii 'bità bà nibà i jì ndâ 'duù á bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri. Káa nje ndâ 'duù me mbè mbe 'di ndâ có mì wó gii 'dèè gítí ña bà nibà i mì wó Bindi ndú gii 'bità bà kitiki có gbí òkò tí ndú, máa, «'Dakò tí nó 'de ña ndâ có mì wó nò 'do ngò? Njìnó a ña muu yè náa Mbíri je jì yí go ènò? Yí me ta bà bàkà ndâ serè tí nó 'dáá gí ée? ³ Njìnó me 'dakò tí nó mbe kú bàkà nètè bà no mù, tí 'vií mì Màriyà nó lá? À me yí tí ná'vindi ndâ Jákòmò, ta Jùzépè, ta Jùdà, ta Simónè nó lá? Ndâ námì wó me kuu ta ndoo á to nó lá?» Bindi ndú gii biya bà se tù ndú tí ndâ có mì wó gí.

⁴ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «À káa ndâ ka 'bá, ta ndâ nambe mbe 'dòkò có mì Mbíri, ta ndâ 'duù gbí yâ-wó cuki ká te duù mítí wó lá.» ⁵ Tacó ènò, yí gii bàkà ndâ serè jì ndú me mbè lá. Yí gii 'vala ndâ mbe sé'i ká gbaànjé-gbaànjé ta bà tee 'bì wó mítí ndú. ⁶ Bà 'dè có gítí ndâ 'duù Názàrèti gii kpo nje wó gí, tacó ndú ùnje gítí ndâ có mì wó lá. Bindi yí gii ya gí 'bá mì ndâ 'bí tende 'duù kú nibà i jì ndú.

Jézù tuu ndâ mbe tala có mì wó

⁷ Jézù gii tè'é tí ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só. Bindi yí gii 'bità bà tuu ndú á gí ndi, só, só, só. Káa kùro bà njè nó mì ndú, yí gii je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù jì ndú. ⁸ Bindi yí gii kpo-gbí-tà-tù ndú ènó máa,

«Yo 'ví zèè 'bí i mí 'bì yo á bindi ndâ mù-kóró mì yo lá. Yo 'ví te vòò i-zó-zò tacó bà zò á muu nó lá. Yo 'ví le kúkpá lá.

Yo 'ví je gùrúsù ta yo muu nó lá.

⁹ Yo 'ví kaa ndâ 'bí tàtà ta ndâ bòngò tacó bà 'visì ta ndâ ñinó tí dii yo nó muu nó lá.

¹⁰ Yo má yee tí to, yo 'ví ràngà bàndò bà dù yo lá, yo 'ví dù ká tí gbèè 'bá yee tí o bà ñjè nó mì yo á 'do tí to tí nò.

¹¹ Yo má di tí bàndò, káa ndâ 'duù bà-i-nò má kaa kpâ-sili ji yo á gí tà'í lá, ndú delè má biya bà sè tù ndú á gítí ndâ có tí nó náa yo kù 'dè ji ndú nó gí, ta o tí nó náa yo má kù ñjè nó 'do tí to tí nò, yo 'ví gbà ñjú to to tí nò 'do tí kò yo gí, tacó bà tùbà ndâ vò i mì ndâ 'duù tí nò á ji ndú.»

¹² Jézù mà gii kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe tala có mì wó cee gí, ndú gii 'vaaka gí ndii kù ma có ji ndâ 'duù éno máa, ndú 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú, ¹³ ta bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù me mbè. Delè ta bà 'vala ndâ 'duù me mbè 'do gbí ndâ nò'o ta bà too bàà mífí ndú.

Nderè bà zi Jòvànì mì Èródè

¹⁴ Èródè tí gbolò 'duù kùro ndâ Jùdéyà mà gii 'di có tí Jézù, tacó rẹ̀ Jézù ta o tí nò gii wu to ngé ndii gí. Ndâ 'bí 'duù ta o tí nò kù 'dè có éno máa, a Jòvànì tí nó táánò tí mbe kù caka tí ndâ 'duù nó ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, káa yí kù bàkà ndâ serè tí nò. ¹⁵ Káa ndâ 'bí 'duù ñindi ndú kù 'dè có máa, yí a mbe 'dòkò có mì Mbířì, á go ndâ 'bí mbe 'dòkò có mì Mbířì sàà gbí o mì ndâ ká gù ndâ yì. ¹⁶ Káa Èródè mà gii 'di ta wo ndâ i-serè tí nó náa Jézù kù bàkà nó, yí gii 'dè có máa, «Jòvànì tí nó náa ye táánò da miřì wó gí nó 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.»

¹⁷ Èródè 'dè có tí nò, tacó àá táánò a yí ká tuu ndâ àsikéri mì wó ya gí bà zèè Jòvànì mì gbí zàà tacó tí Èródiyà, tí niì mì ná'vindi wó Filípò, náa yí tí Èródè ja yí 'do tí wó gii kò gí. ¹⁸ Káa yí gii zèè Jòvànì mí gbí zàà tacó Jòvànì gii 'dè có ji yí éno máa, àá mì wó me yúco tacó bà kò niì mì ná'vindi wó 'do tí wó lá. ¹⁹ Tacó éno, Èródiyà gii mbè Jòvànì gí mì ku, tacó ña có tí nò. ²⁰ Káa yí ta o tí nò 'dè kpokèji bà zi yí lá, tacó Èródè te duù mífí Jòvànì ngé ma. Tacó ndâ có mì wó delè 'dáá gí toko ká ta có mì Mbířì. Tacó éno, Èródè gii kpolo tí Jòvànì, tacó wàa, 'bí vò i 'ví 'de yí lá. Líkí bà 'di ndâ có mì wó ta o 'dáá gí delè tí wó ngé.

²¹ Èródiyà gii 'dè banga kpokèji bà zi Jòvànì ta 'bí o náa Èródè gii bàkà kàràrà o bà jò yí ji ndâ kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì wó, ta ndâ kpóló-kpolo 'duù Gàliléyà. ²² Ta o kàràrà tí nò, nájú Èródiyà gii peteke tàkòcò ndâ Èródè ta ndâ wiřì mì wó ta bà dù řu ji ndú. Tacó éno, Èródè gii 'dè có ji 'viní tí nò éno máa, yí ñi rẹ̀ ña i tí nó ta go tí wó nó ji yì, wàa yì 'ví je ji yí. ²³ Èródè gii see tí wó ji 'viní tí nò éno máa, «Nì rẹ̀ i ñinó ta go tí lo nó ji ye wàa ye 'ví je ji wò. Wo kpétí má ñi káa kaci to mì ye, ye bà je ji wò gí.»

²⁴ Káa làmbu 'viní tí nò gii ñò ña i ñinó náa yí 'ví 'dè có 'do tí Èródè nó lá. Tacó éno, yí gii co ta ngèlè ya gí bà 'vee nawu wó gítí ña i tí nó náa yì 'ví 'dè có nò. Káa nawu wó gii kpo-gbí-tà-tù wó máa, «Ya gí bà 'dè có ji gbolò gba éno máa, «Je muu Jòvànì ji ye.»» ²⁵ Bindi 'v-

iní tí nò gii dele ndi wó ta ngèlè gálà ya gí mì gbolò gba, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «À tí ye a go muu Jòvànì, ká kpónó mí to nò, á mí gbí kùrùngbú tí nò.»

²⁶ Sé bà 'di ña có tí nò gii bàkà Èródè ngé ndii gí, káa kpokèji bà 'visì 'bí ña tende có gii kpo yí gí, tacó a yí tí gbolò gba ká 'dè có ta nje wó ji 'viní tí nò á mí kùro ndâ kpo-kpò wiřì mì wó éno máa, yí ñi rẹ̀ i tí nó ta go tí wó nó ji yì. ²⁷ Tacó éno, yí ngé gii tuu àsikéri éno máa, yí ya gí bà 'dè có ji ndâ mbe kpolo tí ndâ 'duù gbí zàà éno máa, ndú da muu Jòvànì gí tí ji 'viní tí nò. ²⁸ Àsikéri tí nò mà gii gi ta muu Jòvànì á gbí kùrùngbú gí, 'viní tí nò gii te ya tí ji nawu wó.

²⁹ Ndâ mbe tala có mì Jòvànì mà gii 'di có tí nò, ndú gii te ku wó, ndú gii duu gí.

Jézù ko ndâ 'duù álifi vò

³⁰ Ndâ tú mì Jézù gii dele ndi ndú bindi bà tuu ndú mì wó gí gí bà dìtà ndâ i ñinó náa ndú bàkà nó, ta ndâ i ñinó náa ndú ñibà ji ndâ 'duù nó ji yí. ³¹ Káa Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «Ndoo yèè gí ndii gítí 'bí bàndò ta ndâ 'duù tí wálá, wàa yo 'ví tẹ̀wo yo ñjídí.» Yí 'dè có tí nò tacó ndâ 'duù ta o tí nò kù gí gí mì ndú me mbè ngé ndii gí, káa kpokèji bà tẹ̀wo ndú wálá. ³² Bindi ndú gii ya ta gbà gí ndii ta kpéétí ndú gítí 'bí bàndò ta ndâ 'duù tí wálá. ³³ Káa keelá, ta o tí nò náa ndú kù ya gítí bàndò tí nò nò, ndâ 'duù me mbè ñò ndú ni gí. Tacó éno, ndâ 'duù me mbè gii kaa ta ngèlè 'do gbí ndâ gbata ya gí bà cu kùro ndú. ³⁴ Ndú gii oloko gí to 'do gbí gbà ká jé mífí ndâ 'duù binjii to. Yé řo ndâ 'duù tí nò gii bàkà Jézù ngé ndii gí, tacó ndú go ndâ rómbo ta mbe gbà ndú wálá.

³⁵ Ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii ñò éno máa, o kù gii béé-bèè, ndú gii 'dè có ji yí máa, «Ndoo kpónó tí bàndò ñinó ta ndâ 'duù ta 'bá tí wálá, káa o kù ndí-ndii. ³⁶ Njè ndâ 'duù tí nò gí, tacó wàa, ndú 'ví ya ta sè ři nó gí bà pà i-zó-zò 'do mì ndâ 'duù ta ndi tí ndâ 'bá ta to nò.»

³⁷ Káa Jézù gii 'visì có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Yo je i-zó-zò ji ndú.»

Káa ndú gii 'vee yí máa, «Nògí, wò kpónó kù kořo có máa, àá mì ze a yè tacó bà sà ta i-zó-zò tè ta ña mbè 'duù tí nò?» ³⁸ Káa Jézù gii 'vee ndú, máa, «Àá mì yo a ndâ kù kò ée? Yo ya gí bà ñò gí.» Ndú mà gii ya gí bà ñò ndâ kù kò mì ndú, ndú gii dele ndi ndú gí gí mì Jézù, bindi ndú gii 'dè có ji yí máa, «Àá mì ze a ndâ kù kò vò, ta ndâ ñjì sè sósò'ò.» ³⁹ Bindi Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, ndú 'dè có ji ndâ 'duù tí nò 'dáá gí máa, ndú ki tí ndú to, ta bà muu ndú, bà muu ndú, á gbí dó mbíli.

⁴⁰ Ndâ 'duù mà gii ki tí ndú to ta bà muu ndú, bà muu ndú, go có tí nò náa Jézù 'dè nò gí, bà muu ndâ 'bí 'duù zi'duù-vò, bà muu ndâ 'bí 'duù zi'duù-sò-nje muu'bi, ⁴¹ Jézù gii kaa ndâ kù kò tí nò vò nò, ta ndâ ñjì sè tí nò sósò'ò nò mí 'bi wó. Bindi yí gii zeke'o gí gbířì, yí gii ùlù Mbířì, bindi yí gii 'dè ñikí maa mífí ndâ kù kò, bindi yí gii ki'viki gbí ndú, yí gii kaa mí kùro ndâ mbe tala có mì wó, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, ndú

njèè ji ndâ 'duù, wàa ndú delè gii njèè gbí ndâ nji sè tí nò sósò'ò nò á ji ndâ 'duù.

⁴² Ndâ 'duù 'dáá gí gii zò i yè yì ndú go ñinó náa à níki tí ndú. ⁴³ Bìndi à gii kili ndâ sè i-zó-zò mbe kpò ndâ 'duù gí yeke ndâ kèè muu'bi-nje só. ⁴⁴ Muu ndâ 'duù tí nò náa Jézù je i-zó-zò ji ndú nò 'dáá gí a ndâ 'dakò álfí vò, náa à 'deke muu ndâ niì ta ndâ 'vii mí gbí lá.

Jézù nò nó co ọ ro ngo

⁴⁵ Ndâ 'duù má gii zò i cee gí, Jézù ngé gii je nó ji ndâ mbe tala có mì wó, máa ndú o gbâ, wàa ndú 'ví di kàpá gí kùro á gí gbí gbata Bètisàyìdà. Yí gii dù kuu ndii ta kpéétí wó kù njè ndâ 'duù tí nò. ⁴⁶ Yí má gii nì «Yo 'ví ya ndi» á ji ndâ mbe tala có mì wó ta ndâ 'duù 'dáá gí gí, yí gii ya gí pí gú gí bà ùlù Mbíri.

⁴⁷ Káa ta 'dè'o, si ndâ mbe tala có mì wó kuu muu nó ta gbâ á ọ ro ngo, káa yí kuu tí ngo kálásê, ⁴⁸ yí gii ñò máa, wo ndú co ta bà aa ngo gí, tacó pípiri ta o tí nò kù pì 'do kùro ndú. Bìndi ta nje yé Jézù gii njè nó ta kò wó có ọ ro ngo kù ya gí mì ndú. Yí gii bàkà tí wó go 'duù ñinó mbe kù ndii ta seè tí ndú ká ndii nò. ⁴⁹ Káa ndú má gii ñò yí, ndú gii koọ có ñin di ndú máa, a vuuvuu ká co mítí ndâ yì. Bìndi ndú gii tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà, ⁵⁰ tacó ta o tí nò gúku bàkà ndú 'dáá gí ta bà ñò yí ngé ndii gí. Káa yí ngé gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo zèè njembí yo. A ye. Yo ci gúku lá.» ⁵¹ Bìndi yí má gii o gí tàkò ndú gbí gbâ gí, pípiri gii rò tíyò gí. ⁵² Nje ndú gii 'dèè gí gítí bà rò tíyò mì pípiri tí nò, tacó ndú 'di gbí có gítí serè bà ko ndâ 'duù álfí vò mì wó ta kù kò nó lá, káa muu ndú gii ẹre tí gí.

Jézù 'vala ndâ 'duù á Jènèsàrétí

⁵³ Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có má gii di kàpá gí Jènèsàrétí gí, ndú gii ẹre gbâ mì ndú gí. ⁵⁴ Káa à káa póó bà gii oloko ndú 'do gbí gbâ gí to, ndâ 'duù ngé gii ñò Jézù ni gí. ⁵⁵ Bìndi ndú gii njè ta ngèlè cee tí ndâ 'bá tí nó dè-dè nó 'dáá gí, kù tuọ ndâ mbe nò'o ya tí ji yí gítí bàndò tí nó náa ndú 'di có tí wó tí nò. ⁵⁶ Yí má yee tí bàndò ngé gí, ndâ 'duù kù gbaa ndâ mbe sé'i mí kùro wó, ta bà 'deke tí ndú ji yí, máa yí si ndú 'ví tee ká 'bì ndú mítí vòò bongo tí wó, tacó wàa ndú 'ví 'de ta 'vala. Káa ndâ 'duù ñinó mbe tee 'bì ndú mítí bongo tí wó nó 'dáá gí gii 'de 'válá gí.

Tàkii mì ndâ Jùdèyà

7 Ta o tí nò ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà ta ndâ 'bí kpo-kpò mbe nibà i mì ndú mbe gí 'do Jèrùzàlémè gii kili mí rẹgbà tí Jézù. ² Ndú gii ñò ndâ 'bí mbe tala có mì wó kù zò i si ndú caka 'bì ndú go có mì Mòze lá. ³ Káa ndú tí ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà ta sè ndâ 'bí Jùdèyà ta o 'dáá gí kù ru ndi tàkii mì ndâ ká gù ndú. ⁴ Ndú má gí 'do bàndò 'vélè, ndú kpédélé'i ngbařanga a tí ndú má kózò gí, bìndi ndú bà gii zò i. Delè ndâ 'bí i gbí tàkii mì ndú náa ndú jé ò bà mbí ndú lá, a bà caka ndâ 'visi, ta ndâ kářà, ta ndâ ká'i bà bàkà i-zó-zò.

⁵ Ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà ta ndâ kpo-kpò mbe nibà i mì ndâ Jùdèyà má gii ñò ña i-gilini tí nò náa ndâ mbe tala có mì Jézù kù bàkà nò, ndú gii 'vee yí, máa, «Tacó yè káa ndâ mbe tala có mì lo te duù mítí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdèyà lá? Ndú caka 'bì ndú kùro bà zò i go có mì Mòze lá, tacó yè?»

⁶ Káa yí gii 'visi có ji ndú, máa, «Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dè gítí yo ndâ 'duù tí nó tí ndâ mbe nambeè-ro nó dú káa yúcó, á go ñinó náa a cu mì gbí wàřàgà mì Mbíri, máa,

«Ndâ 'duù tí nò te duù mítí ye ká ta nje ndú, káa njembí ndú me 'dú 'do tí ye.

⁷ Ndú kucuku muungbó ndú mí kùro ye ká sínò, káa ndú kù nibà a có mì ndâ 'duù, káa ndú bàkà tí ndú tí ndâ mbe nibà có mì Mbíri.»

⁸ Yo zèè kpolo kácá-kácá a có mì ndâ 'duù, jee có mì Mbíri mí to.»

⁹ Bìndi Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo dú káa ndâ mbe tiři. Yo mò có mì Mbíri gí nje seè gí, bìndi yo gii si kpolo ma a 'dóó tàkii mì yo. ¹⁰ Mòze 'dè có éno máa, «Te duù mítí ndâ bu lo ta nawu lo.» Yí delè gii 'dè 'bí có éno máa, «À 'vii ta 'duù ñinó mbe be ndâ bu wó ta nawu wó nó káa ku.» ¹¹ Káa ña bà nibà i mì yo ká tende. Yo kù nibà i éno máa, 'duù má 'dè có ji ndâ bu wó ta nawu wó éno máa, yí ci i tí nó náa yí máa yí bà koni ta ndú nó ji Mbíri gí, gbí éno máa, ¹² yí káká'i je i tí nó náa yí nì rẹ Mbíri á mí muu gí nò á ji ndâ bu wó ta nawu wó gbí tàkii mì yo lá. ¹³ Gbí ña ndâ kpokèji tí nò, yo gii si tí có kpolo ma a ndâ i gbí tàkii mì yo náa yo kù nibà ji ndâ 'vii mì yo, ta ndâ 'bí ña ndâ i mì yo go ñinò, á bìndi có mì Mbíri.»

Ndâ ngbářangà i ta ndâ zu i

¹⁴ Ta o tí nò Jézù gii tè'é tí ndâ 'duù gí mì wó káká'i. Bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di ta có tí nò. ¹⁵ 'Bí ña i náa 'duù zò gí gbí yí wó mbe gii bàkà yí tí zu 'duù nò wálá. À káa ndâ i ñinó mbe co gí sè 'do gbí yí 'duù nó ká bàkà yí tí zu 'duù. ¹⁶ Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví 'di có tí nò.»

¹⁷ Káa ndâ Jézù má gii ya gí 'bá ta ndâ mbe tala có mì wó ta kpéétí ndú gí, ndú gii 'vee yí gítí gbí lòkò'bò tí nò. ¹⁸ Káa yí gii 'visi có ji ndú éno máa, «Yo delè ngbá 'di gbí lòkò'bò tí nò lá? Yo ñò ni lá máa, i ñinó mbe ya gí gbí yí 'duù nó bàkà yí tí zu 'duù lá nò lá? ¹⁹ Yo ñò ni lá máa, i-zó-zò tí nó náa 'duù kù zò nó ya me gí gbí njembí wó lá, a kù ya a i gí gbí yí wó, bìndi à gii ndii ya gí tà mbíli?» Jézù 'dè có tí nò tacó bà túbà ji ndâ 'duù éno máa, ndâ i-zó-zò 'dáá gí káa ndâ ngbářangà i.

²⁰ Bìndi Jézù gii ya gí kùro ta bà 'dè có ji ndú éno máa, «Ndâ i ñinó mbe co 'do gbí yí 'duù nó ká bàkà yí tí zu 'duù. ²¹ Go ndâ vo-vò kóřo-koro có, ta bà kořo có gítí bà-nò-vò-ndò, ta bà kořo có gítí bà ngbà i, ta bà kořo có gítí bà zi ku, ²² ta bà kořo có gítí bà bàkà bang-baya, ta bà zingbà ta ndâ nawù 'dakò, ta bà dù ta gbolò njembí, ta bà kořo có gítí bà bàkà gilini, ta bà kořo có gítí bà eendi 'duù, ta bà kořo có gítí bà bàkà ndâ i ta vò kèji, ta bà kořo có gítí bà tò kii, ta bà kořo có gítí bà nì rẹ, ta bà si tí 'duù tí gbolò i, ta bà bàkà tí

'duu tí gbà'dá ji Mbíri. ²³ A ña ndâ vò i tí nò 'dáá gí mbe có 'do gbí yí 'duu nó ká bàkà yí tí zu 'duu.»

Jézù 'vala nájú 'bí jú Síròfònésiyà

²⁴ Bìndi Jézù gii ñjè nó ya gí gbí to Tírò. Káa yí gii ngùù tí wó mí tà'i, tacó wàa, gbèe 'duu 'ví ñò yí lá, káa bà ngùù tí wó gii kpò yí gí. ²⁵⁻²⁶ Káa ta o tí nò, 'bí ñii tí jú ndâ tende ña ndâ 'bí 'duu ta rẹ ña ndú a ndâ Síròfònésiyà, ta i-gbí-muu làmbu nájú wó, mà gii 'di có tí Jézù, yí ngé gii ya gí mí wó, yí gii 'va tí wó mí kùro wó, yí gii 'deke tí wó ji yí máa, yí mòkò i tí nò 'do gbí muu nájú yí gí. ²⁷ Káa Jézù gii 'visi có ji ñii tí nò máa, «Je i-zó-zò á ji ndâ 'vii kùro má kózò gi, tacó bà 'va i-zó-zò mí ndâ 'vii ji ndâ bô me yúco lá.»

²⁸ Káa ñii tí nò gii 'visi có ji Jézù, máa, «Có mí lo a yúco, mbe tí ye, káa à kpétí ká éno, ndâ bô delè kù zò ndâ ñjúnjú i-zó-zò ñinó mbe 'vaka tí to 'do mí ndâ 'vii nò.»

²⁹ Bìndi Jézù gii 'dè có ji ñii tí nò, máa, «Ñjè nó, wàa wò 'ví ya gí 'bá ta peteke tàkòcò lo. Nájú lo 'de 'válá gí, tacó ña có tí nò náa wò 'dè nò.» ³⁰ Káa ñii tí nò mà gii dele ndi wó ya gí 'bá, yí gii 'de nájú wó tí cèe 'duu kuu tísi.

Jézù njaanga tù 'bí mbe sú tù

³¹ Jézù gii dele ndi wó 'do Tírò có Sidóni co tí kpokèji tí nó mbe mò gí yí kápá Gàliléyà, mbe kù ndii co gbí 'bí wúngbó to náa à kù ñi mítí a Ndâ-gbata-muu 'bí nò.

³² Bìndi ndâ 'duu gii gí ta 'bí 'dakò náa tù wó yoo gí, dele mbe 'dè có lá, ji Jézù. Ndú gii 'deke tí ndú ji yí máa, yí tee 'bí wó mítí 'dakò tí nò. ³³ Káa Jézù gii je 'dakò tí nò gí ndii ta kpéétí wó á 'do gbí òkò ndâ mbè 'duu tí nò. Yí gii yuu ndâ silí 'bí wó mí gbí ndâ tù 'dakò tí nò mbe yoo gí nò, bìndi yí gii cù cù mítí 'bí wó, bìndi yí gii tee mítí mè 'dakò tí nò mbe 'dè có lá nò delè.

³⁴ Bìndi yí gii zeke'o gí gbíri, yí gii wo gù woò, bìndi yí gii 'dè có ji mbe sú tù tí nò máa, «Éfàtà,» (gbí máa, «Njaanga tí»). ³⁵ Bìndi ndâ tù 'dakò tí nò ta mè wó ngé gii njaanga tí gí. Yí gii 'bità bà 'dè có ta kòcò wó ng-bárángà'i.

³⁶ Káa Jézù gii 'dè có ji ndâ mbè 'duu tí nó máa, ndú 'ví 'dè có ndâ i tí nò náa yí bàkà nò gí sè ji gbèe 'duu lá. Káa yí má kù 'dè có ji ndú máa ndú 'ví 'dè gí sè lá, à gii dù nò a bà gii gí líkí'o bà kò-kò tí gítí ndâ 'duu tí nó ngéé gí yaà. ³⁷ Nje ndâ mbe 'di tàwo ndâ i tí nò náa Jézù bàkà nò 'dáá gí gii 'dèe gí. Ndú gii 'dè có máa, «Yí bàkà 'dáá káa ndâ tó i. Yí bàkà ndâ mbe sú tù kù 'di có. Yí delè gii bàkà ndâ 'duu ñinó ta mè ndú mbe ẹre tí gí nó kù 'dè có.»

Jézù je i-zó-zò ji ndâ 'duu álifí nà'ò

8 Ta o tí nò ndâ 'duu gii kilí me mbè ya gí mí Jézù káká'i. Káa i tacó bà zò mí ndú gii dù wálá. Tacó éno, Jézù gii tè'é tí ndâ mbe tala có mí wó, yí gii 'dè có ji ndú, máa, ² «Yê ro ndâ 'duu tí nó tí ye ngé, tacó ndú kpónó bàkà ta ye a silí ta'ò, káa kpónó gbèe i tacó bà zò mí ndú wálá. ³ Káa ye má ñjè ndú ta go tí ndú, ndú

bà ñonoko ta go mí kpokèji gí, tacó kpokèji 'bá mí ndâ 'bí 'duu gbí òkò tí ndú me 'dú ngé.»

⁴ Káa ndâ mbe tala có mí Jézù gii 'visi có ji yí máa, «'Duu bà 'de i-zó-zò bà je ji ña ndâ mbè 'duu tí nó á 'do ngóo gbí 'dú to tí nó?»

⁵ Káa yí gii 'visi có ji ndú, máa, «Áá mí yo á ndâ kù kò ée?»

Ndú gii 'dè có ji yí, máa, «Vò-nje só.»

⁶ Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ mbè 'duu tí nó, máa, «Yo ki tí yo to.» Ndâ 'duu tí nó mà gii bàkà go có tí nó náa yí 'dè ji ndú nò gí, yí gii kaa ndâ kù kò tí nó mí 'bí wó, yí gii 'dè níki maa ji Mbíri. Bìndi yí gii ki'viki gbí ndú, yí gii kaa ji ndâ mbe tala có mí wó. Bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo ñjèe ji ndâ 'duu tí nó.»

⁷ Ta o tí nò ndâ 'bí ví sè kuu mí ndâ mbe tala có mí Jézù. Mà gii zeke'o, Jézù gii kaa ndâ ví sè tí nó, yí gii ùlú Mbíri tacó tí ndú, bìndi yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mí wó, máa, «Yo ñjèe ndâ sè tí nó ji ndâ 'duu.»

⁸ Ndâ 'duu 'dáá mà gii zò i yè yí ndú gí, à gii kilí sè i-zó-zò bìndi ndú yeke ndâ kèe vò-nje só. ⁹ Muu ndâ 'duu mbe zò i ta o tí nó 'dáá gí go álifí nà'ò.

¹⁰ Bìndi bà zò i mí ndâ 'duu tí nó, Jézù gii ñjè ndú máa, «Yo ya gí 'bá mí yo.» Ndâ 'duu tí nó mà gii ñjè gí, ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mí wó ngé gii di ngo ta gbâ gí tito, gí gbí 'bí to ta rẹ a Dàlímànútà.

Ndâ mbe kpolo tí tàkii mí ndâ Jùdèyà tala Jézù

¹¹ Ta o tí nó ndâ 'bí mbe kù kpolo tí tàkii mí ndâ Jùdèyà, náa a kù ñi mítí ndú a ndâ Fàrizéyò, gii 'vee Jézù tacó bà tala yí éno máa, «A Mbíri ká je wotí bà ñibà i ji wò? À dú má káa yúco, bàkà 'bí i ji ze, wàa ze 'ví ñò ñi mítí i tí nó máa, a Mbíri ká je wotí tí nó ji wò.»

¹² Káa Jézù gii rẹngà gbí yí wó, bìndi yí gii 'visi có ji ndú, máa, «Ndâ 'duu tí nó gbí o tí nó nó kù 'vee có mbó tacó yè? À níki ma, káa à má éno, ye jé gí bà bàkà serè ji yo wálá.» ¹³ Bìndi yí gii di ngo ta gbâ gí tito káká'i, jee ndú mí to.

Rú'bù mí ndâ Èródè ta rú'bù mí ndâ mbe kpolo tí tàkii mí ndâ Jùdèyà

¹⁴ Ta o tí nó ndâ mbe tala có mí Jézù gii ò bà mbí bà te i-zó-zò ta ndú gí. À ta o tí nó mí ndú káa gbèe kù kò gbí gbâ. ¹⁵ Káa Jézù gii 'bità bà kpo-gbí-tà-tù ndú, máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí rú'bù mí ndâ mbe kpolo tí tàkii mí ndâ Jùdèyà, ta rú'bù mí Èródè tí gbolò gba.»

¹⁶ Káa ndú gii 'bità bà fiini có á gbí òkò tí ndú ta kpéétí ndú, máa, «Yí kù 'dè có tí nó tacó kù kò mí ndoo wálá.»

¹⁷ Káa Jézù gii 'di gbí có tí nó náa ndú kù fiini nó gí. Bìndi yí gii 'vee ndú, máa, «Yo kù fiini có máa, kù kò mí yo wálá, tacó yè? Yo ñò ñi kálásè? Yo 'di gbí có kálásè? Muu tí yo wálá? ¹⁸ À tí muu yo nó me ndâ ro bà ñò i lá? À tí muu yo nó me ndâ tù bà 'di có lá? Bà mbí yo ó-ò?

¹⁹ Ta o tí nó táánò náa ye ki'viki gbí ndâ kù kò vò tacó tí ndâ 'duu álifí vò nó, sè i-zó-zò náa à ruka yeke a ndâ kèe ée?»

Káa ndú gii 'visi có ji yí, máa, «À ruka yeke a ndâ kèè muu'bi-nje só.»

²⁰ Jézù káká'i gii 'vee ndú, máa, «Káa ta o tí nò náa ye ki'viki gbí ndâ kù kô vò-nje só tacó tí ndâ 'duù álifi nà'í nò, yo ruka sè i-zó-zò yeke a ndâ kèè ée?»

Ndú gii 'visi có ji yí, máa, «Yeke ndâ kèè vò-nje só.»

²¹ Bìndi Jézù gii 'vee ndú, máa, «Káa yo 'di gbí i kálásê?»

Jézù 'vala 'bí mbe sú ɾo á Bètisàyídà

²² Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mà gii gí Bètisàyídà, ndâ 'bí 'duù gii gi ta 'bí 'dakò náa ɾo wó yoo gí ji yí. Ndú gii 'deke tí ndú ji yí, máa, yí tee 'bì wó mítí mbe sú ɾo tí nò. ²³ Káa Jézù gii zèè 'bí mbe sú ɾo tí nò, yí gii ja yí ya tí gí ndii 'do gbí òkò ndâ 'bá gí nje jìlì. Bìndi Jézù gii cù cù mítí ɾo mbe sú ɾo tí nò. Yí gii tee 'bí wó mítí wó. Bìndi yí gii 'vee yí, máa, «Wo kpónó kù nò i?»

²⁴ Káa 'dakò tí nò gii te ɾo wó gí yaà, bìndi yí gii 'visi có ji Jézù, máa, «Ye kù nò ndâ 'duù, káa ndú gbí ɾo ye go ndâ mù kù nò nò nò.»

²⁵ Jézù mà gii tee 'bì wó káká'i mítí ɾo 'dakò tí nò, ndâ ɾo 'dakò tí nò gii njaanga tí mbó'vóó gí. Yí gii 'bità bà nò ndâ i 'dáá gí ngbárángà'i. ²⁶ Bìndi Jézù gii je nò ji yí, máa, «Ya jáá gí 'bá mì lo; wò 'ví loko co gbí gbata lá.»

Piyétòrò túbà tí wó tí mbe ùnje gítí Jézù

²⁷ Si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó muu nó kù nò ta gbí ndâ to ta seè gbata Cèzàriyà mì Filípò, Jézù gii 'vee ndú, máa, «Ndâ 'duù kù 'dè có máa ye a 'di?»

²⁸ Káa ndâ mbe tala có mì wó gii 'visi có ji yí máa, «Ndâ 'bí 'duù kù 'dè có máa, wò a Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù; ndâ 'bí 'duù kù 'dè có máa, wò a Èlìjà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò sàà; káa ndâ 'bí 'duù kù 'dè có máa, wò a 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ ká mbe 'dòkò có mì Mbíri.»

²⁹ Káa Jézù káká'i gii 'vee ndú máa, «Káa yo, nìndi yo kù 'dè éno máa ye a 'di?»

Bìndi Piyétòrò tí Simónè gii 'visi có ji yí, máa, «Wò a Bìndi-Mbíri.»

³⁰ Káa Jézù gii kpo-gbì-tà-tù ndú máa, ndú 'ví 'dè gí sè ji 'bí 'duù gbaànjé lá.

Jézù 'dè có gítí o bà gii kònò sé'i mì wó

³¹ Bìndi Jézù gii 'bità bà nibà i ji ndâ mbe tala có mì wó éno máa, «'Vii-mì-'Dakò kèjì gí bà kònò a ndú tí ndâ sé'i; áá bà gii kpì ngbàngà tí wó ji ndâ kpo-'duù-'bá, ta ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò mbe nibà tàkii mì ndâ Jùdéyà; áá kèjì gí bà zi yí gí, káa ta sili ta'ò bìndi ku mì wó, yí bà 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó gí.»

³² Bìndi bà 'dè có tí nò mí Jézù ngbárángà'i go éno ji ndú, Piyétòrò gii ja Jézù gí nje seè. Bìndi yí gii biya ɾa có mì wó náa yí 'dè ji ndú nò gí. ³³ Káa Jézù mà gii 'visi tí wó gí ndii, yí mà gii nò sè ndâ 'bí mbe tala có mì wó, yí gii do mítí Piyétòrò, máa, «Co ta ɾa có mì lo nò 'do kùro ye gí, ndí lo Vò-'duù-tí-nò. Wò kù koro me bà koro

có mì Mbíri lá. Wò kù koro a cè bà koro có mì ndâ 'duù.»

Ndâ i tacó bà ɾu ndi Jézù

³⁴ Bìndi Jézù gii tèt'è tí ndâ 'duù me mbè ta ndâ mbe tala có mì wó á gí mì wó. Yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Go bà ɾu ndi ye má tí 'duù, à niki éno máa, yí ò bà mbí miɾi wó gí, wàa yí 'ví 'viindi tí wó á gítí ndâ bà kònò sé'i ta ku. Bìndi yí 'ví gí gí bà ɾu ndi ye. ³⁵ Tacó 'duù nìno mbe kù kpolo tí miɾi wó nó bà cì gí. Káa 'duù nìno mbe gii miɾi wó tacó tí ye, delè tacó tí Banga-Ngú-Có nó ká bà 'de 'válá.»

³⁶ Bìndi Jézù gii 'vee ndú, máa, «Yo koro có máa, 'duù bà 'de gbí a yè, náa yí kpétí má 'de ndâ i tí nó a muu to tí nó 'dáá gí, bìndi yí 'ví gii miɾi wó gí? ³⁷ 'Duù bà 'visi miɾi wó a ta yè a muu to tí nó? ³⁸ Káa à má ɾo 'duù a nò gítí ye, à delè má ɾo 'duù a nò có mì ye á kpónó kùro ndâ 'duù tí nó ta Mbíri mì ndú wálá, tí ndâ voló-volo 'duù nó, nò 'duù tí nò delè wúnò bà dù á ɾo 'Vii-mì-'Dakò ta o bà gí yí gbí ngba Bu wó ta ndâ tó basìlì.»

9 Jézù gii yee nje có mì wó ta bà kò-kò ji ndâ 'duù éno máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, ndâ 'bí 'duù kuu gbí òkò tí yo á mbe kù ɾò tìyò nó bà cì wálá di ká tí o tí nó náa ndú má nò bà zèè 'bá mì Mbíri gí.»

Bà 'visi cè tí Jézù

² Jézù gii sili vò-nje gbaànjé á bìndi bà 'dè có mì wó ji ndâ 'duù tí nò, bìndi yí gii kaa ndâ Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì. Ndú gii ya ta ndú gí muu gú ta kpéetí ndú. Ndâ Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì mà gii zeke'o, ndú gii nò Jézù 'visi cè tí wó gí. ³ Ndú gii nò ndâ bongo tí wó kù tòngbaà ólé-ólé ta ɾa wálá. ⁴ Bìndi ndú gii nò ndâ Èlìjà ta Mòze co kù 'dè nje ta Jézù. ⁵ Káa Piyétòrò gii 'dè có ji Jézù máa, «Mbe tí ze, à niki go éno máa, ndoo sè 'bá á bà-i-nò. Si ze 'ví tò ndâ ndùúrù ta'ò: 'bí gbaànjé ji wò, 'bí gbaànjé ji Mòze, 'bí gbaànjé 'ví dù ji Èlìjà.» ⁶ Piyétòrò 'dè có tí nò tacó yí nò 'dóó có náa yí bà 'dè gbí nje wó nó lá, tacó gúku zèè ndú 'dáá mbi gí.

⁷ Ndú mà gii zeke'o, ndú gii nò kùlù mù te yiiga muu ndú gí. Bìndi ndú gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có gbí kùlù mù tí nò éno máa, «Nìno a kpóló-kpolo 'vii mì ye. Yo sè tù yo tí wó.» ⁸ Káa ndâ Piyétòrò ta ndâ ká wó mà gii zeke'o gálá á gí seè tí ndú, ndú gii nò gbèè 'duù lá, à káa ndú ta ndâ Jézù.

Có gítí Èlìjà

⁹ Káa ta o tí nó si ndú kù dele gí tàgbà gú nó, Jézù gii kpo-gbì-tà-tù ndâ Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì, máa, ndú 'ví 'vanda ndi ndâ i tí nó mbe bàkà tí á mítí ndâ yí pí gú nó ji 'bí 'duù gbaànjé lá; ndâ có tí nó 'ví dù ká gbí njembí ndú di tí o tí nó náa 'Vii-mì-'Dakò 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí. ¹⁰ Tacó éno, ndâ Piyétòrò gii kpolo tí ndâ có tí nó mí gbí njembí ndú. Káa ta ndâ o tí nó si ndú ta kpéetí ndú nó, ndú kù gii 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «Gbí có tí nó máa, 'Vii-mì-'Dakò bà gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nó máa yè?» ¹¹ Bìndi ndú gii

'vee Jézù, máa, «Káa ndâ kpo-kpò mbe nibà i kù 'dè có máa, a Èlìjà ká bà gí kpédélé'i tacó yè?»

¹² Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «À dú káa yúcó máa, Èlìjà ká bà gí kpédélé'i gí kùro tacó bà 'viindi ndâ i. Káa à wálá cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, 'Viì-mì-'Dakò bà kònò sé'i ta wotí tí ; ndâ 'duù delè bà mèèkè'i tí wó gí? ¹³ Káa ye kù 'dè có ji yo máa, à kpétí ká éno, Èlìjà gí gí. Káa ndâ 'duù bàkà ta yí á go có mí ndú gbí njembí ndú, à go có tí nó náa a cu sàà mí gbí wáràgà mì Mbíri nó gí.»

Jézù 'vala 'bí 'viì tí mbe bē

¹⁴ Káa ndâ Jézù, ta ndâ Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì mà gii dele ndi ndú gí mí sè ndâ 'bí mbe tala có mí wó, ndú gii 'de ndâ 'duù me mbè, ta ndâ kpo-kpò mbe nibà i mí ndâ Jùdèyà tí 'dee ndú gí. Ndú kù tò kponje ta ndú. ¹⁵ Káa ndú mà gii 'va ro ndú mítí Jézù, nje ndú 'dáá gí ngé gii 'dèè gí. Bindi ndú gii nje ta ngèlè gí bà 'vee yí. ¹⁶ Káa Jézù gii 'vee ndâ mbe tala có mí wó, máa, «Yo kù tò a kponje yè ta ndâ 'duù tí nó?»

¹⁷ Káa 'bí 'dakò gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nó gii 'visi có ji yí, máa, «Mbe tí ze, ye gí ta 'viì mí ye ta kpùrù i-gbì-muu wó ji wò. ¹⁸ Ta o tí nó náa i tí nó má a gí, yí kù 'va yí mí to ta pù gbí nje wó, ta bà zò gbí nje wó. Bindi dii wó 'dáá gí kù gii kpolo go kù jii. Ye 'deke tí ye ji ndâ mbe tala có mí lo, máa, ndú mòkò i tí nó 'do gbí muu wó, káa à gii kpò ndú gí.»

¹⁹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «Ye bà dù ta yo ndâ 'duù tí nó bàngù nó mbe ùnje gítí Mbíri lá nó ta o ée? Ye 'ví bàkà ta yo a ña yè, wàa yo 'ví ù ta nje gítí Mbíri ta njembí yo? Gí ta 'viì tí nó je.» ²⁰ Bindi ndú gii gí ta 'viì tí nó ji Jézù.

Káa i tí nó gbí muu 'viì tí nó mà gii ñò Jézù, yí ngé gii ngaka 'viì tí nó ta wotí tí . Bindi 'viì tí nó gii 'va tí wó to, kù gii mèrèkè tí wó ta pù gbí nje wó. ²¹ Bindi Jézù gii 'vee bu 'viì tí nó, máa, «I tí nó kò 'viì tí nó ta o ée?»

²² Káa 'dakò tí nó gii 'visi có ji yí, máa, «'Do gbí dó wó. Káa i tí nó cóó-cóó kù jèlè ká ta có bà zi yí, ta bà 'va yí mí tà wu, delè ta bà 'va yí mí tà ngo. Ñò yè ro ze, wàa wò 'ví koni ze, náa wotí má kuu tí lo nó.»

²³ Bindi Jézù gii 'visi có ji 'dakò tí nó, máa, «Náa wotí má kuu tí lo nó-oo! 'Duù má ùnje gítí Mbíri ta njembí wó gí, 'bí i mbe kpò yí bà dù wálá.»

²⁴ Bindi bu 'viì tí nó gii 'dè có ji Jézù ta njembí wó gbaànjé, máa, «Ye ùnje gí, káa à tè lá. À má éno, koni ye tacó wàa ye 'ví ùnje ta njembí ye 'dáá gí.»

²⁵ Káa Jézù mà gii ñò ndâ 'duù me mbè kù kaa ta ngèlè gí mí wó, yí gii do mítí i tí nó mbe kò 'viì tí nó nó, éno máa, «Co 'do gbí muu 'viì tí nó gí, go có tí nó náa ye kù 'dè ji wò nò, ndi lo mbe sú tù mbe ni bà 'dè có lá. Wò delè káká'i 'ví dele ndi lo gí gbí muu wó lá.»

²⁶ Ta bà 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, i tí nó gii co 'do gbí muu 'viì tí nó ta bà tò kù, delè ta bà ngaka 'viì tí nó ta wotí tí ngé ndii gí. Yí gii 'va 'viì tí nó mí tísì go ku 'duù nò. Bindi ndâ 'duù me mbè gii 'bità bà 'dè có máa, «'Viì tí nó cee gí! 'Viì tí nó cee gí!» ²⁷ Káa Jézù gii zèè 'bì 'viì tí nó, yí gii ja yí gí yaà, bindi 'viì tí nó gii rò tìyò ta kpéetí wó.

²⁸ Jézù mà gii nje nó 'do bà-i-nò ya gí tà'i ta kpéetí wó gí, ndâ mbe tala có mí wó gii ya gí bà 'vee yí á tàbèngii máa, «Káa bà mòkò i tí nó 'do gbí muu 'viì tí nó kpò ze tacó yè?»

²⁹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «À kù mòkò ña ñinò 'do gbí muu 'duù cuki ká ta bà 'deke tí ji Mbíri.»

Bà só bà 'dè có mí Jézù gítí ku mí wó

³⁰ Bindi ndâ Jézù gii nje nó ta ndâ mbe tala có mí wó kù ya gí Gàliléyà. À gbí muu wó ta o tí nó a có máa, ndâ 'duù 'ví ñò bà tí ndâ yí lá. ³¹ Tacó ta o tí nó yí kù nibà i ji ndâ mbe tala có mí wó éno máa, «Á kèjì gí bà kpì ngbàngà tí 'Viì-mì-'Dakò á ji ndâ 'dakò. Ndâ 'dakò tí nó bà zi yí gí, káa yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu 'duù wó bindi sili ta'ò gí.» ³² Káa ndâ mbe tala có mí wó ta o tí nó 'di gbí có tí nó náa yí 'dè nò ni lá. Káa gúku bà 'vee yí gítí gbí gii kpò ndú gí.

Gbolò 'duù mbe ndii ndâ 'bí ka wó 'dáá gí a 'di?

³³ Ta o tí nó, ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mí wó mà gii yee gbí gbata Kàpàrànáwùmù gí, káa si ndú kuu tà'i ta kpéetí ndú, Jézù gii 'vee ndú máa, «Yo kùtáa kù tò kponje gítí yè si kpokèjì?» ³⁴ Káa ndú gii ñjaa nje ndú gí tàkò 'vé mí wó nó lá, tacó ta o tí nó si ndú kpokèjì nó, ndú kù tò kponje máa, gbolò 'duù mbe co tí ndâ ka wó 'dáá gí gbí òkò tí ndâ yí a 'di wè.

³⁵ Káa Jézù gii ki tí wó to, bindi yí gii tè'é tí ndâ mbe tala có mí wó muu 'bì-nje só 'dáá gí gí mí wó, bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Duù ñinó ta go bà dù tí kpédélé 'duù á kùro ndâ ka wó tí wó gbí òkò tí yo nó 'ví dù tí ndòngbù 'duù, yí delè 'ví dù tí bòò mí ndâ ka wó 'dáá gí.» ³⁶ Bindi yí gii je làmbu 'viì gí tí gí kùro ndú, yí gii lí'vi 'viì tí nó mí njembí wó, bindi yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mí wó, máa, ³⁷ «'Duù má te duù mítí làmbu 'viì go 'viì tí nó ta rè ye, gbí éno máa, 'duù tí nó te duù nò a i mítí ye. Káa 'duù má te duù mítí ye, gbí éno máa, 'duù tí nó te duù nò a i mítí mbe tuu ye.»

Bà bàkà ndâ i ta rè mí Jézù

³⁸ Káa Jòvànì gii 'dè có ji Jézù, máa, «Mbe nibà i ji ze, ze ñò 'bí 'dakò náa yí me ta ndoo lá, kù mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta rè mí lo. Káa ze gii rò yí 'do tí ña nètè tí nó gí, tacó yí me ta ndoo lá.»

³⁹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «Yo rò yí lá. Tacó mbe bàkà seṛè ta rè ye bà 'de njembí bà co gálà gí bà 'dè vò có gítí ye a bindi ye wálá, ⁴⁰ tacó 'duù ñinó mbe sogo ndoo lá nó a 'duù mí ndoo.»

Nambeè náa à bàkà ji ndâ mbe tala có mí Jézù

⁴¹ Bindi Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mí wó, máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó máa, 'duù kpétí má cu káa vòò ngo mí lú gbí 'visi ji yo tacó yo a ndâ 'duù mí ye, Mbíri bà ko mboo tàkò ngo mí wó nó ji yí kpèkù.

Gítí bà volo muu ndâ 'bí 'duu

⁴² «Káa 'bí 'duu gbaànjé má dù tí mbe eendi ndâ ví 'vii mbe ùnje gítí ye ta njembí ndú, à nìkì go éno máa, à ẹre gbolò díí mití miṛi wó, wàa à 'ví 'va yí tí gí tà ngo.

⁴³⁻⁴⁴ «Káa à máa 'bì lo ká si wò 'ví bàkà vò i, da 'bì lo tí nò gí 'dè. À nìkì go éno máa, wò ya gí mì Mbíṛi ta gbèe 'bì lo co tí bà ya ta ndâ 'bì lo sósò'ò gí gbí 'bá sé'i, á gí gbí wu ñinó náa yí jé gí bà mee wálá. ⁴⁵⁻⁴⁶ Káa à má kò lo ka si wò 'ví bàkà vò i, da kò lo tí nò gí 'dè. À nìkì go éno máa, wò ya gí mì Mbíṛi ta gbèe kò lo co tí bà ya ta ndâ kò lo sósò'ò gí gbí 'bá wu. ⁴⁷ Káa à má a ɾo lo ká si wò 'ví bàkà vò i, aaka ɾo lo tí nò 'do gbí kù kélé gí. À nìkì go éno máa, wò ya gí mì Mbíṛi ta gbèe ɾo lo co tí bà 'va wò ta ndâ ɾo lo sósò'ò á gí gbí 'bá sé'i, ⁴⁸ náa gó wu kà jé 'dè lá, delè wu tí nò jé mee lá. ⁴⁹ Wu tí nò bà bàkà ndâ 'duu 'dáá gí tí kó zi. ⁵⁰ Zi a tó i. Káa gó zi má 'dèe gí, wò bà bàkà tí a yè tacó wàa yí 'ví me ta gó káká'i?»

«Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ vò i, yo 'ví dù ta 'dè njembí gbí òkò tí yo.»

Có gítí bà njè niì

10 Ta o tí nò, Jézù gii njè nó 'do Kàpàrànwùmù ya gí gbí 'bí to Jùdéyà á tì to Jòròdáníyà. Ndâ 'duu me mbè gii kaa ya gí mì wó káká'i. Bìndi yí gii 'bità bà nibà i jì ndú go ñinó náa yí ta o 'dáá gí kù bàkà nò.

² Káa ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà mbe gí tacó bà tala yí gii 'vee yí, máa, «À me yúco tacó tí 'duu bà njè niì mì wó lá?»

³ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Mòze 'dè có jì yo máa yè?»

⁴ Bìndi ndú gii 'visi có jì yí, máa, «Mòze 'dè có jì ze máa, 'duu 'ví cu wáràgà bà njè tí jì niì mì wó, bìndi yí 'ví njè yí gí.»

⁵ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Mòze 'dè có tí nò jì yo tacó yo a ndâ mbe ngbútù, mbe 'di có mì Mbíṛi lá.

⁶ Káa 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó mì Mbíṛi, yí bàkà ndâ dì ta na. ⁷ Ñinò a nderè có tí nó náa 'dakò 'ví si tí ta ndâ bu wó ta nawu wó mí to, wàa ndú 'ví dù ta nawu wó nó ká nò. ⁸ Tacó Mbíṛi ñò ndú go gbèe 'duu, me ndâ 'duu sósò'ò káká'i lá. ⁹ Á má ènò, 'duu 'ví njè niì mì wó lá, tacó a Mbíṛi ka toko ndâ 'dakò ta niì gbí bà kò tí.»

¹⁰ Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mà gii ya gí 'bá gí, ndú gii 'vee yí gítí gbí có tí nó káká'i. ¹¹ Bìndi Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «'Dakò mbe njè niì mì wó, bìndi yí gii kò 'bí niì, bàkà a gii niì gítí kpédélé niì mì wó.

¹² Delè niì mbe njè 'dakò mì wó, bìndi yí gii kò 'bí 'dakò, bàkà a gii niì gítí kpédélé 'dakò mì wó.»

Ndâ Jézù ta ndâ víi 'vii

¹³ Bìndi ndâ 'duu gii gí ta ndâ víi 'vii mì ndú jì Jézù, tacó wàa yí 'ví cù 'dè ngo cù wó mítí ndú. Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii do mítí ndú. ¹⁴ Jézù mà gii ñò ndâ mbe tala có mì wó kù do mítí ndâ 'duu tí nò, tàkòcò wò gii kpolo gítí ndú ngé ndii gí, bìndi yí gii 'dè có jì ndú,

máa, «Yo si ndâ víi 'vii tí nò 'ví gí gí mì ye, yo tii ndú lá, tacó ndâ 'duu tí nó náa Mbíṛi kù zogo ndú nó a ndâ 'duu go ña ndú nò. ¹⁵ Ye kù 'dè jì yo a cee kpóló-kpolo có, máa, 'duu má ùnje gítí bà dù tí bòò kùro Mbíṛi go i mì ndâ víi 'vii go ndâ ñinó lá, 'duu tí nò gí bà 'dò kò wó mí 'bá mì Mbíṛi gbaànjé wálá.» ¹⁶ Yí bà-i-nò gii 'bità bà l'i vi ndâ 'vii tí nò, kù cù 'dè ngo cù wó mítí ndú.

'Bí 'dakò ta ndâ i mì wó me gbolò

¹⁷ Si Jézù kù gii njè nó 'do bà-i-nò, 'bí 'dakò gii ñ ngèlè ya gí bà kucuku muungbó wó mí to kùro wó. Bìndi yí gii 'vee yí máa, «Tó mbe nibà i, ye 'ví bà bàkà a ña yè tacó wàa ye 'ví 'de ta 'válá ñinó mbe cee lá nó?»

¹⁸ Káa Jézù gii 'visi có jì yí máa, «Wò ñ tó 'duu mítí ye tacó yè? Tó 'duu muu to tí nó á bìndi Mbíṛi wálá. ¹⁹ Wò ñò ndâ có tí nó náa Mbíṛi je jì Mòze nó ni gí, <Zi 'duu lá.

Bàkà bangbaya lá.

Zingbà i lá.

'Dè 'vèrè lá.

Te duu mítí ndâ bu lo ta nawu lo.»

²⁰ Káa bìndi bà 'di ndâ có tí nò, 'dakò tí nò gii 'visi có jì Jézù, máa, «Mbe tí ye, ye kpolo tí ndâ có tí nó 'dáá gí 'do gbí 'vii.»

²¹ Káa Jézù gii zeke 'dakò tí nò ngbóó ta líkí'o; bìndi yí gii 'visi có jì yí máa, «'Bí i gbaànjé gboo 'do mì lo gí. Ya gí bà si ndâ i mì lo 'dáá gí gí 'dè, bìndi wò 'ví njè mboo tàkò ndú jì ndâ mbe yè, bìndi Mbíṛi bà ko mboo ndâ i mì lo nò jì wò 'do gbíṛi, wàa wò 'ví gí gí bà ɾu ndi ye.» ²² Káa ta bà 'di có tí nò, gbíro 'dakò tí nò ngé gii zuu gí. Bìndi yí gii co gí sè 'do bà-i-nò ta líkí'o tí wó wálá, tacó ndâ i mì wó ògbù ngé ndii gí, káa bà bè gbí ndú nìkì tí wó lá.

²³ Bìndi Jézù gii zeke'o jèlè yí, bìndi yí gii 'dè có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «Bà ya ndâ mbe kpo-kpò i gí 'bá mì Mbíṛi ká kpolo gí le!» ²⁴ Ta bà 'di có tí nò, muu ndâ mbe tala có mì wó gii ẹre tí gí. Káa yí gii aanga muu wó ká mítí gbèe ña có tí nò, máa, «Áá ndâ 'vii mì ye, bà ya gí 'bá mì Mbíṛi ká kpolo gí le!» ²⁵ Á peteke a bà ndii kècè co gbí gùù ngbàndú co tí bà ya 'duu ñinó ta ndâ kpo-kpò i ká mì wó nó gí 'bá mì Mbíṛi.»

²⁶ Nje ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáá gí gii 'dèe gítí ña có tí nò gí. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «Á má ènò, a 'di ká bà 'de 'válá?»

²⁷ Káa Jézù gii zeke'o tí ndú, bìndi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Á jì ndâ 'duu a pàrà ngùù kpò diigba, káa i mbe kpò Mbíṛi wálá.»

Bà ko mboo ndâ i ñinó náa a jee ndú mí to ta ɾè mì Mbíṛi

²⁸ Bìndi Piyétòrò gii 'bità bà 'dè có jì Jézù, máa, «Káa ze? Nò káa ze jee ndâ i 'dáá gí mí to bìndi ze gii gí kù ɾu ndi lo gí.»

²⁹ Káa Jézù gii 'visi có jì yí máa, «Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, 'bí 'duu gbaànjé mbe jee 'bá mì wó, ta ndâ ná'vindi wó, ta ndâ námì wó, ta ndâ bu wó ta nawu wó, ta ndâ 'vii mì wó, ta ndâ to mì wó, mí to tacó tí ye,

delè tacó tí Banga-Ngú-Có mì Mbíri, ³⁰ náa Mbíri bà je ndâ 'bá, ta ndâ ná'vindí, ta ndâ námi, ta nawuù, ta ndâ 'vii, ta ndâ to á ji 'duù tí nò ta bà me mbè gí bìnidi ndâ ñinó náa yí jee mí to nò wálá nò wálá, à delè bà mèèkè'i tí wó kpónó gí, káa yí bà 'de 'válá ñinó mbe cee lá nò bìnidi ku mì wó gí.

³¹ «Káa ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó kpónó tí ndâ kùro ndâ ka ndú nò kèji gí bà dù tí ndâ ndòngbú 'duù. Bìnidi ndâ ndòngbú 'duù bà dù tí ndâ 'duù kùro.»

Bà ta'ò bà 'dè có mì Jézù gítí o bà gii kònò sé'i mì wó

³² Ta o tí nò, ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó á kpokèji kù ya gí Jèrùzàlémè, káa Jézù ñindi wó ta o tí nò kù nò a i ngéé kùro ndú. Bìnidi nje ndâ mbe tala có mì wó gii dù kaà 'dèè gí. Gúku delè gii zèè ndâ 'duù ñinó mbe kù ru ndi ndú nò 'dáá gí gí.

Káa Jézù gii kaa ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só á gí nje seè ta kpéétí ndú, bìnidi yí gii 'bità bà 'dè có ji ndú gítí i tí nò náa áá kèji gí bà bàkà ta yí nò, ³³ éno máa, «Ndoo kpónó kù ya gí Jèrùzàlémè. Káa kùro bà kpi ngbàngà tí 'Vii-mi-'Dakò ji ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò mbe nibà i mì ndâ Jùdèyà dooko gí. Ndú bà gii waa có ku mítí wó. Bìnidi ndú bà gii je yí ji ndâ 'bí tende ña ndâ 'duù. ³⁴ Ndâ tende ña 'duù tí nò bà gii ño ndi wó, ndú bà gii cù cù mítí wó, ndú bà gii gbí yí, ndú bà gii zì yí gí. Káa ta sili ta'ò bìnidi ku mì wó, yí bà gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.»

Ndâ 'vii mì Zèbidéyò yù gba 'do mì Jézù

³⁵ Ta o tí nò, ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvání, tí ndâ 'vii mì Zèbidéyò, gii gí gí mì Jézù. Bìnidi ndú gii 'dè có ji yí, máa, «Mbe nibà i ji ze, go kuu tí ze éno máa, wò bàkà nambeè ji ze.»

³⁶ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «À gbí njembí yo éno máa, ye 'ví bàkà a ña yè ji yo?»

³⁷ Bìnidi ndú gii 'visi có ji yí, máa, «Si 'bí 'duù gbaanjé 'do gbí òkò tí ze 'ví ki tí wó gbí kù'bi mì lo, wàa 'bí 'duù 'ví ki tí gbí gálì mì lo á gbí ngbàngà mì lo.»

³⁸ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «Yo ñò i tí nò náa yo kù yù nò ni lá. Yo bà ni bà ñjù 'visi tí nò náa ye kèji gí bà ñjù nò gí? Yo bà ni bà ñi ña bà ñiri ngo tí nò náa ye kèji gí bà ñi nò gí?»

³⁹ Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «Ze bà ni bà bàkà ndâ i tí nò 'dáá gí gí.»

Bìnidi Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «'Visi tí nò náa ye kèji gí bà ñjù nò, yo bà ñjù gí. Ngo tí nò náa ye kèji gí bà ñiri nò, yo bà ñi gí. ⁴⁰ Káa ndâ bàndò bà ki tí gbí kù'bi mì ye, ta bàndò bà ki tí gbí gálì mì ye, me ndâ i mì ye tacó bà je ji yo lá. Ndâ bàndò tí nò a ndâ i mì ndâ mbe náa à 'viindi ndú tacó tí ndú sàà gí.»

À dù tí gbolò 'duù kùro ndâ 'duù a i ta bà bàkà nètè ndú

⁴¹ Sè ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù mà gii 'di ndi ña có tí nò náa ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvání 'dè nò, tàkòcò ndú gii kpòlo gítí ndú ngé ndii gí. ⁴² Káa Jézù gii

kili ndú 'dáá gí, bìnidi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo ñò ni gí, máa, ndâ 'duù tí nò náa à kù 'dè có máa ndú a kùro ndâ ña ndâ 'duù tí nò náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò, kù zogo ndú ta wotí. Delè ndâ kpo-kpò 'duù mì ndú si bà wo woò ji ndú lá. ⁴³ Káa a bà du gbí òkò tí yo me go éno lá. 'Duù ñinó ta go bà dù tí gbolò 'duù gbí òkò tí yo tí wó nò, bà dù tí mbe bàkà nètè ndâ ka wó. ⁴⁴ Káa 'duù ñinó tí kùro yo nò bà dù tí bòò mì ndâ ka wó 'dáá gí. ⁴⁵ Tacó à kpétí káa 'Vii-mi-'Dakò, yí gí me tacó wàa ndâ 'duù 'ví bàkà nètè wó lá. Yí gí a i tacó bà bàkà nètè ndâ 'duù, delè tacó bà sì muu ndâ 'duù ta miñi wó.»

'Bí 'dakò tí mbe sú ro á gbí gbata Jérikò

⁴⁶ Ta o tí nò, ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gii gí gí gbí gbata Jérikò. Káa ta o bà ñjè nò mì ndú 'do kà, ndâ 'duù me mbè gii kaa kù ko ndú. Káa ta o tí nò, 'bí 'dakò tí mbe sú ro á mbe kù yù i, ta rè wó a Bàràtíméyò, tí 'vii mì Tíméyò, kù ki tí wó to á seè kpokèji. ⁴⁷ Bàràtíméyò mà gii 'di có éno máa, à nò a Jézù mbe 'do Názàrèti ká kù ndii ta nò nò, yí gii 'bità bà tò kù ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Jézù, 'vii mì Dàvidè, ñò yè ro ye!» ⁴⁸ Bìnidi ndâ 'duù me mbè gii 'bità bà do ta yí éno máa, yí si bà tò kù mí to. Káa ta bà 'di có tí nò, à dù nò a o bà gii zì bà tò kù mì Bàràtíméyò, máa, «Jézù, 'vii mì Dàvidè, ñò yè ro ye!»

⁴⁹ Káa Jézù gii rò tíyò, bìnidi yí gii 'dè có ji ndâ 'duù máa, «Yo tè'é tí wó.»

Bìnidi ndú gii 'dè có ji Bàràtíméyò, máa, «Zèè njembí lo, a gí yaà, yí kù tè'é tí lo.»

⁵⁰ Ta bà 'di có tí nò, Bàràtíméyò gii 'va bongo mì wó náa yí kù gala nò mí to, bìnidi yí gii a gí yaà ya gí mì Jézù. ⁵¹ Bìnidi Jézù gii 'vee yí máa, «Có mì lo gbí njembí lo máa ye 'ví bàkà a ña yè á ji wò?»

Káa yí gii 'visi có ji Jézù, máa, «Mbe nibà i, si ndâ ro ye 'ví njaanga tí.»

⁵² Káa Jézù gii 'dè có ji yí, máa, «Njè nò, tacó bà ùnje mì lo ta njembí lo 'vala wò gí.» Ngé 'do bà-i-nò ndâ ro Bàràtíméyò gii njaanga tí gí, bìnidi yí gii ru ndi Jézù tí kpokèji.

Bà ri Bìnidi-Mbíri gí gbí gbata Jèrùzàlémè

11 Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mà gii dooko gí gbí gbata Jèrùzàlémè gí, si ndú kù ñò muu ndâ gbata Bètífáji ta Bètáníyà, á dè ta 'bí gú náa à kù nì mítí a Gú Mbâ, Jézù gii tuu ndâ 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò, ² máa, «Yo ya gítí ndâ 'bá tí zò náa yo kù ñò ndú zò. Yo bà yee kà ká jé mítí ngbú 'vii-kècè náa 'duù jé o mì pí tí wó lá, náa à ẹre yí gí. Yo 'ví njaanga yí gí tí ji ye. ³ Káa 'bí 'duù má 'vee yo, máa, yo kù bàkà nò a yè wè, yo 'ví 'visi có ji yí éno máa, «A mbe tí ze ká 'dè có ji ze máa ze ya ta yí ji yì. Nètè mì yì kuu ta yí, à má cee gí, yì bà tuu ndi wó gí tí gí.»

⁴ Ndâ mbe tala có mì Jézù náa yí tuu ndú nò gii ya gí bà 'de ngbù 'vii-kècè náa à ẹre yí mí njekèji sè tí kpokèji. Káa si ndú kù gii njaanga yí, ⁵ ndâ 'bí 'duù mbe kù rò tíyò kà gii 'vee ndú máa, «Yo kù njaanga ngbú 'vii kècè tí nò tacó yè?» ⁶ Káa ndú gii 'visi có ji ndâ

'duù tí nò ká go có tí nó náa Jézù 'dè jì ndú nò. Bìndi ndâ 'duù tí nò gii si ndú 'ví njè nó ta ngbú 'viì-kècè tí nò gí.

⁷ Ndú mà gii yee ta yí jì Jézù, ndú gii ki ndâ bongo mì ndú mí pí tí wó tacó wàa Jézù 'ví o mí pí. ⁸ Ndâ 'duù me mbè gii gò ndâ bongo mì ndú mí to tí kpokèjì. Ndâ 'bí 'duù òndi ndú gii ki'viki ndâ kpâ, ndú gii gò míti kpokèjì tacó bà tè duù míti bà ò Jézù gí gbí gbata.

⁹ Bìndi ndâ 'duù òndò mbe tè kùro Jézù nó, ta ndâ 'duù òndò mbe kù ko tàkò wó nó, gii 'bità bà tò kù ta líkí'ò éno máa,

«'Vala ze 'do gbí ndâ vò o! (Òsánà!)

À ùlù yí tí mbe gí ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo!

¹⁰ O tí nó náa 'bí 'viì bìndi bu ndoo Dàvídè bà gí gí bà zogo 'bá tí nó nó bà dù a banga o!

Àá Mbíri, gí 'do gbíri gí bà 'vala ze á 'do gbí ndâ vo-vò o.»

¹¹ Jézù mà gii ò gí gbí gbata Jèrùzàlémè gí, yí gii ndii ngé ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri mì ndâ Jùdèyà. Káa yí mà gii zeke'ò jèlè to tí ndâ i 'dáá gí, ndú gii ya ta ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só gí gbí gbata Bètáníyà sí o ndii gí.

Mû-mbiigá mbe ò lá

¹² Ta 'bí yé, si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù delè ndi ndú 'do Bètáníyà ya gí Jèrùzàlémè, go gii bàkà yí tí kpokèjì. ¹³ Yí mà gii ò 'bí mû-mbiigá 'do me 'dú ta kpâ tí òndò éno, yí gii ne ya gí tà mû tí nò, máa ndâ-'bì-lá yí bà 'de ndo mbiigá. Káa yí mà gii di kà, yí gii 'de gbèe i lá. ¹⁴ Bìndi yí gii je nje míti mû-mbiigá tí nó éno máa, «'Bí 'duù káká'i 'ví zò ndo lo lá.» Ndâ mbe tala có mì wó gii 'di có tí nó náa yí 'dè nò gí.

Jézù ni ndâ mbe mà 'véle gí sè 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri mì ndâ Jùdèyà

¹⁵ Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mà gii yee Jèrùzàlémè gí, yí gii ndii ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri mì ndâ Jùdèyà. Bìndi yí gii 'bità bà ni ndâ mbe kù mà ndâ i, ta ndâ mbe kù si ndâ i 'do kà gí sè. Yí delè gii 'buku ndâ ká'i mì ndâ mbe kù 'visi gùrusù, ta ndâ mbata mì ndâ mbe kù mà ndâ kùlè, 'dáá gí mí to. ¹⁶ Yí gii ò ndâ 'duù tí nó mbe kù tuṛu ndâ i waaka ta gbí ndùgù kà nò 'dáá gí gí. ¹⁷ Bìndi yí gii 'bità bà òndò i jì ndâ 'duù, máa, «À wálá cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, Mbíri máa, «'Bá mì ye a bàndò bà 'deke tí ndâ 'duù 'dáá gí jì ye tí Mbíri? Káa yo gii 'visi tí bàndò bà kili ndâ kpo-kpò mbe ngbà!»

¹⁸ Có tí nó mà gii 'va tí gbí tù ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri ta ndâ kpo-kpò mbe òndò i mì ndâ Jùdèyà, ndú gii 'bità bà pà kpokèjì tacó bà zì Jézù. Káa gúku bà gàà 'bì ndú tí wó gii kpò ndú gí. Tacó ndâ 'duù me mbè tè a i gí tàkò bà òndò i mì wó.

¹⁹ Ta 'dè'ò mì gbèe ò tí nó, Jézù gii njè nó 'do Jèrùzàlémè gí.

Mû-mbiigá tí nó náa Jézù je nje míti nó cì gí

²⁰ Ta dú'ò mì 'bí yé, si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù gii ndii ta nó, ndú gii òndò mû-mbiigá tí nó náa Jézù je nje míti nó cì gí. ²¹ Bìndi mbí Piyétòrò ngé gii 'va tí có tí nó náa Jézù 'dè nó gí. Yí gii 'dè có jì Jézù máa, «Mbe òndò i! Zeke'ò zó gí! Mû-mbiigá tí nó náa wò je nje míti nó cì gí.»

²² Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Yo tee njembí yo míti Mbíri. ²³ Ye kù 'dè có jì yo ta yúco éno máa, 'duù má 'dè có jì 'bí gbolò gú máa, gú tí nó a 'do bàndò mì wó ya gí bà 'va tí wó tà ngo, 'duù tí nó má me kpìiki-kpìiki lá, yí má ùnje gí máa, có tí nó náa yí 'dè nò bà bàkà tí gí, àà bà bàkà jì yí gí. ²⁴ À má éno, wò má yù i 'do mì Mbíri ta bà 'deke tí lo jì yí, ùnje máa Mbíri bà je i tí nó jì wò gí, bìndi wò bà 'de i tí nó gí. ²⁵ Káa ta o tí nó náa wò má kù rò tíyò kù 'deke tí lo jì Mbíri, 'bí vò i má kuu gbí njembí lo gítí 'bí 'duù, wò 'ví je à-cee-gí jì 'duù tí nó, tacó Bu lo tí Mbíri á gbíri 'ví je ta à-cee-gí gítí ndâ vò i mì lo. ²⁶ Káa wò má si có gítí ndâ vò i mì ndâ 'bí ka lo mí to lá, Bu lo á gbíri delè bà si có gítí ndâ vò i mì lo mí to wálá.»

Bà 'vee 'vé gítí rẹ̀ mbe je wotí jì Jézù

²⁷ Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gii òndò ndi ndú káká'i gí Jèrùzàlémè. Káa si yí kù gii òndò nó ta gbí ndùgù 'bá-Mbíri, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò mbe òndò i mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndú gii gí gí mì wó, ²⁸ bìndi ndú gii 'vee yí, máa, «Wò kù bàkà ndâ kpo-kpò seṛè tí nó ta wotí mì òndò yè? A 'di ká je wotí bà bàkà ndú á jì wò?»

²⁹ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Ye kpónò bà 'vee yo ta 'vé gbaànjé cuki. Yo má 'visi có á jì ye gí tàkò 'vé mì ye nò gí, ye 'ví gii òndò 'duù tí nó náa ye kù bàkà ndâ i tí nó ta wotí mì wó nò jì yo. ³⁰ 'Vé mì ye jì yo éno máa: a 'di táánò ká je wotí bà caka tí ndâ 'duù jì Jòvání? A Mbíri wèè, a ndâ 'duù ká je wotí tí nó jì yí? Yo òndò 'duù tí nó jì ye má kózò gí.»

³¹ Káa ndú gii 'bità bà 'viiki gbí có tí nó gbí òkò tí ndú, máa, «Ndoo má 'dè có éno máa, Jòvání 'de wotí tí nó 'do mì Mbíri, yí bá gii 'vee ndoo éno máa, káa tacó ye káa ndoo ùnje gítí ndâ i tí nó náa yí kù bàkà nó lá?»

³² Káa delè gúku bà gii 'visi có jì yí éno máa, Jòvání 'de wotí tí nó 'do mì ndâ 'duù gii kpò ndú gí, tacó ndâ 'duù 'dáá gí ùnje gí máa, Jòvání táánò a mbe 'dòkò có mì Mbíri. ³³ Tacó éno ndú gii 'visi có jì Jézù, máa, «Ze òndò bà lá.»

Bìndi Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «À má éno, ye delè bà òndò mbe je wotí bà bàkà ndâ i tí nó jì ye nò jì yo wálá.»

Jézù lòkò'bò có gítí ndâ 'bí mbe bàkà nèté

12 Ta o tí nó, Jézù gii 'bità bà 'de có jì ndâ 'duù gbí lòkò'bò éno máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii òndò jì mû-nèbítì mì wó, yí gii bàkà ndùgù gí tàkò, yí gii duu gùù bà pee nèbítì mí gbí, yí gii duu cèléngé mí gbí. Bìndi yí gii kaa ndâ 'bí 'duù mí gbí, máa, ndú

bàkà nèté gítí nèbítì mì yì, wàa ndâ yí 'ví njèè gbí i 'do gbí njí go ñinó náa à tí nó ta ndú. Ndú mà gii 'vii có ta ndú cee gí, yí gii njè nó ya gí gbí tende muu to.

² «O bà kili ndâ i 'do gbí njí mà gii gí gí, mbe njí tí nó gii tuu 'bí bòò mì wó gbaànjé ji ndâ 'duù tí nó mbe kú bàkà nèté gbí njí mì wó nó tacó ndâ bà i ñinó wó.

³ Káa ndâ mbe nèté tí nó gii zèè bòò tí nó, ndú gii gbí yí, bìndi ndú gii mòkò yí 'do gbí njí gí sè ta kùnga 'bí wó. ⁴ Mbe njí tí nó gii tuu 'bí bòò mì wó káká'i. Káa ndâ mbe nèté tí nó gii gbí muu wó di gí. Ndú delè gii bàkà ndâ i-nò mí tí wó me gbolò. ⁵ Mbe njí tí nó mà gii tuu bà ta'ò bòò mì wó, ndâ mbe nèté tí nó gii zì yí gí. Sè ndâ 'bí tú mì mbe njí tí nó náa yí gii tuu ndú bìndi ñinó, ndâ mbe nèté tí nó gii gbí ndâ 'bí gbí-gbì, ndú gii ziki ndâ 'bí ziki-ziki. ⁶ Sè 'duù mì wó gii dù ká gbaànjé, náa yí gii tuu ji ndú tí ndòngbú 'duù, a gbèè 'vii mì wó náa yí zè yí ñikí ta njembí wó gbaànjé, ta bà koro có éno máa, ndú bà te duù mí tí 'vii mì yì nó gí.

⁷ «Káa ndâ 'duù tí nó mà gii ñò 'vii mì 'dakò tí nó kèji, ndú gii toko có gbí òkò tí ndú, máa, «Ñizó a mbe mbelè tí nó ká kèji zò. Ndoo zì yí gí, tacó wàa mbelè tí nó 'ví dù tí ñinó ndoo.» ⁸ Ndú bà-i-nò gii kili mí tí 'vii tí nó, ndú gii zì yí gí. Bìndi ndú gii ja ku wó gí sè 'do gbí njí.

⁹ «Mbe njí tí nó kpónó bà bàkà a ña yè? Yí bà ziki ndâ mbe nèté tí nó gí, bìndi yí gii kaa ndâ 'bí ngú mbe nèté mí gbí njí tí nó. ¹⁰ Yo 'deke có tí nó gbí wáràgà mì Mbíri nó lá? Có tí nó máa,

«Dí tí nó náa ndâ mbe bì 'bá bè gí nó ká gí tí kpédélé dífì bà sè tà 'bá;

¹¹ ñinó a i ñinó náa a Mbe tí ndoo ká bàkà , káa nje ndoo 'dèè gítí bà zeke gí.»

Yo jé 'deke có tí nó lá?»

¹² Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò mbe ñibà i, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdèyà mà gii 'di lòkò'bò tí nó, ndú gii ñò ni gí máa, Jézù kú lòkò'bò có tí nó a i gítí ndâ yì. Káa gúku bà zèè yí gii kpò ndú gí, tacó ndâ 'duù ta o tí nó me mbè. Tacó éno, ndú gii njè nó si yí mí to.

Bà gò i mì ndâ Jùdèyà ji Ngáágbá gba mì ndâ Ròmánò

¹³ Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò mbe ñibà i, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdèyà gii tuu ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbe kú kpòlò tí tàkìlì mì ndú ta ndâ 'bí mbe kú tè gí tàkò có mì Éródè tacó bà zèè ngo nje Jézù. ¹⁴ Ndâ 'duù tí nó gii 'vee Jézù, máa, «Mbe ñibà i, ze ñò ni gí máa, wò a mbe 'dè yúco, wò cì gúku tí 'bí 'duù gbaànjé lá, wò delè 'vee bà éno máa, ñinó a gbolò 'duù, káa ñinó a lúkúfà 'duù nó, jé lá. Wò kú ñibà có mì Mbíri ji ndâ 'duù 'dáa gí ká ta njembí lo gbaànjé. Wò koro có máa, a yúco tacó tí ndoo tí ndâ Jùdèyà bà gò i ji ngáágbá gba mì ndâ Ròmánò? Ze gò i ji yí, wèè, ze gò lá?»

¹⁵ Káa Jézù gii ñò ni gí máa, ndâ 'duù tí nó gí gí yí ta ngiñò. Tacó éno, yí gii 'visi có ji ndú máa, «Yo kú 'dè ngo muu có ji ye tacó yè? Yo tala bà tù ña gúrúsù tí nó á mì yo nó ji ye, wàa ye 'ví ñò gí.»

¹⁶ Ndú mà gii tù 'bí ña gúrúsù mì ndú nó gbaànjé, náa ndú kú ni mí tí a ñinó, ji Jézù gí, Jézù gii 'vee ndú,

máa, «À ka mí gbí gúrúsù mì yo nó a cè kózò tí 'di nó?»

Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «À ka a cè kózò tí ngáágbá gba mì ndâ Ròmánò.»

Yí gii 'vee ndú káká'i máa, «Káa à cu mí gbí nó a rẹ 'dí?»

Káa ndú gii 'visi có ji yí, máa, «À cu a rẹ ngáágbá gba mì ndâ Ròmánò.»

¹⁷ Bìndi Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Yo dele ndi ndâ i mì ngáágbá gba mì ndâ Ròmánò ji ngáágbá gba mì ndâ Ròmánò, wàa yo 'ví dele ta ndâ i mì Mbíri á ji Mbíri.» Bìndi nje ndú 'dáa gí gii 'dèè gítí có mì Jézù nó gí.

Bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú

¹⁸ Bìndi ndâ 'bí ña ndâ Jùdèyà mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá, ta rẹ ña ndú a ndâ Sàdúkáyò, gii 'vee Jézù máa, ¹⁹ «Mbe ñibà i, Mòze cu ji ze mí gbí wáràgà mì wó máa, 'duù má kò ñi, káa ku gii je yí si ndú jò ta ñi tí nó lá, ná'vindí 'duù tí nó 'ví zèè 'bí nawù ku bìndi wó, tacó bà jò rẹ ná'vindí wó. ²⁰ Káa ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'vii-'dakò náa nawu ndú jò ndú ta bà muu ndú vò-nje só gii kò ñi, bìndi ku gii je yí si ndú jò ta ñi tí nó kálásè. ²¹ 'Bí ná'vindí ku tí nó gii zèè 'bí nawù ku á bìndi wó. Ndú delè gii jò ta ñi tí nó lá, bìndi yí gii cee gí. Bà ta'ò 'duù gii zèè 'bí ñi tí nó, káa ndú delè gii jò ta yí lá. ²² 'Duù ñinó má zèè 'bí ñi tí nó á bìndi ku ná'vindí wó, yí cì ká sínò; 'duù ñinó má zèè 'bí wó, yí cì ká sínò, kpòò yee tí o tí nó náa ndâ 'vii-'dakò tí mò vò-nje só gbí yì mì nawu ndú 'dáa gí gii tè rì á cikii gbèè ñi tí nó gbaànjé-gbaànjé 'dáa gí, ku delè gii ruka ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáa gí, káa gbèè 'duù á 'do gbí òkò tí ndú mbe jò ta yí wálá. Bìndi ñi gii cì tí ndòngbú 'duù gí tàkò ndú. ²³ À má ta o bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú wúnò, ndú má gii 'vala ndi ndú gí, ñi tí nó bà gii du tí ñi mì 'di á 'do gbí òkò tí ndú? Tacó ndú 'dáa gí kò yí gí.»

²⁴ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «À nó me nderè bà giri'o mì yo ká nó lá? Náa yo 'di tí ta gbí ndâ có tí nó náa à cu mì Mbíri nó lá nó? Yo delè gii ñò tí ta wotí mì Mbíri ni lá nó! ²⁵ Tacó bìndi bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, ndâ 'dakò ta ndâ ñi káká'i bà kò tí ndú wálá, tacó ndú bà gii du go ndâ basilì mbe kú nó tú mì Mbíri.

²⁶ «Káa à má gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, yo 'deke có gítí bè'i tí nó mbe kú doo nó gbí wáràgà mì Mòze lá? Mbíri ta o tí nó gii 'dè có ji Mòze máa, «Ye a Mbíri mì Àbiráámò, ye a Mbíri mì Ízákò, ye a Mbíri mì Jákóbè.» ²⁷ Káa ndâ Àbiráámò, ta Ízákò, ta Jákóbè cì sàà si à dooko gítí bà jò Mòze kálásè. Káa Mbíri gii 'dè có tí nó ji Mòze tacó bá tubà éno máa, ndú kú 'vala kálásè. À má éno, Mbíri me Mbíri mì ndâ ku lá. Yí a Mbíri mì ndâ 'válá. Káa có mì yo máa, 'válá bìndi ku wálá nó, co ngé to gí.»

Kpóló-kpòlò có gbí òkò tí ndâ có mì Mbíri 'dáa gí

²⁸ Bìndi 'bí gbolò mbe ñibà i mì ndâ Jùdèyà mbe kú sè tù wó ta o tí nó gítí bà tò kponje mì ndâ Jézù ta ndâ

ka wó, má gii 'di ndâ bà 'visi có mi Jézù ji ndú 'dáá gí ká dú, yí gii 'vee Jézù máa, «Kpóló-kpolo có gbí òkò tí ndâ có mi Mbíri 'dáá gí a có ngàyi?»

²⁹ Káa Jézù gii 'visi có ji yí, máa, «Nìno a có mi Mbíri mbe kpolo có tí ndâ 'bí có mi wó 'dáá gí:

«Yo sè tù yo, ákoo ndâ Ìziriyéli.

Mbe tí ndoo tí Mbíri ká gbaànjé.

³⁰ Yo zè Mbe tí yo tí Mbíri mi yo níki ta njembí yo gbaànjé,

ta lílì yo gbaànjé,

ta bà koro có mi yo gbaànjé,

ta wotí mi yo 'dáá gí.»

³¹ «'Bí kpóló-kpolo có mi Mbíri a nìno, máa,

«Wò 'ví zè ndâ 'bí ka lo níki ká go nìno náa wò kù zè ta 'dóo tí lo níki maa nò.»

'Bí có mi Mbíri káká'i mbe me gbolò ndii ndâ có tí nò sósò'ò nò gí wálá.»

³² Mbe nìbà i tí nò gii 'visi có mi Jézù máa, «Wò 'dè a yúco, Mbe nìbà i. Có mi lo náa wò 'dè éno máa, Mbíri ká gbaànjé, 'bí Mbíri bìndi wó káká'i wálá, à káa yí nò, a cèe yúco. ³³ Bà zè yí níki ta njembí 'duu gbaànjé, (ta kóró-koro có mi 'duu gbaànjé,) ta wotí mi 'duu 'dáá gí, ta bà zè 'bí ka tí níki á go bà zè 'dóo tí 'duu níki, a ndâ kpóló-kpolo có mbe ndii ndâ bà doo ngúwu ndâ nò ta ndâ bà waa mbelè ji Mbíri gí.»

³⁴ Jézù má gii nò éno máa, bà 'visi có mi 'dakò tí nò a bà 'visi có mi mbe 'di gbí-o, yí gii 'dè có ji yí máa, «Wò me 'dú 'do tí 'bá tí nó náa Mbíri kù zogo nó lá.»

'Do bìndi nìno, 'bí 'duu káká'i mbe gii yeeke tí wó ta bà 'vee gbí nje Jézù wálá.

Bìndi-Mbíri me káa 'viì mi Dàvidè cuki lá, yí delè a mbe tí Dàvidè

³⁵ Ta o tí nò si Jézù kù nìbà i ji ndâ 'duu á gbí ndùgù 'bá-Mbíri, yí gii 'vee ndú máa, «Ndâ kpo-kpò mbe nìbà i mi ndâ Jùdéya kù 'dè có máa, Bìndi-Mbíri a 'viì mi Dàvidè ta kpokèji ngàyi? ³⁶ Á sè a Dàvidè táánò ta nje wó ká kò-kò ta wotí mi Bèri-mi-Mbíri, máa,

«Mbíri 'dè có ji Mbe tí ye máa,

«Kí tí lo gbí kù'bì mi ye di tí o tí nó náa ye bà gii bàkà ndâ ku'dì mi lo tí ndâ i-tà-tàmà mi lo,» nó.»

³⁷ «Káa Dàvidè ta nje wó má kù nì mítí Bìndi-Mbíri a «Mbe tí ye,» Bìndi-Mbíri bà gii dù tí 'viì mi Dàvidè ta nja kpokèji ngàyi?»

Káa ndâ 'duu me mbè gii sè tù tí có tí nò ta pétékè tàkòcò ndú, wàa yí 'ví 'dè ta gbí có tí nò ngbàrángà'i ji ndâ yì.

Jézù ñonoko ndâ kpo-kpò mbe nìbà i mi ndâ Jùdéya

³⁸ Si Jézù kù nìbà i ji ndâ 'duu, yí gii kpo-gbí-tà-tù ndú máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ kpo-kpò mbe nìbà i mi ndâ Jùdéya mbe kù dù ta go bà yuu ndâ banga bongo, ta go bà si ndâ 'duu 'ví te duu mítí bà 'vee ndú á go bà 'vee ndâ gba ta ndi tí ndâ bàndò 'véle. ³⁹ Ndú má ya gítí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéya gí bà ùlù Mbíri tacó bà ùlù Mbíri, ta ndâ kpo-kpò bàndò bà kili ndâ 'duu gí

bà zò i, à tí ndú delè káa go bà ki tí ndú pí ndâ kpédélé mbata tí nó náa à paka mí kùro ndâ 'duu nò. ⁴⁰ Ndú zò ndâ i mi ndâ nawù ku mii gí. Ndú kù bàkà tí ndú tí ndâ tó 'duu ta 'verè bà dù kù ùlù Mbíri too yé, ta ri, too yé, ta ri, káa Mbíri bà waa có mítí ndú ta wotí ká tí .»

Bà gò i mi 'bí nawù ku

⁴¹ Káa si Jézù kù ki tí wó á seè bàndò bà gò i mi ndâ 'duu ji Mbíri á gbí ndùgù 'bá-Mbíri, yí gii nò ndâ 'duu me mbè kù gò i. ⁴² Mâ gii zeke'o, 'bí nawù ku tí mbe yé gí gí bà gò ndâ nji gùrúsù sósò'ò, náa à má toko ndú, ndú bà gí tí gírísì gbaànjé. ⁴³ Jézù má gii nò i tí nò náa nawù ku tí nò bàkà nò, yí gii tè'é tí ndâ mbe tala có mi wó. Bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, nawù ku tí nò tí mbe yé nò, gò i me gbolò ndii ndâ 'duu 'dáá gí. ⁴⁴ Tacó ndâ mbe kpo-kpò i gò káa nje mèlè ndâ i tí nó náa à kuu mi ndú nò. Káa nawù ku tí nò, tí mbe yé ta 'bí i mi wó wálá nò, gò 'dáá nò a làmbu nìno náa yí kù lè mítí nò.»

Jézù 'dè có gítí o bà gii ki'viki 'bá-Mbíri

13 Si Jézù kù co 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri gí sè, 'bí mbe tala có mi wó gbaànjé gii zeke 'bá-Mbíri, bìndi yí gii 'dè có ji yí máa, «Zeke'o zó gi, Mbe nìbà ! A nja ndâ kpo-kpò dí yé náa a bì ta ndâ 'bá tí zó ká zó!»

² Káa Jézù gii 'visi có ji yí máa, «Wò wálá nò ndâ kpo-kpò 'bá tí zó gí? Gbèe dí bà gii dù pí ka wó wálá. À bà gii ki'viki ndú lú'bú-lú'bú gí to.»

³ Jézù gii ya gí pí Gú Mbâ, bìndi yí gii ki tí wó tù gbíro wó mò gítí 'bá-Mbíri. Bìndi ndâ Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì, ta Àndèréyà, gii 'vee yí si ndú ta kpéétí ndú máa, ⁴ «Nì o bà bàkà tí mi i tí nò ji ze. Ze bà nò o bà bàkà tí mi ndâ i tí nò ni mítí yè?»

Jézù 'va-gbí-tù ndâ tú mi wó á gítí o bà gí ndòngbú o

⁵ Bìndi Jézù gii 'bità bà 'dè có ji ndú, máa, «Yo kpolo tí yo, tacó wàa 'bí 'duu 'ví eendi yo lá. ⁶ Tacó ndâ 'duu me mbè bà gii waaka có ta rè ye; 'duu nìno bà dù káa o gí yaà máa, «Ye a yí». Ndú bà gii eendi ndâ 'duu me mbè.

⁷ «Káa yo má 'di có ndâ kpo-kpò gó, ta ndâ bà fiini có gítí ndâ kpo-kpò gó, yo 'ví cì gúku lá, tacó ndâ gó tí nò 'dáá gí bà gò tí gí, káa ndòngbú o kálásè. ⁸ Tacó ta o tí nò ndâ 'duu 'do muu to kè'bí bà kaa ya gí bà tè ndâ 'bí ka ndú ta gó. Ndâ kpo-kpò gba bà gii tè ndâ 'bí ka ndú ta gó. To bà gii tanga tí, tí ndâ bàndò me mbè. Ndâ 'duu bà gii zò go. Káa ndâ i tí nò 'dáá gí káa bà 'bità gó-káyì sínò.

⁹ «Káa yo 'ví kpolo tí yo, tacó ndâ 'duu bà gii ya ta yo gí gbí ngbàngà mi ndâ Jùdéya. Áa bà gii gbì yo ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéya gí bà ùlù Mbíri; yo bà gii rò tíyò á kùro ndâ kpo-kpò tùu, ta ndâ kpo-kpò gba á muu ye. Yo bà gii 'vanda ndi ndâ có tí nó táánò náa yo 'di 'do gbí nje ye nò. Yo delè bà gii 'dè có gítí ndâ i nìno náa yo táánò nò ye kù bàkà ndú nò. ¹⁰ Káa yo kpédélé'i bà ma a Banga-Ngú-Có mi ye á ji ndâ 'duu á muu to tí nó 'dáá gí má kózò gi.

¹¹ «Ta o tí nò, à má kù zèè yo ya tí gí gbí ngbàngà, yo 'ví si bà yeeke tí yo ta bà koṛo có máa, yo bà 'dè mí kà a có yè wè nò mí to; yo 'ví 'dè káa ṛa có ṛinó mbe gí gí gbí muu yo nò. Tacó ta o tí nò à me yo ká kù 'dè có lá, a Bèri-mi-Mbíri ká bà 'dè có.

¹² «Ta o tí nò, ndâ 'duù bà sì tàmuu ndâ ná'vindí ndú ji ku, bu 'viì bà sì tàmuu 'ví mì wó ji ku, ndâ 'viì bà gii sogo ndâ mbe jò ndú, ndú delè bà gii sì ndú ji ku;

¹³ delè ndâ 'duù bà gii sogo yo tacó tí ye. Káa 'duù ṛinó mbe zèè njembí wó yee tí ndòngbú ndâ i tí nò ká bà 'de 'vala ṛinó mbe cee lá nò.

¹⁴ «Káa ta o tí nò, yo má ṛò ndâ vò 'duù kù gbètèkè 'bá-Mbíri nó, (mbe kù 'deke i tí nó 'ví 'di gbí éno máa), ndâ 'duù Jùdèyà 'ví ì ngèlè ya gí pí ndâ nja-njà gú.

¹⁵⁻¹⁶ Ndâ i tí nò má gbo yo mítí 'bí bàndò, yo 'ví dele ndi yo ya gí 'bá tacó bà kaa ndâ i mì yo lá. ¹⁷ Káa a ṛa vò pá yè ká tí ndâ mbe nakáyi, ta ndâ niì ṛinó náa ndâ 'viì mì ndú nje kí gbí ndâ o tí nò ká éno! ¹⁸ Yo 'deke tí yo ji Mbíri máa, i tí nò 'ví bàkà tí me ta bèmbíli lá. ¹⁹ Tacó gbí ndâ sili tí nò, ndâ 'duù bà gii mbu ṛa 'bí bà mbu ndò ta ṛa jé mbe bàkà tí lá 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó mì Mbíri di tí kpónó, delè ta ṛa káká'i bà bàkà tí wálá. ²⁰ 'Dóó Mbe tí ndoo tí Mbíri táánò má ja tí ndâ sili tí nò gí to lá, gbèè 'duù bà dù wálá. Káa yí ja tí ndâ sili tí nò a i tacó tí ndâ 'duù tí nó náa yí ṛuka ndú gí nò.

²¹ «À má éno, 'bí 'duù má gii 'dè có ji yo, máa, «Yo zeke'o gi, Bindi-Mbíri kuu nò!» wálá máa, «Yo zeke'o, yí zò!» yo 'ví ùnje gítí lá. ²² Ta o tí nò ndâ sú bindi-Mbíri, ta ndâ sú mbe 'dòkò có mì Mbíri bà oloko kù bàkà ndâ i, ta ndâ seṛè, tacó bà gii kpokèji mì ndâ 'duù tí nó náa Mbíri ṛuka ndú gí nó, náa ndú má 'de kpokèji gítí ndú gí nò.

²³ «A má éno, yo kpolo tí yo, tacó ye kpo-gbì-tà-tù yo gítí ndâ i tí nó bà gii bàkà tí nó 'dáá gí, gí.

²⁴ «Káa gbí ndâ sili bindi ndâ vo-vò o tí nò, ṛo ṛi bà gii 'di gí, pí bà gii tòngbaà wálá, ²⁵ ndâ yii bà gii 'duku gí to 'do gbíri, ndâ i gbíri 'dáá gí bà gii ngaka tí ndú.

²⁶ Bindi ndâ 'duù bà gii ṛò 'Viì-mi-'Dakò kù gí co gbí ndâ kùlù mù ta di gbí tí wó, kù tòngbaà ngbézè-ng-beze-ngbézè. ²⁷ Bindi yí bà gii tuu ndâ basili mì Mbíri cee muu to tí nó 'dáá gí, gí bà kili ndâ 'duù ṛinó náa Mbíri ṛuka ndú gí nó 'do gbí ndâ gulú-gulù to yee tí gulú-gulù ṛi.

²⁸ «Yo kpolo ṛo yo mítí mû-mbiigá, ta o tí nó náa yí má kù tù ngú dó kpâ, yo ṛò ngé ni gí máa, bèmbíli dooko jé'déé gí. ²⁹ Go éno delè, ta o tí nó náa yo má ṛò ndâ i tí nó náa ye 'dè có gítí ndú nó kù bàkà tí, yo 'ví koṛo muu yo éno máa, o bà gí 'Viì-mi-'Dakò dooko gí.

³⁰ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco, máa, ndâ i tí nó 'dáá gí bà bàkà tí kùṛo bà miì ndâ 'duù tí nó kpónó mbe kù 'vala muu to tí nó nó gí. ³¹ Ndâ gbíri ta to tí nó bà miì gí, káa ndâ có mì ye bà miì wálá.

³² «Káa à má gítí ndâ 'dóó ṛi tí nò, ta 'dóó o tí nó, gbèè 'duù mbe ṛò ni wálá, kpèti káa ndâ basili mbe kù nò tú mì Mbíri á gbíri, kpèti káa 'Viì-mi-Mbíri, gbèè 'duù jé mbe ṛò ni wálá. À káa Bu ye cuki ká ṛò ni. ³³ À má éno, yo dù tí zò'o. Yo 'ví kpolo tí yo, tacó yo jé gí bà ṛò máa, o tí nó bà gí ta o ngàyi wè, nò wálá. ³⁴ O tí nó

bà gí go 'duù mbe ya gí muu ṛà nó. Yí ṛè nó 'do 'bá si ndâ i mì wó á ji ndâ bòò mì wó, máa ndú 'ví kpolo tí ndú, bòò ṛinó ká ta bà nètè mì wó, 'bí ká ta ṛindi wó. Bindi yí gii 'dè có ji mbe kpolo tí njekèji máa, yí dù tí zò'o. ³⁵ À má éno, yo dù tí zò'o, tacó yo ṛò o tí nó náa mbe 'bá bà gí tí nó ni lá. Yí bà gí si ndâ 'duù á njewu? Yí bà gí ta kpo-gbì'o? Yí bà gí ta bà kò-kò mì ngùù? Yí bà gí si yé kù wèlè tà ṛi? ³⁶ Yí má yee kpàtàràkà gí, yí 'ví 'de yo á tí zò'o. ³⁷ Có tí nó náa ye 'dè ji yo nò, ye 'dè ji ndâ 'duù 'dáá gí: «Yo dù tí zò'o!»

Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà pà kpokèji gítí bà zèè Jézù

14 Ta o tí nò sè sili ká só gítí o bà bàkà tàkii o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìriyèli-mi-Mbíri, ta tàkii bà ci 'Dè-kò. Ndâ Kùṛo ndâ bu-Mbíri ta ndâ kpo-kpò mbe niì bà i mì ndâ Jùdèyà kù gii pà kpokèji bà zèè Jézù á tàbèngii tacó bà zi yí. ² Ndú jè ta bà zèè yí gbí ngbà tacó ndú kù cì gúku máa, ndâ yí má zèè yí gbí ngbàà ṛi á ta gbolò o tí nó, ndâ 'duù bà bàkà wo.

'Bí niì toṛo bàà mítí Jézù gbí gbata Bètaniyà

³ Ta o tí nò si Jézù kù zò i gbí gbata Bètaniyà á 'bá mì 'bí 'dakò ta ṛè wó a Simónè, náa à kù ni mítí wó a «mbe cì,» 'bí niì gii gí ta banga pó bàà náa à ṛònòkò ta 'bí ṛa banga pó i ta ṛè a nàràdi gbí dúlàngà. Bindi niì tí nò gii kù miṛi dúlàngà bàà tí nò gí, yí gii yee bàà tí nò 'dáá gí mítí muu Jézù. ⁴ Káa ndâ 'bí 'duù ṛinó mbe ṛò i tí nò náa niì tí nò bàkà nò gii 'bità bà 'dè ngùṛù-ngùṛù có go'i ta kpo tàkòcò gítí niì tí nò, máa, «À kpónó volo gbí bàà tí nò tacó yè? ⁵ Áá kùtáá bà si pó bàà tí nò á ta gbolò gùrúsù ndii dinári 300 gí, wàa à 'ví ko ta ndâ mbe yè.»

⁶ Jézù mà gii 'di có tí nò náa ndâ 'duù tí nò kù fiini nò, yí gii tè ṛo wó gítí ndú. Bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo si niì tí nò mí to. Yo kù pèè mbí wó tacó yè? Yí bàkà ji ye a banga i. ⁷ Ndâ mbe yè ta o 'dáá gí kuu gbí òkò tí yo. Go bà bàkà nambeè ji ndú má kuu tí yo, yo bà bàkà ta o mì yo mbe niì tí yo gí. Káa à má gítí ye, yo bà 'de ye ta o 'dáá gí wálá. ⁸ Yí bàkà nò a bà woti ṛindi wó. Yí toṛo nò a bàà bà duu ye mítí ye. ⁹ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, bàndò náa à má ma Banga-Ngú-Có mítí muu to tí nó gí, à delè bà koṛo có tí niì tí nó ta bà dità i tí nó náa yí bàkà nó gí.»

Júdà ba ngbù Jézù

¹⁰ Bindi Júdà Ìsikàriyótè, tí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì Jézù muu 'bi-nje só, gii ṛè nó ya gí mì ndâ Kùṛo ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà, tacó bà ba ngbù Jézù ji ndú. ¹¹ Ta bà 'di có tí nò, tàkòcò ndâ Kùṛo ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà gii peteke gítí Júdà ngé ndii gí. Bindi ndú gii ci yí máa, ndâ yí bà ko mboo nètè mì wó nò ji yí ta gùrúsù. Bindi Júdà gii delè ndi wó ya gí bà pà tò kpokèji bà zèè Jézù ji ndú.

Bà 'viindi tí gítí gbolò o bà ci i

¹² Káa ta o bà 'bità ndâ sili mì gbolò o bà bàkà tàkii mì ṛi bà ci 'Dè-kò, si à waa mbelè 'viì-rómbo gítí o bà

bàkà tàkìlì mì bà Ndii-ta-muu-ndâ-Ìzìriyèlì-mì-Mbírì gí, ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí gítí bàndò ñinó náa mbe níkí tí wó, tacó wàa, ndâ yí 'ví ya gí bà 'viindi ji ndâ yí ta ndú tacó bà zò i-cí-ci mítí .¹³ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú ta bà tuu ndâ 'duù sósò'ò 'do gbí òkò tí ndú, máa, «Yo ya gí gbí gbata; yo má yee kà, yo bà 'de 'bí 'dakò kù te ngo gbí kárà; yo 'ví ru ndi wó. ¹⁴ 'Bá tí nó náa yí bà rì gítí nó, yo 'ví ya gí bà 'vee mbe 'bá tí nó, máa, «A mbe ñbà i ká tuu ze máa, ze gí gí bà 'vee wó máa, 'bá wíri tacó tí ngòó, tacó wàa, ndâ yí 'ví gí gí bà zò i-cí-ci mí tà á ta ndâ mbe tala có mì yí wè?»¹⁵ Bìndi yí bà túbà gbolò soṛo náa à 'viindi bàndò mí kà sàà gí ji yo. Nò gí, yo 'ví bàkà i-zó-zò mí kà á ji ndoo.»

¹⁶ Ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii ñjè nó ya gí gbí gbata, ndú gii 'de ndâ i kà jé ká go có tí nó náa yí 'dè ji ndú nò. Bìndi ndú gii 'viindi ndâ i-cí-ci kù ù ta ndi wó.

Ndòngbú bà zò i mì Jézù

¹⁷ 'Dè'o mà gii gí gí, ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só gii ya gí gbí gbata tí 'bá tí nó náa à 'viindi tà'i mítí kù ù ta ndi ndú nò. ¹⁸ Káa si ndú kù zò i, Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúco, máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo bà gii ba ngbù ye gí. 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo mbe kù zò i ta ye kpónó gbí ká'i.»

¹⁹ Ta bà 'di có tí nó ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáá gí gii dù zuku-zúkùù. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee yí gbaànjé-gbaànjé, máa, «À 'ví dù a ye? À 'ví dù a ye?»

²⁰ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «A 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo a muu'bi-nje só nò. 'Bí 'duù mbe kù too yâ ta ye 'do gbí gbèe ká'i. ²¹ Ìyoo. À dú káa yúco, 'Vii-mi-'Dakò bà gii ya gí nje ku mì wó á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mí Mbírì sàà éno máa, yí bà gii cì gí nò gí. Káa 'duù tí nó mbe ba ngbù 'Vii-mi-'Dakò nó ká bà gii mbu . À ngbá níki táánò káa bà jò yí lá.»

²² Káa si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kálásê kù zò i, yí gii je kù kò, bìndi yí gii ùlù Mbírì, yí gii kí'viki gbí kù kò tí nó, bìndi yí gii kaa ji ndâ mbe tala có mì wó, bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo je , ñinó a dii ye.»

²³ Bìndi yí gii zèè 'visì nèbìtì, yí mà gii ùlù Mbírì gí, yí gii je ji ndâ mbe tala có mì wó, ndú 'dáá mà gii ñjù gí, yí gii 'dè có ji ndú máa, ²⁴ «Ñinó a mbelè ye, tí mbelè bà ñjù mùkà mì Mbírì, áá bà yee to tacó tí ndâ 'duù me mbè. ²⁵ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco, máa, ye káká'i bà ñjù i ta yo wálá yee tí rì ngú bà ñjù mì ndoo ta ndoo á gbí 'bá tí nó náa Mbírì kù zogo nò.»

²⁶ Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mà gii cè cè á bìndi i-zó-zò gí, ndú gii ñjè nó kù ya gí pí Gú Mbâ.

²⁷ Káa si ndú a muu nó á kpokèjì, Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo bà gii 'vaaka 'do tí ye, á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «Ye bà gii gbì mbe gbà rómbo, bìndi ndâ rómbo bà gii 'vaaka gí,» nò.

²⁸ Káa kpètí ká éno, ye bà gii ya gí kùro gí bà ùndi yo mí Gàllíyà á bìndi bà 'vala ndi ye á 'do gbí muu'dú ye.»

²⁹ Káa Piyétòrò gii 'visì có ji yí, máa, «Kpètí sè ndâ 'bí 'duù 'dáá má oloko 'do tí lo gí, ye jé gí bà o 'do tí lo wálá.»

³⁰ Káa Jézù gii 'visì có ji Piyétòrò, máa, «Ye kù 'dè có ji wò ta yúco, máa, wúnó ta bèbilí tí nó, á kùro bà kò-kò mì ngùu ta bà só, wò bà 'boo ye ta bà ta'ò.»

³¹ Káa Piyétòrò gii 'visì có ji Jézù ta njembí wó gbaànjé, máa, «A kpètí má káa ku, à níki éno máa ku tí nó 'ví zi káa 'dóo ye gí, á co tí bà o 'do tí lo mì ye.» Bìndi sè ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù 'dáá gí gii 'dè ji yí káa gbèe ña có mì Piyétòrò nò.

Jézù ya gí Jètisèmánè

³² Bìndi ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mà gii yee gbí 'bí lãmbu wúngbò jilì náa à kù ni mítí a Jètisèmánè, Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Yo dù nò, wàa ye 'ví ya gí bà 'deke tí ye ji Mbírì.»

³³ Bìndi yí gii ruka ta yí 'do gbí òkò tí ndú káa ndâ Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvání. Ndú mà gii yèè ta ndú gí ndii 'do tí sè ndâ 'bí ka ndú gí, gbí dii wó gii dù kù me máákà, delè tàmuu wó gii 'bità bà ji gí. ³⁴ Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó tí nó ta'ò nò náa yí ru-ka ndú nò, máa, «Sé'i yè gbí njembí ye dè gí mì ku. Yo dù bà-i-nò, wàa yo 'ví kpolo tí yo.»

³⁵ Bìndi yí mà gii yèè ndi wó 'do tí ndú á gí ndii gí, yí gii 'bu gbíro mí to, bìndi yí gii 'bità bà 'deke tí wó ji Mbírì, máa, 'bí kpokèjì má kuu, yí 'ví ndo co tí 'do kùro o tí nó kù gí nó gí. ³⁶ Máa, «Ábá, áá Bu ye, kpokèjì gítí ndâ i 'dáá gí kuu mì lo. Si ye mí nje gbolò vò có tí nó náa à bà gii waa mítí ye nó lá. Káa wò 'ví me éno 'do ká gbí 'dóo có mí lo gbí muu lo, me 'do gbí có mì ye lá.»

³⁷ Bìndi yí mà gii dele ndi wó gí mì ndâ mbe tala có mì wó tí nó ta'ò nó, yí gii 'de ndú tèrì gí. Bìndi yí gii 'dè có ji Piyétòrò, máa, «Simónè, wò kù tè a rì wàà? Yo ni bà dù tí zò'o ñjì'díí lá? ³⁸ Yo kùtáa bà dù tí zò'o, wàa yo 'ví 'deke tí yo ji Mbírì, tacó ndâ vò i 'ví tala yo lá. À dú káa yúco, go bà bàkà tó i dú kuu gbí njembí yo, káa wotí tí yo gí tàkò wálá.»

³⁹ Bìndi yí gii dele ndi wó káká'i ya gí bà 'deke tí wó ji Mbírì ká go kpédélé ñinò. ⁴⁰ Yí mà gii dele ndi wó káká'i gí mì ndâ mbe tala có mì wó, yí gii 'de ndú mì ta rì gí. Bà 'dè có mì ndú ji yí gii kpò ndú gí, tacó ndú ta o tí nó káa cee ku ndú ku ta rì. ⁴¹ Gbí bà ta'ò bà gí yí, yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo tèrì kpónó, yo 'ví tè wo yo. Bà cee gí. À kpónó nó a o bà dò 'bì tí 'Vii-mi-'Dakò mí 'bì ndâ mbe bèè ro Mbírì. ⁴² Kùro o bà gii mbe ba ngbù ye dooko gí. Yo a gí yaà wàa ndoo 'ví ñjè nó.»

Bà zèè Jézù

⁴³ Káa si Jézù kálásê kù 'dè có, yí mà gii zeke'o, yí ngé gii ñjè Júdà tí nó tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó nó, yee ta ndâ 'duù me mbè, náa ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì, ta ndâ mbe ñbà tàkìlì mì ndâ Jùdáyà, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdáyà ká tuu ndú yee gí. Ndâ 'duù tí nó tuṛu mí 'bì ndú a ndâ mù, ta ndâ nja-ñjà sizò.

⁴⁴ Káa kùro bà gii ndú, Júdà tí mbe ba ngbù Jézù kpogbì-tà-tù ndú sàà gí, éno máa, «'Duù tí nó náa ye bà 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó nó a 'dakò tí nó. Yo zèè yí, yo 'ví kpolo tí wó tí kpòò wàa yo 'ví ya ta yí.»⁴⁵ Júdà gii gí

ká ndírí ya gí mì Jézù. Bindi yí gii tè'é tí wó, máa, «Mbe nibà i ji ze!» Bindi yí gii 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó.

⁴⁶ 'Do bà-i-nò, ndâ 'duù tí nò gii zèè Jézù kácá-kácá.

⁴⁷ Káa 'bí 'duù mbe kù rò tíyò règbà tí Jézù gii ja njà sizò mì wó, yí gii da tù 'bí bòò mì Kùro ndâ bu-Mbíri waa jàngá gí.

⁴⁸ Bindi Jézù gii 'vee ndâ mbè 'duù tí nò, máa, «Ye a mbe ngbà náa yo gii kaa ta ndâ mû, ta ndâ nja-njà sizò mì 'bi yo tacó bà gí gí bà zèè ta ye? ⁴⁹ Gbí ndâ o tí nó 'dáá gí 'do táánò náa ye kuu ta yo gbí ndùgù 'bá-Mbíri kù nibà i ji yo nó, yo jé zèè ye lá. Á má éndò, yo zèè ye, tacó waa có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nó 'ví dù tí tí yúcó.»

⁵⁰ Ta o tí nò ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáá gí gii njè 'do tí wó ta ngèlè gí, ⁵¹ si káa 'bí 'vii-'dakò mbe gala káa gbèe kpâ-bòngo míti wó kù ru ta ndi Jézù gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nò. ⁵² Ndâ 'duù tí nò mà gii bàkà có bà zèè 'vii-'dakò tí nò, yí gii o ta ngèlè ta só, jee kpâ-bòngo tí nò mí 'bì ndú.

Jézù kùro ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Jùdèyà

⁵³ Ndâ 'duù tí nò gii zèè Jézù, bindi ndú gii ya ta yí gí 'bá mì Kùro ndâ bu-Mbíri. Ta o tí nò ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-'duù-'bá, ta ndâ kpo-kpò mbe nibà i mì ndâ Jùdèyà kili 'dáá gí mí kà.

⁵⁴ Káa ta o tí nò náa ndâ 'duù tí nò kù ya ta Jézù nò, Piyétòrò dù ngéé ndii kù ko tàkò wó. Yí gii ko tàkò wó yee ngé gbí ndùgù mì Kùro ndâ bu-Mbíri. Bindi yí gii kí tí wó to gbí òkò tí ndâ mbe kpolo tí 'bá mì Kùro ndâ bu-Mbíri, kù u wu gbí ngbàngà.

⁵⁵ Ta o tí nò Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò mbe waa có gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà kù pà kpokèji tacó bà waa có ku míti Jézù, káa ndú 'dè gbaànjé lá. ⁵⁶ Ndâ 'duù me mbè gii dù kù waaka ndâ 'vére míti wó, káa ndâ wááká-waaka có mì ndú nò jé toko lá. ⁵⁷ Bindi ndâ 'bí 'dakò gii a gí yaà ta 'bí ña 'viri có mì ndú éno máa, ⁵⁸ «Ze táánò 'di kòcò 'dakò tí nò kù 'dè có máa, «Ye bà ki'viki 'bá-Mbíri tí nò náa ndâ 'duù bì ta 'bì ndú nò gí to, káa gbí sili ta'ò ye bà bì 'bí náa à bì me ta 'bì lá.» ⁵⁹ Káa ta ndâ ña ñinó 'dáá gí, ndâ có mì ndú jé toko lá.

⁶⁰ Bindi Kùro ndâ bu-Mbíri gii a gí yaà á kùro ndâ mbe waa có 'dáá gí, bindi yí gii 'vee Jézù, máa, «Có mì lo gí tàkò ndâ có tí nò wálá? Ndâ 'duù tí nò 'dè gítí lo nò a ña có yè?» ⁶¹ Káa Jézù gii 'visi có gí tàkò ndâ 'vé mí Kùro ndâ bu-Mbíri nò lá. Bindi Kùro ndâ bu-Mbíri káká'i gii 'vee ndi Jézù, máa, «Wò a Bindi-Mbíri tí 'Vii-mi-Mbíri?»

⁶² Káa Jézù gii 'visi có ji yí, máa, «Ye a yí; wò delè bà gii ñò 'Vii-mi-'Dakò kù ki tí wó gbí kù 'bì mì Mbe woti, bindi yí bà gii gí 'do gbíri co gbí ndâ kùlù mù.»

⁶³ Ta bà 'di có tí nò, Kùro ndâ bu-Mbíri gii yaka gbí bongo tí wó ta sé có gí. Bindi yí gii 'dè có ji ndâ 'duù, máa, «Ndoo kpòò kù pà a ndâ mbe 'dè yúcó ngàyi?»

⁶⁴ Yo 'di bà 'dè zu có mì wó gítí Mbíri gí. Ndòngbú có mì yo máa yè?» Káa ndâ 'duù tí nò 'dáá gí gii waa có míti Jézù, máa, à 'vii ta yí káa ku.

⁶⁵ Bindi ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò gii 'bità bà cù cù míti Jézù. Ndú gii ere i míti ro wó, ndú gii 'bità bà dòmò yí ta 'bì ndú si yí gbí sú ro, kù 'viya ta yí máa, «Ni rè ndâ mbe kù bàkà ndâ i tí nò míti lo nò!» Ndâ mbe kpolo tí ndâ 'duù gbí zàà gii dù kù gbí yí.

Piyétòrò tò kponje Jézù

⁶⁶ Káa si Piyétòrò kálásè kuu règbà wu gbí ngbàngà mì Kùro ndâ bu-Mbíri, 'bí nii mbe kù bàkà nètè 'bá mì Kùro ndâ bu-Mbíri gii co gí gbí ngbàngà règbà wu. ⁶⁷ Yí gii mà gii zeke'o, yí gii ñò Piyétòrò kù u wu. Yí gii 'viiki yí, bindi yí gii 'dè có ji yí, máa, «Wò delè táánò kù dù toko ta Jézù tí nò tí 'duù Názàrèti nò.»

⁶⁸ Káa Piyétòrò gii tò kponje có tí nò náa nii tí nò 'dè nò gí. Bindi yí gii 'visi có ji nii tí nò, máa, «Ye ñò 'duù tí nò ni lá. Ye delè ngbá 'di gbí ña có mì lo nò lá.» Bindi yí gii co gí njekèji ndùgù.

⁶⁹ Káa nii tí nò káká'i mà gii ñò Piyétòrò kù rò tíyò njekèji ndùgù, yí gii 'bità bà 'dè có ji ndâ 'duù tí nò mbe kù rò tíyò bà-i-nò nó, máa, «'Dakò tí nò a 'duù 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kù dù toko ta Jézù nò.»

⁷⁰ Káa Piyétòrò káká'i gii tò kponje gí.

Káa ndú mà gii dù gàà éno, ndâ 'duù tí nó mbe kù ro tíyò á règbà tí Piyétòrò nó gii 'dè có ji yí, máa, «Ta yúcó wò a 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ 'duù mì Jézù, tacó wò a 'duù Gàliléyà.»

⁷¹ Káa Piyétòrò gii 'bità bà see tí wó ta bà gò ku, máa, «Ye ñò 'dakò tí nò náa yo kù 'dè có gítí wó nò ni lá.»

⁷² Káa ngùù ngé gii kò 'bí kò. Bindi mbí Piyétòrò gii 'va tí có tí nó náa Jézù 'dè ji yí, máa, «Kùro bà kò-kò mì ngùù ta bà só, wò bà 'boo ye ta bà ta'ò nò.» Bindi yí gii 'bità bà wa gbí.

À ya ta Jézù gí kùro Pilátò

15 Ta fíri dú'o, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-'duù-'bá, ta ndâ kpo-kpò mbe nibà i, ta ndâ kpo-kpò 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà ngé gii kili ta bà muu ndú gálà-gálà gí. Ndú gii toko có mì ndú gbaànjé, ndú gii ere Jézù gí, bindi ndú gii ya ta yí gí kùro Pilátò, ta ña wó a Ròmánò tí gbolò 'duù mbe kù zogo ndâ Jùdèyà. ² Ndú mà gii yee ta yí kà, Pilátò gii 'vee Jézù, máa, «Wò a gbolò gba mì ndâ Jùdèyà?»

Káa Jézù gii 'visi có ji yí, máa, «A wò ká 'dè éno.»

³ Ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà ta o tí nò kpì ngbàngà tí Jézù ji Pilátò tacó ndâ i me mbè. ⁴ Bindi Pilátò gii 'vee yí káká'i, máa, «Wò 'di ña mbè ndâ ngbàngà tí nó náa ndú kpì ta rè lo nó gí. Có mì lo tacó bà njaanga miri lo wálá?» ⁵ Káa nje Pilátò gii 'dèè gí, tacó Jézù káká'i gii 'visi có gbaànjé gí tàkò ndâ có tí nò 'dáá gí lá.

À waa có ku míti Jézù

⁶ Ta ndoo 'dáá gí, ta o bà bàkà tàkii bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbíri, 'bí ña i mì Pilátò a bà peteke tàkòcò ndâ bòò mì wó ta bà njaanga 'bí 'duù gbaànjé mbe niki tí ndú 'do gbí zàà ji ndú. ⁷ Káa ta o bà zèè Jézù nò, 'bí 'dakò ta rè wó a Bàràbà, náa a zèè ndú ta ndâ 'bí vo-vò 'duù tacó bà zi ku a gbí wo, kuu gbí zàà. ⁸ Ndâ

'duù mà gii kili me mbè mí gbí ngbàngà mì Pilátò ta o tí nò gí, ndú gii kaa ya gí bà yù nambeè 'do mì wó, máa yí njaanga 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí zàà ji ndà yí á go ñinó náa yí kù bàkà ta ndoo 'dáá gí nò. ⁹ Káa Pilátò gii 'vee ndú, máa, «Có mì yo kpónó máa ye 'ví njaanga ji yo á 'di a 'do gbí zàà? Ye njaanga gbolò gba mì ndà Jùdèyà ji yo?» ¹⁰ Pilátò 'vee ña 'vé tí nò tacó yí ñò ni gí máa, a káa kiì ká te ndà Kùro ndà bu-Mbíri gítí Jézù. ¹¹ Ndú ta o tí nò volo muu ndà 'duù 'dáá gí éno máa, ndú 'ví 'dè có ji Pilátò, máa, yí 'ví njaanga a Bàràbà 'do gbí zàà ji ndà yí. Máa, yí 'ví njaanga Jézù lá.

¹² Bindi Pilátò gii 'vee ndà 'duù tí nò káká'i, máa, «Káa 'dakò tí nó náa yo kù 'dè có máa, yí a gbolò gba mì ndà Jùdèyà nó, ye 'ví bàkà ta yí a yè?»

¹³ Káa ndú 'dáá gí gii pìl kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «Gbì yí mítí njèèkpè mû!»

¹⁴ Bindi Pilátò gii 'vee ndi ndú, máa, «Tacó yè? Yí bàkà a ña vò i yè?»

Káa ndú káká'i gii pìl kù ta kòcò ndú gí yaà ndii ñinó sàà kùro nó gí, máa, «Gbì yí mítí njèèkpè mû!»

¹⁵ Tacó éno, Pilátò gii njaanga Bàràbà gí sè 'do gbí zàà tacó bà peteke tàkòcò ndà 'duù. Bindi yí gii je Jézù ji ndà àsikéri máa, ndú ya ta yí, wàa ndú 'ví gbì yí ta kùrùbáji má kózò gí, wàa ndú 'ví gii ya gí bà gbì yí mítí njèèkpè mû.

À tu kperè mítí muu Jézù

¹⁶ Ndà àsikéri gii ya ta Jézù gí gbí ngbàngà gbí ndùgù mì Pilátò, náa à kù nì mítí a Piritóriyùmù. Sè ndà 'bí ka ndú mà gii kili 'dáá gí, ¹⁷ ndú gii jaka ndà bongo mì wó 'do tí wó gí. Bindi ndú gii yuu bí-bi bongo tí bongo gba mítí wó. Ndú delè gii te tàgíyà-gba náa ndú tu 'do tí kperè mítí muu wó. ¹⁸ Bindi ndú gii 'bità bà 'viya yí ta bà 'vee yí, máa, «Kútí lo ée? Gbolò kùro ndà Jùdèyà!» ¹⁹ Ndú gii 'bità bà gbì yí ta ñi ngba ta tí muu wó, ta bà cù cù mítí wó; ndú gii dù kù 'viya yí ta bà kucuku muungbó ndú mí kùro wó, kù ño ta yí, máa ndà yí kù ùlù yí. ²⁰ Ndú mà ñonoko ndi wó tè ta ndú gí, ndú gii ja bongo gba tí nó náa ndú yuu ji yí nó 'do tí wó gí, bindi ndú gii yuu ndi ndà 'doó bongo mì wó mítí wó.

Bà ya ta Jézù gí bà gbì yí mítí njèèkpè mû

²¹ Bindi ndà àsikéri gii ja yí 'do gbí gbata gí sè tacó bà ya gí bà gbì yí mítí njèèkpè mû. Káa si ndú kpokèjì, ndú gii 'de 'bí 'dakò ta rè wó a Simónè, tí 'duù Sirini, tí bu ndà Àlèsándrò ta Rúfò, kù gí 'do 'bá gí gbí gbata Jèrùzàlémè. Bindi ndú gii zèè yí gítí bà te njèèkpè mû mì Jézù. ²² Bindi ndú gii ya ta Jézù gítí 'bí bàndò náa à kù nì mítí a Gòligátà, gbí éno máa, bàndò kùsu muu ndà ku.

Bà gbì Jézù mítí njèèkpè mû

²³ Ndà àsikéri mà gii yee ta Jézù tí bàndò bà zi yí gí, ndú gii je nèbítì náa à ñonòkò ta 'bí ña yèè bà zi dii 'duù náa à kù nì mítí a «míri» ji yí. Káa yí gii biya bà ñjù gí. ²⁴ Bindi ndú gii gbì yí mítí njèèkpè mû. Ndú mà gii

gbì yí mítí njèèkpè mû gí, ndú gii njèè gbí ndà bongo mì wó gbí òkò tí ndú ta bà ki-mbíli.

²⁵ À gbì Jézù mítí njèèkpè mû ta ñi dú'o. ²⁶ Bindi à gii cu nderè ku wó gbì mítí njèèkpè mû á còmuu wó éno máa, yí a gbolò gba mì ndà Jùdèyà. ²⁷ Ta gbèe o tí nó delè, à gii gbì ndà 'bí mbe ngbà sósò'ò mítí ndà njèèkpè mû, 'bí mò gí gbí kù'bi, bindi 'bí mò gí gbí gálì mì Jézù, ²⁸ go có tí nó náa Ízáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri cu sàà gí, máa, «À kaa yí mò gí mì ndà vò 'duù» nò.

À ño Jézù si yí tí njèèkpè mû

²⁹ Ndà mbe kù ndii ta nó co tí kpokèjì gii zeke yí ta bà miyà muu ndú, delè ta bà ño yí, máa, «Ìyo le! Wò tí mbe 'dè có táánò máa, wò bà ki'viki 'bá-Mbíri gí to, wàa wò 'ví bì ndí bindi sili ta'ò! ³⁰ 'Vala tí lo gi! Co gí to 'do tí njèèkpè mû!»

³¹ Ndà Kùro ndà bu-Mbíri, ta ndà kpo-kpò mbe ñbà i mì ndà Jùdèyà gii dù kù ño yí, máa, «Yí ñò ni káa bà 'vala ndà 'bí ka wó, káa bà 'vala tí wó kpò yí gí. ³² Si Bindi-Mbíri, tí gbolò gba mì ndà Ízìriyèli, 'ví co gí to 'do tí njèèkpè mû kpónó, tacó wàa ndoo má ñò gí, ndoo 'ví ù ta nje gítí wó.» Ndà mbe ngbà tí nó náa à gbì ndú mítí njèèkpè mû nò delè gii 'dè ndà zu có gítí wó.

³³ Ta ñi gbúrú, 'dí'di'o gii yiiga muu to yùkúú gí yee tí o bà mò tí mì ñi. ³⁴ Bindi Jézù gii tò kù ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Èlòyì, Èlòyì, lámà sàbàkítàni.» Gbì éno máa, «Áá Mbíri mì ye! Áá Mbíri mè! Wò 'visì kapí lo á gítí ye tacó yè?»

³⁵ Ndà 'bí 'duù mbe kù rò tíyò á bàndò tí nó má gii 'di có tí nó, ndú gii 'dè có, máa, «Yo 'di gi! Yí kù tè'é tí Èlìjà tí nó táánò tí mbe 'dòkò có mì Mbíri nò.»

³⁶ Bindi 'bí 'duù gii je 'bí i mbe kù ñjù ngo go kàfòlò-ngo nó, yí gii ñ ngèlè ya gí bà yuu mí gbí pe nèbítì mbe me zùù-zùù gí, yí gii sè mí nje ñi ngba, bindi yí gii te mí nje Jézù, ta bà 'dè có máa, «Ndoò dùú, wàa ndoo 'ví ñò bà gí gí bà ja yí mì Èlìjà 'do tí njèèkpè mû gí to gí.»

³⁷ Káa Jézù gii tò 'bí kù káká'i ta kòcò wó ngéé gí yaà, bindi njembí wó gii ki gí.

³⁸ Ta o bà cee Jézù, gbí kpà-bongo tí nó mbe njèè gbí tà'i 'bá-Mbíri nó, gii yaka gbí tí wó 'do yaà dí to. ³⁹ Kùro ndà àsikéri tí nó mbe rò tíyò kù zeke Jézù nó mà gii ñò cè bà ki njembí Jézù nò, yí gii 'dè có máa, «'Dakò tí nó táánò dú ta yúco a 'Viì-mi-Mbíri.»

Ndà ñi mbe ya gí muu gú Gòligátà

⁴⁰ Ta o tí nó ndà Màriyà Màdèlènà, ta Màriyà nawu ndà lámbo Jákòmò ta Jùzépè, ta Sàlómè, tí ndà ñi tí nó táánò ⁴¹ mbe kù ru ndi Jézù, delè mbe kù koni yí si yí á Gàliléyà nó, gii rò tíyò me 'dú gbí òkò tí ndà 'bí ñi tí nó mbe ko tàkò wó 'do Gàliléyà gítí gí Jèrùzàlémè nó, kù zeke ndà i tí nó náa à kù bàkà mítí wó nò.

Bà duu ku Jézù

⁴² Ta 'dè'o si ndà Jùdèyà kù 'viindi tí ndú gítí ñi bà wotí gbí tàkii mì ndú, ⁴³ 'bí 'dakò ta rè wó a Jùzépè mbe gí 'do gbí gbata Àrimàtiyà, tí 'duù gbí gbolò ngbàngà mì

ndâ Jùdèyà náa ndâ 'duù 'dáá gî kû te duù mí tí wó, tí 'duù mbe kû kòrò có gítí o bà zèè 'bá mì Mbírì, gii zèè njembí wó, bindi yí gii ya gí bà 'vee Pilátò máa, yí si yí 'ví duu ku Jézù. ⁴⁴ Káa nje Pilátò gii 'dèè gítí có bà cì Jézù gálà éno gí; tacó éno, yí gii tè'é tí kùrò ndâ àsikèrì, bindi yí gii 'vee yí, máa Jézù cì gî wè? ⁴⁵ Kùrò ndâ àsikèrì tí nò mâ gii 'dè có ji yí máa, Jézù cì gî, gî, Pilátò gii ùnje ji Jùzépè máa, yí ya gí bà te ku Jézù.

⁴⁶ Nò gí, Jùzépè gii sì ó kpâ-bòngo, yí mâ gii te ku Jézù 'do tí njèèkpè mù gí to gî, yí gii so gî, bindi yí gii te yí ya tí gí gbí gùù náa à ba mí gbí díí, bindi yí gii mèrèkè 'bí gbolò díí mí nje gùù tí nò. ⁴⁷ Káa ta o tí nò ndâ Màriyà Màdèlénà ta Màriyà nawu Jùzépè nò bàndò bà duu Jézù nò gí.

Kùnga muu'dú

16 Rì bà wotí mâ gii ta gí, ndâ Màriyà Màdèlénà ta Màriyà nawu Jákòmò, ta Sàlómè gii sì pò bàà tacó bà ya gí bà too mí tí ku Jézù. ² Ta fírí dú'o mì sili gbaànjé bindi rì bà wotí, ndú gii nje nó ya gí bà nò muu'dú si rì co jéé gí. ³ Káa si ndú kpokèjì, ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «À 'di wúnó ká bà mèrèkè díí tí nò 'do njekèjì 'bá muu'dú ji ndoo?» ⁴ Ndú 'vee 'vé tí nò, tacó díí tí nò me gbolò ngé ndii gí. Káa ndú mâ gii zeke'o, ndú gii nò njekèjì 'bá muu'dú ngàà. ⁵ Ndú mâ gii rì gí tà'i kà, ndú gii 'de 'bí 'viì-'dakò kû kí tí wó to mò gí gbí kù'bi mì ndú ta njà cé-ce bongo tí wó. Gúku gii bàkà ndú ngé ndii gí.

⁶ Káa 'viì-'dakò tí nò gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo si bà cì gúku mí to. Yo wálá kû pà a bà tí Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì náa à gbì yí mí tí njèèkpè mù nó? Yí 'vala ndi wó 'do gbí ku gí. Yí bà-i-nó wálá. Yo gí gí bà nò bàndò tí nò náa à táánò sii ku wó mí tí nò. ⁷ Nò gí. Yo dele ndi yo ya gí bà 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, ta ndâ Piyétòrò, máa, yí kû ya gí kùrò bà ùndi ndú mí Gàliléyà. Ndú bà 'de yí a i kà, á go cí tí nó táánò náa yí ci ta ndú nò.»

⁸ Ndâ niì tí nò gii nje ta ngèlè 'do tà 'bá muu'dú ta bà gu ta gúku. Bà 'dè có ji ndâ 'duù tí kpokèjì gii kpò ndú ta o tí nò gí, tacó gúku ère nje ndú gí.

Jézù túbà tí wó ji Màriyà Màdèlénà

⁹ Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó ta fírí dú'o ta yé bindi rì bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà. Bindi

kpédèlé 'duù náa yí gii túbà tí wó ji yí a Màriyà Màdèlénà, tí niì tí nó náa yí táánò mòkò ndâ i vò-nje só á 'do gbí muu wó nò. ¹⁰ Màriyà Màdèlénà gii ya gí bà 'dè ndí ji ndâ mbe tala có mì wó si ndú kû wa ku wó. ¹¹ Káa gbèè 'duù mbe ùnje gítí có mì wó nò gii dù lá.

Jézù túbà tí wó ji ndâ 'bí mbe nò tú mì wó sósò'ò

¹² Bindi bà túbà tí wó ji Màriyà Màdèlénà nò, Jézù gii túbà tí wó ji ndâ 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò gbí 'bí nja kpokèjì tende, si ndú a kpokèjì kú ya gí 'bá mì ndú 'do gbí gbata Jèrùzàlémè. ¹³ Ndú gii dele ndi ndú ya gí bà 'dè ndí ji ndâ 'bí ka ndú. Káa ndâ ka ndú gii ùnje gítí có mì ndú nò delè lá.

Jézù túbà tí wó ji ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje gbaànjé

¹⁴ Bà ta'ò nìno Jézù gii túbà tí wó ji ndâ tú mì wó muu'bi-nje gbaànjé si ndú kû zò i. Yí gii 'dè kòlòwò gítí ndú, tacó ndú ùnje gítí Mbírì ta njembí ndú lá, delè tacó njembí ndú kpolo go duù tacó bà ùnje gítí ndâ có mì ndâ ka ndú mbe nò yí á bindi bà 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó.

¹⁵ Bindi yí gii tuu ndú, máa, «Yo ya cee muu to tí nó 'dáá gí, wàa yo 'ví ma Banga-Ngú-Có mì Mbírì á ji ndâ 'duù 'dáá gí. ¹⁶ Duù nìno mbe ùnje ta njembí wó, bindi à 'ví caka tí wó gí, bà 'de 'vala 'do mì Mbírì gí. Káa Mbírì bà waa có mí tí 'duù nìno mbe biya bà ùnje gí nò. ¹⁷ Mbírì bà gii je wotí bà bàkà ndâ seřè ji ndâ mbe ùnje gítí ndâ có mì ye: ndú bà gii mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta rè ye; ndú delè bà gii 'dè ndâ tende nja nje có, náa ndú jé 'dè sàà kùrò lá; ¹⁸ ndú delè bà gii zèè ndâ kpoo ta 'bi ndú; ndú kpètí má gii njù jâ, ndú bà cì tí wálá; ndú bà 'vala ndâ mbe sé'i ta bà tee 'bi ndú mí tí ndú.»

¹⁹ Mbe tí ndoo Jézù mâ gii nìbà ndâ i ji ndâ mbe tala có mì wó cee gí, Mbírì gii te yí ya tí gí bà ki tí gbí kù'bi mì wó á gbírì.

²⁰ Bindi ndâ mbe tala có mì wó gii 'vaaka 'do Jùdèyà cee muu to tí nó 'dáá gí kû ma có mì Mbírì ji ndâ 'duù. Yí tí Jézù delè gii je wotí bà bàkà ndâ seřè ji ndú, tacó bà túbà ji ndâ 'duù éno máa, ndâ có tí nó náa ndú kû ma nó dú káa ndâ có mì Mbírì.

Lúkà

Tí tó 'duù mì Mbíri

1 Ye nò ndâ 'bí ka ye me mbè cu có gítí ndâ i tí nó táánò mbe bàkà tí gbí òkò tí ndoo nò. ² Ndu cu ndírí jé káa ndi kòcò ndâ 'duù tí nó táánò mbe kù nìbà i ji ndoo, tí ndâ mbe nò rēngbó ndâ i tí nó mbe bàkà tí nó táánò ta ɾo ndú gí nò. ³ Ye ta 'dóo miɾi ye delè 'viiki gbí ndâ có tí nó lézè-lézé 'do tí bà 'bità ndú gí. À má éno, ndongbú kóró-koro có mì ye kpónó éno máa, ye cu ndú 'do tí rēngbó ndú ji wò néméé éno, Tèyófilò. ⁴ Ye bà bàkà éno, tacó wàa wò tí kpo 'duù mì ze 'ví 'di ta gbí ndâ có tí nó náa wò táánò 'di gítí ndâ i tí nó ng-bárangà'i éno.

Mbíri tuu basili mì wó ji Zàkàriyà

⁵ Ye kù 'bità có 'do tí Zàkàriyà tí 'bí bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà dígísèé gbí o mì Èródè, tí gbolò gba mì ndâ Jùdèyà 'dáá gí. Zàkàriyà tí nó dígísèé a bu-Mbíri 'do gbí òkò tí ndâ bu-Mbíri nìno ta rēngbó ndú 'do tí bu-Mbíri tí nó ta rē wó a Àbíjà nò. Zàkàriyà delè gii kò Èlizabéta tí jú kòtí Àróni, tí bu-Mbíri gbí o mì Mòze. ⁶ Ndâ Zàkàriyà ta Èlizabéta ta o tí nó só káa ndâ 'duù nìno mbe kù co ká jáá tí kpokèjì mì Mbíri, mbe kù 'di có mì Mbíri, delè mbe kù bàkà go ndâ có tí nó. ⁷ Káa 'vii mì ndú wálá, tacó Èlizabéta a kázá. Delè tacó ndú só me kpo 'duù ndii o bà bà jò 'vii gí.

⁸ À ta o tí nó a o bà bàkà i-Mbíri mì ndâ bu-Mbíri tí nó tí ndâ bòò Àbíjà nò. ⁹ Ndu má gii pà-có ta bà ki-mbìli go i gbí tàkìlì mì ndú, tacó bà nò bu-Mbíri nìno gbí òkò tí ndú náa yí 'ví dù tí mbe gbo ngúwu dì mí bàndò mì Mbíri ta o tí nó nó, à gii ɾò míti Zàkàriyà. ¹⁰ O bà doo dì má gii gí gí, Zàkàriyà gii ya gí tà'i 'bá-Mbíri tí bàndò tí nó ta ku-sòrò-Mbíri kù dù tí nó. Káa ndâ 'duù me mbè gii kili kù 'deke tí ndú ji Mbíri sè.

¹¹ Zàkàriyà má gii zeke'o si yí tà'i á bàndò gbo ngúwu dì ta kpéetí wó, yí gii nò basili mì Mbíri kù ɾò tíyò mò gí gbí kù'bì tí bàndò tí nó náa ká'i bà gbo dì kù dù tí nó.

¹² Zàkàriyà bà-i-nò gii dù káa na'va ta gúku bà nò basili tí nó gí.

¹³ Káa basili tí nó gii 'dè có ji Zàkàriyà máa, «Zàkàriyà, cì gúku lá! Tacó ye gí a i tacó bà 'dè có ji wò éno máa, Mbíri nò yè ɾo bà 'deke tí lo tacó bà jò 'vii gí. Nawù lo Èlizabéta kèjì gí bà jò 'vii tí 'vii-'dakò, wàa wò 'ví gbí ɾè wó tí Jòvànì. ¹⁴ Tàkòcò lo bà peteke ta líkí'o bà jò 'vii tí nó ta ɾa wálá. Líkí'o delè bà bàkà ndâ 'duù me mbè ta o bà jò 'vii tí nó ngé ma. ¹⁵ Tacó 'vii tí nó bà dù tí gbolò 'duù á kùro Mbíri. Yí bà tee 'bí ɾa i ta ɾè a pe míti nje wó wálá. Bèri-mi-Mbíri bà 'bità bà dù gbí njembí wó

'do ká gbí yí nawu wó. ¹⁶ Yí bà gí tí mbe 'visi muu ndâ Ìzìriyéli nìno mbe giri'o gí nó gítí kpokèjì mì Mbe tí ndú tí Mbíri. ¹⁷ Yí bà je a njembí ta wotí bìndi Èlìjà tí nó dígísèé tí mbe 'dòkò có mì Mbíri nó, kù 'vii ta ndi gbí òkò tí ndâ 'vii ta ndâ bu ndú; yí bà dù tí mbe 'visi muu ndâ mbe kpò có á gítí bà koro có go i mì ndâ mbe kù co tí jáá kpokèjì mì Mbíri; yí delè bà dù tí mbe 'viindi muu ndâ 'duù mì Mbe tí ndoo kù ù ta ndi bà gí yí.»

¹⁸ Káa Zàkàriyà gii 'vee basili tí nó máa, «Ye bà nò ni ta yè, máa có tí nó náa wò 'dè nò a yúco?»

¹⁹ Káa basili tí nó gii 'visi có ji Zàkàriyà máa, «Rè ye a Gàbiriyélè, tí mbe kù ɾò tíyò á kùro Mbíri. A Mbíri ká tuu ye, máa, ye gí gí bà 'dè banga ngú có tí nó ji wò. ²⁰ À má éno, wò 'do tí kpónó bà dù tí ngbiri, wò delè bà 'dè có wálá yee tí o bà bàkà tí mì i tí nó náa ye 'dè có gítí ji wò nò. Tacó wò biya bà 'di có mì ye gí.»

²¹ Nje ndâ 'duù tí nó mbe kù 'deke tí ndú sè nó gii 'dèé gítí bà dù Zàkàriyà á bàndò bà gbo ngúwu dì ta kòndi wó éno gí. ²² Káa yí má gii co 'do ká gí sè, yí má gii bàkà bà 'dè có ji ndâ 'duù, à gii kpò yí gí. Yí bà-i-nò gii dù kù bàkà káa i go i mì mbe sú tù nó, ta bà miyà 'bì wó ji ndâ 'duù. Ndâ 'duù gii nò ngé ni gí máa, 'bí tende i 'de yí tà'i bàndò bà gbo ngúwu dì ká gí.

²³ O bà bàkà nèté mì Zàkàriyà á tà'i 'bá-Mbíri má gii cee gí, yí gii dele ndi wó gí 'bá mì wó. ²⁴ Zàkàriyà gii bàkà mí 'bá káa làmbu o má gii zeke'o, nawù wó Èlizabéta gii tè nakáyì gí. Bìndi yí gii nè tí wó mí gbí gùtùtá'i ta nakáyì ta pì vò ²⁵ kù ùlù Mbíri máa, «Mbíri bàkà nambeè ji ye ngé ndii gí!

Yí 'vala ye 'do gbí bà ɾonoko ye mì ndâ 'duù gí.»

Mbíri tuu basili mì wó ji Màriyà

²⁶ Ta 'bí o gbaànjé, si pì tí Èlizabéta ta nakáyì vò-nje gbaànjé, Mbíri gii tuu ndi gbèe basili mì wó tí Gàbiriyélè náa yí tuu yí ji Zàkàriyà nó gí gbí gbata Názàrèti á gbí to Gàliléyà, ²⁷ á ji 'bí ngbutu 'vinî ta ɾè wó a Màriyà, náa à 'vee có tí wó ji 'bí 'dakò ta ɾè wó a Jùzépè tí 'vii kòtí Dàvidè tí gbolò gba gí. ²⁸ Gàbiriyélè má gii yee 'bá mì ndâ Màriyà gí, yí gii ɾi gí tàkò Màriyà tà'i. Bìndi yí gii 'vee yí máa, «Kútí lo ée, tó 'duù mì Mbíri? Mbíri kuu ta wò!»

²⁹ Káa nje Màriyà gii 'dèé gítí bà 'visi 'vé gí tàkò ɾa 'vé mì Gàbiriyélè nò gí. Bìndi yí gii dù kù 'viiki gbí ɾa 'vé tí nó gbí muu wó ta kpéetí wó.

³⁰ Gàbiriyélè má gii nò éno, yí gii 'dè có ji Màriyà máa, «Cì gúku lá, Màriyà, tacó Mbíri bàkà nambeè ji wò me gbolò ngé ma. ³¹ Wò kèjì gí bà tè nakáyì. Wò bà jò 'vii tí nó tí 'vii-'dakò. Bìndi wò bà gbí ɾè wó tí Jèzù.

³² 'Viì tí nò bà dù tí gbolò 'duù. Rẹ wó bà dù a 'Viì-mì-'Duù-tí-nó-gbírì nò. Mbe tí ndoo tí Mbírì bà si 'viì tí nò 'ví dù tí gbolò gba á bindi gù wó Dàvidè yee tí ndòng-bú o. ³³ Yí bà zogo 'bá bindi gù wó Jàkóbè ká kpòò ya tí. Yí delè bà dù tí gba ká kpòò ya tí.»

³⁴ Káa Màrìyà gii 'vee basili tí nò máa, «Ye bà toṛo tí ye a i míti tii wàa ye 'ví jò ta 'viì tí nò?»

³⁵ Káa basili tí nò gii 'visi có ji Màrìyà máa, «Bèrì-mì-Mbírì bà gí gí muu lo, delè wotí mi Mbírì tí nò á mbe dù ngéé yaà gbírì nò bà gèè bè mí muu lo. Tacó ènò, rẹ 'viì tí nò náa Mbírì kaa yí mò gí mi wó gí nò a 'Viì-mì-Mbírì. ³⁶ Nò nò, à kpétí káa kpo niì tí nò tí nambe lo ta rẹ wó a Èlizàbétà, náa ndà 'duù táánò kù ṛonoko yí, máa yí a kázá nò, kpónó ta 'viì ṛindi pì vò-nje gbaànjé gbí yí wó. ³⁷ Tacó 'bí i mbe kpò Mbírì wálá.»

³⁸ Káa Màrìyà bà-i-nò gii 'visi có ji basili tí nò máa, «Ye a bòò mi Mbírì; à má ènò, si à 'ví bàkà tí míti ye go có tí nò náa wò 'dè nò.»

'Do bà-i-nò, basili gii ta'va 'do ṛo Màrìyà gí.

Màrìyà co wìri ya gí bà ṛò Èlizàbétà

³⁹ Màrìyà bàkà bindi bà njè nò mi basili tí nò káa làmbu o, bindi yí gii co ngò've wìri ya gí 'bá mi Èlizàbétà gbí 'bí gbata pí gú gbí to Jùdèyà. ⁴⁰ Màrìyà mà gii yee kòtí Zàkàrìyà, yí mà gii ni «Ye yee gí,» ji nambe wó Èlizàbétà, ⁴¹ Èlizàbétà gii gundii ta bà 'di kòcò Màrìyà nò tí ṛa ṛinó náa 'viì gbí yí wó gii o 'do gbí kudu gí. Bindi Bèrì-mì-Mbírì gii je wotí bà 'dè-kòcò ji yí. ⁴² Bindi yí gii 'visi có ji Màrìyà bà-i-nò gbí nga nje wó máa, «Mbírì bàkà nambeè ji wò gbí òkò tí ndà niì 'dáá gí ngé ndii gí, Màrìyà.

Yí delè bàkà nambeè ji 'viì tí nò á kpónó ta tà-ngo-yi wó tí lo nò ngé ndii gí.

⁴³ Ṽa gbolò có tí nò 'de ye éno tacó yè, náa à gii co gbí a nawu Mbe tí ye ká gii co wìri gí gí 'bá mi ye nò?

⁴⁴ Tacó à káa pòó bà 'di kòcò lo mi ye, 'viì gbí yí ye gii o ta líkí'o 'do gbí kudu mi wó gí.

⁴⁵ A gbolò tó pá ká tàkò niì tí nò mbe ùnje éno máa, Mbírì 'ví bàkà ta yí go có tí nò náa à gbí muu wó tí Mbírì,» nò.

Màrìyà be ṛè Mbírì gbí cè

⁴⁶ Màrìyà bà-i-nò gii 'visi có gí tàkò có mi Èlizàbétà nò ta bà cè cè kù be ta ṛè Mbírì máa,

«Ye kù ùlù Mbe tí ye ta njembí ye gbaànjé.

⁴⁷ Ye kù ùlù tí ye ta ṛè Mbírì tí mbe 'vala ye,

⁴⁸ tacó mbí wó kuu tí ye tí bòò mi wó!

À dú káa yúco máa,

ṛè ye 'do tí kpónó kù ya gí kùro bà gii dù á mi ndà 'duù a mbe tó pá,

⁴⁹ tacó 'duù tí nò ngéé gbírì tí Mbe wotí nò bàkà ndà kpo-kpò i ta ṛè ye gí.

⁵⁰ Yí a mbe kù ṛò yè ṛo ndà mbe kù te duù míti wó ta o 'dáá gí.

⁵¹ Yí kù tubà wotí mi wó ji ndà mbe kù si tí ndú tí i ta kpéti ndú

ta bà njè gbí ndà mbù 'vérè mi ndú 'dáá gí.

⁵² Yí kù tubà wotí mi wó ji ndà kpo-kpò gba tí nò mbe kù mba tí ndú ji yí nò,

ta bà tòò ndú 'do pí ndà jàlambà mi ndú gí.

⁵³ Yí gii tubà wotí mi wó ji ndà 'duù ṛinó ta go tí ndú nò,

ta bà je i-zó-zò ji ndú yè yí ndú gí.

Bindi yí gii njè gbí ndà mbe kpo-kpò i 'do kùro wó ta go tí ndú.

⁵⁴⁻⁵⁵ Yí bàkà nambeè ji ndà Ìzìrìyèlì tí ndà bòò mi wó go có tí nò náa yí táánò ci ta ndà ká gù ndoo ngbé éno máa,

yí kèjì gí bà bàkà nambeè ji ndà Àbìráámò ta ndà 'viì bindi wó,» nò.

⁵⁶ Màrìyà bàkà go pì ta'ò mí kòtí Èlizàbétà, bindi yí gii dele ndi wó gí 'bá.

Bà jò Jòvànì tí mbe caka tí ndà 'duù

⁵⁷ Pì mi Èlizàbétà mà gii tè gí, yí gii jò 'viì mi wó tí 'viì-'dakò. ⁵⁸ Ndà ka 'bá mi Èlizàbétà ta ndà nambe wó mà gii 'di có ṛa gbolò nambeè tí nò náa Mbírì bàkà ji yí nò, ndú gii kaa ya gí bà ṛò yí ta líkí'o.

Bà gbì ṛè Jòvànì tí mbe caka tí ndà 'duù

⁵⁹ Ta sili vò-nje ta'ò bindi bà jò Jòvànì, ndà 'duù gii kili ya gí 'bá mi Zàkàrìyà, tacó à má waa 'viì gí, à 'ví gbì ṛè mí muu wó, go i gbí tàkìlì mi ndú. À gbí muu ndà 'duù ta o tí nò a có bà gbì ṛè bu wó tí Zàkàrìyà mí muu 'viì.

⁶⁰ Káa Èlizàbétà tí nawu 'viì gii biya gí, máa, ndú gbì mí muu wó a Jòvànì. ⁶¹ Ndà 'duù tí nò bà-i-nò gii 'vee Èlizàbétà máa, «Jòvànì a ṛè 'di 'bá mi yo?» ⁶² Tacó ènò, ndú bà-i-nò gii njè gítí bà 'vee Zàkàrìyà ta bà miyà 'bi ndú ji yí, máa ndà yí 'ví gbì mí muu 'viì a ṛè 'di wè?

⁶³ Káa Zàkàrìyà gii miyà 'bi wó ji ndú máa, ndú je i ji yí wàa yí 'ví cu ta ṛè 'viì ji ndú. Ndú mà gii je i ji yí gí, Zàkàrìyà gii cu ṛè 'viì tí nò míti éno máa, «Rẹ wó a Jòvànì.» Ndà 'duù mà gii 'deke ṛè 'viì tí nò náa Zàkàrìyà cu ji ndú nò, nje ndú 'dáá gí gii 'dèè gí. ⁶⁴ Káa à káa pòó bà cee ta bà cu ṛè 'viì tí nò mi Zàkàrìyà, wú tà mē wó gii njaanga tí gí. Yí bà-i-nò gii 'bità bà 'dè có ta bà ùlù Mbírì ta líkí'o.

⁶⁵ Nje ndà ka 'bá mi Zàkàrìyà 'dáá gí gii 'dèè gítí ṛa i tí nò gí. Ngú có tí nò gii 'vèè cee gbí òkò ndà gú gbí Jùdèyà 'dáá gí. ⁶⁶ 'Duù ṛinó mbe 'di có tí nò gí ngé kù koṛo káa có máa, «Ṽa 'viì tí nò bà kpolo tí ṛa 'duù yè wè?» Tacó à dú káa yúco máa, Mbírì je wotí ji yí gí.

Zàkàrìyà be ṛè Mbírì gbí cè

⁶⁷ Wu mà gii gí gí gbí mē Zàkàrìyà gí, Bèrì-mì-Mbírì gii je wotí bà 'dè-kòcò ji yí. Bindi yí gii 'bità bà cè cè ta bà be ṛè Mbírì gbí máa,

⁶⁸ «À ùlù Mbe tí ndoo,

tí Mbírì mi ndà Ìzìrìyèlì!

Tacó yí gí gí bà gala ndà 'duù mi wó gí.

Yí gí gí bà njaanga miṛi ndú 'do gbí vò i gí.

⁶⁹ Yí je ngáángbá 'duù tí mbe 'vala ndoo ji ndoo

'do gbí mòkòkò bìndi bòò mì wó Dàvídè tí gbolò gba mì ndâ Ìzìrìyèlì gí.

⁷⁰ Yí bàkà ènò go cí tí nó náa yí dígísèé ci ta ndâ mbe 'dòkò có mì wó

náa yí ruka ndú 'do gbí òkò tí ndâ 'duù jì ndâ ká gù ndoo nò.

⁷¹ Yí dígísèé ci ndâ mbe 'dòkò có mì wó jì ndâ ká gù ndoo máa,

yí kèjì gí bà 'vala ndoo 'do mì ndâ ku'dì tí ndoo, ta ndâ 'duù ñinó mbe kù sogo ndoo nò.

⁷² Yí kpónó kù tù nó a bà nambeè mì wó jì ndâ ká gù ndoo.

Yí kù koṛo nò a có gítí cí tí nó náa yí ci ta ndú dígísèé nò.

⁷³ Yí dígísèé be tí wó á jì bu ndoo tí Àbiráámò, máa;

⁷⁴ yí bà 'vala ndoo 'do 'bì ndâ ku'dì tí ndoo,

yí delè bà je wotí jì ndoo tacó bà bàkà nètè jì yí ta gúku tí ndoo wálá,

⁷⁵ tí ndâ cèe 'duù, delè tí ndâ 'duù ñinó jáá kùṛo yí, ta o 'dáá gí muu to tí nó.

⁷⁶ Káa wò tí putú kàrà tí nó mì ye nó,

wò bà dù tí mbe 'dòkò có mì 'Duù tí nó

mbe kù dù ngéé gbíṛi nò,

tacó wò bà dù tí mbe 'viindi kpokèjì ù ta ndi bà gí

Mbe tí ndoo.

⁷⁷ Wò bà dù tí mbe je muu gítí 'válá jì ndâ 'duù

ta bà je à-cee-gí jì ndú gítí ndâ vò i mì ndú,

⁷⁸ ta rẹ̀ mì Mbíṛi mì ndoo tí mbe nambeè,

tí mbe kù òkò yé ro ndâ 'duù,

náa yí kù si ta rí kù có tàrì

⁷⁹ tacó bà tù ngba'o jì ndoo tí ndâ mbe kù 'vala gbí 'dí'di'o

náa ku gò jì mí rọ̀ ndoo gí nò

tacó wàa ndoo 'ví tò kò ndoo tí kèjì 'válá ñinó tí 'dè 'válá nó lá.»

⁸⁰ 'Viì tí nó mà gii kpolo tè tí 'duù gí, yí gii co 'do 'bá ya gí bà 'vala gbí kángáá nga ngoò ta kpéétí wó, yee tí o bà túbà tí wó jì ndâ Ìzìrìyèlì 'dáá gí.

Bà jò Jézù

2 À ta o tí nó a ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò ta rẹ̀ wó a Àgúsitò, tí mbe kù zogo ndâ Jùdéyà, ká 'dè có máa, à 'deke muu ndâ 'duù gbí ndâ to tí nó náa yí kù zogo nó 'dáá gí. ² Kpédélé ña bà 'deke muu ndâ 'duù ènò bàkà tí ta o tí nó si Kùrìnò a gbolò 'duù gbí to Síriyà.

³ Ndâ 'duù 'dáá gí gii kaa ya gí bà rẹ̀ngbó ndú tacó bà cu rẹ̀ ndú mí gbí yâ-ndú go có mì Àgúsitò tí ngáángbá gba. ⁴ Tacó ènò, Jùzépè gii ñjè nó 'do gbí gbata Názàrètì á gbí to Gàliléyà, ya gí gbí to Jùdéyà, gí bà cu rẹ̀ wó mí gbí 'dóó gbata mì ndú Bétèlèmè, tí bàndò bà jò Dàvídè tí gbolò gba mì ndâ Ìzìrìyèlì, tacó yí a 'viì kòtí Dàvídè. ⁵ Ndú gbí ta nó tí nó ta Màriyà, tí 'viní tí nó náa yí 'vee có tí wó tacó bà kò yí gí nò. Káa ta o tí nó Màriyà ta cèe kpokù nakáyì tí wó. ⁶ Ndú mà gii yee gbí gbata Bétèlèmè gí, gó-káyì gii tanga mítí Màriyà.

⁷ Yí bà-i-nò gii jò 'viì-kíri mì wó tí 'viì-'dakò, yí gii paṛaka yí ta ndâ bongo, bìndi yí gii sii yí mí gbí ká'i bà je i-zó-

zò jì ndâ nò, tacó ndú 'de ndâ 'bá wiṛi yeke 'dáá ta ndâ 'duù gí.

⁸ Ta bèbìlì tí nó, ndâ 'bí mbe gbà bee mbe kù tè rì a rẹ̀gbà tí ndâ bee mì ndú á seè gbata Bétèlèmè, ⁹ mà gii zeke'o, ndú gii òkò basìlì mì Mbíṛi, bìndi ngba'o mì Mbíṛi, gii ngbaanga to rẹ̀gbà tí ndú 'dáá gí. Gúku bà-i-nò gii zèè ndú mbi ta ña wálá. ¹⁰ Káa basìlì tí nó gii 'dè có jì ndú máa, «Yo ci gúku lá, tacó ye gí jì yo a i ta banga ngú có mbe te líkí'o mítí ndâ 'duù 'dáá gí. ¹¹ À wúnó jò mbe 'vala yo á mí kòtí Dàvídè, gbí gbata Bétèlèmè gí. ¹² Yo má ya gí kà, yo bà òkò yí ní mítí bà paṛaka yí ta ndâ bongo, bìndi à gii sii yí mí gbí ká'i bà je i-zó-zò jì ndâ nò.»

¹³ Ká go bà kì rọ̀ bà-i-nò, ndâ mbe gbà bee tí nó mà gii zeke'o, ndú gii òkò ndâ 'bí basìlì me mbè kaa gí yè to gí, kù cè cè ta bà be rẹ̀ Mbíṛi gbí ta líkí'o bà jò 'viì tí nó, máa,

¹⁴ «À ùlù Mbíṛi ngéé gbíṛi,

wàa ndâ 'duù ñinó náa tàkòkò Mbíṛi kù peteke gítí ndú á muu to tí nó nó 'ví dù nìkì maa.»

¹⁵ Ndâ basìlì mà gii kaa ndi ndú ya gí tàrì gí, ndâ mbe gbà bee tí nó gii 'viì có gbí òkò tí ndú máa, «Ndoo ya gí Bétèlèmè, gí bà òkò i tí nó mbe bàkà tí náa Mbe tí ndoo 'dè có jì ndoo gítí nò.»

¹⁶ Ndú bà-i-nò mà gii goonó ya gí Bétèlèmè go có tí nó náa ndú 'dè nò, ndú gii 'de ndâ Jùzépè ta Màriyà kuu rẹ̀gbà tí dó 'viì náa ndú sii mí gbí ká'i bà je i-zó-zò jì ndâ nò. ¹⁷ Ndâ mbe gbà bee tí nó mà gii òkò 'viì tí nó, ndú gii 'vanda ndi ndâ có tí nó náa basìlì 'dè jì ndú gítí wó nó 'dáá gí jì ndâ bu wó ta nawu wó. ¹⁸ Nje ndâ mbe 'di ndi ndâ có tí nó náa ndâ mbe gbà bee tí nó 'vanda nò 'dáá gí gii 'dèè gí. ¹⁹ Káa Màriyà gii kpolo tí ndâ có tí nó ká mí gbí njembí wó, bìndi yí gii dù kù 'viì-kí gbí ndú.

²⁰ Ndâ mbe gbà bee tí nó mà gii òkò 'viì tí nó tè ta ndú gí, ndú gii dele ndi ndú gí bàndò mì ndú ta bà cè cè kù be ta rẹ̀ Mbíṛi, tacó ndú 'de ndâ i 'dáá gí jé ká go ndi kòkò ndâ basìlì tí nó mbe 'dè có jì ndú nò.

Bà gbì rẹ̀ Jézù

²¹ Ta sili vò-nje ta'ò bìndi bà jò Jézù, ndâ bu wó gii ya ta yí gí gbí gázà. Ndú mà gii waa yí gí, ndú gii gbì rẹ̀ wó tí Jézù, tí rẹ̀ tí nó náa basìlì gbì mí muu wó á kùṛo bà tè nakáyì wó nò.

Bà kaa Jézù jì Mbíṛi

²² O bà te banga mì ndâ 'viì ta nawu wó mà gii tè go có mì Mòze gí, ndâ bu wó ta nawu wó gii ya ta yí gí Jèrùzàlèmè, tacó bà kaa yí jì Mbíṛi, ²³ go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà gítí tàkìlì mì ndâ Jùdéyà ènó máa, «À 'ví kaa ndâ 'viì-'dakò ñinó tí ndâ 'viì-kíri nó jì Mbíṛi.» ²⁴ Delè tacó bà waa mbelè ndâ kúlùkúdu sósò'ò, má wálá, ndâ kùlè sósò'ò go có tí nó gbí wáràgà mì Mbíṛi nò.

²⁵ Ta o tí nó, 'bí 'dakò ta rẹ̀ wó a Simiyónè, mbe sì miṛi wó jì Mbíṛi gí, náa Bèri-mì-Mbíṛi kuu tàkò wó, kuu ta 'bá Jèrùzàlèmè, kù undi o bà 'vala ndâ Ìzìrìyèlì.

²⁶ Bèrì-mì-Mbíri ci yí sàà gí, máa, yí má nò Bìndi-Mbíri ta ro wó lá, yí bà cì wálá. ²⁷ Bèrì-mì-Mbíri gii a tàmuu Simiyónè ya tí gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri á kùro o bà ya ta Jézù mî ndâ bu wó ta nawu wó tacó bà kaa yí ji Mbíri nò. Ndú mâ gii bàkà bà tàkii míti Jézù gí, ²⁸ Simiyónè gii li'vi Jézù mî njembí wó, bìndi yí gii 'deke tí wó ta bà ùlù Mbíri máa,

²⁹ «Nògí, si bòdò mî lo 'ví ya gí bàndò mî wó nìkì maa, Mbe tí ye.

Si yí 'ví ya nìkì maa go cí tí nó náa wò táánò ci ta yí nò.

³⁰ Tacó ye kpónó nò mbe 'vala ndâ 'duù ta ro ye gí,

³¹ 'duù tí nó náa wò bàkà yí tí mbe 'vala ndâ 'duù á muu to tí nó 'dáá gí nò,

³² 'duù tí nó náa wò je yí tí ngba'o mbe túbà kpokèji mî lo

á ji ndâ 'duù nìno náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nò,

'duù tí nó náa wò je yí delè tí mbe túbà wotí mî lo ji ndâ Ìziriyéli nò.»

³³ Ndâ bu Jézù ta nawu wó gii si nje ndú ká tí nga gítí ña có tí nó náa Simiyónè kú 'dè gítí 'vii mî ndú nò.

³⁴ Simiyónè mâ gii 'deke tí wó ji Mbíri cee gí, yí gii cù 'dè ngo cù wó míti ndâ Jézù ta ndâ bu wó ta nawu wó. Bìndi yí gii 'dè có ji Màriyà tí nawu Jézù máa, «Mbíri cu 'bì wó á míti 'vii tí nó tí mbe mii ndâ Ìziriyéli me mbè. Yí delè gii cu 'bí wó míti wó tí mbe 'vala ndâ Ìziriyéli me mbè. Mbíri cu mí gbí mbelè wó máa, ndâ 'duù bà bè yí gí. ³⁵ Yí bà dù tí mbe yù gbí ndâ có kóó mî ndâ 'duù gí sè. Sé có bà gii kàra ré lo jàngá gí.»

³⁶ Ta o tí nó, 'bí túngú' dù kpo ni tí mbe 'dòkò có mî Mbíri ta rè wó a Ánà, tí nájú 'bí 'dakò ta rè wó a Fànùwélé, ta ña wó a Àsèrè, kuu gbí ndùgù 'bá-Mbíri. Ndâ Ánà si 'bá ta 'dakò mî wó bìndi bà kò tí ndú ká ta ndoò vò-nje só, bìndi kuu gii zi 'dakò tí nó gí. ³⁷ Ndoò tí Ánà gbí nawu kuu ta o bà ya ta Jézù gí bà kaa yí ji Mbíri nò zi 'duù-nà'ò-nje nà'ò. Yí je co 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri gí bà 'bí to lá, kú bàkà i-Mbíri ta bà kònò go.

³⁸ Yí gii gí gí bàndò bà bàkà i-Mbíri ta gbèe o tí nó gí bà 'dè nìkì maa ji Mbíri, bìndi yí gii ya gí mî ndâ bu Jézù ta nawu wó ta o bà ya ta yí mî ndú gí bà bàkà bà tàkii nò. Yí gii 'dè nìkì maa ji Mbíri, bìndi yí gii 'dè có gítí dó Jézù ji ndâ 'duù tí nó 'dáá gí mbe kú ùndi bà njaan-ga mîri ndâ 'duù Jèrùzàlémè mî Mbíri 'do gbí vò i nò.

³⁹ Ndâ bu Jézù ta nawu wó mâ gii bàkà bà tàkii gítí wó go có mî Mbíri cee gí, ndú gii dele ndi ndú 'do Jèrùzàlémè ya a i gí gbí gbata mî ndú Názàrèti á gbí to Jùdéyà. ⁴⁰ Jézù gii kpolo mí Názàrèti tí yú 'dakò ta muu ká tí wó, delè ta Mbíri kuu tàkò wó.

Jézù gbí òkò tí ndâ kpo 'duù mbe 'di gbí tàkii mî ndâ Jùdéyà

⁴¹ Ndâ bu Jézù ta nawu wó gii dù kú ya gí Jèrùzàlémè ta ndoò 'dáá gí ta o gbolò o bà mèlè ndi tàkii bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbíri. ⁴² Ndú gii ya gbí ndoò nìno si ndoò tí Jézù muu 'bì-nje só.

⁴³ Káa si ndú kú gii dele gí 'bá si bà gbolò o tí nó cee gí, Jézù gii gboo mí Jèrùzàlémè gí, káa ndâ bu wó ta nawu wó nò bà lá. ⁴⁴ Á gbí muu ndú nìndi ndú máa ndâ-'bì-lá, ndú kú nò ta ndâ 'bí nambeè gbí òkò tí ndâ

'duù tí nó kpokèji mòsùu nò. Ndú gii nò ni éno máa yí gbí òkò tí ndâ 'duù wálá ngé a i si ndú sî sili gbaànjé kpokèji gí. ⁴⁵ Ndú bà-i-nò gii delè ndi ndú ya gí bà pà bà tí wó cee gbí gbata Jèrùzàlémè léé gí. ⁴⁶ Káa ndú gii 'de yí ngé a i bìndi sili ta'ò á gbí ndùgù 'bá-Mbíri, gbí òkò tí ndâ kpo-kpò mbe 'di gbí tàkii mî ndâ Jùdéyà, kú 'di ndâ có mî ndú. Yí delè kú 'vee ndú gítí ndâ 'bí có.

⁴⁷ Bà 'dè có gítí ña bà 'di gbí-o mî wó, ta ndâ ña có tí nó náa yí kú 'visi ji ndâ kpo-kpò 'duù tí nó nò, gii kpò nje ndâ mbe 'di ndâ có tí nó náa yí kú 'dè nò gí

⁴⁸ Ndâ bu Jézù ta nawu wó mâ gii nò yí, nje ndú gii 'dèè gí. Bìndi nawu wó gii 'vee yí máa, «Wò bàkà míti ze éno a ña yè, 'vii? Nò káa bà kàra ré ze ta bà pà bà tí lo gí!»

⁴⁹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Yo kú pà bà tí ye tacó yè? Yo nò ni lá máa, ye kú bàkà a nètè mî bu ye?»

⁵⁰ Káa bà 'visi có gí tàkò 'vé mî Jézù nò gii kpò ndâ bu wó ta nawu wó gí.

⁵¹ Jézù bà-i-nò gii nje nó ta ndâ bu wó ta nawu wó á bìndi bà 'de yí mî ndú nò ya gí Názàrèti. Yí gii kpolo mí ká tí tó 'vii mbe kú 'di có mî ndâ bu wo ta nawu wó. Káa nawu wó gii kpolo tí ndâ có tí nó 'dáá gí mí gbí njembí wó. ⁵² Jézù gii uu gí yaà tí mbe wotí, ta muu ká tí wó, náa ndâ 'duù gii zè yí nìkì maa, Mbíri delè gii zè yí nìkì maa.

Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù ma có mî Mbíri

3 Ndoò tí Tibériyò tí ngáágbá 'dakò pí jàlàmbà á Rómà ta o tí nó muu 'bì-nje vò. Pónisiyò Pilátò ta o tí nó a gbolò 'duù á Jùdéyà, ròbú Èródè ká gii zèè Gàliléyà, Filípò tí 'bí 'vii bìndi Èródè gii zèè ndâ to Ìtùriyà ta Tàràkònítisi. 'Bí 'dakò ta rè wó a Lisàniyà gii zèè to tí nó tí Àbilénè nò. ² Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mî ndâ Jùdéyà gbí gbèe o tí nó a ndâ Ánà ta Kàyifà. Mâ gii zeke'o, Mbíri gii je wotí bà 'dè-kòcò ji Jòvànì tí 'vii mî Zàkàriyà si yí gbí kángáá nga ngoò. ³ Jòvànì bà-i-nò gii dù kú nò nó cee gbí ndâ to á ta ndi yí ngo tí nó tí Jòròdaniyà nó 'dáá gí, kú ma có gítí bà caka tí ndâ 'duù, tacó wàa Mbíri 'ví je ta à-cee-gí ji ndú gítí ndâ vò i mî ndú. ⁴ A go có tí nó gbí wàràgà mî Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mî Mbíri éno máa,

«Kòcò 'duù kú kò-kò gbí kángáá nga ngoò, máa, <Yo 'viindi kpokèji mî Mbe tí ndoo, yo bàkà ndâ kpokèji mî wó jáá.

⁵ Yo nè ndâ dùgùu to 'dáá gí,

yo da tí ndâ nja-njà gú tí nó ta ndi tí kpokèji mî Mbe tí ndoo nó 'vii ta kùro to.

Yo bàkà ndâ bà lókó-loko to nìno tí kpokèji mî wó nó jáá.

Yo 'viindi ndâ bà cúkpúú-cùkpùu to á ta ndi tí kpokèji mî wó.

⁶ Yo má bàkà éno gí,

Mbíri bà 'vala ndâ 'duù 'dáá gí,» nò.»

⁷ Jòvànì gii 'dè có ji ndâ mbè 'duù tí nó mbe kaa ya gí mî wó tacó waa yí 'ví caka tí ndú nó, máa, «Yo ndâ 'vii-kpoo! A 'di ká 'dè có ji yo máa yo fa ngèlè 'do tí kpo-tàkòcò mî Mbíri gí gí mî ye? ⁸ Yo bàkà ndâ i nìno náa à tí nò, tacó wàa à 'ví nò tí ni éno máa, yo 'visi muu yo á

'do tí ndâ vò i mì yo gî. Yo si bà dù kù koṛo có éno máa, «ze a ndâ 'viì-gù Àbiráámò» mí to. Ye kù 'dè có ji yo máa, wotí bà kaa ndâ díí tí nó wàa yí 'ví bàkà ndú tí ndâ 'viì-gù ji Àbiráámò kuu tí Mbířì. ⁹ Mbířì kpónó tè zí kàngó mì wó léngé-linge gî. Yí kèjì gí bà daaka ndâ mù ñinó mbe řì cèe ndo mù lá nó 'do ngé tà teè ndú gí to tacó bà doo ta wu.»

¹⁰ Káa ndâ 'duù tí nó gii 'vee Jòvànì máa, «Ze kpónó 'ví bàkà a ña yè?»

¹¹ Káa Jòvànì gii 'visì có ji ndú máa, «Ndâ bongo mì 'duù má sósò'ò, si yí 'ví je 'bí gbaànjé ji 'bí ka wó ñinó ta bongo mì wó wálá nò. Wàa i-zò-zò delè má kuu mì 'duù, yí 'ví je 'bí ji 'bí ka wó ñinó ta go tí wó nò.»

¹² Ndâ 'bí mbe kili i-mířì mbe gí gí mì Jòvànì tacó wàa yí 'ví caka tí ndú bà-i-nò gii 'vee yí máa, «Káa ze 'ví bàkà a ña yè, Mbe ñibà i?»

¹³ Káa Jòvànì gii 'visì có ji ndú máa, «Yo te 'bí i mí muu ñinó náa mířì 'dè ji yo máa yo 'ví go 'do mì ndâ 'duù nó lá.»

¹⁴ Ndâ 'bí àsikèřì gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó gii 'vee Jòvànì, máa, «Káa ze, ze 'ví njaanga miři ze ta ña kèjì ngàyi?»

Káa Jòvànì gii 'visì có ji ndú máa, «Yo kùmùkù ndâ i mì ndâ 'duù ta wotí lá. Yo delè 'ví waaka có mítí ndâ 'duù gbí ngbàngà lá. Yo zò i 'do ká gbí wu'o mì yo.»

¹⁵ Jòvànì mà gii ñò éno máa, ndâ 'duù kù gii 'bità a bà koṛo gítí yí a gbolò có éno máa yí a Bìndi-Mbířì, ¹⁶ yí gii 'dè có ji ndú 'dáá gí máa, «Ye kù caka tí yo ta ngo, káa 'bí 'duù ta wotí tí wó mbe ndii ye gí á kèjì, náa à kpétí káa vòó bà dù tí mbe kù njaanga tà mà 'do tí kò wó, ye bà 'vii tí wálá. Yí kèjì gí bà caka tí yo ta Bèři-mi-Mbířì, delè ta wu. ¹⁷ Yí kpónó zèè pidířì mì wó mí 'bí wó, tacó bà pì gbí cù mì wó gí. Yí bà yili cèe ñi cù gí, bìndi yí bà doo póró cù ta wu ñinó jé mbe mee lá nò.»

¹⁸ Jòvànì bà-i-nò gii dù kù ma Banga-Ngú-Có, ta bà je wotí ji ndâ 'duù ta 'bí ña có mbe si ndâ 'duù 'ví 'visì muu ndú gbí ndâ 'bí ña kèjì me mbè. ¹⁹ Káa Jòvànì gii 'dè có gítí Èróde tí nó tí gbolò 'duù nó, tacó bà volo muu Èródiyá tí ñi mì ná'vindí wó, 'do tí wó, delè tacó ndâ 'bí vò i me mbè náa yí bàkà ndú. ²⁰ Èróde mà gii 'di ndâ có tí nó náa Jòvànì kù 'dè gítí wó nó, yí gii tò muu ndâ vò i mì wó nó ta bà te Jòvànì mí gbí zàà.

Jòvànì caka tí Jézù

²¹ Jòvànì mà gii caka tí ndâ 'duù 'dáá gí cee gí, yí gii caka tí Jézù delè. Káa si Jézù kù gii 'deke tí wó ji Mbířì á bìndi bà caka tí wó mì Jòvànì nó, njekèjì tàřì gii njaanga tí gí. ²² Bìndi Bèři-mi-Mbířì gii gí 'do yaà ta cè tí wó go cè tí kùlè nò gí muu Jézù. Kòcò 'duù bà-i-nò gii dù kù 'dè có 'do gbířì máa, «Wò a kpóló-kpolo 'vii mì ye. Tàkòcò ye peteke gítí lo ma.»

Rè ndâ ká gù Jézù

²³ Jézù 'bità nètè bà ñibà i ji ndâ 'duù ta ndoò tí wó go zi'duù-gbaànjé-nje muu 'bí. Ndâ 'duù gbí ndâ o tí nó ñò Jézù ni ká tí 'vii mì Jùzèpè tí 'vii mì Éli,

Éli tí 'vii mì Mátàti,
²⁴ Mátàti tí 'vii mì Lévi,
 Lévi tí 'vii mì Mèléki,
 Mèléki tí 'vii mì Jànáyi,
 Jànáyi tí 'vii mì Jùzèpè,
²⁵ Jùzèpè tí 'vii mì Mátàtiyà,
 Mátàtiyà tí 'vii mì Àmòsi,
 Àmòsi tí 'vii mì Nàwúmi,
 Nàwúmi tí 'vii mì Ésilì,
 Ésilì tí 'vii mì Nàgáyì,
²⁶ Nàgáyì tí 'vii mì Máátà,
 Máátà tí 'vii mì Mátàtiyà,
 Mátàtiyà tí 'vii mì Sèmèyini,
 Sèmèyini tí 'vii mì Jòséki,
 Jòséki tí 'vii mì Jódà,
²⁷ Jódà tí 'vii mì Jòwànàni,
 Jòwànàni tí 'vii mì Résà,
 Résà tí 'vii mì Zèrùbàbèlè,
 Zèrùbàbèlè tí 'vii mì Sèlitiyèli,
 Sèlitiyèli tí 'vii mì Nèri,
²⁸ Nèri tí 'vii mì Mèléki,
 Mèléki tí 'vii mì Ádi,
 Ádi tí 'vii mì Kàsámù,
 Kàsámù tí 'vii mì Èlimàdámù,
 Èlimàdámù tí 'vii mì Èrè,
 Èrè tí 'vii mì Jòsùwà,
²⁹ Jòsùwà tí 'vii mì Èliyézerè,
 Èliyézerè tí 'vii mì Jòřimù,
 Jòřimù tí 'vii mì Mátàti,
 Mátàti tí 'vii mì Lévi,
 Lévi tí 'vii mì Simiyónè,
³⁰ Simiyónè tí 'vii mì Júdáà,
 Júdáà tí 'vii mì Jùzèpè,
 Jùzèpè tí 'vii mì Jònámù,
 Jònámù tí 'vii mì Èliyàkími,
³¹ Èliyàkími tí 'vii mì Mèléyà,
 Mèléyà tí 'vii mì Ménà,
 Ménà tí 'vii mì Mátàsà,
 Mátàsà tí 'vii mì Nàsàni,
 Nàsàni tí 'vii mì Dàvidè,
³² Dàvidè tí 'vii mì Jési,
 Jési tí 'vii mì Òbedì,
 Òbedì tí 'vii mì Bòwàzi,
 Bòwàzi tí 'vii mì Sàlimóni,
 Sàlimóni tí 'vii mì Nàsóni,
³³ Nàsóni tí 'vii mì Àminàdábì,
 Àminàdábì tí 'vii mì Ádímìni,
 Ádímìni tí 'vii mì Àřini,
 Àřini tí 'vii mì Èzìróni,
 Èzìróni tí 'vii mì Pèrézi,
 Pèrézi tí 'vii mì Júdáà,
³⁴ Júdáà tí 'vii mì Jàkòbè,
 Jàkòbè tí 'vii mì İzàkò,
 İzàkò tí 'vii mì Àbiráámò,
 Àbiráámò tí 'vii mì Tèràà,
 Tèràà tí 'vii mì Nàwóri,
³⁵ Nàwóri tí 'vii mì Sèrúgi,
 Sèrúgi tí 'vii mì Réwù,

Réwù tí 'viì mi Pèlègì,
 Pèlègì tí 'viì mi Èbèrè,
 Èbèrè tí 'viì mi Sélà,
³⁶ Sélà tí 'viì mi Kàyinàni,
 Kàyinàni tí 'viì mi Àrifàkísádà,
 Àrifàkísádà tí 'viì mi Sémì,
 Sémì tí 'viì mi Nówà,
 Nówà tí 'viì mi Lámékì,
³⁷ Lámékì tí 'viì mi Mèsùsélàà,
 Mèsùsélàà tí 'viì mi Ènòkì,
 Ènòkì tí 'viì mi Jàrèdì,
 Jàrèdì tí 'viì mi Mààláléélì,
 Mààláléélì tí 'viì mi Kàyinàni,
³⁸ Kàyinàni tí 'viì mi Ènòsì,
 Ènòsì tí 'viì mi Sésì,
 Sésì tí 'viì mi Ádàmà,
 Ádàmà tí 'viì mi Mbířì.

Gba-wàtà tala Jézù gbí kángáá nga ngoò

4 Jézù gii dele ndi wó 'do tàbè'dè Jòròdàniyà á bindi bà caka tí wó mi Jòvànì, tí 'duù ñinó náa Bèri-mi-Mbířì gèè bè mí muu wó gí. Bindi Bèri-mi-Mbířì gii a tàmuu wó ² ya tí gí bà bàkà sili zi'duù-só mí gbí kángáá nga ngoò náa Gba-wàtà kù tala yí ta wò i. Gbì ndâ sili tí nò zi'duù-só náa yí bàkà mí gbí kángáá nga ngoò nò, i-zó-zò di gbí yí wó gbaànjé lá. ³ Gba-wàtà m̄a gii ñò máa, bà mi Jézù cee ta go gbí ndòngbú ndâ sili tí nò náa yí bàkà zi'duù-só nò gí, yí gii 'dè có ji yí máa, «Wò má dú káa 'Viì-mi-Mbířì, 'visì díí tí nò tí i-zó-zò.»
⁴ Káa Jézù gii 'visì có ji Gba-wàtà éno máa, «À cu mí gbí wáràgà mi Mbířì éno máa, <'Duù kù 'vala me ka ta i-zó-zò cuki lá.>»
⁵ Gba-wàtà bà-i-nò gii te Jézù 'do to ngéé gí yaà, bìn-di yí gii túbà ndâ kpo-kpò gbata muu to tí nò 'dáá gí ji yí á go bà kì řo. ⁶ Bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Ye bà bàkà wò tí mbe ndâ kpo-kpò gbata tí nò náa wò kù ñò ngba ndú nò 'dáá gí, tacó Mbířì je ndú ji ye tí ndâ i mi ye gí. Á ká go có mi ye bà je ndú ji 'duù ñinó mbe ñikì tí ye. ⁷ Ye bà je ndú 'dáá ji wò gí náa wò má kucuku muungbó lo mí kùřo ye wàa wò 'ví ùlù ye gí nò.»
⁸ Káa Jézù gii 'visì có ji Gba-wàtà máa, «À cu mí gbí wáràgà mi Mbířì máa, <Wò 'ví ùlù káa Mbe tí lo tí Mbířì mi lo. Wò dele 'ví bàkà nèté ká ji yí cuki.>»
⁹ Gba-wàtà gii te Jézù 'do gbí kángáá nga ngoò bindi ñinó, ya tí gí Jèrùzàlémè, yí gii te yí ngé dé'véléé mi pí 'bá-Mbířì. Bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Wò má dú káa 'Viì-mi-Mbířì, o gí to. ¹⁰ Tacó à cu mí gbí wáràgà mi Mbířì éno máa, <Mbířì bà kaa ndâ basilì mi wó wàa ndú 'ví kpolo tí lo.> À gii cu 'bí éno máa,
¹¹ <Ndâ basilì tí nò mi Mbířì nò bà lì 'bì ndú mí tà tí lo, tacó wàa díí 'ví kpò kò lo lá.>»
¹² Káa Jézù gii 'visì có ji Gba-wàtà máa, «À cú mí wáràgà mi Mbířì éno máa, <Wò 'ví tala Mbe tí lo tí Mbířì lá.>»
¹³ Gba-wàtà m̄a gii cee ta bà tala Jézù gí, yí gii ñjè nò 'do tí wó ya kù ù 'bí tó o tacó bà tala yí káká'i.

Jézù 'bità bà ma có mi Mbířì gbí to Gàliléyà

¹⁴ Jézù gii dele ndi wó gí Gàliléyà ta wotí mi Bèri-mi-Mbířì. Bindi ñè wó gii wu cee gbí to Gàliléyà 'dáá gí.
¹⁵ Ndâ 'duù 'dáá gí kù gii ùlù bà ñibà i mi wó ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbířì.

Jézù gbí gbata Názàrèti

¹⁶ Jézù gii ya gí gbí gbata Názàrèti, tí bàndò bà kpolo yí. Bindi yí gii ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbířì ta řì bà wotí gbí tàkìi mi ndâ Jùdèyà go ña i mi wó náa yí cóó-cóó kù bàkà nò. Yí m̄a gii ya gí bà rò tíyò tacó bà 'deke i, ¹⁷ áá gii te ji yí a wáràgà mi Ìzàyà tí mbe 'dòkò có mi Mbířì. Yí bà-i-nò gii njaanga wáràgà tí bàndò tí nò náa à cu mí gbí éno máa,
¹⁸ «Bèri-mi-Mbířì kuu ta ye, tacó yí cu 'bì wó mítí ye máa ye ma Banga-Ngú-Có ji ndâ yè.

Yí tuu ye gí bà ma có bà njaanga wú á 'do tí miřì ndâ 'duù gbí zàà ji ndú.

Yí tuu ye gí bà njaanga řo ndâ mbe sú řo.

Yí tuu ye gí bá 'vala ndâ 'duù tí nò náa à kù mèèkè'i tí ndú.

¹⁹ Yí tuu ye gí bà ma có ndoò bà bàkà nambeè mi Mbířì ji ndâ 'duù.»

²⁰ Jézù m̄a gii 'deke i cee gí, yí gii pařaka ndi wáràgà tí nò gí bàndò mi wó, bindi yí gii dele ndi ji 'duù tí nò tí mbe kpolo tí ndâ i á bàndò bà ùlù Mbířì nò. Bindi yí gii kì tí wó to. Ndâ 'duù bàndò bà ùlù Mbířì 'dáá gí gii yee řo ndú řó'dó-řo'doo mítí wó. ²¹ Bindi yí gii 'bità bà 'dè có ji ndú máa, «Ndâ i tí nò náa ye 'deke có gítí ndú ji yo 'do gbí wáràgà mi Mbířì nò wúnó bàkà tí go ndâ có tí nò náa ye 'deke nò gí.»

²² Ndâ 'duù 'dáá gí gii ùlù yí, káa nje ndú 'dáá gí gii 'dèè ta bà 'di ndâ ña banga có tí nò mbe co 'do nje wó nò gí. Ndú bà-i-nò gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «À nò me 'viì mí Jùzépè ká nò lá?»

²³ Jézù m̄a gii 'di có tí nò, yí gii 'visì có ji ndâ 'duù tí nò máa, «Ye ñò ni gí máa à gbí muu yo a có bà 'dè lòkò'bò tí nò máa, <Vala tí lo mbe yeè> nò ji ye. À delè tí yo a go bà 'dè có ji ye máa, <Bàkà ndâ i tí nò táánò náa ze 'di tàwo lo ta bà bàkà ndú gbí gbata Kàpàrànáwùmù nò mí 'bá mi yo.> ²⁴ Káa ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, à jé ùnje gítí có mi mbe 'dòkò có mi Mbířì lá ká gbí 'dóó to mi ndú.

²⁵ «Káa ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, ndâ nawù ku táánò 'bá mi ndâ Ìzìriyèlì gbí o mi Èlìjà tí nò tí mbe 'dòkò có mi Mbířì nò me mbè. Káa ta o tí nò náa njekèjì tàřì gii nè gí tàkò mù gí ta ndoò ta'ò ta pì vò-nje gbaànjé pí gí nò, làngawìřì gii tè 'bá mi ndâ Ìzìriyèlì 'dáá gí. ²⁶ Ta ndâ ña ñinò 'dáá gí, Mbířì gii tuu Èlìjà ya tí a i gí bà koni 'bí nawù ku gbí ndâ to Zàrèfàti á gbí to Sidóni, si ndâ nawù ku 'bá Ìzìriyèlì mí to. ²⁷ Ndâ mbe cì delè táánò me mbè kuu 'bá Ìzìriyèlì gbí o mi Èlìsà tí mbe 'dòkò có mi Mbířì. Káa Èlìsà 'vala gbèè 'duù á 'do gbí òkò tí ndú lá, yí gii 'vala káa 'bí mbe cì

gbaànjé ta ɾè wó a Nààmánì tí tende 'duù mbe gí 'do Síriyà.»

²⁸ Ndâ 'duù bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì mà gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè jì ndú nò, tàkòcò ndú gii kpolo ngé ndii gí. ²⁹ Ndú gii njè gítí wó, bìndi ndú gii ja yí gí sè 'do bàndò bà ùlù Mbírì, ndú gii 'dò ta yí gí pí gú tí nó náa à bì gbata mì ndú ta yendi nò. À gbí muu ndú ta o tí nò a có bà 'va yí gí tàgbà gú 'do yaà kà. ³⁰ Káa yí gii ba to, co gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nò, kú ya ta nó mì wó.

Jézù mòkò i 'do gbí muu 'bí 'dakò

³¹ Jézù gii njè nó 'do Názàrètì ya gí gbí gbata Kàpàrànáwùmù á gbí to Gàlilèyà. Bìndi yí gii nìbà i jì ndâ 'duù kà ta ɾi bà wotí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdéyà. ³² Nje ndâ 'duù gii 'dèè gítí wó gí, tacó yí 'dè có go i mì gba.

³³ Káa ta o tí nò 'bí 'dakò ta i-gbí-muu wò kuu gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò mbe kili mí bàndò bà ùlù Mbírì nò. Mà gii zeke'o, i tí nò gii tanga mítí 'dakò tí nò, bìndi yí gii tò kú ta kòcò wó gí yaà máa, ³⁴ «Si ze mí to! Áá mì lo ta ze a yè, ndí lo Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì nó? Wò gí tacó bà bù ɾa ze? Ye ɾò wò ni tí 'duù tí nó náa à kaa wò jì Mbírì gí nó gí.»

³⁵ Káa Jézù gii do mítí i tí nò máa, «'Dù ngbìl! Co 'do gbí muu wó gí!» I tí nó bà-i-nò gí 'va 'dakò tí nó mí to mí kùro ndâ 'duù, bìndi yí gii co 'do gbí muu wó ta bà bàkà vò i ta yí lá.

³⁶ Nje ndâ mbe ɾò ɾa i tí nò 'dáá gí gii 'dèè gí. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Njìnò a ɾa có yè ká nò? Yí kú 'dè có jì ndâ vò i-gbí-muu ndâ 'duù ta wotí go i mì gba káa ndú kú 'di có mì wó!» ³⁷ 'Do bà-i-nò, tàwo Jézù gii wu cee gbí wúngbó to tí nó léé gí.

Jézù 'vala ndâ 'bí mbe nò'o me mbè

³⁸ Jézù gii co 'do bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì ya gí 'bá mì Simónè tí 'bí mbe tala có mì wó gbaànjé. Yí mà gii yee kà, yí gii 'de na gè Simónè tí sè ta cò'o gbí òkò wò ngé ndii gí. Ndâ 'duù mà gii 'dè có jì Jézù, ³⁹ Jézù gii njè nó ya gí bà ɾò tíyò seè tí nìi tí nò, bìndi yí gii 'dè có jì cò'o tí nò máa yí dò 'do gbí òkò nìi tí nò gí. Nìi tí nò ngé gii a cónjórónjò gí yaà kú bàkà i-zò-zò jì ndú.

⁴⁰ ɾi mà gii ta gí, ndâ 'duù njìnó ta ndâ nambe ndú ta ndâ tende ɾa nò'o tí ndú nó gii tuɾu ndú 'dáá gí ya tí jì Jézù. Yí gii tee 'bì wó mítí ndú, bìndi ndú 'dáá gí gii 'vala gí. ⁴¹ Ndâ i delè gii co 'do gbí muu ndâ 'duù njìnó ta i gbí ndú nó me mbè, kú tò kú máa, «Wò á 'Vii-mi-Mbírì!» Káa Jézù gii do mítí ndâ i tí nò máa ndú dù ng-bì, tacó ndú ɾò yì ni tí Bìndi-Mbírì gí.

Jézù ma có mì Mbírì cee to 'dáá gí

⁴² Yé má bà gii bàkà bà ngbaanga to, Jézù gii co 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gí ndii ta kpéétí wó. Ndâ 'duù gii pà bà tí wó, ndú mà gii 'de yí gí, ndú gii bàkà có bà tii yí, máa yí njè nó 'do tí ndâ yí lá. ⁴³ Káa yí gii biya gí. Bìndi yí gii 'de có jì ndú máa, «Kòzò tí ye bà ya gí bà ma Banga-Ngú-Có gítí ngú ɾa kèjì bà bàkà nambeè mì Mbírì ta

ndâ 'duù jì ndâ 'duù gbí ndâ 'bí gbata delè. Tacó njìnò a nètè tí nó náa Mbírì tuu ye gí bà bàkà nó ká nò.» ⁴⁴ Bìndi yí gii dù kú nò ta bà ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì cee gbí ndâ to 'bá mì ndâ Jùdéyà 'dáá gí.

Jézù ɾuka ndâ kpédélé mbe tala có mì wó

5 Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kú ɾò tíyò a tí kàpà Jènèsàrètì, ndâ 'duù me mbè kú gii tòdò tí ndú tacó bà ya gí bà 'di có mì Mbírì 'do mì wó. ² Jézù mà gii zeke'o, yí gii ɾò ndâ gbâ sósò'ò náa ndâ mbe gò ngo ɾò ndú mí gbí kàɾà-kàɾà ngo, bìndi ndú gii oloko 'do gbí ndú gí tà ngo, kú caka ndâ mbu mì ndú. ³ Jézù bà-i-nò gii o mí gbí 'bí gbâ gbaànjé, tí njìndi Simónè, bìndi yí gii 'dè có jì Simónè máa yí yèè yì ta gbâ gàà gí ɾo ngo. Simónè mà gii bàkà éndò gí, Jézù gii kí tí wó á gbí gbâ ro ngo kú nìbà i jì ndâ 'duù.

⁴ Jézù mà gii nìbà i jì ndâ 'duù cee gí, yí gii 'dè có jì Simónè máa yí yèè ta gbâ gí bà wúlú ngo wàa yí 'ví 'va mbu, wàa yí bà zèè sè gí. ⁵ Káa Simónè gii 'visi có jì yí máa, «Ze 'va mbu 'do tí kùbòò too ta yé tí nó gí, káa ze zèè gbèè i lá, kpo 'duù mì ye. Káa wò má 'dè éndò, ye bà bàkà go có mì lo nò gí.»

⁶ Ndâ Simónè mà gii 'va mbu go có tí nó náa Jézù 'dè jì yí nò, ndú gii woo sè tí ɾa njìnó náa sè bà yaka mbu mì ndú gii dù ká njí'dí. ⁷ Ndú bà-i-nò gii miyà 'bì ndú jì ndâ 'bí ka ndú mbe gò ngo máa ndú gí ta gbâ mì ndú jì ndâ yì. Ndâ ka ndú nò mà gii ya ta 'bí gbâ jì ndú gí, ndú gii woo sè yeke ndâ gbâ tí nò sósò'ò nò ta sè tí ɾa njìnò náa sè bà ta ngo mì ndú gii dù ká njí'dí.

⁸ Simónè mà gii ɾò ɾa i tí nò mbe bàkà tí nò, yí gii kucuku muungbó wó mí kùro Jézù, bìndi yí gii 'deke tí wó jì yí máa, «Ya 'do tí ye gí, Mbe tí ye! Tacó vò i mì ye me gbolò ngé ndii gí.» ⁹ Simónè 'dè có tí nò jì Jézù tacó nje ndú ta ndâ 'bí ka wó mbe gò ngo 'dáá gí ta o tí nò 'dèè gítí ɾa seɾè sè tí nò náa ndú zèè nò gí. ¹⁰ Ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvànì, tí ndâ 'vii mì 'bí 'dakò ta ɾè wó a Zèbidéyò, tí ndâ ka Simónè mbe gò ngo delè sósò'ò, gii si nje ndú ká tí nga.

Káa Jézù gii 'dè có jì Simónè máa, «Cì gúku lá, tacó wò bà gii zèè 'do tí kpónó kú ya gí kùro go ndâ sè tí nò a ndâ 'duù.» ¹¹ Ndú bà-i-nò gii ya ta ndâ gbâ mì ndú gí tì ngo, ndú gii jee ndâ i mì ndú 'dáá gí 'bùrùkù mí to, bìndi ndú gii ya kú nò á tàkò Jézù.

Jézù 'vala 'bí mbe cì

¹² Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kuu gbí 'bí gbata, yí gii ɾò 'bí 'dakò náa cì waaka yí volo gí. Mbe cì tí nò mà gii ɾò Jézù, yí gii 'bu gbíro wó mí to mí kùro wó. Bìndi yí gii 'deke tí wó jì yí máa, «Go bà ngbaɾanga kútí ye má kuu tí lo, wò bà bàkà gí, kpo 'duù!»

¹³ Jézù mà gii 'di có tí nó náa mbe cì tí nò 'dè nò, yí gii tee 'bì wó mítí mbe cì tí nò, ta bà 'dè có jì yí máa, «Ye bà bàkà gí! Si kútí lo 'ví dù ngbàrángà'i.» A káa pòó bà 'dè có tí nò mì Jézù, kútí mbe cì tí nò gii gí ngbàrángà'i gí.

¹⁴ Kútí 'dakò tí nò mà gii ò bìnḍi cì gî, Jézù gii 'dè có ji yí máa, «Si 'bí 'duù gbaànjé 'ví nò wó lá. Ya gí bà túbà tí lo ji bu-Mbíri, yí má 'dè có éno máa, cì cee 'do tí lo gí má kózò gî, wò 'ví ya gí bà waa mbelè go có mì Mòze, tacó bà túbà ji ndâ 'duù máa, wò gí tí cèe 'duù gî.»

¹⁵ Káa rè Jézù gii wu to ya me 'dú ndii ñinò sàà kùro nó gî. Tacó éno, ndâ 'duù me mbè gii kaa ya gí mì wó. Ndâ 'bí 'duù ya tacó bà 'di ndâ có mì wó, bìnḍi ndâ 'bí tacó wàa yí 'ví 'vala ndâ yì 'do gbí nò'o. ¹⁶ Káa yí má dù gí yí kù co 'do gbí òkò tí ndâ 'duù ya gítí bàndò ñinò ta ndâ 'duù tí wálá nó ta kpéétí wó tacó bà 'deke tí wó ji Mbíri.

Jézù 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gî

¹⁷ Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kù nìbà có mì Mbíri ji ndâ 'duù, ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkii, ta ndâ 'bí mbe nìbà i mì ndâ Jùdèyà, mbe gí 'do Jèrùzàlémè, delè 'do ta gbí ndâ gbata gbí ndâ to Gàliléyà ta Jùdèyà 'dáá gî, ta o tí nò kuu gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò náa yí kù nìbà i ji ndú nò. Yí delè kù 'vala ndâ mbe nò'o ta wotí mì Mbíri.

¹⁸ Mà gii zeke'o, ndâ 'bí 'dakò gii làngà 'bí 'dakò mbe gbele've gî gí tí ji Jézù. Ndú gii jè ta bà rì ta yí gí tà'i tàkò Jézù, ¹⁹ káa à gii kpò ndú ngbàà gî, tacó ndâ 'duù nènèkè mí njekèji go ndâ njilí tí nje gà. Tacó éno, ndú gii 'dò ta yí gí muu 'bá, ndú gii di muu 'bá gbúú-gbuu 'vii ta bàndò bà ki tí Jézù, bìnḍi ndú gí yuu yí ta mbà tí nó náa ndú te ta yí nó gí to ji yí gbí òkò tí ndâ 'duù.

²⁰ Jézù mà gii ñò ña bà tee njembí ndâ 'dakò tí nò á mítí wó, yí gii 'dè có ji 'dakò tí nó mbe gbele've gí nó máa, «À si có gítí ndâ vò i mì lo mí to gî, kómbe ye.»

²¹ Ndâ mbe kpolo tí tàkii, ta ndâ mbe nìbà i mì ndâ Jùdèyà, mà gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'bità bà koro có gbí njembí ndú máa, «'Dakò tí nó mbe kù 'dè zu có gí bà tí Mbíri nó a 'di? Wotí bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù á bìnḍi Mbíri a i tí 'di?»

²² Káa Jézù gii 'di gbí ña bà koro có mì ndú nò gî. Tacó éno, yí gii 'vee ndú máa, «Yo kù koro ña có tí nò á tacó yè? ²³ À kpolo a bà 'dè có máa, «À si có gítí ndâ vò i mì lo mí to gî,» wèè, à kpolo a bà 'dè có máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví te kpâ-sili mì lo, wàa wò 'ví nò nó?» ²⁴ À má éno, ye kpónó bà túbà ji yo éno máa, à tí 'Vii-mi-'Dakò a wotí tacó bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i.»

Yí bà-i-nò gii 'dè có ji 'dakò tí nó mbe gbele've gí nó, máa, «A gí yaà, wò 'ví te kpâ-sili mì lo, wàa wò 'ví nje nó ya gí 'bá go có tí nó gbí nje ye nò.» ²⁵ 'Dakò tí nó ngé gii a gí yaà cónjórónjóó mí kùro ndâ 'duù, yí gii te mbà tí nó náa à làngà ta yí gí tí ji Jézù nó, bìnḍi yí gii 'bì nó kù ya gí 'bá ta bà ùlù Mbíri. ²⁶ Nje ndâ 'duù 'dáá gí gii 'dèè gî, bìnḍi ndú gii 'bità bà ùlù Mbíri ta gúku, máa, «Ze wúnó ñò i-serè gî!»

Jézù tè'é tí Lévi

²⁷ Jézù mà gii nje nó 'do bàndò bà 'vala 'dakò tí nó mbe gbele've gí nó, yí gii ñò 'bí 'dakò, tí mbe kili i-míri, ta rē wó a Lévi, kù ki tí wó to á tàgbà 'bá bà kili i-míri. Jézù bà-i-nò gii tè'é tí Lévi, máa, «Gí gí bà dù tí 'duù mì

ye.» ²⁸ Lévi bà-i-nò gii jee ndâ i 'dáá gí mí to, bìnḍi yí gii ya gí bà dù tí 'duù mì Jézù.

²⁹ Bìnḍi Lévi gii te wíri mítí Jézù. Ndú ta o tí nò gii kili ta ndâ 'bí ka wó mbe kili i-míri, ta ndâ 'bí 'duù me mbè, kù zò i-wíri tí nò náa yí bàkà ji Jézù nò. ³⁰ Ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ 'bí kpo-kpò mbe 'di gbí-o mì ndú mà gii ñò ndú, ndú gii 'dè kòlòwò ji ndâ mbe tala có mì Jézù, máa, «Yo kù zò i ta ndâ mbe kili i-míri, gii je ndâ mbe bàkà vò i, tacó yè?»

³¹ Káa Jézù mà gii 'di có tí nó, yí gii 'visi có ji ndú máa, «A ndâ 'duù ñinò ta sé'i tí ndú nó ká kù pà mbe yeè. Nèté mì ndâ 'duù ñinò ta sé'i tí ndú wálá nó ta mbe yeè wálá. ³² Ye gí me tacó bà tè'é tí ndâ tó 'duù lá. Ye gí a i tacó tí ndâ mbe bàkà vò i, tacó wàa ndú 'ví 'visi muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú gí.»

Bà tò kponje gítí bà kònò go

³³ Ndâ 'bí 'duù bà-i-nò gii 'dè có ji Jézù, máa, «Ndâ mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù ta ndâ mbe tala có mì ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà ta o 'dáá gí kù kònò go, ta bà 'deke tí ndú ji Mbíri, káa ndâ mbe tala có mì lo kù zò i, ndú delè kù njù ngo.»

³⁴ Káa Jézù gii 'vee ndú, máa, «Yo kù koro có máa ndâ wíri bàndò bà ko niì kù kònò go ta o tí nó náa nambe ndú tí nó mbe kù kò niì nó kuu ta ndú? ³⁵ Káa rì bà je nambe ndú mbe kù kò niì nó 'do tí ndú ká kèji; wélégí, ñinò bà gii dù a rì bà 'bità bà kònò go mì ndú.»

³⁶ Jézù gii lòkò'bò 'bí có ji ndâ 'duù tí nó káká'i máa, «'Bí 'duù jé mbe yaka gbí ngú bongo mì wó tacó bà cu ta ro ká gbí ká zì bongo wálá. Yí má bàkà éno, yí bà ya-ka gbí ngú bongo mì wó gî, káa ndâ ngú bongo ta ká ñinò bà te banga 'vii wálá. ³⁷ 'Bí 'duù delè jé mbe fuu pe ngú cù mí gbí ká kàrà ñinò náa gbí wuuku gí nó wálá. Tacó yí má bàkà éno, pe ngú cù bà ba ta kàrà gî. Bìnḍi yí bà bè gbí ndâ pe ta kàrà só gí. ³⁸ À kù fuu pe ngú cù ta o 'dáá gí ká mí gbí kpo kàrà. ³⁹ 'Bí 'duù ta go bà njù lí pe tí wó gí tàkò gó pe nò wálá, tacó a gó pe ká nìkì có tí lí pe.»

Ndâ mbe tala có mì Jézù kparaka muu cù ta rì bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà

6 Ta 'bí rì bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà gbaànjé, si Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù ndii ta nó ta ndi gbí ndâ njí, ndâ mbe tala có mì wó gii dù kù nò ta bà kparaka muu cù kù toro gí nje ndú tí 'veè. ² Ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà mà gii ñò ndú tí , ndú gii 'vee ndú máa, «Yo kù bàkà i ñinò náa à me yí lá nó ta rì bà wotí gbí tàkii mì ndoo tacó yè?»

³ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú á muu ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo jé 'di có tí nó gbí wàràgà mì Mbíri gítí ña i tí nó náa Dàvidè tí gbolò gba bàkà dígìsèè si ndú ta ndâ 'duù mì wó ta go tí ndú nó lá? ⁴ Có tí nó máa, yí gii rì gí tà'i 'bá-Mbíri, yí gii te i-zó-zò tí nó náa à ci ji Mbíri nó, yí mà gii zò gí, yí gí te sè ji ndâ 'duù mì wó, ndú delè gii zò gí. Káa à má gbí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdèyà, ndâ cèe 'duù zò i-zó-zò tí nó náa à ci ji Mbíri nó lá. À káa ndâ bu-Mbíri ká kù zò .» ⁵ Káa Jézù gii yee nje có mì

wó jì ndú máa, «'Viì-mì-'Dakò a mbe tí ɾi bà wotí gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà.»

Jézù 'vala 'bí 'dakò ta 'bì wó pizoo gî

⁶ Ta 'bí ɾi bà wotí gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà á bindi ñnò, Jézù gii ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri. Bindi yí gii ɾi gí tà'i kù nìbà i jì ndâ 'duù si 'bí 'dakò ta 'bí wó ñinó gbí kù 'bì nó pizoo gî kù gbí òkò tí ndâ 'duù kà. ⁷ Ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ mbe nìbà tàkìi mì ndú gii dù jé kù zeke Jézù, máa yí má 'vala 'dakò tí nò ta ɾi bà wotí gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà gî, wàa ndâ yì 'ví 'de nɛrè bà kpi ngbàngà tí wó. ⁸ Káa Jézù gii 'di gbí ɳa bà koɾo có mì ndú nò gî. Tacó éno, yí gii 'dè có jì 'dakò tí nó ta 'bì wó pizoo gî nó máa, «A gí ya! Co ya gí bà rò tíyò á kùro ndâ 'duù.»

'Dakò tí nó m̄a gii co gí kùro ndâ 'duù go có mì Jézù nò gî, ⁹ Jézù gii 'vee ndú máa, «Tàkìi mì ndoo ùnje jì ndoo a i gítí bà bàkà i ngayi 'do gbí òkò tí ndâ bà bàkà tó i ta bà bàkà vò i ta ɾi bà wotí? Káa à má 'do gbí òkò tí ndâ bà 'vala ku ta ba zi ku, à nìkì a ngayi?» ¹⁰ Yí bà-i-nò gii zeke'o jèlè to, bindi yí gii 'dè có jì 'dakò tí nó ta 'bì wó pizoo gî nó máa, «Ya'va gbí 'bì lo.» 'Dakò tí nó m̄a gii ya'va gbí 'bì wò, 'bì wó gii gí nìkì maa gî.

¹¹ Sè bà ba ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gii dù ká njí'dí ta sé bà ñò ɳa i tí nó, bindi ndú gii toko có tacó bà pà kèjì gítí ɳa i ñinó náa ndâ yì 'ví bàkà ta Jézù nò.

Jézù ɾuka ndâ tú mì wó muu'bi-nje só

¹² Ta 'bí ɾi gbaànjé gbí òkò ndâ sili tí no, Jézù gii co ya gí pí gú tacó bà 'deke tí wó jì Mbíri. Yí gii dù pí gú kà kù 'deke tí wó jì Mbíri ta bèbìlì tí nó too yé gî. ¹³ Yé m̄a gii too gî, yí gii kili ndâ mbe tala có mì wó, bindi yí gii ɾuka ndâ 'duù muu'bi-nje só 'do gbí òkò tí ndú, bindi yí gii kpi r̄e mí muu ndú máa ndú a ndâ tú mì yì. ¹⁴ Ñinó a r̄e ndâ 'duù tí nó náa Jézù ɾuka ndú tí ndâ tú mì wó nó ká nò: ndâ Simónè tí nó náa yí kpi Piyétòrò mítí wó nó, ta ná'vindí wó Àndèréyà, gii je Jákòmò, gii je Jòvànì, gii je Filípò, gii je Bàràtòlòmèyò, ¹⁵ gii je Mátéyò, gii je Tòmázò, gii je Jákòmò tí nó tí 'viì mì Àliféyò, gii je Simónè tí nó ta 'bí r̄e wó a Tó-'viì-'bá nó, ¹⁶ gii je Júdá tí nó tí 'viì mì Jákòmò nó, gii je Júdá Ìsikàriyótè tí nó mbe gii cu gòmbò tí wó nò.

Ndâ 'duù me mbè kaa ya gí tàkò Jézù

¹⁷ Jézù m̄a gii yaaka ta ndâ 'duù tí nó muu'bi-nje só náa yí bàkà ndú tí ndâ tú mì wó nó 'do pí gú gí tàbù to gî, ndú gii 'de ndâ mbe tala có mì wó, ta ndâ 'duù me mbè mbe kaa kù ya gí tàkò ndú kili kù ùndi ndú pí 'bí kpáká'va to. Ndâ 'duù ta o tí nó gí 'do gbí ndâ to Jùdèyà 'dáa gî. Ndâ mbe gii 'do Jèrùzàlémè, ta ndâ mbe gí 'do yì ngo gbí ndâ to Tíró ta Sídónì. ¹⁸ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú kaa ya tacó bà 'di ndâ có mì Jézù, káa ndâ 'duù ñinó ta nò'o tí ndú nó, kaa ya tacó wàa yì 'ví 'vala ndâ yì. Ndâ 'duù ñinó ta ndâ i-gbì-muu ndú nó ya tacó wàa yí 'ví mòkò ndâ i tí nó 'do gbí muu ndâ yì gí. ¹⁹ Ndâ mbè 'duù tí nó 'dáa gî kù kii kii to tacó bà tee

'bì ndú mítí wó, tacó wotí bà 'vala ndâ 'duù tí nó mbe kù co 'do gbí dii wó nó kù 'vala ndú.

Jézù nìbà i jì ndâ 'duù

²⁰ Jézù gí zeke'o tí ndâ mbe tala có mì wó ngbóó, bindi yí gii 'dè có jì ndú máa,

«Yo tí ndâ mbe yè, a ndâ mbe tó pá, tacó 'bá mì Mbíri tí gba a i mì yo.

²¹ «Yo tí ndâ mbe kù kònò go, a ndâ mbe tó pá; tacó yì yo bà yè gî.

«Yo tí ndâ mbe kù wa gbí, a ndâ mbe tó pá; tacó yo kèjì gí bà ɳo 'dì.

²² «À tí yo a tó pá ta o tí nó náa ndâ 'duù má kù sogo yo, ndú má kù mò yo 'do tí ndú gí ndii, ta bà 'dè ndâ có ñónókó gítí yo, ta bà volo r̄e yo, á muu 'Viì-mì-'Dakò. ²³ Yo 'ví dù ɾu ta líkí'o ta o tí nó náa ndú má kù bàkà ndâ i tí nó mítí yo nò, tacó gbolò mboo tàkò ndâ i tí nó kù ù ndi yo gbíri, tacó ndâ ká gù ndú dígísèé kù mèèkè'i tí ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri ká éno.

²⁴ «Káa yo tí ndâ mbe kù tee njembí yo kpónó ká mítí ndâ kpo-kpò i mì yo á muu to tí nó bà ñò mítí yo, tacó yo 'de bà tó i ñindi yo cee gî.

²⁵ «Yo tí ndâ mbe kù da nó gbí i-zó-zò kpónó bà ñò mítí yo,

tacó yo kèjì gí bà zò go.

«Yo tí ndâ mbe kù ɳo 'dì ta yéñi kpónó bà ñò mítí yo, tacó yo bà gii tùgàzù ta ngo-ɾo tà ɾo yo.

²⁶ «Yo tí ndâ 'duù tí nó náa ndâ 'duù 'dáa gí kù là tà ɾo yo kpónó nó bà ñò mítí yo, tacó ñinó a gbèe ɳa i tí nó dígísèé náa ndâ ká gù yo kù me ta ndâ sú mbe 'dòkò có mì Mbíri.

Zè ndâ ku'di tí lo nìkì maa

²⁷ «Káa ye kù 'dè có jì yo tí ndâ mbe kù 'di có mì ye kpónó nó máa, yo 'ví zè ndâ ku'di tí yo nìkì maa, yo 'ví bàkà tó i jì ndâ mbe kù sogo yo. ²⁸ Yo 'ví kùya 'dè ngo cù mítí ndâ mbe kù see yo. Wàa yo delè 'ví 'deke tí yo jì Mbíri tacó tí ndâ mbe kù mèèkè'i tí yo.

²⁹ «'Bí 'duù má gbí gbí tù lo gbaànjé, wò 'ví 'visi kè'bí jì yí wàa yí 'ví gbí gí tàkò ñinò náa yí gbí nò kpèkù.

'Duù má ja wòòkò bongo mì lo 'do tí lo gí, wò 'ví ja ndò ñinò gbímbí lo nó jì yí gí tàkò. ³⁰ 'Duù má yù i 'do tí lo, wò 'ví zì 'do tí wó lá. 'Duù má aaka i 'do 'bì lo, wò 'ví je ndi i tí nó 'do mì wó káká'i lá. ³¹ Wò 'ví bàkà ta ndâ 'duù káa ɳa i tí nó ta go tí lo máa ndú 'ví bàkà ta wò nò.

³² «Yo má zè tí tó jé káa ndâ 'duù tí nó mbe zè yo tí tó nó, yo bà 'de gbí a yè? Tacó à kpèti káa ndâ 'duù tí nó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó, ndú kù bàkà nambeè jì ndâ mbe bàkà nambeè á jì ndú. ³³ Yo má bàkà tó i ká jì ndâ mbe bàkà tó i jì yo, nɛrè bà bàkà tó i mì Mbíri jì yo 'ví dù a yè? À kpèti káa ndâ mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó, ndú kù bàkà tó i gbí òkò tí ndú. ³⁴ Yo má wù i ká ta ndâ 'duù tí nó náa yo kù koɾo có máa ndú bà dele ndí jì yo gí nó, Mbíri 'ví bàkà nambeè jì yo gbí kà có yè? Ñinò me gbèe ɳa i tí nó náa ndâ 'duù tí nó mbe ñò

dúu kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó kú bàkà nó lá? ³⁵ Yo zè ndâ ku'di tí yo niki maa, yo 'ví bàkà tó i ji ndú. Yo 'ví bàkà tó i ji 'duu ta bà kojo có máa, a má taàbé yí 'ví tó 'bí wó ji yo nó lá. Yo má bàkà go ndâ có mì ye nó gî, Mbíri bà bàkà tó i ji yo me gbolò, yo delè bà dù tí ndâ 'dóó 'viì mì Mbíri á ngéé gbíri, tacó yí kú bàkà nambeè ji ndâ 'duu ñinó mbe ñò nambeè ni lá nó, ta ndâ vò 'duu. ³⁶ Yo ñò yê ọ ndâ 'duu, tacó Bu yo tí Mbíri a mbe ñò yê ọ ndâ 'duu.

Có gítí bà 'viiki ndâ 'bí ka tí

³⁷ «Yo 'viiki ndâ 'duu lá, tacó wàa Mbíri 'ví 'viiki ta yo lá. Yo o gítí bà waa có mítí ndâ 'duu lá, tacó wàa Mbíri 'ví waa ta có mítí yo lá. Yo si có gítí ndâ mbe bàkà vò i ji yo mí to, tacó wàa Mbíri 'ví je ta à-cee-gí gítí ndâ vò i ñindi yo. ³⁸ Yo je i ji ndâ 'duu, yo má je i ji ndâ 'duu, Mbíri bà bàkà a cénjènje mí tì ká'i bà je ta i ji yo, yí gii sene, ngo ọ máa yee to gî, yí bà gii je ji yo. Tacó Mbíri bà 'vii i ji wò ká ta gbèe ká'i tí nó náa wò 'vii ta i ji 'bí ka lo, nò.»

³⁹ Jézù gii 'vee ndú gbí lókó' bò máa, «Mbe sú ọ má ja 'bí ka wó mbe sú ọ, ndú bà 'va tí ndú ta yí gbí gùu wálá? ⁴⁰ Mbe tala i ñò i ndii mbe kú ñbà i ji yí lá. Káa mbe ñbà i ji 'duu má yù yí ngbóó gî, 'bè gbí ọ i mì ndú wálá.

⁴¹ «Nji ngoò má kuu ta ọ lo, wò bà me ta bà ñò léé njú to a tà ọ 'bí nambe lo ée? ⁴² Wò bà 'dè nje lo tacó bà 'dè có ji nambe lo máa yí yèè dè gí mì lo wàa wò 'ví òlò njú to 'do tà ọ wó, 'do kòtí 'di, ta nji ngoò á tà ọ lo, ndi lo bô mbe là ngo mè tí ka wó si ñindi wó mítí wó? À má éno, pà 'bí 'duu, wàa yí má òlò nji ngoò 'do tà ọ lo gî, wò 'ví gii òlò njú to 'do tà ọ 'bí ka lo.

⁴³ «Mû mbe jì'vì lá jé ọ vò ndo mû lá. Mû mbe jì'vì gî delè jé ọ tó ndo mû lá. ⁴⁴ Tacó à kú ñò ọ mû ni ká mítí ndo wó. À jé ruka ndo bàà 'do tà mû kperè lá. À delè jé ruka ndo mbiigá 'do tà mû ga'dí lá. ⁴⁵ Tó 'duu kú bàkà káa ndâ tó i tí nó mbe yè yí wó géjé-géjé gî. Vò 'duu delè kú bàkà káa ndâ vò có tí nó mbe yè yí wó díí gî. Tacó nje 'duu kú 'dè có ká gítí ọ i ñinó á gbí yí 'duu tí nó nò.

Ọ ndâ mbe gèè 'bá sósò'ò

⁴⁶ «Yo kú 'dè có máa ye a Mbe tí yo tacó yè, káa yo 'di có mì ye lá? ⁴⁷ Ye kpónó bà túbà tí ọ 'duu ñinó mbe gí gí mì ye, yí gii 'di ndâ có mì ye, bindi yí gii bàkà go ndâ có tí nó náa ye 'dè jì yí nó, nò. ⁴⁸ Ọ 'duu tí nó go mbe gèè 'bá ñinó mbe duu gùu ndâ kpalà 'bá mì wó ngé mii 'bí wó gî. Ngo gii ò có tàkò 'bá tí nó, káa 'bá tí nó gii rò ká ngiki tíyò, tacó à gèè me tí i-'di lá. ⁴⁹ Káa 'duu ñinó mbe 'di ndâ có mì ye, káa yí bàkà go ndú lá, go 'duu mbe duu ta ndâ kpalà 'bá mì wó coko'do-cókó'dó. Ngo má gii ò có tàkò 'bá tí nó, à gii 'va tí to, si gbèe kpalà mí yaà lá.»

Jézù 'vala bòò mì 'bí Ròmánò tí kùro ndâ àsikéri

7 Jézù má gii cee ta bà 'dè ndâ có tí nó nje wó nó ji ndâ 'duu 'dáá gî, yí gii ñè nó ya gí gbí gbata

Kàpàrànwùmù. ² Má gii zeke'o, 'bí 'dakò tí 'duu Rómà, tí kùro ndâ àsikéri zì'duù-vò, náa kpóló-kpolo bòò mì wó ta nò'o tí wó náa yí kú ù káa ndi sè o mì wó, ³ má gii 'di có tí Jézù, yí gii tuu ndâ 'bí kpo 'duu mì ndâ Jùdèyà, máa ndú ya gí bà tè'é tí Jézù máa yí gí gí bà 'vala bòò mì yí. ⁴ Ndâ kpo 'duu tí nó gii ya gí mì Jézù, ndú má gii 'dè có tí nó náa kùro ndâ àsikéri tí nó tuu ta ndú nó jì yí gí, ndú gii 'deke tí ndú jì yí ta wotí tí máa, «'Dakò tí nó 'vii tí ọ 'duu ñinó náa wò 'ví koni yí nó ngé ma. ⁵ Tacó yí bàkà nambeè jì ndâ 'duu mì ndoo ngé. À delè a yí ká bì bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri tí nó kpónó á tíyò nó jì ndoo.»

⁶ Jézù má gii 'di có mì ndâ kpo 'duu tí nó, ndú gii ñè nó ta ndú kú ya gí 'bá mì kùro ndâ àsikéri tí nó. Ndú má gii dooko gí 'bá mì kùro ndâ àsikéri tí nó gí, ndú gii 'dè ndâ 'bí kómbe kùro ndâ àsikéri tí nó náa yí tuu ndú máa, ndú ya gí bà 'dè có jì kpo 'duu tí nó tí Jézù nó máa, «Mbe tí ye, yeeke tí lo ta bà gí gí 'bá mì ye lá, tacó ye 'vii tí 'duu ñinó náa wò 'ví ọ gí t'á' mì ye nó lá, ⁷ tacó éno, ye gbí gbí njembí ye tacó bà ya gí mì lo lá. 'Dè káa có ta nje lo wàa bòò mì ye bà 'vala gí. ⁸ Tacó ye delè a 'duu ta ndâ kpo-kpò 'duu kuu kùro ye, ye delè a gbolò 'duu kùro ndâ àsikéri, náa ye má tè'é tí àsikéri, yí kú gí gí t'á' è mì ye. Ye delè má je nó jì àsikéri, yí kú ya ta nó tí nó. Ye má 'dè có jì bòò mì ye máa yí bàkà i ñinó, yí kú bàkà .»

⁹ Jézù má gii 'di có tí nó náa 'dakò tí nó tuu ta ndâ 'duu jì yí nó, nje wó gii 'dèè gí. Bindi yí gii 'visi tí wó gítí ndâ 'duu tí nó méé-me-mè mbe kú ru ndi wó nó, yí gii 'dè có jì ndú máa, «À kpétí ká 'do gbí òkò tí ndâ Ìzìrìyélì, ye jé 'dé 'bí 'duu gbaànjé mbe tee njembí wó mítí Mbíri á go i mì 'dakò tí nó lá!» ¹⁰ Ndâ 'dakò tí nó náa kùro ndâ àsikéri tí nó tuu ndú jì Jézù nó má gii delè ndi ndú gí 'bá, ndú gii 'de bòò mì wó a gí yaà 'do gbí nò'o gí.

Jézù 'vala 'viì mì 'bí nawù ku

¹¹ Jézù bàkà me gbolò o bindi bà 'vala bòò mì kùro ndâ àsikéri tí nó lá, bindi ndú gii ñè nó ta ndâ mbe ta-la có mì wó 'do Kàpàrànwùmù kú ya gí gbí gbata Nàyinì. Ndâ 'duu me mbè gii ki 'do gbí gbata Kàpàrànwùmù kú ko ndú. ¹² Ndú má gii dooko gii njejèjè ndùgù bà ọ gí gbí gbata Nàyinì gí, ndú gii 'de ndâ 'duu kú te ku 'bí 'dakò 'do gbí gbata gí sè tacó bà ya gí bà duu yí. 'Dakò tí nó mbe cì nó a gbèe 'viì mì nawu wó, káa nawu wó delè a nawù ku. Ndâ 'duu gii ki 'do gbí gbata kí-ki kú ko tàkò ku ta ndâ niì tí nó. ¹³ Mbe tí ndoo má gii ñò nawu 'dakò tí nó mbe cì nó, yè ọ wó gii bàkà yí ngé ndii gí. Yí bà-i-nò gii 'dè có jì niì tí nó màa, «Wa gbí lá.» ¹⁴ Bindi yí bà-i-nò gii ba to co gbí òkò tí ndâ 'duu ya gí mì ndâ 'duu tí nó mbe kú te ku nó, bindi yí gii tee 'bí wò mítí mbà tí nó náa ndâ 'duu kú te ta ku nò. Ndâ 'duu tí nó mbe kú te ku nó má gii rò tíyò gí, Jézù gii 'dè có jì 'dakò tí nó mbe cì gí nó, máa, «Ye kú 'dè có jì wò máa, wò a gí yaà, ndí lo 'viì-'dakò.» ¹⁵ 'Dakò tí nó gii a kú ki tí wó to, bindi yí gii 'bità bà 'dè có, bindi Jézù gii je yí jì nawu wó.

¹⁶ Gúku bà-i-nò gii bàkà ndâ 'duù 'dáá gí ngé ndii gí. Bìndi ndú gii 'bità bà ùlù Mbíri máa, «Gbolò mbe 'dòkò có mì Mbíri co mí gbí òkò tí ze gí! Mbíri co wíri gí mì ndâ 'duù mì wó gí.» ¹⁷ Tàwo có tí nò gii ya cee 'bá Jùdèyà, ta sè ndâ 'bí to ñinó dè-dè nó 'dáá gí.

Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù 'vee Jézù

¹⁸ Ndâ mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù mà gii ya gí bà dità ndâ i tí nó 'dáá náa Jézù bàkà nó ji Jòvànì, Jòvànì gii ruka ndâ 'duù sósò'ò 'do gbí òkò tí ndú, ¹⁹ bìndi yí gii tuu ndú, máa ndú ya gí bà 'vee Mbe tí ndoo máa, «Wò a 'duù tí nó náa Jòvànì 'dè có táánò máa yí kèjì nó wèè, ze ùndi 'duù tí nó?»

²⁰ Ndâ 'duù mì Jòvànì náa yí tuu ndú nó mà gii yee mí Jézù, ndú gii 'dè có ji yí máa, «À tuu ze a Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù, máa, ze gí gí bà 'vee wò, máa, «Wò a 'duù tí nó náa à máa wò kèjì nó, wèè, 'duù tí nó ká kpòò kèjì?» »

²¹ Ndâ mbe tala có mì Jòvànì náa yí tuu ndú nó gii yee mì Jézù ta o tí nó si yí kuu gbí nètè bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí ndâ nò'o mì ndú, ta bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù, ta bà njaanga ɾo ndâ mbe sú ɾo. ²² Ndú mà gii 'vanda ndi có tí nó náa mbe nìbà i ji ndú tuu ta ndú nó, ji Jézù, Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Yo dele ndi yo ya gí bà dità ndâ i ñinó náa yo ñò ta ɾo yo nó, ta ndâ có ñinó náa yo 'di ta tù yo nó ji Jòvànì: ndâ 'duù tí nó táánò tí ndâ mbe sú ɾo nó kpónó kù zeke'o, ndâ 'duù tí nó ta kò ndú mbe gbele've gí nó kù nó kútí ndâ mbe cì kpónó ɾo gí, ndâ mbe sú tù kù 'di có, ndâ 'duù ñinó mbe cì gí nó kù a gí yaà, à kù ma Banga-Ngú-Có mì Mbíri ji ndâ mbe yê. ²³ Káa yo 'ví 'dè có ji yí máa, 'duù ñinó mbe me kpìiki-kpìiki gítí bà ùnje gítí ye lá nó a gbolò mbe tó pá.»

²⁴ Ndâ 'duù mì Jòvànì náa yí tuu ndú nó mà gii nje nó gí, Jézù gii 'bità bà 'vee ndâ mbè 'duù tí nó mbe tí mí mì wó nó gítí Jòvànì, máa, «Yo táánò kù kaa 'do gbí ndâ gbata ya gí gbí kángáá nga ngoò gí bà ñò a yè? Gí bà ñò ñji ngba náa pípiɾi kù pí yí mò éno, mò ézò? ²⁵ Yo kaa ya gí bà ñò a yè? Gí bà ñò 'bí 'dakò mbe zaa ta ndâ banga bongo? Ndâ mbe kù zaa ta ndâ banga bongo kù dù a i 'bá mì ndâ kpo-kpò gba! ²⁶ Káa 'dóó i tí nó náa yo kaa ya gí bà ñò nó a ña yè? Gí bà ñò mbe 'dòkò có mì Mbíri? Nìno a nderè bà ya yo ká nó. Káa 'duù tí nó me gbolò ndii mbe 'dòkò có mì Mbíri gí. ²⁷ 'Dakò tí nó a 'duù tí nó náa a cu có gítí wó mì gbí wáràgà mì Mbíri máa, Mbíri máa, «Nògí! Ye kèjì gí bà tuu tù mì ye gí kùɾo lo, gí bà 'viindi kpokèjì tacó tí lo,» nò. ²⁸ Ye kù 'dè có ji yo máa, 'bí 'duù náa a nì ká jò yí mbe me gbolò ndii Jòvànì muu to tí nó wálá. Káa kpèti ká éno, cèe táangbà 'duù sínò gbí òkò tí ndâ bòò-gba mì Mbíri me gbolò ndii yí gí.»

²⁹ Ndâ cèe 'duù 'dáá gí, ta ndâ mbe kili i-míri mà gii 'di ndâ có tí nó náa Jézù 'dè gítí Jòvànì nó, ndú gii ùnje gítí có mì Mbíri gí, bìndi Jòvànì gii caka tí ndú gí. ³⁰ Káa à káa ndâ mbe kpolo tí tàkii, ta ndâ kpo-kpò mbe 'di gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà ká gii kpò có tí nó náa Mbíri 'dè ji ndú nó ta bà biya bá caka tí ndú mì Jòvànì gí.

³¹ Káa Jézù gii 'vee ndâ mbè 'duù tí nó máa, «À má éno, ye kpónó 'ví 'vii ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó nó mítí yè? Ndú bà dù go ña yè? ³² Ndú go ndâ 'vii mbe kili ta bà muu ndú tende-tende mí gbí dùpi kù ño 'di. Bìndi ndâ 'bí 'duù gii dù á bàndò mì ndú gii yuu nje ndú ji ndâ 'bí ka ndú máa, «Ze cè cè bà ko nìi ji yo, káa yo dù ɾu lá! Ze gii cè cè ku ji yo, káa yo wa gbí lá!» ³³ Tacó Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù táánò gí gí to nò, yí táánò me mbe zò i lá, yí delè me mbe nju pe lá. Káa nje yo táánò gii dù gítí wó máa, a i ká gbí muu wó! ³⁴ Káa 'Vii-mi-'Dakò gii gí kù zò i, ta bà nju pe, káa yo gii 'visì nje yo máa, «Nò káa ña 'dakò tí nó gí! Yí a mbe gàmàtà, tí vò mbe nju pe, tí kómbe ndâ mbe kili i-míri ta ndâ i-tà-zùkùmèè!» ³⁵ Kpèti ká éno, à káa ndâ mbe ùnje gítí éno máa, Mbíri a mbe 'di gbí-o, ká bà 'dè yúco.»

Simónè te wíri mítí Jézù

³⁶ Ta o tí nó, 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà gii tètè tí Jézù gítí i-zó-zò á 'bá mì wó. Káa si ndú kù zò i, ³⁷ 'bí nìi náa ɾè wó volo ta ba bàkà vò i gí mà gii 'di có tí Jézù, yí gii ɾi gí tàkò ndú tà'i ta pó bàà gbí ká'i-bàà náa à kiri 'do tí díf, si ndú kù zò i. ³⁸ Yí gii ɾò tíyò á seè kò Jézù náa yí paɾaka gí ndii nó, kù wa gbí ta bà 'dù ngo-ɾo wó mítí ndâ kò Jézù. Bìndi yí gii kucuku muungbó wó mí to, yí gii toɾo ngo-ɾo wó nó 'do tí ndâ kò Jézù ta se muu wó. Bìndi yí gii no tí ndâ kpázà kò Jézù ta nje wó, yí gii yee pó bàà mítí. ³⁹ 'Dakò tí nó tí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà náa Jézù kù zò i á 'bá mì wó nó mà gii ñò ña i tí nó náa vò nìi tí nó kù bàkà ta Jézù nó, yí gii 'bità bà koɾo có máa, «'Dakò tí nó kùtàá má dú káa mbe 'dòkò có mì Mbíri, yí bà ñò ña vò nìi tí nó mbe kù gba lá yí nó ni gí.»

⁴⁰ Káa Jézù gii 'dè có a i ji mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà tí nó, ta ɾè wó a Simónè, náa ndú kù zò i 'bá mì wó nó máa, «'Bí có kuu mì ye tacó bà 'dè ji wò, Simónè.»

Káa Simónè gii 'visì có ji Jézù máa, «'Dè có mì lo, Mbe nìbà i.»

⁴¹ Jézù bà-i-nò gii lòkò'bò có ji Simónè máa, «'Bí 'dakò dígísèé tí mbe da i gii 'vii cù ji ndâ 'bí 'dakò sósò'ò, máa ndú má bàkà gí, wàa ndú 'ví dele ndí ji yí. Yí 'vii ji 'bí 'duù a jú-kèè zì'duù-gbaànjé. Yí gii 'vii ji 'bí a jú-kèè vò. ⁴² Káa bà dele ndi cù tí nó ji mbe gii kpó ndâ 'dakò tí nó sósò'ò nó gí. Mbe cù tí nó mà gii ñò éno, yí gii 'dè có ji ndú, máa yí si có gítí ndú mí to gí. Wò koɾo có máa, a tàkòcò 'di gbí òkò tí ndâ 'dakò tí nó sósò'ò nó káa bà peteke gítí mbe cù tí nó ndii ka wó gí?»

⁴³ Káa Simónè gii 'visì có ji Jézù máa, «Ye koɾo có máa, tàkòcò 'dakò tí nó ta jú-kèè cù muu wó zì'duù-gbaànjé nò.»

Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji Simónè máa, «Có mì lo dú.»

⁴⁴ Jézù bà-i-nò gii 'visì tí wó gítí nìi tí nó mbe yee pó bàà mítí kò wó si ndú kù zò i nó. Bìndi yí gii 'vee Simónè máa, «Wò ñò nìi tí nó gí, Simónè? Ye a wíri 'bá mì lo, káa wò je ngo ji ye tacó bà caka kò ye go i gbí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdèyà lá. Káa nìi tí nó ká gii 'dù ngo-ɾo wó mítí ndâ kpázà kò ye, bìndi yí gii toɾo ta se muu wó.

⁴⁵ Wò te wìrì mí tí ye ta bà òlò gbí tù ye go i gbí tàkìlì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà lá, káa 'do tí o bà rì ye gí tà'i bà-i-nó, niì tí nó ká kpécè kuu gbí nèté bà no tí ndâ kpázà kò ye ta nje wó. ⁴⁶ Ye gí gí 'bá mì lo, káa wò toṛo bàà mí tí muu ye go i gbí tàkìlì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà lá, káa a niì tí nó ká gii toṛo pò bàà mí tí ndâ kpázà kò ye. ⁴⁷ À má ènò, ñìnò a nderè có tí nó náa ye 'dè ta có ji wò éno máa, Mbíri je à-cee-gí ji yí gítí ndâ vò i mì wó mbe me mbè nó gí nó ká nò, tacó yí tee njembí wó mí tí Mbíri ngé ma. Wò má zò 'bò gí mì ka lo, ka lo 'ví zò 'bò gí mì lo. Má ènò, niì tí nó zè Mbíri niki ta njembí wó gbaànjé tacó Mbíri je à-cee-gí ji yí á gítí ndâ vò i mì wó mbe ògbù ngé ndii gí nó gí.» ⁴⁸ Jézù mà gii 'dè có ji Simóné cee gí, yí gii 'dè có ji niì tí nó máa, «À je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì lo gí.»

⁴⁹ Ndâ 'bí 'duu tí nó mbe kú zò i ta ndú nó mà gii 'di có tí nó, ndú gii 'bità bà 'vee 've gbí òkò tí ndú máa, «À tà nó a 'di ká nó, náa yí kú je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndâ 'duu nó?»

⁵⁰ Káa Jézù gii 'dè có ji niì tí nó máa, «Bà tee njembí lo mí tí Mbíri 'vala wò gí. Ya niki maa.»

Ndâ niì mbe kú ko tàkò Jézù

8 Jézù gii 'bità bà nò ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbíri tí gba ji ndâ 'duu cee to 'dáá gí. À ta o tí nó kú ko tàkò wó gbí ndâ nó tí nó a ndâ 'duu tí nó muu 'bi-nje só náa yí bàkà ndú tí ndâ tú mì wó nó, ² gii je ndâ 'bí niì náa yí mòkò ndâ i 'do gbí muu ndú, ta ndâ 'bí náa yí 'vala ndú 'do gbí ndâ 'bí ña tende nò'o, go Màriyà Màdèlénà náa yí mòkò ndâ i vò-nje só 'do gbí muu wó, ³ gii je Jòwánà tí niì mì 'bí 'dakò ta rẹ wó a Cúzá tí mbe kú kpolo tí ndâ i-'bá mì Èródé 'dáá gí, gii je Súzánà, ta ndâ 'bí niì me mbè náa à nì rẹ ndú lá. Ndâ niì tí nó ká kú ko nje ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó ta ndâ 'dóo i-zó-zò mì ndú.

Jézù lòkò'bò có gítí mbe va ña

⁴ Ta o tí nó, ndâ 'duu gii ki 'do gbí ndâ gbata 'dáá kpùkú ya gí mì Jézù. Jézù mà gii ñò ndâ mbè 'duu tí nó mbe kaa gí gí mì wó nó, yí gii lòkò'bò có ji ndú, máa, ⁵ «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ya gí bà va ña gbí njí mí wó. Káa ta o tí nó si yí kú va ña nó, ndâ 'bí ñi ña gii 'vaka tí ta ndí tí kpokèji. Ndâ mbe co ta nó gii 'dò gbí ndú baraka gí. Bìndi ndâ nuu gii ruka sè ndâ ñinó mbe 'vala 'do gbí bà 'dò gbí ndú mì ndâ 'duu gí nó 'dáá gí. ⁶ Ndâ 'bí ñi ña gii 'vaka tí ta ndi pí ndâ díí mbe do cukpu-cùkpù ta gbí njí. Síí ndú mà gii yee gí sè, ndú gii miì gí, tacó to ṛo díí tacó bà bàkà gùlúsù'o ji teè ndú wálá. ⁷ Ndâ 'bí ñi ña gii 'vaka tí ta ndâ bè kperè. Ndú gii kú gí, káa ndâ bè kperè tí nó gii gèè bè 'buuku ta muu ndú gí. ⁸ Ndâ 'bí ñi ña gii 'vaka tí bà banga zì to. Ndú mà gii kú gí, ndú gii jò ta muu ndú gbe-gbè, gbe-gbè ènò.»

Jézù mà gii lòkò'bò có tí nó cee gí, yí gii 'dè có ji ndâ 'duu máa, «'Duu ta tù bà 'di có kuu tí muu wó, yí 'ví 'di có!»

Nderè bà 'dè có mì Jézù gbí lòkò'bò

⁹ Ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí gítí gbí lòkò'bò tí nó náa yí 'dè gítí mbe va ña nó. ¹⁰ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Mbíri je muu tacó bà 'di gbí ñi gítí bà dù yí tí gba ji yo gí, káa sè ndâ 'bí 'duu bà 'di ká gbí lòkò'bò, tacó wàa,

Ndú kpèti má zeke i,

ndú 'ví ñò i tí nó náa ndú kú zeke nó ni lá;

ndú kpèti má 'di kòcò,

ndú 'ví 'di gbí có tí nó náa ndú 'di nó lá.»

Jézù 'dè gbí bà lòkò'bò có gítí mbe va ña

¹¹ Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ñìnò a gbí lòkò'bò tí nó gítí mbe va ña nó ká nó: Nji ña tí nó a có mì Mbíri. ¹² Ndâ ñinó mbe 'vaka tí tí kpokèji nó a ndâ 'duu ñinó mbe 'di ndâ có mì Mbíri, káa Gba-vò-i gii volo muu ndú 'do tí bà ùnje gítí ndâ có tí nó gí, tacó wàa Mbíri 'ví 'vala ndú lá. ¹³ Ndâ ñi ña ñinó mbe 'vaka tí ta pí ndâ díí nó a ndâ 'duu ñinó mbe 'di có mì Mbíri ta líkí'o tí ndú, káa có tí nó dù gbí njembí ndú lá. Ndú ùnje gítí có tí nó ká ta làmbu o, 'bí i mà gii tala ndú, ndú gii solo sili ndú gí. ¹⁴ Ndâ ñi ña ñinó mbe 'vaka tí gbí ndâ bè kperè nó a ndâ 'duu ñinó mbe 'di có mì Mbíri, káa ñò ṛo ndâ kpo-kpò i, ta líkí ndâ i muu to tí nó, ta kpùrù-kpùrù njembí gítí ndâ i muu to tí nó, gii si o ji ndú gítí bà 'de i 'do gbí ndâ có mì Mbíri náa ndú 'di nó lá. ¹⁵ Ndâ ñi ña ñinó mbe 'vaka tí gbí banga zì to nó a ndâ 'duu ñinó mbe 'di có mì Mbíri, bìndi ndú gii kpolo tí có tí nó ta tó njembí kácá-kácá ta tiri gbí wálá, ndú te kpomu gítí yee tí o tí nó náa ndú gii bàkà go có tí nó gí.

À kú òlò wu ta 'dí'di'o tacó bà ñò ngba'o

¹⁶ «'Bí 'duu jé mbe tù wu ta kùpò ya tí gí tà'i mì wó ta bèbìli, bìndi yí gii 'bu i mí ṛo ngba wu tí nó wálá. Mbe bàkà ña i tí nó jé wálá. À kú òlò wu ta o 'dáá gí ká mí tí bàndò ñinó náa 'duu bà ñò tà'i 'dáá gí. ¹⁷ Ndâ i ñinó náa a ngùù ndú nó dù gbí kùrù tí ká lá. Ndâ có gbí ngàngbùùtù delè 'dáá gí bà 'vanda ká 'vanda gí sè. ¹⁸ À má ènò, yo 'ví sè tù yo tí kpoò. Tacó 'duu ñinó ta i kuu mì wó nó, àà bà je i ji yí me gbolò ndii ñinó náa à kuu mì wó nó gí. Káa i 'duu má wálá, à kpèti káa làmbu ñinó náa yí kú koṛo có máa a kuu mì yì nó, àà bà je 'do tí wó gí.»

Ndâ 'dóo-'dòò nambe Jézù

¹⁹ Ndâ nawu Jézù ta ndâ 'dóo-'dòò nambe wó gii gí gí mì wó, káa ndú gii 'de kpokèji bà ñò yí lá, tacó ndâ 'duu tì yè to gí. ²⁰ Ndâ mbe ñò ndú gii 'dè có tí ndú ji Jézù máa, «Ndâ nawu lo ta ndâ ná'vindi lo gí kuu sè á kàzò tacó bà ñò wò.»

²¹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndâ 'duu tí nó máa, «Ndâ nawu ye ta ndâ ná'vindi ye a ndâ mbe 'di có mì Mbíri bìndi ndú gii bàkà go có tí nó.»

Jézù rò gbolò pípiři mí tíyò

²² Ta 'bí o gbaànjé, Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ndoo di kápá gí tito.» Ndú bà-i-nò gii kaa ya gí gbí gbâ, bindi ndú gii 'bì nó gí tito go có mì wó nò. ²³ Káa si ndú gbí gbâ á ro ngo, ři gii ja Jézù gí. Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii zeke'o, ndú ñò gbolò pípiři gbo ndú mí ro ngo gí. Ngo kú gii gbàngà gí gbí gbâ. ²⁴ Ndú bà-i-nò gii 'bità bà gbà Jézù, ta bà tò kú máa, «Vò i 'de ndoo gí! Ndoo dooko ta bà mi ndoo mì ngo gí, Mbe ñbà i!»

Jézù mâ gii ziya gí, yí gii do míti ndâ gbolò pípiři tí nó mbe kú pì wíri-wíri, wíri-wíri nó, ta ngo tí nó mbe kú gbàngà yéngé-yèngé, yéngé-yèngé nó, máa, ndú dù ngbii. Ndâ i tí nó bà-i-nò gii dù ngbii gí, o gii ře déé.

²⁵ Bà ndâ i tí nó mâ gii cee gí, Jézù gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo tee njembí yo míti ye lá tacó yè?»

Ndú gii si nje ndú nga-ngà ta gúku, bindi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «À tà nó a 'di, náa à kpétí káa ndâ ngo ta pípiři, káa ndú kú 'di có mì wó nó?»

Jézù mòkò ndâ i 'do gbí muu 'bí 'dakò

²⁶ Ndâ Jézù gii di kápá bindi bà gbùrùngà ndú mì pípiři nò gítí 'bí wúngbó to á 'bá mì ndâ 'bí ña 'duu náa à kú ni míti ndú a ndâ Jèràsini. ²⁷ Káa, à káa pòó bà tee kò Jézù mì tito, ndú gii 'de tí ndú ta 'bí 'dakò ta 'bá mì ndú gbí gbata, ta ndâ i gbí muu wó. Ndâ i tí nó gbí muu 'dakò tí nó si yí kú nò ta só, ndú delè gii si yí kú 'vala ká ta ndi tà ndâ 'bá muu'dú ta cèe kòndi o.

²⁸ 'Dakò tí nó mâ gii ñò Jézù, yí gii 'va tí wó mí kùro Jézù, kú tò kú ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Áá mì lo ta ye a yè, ndí lo Jézù, tí 'Vii-mi-Mbíři a ngéé gbíři? Ye kú 'deke a tí ye ji wò máa, wò waa có míti ye lá.»

²⁹ 'Dakò tí nó piì ña wo tí nó tacó a Jézù ká mòkò i tí nó gbí muu wó nó máa, yí có 'do gbí muu wó gí. I tí nó 'va 'dakò tí nó mí to ta bà me mbè. Ta o tí nó náa à má tanga míti wó gí nó, à kú da 'bò míti kò wó, à delè kú ẹre 'bì wó ta kpùrù'vù ñi wú, káa yí kú karaka ñi wú 'do tí 'bì wó gí. Yí delè kú ki'viki gbì 'bò 'do tí kò wó gí. I tí nó má tanga gí, yí kú te yí ya tí gí gbí kángáá nga ngò ta kpééti wó.

³⁰ Jézù mâ gii 'vee 'dakò tí nó gítí ře wó, 'dakò tí nó gii 'visi có ji yí máa, «Ře ye a 'Tùmèrè.» 'Dakò tí nó 'visi ña có tí nó ji Jézù tacó a ndâ i me mbè ká kò yí. ³¹ Ndâ i tí nó gbí muu 'dakò tí nó bà-i-nò gii 'deke tí ndú ji Jézù máa, yí 'vaka ndâ yí mí gbí gùu wu lá. ³² Ndâ kàdùrùkù ta o tí nó mèe kú zò i á ta tàgbà gú gbí to tí nó; tacó éno, ndâ i tí nó gbí muu 'dakò tí nó gii yù nambeè 'dò mì Jézù máa, yí si ndâ yí 'ví kaa ya gí gbí muu ndâ kàdùrùkù tí nó. Jézù mâ gii ùnje ji ndú gí, ³³ ndâ i tí nó gii kaa 'do gbí muu 'dakò tí nó ya gí gbí muu ndâ kàdùrùkù tí nó gí, ndâ kàdùrùkù tí nó gii kaa ta ngèlè ta ndâ i tí nó gbí muu ndú ya gí bà oloko gí tà ngo 'do tí ñà gángá ngo, bindi ndú gii mi ta ngo gí.

³⁴ Ndâ mbe gbà ndâ kàdùrùkù tí nó nò mâ gii ñò ña i tí nó mbe bàkà tí míti ndâ kàdùrùkù nò, ndú gii ñè ta ngèlè ya gí bà 'dè ji ndâ 'duu gbí gbata, ta ndâ 'duu ta ndi gbí ñí. ³⁵ Ndâ 'duu gii ki ya gí bà ñò ña i-seře tí nó náa ndâ mbe gbà ndâ kàdùrùkù 'dè có gítí ji ndú nò. Ndú mâ gii yee kà, ndú gii 'de 'dakò tí nó náa Jézù mòkò ndâ i 'do gbí muu wó nó kú ki tí wó á kùro Jézù, tí cèe 'duu ta bongo tí wó. Bindi nje ndâ 'duu gii 'dèe gí.

³⁶ Ndâ mbe ñò ndâ i tí nó mbe bàkà tí míti 'dakò tí nó ta ndâ i gbí muu wó nó ta ro ndú mâ gii ya gí bà dìtà ndâ i tí nó ji ndâ 'duu, ³⁷ ndâ 'duu gbí gbata mì ndâ Jèràsini ta ndâ 'duu ñinó ta 'bá mì ndú ta seè gbata nó gii 'deke tí ndú ji Jézù ta gúku máa, yí ñè nó 'do gbí to mì ndâ yí gí. Tacó éno, ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gii kaa ya gí gbí gbâ, bindi ndú gii dele ndi ndú gí tito.

³⁸ Káa ta o tí nó si ndâ Jézù kú bàkà nó nó, 'dakò tí nó náa yí mòkò ndâ i 'do gbí muu wó nó gii ya gí mì Jézù, bindi yí gii 'deke tí wó ji yí máa, yí si ndâ yí 'ví ya ta ndú. Kaa Jézù gii 'dè có ji yí máa, ³⁹ «Ya gí 'bá, wàa wò 'ví ma có ña i tí nó náa Mbíři bàkà ji wò nó ji ndâ 'duu.» 'Dakò tí nó bà-i-nò gii ya gí 'bá, bindi yí gii ma có ña i tí nó náa Jézù bàkà ji yí nó cee gbí gbata 'dáá gí.

Jézù 'vala ndâ 'bí niì ta 'bí 'viní

⁴⁰ Jézù mâ gii dele ndi wó gí Gàliléya, ndâ 'duu gii te wiri míti wó ngé ndii gí, tacó ro ndâ 'duu ta o tí nó ká kpokèji tí wó. ⁴¹ Mâ gii zeke'o, 'bí gbolò 'duu tí kùro ndâ mbe kú kili mí bándò bà ùlù Mbíři mì ndâ Jùdéya, ta ře wó a Jáyirù, gii ya gí bà zèe kò Jézù ta bà 'deke tí wó ji yí máa, ndâ yí ya ta yí gí 'bá, ⁴² wàa yí 'ví 'vala gbèe nájú yí tí 'viní ta ndoò tí wó go muu'bi-nje só, ta sé'i tí wó, mbe kú ù káa ndi sè o mì wó.

Káa si ndâ Jáyirù kú ya gí 'bá mì wó ta Jézù, ndâ 'duu me mbè gii tí ndú 'dee gí. ⁴³ Ta o tí nó, 'bí niì ta mbelè kú yee tí wó ta ndoò muu'bi-nje só káa yí 'de mbe 'vala yí lá, kuu gbí òkò tí ndâ mbè 'duu tí nó. ⁴⁴ Niì tí nó mâ gii ñò Jézù, yí gii pařa ta kpokèji kápí Jézù co gbí òkò tí ndâ 'duu ya gí bà zèe nje bongo tí Jézù. Bindi mbelè tí nó mbe kú yee tí wó nó ngé gii rò tíyò gí. ⁴⁵ Káa Jézù gii 'vee ndâ 'duu máa, «A 'di ká gbala ye?»

Káa ndâ 'duu 'dáá gí gii o gí. Bindi Piyétòrò gii 'dè có ji Jézù máa, «Mbe ñbà i, a ndâ 'duu tí nó mbe tí 'dee wò kigirigii gí nó ká kú kpoko wò.»

⁴⁶ Káa Jézù gii 'visi có gí tàkò cò mì Piyétòrò nó máa, «'Duu gbala ye gí. Ye ñò ni 'do tí bà co woti 'do gbí diì ye.»

⁴⁷ Niì tí nó mâ gii ñò ni gí máa, kèji bà ndo yí 'do 'bì Jézù wálá, yí gii co ta gúku kpùrù-kpùrù-kpùrù, ya gí bà kucuku muungbó wó mí kùro Jézù. Bindi yí gii yù gbí nderè bà zèe nje bongo tí Jézù mì wó, ta bà 'vala yí ngé á bindi bà zèe nje bongo tí Jézù mì wó, mí kùro ndâ 'duu 'dáá gí.

⁴⁸ Káa Jézù gii 'visi có ji yí máa, «Bà tee njembí lo míti ye 'vala wò gí, nájú ye. Ya niì maa.»

⁴⁹ Káa si Jézù kú 'dè có ji niì tí nó, 'bí 'dakò náa à tuu yí 'do 'bá mì Jáyirù gii 'dè có ji Jáyirù máa, «Si bà yeeke

ndi mbe nibà i kpòò mì to. Tacó bà i tí nò kà volo gí nò.»

⁵⁰ Jézù mà gii 'di có tí nò náa 'dakò tí nò kù 'dè jì Jáyìrù nò, Jézù gii 'dè có jì Jáyìrù máa, «Ci gúku lá. Tee káa njembí lo mítí ye, wàa yí bà a gí yaà gí.»

⁵¹ Ndâ Jézù mà gii yee 'bá mì Jáyìrù, Jézù gii biya gí máa 'bí 'duù 'ví rì ta yì gí tàkò ku tà'i lá. Ndú gii rì gí tà'ì tàkò ku ká ta ndâ Jáyìrù tí bu ku, ta nawu ku, gii je ndâ Piyétòrò, ta Jòvànì, ta Jákòmò 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó. ⁵² Ndú gii rì ta ndú gí tà'ì tàkò ku si ndâ 'duù kù mètèkè tí ndú ta bà wa ku sè. Káa Jézù gii 'dè có jì ndâ 'duù máa, «Yo si bà wa gbí mí to. Yí cì lá, yí kù tè a rì.» ⁵³ Ndâ 'duù mà gii 'di có tí nò, ndú gii ño Jézù ñó-ño, tacó ndú ño ni gí máa, 'viní tí nò cì gí.

⁵⁴ Káa Jézù gii zèè 'bì 'viní tí nò, bìndi yí gii 'dè có jì yí máa, «A gí yaà, ndí lo 'vii.» ⁵⁵ Mà gii zeke'o, 'viní tí nò gii 'bità bà wo wòò, bìndi yí gii a ngé cónjórónjò gí yaà. Jézù bà-i-nò gii 'dè có máa, à je i-zó-zò jì yí.

⁵⁶ Nje ndâ bu 'viní tí nò ta nawu wó gii 'dè gítí ña i tí nò gí, káa Jézù gii 'dè có jì ndú máa, ndú 'ví 'dè có i tí nò mbe bàkà tí nò jì 'bí 'duù gbaànjé lá.

Jézù tuu ndâ tú mì wó muu'bi-nje só

9 Ta o tí nò Jézù gii kili ndâ tú mì wó muu'bi-nje só náa yí ruka ndú 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó nó, yí gii je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù, ta wotí bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí ndâ nò'o jì ndú.

² Bìndi yí gii tuu ndú, máa, ndú ya gí bà ma Banga- Ngú-Có gítí bà dù Mbíri tí gba, ta bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí ndâ nò'o. ³ Yí gii 'dè có jì ndú máa,

«Yo 'ví je 'bí i tacó bà kpolo ta tí yo muu nó lá.

Yo 'ví zèè mù kóró lá, yo 'ví le kúúkpá lá.

Yo 'ví te i-zó-zò lá, yo 'ví je gürúsù lá.

Yo delè 'ví je vòò 'bí bongo lá.

⁴ Yo má yee tí to, yo 'ví rànà ndò lá, yo 'ví dù ká tí gbèè 'bá yee tí o bà nje nó mì yo 'do tí to tí nò.

⁵ Yo má yee tí to, káa ndâ 'duù gbí to tí nò má te wiri mítí yo lá, ta o tí nó náa yo má kù nje nó 'do tí to tí nò nó, yo 'ví gbì njú to, to tí nò 'do tí kò yo gí, tacó bà túbà jì ndâ mbe to tí nò máa, a ndú ká pà vò i mì ndú gítí miri ndú.»

⁶ Jézù mà gii 'dè ndâ có tí nó náa à tí nó jì ndâ mbe tala có mì wó cee gí, ndú gii nje nó ya cee to 'dáa gí kù ma Banga- Ngú-Có jì ndâ 'duù, ta bà 'vala ndâ mbe nò'o ta ndi tí ndâ bàndò 'dáa gí.

Muu Èródè ñònòkò tí gítí Jézù gí

⁷ Èródè tí gbolò 'duù mbe kù zogo Gàliléyà mà gii 'di tàwo ndâ i tí nó náa Jézù kù bàkà nó, muu wó gii ñònòkò tí gí. Tacó ndâ 'bí 'duù ta o tí nò kù 'dè có máa, a Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó. ⁸ Ndâ 'bí 'duù máa, a Èlìjà tí nó tí ká mbe 'dòkò có mì Mbíri nó ká gí ndi wó. Káa ndâ 'bí 'duù ñindi ndú máa, a 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ ká mbe 'dòkò có mì Mbíri ká 'vala ndi wó. ⁹ Èródè mà gii 'di ndâ có tí nó njúkù-njúkù nò, yí gii 'vee tí wó ta go bà

ño Jézù, máa, «Ye da miri Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù gí. Wàa 'duù tí nò ta rẹ wó kù wu éno nò 'ví dù a 'di?»

Jézù je i-zó-zò jì ndâ 'duù álifi vô

¹⁰ Ndâ tú mì Jézù gii dele ndi ndú gí gí bà dità ndâ i tí nó náa ndú bàkà si ndú muu nó nò 'dáa gí jì yí. Bìndi Jézù gii kaa ndú, ndú gii ya ta ndú ta kpéétí ndú gítí 'bí to ta 'bá tí wálá seè gbata Bètisàyídà. ¹¹ Káa ndâ 'duù me mbè gii ño bà ya ndú gí. Bìndi ndú gii kaa ya gí tàkò ndú.

Ndâ 'duù tí nò mà gii yee tàkò ndú ká gí, Jézù gii te wiri mítí ndú ta bà ma Banga- Ngú-Có gítí bà dù Mbíri tí gba jì ndú, delè ta bà 'vala ndâ mbe nò'o gbí òkò tí ndú.

¹² Ndâ mbe tala có mì Jézù muu'bi-nje só mà gii ño rì kù tá-ta, ndú gii ruka bà muu ndú, bìndi ndú gii ya gí mì wó, bìndi ndú gii 'dè có jì yí máa, «Njè ndâ 'duù tí nò gí, wàa ndú 'ví ya gí bà pà ndâ bàndò rì, ta i-zó-zò, á ta ndi 'bá mì ndâ 'duù. Tacó ndoo kpónó tí bàndò ñinó ta 'bá tí wálá nò.»

¹³ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Káa 'dóo yo má je ní i-zó-zò tí nò jì ndú, káa yè ká tí?»

Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'visi có jì yí máa, «Áá mì ze káa ndâ kù kò vô, ta ndâ sè sósò'ò. Gbí có mì lo nò máa, ze ya gí bà si i-zó-zò jì ña ndâ mbè 'duù tí nó?»

¹⁴ Ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí éno tacó muu ndâ 'duù ta o tí nò 'dáa gí bà dù go álifi vô.

Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Yo 'dè có jì ndâ 'duù tí nò máa, ndú ki tí ndú to ta bà muu ndú, bà muu ndú, go ndâ 'duù zi'duù-só tí gbèè bàndò.»

¹⁵ Ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii ki ndâ 'duù mí to, á go có tí nò náa yí 'dè jì ndú nò gí, ¹⁶ Jézù gii kaa ndâ kù kò tí nó mì ndú vô nó, ta ndâ sè tí nó sósò'ò nó, mí 'bí wó, yí gii zeke'o gí tàrì, yí gii ùlù Mbíri tacó tí ndú, bìndi yí gii ki'viki gbí ndú, bìndi yí gii kaa jì ndâ mbe tala có mì wó, máa, ndú njèè jì ndâ 'duù. ¹⁷ Ndâ 'duù gii zò i yè yì ndú 'dáa gí, bìndi ndâ mbe tala có mì Jézù gii ruka sè i-zó-zò mbe kpò ndú gí yeke ndâ kèè muu'bi-nje só.

Piyétòrò yù gbí Jézù máa, yí a Bìndi-Mbíri

¹⁸ Ta 'bí o gbaànjé, si Jézù kù 'deke tí wó jì Mbíri, si mì ndú ta ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só nó, yí gii 'vee ndú máa, «Yo kù 'di 'do mì ndâ 'duù éno máa ye a 'di?»

¹⁹ Káa ndú gii 'visi có jì yí máa, «Ndâ 'bí 'duù kù 'dè có éno máa, wò a Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù. Ndâ 'bí 'duù kù 'dè có máa wò a Èlìjà tí nó táànò tí mbe 'dòkò có mì Mbíri nò. Káa ndâ 'bí 'duù ñindi ndú máa, wò a 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ ká mbe 'dòkò có mì Mbíri.»

²⁰ Káa Jézù gii 'vee ndú máa, «Káa yo? Yo ñindi yo kù 'dè có máa ye a 'di?»

Káa Piyétòrò gii 'visi có jì yí máa, «Wò a Bìndi-Mbíri!»

²¹ Káa Jézù gii 'dè có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, ndú 'ví 'dè ndi có tí nó náa Piyétòrò 'dè nò jì 'bí 'duù gbaànjé lá. ²² Yí gii 'dè có jì ndú máa, «'Vii-mì-'Dakò kèjì

gí bà kònò a ndú tí ndâ sé'i. Ndâ kpo-'duù-'bá, ta ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò mbe 'di gbí tàkii mî ndâ Jùdèyà bà zi yí gí. Káa ta sili ta'ò bindi ku mî wó, yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.»

²³ Jézù gii 'dè 'bí có ji ndâ mbe tala có mî wó 'dáá gí máa, «Go bà dù tí mbe ru ndi ye má tí 'duù, 'duù tí nò 'ví ò-bà-mbí mîri wó gí, yí 'ví ùnje gítí bà kònò sé'i ta ri 'dáá gí á muu ye, wàa yí 'ví gí gí bà ru ndi ye. ²⁴ Tacó 'duù ñinó ta go bà kpolo tí 'dóó mîri wó tí wó nó ká bà gîri mîri wó. Káa 'duù ñinó mbe gîri mîri wó tacó tí ye nó ká bà 'de 'válá. ²⁵ 'Duù bà 'de gbí ndâ i muu to tí nó a yè, náa yí kpétí má 'de ndú 'dáá gí, bindi yí gii gîri mîri wó gí? ²⁶ Ye 'dè có tí nò ji yo, tacó 'duù má kú kî nò tí bà túbà tí wó tí 'duù mî ye muu to tí nó, yí delè má kú kî nò tí ndâ có mî ye muu to tí nó kpónó, 'Vii-mi-'Dakò delè bà kî nò tí 'duù tí nò ta o tí nó náa 'Vii-mi-'Dakò bà gii tòngbaà go i mî ndâ Bu wó ta ndâ tó basili.

²⁷ «Káa ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo, á mbe kú rò tíyò kùro ye kpónó nó, bà ñò o bà dù Mbíri tí gba muu to tí nó má kózò gí, bindi ndú bà gii ci.»

Bà 'visi cè kózò tí Jézù

²⁸ Jézù gii bàkà káa i go sili vò-nje ta'ò á bindi bà 'dè nje mî ndú ta ndâ mbe tala có mî wó, bindi yí gii kaa ndâ Piyétòrò, ta Jòvání, ta Jákòmò, ndú gii ya ta ndú gí pí 'bí ñà gú. ²⁹ Káa si yí kú gii 'deke tí wó ji Mbíri, cè kózò tí gbíro wó gii 'visi tí gí. Ndâ bongo tí wó gii dù kú tòngbaà ñàli-ñàli, 'bù'úú. ³⁰ Ndâ mbe tala có mî Jézù mbe ko yí ya tí gí pí gú nó mâ gii zeke'o, ndú gii ñò ndâ Jézù kú 'dè nje ta ndâ 'bí 'dakò sósò'ò. Ndâ 'dakò tí nò a ndâ Mòze ta Éljà ³¹ ká co gí gbí ngba'o kú 'dè nje ta ndâ Jézù gítí o bà gii ci yí mí Jèrùzàlémè go có tí nó náa Mbíri 'dè sàà gí.

³² Ndâ Piyétòrò ta ndâ ka wó ta o tí nò a ku ta ri, káa ndú gii te kpo muu kú zeke ngba ndâ 'dakò tí nó sósò'ò mbe kú rò tíyò á mî ndú ta ndâ Jézù nò. ³³ Káa si ndâ 'dakò tí nò kú gii ñè nó 'do mî Jézù, Piyétòrò gii 'dè có ji Jézù mâ, «Bà dù ndoo bà-i-nó a cèe tó có, Mbe nibà i. Si ze 'ví tò ndâ ndù'ùrù ta'ò mí bà-i-nò, gbaànjé á ji wò, gbaànjé ji Mòze, wàa gbaànjé ji Éljà.» Piyétòrò 'dè có tí nò tacó yí ñò 'dóó có bà 'dé-'dè mî wó lá.

³⁴ Káa si Piyétòrò kú 'dè có tí nò, ndú mâ gii zeke'o, yùkúú, kùlù mù yiiga muu ndú gí. Kùlù mù tí nò gii te a gúku mítí ndú. ³⁵ Ndú bà-i-nò gii dù kú 'di kòcò 'duù kú 'dè có gbí kùlù mù tí nò máa, «Ñinó a 'Vii mî ye, tí bà njembí ye; yo 'di có mî wó!» ³⁶ Ndú mâ gii zeke'o bindi bà kàra kòcò 'duù tí nò, ndú gii ñò káa Jézù ta kpéetí wó.

Ndâ mbe tala có mî Jézù gii nè nje ndú gí tàkò i tí nò mbe bàkà tí nò go bà nè nje ndâ 'duù gí tàkò i mbe bàkà tí gbí gázà.

Jézù mòkò i 'do gbí muu 'bí 'vii

³⁷ Si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mî wó ta'ò mbe ko yí ya tí gí pí gú nó kú gii dele ndi ndú gí tàgbà gú ta 'bí

yé, ndú gii 'dè tí ndú ta ndâ 'duù me mbè mbe kú kaa ya gí kùro ndú. ³⁸ 'Bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò mbe tí bìnjii nò gii dù ká to nò gii ja kú mí to máa, «Ye kú 'deke a tí ye ji wò máa, wò ñò yé ro 'vii mî ye. Ñò yé ro gbèe 'vii mî ye, Mbe nibà i! ³⁹ I tí nò gbí muu wó nò má a gí, yí kú ja kú mí to, bindi yí gii 'va yí kàngàràngà mí to, pù kú gii gí 'do gbí nje wó tükù-tükù gí to; i tí nò kú 'va yí ta o 'dáá gí, bà dò 'bì 'do tí wó á mî i tí nò delè me kpò. ⁴⁰ Ye 'deke tí ye ji ndâ 'bí mbe tala có mî lo máa, ndú mòkò i tí nò 'do gbí muu wó gí, káa à gii kpò ndú gí.»

⁴¹ Káa Jézù gii 'visi có gí tàkò có mî 'dakò tí nò máa, «Ákoo ndí yo ndâ mbe ngbútù mbe tee njembí mítí Mbíri lá. Yo bà lè mí tà ro ye a ngàrànga? Ndoò bà dù ta ndoo ye tí o ngàyi? Gi ta 'vii tí nò mî lo nò gí bà-i-nò.»

⁴² Si 'dakò tí nò kú gii ya ta 'vii mî wó ta i-gbí-muu wó nò ji Jézù, i tí nò gii tanga mítí 'vii tí nò, yí gii 'va yí mí to, bindi yí gii aanga yí jègè'dèè gí. Káa Jézù gii do mítí i tí nò, bindi yí gii mòkò yí 'do gbí muu 'vii tí nò gí. Bìn-di yí gii je yí ji bu wó. ⁴³ Ndâ 'duù mâ gii ñò i tí nò náa Jézù bàkà nò, nje ndú 'dáá gí gii 'dèè gítí ña wotí mî Mbíri nò gí.

Bà só bà 'dè có mî Jézù gítí bà ci yí

Káa si muu ndâ 'duù ká jé kú ẹre tí gítí ndâ i tí nó 'dáá gí náa Jézù ta o tí nò kú bàkà nó, yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mî wó máa, ⁴⁴ «Yo si có tí nó náa ye kú 'dè nó 'ví ya gí gbí tù yo, tacó áá kèjì gí bà cu gòmbò tí 'Vii-mi-'Dakò ji ndâ 'dakò.» ⁴⁵ Káa bà 'di gbí có tí nò gii kpò ndâ mbe tala có mî Jézù gí, tacó à ngùù gbí 'do tí ndú gí. Káa gúku bà 'vee yí gítí gbí delè gii zèè nje ndú gí.

Gbolò 'duù mbe ndii ndâ 'bí ka wó 'dáá gí a 'di?

⁴⁶ Kponje gii tanga gbí òkò tí ndâ mbe tala có mî Jézù máa, gbolò 'duù mbe ndii ndâ 'bí ka wó gbí òkò tí ndâ yí 'dáá gí a 'di wè? ⁴⁷ Káa Jézù gii 'di gbí ña bà ko'ro có mî ndú nò gí. Tacó éno, yí gii je 'bí làmbu 'vii kî mí rẹg-bà tí wó, ⁴⁸ bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «'Duù mbe te wîri á mítí 'vii tí nó ta rẹ ye, yí te wîri tí nó a i mítí ye, káa 'duù mbe te wîri mítí ye, yí te wîri tí nó a i mítí mbe tuu ye, tacó 'duù ñinó tí táangbà 'duù gbí òkò tí yo 'dáá gí nó, a gbolò 'duù gbí òkò tí yo 'dáá gí.»

'Duù ñinó ta vò có mî wó ta wò wálá nó, a 'duù mî lo

⁴⁹ Jòvání gii 'dè có ji Jézù máa, «Ze ñò 'bí 'dakò kú mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta rẹ mî lo, káa ze gii rò yí á 'do tí gí, Mbe tí ze, tacó yí me 'duù mî ndoo lá.»

⁵⁰ Káa Jézù gii 'visi có ji Jòvání máa, «Yo rò yí 'do tí lá; tacó 'duù ñinó ta vò có mî wó ta wò wálá nó, a 'duù mî lo.»

Ndâ 'duù gbí to Sàmáryà biya bà te wîri mítí Jézù gí

⁵¹ Kùro o bà ya Jézù gí gbíri mâ gii dooko gí, yí gii bàkà nó kú ya gí Jèrùzàlémè. ⁵² Káa yí gii tuu ndâ tú mî wó ya gítí 'bí to Sàmáryà, gí bà 'viindi i ù ta ndi wó.

⁵³ Káa ndâ 'duù gbí to tí nò gii biya bà bàkà wíri ù ta ndi wó gí, tacó yí zèè ta o tí nò a kpokèjì Jèrùzàlèmè.

⁵⁴ Ndâ tú mi wó, ndâ Jákòmò ta Jòvànì, mà gii nò ènò, ndú gii 'vee yí máa, «Ze tè'é tí wu 'do gbíri gí bà mi ndú gí, Mbe tí ze?»

⁵⁵ Káa Jézù gii 'visì tí wó, yí gii do mítí ndâ Jákòmò ta Jòvànì. ⁵⁶ Bìndi ndú gii njè nò 'do gbí to tí nò ya gítí 'bí to.

Mboo tàkò bà dù tí mbe ɾu ndi Jézù

⁵⁷ Káa si ndú muu nó, 'bí 'dakò gii 'dè có ji Jézù máa, «Áá bà ja ye a 'do tàkò lo káa go ngo.»

⁵⁸ Káa Jézù gii 'visì có ji 'dakò tí nò máa, «Ndâ gùù mi ndâ ngàmbe kuu tí. Ndâ 'bá mi ndâ nuu kuu tí. Káa bàndò bà te muu 'Vii-mi-'Dakò mítí wálá.»

⁵⁹ Yí gii 'dè có ji 'bí 'dakò máa, «ɾu ndi ye.»

Káa 'dakò tí nò gii 'visì có ji yí máa, «Si ye 'ví ya gí bà duu ku bu ye má kózò gí, Mbe tí ye.»

⁶⁰ Káa Jézù gii 'visì có ji 'dakò tí nò máa, «Si ndâ ku 'ví duu ndâ 'dóó ku mi ndú, wàa wò 'ví ya gí bà ma có bà dù Mbíri tí gba.»

⁶¹ 'Bí 'dakò bà-i-nò gii 'dè có ji Jézù máa, «Ye bà ɾu ndi lo, kpo 'duù. Káa si ye má ya gí bà 'vee ndâ 'duù 'bá mi ye má kózò gí.»

⁶² Káa Jézù gii 'visì có ji 'dakò tí nò máa, «Mbe zèè bá ká á tà njí gí, káa yí kú zeke'o á gí ndii bà 'vii tí mbe dù tí bòò gba mi Mbíri wálá.»

Jézù tuu ndâ mbe tala có mi wó 70

10 Ta o tí nò, Mbe tí ndoo Jézù gii ɾuka ndâ 'bí mbe tala có mi wó zi'duù-ta'ô-nje muu'bi nje-muu'bi só, bìndi yí gii tuu ndú gí kùro, só-só-só gí gbí ndâ gbata, ta ndâ to tí nó náa yí kú kojo có bà co wíri ya gí gbí ndú. ² Káa ta kùro o bà njè nò mi ndú, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ i gbí njí ògbù ngé, káa muu ndâ mbe kili ndú me njí'dí. Á má ènò, yo 'deke tí yo ji Mbíri tí mbe njí tí nò, tacó wàa yí 'ví tuu ndâ 'bí 'duù gí bà kili ndâ i 'do gbí njí mi wó gí. ³ Yo njè nól! Ye kpónó kú tuu yo á go ndâ rómbo á gí gbí òkò tí ndâ gbówó.

⁴ Káa yo 'ví kaa gùrúsù ta yo tacó bà si ta i muu nó lá. Yo 'ví le kúúkpá bà yù i lá.

Yo 'ví kaa ndâ 'bí tàrà lá.

Yo 'ví nò ta bà 'vee ndâ 'duù ta ndi tí kpokèjì lá.

⁵ Yo má yee tí 'bá, kpédélé có náa yo 'ví 'dè ji ndâ mbe 'bá tí nò 'ví dù a, «Mbíri 'ví si yo 'ví dù niki maa!» ⁶ 'Duù njínó ta 'dè njembí wó nó má kuu 'bá tí nò, Mbíri bà bàkà nambeè ji yí go có tí nò gbí njembí yo nò gí. Káa 'duù ta 'dè njembí wó má 'bá tí nò wálá, Mbíri bà bàkà nambeè tí nò ta gó tí yo nò ji ndú wálá.

⁷ Yo má yee tí to, yo 'ví ràngà 'bá lá. Ndâ mbe 'bá má je ndâ i-zó-zò ta ngo ji yo, yo 'ví biya lá, tacó mbe nètè kú ka wu'o me sínò lá.

⁸ Yo má yee tí to, káa ndâ 'duù má te wíri mítí yo, yo 'ví zò i-wíri tí nó náa ndú bàkà ji yo nò. ⁹ Yo 'ví 'vala ndâ mbe nò'o tí bàndò tí nó náa ndâ 'duù te wíri mítí yo á tí nò. Yo 'ví 'dè có ji ndâ 'duù tí bàndò tí nó máa, «Kùro bà dù Mbíri tí gba mi yo dooko gí.»

¹⁰ Káa yo má yee tí to, káa ndâ 'duù tí to tí nó má te wíri mítí yo lá, yo 'ví co gítí kpokèjì, wàa yo 'ví gbí njú to, to tí nò 'do tí kò yo gí, bìndi yo 'ví 'dè có ji ndâ mbe to tí nó máa, ¹¹ «Á kpèti káa njú to 'bá mi yo, ze gbí 'do tí kò ze mí to ji yo gí. Káa yo kojo muu yo máa, kùro bà gí Mbíri gí bà dù tí gba mi ndâ 'duù 'dáa gí dooko gí.»

¹² Ye kú 'dè có ji yo ta kponje tí wálá, máa, Mbíri bà waa có mítí ndâ 'duù tí nò ta wotí tí ndii njìndi ndâ 'duù gbí gbata Sòdómà gí.

¹³ «Yo tí ndâ 'duù gbí gbata Kòràzini, ta ndâ 'duù gbí gbata Bètisàyidà, bà nò mítí yo! Tacó ye táánò má bàkà ndâ seɾé tí nó náa ye bàkà ji yo nó a i ji ndâ 'duù gbí ndâ gbata Tíro ta gbata Sídóni, o go éno ndú kpónó yù zì sùwáli, bìndi ndú gii tojo mbúlùwu mítí ndú tacó bà túbà máa, ndâ yí 'visì muu ndâ yí 'do tí ndâ vò i mi ndâ yí gí, sàà gí! ¹⁴ Káa a ndâ 'duù gbí ndâ gbata Tíro ta Sídóni ká bà 'de bà wo wo á có tí yo ta o bà waa có mi Mbíri mítí ndâ 'duù ta ndòngbú o. ¹⁵ Káa yo tí ndâ 'duù gbí gbata Kàpàrànwùmù! Yo bà oko tí yo go éno yee tàrì? Mbíri bà 'vaka yo 'do ká gí tà-'bá-gí-lá.»

¹⁶ Bìndi Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mi wó, máa, «Á má ènò, 'duù má 'di có mi yo, yí 'di nò a có mi ye. 'Duù má biya yo, yí biya nò a ye. Káa 'duù má biya ye, yí biya nò a 'duù tí nó mbe tuu ye.»

Ndâ mbe tala có mi Jézù náa yí tuu ndú nó dele ndi ndú gí mí wó

¹⁷ Ndâ mbe tala có mi Jézù zi'duù-ta'ô-nje muu'bi nje-muu'bi só náa yí tuu ndú nó gii dele ndi ndú gí gí bà dítà ndâ i tí nó náa ndú bàkà ta ndi to nó ji yí ta líkí'o tí ndú, máa, «Ze má 'dè có kpèti ká ji ndâ i-gbì-muu ndâ 'duù ta ɾe lo, ndú kú 'di có mi ze, Mbe nìbà ì!»

¹⁸ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ye gii nò Gba-vò-i kú 'va tí wó to 'do tàrì mélé-mèlè go bà ì mù nò. ¹⁹ Yo nò nò! Ye je wotí bà 'dò ndâ kpoo, ta ndâ sene, ta kò yo á ji yo gí. Ye delè gii je wotí bà co gbí nò ku'dì tí Gba-vò-i á ji yo gí. 'Bí i delè gí bà bàkà yo wálá. ²⁰ Kpèti ká ènò, yo 'ví dù ta líkí'o tí yo tacó náa ndâ i-gbì-muu ndâ 'duù kú cì gúku tí yo nò lá. Yo dù ta líkí'o tí yo tacó Mbíri cu ɾe yo mí gbíri gí.»

Jézù ùlù Mbíri

²¹ Ta o tí nò, Bèri-mi-Mbíri gii zèè 'bí tí Jézù mbi ta líkí'o gí. Bìndi yí gii 'bità bà ùlù Mbíri máa, «Ye ùlù wò tí Bu ye, tí Mbe tí ndâ tàrì ta to. Tacó wò nguù gbí ndâ i tí nò á 'do tí ndâ mbe 'di gbí-o, ta ndâ mbe yú ɾo gí. Wò gii 'dè gbí ndú a i ji ndâ ví 'vii sínò. Á ènò Bu ye, tacó wò táánò bàkà nò a bà njembí lo. ²² Bu ye kaa ndâ i 'dáa gí á mí 'bí ye tí 'Vii mi wó gí. Káa mbe nò ye tí 'Vii mi wó, ni wálá, à káa yí tí Bu ye; mbe nò yí tí Bu ye delè ni wálá, à káa ye tí 'Vii mi wó, gii je ndâ 'duù tí nó ta go bà 'dè ji ndú tí 'Vii mi wó no.»

²³ Jézù gii 'visì tí wó gítí ndâ mbe tala có mi wó, bìndi yí gii 'dè có ji ndú ta kpèti ndú máa, «Ndâ 'duù tí nó mbe nò i tí nó náa yo kú nò nó a ndâ mbe tó pá. ²⁴ Ye kú 'dè có ji yo máa, ndâ mbe 'dòkò có mi Mbíri me mbè, ta ndâ kpo-kpò gba dígisèè, dù ta go bà nò i tí nó

náa yo kpónó kù ònó kpòò, káa ndú ònó gbaànjé lá; ndú dù ta go bà 'di có tí nó náa yo kù 'di nó kpòò, káa ndú delè 'di lá.»

Gbolò có mì Mbírì

²⁵ Ta 'bí o gbaànjé, 'bí mbe 'di gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà gii 'vee Jézù, ta tìrì máa, «Ye 'ví bàkà a ña yè, tacó wàa ye 'ví 'de ta 'válá ñinó mbe cee lá nó?»

²⁶ Káa Jézù gii 'vee 'dakò tí nó delè máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa yè? Wò 'deke máa yè?»

²⁷ Káa 'dakò tí nó gii 'visì có jì Jézù máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «Wò 'ví zè Mbe tí lo, tí Mbírì mì lo, nìkì ta njembí lo gbaànjé; wò 'ví zè 'bí ña i gbí bà 'vala wò nìkì ndii Mbírì mì lo lá, wò 'ví kili wotí mì lo 'dáá gí, ta ndâ kóró-koro có mì lo 'dáá gí, ká gítí bà zè yí nìkì maa. Wò delè 'ví zè 'bí ka lo nìkì maa, á go bà zè tí lo nìkì maa mì lo.»

²⁸ Jézù gii 'visì có jì 'dakò tí nó máa, «Có mì lo náa wò 'dè nò 'dú. Bàkà go éno, wàa Mbírì bà je 'válá ñinó mbe cee lá nó jì wò gí.»

Jézù lòkò'bò có gítí 'bí 'dakò tí 'duù Sàmáryà

²⁹ Káa 'dakò tí nó gii bàkà bà 'di gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà mì wò jì Jézù ta bà 'vee yí máa, «Ka ye a 'di?»

³⁰ Káa Jézù gii 'visì có jì yí gbí lòkò'bò máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò tí Jùdèyà gii ñjè nó 'do Jèrùzàlémè kù ya gí gbí gbata Jérìkò. Yí mà gii yee kpokèjì, ndú gii 'de tí ndú ta ndâ mbe kùmùkù i mì ndâ 'duù. Ndâ vò 'duù tí nó gii kaa ndâ i mì wò 'dáá gí, ndú gii gbì yí dè gí mì ku, bìndi ndú gii si yí tí mē wó mítí kpokèjì. ³¹ 'Bí bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà mbe kù ndii ta nó gii 'de 'dakò tí nó gbàrákàà tísì á tí ọ kpokèjì. Yí gii zeke yí ká zeke gí tísì kà, bìndi yí gii waa to có seè tí wó, yí gii ndii ta nó mì wó gí. ³² Bìndi bà ndii bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà nò, 'bí 'dakò tí 'duù mbe kù bàkà nètè á gbí ndùgù 'bá-Mbírì mbe gí co tí gbèe kpokèjì tí nó gii 'de 'dakò tí nó ká kuu gbàrákàà tísì á bàndò mì wó nò. Káa yí delè gii zeke káa yí gí to kà ta ọ wó, bìndi yí gii waa to có rẹg-bà tí wó, yí gii ndii gí.

³³ «Káa 'bí 'dakò, tí 'duù Sàmáryà mbe kù ndii ta nó, gii 'de yè tí nó náa à gbì yí nò. Yí mà gii zeke yí gí tísì kà, yè ọ wó gii bàkà yí ngé ndii gí. ³⁴ Bìndi yí gii yèè dè gítí wó, yí gii bàkà nètè gítí ndâ kà tí nó ta ndi tí wó nò, ta bà doo ọ ndú ta gó nèbítì, bìndi yí gii yee bàà mí ọ ndú, bìndi yí gii ẹre ndú 'dáá gí. Yí gii te yí mí pí nó tí nó náa yí kù o nò. Bìndi yí gii ya ta yí gí 'bá mì 'bí 'dakò. ³⁵ Ndú gii tẹ rì, yé mà gii too gí, yí gii je làmbu i jì mbe 'bá, bìndi yí gii 'dè có jì yí máa, «Pò yí, ye bà dele có bà-i-nò tacó bà sì có ndâ i mì lo náa wò volo gbí ndú mítí wó nò.»

³⁶ «À má éno, tó kaà kpónó a 'di á 'do gbí òkò tí ndâ 'dakò tí nó ta'ò nó?»

³⁷ Mbe 'di gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà tí nó gii 'visì có jì Jézù máa, «Tó kaà a 'duù tí nó tí mbe ònó yè ọ wó nò.»

Jézù bà-i-nò gii 'visì có jì yí máa, «À má éno, ya gí 'bá, wàa wò 'ví bàkà go i mì 'duù Sàmáryà tí nó.»

Jézù co wìrì ya gí 'bá mì ndâ Máraàta ta Màryà

³⁸ Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mà gii wùkù to yee gbí to 'bá mì ndâ 'bí niì ta rẹ wó a Máraàta, Máraàta gii tẹ'è tí Jézù gí 'bá mì ndú ta ná'vindí wó Màryà. ³⁹ Jézù mà gii ya gí 'bá kà, Màryà gii ñjè nó ya gí bà kì tí wó kùro Mbe tí ndoo kù 'di ndâ có tí nó náa yí kù 'dè nó, ⁴⁰ jee Máraàta mì nje nètè keci ta kpéetí wó. Máraàta mà gii ònó ña nètè tí nó mbe jee tí mí to á kùro wó nó, njembí wó gii volo gí. Yí bà-i-nò gii ñjè nó ya gí mì Mbe tí ndoo, bìndi yí gii 'vee yí máa, «Có bà si ye mì ná'vindí ye ta kpéetí ye mí nje nètè nò á ọ lo wálá gí, Mbe nibà i? 'Dè có jì yí máa, yí gí gí bà koni ye!»

⁴¹ Káa Mbe tí ndoo gii 'visì có jì Máraàta máa, «Máraàta! Máraàta! Njembí lo kù mù gítí ndâ i me mbè. ⁴² Káa ndâ kpóló-kpolo i gbí òkò tí ndâ i tí nó me mbè lá; à má ta bà 'dè ta yúco, à káa i gbaànjé cuki. Màryà cu 'bì wó nó a i mítí ñinó mbe nìkì ndii ndâ 'bí gí nò. Á má éno, àà bà je 'do tí wó wálá.»

'Bí mbe tala có mì Jézù 'vee yí gítí cèe kèjì bà 'deke tí 'duù jì Mbírì

11 Ta 'bí o gbaànjé, Jézù gii ya gítí 'bí bàndò kù 'deke tí wó jì Mbírì. Yí mà gii 'deke tí wó cee gí, 'bí mbe tala có mì wó gii 'dè có jì yí, máa, «Tùbà cèe kèjì bà 'deke tí jì Mbírì jì ze go ñindi Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù náa yí me jì ndâ mbe tala có mì wó nó gí, Mbe nibà i.»

² Káa Jézù gii 'visì có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo 'deke tí yo jì Mbírì éno máa,

«Buù, à ùlù rẹ lo.

Gí gí bà dù tí gba.

³ Je i-zó-zò jì ze ta rì 'dáá gí.

⁴ Si có gítí ndâ vò i mì ze mí to,

tacó ze kù si có gítí ndâ vò i mì ndâ ka ze mí to.

Si ze mí gbí ndâ i ñinó mbe kù eendi ze gítí vò i lá.»

⁵ Káa Jézù gii 'dè có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nó má ya gí mì kómbe wó ta kpo-gb'ò, bìndi yí gii gbà njekèjì muu wó máa, yí je làmbu i-zó-zò jì yí, ⁶ wàa yí 'ví ya tí jì 'bí kómbe yí mbe gí 'do muu ñà nó gii gbaaka yí si o gbooko gí nò, ⁷ káa kómbe wó nó gii 'visì có jì yí máa, «Si bà pèè mbí ye mí to, tacó ze kpò gbí njekèjì gí. Kpokèjì bà je 'bí ña i mì ye kpónó jì wò wálá, tacó ze ta ndâ 'viì mì ye kù tẹ rì.» A ña yè ká bà bàkà tí? ⁸ Ye kù 'dè có jì yo máa, 'dakò tí nó, kpèetí má je i-zó-zò jì mbe gbà njekèjì muu wó nó gítí có kómbeè tí nó á gbí òkò tí ndú ta yí nó lá, yí bà je jì yí tacó bà dò nò 'do ọ wó gí.

⁹ «Káa ye kù 'dè có jì yo éno máa, yo yù i, wàa àà bà je i tí nó jì yo gí. Yo pà i wàa yo bà 'de i tí nó gí. Yo ku njekèjì wàa àà bà njaanga jì yo gí. ¹⁰ Tacó àà bà je i jì 'duù ñinó mbe yù i nó gí, 'duù ñinó mbe pà i nó, bà 'de i tí nó gí, à delè bà njaanga njekèjì jì 'duù ñinó mbe gbà njekèjì nó gí

¹¹ «À bu 'viì ngayi gbí òkò tí yo ká bà je yà-kpoo ta zì kpoo tí jì 'viì mì wó, náa 'viì má yù yà-sè 'do tí wó? ¹² À

bu 'vii ngayi ká bà je sene ji 'vii mi wó, náa 'vii má yù pàrà ngùù 'do tí wó? ¹³ Káa ndâ vò 'duù go yo nò má ni bà je tó i ji ndâ 'vii mi yo gí, Bu yo tí nó á gbíri nó 'ví tuu Bèri-mi-Mbíri ji ndâ mbe 'deke tí ndú ji yí lá?»

Ndâ Jùdéyà cu có bà toko có ta Bèlìzèbúlù mífí Jézù

¹⁴ Ta o tí nò, Jézù kú mòkò 'bí i mbe ẹre nje 'bí 'dakò 'do tí bà 'dè có gí 'do gbí muu wó. I tí nò mà gii co 'do gbí muu 'dakò tí nò gí, 'dakò tí nò gii 'bità bà 'dè có. Nje ndâ 'duù gii 'dè gítí bà 'di kòcò 'dakò tí nò gí.

¹⁵ Káa ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú bà-i-nò kú gii 'dè có máa, «A Bèlìzèbúlù, tí Gba-vò-i, ká kú je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ji yí.» ¹⁶ Ndâ 'bí 'duù ọ̀ndi ndú gii 'dè có ji yí ta ọ̀ri máa, yí bàkà seṛè ji ndâ yì, wàa ndâ yì 'ví ọ̀nó máa, a Mbíri ká kú je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ji yí. ¹⁷ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú gí tàkò ọ̀nà bà koro có mi ndú nò, máa, «Có mi ndâ 'duù mi gba má toko lá, 'bá mi gba tí nò bà 'bu gí. Có mi ndâ 'duù á rùkàtìi mi ndú delè má toko lá, 'bá tí nò bà sì tí wálá. ¹⁸ Káa Gba-vò-i má njèè gbí 'bá mi wó gí, 'bá mi wó nò bà rò tíyò ta ọ̀nà kpokèji ngayi, náa yo má 'dè có ènò máa, ye kú mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta wotí mi Gba-vò-i nò? ¹⁹ Ye má kú mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta wotí mi Gba-vò-i, ndâ 'vii mi yo kú mòkò ndú ta wotí mi 'di? À má ènò, ndoo si ndâ 'vii mi yo 'ví waa ngbàngà ji ndoo. ²⁰ Káa ye má kú mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta wotí mi Mbíri, gbí ènò máa, Mbíri gí tí gba mi yo gí.

²¹ «Cèe wu 'dakò ta ndâ zì'i 'bì wó má kú ù rẹ̀gbà ndâ i mi wó, muu ndâ i mi wó nò bà ba wálá, ²² yee ká tí o tí nò náa 'bí ngbílí mbe da gbí ka wó ngbílí má ki'viki gbí bá ganda mi wó gí, yí bà gii kaa ndâ i mi wó.

²³ «Có mi 'duù má toko ta ye lá, yí a mbe jòò gbí có ta ye. 'Duù má kili i ta ye lá, kú jaaka gbí i.

Bà dele ndi vò bèri

²⁴ «À má mòkò i 'do gbí muu 'duù, i tí nò kú ya gí bà wùkù to ta ndi gbí ndâ kángáá nga ngoò, kú pà bà bándò bà tẹ̀wó wó. Káa bà 'de bándò bà dù yí tí má kpò yí gí, yí bà 'dè có máa, «Bà ì ngèlè gí ndii kpò a ngo. À má ènò, ye bà dele ndi ye ya gítí ká 'bá mi ye.»

²⁵ Yí má dele ndi wó ya gí bà 'de à 'viindi tà'i tí nó náa yí co 'do tí nó gí, ²⁶ yí bà dele ndi wó ya gí bà gí ta ndâ 'bí ka wó tí ndâ fùúfù mbe ndii yí gí, vò-nje só, gí gbí muu 'duù tí nò, yee tí o tí nó náa ndú volo 'duù tí nò gí.»

Cèe bà peteke tàkòcò 'duù

²⁷ Si Jézù kú 'dè ndâ có tí nò, 'bí ni gii 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà 'do gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nò mbe kili nò, máa, «À ùlù ni tí nó tí mbe jò wò, náa wò kpolo ta ngo kí wó nò!»

²⁸ Káa Jézù gii 'visi có ji ni tí nó máa, «À nìkì a bà ùlù ndâ mbe 'di có mi Mbíri bindi ndú gii bàkà go có tí nò, á cotí bà ùlù nawu ye.»

Seṛè mbe bàkà tí mífí Jónà

²⁹ Jézù mà gii ọ̀nò ndâ 'duù kú gii tí me mbè jèlè yí gí, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ vò 'duù tí nó á gbí o tí nó nò kpónó kú tí nò, máa ye 'ví bàkà seṛè á ji ndâ yì. Káa àà bà tè ta ndú káa seṛè tí nó dígísèé mbe bàkà tí mífí Jónà tí 'bí mbe 'dòkò có mi Mbíri nò. ³⁰ 'Vii-mi-'Dakò bà túbà ji ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó nó máa a Mbíri ká tuu yì, jé ká go bà tuu Jónà á ji ndâ 'duù gbí gbata Nínèvà dígísèé máa a Mbíri ká tuu yì.

³¹ «Ni tí nó táánò tí gbolò gba mi ndâ 'duù tí nó ta 'bá mi ndú mbe mò gí gbí'dè nó, bà kpi ngbàngà tí ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó nó ta o bà co Ri bà waa có wúnò. Tacó yí te nó ngé 'do tàgbari'o gí gí bà 'di ndâ có mi gbolò gba tí nó tí Sólómòni, tí mbe 'di gbí-o nó dígísèé gí. Káa yo zeke'o gi, 'bí i mbe me gbolò ndii Sólómòni gí kpónó kuu nò. ³² Ndâ 'duù gbí gbata Nínèvà bà kpi ngbàngà tí ndâ 'duù tí nó mbe kú 'vala kpónó nó, ta o bà co Ri bà waa có wúnò. Tacó Jónà dígísèé kò-kò ta ndâ vò i mi ndú ji ndú, bindi ndú gii 'visi muu ndú á 'do tí ndâ vò kpokèji mi ndú gí. Káa 'bí i mbe me gbolò ndii Jónà gí kpónó kuu nò.

Ro 'duù a kùpò mi wó

³³ «'Bí 'duù jé mbe òlò wu mí nje kùpò, bindi yí gii 'bu i mí ro ngba wu tí nó gí nò, wálá. Ndâ 'duù ta o 'dáá gí kú te ngba wu ká mífí bándò njínó náa ndú bà ọ̀nò ta to rẹ̀gbà tí ndú. ³⁴ Ro 'duù a kùpò mi wó. I má tí ndâ ro lo wálá, ndú go áángá-aanga kùpò mbe ọ̀nà wu ká rá-ọ̀nà. Gbì ènò máa, sè dii lo 'dáá gí gbí ngba'o. Káa ndâ ro lo má ta ósú tí ndú, go kùpò njínó ta gúlúsù'o tí , náa à jè ta bà tù wu mí nje jé-jé nó, gbí ènò máa, sè dii lo 'dáá gí gbí 'dí'di'o ³⁵ À má ènò, yo kpolo tí yo máa wu 'ví mee 'do nje kùpò mi yo, si yo mí gbí 'dí'di'o lá. ³⁶ Ndâ bà to tí lo 'dáá gí má kú tòngbaà, dii lo 'dáá gí bà ngbaranga to go bà ngbaranga to mi wu á nje kùpò.»

Jézù ci ndâ mbe kpolo tí tàkìi ta ndâ mbe nibà i mi ndâ Jùdéyà

³⁷ Jézù mà gii cee ta có mi wó gí, 'bí mbe kpolo tí tàkìi mi ndâ Jùdéyà gii tè'é tí wó gítí i-zò-zò á 'bá mi wó. Káa Jézù gii 'bí ngé káa tà bà zò i á kùro bà caka 'bí wó.

³⁸ Nje mbe kpolo tí tàkìi mi ndâ Jùdéyà tí nó gii 'dèè ta bà ọ̀nò Jézù kú zò i kùro bà caka 'bí wó go i gbí tàkìi mi ndú tí ndâ Jùdéyà gí. ³⁹ Jézù mà gii ọ̀nò ènò, yí gii 'dè có ji 'dakò tí nó máa, «Yo tí ndâ mbe kpolo tí tàkìi mi ndâ Jùdéyà kpónó kú caka kapí ndâ kési ngo, ta kapí ndâ kùrùngbú, káa có gítí bà gbùrùngà ndâ 'duù, ta bà bàkà vò i, yè gbí njembí yo gí. ⁴⁰ Ndí yo ndâ ọ̀nó kó! Àà táánò me káa gbèè Mbíri tí nó mbe bàkà kapí ndâ ká'i tí nó nó ká bàkà gbí ndú lá? ⁴¹ À nìkì ènò máa, yo koni ndâ mbe yè ta ndâ 'bí i tí nó gbí ndâ ká'i mi yo nò. Tacó wàa ndâ i 'dáá gí 'ví dù ngbárángà'i tacó tí yo.

⁴² «Káa yo tí ndâ mbe kpolo tí tàkìi mi ndâ Jùdéyà bà ọ̀nò mífí yo! Yo kú njèè gbí ndâ ví kpátúyá náa yo kili 'do gbí njí mi yo muu'bi, bindi yo gii ruka 'do tí ndú

gbaànjé-gbaànjé ji Mbíri, bindi yo gii mò ndâ bà waa có ta yúco, ta bà zè Mbíri nikì maa, gí nje seè. Yo kùtáa bà gò ndâ i tí nò me ta bà mò ndâ 'bí có mì Mbíri gí nje seè lá.

⁴³ «Yo tí ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà bà òò mítí yo! Tacó a tí yo a go bà ki tí yo dengece-dèngècè ta ndi pí ndâ banga mbata á tí ndâ bàndò bà kili ndâ 'duù gí bà ùlù Mbíri. Go bà te duù mítí bà 'vee yo mì ndâ 'duù á ta ndi tí ndâ bàndò bà mà 'velè delè tí yo ngé. ⁴⁴ Yo bà òò mítí yo! Tacó yo go ndâ muu'dú náa ndâ 'duù òò lá, bindi ndú gii nò nó co pí ndú.»

⁴⁵ Káa 'bí mbe nibà tàkii mì ndâ Jùdéyà gbaànjé gii 'visi có ji Jézù máa, «Nje zèè mù mì lo nò ọo ze delè gí, Mbe nibà i.»

⁴⁶ Káa Jézù gii 'visi có ji yí máa, «Yo tí ndâ mbe nibà i bà òò mítí yo! Tacó gbimbí ndâ 'duù wálá ji yo ta bà 'deeke du ká'í mí muu ndú. Káa yo jé gítí bà koni ndú ta bà te ndâ du ká'í tí nò njí'dí wálá.

⁴⁷ «Yo bà òò mítí yo! Tacó a yo ká bi ndâ muu'dú ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri tí nó náa ndâ ká gù yo ziki ndú nò. ⁴⁸ Yo 'dè ta nje yo gí, yo delè gii ùnje gítí ndâ i tí nó náa ndú bàkà nò gí, máa, a ndâ ká gù yo ká ziki ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri, káa yo gii bì njindi yo a ndâ muu'dú bindi ndú. ⁴⁹ Tacó éno, Mbíri tí Mbe 'di gbí-o gii 'dè có éno máa, «Ye bà tuu ndâ 'bí mbe 'dòkò có, ta ndâ 'bí tú mì ye, ji ndú, ndú bà waaka tàkòcò ndâ 'bí , ndú delè bà mèkè'í tí ndâ 'bí .» ⁵⁰ Tacó éno, mbelè ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri tí nó mbe 'bità bà mì to 'do tí bà 'bità bà suu to tí nó nó 'ví dù tí 'bi yo tí ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nò. ⁵¹ Yo bà 'dè nderè bà mì ndâ tó 'duù tí nó mbe 'bità bà mì 'do tí Àbélè, yee tí Zàkàriyà tí nó náa yo zi yí mí gbí òkò ndâ bàndò bà te i-cí-ci ta 'bá-Mbíri nò. Ye kù 'dè có ji yo éno máa, kózò tí ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nó bà 'dè nderè ku ndâ 'duù tí nó 'dáá gí.

⁵² «Yo tí ndâ mbe nibà tàkii mì ndâ Jùdéyà bà òò mítí yo! Tacó yo jèjèkè tí yo mí njekekè mì Mbíri ji ndâ 'duù go ndâ kí á ọo mbu. Ndú bà ya gí gbí mbu wálá, káa ndú delè gítí bà si ndâ 'bí sè 'ví ya gí gbí mbu ká wálá!»

⁵³ Káa si Jézù kù gii njè nó 'do 'bá mì mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà tí nó mbe tè'é tí wó gítí i-zó-zò nò, ndâ có tí nó náa yí 'dè nò gii zèè tí ndâ mbe nibà tàkii, tí ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà, ngé ndii gí. Bindi ndú gii 'bità bà pà nje wó tacó wàa yí 'ví 'dè ndâ 'bí có òò náa à gbí njembí wó nó gí sè, ⁵⁴ tacó bà pà kpokèji tacó bà zèè yí 'do tí ngo nje wó.

Jézù kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe tala có mì wó

12 Ta o tí nó ndâ 'duù gii tì me mbè mí mì Jézù, tí òò òò náa kpokèji bà yuu kò gbí òkò tí ndú wálá. Jézù mà gii òò éno, yí gii 'bità bà kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe tala có mì wó kpédélé'í máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí ọ'ù'bu mì mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà. Ye kù nì a nambeè-ọo tí nó náa ndú kù bàkà ji ndâ 'duù. ² À wúnò bà te i 'do nje ndâ i tí nó náa à kpónó 'buku i mí nje ndú nó 'dáá gí. À delè bà 'di ndâ có tí nó kpónó tí ndâ có kóó nó gbaànjé-gbaànjé gí. ³ À má éno, à wúnò bà 'di ndâ có tí nó náa yo kpónó kù 'dè gbí 'dí'di' o nó

'dáá gí gbí ngbàà ọ. Àá bà kò-kò ta ndâ có tí nó náa yo nè tí yo mí tà'í kù 'dè gbí kóó nó 'do pí cèlèngé.

'Duù òò náa yo 'ví cì gúku tí wó nò

⁴ «Káa ye kù 'dè có ji yo tí ndâ kómbe ye máa, yo 'ví cì gúku tí ndâ mbe zi dii yo cuki nò lá. ⁵ Ye bà túbà tí òò 'duù tí nó náa yo 'ví cì gúku tí wó nó ji yo. Yo cì gúku a i tí 'duù òò ta wotí bà 'va lilí yo mí gbí vò bàndò á bindi bà zi yo mì wó nò. Yo ùnje gítí có mì ye nò, yo cì gúku tí wó!

⁶ «À kù si ndâ naọ vò gí 'dè, me ká ta mìlímì sósò'ò cuki lá? Káa bà mbí Mbíri òò 'do tí 'bí gbaànjé lá. ⁷ Káa à kpétí káa ndâ nji se muu tí muu yo, Mbíri 'deke ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, gí. À má éno, yo cì gúku lá, tacó i gbí yo me gbolò ndii i gbí ndâ naọ me mbè gí!

Bà ùnje gítí Jézù mí kùro ndâ 'duù

⁸ «Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, 'duù má ùnje gítí ye mí kùro ndâ 'duù, 'Vii-mì-'Dakò wúnò bà ùnje gítí 'duù tí nó mí kùro ndâ basilì mì Mbíri. ⁹ Káa 'duù má biya ye mí kùro ndâ 'duù, 'Vii-mì-'Dakò wúnò delè bà biya 'duù tí nó mí kùro ndâ basilì mì Mbíri.

¹⁰ «Káa ye kpónó kù ci nó a yo máa, Mbíri bà je à-cee-gí ji mbe 'dè vò có gítí 'Vii-mì-'Dakò gí. Káa Mbíri bà je à-cee-gí ji mbe 'dè vò có gítí Bèri-mì-Mbíri wálá.

¹¹ «Ndâ 'duù má kù ya ta yo gí gbí ngbàngà kùro ndâ 'duù a tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri, ta kùro ndâ mbe kù zogo ndâ Jùdéyà, ta kùro ndâ gba, njembí yo 'ví mù éno máa, yo 'ví 'dè mí kùro kà a òò có yè wè, nò lá. ¹² Tacó a Bèri-mì-Mbíri ká bà wu có tí nó náa yo 'ví 'dè nó ji yo.»

Jézù lòkò'bò có gítí bà tee njembí 'duù mítí ndâ kpo-kpò i muu to tí nó

¹³ 'Bí 'dakò gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nó gii 'dè có ji Jézù máa, «Mbe nibà i! 'Dè có ji ná'vindi ye máa, yí njèè gbí ndâ i bindi bu ze á ji ze ta yí.»

¹⁴ Káa Jézù gii 'visi có ji 'dakò tí nó máa, «A 'di ká bàkà ye tí gba mbe njèè gbí ndâ i mì yo ta ná'vindi lo á ji yo, 'dakò?» ¹⁵ Bindi yí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe tì bìnjii nó, máa, «Yo njaanga ọo yo, wàa yo 'ví kpolo tí yo, máa, yo 'ví dù tí ndâ mbe gbolò njembí lá, tacó à me ndâ kpo-kpò i tí nó mbe yè to mì 'duù nó ká kù si yí 'ví 'vala cèe bà 'vala ndò lá.»

¹⁶ Bindi yí gii lòkò'bò có ji ndú máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò ta ndâ i mì wó me gbolò gii da cù tí i-serè. ¹⁷ Yí gii 'bità bà koọ có ta kpéétí wó máa, «Ye kpónó 'ví bàkà a òò yè? Ye 'ví 'de bàndò gítí òò serè cù tí nó kòtí 'di? ¹⁸ À nikì éno máa, ye ki'viki ndâ coko'do-cókó'dó gálá tí nó kpónó ta ndâ i mì ye gbí ndú nó gí to, wàa ye 'ví bì ndâ 'bí wooko-wòkò i mbe te ndâ 'bí i mì ye ta ndâ cù tí nó 'dáá gí.» ¹⁹ Bindi yí gii dù kù koọ có ta kpéétí wó máa, «Ye a mbe tó pá! Ndâ tó i òò ta go ndú tí ye nó 'dáá gí kuu mì ye gítí mbè ndò. 'Válá tacó tí ye me có lá; ye bà dùlù tí ye ta bà zò i, ta bà njù pe.»

²⁰ «Káa Mbíri gii 'dè có ji 'dakò tí nó máa, «Bèbilì tí nó wúnó nó a bèbilì bà cì wò, ndí lo òòkò! À má éno, a

'di ká bà zèè ndâ i tí nó náa wò kili ndú yè to gî nó, á bîndi lo?» »

²¹ Jézù gii yee nje lòkò'bò mì wó máa, «Njìnò a ña i tí nó mbe kú 'de ndâ mbe kú kili ndâ kpo-kpò i gítí mîrî ndú, káa Mbírî ñò ndâ kpo-kpò i tí nó ɾo wó tí i lá nó, ká nó.»

Yo tee njembí yo mítí Mbírî

²² Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «À má éno, njembí yo 'ví si bà mù éno máa, «Ze bà zò a yè wàa ze 'ví 'vala tí?» mí to. Yo delè 'ví me kpùrù-kpùrù éno máa, «Ze 'ví yuu a yè á mí kapí kú ze?» lá. ²³ 'Válá a kpóló-kpolo i ndii i-zó-zò gî, bîndi ðii 'duu a kpóló-kpolo i ndii ndâ bongo gî. ²⁴ Káa yo zeke káa ndâ gààna gî. Ndú ɾò njí lá, ndâ gálá bà kili i delè mì ndú wálá. Káa ta ndâ ña ñìnò 'dáá gî, Mbírî kú ko ndú! Káa yo a ndâ kpóló-kpolo i co tí ndâ nuu gî. ²⁵ Káa ta ndâ kpùrù-kpùrù-zò-wùrangú mì yo nó, a 'bí 'di gbí òkò tí yo ká bà uu go sáro cû ndii bà uu yí náa Mbírî cu ji yí nó gî? ²⁶ Wotí bà bàkà ña làmbu ñìnò lê má tí yo wálá, njembí yo kú mù gítí sè ndâ 'bí i tacó yè?

²⁷ «Yo zeke káa ndâ 'vi ndâ làngá gî. 'Bí tí ndú tacó bà te ña banga tí nó mítí ndú ta kpéétí ndú wálá, káa ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, à kpétí káa Sólómòní tí gbolò gba dígísèé náa àà mì wó a ndâ kpo-kpò i, yí jé yuu 'bí ña bongo ta banga tí mbe ndii ndâ 'vi ndâ làngá gî, nó lá. ²⁸ Káa Mbírî má te ña banga tí nó mítí ndâ mbíli gbí jili, náa ndú wúnó kuu, káa à taàbé kú doo ndú ta wu, wotí bà je bongo ji yo bà kpò yí gî? Yo me ndâ 'duu mbe kú tee njembí yo mítí Mbírî kácá-kácá lá. ²⁹ À má éno, yo tee njembí yo gá'dáá mítí có bà zò i, ta bà njù pe, lá. ³⁰ Tacó a ndâ 'duu tí nó mbe ñò cèe kpokèji bà bàkà i ji Mbírî ni lá muu to tí nó ká kú si njembí ndú ká gítí bà koɾo có gítí ndâ i tí nó, káa Bu yo ñò ña i tí nó mbe 'vii ta yo nó ni gî. ³¹ Yo si njembí yo gítí bà koɾo có á gítí có bà dù Mbírî tí gba, wàa a yí tí Mbírî ká bà je ndâ i tí nó ji yo.

Bà kpolo tí ndâ i ñìnò ta i gbí ndú nó á mí gbírî

³² «Yo cì gúku lá, ndâ rómbo mì ye, muu yo me mbè lá, káa tàkòcò Bu yo tí gba peteke gítí bà je 'bá mì wó ji yo gî. ³³ Yo sî ndâ i mì yo 'dáá gî 'dè, wàa yo 'ví kaa i gbí ndú 'ví koni ta ndâ mbe yè. Yo cu ña kúúkpá ñìnó jé mbe yaka lá nó, wàa yo 'ví kpolo tí ndâ i mì yo mí gbí ndú á mí gbírî, tí bàndò tí nó náa muu ndú bà ba tí wálá nó. Tacó ndâ mbe ngbà bà di ká wálá, ndâ sù delè ká wálá. ³⁴ Tacó njembí 'duu ta o 'dáá gî kú dù ká kácáá tí bàndò tí nó ta ndâ i mì wó tí nó.

Yo 'viindi tí yo

³⁵ «Yo ɾò tíyò kpècè, wàa yo 'ví dù léngé-lenge kú ù ta ndi ña i ñìnò bà gî nó. Yo si wu 'ví mee 'do nje kùpò mì yo lá. ³⁶ Yo 'viindi tí yo, go bà 'viindi tí ndâ bòò mbe kú ù bà gî mbe tí ndú 'do bàndò bà ko ni, tacó wàa à káa póo bà 'di wo tí wó kítíkí, ndâ yí 'ví njaanga njekèji ji yí. ³⁷ Ndâ bòò tí nó mbe dù tí zò'o yee tí o bà gî mbe tí ndú nó bà dù a ndâ mbe tó pá. Ye kú 'dè có ji yo ta

yúco máa, mbe tí ndâ bòò tí nó bà ki ndú mí to, bîndi yí gii kaa i-zó-zò ta 'bí wó mí kùro ndú. ³⁸ Ndâ bòò tí nó, náa mbe tí ndú má gî ta kpo-gbí'o, bîndi yí gii 'de ndú tí zò'o nó bà dù a ndâ mbe tó pá. ³⁹ Yo koɾo muu yo máa, mbe 'bá má ñò o bà gî mbe ngbà gî, yí bà si mbe ngbà tí nó 'ví ɾi gí tà'i mì wó ngé gí wálá. ⁴⁰ À má éno, yo 'viindi tí yo, tacó yo bà ñò o bà gî 'Vii-mi-'Dakò ni wálá, yí ba gbaaka yo gbááká-gbaaka.»

Ndâ tó bòò ta vò bòò

⁴¹ Piyétòrò bà-i-nò gii 'vee Jézù máa, «Wò kú lòkò'bò có tí nó a i ji ze tí ndâ mbe tala có mì lo cuki wèè, wò kú ni a ndâ 'duu 'dáá gî, Mbe nìbà i?»

⁴² Káa Mbe tí ndoo gii 'vee Piyétòrò, máa, «Tó bòò mbe kú bàkà nètè ta njembí wó gbaànjé, tí mbe 'di gbí-o náa mbe tí wó si yí tí mbe kpolo tí ndâ i-'bá mì wó 'dáá gî, wàa yí 'ví kú njèè i-zó-zò ji ndâ 'bí ka wó ta o bà zò i si yí muu nó, a 'di? ⁴³ Bòò tí nó bà dù a mbe tó pá náa mbe tí wó má gî 'do muu nó gí 'bá káa yí gii 'de yí kú bàkà nètè mì wó 'dáá gî. ⁴⁴ Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, mbe 'bá bà bàkà bòò tí nó tí mbe kpolo tí ndâ i-'bá mì wó 'dáá gî. ⁴⁵ Káa bòò tí nó má a 'bí ña 'duu mbe koɾo có máa, mbe 'bá kèji gálá wálá, bîndi yí gii 'bità a bà zò i, ta bà njù pe 'bàà, kú mèèkè ta i tí ndâ 'bí ka wó bòò ñìnó náa mbe tí ndú si yí máa, yí kpolo tí ndú nó, ⁴⁶ ta ɾi tí nó náa mbe tí ndú bà dele gí gí bà gbaaka yí si yí kú bàkà ña i tí nó nó, yí bà waa có mítí wó, bîndi yí gii mò yí gí mì ndâ bòò tí nó tí ndâ mbe ngbútù mbe 'di có lá nó.

⁴⁷ «Káa bòò ñìnó mbe ñò có tí nó gbí muu mbe tí wó nó ni gî, káa yí gii 'viindi tí wó kùro bà gî mbe tí wó gí 'bá lá, yí delè gii bàkà go có tí nó lá nó, bà ñò mítí kú wó. ⁴⁸ Káa bòò ñìnó mbe ñò có tí nó gbí muu mbe tí wó nó lá, káa yí gii bàkà i ñìnó mbe 'vii tí i náa à 'ví gbí yí gítí gbí-gbì nó, bà 'de làmbu bà gbì tí gî. À má je i ji 'duu túkà'i, à delè kú koɾo có máa, yí bà ko mboo i tí nó túkà'i.

Jézù njèè gbí òkò tí ndâ 'duu

⁴⁹ «Ye gí tacó bà doo to tí nó ta wu, ye kùtáá má doo gî, njembí ye 'dèè gî! ⁵⁰ Ye kèji gí bà kònò sé'i. 'Dóó ye má kònò bà sé'i tí nó cee 'do muu ye lá, njembí ye gí bà 'dèè wálá.

⁵¹ «Yo kú koɾo có máa, ye gí a i tacó bà 'viindi gbí òkò tí ndâ 'duu á muu to tí nó? Njìnò me nderè bà gí ye gí muu to tí nó ká nó lá. Ye gí a i tacó bà volo gbí òkò tí ndâ 'duu. ⁵² 'Do tí kpónó kú ya gí kùro, muu ndâ 'duu má ɾùkàtìi vô, ndú bà njèè gbí òkò tí ndú gí. Có mì ndâ 'bí 'duu ta'ò bà ya ta có mì ndâ 'bí 'duu ñìnó sósò'ò nó wálá. Có mì ndâ 'duu ñìnó sósò'ò nó delè bà ya gí gbí có mì ndâ ka ndú ta'ò nó wálá. ⁵³ Ndâ bu ndâ 'vii-'dakò bà loko mítí ndâ 'vii mì ndú ta vò i; ndâ 'vii-'dakò delè bà loko ká mítí ndâ bu ndú. Ndâ nawu ndâ 'viní bà volo mítí ndâ nájú ndú; ndâ 'viní delè bà volo mítí ndâ nawu ndú ta vò i. Ndâ nawu ndâ 'vii-'dakò bà volo mítí ndâ nawu ndâ 'vii mì ndú; ndâ nawu ndâ 'vii delè bà volo mítí ndâ gù ndú, nawu ndâ 'dakò mì ndú.»

⁵⁴ Jézù gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nò mbe tí binjii nò, máa, «Yo tí ndâ Jùdéyà má nò mù kù te mò jí tàbú, yo kù 'dè có máa, mù tí nó bà bè bà nì wálá, káa à kù bàkà tí go ngo nje yo nò. ⁵⁵ Yo má nò pípiri kù pì 'do gbí'dè, yo kù 'dè có máa, gó ɾi bà dù ta ɾi tí nò ngé ndii gí. Káa có mì yo nò delè có to lá. ⁵⁶ Yo nò ɾa i tí nó á kèji nó nì 'do tí bà zeke cè kózò tí tàrì, ta cè kózò tí to gí, káa yo nò ɾa i tí nó mbe kù bàkà tí kpónó nó nì lá, tacó yè, ndí yo ndâ mbe tiɾi?»

Yo 'viindi gbí òkò tí yo ta ka lo mbe có

⁵⁷ «Yo koɾo muu yo wàa yo 'ví bàkà i ñinó jáá nó lá tacó yè? ⁵⁸ Có má gbí òkò tí yo ta 'duù, káa wò nò nì tí vò i gí, bàkà wotí gítí bà mee wu 'do tí có tí nò gbí òkò tí yo ta yí nò kùro bà ya ta wò mì wó jí gbí ngbàngà. Tacó yí má yee ta wò á kùro ndâ gba gí, ndú bà je wò jì ndâ mbe kpolo tí zàà, máa, ndú nè wò mí tà'i. ⁵⁹ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, wò bà dù gbí zàà yee tí o tí nó náa wò sì có tí nò cee 'do muu lo gí.»

Yo má 'visi muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo lá, yo bà mii gí

13 Ta o tí nò, ndâ 'bí 'duù gii 'dè có ji Jézù gítí bà ziki ndâ 'bí 'dakò tí ndâ Jùdéyà mbe 'do Gàliléyà mì Pilátò si ndú kù waa mbelè jì Mbíri á Jèrùzàlémè, bindi mbelè ndâ 'duù tí nò náa Pilátò ziki ndú nò gii ñònòkò tí ta mbelè ndâ nò náa ndú ci jì Mbíri nò. ² Káa Jézù gii 'vee ndâ 'duù tí nò máa, «Yo koɾo có máa, Pilátò ziki ndâ 'dakò tí nò tacó vò i mì ndú me gbolò ndii ndâ vò i mì ndâ sè ndâ 'duù Gàliléyà 'dáá gí, gí? ³ À me éno lá. Káa ye kù 'dè có ji yo máa, yo má 'visi muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo lá, yo 'dáá gí bà mii gí. ⁴ Káa ndâ 'dakò tí nó muu'bi-nje vò nje-vò ta'ò náa njà su-sú 'bá mii ndú Silowámù gbí gbata Jèrùzàlémè nó, yo koɾo có máa, ndâ 'bí 'duù ta vò i mì ndú mbe me gbolò kùro Mbíri ndii ndú á gbí gbata Jèrùzàlémè wálá? ⁵ À me éno lá! Káa yo má 'visi muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo lá, yo bà mii go bà mii ndú nò 'dáá gí.»

Jézù lòkò'bò có gítí 'bí mû-mbiigá mbe ɾi lá

⁶ Jézù gii lòkò'bò có ji ndú máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò ta mû-mbiigá gbí nji mì wó gii ya gí bà pà yú mbiigá gbí mû tí nò, káa yí gii 'dè gbèe ɾi mbiigá gbí mû lá. ⁷ Yí bà-i-nò gii 'dè có ji mbe kù bàkà nèté gbí nji mì wó ta kpo-tàkòcò, máa, «Nò káa ɾa i tí nò gi. Ñinó kpónó a bà ta'ò ndoò tí bà nò ye gí bà pà yú mbiigá 'do gbí mû tí nò, káa ye jé 'de gbèe i lá. À má éno, da mû tí nò gí to. Gbí nderè bà gèè bè mì wó tii ta to gbí nji sínò wálá.»

⁸ «Káa mbe kù bàkà nèté gbí nji mì 'dakò tí nò gii 'visi có ji yí máa, «Si nji'dí kózò gi, kpo 'duù. Ye bà kili zì to mí ɾèngbó wó, wàa, ndâ 'ví zeke ta ndoò gbaànjé má kózò gi. ⁹ Yí má ɾi gbí ndoò tí nó kèji nó gí, à niki ma. Káa yí má ɾi lá, à 'ví da yí gí to go có mì lo nò.»

Jézù 'vala 'bí ni ta ɾi bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà

¹⁰ Jézù ta o tí nò kù nìbà i jì ndâ 'duù á tí 'bí bàndò bà kili ndâ 'duù gí bà ùlù Mbíri, ta ɾi bà wotí gbí tàkii mì

ndâ Jùdéyà. ¹¹ Ta o tí nò, 'bí ni ta i-gbí-muu wò kuu gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò mbe kili mí bàndò bà ùlù Mbíri nò. I tí nò ñonoko ni tí nò ta ndoò muu'bi-nje vò nje-vò ta'ò. Yí gii bàkà ósú mítí ni tí nò, tí ɾa ñinó náa ni tí nò kù gii nò nó ká 'bùrà-'bùrà éno. ¹² Jézù má gii nò ni tí nò, yí gii tè'é tí wó, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Nò'o mì lo cee gí, ni!» ¹³ Jézù gii tee 'bí wó mítí ni tí nò, bindi ndòpí ni tí nò gii ya'va tí jáá gí. Bindi ni tí nò gii 'bità bà ùlù Mbíri.

¹⁴ 'Bí gbolò 'duù tí kùro ndâ mbe kù kili mí bàndò bà ùlù Mbíri má gii nò bà 'vala ni tí nò mì Jézù ta ɾi bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà, yí gii 'dè có ji ndâ 'duù ta kpo-tàkòcò máa, «À kuu tí mì ndoo a ndâ sili vò-nje gbaànjé, tí ndâ sili bà bàkà nèté. Nò'o má tí 'duù, yí 'ví gí gí bà pà yèe á gbí òkò ndâ sili tí nò, me ta ɾi bà wotí gbí tàkii lá!»

¹⁵ Káa Mbe tí ndoo gii 'visi có ji 'dakò tí nò máa, «Ndi yo ndâ mbe tiɾi! A 'di gbí òkò tí yo nò jé ká njaanga wú tí ndâ i-kó-ko mì wó, bindi yí gii gbà ndú ya tí gí bà nju ngo ta ɾi bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà lá? ¹⁶ À má éno, ye 'ví njaanga miɾi ni tí nó tí nájú Àbiráámò nó 'do 'bì vò i tí nó mbe kò yí ta ndoò muu'bi-nje vò nje-vò ta'ò nó lá wàà?»

¹⁷ Có tí nò náa Jézù 'visi jì 'dakò tí nò nò gii te a nò mí ɾo ndâ mbe kù sogo yí tí Jézù. Káa líkí'o ndâ kpo-kpò i tí nò náa yí bàkà nò ká gii dù tí sè ndâ 'duù 'dáá gí.

Jézù lòkò'bò có gítí nji ndí

¹⁸ Ta o tí nò, Jézù gii 'vee ndâ 'duù máa, «Bà dù Mbíri tí gba mì ndâ 'duù go ɾa yè? Ye 'ví 'vii mítí ɾa yè jì yo? ¹⁹ À go nji ndí náa 'duù ɾò mí gbí nji mì wó. Nji ndí tí nò gii kù tí gbolò mû náa ndâ nuu kù gèè 'bá mì gbí bè wó.»

Jézù lòkò'bò có gítí ɾú'bù

²⁰ Jézù gii 'vee ndâ 'duù káká'i máa, «Ye kpónó 'ví 'vii ngú ɾa kèji bà bàkà nambeè mì Mbíri ta ndâ 'duù jì yo mítí ɾa yè? ²¹ À go nju ɾú'bù, náa ni kù soo mítí kpàtà pe nji'dí-nji'dí kpòò yee tí o bà nì kpàtà pe tí nò.»

ɾúú njekeji

²² Jézù gii nje nó kù ya gí Jèrùzàlémè ta bà nò ta bà gala ndâ 'duù ta ndi gbí ndâ gbata, ta ndâ to tí kpokèji 'dáá gí. ²³ Káa 'bí 'duù gii 'vee yí máa, «Muu ndâ mbe 'de 'válá bà me mbè wálá, kpo 'duù?»

Káa Jézù gii 'visi có gí tàkò 'vé mì 'duù tí nò jì ndâ 'duù, máa, ²⁴ «Yo kili ndòngbú wotí mì yo, wàa, yo 'ví ɾi gí tà'i co a i tí ɾúú njekeji. Ye kù 'dè có ji yo máa, ndâ 'duù me mbè bà jòò tí ndú tacó bà ɾi gí tà'i, káa ndú gí bà ɾi wálá. ²⁵ Mbe 'bá má gii a gí yaà, bindi yí gii kisi njekeji gí, yo bà dù á sè kù gbà njekeji ta bà tè'é tí wó, máa, «Njaanga njekeji jì ze, kpo 'duù!»

«Káa yí bà 'visi có ji yo máa, «Ye nò bàndò tí nó náa yo gí 'do tí nó ni lá!»

²⁶ «Káa yo bà-i-nò bà dù a i sè kù 'visi có ji yí máa, «Ndoò táánò zò i ta ndoo gbí gbèe ká'i gí. Ndoò delè nju ngo ta ndoo gbí gbèe ká'ra ngo gí. Wò delè táánò

nò ta bà nibà i ji ndâ 'duù gbí gbata mì ze gî, kpo 'duù!»

²⁷ «Káa yí bà 'visi có ji yo káká'i, máa, «Ye ñò bándò tí nó náa yo gí 'do tí nó ni lá. Yo ya 'dáá 'do tí ye gí kàzò, ndí yo ndâ vò 'duù!» ²⁸ Bìndi yo bà dù a i sè kú wa gbí ta bà 'vii tí yo ta sé'i, kú zeke ta ndâ Àbiráámò, ta Ìzákò, ta Jàkóbè, ta ndâ 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dáá gí gí tà'i mì Mbíri, káa à 'vaka yo gí sè gí! ²⁹ Ta o tí nò, ndâ 'duù bà gí 'do cee muu to 'dáá gí gí bà zò i ta líkí'o tí ndú 'bá mì Mbíri! ³⁰ Ta o tí nò, ndâ 'duù ñinó náa ndâ 'duù muu to tí nó kpónó si ndú tí i lá nó, bà dù tí ndâ 'duù ñinó náa à kú te duù mítí ndú me gbolò; bìndi ndâ 'duù ñinó náa ndâ 'duù muu to tí nó kpónó kú te duù á mítí ndú nó, bà dù tí ndâ 'duù ñinó ta i gbí ndú kpokoo wálá nò.»

Jézù 'deke tí ndâ 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè

³¹ Mâ gii zeke'o, ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà gii gí gí mì Jézù, bìndi ndú gii 'dè có ji yí, máa, «Njè nó 'do bà-i-nó gí, tacó Èródè tí gbolò gba kú po tíri có bà zi wò.»

³² Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Yo dele ndi yo ya gí bà 'dè có ji ngámbe tí nò, máa, ye kú mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù, ye delè kú 'vala ndâ mbe nò'o, gbí ri tí nó wúnó, ta taàbé, ye bà cee ta nètè mì ye a i takàcò. ³³ Kpèti ká ènò, ye bà dù a i muu nó wúnó, ta taàbé, ta takàcò, tacó bà zi mbe 'dòkò có mì Mbíri mí sè 'do gbí gbata Jèrùzàlémè me dú lá.

³⁴ «Ákoo ndâ 'duù Jèrùzàlémè! Ndâ 'duù Jèrùzàlémè! Yo kú ziki ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri! Yo kú 'vaka ndâ 'duù tí nó náa Mbíri tuu ndú ji yo nó ta díi! Ye jè ta bà kili yo mí njembí ye go bà kili ndâ 'vii mì na ngùù mí tà mbíri wó nó ta bà me mbè, káa yo kpò ye gí! ³⁵ 'Bá mì yo bà jì'vi mòkò. Ye kú ci nó a yo máa, yo bà ñò ye káká'i wálá, yee tí o tí nó náa yo 'dè có ta nje yo máa, «Mbíri 'ví si 'duù tí nó mbe gí ta rè wó tí Mbíri,» nó gí.»

Jézù 'vala 'bí 'dakò káká'i ta ri bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà

14 Ta 'bí ri bà wotí gbaànjé, Jézù gii ya gí bà zò i á 'bá mì 'bí gbolò mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà. Yí mâ gii yee kà, ndâ 'duù 'dáá gí gii dù kú je mbí ndú kpolo ma ká gítí wó. ² Mâ gii zeke'o, 'bí 'dakò ta ndâ 'bí wó ta kò wó oko 'dáá gí gii ja tí wó gí gí mì Jézù. ³ Jézù mâ gii ñò yè ɾo 'dakò tí nò, yí gii 'vee ndâ mbe 'di gbí tàkii, ta ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà, máa, «Bà 'vala 'duù ta ri bà wotí gbí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdèyà dú? À má me dú lá, yo 'dè ji ye.»

⁴ Káa ndú gii biya bà 'visi có ji Jézù gí. Tacó ènò, Jézù gii zèè 'bí 'dakò tí nò, bìndi yí gii 'vala yí gí, bìndi yí gii 'dè có ji yí máa, yí ya gí. ⁵ Jézù mâ gii je nó ji 'dakò tí nó gí, yí gii 'vee ndâ mbe 'di gbí tàkii, ta ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà, máa, «'Vii mì 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nò, delè 'bí i-kó-ko mì wó, má 'va tí gbí guu ta ri bà wotí gbí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdèyà, yí bà ja yí gí sè wálá?» ⁶ Bà 'visi có ji Jézù káká'i gii kpò ndú gí.

Bà si tí 'duù tí i ta kpéetí wó

⁷ Jézù mâ gii ñò ña bà jòò tí ndâ 'bí ka wó wíri tacó bà ki tí ndú tí ndâ bándò mì ndâ kpo-kpò 'duù gí bà zò i, yí gii lòkò'bò có ji ndú máa, ⁸ «'Duù má tè'é tí lo gí bà zò i á bándò bà kò niì, si bà có ká ngé ya gí bà ki tí lo tí bándò mì ndâ kpo-kpò 'duù ta muu lo mí to. Tacó ndâ-'bî-lá mbe 'bá tè'é tí ndâ 'bí kpo-kpò 'duù mbe ndii wó gí, gí. ⁹ Bìndi mbe 'bá bà gí gí bà 'dè có ji wò máa, «Si bándò tí nó ji kpo 'duù tí nò.» Bà a wò 'do bà-i-nò kú ya gítí bándò mì ndâ lúkúfà 'duù bà me a duù ta nò. ¹⁰ À má ènò, à má tè'é tí lo gí bà i, ya gí bà ki tí lo tí bándò mì ndâ lúkúfà 'duù. Mbe 'bá má ñò máa, bándò tí nó 'vii ta wò lá, a yí ká bà gí gí bà 'dè có ji wò máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví ya gí bándò mì ndâ ka lo kpo 'duù kà zò, kómbe ye.» Tù lo ndi bà gii uu ta o bà a wò gí yaà kú ya gítí bándò mì ndâ kpo 'duù, tacó a te duù mítí lo mí kùro ndâ 'duù tí nó 'dáá náa yo kú ki tí yo ta ndú nó gí. ¹¹ Tacó 'duù má kú si tí wó tí i ta kpéetí wó, ndâ 'duù bà si yí tí i wálá. Káa 'duù mbe si tí wó tí i lá, ndâ 'duù bà te duù mì tí wó.»

¹² Bìndi yí gii 'dè có ji mbe 'bá tí nó náa ndú kú zò i á 'bá mì wó nó, máa, «Ì-zò-zò má 'bá mì lo, kili me káa ndâ kómbe lo, ta ndâ ná'vindi lo, ta ndâ nambe lo, ta ndâ ka 'bá mì lo ñinó náa àà mì ndú a i nó, tacó wàa ndú taàbé 'ví tè ta é tí lo gítí ñindi ndú nó lá. ¹³ Bàkà i-zò-zò, wàa wò 'ví kili ndâ mbe yè, ta ndâ 'duù ñinó mbe kú ñi ta to, ta ndâ mbe ku kò, ta ndâ mbe sú ɾo, gítí. ¹⁴ Bìndi Mbíri bà bàkà nambeè ji wò, tacó wotí bà ko mboo i-zò-zò mì lo nó ji wò tí ndâ 'duù tí nó wálá. Mbíri bà ko mboo i-zò-zò mì lo nó ji wò ta o bà 'vala ndi ndâ mbe bàkà go có mì wó 'do gbí muu'dú ndú.»

Bà lòkò'bò gítí gbolò o bà zò i

¹⁵ 'Bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kú zò i ta ndâ Jézù nó mâ gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, yí gii 'visi có ji Jézù máa, «Ndâ mbe zò i 'bá mì Mbíri wúnò bà dù a ndâ mbe tó pá.»

¹⁶ Káa Jézù gii 'visi có ji 'dakò tí nó máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ci o ji ndâ 'duù me mbè máa, ndú ya gí bà zò i 'bá mì yí. ¹⁷ O bà zò i tí nó náa yí ci nó mâ gii me tí gí, yí gii bàkà i-zò-zò me gbolò, bìndi yí gii tuu bòò mì wó, máa, yí ya gí bà 'dè có ji ndâ 'duù tí nó náa yí ma có i-zò-zò ji ndú nó, máa, à bàkà i-zò-zò cee gí.

¹⁸ «Bòò mì wó mâ gii ya gí bà 'dè có tí nó ji ndâ 'duù, ndâ 'duù 'dáá gí gii ñònòkò tí ndú 'do tí bà ya gí bà zò i gí. Kpédélé 'duù tí nó náa bòò tí nó 'de yí nó loko gbí 'bá wó, máa, «Nó kpónó kuu kò ye. Ye kú ya gí bà gala 'bí ña ngú njí náa ye sè á kàzò. Ya gí bà 'dè có ji mbe tí lo, máa, ye biya bà gí gí tà é mì wó me bíyá-biya lá.»

¹⁹ «Bà só 'duù tí nó náa yí 'de yí nó gii 'dè tíri ji yí máa, «Kpokèji bà ya ye ngé gí wálá, tacó ye kpónó kú ya gí bà ñò nètè mì ndâ 'bí ngú mò'dú náa ye sè tacó bà ji njí kàzò. Delè ndi lo ya gí bà 'dè có ji mbe tí lo, máa, guù tè kàrà di lá.»

²⁰ «Bà ta'ò 'duù gii ci yí ta tíri, máa, «Ñinò kpónó a bà ko niì mì ye gí tí gí 'bá ká nò. À da 'bò mítí kò ye gí.»

²¹ «Bòò tí nò gii dele ya jí 'bá, bìn̄di yí gii 'vanda ndi kòcò ndâ 'duù tí nò 'dáá gí ji mbe tí wó. Mbe tí wó bà-i-nò gii 'visì có ji yí ta kpo-tàkòcò, máa, «Goonó ya ta ndi tí ndâ kpokèjì gbí gbata, wò má 'de ndâ mbe yê, ta ndâ mbe sú ọ, ta ndâ mbe ku kò, ta ndâ 'duù n̄nó mbe kí'viki mì to gí nò, wò 'ví gí ta ndú.»

²² «Bòò tí nò gii ma ndâ ọa ndâ 'duù tí nò náa mbe tí wó 'deke ji yí nò, káa ndú yè tà'i bà zò i lá. Tacó éndò, yí gii 'dè có ji mbe tí wó máa, «Ye ma ndâ 'duù go có mì lo nò gí, káa ndú gii yè tà'i bà zò i lá, bu ye.»

²³ «Káa mbe tí wó gii 'visì có ji yí máa, «Ya ta ndi tí ndâ kpokèjì á sè 'do gbí gbata, wàa wò 'ví ma ndâ 'duù yee tí o tí nò náa tà'i bà zò i yè ta ndâ 'duù gí.» ²⁴ Bòò tí nò mà gii kili ndâ 'duù yè tà'i bà zò i go kòcò mbe tí wó nò gí, mbe 'bá gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nò, máa, «Ye kú 'dè có ji yo máa, ndâ 'duù tí nò náa ye tè'é tí ndú káa ndú biya bà gí gí nò, bà tala i-zó-zò mì ye nò wálá.»

I tàkò bà dù tí mbe tala có mì Jézù

²⁵ Ndâ 'duù me mbè gii kaa kú ko tàkò Jézù. Yí bà-i-nò gii 'visì tí wó gí ndii, bìn̄di yí gii 'dè có ji ndú, máa, ²⁶ «'Duù má gí gí mì ye, káa njembí wó ká kácáá tí ndâ bu wó, ta nawu wó, ta niì mì wó, ta ndâ 'viì mì wó, ta ndâ ná'vindí wó, ta ndâ námì wó, ta miṛi wó, 'duù tí nò bà dù tí mbe tala có mì ye wálá. ²⁷ 'Duù má te 'dóó njèèkpè m̄u mì wó, wàa yí 'ví gí tí gí tàkò ye lá, 'duù tí nò bà dù tí mbe tala có mì ye wálá.

²⁸ «Tacó 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo kpónó má kú bàkà có bà gèè 'bá, kpédélé có gbí muu wó bà dù me bà koṛo có gítí bándò bà 'de ndâ i-nètè gítí bà cee ta 'bá tí nò lá? ²⁹ Á má éndò lá, yí má duu káa ndâ kpalà mí tà to gí, káa bà cee sè nètè gítí 'bá gii kpò yí gí, ndâ 'duù bà ọ yí, ³⁰ máa, bà gèè 'bá kpò yí gí.

³¹ «À delè a gba ngàyi jé ká kú ya gí bà tè 'bí ka wó gba ta gó, náa yí má ọ ni gí máa, wotí gó mì ka wó nò ndii yí gí? ³² Yí má ọ ni éndò gí, yí bà tuu tú 'do ká tí 'dú, máa, ndâ yí 'dè có tí nò gbí òkò tí ndâ yí ta yí nò 'dé-'dè. ³³ Á má éndò, 'bí 'duù gbí òkò tí yo mbe biya ndâ i mì wó 'dáá gí lá, bà dù tí mbe tala có mì ye wálá.

À kú yee tè zi n̄nó náa gó zi cee 'do gbí gí nò gí 'dè

³⁴ «Gó zi má kú gbí mbí zi, yí a tó i. Káa bà gó ngo zi tí nò má cì cee gí, kèjì bà dele ta gó zi gí gbí tè zi tí nò káká'i wálá. ³⁵ Tè zi me i mbe zii to tacó ba ọ i lá. Ndâ 'duù kú te tè zi yee ká tí vò i gí 'dè. Á má éndò, 'duù n̄nó ta tù bà 'dí có tí muu wó nò 'ví 'di có.»

Rómbo mbe gíri gí

15 Ta o tí nò, ndâ mbe kú kili i-mírì me mbè, ta ndâ 'bí vo-vò Jùdèyà gii kaa ya kú 'di ndâ có mì Jézù. ² Ndâ mbe kpolo tí tàkii, ta ndâ mbe nibà tàkii mì ndâ Jùdèyà mà gii ọ éndò, ndú gii 'bità bà 'dè ví có ta kòlòwò, máa, «'Dakò tí nò kú n̄nòkò tí wó ta ndâ 'duù n̄nó náa à mò ndú 'do gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà gí nò. Ndú delè kú zò i ta ndú gbí gbèè ká'!»

³ Jézù mà gii 'di có mì ndú nò, yí gii lòkò'bò có ji ndú, máa, ⁴ «'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nò kpónó má kú gbà

ndâ rómbo mì wó zi'duù-vò, káa 'bí gbaànjé gii gíri gí, yí bà jee sè mbè ndâ n̄nó kú zò i nò mí to, bìn̄di yí 'ví ya gí bà pà bà tí gbèè n̄nó mbe gíri gí nò, yee tí o tí nò náa yí 'de yí gí nò wálá? ⁵ Yí má 'de yí gí, yí bà te yí mí pààpì wó ta líkí'o kú ya tí gí 'bá. ⁶ Ta o bà ye ta yí 'bá, yí bà kili ndâ kómbe wó, máa, «Yo gí, wàa ndoo 'ví zò i ta líkí'o, tacó 'bí rómbo mì ye kùtáá gíri gí, káa ye gii 'dè yí gí!» ⁷ Ye kú 'dè có ji yo máa, n̄nò a gbèè ọa i tí nò mbe kú bàkà tí á gbíri nò ká nò. Gbèè mbe bàkà vò i muu to tí nò má 'visì muu wó 'do tí ndâ vò i mì wó gítí kpokèjì mì Mbíri, líkí'o wó tí Mbíri á gbíri ndii líkí'o ndâ mbè 'duù tí nò cúú-cu-cú mbe kú co tí kpokèjì mì wó nò gí.»

Njì gírìsì gbaànjé mbe gíri gí

⁸ Jézù gii 'vee ndâ 'duù máa, «Ndâ njì gírìsì muu'bi kpónó má mì niì, bìn̄di 'bí gbaànjé gii 'va tí to á 'do tí wó ta bèbìlì, niì tí nò bà tù ngba wu, bìn̄di yí gii pà ta tà'i léé gítí gbèè gírìsì mì wó nò wálá? Káa à má me tí tí i bà kaa tà'i tí nò, niì tí nò bà je kù'ò gítí gbí òkò ndâ ká'i pètékè'i, yee tí o bà 'de gbèè gírìsì tí nò wálá? ⁹ Yí má 'de gí, yí bà kili ndâ kómbe wó ta ndâ ka 'bá mì wó, bìn̄di ndú bà da 'dì ta líkí'o. ¹⁰ Ye kú 'dè có ji yo máa, líkí'o kú bàkà ndâ basìlì mì Mbíri ta o tí nò náa 'bí mbe bàkà vò i gbaànjé má 'visì muu wó gítí kpokèjì mì Mbíri go éndò.»

'Bí 'viì tí vò mbe volo gbí i

¹¹ Jézù gii lòkò'bò 'bí có, máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii jò ndâ 'viì-'dakò sósò'ò. ¹² Ndú mà gii kpolo tè tí ndâ 'dakò gí, n̄nó tí 'viì nò gii 'dè có ji bu ndú ta 'bí ri gbaànjé, máa, «Je bà ndâ i mì ye á 'bá nò ji ye, bu ye.» Bu ndú bà-i-nò mà gii njèè gbí ndâ i-'bá ji ndú go i gbí tàkii mì ndú gí, ¹³ 'viì-'dakò tí nò gii bàkà káa làmbu sili bìn̄di bà njèè gbí ndâ i mì ndú, bìn̄di yí gii kaa bà ndâ i mì wó 'dáá gí, yí gii ya 'do 'bá mì bu wó gí gbí 'dú to. Bìn̄di yí gii volo gbí ndâ i tí nò vùrù-vùrù go i mì mbùrù nò.

¹⁴ «Ngo mà gii tè á bìn̄di ndâ i mì wó nò gí, go gii tè to tí nò náa yí 'dòkò ta 'bá ya gítí nò tí n̄n̄di ku. Káa gbèè i mì wó wálá. ¹⁵ Tacó éndò, yí gii kpò tí wó mífí 'bí 'dakò tí 'duù gbí to tí nò. 'Dakò tí nò gii bàkà yí tí mbe kú je i-zó-zò ji ndâ kàdùrùkù mì wó. ¹⁶ Yí gbí ndâ o tí nò má 'de i-zó-zò mì ndâ kàdùrùkù, yí bà zò gí, káa a mbe je ji yí ká wálá. ¹⁷ Yí mà gii koṛo có kpòò, muu wó gii gí gítí wó gí. Bìn̄di yí gii 'dè có máa, «Ye kú cì ta go, káa yí ndâ mbe kú bàkà nètè 'bá mì bu ye kpónó gítí i-zó-zò wálá. ¹⁸ Á má éndò, ye bà dele ndi ye ya gí mì bu ye, wàa, ye 'ví 'dè có ji yí máa, «Ye bàkà vò i gítí Mbíri gí, ye delè bàkà vò i gítí lo gí, bu ye! ¹⁹ Ye 'vii tí mbe dù tí 'viì mì lo káká'i lá. Si ye 'ví dù tí 'bí mbe bàkà nètè mì lo gbaànjé.» »

²⁰ «'Viì-'dakò tí nò bà-i-nò gii njè nò ya gí 'bá mì bu wó. Bu wó mà gii ọ yí 'do me 'dú kèjì, yè ọ wó gii bàkà yí gí. Yí bà-i-nò gii a ya gí bà kunduu yí, ta bà òlò gbí tù wó. ²¹ Káa 'viì-'dakò tí nò gii 'dè có ji bu wó, máa,

«Ye bàkà wò i gítí Mbírì gí, ye delè gii bàkà wò i gítí lo gí, bu ye. Ye 'vii tí mbe dù tí 'vii mì lo lá.»

²² «Káa bu wó bà-i-nò gii tè'é tí ndâ bòò mì wó, máa, «Yo gi ta banga bongo ñinó ta ña wálá nó, ta banga i-tí-sìlì-'bì, ta tàrà.» Ndâ bòò tí nò mà gii gi ta ndâ i tí nò gí, 'dakò tí nò gii zaa 'vii mì wó gí. ²³ Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ bòò mì wó, máa, «Yo ya gí bà gí ta 'bí 'vii-mò'dú ñinó ta banga ìì wó nó, wàa yo 'ví bàkà ta i-zò-zò, wàa ndoo 'ví zò i ta líkí'o. ²⁴ Tacó 'vii mì ye nó táánò cì gí, káa yí kpónó 'vala ndi wó gí. Yí táánò gíri gí, káa à kpónó 'de yí gí.» Ndâ bòò mì 'dakò tí nò mà gii bàkà go có mì wó nó gí, ndú gii 'bità bà zò i ta líkí'o tí ndú.

²⁵ «Ta o tí nò náa ndú kù bàkà ta ndâ i tí nò nò, kpo 'vii-'dakò mì 'dakò tí nò a i gbí njí. Yí mà gii dooko gí 'bá yí gii 'di kòcò ndâ 'duù kù cè cè, ta bà dù ɾu. ²⁶ Yí bà-i-nò gii tè'é tí 'bí bòò mì bu wó gbaànjé, bìndi yí gii 'vee yí, máa, «A yè ká bàkà tí ta bìndi ye 'bá tí nó?»

²⁷ «Káa 'dakò tí nò gii 'visi có ji yí, máa, «A ná'vindí lo ká dele ndi wó 'do gbí to tí nó táánò náa yí ya gítí nò. Káa bu lo gii zì 'vii-mò'dú tí nó táánò náa ndoo ko yí ta banga ìì wó nó tacó bà te ta wíri mítí wó, tacó yí dele 'do ká ta wò i tí wó wálá.»

²⁸ «Tàkòcò 'vii-'dakò tí nò bà-i-nò gii kpolo ndii muu bà ya yí gí tà'i gí. Bu wó mà gii hò ènò, yí gii có gí sè, bìndi yí gii 'deke tí wó ji yí máa, yí ya gí tà'i. ²⁹ Káa 'vii-'dakò tí nò gii 'visi có ji bu wó, máa, «Nò káa ña mbè ndoo tí nó náa ye kù bàkà nètè ji wò go bòò mì lo nó gí! Ye jé ta 'bí gbèè ɾi ndii muu ndâ có mì lo lá. Wò jé je ji ye a yè? À kpétí káa wòò rókpò 'vii-bee sínò wò jé je ji ye, tacó wàa ze 'ví 'dè ta líkí nje ta ndâ kómbe ye lá! ³⁰ Káa wò kpónó gii zì a ngbú 'vii-mò'dú ta i ká gbí wó ji 'vii mì lo mbe kaa ndâ i mì lo ya gí bà volo gbí ndú ji ndâ vo-vò niì 'dáá gí, bìndi yí gii dele ndi wó.»

³¹ «Káa bu wó gii 'visi có ji yí, máa, «Ndâ kù dù ta ndâ 'bá ta o 'dáá gí. Ndâ i mì ye 'dáá gí a ndâ i mì lo, 'vii mì ye. ³² Ye te wíri mítí ná'vindí lo ta pétékè tàkòcò ye ká dú, tacó yí táánò cì gí, káa yí kpónó 'vala ndi wó gí; yí táánò gíri gí, káa à kpónó 'de yí gí.» »

Vò bòò tí mbe filí 'bì

16 Ta o tí nò, Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò ta ndâ i mì wó me gbolò gii 'di có máa, bòò tí nó náa yí te yí tí mbe kpolo tí ndâ i mì wó nó kù volo gbí ndâ i mì wó.

² 'Dakò tí nò bà-i-nò gii tè'é tí bòò mì wó nó, bìndi yí gii 'vee yí, máa, «Ndâ có tí nó náa ndâ 'duù kù 'dè ji ye ta ɾè lo nó a yúcó? Tùbà sè ndâ i gbí gálá ji ye, tacó ye káká'i gí bà si wò 'ví dù gbí gálá mì ye wálá!»

³ «Bòò tí nò mà gii 'di có tí nó, yí gii koɾo có gbí njem-bí wó, máa, «Mbe tí ye kèji gí bà mòkò ye 'do gbí nètè gí! Ye 'ví me ta tí ye ée? Wotí bà ji njí tí ye wálá. Káa àa ɾo ye a nò bà yù i. ⁴ À má ènò, ye kpónò bà bàkà 'bí ña i 'dakò mì ye, tacó wàa yí kpétí má mò ye 'do gbí nètè gí, ye 'ví kù zò ta nje ye 'do mì ndâ 'duù tí nó.»

⁵ «Yí bà-i-nò gii tè'é tí ndâ 'duù ñinó ta i mì mbe tí wó muu ndú nò. Bìndi yí gii 'vee kpédélé 'duù 'do gbí òkò tí ndú máa, «Áá mì mbe tí ye muu lo a ée?»

⁶ «Káa 'dakò tí nò gii 'visi có ji yí, máa, «Áá mì wó muu ye a ndâ còngò bàà mbâ zì'duù-vò.»

«Káa bòò tí nò gii 'visi có ji 'dakò tí nó máa, «Jaka tí ndâ mbíli tí nó náa wò táánò kí'viki tacó bà 'vii có gítí bà si bàà tí nó nó 'do gbí wú gálá gí, wò 'ví si sè ndú mí gbí wú ká zì'duù-só-nje muu'bì cuki.»

⁷ «Bòò tí nò gii 'vee 'bí 'duù káká'i, máa, «Káa wò ñin-di lo, àá muu lo a ée?»

«Káa 'dakò tí nò gii 'visi có ji yí máa, «Áá muu ye a ndâ gboko cù 1,000.»

«Káa bòò tí nò gii 'visi có ji 'dakò tí nó máa, «Si mí gbí wú káa ndâ mbíli 800.»

⁸ «Mbe tí wò bòò tí nò gii ùlù yí gítí ña i yú ɾo tí nó náa yí bàkà nò, tacó 'duù ta ɾo wó mbe yú ènò gbí òkò tí ndâ 'vii gbí ngba'o wálá.

⁹ «Tacó ènò, ye kù 'dè có ji yo máa, yo bàkà nambeè ji ndâ 'duù ta ndâ i muu to tí nó, tacó wàa, bà ndâ i tí nó má da gí, Mbírì 'ví te ta wíri mítí yo á 'bá tí nó mbe dù tí ká nò. ¹⁰ 'Duù má ni bà kpolo tí làmbu i ta njembí wó gbaànjé gí, yí bà ni bà kpolo tí ndâ kpo-kpò i ta njembí wó gbaànjé delè gí. Káa bà kpolo tí làmbu i ta njembí 'duù gbaànjé má kpò yí gí, bà kpolo tí ndâ kpo-kpò i ta njembí wó gbaànjé delè bà kpò yí gí. ¹¹ Káa bà kpolo tí ndâ i muu to tí nó ta njembí lo gbaànjé má kpò wò gí, a 'di ká bà je ndâ i mì Mbírì ji wò, máa, wò 'ví kpolo tí ndú? ¹² Bà kpolo tí ndâ i mì ndâ 'bí ka lo ta njembí lo gbaànjé má kpò wò gí, a 'di ká bà je i ji wò tí 'dóó ñindi lo?

¹³ «Gbèè bòò bà bàkà nètè ji ndâ 'duù sósò'ò ta njembí wó gbaànjé wálá. Yí má zè 'bí ñikì maa, yí bà zè 'bí ka wó ñikì wálá. Yí má kù te duù mítí 'bí, yí bà si 'bí ka wó tí i wálá. Wò má kù bàkà nètè ji Mbírì ta njembí lo gbaànjé, wò bà 'de 'bí njembí tacó bà tee mítí ndâ i muu to tí nó wálá.»

Ndâ 'bí có náa Jézù 'dè ndú

¹⁴ Ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdéya, tí ndâ mbe go ndâ i muu to tí nó, mà gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, ndú gii ño Jézù ñó-ño. ¹⁵ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «A yo ká kù bàkà tí yo tí ndâ 'duù jáá á kùɾo ndâ 'duù. Káa Mbírì ñò ndâ có gbí njembí yo ni gí. Tacó ndâ i tí nó náa ndâ 'duù kù si tí ndâ kpóló-kpolo i nó me ndâ i kùɾo Mbírì lá.

¹⁶ «Ndâ có mì Mòze, ta ndâ có tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì cu mí gbí ndâ wàràgà mì ndú nó, bàkà nètè yee ká tí o mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù. Bìndi bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbírì tí gba gii 'bità tí. 'Do tí o bà 'bità bà ma Banga-Ngú-Có tí nó, ndâ 'duù me mbè kù gii bàkà wotí tacó bà dù tí ña ndâ 'duù tí nó tí ndâ bòò-gba mì Mbírì. ¹⁷ Káa à peteke a bà 'bu ndâ tàɾi ta to tí nó á cotí bà gíri 'bí làmbu ñji có té'déé ènò 'do tí có mì Mòze.

¹⁸ «'Duù má ñè niì mì wó gí, bìndi yí gii kò 'bí ngú niì, yí kù zì a ngbà ta ngú niì tí nó. 'Duù delè má kò niì tí nó náa 'dakò mì wó ñè yí gí nó, yí kù zì a ngbà ta yí.»

Ndâ 'bí mbe da i ta Lázàrò

¹⁹ Jézù bà-i-nò gii lòkò'bò có ji ndú, máa, «'Bí 'dakò táánò tí mbe da i kú yuu káa ndâ kpo-kpò bongo, yí delè kú zò káa tó i 'bàà ta ri 'dáá gí. ²⁰⁻²¹ À gii te 'bí 'dakò tí mbe yê ta rè wó a Lázàrò, ta ndâ kà ta ndi tí kútí wó náa ndâ bô kú là ɾo ndú, mí njekèjì ndùgù mí 'dakò tí nò tí mbe da i nò, kú ù ndâ njúnjú i-zó-zò ñinò mbe kú 'vaka tí to bindi wó ta o 'dáá gí.

²² «Lázàrò mâ gii cì gí, ndâ basilì mí Mbíri gii te yí ya tí gí rëgbà tí Àbiráámò gbíri. 'Dakò tí nò tí mbe da i nò mâ gii cì gí, a gii duu yí gí. ²³ Káa yí gii dù á tà to gbí sé'í á 'bá mí ndâ ku, bindi yí gii ñò Àbiráámò me dú, bindi Lázàrò kú kì tí wó to á rëgbà tí wó. ²⁴ Bindi yí gii tò kú ta bà 'deke tí wó ji Àbiráámò, máa, «Nò yê ɾo ye, bu ye Àbiráámò. Si Lázàrò 'ví yuu sili 'bí wó gbaànjé mí gbí ngo, wàa yí 'ví si ngo tí nò á tí sili 'bí wó nò 'ví cì gí gbí nje ye, tacó bà 'dèè mè ye tacó ye gbí gbolò sé'í.»

²⁵ «Káa Àbiráámò gii 'visi có ji 'dakò tí nò, máa, «Koro muu lo, máa, wò táánò kú 'vala gbí dà, 'viì mí ye, káa gbèè tó i mbe waa to có kòtí Lázàrò wálá. Káa à kpónó kú teke'de yí bà-i-nó, káa wò kú kònò sé'í. ²⁶ Káa à me ká éndò cuki lá, cèe gbolò pù ngo njèè gbí òkò tí ndoo gí. Kpokèjì bà ya ndâ 'duu 'do mí ze káa gí mí yo kà wálá. Kpokèjì bà gí ndâ 'duu 'do mí yo kà gí mí ze delè wálá.»

²⁷ «Káa mbe da i tí nò gii 'visi có ji Àbiráámò, máa, «À má éndò, bàkà nambeè mí lo, wò 'ví tuu Lázàrò gí gí 'bá mí bu ye, ²⁸ wàa yí 'ví 'dè có tí kpoò ji ndâ ná'vindi ye vò mbe cì lá, máa, ndú 'ví gí gí gbí bàndò mbugo tí nò náa ye kpónó kuu gbí nó lá.»

²⁹ «Káa Àbiráámò gii 'visi có ji 'dakò tí nò, máa, «Ndâ Mòze ta ndâ mbe 'dòkò có mí Mbíri kuu mí ndâ ná'vindi lo kà; si ndú 'ví 'di ndâ có mí ndú.»

³⁰ «Káa 'dakò tí nò gii 'visi có ji Àbiráámò, máa, «À me éndò lá, bu ye Àbiráámò. À má a vuuvuu ká co mítí ndú, ndú bà 'visi muu ndú 'do tí ndâ vò kpokèjì mí ndú gí.»

³¹ «Káa Àbiráámò gii 'visi có ji 'dakò tí nò, máa, «Ndú má biya bà 'di ndâ có mí ndâ Mòze, ta ndâ mbe 'dòkò có mí Mbíri gí, à kpèti káa ku ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó ká ya gí bà 'dè có ji ndú, ndâ có mí wó nò bà dù gbí tù ndú ká go cèe mòngò gbí tù bô.» »

Vò i kùro Mbíri

17 Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mí wó máa, «Ndâ i mbe eendi ndâ 'duu gítí bà bàkà vò i ta o 'dáá gí bà dù kuu, káa 'duu tí nó mbe kú gí ta ndú nó bà ñò mítí wó! ² À níkì a bà eɾe du díf mítí mīri ña 'duu tí nó, wàa à 'ví te ta yí 'va mí tà kàpá cotí bà volo muu 'bí 'viì gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ víf 'viì tí nó mí wó. ³ Káa yo 'ví kpolo tí yo, máa, 'Bí ná'vindi yo gbaànjé má bàkà i lè gí, yo 'ví 'dè gbí vò i mí wó ji yí. Vò i mí wó nò má volo tí wó gí, yo 'ví si có gítí vò i mí wó nó mí to. ⁴ Yí má co ta yo tí kpokèjì ñinò mbe lè gí ta bà vò-nje só gbí gbèè ri, káa bindi bà bàkà ndâ vò i mí wó nò yí kú gí gí bà 'deke tí wó ji yo máa yì káká'i bà bàkà ndi ña i tí nó wálá, yo 'ví si có gítí wó mí tò.»

Bà tee njembí mítí Mbíri

⁵ Ndâ mbe tala có mí Jézù gii 'deke tí ndú ji yí máa, «Je wotí bà tee njembí ze mítí Mbíri tí kpoò ndii ñinò náa ze kú me kpónó nó gí ji ze, Mbe tí ze.»

⁶ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Yo kùtáá má kú tee njembí yo mítí Mbíri kpèti ká njí'díí éno, yo má 'dè có ji 'bí gbolò mú-'belè máa, yí a ta teè wó vùkù 'do tà to, wàa yí 'ví ya gí bà ɾò ndi tí wó mí tà kàpá, yí bà 'di có mí yo nò gí.

⁷ «Bòò mí 'bí 'duu gbí òkò tí yo nò kpónó má gí 'do gbí ní, má wálá 'do bà gbà ndâ rómbo, yí bà 'dè ji bòò tí nó máa, «Ndi ngé ya gí bà zò i gí?» ⁸ Có náa yí bà 'dè ji bòò tí nó bà dù me éno máa, «Caka tí lo gí wàa wò 'ví bàkà i-zó-zò ji ye, ye má zò i cee gí, wò 'ví gii ya gí bà zò ñindi lo» lá? ⁹ Yí 'dè níkì maa ji bòò mí wó tacó bà bàkà nètè tí nó náa yí je ji yí nó gí? ¹⁰ Yo delè ká éndò. Yo má bàkà ndâ nètè tí nó náa à je ji yo nó cee gí, yo 'ví 'dè có máa, «Ze káa ndâ bòò sínò, ze kú bàkà káa ndâ nètè ñinò náa à je ji ze nó cuki.» »

Ndâ 'bí mbe cì muu'bi

¹¹ Jézù gii ñè nó kú ya gí Jèrùzàlémè co tí wúngbó to tí nó gbí òkò tí ndâ Sàmáriyà ta Jùdèyà nò. ¹² Yí mâ gii yee 'bá mí ndâ 'bí 'duu, á gí ndii 'do gbí gbata, ndú gii 'de tí ndú ta ndâ 'bí mbe cì muu'bi. Káa ndâ mbe cì tí nó gii ɾò tíyó 'do tí Jézù janga-jàngá gí ndii. ¹³ Bindi ndú gii 'deke tí ndú ji yí ta kòcò ndú ngára gí yaà máa, «Jézù, Mbe tí ze, ñò yê ɾo ze!»

¹⁴ Jézù mâ gii zeke ndú, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo ya gí bà tùbà tí yo ji ndâ bu-Mbíri.» Káa si ndú kpokèjì ta nó kú ya gí mí ndâ bu-Mbíri, ndú mâ gii ñò cì cee 'do tí ndú 'dáá gí gí.

¹⁵⁻¹⁶ 'Bí 'duu gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duu tí nó muu'bi náa cì cee 'do tí ndú nó, tí 'duu Sàmáriyà, mâ gii ñò bà cee cì 'do tí wó, yí gii dele ndi wó jee bà ya gí mí ndâ bu-Mbíri mí to, ta bà ùlù Mbíri ta kòcò wó ngéé gí yaà. Yí mâ gii yee mí Jézù, yí gii ñi ta muungbó wó ya gí bà zèè kò Jézù, ta bà 'dè níkì maa ji yí.

¹⁷ Káa Jézù gii 'vee 'vé máa, «Muu ndâ 'duu tí nó náa cì cee 'do tí ndú nó kùtáá me muu'bi lá? Káa sè ndâ 'duu ñinò vò-nje nà'ò nó ngò? ¹⁸ Káa à dele gí gí bà ùlù Mbíri káa gbèè 'dakò tí nó mbe 'dó-'do tí 'duu Sàmáriyà nó tacó yè?» ¹⁹ Bindi yí gii 'dè có ji 'dakò tí nó máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví ya ta nó mí lo, tacó bà tee njembí lo mítí Mbíri 'vala wò gí.»

Bà gí o bà dù Mbíri tí gba tí to tí nó

²⁰ Ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkìi mí ndâ Jùdèyà gii 'vee Jézù gítí o bà gí Mbíri gí bà zogo to tí nó. Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «'Bí i mbe tùbà bà gí o tí nó náa Mbíri bà gí tí gí bà zogo to tí nó nò wálá. ²¹ 'Bí 'duu ta wotí bà 'dè có ji yo tí wó máa, «Yo ñò nò! Mbíri kpónó kú zogo to tí nó,» nò bà dù wálá; 'bí 'duu delè ta wotí tí wó tacó bà 'dè có ji yo máa, «Yo ñò zò! Mbíri kpónó kú zogo to tí zò,» bà dù wálá. Tacó Mbíri kpónó kú zogo to gbí òkò tí yo.»

²² Jézù mà gii 'visi có gí tàkò 'vé mì ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà nó gî, yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo wúnò bà 'deke tí 'bí ɾi gbaànjé 'do gbí òkò ndâ mbè sili tí nó mì 'Vii-mi-'Dakò, káa yo bà 'de wálá. ²³ Ta o tí nò ndâ 'duù bà dù kù ònòkò muu yo máa, «Yo zeke'o zò!» «Yo zeke'o nò!» Káa yo 'ví tè gí tàkò ndâ có mì ndú nò gbaànjé lá. ²⁴ Tacó o bà gí 'Vii-mi-'Dakò bà dù go mù mbe ì gbaànjé, bindi ngba wó gii cee tàrì 'dáá gî. ²⁵ Káa yí bà kònò a sé'i ta wotí tí kpédélé'i má kózò gí. Ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nó bà biya yí 'dáá gî má kózò gí.

²⁶ «O bà gí 'Vii-mi-'Dakò wúnò bà dù ká jé go o mì Nówà dígísèé. ²⁷ Gbí o mì Nówà nò, ndâ 'duù 'dáá gî kù zò i, ndâ 'duù kù njù pe, ndâ 'dakò ta ndâ niì kù kò tí ndú, yee ká ngé tí ɾi bà o Nówà gí gbí gbâ, bindi ngo gii miì ndâ 'duù 'dáá gî. ²⁸ O bà gí 'Vii-mi-'Dakò nò delè bà dù teke-tèkè go o mì Lótì dígísèé. Ndâ 'duù ta o tí nò kù zò i, ndâ 'duù kù njù pe, ndâ 'duù kù mà 'vélé ta bà sì i, ndâ 'duù kù ɾò njí, ndâ 'duù kù gèè 'bá. ²⁹ Káa ta ɾi bà njè nó mì Lótì 'do gbí gbata Sòdómà, Mbíri gii si wu, ta ndâ i mbe kù lu wu, kù ni gí to 'do tàrì gii miì ndâ 'duù gbí gbata Sòdómà 'dáá gî. ³⁰ Njìndò a ɾa i tí nó wúnò bà bàkà tí ta o bà co 'Vii-mi-'Dakò gí ɾo ɾi nò.

³¹ «Ta o tí nò, wò tí 'duù má pí 'bá, wò 'ví co gí to tacó bà ya gí bà kaa ndâ ká'i mì lo 'do tà'i lá. 'Duù ta o tí nó má gbí njí, yí 'ví dele ndi wó gí 'bá lá. ³² Yo koro muu yo gítí nawù Lótì! ³³ 'Duù mbe kù jè ta bà koro có máa 'válá mì yí a i 'bí yí, bà gíri miri wó gí; káa 'duù mbe sì miri wó ji ku gí ká bà 'vala miri wó. ³⁴ Ye kù 'dè có ji yo máa, ta bèbìlì tí nò, ndâ 'duù má sósò'ò gbí gbèè kpâ-sili, àà bà je 'bí 'duù gbaànjé gí, si ka wó mí to. ³⁵ Ndâ niì má sósò'ò kù no 'vuù toko gbaànjé, àà bà je 'bí gbaànjé gí, si ka wó mí ɾo 'vuù. ³⁶ Ndâ 'dakò má sósò'ò gbí njí, àà bà je 'bí 'duù gbaànjé gí, si ka wó mí gbí njí.»

³⁷ Káa ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii 'vee yí máa, «Áà bà ɾuka ndâ 'duù ya tí gí kòtí 'di, Mbe tí ze?»

Káa yí gii 'visi có ji ndú máa, «Ndâ gálàmbá má yaà kere-kèrèè, gbí có tí nò éno máa, ku i kuu gbí to tí nò.»

'Bí nawù ku tí vò mbe kpácà

18 Jézù gii lòkò'bò 'bí có ji ndâ mbe tala có mì wó tacó wàa ndú 'ví me ta kpìkì-kpìkì gítí bà 'deke tí ndú ji Mbíri lá, ² éno máa, «Ta 'bí o gbaànjé dígísèé, 'bí gba mbe cì gúku tí Mbíri lá, delè mbe si ndâ 'duù tí i lá kù 'vala gbí 'bí gbata. ³ Bindi 'bí nawù ku ta o 'dáá gí kù ya ta ngbàngà mì wó gí kùro gba tí nò, máa, «'Dè yúco je gítí có tí nó gbí òkò tí ze ta 'duù tí nó mbe zi ye gí nó gí!» ⁴ Niì tí nò nò gí gbí ngbàngà kùro gba tí nò ta cèe kòndi o, káa gba tí nò biya bà waa có mì wó gí. Gbí ndòngbú ñinó gba tí nò gii koro có máa, «Ye ñò ni gí máa, gúku Mbíri tí ye wálá, delè nèté mì ye ta 'duù wálá, ⁵ káa kpácà gbí yí niì tí nó ngé ndii gí. À má ènò, ye bà waa có mì wó ji yí. À má ènò lá, yí bà gí kù pèè mbí ye ta o 'dáá gí.»

⁶ Mbe tí ndoo gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo 'di có tí nó náa gba tí nó jé mbe waa yúco lá nò 'dè nò gí? ⁷ À má ènò, Mbíri bà waa yúco ji ndâ 'duù mì wó náa yí ɾuka ndú, mbe kù 'deke tí ndú ji yí ta síf gbí

wálá nó wálá? Gbí diì wó bà me a jàmànàkà gítí bà konì ndú? ⁸ Ye kù 'dè có ji yo máa, yí bà waa yúco ji ndú ta zítí tí wó. Kpèti ká ènò, 'Vii-mi-'Dakò má gí wúnò, yí bà 'de ndâ 'duù mbe kù tee njembí mítí Mbíri muu to tí nó gí?»

Bà si tí 'duù tí mbe bàkà tó i kùro Mbíri

⁹ Jézù gii lòkò'bò có gítí ndâ 'duù ñinó mbe kù túbà tí ndú, máa, ndâ yí a ndâ mbe bàkà tó i, ta bà dù kù 'dè có ñónókó gítí sè ndâ 'bí 'duù nó, ¹⁰ máa, «Ta 'bí o gbaànjé ndâ 'bí 'dakò sósò'ò gii ya gí bà 'deke tí ndú ji Mbíri. 'Bí 'duù gbí òkò tí ndú gbaànjé a mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà, bindi ka wó tí nó náa ndú ta yí nó a Jùdèyà tí mbe kù kili i-míri mì ndâ Ròmànò. ¹¹ Ndú mà gii yee 'bá-Mbíri gí, 'duù tí nó tí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà nó gii ɾò tìyò, bindi yí gii 'deke tí wó ta kpéeti wó ji Mbíri, máa, «Ye 'dè ñikì maa ji wò tí Mbíri, tacó ye me go ndâ 'bí ɾa 'duù tí nó tí ndâ mbe gbolò njembí nó lá, ye me go ndâ 'bí ɾa 'duù tí nó tí ndâ mbe kù 'boo yúco mì 'duù nó lá, ye delè me go ndâ 'bí ɾa 'duù tí nó tí ndâ mbe kù zingbà ta ndâ niì mì ndâ 'duù nó lá. Co tí ndâ ɾa ñinò 'dáá gí, ye me go 'dakò tí nó tí mbe kù kili i-míri mì ndâ Ròmànò á seè tí ye nó lá. ¹² Ye kù kònò go ta sili só gbí òkò ndâ 'bí ɾi bà wotí ta ka wó ɾi bà wotí. I má dí 'bì ye, ye kù mò bà ñindi lo tí Mbíri ji wò go i gbí tàkii mì ze tí ndâ Jùdèyà.»

¹³ «Káa 'dakò tí nó tí mbe kili i-míri mì ndâ Ròmànò nó gii ɾò tìyò gàa gí ndii 'do tí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà. Bà te muu wó gí yaà gii kpò yí gí. Bindi yí gii kunduu 'bì wó mí njembí kù 'deke ta tí wó ji Mbíri máa, «Áà Mbíri, ñò yè ɾo ye, tacó ye a mbe bàkà vò i.»

¹⁴ «Ye kù 'dè có ji yo máa, 'dakò tí nó tí mbe kili i-míri nó dele ndi wó gí 'bá bindi bà 'deke tí wó ji Mbíri tí 'duù ñinó náa à gbí òkò tí ndú ta Mbíri a nambeè. Káa ka nó mì wó 'de tó i 'do mì Mbíri lá. Tacó 'duù ta o 'dáá gí má kù luguu tí wó ta 'vére, mbe si yí tí i wálá. Káa 'duù má si tí wó tí i lá, à ta o 'dáá gí kù te duù mítí wó.»

Ndâ 'duù kaa ndâ víi 'vii mì ndú ya tí ji Jézù

¹⁵ Ta o tí nò, ndâ 'bí 'duù gii kaa ndâ víi 'vii mì ndú, máa ndâ yí ya ta ndú ji Jézù, tacó wàa yí 'ví tee 'bì wó mítí ndú. Káa ndâ mbe tala có mì wó gii mòkò ndâ 'duù tí nó ta ndâ 'vii mì ndú nò gí. ¹⁶ Káa Jézù gii tè'é tí ndâ 'duù tí nó ta ndâ 'vii mì ndú, bindi yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo si ndâ víi 'vii tí nó 'ví gí gí mì ye. Yo tii ndú lá, tacó à kù dù tí ndâ bòò-gba mì Mbíri a ndâ 'duù go ɾa ndú nò. ¹⁷ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, 'duù mbe ùnje gítí bà dù tí bòò-gba mì Mbíri go i mì làmbu 'vii lá, bà dù á 'bá mì Mbíri wálá.»

'Bí 'dakò ta ndâ i mì wó me gbolò

¹⁸ Ta o tí nò, 'bí 'dakò tí gbolò 'duù gii 'vee Jézù máa, «Tó Mbe ñibà i, ye 'ví bàkà a ɾa yè, tacó wàa, ye 'ví 'de ta ɾa 'válá ñinó mbe cee lá nó?»

¹⁹ Káa Jézù gii 'visi có ji gbolò 'duù tí nó máa, «Wò ni tò 'duù mítí ye tacó yè? Tó 'duù wálá; tò 'duù káa Mbíri cuki. ²⁰ Wò 'di ndâ có tí nó máa,

«Wò 'ví zingbà ta niì mi 'dakò lá.

Wò 'ví zi 'duù lá.

Wò 'ví zingbà i lá.

Wò 'ví 'dè 'vérè gítí 'duù lá.

Wò 'ví tètàrà ndâ bu lo ta nawu lo» nó gî.»

²¹ Káa gbolò 'duù tí nò gii 'visì có ji Jézù máa, «Ye 'bità bà kpòlo tí ndâ có tí nò 'do gbí 'vii yee tí kpónó.»

²² Jézù má gii 'di có tí nò náa 'dakò tí nò 'dè nò, yí gii 'visì có ji yí máa, «Sè 'bí i mbe gboo 'do mi lo gí kuu tí . Ya gí 'bá, wàa, wò 'ví sì ndâ i mi lo 'dáá gí gí 'dè, wàa wò 'ví njèè ndâ i tí nó náa wò 'de gbí ndú nó ji ndâ mbe yè má gí, gbolò i 'ví dù tacó tí lo gbíri; wàa wò 'ví gí gí bà dù tí 'duù mi ye.»

²³ 'Dakò tí nò má gii 'di có tí nò, njembí wó gii volo gí, tacó ndâ i mi wò ògbù ngé ndii gí. ²⁴ Jézù má gii nò bà volo njembí 'dakò tí nò, yí bà-i-nò gii zeke 'dakò tí nò, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Bà dù ndâ mbe kpo-kpò i tí ndâ bòò-gba mi Mbíri ká kpòlo gí le! ²⁵ À peteke a bà ri 'bí gbolò nò go yége nó co gbí gùù ngbàndú á cotí bà dù 'duù njinó ta ndâ i mi wò ògbù ngé nó tí bòò-gba mi Mbíri.»

²⁶ Ndâ mbe 'di có tí nò náa Jézù 'dè nò bà-i-nò gii 'vee yí máa, «À má éndò, a 'di ká bà 'de 'válá?»

²⁷ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ndâ i njinó ta wotí bà bàkà ndú tí ndâ 'duù ngé gí wálá nó, wotí bà bàkà ndú kuu tí Mbíri.»

²⁸ Káa Piyétòrò gii 'visì có gí tàkò có mi Jézù nò máa, «Nò káa ze jee ndâ 'bá mi ze mí to gí, kú ru ndi lo gí!»

²⁹ Káa Jézù gii 'visì có ji ndâ Piyétòrò máa, «Ye kú 'dè có ji yo ta yúcó, máa, 'bí 'duù má jee 'bá mi wó, ta niì mi wó, ta ndâ ná'vindí wó, ta ndâ bu wó, ta nawu wó, ta ndâ 'vii mi wó, mí to tacó bà dù tí bòò-gba mi Mbíri, ³⁰ áá bà ko mboo ndâ i tí nó ta bà me mbè ji yí kpónó si yí kú 'vala muu to tí nó, delè wúnò ta o 'válá njinó mbe cee lá nò.»

Bà ta'ò bà 'dè có mi Jézù gítí o bà kònò sé'i mi wó

³¹ Jézù gii kaa ndâ mbe tala có mi wó muu'bi-nje só nó 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gí ndii, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndoò kpónó kú ya gí Jèrùzàlèmè, bindi ndâ i bà bàkà tí gbaànjé-gbaànjé go ndâ có tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mi Mbíri cu mí gbí ndâ wáràgà mi ndú gítí 'Vii-mi-'Dakò nò. ³² Áá bà je yí ji ndâ tende ña 'duù. Ndâ tende ña ndâ 'duù tí nò bà ñonoko yí, ndú bà bàkà ndâ i-nò ta bà cù cù mítí wó. ³³ Ndú bà gbí yí, bindi ndú bà zi yí gí. Káa bindi sili ta'ò, yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.» ³⁴ Káa bà 'di gbí ndâ có tí nò náa Jézù 'dè nò gii kpò ndâ mbe tala có mi wó gí, tacó ndú nò 'dóo i tí nó náa yí kú 'dè có ji ndú gítí nò ni lá.

Bà ri Jézù gí gbí gbata Jérìkò

³⁵ Jézù má gii dooko gítí gbata Jérìkò gí, yí gii 'de 'bí 'dakò tí mbe sú ọo kú ki tí wó to á seè kpokèji kú yù i 'do tí ndâ 'duù. ³⁶ Mbe sú ọo tí nò má gii 'di kòcò ndâ 'duù me mbè kú ndii ta nó tí kpokèji, yí gii 'vee nderè ndâ mbè 'duù tí nò. ³⁷ Káa ndâ 'duù gii 'visì có ji yí

máa, «A Jézù tí nó mbe 'do Názàrèti nó ká kú ndii ta nó.»

³⁸ Mbe sú ọo tí nò má gii 'di rẹ Jézù, yí gii tè'è tí Jézù ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Jézù, 'Vii mi Dàvidè, nò yè ọo ye!» ³⁹ Káa ndâ 'duù tí nó mbe kú tè kùro Jézù nó gii do ta yí, máa, yí dù ngbiì. Káa mbe sú ọo tí nò gii biya bà 'di có mi ndâ 'duù tí nò gí. Yí gii tè'è tí Jézù ta kòcò wó gí yaà ndii kpédélé njinó gí, máa, «'Vii mi Dàvidè, nò yè ọo ye!»

⁴⁰ Jézù má gii 'di bà tè'è tí wó mi mbe sú ọo tí nò, yí gii rọ tíyò, bindi yí gii 'dè có ji ndâ 'duù máa, ndú ja yí gí tí ji yí. À má gii ja yí ya tí ji Jézù go có tí nó náa yí 'dè nò gí, Jézù gii 'vee yí máa, ⁴¹ «Wò tè'è tí ye máa ye 'ví bàkà a ña yè ji wò?»

Káa mbe sú ọo tí nò gii 'visì có ji Jézù máa, «Njaanga ndâ ọo ye gí, kpo 'duù!»

⁴² Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji mbe sú ọo tí nò máa, «Zeke'o! Bà tee njembí lo mítí Mbíri 'vala wò gí.» ⁴³ À káa pòó bà 'dè có tí nò mi Jézù, ndâ ọo mbe sú ọo tí nò sósò'ò ngé gii njaanga tí gí. Bindi yí gii ru ndi Jézù ta bà ùlù Mbíri. Ndâ mbe nò bà njaanga ndâ ọo wó nò delè gii ùlù Mbíri tacó ña i tí nó mbe bàkà tí nò.

Zèkàwù tí mbe kili i-míri

19 Jézù má gii ri gí gbí gbata Jérìkò gí, ² 'bí 'dakò tí kùro ndâ mbe kili i-míri mi ndâ Rómànò, tí 'duù ta ndâ i mi wó me gbolò, ta rẹ wó a Zèkàwù, ³ gii bàkà wotí tacó bà nò Jézù ta ọo wó, káa à gii kpò yí gí, tacó yí me ndò, káa ndâ 'duù me mbè ngé ndii gí. ⁴ Tacó éndò, yí gii ì ngèlè ya gí kùro, yí gii 'dò gí gbí mû tí kpokèji tí nó náa Jézù kú ndii co tí nó, tacó bà cu ọo wó mítí Jézù. ⁵ Jézù má gii gí gbúú-gbuu 'vii ta bàndò tí nó náa Zèkàwù 'dò gí gbí mû tí nó, yí gii zeke'o gí yaà, bindi yí gii 'dè có ji Zèkàwù máa, «Zèkàwù, co gí to! Ngo've tí lo, tacó ye wúnó a wíri 'bá mi lo.»

⁶ Zèkàwù bà-i-nò gii co gí to 'do gbí mû 'viri-'viri, bindi yí gii te wíri mítí Jézù ta líkí'o tí wó. ⁷ Ndâ mbe nò Jézù tí wíri 'bá mi Zèkàwù 'dáá gí gii 'dè kòlòwò máa, «Yí a wíri mi mbe bàkà vò i.»

⁸ Káa Zèkàwù gii rọ tíyò, bindi yí gii 'dè có njinó gbí muu wó nó ji Mbe tí ndoo máa, «Nò nò, Mbe tí ye, ye kèji gí bà njèè gbí ndâ i mi ye sósò'ò 'vii ká 'vii. Ye 'ví je 'bí gbaànjé ji ndâ mbe yè. Sè njinó, ye táánò má zò 've i mi 'bí 'duù gí, ye bà sì có i mi 'duù tí nò ji yí 'do tí ta ba nà'ò.»

⁹ Káa Jézù gii 'visì có ji Zèkàwù máa, «Ndâ 'duù 'bá tí nó wúnó 'vala gí, tacó 'dakò tí nó delè a 'vii mi Àbiráámò. ¹⁰ Káa 'Vii-mi-'Dakò gí a i tacó bà pà bà tí ndâ 'duù njinó mbe gíri gí nó wàa yí 'ví 'vala ndú.»

Jézù lòkò'bò có gítí bà 'de i gbí i

¹¹ Jézù gii lòkò'bò có ji ndâ 'duù tí nó mbe kú sè tù ndú tí nje tí nó náa ndú 'dè ta Zèkàwù nó, si ndú dooko gí Jèrùzàlèmè gí, káa ndâ 'duù gii koro có máa, o bà túbà tí Mbíri tí gba muu to tí nó me jé'déé gí.

¹² Tacó éndò, Jézù gii lòkò'bò có ji ndú máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò, tí 'vii mi gbolò 'duù, gii bàkà nó

tacó bà ya gí gbí 'bí to, tacó wàa à 'ví bàkà yí tí gba kà, má kózò gí, yí 'ví gii dele ndi yí gí 'bá. ¹³ Káa o kùro bà nje nó mì wó 'do 'bá, yí gii tè'è tí ndâ bòdò mì wó muu'bi, bindi yí gii njèè gboko ña gbaànjé-gbaànjé ji ndú. Bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo ko ñji ña tí nó yee tí o bà dele ye.»

¹⁴ «Yí mà gii ya gí, ndâ 'duù mì wó gii ñò ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú, bindi ndú gii tuu ndú ya tí gí tàkò wó, máa, ndú ya gí bà 'dè có ji ndâ kpo 'duù tí nó mbe kù le bèrè ji yí nó, máa, «Go bà dù 'dakò tí nó tí gba mì ze tí ze wálá.» Ndâ 'duù mì wó bàkà éno tacó go bà dù yí tí gba mì ndú tí ndú wálá.

¹⁵ «Dakò tí nó mà gii dele gí 'bá bindi bà le bèrè ji yí, yí gii tè'è tí ndâ bòdò mì wó náa yí njèè ñji ña ji ndú nó tacó bà ñò máa, ndú bàkà a ña yè tí wè. ¹⁶ Yí mà gii 'vee ndú, kpédélé 'duù gii 'dè có ji yí máa, «Ye 'de gbí gboko ña tí nó náa wò táánò je ji ye nó a ndâ gboko muu'bi, gba mì ye.»

¹⁷ «Gba tí nó bà-i-nò gii ùlù bòdò mì wó nó máa, «Wò bàkà nètè ñiki ma, tó bòdò mì ye! Wò túbà tí lo tí 'duù mbe kù bàkà nètè ta njembí lo gbaànjé mítí làmbu gboko ña gí. À má éno, ye bà bàkà wò tí gba mbe zèè ndâ gbata muu'bi.»

¹⁸ «Bí bòdò mì wó gii gí gí mí wó, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Ye yili 'do gbí gboko ña tí nó náa wò táánò je ji ye nó ù ta ndi lo a ndâ gboko vô, kpo 'duù.»

¹⁹ «Káa gba tí nó gii 'visi có ji bòdò mì wó nó máa, «Ye bà bàkà wò tí gba mbe zèè ndâ gbata vô.»

²⁰ «Bà ta'ò bòdò mì gba tí nó gii gí gí mí wó, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Gboko ña mì lo tí nó táánò náa wò je ji ye nó kuu nô, kpo 'duù. Ye kpolo tí tacó à 'ví pìl lá ù ta ndi lo mí ɾo wu. ²¹ Gúku lo kpò ye 'do tí bà gàà tí gí. Tacó wò a wò 'duù náa i kpétí má me i mì lo lá, wò je gí. Wò delè a 'bí ña 'duù náa wò kpétí má ɾò ñí lá, wò kù kili i 'do gbí ñí nô.»

²² «Káa gba tí nó gii 'visi có ji bòdò mì wó nó máa, «Ndi lo wò bòdò! Ye bà waa có mítí lo á 'do gbí po ngo nje lo! Wò ñò ye ni tí wò 'duù mbe kù je i ñinó náa à me i mì ye lá, ye delè kù kili i ñinó náa ye ɾò lá nó 'do gbí ñí.

²³ Wò táánò má te gboko ña mì ye nó ji 'bí mbe ji ñí, ye kpónó dele nó gii 'de gboko tí nó jò 'bí ka wó gboko wálá gí?» ²⁴ Gba tí nó bà-i-nò gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nó jara-jàrà tíyò nó máa, «Yo te gboko ña tí nó 'do tí wó ji 'duù tí nó ta ndâ gboko ña mì wó muu'bi nô.»

²⁵ «Káa ndâ 'duù tí nó gii 'visi có ji gba tí nó máa, «Ndâ 'bí gboko muu'bi sàà kuu mì wó, kpo 'duù!»

²⁶ «Káa gba tí nó gii 'visi có ji ndú máa, «Ye kù 'dè có ji yo máa, i má kuu mì 'duù, à ta o 'dáá gí kù je i ji yí, káa 'dóó i 'duù má wálá, à kpétí mì wó káa yè wè, à kù je 'do tí wó gí. ²⁷ Káa à má gítí ndâ 'duù ñinó mbe kù so-go ye, ta go bà dù tí ndâ bòdò-gba mì ye tí ndú wálá nó, yo gí ta ndú kpónó, wàa à 'ví waaka ndú mí kùro ye bà-i-nò.»

Bà ɾi Jézù gí gbí gbata Jèrùzàlémè

²⁸ Jézù mà gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nó cee gí, yí gii njè nó kù ya gí Jèrùzàlémè. ²⁹ Yí mà gii dooko ta ndâ gbata Bètífáji ta Bètáníyà dè ta 'bí gú náa à kù nì mítí a Gú

Mbâ gí, yí gii tuu ndâ 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò gí kùro, ³⁰ máa, «Yo ya gítí to tí zó náa yo zeke zò. Yo má yee kà, yo bà 'de ngbú 'vii-kècè náa 'duù jé o yí lá á kuu gbí wú kà. Yo njaanga yí 'do gbí wú gí tí. ³¹ Káa 'duù má 'vee yo máa, yo kù njaanga yí tacó yè wè, yo 'ví 'visi có ji 'duù tí nó éno máa, «A Mbe tí ze ká tuu ze.»

³² Ndâ tú mì Jézù gii ya 'de ngbú 'vii-kècè go có tí nó náa Jézù 'dè ji ndú nô. ³³ Káa si ndú kù gii njaanga ngbú 'vii-kècè tí nó, mbe tí wó gii 'vee ndú máa, «Yo kù njaanga ngbú 'vii-kècè tí nó tacó yè?»

³⁴ Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «A Mbe tí ze ká tuu ze, máa, ze ya tí ji yí.»

³⁵ Ndâ tú mì Jézù mà gii yee ta ngbú 'vii-kècè tí nó náa yí tuu ndú, máa ndú ya gí bà ja gí tí ji yí nó gí, ndú gii kù ndâ bòngò mí ndú mí pí tí wó, bindi ndú gii kù Jézù mí pí ndâ bòngò tí nó. ³⁶ Jézù mà gii 'bí nó gí, ndâ 'duù gii gò ndâ bòngò mì ndú mí to á tí kpokèji kùro wó. ³⁷ Káa si yí kù gii yaaka gí tàgbà Gú Mbâ, ndâ mbe tala có mì wó 'dáá gí gii 'bità bà tò kù, ta bà cè cè, ta bà be ɾè Mbíri gbí ta kòcò ndú ngéé gí yaà ta líkí'ò ndâ seɾè tí nó náa ndú ñò Jézù bàkà nó, máa,

³⁸ «Mbíri 'ví si gbolò gba tí nó mbe gí ta ɾè wó tí Mbíri nô.

Mbíri 'ví dù tí gba tí gbíri.

À ùlù Mbíri ngéé gbíri!»

³⁹ Ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nó mà gii 'di ndâ có tí nó náa ndâ 'duù kù tò ta kù nó, ndú gii 'dè có ji Jézù máa, «Mbe ñbà i, 'dè có ji ndâ mbe tala có mì lo máa, ndú dù ngbii.»

⁴⁰ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Ye kù 'de có ji yo máa, ndú kpétí má dù ngbii gí, ndâ díí bà dù ngbii wálá.»

Jézù wa gbí ta yè ɾo ndâ 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè

⁴¹ Jézù mà gii dooko ta Jèrùzàlémè gí, yí mà gii ñò muu gbata, yí gii 'dù ngo-ɾo wó gítí. ⁴² Bindi yí gii 'deke tí wó máa, «ɾo lo kùtáá má go ɾo ɾi wàa wò 'ví ñò ta ndâ i ñinó mbe njaanga miɾi lo 'do gbí vò i! Káa, wotí bà ñò ndú kpónó tí lo wálá! ⁴³ O bà gbo wò mì ndâ ku'di tí lo kèji. Kpokèji bà ndo wò 'do 'bi ndú ta o tí nó bà dù wálá, tacó ndú bà da kándà mí ndú jèlè wò gbóó gí. ⁴⁴ Ndú bà toɾo nje yo ta ndâ 'vii mì lo ta to. Ndú delè bà ki'viki ndâ 'bá mì lo lú'bu-lú'bu gí to. Ndú bà bàkà éno tacó Mbíri táánò gí gí mì lo gí káa wò ñò yí ni lá!»

Jézù ɾi gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri

⁴⁵ Jézù mà gii ɾi gí gbí gbata Jèrùzàlémè gí, yí gii ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, bindi yí gii 'bità bà mòkò ndâ mbe kù mà 'velè gbí ndùgù 'bá-Mbíri gí sè, ⁴⁶ ta bà 'dè có ji ndú máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, Mbíri máa, «Bá mì ye bà dù tí 'bá bà 'deke tí.» Káa yo kpónó gii 'visi tí bàndò mì ndâ mbe ngbà!»

⁴⁷ Jézù gii dù kù ñbà i ji ndâ 'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbíri ta ɾi 'dáá gí. Káa ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ mbe ñbà i mì ndú, gii toko có ta ndâ 'bí kpo-kpò 'duù mì ndú tacó bà zi yí. ⁴⁸ Káa bà zi yí gii kpò

ndú gî, tacó ndâ 'duù 'dáá gî ta o tí nò kù 'di có mì wó.

Ndâ Jùdèyà 'vee rẹ̀ mbe je wotí jì Jézù

20 Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kù nibà i, ta bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbírì jì ndâ 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbírì, ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ mbe nibà i mì ndú, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndú, gii gí mí wó. ² Bìndi ndú gii 'vee yí máa, «A 'di ká je wotí bà bàkà ndâ i tí nó náa wò kù bàkà nó jì wò? Nì rẹ̀ wó jì ze gí.»

³ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Ye delè bà 'vee yo ta 'vé gbaànjé, yo 'dè jì ye gí: ⁴ àá táánò a Mbírì ká je wotí bà caka tí ndâ 'duù jì Jòvànì, wèè, a 'duù ká je jì yí?»

⁵ Ndú mà gii 'viiki gbí 'vé mì Jézù nò gbí òkò tí ndú, ndú gii 'dè có máa, «Ndoo má 'dè có éno máa, a Mbírì táánò ká je wotí tí nó jì Jòvànì, yí bà tè ndi tí wó gí bà 'vee ndoo káká'i máa, «Yo ùnje gítí wó lá tacó yè?» ⁶ Káa ndoo delè kpónó má 'visi có jì yí máa, a 'duù táánò ká je wotí tí nó jì yí, ndâ 'duù 'dáá gî bà 'vaka ndoo ta díí, tacó ndú 'dáá gî ùnje ta yúco gî, máa, Jòvànì táánò a mbe 'dòkò có mì Mbírì.» ⁷ Tacó éno, ndú gii 'visi có jì Jézù máa, ndâ yì nò mbe je wotí bà caka tí ndâ 'duù jì Jòvànì ni lá.

⁸ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «À má éno, ye delè bà nì rẹ̀ mbe je wotí bà bàkà ndâ i tí nó jì yo wálá.»

Jézù lòkò'bò có gítí ndâ 'bí vo-vò mbe bàkà nèté

⁹ Jézù bà-i-nò gii lòkò'bò có jì ndâ 'duù máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii rọ̀ nì nèbítí mì wó, bìndi ndú gii 'vii có ta ndâ 'bí mbe bàkà nèté máa, ndú zeke'o tí, bìndi yí gii ya muu nó ta cèe gbolò o. ¹⁰ O bà kili i 'do gbí nì má gii me tí gí, yí gii tuu 'bí bòò mì wó gbaànjé jì ndâ 'duù tí nó náa yí si ndú mí gbí nì mì wó nó tacó bà i nìndi wó. Bòò tí nó má gii yee ta có tí nó tí ndâ 'dakò tí nó, ndú gii gbi yí mòkò ya gí mì mbe tí wó ta kùnga 'bi wó.

¹¹ «Mbe nì tí nó káká'i gii tuu 'bí bòò mì wó jì ndú. Káa ndâ mbe nèté tí nó gii dele ndi ndú gii gbí bòò tí nó, ndú gii bàkà ndâ i-nò mí tí wó, bìndi ndú gii tuu ndi wó jì mbe nì go bọ̀ gbí ndi kiyà. ¹² Mbe nì má gii tuu bà ta'ò bòò mì wó jì ndú, ndâ 'dakò tí nó gii gbi ká mí tí bòò tí nó, ndú gii ni yí ta kùnga 'bi wó 'do gbí nì gí sè. ¹³ Mbe nì tí nó gii 'vee tí wó gbí nìno máa, «Ye kpónó 'ví bàkà a ọ̀nà yè? À má éno, ye bà tuu 'vii mì ye, tí wú-gbì-ré ye jì ndú. Ndâ-'bì-lá, ndú bà te duù mí tí wó.» Yí bà-i-nò gii tuu 'vii mì wó nò jì ndú.

¹⁴ «Ndâ 'dakò tí nó má gii nò 'vii mì mbe nì kèjì gí mì ndú, ndú gii toko có mì ndú máa, «Nìzọ a mbe mbèlè tí nó ká kèjì zò. Ndoo zi yí gí, wàa à 'ví dù tí nìndi ndoo.» ¹⁵ Tacó éno, 'vii tí nó má gii ye mì ndú, ndú gii ja yí 'do gbí nì gí sè, bìndi ndú gii zi yí gí.»

Jézù gii 'vee ndâ 'duù máa, «Yo koro có máa, mbe nì tí nó kpónó bà bàkà ta ndâ mbe nèté tí nó a yè? ¹⁶ Yí bà ziki ndú 'dáá gî, bìndi yí gii pà ndâ 'bí ngú mbe nèté.»

Ndâ 'duù mà gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'visi có jì yí máa, «Mbírì 'ví gí ta ọ̀nà nìno lá!»

¹⁷ Jézù bà-i-nò gii zeke ndâ 'duù tí nó ngbóó, bìndi yí gii 'vee ndú máa, «Gbí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa,

«A 'dóó díí tí nó náa ndâ mbe bì 'bá táánò bè gí nó ká gí tí yú díí bà sè tà 'bá,» nó máa yè?

¹⁸ 'Duù má 'va tí wó pí díí tí nó, 'duù tí nó bà ki'viki njúkú-njúkú. Káa díí tí nó má 'va tí pí tí 'duù, yí bà 'ba'-daka gbí 'duù tí nó gí.»

Bà gò i jì ngáágbá gba mì ndâ Rómánò

¹⁹ Ndâ mbe nibà i, ta ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà mà gii 'di có tí nó, ndú gii jè ta bà pà kpokèjì tacó bà zèè Jézù ká mì to nò, tacó ndú nò ni gí máa yí kù lòkò'bò có tí nó a i gítí ndâ yì. Káa gúku ndâ 'duù gii kpò ndú á 'do tí bà zèè yí gí. ²⁰ Mbí ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Jùdèyà gii dù ká kácáá tí Jézù. Tacó éno, ndú gii tuu ndâ 'bí 'duù mì ndú mbe bàkà tí ndú tí ndâ tó 'duù tacó bà ya gí bà zèè mè Jézù, wàa ndâ yí 'ví kpi ta ng-bàngà tí wó jì ngáágbá gba mì ndâ Rómánò. ²¹ Ndâ mbe ngiṛò mì ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii 'vee Jézù ta tiṛi máa, «Mbe nibà i, ze ọ̀nà ni gí máa, wò a mbe 'dè yúco, wò delè kù nibà i jì ndâ 'duù ká jáá. Wò nṛèè gbí òkò tí ndâ 'duù, máa, nìno éno, káa nìzọ éno, nò lá. Wò kù nì káa bà kpokèjì yúco mì Mbírì jì ndâ 'duù. ²² Bà gò i jì ngáágbá gba mì ndâ Rómánò dú gbí tàkìi mì ndoo tí ndâ Jùdèyà? 'Dè ọ̀nà nìno náa à gbí muu lo nó jì ze gí.»

²³ Káa Jézù gii nò ni gí máa, ndú kù lè jì yì a wú.

²⁴ Tacó éno, yí gii 'visi có jì ndú máa, «Yo tù ọ̀nà gùrúsù mì yo jì ye gí.» Ndâ 'duù tí nó mà gii tù ọ̀nà gùrúsù tí nó tí dìnàrí nó jì Jézù gí, yí gii 'vee ndú máa, «Nìno a muu 'di náa à ka mí gbí nó?»

Káa ndú gii 'visi có jì yí máa, «A muu ngáágbá gba mì ndâ Rómánò.»

Bìndi yí gii 'vee ndú máa, «Káa à cu mí gbí nó a rẹ̀ 'di?»

Káa ndú gii 'visi có jì yí máa, «A rẹ̀ ngáágbá gba mì ndâ Rómánò.»

²⁵ Jézù bà-i-nò gii 'dè có jì ndú máa, «À má éno, yo je ndâ i mì ngáágbá gba mì ndâ Rómánò jì ngáágbá gba mì ndâ Rómánò. Wàa yo 'ví je ndâ i mì Mbírì jì Mbírì.»

²⁶ Bà zèè ngo nje Jézù mí kùro ndâ 'duù gii kpò ndâ 'dakò tí nó gí. Tacó éno, ndú gii dù rẹ̀kpe-rẹ̀kpèè ta có bà 'dé-'dè mì ndú wálá.

Bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú

²⁷ Ndâ 'bí ọ̀nà Jùdèyà mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó gii gí mí Jézù. Bìndi ndú gii 'vee yí máa, ²⁸ «Mbe nibà i, Mòze cu mí gbí wáràgà jì ze éno máa, 'duù má kò niì, káa ndú jò ta niì tí nó lá, bìndi yí gii cì gí, ná'vindí wó 'ví zèè 'bì nawù ku tí nó, tacó bà jò ndâ 'vii mí gbí mòkò bìndi wó. ²⁹ Káa ta 'bí o gbaànjé, kpo 'duù mì ndâ 'bí 'vii-'dakò náa nawu ndú jò ndú vò-nje só gii kò niì, káa ku gii je yí si ndú jò ta niì tí nó lá. ³⁰ 'Vii tàkò wó gii zèè 'bì nawù ku tí nó. Ndú delè gii jò ta niì tí nó lá, bìndi yí gii cì gí. ³¹ Ndâ 'vii-

'dakò tí nò gbí yí nawu ndú 'dáá gí tè rì cikii nií tí nò gbaànjé-gbaànjé gí, káa à 'vaka gí tàkò ndú 'dáá káa dikiiwu. ³² Ku gii je nií tí nò si ndú rì gùù 'dáá gí. ³³ Á má éno, nií tí nò wúnò ta o bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú bà dù a nawù 'di gbí òkò tí ndú, sé náa ndú 'dáá vô-nje só kò yí gí nó?»

³⁴ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Ndâ 'dakò ta ndâ nií kù kò tí ndú muu to tí nò. ³⁵ Káa ndâ 'duù ñinó mbe 'vii tí ndâ mbe 'vala ndi ndú bindi ku gí nó bà kò tí ndú bindi bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú wálá. ³⁶ Ndú bà ci wálá, tacó ndú bà dù go ndâ basili mi Mbíri. Ndú delè bà dù tí ndâ 'vii mi Mbíri, tacó ndú 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú gí. ³⁷ Káa, à má gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, Mòze 'dè có gítí ñinó gbí tà-ká-tà gítí bè'i tí nó mbe kù doo nó gí. Yí ni míti Mbe tí ndoo a Mbíri mi Àbìráámò, Mbíri mi Ízákò, tí Mbíri mi Jákóbè. ³⁸ Mbíri a Mbíri mi ndâ wu 'duù. Yí me Mbíri mi ndâ ku lá, tacó ndâ 'duù 'dáá gí kùro Mbíri a ndâ wu 'duù.»

³⁹ Ndâ 'bí mbe nibà tàkii mi ndâ Jùdéyà máa gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, ndú gii ùlù yí, máa, «Có mi lo nò ká ngbàngà'i, Mbe nibà i.» ⁴⁰ Gúku bà 'vee yí gítí ndâ 'bí i gii kpò ndâ 'duù gí.

Bìndi-Mbíri a 'vii mi 'di?

⁴¹ Jézù gii 'vee ndâ 'duù máa, «Ndâ 'duù kù 'dè có éno máa, Bìndi-Mbíri a 'vii mi Dàvidè ta ña kpokèji ngàyi? ⁴² Tacó 'dóó kòcò Dàvidè náa à cu mi gbí wáràgà mi ndâ Muu Cè éno máa,

Mbíri 'dè có ji Mbe tí ye máa,

«Kí tí lo gbí kù'bì mi ye,

⁴³ wàa ye 'ví bàkà ndâ ku'di tí lo tí ndâ i-tà-tàmà mi lo.»

⁴⁴ Dàvidè má kù ni míti Bìndi-Mbíri a «Mbe tí ye», à má éno, Bìndi-Mbíri bà dù tí 'vii mi Dàvidè ée?»

Jézù ci ndâ 'duù gítí ndâ mbe nibà i ji ndâ Jùdéyà

⁴⁵ Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mi wó si mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí, máa, ⁴⁶ «Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ mbe nibà i mi ndâ Jùdéyà. À tí ndú a go bà yuu ndâ nja-njà bongo kù jèlè ta to, ta go bà cu ndò mi ndâ 'duù gí bà 'vee ndú ta ndi tí ndâ bàndò 'vélè, ta go bà ki tí ndú pí ndâ mbata kùro ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri, delè ta go bà ki tí ndú tí ndâ bàndò mi ndâ kpo-kpò 'duù á tí ndâ bàndò bà zò i. ⁴⁷ Ndú zò ndâ nawù ku kařaka gí, ta bà bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'deke tí ndú ji Mbíri ta bà 'vanda ñà có. Mbíri bà waa có míti ndú ta wotí tí ndii ndâ 'duù 'dáá gí!»

'Bí nawù ku mbe gò i ji Mbíri

21 Jézù mâ gii zeke'o, yí gii ñò ndâ mbe kpo-kpò i kù gò i á bàndò bà kili i gítí 'bá-Mbíri. ² Yí bà-i-nò gii ñò 'bí nawù ku tí mbe yé kù gò ndâ ñji gùrusù tí fádà sósò'ò. ³ Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mi wó máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, nawù ku tí nó tí mbe yé nò gò i me gbolò ndii ndâ 'duù 'dáá gí. ⁴ Tacó ndâ mbe kpo-kpò gùrusù gò a ndâ 'bí ña njemèlè

gùrusù ñinó náa ndú mò 'do tí ndâ kpo-kpò gùrusù mi ndú gí ndii, ta nètè mi ndú tí wálá nò. Káa nií tí nó tí mbe yé nó gò a làmbu i tí nó 'dáá náa yí kù li míti nò.»

Jézù 'dè có gítí bà ki'viki 'bá-Mbíri

⁵ Ta o tí nó, ndâ 'bí mbe tala có mi Jézù gii ùlù banga tí ndâ díí tí nó náa à bì ta 'bá-Mbíri nó, ta ndâ i-banga tí nó náa ndâ 'duù gò ji Mbíri nò. Káa Jézù gii 'dè có ji ndú máa, ⁶ «Ri bà ki'viki ndâ i tí nó lú'bú-lú'bú gí to ká gbaànjé. Áa kèji gí bà voloko gbí ndâ i tí nó léé gí.»

⁷ Káa ndâ mbe tala có mi Jézù gii 'vee yí máa, «Ri tí nó bà co ta o ngàyi, Mbe nibà i? Káa ze bà ñò o bà co ri tí nó ni míti yè?»

⁸ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Yo kpolo tí yo máa, 'bí 'duù 'ví ñonoko yo lá. Tacó ndâ 'duù me mbè bà kaa gí gí bà eendi yo ta rè ye. 'Duù ñinó bà o ká ta ñindi wó, máa, «Ye a yí tí Bìndi-Mbíri! O tí nó dooko jé'déé gí!» Káa yo 'ví tè gí tàkò ndâ có mi ndú nó lá. ⁹ Yo má 'di có ndâ kpo-kpò gó, ta ndâ gbínje gbí òkò tí ndâ gba ta ndâ bòò mi ndú, njembí yo 'ví mù lá. Tacó ndâ i tí nó bà bàkà tí gí, káa ndòngbú o dooko lá. ¹⁰ Ndâ ña ndâ 'bí 'duù bà tè ndâ 'bí tende ña 'duù ta gó, ndâ gba delè bà tè ndâ 'bí ka ndú gba ta gó. ¹¹ To bà tanga tí, tí ndâ bàndò me mbè, làngawiri ta ndâ i mbe pèè mbí ndâ 'duù bà ruku'bu ta ndâ 'duù cee to 'dáá gí. Ndâ seřè, ta ndâ i mbe te gúku míti ndâ 'duù, bà bàkà tí tàrì.

¹² «Káa kùro o bà bàkà tí mi ndâ vò i tí nó náa ye 'deke ndú ji yo nó, ndâ 'duù bà zèè yo ta kpo 'bì, ta bà mèkè'i tí yo. Ndú bà kaa yo ya tí gí gbí ngbàngà kùro ndâ kpo-kpò 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri. Bìndi ndú bà nè yo mí gbí zàà. Ndú bà kaa yo ya tí gí kùro ndâ kpo-kpò gba, ta ndâ kpo-kpò 'duù. Ndâ 'duù bà bàkà ndâ ña ndâ vò i tí nó 'dáá náa ye 'deke ndú nó míti yo á muu ye. ¹³ Káa ñinó bà dù a tó o bà ma Banga-Ngú-Có mi yo ji ndâ 'duù ká nò. ¹⁴ Á má éno, yo 'ví te mí gbí muu yo ká sàà éno máa, njembí yo 'ví mù máa, yo 'ví njaanga miři yo ta ña có yé wè, nó lá. ¹⁵ Tacó a ye ká bà wu ndâ có tí nó náa yo 'ví 'dè nó mí gbí nje yo. Ye delè ká bà je 'bí ña muu ji yo náa wotí gítí bà rò tìyò nje có ta yo bà dù tí ndâ ku'di tí yo wálá. Ndú delè bà 'de wotí gítí bà tò kponje ndâ có mi yo wálá. ¹⁶ Ndâ bu yo, ta ndâ nawu yo, ta ndâ ná'vindi yo, ta ndâ nambe yo, ta ndâ kómbe yo, ta o tí nó bà kpì ngbàngà tí yo, bìndi ndâ gba bà waa có ku míti ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo. ¹⁷ Ndâ 'duù 'dáá gí bà sogo yo muu ye. ¹⁸ Káa yo bà co 'do gbí ndâ i tí nó go késí á ro ngo. ¹⁹ Á má éno, yo 'dò kò yo mí to gbàá, tacó ñinó a kpokèji 'válá mi yo ká nò.

Bà mèkè Jèrùzàlémè

²⁰ «Yo má ñò ndâ àsikéri se 'dee Jèrùzàlémè gí, yo 'ví te mí gbí muu yo éno máa, kùro bà 'bu Jèrùzàlémè dooko gí. ²¹ Ta o tí nó, ndâ 'duù gbí to Jùdéyà 'ví fa ngèlè ya gí pí ndâ nja-njà gú. Ndâ 'duù gbí gbata 'ví ñjè 'do gbí gbata gí sè. Wàa ndâ 'duù ñinó ta ndii 'do gbí gbata nó 'ví kaa ya gí gbí gbata lá. ²² Tacó ndâ sili tí

nò bà dù a ndâ sili bà waa có mítí ndâ 'duù, tacó wàa ndâ có tí nó gbí wáràgà mì Mbírì ní 'ví dù tí tí ndâ yúcó. ²³ Káa áà bà volo a i jì ndâ mbe nakáyì, ta ndâ niì ñìnó náa ndâ 'viì mì ndú kù no kí nó, gbí ndâ sili tí nó! Tacó ndâ sili tí nó bà dù a ndâ sili bà bàkà ndâ i yê ọ, ta ndâ i kpo-tàkòcò mì Mbírì mítí ndâ 'duù. ²⁴ Áà bà ziki ndâ 'bí 'duù gbí ndâ sili tí nó ta sizò. Bìndi áà bà kaa ndâ 'bí 'duù tí ndâ zà-za gó ya cee 'bá mì ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó 'dáá gí. Ndâ tende ọ 'duù tí nó bà bàkà a ndi ndú mítí Jèrùzàlémè, yee tí o tí nó náa ndú bàkà bà 'bì ndú cee gí.

²⁵ «Ndâ i-serè bà bàkà tí á ọ ndâ ọ, ta pì, ta ndâ yii. Ndâ 'duù muu to tí nó bà kòndò sé'i. Ndú bà dù ẹkpe-ẹkpeè ta gúku wo bà ẹngà mì bà gbàngà ngo gbí pù. ²⁶ Ndâ 'duù bà ne'venge ta gúku si ndú kù ù ndi ọ i tí nó kẹjì gí bà 'bu to tí nó yùkúú nò. Tacó tàrì bà tanga tí. ²⁷ Bìndi ndâ 'duù bà gii ọ 'Viì-mi-'Dakò kù gii 'do tàrì ngbèzèè, ta bà da nó ta wotí co gbí kùlù mù. ²⁸ Yo má ọ ndâ i tí nó kù 'bità bà bàkà tí, yo 'ví kpolo ọ yo, tacó kùro o bà 'vala yo dooko gí.»

²⁹ Jézù gii lòkò'bò có jì ndâ 'duù máa, ³⁰ «Yo má ọ ndâ mû-mbiigá kù 'bità bà tù dó kpà, yo ọ ni gí máa, bèmbíli dooko gí. ³¹ À má éno, yo má ọ ndâ i tí nó náa ye 'dè có gítí ndú jì yo nó kù bàkà tí, yo 'ví koro muu yo máa, kùro o bà gii Mbírì gí bà dù tí gba gí muu to tí nó dooko gí.

³² «Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó máa, ndâ i tí nó bà bàkà tí 'dáá kùro o bà mii ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nò. ³³ Ndâ tàrì, ta to tí nó, bà cee gí. Káa ndâ có mì ye bà cee wálá.

³⁴ «Yo kpolo tí yo, máa, yo 'ví tee njembí yo kpolo ma a i mítí bà zò i, ta bà njù pe, ta bà dù ta líkí'o muu to tí nó, wàa yo 'ví ò-bà-mbí o tí nó gí nò, lá, tacó o tí nó bà gbaaka yo gbááká-gbaaka. ³⁵ O tí nó bà gundi ndâ mbe kù 'vala muu to tí nó 'dáá gí. ³⁶ À má éno, yo dù tí zò'o, wàa, yo 'ví 'deke tí yo jì Mbírì ta o 'dáá gí, tacó wàa, yí 'ví je wotí bà 'vala 'do gbí ndâ i tí nó kẹjì gí bà bàkà tí nó jì yo, tacó wàa, yo 'ví ọ tìyò kùro 'Viì-mi-'Dakò ta gúku tí yo wálá.»

³⁷ Jézù gii dù kù nìbà i jì ndâ 'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbírì ta ọ 'dáá gí. Káa à má ta bèbìli yí kù ya gí bà tèrì pí Gú Mbâ. ³⁸ Káa ndâ 'duù kù kaa ya gí bà 'di có mì wó ta fírì dú'o á gbí ndùgù 'bá-Mbírì.

Júdà Ìsikàriyótè ùnje gítí bà cu gòmbò tí Jézù

22 Sè sili gítí o bà ci 'Dè-kò, náa à delè kù ni mítí a o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbírì ta o tí nó me jé'déé gí. ² Tacó éno, ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ kpo-kpò mbe 'di gbí tàkii mì ndú gii kili muu ndú tacó bà pà kpokèjì tacó bà zi Jézù, káa ndú kù ci gúku tí ndâ 'duù.

³ Káa ta o tí nó, Gba-vò-i ya gí gbí muu Júdà Ìsikàriyótè, tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ tú mì Jézù muu'bi-nje só nó gí. ⁴ Tacó éno, yí gii ya gí mì ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà, bìndi ndú gii toko có ta ndâ 'duù tí nó tí ndâ kùro ndâ mbe kpolo tí 'bá-Mbírì nó, tacó wàa, yí 'ví pà kpokèjì gítí bà zèè Jézù jì ndú. ⁵ Ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì bà-i-nò mà gii ùnje gítí

có bà ko mboo nètè mì Júdà jì yí ta pétékè tàkòcò ndú gí, ⁶ Júdà gii nje nó ya gí bà pà tó kpokèjì bà zèè Jézù jì ndú.

Jézù tuu ndâ 'bí tú mì wó gí bà 'viindi bàndò bà zò i ù ta ndi wó

⁷ Ọ bà ci 'Dè-kò, tí ọ bà waa mbelè 'viì rómbo tí tàkii gítí o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbírì mà gii co gí, ⁸ Jézù gii tuu ndâ Piyétòro ta Jòvànì máa, «Yo ya gí bà bàkà i-zò-zò gítí o bà bàkà tàkii bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbírì jì ndoo.»

⁹ Káa Piyétòro gii 'vee yí máa, «Có mì lo máa, ze 'ví bàkà mí kòtí 'di?»

¹⁰ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «Yo sè tù yo! Ta o tí nó náa yo kù ọ gí gbí gbata nó, yo bà 'de 'bí 'dakò kù te kàrà ngo. Yo 'ví ọ ndi wó. Yo má yee ta ndú 'bá gí, ¹¹ yo 'ví 'dè có jì mbe 'bá tí nó éno máa, «Mbe nìbà i jì ze ká tuu ze jì wò. Kòcò wó éno máa, wò tùbà tà'i tí nó náa ndâ yí 'ví gí gí bà zò i-cí-ci mì o bà bàkà tàkii bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbírì mítí ta ndâ mbe tala có mì yí nó jì ze.» ¹² Bìndi yí bà tùbà gbolò soro náa à 'viindi ndâ i mí tà'i kà 'dáá gí jì yo, wàa yo 'ví bàkà i-zò-zò mí kà jì ndoo.»

¹³ Ndâ Piyétòro bà-i-nò mà gii ya gí gbí gbata, ndú gii 'de ndâ i 'dáá gí jé ká go có tí nó náa Jézù 'dè jì ndú nò. Bìndi ndú gii 'viindi ndâ i gítí o bà bàkà tàkii bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbírì mì kà.

Kò njewu mì Mbe tí ndoo

¹⁴ O bà zò i-cí-ci mà gii me tí gí, Jézù gii zèè bàndò mì wó ẹgbà i-zò-zò, bìndi ndâ mbe tala có mì wó gii se mí ẹgbà tí wó. ¹⁵ Bìndi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Go bà zò ndòngbù i-cí-ci mì o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbírì tí nó ta yo á kùro bà kòndò sé'i mì ye bà zi ye gí.

¹⁶ Ye 'dè có tí nó jì yo tacó i-cí-ci mì o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbírì náa ndoo kẹjì gí bà zò ta ndoo bìndi ñìnó bà dù ngé káa yú ñìnó gbí ngbàngà mì Mbírì nò.»

¹⁷ Bìndi bà 'dè có tí nó, Jézù gii zèè 'visì mí 'bì wó, bìndi yí gii 'dè nìkì maa jì Mbírì, bìndi yí gii te jì ndâ mbe tala có mì wó, ta bà 'dè có jì ndú gí tàkò éno máa, «Yo zèè 'visì tí nó, wàa yo 'ví njù cee nje yo 'dáá gí, ¹⁸ tacó ndoo bà njù pe ta ndoo bìndi ñìnó ká ngé gbí ngbàngà mì Mbírì.»

¹⁹ Bìndi yí gii je kù kò, yí gii 'dè nìkì ma jì Mbírì, bìndi yí gii kì'viki gbí, yí gii kaa jì ndâ mbe tala có mì wó, ta bà 'dè có jì ndú gí tàkò éno máa, «Ñìnó a dii ye tí nó náa áà kẹjì gí bà je tacó bà sè muu yo nó ká nò; yo zò tacó wàa mbí yo 'ví dù tí tí ye.» ²⁰ Ndú mà gii zò i cee gí, Jézù káká'i gii zèè 'visì, bìndi yí gii 'dè có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ñìnó a 'visì mbelè ye tí nó náa Mbírì kẹjì gí bà njù ta ngú mùkà ta ndâ 'duù nó ká nò. Mbelè ye tí nó kẹjì gí bà yee to tacó tí yo.

²¹ «Káa yo ọ ze kpónó kù toko 'bì ze mí gbí gbèè ká'i i-zò-zò ta 'duù tí nó kẹjì gí bà cu gòmbò tí ye nò.

²² Kpètí ká éno, kòzò tí 'Viì-mi-'Dakò bà ya gí nje ku mì

wó go có tí nó náa à cu mí gbí mbelè wó nó gí. Káa 'duù tí nó mbe cu gòmbò tí wó nó bà no ngbó.»

²³ Ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «A 'di 'do gbí òkò tí ndoo ká bà bàkà ña i tí nó?»

Gbolò 'duù mbe ndii ndâ 'bí ka wó 'dáá gí a 'di?

²⁴ Ta o tí nó, kponje gii tanga gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì Jézù, máa, à 'ví si a 'di tí gbolò 'duù mbe ndii ndâ ka wó 'dáá gí gbí òkò tí ndâ yì wè? ²⁵ Káa Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ kpo-kpò gba mì ndâ ña ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó kù toṛo nje ndâ bòò mì ndú ta to. Káa ndâ kùṛo ndâ 'duù mì ndú kù nì mítí ndú ta kpééti ndú máa, ndâ yì a ndâ kómbe ndâ 'duù.

²⁶ Káa yo bà dù tendè. Tacó 'duù ñinó gbí òkò tí yo tí gbolò 'duù kùṛo yo 'dáá gí nó 'ví dù go sè 'viì gbí òkò tí yo, wàa 'duù ñinó tí kùṛo yo nó 'ví dù go bòò mì yo.

²⁷ Gbolò 'duù gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó mbe kù zò i ta 'duù ñinó mbe kù bàkà nèté wó si yí kù zò i nó a 'di? 'Duù tí nó mbe kù zò i nó a gbolò 'duù; a kponje ká nje yo gítí có mì ye nó? Káa ta ndâ ñinó 'dáá gí, ye kpónó gbí òkò tí yo go 'duù ñinó mbe kù bàkà nèté yo!

²⁸ «Káa yo a ndâ 'duù ñinó mbe dù ta ye gbí ndâ vò o 'dáá gí ta njembí yo gbaànjé. ²⁹ À má ènò, ye bà le bèrè tí nó náa Bu ye táánò le ji ye nó a ji yo. ³⁰ Ndoò bà zò i, ndoo delè bà ñjù pe ta ndoo gbí ngbàngà mì ye. Yo delè bà ki tí yo pí ndâ jàlàmbà tí ndâ gba mì ndâ Ìzìriyéli gbí ña ndú 'dáá gí.

³¹ «Káa wò tí Sìmonè! Sìmonè! 'Di có tí nó náa ye kù 'dè ji wò nò. Gba-vò-i kpónó 'de kpokèjì gítí bà bàkà ta yo 'dáá gí go có tí nó náa à gbí njembí wó nó gí. Yí kèjì gí bà taa gbí yo go bà taa gbí cù mì niì gbí wàkpèè.

³² Káa ye 'deke tí ye ji Mbíṛi tacó tí lo máa, yí 'ví si njembí lo 'ví dù ká kácaá tí wó nó gí, Sìmonè. Wò má kpònje Gba-vò-i gí, wò 'ví 'visi tí lo káká'i gí mì ye, wàa wò 'ví dù tí mbe je wotí ji ndâ ná'vindí lo.»

³³ Káa Piyétòrò gii 'visi có ji Jézù máa, «Ye ùnje gítí bà ya ndâ sósò'ò gí gbí zàà kpónó gí, Mbe nìbà i. Ye delè kpónó ùnje gítí bà rò ndâ sósò'ò nje ku gí!»

³⁴ Jézù mâ gii 'di có tí nó, yí gii 'visi có ji Piyétòrò máa, «Wò wúnò ta bèbìlì tí nó, kùṛo bà kò-kò mì nguù bà 'dè có ta nje lo 'vilì ta'ò máa, wò ñò ye ni lá, Piyétòrò.»

Gùrúsù, kúúkpá, sìzò

³⁵ Jézù gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ta o tí nó táánò náa ye tuu ta yo gí ndii ta gùrúsù mì yo wálá, ta kúúkpá mì yo wálá, delè ta tààmà tí kò yo wálá nó, 'bí i gboo 'do mì yo gí?»

Káa ndú gii 'visi có ji Jézù máa, «I gboo 'do mì ze lá.»

³⁶ Jézù bà-i-nò gii 'visi có ji ndú máa, «À má ènò, gùrúsù kpónó má kuu mì 'duù, yí je ta yí, wàa kúúkpá má kuu mì 'duù, yí le kpónó, sìzò má mì 'duù wálá, yí 'ví mà bòngò tí nó kpónó muu yì wó nó gí, wàa yí 'ví kaa i tí nó náa yí 'de gbí bòngò tí nó, yí 'ví sì ta sìzò.

³⁷ Ye 'dè có tí nó ji yo tacó wàa có tí nó náa à cu ta rẹ ye mí gbí wáràgà mì Mbíṛi éno máa, «Áá táánò 'deke yí mò gí mì ndâ vò 'duù nó,» 'ví dù tí yúco. Tacó àá táánò

cu có tí nó a i gítí ye, káa à kpónó-kpónó kèjì gí bà dù tí yúco.»

³⁸ Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii 'di có tí nó náa yí 'dè ji ndú nó, ndú gii 'visi có ji yí, máa, «Nò ndâ 'bí sìzò sósò'ò kuu nó, Mbe nìbà i!»

Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «À tè gí.»

Jézù ya gí pí Gú Mbâ

³⁹ Jézù bà-i-nò gii ñè nó ya gí pí Gú Mbâ go ña i mì wó náa yí kù bàkà ta o 'dáá gí nò. Bìndi ndâ mbe tala có mì wó gii kaa ya gí tàkò wó. ⁴⁰ Ndú mâ gii yee tí 'bí bàndò pí gú kà, yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo 'deke tí yo ji Mbíṛi, tacó wàa vò i 'ví tala yo lá.»

⁴¹ Jézù gii yèè ndi wó 'do tí ndâ mbe tala có mì wó bìndi bà 'dè có tí nó jàngáá gí ndii. Bìndi yí gii kucuku muungbó wó mí to, bìndi yí gii 'deke tí wó ji Mbíṛi máa, ⁴² «À má nìkì tí lo gí, je 'visi tí nó 'do nje ye gí, Bu ye. Káa wò 'ví je a i 'do gbí 'dóó có mì lo, me 'do gbí có mì ye lá.» ⁴³ Jézù mâ gii zeke'o á bìndi bà 'deke tí wó nó, yí gii ñò basillì gí 'do tàrì gí bà je wotí ji yí. ⁴⁴ Jézù gii 'deke tí wó ji Mbíṛi ta sé'i gbí njembí wó ndii ñinó kùṛo nó gí. Bìndi wu'o gii dù kù cì 'do tí wó gí to go bà cì mbelè tí kà nò.

⁴⁵ Jézù mâ gii cee ta bà 'deke tí wó ji Mbíṛi gí, yí mâ gii ya gí mì ndâ mbe tala có mì wó, yí gii 'de ndú miì ta rì ta sé có gbí njembí ndú gí. ⁴⁶ Yí bà-i-nò gii gba ndú máa, «Yo kù tè rì tacó yè? Yo a gí yaà, wàa yo 'ví 'deke tí yo ji Mbíṛi, tacó wàa, yo 'ví 'va tí yo gbí vò i lá.»

Bà zèè Jézù

⁴⁷ Káa si Jézù kù 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, ndú mâ gii zeke'o, ndú gii ñò ndâ 'duù náa Júdá tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só nó ká kù tè kùṛo ndú kèjì gítí ndú. Ndú mâ gii yee gí, Júdá gii ya ndíri gí mì Jézù, bìndi yí gii 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó. ⁴⁸ Káa Jézù gii 'vee Júdá máa, «Wò kù ba ngbù 'Viì-mi-'Dakò ta bà òlò gbí tù wó wàa?»

⁴⁹ Ndâ 'duù mì Jézù mâ gii ñò ènò, ndú gii 'dè có ji yí máa, «Ze kpónó bà bàkà nèté ta ndú ta ndâ sìzò, Mbe tí ze?» ⁵⁰ Káa si ndú 'di ta ña có ñinó náa Jézù bà 'visi ji ndú nó lá, 'bí mbe tala có mì Jézù gii da tù bòò mì Kùṛo ndâ bu-Mbíṛi mì ndâ Jùdéyà ñinó gbí kù'bi nó ta sìzò waa jàngá gí. ⁵¹ Jézù mâ gii ñò ènò, yí gii do ta ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ña i tí nó káká'i 'ví bàkà tí lá!» Bìndi yí gii je ndi tù 'dakò tí nó kpò mì bìndi .

⁵² Bìndi Jézù bà-i-nò gii 'vee ndâ Kùṛo ndâ bu-Mbíṛi mì ndâ Jùdéyà, ta ndâ kùṛo ndâ mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíṛi, ta ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà tí nó mbe kaa gii tacó bà zèè yí nó, máa, «Ye a mbe volo 'bá náa yo gii kaa tí ta ndâ ñja-ñja sìzò, ta ndâ ndongbolo-ndòng-bòlò mù mí 'bì yo tacó bà gí gí bà zèè ta ye nó? ⁵³ Ye táánò kuu ta yo ta rì 'dáá gí gbí ndùgù 'bá-Mbíṛi, káa yo jé ta 'bí gbèè rì tee 'bì yo mítí ye lá. Káa à wúnò a rì bà bàkà bà 'bì yo. Rò rì wúnò 'di ta vò i gí.»

Piyétòrò 'boo Jézù

⁵⁴ Ndâ 'duù tí nò bà-i-nò gii zèè Jézù, bindi ndú gii ya ta yí gí 'bá mi Kùro ndâ bu-Mbíri mi ndâ Jùdéyà. Káa si ndú kù ya ta yí nò, Piyétòrò gii dù jàngá ndii kù ko tàkò ndú. ⁵⁵ Piyétòrò má gii yee 'bá mi Kùro ndâ bu-Mbíri mi ndâ Jùdéyà gí, yí gii ki tí wó to rẹgbà wu gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kù u wu gbúú-gbuu gbí rùkàtìi nò. ⁵⁶ 'Bí 'viní mbe kù bàkà nètè 'bá mi Kùro ndâ bu-Mbíri mi ndâ Jùdéyà má gii nò Piyétòrò gbí ngba wu, yí gii zeke yí ngbóó, bindi yí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nò rẹgbà wu nò máa, «'Dakò tí nò kuu nó táánò kù dù ta yí delè.»

⁵⁷ Káa Piyétòrò gii to kponje gí, máa, «Ye nò yí ni lá, ndí lo ni.»

⁵⁸ Ndú má gii dù gàà éno, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò á rẹgbà wu nò gii zeke Piyétòrò, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Wò delè a 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú!»

Káa Piyétòrò gii 'visi có ji 'duù tí nò máa, «Ye me 'duù 'do gbí òkò tí ndú lá, kómbe ye.»

⁵⁹ Ndú má gii dù ndi-ndi-ndi éno, 'bí 'dakò gii nanaka muu wó míti Piyétòrò, máa, «'Dakò tí nó kuu nó kù dù toko ta yí, ta kponje gítí wálá. Tacó yí a 'duù Gàliléyà.»

⁶⁰ Káa Piyétòrò gii 'visi có ji 'dakò tí nò máa, «Ye 'di gbí ña có tí nò náa wò kù 'dè nò lá, kómbe ye!»

Káa si sè có tí nò ká gbí nje Piyétòrò, ngùu gii kò-kò.

⁶¹ Mbe tí ndoo máa gii 'di gbí kò mi ngùu, yí gii da ọ wó gítí Piyétòrò. Mbí Piyétòrò gii 'va tí có tí nó náa Mbe tí ndoo 'dè ji yí éno máa, «Wò wúnó bà 'boo ye 'vili ta'ò a kùro bà kò-kò mi ngùu,» nò. ⁶² Bindi Piyétòrò gii co 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ndùgù gí sè, yí gii wa gbí ta wotí tí ta sé có tí nò.

Ndâ mbe kù ù rẹgbà tí Jézù ọọ yí

⁶³ Ta o tí nò, ndâ 'duù tí nó náa à kaa ndú máa ndú ù rẹgbà tí Jézù nó gii dù kù 'viya yí, ta bà gbí yí. ⁶⁴ Ndú gii ẹre ọ wó ta bongo gí. Bindi ndú gii dù kù 'viya yí si yí gbí sù ọ éno máa, «Wò dú má káa mbe 'dòkò có mi Mbíri, nì rẹ ndâ 'duù tí nò mbe kù gbí wò nò ji ze gí!»

⁶⁵ Ndú gii kili 'dáá gí kù go yí.

Jézù gbí gbolò ngbàngà mi ndâ Jùdéyà

⁶⁶ Yé má gii too gí, ndâ kpo-'duù-'bá, ta ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ mbe nìbà tàkii mi ndâ Jùdéyà gii kili gí, bindi à gii ya ta Jézù gí gbí ngbàngà kùro ndú. ⁶⁷ Ndú bà-i-nò gii 'viiki gbí nje wó máa, «Wò má a 'duù tí nó tí Bindi-Mbíri nó, 'dè ji ze.»

Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Ye kpónó má 'dè có ji yo máa, ye a Bindi-Mbíri, yo bà ùnje gítí có mi ye nò wálá. ⁶⁸ Ye delè kpónó má 'vee yo, yo bà 'visi có ji ye wálá. ⁶⁹ Káa 'do tí kpónó kù ya gí kùro, 'Vii-mi-'Dakò bà ki tí wó gbí kù 'bì mi Mbíri tí Mbe tí ndâ i 'dáá gí.»

⁷⁰ Ndâ kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mi ndâ Jùdéyà 'dáá gí bà-i-nò gii 'vee Jézù máa, «À má éno, wò a 'Vii-mi-Mbíri, éno gí?»

Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «A yo ká 'dè có éno máa, ye a 'Vii-mi-Mbíri.»

⁷¹ Ndâ kpo-kpò 'duù tí nó má gii 'di có tí nó náa Jézù 'visi ji ndú nò, ndú gii 'bità bà 'vee tí ndú gbí òkò tí ndú máa, «Ndoo kpòò kù ù a ndi 'di, máa, yí 'ví gí gí bà 'dè có gítí wó ji ndoo, sé náa ndoo 'di nò a yí 'do gbí 'dóó nje wó gí nó?»

Jézù gbí ngbàngà kùro Pilátò

23 Ndâ gba gbí gbolò ngbàngà mi ndâ Jùdéyà má gii 'viiki gbí có mí Jézù cee gí, ndú gii 'daka yí, bindi ndú 'dáá gí gii kaa ta ndú ya gí kùro Pilátò tí gbolò 'duù mi ndâ Rómánò. ² Ndú má gii yee ta Jézù kùro Pilátò gí, ndú gii kpì ngbàngà tí wó ji Pilátò éno máa, «Ze 'de 'dakò tí nó kuu nó tí vò mbe kù nònòkò muu ndâ 'duù, tacó wàa, 'bá mi ze 'ví 'bu gí. Yí kù volo muu ndâ 'duù mi ze, tacó wàa, ndú 'ví gò i ji ngángbà gba mi ndâ Rómánò lá. Yí kù bàkà tí wó máa, yí lá a Bindi-Mbíri tí gbolò gba mi ndâ Jùdéyà.»

³ Pilátò má gii 'di ndâ có tí nó, yí gii 'vee Jézù máa, «Wò a gbolò gba mi ndâ Jùdéyà?»

Káa Jézù gii 'visi có ji Pilátò máa, «A wò ká 'dè éno.»

⁴ Pilátò bà-i-nò gii 'dè có ji ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mi ndâ Jùdéyà, ta ndâ mbè 'duù tí nó mbe kaa gí tacó bà 'di ngbàngà mi Jézù nó éno máa, «Ye nò nderè bà waa có mi ye míti 'dakò tí nó lá.»

⁵ Káa ndâ gba mi ndâ Jùdéyà gii nanaka cèe muu ndú tacó wàa có 'ví zèè Jézù, ta bà 'dè có ji Pilátò éno máa, «Yí kù te má mí gbí muu ndâ 'duù ta bà nìbà i ji ndú cee gbí ndâ to Jùdéyà 'dáá gí, yí 'bità bà nìbà i tí mi wó 'do gbí ndâ to Gàliléyà, káa yí kpónó kù yèè tí gí Jèrùzàlémè bà-i-nò.»

⁶ Pilátò bà-i-nò gii 'vee ndú éno máa, «'Dakò tí nó a 'duù 'do gbí to ngayi? 'Do gbí to Gàliléyà?» ⁷ Pilátò má gii 'di éno máa, Jézù gí 'do gbí to Gàliléyà, yí gii tuu Jézù ya tí gí kùro Èródè tí gbolò gba mi ndâ 'duù Gàliléyà, tacó Èródè ta o tí nó kuu gbí gbata Jèrùzàlémè.

Jézù gbí ngbàngà kùro Èródè

⁸ Tàkòcò Èródè gii peteke gítí bà gí ta Jézù á gí kùro wó nó ngé ndii gí, tacó yí 'do sàà kù 'di káa rẹ Jézù ta cèe gbolò o, káa yí jé nò Jézù tí nó ta ọ wó tí Èródè ta gbèe ọ lá. Tàkòcò wó delè gii peteke, tacó yí ta o tí nó kù koro có éno máa, ndâ-'bí-lá Jézù bà bàkà ndâ 'bí serè ji yí, wàa yí 'ví nò ndú. ⁹ Tacó éno, yí gii 'vee gbí nje Jézù líkí-líkí éno. Káa Jézù gii biya bà njaa nje wó gí tàkò Èródè gbaanjé gí. ¹⁰ Má gii zeke'o, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ mbe nìbà tàkii mi ndâ Jùdéyà gii oloko gí yaà kù kpì ngbàngà tí Jézù ta wotí tí ji Èródè.

¹¹ Èródè má gii 'di ndâ có tí nó, ndú gii gbo ta ndâ àsikèrì mi wó kù mèkèkè'í tí Jézù, ta bà 'viya yí. Bindi ndú gii yuu banga njà bongo wùrù-wùrù ji yí, bindi ndú gii tuu ta yí káká'í ya tí ji Pilátò.

¹² Gbí òkò tí ndâ Èródè ta Pilátò sàà nìkì lá, káa ndú gii zèè kómbeè ta gbèe ọ tí nó gí.

À dele ta Jézù gí gbí ngbàngà kùro Pilátò káká'i

¹³ À má gii dele ta Jézù 'do 'bá mi Èródè gí gbí ngbàngà kùro Pilátò káká'i gí, Pilátò gii kili ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò 'duù mi ndâ Jùdéyà, ta ndâ Jùdéyà 'daá gí. ¹⁴ Bìndi yí gii 'vee ndú éno máa, «Yo gí ta 'dakò tí nó gí kùro ye tacó máa, yí a mbe ñònòkò muu ndâ 'duù. Káa ye 'de 'bí có gbaànjé mbe zèè yí 'do gbí òkò ndâ có mi yo nò lá. ¹⁵ Èródè delè gii tuu ndi wó gí tí ji ndoo, tacó yí 'de vò i mi wó lá. Káa có ta 'vére tí wálá a ñinó máa, 'dakò tí nó bàkà vò i tacó wàa à 'ví waa tí ta có ku mítí wó nò gbaànjé lá. ¹⁶ À má éno, ye bà waa có mítí wó éno máa à gbí yí gí, waa ye 'ví dò 'bì tí wó gí.»

¹⁷ 'Bí ña i náa Pilátò kù bàkà ta ndoò 'daá gí ta o gbolò o bà bàkà tàkii bà mèlè ndi o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìrìyèli-mi-Mbíri a bà njaanga 'duù gbaànjé 'do gbí zàà ji ndâ Jùdéyà. ¹⁸ Káa ndâ 'duù gbí ngbàngà 'daá gí gii a ta kù dòmùù éno máa, «Zi yí gí! Njaanga Bàràbà ji ze!» ¹⁹ (À zèè 'dakò tí nó tí Bàràbà nò mí gbí zàà, tacó 'bí ña wo mbe bàkà tí gbí gbata ta o tí nò, delè tacó bà zi ku.)

²⁰ À gbí muu Pilátò ta o tí nò kpolo ma a có bà dò 'bì tí Jézù; tacó éno, yí gii 'dè có ji ndâ 'duù káká'i. ²¹ Káa ndâ 'duù gii 'visi có ji Pilátò ta kù éno máa, «Gbí yí mítí njèèkpè mû! Gbì yí mítí njèèkpè mû!»

²² Bà ta'ò ñinó, Pilátò gii 'vee ndâ 'duù éno máa, «Tacó yè? Yí volo a yè? Yo 'dè ji ye, tacó ye ñò vò i mi wó waa ye 'ví waa ta có ku mítí wó nò lá. À má éno, ye bà waa có mítí wó éno máa, à gbí yí, waa ye 'ví dò 'bì ye 'do tí wó gí.»

²³ Ndâ 'duù mâ gii 'di có tí nó náa Pilátò 'dè ji ndú nò, ndú gii mi ta kù goolá a 'bí ña gbolò có ku ká gí ji ndú 'do bà 'bí to, ta bà 'dè có ta 'bê ji Pilátò éno máa, yí gbí Jézù mítí njèèkpè mû. Wo mi ndâ 'duù mâ gii co muu Pilátò gí, ²⁴ yí gii waa có ku mítí Jézù go có mi ndú nò. ²⁵ Bìndi yí gii njaanga 'dakò tí nó tí Bàràbà, náa à zèè yí tacó bà pìi wo ta bà zi ku nó, 'do gbí zàà gí sè go có mi ndâ 'duù tí nó. Yí bà-i-nò gii je Jézù ji ndú éno máa, ndú bàkà ta yí go có mi ndú náa à gbí njembí ndú.

Bà ya ta Jézù gítí bàndò bà zi yí

²⁶ Káa si ndâ 'duù tí nó kù gii co ta Jézù 'do gbí gbata gí sè tacó bà ya ta yí gítí bàndò bà zi yí, ndú gii 'de 'bí 'dakò ta rè wó a Simónè, ta 'bá mi wó gbí gbata Siríni, á kpokèji kù gí gí gbí gbata Jèrùzàlémè. Ndú bà-i-nò gii zèè yí ta wotí gítí bà te njèèkpè mû tàkò Jézù.

²⁷ Ndâ nii gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nó mbe kaa mòsùù kù ko tàkò Jézù nó ta o tí nó kù tò kù ta bà wa gbí. ²⁸ Jézù gii 'visi tí wó, bìndi yí gii 'dè có ji ndâ nii tí nó mbe kù wa gbí nò éno máa, «Ndâ jú Jèrùzàlémè, yo wa ye lá. Yo wa tí yo, waa yo 'ví wa ndâ 'vii mi yo.

²⁹ Tacó ndâ 'bí o wúnò ká kèji náa ndâ 'duù bà 'visi nje ndú éno máa, «Ndâ nii tí nó tí ndâ kázá, náa ndú jé tè nakáyì lá, náa 'vii delè jé no kí ndú lá nó, a ndâ mbe tó pá!» ³⁰ Ndâ 'duù gbí ndâ o tí nó bà 'deke tí ndú ji ndâ kpo-kpò gú éno máa, «Yo 'vaka tí yo mí muu ze!» Ndú

delè bà 'deke tí ndú ji ndâ gú, máa, «Yo 'buku tí yo mí muu ze!» ³¹ Tacó cè bà bàkà i mi ndâ 'duù ta mû si mû tí nó gbí 've wó má ká éno, mû tí nó má aanga gí, ndú bà bàkà tí a ña ngàyi?»

³² À ta o tí nó kaa ndâ 'bí vò 'duù sósò'ò 'do gbí gbata tacó bà ya ta ndú gí bà ziki ndú gbí gbèè nó bà ya ta Jézù tacó bà zi yí nó.

Bà gbí Jézù mítí njèèkpè mû

³³ Ndâ àsikèri mâ gii yee ta ndâ Jézù ta ndâ vò 'duù tí nó tí 'bí bàndò náa à kù nì mítí a Kù-'bìli-muu-ku gí, ndú gii gbí Jézù mítí njèèkpè mû, bìndi ndú gii gbí 'bí 'duù gbaànjé á 'do gbí òkò tí ndâ vò 'duù tí nó sósò'ò nò mítí njèèkpè mû mò gí gbí kù'bì mi wó, bìndi ndú gii gbí 'bí mítí 'bí njèèkpè mû mò gí gbí gálì mi wó.

³⁴ Káa Jézù gii 'deke tí wó ji Mbíri si yí tí njèèkpè mû tacó tí ndâ 'duù tí nó mbe mèèkè'i tí wó nó éno máa, «Je à-cee-gí ji ndú, Bu ye! Tacó ndú ñò i tí nó náa ndú kù bàkà nó ni lá.»

Ndâ 'duù tí nó mbe gbí Jézù mítí njèèkpè mû nò gii ki-mbìli tacó bà njèè gbí ndâ bongo bìndi wó.

³⁵ À mâ gii gbí Jézù mítí njèèkpè mû gí, ndâ 'duù gii dù jé kù ù ndi bà ñò ña i tí nó á kèji gí bà bàkà tí nó. Káa ndâ kpo-kpò 'duù gii dù kù ño yí ñó-ño éno máa, «Yí táánò kù 'vala ndâ 'bí ka wó, si yí 'ví 'vala tí wó, náa yí má a Bìndi-Mbíri, tí 'duù tí nó náa Mbíri ká cu 'bì mítí wó nò.»

³⁶ Ndâ àsikèri delè gii dù kù ño yí si ndú kù je 'bí ña ngo i jàngà-jàngà éno ji yí. ³⁷ Ndú delè gii dù kù 'viya yí éno máa, «Wò dú má káa gbolò gba mi ndâ Jùdéyà, 'vala tí lo.» ³⁸ Ndú 'dè có tí nó tacó à cu mítí njèèkpè mû á còmuu Jézù éno máa, «Ñinó a gbolò gba mi ndâ Jùdéyà.»

Tó mbe ngbà

³⁹ 'Bí 'duù gbaànjé á 'do gbí òkò tí ndâ vò 'duù tí nó sósò'ò náa à gbí ndú mítí njèèkpè mû nó gii lè Jézù éno máa, «Wò me Bìndi-Mbíri lá? 'Vala tí lo, waa wò 'ví 'vala ze delè.»

⁴⁰ Káa ka vò 'duù tí nó gii do ta yí éno máa, «Wò cì gúku tí Mbíri lá tacó yè? À kponó waa có mítí yo ta yí me 'vii ká 'vii lá? ⁴¹ À waa có mítí ndâ ká dú. Ndâ kù cì nó muu vò i mi ndâ. Káa 'dakò tí nó kù cì a 've ku.»

⁴² 'Dakò tí nó mâ gii do mítí ka wó mbe ngbà cee gí, yí gii 'deke tí wó ji Jézù éno máa, «Wò má yee 'bá gba mi lo gí, wò 'ví kojo có tí ye, Jézù.»

⁴³ Káa Jézù gii 'visi có ji yí máa, «Ye kù cì nó a wò ta kponje gítí wálá éno máa, ndâ wúnò bà dù ta ndâ gbí dà.»

Bà cì Jézù

⁴⁴ Ri mâ gii dooko gítí bà gí gbúru gí, ɾo ɾi gii 'di gí. 'Dí'di'o gii yiiga muu to 'daá yùkúú gí, yee tí bà mò tí mi ɾi. ⁴⁵ Ta o tí nó si ɾo ɾi 'di tí gí nò, gbí kpâ-bongo tí nó náa à njèè ta gbí tà'i 'bá-Mbíri nó gii yaka gbí tí 'do yaà dí to. ⁴⁶ Bìndi Jézù gii tò kù ta kòcò wó ngé gí yaà

énó máa, «Ye si tí ye ji wò gî, Bu ye!» Bìndi bà 'dè có tí nò, njembí Jézù gii kí gî.

⁴⁷ 'Bí kùro ndâ àsikèrì mà gii zeke ña i tí nò mbe kù bàkà tí nò, yí gii ùlù Mbíri, bìndi yí gii 'dè có éno máa, «'Dakò tí nó táánò dú káa yé sínò ta vò i mì wó ta ndâ 'duù kùro Mbíri wálá.»

⁴⁸ Ndâ mbè 'duù tí nó mbe ti bìnji kù zeke ña i tí nò nó gii njè kù ya gí 'bá mì ndú 'dáá ta 'bì ndú tí njembí ndú kù ni nikalaká. ⁴⁹ Ndâ kómbe Jézù ta ndâ ni tí nó mbe ko tàkò wó 'do Gàliléyà nó gii rò tíyò janga-jàngáá gí ndii kù zeke ndâ ña i tí nó náa a kù me ta yí nò.

Bà duu ku Jézù

⁵⁰ Jézù mà gii cì gî, 'bí 'dakò ta rè wó a Jùzépè, mbe gi 'do gbí gbata Àrimàtiyà tí 'bí gbata mì ndâ Jùdéyà, tí tó kpo 'duù, ta ndâ có mì wó ká jáá gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà, ⁵¹ mbe yuu nje wó mí gbí ndâ có tí nó náa ndâ ka wó kù toko gítí Jézù nò lá, delè 'bì wó yuu tí mí gbí ndâ i tí nó náa ndú kù bàkà nò lá, tí 'duù mbe kù ùndi bà ñò o bà gi Mbíri gí bà dù tí gba muu to tí nó, ⁵² gii ya gí bà 'deke tí wó ji Pílatò, tacó wàa yí 'ví si yí 'ví te ku Jézù. ⁵³ Pílatò mà gii ùnje ji yí gî, Jùzépè gii dele ndi wó ya gí bà ja ku Jézù 'do tí njèèkpè mù gí to. Yí mà gii yili yí ta bòngò gî, yí gii te yí ya tí gí gbí 'bí ngú gbolò guù náa yí duu mí gbí díí, náa à jé duu ku mí gbí kùro lá. ⁵⁴ I tí nó bàkà tí si ndâ 'duù kù 'viindi tí ndú gítí ri bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà.

⁵⁵ Káa si à kù te ku Jézù ya tí gí gbí guù, ndâ ni tí nó náa ndú gi ta ndú 'do Gàliléyà nó kù ko tàkò ndâ mbe te ku, tacó bà ñò bándò bà duu yí. ⁵⁶ Ndú mà gii ñò bándò tí nó gî, ndú gii kaa ya gí bà 'viindi ndâ yeè ta bà bàkà ndâ pó bàà; bìndi ndú gii tè wo ndú ta ri bà wotí go i gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà.

Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí

24 Si yé kù gii me ngbòò á bìndi ri bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà, ndâ ni tí nó mbe ñò bà bándò bà duu Jézù gí nó gii gbo'o ta ndâ yeè, ta ndâ pó bàà tí nó náa ndú bàkà ta 'dè'o kùro ri bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà nó, ya gí muu'dú Jézù. ² Ndú mà gii yee kà, ndú gii 'de à mèrèkè gbolò díí tí nó náa à nè ta njekekè 'bá muu'dú nó 'do njekekè gí. ³ Ndú mà gii ri gí tà'i kà, ndú gii 'de ku Mbe tí ndoo Jézù gbí guù lá. ⁴ Ndú gii rò tíyò tà 'bá muu'dú kà ta có náa ndú bà 'dè gbí nje ndú wálá. À gii zi ndi ndú ta gúku ngé gí a ñinó náa ndú gii gu káa ndii ta ndâ 'bí 'dakò sósò'ò mbe yuu ndâ bòngò mbe kù tòngbaà go bà ì mù nó, kù rò tíyò á règbà tí ndú.

⁵ Gúku bà ñò ndâ 'dakò tí nó gii zèè ndâ ni tí nó tí ña ñinó náa ndú gii mò muu ndú kù zeke'o ká gí to. Káa ndâ 'dakò tí nó gii 'vee ndú máa, «Yo kù pà bà tí wu 'duù gbí òkò tí ndâ ku tacó yè? ⁶ 'Dakò tí nó náa yo kù pà bà tí wó nò bà-i-nó wálá. Yí a gí yaà gí. Yo koro muu yo gítí có tí nó náa yí táánò 'dè ji yo si yí Gàliléyà ⁷ éno máa, «À wúnò bà je 'Vii-mi-'Dakò mí 'bì ndâ 'duù tí nó mbe bàkà vò i ndii muu ndú gí nò. Ndâ 'duù tí nó bà zi

yí ta bà gbi yí mítí njèèkpè mù, káa bìndi sili ta'ò, yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí,» nò.»

⁸ Ndâ ni tí nó mà gii 'di có tí nó náa ndâ 'dakò tí nó 'dè ji ndú nò, mbí ndú gii 'va tí ndâ có mì Jézù nò gí.

Ndâ tú mì Jézù biya bà ùnje gítí có mì ndâ ni tí nó gí

⁹ Ndâ ni tí nó mbe ya gí bà gala muu'dú Jézù nò gii dele ndi ndú 'do muu'dú ya gí bà 'vanda ndi i tí nó mbe 'de ndú nó ji sè ndâ tú mì Jézù muu'bì-nje gbaàn-jé nó, ta ndâ sè ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù 'dáá gí.

¹⁰ Ndâ ni tí nó mbe 'vanda ndi ndâ có tí nó ji ndâ tú mì Jézù a ndâ Màriyà Màdèlènà, ta 'bí ni ta rè wó a Jòwánà, gii je Màriyà tí nó tí nawu Jákòmò nò. Ndâ 'bí ka ndú ni náa ndú gbo'o ya gí bà gala muu'dú Jézù ta ndú nó delè gii 'vanda káa gbèè kòcò ndú nò. ¹¹ Káa ndâ có mì ndú 'dáá gí gii dù gbí tū ndâ tú mì Jézù 'dáá gí ká go cèè mòngò gbí tū bō. ¹² A Piyétòrò ká gii co ta ngèlè ya gí muu'dú tacó bà 'di gbí 'véèè mì ndâ ni tí nó. Yí mà gii yee kà, yí gii mò tí wó gí to, bìndi yí gii zeke'o gí tà 'bá muu'dú, yí gii ñò káa bòngò tí nó náa à duu ta Jézù nó gbí guù ta 'duù gbí wálá. Yí bà-i-nò gii dele ndi wó ya gí 'bá ta có bà 'dé-'dè nje wó wálá.

Ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù tí kpokèji Èmáwùsù

¹³ Ta gbèè ri bà 'de kùnga guù bìndi Jézù nò, ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù sósò'ò gii njè nó 'do Jèrùzàlémè kù ya gí Èmáwùsù, tí 'bí to mbe mò gí bà co ri á dè ta Jèrùzàlémè. ¹⁴ Káa si ndú kuu muu nó, ndú kù gii 'dè nje gítí ndâ i tí nó mbe bàkà tí Jèrùzàlémè nò. ¹⁵ Káa si ndú kù 'dè nje, ta bà 'viiki gbí ndâ i tí nó, Jézù gii co kù gbo kpokèji ta ndú. ¹⁶ Káa 'bí i gii dù káa yoo ro ndú 'do tí bà ñò yí mì ndú ni gí. ¹⁷ Ñinò káa bà gii dù Jézù bà-i-nò gii 'vee ndú éno máa, «Yo kù nò ta bà 'viiki a gbí có gítí ña yè?»

Ndâ 'dakò tí nó mà gii 'di ña 'vé tí nó náa Jézù 'vee ta ndú nò, ndú gii rò tíyò ngbi-ngbii, ta zúú-zuu gbí ro ndú. ¹⁸ Bìndi 'bí 'duù gbaàn-jé 'do gbí òkò tí ndâ 'dakò tí nó ta rè wó a Kiliyópà gii 'visi có ji Jézù éno máa, «Ye koro có éno máa, gbèè 'duù á Jèrùzàlémè mbe 'di có gítí ndâ i tí nó mbe kù bàkà tí gbí ndâ sili tí nó lá bà dù káa wò.»

¹⁹ Jézù bà-i-nò gii 'vee Kiliyópà máa, «A ndâ yè ká bàkà tí?»

Káa ndâ Kiliyópà gii 'visi có ji yí máa, «Ndâ i tí nó 'dáá mbe bàkà tí mítí Jézù tí nó mbe gi 'do Názàrètì nò. Yí táánò túbà tí wó tí gbolò mbe 'dòkò có mì Mbíri ta bà 'dè có, delè ta bà bàkà ndâ i go i mì 'dakò mí kùro Mbíri, delè mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí. ²⁰ Wò 'di có bà kpì ngbàngà tí wó mì ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò 'duù mì ndoo éno máa, à waa có ku mítí wó, bìndi a gii zi yí ta bà gbi yí mítí njèèkpè mù gí, nó lá? ²¹ Ze táánò kù koro có lì ká mítí 'dakò tí nó éno máa, a yí ká bà njaanga wú 'do tí mi ri ndâ Ìzìriyèli. Káa có kpónó cuki me káa ñinò lá. Ngú có mbe kpò nje ze gí kpónó a ñinó máa, à wúnó a sili ta'ò á bìndi bà bàkà tí mì i tí nó, ²² káa ndâ 'bí ni gbí òkò tí ze kùtáá mà gii gbo'o ya gí bà gala muu'dú wó ta dú'o nó, ²³ ndú gii dele ndi ndú

gì gí bà 'dè có jì ze éno máa, ndá yì 'de ku wó gbí gùù lá. Káa à lá ndíí a ndá basílí mî Mbírì ká gí co mítí ndá yì, bìndi ndú gí 'dè có jì ndá yì éno máa, yí a wuù!
²⁴ Ndá 'bí kómbe ze gí kaa ya gí bà òò muu'dú, tacó bà 'dí gbí 'vére mî ndá nìí tí nó, káa ndú gí da a kùnga to á go có mî ndá nìí tí nó.»

²⁵ Káa Jézù gí 'visi có jì ndá Kìliyópà éno máa, «Ákoo ndá ònókó! Yo me duù gítí bà ùnje gítí ndá có tí nó 'dáá náa ndá mbe 'dòkò có mî Mbírì 'dè nó tacó yè?

²⁶ Kòcò ndá mbe 'dòkò có mî Mbírì jì yo me éno máa, kòzò tí Bìndi-Mbírì bà kònò a sé'i má kòzò gí, yí bà gí kí tí wó pí jàlàmbà lá?» ²⁷ Jézù bà-i-nò gí 'bità bà 'dè gbí ndá có tí nó 'dáá náa à cu gítí wó tí Jézù mí gbí wáràgà mî Mbírì nó 'do tí ndá có mî Mòze, gí co tí ndá có mî ndá mbe 'dòkò có mî Mbírì 'dáá gí jì ndú.

²⁸ Ndá Jézù mà gí dooko ta 'bá mî ndá Kìliyópà gí, Jézù gí bàkà tí wó go 'duù ònò mbe kú ndíí ya gí kùro nó. ²⁹ Káa ndá Kìliyópà gí 'dè có jì yí máa, «Ndoò ne gí 'bá mî ze, tacó o dooko gítí bà bèè gí.» Jézù mà gí ùnje gí, ndú gí ne ta ndá Kìliyópà gí 'bá mî ndú. ³⁰ Káa si ndú kú gí 'bità bà zò i, Jézù gí zèè kú kò mí 'bì wó, yí mà gí 'deke tí wó jì Mbírì gí, yí gí kí'viki gbí kú kò tí nó, bìndi yí gí kaa jì ndá Kìliyópà. ³¹ Ro ndá Kìliyópà gí da gítí bà òò Jézù nì si ndú ta ndú règbà i-zò-zò nó gí. Káa yí gí ká to nó gí 'do ro ndú gí. ³² Ndá Kìliyópà bà-i-nò gí 'bità bà 'vee tí ndú gbí òkò tí ndú si Jézù gí 'do ro ndú gí nó éno máa, «Njembí ndá wálá kùtáá kú mù si yí kú 'dè gbí ndá có gbí wáràgà mî Mbírì jì ndá á si ndoo ta ndú kpokèjì nó?»

³³ Ndá Kìliyópà ngé bà-i-nò gí zèè kpokèjì kú dele gí mî sè ndá tú mî Jézù muu'bi-nje gbaànjé nó, ta sè ndá 'bí kómbe ndú Jèrùzàlémè. Ndú mà gí yee kà, ndú gí 'de ndú kili 'dáá mí bà gbèè to. ³⁴ Bìndi ndá 'duù tí nó gí 'dè có jì ndá Kìliyópà, máa, «A yúcó máa Mbe tí ndoo 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí! Yí delè gí túbà tí wó jì Símónè gí.» ³⁵ Bìndi ndá Kìliyópà gí dítà ndá i tí nó mbe bàkà tí mî ndú si ndú kpokèjì kú ya gí 'bá mî ndú Èmáwùsù nó, ta bà òò Jézù nì mî ndú si ndú kú zò i nó jì ndá ka ndú.

Jézù túbà tí wó jì ndá mbe tala có mî wó

³⁶ Káa si ndá Kìliyópà kú 'vanda có jì ndá ka ndú mbe tala có mî Jézù, ndú mà gí zeke'o, ònò a 'di ká nó? Jézù jéè kú rò tíyò gbí òkò tí ndú! Bìndi Jézù gí 'dè có jì ndú máa, «Yo dù nìkì maal!» ³⁷ Lílí ndá mbe tala có mî Jézù bà-i-nò gí oloko 'do tí ndú ta gúku gí. Ndú gí kojo có máa a vuuvuu ká co mítí ndá yì. ³⁸ Káa Jézù gí

'vee ndú máa, «Yo kú cì gúku tacó yè? Yo kú kojo có sàkàmàà tacó yè? ³⁹ Yo zeke ndá kpázà 'bì ye, ta ndá kpázà kò ye, tacó wàa yo 'ví òò tí nì éno máa, ònò a ye ká nó. Yo tee 'bì yo mítí ye, tacó wàa yo 'ví òò tí nì éno máa, ònò a ye, tacó dè tí vuuvuu wálá, delè 'bìlì vuuvuu á go ònò náa yo kú òò tí ye nó wálá.»

⁴⁰ Jézù 'dè ndá có tí nó jì ndá mbe tala có mî wó nó ta bà túbà ndá kpázà 'bì wó, ta ndá kpázà kò wó jì ndú.

⁴¹ Líkí'o bà òò nì éno máa, ònò a Jézù, gí bàkà ndú tí òò ònò náa bà ùnje éno máa, ònò a Jézù, gí kpò ndú gí. Ndú gí rò tíyò juku-jùkùù, ta có ònò náa ndú bà 'dè gbí nje ndú nó wálá. Jézù bà-i-nò gí 'vee ndú máa, «'Bì i-zò-zò mî yo bà-i-nò wálá?» ⁴² Ndú bà-i-nò gí je yú sè jì yí, ⁴³ bìndi yí gí zò mí kùro ndú.

Jézù 'dè ndòngbú có jì ndá tú mî wó

⁴⁴ Jézù gí 'dè ndòngbú có jì ndá tu mî wó éno máa, «Ònò a gbí ndá có mî ye náa ye táánò 'dè jì yo si mî ndoo ta ndoo éno máa, kòzò tí ndá có tí nó 'dáá náa ndá Mòze, ta ndá mbe 'dòkò có mî Mbírì, ta ndá Muu-cè, cu mí gbí ndá wáràgà mî ndú, bà bàkà tí nó ká nó.» ⁴⁵ Yí bà-i-nò gí njaanga muu ndú gítí bà 'di gbí ndá có gbí wáràgà mî Mbírì.

⁴⁶ Bìndi yí gí 'dè có jì ndú máa, «Nògí, a có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mî Mbírì éno máa, kòzò tí Bìndi-Mbírì bà kònò sé'i, káa bìndi sili ta'ò yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí, ⁴⁷ tacó wàa à 'ví ma ndá có gítí bà 'visi muu ndá 'duù 'do tí ndá vo-vò kpokèjì kèjì mî ndú, ta có gítí bà je à-cee-gí mî Mbírì gítí ndá vò i mî ndá 'duù, jì ndá 'duù muu to tí nó 'dáá ta rè wó. Nèè bà ma ndá có tí nó 'ví 'bità tí 'do Jèrùzàlémè. ⁴⁸ Yo bà dù tí ndá mbe ma ndá có tí nó. ⁴⁹ Ye bà tuu i tí nó náa Bu ye táánò ci yo gítí nó jì yo. Káa yo 'ví dù gbí gbata Jèrùzàlémè yee tí o tí nó náa à má je wotí jì yo 'do gbí má kòzò gí.»

Bà ya Jézù gí gbí

⁵⁰ Jézù gí kaa ndá tú mî wó 'do Jèrùzàlémè, ndú gí ya ta ndú ngé gí sè 'do gbí gbata Bètáníyà. Yí mà gí yee ta ndú tí bàndò tí nó gbí muu wó nó gí, yí gí kaa 'bì wó gí yaà jì Mbírì, bìndi yí gí cù 'dè ngo cù wó mítí ndú. ⁵¹ Yí mà gí cù 'dè ngo cù wó mítí ndú gí, gbí òkò tí ndú gí njèè ta ndú ta bà te yí ya tí gí gbí gí. ⁵² Ndá tú mî wó gí ùlù yí, bìndi ndú gí dele ndi ndú gí Jèrùzàlémè ta líkí'o tí ndú ngé ndíí gí. ⁵³ Ndú gí dù kú ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbírì tacó bà ùlù Mbírì ta o 'dáá gí.

Jòvànì

Jézù tí Cò mì Mbírì gí tí 'duù gí

1 Cò táánò sàà kuu tí á kùro o bà suu to tí nò;
 cò táánò kù dù a i mì ndú ta Mbírì.
 Cò 'do sàà táánò káa Mbírì.
² Ndâ Cò táánò ta Mbírì ta o bà 'bità bà suu ndâ i.
³ Wotí bà suu ndâ i táánò 'dáá gí a i 'bì Cò;
 'bí i gbaànjé táánò mbe bàkà tí muu to tí nó á kapí ọ
 Cò nò wálá.
⁴ Cò táánò a rẹngbó 'válá;
 'válá tí nó mì Cò nò táánò a ngba'o ji ndâ 'duù 'dáá
 gí,
⁵ tí ngba'o ñinó mbe tũngbaà gbí 'dí'di'o,
 tí ngba'o ñinó náa 'dí'di'o kpò yí lá.
⁶ Mbírì táánò gii tuu 'bí 'dakò ta rẹ wó a Jòvànì,
⁷ tí mbe 'dè yúcó ji ndâ 'duù.
 Mbírì táánò tuu yí gí bà 'dè yúcó gítí Ngba'o,
 tacó wàa, ndâ 'duù 'dáá gí 'ví ù ta nje gítí Ngba'o á
 'do gbí cò mì wó.
⁸ Jòvànì táánò me Ngba'o lá;
 yí táánò a 'duù sínò,
 tí mbe 'dè yúcó gítí Ngba'o.
⁹ Cò táánò, tí cèe Ngba'o mbe njaanga muu ndâ 'duù
 'dáá gí nó kpokèjì.
¹⁰ Yí táánò kuu muu to tí nò,
 to tí nó náa Mbírì táánò je wotí ji yí bindi yí gii suu
 nò,
 káa ndâ 'duù muu to tí nó táánò 'dáá gí nò yí ni lá.
¹¹ Yí táánò gí gí 'dóó 'bá mì ndú,
 káa ndâ 'dóó-'dòò nambe wó si yí tí i lá.
¹² Kpétí ká éno, yí gii je wotí bà gí tí ndâ 'vii mì Mbírì ji
 ndâ mbe si yí tí i,
 mbe tee njembí ndú mítí wó nó gí.
¹³ Rẹngbó bà dù ndú tí ndâ 'vii mì Mbírì nò me 'do
 muu to tí nó lá,
 à 'do me gbí bà toko bà sili mì ndâ 'dakò ta ni lá,
 à delè gii dù me 'do gbí go bà jò rẹ ndâ 'duù lá,
 à káa Mbírì ká bàkà ndú tí ndâ 'vii mì wó.
¹⁴ Cò táánò gí tí 'duù go ndoo,
 bindi yí gii 'vala gbí òkò tí ndoo muu to tí nó,
 tí gbolò mbe nambeè,
 delè tí gbolò mbe 'dè yúcó.
 Ze táánò nò ọa bà tòngbaà mì wó,
 tí ngba gbèe 'Vii-mì-Mbírì ta 'bí ọa 'vii go yí mì Bu wó
 wálá gí.
¹⁵ Jòvànì táánò gí kù kò-kò ta rẹ Cò ji ndâ 'duù, máa,
 «Ñinó a 'duù tí nó náa ye táánò kù 'dè cò ta rẹ wó ji
 yo máa,

«'Duù tí nó kèjì gí tàkò ye nó a gbolò 'duù ndii ye gí,
 tacó yí táánò kù 'vala kùro o bà jò ye.» »
¹⁶ Yí kù bàkà nambeè ji ndoo 'dáá gí,
 tacó nambeè gbí yí wó me gbolò ngé ndii gí.
¹⁷ Mbírì táánò tuu a Mòze ta ndâ cò mì wó ji ndâ 'duù,
 bindi yí gii tuu a Cò tí Jézù,
 tí Bìndi wó tí Mbírì gí bà bàkà nambeè ji ndâ 'duù,
 delè gí bà 'dè yúcó ji ndâ 'duù 'dáá gí.
¹⁸ 'Bí 'duù jé mbe nò Mbírì ta ọ wó ta gbèe ọ muu to
 tí nó wálá,
 à káa gbèe 'Vii-mì-Mbírì ta ọ wó wálá,
 tí wú-gbì-ré Bu wó,
 ká túbà tí Mbírì ji ndoo.

Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù 'dè yúcó mì wó

¹⁹ Ta 'bí o gbaànjé, ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gii
 tuu ndâ 'bí bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà ta ndâ 'bí mbe kù
 koni ndâ bu-Mbírì ta nètè, 'do Jèrùzàlémè, máa, ndú ya
 gí bà 'vee Jòvànì máa, yí a 'di wè? Wàa ndú 'ví gí ta ndi
 kòcò wó ji ndâ yì. ²⁰ Ndâ bu-Mbírì tí nó mbe gii ya gí bà
 'vee Jòvànì go cò tí nó náa ndâ kpo 'duù mì ndú tuu ta
 ndú nò, Jòvànì gii 'dè 'vére ji ndú lá, yí gii 'dè cò ji ndú
 ngbàrangà'i éno máa, «Ye me Bìndi-Mbírì lá.»
²¹ Káa ndâ bu-Mbírì tí nó gii 'vee yí káká'i máa, «Má
 éno, wò a Èlìjà tí nó táánò tí mbe 'dòkò cò mì Mbírì nó
 wàà?»
 Káa Jòvànì gii 'visi cò ji ndú máa, «Ye me Èlìjà tí nó
 delè lá.»
 Bà ta'ò ñinó, ndâ bu-Mbírì tí nó gii 'vee Jòvànì máa,
 «Wò 'ví dù a gbolò mbe 'dòkò cò mì Mbírì tí nó náa
 Mòze dígísèè ci ndâ ká gù ndoo máa Mbírì bà tuu yí ji
 ndú nó wàà?»
 Káa Jòvànì gii 'visi cò ji ndú máa, «Ngé lá! Ye me yí
 lá.»
²² Ndâ bu-Mbírì tí nó gii 'vee Jòvànì máa, «À má éno,
 wò a 'di? Tacó ze má dele ta ndi ze ya gí 'bá, wàa ze 'ví
 'dè ta ndi kòcò lo ji ndâ 'duù tí nó mbe tuu ze nò, ze
 dele ndi ze ya gí bà 'dè cò ji ndú éno máa, wò a 'di?»
²³ Káa Jòvànì gii 'visi cò ji ndú máa, «Ye a 'duù tí nó
 náa Ìzàyà tí mbe 'dòkò cò mì Mbírì dígísèè 'dè kòcò ta
 wotí mì Mbírì gítí wó máa,
 «Kòcò 'duù kù kò-kò gbí kángáá nga ngoò, máa,
 yo bàkà kpokèjì mì Mbe tí yo jáá nò.» »
²⁴ À ta o tí nó tuu ndâ bu-Mbírì tí nó ya tí ji Jòvànì a
 ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà. ²⁵ Tacó éno, ndú
 gii 'vee Jòvànì máa, «Wò me Bìndi-Mbírì lá, wò me Èlìjà
 lá, wò delè me mbe 'dòkò cò mì Mbírì tí nó mì Mòze

náa yí 'dè có gítí wó nó ká lá. À má éno, wò kù caka tí ndâ 'duù tacó yè?»

²⁶ Káa Jòvànì gii 'visì có jì ndú máa, «Ye kù caka tí ndâ 'duù ta ngo, káa, 'bí 'duù kpónó kù rò tíyò kuu gbí òkò tí yo nò káa yo nò yí ni lá, ²⁷ ká bà gii gí gí tàkò ye. Yí a 'duù mbe me gbolò ndii ye tí ña ñinó náa à kpèti káa bà dù tí vòò mbe kù njaanga tàrà 'do tí kò wó sínò, ye bà 'de wotí tí ye gítí wálá.»

²⁸ Ndâ kpo 'duù m̀i ndâ Jùdèyà tuu ndâ bu-Mbìrì m̀i ndú nò jì Jòvànì si yí gbí gbata Bètànìyà a tito Jòròdànìyà kù caka tí ndâ 'duù.

²⁹ Jòvànì mà gii zeke'o ta 'bí yé á bindi bà 'dè nje m̀i ndú ta ndâ bu-Mbìrì m̀i ndâ Jùdèyà nò, yí gii nò Jézù kèjì gí m̀i wó. Bindi yí gii túbà tí Jézù jì ndâ 'duù máa, «Yo nò 'Vii-rómbo-mi-Mbìrì, tí mbe toṛo ndâ vò i 'do muu to tí nó, zò! ³⁰ Nizó a yí tí 'duù tí nó náa ye kù 'dè có gítí m̀i máa, 'Bí 'duù, tí gbolò 'duù mí mbe ndii ye gí, á kèjì tàkò ye» nò ká zò. Yí me gbolò ndii ye gí, tacó yí sàà kù 'vala kùro o bà jò ye. ³¹ Ye táánò sàà nò yí ni tí 'duù tí nó náa Mbìrì tuu yí nó lá, káa à gii tuu ye, máa, ye dù tí mbe caka tí ndâ 'duù, tacó wàa, ye 'ví t̀i ta bà tí wó jì ndâ Ìzìrìyèlì.

³² «Ye táánò nò Bèrì-mi-Mbìrì kù gí 'do gbìrì go kùlè nò, kù gí gí bà o mí muu wó. ³³ Ye táánò ta o tí nò nò yí ni lá. Káa a 'duù tí nó mbe tuu ye, máa, ye caka tí ndâ 'duù ta ngo nó, ká gii túbà tí wó jì ye máa, 'Duù tí nó náa wò bà nò Bèrì-mi-Mbìrì kù gí 'do gbìrì ndírì gí muu wó nó, a 'duù tí nó ká bà gí gí bà caka tí ndâ 'duù ta Bèrì-mi-Mbìrì nó ká nò.» ³⁴ Káa ye gii nò Bèrì-mi-Mbìrì gí 'do gbìrì gí muu 'dakò tí zó gí. À má éno, ye kpónó kù yù nó a gbí wó jì yo máa, yí a 'Vii-mi-Mbìrì.»

Ndâ mbe dù tí ndâ kpédélé mbe tala có m̀i Jézù

³⁵ Ta 'bí yé, si ndâ Jòvànì kù rò tíyò ta ndâ 'bí mbe tala có m̀i wó sósò'ò ta 'dè'o, ³⁶ Jòvànì gii nò Jézù kù ndii ta nó. Yí gii zeke Jézù ngbóó, bindi yí gii túbà tí wó jì ndâ mbe tala có m̀i wó tí nó náa ndú kù rò tíyò ta ndú nó, máa, «Yo nò 'Vii-rómbo-mi-Mbìrì ta nó zò.»

³⁷ Ndâ mbe tala có m̀i Jòvànì nò mà gii 'di có tí nó náa yí 'dè jì ndú nò, ndú só gii nò yé gí bà ru ndi Jézù.

³⁸ Jézù mà gii 'visì tí wó, yí mà gii nò ndú, yí gii 'vee ndú máa, «Yo kù pà a yè?»

Káa ndú gii 'visì có jì Jézù máa, «Rábi» (gbí máa, Mbe nibà i), «Wò kù dù ngò?»

³⁹ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «Yo gí gí bà nò .» Ndú bà-i-nò gii ya ta sè rì-'dè'o tí nó gí bà nò bàndò m̀i Jézù.

⁴⁰ 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có m̀i Jòvànì mbe ya gí bà nò bàndò bà dù Jézù nò a Àndèrèyà, tí ná'vindí Simónè Piyétòrò. ⁴¹ Àndèrèyà mà gii nò bàndò bà dù Jézù gí, yí gii dele ndi wó ya gí bà pà bà tí ná'vindí wó Simónè, yí mà gii 'de yí gí, yí gii 'dè có jì yí máa, «Ze 'de Bindi-Mbìrì gí!» ⁴² Bindi yí gii 'daka Simónè ya tí jì Jézù.

Jézù mà gii nò Simónè, Jézù gii zeke Simónè ngbóó, bindi yí gii 'dè có jì yí máa, «Wò a Simónè tí 'vii m̀i Jòvànì, káa ngú r̀e lo kpónó bà dù a Kéfà,» (gbí máa, Piyétòrò, gbí máa, Duù).

⁴³ Ta yé bindi bà 'de tí ndâ Jézù ta Simónè Piyétòrò, Jézù gii 'de 'bí 'dakò ta r̀e wó a Filípò, si Jézù bàkà có gítí bà nò 'do tàbè'dè Jòròdànìyà tacó bà ya gí Gàlilèyà cee gí. Jézù gii tè'é tí Filípò máa, yí gí gí bà ru ndi yí. ⁴⁴ Filípò delè káa 'duù Bètìsàyídà go ndâ Àndèrèyà ta Piyétòrò.

⁴⁵ Filípò mà gii 'de 'bí 'dakò ta r̀e wó a Nàtànìyèlè, yí gii 'dè có jì Nàtànìyèlè máa, «Ze 'de 'duù tí nó náa Mòze táánò cu có gítí wó mí gbí wáràgà m̀i wó nó gí, 'duù tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có m̀i Mbìrì táánò cu có gítí wó mí gbí wáràgà m̀i ndú nò. R̀e wó a Jézù, tí 'vii m̀i Jùzépè mbe gí 'do Názàrèti.»

⁴⁶ Káa Nàtànìyèlè gii 'vee Filípò máa, «A ña tó i yè jé ká gí 'do Názàrèti?» Káa Filípò gii 'visì có jì Nàtànìyèlè máa, «Gí gí bà nò yí ta ro lo.»

⁴⁷ Ndâ Filípò ta Nàtànìyèlè bà-i-nò gii nò kù ya gí m̀i Jézù. Jézù mà gii nò Nàtànìyèlè kèjì gí m̀i wó, yí gii 'dè có jì yí máa, «Á gbúú-gbuu zó a Ìzìrìyèlì gbí dù Ìzìrìyèlì ta tìrì gbí yí wó wálá ká kèjì zò.»

⁴⁸ Nàtànìyèlè mà gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, yí gii 'vee Jézù máa, «Wò nò ye ni ta yè?»

Káa Jézù gii 'visì có jì yí máa, «Ye kùtáà nò wò kù ki tí lo to tà m̀i-mbiigá á kùro o bà ya Filípò gí bà tè'é tí lo.»

⁴⁹ Nàtànìyèlè bà-i-nò gii 'visì có jì Jézù máa, «Mbe nibà i, wò a 'Vii-mi-Mbìrì! Wò a gbolò gba m̀i ndâ Ìzìrìyèlì!»

⁵⁰ Káa Jézù gii 'visì có jì Nàtànìyèlè máa, «Wò ùnje éno máa, ye a 'Vii-mi-Mbìrì, tí gbolò gba m̀i ndâ Ìzìrìyèlì, ká tacó náa ye 'dè có jì wò máa, ye kùtáà nò wò kù ki tí lo to á tà m̀i-mbiigá gí nò. Káa wò bà gii nò ndâ 'bí i mbe me kpo-kpò ndii ñinò gí. ⁵¹ Ye kù 'dè có jì wò ta yúco máa, wò kèjì gí bà nò njekèjì gbìrì njaanga tí gí, bindi ndâ basill m̀i Mbìrì kù wùukù to ya gí yaà, gí gí to, ya gí yaà, gí gí to, muu 'Vii-mi-'Dakò.»

Jézù ya gí bàndò bà kò niì gbí gbata Kánà

2 À bàkà bindi bà tè'é tí ndâ Filípò ta Nàtànìyèlè m̀i Jézù káa sili ta'ò, bindi 'bí 'dakò gbí gbata Kánà, gbí to Gàlilèyà, gii ko niì m̀i wó gí 'bá. Màrìyà tí nawu Jézù ta o tí nó kuu bàndò bà ko niì tí nó. ² À delè gii tè'é tí ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có m̀i wó gí bà ko niì tí nó gí.

³ Pe nèbítì mà gii cee 'do m̀i ndâ mbe kò niì gí, nawu Jézù gii 'dè có jì yí máa, «Pe m̀i ndú wálá.»

⁴ Káa Jézù gii 'visì có jì nawu wó máa, «Káa wò 'dè jì ye máa ye 'ví bàkà tí a yè, ndi lo niì? O m̀i ye gí kálásè.»

⁵ Nawu Jézù bà-i-nò gii 'dè có jì ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà nètè bàndò bà ko niì nó máa, «Yí má 'dè có jì yo, yo 'ví ndii muu có m̀i wó nó lá.»

⁶ Ta o tí nó ndâ 'bí kpo-kpò ká'i-ngo vò-nje gbaànjé 'do tí díí, náa gbèè kù te go jú-kàrà-ngo vò ta nje tí , kuu m̀i ndâ 'duù tí nó á bàndò bà ko niì nò. Nètè m̀i ña ndâ kpo-kpò ká'i-ngo tí nó gbí tàkii m̀i ndâ Jùdèyà a bà cu ngo mí gbí ndú tacó bà caka bèjò.

⁷ Jézù bà-i-nò gii 'dè có jì ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà nètè bàndò bà ko niì nó máa, «Yo cu ngo yeke ndâ kpo-kpò ká'i tí nó gí.»

Ndâ 'duù tí nò mâ gii bàkà go có tí nò náa Jézù 'dè jì ndú nò gí, ⁸Jézù gii 'dè có jì ndú máa, «Yo cu 'bí ngo tí nò náa yo yee mí gbí ndâ kárá nò jì 'duù tí nò mbe kù njèè i-zò-zò nò.»

⁹Ndâ 'dakò tí nò gii cu ngo tí nò náa ndú yee mí gbí kárá nò ya tí jì 'duù tí nò mbe kù njèè i-zò-zò nò go có mì Jézù nò. Yí mâ gii tee mítí nje wó, ñinó a pe ká nò! Káa yí ñò 'dóó kpokèjì tí nò náa pe tí nò gí 'do tí nò lá. Á káa ndâ 'duù tí nò mbe yòò ngo mí gbí ndâ kpo-kpò kárá-ngo tí nò ká 'di gbí có tí nò.

Mbe njèè i-zò-zò bà-i-nò gii tè'è tí 'dakò tí nò náa à kù ko niì mì wó gí 'bá nò. ¹⁰Bìndi yí gii 'dè có jì yí máa, «Ndâ 'duù ta o i 'dáá gí kù njèè kùro a pe ñinó mbe me gó ngé waa gí nò. Yí ndâ wiři má ye gí, ndú gii njèè pe ñinó mbe me gó dúú-dúú lá nò 'do ndii. Káa wò gii kpolo tí pe ñinó mbe me gó ngé waa gí nò yee tí kpónó.»

¹¹Jézù bàkà kpédélé seřè mì wó nò mí gbí gbata Kána á Gàliléyà, tacó wàa ndâ 'duù 'ví ñò ta wotí mì yì. Ndâ mbe tala có mì wó gii ùnje gítí wó dú ta yúco gí.

Jézù mòkò ndâ mbe mà 'velè 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíři gí sè

¹²Ndâ Jézù ta nawu wó, ta ndâ ná'vindirí wó, gii njè nò 'do bàndò bà ko niì ya gí bà bàkà làmbu sili mí gbí gbata Kàpàrànwùmù.

¹³Jézù mâ gii ñò kùro o bà bàkà tàkii mì o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbíři dooko gí, ndú gii njè nò ta ndâ mbe tala có mì wó 'do gbí gbata Kàpàrànwùmù, tacó bà ya gí bà bàkà gbolò o tí nò mí Jèrùzàlémè.

¹⁴Ndú mâ gii yee kà, ndú gii 'de ndâ 'duù 'visi gbí ndùgù 'bá-Mbíři tí 'dóó i mì ndú gí. Ndú 'de ndâ mbe kù mà ndâ mò'dú, ta ndâ rómbo, ta ndâ kùlè, ta ndâ mbe kù 'visi gùrúsù, 'virímó-'virimo gbí nètè.

¹⁵Jézù mâ gii ñò éno, yí gii je nji wú, bìndi yí gii gbì ta ndâ 'duù tí nò, ta ndâ nò mì ndú, mòkò 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíři á gí sè. Yí gii 'buku ndâ tàràbèzà mì ndâ mbe kù 'visi gùrúsù mí to, ta bà vaka ndâ gùrúsù mì ndú vóro-voro, vóro-voro, ta to. ¹⁶Bìndi yí gii do mítí ndâ mbe kù mà ndâ kùlè máa, «Yo kaa ndâ kùlè mì yo nò 'do bà-i-nò gí! Yo káká'i 'ví bàkà ñùkàtì mì Bu ye tí bàndò bà mà 'velè mì yo lá!»

¹⁷Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii ñò ña i tí nò náa yí bàkà ta ndâ mbe mà 'velè gbí ndùgù 'bá-Mbíři nò, mbí ndú bà gii 'va tí có tí nò á gbí wàragà mì Mbíři máa, «Ye bà cì ká muu 'bá mì lo!» nò.

¹⁸Káa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà ñindi ndú gii yuu tí ndú mí gbí có tí nò ta bà 'vee gbí nje Jézù máa, «Ze 'ví ñò ni mítí ña yè máa, áá mì lo a yúco tacó bà bàkà ña i tí nò kpónó náa wò bàkà nò?»

¹⁹Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Yo ki'viki 'bá-Mbíři tí nò gí to, wàa ye bà bì ndí mí tìyò á gbí sili ta'ò.»

²⁰Káa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà gii 'vee yí máa, «Áá táánò bì 'bá-Mbíři tí nò mí tìyò gbí ndoò zi'duù-só-nje vò nje-vò gbaànjé, káa wò kèjì gí bà bì ndí gbí sili ta'ò?»

²¹Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà ta o tí nò ñindi ndú kù kořo có a i gítí cèe 'bá-Mbíři tí nò, keelá, Jézù kù ni a

'bá-Mbíři tí nò tí diì wó nò. ²²Mbí ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'va tí có tí nò náa yí 'dè gítí bà bì ndi 'bá-Mbíři á gbí sili ta'ò nò a i bìndi bà 'vala ndi Jézù 'do gbí muu'dú wó. Bìndi à ngbí nò a o bà gii ùnje mì ndú á gítí ndâ có tí nò á gbí wàragà mì Mbíři, ta có tí nò náa Jézù 'dè nò.

²³Ndâ 'duù me mbè, mbe ñò ndâ seřè tí nò náa Jézù bàkà gbí ndâ sili bà dù yí á Jèrùzàlémè ta o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbíři nò, gii ùnje gítí Jézù gí.

²⁴Káa Jézù tee njembí wó gítí có mì 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gbaànjé lá, tacó yí ñò ndú 'dáá gí ni gí. ²⁵Tacó éno, gbí ndeřè bà 'vee 'bí 'duù mì wó máa yí 'dè gbí ndú jì yí nò wálá, tacó yí 'di gbí ndâ 'duù muu to tí nò ngé cee gí.

Ndâ Jézù ta 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà

3 Ta 'bí o gbaànjé 'bí 'dakò tí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà, delè tí kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndú, ta rè wó a Nìkòdémò, ²gii ya gí mì Jézù ta bèbìli gbí kóó, bìndi yí gii 'dè có jì yí máa, «Mbe niìbà i, ze ñò wò tí mbe niìbà i mbe gí 'do mì Mbíři ni gí. Tacó 'bí 'duù bà 'de wotí bà bàkà ndâ ña ndâ kpo-kpò i tí nò náa wò kù bàkà nò wálá, sè káa ñinó à má káa Mbíři ká tàkò 'duù tí nò.»

³Káa Jézù gii 'visi có jì Nìkòdémò máa, «Ye kù 'dè có jì wò ta yúco máa, à má kpò gbí ndi bà jò 'duù lá, 'duù tí nò bà dù tí bòò-gba mì Mbíři wálá.»

⁴Káa Nìkòdémò gii 'vee Jézù máa, «Áá bà kpò gbí ndi bà jò kpo 'duù káká'i ée? Yí bà 'de kpokèjì bà dele ndi wó ya gí gbí yì nawu wó wàa à 'ví jò ndi wó tí dó 'vii 'do kòtí 'di?»

⁵Káa Jézù gii 'visi có jì Nìkòdémò máa, «Ye kù 'dè có jì wò ta yúco máa, à káa ña 'duù ñinó náa à caka tí wó gí, tí ña 'duù ñinó mbe 'di có mì Bèri-mi-Mbíři gí nò, ká bà dù tí Bòò-gba mì Mbíři.

⁶A ndâ bu 'duù ta nawu 'duù ká jò 'duù, káa, a Bèri-mi-Mbíři ká je wotí bà dù tí 'duù mì Mbíři jì 'duù.

⁷Njembí lo 'ví mù gítí có tí nò náa ye 'dè jì wò éno nò máa, à 'ví jò ndi lo tí ngú nò lá.

⁸Tacó ndâ 'duù ñinó náa Bèri-mi-Mbíři je wotí bà 'vala go có mì Mbíři jì ndú gí nò,

go pípìri náa wò kù 'di káa wo bà pì yí, káa wò bà ni bà cu 'bì lo gbúú-gbuu mítí 'bí to, máa, «Nò! Pípìri kù pì 'do nò!» nò wálá. Wó delè bà ni bà cu 'bì lo gbúú-gbuu mítí 'bí to, máa, «Pípìri kù pì gítí nò!» nò wálá.»

⁹Káa Nìkòdémò gii 'vee Jézù máa, «Gbí có mì lo nò máa yè?»

¹⁰Káa Jézù gii 'visi có jì yí máa, «Wò tí gbolò mbe niìbà i mì ndâ Ìziriyéli delè ñò ndâ i tí nò ni lá?

¹¹Ye kù 'dè có jì wò ta yúco máa, ze kù 'dè có ká gítí ndâ i ñinó náa ze ñò ndú ni gí nò. Ze delè kù 'dè có ká gítí ndâ i ñinó náa ze ñò ndú ta řo ze gí nò.

Kpêtí ká éno, ndâ 'duù mì yo biya bà 'di ndâ có tí nó náa ze 'dè jì yo gítí ndâ i ñinó náa ze ñò ta ɾo ze nó gí.

¹² Yo má biya bà 'di có tí nó náa ye 'dè jì yo gítí ndâ i muu to tí nó nó gí,

yo bà ùnje gítí có ñinó náa ye bà 'dè jì yo gítí ndâ i ñinó gbíri nó ta ɱa kpokèjì ngàyi?

¹³ 'Bí 'duù muu to tí nó gbaànjé jé mbe 'dò kò wó mí gbíri wálá;

à káa 'Vii-mi-'Dakò, tí mbe gí 'do gbíri.

¹⁴ Mbíri bà te 'Vii-mi-'Dakò gí yaà mí kùro ndâ 'duù go bà te cè tí kpoo tí nó náa à du 'do tí lii nó mì Mòze gí yaà mí kùro ndâ 'duù gbí kángáá nga ngoò,

¹⁵ tacó wàa ndâ mbe ùnje gítí wó 'dáá gí 'ví 'de ta 'válá ñinó mbe cee lá nò.

¹⁶ Tacó Mbíri zè ndâ 'duù muu to tí nó ñikí ngé ma.

Tacó éno, yí gíi je gbèe 'Vii mì wó jì ndú.

Mbíri je gbèe 'Vii mì wó jì ndâ 'duù,

tacó wàa, ndâ 'duù ñinó mbe ùnje gítí wó nó 'ví gíri'o lá.

Ndú delè 'ví 'de ta 'válá ñinó mbe cee lá nò.

¹⁷ Mbíri tuu 'Vii mì wó gí muu to tí nó me tacó bà waa có mítí ndâ 'duù lá.

Yí tuu yí a i tacó bà 'vala ndâ 'duù.

¹⁸ Mbíri bà waa có mítí ndâ 'duù ñinó mbe ùnje gítí 'Vii-mi-'Dakò gí nó wálá.

Káa 'duù ñinó mbe biya bà ùnje gítí gbèe 'Vii-mi-Mbíri ta 'bí 'vii go yí mì Bu wó wálá nó gí nó 'va tí to sàà gí.

¹⁹ Mbíri bà waa có mítí ndâ mbe ngbútù ta ndeɾè éno máa,

ngba'o gí gí muu to tí nó gí,

káa à gíi ñikí tí ndâ 'duù a bà kpoko tí ndú ta ndi gbí 'dí'di'o.

Ndú biya bà dù gbí ngba'o gí,

tacó ndú ta o 'dáá gí kù bàkà káa ndâ vò i.

²⁰ À dú káa yúco máa,

ndâ mbe bàkà vò i 'dáá gí kù sogo ngba'o,

tacó à tí ndú a gúku, máa,

ndâ 'duù bà ñò ɱa ndâ vò i tí nó náa ndâ yì kù bàkà nò.

²¹ Káa a ndâ mbe 'vala ta yúco ká kù co gí gbí ngba'o, tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ñò ta ndâ i tí nó náa ndâ yì bàkà ta ɾè mì Mbíri nó ngbárángà'i.»

Ndâ Jézù ta Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù

²² Ta o tí nó ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gíi 'bità bà nò ta ndi gbí ndâ to á sè 'do gbí ndâ gbata gbí to Jùdéyà. Ndú dù gbí ndâ nó tí nó ta làmbu kòndi o, kù caka tí ndâ 'duù. ²³ Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù ñinó wó ta gbèe o tí nó kù dù tí 'bí bàndò ta ngo gèjèe kuu tí , náa à kù nì mítí a Áyinóni, á dè ta gbata Sálímì, kù caka tí ndâ 'duù delè, ²⁴ á kùro bà zèè yí tí Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù mí gbí zàà.

²⁵ Ta 'bí o gbaànjé, ndâ 'bí mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù gíi tò kponje ta 'bí Jùdéyà gítí có bà bàkà i tí ngbárángà i. ²⁶ Bindi ndâ mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù gíi ya gí mì wó, bindi ndú gíi 'dè có jì yí máa, «Mbe nibà i, ze 'di có éno máa, 'dakò tí nó táánò náa yo ta yí ngéé tito Jòròdàniyà nó,

'dakò tí nó náa wò táánò túbà tí wó jì ndâ 'duù máa, yí a 'Vii-rómbo-mi-Mbíri nó, kpónó kù caka tí ndâ 'duù, káa ndâ 'duù 'dáá gí kù kaa ya gí mì wó.»

²⁷ Káa Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù gíi 'visi có jì ndâ mbe tala có mì wó máa,

«À má me Mbíri ká wu i jì 'duù lá,

yí gí bà dù tí mbe i tí nó wálá.

²⁸ Yo 'di có tí nó náa ye táánò 'dè jì yo éno máa,

«Ye me Bindi-Mbíri lá,

ye a 'duù tí nó náa à tuu yí túú-tuu gí kùro wó» nó ta tù yo gí.

²⁹ Ngú niì ta o 'dáá gí ká ta ɾè ngú 'dakò mì wó mbe kù kò yí nò.

Kpêtí ká éno,

tàkòcò kómbe 'dakò tí nó mbe kù kò ngú niì nó ta o

'dáá gí ká pétékè'i gítí bà 'di kòcò ndâ kómbe wó kù

'dè nje ta ngú niì mì wó ta líkí'o tí ndú.

Ña líkí'o tí nó kpónó kuu tí ye.

Tàkòcò ye kpónó peteke ngé tè gí.

³⁰ Wotí mì wó má kù ya gí yaà,

wotí mì ye kù dele gí to.

³¹ 'Duù tí nó mbe gí 'do yaà nó me gbolò ndii ndâ

'duù 'dáá gí.

Káa 'duù ñinó náa à jò yí mí muu to tí nó nó a 'duù mì to tí nó.

Yí delè kù 'dè có ká gítí ndâ i muu tó tí nó.

³² Bindi 'duù tí nó mbe gí 'do gbíri nó

kù 'dè có ká gítí ndâ i ñinó náa yí ñò ndú gbíri nò.

Yí delè kù 'dè káa ndâ có ñinó náa yí 'di 'do gbíri nò.

Ndâ 'duù kpêtí má ùnje gítí có mì wó lá,

³³ 'duù ñinó mbe ùnje gítí có mì wó gí nó ùnje gí máa,

ndâ có mì Mbíri a yúco.

³⁴ Tacó 'duù tí nó náa Mbíri tuu yí nó kù 'dè a ndâ có mì Mbíri.

Tacó Mbíri je Bèri mì wó tí Mbíri jì 'duù tí nó náa yí tuu yí nó tókà'i.

³⁵ Bu 'Vii zè 'Vii ñikí ma.

Yí gíi kaa ndâ i 'dáá mí 'bí 'Vii gí.

³⁶ 'Duù mbe 'di có mì 'Vii gí

bà 'de 'válá ñinó mbe cee lá nò.

Káa, 'duù ñinó mbe biya bà 'di có mì 'Vii gí nó

jé gí bà 'de 'válá ñinó mbe cee lá nó wálá,

tacó yí kù 'vala gbí kpo-tàkòcò mì Mbíri.»

Ndâ Jézù 'de tí ndú ta 'bí niì Sàmáriyà muu guù ngo

4 Jézù gíi 'di gí máa, ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdéyà ñò ni gí máa, muu ndâ mbe tala có mì yì me mbè ndii muu ndâ mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù gí, káa yì delè kpòò kù caka tí ndâ ngú 'bí , ² à má ta bà 'dè ta yúco, Jézù táánò caka tí ndâ 'duù lá, a ndâ mbe tala có mì wó ka kù caka tí ndâ 'duù.

³ Yí njè nó ta ndâ mbe tala có mì wó 'do Jùdéyà tacó bà ya gí Gàliléyà, ⁴ có tí kpokèjì tí nó mbe có gbí to Sàmáriyà nò. ⁵ Ndú má gíi yee gbí njí tí nó náa Jàkóbè dígísèè je tí mbèlè jì 'vii mì wó Jùzépè, á dè ta gbata Sikàrà gbí to Sàmáriyà nó, ⁶ Jézù gíi kì tí wó to ta sé nó

á muu 'bí guù ngo, náa à kù nì mí tí a Guù ngo mì Jàkòbè, á gbí nǐ tí nò, si ɾi dè gítí bà gí gbúrú.

⁷⁸ Jézù mà gii zeke'o, yí gii nò 'bí nì tí jú Sàmáriyà mbe gí tacó bà ja ngo, si ndâ mbe tala có mì Jézù kaa 'dáá ya gí bà sì i-zó-zò gbí gbata gí. Bindi Jézù gii yù ngo 'do tí nì tí nò, máa, «Cu 'bí ngo mì lo nò je, wàa ye 'ví nǐ gí.»

⁹ Káa nì tí nò gii 'vee Jézù máa, «Nìnò a wò tí Jùdèyà ká kù yù ngo 'do tí ye tí jú Sàmáriyà?» Nì tí nò 'vee ña 'vé tí nò mí tí Jézù tacó ndâ Jùdèyà gbí ndâ o tí nò si ndâ 'duù Sàmáriyà tí i ngé gí lá.

¹⁰ Káa Jézù gii 'visì có ji nì tí nò máa, «Wò kùtàá má nò i-nambeè tí nò náa Mbíri kù je ji ndâ 'duù tí nò ní-ni, wò delè kùtàá má nò 'duù tí nò mbe kù yù ngo njú-njú 'do tí lo nò ní-ni, a wò kùtàá ká bà yù ngo 'do tí wó, bindi yí kùtàá bà je ngo tí nò mbe kù 'vala ndâ 'duù nò ji wò gí.»

¹¹ Nì tí nò bà-i-nò gii 'visì có ji Jézù máa, «I bà ja ngo mì lo wálá, kpo 'duù, káa tà guu ngo tí nò me 'dú ngé. Wò bà 'de ngo tí nò mbe kù 'vala ndâ 'duù náa wò bà je ji ye nò 'do kòtí 'di? ¹² Gbí ña có mì lo nò máa, wò a gbolò 'duù ndii gu ze tí nò tí Jàkòbè nò gí? Jàkòbè tí nò táánò tí mbe duu guù ngo tí nò náa ndú ta ndâ 'vii mì wó, ta ndâ i-kó-ko mì ndú, njù kpòò, bindi ndú gii jee ji ze nò?»

¹³ Káa Jézù gii 'visì có ji nì tí nò máa, «'Duù má njù ngo 'do gbí guù ngo tí nò, go ngo bà bàkà yí káká'i gí.

¹⁴ Káa go ngo bà bàkà 'duù mbe njù ngo gbí 'bi ye káká'i wálá.

Ngo tí nò bà dù gbí yí wó go ngo mbe kù 'va gbí pù co gbí ndòò.

Ngo tí nò bà 'vala yí dúú bà ya tí .»

¹⁵ Nì tí nò mà gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè ji yí nò, yí gii 'visì có ji Jézù máa, «Cu 'bí ña ngo tí nò náa wò kù 'dè có gítí nò ji ye, tacó wàa go ngo 'ví bàkà ye káká'i lá. Delè tacó wàa, ye 'ví gí gí bà ja guù ngo tí nò káká'i lá, bu ye.»

¹⁶ Káa Jézù gii 'visì có ji nì tí nò máa, «Ya gí bà tè'è tí 'dakò mì lo, wàa yo 'ví gí ta yí gí bà-i-nò.»

¹⁷ Káa nì tí nò gii 'visì có ji Jézù máa, «'Dakò mì ye wálá.»

Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji yí máa, «Wò 'dè a yúco máa, 'dakò mì lo wálá. ¹⁸ Tacó wò táánò kò ndâ 'dakò vò, káa 'dakò tí nò kpónó náa yo kuu 'bá ta yí nò me 'dóó 'dakò mì lo lá. Có mì lo me 'vére lá.»

¹⁹ Nì tí nò mà gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè ji yí nò, yí gii 'visì có ji yí máa, «Ye kpónó nò ni gí máa, wò a mbe 'dòkò có mì Mbíri, bu ye. ²⁰ Káa ndâ ká gù ze tí ndâ Sàmáriyà dígísèè kù bàkà i-Mbíri mí pí gú tí nò mì ze nò. Káa yo tí ndâ Jùdèyà máa, gbèè bàndò bà bàkà i-Mbíri 'ví dù ká gbí gbata Jèrùzàlémè cuki. Yúco bàndò kpónó 'ví dù a ñindi ndâ 'di?»

²¹ Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji nì tí nò máa, «'Unje gítí có tí nò náa ye kù 'dè ji wò nò, nìi.

'Bí o wúnò ká kèji náa yo bà bàkà i ji Bu ye mí pí gú mì yo nó wálá;

yo delè bà bàkà i mí Jèrùzàlémè wálá.

²² Yo tí ndâ 'duù Sàmáriyà nò Mbíri tí nò náa yo kù bàkà i ji yí nò ni lá.

Káa ze tí ndâ Jùdèyà nò Mbíri tí nò náa ze kù bàkà i ji yí nò ni gí.

Tacó 'duù tí nò tí mbe 'vala ndâ 'duù nó gí a i 'do mì ze tí ndâ Jùdèyà.

²³ Káa o tí nò ká kèji, à má ta bà 'dè ta yúco, o tí nò gí sàà gí,

náa ndâ cèe mbe bàkà i-Mbíri bà gii bàkà i ji Bu ye ta njembí ndú,

ndú delè bà bàkà i ji yí ta yúco.

Tacó ñìnò a ña ndâ 'duù tí nò náa Mbíri tí Bu ye kù dù ta go ndú máa ndú 'ví dù tí ndâ mbe bàkà i ji yí nò.

²⁴ Mbíri a Bèri;

à má éno, ndâ mbe bàkà i-Mbíri 'ví bàkà ta wotí mì Bèri mì wó tí Mbíri,

ndú delè 'ví bàkà ta yúco.»

²⁵ Káa nì tí nò gii 'visì có ji Jézù máa, «Ye nò ni gí máa, Màsiyà (gbí máa, Bindi-Mbíri) kpónó kèji, yí má gí gí, yí bà 'dè gbí ndâ có 'dáá gí ji ndâ 'duù.»

²⁶ Káa Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji nì tí nò máa, «Ye tí mbe kù 'dè có ta wò nó a 'duù tí nò, tí Bindi-Mbíri nò.»

²⁷ 'Do bà-i-nò ndâ mbe tala có mì Jézù gii dele ndi ndú 'do bà sì i-zó-zò gí. Ndú mà gii 'de ndâ Jézù kù 'dè nje ta nì tí nò, nje ndú 'dáá gí gii 'dèè gí. Káa gbèè 'bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe 'vee Jézù máa, «Yo kù 'dè a cèe nje yè ta jú Sàmáriyà tí nò?» nò wálá.

²⁸ Nì tí nò mà gii nò ndâ mbe tala có mì Jézù gí gí, yí gii goonó mbálá-mbala ya gí gbí gbata, si kàrà ngo mì wó mí muu guù ngo, bindi yí gii ma ndâ 'duù máa,

²⁹ «Yo gí gí bà nò ña 'bí 'dakò tí nò gí! Yí yù gbí ndâ i tí nò náa ye bàkà gbí bà 'vala ye nó 'dáá gí gí sè gí. À 'ví dù nò a 'dakò tí nò tí Bindi-Mbíri nó?» ³⁰ Káa ndâ 'duù gbí gbata mà gii 'di ndâ có tí nò náa nì tí nò 'vanda ji ndú nó, ndú gii kaa ya gí mì Jézù.

³¹ Káa si nì tí nò kù ya gí bà kili ndâ 'duù gbí gbata tacó bà ya gí mì Jézù nò, ndâ mbe tala có mì Jézù kù yòòngò yí gítí i-zó-zò, máa, «Zò 'bí làmbu i, wàa wò 'ví njù ta ngo, mbe nìbà i.»

³² Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «I-zó-zò mì ye kuu bà ro ye, káa yo nò ni lá.»

³³ Ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «À 'ví dù a 'bí 'duù ká 'ví gí ta i-zó-zò ji yí?»

³⁴ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «I-zó-zò mì ye a bà bàkà go có mì 'duù tí nò mbe tuu ye nò.

I-zó-zò mì ye a bà cee nètè mì wó.

³⁵ À tà káa yo ká kù 'dè có éno máa,

ndâ 'duù kù kili i 'do gbí nǐ á bindi pì n'ò bindi bà yee ñi ña mí gbí guù le?

Yo zeke'o gbí nǐ lèè éno gí.

Ndâ i gbí nǐ yù sàà gí.

Ndú kù ù káa ndi o bà kili ndú.

³⁶ À kpónó kù ko mboo nètè mì mbe kù kili i 'do gbí nǐ ji yí.

Yí kù kili i tacó 'vala ñinó mbe cee lá nô.
Tàkòcò ndâ mbe kili i 'do gbí ñí ta mbe ñí só bà pe-
teke ká peteke.

³⁷ Tacó có tí nó máa, «À rò ñí a 'bí 'duù,
ká à gii kili i 'do gbí ñí a 'bí 'duù nó» a yúcó.

³⁸ Ye bà tuu yo máa, yo ya gí bà kili i 'do gbí ñí.
Áá táánò me yo ká rò ñí tí nó lá.

A ndâ 'bí 'duù tende ká mbu gítí .

Káa a yo ká bà gii là bàà gbí wu'o mì ndú.»

³⁹ Mbè ndâ 'duù Sàmáriyà tí nó mbe kaa gí gí mí Jézù
'do gbí gbata tí nó náa nií tí nó kù 'vala gbí nó gii ùnje
gítí Jézù ta njembí ndú 'do gbí có tí nó náa nií tí nó 'dè
ji ndú ta ñè Jézù máa, «Yí 'dè gbí ndâ i tí nó 'dáá náa ye
bàkà gbí bà 'vala ye nó ji ye gí,» nô. ⁴⁰ Tacó éno, ndú
mâ gii yee mí Jézù, ndú gii 'deke tí ndú ji yí, máa, yí dù
á mí ndâ yí ta ndú gàà má kózò gí, wàa yí 'ví gii ndii .

Bìndi Jézù gii ùnje gítí bà bàkà sili sósò'ò mí mì ndú.
⁴¹ Ndâ mbe 'di ndâ có mì wó gbí ndâ sili tí nó sósò'ò
náa yí bàkà mí mì ndú nó me mbè gii ùnje gítí wó ta
njembí ndú. ⁴² Ndâ 'duù tí nó mbe ùnje gítí Jézù nó gii
'dè có ji nájú ndú tí nó mbe ya gí bà ma có tí Jézù ji ndú
nó máa, «Ze kpónó ùnje gítí wó ta njembí ze dú, me ká
gí tàkò có mì lo náa wò 'dè ji ze nó cuki lá. Ze ùnje gítí
wó tacó ze 'di ndâ có 'do gbí nje wó ta tù ze gí. Ze delè
gii ò ní gí máa, yí dú a mbe 'vala ndâ 'duù muu to tí
nó 'dáá gí.»

Jézù 'vala 'vii mì 'bí gbolò 'duù

⁴³ Jézù mâ gii sili ndâ sili tí nó sósò'ò nó gí, yí gii 'bí ndi
nó kù ya gí Gàliléyà. ⁴⁴ Yí 'dè ta nje wó sàà gí máa, «À
te duù mítí mbe 'dòkò có mì Mbíri lá ká 'dóó 'bá mì
ndú.» ⁴⁵ Káa, ndú mâ gii yee ta ndâ mbe tala có mì wó
á 'dóó 'bá mì ndú Gàliléyà, ndú gii 'de ndâ i tende. Ndâ
'duù ká gii te wíri mítí wó ta banga tí . Tacó ndú ò ña
ndâ i tí nó náa yí bàkà á Jèrùzàlémè si ndú ká ta o
gbolò o nó gí.

⁴⁶ Gbí ndâ sili tí nó náa Jézù kuu tí gbí to Gàliléyà nó,
yí gii co wíri ya gí gbí gbata Kánà, tí gbata tí nó náa yí
'visi ngo tí pe gbí ta o bà kò nií nô. 'Bí gbolò 'duù ta
'vii mì wó ta nó o tí wó gbí gbata Kàpàrànáwùmù, á tí
nó gbèè ri 'do Kánà, ⁴⁷ mâ gii 'di có éno máa, Jézù kuu
gbí gbata Kánà, yí gii ñjè nó ya gí mí Jézù, bìndi yí gii
'deke tí wó ji yí máa, yí ya gí bà 'vala 'vii mì yí 'do gbí
ku, tacó sè mì 'vii tí nó káa njembí wó.

⁴⁸ Káa Jézù gii 'visi có ji 'dakò tí nó máa, «'Bí 'duù jé
mbe ùnje gítí ye gbí òkò tí yo wálá; yo kù gí gí mì ye ká
tacó wàa ye 'ví bàkà ndâ kpo-kpò serè ji yo.»

⁴⁹ Káa gbolò 'duù tí nó gii 'deke tí wó ji Jézù máa,
«Ngo've tí lo a kùro bà ki njembí 'vii mì ye, kpo 'duù.»

⁵⁰ Jézù bà-i-nò gii 'visi có ji yí máa, «Ya gí 'bá; 'vii mì lo
bà 'vala gí.»

⁵¹ Gbolò 'duù tí nó bà-i-nò gii ùnje gítí có mì Jézù gí.
Bìndi yí gii ñjè nó kù ya gí 'bá. Mâ gii zeke'o, yí gii 'de
ndâ 'bí bòò mì wó kpokèjì kù ya gí tàkò wó ta banga
ngú có ji yí máa, 'vii mì wó 'vala gí. ⁵² Gbolò 'duù tí nó
mâ gii 'vee ndâ bòò mì wó nó máa, «Gbí dii 'vii tí nó
'bità bà níki ta o ñgàyí?»

Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «Mboṛo tí nó 'bità bà
cee 'do tí wó yáánó si ri mò tí ká ñí'dí éno.» ⁵³ Gbolò
'duù tí nó gii ò ñjè ní gí máa, ndâ 'duù tí nó ni ji yí nó
gbúú-gbuu a o tí nó náa Jézù 'dè ta có ji yí máa, «'Vii
mì lo bà 'vala gí,» nô. Tacó éno, ndú ta ndâ 'duù 'bá mì
wó 'dáá gí gii 'bità bà ùnje gítí Jézù.

⁵⁴ Ñinò a bà só bà bàkà serè mì Jézù mí Gàliléyà. Yí
delè bàkà serè tí nó ká bìndi bà gí yí 'do Jùdèyà.

Jézù 'vala 'bí mbe nó'o á Jèrùzàlémè

5 Jézù gii ñjè nó 'do Gàliléyà ya gí bà 'bí gbolò o gbí
tàkii mì ndâ Jùdèyà á Jèrùzàlémè.

² À kuu tí a 'bí dùgùù to ta ngo kuu gèjèè gbí , á seè
'bí njekèjì ndùgù bà ri gí gbí gbata Jèrùzàlémè náa à
kù ni mítí a Njekèjì-mì-ndâ-rómbo. Rè dùgùù to tí nó
gbí có mì ndâ Jùdèyà a Bètizàtà. ³ À tò ndâ nduúrù vò
mí règbà dùgùù to tí nó tacó tí ndâ 'duù ñinó náa ku
ki'viki ndú mí to gí nô, go ndâ mbe sú rò, ta ndâ mbe
ku kò, ta ndâ 'duù ñinó mbe gbege've mí to gí nô. Ndâ
mbe ò'bù ta ndâ mbe ósú gii kili kpíri'vii ta tà ndâ
nduúrù tí nó kù ù bà gbàngà ngo tí nó, ⁴ tacó 'bí ña o
kuu tí náa basilì mì Mbíri má dù gí, yí kù gí gí tà ngo tí
nó kù gbàngà ngo. Káa kpédélé mbe nó'o ñinó mbe ya
gí tà ngo tí nó á bìndi bà gbàngà ngo mì basilì tí nó kù
co gí sè 'do tà ngo ká tí cèè 'duù ta sé'i tí wó káká'i
wálá.

⁵ Jézù mâ gii ya gí règbà ngo tí nó, yí gii ò 'bí 'dakò
ta nó'o tí wó kuu tísi. 'Dakò tí nó dù tísi ta ndòò dè gítí
zi'duù-só. ⁶ Jézù mâ gii zeke 'dakò tí nó, yí gii ò ká ngé
ni gí máa, 'dakò tí nó dù gbí ña yé tí nó ta kòndi o. Jézù
bà-i-nò gii 'vee yí máa, «À tí lo a go bà dù gbí dii lo níki
maa káká'i?»

⁷ Káa 'dakò tí nó gii 'visi có ji Jézù máa, «'Duù mbe te
ye ya tí gí tà ngo gálà si ngo kù gbàngà tí wálá, Bu ye.
Káa ye má ja tí ye kpòò, ye má bà yee kà, ndâ mbe
nambeè te 'duù mì ndú ya tí gí tà ngo sàà kùro ye gí.»

⁸ Jézù bà-i-nò gii 'visi có ji yí máa, «A gí yaà, wò 'ví te
kpâ-sili mì lo, wàa wò 'ví nó nó!» ⁹ Mâ gii zeke'o, gbí dii
'dakò tí nó gii da mbó'vóó gí. Yí gii paṛa kpâ-sili mì wó,
bìndi yí gii 'bità bà nó nó go có tí nó náa Jézù 'dè ji yí
nò.

Jézù 'vala 'dakò tí nó ta ri bà wotí gbí tàkii mì ndâ
Jùdèyà. ¹⁰ Tacó éno, ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gii 'dè
có ji 'dakò tí nó náa Jézù 'vala yí nó máa, «À wúnó a ri
bà wotí gbí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdèyà. À má éno, wò
kpónó kù gbètèkè nó a tàkii mì ndoo ta nètè bà te kpâ-
sili mì lo nó.»

¹¹ Káa 'dakò tí nó gii 'visi có ji ndâ kpo 'duù mì ndâ
Jùdèyà tí nó máa, «À 'dakò tí nó mbe 'vala ye 'do gbí
nó'o nó ká 'dè có ji ye máa, ye te kpâ-sili mì ye, wàa ye
'ví ñjè nó.»

¹² Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii 'vee yí máa,
«À 'dakò 'di ká 'dè có ji wò máa, wò te kpâ-sili mì lo,
wàa wò 'ví ñjè nó?»

¹³ 'Dakò tí nó bà-i-nò gii bàkà bà tùbà tí Jézù ji ndâ
kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà tí nó mbe 'vee yí nó. Káa à gii
kpò yí gí, tacó yí ñò Jézù ni lá, káa Jézù ñòndòkò tí wó mí
gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nó mbe yé to gí nó gí.

¹⁴ Mâ gii zeke'o gàà éno, Jézù gii 'de 'dakò tí nò gbí ndùgù 'bá-Mbíri. Jézù mâ gii ò 'dakò tí nò, yí gii 'dè có ji yí máa, «Nò ká gi, gbí dii lo kpónó gi níki maa káká'i gí. À má éno, wò 'ví bàkà vò i káká'i lá, má wálá, 'bí gbolò i mbe ndii nò'o tí nò táánò mbe bàkà wò nò bà 'de wò.»

¹⁵ 'Dakò tí nò bà-i-nò gii dele ndi wó ya gí bà 'dè có ji ndâ kpo 'duù mi ndâ Jùdèyà tí nó mbe 'vee yí gítí rẹ mbe je yí gí gítí nèté bà pařaka kpâ-sili ta ři bà wotí gbí tàkii mi ndâ Jùdèyà nó, máa, «Rẹ 'dakò tí nò mbe 'vala ye nò a Jézù.»

¹⁶ Ndâ kpo 'duù mi ndâ Jùdèyà mâ gii 'di có éno máa, a Jézù ká 'dè có ji 'dakò tí nò máa, yí te kpâ-sili ta ři bà wotí gbí tàkii mi ndâ Jùdèyà nò, ndú gii 'bità bà bàkà gbínje ta yí, tacó yí bàkà ndâ i tí nò ta ři bà wotí gbí tàkii mi ndâ Jùdèyà.

¹⁷ Jézù mâ gii 'di có tí nò náa ndâ kpo 'duù mi ndâ Jùdèyà 'dè gítí wò máa, yí kù gbètèkè tàkii mi ndâ Jùdèyà nò, yí gii 'visi có ji ndú máa, «Bu ye kpónó go có tí nó náa ye kù 'dè ji yo nó kù bàkà nèté, à má éno, ye delè kù bàkà nèté go i mi wó nò.»

¹⁸ Có tí nò náa Jézù 'visi gí tàkò có mi ndâ kpo 'duù mi ndâ Jùdèyà nò gii miisè tí ndú go sé kà wu. Bìndi ndòngbú có mi ndú náa ndú gii kořo gítí wó a ñinó máa, ndâ yi má zi yí lá, ndâ yi káká'i bà zi 'bí 'duù wálá. Ndú kořo ña có tí nò me ká tacó náa Jézù gbètèkè ři bà wotí gbí tàkii mi ndâ Jùdèyà gí nò lá; tàkòcò ndú kpolo ngé ma a i gítí có bà 'vii tí Jézù ta Mbíri éno máa, Mbíri a 'dóo Bu yi.

Jézù 'dè có gítí wotí mi wó

¹⁹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú gí tàkò bà waaka có mi ndú nò máa,
«Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa,
'Vii kù bàkà i me ta muu wó lá;
yí kù bàkà káa i ñinó náa yí ñò Bu wó kù bàkà nó cuki.
²⁰ Tacó Bu 'Vii zè 'Vii mi wó níki ma,
tacó éno, yí gii túbà ndâ i ñinó 'dáa gí náa yí kù bàkà nó ji 'Vii mi wó.

Bu 'Vii bà gii túbà bà bàkà ndâ 'bí nèté mbe ndii ndâ ñinò gí ji 'Vii mi wó.

Yí bà gii túbà bà bàkà ndâ i ñinó náa bà 'dè có gítí ndú bà kpo nje yo gí nó ji 'Vii mi wó.

²¹ Bu 'Vii a mbe kù je woò ji ndâ ku;
à má éno, 'Vii delè kù je woò ji ndâ 'duù ñinó mbe níki tí wó nó go i mi Bu wó.

²² Bu 'Vii me mbe waa có mítí 'duù lá,
tacó yí je wotí bà waa có mítí ndâ 'duù 'dáa gí ji 'Vii mi wó gí,

²³ tacó wàa, ndâ 'duù 'ví te ta duù mítí 'Vii mi wó,
á go ñinó náa ndú kù te ta duù mítí wó tí Bu 'Vii nò.
'Duù mbe biya bà te duù mítí 'Vii gí,
yí biya nò a bà te duù mítí Bu 'Vii tí mbe tuu 'Vii gí.

²⁴ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, 'duù mbe 'di có mi ye,
wàa yí 'ví ùnje gítí mbe tuu ye, bà 'vala ká dúu bà ya tí.

Gbí ndeřè bà 'viiki gbí nje wó bìndi ku mi wó bà dù wálá.

Yí bà ya ká ngé ndíri gí gbí 'válá ñinó mbe cee lá nó bìndi ku mi wó.

²⁵ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, o tí nò ká kèji,
à má ta bà 'dè ta yúco, à kpónó nó a o tí nò,
náa ndâ ku bà gii 'di kòcò 'Vii mi Mbíri,
bìndi ndâ mbe 'di kòcò wó 'dáa gí bà 'vala gí.

²⁶ Tacó Bu 'Vii, tí rẹngbó 'válá,
bàkà 'Vii mi wó tí rẹngbó 'válá gí.

²⁷ Yí delè gii je wotí bà waa có ji yí ndii ndâ 'bí mbe waa có muu to tí nó 'dáa gí,
sé náa yí a 'Vii-mi-'Dakò nò.

²⁸ Nje yo 'ví 'dè gítí có tí nò lá,
tacó o tí nò ká kèji náa ndâ ku gbí gùu bà gii 'di gbí kòcò wó,

²⁹ bìndi ndâ ku ñinó mbe bàkà tó i táánò si ndú kù 'vala muu to tí nó nó bà gii 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú,

gí gbí 'válá ñinó mbe cee lá nò;
bìndi ndâ ku ñinó táánò mbe bàkà tó i si ndú kù 'vala muu to tí nó lá nó bà 'vala dó gbí muu'dú ndú gí bà ñò vò i mi ndú.

³⁰ Ye bàkà i ta muu ye lá.

Ye kù waa có ká go ñinó náa à 'dè ji ye gí.

Ye delè kù waa có ká jáá,

tacó à gbí muu ye me có bà bàkà go 'dóo có mi ye lá.

À gbí muu ye a có bà bàkà go có mi 'duù tí nó mbe tuu ye nò.

³¹ Ye táánò má kù kořo có a i gítí miři ye,
máa, ye éno, wàa ye éno, wàa ye éno,
mbe ùnje gítí ndâ có mi ye máa,
ye kù 'dè a yúco nò, bà dù wálá.

³² Káa ye ñò ni gí máa,
'bí 'duù tí mbe 'dè yúco mbe kù 'dè có muu ye kuu tí.

³³ Yo táánò tuu ndâ 'duù mi yo ji Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù,

bìndi yí gii 'dè yúco muu ye ji ndú gí tí ji yo gí.

³⁴ Ye 'dè có tí nò ji yo tacó bà 'vala yo.

Ye 'dè ji yo me tacó máa,

ye kù tee njembí ye kpolo ma a i mítí 'bí 'duù muu to tí nó máa yí 'ví 'dè có muu ye nò lá.

³⁵ Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù táánò a wu mbe kù zii á nje kùpò.

Tàkòcò yo delè táánò peteke ta líki'o bà dù gbí ngba wó tè gí.

³⁶ Káa 'dóo có mi ye náa ye bà 'dè gítí miři ye mbe ndii yúco mi Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù náa yí 'dè gítí ye nò kuu tí.

Có mi ye nò a ndâ nèté tí nó náa Bu ye tuu ta ye, máa, ye bàkà nò.

À delè a ndâ nèté tí nó ká kù túbà éno máa, a Bu ye ká tuu ye.

³⁷ 'Bí mbe 'dè có muu ye á bìn̄di ndâ nètè m̄i ye a Bu ye tí nó mbe tuu ye n̄o.

Yo jé 'di kòcò wó ta t̄u yo lá.

Yo delè jé n̄o yí ta ɾo yo lá.

³⁸ Có m̄i wó delè dù gbí njembí yo lá, tacó yo ùnje gítí 'duu tí nó náa a yí ká tuu yí nó lá.

³⁹ Yo kú jè ta bà 'di gbí ndâ có gbí wáràgà m̄i Mbírì, tacó yo koɾo có máa,

à gbí wáràgà m̄i Mbírì a ndâ có mbe kú je 'válá n̄inó mbe cee lá nó ji yo.

Káa à gbí wáràgà tí nó m̄i Mbírì n̄o a ndâ có gítí ye.

⁴⁰ Káa, ta ndâ ɱa n̄inó 'dáá ḡi, yo biya bà ḡi ḡi m̄i ye, tacó bà 'de 'válá n̄inó mbe cee lá nó ḡi.

⁴¹ Ye kú 'dè có tí nó ji yo me tacó máa,

ye kú pà a bà ùlù ye m̄i ndâ 'duu n̄o lá.

⁴² Káa ye n̄o yo ni ngbàrángà 'i ḡi.

Ye n̄o ni ḡi máa, yo zè Mbírì n̄iki gbaànjé lá.

⁴³ A Bu ye ká tuu ye ji yo,

káa yo ḡi bè ye ḡi.

Káa 'bí 'duu kpónó má ḡi ta 'dóó nó w̄iɾi m̄i wó ḡi m̄i yo,

yo bà te w̄iɾi m̄ití wó ḡi.

⁴⁴ Gbèe 'bí có gítí bà pà kpokèjì gítí bà ùlù yo m̄i Mbírì gbí muu yo gbaànjé wálá.

À kpolo m̄i yo cuki káa có gítí bà ùlù tí yo gbí òkò tí yo.

À má éno, a ɱa yè muu to tí nó ká bà si yo 'ví ùnje ta njembí yo gbaànjé gítí ye?

⁴⁵ Yo kpónó kú koɾo có máa,

a ye ká bà kpì ngbàngà tí yo ji Bu ye,

káa, à me éno lá.

A Mòze, tí 'duu tí nó náa yo kú tee njembí yo kpolo ma á m̄ití wó nó,

ká bà kpì ngbàngà tí yo.

⁴⁶ Yo táánò má ùnje gítí Mòze ta njembí yo dú,

yo kùtáá bà ùnje gítí ye ta njembí yo gbaànjé ḡi,

tacó Mòze táánò kú cu có gítí ye m̄i gbí wáràgà m̄i wó.

⁴⁷ Káa yo má biya bà ùnje gítí ndâ có tí nó náa Mòze táánò cu m̄i gbí wáràgà nó ḡi,

a ɱa yè ká bà si yo 'ví ùnje gítí ndâ có tí nó náa ye kú 'dè ji yo nó?»

Jézù je i-zó-zò ji ndâ 'duu álifì vò

6 Ta 'bí o gbaànjé b̄indi bà dele ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có m̄i wó 'do Jùdéyà ḡi Gáliléyà, ndú ḡi di ngo ḡi tito kàpá Gáliléyà, náa à kú n̄i m̄ití a kàpá Tíberiyà delè. ² Ndâ 'duu me mbè bà-i-nò ḡi kaa ya ḡi tàkò ndú, tacó ndú ɱo ɱa ndâ serè bà 'vala ndâ mbe n̄o 'o tí nó náa Jézù bàkà ta ndi to nó ḡi. ³ Jézù bà-i-nò ḡi kaa ndâ mbe tala có m̄i wó, b̄indi ndú ḡi ya ḡi bà k̄i tí ndú to á pí gú.

⁴ Ndú ya ta nó tí nó si o bà bàkà tàk̄i bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbírì dooko ḡi.

⁵ Jézù m̄a ḡi 'va ɾo wó 'do pí gú kà ḡi tàgbà gú, yí ḡi n̄o ndâ 'duu mósú-mosu-mòsù á k̄èjì ḡi tàkò ndú ta ndâ mbe tala có m̄i wó pí gú kà. Jézù bà-i-nò ḡi 'vee 'bí mbe tala có m̄i wó ta ɾè wó a Filípò máa, «Ndoò wúnó

bà si i-zó-zò 'do kòtí 'di tacó bà je ji ndâ ɱa ndâ 'duu tí zó k̄èjì zó?» ⁶ Jézù 'vee 'vé tí nó ká tacó bà 'di có 'do gbí yí Filípò, tacó yí tí Jézù n̄o i bà bàkà ji ndâ 'duu tí nó ni sàà ḡi.

⁷ Káa Filípò ḡi 'visi có ji Jézù máa, «Ndoò kpètí má 'dè có máa, ndoo pà ji ndú káa làmbu i tacó bà n̄jù ta ngo, gbí go éno máa, ndoo bà si i-zó-zò ta i me gbolò, ndâ 'b̄i-lá go n̄jì fádà 200.»

⁸ 'Bí mbe tala có m̄i Jézù ta ɾè wó a Àndèréyà, tí ná'vindí Símónè Piyétòrò, ḡi 'visi có ji Jézù ḡi tàkò có tí nó náa ndú kú 'dè ta Filípò n̄o, máa, ⁹ «Ye kùtáá n̄o ndâ 'bí cèe kú kò tí nó m̄i ndoo nó vò, ta ndâ n̄jì sè sósò'ò, á m̄i 'bí 'vii-'dakò, káa, ye n̄o ni ḡi máa, à n̄o me i gítí ɱa mbè tí nó á k̄èjì n̄o lá.»

¹⁰ Ndâ 'duu tí nó m̄a ḡi yee pí gú tàkò ndâ Jézù ḡi, Jézù ḡi 'dè có ji ndâ mbe tala có m̄i wó máa, «Yo si ndâ 'duu tí nó 'ví k̄i tí ndú to.» Mbílì ta o tí nó mà'bàà kuu ta to tí bàndò tí nó. Tacó éno, ndâ 'duu ḡi k̄i tí ndú to ta ndi gbí mbílì tí nó. Muu ndâ 'dakò ta o tí nó 'dáá ḡi álifì vò.

¹¹ Ndâ 'duu tí nó m̄a ḡi k̄i tí ndú to ḡi, Jézù ḡi kaa ndâ kú kò tí nó vò náa Àndèréyà 'dè có gítí ndú ji yí m̄i 'bí 'vii nó, yí ḡi 'dè n̄iki maa ji Mbírì, má kózò ḡi, yí ḡi kaa ji ndâ 'duu. Yí ḡi dele ndi wó ḡi kaa ndâ n̄jì sè tí nó sósò'ò m̄i gbèe 'vii tí nó nó, yí káká 'i ḡi 'dè n̄iki maa ji Mbírì, b̄indi yí ḡi kaa ndú ḡi tàkò ndâ kú kò tí nó vò nó ji ndâ 'duu.

¹² Ndâ 'duu m̄a ḡi zò i yè yí ndú 'dáá ḡi ḡi, Jézù ḡi 'dè có ji ndâ mbe tala có m̄i wó máa, «Yo kili ndâ sè i-zó-zò n̄inó ta to b̄indi ndú nó 'dáá ḡi. Yo si 'bí làmbu i 'ví volo mí to lá.» ¹³ Ndâ mbe tala có m̄i Jézù bà-i-nò ḡi kili sè i-zó-zò b̄indi ndâ 'duu tí nó yeke ndâ kèè muu 'b̄i-nje só.

¹⁴ Ndâ 'duu m̄a ḡi n̄o ɱa serè tí nó náa Jézù bàkà nó, ndú ḡi 'dè có máa, «N̄inó dú káa mbe 'dòkò có m̄i Mbírì tí nó náa Mòze táánò 'dè có ji ndâ 'duu gítí wó máa, yí bà ḡi ḡi muu to tí nó nó ká n̄o.» ¹⁵ Jézù m̄a ḡi 'di có tí nó, yí ḡi n̄o ni ḡi máa, a gbí muu ndâ 'duu tí nó a có bà zèè yí, wàa ndú 'ví bàkà yí tí gba m̄i ndú ta wotí. Tacó éno, yí ḡi ndo ta kpéétí wó 'do gbí òkò tí ndú ya ḡi gbí òkò ndâ gú.

Jézù nò nó có ɾo ngo

¹⁶ 'Dè'o m̄a ḡi bàkà tí ḡi, ndâ mbe tala có m̄i Jézù ḡi kaa 'do pí gú ya gítí kàpá, ¹⁷ tacó bà di ngo ya ḡi gbí gbata Kàpàránawùmù, si Jézù ta kpéétí wó mí gbí òkò ndâ gú, si o kú me p̄it̄i-p̄it̄i éno. ¹⁸ Káa si ndú ta gbà ɾo ngo, ngo ḡi 'bità bà gbàngà tí gbí p̄u ta píp̄iɾi ngé ndii ḡi. ¹⁹ Ndâ mbe tala có m̄i Jézù m̄a ḡi ya ta gbà ta kpéétí ndú kpòɾò ḡi gbí u ngo ḡi, ndú ḡi n̄o 'duu kú nó nó có ɾo ngo k̄èjì ḡi tàkò ndú. Káa ndú n̄o ni éno máa 'duu tí nó a Jézù n̄o lá. Yí m̄a ḡi dooko ta ndú ḡi, gúku ḡi zèè ndú tí vò ɱa n̄inó.

²⁰ Káa Jézù ḡi 'dè có ji ndú máa, «Yo cì gúku lá; a ye!»

²¹ À ḡi dù gbí muu ndâ mbe tala có m̄i Jézù b̄indi bà t̄ubà tí wó ji ndú n̄o a có bà te yí mí gbí gbà, wàa ndâ yí 'ví ya ta ndú ḡi tito, káa ndú m̄a ḡi k̄i ɾo ndú, ndú ḡi 'de tí ndú ta ndâ Jézù ngé t̄i ngo tí bàndò tí nó náa ndú kú koɾo có bà ya ḡi n̄o.

Ndâ 'duù pà bà tí Jézù

²² Ndâ mbè 'duù tí nó mbe tè ɾi gbí kùdù kô nó mâ gii ya gí tàbè'dè kàpá ta dú'o ta yé bindi bà je i-zó-zò ji ndú mi Jézù, ndú gii 'de gbèe gbâ ɾo ngo lá, káa ndú ò Jézù o gí gbí gbâ ta o bà di ngo mi ndâ mbe tala có mi wó lá. ²³ Ndâ 'bí gbâ mbe gí 'do gbí gbata Tibériyà mâ gii ɾò tíyò dè 'vii ta bándò tí nó nâa ndâ 'duù zò i tí nó, ²⁴ ndâ mbè 'duù tí nó mbe kù pà bà tí Jézù nó gii oloko mí gbí ndú, tacó ndú 'de Jézù lá. Ndú delè 'de vòò ndâ mbe tala có mi wó lá. Ndú bà-i-nò gii di ngo gí gbí gbata Kàpàrànwùmù, tacó bà pà bà tí Jézù. ²⁵ Ndú mâ gii 'de yí gí, ndú gii 'vee yí máa, «Wò di ngo gí tito káa ta o ngàyi, mbe nibà i?»

²⁶ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, yo kù pà bà tí ye me tacó máa, yo ò ndâ serè tí nó nâa ye bàkà ndú nó gí, nó lá. Yo kù pà bà tí ye, tacó yo zò i yè yi yo gí.

Jézù a cèe i-zó-zò

²⁷ Yo si bà yeeke tí yo ká tacó ɲa i-zó-zò ònó mbe dù gbí yi yo tí ká lá nó cuki mí to. Yo bàkà nètè a i tacó ɲa i-zó-zò ònó mbe je 'válá ònó mbe cee lá nó ji yo nò.

Ònò a ɲa i-zó-zò nâa 'Vii-mi-'Dakò kù je ji yo, tacó Bu ye tí Mbíri bàkà 'dóó ndi 'bì wó míti 'Vii-mi-'Dakò gí.»

²⁸ Káa ndâ 'duù tí nó gii 'vee Jézù máa, «Ze 'ví bàkà a ɲa yè, tacó wàa ze 'ví bàkà ta ndâ i ònó mbe niki tí Mbíri nó?»

²⁹ Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji ndú máa, «Nètè ònó ta go tí Mbíri máa yo 'ví bàkà nó a bà ùnje ta njembí yo gbaànjé gítí 'duù tí nó nâa yí tí Mbíri tuu yí nò.»

³⁰ Káa ndâ 'duù tí nó gii 'vee Jézù máa, «Ze 'ví ònó ni ta yè máa, a Mbíri ká tuu wò? Wò bà bàkà ji ze a ɲa yè, wàa ze 'ví ònó ta wò ni tí tú mi Mbíri? ³¹ Ze 'vee wò éno tacó Mòze dígísèé je mánà tí i-zó-zò ji ndâ ká gù ze si ndú gbí kángáá nga ngoò, go có tí nó nâa à cu mí gbí wáràgà mi Mbíri éno máa, «Yí táánò je i-zó-zò ji ndú 'do gbíri» nò.»

³² Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, à dígísèé me Mòze ká je i-zó-zò 'do gbíri ji ndâ ká gù yo lá.

À Bu ye táánò ká je i-zó-zò ji ndú á 'do gbíri. À kpónó delè káa Bu ye ká kù je i-zó-zò ji yo 'do gbíri, tí cèe i-zó-zò,

³³ tacó i-zó-zò mi Mbíri a ònó mbe kù gí 'do gbíri. I-zó-zò mi Mbíri a ònó mbe kù 'vala ndâ 'duù muu to tí nò.»

³⁴ Ndâ 'duù tí nó bà-i-nò gii 'deke tí ndú ji Jézù máa, «Je ɲa i-zó-zò tí nó ta o 'dáa gí ji ze.»

³⁵ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ye a i-zó-zò ònó mbe kù je 'válá ji ndâ 'duù nò. 'Duù má gí gí mi ye gí,

go bà bàkà yí káká'i wálá.

'Duù má ùnje ta njembí wó gbaànjé gítí ye gí, go ngo bà bàkà yí káká'i wálá.

³⁶ Ye 'dè có ji yo sàa gí máa, yo ònó ye gí, káa ta ndâ ònó 'dáa gí, yo ùnje gítí ye lá.

³⁷ Ndâ 'duù ònó 'dáa nâa Bu ye je ndú ji ye nó bà gí gí mi ye.

Káa 'duù má gí gí mi ye gí, ye bà bè yí wálá.

³⁸ Tacó ye gí 'do gbíri me tacó bà bàkà go 'dóó có mi ye gbí muu ye lá.

Ye gí a i tacó bà bàkà go có mi mbe tuu ye.

³⁹ Káa có mi mbe tuu ye éno máa,

ye 'ví si 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó nâa yi kaa ndú ji ye nó 'ví gíri lá.

Có mi wó máa,

ye 'ví 'vala ndi ndâ 'duù tí nó nâa yi kaa ndú ji ye nó 'do gbí muu'dú ndú 'dáa gí ta ndòngbú o.

⁴⁰ Có mi Bu ye éno máa,

'duù mbe ònó 'Vii mi yi ni gí,

bindi yí gii ùnje ta njembí wó gbaànjé gítí wó gí nó, bà 'de 'válá ònó mbe cee lá nò;

à má éno, ye bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú ta ndòngbú o.»

⁴¹ Ndâ Jùdèyà mâ gii 'di có tí nó nâa Jézù 'dè nò, ndú gii 'bità bà fiini có gbí òkò tí ndú gítí Jézù, tacó có tí nó nâa yí 'dè éno máa, yi a i-zó-zò mbe gí 'do gbíri nò.

⁴² Máa, «À kù gbúú-gbuu nó a Jézù tí nó tí 'vii mi Jùzépé nó ká kuu kùro ndoo nò. Ndoò ònó ndâ bu wó ta nawu wó ni ngbàrángà'i gí. Káa yí gii dù ndii ònó kù 'dè có máa, yi gí 'do gbíri nó, ta ɲa kpokèji ngàyi?»

⁴³ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa,

«Yo si bà fiini có gbí òkò tí yo mí to.

⁴⁴ Tacó 'bí 'duù gbaànjé bà gí gí mi ye ta muu wó wálá,

sè káa ònó máa,

a Bu ye tí nó tí mbe tuu ye nó ká gbà tàmuu wó gí tí ji ye.

Káa ye bà 'vala yí 'do gbí muu'dú wó ta ndòngbú o gí.

⁴⁵ Tacó à cu mí gbí wáràgà mi ndâ mbe 'dòkò có mi Mbíri éno máa,

«Mbíri bà nibà i ji ndâ 'duù 'dáa gí.»

Káa bà gí gí mi ye a bà sè tù tí bà nibà i mi Bu ye, ta bà mèlè bà bàkà go có tí nó nâa wò 'di nò.

⁴⁶ Gbí có tí nó me éno máa,

ndâ 'duù 'dáa gí ònó Bu ye ta ɾo ndú gí nó lá.

À káa 'duù tí nó gbaànjé mbe gí 'do mi Mbíri nó ká ɲo Bu ye ta ɾo wó.

⁴⁷ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa,

'duù ònó mbe ùnje gítí ye gí nó bà 'vala ká dúú bà ya tí.

⁴⁸ Ye a i-zó-zò mbe 'vala ndâ 'duù.

⁴⁹ Ndâ ká gù yo dígísèé zò mánà gbí kángáá nga ngoò,

káa ndú gii mi 'dáa gí.

⁵⁰ Káa ye a i-zó-zò ñinó mbe gí 'do gbířì, tacó wàa, 'duù má zò ye gí, yí 'ví cì lá nò.

⁵¹ Ye a i-zó-zò ñinó mbe gí 'do gbířì, mbe kú 'vala ndâ 'duù nò.

'Duù ñinó mbe zò i-zó-zò tí nò gí bà 'vala ká dúú bà ya tí .

Káa i-zó-zò tí nò náa ye bà je ji ndâ 'duù nò a dii ye, tacó bà 'vala ndâ 'duù á muu to tí nò.»

⁵² Ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii 'bità bà 'viiki gbí có tí nò náa Jézù 'dè nò ta wotí tí ta kpééti ndú máa, «'Dakò tí nò bà waa dii wó ji ndoo wàa ndoo 'ví zò ta ña kpokèji ngàyi?»

⁵³ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, yo má zò dii 'Vi-i-mi-'Dakò lá, yo delè má ñjù mbelè wò lá, yo bà 'de 'vala ñinó mbe cee lá nó wálá.

⁵⁴ 'Duù mbe zò dii ye gí, bindi yí gii ñjù mbelè ye gí, bà 'vala ká dúú bá ya tí .

Ye delè bà 'vala yí 'do gbí muu'dú wó ta ndongbú o.

⁵⁵ Tacó dii ye a cèe i-zó-zò, bindi mbelè ye a cèe ngo.

⁵⁶ 'Duù mbe zò dii ye gí, bindi yí gii ñjù mbelè ye gí, 'duù tí nò á 'dóó dii ye, ye delè a 'dóó dii wó.

⁵⁷ 'Duù tí nò bà 'de 'válá 'do mi ye, go ñinó náa ye kú 'de ta 'válá 'do mi Bu ye tí rëngbó 'válá, tí mbe tuu ye nò.

⁵⁸ Dii ye a i-zó-zò mbe gí 'do gbířì. 'Duù mbe zò i-zó-zò tí nò bà 'vala ká dúú bà ya tí .

Dii ye a tende ña i-zó-zò, a me ña i-zó-zò tí nó náa ndâ ká gù yo zò dígisèè, káa ndú gii mii gí nó, lá.»

⁵⁹ Jézù 'dè ndâ có mi wó nò ji ndâ 'duù á mí bàndò bà kilí ndú gí bà ùlù Mbířì gbí gbata Kàpàrànáwùmù.

⁶⁰ Jézù mà gii ñibà i ji ndâ 'duù cee gí, ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mi wó gii 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «Wotí tí bà ñibà i mi wó ngé ndii gí. A 'di ká bà 'di gbí ndâ ña ndâ kpo-kpò có mi wó nò?»

⁶¹ Jézù mà gii ñò ni gí máa, ndâ mbe tala có mi yì kú 'dè kòlòwò gítí ndâ có tí nó náa yí 'dè ji ndâ 'duù nó, yí gii 'vee ndú máa, «Tàkòcò yo kú kpóló-kpolo gítí ndâ có tí nó náa ye 'dè nò?» ⁶² Káa yo kùtáa má ñò éno a bà ya 'Vi-i-mi-'Dakò á gí gbířì, yo bà me ta tí yo ée?

⁶³ A Bèri-mi-Mbířì ká kú je 'válá ji 'duù. 'Duù 'vala 'duù lá.

Ndâ có tí nó náa ye 'dè nò a Bèri-mi-Mbířì tí mbe je 'válá ji yo.

Ndâ có tí nó delè a 'válá.

⁶⁴ Káa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo ùnje gítí ndâ có mi ye nò lá.»

Jézù 'dè có tí nó tacó yí ñò ndâ mbe ùnje gítí có mi wó lá, ta dè 'duù mi wó nó kpokèji gí bà dù tí mbe ba ngbù wó nó ni sàà gí.

⁶⁵ Tacó éno, Jézù bà-i-nò gii 'dè có ji ndâ 'duù máa, «Ñjinò a nderè có tí nó náa ye kùtáa 'dè ta có ji yo máa, 'duù bà 'de wotí gítí bà gí gí mi ye ta kpééti wó wálá, sè káa ñinó a Bu ye ká ùnje ji yí nó ká nò.»

⁶⁶ Ndâ mbe tala có mi Jézù me mbè gii jee bà řu ndi wó mí to á bindi có tí nó náa yí 'dè nò gí. ⁶⁷ Jézù mà gii ñò bà biya bà řu ndi wó mi ndâ 'bí mbe tala có mi wó, yí bà-i-nò gii 'vee ndâ ñinó muu'bi-nje só náa yí řuka ndú nó, máa, «Káa yo ñindi yo, go bà ya ta ndâ ka yo tí yo wálá?»

⁶⁸ Káa Simónè Piyétòrò gii 'visi có ji yí máa, «Ze 'ví ya gí mi 'di, Mbe tí ze? A wò ká kú 'dè ndâ có ñinó mbe kú 'vala ndâ 'duù nò. ⁶⁹ Ze ùnje gí, ze delè gii ñò ni ng-bárángà'i gí, máa, wò a 'duù ñinó náa Mbířì kaa wò mò gí mi wó gí.»

⁷⁰ Káa Jézù gii 'visi có ji ndâ Simónè Piyétòrò máa, «À wálá a ye táánò ká cu 'bi ye míti yo ta bà muu yo muu'bi-nje só nó? Káa 'bí 'duù gbaànjé á 'do gbí òkò tí yo jì'vi kàzà míti ye gí.» ⁷¹ Jézù ta o tí nó kú gbí tì kpô a i gítí Jùdà, tí 'vi-i mi Simónè Ìsikàriyótè, tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mi wó muu'bi-nje só náa yí řuka ndú nò. Tacó a Jùdà ká bà gii ba ngbù wó tí Jézù.

Jézù ya gí bà o bà bàkà tàkii bà tò ndúúrù gbí tàkii mi ndâ Jùdèyà

7 Jézù gii dù kú nò nó ká ta ndi gbí ndâ to Gàliléyà. Go bà ya gí gbí to Jùdèyà gii dù tí wó lá, tacó ndâ kpo 'duù mi ndâ Jùdèyà ká kú pà kpokèji gítí wó tacó bà zi yí. ² Kùro o bà bàkà tàkii bà tò ndúúrù gbí tàkii mi ndâ Jùdèyà mà gii dooko gí, ³ ndâ ná'vindi Jézù á Gàliléyà gii 'dè có ji yí máa, «Ya gí Jùdèyà, tacó wàa ndâ mbe tala có mi lo 'ví ñò ta ngba lo ta ndâ nètè mi lo náa wò kú bàkà nó á ká. ⁴ Tacó 'duù ñinó ta go bà dù tí gbolò 'duù á kùro ndâ 'duù tí wó nó bàkà i gbí kóó lá. Káa wò lê má kú bàkà ndâ i tí nó, bàkà ndú mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí.» ⁵ Ndâ ná'vindi Jézù 'dè ña có tí nó ji yí tacó à kpéti káa ndú, ndú ùnje gítí ndâ i tí nó náa Jézù kú bàkà nò lá.

⁶ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «O bà ya ye gí Jùdèyà gí kálásè. Káa à má gítí yo, o 'dáá gí káa o bà ya yo gí Jùdèyà. ⁷ Ndâ 'duù muu to tí nó sogo yo lá. Káa ndú kú sogo ye. Ndú kú sogo ye tacó ye ta o 'dáá gí kú 'dè có ji ndú máa, ndâ kpokèji mi ndú a ndâ vò kpokèji. ⁸ À má éno, yo ya gí bà tì o bà tò ndúúrù gbí tàkii mi ndoo. Ye bà ya gí bà o tí nó wálá, tacó o bà ya ye gí kálásè.» ⁹ Ndâ ná'vindi Jézù gii kaa ya gí Jùdèyà si yí mí Gàliléyà á bindi có tí nó.

¹⁰ Ndâ ná'vindi Jézù mà gii kaa ya gí bà tì o bà tò ndúúrù gbí tàkii mi ndâ Jùdèyà gí, Jézù gii ñjè nó ya gí tàkò ndú ta 'dóó o mi wó náa à gbí muu wó ta kpééti wó. Yí mà gii yee kà, yí gii dù ká gbí kóó. ¹¹ Káa řo ndâ kpo 'duù mi ndâ Jùdèyà ta gbolò o tí nó 'dáá gí ká gí kpokèji tí wó. Ndú mà gii ñò yí lá, ndú gii dù kú 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Yí ngò? Yí kòtí 'di? 'Dakò tí nó ngò?»

¹² Káa ndâ sè mbè 'duù ñindi ndú kú gii 'dè a ngúco ta řè wó. Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú máa, «Yí a tó

'duù!» Ndâ 'bí 'duù máa, «Yí a vò mbe nònòkò muu ndâ 'duù!»¹³ Gbèè 'duù mbe 'dè có ta rẹ wó gí yaà wálá, tacó ndâ 'duù 'dáá gí ta o tí nó kù cì gúku tí ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà.

¹⁴ Ndâ 'duù mâ gii yee gbí jíjí'dí-jìgì'dì sili mì o bà bàkà tàkìi bà tò ndùúrù gí, Jézù gii rì gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, bindi yí gii 'bità bà nibà i ji ndâ 'duù. ¹⁵ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà mâ gii nò yí kù nibà i, nje ndú gii 'dèè gí. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «'Dakò tí nò 'de ọa muu tí nò 'do kòtí 'di, káa yí jé ta 'bí gbèè rì ki tí wó kùro 'bí mbe nibà tàkìi mì ndâ Jùdéyà lá.»

¹⁶ Káa Jézù mâ gii nò ọa bà koro có mì ndú nò, yí gii 'visi có ji ndú máa, «Ye kù nibà me 'dóó có mì ye gbí muu ye lá. Ye kù nì a bà có mì mbe tuu ye.

¹⁷ Go bà bàkà go có mì Mbíri má kuu tí 'duù, yí bà nò ni gí máa, ye kù nì a bà có mì Mbíri.

Káa ye má kù nì a bà 'dóó có mì ye, 'duù tí nò delè bà nò ni gí.

¹⁸ Tacó 'duù má kù nibà a 'dóó có mì wó, à gbí muu wó a có máa, ndâ 'duù 'ví te duù míti yi.

Káa 'duù nínó mbe kù bàkà nèté tacó wàa ndâ 'duù 'ví te ta duù míti mbe tuu yi nó a 'duù jáá, yí delè me mbe 'viya lá.

¹⁹ Mòze dígísèè 'dè có ji yo lá?

Káa 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo mbe kù kpolo tí có mì Mòze kpónó kuu tí ?

À má éno, yo kù paa ta bà zi ye tacó yè?»

²⁰ Káa ndâ 'duù tí nò gii 'visi có ji Jézù máa, «À tí lo a mà! A 'di ká kù jè ta bà zi wò?»

²¹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Ye bàkà káa i gbaànjé, káa nje yo 'dáá gí kpónó 'dèè gítí gí. ²² Mòze dígísèè 'dè có ji yo máa, yo ya ta ndâ 'viì-'dakò gí gbí gàzà ta sili vò-nje ta'ò bindi bà jò ndú. (Gbí có tí nò me éno máa, a Mòze dígísèè ká 'bità bà ya gí gbí gàzà ji ndâ Jùdéyà nò lá; gàzà a cèe ká i mbe 'bità tí gbí o mì ndâ ká gù yo, tí ndâ mbe 'bità bà jò ọa yo tí ndâ Jùdéyà mí muu to tí nò.) Yo kpónó kù waa ndâ 'viì mì yo ta rì bà wotí gbí tàkìi mì yo tí ndâ Jùdéyà náa sili tí nò vò-nje ta'ò náa Mòze 'deke ji yo nò má tè 'vii ta rì bà wotí gbí tàkìi mì yo nò. Káa vò i tí wálá, ²³ tacó nínó a sili tí nó náa Mòze 'deke ji yo, tí sili bà waa ndâ 'viì gbí tàkìi mì yo nó ká nò. À má éno, tàkòcò yo kpónó kù kpolo gítí có bà 'vala kùùkpò 'duù mì ye ta rì bà wotí gbí tàkìi mì ndâ Jùdéyà tacó yè? ²⁴ Yo si bà zeke káa 'duù wàa yo 'ví waa có míti wó nó mí to. Yo waa có ta yúco.»

Muu ndâ 'duù nònòkò tí gítí dúú bàndò bà gí Bìndi-Mbíri gí

²⁵ Ndâ 'bí 'duù Jèrùzàlèmè bà-i-nò gii 'bità bà 'vee 'vé máa, «À nó me 'dakò tí nó náa ndâ kpó 'duù mì ndâ Jùdéyà kù pà bà tí wó tacó bà zi yí nó ká nó lá? ²⁶ Yo nò yí kuu nò, kù 'dè có kùro ndâ 'duù 'dáá gí ta gúku tí wó wálá! À 'ví dù a yúco máa, ndâ kpo 'duù ùnje gí máa, yí a Bìndi-Mbíri? ²⁷ Ndú má 'dè éno, káa ndoo 'dáá gí nò

to tí nó náa yí gí 'do tí nó ni gí nó! Káa 'bí 'duù wúnò bà nò to tí nó náa Bìndi-Mbíri bà gí 'do tí nó ni wálá.»

²⁸ Jézù mâ gii 'di ndâ có tí nó náa ndâ 'duù tí nó kù 'dè gítí wó si yí kù nibà i ji ndâ 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíri nò, yí gii 'visi có ji ndú ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa,

«A yúco máa, yo nò ye ni gí.

À delè a yúco máa, yo nò bàndò bà jò ye ni gí.

À kpétí ká éno,

ye gí me 'do gbí 'dóó có mì ye lá.

A 'duù ká tuu ye.

'Dóó 'duù tí nó mbe tuu ye nò kuu tí ,

káa yo nò yí ni lá.

²⁹ Káa ye nò yí ni gí,

tacó a ye ká gí 'do mì wó.

À delè a yí ká tuu ye.»

³⁰ À gbí muu ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà ta o tí nó a có bà zèè Jézù, káa gbèè 'duù gbí òkò tí ndú mbe gàà 'bí tí wó wálá, tacó o mì wó tè lá.

Jézù 'dè có gítí o bà nje nó mì wó wúnò ('do muu to tí nò)

³¹ Ndâ 'duù nínó mbe ùnje gítí Jézù gí nó ta o tí nó me mbè kuu gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nó. Ndú bà-i-nò gii 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Bìndi-Mbíri má gii wúnò, yí bà bàkà a ndâ 'bí ọa kpo-kpò serè mbe ndii ndâ nínó kpónó náa 'dakò tí nó kù bàkà nó gí?»

³² Ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdéyà mâ gii 'di ọa 'vé tí nó náa ndâ mbe ùnje gítí Jézù kù 'vee gbí ngúco nò kù gii 'vèè cee nje ndâ 'duù me a mbè, ndú gii toko có ta Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndú, bindi ndú gii tuu ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ àsikéri mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíri gí bà zèè Jézù.

³³ Káa Jézù gii 'dè có ji ndú máa,

«Ye bà dù ta yo ká ta làmbu o,

bìndi ye bà gii dele ndi ye ya gí mì 'duù tí nó mbe tuu ye nò.

³⁴ Yo bà gii pà bà tí ye,

káa yo bà 'de ye wálá.

Tacó wotí bà yee tí bàndò tí nó náa ye kù ya gítí nó tí yo wálá.»

³⁵ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà mâ gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Yí tà kù ya gí kòtí 'di, wàa bà 'de ta yí 'ví kpò tí ta ndoo? Yí kù ya a i gí tàkò ndâ 'bí Jùdéyà nínó mbe 'vaaka ta ndi 'bá mì ndâ Ìgírìgì nó, tacó bà nibà i ji ndú? ³⁶ Gbí ọa có mì wó náa yí 'dè éno máa, «Yo bà gii pà bà tí ye, káa yo bà 'de ye wálá, tacó wotí bà yee tí bàndò tí nó náa ye kù gii ya gítí nó tí yo wálá» nó máa yè?»

Pù njáá ta ngo mbe kù 'vala ndâ 'duù kù 'va 'do gbí

³⁷ Ta ndòngbú sili, tí kpóló-kpolo rì mì o bà tò ndùúrù gbí tàkìi mì ndâ Jùdéyà, Jézù gii rò tíyò á kùro ndâ 'duù 'dáá gí, bindi yí gii kò-kò ji ndú, máa,

«'Duù nínó ta go ngo tí wó nó,

si yí 'ví gí gí mì ye,

wàa yí 'ví njù ngo.
³⁸ 'Duù má ùnje gítí ye gî,
 ngo mbe 'vala 'duù bà 'va 'do gbí njembí wó dúú bà
 ya tí ,
 a go có tí nó náa a kuu gbí wáràgà mì Mbírì nò.»
³⁹ Jézù lòkò'òbò có tí nó a i gítí Bèrì-mì-Mbírì tí nó bà
 gii gí gí muu ndâ mbe ùnje gítí có mì wó nò. Bèrì-mì-
 Mbírì ta o tí nó gí gí muu ndú kálásê, tacó Mbírì ta o tí
 nó te Jézù ya tí gí pí jàlàmbà á gbírì kálásê.

Ndâ 'duù fùùmà có gítí Jézù

⁴⁰ Ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbe 'di ndâ có mì
 Jézù náa yí 'dè gbí ndâ sili tí nó náa yí bàkà mí
 Jèrùzàlémè nò gii 'dè có máa, «'Dakò tí nó dú káa mbe
 'dòkò có mì Mbírì tí nó mì Mòze nò!» ⁴¹ Ndâ 'bí 'duù gii
 'dè có máa, «Yí a Bìndi-Mbírì.»
 Bìndi ndâ 'bí 'duù nìndi ndú gii 'vee a 'vé máa, «Bìn-
 di-Mbírì bà gí 'do Gàliléyà ta ña kpokèjì ngàyi? ⁴² À wálá
 cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, Bìndi-Mbírì bà dù
 a 'vii-gù mì Dàvídè tí nó tí gbolò gba mì ndoo tí ndâ
 Jùdéyà díngísèé nó? À delè gii cu mí gbí wáràgà mì Mbírì
 éno máa, àà bà jò yí a i mí gbí mòkòkò bìndi Dàvídè á
 Bètèlèmè?» ⁴³ Có mì ndâ 'duù ta o tí nó gii me a fúú-fu-
 fù gítí Jézù. ⁴⁴ Ndâ 'bí 'duù gii dù ká to nò máa, à zèè yí
 gí. Káa gbèe mbe gaa 'bì tí wó gii dù lá.
⁴⁵ Bà zèè Jézù gii dù káa kpo ndâ 'duù tí nó náa ndâ
 kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà tuu ndú gí bà zèè yí nó gí. Ndú
 bà-i-nò gii dele ndi ndú ya gí mì ndâ mbe tuu ndú, si yí
 mí to. Ndâ kpo 'duù tí nó mbe tuu ndú nò mâ gii 'vee
 ndú máa, «Yo gí ta yí lá tacó yè?» ⁴⁶ Ndâ àsiké'í tí nó gii
 'visi có ji ndâ kpo 'duù tí nó máa, «'Bí 'duù jé mbe 'dè
 có di tàkò 'dakò tí nó wálá.»
⁴⁷ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà bà-i-nò gii 'vee ndâ tú
 mì ndú nò ta sé có máa, «Yí ñòkòkò muu yo delè gí?
⁴⁸ Yo ni rẹ 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ze tí ndâ mbe
 kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà ta ndâ kpo 'duù jé mbe ùn-
 je gítí ndâ có mì wó ji ze, wàa ze 'ví 'di ta tù ze gí!
⁴⁹ Ndâ mbè 'duù tí nó 'di gbí 'bí i gbaànjé 'do tí tàkii mì
 ndoo tí ndâ Jùdéyà lá. Káa sè ñìnò a nìndi ndú ta
 Mbírì!»
⁵⁰ Káa, 'bí 'dakò gbí òkò tí ndâ kpo 'duù mì ndâ
 Jùdéyà ta rẹ wó a Nìkòdémò, tí 'duù mbe ya gí bà 'dè
 nje ta Jézù á tàbèngii sàà kùro gí, gii 'dè có ji sè ndâ ka
 wó kpo 'duù máa, ⁵¹ «À gbí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdéyà
 waa có mítí 'duù si có mì wó mí gbí yí wó lá. À mâ éno,
 ndoo kùtáà bà 'di a kòcò wó má kózò gi.»
⁵² Ndâ ka Nìkòdémò tí ndâ kpo 'duù mâ gii 'di có tí
 nó náa yí 'dè nó, ndú gii 'vee yí máa, «Wò delè gí 'do
 Gàliléyà? Má éno, ya gí bà pà gbí wáràgà gítí tàkii mì
 ndoo tí ndâ Jùdéyà, bìndi wò bà 'de éno máa, 'bí mbe
 'dòkò có mì Mbírì jé mbe gí 'do Gàliléyà nò wálá.»
⁵³ Ndâ 'duù bà-i-nò gii 'vaaka 'do bàndò tí nó ya gí
 'bá mì ndú gí.
8 Jézù gii ta'va nìndi wó ya a i gí pí Gú Mbâ. ² Bìndi
 yí gii gbo'o ta 'bí yé 'do kà ya gí gbí ndùgù 'bá-
 Mbírì. Ndâ 'duù mâ gii kilì me mbè gí, yí gii kí tí wó to,
 bìndi yí gii nibà i ji ndú.

'Bí nì náa a zèè yí ta 'dakò

³ Mâ gii zeke'o, ndâ 'bí mbe 'di gbí-o, ta ndâ 'bí mbe
 kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà, gii yee ta nìndi mì 'bí 'dakò
 náa à zèè yí ta 'dakò-ngbà gí. Ndú gii rò nìndi tí nó mí
 kùro ndâ 'duù 'dáá gí. ⁴ Bìndi ndú gii 'vee Jézù máa,
 «Mbe nibà i, à zèè nìndi tí nó kpátá-kpàtà ta 'dakò. ⁵ Káa
 Mòze 'dè có ji ndoo gbí tàkii mì ndoo éno máa, ndoo
 'ví zì nìndi mbe bàkà ña i tí nó kpónó náa nìndi tí nó bàkà nò
 ta bà 'vaka yí ta díí. Nògí, có mì lo nìndi lo máa yè?»
⁶ Ndâ 'duù tí nó 'vee ña 'vé tí nó ká tacó bà pà nje
 Jézù, máa nje wó má yaaka kpéré'vè gí, wàa ndâ yí 'ví
 'de ta kpokèjì gítí wó.
 Káa Jézù gii biya bà 'visi có ji ndú gí tàkò 'vé tìrì mì
 ndú nò gí. Yí gii mò káa muu wó gí to, bìndi yí gii 'bità
 bà ka i mítí to ta sili 'bì wó. ⁷ Káa ndâ 'duù tí nó gii aan-
 ga muu ndú ká mítí gbèe 'vé mì ndú nò. Go bà 'visi có
 ji ndú mâ gii gí gítí Jézù gí, yí gii te muu wó gí yaà, bìn-
 di yí gii 'visi có ji ndú máa, «'Bí 'duù gbí òkò tí yo jé
 mbe bàkà vò i lá má kuu tí , si yí 'ví co gí kùro, wàa yí
 'ví 'va kpedélé díí mítí nìndi tí nó.» ⁸ Jézù 'dè káa có tí nó ji
 ndú gí, yí káká'i gii mò muu wó gí to, kù cu i mítí to.
⁹ Ndâ 'duù tí nó mbe gí ta nìndi tí nó gí kùro Jézù nò mâ
 gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè ji ndú nò, ndú gii 'bità bà
 'vaaka 'do bà-i-nò gbaànjé-gbaànjé, kpòò yee tí o tí nó
 náa á káa nìndi tí nó náa ndú gí ta yí gí gbí ngbàngà kùro
 Jézù nó ká gii dù ta kpéétí wó kùro Jézù. A ndâ kpo
 'duù ká co gí sè 'dáá kùro má kózò gí, bìndi ndâ 'vii gii
 co gí tàkò ndú.
¹⁰ Jézù mâ gii te muu wó gí yaà, yí gii ñò káa nìndi tí nó
 kù rò tìyò ta kpéétí wó. Bìndi yí gii 'vee nìndi tí nó máa,
 «Ndâ mbe kpì ngbàngà tí lo káa ya gí kòtí 'di, nìndi? 'Bí
 'duù gbí òkò tí ndú mbe waa có mítí lo wálá?»
¹¹ Káa nìndi tí nó gii 'visi có ji Jézù máa, «Gbèe 'duù gbí
 òkò tí ndú mbe waa có mítí ye wálá, kpo 'duù.»
 Káa Jézù gii 'visi có ji nìndi tí nó máa, «À nìkì ma. À má
 éno, ye delè bà waa có mítí lo wálá. Nògí, ya gí, wàa
 wò 'ví bàkà vò i káká'i lá.»

Jézù a ngba'o mì ndâ 'duù

¹² Ta o tí nó Jézù gii 'dè 'bí có ji ndâ 'duù káká'i máa,
 «Ye a ngba'o mì ndâ 'duù.
 'Duù mbe kù ru ndi ye bà nò gbí 'dí'di'o ngé gí wálá.
 Yí bà dù gbí ngba'o ñìnó mbe 'vala yí nò.»
¹³ Ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà mâ gii 'di có
 tí nó náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'visi có ji yí máa, «À káa
 wò ká kù wu gbí tí lo ta kpéétí lo. À má éno, có mì lo nò
 bà dù me yúcó lá!»
¹⁴ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa,
 «Yo 'dè a yúcó máa, ye kù wu gbí tí ye ta kpéétí ye,
 káa kpétí ká éno, ye kù 'dè a yúcó,
 tacó ye ñò bàndò tí nó náa ye gí 'do tí nó ni gí.
 Ye delè gii ñò bàndò tí nó náa ye kù ya gítí nó ni gí.
 Káa yo ñò bàndò tí nó náa ye gí 'do tí nó ni lá.
 Yo delè ñò bàndò tí nó náa ye kù ya gítí nó ni lá.
¹⁵ Yo kù waa có me ta yúcó lá.
 Káa ye me mbe waa có mítí 'duù gbaànjé lá.

¹⁶ Káa, ye má waa có mí tí 'duù,
ye bà waa có ta yú có.
Tacó ye kú waa có me ta kpéé tí ye lá.
Ze kú waa có a i ta Bu ye tí nó tí mbe tuu ye nò.
¹⁷ À cu mí gbí wáràgà gítí tàkìlì mì ndoo tí ndâ Jùdéyà
énó máa,
«Ndâ 'duù só má ùnje gítí gbèe có gî,
gbí éno máa, có tí nó a yú có.»
¹⁸ Ye kú 'dè có gítí miři ye,
káa Bu ye tí nó tí mbe tuu ye nó kuu tàkò ye.»
¹⁹ Káa ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdéyà gii 'vee
Jézù máa, «Bu lo tí nó kòtí 'dí?»
Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji ndú máa,
«Yo nò ye ni lá.
À má éno, yo delè bà nò Bu ye ni wálá.
Yo kùtáa má nò ye ni gî,
yo bà nò Bu ye delè ni gî.»
²⁰ Jézù 'dè ndâ có tí nó ji ndâ 'duù mí bàndò bà kili i-
Mbírì. Káa gbèe 'duù mbe zèè yí ta o tí nó wálá, tacó o
mì wó tè kálásè.

**Bà 'di gbí có gítí Jézù kpò nje ndâ kpo 'duù mì ndâ
Jùdéyà gî**

²¹ Jézù gii 'dè 'bí có ji ndâ 'duù tí nó máa,
«Ye bà gii ya gî.
Yo bà gii pà bà tí ye si bà volo ji yo gî,
káa yo bà 'de ye wálá,
tacó wotí bà ya gítí bàndò tí nó náa ye kú gii ya gítí
nò tí yo wálá.
À má éno, yo bà cì mí gbí ndâ vò i mì yo.»
²² Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà gii 'bità bà koṛo gbí có
tí nó náa Jézù 'dè éno máa, ndú bà 'de wotí bà ya gítí
bàndò tí nó náa yì kú ya gítí wálá nò, máa, «Yí bà zi tí
wó zì-zì? À 'ví dù nò a gbí có tí nó náa yí kú 'dè éno
máa, ndoo bà 'de wotí bà ya gítí bàndò tí nó náa yì kú
gii ya gítí nó wálá nò ká nò?»
²³ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa,
«'Bè gbí òkò tí ndoo ta ndoo a nìno:
'bá mì yo a i muu to tí nò,
káa 'bá mì ye a i gbírì.
Rèngbó yo a i muu to tí nò,
káa rèngbó ye me i muu to tí nò lá.
²⁴ Yo bà cì mí gbí ndâ vò i mì yo.
Yo má ùnje éno máa,
Ye a Ye tí nó tí Ye nó, lá,
yo bà cì mí gbí ndâ vò i mì yo.»
²⁵ Káa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà gii 'vee Jézù máa,
«Wò a Wò tí 'dí?»
Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa,
«Ye 'dè ji yo sàà kùṛo gî.
²⁶ Ndâ có gbí muu ye tacó bà 'dè ji yo go mbílì gbí
cikaà.
Ndâ i nìno náa ye biya 'do mì yo gî nó delè me ndâ i
bà 'deke cee lá.
Káa 'duù tí nó tí mbe tuu ye nó a 'duù nìno tí mbe 'dè
yú có;
tacó éno, ye kú 'dè ji yo muu to tí nó káa ndâ có nìno
náa ye 'di 'do mì wó nò.»

²⁷ Bà 'di gbí éno máa Jézù kú 'dè có ji ndâ yì a i gítí
Mbírì nò gii kpò ndâ 'duù tí nó gî. ²⁸ Tacó éno, Jézù gii
'dè có ji ndú máa,
«Yo kpónó nò ye ni lá.
Yo má te 'Viì-mì-'Dakò gí yaà kòzò gî,
yo bà gii nò ni éno máa, Ye a Yí.
À delè nò bà gii dù a o bà nò mì yo ni éno máa,
ye kú bàkà i me ta muu ye lá;
ye kú nì káa bà có nìno náa ye 'di 'do mì Bu ye.
²⁹ Delè 'duù tí nó mbe tuu ye nó kuu ta ye;
yí si ye ta kpéé tí ye lá,
tacó ye ta o 'dáa gî kú bàkà káa i nìno mbe kú pe-
teke tàkòcò wó nò.»

Cè bà bàkà i mì ndâ 'viì mì Àbìráámò

³⁰ Ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ mbe 'di có mì
Jézù nò gii ùnje gítí ndâ có mì wó gî.
³¹ Jézù bà-i-nò gii 'dè có ji ndâ Jùdéyà nìno mbe ùnje
gítí có mì wó gî nó máa,
«Yo kpolo tí ndâ có mì ye kácá-kácá,
tacó wàa yo 'ví dù tí tí ndâ cèe mbe tala có mì ye
dúú bà ya tí .
³² Yo bà dù tí ndâ mbe nò yú có ni gî.
Bindi yú có bà gii njaanga wú 'do tí miři yo gî.»
³³ Káa ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ Jùdéyà tí nó gii
waa gbí có mì Jézù nò ta bà 'vee yí máa, «Ze a ndâ 'viì-
gù Àbìráámò. Ze jé dù tí ndâ bòò mì ndâ 'bí 'duù sàà
kùṛo lá. À má éno, gbí có mì lo náa wò 'dè éno máa,
«Á bà njaanga wú 'do tí miři yo» nò máa yè?»
³⁴ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa,
«Ye kú 'dè ji yo a cèe yú có máa,
'duù mbe bàkà vò i gî, gbí éno máa,
vò i ga wú mítí miři wó gî.
³⁵ Káa bòò dù tí 'bá ngbé lá.
A 'viì-'bá ká kú dù tí 'bá ngbé.
³⁶ Káa 'viì mì mbe 'bá má njaanga wú mì vò i 'do tí
miři lo gî,
wò bà dù tí bòò mí vò i káká'i wálá.
³⁷ Ye nò ni gî máa,
yo a ndâ 'viì-gù mì Àbìráámò,
káa ta ndâ nja nìno 'dáa gî,
go bà zi ye kuu tí yo,
tacó ndâ có tí nó 'dáa náa ye kú 'dè nó ya gí gbí muu
yo gbaànjé lá.
³⁸ À má gítí bà miři ye,
ye kú 'dè có ká gítí ndâ i nìno náa ye nò 'do mì Bu ye
nò.
Káa yo, yo kú bàkà káa ndâ i nìno náa yo nò 'do mì bu
yo nó delè.»
³⁹ Ndâ 'duù tí nó bà-i-nò gii 'visì có ji Jézù máa, «Bu ze
a Àbìráámò.»
Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa,
«Yo kú bàkà tí yo máa,
yo a ndâ 'viì mì Àbìráámò,
káa, yo kùtáa dú má káa ndâ 'viì mì Àbìráámò go có
tí nó gbí nje yo nò,
yo bà mèlè ndi Àbìráámò gî.»

⁴⁰⁻⁴¹ Káa, yo kpónó kù pà kpokèjì tacó bà zi ye tí mbe kù 'dè yúcó tí nó náa ye 'di 'do mì Mbírì nó jì yo.

Yo je nò a ña i bindi 'bí ña bu yo, tacó Àbiráámò dígísèé me mbe me ña ndâ vò i tí nò kpónó náa yo kù me nò lá.»

Ndâ 'duù tí nò gii 'visì có jì Jézù máa, «Ze me ndâ 'viì-ngbà lá. Bu ze ká gbaànjé, tí Mbírì.»

⁴² Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «Mbírì kùtàá má dú káa bu yo, yo bà zè ye ñikì gí, tacó ye gí 'do mì Mbírì.

Ye gí dú 'do mì Mbírì.

Ñìnó a ye ká nò.

Ye gí me ta muu ye lá.

À tuu ye túú-tuu.

A Mbírì ká tuu ye.

⁴³ Yo 'di gbí có tí nó náa ye 'dè nó lá tacó yè?

Yo 'di gbí có tí nó lá, tacó kòcò ye gbí tú yo go mòngò gbí tú bô.

⁴⁴ Bu yo a Gba-vò-i.

Tacó ènò, à ñikì tí yo a bà bàkà i ñìnó ta gó tí bu yo nò.

Nèté mì wó a bà zi ku 'do sàà.

Nèté mì wó jé táánò ta yúcó wálá.

Tacó yúcó mì wó jé wálá.

Yí má kù 'dè 'véřè,

yí kù bàkà nò a i gbí kù wó, tacó yí a mbe 'véřè, tí bu 'véřè.

⁴⁵ Káa à má gítí ye,

ye a mbe 'dè yúcó.

Ñìnò a ñeřè có tí nó náa

yo ù ta ñe gítí ye lá nò ká nò.

⁴⁶ A 'di 'do gbí òkò tí yo ká bà tú 'bì wó gí yaà, máa,

yí jé zè ye ta vò i gí?

Káa ye má kù 'dè a yúcó,

yo ù ñe gítí ye lá tacó yè?

⁴⁷ 'Duù má a 'viì mì Mbírì,

yí kù 'di káa có mì Mbírì,

káa yo má biya bà 'di có mì Mbírì gí, à ká dú,

tacó yo me ndâ 'viì mì Mbírì lá.»

Ndâ Jùdèyà 'dè vò có gítí Jézù

⁴⁸ Ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii 'dè có jì Jézù máa, «Cè bà i mì lo go cè bà i mì ndâ 'duù Sàmáriyà nò! A má ká gbí muu lo. A kponje ká ñe lo gítí có tí nó náa ze 'dè nò?»

⁴⁹ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,

«Ye me mbe má lá,

ye kù tègàřà a Bu ye.

Káa à tí yo a go bà volo řè ye.

⁵⁰ Ye kù pà me bà wu gbí ye lá.

Có gítí bà wu gbí ye nò a nèté mì 'bí 'duù tí cèe mbe waa có.

⁵¹ Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó máa,

'duù mbe kpolo tí ndâ có mì ye bà cì wálá.»

⁵² Ndâ Jùdèyà gbí ñìnò gii 'visì có jì Jézù máa, «Ze

kpónó ñò ni ngbářangà'i gí máa, a gbí muu lo a i.

Àbiráámò cì gí. Ku delè zi ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì

léé gí. Káa àà gii dù nó a wò ká gii 'dè có máa, 'duù

mbe 'di có mì lo bà 'di pó ku wálá. ⁵³ Wò me gbolò ndii bu ze tí Àbiráámò mbe cì gí nó gí? Ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì delè 'dáá gí zò to gí. Wò kù bàkà tí lo tí 'di kpónó?»

⁵⁴ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,

«Ye kùtàá má kù wu a gbí tí ye ta kpéétí ye,

gbí bà wu gbí tí ye bà dù wálá.

Káa a Bu ye tí nó náa yo kù 'dè có máa,

yí a Mbírì mì yo nó,

ká kù wu gbí ye.

⁵⁵ Yo ñò yí ni lá,

káa ye ñò yí ni gí.

Ye má 'dè có máa, ye ñò yí ni lá,

ye bà dù tí mbe 'véřè a go yo mbe kù 'dè có máa,

yo ñò yí ni gí,

káa yo ñò yí ni lá.

Ye ñò yí ni gí.

Ye delè kù kpolo tí có mì wó.

⁵⁶ Bu yo Àbiráámò dígísèé kù dù ta líkí'o tí wó máa,

yí bà ñò o bà gí ye.

Yí gii ñò ye gí,

bindi tàkòcò wó gii peteke gí.»

⁵⁷ Káa ndâ 'duù tí nò gii 'visì có jì Jézù máa, «Ndoò tí

lo yee gbí zì 'duù-só-ñe muu 'bì lá. Wò delè jé ñò

Àbiráámò lá.»

⁵⁸ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,

«Ye kù 'dè jì yo a cèe yúcó máa,

kùřo o bà jò Àbiráámò táánò,

ye kuu tí .»

⁵⁹ Ndâ 'duù tí nò má gii 'di ña có tí nó náa Jézù 'dè jì

ndú nò, ndú gii tuřu díí tacó bà 'vaka ta yí. Káa Jézù gii

ñònòkò tí wó 'do tí ndú mí gbí òkò tí ndâ 'duù, yee tí o

tí nó náa yí gii ndo 'do gbí ndùgù 'bá-Mbírì gí.

Jézù ñjaanga řo 'bí 'dakò ta ři bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà

9 Si Jézù kù gii ndii ta nó, yí gii ñò 'bí 'dakò náa à jò yí ta sú řo 'do gbí yí. ² Ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii 'vee yí máa, «Ndeřè bà jò 'dakò tí nó ta sú řo kpónó 'ví dù 'do tí 'di, Mbe ñibà i? À 'ví dù 'do gbí 'dóó vò i mì wó wèè, 'do gbí vò i mì ndâ bu wó ta nawu wó?»

³ Káa Jézù gii 'visì có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «À me 'do gbí có mì wó lá. À delè gii dù me 'do gbí có mì ndâ mbe jò yí lá. À jò yí ènò tacó wàa ndâ 'duù 'ví ñò ta Mbírì ni tí mbe wotí.

⁴ Ndoò bà bàkà ndâ nèté mì 'duù tí nó mbe tuu ye nò ká kpónó si o bèè lá nò,

tacó 'dí'di'o kèjì,

káa 'duù mbe bàkà nèté gbaànjé gbí 'dí'di'o wálá.

⁵ Ye a ngba'o mì ndâ 'duù ta o tí nó

náa ye kpónó kuu muu to tí nó nò.»

⁶ Bindi bà 'dè có tí nó mì Jézù jì ndâ mbe tala có mì

wó, Jézù gii cù ngo cù mí tí to, bindi yí gii meřeke ta tú,

bindi yí gii tořo mí tí ndâ řo mbe sú řo tí nó sósò'ò gí.

⁷ Bindi yí gii 'dè có jì mbe sú řo tí nó máa, «Ya gí bà ca-

ka gbí řo lo ta ngo gbí Dùúgú Silòwámù.» (Gbí řè tí nó

tí Silòwámù nò máa, à tuu yí túú-tuu.)

Mbe sú ọ́o tí nò mà gii bàkà go có tí nò náa Jézù 'dè jì yí nò, yí gii dele 'do bàndò bà caka gbí ọ́o wó tí cèè 'duù ta ndâ ọ́o wó sósò'ò kù zeke'o ngbàrángà'i.

⁸ Ndâ 'duù nínó ta ndâ 'bá mì ndú dè-dè ta ndú nó, ta ndâ 'bí 'duù nínó mbe nò yí sàà kù yù i gbí sú ọ́o gí nó mà gii nò yí, ndú gii 'bità bà 'vee 'vé, máa, «À nó go 'dakò tí nó táánò tí mbe sú ọ́o mbe kù yù i á to kàzò nó le! Káa a yè ká gii njaanga ọ́o wó nínó?» ⁹ Ndú bà-i-nò gii 'deeke kponje á gbí òkò tí ndú á ta kpéetí ndú gí. Ndâ 'bí 'duù máa, «A yí!» Ndâ 'bí ka ndú máa, «À me yí lá! A 'bí 'duù mbe je cè kózò tí wó.» Káa 'dakò tí nó gii 'visì có jì ndú máa, «Nínó a ye tí 'dakò tí nó.»

¹⁰ Ndâ 'duù tí nó bà-i-nò gii 'vee yí máa, «A yè ká njaanga ọ́o lo?»

¹¹ Káa 'dakò tí nó gii 'visì có jì ndú máa, «A 'bí 'dakò ta rẹ wó a Jézù ká nònòkò tú, bindi yí gii toṛo mítí ndâ ọ́o ye sósò'ò gí. Bindi yí gii 'dè có jì ye máa, ye ya gí bà caka gbí ọ́o ye ta ngo tí Dúúgú Silówámù. Ye mà gii bàkà go có mì wó nò, ndâ ọ́o ye gii njaanga tí gí.»

¹² Ndâ 'duù tí nó gii 'vee 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ọ́o wó nó máa, «'Dakò tí nó mbe njaanga ọ́o lo nò kpónó ngò?»

Káa 'dakò tí nó gii 'visì có jì ndú máa, «Ye nò bà tí wó lá.»

Ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà 'viiki gbí kpokèjì bà njaanga ọ́o 'dakò tí nó mì Jézù

¹³ Ndâ 'duù gii je 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ọ́o wó nó ya tí gí kùro ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà.

¹⁴ Rì tí nó náa Jézù mereke ta tú, bindi yí gii njaanga ta ro 'dakò tí nó nò a rì bà wotí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà.

¹⁵ Tacó éndò, ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà gii 'vee ndi gbí nje 'dakò tí nó káká'i a gítí nja kpokèjì bà njaanga ọ́o wó mì Jézù. Káa 'dakò tí nó gii 'visì có jì ndú máa, «Yí toṛo káa tú mítí ndâ ọ́o ye sósò'ò gí. Ye mà gii caka tú tí nó, ndâ ọ́o ye gii njaanga tí gí.»

¹⁶ Có tí nó náa 'dakò tí nó 'dè jì ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà nò gii nònòkò muu ndú gí. Tacó éndò, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii 'visì có jì yí máa, «'Dakò tí nó mbe bàkà nja i tí nó bà dù me 'duù nínó mbe gí 'do mì Mbíri nó lá, tacó yí kù gbètèkè rì bà wotí gbí tàkìlì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà.» Káa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii loko kù 'vee ndâ 'bí ka ndú nínó mbe 'dè có éno máa 'duù tí nó a mbe bàkà vò i nó, máa, «Mbe bàkà vò i bà bàkà ndâ kpo-kpò serè go nja nínó kpónó nó ta nja kpokèjì ngàyi?» ¹⁷ Tacó éndò, ndú gii tẹ ndi tí ndú gii 'vee yí káká'i máa, «Yí 'vala wò 'do gbí sú ọ́o gí. À má éndò, 'dóó có mì lo gítí wó máa yè?»

Káa 'dakò tí nó gii 'visì có jì ndú máa, «Ye koṛo có máa, 'dakò tí nó a mbe 'dòkò có mì Mbíri.»

¹⁸ Ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii me a kpiiki-kpiiki gítí bà ùnje máa, 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ndâ ọ́o wó nó táánò dú káa yúco mbe sú ọ́o. Tacó éndò, ndú gii tuu tú gí tàkò ndâ bu wó ta nawu wó. ¹⁹ Ndâ bu 'dakò tí nó ta nawu wó mà gii gí gí, ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gii 'vee ndú máa, «À dú nó káa 'viì mì yo ká nó? Yo máa, àá táánò jò yí ta sú ọ́o 'do gbí yí, káa yí kpónó kù zeke'o ée?»

²⁰ Káa ndâ bu 'dakò tí nó gii 'visì có jì ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà máa, «Ze nò ni gí, máa, yí a 'viì mì ze. Ze delè gii nò ni gí, máa, yí táánò tẹ ta sú ọ́o 'do gbí yí nawu wó. ²¹ Káa ze nò nja i tí nó mbe njaanga ọ́o wó nó ni lá. Ze delè nò 'duù tí nó mbe je yeè jì yí nó ni ká lá. Nje wó kuu tí wó. Yí me dó 'viì lá. À má éndò, yo tẹ'è tí wó, wàa yo 'ví 'vee yí, wàa yí 'ví túbà dúú kpokèjì nja i tí nó mbe 'de yí nó jì yo.»

²² Ndâ bu 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ọ́o wó nó 'dè nja có tí nó jì ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà tacó à tí ndú a gúku. Tacó ndú nò ni gí máa, ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà ẹre nje có mì ndú sàà gí máa, 'duù má ùnje éno máa, Jézù a Bindi-Mbíri gí, 'duù tí nó 'ví 'dò kò wó mí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri káká'i lá.

²³ Nínò a gbí nderè có tí nó náa ndâ bu 'dakò tí nó gii tooko ta có tí nó 'do muu ndú gí muu wó máa, «Yí me dó 'viì lá. Yo 'vee yí,» nò ká nò.

²⁴ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà mà gii 'di kòcò ndâ bu 'dakò tí nó náa Jézù 'vala yí 'do gbí sú ọ́o nó cee gí, ndú gii tuu tú gí tàkò 'dakò tí nó káká'i. Yí mà gii gí gí, ndú gii 'dè có jì yí máa, «'Dè yúco mì lo kùro Mbíri. Tacó à má gítí ze, ze nò ni gí máa, 'dakò tí nó náa wò 'dè có máa, a yí ká njaanga ọ́o lo nò, a mbe bèè ọ́o Mbíri.»

²⁵ Káa 'dakò tí nó gii 'visì có jì ndú máa, «Yí má a mbe bèè ọ́o Mbíri, ye nò bà nínò lá. I nínó náa ye nò ni gí cu-ki nó káa nínó máa, ye táánò a mbe sú ọ́o, káa ye kpónó kù zeke'o.»

²⁶ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gii 'vee yí máa, «Yí táánò bàkà mítí ndâ ọ́o lo nò a nja yeè yè, náa ndú gii njaanga ta tí nó?»

²⁷ Káa 'dakò tí nó gii 'visì có jì ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà máa, «Ye 'dè có tí nó jì yo á kùtáà sàà gí, káa yo sè tú yo lá. Nògí, yo kpónó kù 'vee ndi gbí nje ye máa, ye 'ví 'dè jì yo a nja có yè káká'i? À tí yo a go bà dù tí ndâ mbe tala có mì wó delè?»

²⁸ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii 'bità bà no nje ndú gítí 'dakò tí nó ta nja có tí nó náa yí 'dè jì ndú nó. Bindi ndú gii 'visì có jì yí máa, «Go bà dù tí 'duù mì wó má tí lo, mbe tii wò wálá. Káa à má gítí ze, ze a ndâ 'duù mì Mòze. ²⁹ Ze nò ni gí máa, Mbíri dígísèè 'dè có a i jì Mòze. Káa à má gítí 'dakò tí nó á mì lo nò, ze nò bàndò tí nó náa yí gí 'do tí nó ni lá.»

³⁰ Káa 'dakò tí nó gii 'visì có jì ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà máa, «A có serè! Yí njaanga ọ́o ye gí, káa yo nò bàndò tí nó náa yí gí 'do tí nó ni lá! ³¹ Ndoò nò ni gí máa, Mbíri sè tú wó gítí ndâ có mì ndâ mbe bàkà vò i lá, yí kù sè tú wó a i gítí ndâ có mì ndâ 'duù nínó mbe kù bàkà i jì yí, tí ndâ mbe bàkà go có mì wó tí Mbíri nò.

³² 'Do tí bà 'bità bà suu to tí nó, 'bí 'duù mbe 'di có jé éno máa, 'bí 'duù njaanga ọ́o 'bí 'duù nínó náa à jò yí ta sú ọ́o 'do gbí yí gí nò wálá. ³³ Káa 'dakò tí nó mbe njaanga ọ́o ye nò má gí me 'do mì Mbíri lá, yí kùtáà bà 'de wotí bà bàkà i gbaànjé wálá.»

³⁴ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà mà gii 'di có tí nó náa 'dakò tí nó 'dè jì ndú nó, ndú gii mòkò yí 'do kùro ndú, ta bà ñonoko yí máa, «À jò wò cùmúú mí gbí vò i, káa wò kù gii bàkà tí lo tí mbe nibà có mì Mbíri jì ze?»

Bà dù tí mbe sù ọ́ á kùro Mbířì

³⁵ Jézù mà gii 'de 'dakò tí nò náa yí njaanga ọ́ wó nò bìnđì bà 'di có bà mòkò yí mì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà 'do kùro ndú, Jézù gii 'vee yí máa, «Wò ùnje gítí 'Vii-mì-'Dakò ta njembí lo gbaànjé gí?»

³⁶ Káa 'dakò tí nò gii 'vee Jézù máa, «'Duù tí nò ta rẹ́ wó a 'Vii-mì-'Dakò nò a 'di? Tùbà tí wó jì ye kùro, má kózò gí, ye 'ví ù ta nje gítí wó, kpo 'duù.»

³⁷ Jézù bà-i-nò gii 'visì có jì 'dakò tí nò máa, «Wò kù zeke 'duù tí nò ta rẹ́ wó a 'Vii-mì-'Dakò nò ta ọ́ lo. À delè kpónó a yí ká kù 'dè có jì wò nò.»

³⁸ 'Dakò tí nò mà gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè jì yí nò, yí gii ìřì ta muungbó wó ya gí bà kaa to á kùro Jézù ta 'bí wó, bìnđì yí gii 'dè có jì Jézù máa, «Ye ùnje gí, Mbe tí ye.»

³⁹ Káa Jézù gii 'visì có jì 'dakò tí nò, náa yí njaanga ọ́ wó nò, máa,

«Ye gí gí muu to tí nó tacó wàa ndá mbe sù ọ́ 'ví zeke'o,

wàa ọ́ ndá mbe ọ́ 'ví yoo gí.»

⁴⁰ Ndá mbe kpolo tí tàkì mì ndá Jùdèyà ñinó mbe dù 'dè á rẹgbà tí Jézù ta o tí nò mà gii 'di có tí nò náa yí 'dè nò, ndú gii 'vee yí máa, «Ze delè ngbá káa ndá mbe sù ọ́?»

⁴¹ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,

«Yo kùtàá má a ndá mbe sù ọ́,

vò i mì yo bà dù wálá.

Káa yo kù bàkà tí yo tí ndá mbe ọ́,

à má éno, yo rọ́ tìyò nje ndá vò i mì yo.»

Jézù lòkò'bò có gítí ọ́ 'duù ñinó mbe 'vii tí mbe kpolo tí ndá i-kó-ko

10 Jézù gii lòkò'bò có jì ndá 'duù máa, «Mbe 'vii ndùgù tacó bà ọ́ gí tà'i mì ndá i-kó-ko a mbe ng-bà tí mbe kùmùkù i mì ndá 'duù. ² Káa, mbe ọ́ gí tà'i có tí nje kèjì ndùgù a cèe mbe kpolo tí ndá i-kó-ko. ³ Mbe kpolo tí nje kèjì ndùgù mì ndá i-kó-ko kù njaanga nje kèjì jì yí. Ndá i-kó-ko delè 'di kòcò wó ni gí. Yí kù tè'é tí ndá 'dóó i-kó-ko mì wó 'do gbí òkò tí ndá ñinđì ndá 'bí 'duù ta rẹ́ ndú, tacó bà gbà ndú gí sè. ⁴ Yí má njaanga ndá i-kó-ko 'do gbí ndùgù gí, yí kù tè kùro ndú, bìnđì ndú kù řu ndi wó, tacó ndú 'di kòcò wó ni gí. ⁵ Káa ndá i-kó-ko bà 'vaaka 'do tí vò 'duù ñinó náa ndú ñò yí ni lá nó gí. Ndú jé gítí bà řu ndi wó wálá, tacó ndú ñò yí ni lá, ndú delè 'di kòcò wó ni ká lá.»

⁶ Jézù lòkò'bò có tí nò jì ndá 'duù, káa, 'bí 'duù gbaànjé mbe 'di gbí wálá.

⁷ Tacó éno, Jézù gii 'dè có jì ndú ngbárángà'i éno máa,

«Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó máa,

ye a nje kèjì ndùgù mì ndá i-kó-ko.

⁸ Ndá 'bí 'duù ñinó 'dáá gí táánò mbe gí gí mì yo kùro bà gí ye nó a ndá mbe ngbà,

tí ndá mbe kùmùkù i mì ndá 'duù;

tacó éno, ndá i-kó-ko sè tù tí ndú lá.

⁹ Káa, ye a nje kèjì ndùgù.

I-kó-ko má ọ́ gí tà'i có a i mì ye,

i-kó-ko tí nò 'vala gí.

Yí bà ọ́ gí tà'i ta gbí dii wó ngbárángà'i,

yí bà có gí sè ta dii wó ngbárángà'i,

yí delè bà 'de i-zó-zò gí.

¹⁰ Mbe ngbà gí ñinđì wó cuki ká gítí nèté bà ngbà i,

ta bà ziki ndá i-kó-ko,

ta bà mèèkè'i tí ndú.

Káa ye gí a i tacó wàa ndú 'ví 'de ta 'wálá,

wàa ndú 'ví 'vala pètèkèè go dó kpá ta bèm̀bílì.

¹¹ Ye a tó mbe kpolo tí ndá i-kó-ko.

Tó mbe kpolo tí ndá i-kó-ko a ọ́ mbe kpolo tí ndá i-

kó-ko ñinó mbe kù cì á muu ndá i-kó-ko mì wó nò.

¹² 'Duù ñinó mbe kù kpolo tí ndá i-kó-ko mì 'bí ka wó

ká tacó bà pà yè tí wó cuki nó ká kù ì ngèlè jee ndá i-kó-ko jì kàzà.

Yí má ñò sílì tí kàzà ngé gí,

yí kù ì ngèlè si tàmuu ndá i-kó-ko jì kàzà kù zèè ndú,

delè kù ñè gbí ndú jááká-jaaka ta gbí jìlì.

¹³ Yí kù ì ngèlè jee ndá i-kó-ko jì kàzà tacó yí kù gbà

ndú ká tacó bà pà yè tí wó cuki,

nèté mì wó ta ndú wálá.

¹⁴ Káa ye a tó mbe kpolo tí ndá i-kó-ko.

Ye ñò ndá i-kó-ko mì ye ni gí,

ndá i-kó-ko mì ye delè ñò ye ni gí.

¹⁵ Ze ñò tí ze ni ta ndá i-kó-ko mì ye,

ká go bà ñò tí ze ni ta Bu ye.

Ye delè gbì gbí njembí ye gítí ku muu ndú gí.

¹⁶ Ndá 'bí i-kó-ko mì ye kuu tí,

náa ndú kpónó kù dù me ta ndá ñinó ta 'bá muu

ndú nó lá.

Káa kózò tí ye bà gí ta ndú gítí ndá 'bí ka ndú,

ndú delè 'ví 'di kòcò ye,

wàa ndú 'ví dù 'dáá bà gbèe to,

tacó wàa ye tí mbe kpolo tí ndú 'ví dù káa gbèe 'duù.

¹⁷ Bu ye kù dù ta go ye tí wó,

tacó ye ùnje gítí bà cì ye,

wàa ye 'ví 'vala ndi ye káká'i nò gí.

¹⁸ À me 'duù ká kù zì ye lá.

À káa ye ká ùnje gítí bà cì ye 'do gbí 'dóó có mì ye gbí muu ye.

Bu ye je wotí bà cì ye go có mì ye gbí muu ye nò jì ye gí.

Yí delè gii je wotí bà 'vala ndi ye á 'do gbí ku jì ye gí.»

¹⁹ Có tí nò náa Jézù 'dè nò gii bàkà a 'bè mí gbí òkò tí ndá Jùdèyà. ²⁰ Ndá 'duù me mbè gbí òkò tí ndú gii 'dè có jì ndá 'bí ka ndú máa, «Gbí nderè bà sè tù ndá 'duù tí ndá có mì wó wálá. A i ká gbí muu wó! Yì a mbe mà!»

²¹ Káa, ndá 'bí 'duù ñinđì ndú gii 'visì có gí tàkò có mì ndá ka ndú nò máa, «Ndá có mì wó me go ndá có mì 'duù ñinó ta i ká gbí muu wó nó lá. 'Duù ñinó ta i ká gbí muu wó nó bà njaanga ọ́ mbe sù ọ́ ta ọ́ kpokèjì ngàyi?»

Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà bè Jézù gí

²² À ta o tí nò Jèrùzàlémè a o bà kùyà dèrè mítí 'bá-Mbířì. O tí nò gí gbí pì mì cò'o, ²³ tacó éno, Jézù gii dù kù wùkù to á tà 'bí i náa à bì yà'baà éno mí gbí ndùgù

'bá-Mbíri, náa ndá 'duù kú ni mítí a Tàzo-mì-Sólómòni tí gbolò gbà mi ndá Jùdèyà. ²⁴ Ndá Jùdèyà mà gii hò yí, ndú gii tí yí jèlè 'dee gí. Bìndi ndú gii 'vee yí máa, «Wò bà si ze kú kojo có sàkàmàà ènò yee tí ɲa o ngayi? Wò má a Bìndi-Mbíri, 'dè ji ze ngbàrangà'i!»

²⁵ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa,
«Ye 'dè có tí nò ji yo sàà gí,
káa a yo ká biya bà 'di gí.
Ndá seṛè tí nó náa ye kú bàkà ta wotí mi Bu ye nó kú túbà ji yo máa,

ndá có mi ye a ndá yúco;
²⁶ káa, yo biya bà ùnje gítí ye gí,
tacó yo me ndá i-kó-ko mi ye lá.

²⁷ Ndá i-kó-ko mi ye 'di kòcò ye ni gí.
Tacó ènò, ndú kú ɾu ndi ye.
Ze hò tí ze ta ndú ni gí.

²⁸ Gbèe i-kó-ko mi ye bà gíri wálá,
tacó ye je yeè-'válá ɲinò mbe cee lá nó ji ndú gí.
Mbe kaa ndú 'do tí ye ta wotí wálá,

²⁹ tacó 'bí 'duù ta wotí tí wó mbe 'vii ta Bu ye tí nó tí mbe kaa ndú ji ye nó wálá.

À má ènò, 'bí 'duù mbe ɾa ndú tí ɾíngbá 'do 'bì Bu ye wálá.

³⁰ Ze ta Bu ye a ndá gbèe 'duù.»
³¹ Ndá Jùdèyà mà gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè éno máa, «Ze ta Bu ye a ndá gbèe 'duù» nò, ndú gii tuɾu díí tacó bà 'vaka ta yí.

³² Káa Jézù gii 'vee ndú máa, «Ye túbà ndá tó i mbe gi 'do mi Bu ye ji yo me mbè. À má ènò, yo kpónó kaa díí tacó bà 'vaka ta ye nò a i tacó ngayi á 'do gbí òkò tí ndú?»

³³ Káa ndá Jùdèyà gii 'visi có ji yí máa, «Ze kú tuɾu díí tacó bà 'vaka ta wò me tacó bà bàkà ndá tó i mi lo a go có tí nó gbí nje lo nò lá. Ze bà 'vaka wò a i tacó bà 'dè zu có gítí Mbíri. Wò a 'duù, ta ndá sili 'bì lo vô ká go ndá ɲindi ze, káa wò kú bàkà tí lo tí Mbíri ta wotí!»

³⁴ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa,
«'Bí có kuu gbí wáràgà mi Mbíri éno máa,
Mbíri máa, «Yo a ndá mbíri.»

³⁵ Káa 'verè jé gbí wáràgà mi Mbíri wálá.
Nògí, Mbíri ni «mbíri» mítí ndá 'duù tí nó náa yí tí Mbíri 'dè có mi wó ji ndú nó gí.

³⁶ Káa, à má gítí bà miɾi ye,
a Bu ye ká cu 'bì wó mítí ye tí 'dóo ɲinó mi wó,
bìndi yí gii tuu ye gí muu to tí nò.

À má ènò, bà 'dè có mi ye éno máa,
ye a 'Vii-mì-Mbíri,
gii 'visi tí gbí tù yo tí bà go Mbíri ta ɲa kpokèji ngayi?

³⁷ Ye má kú bàkà me ndá nètè mi Bu ye lá,
gbí nderè bà ùnje mi yo gítí ye wálá.

³⁸ Ye kú bàkà a ndá nètè mi Bu ye,
káa go bà ùnje gítí ye kpèti má sàà tí yo wálá,
yo kùtáá bà ù vòò nje gítí ndá nètè tí nó náa ye kú bàkà ndú nò,

bìndi yo bà hò ni gí máa,
ze ta Bu ye a ndá gbèe 'duù.»

³⁹ À gbí muu ndá Jùdèyà ta o tí nó a có bà zèè Jézù,
káa yí gii fa 'do tí ndú gí.

Ndá mbe kaa ya gí mi Jézù á yi Jòròdàniyà ùnje gítí wó

⁴⁰ Jézù gii dele ndi wó káká'i ya gí tito Jòròdàniyà, á gítí wúngbó to tí nó náa Jòvànì táánò sàà dù tí kú caka tí ndá 'duù nò. ⁴¹ Ndá 'duù me mbè gii kaa ya gí mi wó kà. Ndá mbe kaa ya gí mi wó nò gii ùlù yí máa, «Jòvànì táánò jé bàkà ndá seṛè lá, káa ndá có mi wó táánò náa yí 'dè gítí 'dakò tí nó 'dáá káa yúco.» ⁴² Tacó ènò, ndá 'duù 'do gbí òkò tí ndú me mbè gii ùnje gítí Jézù ta njembí ndú gí.

Bà cì Lázàrò

11 Ta o tí nó si Jézù kuu tito Jòròdàniyà nò, nò'o gii bàkà 'bí 'dakò tí tó kómbe Jézù ta ɾè wó a Lázàrò, tí nàmi ndá Máraà ta Màriyà, ta 'bá mi ndú gbí gbata Bètàniyà. (² ɲinò a Màriyà tí nó táánò mbe gii yee pó bàà mítí kò Mbe tí ndoo, bìndi yí gii gbètèkè cee tí ta se muu wó nò.) ³ Ndá nàmi Lázàrò bà-i-nò gii tuu 'duù ta có nò'o tí wó ya tí ji Jézù máa, «Kpóló-kpolo tó 'duù mi lo kàà ta nò'o tí wó, Mbe tí ze.»

⁴ Jézù mà gii 'di có tí nó, yí gii 'visi có máa, «Nò'o tí nó bà zi yí wálá. Nò'o tí nó tí wó nò bà dù tí i mbe si ndá 'duù 'ví ùlù Mbíri. Nò'o tí nó delè ká bà si ndá 'duù 'ví wu gbí 'Vii-mì-'Dakò.»

⁵ Ndá Máraà ta Màriyà gii je nàmi ndú Lázàrò a ndá tó 'duù mi Jézù. ⁶ Káa ta ndá ɲa ɲinò 'dáá gí, Jézù gii bàkà a sili só á bìndi bà 'di có nò'o tí Lázàrò mi wó má kòzò gí, ⁷ yí bà gii 'dè có ji ndá mbe tala có mi wó máa, «Ndoò dele ndi ndoo ya gí Jùdèyà.»

⁸ Káa ndá mbe tala có mi Jézù gii 'vee yí máa, «Mbe ɲibà i, ndá 'duù Jùdèyà bàkà có bà 'vaka wò ta díí á dè kuu yáánò nò, káa wò káká'i kpónó máa, wò kú dele ndi lo wúnó ya gí 'bá Jùdèyà?»

⁹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa,
«Ri kú co ta dú'o,
bìndi yí gii ta ta 'dè'o.
À me ènò lá?

'Duù má nò nó si ɾi kuu yaà yí tò kò wó lá,
tacó ngba'o kuu tí .
¹⁰ A mbe kú nò nó ta bèbilì ká kú tò kò wó,
tacó ngba'o tacó bà hò ta to mi wó wálá.»

¹¹ Jézù mà gii lòkò'bò có tí nó ji ndá mbe tala có mi wó gí, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Kómbe ndoo tí nó tí Lázàrò nó kú tètì. À má ènò, ye kú ya gí bà gbà yí 'do tí ɾi gí yaà.»

¹² Káa ndá mbe tala có mi Jézù gii 'visi có ji yí máa, «Yí má tètì gí, gbí dii wó bà da gí, Mbe tí ze.»

¹³ Gbí lòkò'bò tí nó náa Jézù 'dè éno máa, «Lázàrò kú tètì» nò éno máa, «Lázàrò cì gí.» Káa ndá mbe tala có mi Jézù ɲindi ndú 'di gbí ni lá. ¹⁴ Tacó ènò, Jézù gii 'dè gbí ji ndú ngbàrangà'i éno máa, «Lázàrò cì gí. ¹⁵ Káa tàkòcò ye peteke tacó tí yo ma, tacó ye táánò me ká ta o bà cì yí nò lá. À má ènò, yo kpónó bà gii ùnje gítí ye ta njembí yo gí. Nògí, ndoo ya gí bà ku wó.»

¹⁶ Káa Tòmázò tí nó náa à kú ni mítí wó a Njemí nó, gii 'dè có ji sè ndá 'bí ka wó mbe tala có mi Jézù máa,

«Ndooyaa gí Jùdèyà ta ndâ mbe nìbà i ji ndoo, wàa à má a ku, ndoo 'ví cì ta ndú 'dáá gî.»

Jézù a 'válá tí mbe kù 'vala ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú

¹⁷ Jézù yee Bètáníyà si Lázàrò bàkà sili nà'ò mí tà to gî. ¹⁸ ('Bá mì ndâ Lázàrò, Bètáníyà, ká dê ta Jèrùzàlémè.) ¹⁹ Jézù gii yee kà si ndâ Jùdèyà tí nó mbe kaa 'do Jèrùzàlémè ya gí bà wa ku ta ndâ Máraàta ta Màriyà nó ká gbí-gbi kuu bà ku.

²⁰ Máraàta mà gii 'di có éno máa, Jézù kèjì, yí gii njè nó ya gí bà ù kùro Jézù mí kpokèjì, si Màriyà mí 'bá. ²¹ Ndú mà gii 'de tí ndú gî, Máraàta gii 'deke tí wó ji Jézù máa, «Wò táánò má kuu to nó, nàmì ye bà cì wálá, Mbe tí ye. ²² Káa ye hò ni gí máa, wò kpèti kponó má yù káa ña ye wè 'do mi Mbíri, yí bà je ji wò gî.»

²³ Káa Jézù gii 'visi có ji Máraàta máa, «Nàmì lo bà a ndi wó gí yaà gî.»

²⁴ Káa Máraàta bà-i-nò gii 'visi có ji Jézù máa, «Ye 'di gbí có mì lo nó gî. Ye hò ni gí máa, yí bà a gí yaà ta o bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú ta ndòngbú o wúnò gî.»

²⁵ Káa Jézù gii 'visi có ji Máraàta máa, «Ye a mbe 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú. Ye delè a 'válá.

'Duù má ùnje gítí ye ta njembí wó gî, yí kpèti má cì ká cì, yí bà 'vala ndi wó gî.

²⁶ Káa wu 'duù ñinó kponó mbe kù ùnje gítí ye nó jé gí bà cì wálá.

Wò ùnje gítí có tí nó gí?»

²⁷ Máraàta bà-i-nò gii 'visi có ji Jézù máa, «Ye ùnje gî, Mbe tí ye. Ye ùnje gî máa, wò a Bìndi-Mbíri, tí 'Viì-mi-Mbíri, tí 'duù tí nó náa Mbíri tuu yí gí muu to tí nó nò.»

Jézù wa gbí

²⁸ Ndâ Máraàta mà gii 'dè nje ta Jézù cee gî, Máraàta gii dele ndi wó ya gí 'bá, bìndi yí gii tèt'è tí ná'vindi wó Màriyà 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gí ndii, bìndi yí gii 'dè có ji yí ta ngúco, máa, «Mbe nìbà i gí gî. Káa go bà hò wò kuu tí wó.» ²⁹ Màriyà mà gii 'di có tí nó, yí gii goonó ya gí mí Jézù ³⁰ á kpokèjì, tí gbèe bàndò tí nó náa ndâ Jézù 'de tí ndú ta Máraàta tí nò, si yí yee 'bá lá. ³¹ Ndâ Jùdèyà tí nó mbe gí gí bà ku nó mà gii hò bà goonó mi Màriyà kù ya gí ta é mi Jézù tí kpokèjì, ndú gii kaa ya gí tàkò wó, tacó ndú koṛo có máa, yí kù ya a i gí bà wa gbí á muu'dú.

³² Màriyà mà gii cu ṛo wó mítí Jézù, yí gii 'va tí wó mí kùro Jézù, bìndi yí gii zèè kò Jézù kù wa ta gbí, ta bà 'deke tí wó máa, «Wò táánò má kuu bà-i-nó, nàmì ye bà cì wálá, Mbe tí ye!»

³³ Jézù mà gii hò ndâ Màriyà ta ndâ 'duù tí nó mbe kaa gí gí tàkò wó nó kù wa gbí, ré wó gii doo ñuyi ta sé có. Bìndi yí gii wo gù woò, má kòzò gî, ³⁴ yí gii 'vee ndâ 'duù tí nó máa, «Yo bàkà bàndò mí wó mí ngò?»

Káa ndâ 'duù tí nó gii 'visi có ji yí máa, «Gí gí bà hò , Mbe tí ze.» ³⁵ Ngo-ṛo Jézù bà-i-nò gii 'dù ta bà hò yè ṛo ndâ 'duù tí nó mbe kili mí bà ku nò.

³⁶ Ndâ 'bí Jùdèyà mà gii hò bà 'dù ngo-ṛo Jézù nò, ndú gii 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «Yí zè 'dakò tí nó nìkì ngé ndii gî!» ³⁷ Káa ndâ 'bí 'duù gii dù kù 'vee a 'vé máa, «'Dakò tí nó táánò njaanga ṛo mbe sú ṛo gî. Yí táánò má bà-i-nó, bà 'vala Lázàrò bà kpò yí gí?»

Jézù 'vala ndi Lázàrò 'do gbí muu'dú wó

³⁸⁻³⁹ Jézù mà gii yee ta ndâ 'duù tí muu'dú gî, Jézù gii wo ndi gù woò káká'i. Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nó máa, ndú te gbolò díí tí nó náa à nè ta nje gùù nó gî. Káa Máraàta gii 'visi có ji Jézù máa, «'Duù tí nó kpónó volo gî, Mbe tí ye. Tacó à wúnó tí wó tà to a sili nà'ò.»

⁴⁰ Káa Jézù gii 'vee Máraàta máa, «Ye kùtáa 'dè có ji wò éno máa, wò má ùnje gítí ye gî, wò bà hò wotí mi Mbíri gí nò lá?»

⁴¹ Ndâ 'duù tí nó mà gii yèè díí 'do nje gùù gî, Jézù gii zeke'o gí gbíri. Bìndi yí gii 'deke tí wó ta bà 'dè nìkì maa ji Mbíri máa,

«Ye 'dè nìkì maa ji wò tacó bà hò bà 'deke tí ye ji wò, Bu ye.

⁴² Ye hò ni gí máa, wò ta o 'dáá gî kù 'di có mì ye.

Káa ye kpónó kù 'dè có ji wò gbí ñinó ká tacó tí ndâ 'duù tí nó mbe tì ye 'dee gî nò, tacó wàa ndú 'ví ù ta nje éno máa, a wò táánò ká tuu ye.»

⁴³ Jézù mà gii 'deke tí wó ji Mbíri cee gî, yí gii tèt'è tí Lázàrò ta kòcò wó ngára gí yaà máa, «Lázàrò! Co gí sè!» ⁴⁴ Lázàrò bà-i-nò gii co gí sè ta kábà bà so yí náa à te ta yí mí gbí gùù nò. Bìndi Jézù gii 'dè có ji ndâ 'duù máa, «Yo njaanga ndâ i tí nó á 'do tí wó gî, wàa yo 'ví yí 'ví ya .»

Ndâ kpo 'duù mi ndâ Jùdèyà toko có gítí bà zi Jézù

⁴⁵ Ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ Jùdèyà tí nó mbe gí gí bà tì ku muu ndâ nàmì Lázàrò ta o tí nó mbe hò i tí nó náa Jézù bàkà nò gî, gii ùnje gítí Jézù ta njembí ndú gî. ⁴⁶ Káa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii ya gí bà 'dè ndi ña i tí nó náa ndú hò nò ji ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mí ndú tí ndâ Jùdèyà á gbí gbata Jèrùzàlémè.

⁴⁷ Ndâ mbe kpolo tí tàkìlì, ta ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mí ndâ Jùdèyà mà gii 'di ña có tí nó, ndú gii kili ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mí ndâ Jùdèyà 'dáá gî. Bìndi ndú gii 'dè có ji ndú máa, «Ndooyaa kù tèt'è, káa 'dakò tí nó kaa ndâ 'duù mii 'do tí ndoo gí ta bà bàkà ndâ kpo-kpò nètè. ⁴⁸ Ndooyaa má 'dè có éno máa, ndoo si yí ká mí nje ña nètè tí nó mí wó nò, ndâ 'duù 'dáá gí bà gii ùnje ká gítí wó. Káa ña có tí nó má di gbí tù ndâ kpo-kpò 'duù mí ndâ 'duù Rómà, ndú bà gii njè gbí ngbàngà tí nó mí ndoo nó gî. Ndú delè bà gii volo 'bá mí ndoo gî. Tacó ndú bà koṛo có máa a ndoo ká le bèrè ji 'dóó 'duù mí ndoo ta muu ndoo.»

⁴⁹ Káa 'bí 'dakò gbí òkò tí ndú, tí Kùro ndâ bu Mbíri ta ndoo tí nó, ta rè wó a Kàyífà, gii 'visi có ji ndú máa, «Ye hò goolá yo hò 'dóó ña i tí nó náa yo 'ví bàkà nó ni lá

nô. ⁵⁰ Yo nò ni lá máa, à nìkì à bà cì gbèè 'duù muu sè mbè ndâ 'duù á co tí bà 'bu 'bá?»

⁵¹ Kàyífà 'dè có tí nò me 'do gbí muu wó lá. A Mbíri ká wu ji yí, tacó yí a Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà, máa, yí 'dè có ji ndú éno máa, Jézù kèjì gí bà cì á muu 'bá mì ndú tí ndâ Jùdèyà. ⁵² Káa yí delè bà cì me ká muu 'bá mì ndâ Jùdèyà cuki lá. Yí bà cì tacó bà kili ndâ 'vii mì Mbíri mbe 'vaaka gí nó, wàa ndú 'ví co tí gbèè kpokèjì.

⁵³ 'Do gbí ri tí nò, ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gii toṛo 'bì ndú míti to máa, ndâ yí má zi Jézù lá, ndâ yí káká'i bà zi 'bí 'duù muu to tí nó wálá. ⁵⁴ Tacó éno, Jézù káká'i gii nò ta ndi gbí òkò tí ndâ Jùdèyà gbí ngbàà ri lá, ndú gii ya ta ndâ mbe tala có mì wó gí gbí gbata Éfiràmù á nje kángáá nga ngò.

Ndòngbú bà ya Jézù gí bà o bà bàkà tàkìi bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mì-Mbíri

⁵⁵ O bà bàkà tàkìi bà 'va mbí o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mì-Mbíri mà gii dooko gí, mbè ndâ Jùdèyà tí nò mbe kaa 'do ndii ya gí gbí gbata Jèrùzàlémè tacó bà pà làyì gítí ndâ vò i mì ndú kùro bà zò i-cí-ci ta o tí nò nó ⁵⁶ mà gii nò Jézù gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó gbí ndùgù 'bá-Mbíri nó lá, ndú gii 'bità bà 'vee ndâ 'bí ka ndú máa, «Yo kù koṛo có máa yè? Yí tóo kèjì gí bà líkí'o tí nó wálá?» ⁵⁷ Ndâ Jùdèyà dù kù 'vee ṛa 'vé tí nò tacó ndâ kpo 'duù, ta ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndú tí ndâ Jùdèyà, 'dè có ji ndú sàà gí máa, mbe nò bà tí Jézù gí 'ví 'dè gí sè, tacó wàa ndâ yí 'ví zèè yí.

Màriyà tí nàmi Lázàrò toṛo bàà ji Jézù

12 Jézù gii dele ndi wó 'do gbí to Éfiràmù ya gí 'bá mì ndâ Lázàrò tí nó náa yí tí Jézù 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nó gbí gbata Bètáníyà, si sè sili gítí o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mì-Mbíri ká vò-nje gbaànjé cuki. ² Yí mà gii yee kà, ndâ 'duù kà gii te wíri míti wó. A Máraà tí nàmi Lázàrò ta 'dè'o tí nó ká kù njèè i-zó-zò ji ndâ Lázàrò ta ndâ wíri tí nó mbe kili kù zò i ta ndâ Jézù nó.

³ Káa si ndâ 'duù kuu bàndò bà zò i, Màriyà tí 'bí nàmi Lázàrò, gii te 'bí ṛa banga pò bàà náa à ṛòndòkò ta cèe di, náa yí sè ta mboo me gbolò, á gbí ká'i nìkì maa éno. Yí gii gbì 'bè-dè-'bè-dè éno míti kò Jézù. Bìn-di yí gii toṛo gbí ndí ta tí kò Jézù ta se muu wó. Banga pò bàà tí nò gii yè tà'i ngbúú-ngbu-ngbù gí.

⁴ Káa Jùdà Ìsikàriyótè, tí 'bí mbe tala có mì Jézù gbaànjé, tí 'duù tí nó mbe gii ba ngbù Jézù nó, gii 'vee 'vé ta kpo tàkòcò máa, ⁵ «Á kùtàá má si banga pò bàà tí nó gí 'dè ta gbolò i, wàa à 'ví ko ta ndâ mbe yè, káa yè?» ⁶ Jùdà 'dè có tí nò me tacó máa, có tí ndâ mbe yè kpolo mì wó ma nó lá. Yí 'dè éno, tacó yí a mbe kù kpolo tí ndâ i ṛinó náa à kuu tí nó tacó tí ndú tí ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáa gí nó. Káa à gbí muu wó éno máa, má wálá wàa Màriyà ta o tí nò 'ví sè pò bàà tí nó gí 'dè ta gbolò i, wàa yí 'ví kaa gí tí a i ji yí tí mbe kpolo tí

gálá, tacó wàa, yí 'ví po ta tí á gítí mīri yí, tacó yí a mbe ngbà.

⁷ Káa Jézù gii 'visi có ji Jùdà máa, «Pà nje nìi tí nó lá. Yí kpolo nò a tí bàà tí nó míti kútí ye, tacó wàa à 'ví gii duu ta ye. ⁸ Ndâ mbe yè bà dù ta o 'dáa gí kuu gbí òkò tí yo, káa yo bà 'de ye ta o 'dáa gí wálá.»

⁹ Ndâ Jùdèyà me mbè mà gii 'di có éno máa, Jézù kuu gbí gbata Bètáníyà, ndú gii kaa ya gí bà nò yí. Á gbí muu ndú ta o tí nò me káa có bà ya gí bà nò Jézù cuki lá. Ndú ya kpolo ma a i tacó bà nò Lázàrò, tí 'dakò tí nó náa Jézù 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nó. ¹⁰ Tacó éno, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà gii toko có mì ndú éno máa, à 'ví zi Lázàrò delè gí. ¹¹ Tacó nderè bà ùnje mì ndâ Jùdèyà gítí Jézù si ndâ yí mí to 'dáa 'do ká gbí có bà 'vala yí.

Bà ri Bìndi-Mbíri gí gbí gbata Jèrùzàlémè

¹² Jézù gii 'bì nó ta 'bí yé bìndi bà te wíri míti wó mì ndâ 'duù Bètáníyà kù ya gí Jèrùzàlémè. Ndâ mbè ndâ Jùdèyà tí nó mbe tí mí bà o bà waa mbelè a Jèrùzàlémè nó mà gii 'di có éno máa, Jézù tí kpokèjì kèjì 'do Bètáníyà gí Jèrùzàlémè, ¹³ ndú gii saaka ndâ kpà-lígì, bìndi ndú gii zèè ta ndi 'bì ndú kù ya tí gí bà ù ta kùro Jézù. Jézù mà gii yee gí, ndú gii 'bità bà tò kù ta líkí'o máa,

«Òsánà!» (Gbí éno máa, «'vala ze!»)
«Mbíri 'ví si gbolò gba mì ndoo tí ndâ Jùdèyà, tí mbe gí ta ṛè wó tí Mbíri.»

¹⁴ Jézù ta o tí nó kù o a ngbú 'vii-kècè, a go có tí nó náa a cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

¹⁵ «Ndâ mbe sè 'bá pí gú Ziyónì á Jèrùzàlémè, yo cì gúku lá!

Yo nò gbolò gba mì yo kpokèjì pí ngbú 'vii-kècè zò,» nó!

¹⁶ Ndâ mbe tala có mì Jézù 'di gbí ndâ i tí nó ta o tí nó gbaànjé lá, káa à mà gii te Jézù mí pí jàlambà mì Mbíri lê gí, mbí ndú bà gii 'va tí éno máa, à cu có gítí ndâ i tí nó á mí gbí wáràgà mì Mbíri gí.

¹⁷⁻¹⁸ Ndâ 'duù me mbè kaa ta o tí nó ya gí bà ù kùro Jézù, tacó ndâ 'duù tí nó náa Jézù táánò tè'é tí Lázàrò 'do gbí muu'dú wó bìndi yí gii 'vala yí si míti ndú nó, ká dità ndâ có ṛinó náa ndú 'di ta tù ndú nó, ta ndâ i ṛinó náa ndú nò ta ṛo ndú nó, ji ndâ 'duù. ¹⁹ Ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà mà gii nò éno, ndú gii 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «Yo wálá nò ndi yo nó gí? Ndoò bà je bà i tí wó káká'i wálá! Yo nò ndâ 'duù kpónó tè 'dáa gí tàkò có mì wó gí!»

Ndâ 'bí Ìgìrìgì pà bà tí Jézù

²⁰ Ndâ 'bí Ìgìrìgì mbe gí gí Jèrùzàlémè tacó bà bàkà i-Mbíri ta o bà bàkà tàkìi bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mì-Mbíri nò, ²¹ gii ya gí mì Filípò tí 'bí mbe tala có mì Jézù, ta 'bá mì ndú gbí gbata Bètisàyidà á gbí to Gàlilèyà. Bìndi ndú gii 'dè có ji yí máa, «Go bà 'dè có ta Jézù kuu tí ze, kpo 'duù.» ²² Filípò bà-i-nò gii 'dòkò ndi có mì ndâ Ìgìrìgì tí nó ji Àndèrèyà, tí 'bí ká wó mbe tala có mì Jézù. Bìndi ndú gii ya ta yí gí bà 'dè có ji Jézù.

²³ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa,
«O bà te 'Vii-mi-'Dakò gí pí jàlàmbà kpónó gí gí.
²⁴ Ye kú 'dè có ji yo ta yúcó máa,
à má 'va nji cù mí tà to wàa yí 'ví kù ndi wó lá,
nji cù tí nò bà dù ká tí gbèe nji cù dúú bà ya tí .
Káa gbèe nji cù tí nò má ku gí,
àá bà waa 'do bà-i-nò a muu cù ta nji cù tí jùrù'bùù.
²⁵ 'Duù ñinó ta líkí bà 'vala muu to nó tí wó nó kú gírì
a mիրi wó.
Káa 'duù ñinó mbe kú kì nje mbիրi wó gítí bà 'vala
muu to tí nó tacó tí ye nó
ká kú kpolo tí mիրi wó gítí 'válá ñinó mbe cee lá nò.
²⁶ Go bà dù tí bòò mì ye má kuu tí 'duù,
yí 'ví gí gí bà րu ndi ye.
Tacó wàa ze 'ví dù ta bòò mì ye tí gbèe bàndò.
'Duù má dù tí bòò mì ye,
Bu ye bà tègàrà 'duù tí nò gí.

Jézù 'dè có gítí ku mì wó

²⁷ Káa ye kpónó ò 'dóó có tí nó náa ye 'ví 'de ji yo nó
lá,
tacó njembí ye kú mú-mù.
Ye 'ví 'deke a tí ye ji Bu ye máa,
yí 'vala ye 'do kùro vò o tí nó kèjì nò?
Káa dú nderè bà gí ye gí muu to tí nó táánò
a i tacó bà dù á nje vò o tí nó nó!
²⁸ Áá Bu ye,
tùbà wotí mì lo ji ndâ 'duù!
Tùbà tí lo tí cèe 'duù ji ndú!
Jézù mâ gii 'dè có tí nó yee to gí, ndâ 'duù gii 'di kòcò
'duù kú 'dè có 'do gbիրi máa, «Ye táánò tùbà wotí mì ye
ji ndú gí, káa ye kèjì gí bà tùbà ji ndú káká'i.»
²⁹ Ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbè kú rò tiyò ta
règbà tí Jézù nó gii 'dè gítí kòcò 'duù tí nó náa ndú 'di
kú 'dè có 'do gbիրi nó máa, «A ngbàngbàrì ká kú ba-
ka i!» Káa ndâ 'bí 'duù ñindi ndú gii 'dè có máa, «A
basillì mì Mbիրi ká kú 'dè có ji Jézù.»
³⁰ Káa Jézù gii 'visi có ji ndâ 'duù tí nó máa, «Kòcò
'duù tí nó kú 'dè có me tacó tí ye lá. Yí kú 'dè có a i tacó
tí yo.
³¹ O bà ò 'bè gbí òkò tí ndâ yúcó ta 'vérè mí ndâ 'duù
yee kpónó gí.
À kpónó nó a o bà tòò Gba-to-tí-nó 'do pí jàlàmbà gí.
³² Káa ye, à má gbì ye mítí njèèkpè mù gí,
ndâ 'duù muu to tí nó bà kili 'dáá gí gí mí ye.»
³³ Jézù 'dè có tí nó tacó bà tùbà ña ku tí nó á kèjì gí bà
zi yí nó ji ndâ 'duù.
³⁴ Káa ndâ 'duù gii 'vee yí máa, «À ñibà ji ze tí ndâ
Jùdéyà 'do gbí wáràgà mì Mòze éno máa, Bindi-Mbիրi
bà dù ká dúú bà ya tí . Káa wò kú 'dè ji ze ñinó ndii a
ña có ngayi? Máa, àá bà gii gbì 'Vii-mi-'Dakò mítí
njèèkpè mù nó! 'Vii-mi-'Dakò tí nó mì lo nó a 'di?»
³⁵ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa,
«Sè bà dù Ngba'o ta yo kpónó ká njí'dí.
Nògí, yo nó nó si Ngba'o kuu tí nò,
tacó 'dí'di'o kpokèjì gí bà gbo yo,
káa mbe kú nó nó gbí 'dí'di'o
ò to tí nó náa yí ya gítí nó ni lá.

³⁶ Yo ùnje ta njembí yo gítí Ngba'o kpónó si Ngba'o ká
kuu tí nò,
tacó wàa, yo 'ví dù tí tí ndâ 'vii mi Ngba'o.»
Jézù mâ gii yee nje có mì wó gí, yí gii fa ya gí bà ngùù
tí wó 'do tí ndâ 'duù gí.

Ndâ Jùdéyà biya bà ùnje gítí Jézù gí

³⁷ Ndâ Jùdéyà ò ña ndâ tende seřè tí nó náa Jézù
bàkà cùú-cu-cù gbí ndâ o tí nó nó ta րo ndú ng-
bárángà'i gí, káa, ta ndâ ña ñinó 'dáá gí, ndú gii biya
bà ùnje gítí Jézù gí. ³⁸ Go có tí nó náa Ìzáyà tí mbe
'dòkò có mì Mbիրi 'dè sàà éno, máa,
«A 'di ká 'di ndâ có mì lo náa ze kú 'dòkò nó, Mbe tí
ye?
A 'di ká ùnje gítí ndâ seřè tí nó náa wò tí Mbիրi,
tí Mbe tí ye kú bàkà mí kùro ndâ 'duù nó?»
³⁹ Bà ùnje gítí ndâ có mì Mbիրi ta ndâ nèté mì Mbիրi gbí
ndâ o tí nó dú kpò ndâ 'duù gí, a go 'bí có tí nó náa
Ìzáyà 'dè káká'i éno máa,
⁴⁰ «Mbիրi yoo րo ndâ 'duù gí.
Yí delè gii biya bà je muu ji ndú gí.
Yí bàkà éno tacó yí ò ni gí máa,
yí kpétí má kpolo ndâ րo bà ò i mítí muu ndú,
yí delè kpétí má je muu bà koro có ji ndú,
ndú bà 'visi tí ndú gí mì yí wàa yí 'ví 'vala ndú nó
wálá.»
⁴¹ Mbիրi 'dè có tí nó ji Ìzáyà gítí ngbútù mì ndâ 'duù,
tacó Mbիրi wu bà ò ngba Jézù ji yí tí Ìzáyà gí, káa yí kú
'dè có gítí .
⁴² Kpétí ká éno, ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ
kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà gii ùnje gítí Jézù gí. Káa, ndú
tùbà tí ndú gí sè lá, ta gúku máa, ndâ mbe kpolo tí
tàkii mì ndâ Jùdéyà bà mò ndâ yí 'do gbí òkò tí ndâ
'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù
Mbիրi gí. ⁴³ Ndú bàkà éno, tacó go bà ùlù ndú mì ndâ
'duù tí ndú ndii go bà ùlù ndú mì Mbիրi tí ndú gí.
⁴⁴ Jézù gii kò-kò ta ndâ có mì wó ji ndâ 'duù 'dáá gí
ngbárángà'i éno máa,
«'Duù má ùnje gítí ye gí,
yí kú ùnje tí nó me ká gítí ye cuki lá.
Yí kú ùnje a i gítí mbe tuu ye.
⁴⁵ 'Duù mbe ò ye ta րo wó gí,
yí delè ò nó a mbe tuu ye ta րo wó gí.
⁴⁶ Ye, tí Ngba'o, gí gí muu to tí nó,
tacó wàa 'duù mbe ùnje gítí ye gí 'ví dù gbí 'dí'di'o
káká'i lá.
⁴⁷ 'Duù má 'di ndâ có mì ye,
káa yí má kpolo tí ndú ta njembí wó gbaànjé lá,
à me ye wúnò ká bà waa có mítí wó lá,
tacó ye gí me tacó bà waa có mítí ndâ 'duù lá;
ye gí a i tacó bà 'vala ndú.
⁴⁸ Gba mbe waa có mítí 'duù ñinó mbe biya ye ta ndâ
có mì ye 'dáá gí nó ta ndòngbú o wúnò kuu tí .
Gba tí nó a ndâ có tí nó náa ye ma nò.
⁴⁹ Áá bà dù éno,
tacó ye kú 'dè có me ta muu ye lá.
Ye kú 'dè a kòcò Bu ye, tí mbe tuu ye.
⁵⁰ Ye delè ò ni gí máa,

ndâ có mì Bu ye a ndâ có mbe je 'válá ñinó mbe cee lá nó jì ndâ 'duù.

À má éno, ye kù 'dè káa ndi ndâ có tí nó náa a Bu ye ká 'dè jì ye nò.»

Jézù càkà kò ndâ mbe tala có mì wó

13 Jézù ta o tí nó ñò ni gí, máa, o bà ya yì gí mì Bu yì 'do muu to tí nó gí gí, tacó sè ta o tí nó káa làmbu o gítí o bà bàkà tàkìi bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìrìyéli-mì-Mbíri. Yí jé waa 'do tí bà zè ndâ 'dóó 'duù mì wó ñikì maa sàa kùro lá. Káa gbí ndòngbù o tí nó, yì gii tubà jì ndú éno máa, yì zè ndú ñikì ta njembí yì gbaànjé.

² Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó ta 'dê'o tí nó kù zò i, si vò i ñòndòkò muu Júdá Ìsikàriyótè tí 'viì mì Simónè sàa gí máa yì ba ngbù Jézù. ³ Káa Jézù ñò ni gí, máa, Bu yì je wotí bà bàkà ndâ i 'dáá gí jì yì gí. Yí delè gii ñò ni gí, máa, yì táánò gí 'do mì Mbíri, káa yì kù gii dele ndi yì ya gí mì Mbíri. ⁴ Tacó éno, yì bà-i-nò gii a gí yaà 'do tí i-zó-zò, bìndi yì gii ja wòòkò bongo tí nó náa à tí wó nó gí, yì gii para bongo bà toro ngo 'do tí i mí r'è'dè wó. ⁵ Bìndi yì gii yee ngo mí gbí 'bí kpàlàkà ká'i. Bìndi yì gii 'bità bà caka kò ndâ mbe tala có mì wó. Yí má caka kò 'duù ñinó gí, yì toro ngo 'do tí ta bongo bà toro ngo tí nó náa yì para mí r'è'dè wó nó má kózò gí, yì bà gii 'dòkò gítí kò 'bí 'duù.

⁶ Jézù mà gii caka kò ndâ mbe tala có mì wó kpòò, yì mà gii yee tí Piyétòrò, Piyétòrò gii 'vee yì máa, «Wò kèjì gí bà caka kò ye delè, Mbe tí ye?»

⁷ Káa Jézù gii 'visi có jì Piyétòrò máa, «Wò kpónó bà ñò i tí nó náa ye kù bàkà nó ni wálá. Wò bà ñò ni a i bìndi .»

⁸ Káa Piyétòrò gii 'visi có jì Jézù máa, «Jéé lá! Wò jé gítí bà caka kò ye wálá.»

Káa Jézù gii 'visi có jì Piyétòrò máa, «Ye má caka kò lo lá, gbí éno máa, 'bí i mbe toko ndà káká'i wálá.»

⁹ Piyétòrò mà gii 'di có tí nó náa Jézù 'visi jì yì nó, yì gii 'deke tí wó jì Jézù máa, «À má éno, caka me káa ndâ kò ye cuki lá, Mbe tí ye. Caka ndâ 'bì ye ta muu ye delè gí.»

¹⁰ Káa Jézù gii 'visi có jì Piyétòrò máa, «'Duù má caka tí wó gí, gbí nderè bà caka ndâ bà to tí nó náa wò kù 'deke nò wálá, tacó kútí wó 'dáá gí ká ngbáràngà'i. Bètí ká tí ndâ kò wó cuki. Kútí yo 'dáá gí ká ngbáràngà'i. Yo 'dáá gí. À bè gbí káa 'duù gbaànjé.»

¹¹ Jézù ñò 'duù tí nó bà gii ba ngbù wó nó ni gí. Ñinó a gbí nderè có tí nó náa yì 'dè ta có jì Piyétòrò éno máa, «À bè gbí káa 'duù gbaànjé» nò.

¹² Jézù mà gii caka kò ndâ mbe tala có mì wó cee gí, yì gii yuu ndi wòòkò bongo mì wó náa yì ja gí to nó mítí wó káká'i. Bìndi yì gii dele ndi wó gítí i-zó-zò, bìndi yì gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo 'di gbí i tí nó náa ye bàkà jì yo nò gí? ¹³ Ndâ r'è mì yo náa yo gbí mí muu ye a ndâ r'è sósò'ò. 'Bí a «Mbe nibà i,» bìndi 'bí a «Mbe tí ze.» Ndâ r'è mì yo sósò'ò nò gí, lè lá. À dú nò a ye. ¹⁴ Káa ye tí Mbe nibà i jì yo, delè tí Mbe tí yo, má caka kò yo gí, gbí go éno máa, yo delè 'ví caka kò

yo gbí òkò tí yo. ¹⁵ Ye bàkà éno tacó wàa yo 'ví mèlè ndí. ¹⁶ Ye kù 'dè có jì yo ta yúco, máa:

'bí bòò jé mbe me gbolò ndii mbe tí wó gí nò wálá, delè 'bí 'viì-tú jé mbe me gbolò ndii mbe tuu yì gí nò wálá.

¹⁷ À má éno, yo má 'di gbí ndâ có mì ye nò gí, bìndi yo 'ví mèlè bà bàkà ndâ i tí nó náa ye 'deke ndú jì yo nò, tàkòcò yo bà peteke ngé ndii gí.

¹⁸ «Ye kù 'dè có mì ye nò me jì yo 'dáá gí lá. Ye ñò ndâ 'duù ñinó náa ye ruka ndú nó ni gí. Káa kózò tí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «'Duù tí nó náa ze zò i gbí ká'i ta yì nó bà 'visi muu wó gítí ye» nó 'ví dù tí tí yúco. ¹⁹ Ye kù ci nò a yo, tacó wàa i tí nó má gii bàkà tí, yo 'ví ñò tí ni go éno máa, ye a yì tí Bìndi-Mbíri. ²⁰ Ye kù 'dè có jì yo ta yúco, máa:

'Duù má te wíri mítí 'duù ñinó náa a ye ká tuu yì nó, 'duù tí nò te wíri a i mítí ye.

Káa 'duù má te wíri mítí ye, yì te nò a wíri mítí mbe tuu ye.»

Jézù 'dè có gítí bà gii ba ngbù wó mì 'bí mbe tala có mì wó

²¹ Mà gii zeke'o, njembí Jézù gii 'bità bà dòmò tí bìndi có tí nó náa yì 'dè jì ndâ mbe tala có mì wó nò tí vò ña ñinò. Bìndi yì gii 'dè có jì ndú máa, «Ye kù 'dè jì yo a cèe yúco máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo bà gii ba ngbù ye.»

²² Ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii 'di có tí nó, nje ndú 'dáá gí gii 'dè gí. Ndú bà-i-nò gii 'bità bà zeke gbí ñjìro ndú gbí òkò tí ndú tacó bà ñò 'duù tí nó gbí òkò tí ndú náa Jézù 'dè có tí nó gítí wó nò. ²³ Ta o tí nó, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì Jézù náa Jézù zè yì ñikì kpolo ma kù ki tí wó a dê r'ègbà tí Jézù. ²⁴ Mà gii zeke'o, Piyétòrò gii kì ro wó jì ka ndú tí nó, máa, yì 'vee r'è 'duù tí nó náa Mbe tí ndâ yì kù gbì tí kpò gítí wó nò. ²⁵ Ka ndâ Piyétòrò nò bà-i-nò gii tí tí wó mí gbí njembí Jézù, bìndi yì gii 'vee yì máa, «Wò kù nì a 'di, Mbe tí ze?»

²⁶ Káa Jézù gii 'visi có gí tàkò 'vé mì mbe tala có mì wó nò, máa, «A 'duù tí nó náa ye kpónó bà too yà ta kò, bìndi ye 'ví je jì yì nò.» Jézù ngé bà-i-nò gii kùtù kò, bìndi yì gii too ta yà, bìndi yì gii je jì Júdá tí 'viì mì Simónè Ìsikàriyótè. ²⁷ À káa pòó bà je kò tí nó mì Júdá 'do 'bì Jézù, Gba-vò-i gii gèè bè wó mí muu Júdá gí. Bìndi Jézù gii 'dè có jì Júdá máa, «Ngo've tí lo! Bàkà i tí nó ta go bà bàkà tí lo nò gálá.»

²⁸ Káa ta o tí nó, 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì Jézù mbe 'di gbí nderè có tí nó náa yì 'dè jì Júdá nò wálá. ²⁹ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii 'bità bà kojo có máa, Jézù kù 'dè a có jì Júdá máa, yì ya gí bà si ndâ i jì ndâ yì gítí gbolò o, káa à má me éno lá, yì kù tuu a yì, máa, yì ya gí bà si ndâ i tacó tí ndâ mbe yè. Ndú kojo ña có tí nó tacó Júdá a mbe kpolo tí ndâ i mì ndú 'dáá gí.

³⁰ Júdá zèè káa kò tí nó náa Jézù too ta yà jì yì nó 'do 'bí Jézù gí, bìndi yì ngé gii co gí sè ta bèbìlì tí nó.

Jézù 'dè có gítí bà 'boo yí mì Pìyétòrò

³¹ Júdà mà gii nje nó gí, Jézù gii 'dè có ji sè ndâ mbe tala có mì wó máa,
«Njínó kpónó a o bà gii ùlù 'Viì-mì-'Dakò ká nò;
njínó kpónó delè a o bà ùlù Mbírì mì 'Viì-mì-'Dakò ká nò.

³² 'Viì-mì-'Dakò má gii ùlù Mbírì gí,
Mbírì delè bà gii ùlù 'Viì-mì-'Dakò ta njembí wó gbaànjé;
Mbírì kpónó-kpónó kèjì gí bà ùlù 'Viì-mì-'Dakò.
³³ Sè o bà dù ye ta yo me nji'dí gí, ndâ 'viì mì ye.
Yo bà gii pà bà tí ye,
káa wotí bà ya gítí bàndò tí nó náa ye kú ya gítí nó bà dù tí yo ta kpééti yo wálá,
ká go có tí nó táánò sàa náa ye 'dè ji ndâ Jùdéyà nò.

³⁴ Ye kú 'dè ngú có ji yo, máa,
yo zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa,
tacó ye zè yo nìkì ma.
Má éno, yo zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa,
á go bà zè yo mì ye nìkì maa nò.
³⁵ Ndâ 'duù bà hò yo ni tí ndâ mbe tala có mì ye
á 'do tí bà zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa.»

³⁶ Mà gii zeke'o, Simónè Pìyétòrò bà-i-nò gii 'vee Jézù máa, «Wò kú ya gí kòtí 'di, Mbe tí ye?»
Káa Jézù gii 'visì có ji Pìyétòrò máa, «Wotí bà ru ndi ye gítí bàndò tí nó náa ye kú ya gítí nó kpónó tí lo wálá. Wò bà ru ndi ye a i bìndi.»

³⁷ Káa Pìyétòrò káká'i gii 'vee Jézù máa, «Wotí bà ru ndi lo tí ye kpónó wálá tacó yè? Ye bà sì miři ye ji ku á tacó tí lo.»

³⁸ Jézù bà-i-nò gii 'vee Pìyétòrò máa, «Wò bà sì miři lo ji ku á muu ye? Ye kú 'dè ji wò a cèe yúcó mì ye máa, wò wúnó bà 'boo bà hò ye ni mì lo ta bà ta'ò á kùrò kpédélé kò ngù.»

Jézù yìi ndâ mbe tala có mì wó

14 Jézù gii tò làmbu 'dê ngo mí njembí ndâ mbe tala có mì wó á bìndi bà kaṛa ré ndú mì wó ta rẹ̀ bà ya yí 'do tí ndú gí nó, ta bà yìi ndú máa,
«Njembí yo 'ví mù gítí có bà ya ye nò lá.
Yo tee njembí yo mítí ze ta Mbírì.

² Tacó yè bàndò bà dù ndâ 'duù tí á 'bá mì Bu ye wálá.
Yè bàndò kùtáa má kuu 'bá mì Bu ye,
ye bà ci yo éno máa,
ye kú ya gí bà 'viindi bàndò ù ta ndi yo nò, wálá.
³ Ye má cee ta nètè bà 'viindi bàndò ù ta ndi yo gí,
ye bà dele ndi ye gí tacó bà kaa yo ya tí gítí .
Tacó wàa, ndoo 'ví dù ta ndoo á tí gbèe bàndò.
⁴ Yo hò kpokèjì bà ya gítí to tí nó náa ye kú ya gítí nó ni gí.»

⁵ Káa Tòmázò, tí 'bí mbe tala có mì Jézù gbaànjé, gii 'vee yí máa, «Ze hò ni lá nó káa bàndò tí nó náa wò kú ya gítí nó nó, ze bà gii hò jé káa kpokèjì bà ya gítí ,
Mbe tí ze?»

⁶ Káa Jézù gii 'visì có ji yí máa,

«Ye a mbe túbà kpokèjì mì Mbírì ji ndâ 'duù;
ye a mbe 'dè yúcó ji ndâ 'duù;
ye a rẹ̀ngbó 'válá njínó mbe cee lá nò.
'Duù má waa to co tí 'bí tende kpokèjì,
yí bà di mì Bu ye wálá.
⁷ Yo kùtáa má hò ye ni gí,
yo delè bà hò Bu ye ni gí.
Káa yo bà hò yí ni 'do tí kpónó gí.
Yo delè hò yí ta ɾo yo gí.»
⁸ Filípò bà-i-nò gii 'visì có ji Jézù máa, «Túbà tí Bu lo ji ze, wàa có mì ze 'ví cee gí.»
⁹ Káa Jézù gii 'vee Filípò máa, «Cèe kòndi bà dù ndâ ta ndâ nó, wò jé hò hò ye ni lá, Filípò?
'Duù má hò ye ni gí,
'duù tí hò hò nò a Bu ye ni gí.
Káa wò gii 'deke tí lo njínó ji ye máa,
ye túbà tí Bu ye ji wò, tacó yè?
¹⁰ Wò ùnje lá, máa,
ze ta Bu ye a ndâ gbèe 'duù?
Ndâ có tí nó náa ye kú 'dè ji yo nó me ndâ 'dóo có mì ye gbí muu ye lá.
A Bu ye tí nó tí mbe tuu ye nó ká kú 'dè có.
A yí tí Bu ye tí nó náa ze ta yí nje bá gbaànjé nó ká kú bàkà ndâ nètè mì wó.
¹¹ Yo ùnje gítí có tí nó náa ye 'dè ji yo máa,
'bè gbí òkò tí ze ta Bu ye wálá nò.
Káa ndâ có mì ye má kú cà gbí tù yo cá-cà,
yo 'ví ùnje ta vòò rẹ̀ mì ndâ seṛè tí nó náa ye kú bàkà nò.

¹² 'Duù mbe tee njembí wó mítí ye ta o 'dáa gí gí,
bà bàkà ndâ kpo-kpò seṛè go ndâ njínó náa ye kú bàkà nó gí,
yí delè bà bàkà a ndâ kpo-kpò i mbe ndii ndâ njínó náa ye kú bàkà nó gí,
tacó ye kú ya gí mì Bu ye;
¹³ tacó éno, yo má yù 'bí ṛa i ta rẹ̀ ye 'do mì Bu ye,
ye bà je i tí nó ji yo gí.
Tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ùlù ta Bu ye 'do gbí có mì ye tí 'Viì mì wó.

¹⁴ Yo má yù i ta rẹ̀ ye,
ye bà je i tí nó ji yo gí.
¹⁵ Yo má zè ye nìkì maa,
yo bà kpolo tí ndâ có mì ye gí.
¹⁶ Ye bà 'deke tí ye ji Bu ye,
wàa yí 'ví tuu 'bí 'duù ji yo tí mbe kpo-gbì-tà-tù yo,
náa yí bà dù ta yo dúú bà ya tí gí.
¹⁷ 'Duù tí nó náa Bu ye bà tuu yí ji yo tí mbe koni yo nò a Bèri-mì-Mbírì,
tí mbe 'dè yúcó.

Ndâ 'duù muu to tí nó bà ùnje gítí wó wálá,
tacó ndú jé gí bà hò yí ni wálá,
ndú delè jé gí bà hò yí ta ɾo ndú wálá.

Káa yo bà hò yí ni gí,
tacó yí kèjì gí bà dù ta yo gbí njembí yo.

¹⁸ Ye bà si yo 'ví jì'vì njò wálá.
Ye bà dele ndi ye gí gí mì yo gí.

¹⁹ Sè ká nji'dí,
bìndi ndâ 'duù bà gii hò ye wálá.

Káa yo bà òò ye gî,
 tacó ku me ndòngbú i ji ye lá.
 À má éno, ku delè bà dù me ndòngbú i ji yo lá.
 20 Yo ta ɾi tí nò bà òò ni gî máa,
 ze ta Bu ye a ndâ gbèè 'duù.
 Káa ndoo ta ndoo delè a ndâ gbèè 'duù.
 21 'Duù mbe 'di ndâ có mì ye,
 bìndi yí gii kpolo tí ndú gî,
 a mbe zè ye nìkì maa.
 Káa 'duù mbe zè ye nìkì maa,
 Bu ye bà zè yí nìkì maa.
 Ye delè bà zè yí nìkì maa.
 Ye delè bà 'dè gbí tí ye ji yí.»
 22 Mâ gii zeke'o, 'bí mbe tala có mì Jézù ta ɾè wó a
 Júdá, me Júdá òò ní Júdá Ísikàriyótè nò lá, gii 'vee Jézù
 máa, «Wò bà túbà tí lo ji ze ta bà muu ze nò, si sè ndâ
 'bí 'duù mí to, ta ɲa kpokèji ngayi, Mbe tí ze?»
 23 Káa Jézù gii 'visi có ji Júdá tí nò máa,
 «'Duù má zè ye nìkì maa,
 yí bà kpolo tí ndâ có mì ye gî.
 Káa 'duù má kpolo tí ndâ có mì ye gî,
 Bu ye bà zè yí nìkì maa.
 Ze ta Bu ye bà gí gí bà s'í 'bá ngbé mí mì ze ta ndú.
 24 Ndâ mbe zè ye nìkì lá, kpolo tí ndâ có mì ye lá.
 Káa ndâ có tí nò náa ye kú 'dè nò me ndâ có mì ye lá.
 Ndú a ndâ có mì Bu ye, tí mbe tuu ye.
 25 Ye kú 'dè ndâ có tí nò ji yo kpónó si ndoo a kuu ta
 ndoo nò.
 26 Káa a Bèri tí nò náa Bu ye ba gii tuu yí ji yo,
 tí mbe kpo-gbì-tà-tù yo ta ɾè ye nò
 ká bà gí gí bà nìbà ndâ i 'dáá gí ji yo.
 A yí delè ká bà gí gí bà 'va mbí yo gítí ndâ có òò náa
 ye 'dè ji yo 'dáá gí nò.
 27 Yo dù ta 'dè njembí yo.
 Ye bà je ɲa 'dè njembí tí nò mì ye nò ji yo.
 Ye kú je ji yo me go bà je i ji yo mì ndâ 'duù lá.
 À má éno, yo 'ví si njembí yo 'ví mù lá.
 28 Yo 'di 'do gbí nje ye ta tù yo éno máa,
 ye kú gii ya gî,
 wàa ye 'ví gii dele ndi ye nò gî.
 À má éno, yo kùtàá má a ndâ 'duù mbe zè ye nìkì
 maa,
 líkí'o bà 'di éno máa, ye kú ya gí mì Bu ye nò, bà
 bàkà yo ngé.
 Tacó Bu ye a gbolò 'duù ndii ye gî.
 29 Ye kú ci nò a yo kùro bà bàkà tí mì i tí nò.
 Tacó wàa à má gii bàkà tí,
 yo 'ví ù ta nje gítí .
 30 O mì ye tacó bà dù kú 'dè có kpòò ji yo wálá,
 tacó Gba-to-tí-nó kèji.
 À kpèti ká éno, wotí mì wó gítí ye wálá.
 31 Káa ye kú bàkà go có tí nò náa Bu ye 'dè ji ye nò.
 Tacó wàa ndâ 'duù 'ví òò tí ni éno máa,
 ye zè Bu ye nìkì maa.
 Tacó ye delè kú bàkà ndírí ká go có tí nò náa yí 'dè ji
 ye nò.
 «Nògí, yo a gí yaà wàa ndoo 'ví nje nò 'do bà-i-nó gî!

Jézù a cèe bè nèbítì

15 «Ye a cèe bè nèbítì,
 káa Bu ye a cèe mbe ɾò nji nèbítì.
 2 Yí kú saaka ndâ nè'bì ye òò mbe ɾi lá nò 'dáá gí gí
 'dè,
 bìndi yí gii waaka gàna tí ndâ bè'i á 'do tí ndâ òò
 mbe ɾi gí nò gî,
 si ndú ngbárángà'i,
 tacó wàa ndú 'ví ɾi tókà'i.
 3 Yo kpónó a ndâ ngbárángà 'duù;
 ndâ có mì ye náa ye 'dè ji yo nò
 bàkà yo tí ndâ ngbárángà 'duù sàà gí.
 4 Yo zè ye tí kpòò,
 wàa ye delè 'ví zè ta yo tí kpòò.
 Yo òò ni gí máa,
 nè'bì mù òò mbe yaka 'do tí kpo ɾèngbó mù gí nò
 jé ɾi mí to ká ta kpéeti wó lá,
 sè káa òò yí má ká kuu tí kpo ɾèngbó mù.
 Yo delè ká éno,
 yo má ta kpéeti yo,
 gbí có mì yo bà dù wálá,
 sè káa òò yo má zè ye tí kpòò.
 5 Ye a 'dóò kpo ɾèngbó bè nèbítì,
 káa yo a ndâ nè'bì bè nèbítì tí nò.
 À má éno, 'bí 'duù gbí òò tí yo má zè ye tí kpòò,
 wàa ye 'ví zè yí tí kpòò,
 a 'duù tí nò ká bà bàkà tó i tókà'i,
 tacó yo má mò tí yo 'do tí ye gî,
 yo gí bà bàkà i gbaànjé wálá.
 6 'Duù òò mbe zè ye tí kpòò lá nò,
 go nè'bì mù òò náa à da 'do tí kpo ɾèngbó mù gí
 'dè gí nò.
 Ndâ ɲa ndâ nè'bì mù tí nò
 náa à kú saaka ndú 'do tí kpo ɾèngbó mù gí nò má
 aanga gî,
 à kú kili ndú, bìndi à gii doo ndú ta wu.
 7 Yo má zè ye tí kpòò,
 wàa ndâ có mì ye 'ví dù gbí njembí yo,
 yo má yù i òò ta go tí yo nò 'do mì Mbíri,
 Mbíri bà je ji yo gî.
 8 Ndâ 'duù kú ùlù ɾè Bu ye ta o tí nò náa yo má kú
 bàkà tó i,
 tacó bà túbà tí yo máa,
 yo a ndâ mbe tala có mì ye nò.
 9 Ye kú zè ye nìkì ká go bà zè ye nìkì mì Bu ye.
 À má éno, yo 'ví ne 'do tí ye lá.
 10 Yo má 'di ndâ có mì ye gî,
 ye bà zè ye nìkì maa,
 á go òò náa ye kú 'di có mì Bu ye,
 káa yí kú zè ye nìkì maa nò.
 11 Ye 'dè ndâ có tí nò ji yo,
 tacó wàa ɲa líkí'o tí nò á tí ye nò 'ví dù tí yo,
 delè tacó wàa ɲa líkí'o tí nò 'ví dù tí yo ta ɲa wálá.
 12 Có mì ye ji yo éno máa,
 yo 'ví zè tí yo gbí òò tí yo nìkì maa,
 á go òò náa ye kú zè ta yo nìkì maa nò.
 13 'Duù má ùnje gítí bà cì á muu ndâ kómbe wó,

gbí éno máa,
 yí zè ndâ kómbe wó tí nò níki ta ña wálá.
¹⁴Yo má bàkà go ndâ có mì ye nò gí,
 yo bà dù tí ndâ kómbe ye.
¹⁵Ye káká'ì bà ñi bòò mí tí yo wálá,
 tacó 'duù 'dè ndâ có kóó mì wó jì bòò mì wó lá.
 Rẹ̀ yo a ndâ kómbe ye,
 tacó ye 'dè gbí ndâ có ñinó náa ye 'di 'do mì Bu ye
 nó 'dáá gí jì yo gí.
¹⁶À me yo táánò ká gí gí mì ye ta muu yo lá.
 A ye táánò ká ñuka yo máa,
 yo dù tí ndâ kómbe ye,
 bindi ye gíi bàkà yo tí ndâ 'duù mbe bàkà ndâ i ñinó
 ta i ká gbí ndú,
 tí ña ndâ i ñinó mbe dù tí ká nó,
 tacó wàa, Bu ye 'ví je ta ndâ i ñinó náa yo yù 'do tí
 wó ta rẹ̀ ye nó 'dáá gí jì yo.
¹⁷Ye 'dè ndâ có tí nò jì yo tacó wàa,
 yo 'ví zè ta tí yo gbí òkò tí yo níki maa.

Ndâ 'duù bà sogo ndâ mbe tala có mì Jézù

¹⁸«Ndâ 'duù má kù sogo yo,
 yo 'ví te mí gbí muu yo éno máa, a ngú i nò lá.
 Ndú táánò sogo ye kùro bà sogo yo mì ndú gí.
¹⁹Yo kùtàà má a ndâ 'duù mì ndâ 'duù muu to tí nó,
 ndú kùtàà bà zè yo níki maa,
 tacó yo a ndâ 'dóó ndâ ñinó mì ndú.
 Káa yo me ndâ 'duù mì ndâ 'duù muu to tí nó lá,
 tacó ye ñuka yo tí ndâ 'duù mì ye gí.
 Tacó éno, ndâ 'duù kù sogo yo.
²⁰Nògí, yo je mbí yo mí tí ndâ có tí nó táánò náa ye 'dè
 jì yo éno máa,
 bòò me gbolò ndii mbe tí wó lá nò.
 Ndú táánò má mèèkè'ì tí ye gí,
 ndú delè bà mèèkè'ì tí yo gí.
 Ndú táánò má 'di có mì ye gí,
 ndú delè bà 'di có mì yo gí.
²¹Káa ndú bà mèèkè'ì tí yo á muu ye,
 tacó ndú ñò mbe tuu ye ni lá.
²²Ye táánò má gí lá,
 ye táánò delè má 'dè có jì ndú lá,
 Mbíri bà tù 'bì wó gí tà ro ndú máa,
 ndú a mbe bàkà vò i nò, wálá.
 Káa kpokèjì bà kii'ba mì ndú kpónò nè gí,
 tacó ye gí gí,
 tacó ye delè 'dè có jì ndú gí.
²³'Duù má kù sogo ye,
 yí kù sogo nò a Bu ye.
²⁴Ye táánò má bàkà ña ndâ kpo-kpò seřè tí nó
 náa 'bí 'duù jé bàkà sàà kùro lá nó
 mí gbí òkò tí ndú lá,
 Mbíri bà 'dè có gítí ndú wálá.
 Káa ndú ñò ndâ i tí nó táánò náa ye bàkà nó gí,
 káa ndú kpòò kù sogo ye,
 ndú delè kù sogo Bu ye.
²⁵Si ndú 'ví bàkà éno,
 tacó wàa có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì ndâ
 muu-cè máa,

«Ndú táánò sogo ye ta nderè tí wálá,» nó
 'ví dù tí tí yúco.
²⁶Ta o tí nó náa mbe kpo-gbí-tà-tù yo tí nó
 náa ye bà tuu yí 'do mì Bu ye,
 tí Bèri mbe kù co tí kpokèjì mì yúco,
 náa rẹ̀ngbó wó 'do tí Bu ye nó, bà gí nó,
 yí bà dù tí mbe ma có tí ye.
²⁷Yo delè bà dù tí ndâ mbe ma có tí ye,
 tacó yo dù ta ye 'do tí bà 'bità nèté mì ye yee tí
 kpónò.
¹⁶«Ye 'dè ndâ có tí nó 'dáá gí jì yo tacó wàa, njembí
 yo wúnò 'ví mù tí gítí ndâ i yè ro tí nó
 náa ndâ 'duù kèjì gí bà bàkà mí tí yo nò lá.
²Ndâ 'duù bà gíi mòkò yo 'do gbí òkò tí ndâ 'duù
 ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri
 gí.
 Káa yo 'ví te mí gbí muu yo me káa ñinó cuki lá.
 Yo te mí gbí muu yo delè éno máa,
 'bí o wúnò ká kèjì náa ndâ mbe kù ziki yo ta o tí nó
 bà kořo có éno máa,
 ndâ yí kù bàkà a nèté mì ndâ yí kùro Mbíri.
³Ndú bà bàkà ña i tí nó,
 tacó ndú jé ñò 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ze ta
 Bu ye ni lá.
⁴À má éno, ye kpónò kù kpo nó a gbí-tà-tù yo,
 tacó wàa, o bà mèèkè'ì tí yo nò má gí wúnò,
 mbí yo 'ví 'va tí éno máa,
 ye táánò ci yo gítí sàà kùro gí.

O bà gí Bèri-mi-Mbíri wúnò

«Ye táánò 'dè ndâ có tí nó jì yo sàà lá,
 tacó ndoo kù dù ta ndoo bà gbèe to.
⁵Káa ye kpónò kù gíi ya gí mì 'duù tí nó táánò mbe
 tuu ye nò.
 Ta ndâ ña ñinó 'dáá gí,
 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo mbe 'vee ye kpónò
 éno máa,
 «Wò kù ya gí kòtí 'di wè?» nò wálá.
⁶Káa njembí yo kpónò wálá ta sé có tí nó náa ye 'dè jì
 yo nò.
⁷Káa ye bà ngùù yúco 'do tí yo wálá:
 ye kù ya nó tí nó kpolo ma a i tacó tí yo,
 tacó ye má ya lá,
 mbe kpo-gbí-tà-tù yo tí nó bà gí wálá.
 Káa ye má ya gí,
 ye bà tuu yí gí tí jì yo.
⁸Yí má gí gí,
 a yí ká bà 'dè có ñinó mbe ya gí gbí muu ndâ 'duù
 gítí ndâ vò i,
 ta 'duù ñinó mbe ya jáá nó,
 ta bà waa có mì Mbíri.
⁹Yí kèjì gí bà 'dè có ñinó mbe ya gí gbí muu ndâ 'duù
 gítí vò i,
 máa, bà biya bà ùnje gítí ye mì ndú a vò i.
¹⁰Yí kèjì gí bà 'dè có ñinó mbe ya gí gbí muu ndâ 'duù
 gítí 'duù ñinó mbe ya jáá nó delè
 a i mí tí bà ya ye gí mì Bu ye,
 bindi yo bà ñò ndi ye wálá.

11 Yí kẹ̀jì gí bà 'dè có ònó mbe ya gí gbí muu ndâ 'duu gítí bà waa có mì Mbíṛì, tacó Mbíṛì waa có mítí Gba-to-tí-nó.
 12 Ndâ có gbí muu ye tacó bà 'dè jì yo tanga tí lá, káa wotí tí yo bà dù gítí bà 'di gbí ndú kpónó wálá.
 13 À má ènò, Bèṛi-mi-Mbíṛì, tí mbe kù co tí kpokẹ̀jì mì yúco má gí gí, a yí ká bà tè kùro yo co tí kpokẹ̀jì mì yúco.
 Tacó yí bà gí gí bà 'dè me 'dóo có mì wó gbí muu wó lá.
 Yí bà gí gí bà 'dè jì yo káa ndâ có ònó náa yí 'di nò.
 Yí bà gí gí bà ma có ndâ i ònó kẹ̀jì nò.
 14 Yí kẹ̀jì gí bà wu gbí ye jì yo, tacó yí bà gí gí bà 'dè jì yo 'dáá káa ndâ có ònó náa yí 'di 'do mì ye nò.
 15 Ndâ có gbí muu Bu ye 'dáá gí káa ndâ có tí nò gbí muu ye nò.
 Njìnó a gbí nderè có tí nò náa ye 'dè tí ta có jì yo éno máa,
 yí bà gí gí bà 'dè jì yo 'dáá káa ndâ có mì ye nó ká nò.
 16 Tacó yo gàà éno kẹ̀jì gí bà nò ye wálá, yo má gii dù á bìnḍi bà ya ye 'do tí yo nò ndi-ndi-ndi éno,
 yo bà gii nò ndi ye káká'i.»
 17 Ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù mà gii 'di có tí nò náa yí 'dè jì ndú nò, ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Gbí ña có mì wó náa yí 'dè éno máa, ndoo gàà éno kẹ̀jì gí bà nò yì wálá, má nji'dí kózò gí, ndoo bà gii nò ndi yì nò, máa yè? Gbí có tí nò mì wó, máa, yì kù ya gí mì Bu yì nò, máa yè? 18 O tí nò mì wó «gàà» nò a o yè? Ndoò 'di gbí o tí nò mì wó «gàà» nò lá.»
 19 Káa Jézù gii nò ni gí máa, à tí ndú a go bà 'vee yì, tacó ènò, yí gii cu kùro bà 'vee yí mì ndú ta bà 'vee ndú máa, «Yo kù 'vee 'vé gbí òkò tí yo nò a i gítí gbí có tí nó náa ye 'dè éno máa, «Yo gàà éno bà gii nò ye wálá, yo mà gii dù ndi-ndi-ndi éno gí, yo bà gii nò ndi ye káká'i nó?»
 20 Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, yo bà gii wa ku ta ngo-ro yo, káa ndâ 'bí 'duu ta líkí'o tí ndú.
 Nje yo bà gii zuu , káa bà zuu nje yo nò bá 'visì tí tí líkí'o.
 21 Niì kù tu nje wó ta o bà mi 'viì, tacó yí gbí sé'i, káa 'viì mà gii tè gí, bà mbí niì tí nò gii ò tí sé gó-káyì gí ta líkí'o máa, yì jò 'duu mí muu to gí.
 22 Nògí, yo kpónó kù zuu nje yo á go bà zuu nje mbe gó-káyì.
 Káa tàkòcò yo bà gii peteke gí, tacó ndoo bà 'de tí ndoo ta ndoo káká'i gí.
 'Bí 'duu mbe volo gbí líkí'o tí nò náa ye bà je jì yo nò, bà dù wálá.
 23 O tí nò má gí gí, yo bà 'vee ye gítí 'bí i gbaànjé wálá.
 Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, Bu ye ta o tí nò bà je ña i ònó

náa yo bà yù 'do tí wó ta rẹ̀ ye nó jì yo gí.
 24 Yo yee tí kpónó jé yù i 'do mì Bu ye ta rẹ̀ ye lá. Má ènò, yo 'bità bà yù i ta rẹ̀ ye á 'do tí kpónó, wàa yí bà je jì yo gí.
 Tacó wàa yo 'ví dù ta líkí'o tí yo ta 'bí i mbe gboo 'do mì yo wálá.
 25 Ye yee tí kpónó kù 'dè có tí nò jì yo ká ta ndâ kpùrù có.
 Káa o tí nò náa ye káká'i bà 'dè ndâ kpùrù có jì yo wálá nò, ká kẹ̀jì.
 Ye ta o tí nò bà 'dè có gítí Bu ye ngbàrángà'i éno jì yo.
 26 Ta o tí nò, yo bà gii yù ndâ i 'do mì Bu ye ta rẹ̀ ye. À káká'i me ye ká bà 'deke tí ye jì Bu ye tacó tí yo lá,
 27 tacó Bu ye zè yo nìkì ta rẹ̀ ye ma.
 Bu ye zè yo nìkì maa nò, tacó yo zè ye nìkì maa.
 Yo delè gii ùnje gí máa, ye táánò gí 'do mì wó tí Bu ye.
 28 Ye táánò gí gí muu to tí nó 'do mì Bu ye. Káa ye kpónó kù dele ndi ye ya gí mì Bu ye.»
 29 Ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii 'visì có jì yí máa, «Ìyo le! Wò kpónó kù 'dè gbí có jì ze ngbàrángà'i. Wò kù 'dè me kpùrù có lá. 30 Ze kpónó nò ni ngbàrángà'i gí, máa, wò nò ndâ i 'dáá gí ni gí. À má ènò, gbí nderè bà 'vee wò mì 'bí 'duu gbí òkò tí ze máa, wò gí 'do kòtí 'di wè nò wálá. Tacó ze kpónó ùnje ta njembí ze gí, máa, wò gí 'do mì Mbíṛì.»
 31 Káa Jézù gii 'vee ndú máa, «Yo ùnje ta njembí yo gítí ye gí?
 32 Yo 'di có tí nó náa ye kù 'dè jì yo nò: O bà nje gbí yo vóro-voro gí ká kẹ̀jì. O bà 'vaaka yo 'do tí ye gbaànjé-gbaànjé ya gítí ndâ 'dóo bàndò mì yo si ye ta kpéétí ye, gí sàà gí.
 Káa à kpétí ká ènò, ye bà dù me ta kpéétí ye lá. Ze bà dù ta Bu ye.
 33 Ye 'dè ndâ có tí nò jì yo tacó wàa, yo 'ví dù nìkì maa ta rẹ̀ ye. Ndâ vò i bà 'de yo muu to tí nó me gbolò, káa yo 'ví zèè njembí yo, tacó ye kpò muu ndâ vò i muu to tí nó gí.»

Jézù 'deke tí wó jì Mbíṛì tacó tí ndâ mbe tala có mì wó

17 Jézù mà gii cee ta bà 'dè ndâ có tí nò jì ndâ mbe tala có mì wó gí, yí gii zeke'o gí gbíṛì, bìnḍi yí gii 'deke tí wó jì Mbíṛì, máa, «O tí nò gí gí, Bu ye.
 À má ènò, túbà tí 'Viì mì lo tí mbe wotí jì ndâ 'duu, tacó wàa, 'Viì mì lo 'ví tù ta bà tí lo tí mbe wotí jì ndâ 'duu.
 2 Wò kaa ndâ 'duu muu to tí nó 'dáá gí mí 'bì wó gí. À má ènò, si yí 'ví je 'válá ònó mbe cee lá nó jì ndâ 'duu tí nò náa wò kaa ndú mí 'bì wó nò.
 3 Káa rẹ̀ i mbe je 'válá tí nò mbe cee lá nò a bà nò wò ni tí gbèe Mbíṛì dú, gii je bà nò Jézù tí Bìnḍi lo tí Mbíṛì náa wò tuu yí nó nì .

4 Ye túbà wotí mì lo jì ndâ 'duù muu to tí nó ta bà bàkà nètè tí nó náa wò táánò je jì ye nó, cee gî.
 5 Nògí, te duù Mítí ye kpónó, Bu ye.
 Te duù mítí ye ta bà si ye 'ví kí tí ye dèngècè rẹ̀gbà tí lo
 á go ñìnó táánò mì ndâ á kùro o bà suu to tí nó nò.
 6 Ye túbà tí lo á jì ndâ 'duù tí nó náa wò ɾuka ndú jì ye á 'do gbí òkò tí ndâ 'duù á muu to tí nó nó gî.
 Ndú táánò a ndâ 'duù mì lo,
 bìndi wò gii kaa ndú jì ye,
 káa ndú gii 'di có mì lo gî.
 7 Ndú kpónó ñò ni gî máa,
 ndâ có tí nó 'dáa náa wò 'dè jì ye nó a ndâ có mì lo.
 8 Tacó ye 'dè ndi ndâ có tí nó náa wò táánò 'dè jì ye nó jì ndú gî.
 Ndú delè gii ùnje gî, máa,
 à dú nò a ndâ có mbe có 'do gbí nje lo.
 Ndú delè gii ùnje gî, máa,
 ye táánò gí dú 'do ká mì lo.
 Ndú delè káká'i gii ùnje gî, máa,
 à dú káa wò táánò ká tuu ye.
 9 Ye kpónó kù 'deke tí ye jì wò nó a i tacó tí ndú.
 Ye kù 'deke tí ye jì wò me tacó tí ndâ 'duù muu to tí nó 'dáa gî lá.
 Ye kù 'deke tí ye jì wò a i tacó tí ndâ 'duù tí nó náa wò táánò kaa ndú jì ye nò.
 Tacó ndú a ndâ 'duù mì lo.
 10 Ndâ 'duù mì ye 'dáa gî a ndâ 'duù mì lo.
 Ndâ 'duù mì lo 'dáa gî delè a ndâ 'duù mì ye.
 Ye kù túbà tí ye jì ndú a i ta rẹ̀ lo.
 11 Tacó a ndú ká bà dù á muu to tí nó.
 Ye kpónó kẹ̀jì gí mì lo.
 Ye kpòò me 'duù ta rẹ̀ muu to tí nó lá.
 À má éno, kpolo tí ndâ 'duù mì lo náa wò ɾuka ndú jì ye nó, ta rẹ̀ mì lo,
 tacó wàa, có mì ndú gbí òkò tí ndú 'ví dù ká gbaànjé,
 á go có mì ndâ gbí òkò tí ndâ, tó Bu ye.
 12 Ye táánò kpolo tí ndú si ze ta ndú bà gbè to nó a i ta rẹ̀ lo,
 tí 'dóò rẹ̀ lo tí nó náa wò táánò gbì mí muu ye nò.
 Ye táánò kpolo tí ndú 'dáa gî tí kpòò.
 'Duù tí nó gbaànjé gbí òkò tí ndú mbe gírì'o 'do tí kẹ̀jì mì lo nó
 gírì'o 'do ká gbí 'dóò wò muu mì wó,
 á go có tí nó gbí wàràgà mì lo tí Mbírì nò.
 13 Ye kpónó kẹ̀jì gí mì lo,
 à má éno, ye kù 'dè ndâ có tí nó jì ndâ 'duù tí nó náa wò táánò ɾuka ndú jì ye muu to tí nó nó,
 tacó wàa ɳa líkí'o tí nó tí ye nó 'ví dù tí ndú delè.
 14 Ye 'dòkò có mì lo táánò náa wò 'dè jì ye nó jì ndú gî.
 Tacó éno, ndâ 'duù muu to tí nó kpónó kù sogo ndú,
 tacó ze ta ndú me ndâ 'duù mì ndâ 'duù muu to tí nó lá.
 15 Ye kù 'deke tí ye jì wò me éno máa,
 wò 'ví kaa ndú 'do muu to tí nó gî nò lá.
 Gbí nderè bà 'deke tí ye jì wò éno máa,
 wò 'ví kpolo tí ndú 'do tí Vò-'duù-tí-nò tí mbe kù eendi ndâ 'duù gítí vò i nò.

16 Tacó ze kpónó ta ndú káká'i me ndâ 'duù mì ndâ 'duù muu to tí nó lá.
 17 Kaa ndú mò gítí kpokẹ̀jì mì yúcó,
 tacó có mì lo a yúcó.
 18 Ye kù tuu ndú ta ndi muu to,
 á go bà tuu ye mì lo á gí muu to tí nó.
 19 Ye kaa tí ye jì wò á tacó tí ndú,
 tacó wàa ndú delè 'ví kaa ta tí ndú jì wò ta bà có tí kpokẹ̀jì mì yúcó.
 20 Káa ye kù 'deke tí ye me ká tacó tí ndú cuki lá.
 Ye kù 'deke tí ye delè tacó tí ndâ 'duù ñìnó bà gii kaa tí ndú jì ye 'do gbí có mì ndú nò.
 21 Ye kù 'deke tí ye, máa,
 có mì ndú 'ví dù ká gbaànjé á go có mì ndâ, Bu ye;
 có gbí njembí lo ká go có gbí njembí ye,
 bìndi có gbí njembí ye ká go có gbí njembí lo.
 Si có mì ndú 'ví dù ká gbaànjé,
 tacó wàa, ndâ 'duù muu to tí nó 'ví ñò tí ni éno máa,
 a wò táánò ká tuu ye.
 22 Ye le bèrè tí nó náa wò le jì ye nó jì ndú gî,
 Ye le jì ndú tacó wàa,
 njembí ndú 'ví dù ká gbaànjé.
 23 Ye le jì ndú tacó wàa,
 njembí ndoo 'ví dù ká gbaànjé ta ndú.
 Tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ñò tí ni éno máa,
 a wò táánò ká tuu ye;
 ndâ 'duù delè 'ví ñò tí ni éno máa,
 wò zè ndú nìkì ká go bà zè ye nìkì mì lo.
 24 Có gbí njembí ye éno máa,
 wò 'ví je bàndò jì ndâ 'duù tí nó náa wò ɾuka ndú jì ye nó
 á mí rẹ̀gbà tí ye,
 tacó wàa, ndú 'ví ñò ta bà te duù tí ye mì lo,
 tacó wò 'bità bà zè ye nìkì maa si ndâ suu to tí nó kálásê, Bu ye.
 25 Wò a 'duù jáá, Bu ye!
 Sè ndâ 'duù muu to tí nó ñò wò ni lá,
 káa ye ñò wò ni gî.
 Ndâ 'duù tí nó náa wò kaa ndú jì ye nó delè ñò ni gî máa,
 a wò táánò ká tuu ye.
 26 Ye túbà tí lo ngbárángà'i éno jì ndú gî, Bu ye!
 Ye delè kpónó kpòò kù túbà tí lo ngbárángà'i éno jì ndú,
 tacó wàa, ndú 'ví zè tí ndú gbí òkò tí ndú nìkì maa,
 á go bà zè ye mì lo nìkì maa;
 delè tacó wàa có tí ye 'ví dù gbí njembí ndú.»

Bà zèè Jézù

18 Jézù mà gii 'deke tí wó jì Mbírì cee gî, yí gii kaa sè ndâ mbe tala có mì wó ya tí gí gbí 'bí wúng-bó jìlì mbâ náa à rò mí tito 'bí pù njáá náa à kù nì tí a Njáá Kidòroni, á bìndi bà ñè nó mì Júda. ² Káa Júda tí mbe ba ngbù Jézù ñò bàndò tí nó sàà gî, tacó a bàndò náa ndú ya gítí ta ndâ Jézù 'vílì-'vílì. ³ Tacó éno, yí gii ja ndâ àsikèrì, ta ndâ mbe kpolo tí 'bá-Mbírì tí nó náa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà kaa ndú jì yí, máa, yí ya ta ndú

gí bà zèè Jézù nó, ta ndâ zí'i, ta wu nje kùpò 'bì ndú, ká ndírí gítí bàndò tí nó. ⁴Jézù mâ gii òndú kèjì, yí gí co 'do mì ndâ mbe tala có mì wó ya gí kùro ndú, tacó yí òndú òndú i tí nó náa ndú kèjì gí bà bàkà ta yí nó ni gí. Ndú mâ gii yee tí Jézù gí, Jézù gii 'vee ndú máa, «Yo kù pà a bà tí 'dí?»

⁵Káa ndú gii 'visì có ji yí máa, «Ze kù pà a bà tí Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì nò.»

Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, si Júdá tí mbe ba ngbù wó kù rò tíyò gbí òkò tí ndú, máa, «Ye a yí.» ⁶Káa ta o tí nó náa Jézù 'visì ta có ji ndâ 'duù tí nó máa, «Ye a yí» nó, ndú gii yèè ndi ndú 'do tí Jézù gí ndi, bindi ndú gii 'va-ka tí to. ⁷Káa Jézù gii 'vee ndú káká'i máa, «Yo kù pà a bà tí 'dí?»

Ndú káká'i gii 'visì có ji Jézù máa, «Ze kù pà a bà tí Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì nò.»

⁸Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ye kùtàà 'dè ji yo gí, máa, ye a yí. Yo má kù pà a ye, yo zèè ye, wàa yo 'ví si sè ndâ 'bí 'duù tí nó 'ví ya .» ⁹Jézù 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe gí tacó bà zèè yí nó, máa, ndú si ndâ mbe tala có mì yí 'ví ya , tacó wàa có tí nó náa yí 'dè sàà ji Mbíri éno máa, «Ye bà si 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa wò kaa ji ye nó 'ví gíri lá, Bu ye,» nó 'ví dù tí tí yúco.

¹⁰Piyétòrò mâ gii òndú 'duù tí nó kù nò ta Jézù níki lá, yí bà-i-nò gii ja sizò mì wó 'do gbí foko, bindi yí gii da ta tù 'bí 'dakò gbí òkò tí ndú ta rè wó a Màlíku, tí bòò mì Kùro ndâ bu-Mbíri, waa gí. ¹¹Káa Jézù gii do mítí Piyétòrò máa, «Dele ndi sizò mì lo nó gí gbí foko! Wò kojo có éno máa, ye 'ví kòndò sé'i go có mì Bu ye lá?»

Bà ya ta Jézù gí kùro Ànà

¹²Ndâ 'duù tí nó náa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà tuu ndú ta ndâ Júdá gí tàkò Jézù nó gii zèè yí. Ndú mâ gii ere yí gí, ¹³ndú gii ja yí kpédélé'i ya tí a i gí kùro Ànà tí ká Kùro ndâ bu-Mbíri náa ngáángbá gba mì ndâ Rómánò mò yí 'do gbí nèté gí, ¹⁴bindi yí tí ngáángbá gba mì ndâ Rómánò gii te gè Ànà, tí Kàyífà tí nó tí mbe kpo-gbí-tà-tù ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà éno máa, «À níki a bà cì 'duù gbaànjé á tacó tí mbè ndâ 'duù» nó, mí bindi Ànà.

Kpédélé bà o Piyétòrò 'do tí Jézù

¹⁵Ndâ Simónè Piyétòrò, ta 'bí ka wó mbe tala có mì Jézù, gii ru ndi Jézù yee 'bá mì Ànà. Ndú mâ gii yee kà, ka Piyétòrò nó gii rì ká ngé gí gbí ndùgù, tacó ndú òndú tí ndú ta Ànà ni ngbàrángà'i sàà kùro gí. ¹⁶Bindi yí gii 'dè có ji nì tí nó mbe kù kpolo tí njekèjì ndùgù nó, máa, yí si Piyétòrò 'ví rì gí gbí ndùgù, tacó Piyétòrò gboo òndú wó ká mí sè. ¹⁷Ta o tí nó si Piyétòrò kù gii rì gí gbí ndùgù nó, nì tí nó gii 'vee yí máa, «Wò me 'bí mbe tala có mì 'dakò tí nó lá?»

Káa Piyétòrò gii 'visì có ji nì tí nó máa, «Jéé lá! Ye me mbe tala có mì wó lá.»

¹⁸Ta o tí nó, ndâ mbe bàkà nèté 'bá mì Kùro ndâ bu-Mbíri kù u wu á njewu gbí ndùgù. Tacó éno, Piyétòrò

mâ gii rì gí gbí ndùgù gí, yí gii ya kù rò tíyò á règbà wu á mì ndú ta ndú, tacó o tí nó a o cò'o.

Ànà 'vee gbí nje Jézù

¹⁹Ndâ mbe zèè Jézù mâ gii yee ta yí kùro Ànà, Ànà gii 'vee gbí nje Jézù gítí ndâ mbe tala có mì wó, ta ndâ bà nìbà i mì wó. ²⁰Káa Jézù gii 'visì có ji yí máa, «Ye táánò ta o 'dáá gí kù 'dè có ngbàrángà'i mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí. Ye delè táánò kù nìbà i ji ndâ 'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbíri, delè ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri. À sósò'ò nó a ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéyà 'dáá gí. Ye jé 'dè có mí tà bèngi lá. ²¹À má éno, 'vee gbí nje ye lá. 'Vee ndâ 'duù òndú táánò mbe 'di ndâ có mì ye gí nó, wàa ndú 'ví 'vanda ndi ndâ có tí nó ji wò.»

²²'Bí kùro ndâ àsikèrì tí nó mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíri nó mâ gii 'di có tí nó náa Jézù 'visì ji Ànà nó, yí gii ja 'bí wó mí gbí tù Jézù ta kpo tàkòcò. Bindi yí gii 'vee Jézù máa, «Nìno a cè òndú bà 'visì có mì lo ji Kùro ndâ bu-Mbíri ká nó?»

²³Káa Jézù gii 'visì có ji kùro ndâ àsikèrì tí nó mbe gbí gbí tù wó nó máa, «Cò tí nó náa ye 'dè nó má lè gí, 'dè có ji ndâ 'duù máa, ye 'dè a 'vére. Káa ye má 'dè a yúco, gbí nderè bà gbì ye mì lo a yè?»

²⁴Ànà mâ gii cee ta bà 'vee gbí nje Jézù gí, yí gii tuu yí gbí wú ya tí ji Kàyífà.

Bà só, ta bà ta'ò bà o Piyétòrò 'do tí Jézù

²⁵Káa si ndâ àsikèrì kù gii ya ta Jézù 'do kùro Ànà gí kùro Kàyífà, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kù u wu ta ndâ Piyétòrò nó gii 'vee yí máa, «Wò me 'bí mbe tala có mì 'duù tí nó gbaànjé lá?»

Káa Piyétòrò gii tò kponje gí, máa, «Ye me mbe tala có mì wó lá.»

²⁶Bindi òndú, 'bí bòò mì kùro mì ndâ bu-Mbíri, tí nambe 'dakò tí nó náa Piyétòrò da tù wò waa ta sizò nó, gii 'vee Piyétòrò máa, «Ye kùtàà òndú me yo ta yí gbí jìlì mbà lá?»

²⁷Káa Piyétòrò gii tò kponje gbí òndú ká jé 'vii ta bà kò-kò mì ngùu.

Jézù kùro Pilátò

²⁸Kàyífà mâ gii 'viiki gbí có mì Jézù cee gí, yí gii je yí ta fíri dú'o ji ndâ àsikèrì, máa, ndú ya ta yí ji Pilátò, tí gbolò 'duù mì ndâ Rómánò ta wotí bà waa có ku mítí ndâ 'duù tí wó. Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà tí nó mbe ko tàkò Jézù ya tí gí 'bá mì Pilátò nó mâ gii yee kà, ndú gii rò ká sè. Tacó tàkò mì ndâ Pilátò tende, káa ndâ Jùdéyà ta o tí nó kù gee tí ndú bà ya gí tí ndâ bàndò sàkàmàà á kùro bà zò i-cí-ci ta o gbolò o bà bàkà tàkò bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbíri. ²⁹Pilátò mâ gii òndú éno, yí gii co 'do tà'i gí mì ndú sè. Bindi yí gii 'vee ndú máa, «Yo kpì ngbàngà tí 'dakò tí nó, máa, yí bàkà a yè?»

³⁰Káa ndú gii 'visì có ji Pilátò máa, «Vò i mì wó má wálá, ze kùtàà bà gí ta yí gí kùro lo bà-i-nó wálá.»

³¹ Káa Pilátò gii 'visi có ji ndú máa, «À má éno, yo ya gí bà 'dè ngbàngà mí wó nò gbí 'dóó ña kpokèjì bà 'dè có gbí tàkii mí yo.»

Ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii 'visi có ji Pilátò máa, «Ngáángbá gba mí ndâ Ròmánò je wotí bà waa có ku mítí 'duù ji ze gbí tàkii mí ze lá.» ³² (Kponje tí nò bàkà tí gbí òkò tí ndâ Pilátò ta ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdèyà tacó wàa có tí nó náa Jézù 'dè éno máa, àà bà zì yí ta bà gbì yí mítí njèèkpè mù nó, 'ví dù tí tí yúco.)

³³ Pilátò má gii 'di bà có mí ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdèyà cee gí, yí gii bala Jézù ya tí gí tà'i mí wó. Bìndi yí gii 'vee yí máa, «Wò a gbolò gba mí ndâ Jùdèyà?»

³⁴ Káa Jézù gii 'visi có ji Pilátò, máa, «Wò kú 'vee nò a 'dóó 'vé mí lo wèè, wò kú 'vee a 'vé bìndi 'bí 'duù?»

³⁵ Pilátò gii 'vee Jézù káká'i máa, «Wò ñò ye a Jùdèyà? A ndâ 'dóó nambe lo tí ndâ Jùdèyà, ta ndâ bu-Mbíri mí yo, ká kpi ngbàngà tí lo ji ye. Wò tà bàkà ta ndú a ña yè?»

³⁶ Káa Jézù gii 'visi có ji Pilátò máa, «Ye kùtáa máa gba mí ndâ 'duù á muu to tí nó, ndâ bòò mí ye bà gò ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdèyà 'do tí bà zèè ye gí tí ji wò gí. Káa ye me gba mí ndâ 'duù á muu to tí nó lá.»

³⁷ Pilátò gii 'vee Jézù máa, «À má éno, wò a gbolò gba, éno gí?»

Káa Jézù gii 'visi có ji Pilátò máa, «A wò ká 'dè ta nje lo éno máa, ye a gbolò gba. Káa kpèti ká éno, ye kì me kí-kí lá. Ñinó táánò a nderè bà jò ye. Ñinó táánò delè a nderè bà gí ye gí muu to tí nó ká nò. Ye gí gí muu to tí nó tacó bà 'dè yúco ji ndâ 'duù. Ndâ 'duù ñinò mbe ùnje gítí yúco gí nó 'dáá gí kú 'di có mí ye.»

³⁸ Pilátò gii 'vee Jézù tí i-'viya máa, «Yúco mí lo a yè?» Bìndi yí gii co ndi wó káká'i 'do tà'i gí sè mí ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdèyà. Bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ye ñò nderè bà waa có mí ye mítí 'dakò tí nó lá. ³⁹ Káa ña i mí yo mbe tè mítí yo gí a ñinó máa, ye ta o gbolò o bà bàkà tàkii bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìriyéli-mi-Mbíri cóo-cóo kú njaanga 'bí 'duù ñinó mbe ñiki tí yo nó 'do gbí zàà ji yo. À má éno, có mí yo kpónó máa, ye njaanga gbolò gba mí yo tí ndâ Jùdèyà ji yo?»

⁴⁰ Ndâ Jùdèyà má gii 'di có tí nó náa Pilátò 'dè ji ndú nó, ndú 'dáá gí gii 'visi có ji yí ta kòcò ndú ngéé gí yaà máa, «Njaanga ji ze me 'dakò tí nó lá! À tí ze a go bà njaanga Bàrábà ji ze!» Bàrábà tí nó táánò a vò mbe kùmùkù i mí ndâ 'duù.

19 Pilátò má gii dele ndi wó gí tà'i á bìndi ba 'dè có mí ndú ta ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdèyà gí, yí gii je Jézù ji ndâ àsikèrì mí wó, máa, ndú ya ta yí, wàa ndú 'ví gbì yí. ² Ndâ àsikèrì má gii yèè ta Jézù 'do kùro Pilátò gí ndii gí, ndú gii paṛa kpeṛè go ké'bí nó, bìndi ndú gii te zékéré-zékèrè mítí muu wó, máa, ñinò a tàgíyà-gba mí wó, bìndi ndú gii yuu bí-bi bongo mí ndâ gba mítí wó. ³ Bìndi ndú gii 'bità bà gbì yí, ta bà 'viya yí máa, «Mbíri 'ví si wò, gba mí ndâ Jùdèyà!»

⁴ Pilátò bà-i-nò gii co ndi wó gí mí ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdèyà, si ndâ àsikèrì mí wó kú mèkè'i tí Jézù, bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo ñò nó, ye kpónó kú ya gí bà gí ta 'duù mí yo nó ji yo, tacó ye ñò nderè bà waa có mí ye mítí wó lá.» ⁵ Ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdèyà má gii

zeke'o, ndú gii ñò ndâ àsikèrì mí Pilátò yee ta Jézù, ta bí-bi bongo gba tí wó wúru-wuru-wùrù, ta tàgíyà-gba náa à paṛaka 'do tí kpeṛè tí muu wó, yee tí ndú gí. Bìndi Pilátò gii 'dè có ji ndú máa, «'Duù mí yo nó.»

⁶ Ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdèyà má gii ñò Jézù, ndú gii 'bità bà pìi kú máa, «Gbì yí mítí njèèkpè mù! Gbì yí mítí njèèkpè mù!»

Káa Pilátò gii 'visi có ji ndú máa, «Yo ya gí bà gbì yí mítí njèèkpè mù, tacó ye ñò 'dóó nderè bà gbì yí mítí njèèkpè mù ñinò ye lá.»

⁷ Ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii 'visi có ji Pilátò máa, «'Dakò tí nó kú 'dè có máa, yí a 'Vii-mi-Mbíri, káa à má gbí tàkii mí ze tí ndâ Jùdèyà, yèè gítí 'duù mbe kú 'dè ña có tí nó káa ku.»

⁸ Pilátò má gii 'di có tí nó náa ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdèyà 'dè ji yí nó, gúku gii bàkà yí ndii ñinó sàà kùro nó gí. ⁹ Yí má gii dele 'do bà-i-nò ya gí tà'i mí wó, yí gii 'vee Jézù máa, «Wò gí 'do kòtí 'di?» Káa Jézù gii rànì Pilátò gí. ¹⁰ Káa Pilátò gii 'vee Jézù káká'i máa, «Wò wálá biya bà njaanga nje lo gí tàkò ye gí? Koṛo muu lo máa, wotí bà njaanga miṛi lo 'do gbì vò i, ta wotí bà gbì wò mítí njèèkpè mù, 'dáá a i kpátù 'bì ye.»

¹¹ Káa Jézù gii 'visi có ji Pilátò máa, «Áá táánò má me Mbíri ká je wotí tí nó ji wò lá, wò kùtáa bà 'de wotí gítí bà zèè ye wálá. Ñinò a nderè có tí nó náa, vò i mí mbe gí ta ye ji wò me tí ta gbolò ndii vò i mí lo gí nó ká nò.»

Bà waa có ku mítí Jézù

¹² Pilátò gii bàkà cèè wotí mí wó tacó bà njaanga Jézù á bìndi có tí nó náa Jézù 'dè ji yí nó. Káa ndâ Jùdèyà gii kpò tí ta bà pìi wo 'várà-'várà gí. Ndú gii 'dè có ji Pilátò máa, «Wò má dò 'bì lo tí 'dakò tí nó gí, wò káká'i me kómbe ngáángbá gba mí ndâ Ròmánò lá, tacó 'duù mbe kú bàkà tí wó tí gbolò gba kú jòò a gbí gba ta ngáángbá gba mí ndâ Ròmánò.»

¹³ Pilátò má gii 'di ña có tí nó náa ndâ Jùdèyà 'dè ji yí nó, yí gii njè nó ya gí bà kí tí wó pí jàlambà mí wó náa à te mí pí tìndàa díí gbí ngbàngà mí wó, náa ndâ 'duù kú nì mítí a Díi-bà-waa-có, káa ndâ Jùdèyà kú nì mítí gbí nje có mí ndú a «Gàbàtà.» Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ àsikèrì máa, ndú gí ta Jézù gí kùro yí. Ndâ àsikèrì má gii bàkà go có mí wó nó gí, ¹⁴ Pilátò gii túbà tí Jézù ji ndâ Jùdèyà máa, «Gbolò gba mí yo kuu nó!»

I tí nó bàkà tí ta ṛi dé gítí bà gí gbùrú, si ndâ 'duù kú 'viindi tí ndú tacó sè sili gítí gbolò o bà bàkà tàkii bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìriyéli-mi-Mbíri ká gbañjé.

¹⁵ Bà túbà tí Jézù mí Pilátò ji ndâ Jùdèyà máa, yí a gbolò gba mí ndú nó, gii te mí gbí muu ndú a 'bí ña i go má. Tacó éno, ndú gii tò kú ta kòcò ndú ngéé gí yaà ji Pilátò máa, «Cee o mí 'duù tí nó gí! Gbì yí mítí njèèkpè mù!»

Pilátò bà-i-nò gii 'vee ndú máa, «Có mí yo éno máa, ye gbì gbolò gba mí yo mítí njèèkpè mù, wàa?»

Káa ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri gii 'visi có ji Pilátò máa, «'Bí gbolò gba mí ze á bìndi ngáángbá gba mí ndâ Ròmánò wálá!»

¹⁶ Pilátò má gii 'di có tí nó, yí gii je Jézù ji ndú, máa ndú ya gí bà gbì yí mítí njèèkpè mù.

Bà gbì Jézù mítí njèèkpè mû

¹⁷ Ndâ àsikèrì bà-i-nò gii te njèèkpè mû tí nó náa ndú kû ya gí bà gbì Jézù mítí nó jì yí. Bindi ndú gii co ta yí 'do gbí gbata gí sè, gítí 'bí bàndò náa à kû nì mítí a Kù-'bili-muu-ku. Káa à gbí có mì ndâ Jùdèyà kû nì mítí a «Gòligátà.» ¹⁸ Bindi ndú gii gbì yí mítí njèèkpè mû. Ndú ta gbèe o tí nó gii gbì ndâ 'bí mbe ngbà sósò'ò mítí ndâ njèèkpè mû delè. Ndú gii sè njèèkpè mû mì 'bí mbe ngbà gbaànjé mí gbí kù'bi, bindi 'bí gbí gáli mì Jézù.

¹⁹ Pilátò gii cu có, bindi à gii kpò mítí njèèkpè mû mì Jézù éno máa, «Nìno a Jézù tí nó tí 'duù Názàrètì, tí gbolò gba mì ndâ Jùdèyà nó ká nò.» ²⁰ Ndâ Jùdèyà me mbè gii 'deke i tí nó náa Pilátò cu nò, tacó bàndò tí nó náa à gbì Jézù mítí njèèkpè mû mítí nó me 'du 'do tí gbata lá, delè tacó Pilátò cu có tí nó gbí ndâ nje có ta'ò: có Jùdèyà, ta có Làtìnì, gii je có Ìgìrìgì. ²¹ Káa ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri gii 'dè có jì Pilátò máa, «Wò kùtáa bà cu me éno máa, yí a gbolò gba mì ndâ Jùdèyà nò, lá. Cu éno máa, 'Dakò tí nó 'dè có táánò máa, yí a gbolò gba mì ndâ Jùdèyà.»

²² Káa Pilátò gii 'visì có jì ndú máa, «I nìno náa ye cu gí nò, ye cu gí.»

²³ Ndâ àsikèrì mâ gii cee ta nètè bà gbì Jézù mítí njèèkpè mû gí, ndú gii njèè gbí ndâ bongo bindi wó nà'ò 'vii ta muu ndú. Káa kpokèjì bà njèè gbí 'bí bongo bindi wó gbaànjé mbe gboo mí to, náa à gò ta banga tí kpáká'dà'i éno, gii kpò ndú gí. ²⁴ Tacó éno, ndú gii 'vii có gbí òkò tí ndú máa, à nìkì máa ndâ yí kì a mbíli tacó bà nò 'duù nìno náa àa bà 'va tí tí wó nò, cotí bà yaka gbí. Có tí nó bàkà tí jé ká go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa,

«Ndú njèè gbí ndâ bongo mì ye gbí òkò tí ndú.

Ndú kì-mbíli tacó ndâ bongo mì ye» nò.

²⁵ À kù rò tìyò règbà njèèkpè mû mì Jézù ta o tí nó a ndâ Màriyà tí nawu wó tí Jézù, ta ná'vindí nawu wó tí Jézù, ta 'bí Màriyà tí nìi mì 'bí 'dakò ta rè wó a Kòlópà, ta 'bí nìi delè ta rè wó káa Màriyà náa à kû nì mítí wó a Màriyà Màdèlènà tacó 'bá mì ndú gbí gbata Màdálà, ²⁶ ta 'bí mbe tala có mì Jézù náa Jézù zè yí nìkì ngé ndii gí. Jézù mâ gii nò ndâ nawu wó, ta mbe tala có mì wó náa yí zè yí nìkì kpòlo ma nó, yí gii je nje mítí nawu wó máa, «Nìno a 'vii mì lo, nìi.» ²⁷ Bindi yí gii je nje mítí mbe tala có mì wó náa yí zè yí nìkì kpòlo ma nó máa, «Nìno a nawu lo ká nò.» Mbe tala có mì Jézù nò gii 'bità bà kpòlo tí Màriyà ká go bà kpòlo tí 'dóo nawu wó ngé 'do ká bà-i-nò.

²⁸ Jézù mâ gii nò ni éno máa, yí cee ta nètè tí nó náa Mbíri tuu yí máa, yí gí gbí bà bàkà nó gí, yí gii yù ngo máa, «À tí ye a go ngo.» go có tí nó náa à cu mì gbí wáràgà mì Mbíri nò. ²⁹ Ta o tí nó náa Jézù yù ta ngo nò, zùu-zùu ngo nèbítì ta kárà díí kuu bà-i-nò. Mâ gii zeke'o, 'bí 'duù gii yuu 'bí kàfòlò i mbe kù njù ngo go kàfò nó mí gbí zùu-zùu ngo nèbítì tí nó, yí gii sè mí nje 'bí kùngbó i, bindi yí gii ya tee mí nje Jézù. ³⁰ Jézù mâ gii no-no zùu-zùu ngo nèbítì tí nó gbí i tí nó gí, yí gii

'dè có máa, «À cee gí.» Bindi yí gii mò muu wó gí to, bindi njembí wó gii kì gí.

³¹ Sè bà ta rì gítí bà 'bità o bà wotí gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà ta o tí nó ká nì'dí; káa gbèe o bà wotí gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà tí nó a gbolò o ndii sè ndâ 'bí nìno sàa nó 'dáa gí. Tacó éno, ndâ kpo 'duù mì ndú gii ya gí mì Pilátò, bindi ndú gii 'vee yí máa, yí si à 'ví cee o mì ndâ 'duù tí nó tí ndâ njèèkpè mû nò ta bà gbì gbí ndâ sáa kò ndú kì'viki gí, tacó wàa ndâ nambe ndú 'ví jaka ku ndú 'do yaà gí to. Tacó bà si ku ndú mí yaà ta nja gbolò o tí nó á kèjì nò nìkì lá. ³² Pilátò mâ gii ùnje jì ndú gí, ndâ àsikèrì gii ya gí bà gbì kì'viki kùro a gbí kò ndâ 'dakò tí nó sósò'ò náa a gbì ndú mítí ndâ njèèkpè mû seè tí Jézù nò. ³³ Ndú mâ gii ya gítí Jézù, ndú gii 'de yí cì sàa gí. Tacó éno, ndú gii gbì gbí ndâ sáa kò wó kì'viki lá. ³⁴ À káa 'bí àsikèrì ká gii cu Jézù ta 'doò kpíri gí tà kí wó nò. Bindi mbelè nònòkò ta ngo gii cì 'do gbí kà tí nó, tacó yí cì sàa gí.

³⁵ Mbe gii ndâ i tí nó ta rò wó dità có tí nó jì ndoo, tacó wàa, ndoo delè 'ví ù ta nje gítí i tí nó náa yí nò ta rò yí gí nò. Có mì wó náa yí 'dè nò a yúco. Yí delè nò ta kpééti wó nì gí, máa, yí 'dè a yúco.

³⁶ Ndú kì gbèe 'bili Jézù lá, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Gbèe 'bili wó kì lá,» nò.

³⁷ 'Bí có delè kuu gbí wáràgà mì Mbíri gítí có bà cu Jézù ta 'doò nò éno máa, «Ndâ Jùdèyà wúnò bà nì «Ze táánò má ni sàa,» tacó tí 'duù tí nó náa ndú cu yí ta 'doò nò.»

³⁸ Jézù mâ gii cì gí, 'bí 'dakò mbe kù tala có mì Jézù gbí kóo ta gúku ndâ Jùdèyà, ta rè wó a Jùzépè, mbe gí 'do gbí gbata Àrimàtiyà, gii ya gí bà 'vee Pilátò máa, yí si yí 'ví duu ku Jézù. Pilátò mâ gii ùnje gí, ndâ Jùzépè gii ya gí bà te ku Jézù ³⁹ ta Nikòdémò, tí 'bí mbe kpòlo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà mbe ya gí bà 'dè nje ta Jézù ta 'bí bèbìli gbaànjé sàa gí. Nikòdémò te ta yí ta o tí nó a bàa me gbolò náa à nònòkò ta yeè tacó bà toro mítí ku Jézù, tacó wàa yí 'ví volo lá. ⁴⁰ Ndâ Jùzépè ta Nikòdémò mâ gii te ku Jézù gí, ndú gii toro bàà tí nó náa à nònòkò ta yeè nó mítí wó. Ndú mâ gii so yí ta bongo go i gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà gí, ⁴¹ ndú gii te yí ya gí bà sii mí gbí ngú gùu náa à duu mí gbí 'bí wúngbó gbo jìli mû, ⁴² náa à rò á dè ta bàndò tí nó náa à gbì yí mítí njèèkpè mû tí nó, si ndâ Jùdèyà kù 'viindi tí ndú gítí o bà wotí gbí tàkìi mì ndú.

Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí

20 Ta yé bindi rì bà wotí gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà, Màriyà Màdèlènà gii gbo'o si yé kù da'o, tacó bà ya gí bà nò muu'dú Jézù. Yí mâ gii yee ká, yí gii 'de à mèrèkè díí 'do njekekèjì 'bá muu'dú gí. ² Yí bà-i-nò gii dele ndi wó ta ngèlè ya gí bà 'dè có jì ndâ Simónè Piyétòrò, ta mbe tala có mì Jézù tí nó náa Jézù zè yí nìkì kpòlo ma nó, máa, «Ndú te Mbe tí ndoo 'do gbí gùu gí! Káa ze nò bàndò tí nó náa ndú 'dòkò yí ya tí gítí nó lá.»

³ Ndâ Piyétòrò ta 'bí ka wó mbe tala có mì Jézù nò mâ gii 'di có tí nó náa Màriyà Màdèlènà 'dè jì ndú nò, ndú gii njè ta ngèlè tacó bà ya gí bà nò muu'dú Jézù. ⁴ Ndú 'bì ngèlè gbaànjé, káa ka Piyétòrò gii kpò yí ta ngèlè gí.

Yí mà gii yee kùro kà, ⁵ yí gii mò tí wó gí to. Yí mà gii zeke'o gí tà 'bá muu'dú 'do sè, yí gii ò káa ndâ bongo tí nó náa à so ta ku Jézù nó kuu to tà'i. ⁶ Simónè Piyétòrò mà gii gí 'do ndii, yí gii ò ká ngé gí tà 'bá muu'dú, bindi yí gii ò kpâ-bongo tí nó náa à so ta ku Jézù nó kuu to. ⁷ Bindi à gii paraka kpâ-bongo tí nó náa à ẹre ta muu wó nó te tende.

⁸ Ka Piyétòrò náa ndú gí ta yí nó mà gii ò gí tàkò wó tà 'bá muu'dú, yí mà gii zeke'o, yí gii ò ku Jézù lá. À ngbíí nò a o bà gii ùnje mì wó máa, Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí, ká nò. ⁹ Tacó ndú jé sàà kùro ùnje gítí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, Jézù bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nó, lá. ¹⁰ Bindi ndú gii dele ya gí 'bá mì ndú.

Jézù túbà tí wó ji Màríyà Màdèlénà

¹¹ Káa si ndâ mbe tala có mì Jézù kú gii njè nó, Màríyà Màdèlénà gii rò tíyò dè règbà 'bá muu'dú kú wa gbí. Yí mà gii mò tí wó gí to kú zeke'o gí tà'i, ¹² yí gii ò ndâ basili mì Mbíri sósò'ò ta cé-ce bongo tí ndú, kú ki tí ndú to á bàndò tí nó náa à te ku Jézù 'do tí gí nò. 'Bí basili dù mò gí bà muu wó, bindi 'bí gii dù mò gí tàngbó wó. ¹³ Bindi ndâ basili tí nó gii 'vee yí máa, «Wò kú wa a yè, nii?»

Káa Màríyà Màdèlénà gii 'visi có ji ndú máa, «Ye kú wa a Mbe tí ye, tacó ndâ 'bí 'duu ja ku wó 'do gbí gii gí. Káa ye ò bàndò tí nó náa ndú te yí mí tí nó lá.»

¹⁴ Màríyà Màdèlénà mà gii 'visi tí wó á bindi bà 'dè có tí nó, yí gii ò Jézù, káa yí gii ò Jézù gíri gí. ¹⁵ Bindi Jézù gii 'vee yí máa, «Wò kú wa a yè, nii? Wò kú pà a bà tí 'dí?»

Káa Màríyà Màdèlénà gii 'visi có ji Jézù máa, «À má a wò ká te yí, túbà to tí nó náa wò te yí mí tí nó je, tacó wàa ye 'ví ya gí bà te yí 'do ká gí, bu ye.» Màríyà Màdèlénà 'dè có tí nó tacó yí ta o tí nó kú koro có éno máa, Jézù a mbe ní tí nó náa a duu ku Jézù mí gbí nò.

¹⁶ Káa Jézù gii tè'é tí Màríyà Màdèlénà máa, «Màríyà!» Màríyà Màdèlénà mà gii 'di bà tè'é tí wó mì Jézù nó, yí gii 'visi tí wó gí mì Jézù, bindi yí gii ùnje ji yí gbí có Jùdèyà máa, «Ràbóni!» Gbí éno máa, Mbe nibà i.

¹⁷ Bindi Jézù gii 'visi có ji Màríyà Màdèlénà máa, «Gàà tí ye lá, tacó ye dele ndi ye ya gí mì Bu ye á gbíri kálásè. Ya a i gí bà 'dè có ji ndâ ná'vindi ye máa, ye kú ya gí gbíri gí mì Bu ye tí nó tí Bu ndú nò. Wò 'ví 'dè ji ndú delè éno máa, ye kú ya gí gbíri, gí mì Mbíri tí nó mì ye, á tí Mbíri mì ndú nò.»

¹⁸ Màríyà Màdèlénà bà-i-nò gii ya gí mì ndâ mbe tala có mì Jézù, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ye ò Mbe tí ndoo!» Bindi yí gii 'vanda ndi ndâ có tí nó náa Jézù tuu ta yí nó ji ndú.

Jézù túbà tí wó ji ndâ mbe tala có mì wó

¹⁹ Ta bèbili mì kpédélé ò nètè bindi ò bà wotí gbí tàkì mì ndâ Jùdèyà tí nó, ndâ mbe tala có mì Jézù gii kili ta bà muu ndú, bindi ndú gii nè tí ndú mí tà'i ta gúku ndâ kpo 'duu mì ndâ Jùdèyà. Mà gii zeke'o, ndú bà-i-nò gii 'di kòcò 'duu kú 'dè có ji ndú máa, «Yo dù ta 'dè

njembí yo!» ²⁰ Ndú mà gii zeke'o, ònó a Jézù ká kú rò tíyò gbí òkò tí ndú nò. Bindi yí gii túbà ndâ ká tí nó kpátù 'bì wó, ta ònó tà kí wó nó ji ndú. Ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii ò yí, tàkòcò ndú gii peteke gítí bà ò Mbe tí ndú ngé ndii gí.

²¹ Jézù bà-i-nò gii 'dè có ji ndú káká'i máa, «Yo dù níki maa. Ye bà tuu yo go ònó náa Bu ye tuu ta ye nò.» ²² Yí mà gii 'dè có tí nó ji ndú gí, yí gii òlò woò ta nje wó mí tí ndú. Bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo si Bèri-mi-Mbíri 'ví dù ta yo. ²³ Yo má je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì 'duu, gbí éno máa, Mbíri je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì 'duu tí nó gí. Káa yo má biya bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì 'duu gí, gbí éno máa, Mbíri biya bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì 'duu tí nó gí.»

Ndâ Jézù ta Tòmázò

²⁴ Ta bèbili tí nó náa Jézù túbà tí wó ji ndâ mbe tala có mì wó nò, 'bí 'duu gbaanjé á 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó, ta rè wó a Tòmázò, náa ndâ 'duu kú nì mí tí wó a Njemí nó, wálá. ²⁵ Yí mà gii gí si Jézù ya gí, ndâ ká wó gii 'dè có ji yí máa, «Mbe tí ndoo kùtáà túbà tí wó ji ze bindi lo á tà'i bà-i-nò!»

Káa Tòmázò gii tò kponje có mì ndâ ká wó nò gí. Bindi yí gii 'visi có ji ndú máa, «Ye má ò ndâ ká bà gbí yí mí tí njèèkpè mû, ta ká 'doò tí nó tà kí wó nó, bindi ye 'ví tee 'bì ye mí gbí ndú lá, ye jé gítí bà ùnje gítí có mì yo nò gbaanjé wálá.»

²⁶ Ta sili vò-nje só bindi ònó, Jézù gii túbà tí wó káká'i ji ndâ mbe tala có mì wó si ndú kuu tà gbèe tà'i tí nó náa yí kpédélé'i túbà tí wó ji ndú tí nó, si Tòmázò gbí ònó kuu tí. Ndâ mbe tala có mì Jézù 'di káa kòcò 'duu kú 'vee ndú máa, «Yo dù ta 'dè njembí yo!» Ndú mà gii zeke'o, ndú gii ò Jézù kú rò tíyò gbí òkò tí ndú. Káa ndâ njekèji 'dáá gí nè tí ndú ká ngbí-ngbí á bàndò mì ndú. ²⁷ Jézù bà-i-nò gii tè'é tí Tòmázò, Tòmázò mà gii gí gí mì wó gí, yí gii túbà ndâ ká bà gbí yí mí tí njèèkpè mû tí nó á tí ndâ kpátù 'bì wó nó ji yí, máa, «Zeke ndâ ká tí nó á tí ndâ kpátù 'bì ye nò, wàa wò 'ví cu sili 'bì lo mí gbí ndú.» Yí káká'i gii túbà ká 'doò tí nó náa à cu ta yí gbí njè'vè wó nó ji yí, máa, «Tee 'bì lo mí gbí.» Bindi yí gii 'dè có ji Tòmázò máa, «Me kpìiki-kpìiki lá, ùnje! À me ye ká nó lá?»

²⁸ Káa Tòmázò gii 'visi có ji yí máa, «Wò a Mbe tí ye! Wò a Mbíri mì ye!»

²⁹ Káa Jézù bà-i-nò gii 'visi có ji Tòmázò máa, «Wò wálá ùnje tacó náa wò ònó ye ta ro lo gí nò? Káa ndâ 'duu ònó mbe ònó ye lá, káa ndú ùnje gítí ye gí nó níki cotí ndâ mbe ònó ye ta ro ndú gí.»

Ndèrè bà cu wáràgà tí nó

³⁰ Jézù bàkà ndâ 'bí seřè me mbè ji ndâ mbe tala có mì wó náa à cu có gítí ndú mí gbí wáràgà tí nó lá.

³¹ Káa ndâ ònó náa à cu có gítí ndâ nó a i tacó wàa ndâ 'duu 'ví ù ta nje éno máa, Jézù a Bindi-Mbíri, tí 'Vi-mi-Mbíri. Delè tacó wàa Mbíri 'ví 'vala ta ndâ 'duu ònó mbe ùnje gítí wó nó ta rè wó tí Jézù tí Bindi Mbíri.

Jézù túbà tí wó jì ndâ 'bí mbe tala có mì wó vô-nje só si ndú tàbè'dè kàpá Tìbériyà

21 Jézù gii túbà tí wó jì ndâ 'bí mbe tala có mì wó vô-nje só á bindi bà túbà ndâ 'bèè kà bà gbì yí mítí njèèkpè mú jì Tòmázò nó á bindi làmbu sili, si ndú kù gò ngo tí kàpá Tìbériyà. ² Ndâ mbe tala có mì Jézù vô-nje só náa yí túbà tí wó jì ndú tàbè'dè nò a ndâ Simónè Piyétòrò, ta Tòmázò tí nó ta 'bí rẹ wó a Njemí nò, ta Nàtànìyèlè tí nó mbe gii 'do gbí gbata Káná à Gàliléyà nò, gii je ndâ Jákòmò, ta ná'vindí wó Jòvànì, tí ndâ 'viì mì Zèbidèyò, gii toko mítí ndâ 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò. ³ A Simónè Piyétòrò ta bèbìlì tí nó ká 'dè có jì ndâ ka wó máa, yì kù ya gí bà gò ngo. Káa ndâ ka Piyétòrò nò gii 'visì có jì yí máa, ndâ yì bà ya ta ndú. Ndú gii ya gí bà gò ngo ta bèbìlì tí nó kpòò, káa ndú zèè gbèè sè lá.

⁴ Yé má bà gii 'bità bà da o mbòò, ndú gii dù gbí gbâ mì ndú kù nò 'duù kù rò tìyò a tì gángá ngo. Káa ndú nò 'duù tí nó ni lá. ⁵ Káa 'duù tí nó gii yuu nje wó jì ndú gí ro ngo kà máa, «Jìlì ngo bàkà ta yo kà ée wèè, ndâ kómbe ye?»

Káa ndú bà-i-nò gii 'visì có jì 'duù tí nó máa, «Tó i mì ze káa gbaànjé wálá yòò!»

⁶ Káa 'duù tí nó gii 'visì có jì ndú máa, «Yo má ja mbu mì yo nò mí tà ngo mò gí gbí kù'bì mì yo gí kùro gbâ, yo bà zèè sè gí.»

Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii ja mbu go có tí nó náa 'duù tí nó 'dè jì ndú nò, bà ja mbu 'do tà ngo gí gbí gbâ gii kpò ndú gí ta du sè. ⁷ Mbe tala có mì Jézù náa yí zè yí nìkì kpolo ma nó mâ gii nò nà i tí nó, yí ngé gii nò ni gí máa, 'duù tí nó mbe kù rò tìyò á tì gángá ngo nò a Jézù. Bindi yí gii 'dè có jì Piyétòrò máa, «À kù rò tìyò ngéé zó a Mbe tí ndoo!»

Piyétòrò mâ gii 'di éno máa nìndò a Mbe tí ndâ yì ká kù rò tìyò á tì gángá ngo nò, yí gii kaa ndâ kù bongo mì wó, yí gii paṛaka mí pí ndò bongo tí nó tí wó náa yí kù 'va ta mbu nò. Bindi yí gii o 'do gbí gbâ gí tà ngo, bìnḍi yí gii ya gí mí Jézù, si ndâ ka wó mí gbí gbâ.

⁸ Ndâ ka Piyétòrò gii meṛeke ndâ sè ta mbu, ndú gii yèè ta gbâ ta ndâ sè gbí mbu jú'bu-ju'bu-jù'bù gí tí ngo, tacó ndú ta o tí nó ya ta gbâ 'do tí ngo me 'dú lá.

⁹ Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii oloko 'do gbí gbâ gí tí gú, ndú gii nò 'bí sè náa à kù 'bee ta njìkì wu, ta ndâ kpakuta á tà wu. ¹⁰ Mâ gii zeke'o, Jézù gii 'dè có jì ndú máa, «Yo gí ta ndâ 'bí sè tí nó náa yo zèè kpónó-kpónó nò.» ¹¹ Simónè Piyétòrò mâ gii 'di có mì Jézù nò, yí gii ya gí gbí gbâ, bindi yí gii woo ndâ kpo-kpò sè ta mbu jú'bu-ju'bu-jù'bù gí tí gú, ta gbèè kà gbí mbu wálá.

¹² Bindi Jézù gii tètè tí ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo gí gítí i-zò-zò.» Ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii nò ni gí máa, à kù 'dè có ta ndâ yì nò a Mbe tí ndâ yì, tacó éno, nje ndú 'dáá gí gii 'dèè 'do tí bà 'vee yí éno máa, «Wò a 'di wè?» nò gí. ¹³ Jézù bà-i-nò gii ya gí bà aaka kpakuta 'do tà wu, bindi yí gii je jì ndú. Bindi yí gii dele ndi wó ya gí bà gí ta sè jì ndú 'do gbí njìkì wu gítí kpakuta tí nó.

¹⁴ Nìndò a bà ta'ò bà túbà tí Jézù jì ndâ mbe tala có mì wó á bindi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó.

Jézù 'dè có jì Piyétòrò gítí bà kpolo tí ndâ rómbo mì wó

¹⁵ Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mâ gii zò i cee gí, Jézù gii 'vee Simónè Piyétòrò máa, «Simónè, 'viì mì Jòvànì, wò zè ye nìkì kpò ndâ 'bí ka lo nó gí?»

Káa Piyétòrò gii 'visì có jì yí máa, «Ìyoo, Mbe tí ye, wò nò ni gí máa, ye zè wò nìkì ma.»

Bìnḍi Jézù gii 'visì có jì Piyétòrò máa, «À má éno, kpolo tí ndâ 'viì-rómbo mì ye.»

¹⁶ Jézù káká'i gii tètè tí Piyétòrò, Piyétòrò mâ gii ùnje jì yí gí, Jézù káká'i gii 'vee yí máa, «Simónè, 'viì mì Jòvànì, wò zè ye nìkì ma?»

Káa Piyétòrò gii 'visì có jì yí ká go kpédélé nìndò, máa, «Ìyoo, Mbe tí ye, wò nò ni gí máa ye zè wò nìkì ma.»

Bìnḍi Jézù gii 'dè có jì Piyétòrò máa, «Kpolo tí ndâ rómbo mì ye.»

¹⁷ Bà ta'ò nìndò Jézù káká'i gii 'vee Piyétòrò máa, «Simónè, 'viì mì Jòvànì, wò zè ye nìkì ma?»

Bà ta'ò nìndò, nà gbèè 'vé tí nó gii zèè tí Piyétòrò gí. Bindi yí gii 'visì có jì Jézù máa, «Wò nò ndâ i 'dáá ni gí, Mbe tí ye. Wò nò ni gí máa, ye zè wò nìkì ma.»

Bìnḍi Jézù gii 'dè jì Piyétòrò káa gbèè có tí nó náa yí 'bità bà 'dè jì yí máa, «Kpolo tí ndâ rómbo mì ye, nò.

¹⁸ Ye kù 'dè có jì wò ta yúco máa, wò táánò gbí 'viì-'dakò lo má zaa gí, wò kù ya gí bà nò ndò go có mì lo náa à gbí muu lo. Káa si ká kuu gi. Ta o tí nó náa wò bà gii me kpo 'dakò nó, wò bà gii ya'va gbí 'bì lo jì 'bí 'duù, bìnḍi yí bà gii ẹre wò gí, bìnḍi yí gii ja wò ya tí gítí bàndò nìndò náa a gbí muu lo wálá nò.»

¹⁹ Jézù 'dè có tí nó tacó bà túbà jì Piyétòrò máa, yí bà cì a nà ku nìndò mbe si rẹ Mbírì 'ví wu nò.

²⁰ Bindi Jézù gii tètè tí Piyétòrò máa, «Gí gí bà ru ndi ye.» Piyétòrò mâ gii 'visì tí wó, yí gii nò mbe tala có mì Jézù tí nó náa Jézù zè yí nìkì kpolo ma, mbe ki tí wó dè rẹgbà tí Jézù ta o bà zò i mì ndú ta 'dè'o kùro bà zì Jézù, mbe 'vee Jézù éno máa, «A 'di ká kèjì gí bà ba ng-bù lo, Mbe tí ye?» nó, kèjì gí tàkò ndú. ²¹ Bindi Piyétòrò gii 'vee Jézù máa, «Káa a yè ká tí 'dakò tí nó, Mbe tí ye?»

²² Káa Jézù gii 'visì có jì Piyétòrò máa, «Gí gí bà ru ndi ye. Ye kpètí má 'dè có jì yí máa, yí dù yee tí o bà gí ye, nètè mì lo gbí a yè?»

²³ Có tí nó náa Jézù 'dè jì Piyétòrò éno máa, «Ye kpètí má 'dè éno máa, yí dù nò yee tí o bà gí ye, nìndi lo gbí a yè wè?» nò gii 'vèè cee gbí tù ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáá gí éno máa, à 'dè éno a Jézù máa, mbe tala có mì yì nò bà cì wálá. Káa Jézù ta o tí nó 'dè có jì Piyétòrò me éno máa tú mì yì bà cì wálá nò lá; yí 'dè a i éno máa, yì kpètí má 'dè có jì tú mì yì nò éno maa, yí dù yee tí o bà dele ndi yì, nètè mì wó tí Piyétòrò gbí a yè wè?

²⁴ A yí tí mbe tala có mì Jézù tí nó náa ndâ 'bí ka wó fùumà có tí nó ta rẹ wó máa, à 'dè có éno a Jézù, máa, yí bà cì wálá yee tí o bà gí yì tí Jézù nó, ká dítà có tí nó. À delè a yí ká cu mí gbí wáràgà tí nó. Ndoò delè nò ni gí máa, ndâ có mì wó 'dáá káa yúco.

²⁵ Ndâ 'bí i me mbè náa Jézù bàkà ndú kuu tí , náa à à cu ndú 'dáá gî mí gbí wáràgà, bàndò gítí ndâ wáràgà cu mí gbí wáràgà lá. Tacó àá táánò má 'dè có éno máa, tí nò bà dù me njí'dí muu to tí nô.

Ndâ Nètè

Lúkà 'va mbí Tèyófilò gítí kpédélé wáràgà mì wó

1 Ákoo, Tèyófilò, ye táánò gbí kpédélé wáràgà mì ye cu có gítí ndâ, ye i tí nó 'dáá gí náa Jézù táánò bàkà ndú nó, ta ndâ i tí nó náa yí nìbà ndú nó 'dáá gí, ji wò gí. Ye 'bità bà 'deke ndâ i tí nó náa yí táánò bàkà ndú nó, ta ndâ i tí nó náa yí nìbà ndú nó gbaànjé-gbaànjé 'do ká ngé rẹngbó ndú, ² yee tí o bà te yí ya tí gí gbíri á bìnidi bà 'dè có mì wó ji ndâ tú mì wó náa yí táánò tuu Bèri-mi-Mbíri gí bà ruka ndú ji yí nò. ³ Gbí ndâ sili tí nó zì'duù-só mbe 'bità 'do tí o bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, yee tí o bà ya yí gí gbíri nò, yí dù kù túbà tí wó ji ndâ tú mì wó gbí ndâ ña kpokèji me mbè ta kponje gítí ndú wálá, máa, yí kuu tí tí wu yí kálásè. Yí delè gbí ndâ o bà túbà tí wó ji ndú nó kù 'dè có ji ndú gítí bà dù Mbíri tí gba.

⁴ Ta 'bí o gbaànjé, si Jézù kù zò i ta ndâ tú mì wó, yí gii kpo-gbí-tà-tù ndú éno máa, «Yo 'ví ñjè nó 'do Jèrùzàlémè lá, yo dù ká Jèrùzàlémè, wàa yo 'ví ùndi cí tí nó náa Bu ye táánò ci ta yo, náa ye táánò 'dè có ji yo gítí nò. ⁵ Tacó Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù táánò kù caka tí ndâ 'duù a i ta ngo, káa àà kèji gí bà caka tí yo ta Bèri-mi-Mbíri á bìnidi làmbu sili.»

Bà te Jézù ya tí gí gbíri

⁶ Ta 'bí o gbaànjé, ndâ Jézù mà gii kili ta bà muu ndú ta ndâ tú mì wó káká'i gí, ndâ tú mì wó gii 'vee yí, máa, «O tí nó gí gí, Mbe tí ze? Áá bà dù nò a o bà le ndi bèrè mì ndâ kòtí Ìziriyéli ji ndú ká nò?»

⁷ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú éno máa, «Bà ñò o bà gí o tí nó, ta bà 'deke sè sili gítí bà co ri tí nó náa a Bu ye táánò ká 'deke ta 'dóo wotí mì wó nò me nètè mì yo lá.

⁸ Káa ta o tí nó, Bèri-mi-Mbíri má gí gí, a yí ká bà je wotí ji yo tacó bà 'dè có gítí ndâ i ñjé náa yo táánò ñò ye kù bàkà nó, ta wotí bà 'vanda ndi ndâ có ñjé náa yo táánò 'di 'do gbí nje ye nó, ji ndâ 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè, ta ndâ 'duù gbí to Sàmáryà, ta ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí.»

⁹ Ndâ tú mì Jézù mà gii zeke'o bìnidi bà 'dè có tí nó mì wó ji ndú, ndú gii ñò Jézù kù ya zùù gí gbíri. Ndú mà gii zeke'o, ndú gii ñò kùlù mù yiiga bà tí wó 'do tí ndú gí.

¹⁰ Káa si ndú gbí-gbi kù yee ọ ndú gí tàkò Jézù gbíri, ndâ 'bí 'dakò sósò'ò mbe yuu cé-ce bònggò gii ọ tìyò dè rẹgbà tí ndú, ¹¹ bìnidi ndâ 'dakò tí nó gii 'vee ndú, máa, «Yo ọ tìyò bà-i-nó kù zeke'a o yè gí gbíri, ndi yo ndâ 'duù Gàliléyà? Gbèe Jézù tí nó náa à kpónó te yí 'do tí yo ya tí gí gbíri nò, bà dele ndi wó gí ká gbí ña gbèe kpokèji tí nó náa yo ñò yí kù ya tí gí yaà nò.»

Ndâ mbe kù kili ta ọ mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè

¹² Jézù mà gii ya gí gbíri gí, ndâ tú mì wó gii dele ndi ndú 'do pí Gú Mbâ ya gí Jèrùzàlémè, tí òkò to náa 'duù má nò ta ri bà wotí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà káa có gítí wó wálá. ¹³ Ndú mà gii yee Jèrùzàlémè, ndú gii kaa ya gí gbí ọro, tí 'bá tí nó náa ndú ta o tí nó kù dù tí nó. À kuu tí ta o tí nó a Piyétòrò, gii je Jòvànì, gii je Jákòmò, gii je Àndèréyà, gii je Filípò, gii je Tòmázò, gii je Bàràtòlòmèyò, gii je Mátèyò, gii je Jákòmò tí 'vii mì Àlìfèyò, gii je Simónè tí tó 'vii-'bá, gii je Jùdà tí nó tí 'vii mì Jákòmò nò. ¹⁴ Ndú kili bà muu ndú ta ndâ nìi me mbè, gii je Màriyà tí nawu Jézù, ta ndâ ná'vindí Jézù, kù 'deke tí ndú ji Mbíri.

Bà bàkà Mátíyà tí tú mì Jézù

¹⁵ Ta o tí nó, Piyétòrò gii ọ tìyò kùro ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù mbe kili ta bà muu ndú go ndâ 'duù dè gítí zì'duù-vò ta zì'duù-gbaànjé pí (120). ¹⁶ Bìnidi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Ndâ ná'vindí ye, kózò tí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nó bà bàkà tí, có tí nó náa Dàvídè tí gbolò gba mì ndâ Jùdèyà 'dè sàà táánò ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri gítí i tí nó mbe gii bàkà tí mítí Jùdà tí nó táánò tí mbe tè kùro ndâ 'duù ya tí gí bà zèè Jézù nò. ¹⁷ Jùdà tí nó táánò a 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndoo, náa ndoo táánò kù bàkà nètè tí nó náa ndoo kpónó kù bàkà nó ta ndú. ¹⁸ Káa go ñjé náa yo ñò ni gí nó, yí táánò gii sè ñjé ta mboo náa yí táánò 'dè 'do gbí zu nètè tí nó mì wó nò. Yí táánò gii 'va ñjé wó yee wélé-wele mí to mí gbí u ñjé tí nó, ¹⁹ náa ndâ 'duù Jèrùzàlémè 'dáá gí táánò 'di có tí nó gí. Bìnidi ọ tìyò tí nó gii dù a Njí-mbelè, káa à má gbí có mì ndâ Jùdèyà, à kù nì mítí a «Àkèlédámà.» ²⁰ À kpónó cu mí gbí wáràgà mì ndâ Muu-cè éno máa,

«'Bá bìnidi wó 'ví 'bu kpú.
À 'ví o gbí mòòkò bìnidi wó káa kùlè.»

À gii cu 'bí káká'i éno máa,
«'Bí 'duù 'ví zèè nètè bìnidi wó.»

²¹ «À má éno, kózò tí ndoo kpónó bà ñò 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó táánò mbe kù dù ta ndoo gbí ndâ o tí nó 'dáá gí náa Mbe tí ndoo Jézù táánò kù mèrèkè to ta ndoo nó, ²² tí 'duù ñjé mbe 'bità bà dù ta ndoo 'do tí o tí nó táánò náa Jòvànì kù caka tí ndâ 'duù nó, yee tí o tí nó náa à gii te ta Mbe tí ndoo ya tí gí gbíri gí nò. Tacó wàa, ndoo 'ví dù ta ndú tí ndâ mbe 'dè yúco gítí bà 'vala ndi Mbe tí ndoo 'do gbí muu'dú wó.»

²³ Piyétòrò mà gii 'dè có tí nò cee gí, ndú gii cu 'bì ndú mítí ndâ 'dakò sósò'ò, ndâ Jùzépè náa à kù nì mítí wó a Bàràsàbà ta kpo rẹ wó a Júsitò, ta 'bí 'dakò ta rẹ wó a Mátíyà, máa, à nò 'bí 'duu gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú, wàa yí 'ví zèè nètè bìnì Júdà. ²⁴ Bìnì ndú bà-i-nò gii 'deke tí ndú jì Mbírì éno máa, «Ákoo, Mbe tí ze! Wò nò có gbí njembí ndâ 'duu 'dáá gí gbaànjé-gbaànjé ni gí. À má éno, túbà tí 'duu nínó náa wò cu 'bì lo mítí wó 'do gbí òkò tí ndâ 'dakò tí nò sósò'ò nò jì ze, ²⁵ tacó wàa, yí 'ví zèè nètè bà nò tú tí nò náa Júdà jee mí to, yí gii ya gítí 'dóó bàndò mì wó gí nò.» ²⁶ Ndú mà gii kímí, à gii rọ a i mítí Mátíyà. Bìnì ndú gii 'deke yí toko ta sè ndâ tú mì Jézù muu 'bì-nje gbaànjé, bàkà muu 'bì-nje só.

Sili zi'duù-só-nje muu'bì

2 Ta sili zi'duù-só-nje muu'bì bìnì o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mì-Mbírì, ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gii kili mí tà gbèe tà'i. ² Ndú bà-i-nò gii gu káa ndii ta wo i go wo gbolò pípiri nò kù gí 'do tàrì. Wo i tí nò gii yè tà'i tí ndú gí. ³ Bìnì ndú gii nò 'bí i go meme wu nò njèe cee muu ndú 'dáá gí. ⁴ Bèrì-mì-Mbírì bà-i-nò gii je wotí jì ndú 'dáá gí me gbolò, bìnì ndú gii 'bità bà 'dè có gbí ndâ 'bí nà tende nje có ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì.

⁵ Ta o tí nò, ndâ Jùdéyà nínó mbe zèè có gítí tàkìlì mì ndú kácá-kácá nò kili 'do muu to tí nò 'dáá gí mí Jèrùzàlémè. ⁶ Ndú mà gii 'di nà wo i tí nò, ndú gii kili 'dáá gí mí bà gbèe to ta ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù. Káa nje ndú 'dáá gí gii 'dèè gí, tacó ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí gii dù kù 'di kòcò ndâ tú mì Jézù kù 'dè có gbí ndâ nje có mì ndú. ⁷ Bà 'dè có gii dù káa kpò ndú 'dáá gí gí. Ndú gii si káa nje ndú nga-ngàà kù zeke ta ndâ tú mì Jézù.

Bìnì ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «À kù 'dè có tí nò kuu nò me ndâ 'duu tí nò mbe gí 'do gbí to Gàliléyà nò lálá? ⁸ Káa à gii bàkà ée, káa ndoo kù 'di gbí ndâ có tí nò náa ndú kù 'dè nò gbí ndâ 'dóó nje có mì ndoo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí? ⁹ Ndâ 'bí 'duu gbí òkò tí ndoo gí 'do Pàràsiyà, ndâ 'bí 'duu gí 'do Mídi, ndâ 'bí 'duu gí 'do Èlámì, ndâ 'bí 'duu gí 'do Mèsòpòtámíyà, ndâ 'bí 'duu gí ká 'do gbí ndâ to Jùdéyà to nò, ndâ 'bí 'duu gí 'do Kàpàdósíyà, ndâ 'bí 'duu gí 'do Póndùsù, ndâ 'bí 'duu gí 'do Ásiyà, ¹⁰ ndâ 'bí 'duu gí 'do Fíríjìyà, ndâ 'bí 'duu gí 'do Pàfíliyà, ndâ 'bí 'duu gí 'do Másiřì, ta ndâ to Líbiyà á dè-dè ta Siríni, ndâ 'bí 'duu a ndâ wířì tí ndâ Jùdéyà ta ndâ 'bí tende nje 'duu mbe kaa tí ndú gí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdéyà gí mbe gí 'do Rómà, ¹¹ ndâ 'bí 'duu gí 'do Kèrèti, ndâ 'bí 'duu gí 'do Àràbiyà. Káa ndoo 'dáá gí kù 'di gbí ndâ có tí nò náa ndú kù 'dè gítí ndâ kpo-kpò i tí nò náa Mbírì bàkà nò gbí ndâ 'dóó nje có mì ndoo.»

¹² Nje ndú 'dáá gí gii 'dèè gí. Bà 'dè có gítí i tí nò mbe bàkà tí nò gii dù káa kpò ndú maa gí. Bìnì ndú gii dù kù 'vee gbí nà i tí nò gbí òkò tí ndú. ¹³ Káa, ndâ 'bí 'duu gbí òkò tí ndú gii dù kù lòkò'bò có gítí éno máa, «Rù'bù ngú cù ndii muu ndâ ka yo gí.»

Piyétòrò 'dè có jì ndâ mbè 'duu

¹⁴ Káa Piyétòrò bà-i-nò gii a gí yaà, bìnì sè ndâ 'bí ka wó tú mì Jézù muu 'bì-nje gbaànjé 'dáá gí gii a gí tàkò wó. Bìnì Piyétòrò gii 'dè có jì ndâ 'duu tí nò bìnì nò ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Yo tí ndâ 'duu Jùdéyà, ta yo tí ndâ 'duu tí nò 'dáá gí mbe kù 'vala gbí gbata Jèrùzàlémè nò, yo si bà gířì'o gítí i tí nò mbe bàkà tí nò mí to. Yo sè tú yo, wàa yo 'ví 'di gbí có tí nò náa ye kèjì gí bà 'dè jì yo nò nìkì maa. ¹⁵ À tí ndâ 'dakò tí nò me pe go có tí nò náa yo kù koro nò lálá. Tacó řì kpónó káa řì dú'o. ¹⁶ Nìno a i tí nò náa Jówèlì, tí mbe 'dòkò có mì Mbírì dígísèè, 'dè có gítí éno máa, Mbírì máa,

¹⁷ «Ye bà si Bèrì mì ye 'ví gí gí gbí njembí ndâ 'duu 'dáá gí gbí ndâ ndòngbú sili tí ò kèjì nò.

Ndâ 'vii mì yo ta ndâ nájú yo bà gii 'dè-kòcò, ndâ 'vii-'dakò mì yo bà gii nò ndâ i go ndâ i gbí řii, ndâ kpo 'duu mì yo bà gii řì ndâ řii.

¹⁸ Ye bà si Bèrì mì ye 'ví gí gí gbí njembí mí muu ndâ bòò mì ye ta ndâ jú i-gbì-keci mì ye,

gbí ndâ sili tí nò, bìnì ndú bà gii 'dè-kòcò.

¹⁹ Ye bà gii túbà ndâ serè mì ye mí tàrì yaà, bìnì ye bà gii bàkà ndâ ndi 'bì ye mí muu to tí nò.

²⁰ Rọ řì bà gii 'di gí, bìnì rọ pì bà gii 'visì tí tí mbelè, á kùro o bà too gbolò yé tí nò mì Mbe tí ndoo nò.

²¹ Ndâ 'duu nínó mbe kù nì «Ákoo» jì Mbe tí ndoo nò 'dáá gí bà 'de 'válá gí.»

²² «Ndâ kòtí Ìziriyéli, yo sè tú yo gítí có tí nò náa ye kpónó kèjì gí bà 'dè nò. Jézù tí nò mbe gí 'do Názàrèti nò táánò a 'dakò náa a Mbírì ká wu yí jì yo. Táánò si yí kuu gbí òkò tí yo nò, Mbírì je a yí tí mbe bàkà ndâ kpo-kpò i, ta ndâ serè, ta ndâ i nínó mbe túbà wotí mì wó tí Mbírì, á go nínó náa yo 'dáá gí nò ni gí nò. ²³ Mbírì táánò je 'dakò tí nò mí 'bì yo 'do ká gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó tí Mbírì náa yí nò ni sàà kùro gí. Yo táánò gii kpi ngbàngà tí wó jì ndâ 'duu nínó ta nà ndú me ndâ Jùdéyà lálá nò, bìnì ndú gii gbí yí mítí njèèkpè mù ta 've nderè. ²⁴ Yo táánò zi yí gí, káa Mbírì gii te yí gí yaà 'do gbí ku gí. Mbírì 'vala ndi wó 'do gbí muu 'dú wó, tacó wotí mì ku gítí bà zèè yí mí gbí zàà mì wó tí ku ngé gí wálá. ²⁵ Tacó Dàvídè tí gbolò gba mì yo tí ndâ Jùdéyà táánò 'dè có gítí wó éno máa, «Ye kù nò Mbe tí ye kùro ye ta o 'dáá gí.

Yí kù dù gbí kù'bì mì ye, tacó wàa njembí ye 'ví mù lálá.

²⁶ Tacó éno, tàkòcò ye ta o 'dáá gí ká pétékè'i. Ye delè kù 'dè káa líkì nje.

Ye delè kpónó kù tè káa wo ye kù ù ta ndi wúnò.

²⁷ Tacó wò bà jee lílì ye mí 'bá mì ndâ ku wálá, wò delè bà si dii ye, tí bòò mì lo, náa wò kaa yí mò gí mì lo gí nò,

'ví jì'vì to wálá.

²⁸ Wò túbà ndâ kpokèjì mì 'válá jì ye gí, wò bà si tàkòcò ye 'ví peteke ta bà dù ye mì ndà.»

²⁹ «Ndâ ná'vindí ye, ye kpónó kù 'dè có ji yo ng-báràngà'i éno máa, Dàvidè tí rèngbó ndâ mbe jò ndoo cí gí. À gii duu yí ta muu'dú wó yee gbí ɾi tí nó wúnó nó kuu gbí òkò tí ndoo. ³⁰ Yí táánò a mbe 'dòkò có mì Mbíri, tacó ènò, yí táánò hò ni gí máa, Mbíri táánò see tí wó ji yí éno, máa, yí tí Mbíri bà ki 'bí 'vii-gù yí tí Dàvidè mí pí jàlàmbà bindi yì.

³¹ «I tí nó náa Dàvidè táánò hò , bindi yí gii 'dè có gítí si à bàkà tí kálásè nò, a bà 'vala ndi Bindi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó. Bindi-Mbíri a 'duu tí nó náa Mbíri jee yí mí 'bá mì ndâ ku lá, dii wó delè táánò volo lá. ³² Mbíri táánò te 'dakò tí nó tí Jézù nò gí yaà 'do gbí ku gí, náa ze 'dáá gí mbe kù ɾò tívò kùro yo nó hò yí ta ɾo ze á bindi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò gí. Ze delè kù 'dè yúcó gítí ji ndâ 'duu. ³³ À kpónó te yí ngéé gí yaà gbíri gí gbí kù'bi mì Mbíri, bindi Bu wó gii je Bèri-mi-Mbíri ji yí, á go cí tí nó táánò náa yí ci ta yí nó gí. À má ènò, ndâ i tí nó náa yo kù hò kpónó nó, ta có tí nó náa yo kù 'di kpónó nó, a ndâ i-nambeè náa Bèri-mi-Mbíri ká bàkà ji ndoo. ³⁴ Tacó Dàvidè táánò jé ya gí yaà gbíri lá, káa nínó a ndâ có náa a yí táánò ká 'dè éno máa,

«Mbíri 'dè có ji Mbe tí ye éno máa,

Ki tí lo mò gí gbí kù'bi mì ye,

³⁵ yee tí o tí nó náa ye bà bàkà ndâ ku'di mì lo tí ndâ i-tà-tàmà mì lo.»

³⁶ «Tacó ènò, yo tí ndâ kòtí Ìziriyèlì 'dáá gí 'vì hò ni ng-báràngà'i éno máa, Mbíri bàkà Jézù tí nó náa yo táánò gbì yí míti njèèkpè mù nó tí Mbe tí ndoo, delè tí Bindi wó tí Mbíri gí.»

³⁷ Ndâ 'duu mà gii 'di có tí nó náa Piyétòrò 'dè nò, ndú gii 'vee ndâ Piyétòrò ta ndâ ka wó tú mì Jézù, máa, «Ze 'vì bàkà a ɾa yè, ndâ ná'vindí ze?»

³⁸ Káa Piyétòrò gii 'visi có ji ndú máa, «Yo 'visi kózò tí muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo, wàa à 'vì caka tí yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí ta rè mì Jézù tí Bindi-Mbíri. Tacó wàa Mbíri 'vì je ta à-cee-gí ji yo gítí ndâ vò i mì yo, wàa Mbíri 'vì je ta i-nambeè mì wó tí nó tí Bèri mì wó tí Mbíri nó ji yo. ³⁹ Tacó cí tí nó náa Mbíri táánò ci nó a i ji yo, ta ndâ 'vii mì yo, ta ndâ 'duu nínó 'dáá gí mbe me 'dú nó, gii je ndâ 'duu nínó 'dáá gí náa Mbe tí ndoo tí Mbíri bà gii tè'é tí ndú gí mì wó nò.»

⁴⁰ Piyétòrò gii dù kù kili nje ndâ 'duu tí nó gítí kpokèji mì Mbíri go bà kili nje gbi nó ta cèe kòndi , ta bà yìi ndú éno máa, «Yo 'vala miɾi yo 'do tí ndâ vóló-volo 'duu tí nó náa yo kpónó kù 'vala ta ndú nò!» ⁴¹ Ndâ có mì Piyétòrò náa yí 'dè ji ndâ 'duu tí nó nó gii ya gí gbí muu ndú gí. Bindi à gii caka tí ndâ mbe ùnje gítí ndâ có mì wó nò gí. Muu ndâ ngú 'duu mbe ùnje gítí có mì Jézù ta ɾi tí nó 'dáá gí go ndâ 'duu álifi ta'ò.

Kpédélé bà muu ndâ mbe ùnje gítí có mì Bindi-Mbíri

⁴² Ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mì Bindi-Mbíri 'dáá gí gii tee njembí ndú kpolo ngé ma míti bà nìbà i mì ndâ tú mì Jézù, ta bà dù tí ndâ ná'vindí gbaànjé, ta bà zò i-cí-ci toko gbaànjé, ta bà 'deke tí ndú ji Mbíri toko gbaànjé. ⁴³ Ndâ serè, ta ndâ ndi 'bi ndâ tú mì Jézù náa

ndú kù bàkà gbí ndâ o tí nó gii te gúku míti ndâ 'duu gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

⁴⁴ Ndâ mbe tee njembí ndú míti có mì Jézù 'dáá gí gii 'vala toko gbaànjé ta gbèe njembí ndú ta ɾè 'duu muu ndâ i mì ndú 'dáá gí wálá. ⁴⁵ Ndú 'dáá gí gii si ndâ i nínó náa à sàa kuu mì ndú kùro bà ùnje mì ndú gítí có mì Bindi-Mbíri nó 'dáá gí gí 'dè, bindi ndú gii njèè gbí mboo tàkò ndâ i tí nó gbí 'bí ɾa kèji náa à 'boo 'duu lá. ⁴⁶ Ndú gii dù kù kili ta bà muu ndú ta ɾi 'dáá gí mí gbí ndùgù 'bá-Mbíri. Ndú delè gii dù kù nò ta bà zò i-cí-ci toko gbaànjé ta ndi tí ndâ 'bá mì ndú ta pétékè tàkòcò ndú, ta 'bí ɾa tende ɾa có gbí njembí 'bí 'duu gítí 'bí ka wó wálá. ⁴⁷ Ndú gii dù kù ùlù Mbíri, bindi ndâ 'duu 'dáá gí kù zeke ndú ta pétékè tàkòcò. Bindi Mbíri kù kaa ndâ 'duu nínó náa yí 'vala ndú gí nó ta ɾi 'dáá gí toko míti ndú.

Ndâ Piyétòrò ta Jòvànì 'vala 'bí mbe nò'o

3 Ta 'bí o gbaànjé si ndâ Piyétòrò ta Jòvànì kù ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri ta ɾi-'dè'o, si ɾi gí tí ɾi bà 'deke tí ndâ 'duu ji Mbíri gí, ² ndú gii hò ndâ 'duu kù làngà 'bí 'dakò ndii ta tí ndú. 'Dakò tí nó náa ndâ 'duu tí nó kù làngà yí nò a 'duu nínó náa à jò yí tí mbe ósú, náa ndâ kò wó gbele've 'do ká gbí yí nawu wó. Káa ndâ 'duu kù làngà yí ya tí gítí 'bí njekèji ndùgù 'bá-Mbíri gbaànjé náa à kù nì míti a Banga-Njekèji-Ndùgù, tacó wàa, yí 'vì kù yù i 'do tí ndâ mbe kù ɾi gí gbí ndùgù ta ɾi 'dáá gí.

³ 'Dakò tí nó mà gii hò ndâ Piyétòrò ta Jòvànì kù ɾi gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, yí gii yù i 'do tí ndú. ⁴ Káa, ndâ Piyétòrò ta Jòvànì gii zeke yí ngbóó, bindi ndú gii 'dè có ji yí máa, «Zeke ze!»

⁵ Yí mà gii 'di có tí nó náa Piyétòrò 'dè ji yí nò, yí gii 'visi tí wó ta bà zeke'o go'i gítí ndú, máa, ndú kèji gí bà je i ji yí. ⁶ Káa Piyétòrò gii 'dè có ji yí máa, «Ndâ nji gùrúsù fádà ta dâ'bi mì ye tacó bà je ji wò wálá. Káa ye bà je ji wò a i nínó náa à kuu mì ye nò. Ye kù 'dè có ji wò ta ɾè mì Jézù tí Bindi-Mbíri, mbe gí 'do Názàrètì éno máa, wò a gí yaà, wàa wò 'vì nó nò!»

⁷ Piyétòrò bà-i-nò gii yuu 'bi wó ya tí gí bà zèè ta 'bi 'dakò tí nó, bindi yí gii koni ta yí gí bà ɾò tívò. Káa à káa pòó bà ja 'dakò tí nó mì Piyétòrò gí yaà, wu gii gí gí gbí ndâ kpátù kò wó ta ngii-ngíi kò wó gí. ⁸ Yí gii o gí yaà, bindi ndú gii 'bità bà nò nó ta ndâ Piyétòrò 'do njekèji ndùgù kù ya gí ɾùkàtìi 'bá-Mbíri. Yí gii nò, ta bà o gí yaà, ta bà ùlù Mbíri. ⁹ Ndâ 'duu tí nó mbe ti bìnjii mí gbí ndùgù 'bá-Mbíri nó mà gii hò yí kù nò nó ta bà ùlù Mbíri, ¹⁰ ndú gii hò yí ni tí 'dakò tí nó mbe kù ki tí wó tí Banga-Njekèji-Ndùgù 'bá-Mbíri kù yù i 'do tí ndâ 'duu nó gí. Bindi nje ndú gii 'dèè gítí bà 'dè có gítí ɾa i tí nó mbe bàkà tí míti 'dakò tí nó nó gí.

Piyétòrò 'dè có ji ndâ 'duu gbí ndùgù 'bá-Mbíri

¹¹ Ndâ 'duu mà gii hò bà nanaka 'dakò tí nó mí règbà tí ndâ Piyétòrò ta Jòvànì, nje ndú gii 'dèè gí, bindi ndú gii ki ta ngèlè kpùkù ya gí mì ndú tí bàndò tí nó náa à kù nì míti a Tàzo-mi-Sólómònì nò. ¹² Piyétòrò mà gii hò

bà kaa ndâ 'duù tí nò gí gítí ndú, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo kú si nje yo tí nga gítí i tí nó mbe bàkà tí nó tacó yè, ndâ Ìzìrìyélì? Yo kú dongbo ɾo yo gítí ze tacó yè? Yo koɾo có máa, 'dakò tí nó kú nó nó 'do gbí 'dóó wotí mì ze? Yí kú nó nó 'do gbí 'dóó bà nìkì ze? ¹³ A Mbíri mì Àbiráámò, tí Mbíri mì Ízákò, tí Mbíri mì Jákòbè, tí Mbíri mì ndâ ká gù yo, ká bàkà i tí nó, tacó bà te duù míti Bòò mì wó Jézù, tí gbèe Jézù tí nó náa yo táánò kpi ngbàngà tí wó, máa, à 'ví zi yí gí nò, Jézù tí nó náa yo táánò bè yí mí kùɾo Pilátò nò, Jézù tí nó náa Pilátò táánò 'dè có ji yo máa, yì bà njaanga yí 'do gbí zàà gí, káa yo gii biya có mì Pilátò gí. ¹⁴ Yo gii biya 'duù tí nó ta ndi vò i tí wó wálá, tí 'duù ñinó jáá nó gí. Yo gii yòòngò Pilátò máa, yí njaanga a mbe zi ku 'do gbí zàà, ¹⁵ bìnɔdi yo gii zi mbe je 'válá ji ndâ 'duù gí. Káa Mbíri gii 'vala yí 'do gbí ku gí. Ze a ndâ mbe 'dè yúcó gítí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò. ¹⁶ Káa à kpónó káa gbèe Jézù tí nó náa yo táánò bè yí ji ku nó ká 'vala 'dakò tí nó á kuu kùɾo yo, náa yo ñò yí ni ngbárángà'i gí nó, á 'do gbí có bà tee njembí ze á míti wó tí Jézù. A bà tee njembí ze á míti Jézù nò ká je wotí ji 'dakò tí nó náa yo kpónó kú ñò yí nò.

¹⁷ «Káa ye kpónó ñò ni gí, ndâ ná'vínɔdi ye, máa, yo ta ndâ gba mì yo táánò ñò i tí nó náa yo kú bàkà nò ni lá. ¹⁸ Káa ñinó táánò a 'bí ña i náa a Mbíri ká bàkà ènò, tacó wàa ndâ có tí nó náa yí tí Mbíri táánò tuu ta ndâ mbe 'dòkò có mì yí éno máa, Bìnɔdi-Mbíri bà kònò sé'i nó, 'ví dù tí tí yúcó. ¹⁹ À má ènò, yo 'visi muu yo 'do tí ndâ vò kpokèji mì yo gí. Yo 'visi tí yo gí mì Mbíri, tacó wàa yí 'ví toɾo ndâ vò i mì yo gí. Delè tacó wàa, ndoo 'ví 'de ta làmbu gùlúsù pípìri 'do mì Mbe tí ndoo tacó bà 'dèè njembí ndoo, ²⁰ wàa yí 'ví tuu ta Jézù tí nó tí Bìnɔdi wó tí Mbíri náa yí cu 'bí wó míti wó tacó tí yo sàà gí nó ji yo. ²¹ Yí tí Jézù bà dù ká gbíri yee tí o bà gí ndâ i muu to tí nó 'dáá gí tí ndâ ngú i, go có tí nó náa Mbíri dígísèè tuu ta ndâ tó mbe 'dòkò có mì wó gí kò ta kò gbí o mì ndâ ká gù yo nò. ²² Tacó kòcò Mòze náa yí 'dè dígísèè éno máa,

«Mbe tí ndoo tí Mbíri bà bàkà 'bí 'duù tí mbe 'dòkò có mì wó go ye nó ji yo.

'Duù tí nó bà dù a 'duù 'do gbí òkò tí ndâ 'dóó ná'vínɔdi yo.

Yo 'ví 'di ndâ có ñinó náa yí kèji gí bà 'dè ji yo nó 'dáá gí.

²³ Áá bà mò 'duù ñinó mbe 'di có mì mbe 'dòkò có mì Mbíri tí nó lá nó 'do gbí òkò tí ndâ 'duù mì Mbíri gí.»

²⁴ «À má ta bà 'dè có ta yúcó, Sàmùwélè tí mbe 'dòkò có mì Mbíri, gii je ndâ 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dáá gí mbe gí gí tàkò wó nó dígísèè 'dáá gí, kú 'dè có tù ta 'bí ndú ká gítí o bà co ndâ ɾi tí nó. ²⁵ Yo a ndâ mbe zèè mbèlè bìnɔdi ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri. Yo a ndâ 'vii gbí mbelè tí nó náa Mbíri dígísèè ñjù ta gù ndoo tí Àbiráámò ta o tí nó náa yí 'dè ta có ji Àbiráámò éno máa,

«Ye tí Mbíri bà cù 'dè ngo cù ye míti ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí ta ɾè mì ndâ 'vii-gù mì lo,» nò.

²⁶ Mbíri táánò cu 'bí wó míti Bòò mì wó, bìnɔdi yí gii tuu yí kpédélé'i gí bà cù 'dè ngo cù wó míti yo, ta bà 'visi muu yo gbaàn-jé-gbaàn-jé 'dáá gí 'do tí ndâ vò i mì yo.»

Ndâ Piyétòrò ta Jòvànì gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà

4 Káa si ndâ Piyétòrò ta Jòvànì gbí-gbi kú 'dè có ji ndâ 'duù, ndú mà gii zeke'o, ndú gii ñò ndâ 'bí bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà, ta kùɾo ndâ mbe kú kpolo tí 'bá-Mbíri, gii je ndâ Sàdùkáyò, tí ndâ 'bí ña 'duù gbí òkò tí ndâ Jùdèyà mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá, gbo ndú gbíri gí. ² Có tí nó mbe kpolo tàkòcò ndâ kpo-kpò 'duù tí nó náa ndú gii ya tí gítí ndâ Piyétòrò ta Jòvànì nò a có bà nìbà i mì ndâ Piyétòrò ta Jòvànì ji ndâ 'duù gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, náa ndú kú kò ta kò ji ndâ 'duù éno máa, Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí nò.

³ Ndú bà-i-nò gii kaa ndâ Piyétòrò ta Jòvànì ya tí gí gbí zàà, wàa à 'ví gii 'viiki gbí có mì ndú ta 'bí yé, tacó ɾi ta o tí nó ta gí. ⁴ Káa ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe 'di ndâ có tí nó náa ndâ Piyétòrò ta Jòvànì 'dè ta 'dè'o tí nó nò gii ùnje gítí có mì Jézù gí. Muu ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gí toko míti ndâ ká ñinó ta o tí nó gii dù dè gítí ndâ 'dakò álífi vò.

⁵ Yé mà gii too gí, ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ kpo-'duù-'bá, ta ndâ mbe nìbà tàkii mì ndâ Jùdèyà, gii kili mí Jèrùzàlémè, ⁶ ta ndâ Ánà (tí 'bí ká Kùɾo ndâ bu-Mbíri mì ndú náa ngáángbá gba mì ndò Ròmánò mò yí 'do gbí nètè gí), gii je Kàyífà, gii je ndâ Jòvànì ta Àlèsándòrò, ta ndâ 'bí 'duù náa ɾèngbó bà jò ndú 'do a i tí ndâ Kùɾo ndâ bu-Mbíri. ⁷ Ndú gii tuu tú gí tàkò ndâ Piyétòrò ta Jòvànì 'do gbí zàà. À mà gii kaa ndú gí tí gí kùɾo ndú gí, ndú gii kaa ndú mí gbí uù, bìnɔdi ndú gii 'bità bà 'vee gbí nje ndú máa, «Yo bàkà i tí nó ta ña kpokèji ngàyi? Yo bàkà i tí nó ta ña wotí mì yè? ɾè 'duù tí nó mbe je wotí tí nó ji yo nó a 'di?»

⁸ Káa Bèri-mì-Mbíri gii je wotí ji Piyétòrò me gbolò, bìnɔdi yí gii 'visi có ji ndú máa, «Yo tí ndâ gba mì ndâ 'duù, gii je yo tí ndâ kpo 'duù, ⁹ yo wúnó má kú 'vee gbí nje ze a i gítí có nambeè tí nó náa ze bàkà ji 'dakò tí nó táánò mbe kú ɾi ta to nó, yo má kú 'vee a kpokèji bà 'vala yí mì ze, ¹⁰ tàkòcò ye peteke gítí bà 'visi có ji yo tí ndâ gba, ta ndâ kpo 'duù, ta yo tí ndâ kòti Ìzìrìyélì 'dáá gí, ngé ma, máa, ze 'vala 'dakò tí nó ta ɾè mì Jézù tí nó tí Bìnɔdi-Mbíri mbe gí 'do Názàrèti nò, Jézù tí nó náa yo táánò gbì yí míti njèèkpè mù, káa Mbíri gii 'vala yí 'do gbí ku gí nò. 'Dakò tí nó wúnó kú ɾò tìyò kùɾo yo ta sé'i cee mbéè 'do tí wó gí nó a i ta ɾè mì wó tí Jézù, ¹¹ tí dí tí nó náa à cu có gítí mí gbí wáràgà mì Mbíri, máa,

«Díí tí nó náa yo tí ndâ mbe bí 'bá bè gí nó, ká gí tí yú díí bà sè tà 'bá.»

¹² Tacó à nì ɾè 'bí 'duù gbaàn-jé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù muu to tí nó ji ndâ 'duù máa, yí a mbe 'vala ndoo, á bìnɔdi ɾè wó nó lá.»

¹³ Nje ndâ gba ta ndâ kpo 'duù gii 'dèè gítí ndâ Piyétòrò ta Jòvànì gí. Ndú mà gii 'viiki ɾèngbó ndú gbí òkò tí ndú, ndú gii ñò ndú ni ká tí ndâ 'duù sínò jé mbe

ki tí ndú njewu ta ndâ kpo-kpò mbe nibà tàkìlì mí ndâ Jùdèyà lá ni gî. Ndú delè gii òò ni gî máa, ndú táánò kù dù a i ta Jézù. ¹⁴ Káa ndú má gii òò 'dakò tí nó náa ndú 'vala yí nó kù òò rìyò rẹgbà tí ndú, bà 'dè có gii dù káa kpò ndú gî. ¹⁵ Tacó éno, ndú gii 'dè có ji ndú máa, «Yo yèè 'do gbí ngbàngà gí ndii tacó wàa ndâ gba 'ví waa ta có.»

¹⁶ Ndâ Piyétòrò ta Jòvànì má gii yèè 'do gbí ngbàngà gí ndii gî, ndâ gba gii 'bità bà 'viiki gbí có mi ndú, máa, «Ndoo kpónó 'ví bàkà a ña yè ta ndâ 'dakò tí nó? Tacó ndâ 'duù Jèrùzàlèmè 'dáá gí òò ña tende seṛè tí nó náa ndú bàkà nó gî. Káa ñinò a i ñinó mbe je kponje 'do nje ndoo gí nó ká nó. ¹⁷ I ñinó náa ndoo kpónó bà ni bà bàkà gí nó káa bà òò bà 'vèè có seṛè tí nó gí kùro, ta bà ci ndú máa, ndú káká'i 'ví ñi rẹ Jézù tí nó ji 'bí 'duù lá.»

¹⁸ Ndâ gba má gii 'viiki gbí có mi ndâ Piyétòrò ta Jòvànì cee gî, ndú gii tè'é tí ndú, bindi ndú gii ci ndú, máa, «Ndòngbú tí yo bà nibà i ji ndâ 'duù ta rẹ Jézù 'ví dù káa yí nó.»

¹⁹ Káa ndâ Piyétòrò ta Jòvànì gii 'visi có ji ndú, máa, «Yo koṛo muu yo, yúcó kùro Mbíri má a bà 'di có mi yo mi ze á có tí bà 'di có mi wó tí Mbíri, wàa ze 'ví 'di ndòngbú có ñinó náa yo bà 'dè ji ze nó. ²⁰ Tacó ze bà òò rìyò 'do tí bà ma có i tí nó náa ze òò ta ro ze gí nó wálá. Ze delè gítí bà nè nje ze a 'do tí bà ma có tí nó náa ze 'di ta tú ze gí nó wálá.»

²¹ Káa ndâ gba gii ci ndâ Piyétòrò ta Jòvànì káká'i, máa, «Ndòngbú tí yo.» Ndú 'de kpokèji bà waa có míti ndâ Piyétòrò ta Jòvànì ta o tí nó lá, tacó ndâ 'duù 'dáá gí ta o tí nó kù ùlù Mbíri tacó i tí nó mbe bàkà tí nó.

²² 'Dakò tí nó náa ndâ Piyétòrò ta Jòvànì bàkà seṛè tí nó míti wó nó a 'duù ta ndoò tí wó ndii zi 'duù-só gí.

Ndâ mbe ùnje gítí có mi Jézù 'deke tí ndú ji Mbíri

²³ À má gii njaanga ndâ Piyétòrò ta Jòvànì 'do gbí zàà gí, ndú gii ya gí 'bá, bindi ndú gii 'vanda ndi ndâ có tí nó náa ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-'duù-'bá, 'dè ji ndú nó ji ndâ 'bí ka ndú mbe ùnje gítí có mi Jézù.

²⁴ Ndâ ka ndâ Piyétòrò ta Jòvànì má gii 'di ndi ndâ có tí nó, ndú gii 'deke tí ndú ta njembí ndú gbaànjé ji Mbíri éno máa,

«Áá Mbe tí ze, tí mbe suu tàrì, ta to tí nó, ta ndâ kpo-kpò ngo. A wò ká suu ndâ i gbíri, ta ndâ i muu to tí nó, ta ndâ i ta ndâ kpo-kpò ngo 'dáá gí! ²⁵ A wò dígísèé ká tuu Bèri mi lo tí Mbíri gí bà wu có mí gbí nje gù ze tí Dàvidè, tí bòò mi lo, bindi yí gii 'dè có éno máa, <Ndâ 'duù tí nó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó kù luguu tí ndú ta gbínje tacó yè?»

Ndâ 'duù kù koṛo có gítí ndâ i ñinó ta gbí ndú wálá nó tacó yè?

²⁶ Ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó kù ja gó,

bindi ndâ kpo-kpò 'duù kùro ndâ 'duù kù tó có gítí Mbe tí ndoo.

Ndú delè kù tó có gítí 'Duù mi Mbíri á tí Bindi-Mbíri nó.»

²⁷ «Có tí nó náa Dàvidè 'dè nó dú gii bàkà tí gí. Tacó ndâ Èródè ta Pónísiyò Pilátò táánò gii tó có ta ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, ta ndâ Ìziriyéli

mí gbí gbata tí nó, gítí Jézù tí Bòò mi lo náa wò kaa yí mò gí mi lo gí, náa wò je yí tí Bindi lo tí Mbíri nó. ²⁸ Ndú dígísèé tó có tí nó ká tacó bà bàkà ndâ i tí nó 'dáá gí náa wò ta wotí mi lo tí Mbíri koṛo có gítí ndú cee sàà gí, máa, ndú kèji gí bà bàkà tí nó. ²⁹ Nògí, koṛo muu lo gítí ndâ cí tí nó náa ndú ci ta ze nó, Mbe tí ze. Koni ndâ bòò mi lo, tacó wàa, ndú 'ví ma có mi lo ta yú njembí ndú. ³⁰ Ya'va 'bì lo, wàa wò 'ví 'vala ndâ mbe nó'o. Wàa, wò delè 'ví bàkà ndâ seṛè, ta ndâ i ñinó mbe 'dèè nje ndâ 'duù gí nó, ta rẹ mi Jézù tí Bòò mi lo náa wò kaa yí mò gí mi lo gí nó.»

³¹ Ndâ mbe ùnje gítí có mi Jézù má gii 'deke tí ndú ji Mbíri cee gí, to gii tanga tí tí bándò tí nó náa ndú kili míti nó. Bèri-mi-Mbíri bà-i-nò gii je wotí ji ndú me gbolò, bindi ndú gii 'bità bà ma có mi Mbíri ta gúku tí ndú wálá.

Cè ña bà 'vala ndò mi ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mi Jézù

³² Ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mi Jézù 'dáá gí ta o tí nó gii ẹre gba có mi ndú ká gbaànjé, ta wò njembí gbí òkò tí ndú wálá. 'Bí 'duù delè mbe ni, «I mi ye,» gítí 'dóó i mi wó ta o tí nó gbí òkò tí ndú wálá. Ndâ i ñinó náa ndú kili nó 'dáá gí tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí. ³³ Ta o tí nó, ndâ tú mi Jézù gii dù kù ma có bà 'vala ndi Mbe tí ndoo tí Jézù 'do gbí muu 'dú wó ta wotí ká tí. Mbíri delè gii cù 'dè ngo cù wó me gbolò míti ndú 'dáá gí.

³⁴ 'Bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe wa i ta o tí nó wálá, tacó ndâ 'duù ñinó gbí òkò tí ndú ta to ní kuu mi ndú, ta ndâ 'duù ñinó ta 'bá kuu mi ndú nó, gii si ndâ i tí nó gí 'dè, ³⁵ bindi ndú gii kaa mboo tàkò ndâ i tí nó ji ndâ tú mi Jézù. Ndâ tú mi Jézù gii njèè ji ndâ 'duù ñinó tí ndâ mbe yè gbí òkò tí ndú náa à 'ví je ji ndú nó.

³⁶⁻³⁷ Ta o tí nó, 'bí 'dakò tí 'vii kòtí Lévi náa a jò yí mí Kípùrù, ta rẹ wó a Jùzépè, náa ndâ tú mi Jézù kù ni míti wó a Bàrànába (gbí rẹ tí nó máa, «Mbe je wotí gítí i»), gii si ní mi wó gí 'dè, bindi yí gii kaa i gbí ji ndâ tú mi Jézù tacó bà njèè ji ndâ 'duù.

Ndâ Ànàniyà ta Sàfirà

5 Ta 'bí o gbaànjé, ndâ 'bí 'dakò ta rẹ wó a Ànàniyà, ta nawù wó ta rẹ wó a Sàfirà, gii tó có mi ndú, bindi ndú gii si to ní mi ndú gí 'dè. ² Bindi Ànàniyà gii je káa tí mboo tàkò ní mi ndú náa ndú si gí 'dè nó ya tí ji ndâ tú mi Jézù, káa nawù wó 'di gbí i tí nó náa yí bàkà nó ngbàrángà'i gí.

³ Ànàniyà má gii di ta i tí nó tí ndâ tú mi Jézù, Piyétòrò gii 'vee yí máa, «Ànàniyà, Gba-wàtà jèjèkè tí wó mí gbí njembí lo tí ña ñinó náa wò gii ngùù tí mboo tàkò ní mi lo gí, bindi wò gii 'dè 'vèrè ji Bèri-mi-Mbíri tacó yè? ⁴ Táánò kùro bà si ní tí nó mi lo gí 'dè, à me 'dóó ní mi lo lá? Káa, wò tà kpétí má gii si gí 'dè gí, mboo tàkò me i mi lo tacó wàa wò 'ví bàkà tí go có mi lo gbí njembí lo lá? A yè ká a tàmuu lo gítí bà bàkà ña i tí nó? Wò 'dè 'vèrè tí nó me ji ndâ 'duù lá, wò 'dè a i ji Mbíri.»

⁵ Ànànyà mà gii 'di có tí nò náa Piyétòrò 'dè ji yí nò, yí gii 'va tí wó to tí yú ku. Bìndi gúku gii zèè ndâ 'duù tí nò mbe 'di có i tí nò mbe bàkà tí nò nò 'dáá gí. ⁶ Ndâ 'vii-'dakò bà-i-nò gii oloko gí yaà, bìndi ndú gii yili yí gí. Ndú gii te yí gí sè, bìndi ndú gii duu yí gí.

⁷ Ndâ 'duù mà gii dù á bìndi bà te ku Ànànyà gí sè nò ndi-ndi-ndi éno, ndú gii nò Sàfíra rì gí tàkò ndú tà'i gí. Káa yí nò i tí nò mbe bàkà tí á kùro wó kà nò ni lá.

⁸ Káa Piyétòrò gii 'vee yí máa, «Nìno wálá a kábà mboo tàkò nji mí yo náa yo sì gí 'dè nò ká nò, Sàfíra? 'Dè yúco mì lo je wàa ye 'ví 'di gí!»

Káa Sàfíra gii 'visi có ji Piyétòrò máa, «Ìyoo, à 'dáá gí nò a yí.»

⁹ Káa Piyétòrò gii 'visi có ji Sàfíra máa, «Yo ta kù lo toko có gítí bà tala Bèri-mi-Mbíri gí! A yè ká a tàmuu yo gítí bà bàkà ña i tí nò? Wò 'di wo tí ndâ 'duù tí nò kèji nò gí? Ndú kpónó kù gí nò 'do bà duu ku kù lo. Ndú kpónó bà te wò gí sè delè!»

¹⁰ À káa pòó bà cee có tí nò gbí nje Piyétòrò, Sàfíra ngé gii 'va tí wó gbàràsà to kùro wó tí yú ku. Ndâ 'vii-'dakò tí nò mbe gí 'do bà duu ku Ànànyà nò mà gii rì gí tà'i, ndú gii 'de Sàfíra cì delè gí. Ndú bà-i-nò gii te yí gí sè, bìndi ndú gii duu yí mí règbà tí 'dakò mì wó. ¹¹ I tí nò gii te gúku mítí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, ta ndâ 'duù ñinó mbe 'di tà wo nò 'dáá gí ngé ndii gí.

Ndâ serè

¹² Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù má gii ya gí bà 'deke tí ndú ji Mbíri gbí ndâ o tí nò, ndú kù gii kili ká ta bà muu ndú mítí 'bí bàndò gbí ndùgù 'bá-Mbíri náa à kù nì mítí a Tàzo-mi-Sólómònì. Ndâ tú mì Jézù gii dù kù bàkà ndâ serè, ta ndâ kpo-kpò i mbe kù túbà wotí mì Mbíri ji ndâ 'duù. ¹³ Tacó éno, gúku gii kpò ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù lá nò 'do tí bà yuu tí ndú gí gbí òkò tí ndú gí. Kpèti ká éno, ndâ 'duù gii wu gbí ndú ngé ndii gí. ¹⁴ Káa, muu ndâ 'dakò ta ndâ nì mbe ùnje gítí có mì Jézù gii àdi me gbolò.

¹⁵ Ndâ 'duù Jèrùzàlémè mà gii nò ndâ serè tí nò náa ndâ tú mì Jézù kù bàkà nò, ndú gii tũru ndâ mbe nò'o mì ndú, ndú gii sii ndú kpìri'vii ta seè kpokèji, tacó wàa, Piyétòrò má kù ndii ta nò, wàa vòò tàzo wó 'ví có muu ndú. ¹⁶ Ndâ 'duù delè gii tũru ndâ mbe nò'o mì ndú, ta ndâ 'duù ñinó ta ndâ i-gbí-muu ndú nò me mbè 'do gbí ndâ gbata ñinó dè-dè ta seè Jèrùzàlémè nò, gí tí ji ndâ tú mì Jézù, bìndi ndú gii 'vala ndú 'dáá gí.

À mèèkè'i tí ndâ tú mì Jézù

¹⁷ Ju kii gii te ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ 'duù mì wó tí ndâ Jùdèyà ñinó mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nò, gí tàkò ndâ tú mì Jézù.

¹⁸ Ndú bà-i-nò gii zèè ndú, bìndi ndú gii kaa ndú mí gbí gbolò zàà. ¹⁹ Káa o mà gii bèè gí, basìli mì Mbíri gii njaanga njekèji zàà tàkò ndú, bìndi yí gii kaa ndú gí sè. ²⁰ Yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo nje nò ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, wàa yo 'ví ma có gítí ngú ña 'válá tí

nó ji ndâ 'duù.» ²¹ Ndâ tú mì Jézù gii nje nò ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, bìndi ndú gii 'bità bà ma có ji ndâ 'duù si yé kù bàkà bà ngbaraanga to.

Yé mà gii too gí, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ 'duù mì wó, ta ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà, gii kili muu ndú ta ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Ìzìriyéli 'dáá gí. Ndú bà-i-nò gii tuu tú ya tí gí gbí zàà, máa, à kaa ndâ tú mì Jézù kà nò gí tí gí gbí ngbàngà kùro ndâ yì. ²² Ndâ kùro ndâ mbe kpolo tí ndâ 'duù gbí zàà tí nò náa a tuu ndú nò mà gii yee gbí zàà kà, ndú gii 'de ndâ tú mì Jézù tà'i lá. Bìndi ndú gii dele ndi ndú ya gí bà 'dè có ji ndâ kpo-kpò 'duù tí nò mbe tuu ndú nò, máa, ²³ «Ze 'de njekèji nè tí rítí-rítí gí, ta ndâ mbe ù njekèji zàà kuu gbí nètè mì ndú, káa, ze mà gii njaanga njekèji, ze gii 'de gbèe 'duù tà'i kà lá.»

²⁴ Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta kùro ndâ mbe kpolo tí 'bá-Mbíri, mà gii 'di có tí nò, muu ndú gii ẹre tí gítí ña i tí nò mbe bàkà tí nò gí. ²⁵ Káa ndú mà gii zeke'o, ndú gii nò 'bí 'dakò yee tí ndú ta ngú có éno máa, «Ye nò ndâ 'dakò tí nò náa yo zèè ndú mí gbí zàà nò kù nibà i ji ndâ 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíri kàzò.» ²⁶ Gbolò 'duù kùro ndâ mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíri mà gii 'di có tí nò, yí gii ruka ndâ 'bí 'duù mì wó, bìndi ndú gii ya ta ndú gí bà kaa ndâ tú mì Jézù gbí pètékè có gí tí gí kùro ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà. À tí ndâ mbe kpolo tí 'bá-Mbíri ta o tí nò a gúku éno máa, ndâ yì má gbùrùngà ndâ tú mì Jézù, ndâ 'duù bà 'vaka ndâ yì ta díí.

²⁷ Ndâ mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíri mà gii yee ta ndâ tú mì Jézù kùro ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gí, Kùro ndâ bu-Mbíri gii do mítí ndú, ²⁸ máa, «Ze táánò ci yo kpolo ma, máa, ndòngbú tí yo ta bà nibà i ji ndâ 'duù ta rẹ 'dakò tí nò 'ví dù ká yí nò. Káa, sè tũ 'duù kpónó Jèrùzàlémè nò mbe 'di bà nibà i mì yo lá nò wálá. Ze delè gii nò goólá yo ẹre muu yo mítí có bà kaa nderè có ku 'dakò tí nò mí muu ze gí nò! À má éno, yo 'dè nderè ña nètè mì yo nò ji ze.»

²⁹ Káa ndâ Piyétòrò ta ndâ 'bí ka wó tú mì Jézù gii 'visi có ji ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà, máa, «Ze bà 'di kpédélé kùro a có mì Mbíri má kózò gí, ze 'ví gii 'di có mì ndâ 'duù. ³⁰ Àá táánò a Mbíri mì ndâ ká gù ze ká 'vala ndi Jézù 'do gbí muu'dú wó, káa a yo táánò ká zi yí ta bà gbí yí mítí njèèkpè mû. ³¹ Káa Mbíri kpónó gii te yí mí gbí kù'bì mì wó tí Mbíri, máa, yí dù tí kùro ndâ 'duù, wàa yí delè 'ví dù tí mbe 'vala ndâ 'duù, tí mbe 'visi muu ndú 'do tí ndâ vò kpokèji mì ndú gítí kpokèji mì yí tí Mbíri, tí 'duù tí nò náa Mbíri bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndâ Ìzìriyéli 'dáá gí a i ta rẹ wó nò. ³² Ze a ndâ mbe 'dè yúco gítí ndâ i tí nò, ze ta ndâ Bèri-mi-Mbíri, tí i-nambee tí nò náa Mbíri kù je ji ndâ 'duù ñinó mbe 'di có mì wó tí Mbíri nò.»

³³ Có tí nò náa ndâ tú mì Jézù 'visi nò gii dù goólá ndú cu a wu mítí ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdèyà. Tacó éno, ndú gii bàkà a có bà ziki ndâ tú mì Jézù gítí có tí nò.

Gàmàliyéli jukì ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà 'do tàkò
ndâ tú mì Jézù

³⁴ 'Bí kpo 'duù 'do gbí òkò tí ndâ ka wó gbí gbolò ng-bàngà mì ndâ Jùdèyà, tí mbe kpolo tí tàkò mì ndâ Jùdèyà, ta rẹ wó a Gàmàliyéli, tí gbolò mbe kù nìbà tàkò mì ndâ Jùdèyà jì ndâ 'duù, náa ndâ Jùdèyà 'dáá gí kù te duù mí tí wó, mà gii nò ndâ có mì ndâ 'bí ka wó kpo 'duù gbí ngbàngà zò muu wó dúú-dúú lá, yí gii a gí yaà, bìndi yí gii 'dè có jì ndú éno máa, à kaa ndâ tú mì Jézù 'do gbí ngbàngà gí ndii gaa kózò gí. ³⁵ À mà gii bàkà go có mì wó nò gí, yí gii 'dè có jì ndâ ka wó kpo 'duù gbí ngbàngà, máa, «Ndâ 'dakò! Yo kpolo tí yo tí kpoò gítí ña i tí nó náa yo kù kojo có gítí bà bàkà ta ndâ 'duù tí nó nò. ³⁶ Ye kù 'dè có tí nó jì yo, tacó ye kì 'bì ye gítí ndâ mbe bàkà ña i tí nó náa ndâ 'dakò tí nó kpónó kù bàkà nò kí-kì; 'bí 'dakò dígísèè ta rẹ wó a Tèwùdási, luguu tí wó máa, yì ma. Bìndi ndâ 'duù go zì 'duù-vò ta bà nà'ò (400) ká gii tè gí tàkò i-mâ mì wó nò. À mà gii zì Tèwùdási gí, ndâ 'duù mì wó nò gii 'vaa-ka gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. À gii dù maa nò a bà zì nje ndú ká nò. ³⁷ Bìndi Tèwùdási nò, 'bí 'dakò ta rẹ wó a Júdá, tí 'duù Gàliléyà, dígísèè gbí o bà 'deke muu ndâ 'duù nó gii jèjèèkè cèe tí wó, máa, ndâ 'duù 'ví ñò a yì, si Mbíri mí to. Ndâ 'duù gii kì gí tàkò wó kí-kì. À mà gii zì yí delè gí, ndâ 'duù mì wó gii ta'va léé gí.

³⁸ «À má éno, có mì ye gbí njembí ye jì yo kpónó máa, yo si ndâ 'dakò tí nó mí bàndò mì ndú. Yo si ndú 'ví ya. Tacó rẹngbó i tí nó náa ndú kpónó kù bàkà nò má 'bì 'do mì 'duù, nje bà zì ta kpéétí wó. ³⁹ Káa, à má dú káa yú có máa, nètè tí nó náa ndú kù bàkà nò a nètè mì Mbíri, yo bà kpò ndú wálá. Yo delè bà 'de tí yo kù jòò gbí có a i ta Mbíri.»

Có tí nó náa Gàmàliyéli 'dè nò gii ya gí gbí muu ndâ 'bí ka wó kpo 'duù gbí ngbàngà gí. ⁴⁰ Ndú bà-i-nò gii tè'é tí ndâ tú mì Jézù gí kùro ndú. Ndú mà gii gbì ndú gí, ndú gii cì ndú, máa, «Ndòngbú tí yo ta bà ma có jì ndâ 'duù ta rẹ Jézù 'ví dù ká yí nò.» Bìndi ndú gii dò 'bì 'do tí ndú gí.

⁴¹ Ndâ tú mì Jézù gii nje nó 'do kùro ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà ta pètékè tàkòò ndú, tacó Mbíri ñò ndú 'vii tí ndâ 'duù mbe kònò sé'i ta rẹ Jézù gí. ⁴² 'Do gbí ri tí nó, ndâ tú mì Jézù gii dù kù ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù ta ri 'dáá gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, delè ta ndi 'bá mì ndâ 'duù, máa, Jézù a Bìndi-Mbíri, ta 'bí 'duù mbe tù 'bì wó gí tà ro ndú gbaànjé wálá.

Bà ruka ndâ 'duù tí ndâ mbe koni ndâ tú mì Jézù ta
nètè

6 Muu ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii 'bità bà àdì gí, gbínje gii 'bità bà bàkà tí gbí òkò tí ndâ Jùdèyà ñinó náa a jò ndú me mí 'bá Jùdèyà lá, mbe kù 'dè káa có Ìgirigì nó, ta ndâ jígí'dí-jìgì'dì Jùdèyà á 'do muu có bà njèè i-zó-zò. Ndâ Jùdèyà ñinó náa a jò ndú mí ndii nó gii 'bità bà 'dè kòlòwò, máa, ndâ jígí'dí-jìgì'dì Jùdèyà

ta ri 'dáá gí njèè i-zó-zò jì ndâ nawù ku mì ndâ yì yè ro ndâ yì lá.

² Ndâ tú mì Jézù muu'bi-nje só mà gii 'di có tí nó, ndú gii kili ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáá gí, bìndi ndú gii 'dè có jì ndú máa, «Bà jee bà ma có mì Mbíri mì ze mí to, wàa ze 'ví zèè tí kpoò a nètè bà njèè i-zó-zò me dú tacó tí ze lá. ³ À má éno, à niki éno máa, yo tí ndâ ná'vindí ze ñò ndâ 'bí 'dakò vò-nje só 'do gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó ta tó rẹ ndú nó, ndú delè 'ví dù tí ndâ 'duù ñinó náa Bèri-mi-Mbíri je wotí jì ndú me gbolò, delè tí ndâ 'duù ñinó mbe 'di gbí-o nó, tacó wàa, ze 'ví bàkà ndú tí ndâ mbe njèè i-zó-zò. ⁴ Wàa, o mì ze 'ví dù 'dáá gí ká gítí bà 'deke tí ze jì Mbíri, ta nètè bà ma có mì Mbíri.»

⁵ Tàkòò ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáá gí gii peteke gítí có tí nó náa ndâ tú mì Jézù kojo nò ngé ndii gí. Tacó éno, ndú gii cu 'bì ndú mí tí Ìsitéfànò tí 'bí 'dakò mbe tee njembí wó 'dáá gí mí tí Mbíri, tí 'dakò náa Bèri-mi-Mbíri je wotí jì yí me gbolò, gii je Filípò, gii je Pòròkòrù, gii je Nikànorà, gii je Timòni, gii je Pàraménà, gii je Nikòlávù tí 'bí 'dakò náa ña wó me Jùdèyà lá mbe gí 'do gbí gbata Àndiyóki, mbe kaa tí wó gí gbí tàkò mì ndâ Jùdèyà kùro bà gí yí tí mbe tala có mì Jézù gí. ⁶ Ndú gii kaa ndú ta bà muu ndú vò-nje só nò jì ndâ tú mì Jézù. Ndâ tú mì Jézù mà gii 'deke tí ndú jì Mbíri tacó tí ndú gí, ndú gii bàkà ndú tí ndâ mbe njèè i-zó-zò jì ndâ 'duù bìndi ndú.

⁷ Có mì Mbíri gii dù kù rẹjì bìndi bà 'viindi có gítí bà njèè i-zó-zò nò tí ña ñinó náa muu ndâ mbe tala có mì Jézù gii ògbù gbí gbata Jèrùzàlémè ngé ndii gí. Ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà delè gii 'bità bà ru ndi kpokèjì mì Bìndi-Mbíri.

Bà zèè Ìsitéfànò

⁸ Mbíri gii bàkà nambeè jì Ìsitéfànò tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó vò-nje só náa à ruka ndú tí ndâ mbe njèè i-zó-zò nó ngé ma, ta bà je wotí bà bàkà ndâ kpo-kpò seřè mí gbí òkò tí ndâ 'duù jì yí. ⁹ Ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ Jùdèyà mà gii ñò ndâ i tí nó náa Ìsitéfànò kù bàkà nò, ndú gii 'bità bà jòò gbí có ta yí. Ndâ 'bí Jùdèyà tí nó mbe kaa ya gí bà jòò gbí có ta Ìsitéfànò nò gí 'do bàndò bà kili ndâ Jùdèyà ñinó náa à kù nì mí tí a «Bàndò bà kili ndâ i-zógó-zogo ñinó náa a njaanga wú 'do tí mii ndú gí» nò, ndâ 'bí gí 'do gbí gbata Sirini, ndâ 'bí gí 'do gbí gbata Àlèsànderiyà á gbí to Másiri, ndâ 'bí gí 'do gbí to Silísiyà, ndâ 'bí gí 'do gbí to Ásiyà. ¹⁰ Káa bà 'vii tí ndú ta Ìsitéfànò gii kpò ndú gí, tacó yí 'di gbí-o ndii ndú me 'dú, delè tacó a Bèri-mi-Mbíri ká kù wu có mí gbí nje wó. ¹¹ Ndú mà gii ñò éno, ndú gii sì ndâ 'bí 'duù tàbèngii máa, ndú waa-ka có ta rẹ Ìsitéfànò éno maa, «Ze 'di kòò 'dakò tí nó tí Ìsitéfànò nó kù 'dè zu có gítí ndâ Mòze ta Mbíri.»

¹² Ña có tí nó, máa, Ìsitéfànò kù 'dè zu có gítí ndâ Mòze ta Mbíri nò, mà gii 'va tí gbí tù ndâ Jùdèyà, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndú, ta ndâ mbe kpolo tí tàkò mì ndú, ndú gii zèè Ìsitéfànò ya tí gí gbí gbolò ngbàngà mì ndú tí ndâ Jùdèyà. ¹³ Ndú mà gii yee ta yí kùro ndâ kpo 'duù mì ndú gbí ngbàngà gí, ndú gii waaka ndâ

'vèrè gítí wó jì ndú, máa, «'Dakò tí nó kuu nó ta o 'dáá gí kú 'dè vò có gítí 'bá-Mbíri m̀ ndoo jì ndâ 'duu, yí delè kú 'dè vò có gítí tàkìi m̀ ndoo. ¹⁴ Ze zèè yí kú 'dè có jì ndâ 'duu éno máa, 'dakò tí nó tí Jézù mbe gí 'do Názàrèti nó kèjì gí bà ki'viki 'bá-Mbíri m̀ ndoo nó gí to. 'Bí kòcò wó mbe gii 'va tí gbí t̀ ze delè a ñinó máa, ní gbèè Jézù tí nó a m̀ yì nó delè kèjì gí bà 'visi tàkìi tí nó náa Mòze dígísèè je jì ndâ ká gù ndoo, náa ndú gii 'dòkò kpòò yee tí tí ndoo nó gí.»

¹⁵ Ndâ kpo 'duu gbí ngbàngà m̀ ndâ Jùdéyà 'dáá gí gii zeke gbí ọ̀ Ìsitéfànò ngbóó gítí có tí nó náa ndú 'di ta r̀ wó nó. Káa, ta o tí nó náa ndú kú zeke ta o gbí ọ̀ wó nó, ndú gii ñò gbí ọ̀ wó kú t̀ngbaà go gbí ọ̀ basilì m̀ Mbíri nò.

Kòcò Ìsitéfànò jì ndâ kpo 'duu gbí gbolò ngbàngà m̀ ndâ Jùdéyà

7 Ndâ kpo 'duu gbí gbolò ngbàngà m̀ ndâ Jùdéyà m̀ gii 'di kòcò ndâ mbe kpì ngbàngà tí Ìsitéfànò cee gí, Kùro ndâ bu-Mbíri, tí gbolò 'duu kùro ndâ kpo 'duu gbí gbolò ngbàngà m̀ ndâ Jùdéyà 'dáá gí, gii 'vee Ìsitéfànò, máa, «Ndâ có tí nó náa ndâ 'duu tí nó 'dè gítí lo nó a yúcó?»

² Káa Ìsitéfànò gii 'visi có jì yí máa, «Ákoo ndâ ná'vindi ye! Ákoo ndâ bu ye! Yo sè t̀ yo, wàa yo 'ví 'di có m̀ ye náa ye kpónó kèjì gí bà 'dè jì yo nò. Mbíri tí nó mbe kú t̀ngbaà ngbèzèè nó dígísèè t̀bà tí wó jì bu ndoo tí Àbiráámò si yí ta 'bá gbí to Mèsòpòtámìyà á kùro bà 'dòkò 'bá m̀ wó gí gbí gbata Àránì. ³ Bìndi yí gii 'dè có jì yí éno máa, «Njè nó 'do 'bá m̀ yo gí. Co 'do gbí òkò tí ndâ nambe lo, wàa wò 'ví ya gítí to tí nó náa ye bà t̀bà jì wò nò.» ⁴ Àbiráámò bà-i-nò gii 'dòkò 'bá 'do gbí òkò tí ndâ nambe wó gbí to m̀ ndâ 'duu Kàlidíyà go có m̀ Mbíri nò, ya gí gbí gbata Àránì. Bu Àbiráámò m̀ gii cì gí, Mbíri gii 'dè có jì yí máa, yí 'dòkò ta 'bá gí gí b̀ndò tí nó náa yí tí Mbíri táánò cì yí gítí, náa yo wúnó kú 'vala tí nò. ⁵ Káa Mbíri ta o tí nó waa 'bí l̀mbu to kpèti ká 'várá éno jì Àbiráámò tí 'dóó ñindi wó gítí m̀iri wó lá. Mbíri gii cì Àbiráámò a i éno máa, «Ye tí Mbíri bà je to tí nó jì yo ta ndâ 'vii bìndi lo.»

«Gbèè 'vii go m̀ gbí u t̀ nó ta o tí nó, náa Mbíri cì tí ta Àbiráámò nò, m̀ Àbiráámò wálá. ⁶ Káa 'dóó kòcò Mbíri jì Àbiráámò ta o tí nó éno máa, «Ndâ 'vii-gù lo bà dù tí ndâ mbe 'dó-'do á 'bá m̀ ndâ tende ña ndâ 'duu. Ndâ tende ña ndâ 'duu tí nó bà gii bàkà b̀ò mítí ndú, ndú bà toro nje ndú ta to ta ndoo zi'duù-vò ta bà nà'ò (400). ⁷ Káa, a ye tí Mbíri ká bà waa có mítí ndâ 'duu tí nó á muu ndú. Bìndi ndâ 'duu m̀ ye bà gí 'do 'bá m̀ ndâ ku'di gí bà bàkà i jì ye tí Mbíri á mí bà-i-nò.» ⁸ Mbíri gii 'dè có jì Àbiráámò máa yí ya gí gbí g̀zà tacó bà t̀bà máa ndâ yí tí Mbíri toko nambeè ta yí gí. Tacó éno, Àbiráámò m̀ gii jò Ízákò, yí gii waa yí ta sili vò-nje ta'ò bìndi bà jò yí. Ízákò m̀ gii jò Jàkòbè, yí delè gii bàkà ká éno. Jàkòbè delè gii bàkà ká éno mítí ndâ 'vii m̀ wó muu'bi-nje só tí ndâ r̀ngbó mbe jò ndâ ña ndâ Ìziriyéli muu'bi-nje só nò.

⁹ «Káa ndâ 'bí 'vii m̀ Jàkòbè gii si ná'vindi ndú Jùzépè gí 'dè tí b̀ò jì ndâ 'duu ya tí gí M̀siri ta kii gí. Káa

Mbíri ta o tí nó kuu tàkò Jùzépè. ¹⁰ Yí gii ñò yè ro wó, yí gii je muu jì yí tí ña ñinó náa go có m̀ wó gii dù tí Fàràyonè (gbí máa, gbolò gba m̀ ndâ 'duu M̀siri) ngé ma. Tacó éno, yí gii te Jùzépè tí kùro ndâ kpo-kpò 'duu m̀ wó M̀siri 'dáá gí, delè tí mbe kpolo tí ndâ 'duu, ta ndâ 'dóó i-'bá m̀ wó tí gbolò gba.

¹¹ «Ta o tí nó náa Jùzépè kuu tí M̀siri nò, l̀ngawiri gii t̀ to. Ndâ 'duu M̀siri ta ndâ 'duu Kánànì gii ze'vere ta go zé'verè-zé'verè. Ta o tí nó, l̀mbu 'bí i tacó bà ro mítí tí ndâ ká gù ndoo ngé éno gí wálá. ¹² Jàkòbè m̀ gii 'di có cù gí M̀siri, yí gii tuu ndâ ká gù ndoo gí ká.

¹³ Gbì kpédélé nó m̀ ndú nò, Jùzépè t̀bà tí wó jì ndú lá. Yí gii t̀bà tí wó jì ndâ ná'vindi wó a i gbí bà só bà ya ndú gí M̀siri, bìndi yí gii t̀ ta bà tí ndú jì gbolò gba m̀ ndâ 'duu M̀siri. ¹⁴ Jùzépè bà-i-nò gii tuu tí wó gí t̀kò bu wó Jàkòbè, ta ndâ sè ná'vindi wó, ta ndâ 'vii m̀ ndú 'dáá gí. Muu ndâ kòti Jàkòbè ta o tí nó 'dáá gí a ndâ 'duu zi'duù-ta'ò-nje muu'bi nje-muu'bi vò (75). ¹⁵ Ndâ Jàkòbè ta ndâ ká gù ndoo gii m̀ 'dáá ká mí M̀siri, ¹⁶ káa a duu ndú mí ká lá. Á turo ku ndú ya tí gí bà duu a i mí 'bá bìndi ndú gbí gbata Sèkìmi mítí 'bí b̀ndò bà duu ku náa Àbiráámò si 'do m̀ ndâ 'vii m̀ Àmòrà tí bu Sèkìmi.

¹⁷ «O bà bàkà go cí tí nó náa Mbíri cì ta Àbiráámò kácá-kácá nó m̀ gii dooko gí, ndâ 'duu m̀ ndoo gii jò àdi mí M̀siri ndii ñinó sàà kùro nó gí. ¹⁸ Ta o tí nó, 'bí ngú gbolò gba mbe ñò Jùzépè ni lá gii le bèrè m̀ ndâ 'duu M̀siri. ¹⁹ Ngú gba tí nó gii pèrè ndâ ká gù ndoo pèrè-pèrè. Yí mèkè'i tí ndâ ká gù ndoo ta bà 'vaka ndâ dó 'vii m̀ ndú 'do 'bì ndâ nawu ndú gí 'dè, tacó wàa ña ndú 'ví m̀ gí. ²⁰ Ñinò a gbèè vò o tí nó náa à jò Mòze gbí nò. À me ña banga tí lo tí dó 'vii á gbí ọ̀ Mbíri lá! Ndâ nawu Mòze gii ngùu yí mí tà'i ta pì ta'ò. ²¹ Bà ngùu yí m̀ gii kpò ndâ nawu wó gí, ndú gii te yí gí sè 'do tà'i. Nájú gbolò gba m̀ ndâ 'duu M̀siri bà-i-nò gii 'de yí. 'Viní tí nó gii te yí, bìndi yí gii ko yí kpolo tí 'dóó 'vii m̀ wó. ²² À gii kpolo yí ta bà nìbà bà 'di gbí-o m̀ ndâ 'duu M̀siri 'dáá gí jì yí, bìndi yí gii gí tí gbolò muu-có, delè tí gbolò mbe bàkà ndâ i.

²³ «Mòze m̀ gii gí tí 'dakò ta ndoo tí wó zi'duù-só gí, yí gii koro có bà co wiri ya gí m̀ ndâ nambe wó tí ndâ Ìziriyéli. ²⁴ Yí m̀ gii ya gí m̀ ndâ nambe wó, yí gii ñò 'bí 'duu M̀siri kú mèkè'i tí 'bí Ìziriyéli. Yí gii yuu tí wó gí gbí có tí nó, bìndi yí gii zì 'duu M̀siri tí nó muu nambe wó Ìziriyéli tí nó gí. ²⁵ Mòze ta o tí nó si éno máa, ndâ nambe yì ñò ni gí máa, a Mbíri ká tuu yì gí bà njaanga wú 'do tí m̀iri ndú. Keelá, ña có tí nó gbí muu ndú wálá.

²⁶ «Ta 'bí yè bìndi ñinó, Mòze gii 'de ndâ 'bí nambe wó tí ndâ Ìziriyéli kú bàkà gbínje gbí òkò tí ndú. Yí gii jè ta bà 'viindi gbí òkò tí ndú ta bà 'deke tí wó jì ndú, máa, «Ákoo, ndâ ná'vindi ye! Yo kú mèkè'í yò gbí òkò tí yò ta kpéeti yò éno á gítí có yè, ndâ nambe ye?»

²⁷ «Káa 'duu tí nó mbe kú mèkè'i tí ka wó nó gii mò Mòze 'do gbí òkò tí ndú gí. Bìndi yí gii 'vee yí máa, «A 'di ká bàkà wò tí gba mbe waa có m̀ ze? ²⁸ Á tí lo nó a go bà zi ye á go ñinó náa wò zi ta 'duu M̀siri tí nó yáánó nó?» ²⁹ Có tí nó náa 'dakò tí nó 'dè ñò gii te gúku

mítí Mòze, bìndi yí gii fa ta 'bá 'do Másiři ya gí gbí to Mádíyàmì, bìndi yí gii jò ndâ 'vii sósò'ò mí kà.

³⁰ «Ta 'bí o gbaànjé, basìlì mì Mbířì gii túbà tí wó jì Mòze gbí ngba wu mbe ku doo 'bí bè'i á gbí kángáá nga ngoò á dè ta Gú Sínàyi si ndoò tí Mòze zi'duù-só bìndi bà fa yí 'do Másiřì. ³¹ Nje Mòze gii 'dèè ta bà ñò ña i tí ñò gí. Yí m̄ gii yèè dè, tacó wàa yí 'ví 'viiki i tí ñò níki maa, yí gii 'di kòcò Mbířì kù 'dè có jì yí máa,

³² «Ye a Mbířì m̄ ndâ ká gù lo:

Ye a Mbířì m̄ Àbírámò,
ye a Mbířì m̄ Ízákò,
ye a Mbířì m̄ Jákòbè.»

Bà zeke'o gii kpò Mòze gí, yí gii dù kù gu kpùrù-kpùrù ta gúku. ³³ Káa, Mbe tí ndoo gii 'dè có jì yí máa, «Jaka ndâ tàrà 'do tí kò lo gí, tacó à kaa bàndò tí ñò náa wò kù rò tíyò tí ñò jì ye tí Mbířì gí. ³⁴ Ye tí Mbířì ñò bà mèèkè'i tí ndâ 'duù m̄ ye á Másiřì gí. Ye 'di mèlè muu ndú gí. Tacó ènò, ye gí nó gí bà 'vala ndú. À má ènò, gí kpónó, wàa ye 'ví tuu wò jì ndú Másiřì kà.»

³⁵ «Mbířì táánò tuu jì ndâ Ìzìriyèlì ñò káa gbèe Mòze tí nó náa ndú tí ndâ Ìzìriyèlì táánò 'vèè-gbì-nje wó ènò máa, «A 'di ká bàkà wò tí gba mbe waa có m̄ ze?» nó, gí bà dù tí kùro ndú tí mbe 'vala ndú, ta bà tuu basìlì m̄ wó tí Mbířì jì yí gbí bè'i.

³⁶ «Mòze gii bàkà ndâ seřè ta ndâ kpo-kpò i mí Másiřì, delè mí tàbè'dè gbolò ngo tí nó náa à kù nì mítí a Bì-bi Kàpá ñò. Ñìndò a gbèe Mòze tí nó dígísèè mbe tè kùro ndâ Ìzìriyèlì gbí kángáá nga ngoò ta ndoo zi'duù-só ñò. ³⁷ À delè dígísèè káa gbèe Mòze tí nó ká 'dè có jì ndâ Ìzìriyèlì ènò máa, «Mbířì bà bàkà 'bí mbe 'dòkò có m̄ wó á go ye nó jì yo á 'do gbí òkò tí ndâ 'dóó ná'vindí yo,» ñò. ³⁸ Ñìndò a gbèe Mòze tí nó dígísèè mbe dù tí mbe 'dòkò có gbí òkò tí ndâ ká gù ndoo ta ndâ basìlì tí nó m̄ Mbířì mbe 'dòkò có jì yí pí Gú Sínàyi ñò. À gii dù káa gbèe yí tí Mòze tí nó náa Mbířì dígísèè 'dè ndâ có m̄ wó tí Mbířì, tí ndâ có mbe kù 'vala ndâ 'duù nó, jì yí, bìndi yí gii 'dè ndí jì ndâ ká gù ndoo, náa ndâ ká gù ndoo gii 'dòkò ndí kpòò yee tí tí ndoo ñò.

³⁹ Ñìndò a gbèe Mòze tí nó dígísèè náa ndâ ká gù ndoo biya bà 'di có m̄ wó si ndú gbí kángáá nga ngoò gí, ndú m̄ gii mò yí 'do kùro ndú gí nje seè gí, à gii dù gbí muu ndú ta o tí ñò kpolo ma a có gítí bà dele ndi ndú gí Másiřì ñò. ⁴⁰ Ñìndò a gbèe Mòze tí nó náa ndâ ká gù ndoo dígísèè m̄ gii biya yí si ndú gbí kángáá nga ngoò gí, ndú gii 'dè có jì Àrónì tí ná'vindí wó, máa, «Bàkà ndâ 'bí mbířì jì ze, wàa ndú 'ví tè kùro jì ze, tacó ze 'di gbí có m̄ Mòze tí nó tí mbe kaa ze 'do Másiřì gí tí gí nó nó lá» ñò.

⁴¹ «Ñìndò a o tí nó dígísèè náa ndâ ká gù ndoo gii suu ta 'vii-mò'dú, bìndi ndú gii dù kù ci mbelè jì i tí nó náa à káa ndú ká suu ta 'bì ndú nó ta cèe pétékè tàkòcò ndú ñò. ⁴² Tacó ènò, Mbířì gii 'visì kápí wó gítí ndú gí, yí gii si ndú tí ndâ mbe bàkà i jì ndâ bààcì m̄ ndú tí ndâ yii, á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà m̄ ndâ mbe 'dòkò có m̄ Mbířì máa, Mbířì máa,

«Yo táánò waaka ndâ ñò tacó wàa yo 'ví ci jì ye gbí ndâ ndoo tí nó náa yo táánò too zi'duù-só mí gbí kángáá nga ngoò nó gí, ndâ Ìzìriyèlì?

⁴³ Yo táánò kaa kù ñò tí a ndâ i tacó bà tò ta nduùrù jì sú mbířì m̄ yo

ta r̄è wó a Mòlòkì nó,
gii je yii tí nó tí Rèfání ñò.

Yo te a ndâ sú mbířì m̄ yo náa yo ká suu ndú ta 'bì yo, yo gii ñò ta bà bàkà i jì ndú.

À má ènò, ye bà kaa yo ya tí gí gbí 'dú to mbe ndii ñinó gí ngéè kápí Bàbìlóniyà.»

⁴⁴ «Ndâ ká gù ndoo dígísèè gbí kángáá nga ngoò gii tò nduùrù náa a Mbířì ká 'vii wú bà ka bà jì ndú, bìndi ndú gii te díí tí nó náa Mbířì cu ndâ có m̄ wó muu 'bì mítí jì Mòze nó mí tà. ⁴⁵ Ndâ ká gù ndoo gii 'dòkò wú bà ka bà nduùrù tí ñò náa Mbířì je jì ndú ñò kpòò yee tí Jósùwà, tí mbe gii ya tí gí gbí to tí nó náa ndú táánò mòkò ndâ mbe ta wotí m̄ Mbířì 'do gbí gí, bìndi ndú gii zogo ñò. Ndúùrù tí ñò gii dù tí to tí nó yee gbí o m̄ Dàvidè tí gbolò gba m̄ ndoo, ⁴⁶ náa tàkòcò Mbířì táánò peteke gítí wó, káa yí gii 'deke tí wó jì Mbířì, máa, yí si yí 'ví gèè 'bá-Mbířì jì Mbířì m̄ Jákòbè. ⁴⁷ Káa à gii gèè 'bá-Mbířì a Sólómònì tí 'vii bìndi Dàvidè. ⁴⁸ Kpétí ká ènò, Mbířì 'vala tà'i tí nó náa a 'duù ká b̄i ta 'bì wó nó lá. Jé ká go có tí nó náa 'bí mbe 'dòkò có m̄ Mbířì 'dè ènò máa, Mbířì máa,

⁴⁹ «Rì a jàlàmbà m̄ ye,

bìndi to tí nó a bàndò bà kaa kò ye.

Yo bà b̄i jì ye a ña 'bá yè?

Yo bà bàkà jì ye a ña bàndò yè,

wàa ye 'ví dù tí?

⁵⁰ Áá táánò me ye ká bàkà ndâ i tí nó 'dáá gí nó lá?»

⁵¹ «Ndí yo ndâ mbe ngbútù! Ndâ tù-ká-kpò-cò! Njem-bí yo go njembí ndâ 'duù ñinó mbe ñò Mbířì ni lá ñò. Yo ta o 'dáá gí kù kpò có m̄ Bèři-m̄-Mbířì go i m̄ ndâ ká gù yo. ⁵² Yo ni r̄è 'bí mbe 'dòkò có m̄ Mbířì gbaànjé náa ndâ ká gù yo dígísèè mèèkè'i tí wó lá jì ye gí! A ndú dígísèè ká ziki ndâ mbe ma có gítí bà gí 'Duù tí nó ta nètè m̄ wó jáá ñò. Káa à kpónó a yo ká gii dù tí ndâ mbe cu gòmbò tí wó, delè tí ndâ mbe zì yí. ⁵³ À gii dù ndí a yo tí ndâ 'duù tí nó náa Mbířì tuu ndâ basìlì m̄ wó ta ndâ có m̄ wó jì yo nó ká gii dù tí ndâ mbe kpolo tí ndâ có tí ñò lá.»

⁵⁴ Có tí nó náa Ìsitéfànò 'dè ñò gii doo ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà m̄ ndâ Jùdèyà go wu, bìndi ndú gii ro 'bì ndú ta sé có. ⁵⁵ Káa Bèři-m̄-Mbířì gii je wotí jì Ìsitéfànò me gbolò, yí m̄ gii zeke'o lèè gí gbířì, yí gii ñò Mbířì ngbèzèè, ta Jézù kù rò tíyò mò gí gbí kù 'bì m̄ Mbířì. ⁵⁶ Bìndi yí gii 'dè có jì ndâ kpo 'duù, máa, «Ye kpónó kù ñò njekèjì gbířì njaanga tí ngàà gí, bìndi 'Vii-m̄-'Dakò kù rò tíyò mò gí gbí kù 'bì m̄ Mbířì.»

⁵⁷ Ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà m̄ ndâ Jùdèyà gii kpò 'bì ndú mítí tù ndú kù p̄i ta kù 'do tí bà 'di có tí ñò m̄ Ìsitéfànò ñò gí. Ndú gii oloko ta ngèlè ya gítí wó, ⁵⁸ ndú gí ja yí 'do gbí gbata gí sè, bìndi ndú gii 'vaka yí ta díí. Ndâ mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'dè yúcó gítí Ìsitéfànò gbí ngbàngà gii jaka ndâ bòngò m̄ ndú 'do tí ndú gí, bìndi ndú gii kaa jì 'bí 'vii-'dakò ta r̄è wó a Sàwúlè tacó bà kpolo tí. Bìndi ndú gii kaa ya gítí bà 'vaka Ìsitéfànò ta díí, ta sè ndâ 'bí 'duù.

⁵⁹ Káa ta o tí nò náa ndú kú 'vaka Ìsitéfànò ta díí nò, Ìsitéfànò gii 'deke tí wó, máa, «Mbe tí ye Jézù, si lílí ye 'ví ya gí mí lo!» ⁶⁰ Yí bà-i-nò gii kucuku muungbó wó mí to, bindi yí gii 'deke tí wó ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Kaa có vò i tí nó mítí ndú lá, Mbe tí ye!» Ìsitéfànò 'deke káa tí wó nò gí nó, yí gii cee gí.

Sàwúlè mèèkè'i tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù

8 'Vii-'dakò tí nó tí Sàwúlè mbe kpolo tí ndâ bongo mì ndâ mbe zi Ìsitéfànò nó gii ẹre wú'dè có bà zi Ìsitéfànò nò ngi'ví gí. Bindi bà mèèkè'i tí ndâ mbe kú kili ta rẹ̀ mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè gii 'bità bà zi ta gbèe ẹri bà zi Ìsitéfànò nò tí vò ẹja ẹjínó náa sè ndâ 'bí mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gí gii 'vaaka ta gúku gbaànjé-gbaànjé ta ndi gbí ndâ gbata gbí ndâ to Jùdèyà, ta ndâ to Sàmáriyà 'dáá gí, si káa ndâ tú mì Jézù.

² À káa ndâ 'bí tó 'duù mbe kú zè Mbíri ta tó njembí ká gii duu ku Ìsitéfànò, bindi ndú gii wa yí.

³ Káa Sàwúlè gii bàkà a cèe ndi wó tacó bà mì káa 'dóó ndâ mbe kú kili ta rẹ̀ mì Jézù tó'dó gí. Yí gii nò cee njekèjì mì ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, kú zèè ndâ 'dakò ta ndâ niì, náa yí má 'de ndú gí nó, ya tí gí gbí zàa.

Filípò ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù gbí to Sàmáriyà

⁴ Ndâ 'duù tí nó mì Jézù mbe 'vaaka ta ndi muu to ta gúku bà mèèkè'i tí ndú nó gii 'vèè ta bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù gbí ndâ to tí nó náa ndú fa ngèlè wò i ya ta ndi tí nò. ⁵ 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú gbaànjé ta rẹ̀ wó a Filípò, mbe fa ngèlè vò i tí nó mbe 'de ndú nò, ya a i gí gbí 'bí gbata gbí to Sàmáriyà, gii dù kú ma có tí Bindi-Mbíri ji ndâ 'duù kà. ⁶ Ndâ mbè 'duù tí nó náa Filípò kò-kò ta rẹ̀ Bindi-Mbíri ji ndú nò gii ùnje gítí ndâ có mì Filípò ta njembí ndú gbaànjé, tacó ndú 'di tàwo ndâ 'bí serè ẹjínó náa yí bàkà nó gí, ndú delè gii ẹ̀ndâ kpo-kpò i ẹjínó náa yí bàkà nó ta ẹ̀ndâ ndú: ⁷ ndâ serè bà co ndâ i ta bà tò kú ta kòcò ndú ngéé gí yaà 'do gbí muu ndâ 'duù me mbè, delè ta bà 'vala ndâ 'duù ẹjínó mbe gbele've gí nó, ta ndâ mbe kú nò gbélè-gbélè nó me mbè. ⁸ Tacó ẹ̀ndâ, tàkòcò ndâ 'duù gbí gbata tí nó gii peteke ngé ndii gí.

Simónè tí mbe yeè

⁹ Ta o tí nò, 'bí 'dakò ta rẹ̀ wó a Simónè, tí mbe kú bàkà ndâ i-yeè, náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndâ 'duù gí, kuu ta 'bá gbí gbata tí nó náa Filípò kú dù gbí nò. Simónè tí nó bàkà tí wó ji ndâ 'duù máa, yí ma. ¹⁰ Tacó ẹ̀ndâ, ndâ 'duù gbí gbata tí nó 'dáá gí, ndâ 'duù ẹjínó ta rẹ̀ ndú a rẹ̀ nó, gii je sè ndâ yè, 'dáá gí ta o tí nó kú 'di có mì wó. Ndú gii gbí rẹ̀ mítí wó máa, «Yí a wotí tí nó mì Mbíri náa à kú ni mítí a «Ma»,» nò. ¹¹ Ndâ 'duù tí nó kú 'di có mì Simónè tacó yí kú bàkà ndâ i-yeè náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndú gí mí kùro ndú ta kòndi o.

¹² Ndâ 'dakò ta ndâ niì me mbè má gii ùnje gítí ndâ có tí nó náa Filípò kú kò ta kò ji ndú gítí bà dù Mbíri tí Gba, ta bà kò-kò ta rẹ̀ Jézù tí Bindi-Mbíri nó gí, Filípò gii

caka tí ndú gí. ¹³ Simónè delè má gii ùnje gí, Filípò gii caka tí wó gí. Bindi bà caka tí Simónè nò, yí gii dù ká kpíri-kpíri ta Filípò kú zeke ndâ serè, gii je ndâ kpo-kpò i tí nó náa Filípò kú bàkà nò, ta 'bí ẹja có náa yí bà 'dè gbí nje wó wálá, tacó bà 'di gbí ẹja ndâ i tí nó náa Filípò kú bàkà ndú nò kpò nje wó gí.

¹⁴ Ndâ tú mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè má gii 'di có ẹ̀ndâ máa, ndâ 'duù Sàmáriyà ùnje gítí có mì Jézù gí, ndú gii tuu ndâ Piyétòrò ta Jòvànì ya tí ji ndú. ¹⁵ Ndâ Piyétòrò ta Jòvànì má gii yee Sàmáriyà gí, ndú gii 'deke tí ndú ji Mbíri, tacó wàa, yí 'ví tuu Bèri mì wó gí muu ndâ 'duù tí nó mbe ùnje gítí có mì Jézù gí nò. ¹⁶ Tacó yee tí o bà gii ndâ Piyétòrò ta Jòvànì nò, à caka káa tí ndâ 'duù Sàmáriyà ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo tí Jézù gí, káa Bèri-mi-Mbíri gí gí muu ndú kálásè. ¹⁷ Tacó ẹ̀ndâ, ndâ Piyétòrò ta Jòvànì bà-i-nò gii kaa 'bí ndú mí muu ndâ 'duù tí nó, bindi Bèri-mi-Mbíri gii gí gí muu ndú.

¹⁸ Simónè má gii ẹ̀ndâ bà gii Bèri-mi-Mbíri gí muu ndâ 'duù ta o bà kaa 'bí ndâ tú mì Jézù mí muu ndú nò, yí gii je gùrúsù ji ndú, ¹⁹ bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo je 'bí ẹja wotí tí nó mì yo nò ji ye delè, tacó wàa, ye má tee ta 'bí ye mí muu 'duù, wàa Bèri-mi-Mbíri 'ví gí gí muu wó.»

²⁰ Káa Piyétòrò gii 'visi có ji Simónè máa, «Yo 'ví mì ta gùrúsù mì lo nó kpú, tacó bà kojo có máa, gùrúsù a i bà si i ẹjínó náa Mbíri ká kú je ji ndâ 'duù tí i-nambee nò. ²¹ Bà i mì lo gbí i tí nó wálá, 'bí i ta rẹ̀ lo delè gbí wálá, tacó Mbíri ẹ̀ndâ njembí lo me dúú lá. ²² À má ẹ̀ndâ, 'visi muu lo 'do tí ẹja vò bà kojo có mì lo nò gí, wàa wò 'ví 'deke tí lo ji Mbíri, tacó wàa, yí 'ví je ta à-cee-gí ji wò gítí ẹja bà kojo có tí nó náa wò kú kojo nò. ²³ Tacó ye ẹ̀ndâ ni gí, máa, a ju kii ká kú zi wò. Vò i delè da 'bò mítí kò lo gí.»

²⁴ Káa Simónè gii 'visi có ji Piyétòrò máa, «'Deke tí lo ji Mbíri tacó tí ye, tacó wàa, 'bí i gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ i tí nó náa wò ni rẹ̀ ndú nò 'ví me ye lá.»

²⁵ Ndâ Piyétòrò ta Jòvànì má gii 'dè có, ta bà kò-kò ta có mì Mbe tí ndoo, ji ndâ 'duù gbí gbata tí nó Sàmáriyà náa ndú ya gítí nò cee gí, ndú gii dele ndi ndú gí Jèrùzàlémè ta bà nò ta bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù ta ndi tí ndâ 'bá tí kpokèjì gbí to Sàmáriyà.

Ndâ Filípò ta 'bí gbolò 'dakò mbe gí 'do Èsiyópiyà

²⁶ Ta o tí nò, basili mì Mbíri gii 'dè có ji Filípò máa, «'Viindi tí lo, wàa wò 'ví zèè zi kpokèjì tí nó mbe mò gí gbí'dè, mbe 'do Jèrùzàlémè kú gí gí gbí gbata Gázà nò.»

²⁷ Filípò bà-i-nò gii 'bí nó go có tí nó náa basili mì Mbíri 'dè ji yí nò. Yí má gii zeke'o si yí kpokèjì, yí gii ẹ̀ndâ a 'bí 'dakò náa a ba yí gí, tí gbolò 'duù mbe kú kpolo tí ndâ i-'bá mì Kàndékè (gbí máa gba-nii), mì ndâ 'duù Èsiyópiyà. ²⁸ Gbolò 'duù tí nó ta o tí nó kú dele ndi wó gí 'bá 'do bà bàkà i-Mbíri Jèrùzàlémè. Yí ta o tí nó ki tí wó gbí àràbiyà-kècè mì wó kú 'deke i 'do gbí wàragà mì Ízáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri.

²⁹ Bèri-mi-Mbíri bà-i-nò gii 'dè có ji Filípò máa, «Yèè ndi lo dè gítí àràbiyà tí zò.»

³⁰ Filípò má gii yèè dè gítí àràbíyà tí nò go có mì Bèrì-mì-Mbířì nò, yí gii 'de 'dakò tí nò kù 'deke i 'do gbí wáràgà mì Ìzáyà. Bindi Filípò gii 'vee yí máa, «Wò kpónó 'di gbí có tí nò náa wò kù 'deke nò gí?»

³¹ Káa yí gii 'visi có ji Filípò máa, «Ye bà 'di gbí ta kpéétí ye ta ña kpokèji ngàyi, sè káa ñinó náa 'bí 'duù má koni ye?» Yí bà-i-nò gii tè'è tí Filípò gí mì ndú ta yí yaà.

³² Có tí nò náa gbolò 'duù tí nò kù 'deke 'do gbí wáràgà mì Mbířì nò éno máa, «Yí táánò go rómbo náa à kù ja yí ya tí gí nje sizò. Yí táánò dù ká ngbii, go 'vii-rómbo ta nje wó tí wó wálá kùro mbe kù 'dii se tí wó.

Yí táánò njaanga nje wo lá.

³³ Áa táánò ñonoko yí, ta gbèe 'duù mbe tí muu wó wálá.

Mbe 'dè tà-ká-tà gítí ndâ ká gù wó wúnò bà dù wálá, tacó à kaa yí ta 'bú si sè o mì wó me 'dú gí kùro.»

³⁴ Gbolò 'dakò tí nò má gii 'deke i tí nò cee gí, yí gii 'visi tí wó gítí Filípò, bindi yí gii 'vee yí máa, «Mbe 'dòkò có mì Mbířì táánò kù 'dè có tí nò gítí 'dóó kùùkpò dìi wó wèè, gítí 'bí 'duù kè'bí? 'Dè ji ye gí.»

³⁵ Káa Filípò bà-i-nò gii 'bità bà 'visi có ji yí ta bà 'dè gbí có tí nò náa yí 'deke 'do gbí wáràgà mì Mbířì nò má kózò gí, yí bà gii 'dè gbí Banga-Ngú-Có mì Jézù ji yí.

³⁶ Ndú má gii yèè gí kùro, ndú gii 'de ngo kpokèji, bindi gbolò 'dakò tí nò gii 'vee Filípò máa, «Nò ngo kuu zò, à má éno, 'dóó rè i tí nó mbe tii bà caka tí ye nó kpónó 'ví dù a ña yè?»

³⁷ Káa Filípò gii 'visi có ji yí máa, «Wò má ùnje ta njembí lo gbaànjé gí, àà bà caka tí lo gí.»

Gbolò 'dakò tí nò bà-i-nò gii 'visi có ji Filípò máa, «Ye ùnje gí! Ye ùnje gí máa, Jézù tí Bindi-Mbířì a 'Vii-mi-Mbířì.»

³⁸ Gbolò 'dakò tí nò gii rò àràbíyà mì wó mí tíyò bindi bà 'dè có tí nò, bindi ndú gii ya ta Filípò gí tà ngo, bindi Filípò gii caka tí wó gí. ³⁹ Ndú má gii co gí sè 'do tà ngo gí, Bèrì-mi-Mbířì gii te Filípò 'do tí gbolò 'dakò tí nò gí. Yí gii ñò Filípò káká'i lá, káa yí gii nò sè nó mì wó ta pétékè tàkòcò wó.

⁴⁰ Filípò gii 'de tí wó ñindi wó a i ngé gbí gbata Àzátù, bindi yí gii cee sè nó mì wó ta bà ma Banga-Ngú-Có ta ndi gbí ndâ gbata ta ndi tí kpokèji léé gí di ngé gbí gbata Cèzàríyà.

Bà 'visi muu Sàwùlè

9 Sàwùlè gii dù á tàkòcò ndâ mbe tala có mì Mbe tí ndoo go 'bili sè. Tacó éno, yí gii ya gí mì Kùro ndâ bu-Mbířì mì ndâ Jùdèyà, ² tacó wàa, yí 'ví cu wáràgà tacó bà je wotí ji yí, wàa yí 'ví ya tí ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbířì á gbí gbata Dàmásikù, wàa yí má 'de ndâ 'dakò ta ndâ niì mbe kù ru ndi «Kpokèji tí nò» mì Jézù nò kà, yí 'ví zèè ndú, wàa yí 'ví kaa ndú gí tí gí Jèrùzàlémè.

³ Káa, si Sàwùlè kù ya gí Dàmásikù, si yí dooko dè ta gbata Dàmásikù gí, yí gii gu káa ndi ta ngba'o 'do gbířì mbe ngbaranga to jèlè yí gí. ⁴ Yí gii 'va tí wó to,

bindi yí gii dù á to kà kù 'di kòcò 'duù kù tè'è tí wó, máa, «Sàwùlè! Sàwùlè!» Bindi 'duù tí nò gii 'vee yí máa, «Wò kù mèèkè'i tí ye tacó yè?»

⁵ Káa Sàwùlè gii 'vee 'duù tí nò máa, «Wò a 'di, Mbe tí ye?»

Káa 'duù tí nò gii 'visi có ji Sàwùlè máa, «Ye a Jézù tí nó náa wò kù mèèkè'i tí wó nò. ⁶ A gí yaà kpónó, wàa wò 'ví ya gí gbí gbata Dàmásikù, wàa à 'ví túbà i tí nó náa wò 'ví bàkà nó ji wò kà.»

⁷ Ndâ 'duù tí nó muu nó ta ndâ Sàwùlè nó gii rò tíyò ngbi-ngbii, tacó ndú kù 'di káa kòcò 'duù kù 'dè có ji Sàwùlè, káa ndú ñò 'duù tí nò lá. ⁸ Sàwùlè gii a gí yaà 'do to bindi i tí nò ta ro wó ngba-ngbàa, káa yí ñò gbèe i lá. Bindi ndâ ka wó tí nó náa ndú ta ndú nó ká gii ja yí gbí sú ro ya tí gí gbí gbata Dàmásikù. ⁹ Yí gii dù gbí sú ro ta sili ta'ò. Gbí ndâ sili tí nó ta'ò nò, i-zò-zò di gbí nje wó lá, yí delè tò ngo mítí nje wó lá.

¹⁰ Ta o tí nò, 'bí 'dakò tí mbe tala có mì Jézù, ta rè wó a Ànànyà, kuu gbí gbata Dàmásikù. I tí nò má gii bàkà tí mítí Sàwùlè gí, Mbířì gii gí gí muu Ànànyà go i gbí řii nò. Yí gii tè'è tí wó ta rè wó máa, «Ànànyà!»

Ànànyà gii ùnje ji Mbířì máa, «Ye kuu nò, Mbe tí ye.»

¹¹ Bindi Mbe tí ndoo gii 'dè có ji Ànànyà máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví ya gí 'bá mì 'dakò tí nó tí Jùdà nó, tí kpokèji tí nó náa à kù ni «Jáá-kpokèji» mítí nò. Wàa, wò 'ví 'vee bà tí 'bí 'dakò mbe gí 'do gbí gbata Tárásùsù, ta rè wó a Sàwùlè. Yí kpónó kuu kà kù 'deke tí wó ji ye tí Mbířì. ¹² Ye túbà tí lo tí Ànànyà ji yí gbí řii gí, máa, 'bí 'dakò ta rè wó a Ànànyà kèji gí bà tee 'bi wó mítí wó, tacó wàa, ndâ ro wó 'ví njaanga tí gí.»

¹³ Ànànyà má gii 'di có tí nò, yí gii 'visi có gí tàkò máa, «Ye 'di tàwo ña ndâ vò i tí nó náa 'dakò tí nò kù bàkà ta ndâ 'duù mì lo Jèrùzàlémè nó 'do mì ndâ 'duù me mbè, Mbe tí ye. ¹⁴ Yí delè kpónó te 'do Jèrùzàlémè nó a nó bà gí gí bà woo ndâ 'duù tí nó 'dáa mbe kù si wò tí Mbe tí ndú gbí gbata Dàmásikù nò. Yí gii nò ta wotí 'do mì Kùro ndâ bu-Mbířì mì ndâ Jùdèyà.»

¹⁵ Káa Mbe tí ndoo gii 'visi có ji Ànànyà máa, «À 'dáa ká gbaànjé. Njè nó, tacó ye kpónó cu 'bì ye mítí wó, tacó wàa, yí 'ví dù tí 'duù mì ye mbe ma rè ye ji ndâ ña ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, ta ndâ kpo-kpò gba, ta ndâ Ìzìrìyèlì delè. ¹⁶ 'Dóó ye ta miři ye ká bà túbà ji yí máa, yí bà mbu muu ye tí vò ña bà mbu ndò.»

¹⁷ Ànànyà gii njè nó bindi có tí nò ya gí 'bá mì Jùdà. Bindi yí gii ři gí tà'i. Yí má gii 'de Sàwùlè gí, yí gii 'dè có ji yí máa, «Ná'vindi ye Sàwùlè! A Mbe tí ndoo tí Jézù tí nó mbe túbà tí wó ji wò á kpokèji si wò kù gí nó ká tuu ye ji wò. Yí tuu ye ji wò éno máa, wò 'ví zeke'o, delè máa, Bèrì-mi-Mbířì 'ví je wotí ji wò me gbolò.»

¹⁸ À káa póó bà cee có tí nò gbí nje Ànànyà, ndâ 'bí i go kù kélè i nó gii oloko gí to 'do tà ndâ ro Sàwùlè sósò'ò gí. Yí bà-i-nò gii 'bità bà ñò ndâ i káká'i. Tacó éno, yí bà-i-nò gii a gí yaà, bindi à gii caka tí wó gí. ¹⁹ Yí má gii zò i bindi bà caka tí wó nò gí, wotí gii gí gítí wó káká'i gí.

Sàwúlè 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mì Jézù

²⁰ Sàwúlè gii 'bità bà ma có tí Jézù ji ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bándò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbířì, máa, Jézù a 'Viì-mì-Mbířì. ²¹ Káa ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gii 'bità bà fiini có gbí òkò tí ndú, máa, «À ngbárángà'i kuu nó me gbířo 'dakò tí nó mbe kù tè 'bèlè ndâ mbe kù te duù mítí řè tí nó Jèrùzàlémè nó ká nó lá? Yí kpónó te nó a nó bà gí gí bà woo ndú, wàa yí 'ví ya ta ndú gí Jèrùzàlémè ta wáràgà 'do mì ndâ Kùřo ndâ bu-Mbířì mì ndâ Jùdèyà.» ²² Ngé gí lá! Kòcò Sàwúlè kù gii co gbí ndâ có mì ndú nó ta bà ma có mì Jézù go bà co ngúwu gbí mù. Yí gii ònòkò muu ndâ Jùdèyà tí nó mbe kù 'vala Dàmásikù nó ta bà tùbà ji ndú éno máa, Jézù a Bìndi-Mbířì nó gí.

²³ Ndâ Jùdèyà má gii ò sili bà gii me a túkà tí ña nètè tí nó mì Sàwúlè nó, ndú gii kili ta bà muu ndú, bìndi ndú gii pà kpokèjì tacó bà zi yí. ²⁴ Tacó éno, ndú gii dù kácaá kù ři njekèjì ndùgù gbata tacó bà ò bà co yí gí sè, wàa bà có tí nó 'ví cee gí. Keelá Sàwúlè 'di có ndâ i tí nó náa ndú kù bàkà nó sàà gí. ²⁵ Ndâ mbe tala có mì Sàwúlè má gii ò éno, ndú gii te yí mí gbí kèè, bìndi ndú gii yuu ta yí gí sè co tí nga ndùgù.

²⁶ Sàwúlè má gii delè ndi wó bìndi ndâ i tí nó mbe 'dè yí Dàmásikù nó ya gí Jèrùzàlémè, yí gii tala bà dù á mì ndú ta ndâ mbe tala có mì Jézù. Káa, ndâ mbe tala có mì Jézù gii dù ta yí ká ta seè tí ndú, tacó có tí nó máa, yí gí tí ka ndú mbe tala có mì Jézù gí nó, zò muu ndú dúú-dúú lá. ²⁷ A 'bí 'dakò tí mbe tala có mì Jézù, ta řè wó a Bàrànába ká gii gbì gbí njembí wó gítí bà tùbà tí Sàwúlè ji ndâ tú mì Jézù. A Bàrànába tí nó ká gii 'dè gbí bà tùbà tí Mbe tí ndoo ji Sàwúlè si yí tí kpokèjì kù ya gí Dàmásikù ngbárángà'i ji ndâ tú mì Jézù. À delè káa yí ká gii dità bà kò kò mì Sàwúlè ta řè Jézù gbí gbata Dàmásikù ta gúku tí wó tí Sàwúlè wálá ji ndâ tú mì Jézù. ²⁸ Ndâ Sàwúlè bà-i-nò gii dù kù nó ta ndâ tú mì Jézù ta ndi gbí gbata Jèrùzàlémè, kù ma řè Mbe tí ndoo ta gúku tí wó ngé gí wálá 'do gbí ndò muu bà tùbà tí wó mì Bàrànába ji ndú nó.

²⁹ Sàwúlè má gii 'dè có ta ndâ 'bí ña ndâ Jùdèyà ñinó ta nje có mì ndú a có Ìgírìgí nó, à gii dù gbí òkò tí ndú ta ndú a kponje. Tacó éno, ndâ 'duù tí nó gii ẹre muu ndú gí máa, kózò tí ndâ yí bà zi káa Sàwúlè. ³⁰ Có tí nó má gii 'va tí gbí tù ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, ndú gii ya ta Sàwúlè gí gbí gbata Cèzàrìyà, bìndi ndú gii tuu yí ya tí gí Tàrásùsù.

³¹ 'Bí i mbe gii ba muu ndâ mbe kù kili ta řè mì Jézù gbí ndâ to Jùdèyà, ta Gàlìlèyà, ta Sàmàrìyà, 'dáa gí ta o tí nó wálá. Ndú kù gii co tí kpokèjì mì Mbířì. Ndú delè gii dù kù àdì ta wotí mì Bèři-mì-Mbířì.

Piyétòrò 'vala ndâ 'duù gbí ndâ gbata Lída ta Jópà

³² Piyétòrò gii dù kù nó nó jèlè to ta bà gala ndâ 'duù mì Mbířì ta ndi gbí ndâ gbata 'dáa gí. Ta 'bí o gbaànjé, yí má gii ya gí bà gala ndâ 'duù gbí gbata Lída, ³³ yí gii 'de 'bí 'dakò mbe gbele've gí, ta řè wó a Ànéyà. Ànéyà tí nó gbele've mí to a i ta ndoo vò-nje ta'ò. ³⁴ Piyétòrò

bà-i-nò gii 'dè có ji Ànéyà máa, «Jézù tí Bìndi-Mbířì 'vala wò gí. A gí yaà, wàa wò 'ví paraka kpâ-sili mì lo.» Ànéyà bà-i-nò ngé gii a gí yaà go có mì Piyétòrò nó gí. ³⁵ Ndâ 'duù gbí ndâ gbata Lída ta Sàróni má gii ò Ànéyà kù nó nó, ndú 'dáa gí gii 'visi tí ndú gí mì Mbe tí ndoo gí.

³⁶ Ta o tí nó, 'bí niì tí mbe tala có mì Jézù gbí gbata Jópà, ta řè wó a Tàbità gbí có Jùdèyà, à ta có Ìgírìgí a Dórókàsi, (gbí máa «lámà»), náa nètè mì wó ta o 'dáa gí a bà bàkà tó i, ta bà koni ndâ mbe yè, ³⁷ gii si nó'o. Yí má gii ci gí, à gii caka ku wó gí, bìndi à gii te yí mí gbí sořo. ³⁸ Ndâ mbe tala có mì Jézù gbí gbata Jópà má gii 'di có éno máa, Piyétòrò kuu gbí gbata Lída, ndú gii tuu ndâ 'bí 'dakò sósò'ò 'do gbí òkò tí ndú gí tàkò wó, máa, «Bàkà nambeè mì lo, wàa wò 'ví goonó galà gí gítí ze.» Ndú bàkà éno tacó bà 'do Jópà ya gí Lída ká dè.

³⁹ Ndâ tú tí nó má gii 'vanda ndi có tí nó náa à tuu ta ndú nó ji Piyétòrò gí, ndú gii ñjè nó ta ndú gbaànjé ya gí Jópà. Ndú má gii yee ká, ndú gii 'dò ta Piyétòrò gí tà'i tí nó náa à kù wa ku Dórókàsi mítí nó. Ndâ nawù ku tí nó mbe kù wa ku nó má gii ò Piyétòrò, ndú gii tí yí 'dee gí, kù wa gbí ta bà tù ndâ bongo tí nó náa Dórókàsi cu ji ndú si yí tí wu wó nó.

⁴⁰ Piyétòrò bà-i-nò gii 'dè có ji ndâ 'duù 'dáa gí máa, ndú co 'do tàkò ku gí sè. Ndâ 'duù tí nó má gii ñjè gí sè gí, Piyétòrò gii kucuku muungbó wó mí to. Yí má gii 'deke tí wó ji Mbířì gí, yí gii 'visi tí wó gítí ku, bìndi yí gii tè'é tí wó, máa, «Tàbità, a gí yaà.» Tàbità bà-i-nò gii njaanga řo wó. Yí má gii ò Piyétòrò, yí gii a ki tí wó yaà. ⁴¹ Piyétòrò bà-i-nò gii tù 'bí wó ji yí. Yí má gii zèè gí, Piyétòrò gii ja yí gí yaà, bìndi yí gii tè'é tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù ta ndâ nawù ku 'do sè, bìndi yí gii je yí ji ndú tí wu wó.

⁴² Tàwo i tí nó gii ya cee gbí gbata Jópà 'dáa gí. Bìndi ndâ 'duù me mbè gii ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo.

⁴³ Piyétòrò gii dù gbí gbata Jópà bìndi có tí nó ta mbè sili á 'bá mì 'bí 'dakò tí mbe fuu kù, ta řè wó a Sìmonè.

Mbířì 'dè có ji Kòrònèliyò

10 Ta o tí nó, 'bí 'dakò tí gbolò 'duù kùřo ndâ 'bí ña àsikèri mì ndâ Rómànò náa à kù ni mítí ndú a ndâ àsikèri-Tùliyanì, ² tí 'dakò mbe kù co ká jáa tí kpokèjì mì Mbířì, mbe kù 'deke tí wó ji Mbířì ta o 'dáa gí, náa ndú ta ndâ 'viì mì wó 'dáa gí a ndâ mbe 'di có mì Mbířì, tí 'dakò ta ñó řo i tí wó wálá, mbe kù koni ndâ mbe yè mì ndâ Jùdèyà ta o 'dáa gí, ta řè wó a Kòrònèliyò, kuu ta 'bá gbí gbata Cèzàrìyà.

³ Ta 'bí ři-'dè'o gbaànjé, 'bí i gii bàkà Kòrònèliyò goolá yí kù ři a řii nó, yí gii ò basilì mì Mbířì kù ři gí tàkò wó tà'i ta bà tè'é tí wó ta řè wó máa, «Kòrònèliyò!»

⁴ Kòrònèliyò bà-i-nò gii si řo wó ngba-ngbàa ta gúku kù zeke ta basilì tí nó. Bìndi yí gii 'vee basilì tí nó máa, «A yè, Mbe tí ye?»

Káa basilì tí nó gii 'visi có ji Kòrònèliyò máa, «Mbířì ò bà 'deke tí lo gí, yí delè gii ò ndâ nambeè tí nó náa wò kù bàkà ji ndâ mbe yè nó gí. ⁵ À má éno, tuu 'bí 'duù gí gbí gbata Jópà gí bà tè'é tí 'bí 'dakò ta řè wó a

Simónè, náa à kú nì mítí wó a Piyétòrò nó, máa, yí gí gí mì lo. ⁶ Yí kú dù á Jópà kà a i 'bá mì 'bí 'dakò tí mbe fuu kú, ta ɾè wó delè káa Simónè, ta 'bá mì wó dè seè kàpá.»

⁷ Basìlì tí nò mbe 'dè có jì Kòrònèliyò nò mà gii ya gí, Kòrònèliyò gii t'è'è tí ndâ 'duù sósò'ò 'do gbí òkò tí ndâ bòò mbe kú bàkà nètè 'bá mì wó, gii je àsikèrì gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ àsikèrì ñinó mbe kú kpolo tí wó nò. Ndâ 'duù tí nò náa Kòrònèliyò ɾuka ndú nò 'dáá káa ndâ 'duù ñinó mbe kú co ká jáá tí kpokèjì mì Mbíri. ⁸ Yí gii 'vanda ndi có tí nó mbe 'de yí nó 'dáá gí jì ndú, bindi yí gii tuu ndú, máa, ndú ya gí bà t'è'è tí Piyétòrò jì yí 'do Jópà.

⁹ Ta 'bí yé bindi bà tuu ndâ 'duù mì Kòrònèliyò nò, si ndú dooko ta gbata Jópà gí, Piyétòrò gii ya gí pí 'bá gí bà 'deke tí wó jì Mbíri ta ɾi dè gítí bà gí gbúru. ¹⁰ Káa go gii zèè yí kùro o bà zò i, bindi yí gii dù kú koɾo có gítí bà gí o bà zò i. 'Bí i bà-i-nò gii bàkà yí goolá yí kú ɾi a ɾi nò. ¹¹ Yí mà gii zeke'o, yí gii ñò njekèjì gbíri njaanga tí ngàà gí, káa 'bí i go gbolò kpà-bòngo náa à dò gbí dó-dò kú gí go yá 'bàà éndò, ¹² ta ndâ ña ndâ nò, ta ndâ nuu, ta ndâ kúnene ña i mbe kú ja gbí yí ndú có to, ta ndâ ña ndâ i mbe kú ɾi gùù, muu to tí nó 'dáá gí gbí. ¹³ Bindi yí gii 'di kòcò 'duù kú 'dè có jì yí 'do gbíri máa, «Piyétòrò! Ziki ndâ i tí nò kpónó, wàa wò 'ví zò ndú.»

¹⁴ Káa Piyétòrò gii 'visi có jì 'duù tí nò mbe kú 'dè có jì yí 'do gbíri nò, máa, «Ngé gí lá, Mbe tí ye. Ye jé ta gbèè ɾi zò i ñinó náa a me yí lá, tí zu i gbí tàkì mì ndâ Jùdèyà nó lá.»

¹⁵ Káa 'duù tí nò gii 'dè có jì Piyétòrò káká'i máa, «Yúco mì lo tacó bá nì 'bètí' ta 'zuù' mítí i ñinó náa a Mbíri ká bàkà tí ngbárángà i nó wálá.» ¹⁶ 'Duù tí nò gii yòòngò Piyétòrò gítí bà zò ndâ i tí nò ta bà ta'ò, káa Piyétòrò gii biya gí. Piyétòrò mà gii zeke'o, 'vóndò'dóó! À ja ká'i tí nò ya tí gí gbíri káká'i gí.

¹⁷ Káa si Piyétòrò ká jé kú 'viiki gbí ña i tí nò náa yí ñò go i gbí ɾi nò, yí gii ñò ndâ 'dakò tí nó náa Kòrònèliyò tuu ndú jì yí nó yee kpàtàràkà njekèjì ndùgù gí. Ndú nò ta bà 'vee bà 'bá mì Simónè tí mbe fuu kú kpòò, káa ndú gii 'de gí. ¹⁸ Ndú bà-i-nò gii 'vee 'vé 'do njekèjì ndùgù sè máa, «'Bí 'dakò ta ɾè wó a Simónè Piyétòrò kuu bà-i-nó?»

¹⁹ Piyétòrò ñò bà yee ndâ 'dakò tí nó lá, tacó mbí wó ta o tí nó me dè lá, yí ta o tí nó kú koɾo có ká wìl éno gítí ndâ ña i tí nó náa yí ñò go ndâ i gbí ɾi nò. A Bèri-mì-Mbíri ká gii 'dè có jì yí máa, «Ñò ndâ 'bí 'dakò ta'ò mbe kú 'vee bà tí lo kuu zò. ²⁰ Nògí, co gí mì ndú to ká. Wàa wò 'ví me kpìikì-kpìikì gítí bà ya ta ndú gí ta é tí nó lá, tacó a ye ká tuu ndú.»

²¹ Piyétòrò bà-i-nò gii co gí to mì ndâ 'dakò tí nó. Bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Ñinó a ye tí 'duù tí nó náa yo kú 'vee bà tí wó nò. Yo gí gí bà ña yè?»

²² Ndâ 'dakò tí nó bà-i-nò gii 'visi có jì yí máa, «A Kòrònèliyò, tí 'dakò tí nó tí gbolò 'duù kùro ndâ àsikèrì mì ndâ 'duù Rómà nó ká tuu ze. Yí a 'duù jáá, tí 'duù ñinó mbe kú 'di có mì Mbíri, náa ndâ Jùdèyà 'dáá gí kú te duù mítí wó. A basìlì mì Mbíri ká 'dè có jì yí máa, yí

tuu tú gí tàkò lo, wàa wò 'ví ya gí 'bá mì wó, tacó wàa, yí 'ví 'di có ñinó náa wò bà 'dè jì yí nó.» ²³ Piyétòrò mà gii 'di có tí nó, yí gii kaa ndâ 'dakò tí nó gí tà'i, bindi yí gii je bàndò ɾi jì ndú ta bèbilì tí nó.

Yé mà gii too gí, ndâ Piyétòrò ta ndâ 'dakò tí nó, gii je ndâ 'bí mbe ko ndú 'do gbí òkò tí ndâ ná'vindi ndú mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Jópà, gii 'bì nó kú ya gí tà é mì Kòrònèliyò. ²⁴ Ndú gii yee gbí gbata Cèzàriyà ta 'bí yé, 'de Kòrònèliyò kili ndâ nambe wó, ta ndâ kpólò-kpolo kómbe wó 'dáá gí, kú ù gbí ɾo Piyétòrò.

²⁵ Kòrònèliyò mà gii ñò Piyétòrò dooko gí 'bá mì wó gí, yí gii ya gí kùro wó, yí gii kucuku muungbó wó mí to kùro wó, bindi yí gii mò muu wó gí to kùro wó. ²⁶ Káa Piyétòrò gii ja yí gí yaà, ta bà 'dè có jì yí máa, «A gí yaà, ye delè ngbá káa 'duù go wò.» ²⁷ Kòrònèliyò mà gii a gí yaà gí, ndú gii 'bì nó, ta bà 'dè nje ta Piyétòrò kú ya tí gí mì ndâ 'duù tí nó mbe kili mì 'bá mì wó nò.

²⁸ Ndú mà gii yee mì ndâ 'duù tí nó gí, Piyétòrò gii 'dè có jì ndú máa, «Yo ta kpètí yo ñò ni ngbárángà'i gí máa, à me dú gbí tàkì mì ze tí ndâ Jùdèyà máa, 'bí 'duù tí Jùdèyà 'ví ñòndòkò tí wó ta ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó lá. Yí delè 'ví co wíri ya gí mì ndú lá. Káa, a Mbíri ká túbà jì ye ngbárángà'i éno máa, ye 'ví 'dè có éndò máa, 'bí 'duù a zu 'duù nó lá, wàa ye delè 'ví nì 'bètí' mítí 'duù lá. ²⁹ Ñinó a ñdèrè có tí nó náa ye ɾingì ta tí ye gítí bà gí gí ta é mì yo lá nó ká nò. Wélégí, yo tuu tú gí tàkò ye tacó yè?»

³⁰ Káa Kòrònèliyò gii 'visi có jì Piyétòrò máa, «À kpónó bindi có tí nó a sili ta'ò, ta ɾi jé ká go ñinó kpónó nò, ká go bà kì ɾo, ye mà gii zeke'o, ye gii ñò 'bí 'dakò kú ɾò tìyò á kùro ye ta bongo kú tòngbaà tí wó. ³¹ Yí gii 'dè có jì ye máa, «Kòrònèliyò! Mbíri ñò bà 'deke tí lo gí. Mbí wó delè kuu tí ndâ nambeè mì lo náa wò kú bàkà jì ndâ mbe yé nò. ³² À má éndò, tuu 'duù kpónó gí Jópà, gí tàkò Simónè tí nó ta 'bí ɾé wó a Piyétòrò nò. Yí kú dù á Jópà kà a i 'bá mì 'bí 'dakò ta ɾè wó delè káa Simónè tí mbe fuu kú, ta 'bá mì wó yí kàpá.» ³³ Tacó éndò, ye ngé gii tuu tú gí tàkò lo. Káa wò gii bàkà nambeè jì ye me gbolò ngé ma, wò gii gí gí. Ze kpónó kili mí kùro lo nó tacó bà 'di ña có ñinó Mbíri 'dè jì wò, máa wò 'ví gí gí bà 'dè ndí jì ze nò.»

Piyétòrò 'dè có jì ndâ 'duù 'bá mì Kòrònèliyò

³⁴ Piyétòrò bà-i-nò gii 'dè có jì ndâ 'duù tí nó mbe kili mì 'bá mì Kòrònèliyò nò, máa, «Ye kpónó ñò ni gí, máa, yúco a ñinó máa, Mbíri bàkà 'bè mí gbí òkò tí ndâ 'duù lá. ³⁵ 'Duù má 'di có mì Mbíri gí, wàa yí 'ví dù tí 'duù ñinó jáá nó, ña wó tà kpètí má káa yè wè, Mbíri ngé kú li'vi yí go bà li'vi dó 'vi. ³⁶ A dú káa yúco máa, Mbíri táánò tuu có mì wó a i jì ndâ Ìzìriyèlì, ta bà tuu Jézù tí Bindi wó tí Mbíri gí bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù nìkì maa jì ndú. Jézù tí nó tí Bindi-Mbíri, náa Mbíri táánò tuu yí nò a Mbe tí ndâ 'duù 'dáá gí.

³⁷ «Ye koɾo có máa, yo 'di có tí nó náa à kpónó-kpónó kò ta kò cee gbí to Jùdèyà léé gí, mbe 'bità tí 'do gbí to Gàlilèyà á bindi bà kò-kò mì Jòvànì ta có bà caka tí ndâ 'duù nó gí. ³⁸ Yo 'di có bà si Bèri mì wó tí Mbíri 'ví gí gí muu Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì nò gí. Yo delè gii 'di

có bà je wotí mì wó tí Mbírì jì yí gí. Yí táánò si sè to lá, kù nò ta bà bàkà ndâ tó i, delè ta bà 'vala ndâ 'duù ñinó náa Gba-vò-i zogo ndú gí nò, tacó Mbírì táánò kuu tàkò wó. ³⁹ Ze kpónó ta ndâ 'bí ka ye a ndâ mbe kù ma có ndâ i ñinó gbaànjé-gbaànjé náa yí táánò bàkà ta ndi 'bá mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ i ñinó náa yí táánò bàkà mí Jèrùzàlémè nò. A ndú tí ndâ Jùdèyà táánò ká zi yí ta bà gbì yí mítí njèèkpè mù. ⁴⁰ Káa Mbírì gii te yí gí yaà ta sili ta'ò bindi bà zi yí nò. Bindi Mbírì gii si yí túbà tí wó cuki ⁴¹ ká jì ze tí ndâ 'duù tí nò mbe kù ma có tí wó náa Mbírì ruka ze sàà táánò gí nò. Ze táánò zò i ta ndú bindi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò gí. ⁴² Yí gii 'dè có jì ze máa, ze ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù. À delè ká yí ká gii 'dè có jì ze máa, ze 'dè có jì ndâ 'duù máa, Mbírì bàkà yí tí mbe waa có mì ndâ 'duù 'dáá gí gí, mbe waa có mì ndâ 'válá ta ndâ ku. ⁴³ Ndâ mbe 'dòkò có mí Mbírì 'dáá gí 'dè có ká gítí wó máa, Mbírì bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù ñinó mbe ùnje gítí có mì Jézù gí nò ta rẹ̀ mì Jézù.»

Bà caka tí ndâ kpédélé 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò

⁴⁴ Káa si Piyétòrò kù 'dè có tí nò, Bèri-mi-Mbírì gii gí muu ndâ 'duù tí nò mbe kù 'di có mì wó nò. ⁴⁵ Nje ndâ Jùdèyà ñinó mbe ùnje gítí có mì Jézù gí, mbe ko Piyétòrò 'do Jópà nó, gii 'dèè gítí bà ñò bà bàkà nambeè mì Mbírì jì ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó ta bà si Bèri mì wó tí Mbírì 'ví gí gí muu ndú delè gí. ⁴⁶ Tacó ndú ta o tí nò kù 'dè-kòcò, ta bà ùlù Mbírì, ta wotí mì Bèri-mi-Mbírì. Piyétòrò bà-i-nò gii 'vee ndâ ka wó Jùdèyà máa, ⁴⁷ «Rè i mbe tii bà caka tí ndâ 'duù tí nó ta ngo kpónó 'ví dù a ña yè, lê náa Mbírì je Bèri mì wó jì ndú 'vii ká 'vii ta ndoo tí ndâ Jùdèyà gí nó?» ⁴⁸ Tacó éndò, yí gii 'dè có máa, à caka tí ndú ta rẹ̀ mì Jézù tí Bindi-Mbírì.

Ndâ 'duù tí nò gii 'deke tí ndú jì Piyétòrò bindi bà caka tí ndú nò, màa, yí dù ta sili gàà éno mì ndâ yí ta ndú.

Piyétòrò 'dè nderè bà ya yí gí 'bá mì Kòrònéliyò

11 Ndâ tú mì Jézù ta ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí to Jùdèyà nó gii 'di có bà ùnje mì ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó gítí có mì Jézù gí. ² Tacó éndò, Piyétòrò mà gii dele ndi wó gí Jèrùzàlémè, ndâ Jùdèyà ñinó gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, mbe zèè có gítí bà ya gí gbí gàzà kácá-kácá nó gii 'vee gbí nje wó, máa, ³ «Wò wálá 'do nò bà wíri 'bá mí ña ndâ 'duù tí nó mbe ya gí gbí gàzà lá nó? Wò 'do ndi lo nò bà toko 'bì yo ta ndú mí gbí gbèè ká'i le?»

⁴ Káa Piyétòrò gii 'dè gbí i tí nó mbe me tí nó 'do ngé rèngbó ngbàrángà'i jì ndú éno máa, ⁵ «Ta 'bí o gbaànjé, si ye kù 'deke tí ye jì Mbírì gbí gbata Jópà, 'bí i gii bàkà ye goolá ye kù rì a rii nò. Bindi ye gí ñò 'bí i go gbolò kpà-bòngo náa à dò gbí gí, bindi à kù gii yuu 'do gbíri yà'bàà éno gí to dè rẹ̀gbà tí ye tí bàndò tí nó náa ye kù ki tí ye to tí nò. ⁶ Ye mà gii zeke'o gbí i tí nò, ye gii ñò ndâ kpíkpa'dà ña i mbe kù 'vala muu to tí nó

léé gí kù gbí : ña yo tí ndâ kòtí nò, ta ndâ kòtí kàzà, ta ndâ i mbe kù ja gbí yí ndú có to, ta ndâ i mbe kù rì guù, ta ndâ i mbe kù o ta gbí pípiri, 'dáá gí. ⁷ Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có jì ye éno máa, «Piyétòrò! Ziki ndâ i tí nò, wàa wò 'ví zò ndú!»

⁸ «Káa ye gii 'visi có jì 'duù tí nò éno màa, «Ngé gí lá, Mbe tí ye! Zu i jé ta 'bí rì gbaànjé di gbí nje ye lá.»

⁹ «Káa 'duù tí nò gii 'visi có jì ye 'do gbíri káká'i máa, «Si bà nì «zu i» mítí i ñinó náa Mbírì bàkà tí ngbàrángà i gí nó mí to.» ¹⁰ 'Duù tí nò 'dè có jì ye ta bà ta'ò, máa, ye zò ndâ i tí nò, káa ye gii biya ndâ có mì wó nò 'dáá gí. Ye mà gii zeke'o bindi bà 'dè có mì wó nò jì ye, ye gii ñò à ja ndi ndâ i tí nò, 'vóndò'dóó, ya tí gí gbíri gí.

¹¹ «Káa, si ye ká kuu gbí kùdù có tí nò, ye mà gii zeke'o, ye gii ñò ndâ 'bí 'dakò ta'ò, náa à tuu ndú jì ye 'do gbí gbata Cèzàriyà kù rò tìyò á njekèjì ndùgù 'bá tí nó náa ye kuu dù tí nò. ¹² Bèri-mi-Mbírì bà-i-nò gii 'dè có jì ye máa, ye 'ví me kpìiki-kpìiki gítí bà ya ta ndú gí tà é tí nò lá. Tacó éndò, ze gii nje nó ta ndâ 'dakò tí nò, gii je ndâ ná'vindí ye tí nó kuu ta bà muu ndú vò-nje gbaànjé nó, ya gí 'bá mì 'dakò tí nò mbe tuu ndâ 'duù gí tàkò ye nò. ¹³ Ze mà gii yee kà, 'dakò tí nò gii 'dè có jì ze máa, yí ñò a basilì mì Mbírì ká rì gí tà'i tàkò yí, bindi yí gii 'dè có jì yí máa, «Tuu 'duù gí Jópà gí tàkò Simónè tí nó ta 'bí rẹ̀ wó a Piyétòrò nò, ¹⁴ wàa yí 'ví gí gí bà 'dè có mbe 'vala yo ta ndâ 'vii mì lo jì yo.»

¹⁵ «Káa ye mà gii 'bità bà 'dè có jì ndú, ye gii ñò Bèri-mi-Mbírì kù gí 'do gbíri gí muu ndú, go bà gí yí gí muu ndoo táánò gbí kpédélé o nò. ¹⁶ Bindi mbí ye gii 'va tí có tí nó náa Mbe tí ndoo táánò 'dè jì ndoo éno máa, «Jòvànì táánò kù caka tí ndâ 'duù ta ngo, káa àá bà gii caka tí yo ta Bèri-mi-Mbírì,» nò. ¹⁷ Káa Mbírì lê má bàkà jì ndú káa gbèè ña nambeè tí nó náa yí táánò bàkà jì ndoo gí tàkò bà ùnje mì ndoo gítí có mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbírì nó, ye a 'di, wàa a ye ká 'ví gii jòò ta gbí có ta Mbírì?»

¹⁸ Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù mà gii 'di có tí nó náa Piyétòrò 'visi jì ndú nò, ndú gii nè nje ndú gí tàkò có bà ñònòkò tí Piyétòrò ta ndâ 'duù ñinó mbe ya gí gbí gàzà lá nó gí. Ndú bà-i-nò gii ùlù Mbírì máa, «Mbírì delè je muu jì ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, tacó bà 'visi tí ndú 'do tí ndâ vò kpokèjì mì ndú gítí kpokèjì 'válá gí.»

Bà 'bità bà kili ndâ 'duù ta rẹ̀ mì Jézù gbí gbata Àndiyóki

¹⁹ Ndâ 'bí mbe ùnje gítí có mì Jézù mbe 'vaaka ta gúku bà mèèkè'i tí ndú 'do Jèrùzàlémè ta o bà zi Ísitéfànò nó, gii 'vèè ta ndi gbí ndâ to Fónésiyà ta Kípùrù, ta gbata Àndiyóki, kù ma có mì Jézù kpolo ma ká jì ndâ Jùdèyà. ²⁰ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe gí 'do gbí ndâ to Kípùrù ta Sirìni gí gbí gbata Àndiyóki gii 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbe tí ndoo tí Jézù jì ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó delè. ²¹ Mbe tí ndoo gii koni ndú gbí nètè mì ndú, bindi ndâ 'duù me mbe gii 'visi muu ndú gítí kpokèjì mì Mbe tí ndoo gí.

²² Có bà ùnje gítí có mì Jézù mì ndâ tende ña ndâ 'bí 'duù gbí gbata Àndiyóki mà gii yee tí ndâ mbe kù kili ta

rè mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè, ndú gii tuu 'bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndú ta ré wó a Bàrànábà ya tí gí Àndiyóki. ²³ Bàrànábà mà gii yee Àndiyóki, yí mà gii ñò ña nambeè tí nó náa Mbíri bákà ji ndâ 'duù kà nó, tàkòcò wó gii peteke gí. Yí bà-i-nò gii kpo-gbì-tà-tù ndú tí kpoò, máa, ndú 'dáá gí 'ví tee njembí ndú mítí Mbe tí ndoo tí kpoò. ²⁴ Bàrànábà tí nó náa ndâ mbe kili ta rẹ̀ mì Jézù tuu yí ji ndâ 'duù Àndiyóki nó a tó 'dakò náa Bèri-mi-Mbíri je wotí ji yí me gbolò ngé ndii gí, tí 'dakò mbe tee njembí wó 'dáá gí mítí Mbíri. Tacó éno, ndâ 'duù me mbè gii ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo 'do gbí có mì wó.

²⁵ Bàrànábà gii ñjè nó 'do Àndiyóki ya gí gbí gbata Tárásùsù gí bà pà bà tí Sàwúlè. ²⁶ Yí mà gii 'de yí gí, yí gii 'daka yí ya tí gí Àndiyóki. Bìndi ndú gii too ndoo gbaànjé ta yí mí mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù kà, kù nìbà i ji ndú.

À gii 'bità bà nì «Kirisitiyànò,» ta gbí éno máa, «ndâ bòò mì Bìndi-Mbíri,» mítí ndâ mbe tala có mì Jézù nó a i gbí gbata Àndiyóki.

²⁷ Ta o tí nó náa ndâ Bàrànábà ta Sàwúlè kuu tí gbí gbata Àndiyóki nó, ndâ 'bí mbe kù 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri gii gí 'do Jèrùzàlémè gí Àndiyóki. ²⁸ 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú gbaànjé ta rẹ̀ wó a Àgábù gii a gí yaà, bìndi yí gii kò kò ji ndâ 'duù ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri máa, vò go kèji gí bà tè ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí. (À dú káa yúcó, vò go gii tè to go có mì Àgábù nó gbí o mì Kíláwúdiyò tí ngáangbá gba mì ndâ Ròmánò.) ²⁹ Ndâ mbe tala có mì Jézù gbí gbata Àndiyóki mà gii 'di có mì Àgábù nó, ndú gii ẹ̀re gba có mì ndú gbaànjé máa, ndâ yí 'dáá gí gò i, káa à me éno máa ndâ 'duù 'dáá gí 'ví gò i 'vii ká 'vii nó lá. 'Duù 'ví gò káa bà wotí mì wó, wàa ndâ yí 'ví tuu ji ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù ñinó 'bá Jùdéyà nó, wàa ndú 'ví koni ta tí ndú. ³⁰ Ndú mà gii yòò i-'bì ndú go có tí nó náa ndú toko nó cee gí, ndú gii tuu ta ndâ Bàrànábà ta Sàwúlè ji ndâ kpo 'duù kùro ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù á Jèrùzàlémè.

Bà zèè Piyétòrò

12 Ta o tí nó, Èródè, tí gbolò gba mì ndâ Jùdéyà, gii 'bità bà zèè ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù ta kpo-'bìli. ² Yí da miri Jákòmò tí nó tí ná'vindí Jòvànì nó ta ñjè sizo. ³ Yí mà gii ñò éno máa, líkí i tí nó náa yí bákà nó kuu tí ndâ Jùdéyà, yí gii co gbí ndò muu ñinó ya gí bà zèè Piyétòrò delè. ⁴ Èródè zèè Piyétòrò a i ta o bà ci 'Dè-kò gbí tàkìlì mì ndâ Jùdéyà. Tacó éno, yí gii te yí mí gbí zàà, bìndi yí gii kaa ndâ àsikèri muu 'bì-nje vò nje-vò gbaànjé tacó bà kpolo tí wó yee tí o bà cee o bà bákà bà tàkìlì bà ci 'Dè-kò, má kòzò gí, wàa yí 'ví gii yù gàzà ji yí mì kùro ndâ 'duù. ⁵ Káa ta o tí nó náa Piyétòrò kuu tí gbí zàà nó, ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù gii dù kù 'deke tí ndú ji Mbíri tacó tí wó ta njembí ndú gbaànjé.

Basilì mì Mbíri njaanga Piyétòrò 'do gbí zàà

⁶ Káa ta bèbìli kùro yé bà ñò ngbàngà mì Piyétòrò mì Èródè, Piyétòrò ta o tí nó tí rì ta ndâ gínjiri tí wó sósò'ò, gbí òkò tí ndâ àsikèri sósò'ò mbe kù ù rẹ̀gbà tí wó, bìndi ndâ 'bí gbí-gbì kù ù gbolò njekèji bà rì gí gbí zàà.

⁷ Ta bèbìli tí nó, basilì mì Mbíri gii rì gí tà'i gbí zàà tàkò Piyétòrò si yí tí rì, bìndi yí gii gbà Piyétòrò ta bà gbì yí gbí Ká wó pétékè'i éno. Piyétòrò mà gii gundii 'do tí rì, yí gii ñò basilì tí nó mbe gbà yí 'do tí rì nó kù rò tíyò gbí ngba'o tàkò ndú tà'i. Bìndi basilì tí nó gii 'dè có ji Piyétòrò, máa, «A gí yaà! Ngo've tí lo!» Piyétòrò mà gii a gí yaà go có mì basilì tí nó, ndâ gínjiri tí nó kùtáá náa à ere ta ndâ 'bì wó nó gii dù káa karaka gbí tí ndú 'do tí ndâ 'bì wó ta kpéetí ndú gí. ⁸ Bìndi basilì tí nó gii 'dè có ji yí máa, «Ere wú'dè mì lo gí, wàa wò 'ví yuu ndâ tààmà mì lo.» Piyétòrò mà gii bákà go có tí nó náa basilì tí nó 'dè ji yí nó gí, basilì tí nó káká'i gii 'dè có ji yí máa, «Paraka wòkò bongo mì lo náa wò kù yuu mí pí ndâ bongo nó mítí lo, wàa wò 'ví gí gí bà ru ndi ye.»

⁹ Piyétòrò bà-i-nò gii a gí yaà gí tàkò basilì tí nó ká go 'duù mbe kù rì a rii nó. ¹⁰ Basilì tí nó gii co ta Piyétòrò tí ndâ bàndò bà dù ndâ mbe kù kpolo tí njekèji zàà sósò'ò, bìndi ndú mà gii yee ta yí tí njekèji ndùgù bà rì gí gbí gbata náa à bákà 'do tí lii, njekèji tí nó gii njaanga tí wó ji ndú ta kpéetí wó. Ndú gii rì gí gbí ndùgù. Ndú mà gii nó yendi 'bí gbolò kpokèji gbaànjé cee gí, basilì tí nó gii dù káa gíri 'do tí Piyétòrò go có seṛè nó gí. ¹¹ À gii dù ngbii nó a o bà gii da ro Piyétòrò. Muu wó mà gii gí gítí wó gí, yí gii 'bità bà 'dè có ta kpéetí wó, máa, «Ye kpónò ñò ni gí máa, ye kù rì me rii lá. A Mbíri ká tuu basilì mì wó gí tí gí bà 'vala ye 'do 'bì Èródè, delè 'do gbí ndâ ña ndâ vò i tí nó náa ndâ Jùdéyà táánò gbí-gbì kù ù bà bákà ta ye nó.»

¹² Piyétòrò gii zèè kpokèji jáá bìndi bà da ro wó nó, ya gí bàndò tí nó náa ndâ 'duù mì Bìndi-Mbíri me mbè kili mítí kù 'deke tí ndú ji Mbíri tacó tí wó tí , a 'bá mì Màriyà tí nó tí nawu Jòvànì tí nó ta 'bí rẹ̀ wó a Màrikò nó. ¹³ Yí mà gii yee kà, yí gii 'de ndâ 'duù a i tà'i. Yí mà gii ku njekèji, a 'bí 'viní ta rẹ̀ wó a Ródà, mbe kù bákà nètè 'bá tí nó, ká gii gí tacó bà 'di có mì wó. ¹⁴ Ródà mà gii 'di kòcò Piyétòrò ni gí, líkí'o gii bákà yí tí ña ñinó náa yí gii dele ndi wó 'do tí njekèji mbálá-mbala si bà njaanga njekèji mí to, ya gí bà 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe kili mí tà'i nó máa, «Piyétòrò kù rò tíyò tí njekèji.» ¹⁵ Káa ndâ 'duù tí nó gii 'visi có ji yí máa, «A 'bí ña i ká gbí muu lo!» Káa Ródà gii aanga muu wó ká mítí có Piyétòrò tí nó mì wó á mbe kù rò tíyò á tí njekèji nó. Ndâ 'duù tí nó bà-i-nò gii 'visi có ji Ródà gí tàkò i kpácà tí nó mì wó nó, máa, «Áá bá dù a vuuvuu Piyétòrò!»

¹⁶ Káa si ndâ 'duù tí nó kuu tí kponje ta Ródà, Piyétòrò kpòò kù ku njekèji. Ndú mà gii njaanga njekèji, ndú gii ñò à kuu nó a Piyétòrò ká kù rò tíyò á kùro ndú go seṛè nó. ¹⁷ Piyétòrò bà-i-nò gii bákà 'bì wó ji ndú, máa, ndú dù ngbii. Ndú mà gii dù ngbii á go có mì wó nó gí, yí gii 'dè gbí kpokèji bà 'vala yí mì Mbe tí ndoo 'do gbí zàà, ji ndú. Bìndi yí gii ci ndú máa, «Yo 'vanda ndi ndâ có tí nó ji ndâ Jákòmò, ta sè ndâ 'bí

na'vindi ndoo.» Bindi yí gii ndii 'do tí ndú ta bèbìlì tí nò ya gítí 'bí bándò tende.

¹⁸ Yé mà gii too gí, có gii ònòkò tí gbí òkò tí ndâ àsikèrì tí nó mbe kú ù njekèji zàà ta bèbìlì bà zèè Piyétòrò nó tí cèe vò bà i. Ndú gii dù ta dú'o tí nó kú 'vee káa rẹ̀ ɲa i tí nó mbe 'de Piyétòrò nò. ¹⁹ Èródè bà-i-nò gii pà bà tí Piyétòrò kpòò, bà 'de yí mà gii kpò yí gí, yí gii kaa ndâ àsikèrì tí nó tí ndâ mbe kpolo tí Piyétòrò si yí gbí zàà ta bèbìlì tí nó nó, yí mà gii 'viiki gbí nje ndú cee gí nó, yí gii waa có ku mítí ndú kùro bà ya yí ta 'bá 'do gbí to Jùdèyà gí Cèzàriyà.

Bà cì Èródè

²⁰ Ta o tí nó, gbí òkò tí ndâ Èródè ta ndâ 'duù gbí gbata Tírò, ta ndâ 'duù gbí gbata Sidónì, nìkì lá. Tacó éno, ndâ 'duù tí nó gii tuu ndâ 'bí 'duù mì ndú tacó bà ya gí bà peteke tàkòcò Èródè. À po tíri tí kpó ta kú 'bìlì! Tacó éno, ndâ 'duù tí nó mà gii yee 'bá mì Èródè, ndú gii peteke kùro á tàkòcò Bilásitù, tí gbolò 'duù mbe kú kpolo tí ndâ i mì Èródè, má kózò gí, ndú bà gii yèè ta ndi ndú gítí bà peteke tàkòcò Èródè. Ndâ 'duù tí nó pà làyì gítí có tí nó gbí òkò tí ndú ta ndâ Èródè nò tacó ndâ 'duù 'bá mì ndú kú 'de i-zò-zò a i 'do gbí to mì Èródè.

²¹ Èródè bà-i-nò gii cì 'bí o mì wó, bindi yí gii yuu bongo gba mì wó, bindi yí gii ki tí wó pí jàlàmbà mì wó, kú 'dè ndâ có mì wó ji ndâ 'duù mì wó. ²² Káa, si Èródè kú 'dè ndâ có tí nó, ndâ 'duù gii dù kú wu gbí wó ta bà tò kú ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «À nó me 'duù ká kú 'dè có nó lá! A Mbíri ká kú 'dè có!»

²³ Mà gii zeke'o, basilì mì Mbe tí ndoo gii gbí Èródè 'do pí jàlàmbà 'va mí to ká mí kùro ndâ 'duù tí nó, tacó yí te duù mítí Mbíri lá. Bindi ndâ kíni gii zò yí zi gí. ²⁴ Có mì Mbíri gii dù kú 'vala bindi ku Èródè nò pètèkèè kú ya tí .

²⁵ Ndâ Bàrànábà ta Sàwúlè mà gii cee ta nètè mì ndú Jèrùzàlémè gí, ndú gii 'daka Jòvànì tí nó ta 'bí rẹ̀ wó a Màrikò ta ndú ya tí gí Àndiyóki.

Bà ruka ndâ Bàrànábà ta Sàwúlè tí ndâ mbe ya gí bà ma có mì Jézù ji ndâ 'duù muu to kè'bí

13 Ndâ mbe nibà i ta ndâ mbe 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri ta o tí nó gbí òkò tí ndâ mbe kú kili ta rẹ̀ mì Jézù gbí gbata Àndiyóki a ndâ Bàrànábà, ta 'bí Simónè, náa a kú nì mítí wó a Bè-Simónè, ta Lúciyò tí nó mbe gí 'do gbí to Sirínì nó, ta Màyèni tí nó náa ndú kpolo ta Èródè tí gbolò gba nó mí njewu gbaànjé nò, gii je Sàwúlè. ² Ta 'bí o gbaànjé si ndú kú kònò go ta bà 'deke tí ndú ji Mbíri, Bèri-mi-Mbíri gii gí gí muu ndú, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo mò ndâ Bàrànábà ta Sàwúlè 'do gbí òkò tí yo gí ndii, wàa ndú 'ví bàkà nètè tí nó náa ye tè'é tí ndú gítí nò.» ³ Ndú mà gii kònò go, ta bà 'deke tí ndú ji Mbíri cee gí, ndú gii tee 'bì ndú mítí ndâ Bàrànábà ta Sàwúlè, ta bà 'deke tí ndú ji Mbíri, máa, yí 'ví je wotí ji ndú, bindi ndú gii mò ndú 'do gbí òkò tí ndú ji Bèri-mi-Mbíri.

Kpédélé bà ya ndâ Bàrànábà ta Sàwúlè gí bà ma có mì Jézù ji ndâ 'duù muu to kè'bí

⁴ Bèri-mi-Mbíri gii tuu ndâ Bàrànábà ta Sàwúlè, máa, ndú ya gí bà bàkà nètè bà ma có mì Mbíri ji ndâ 'duù tí 'bí to mbe le mí gbí u ngo, náa à kú nì mítí a Kípùrù. Ndú bà-i-nò gii njè nó 'do Àndiyóki ya gí bà o gbâ 'do gbí gbata Sèlúsiyà tacó bà ya gí Kípùrù. ⁵ Ndú mà gii yee Kípùrù gí, ndú gii co gí to 'do gbí gbâ á gbí gbata Sàlámì. Bindi ndú gii dù kú nò ta bà ma có mì Jézù ji ndâ Jùdèyà ta ndi tí ndâ bándò bà kili ndú gí bà ùlù Mbíri. (A Jòvànì Màrikò ta o tí nó ká kú koni ndú ta nètè.)

⁶ Ndâ Bàrànábà ta Sàwúlè mà gii nò gbí Kípùrù waa-ka 'do Sàlámì gí gbí gbata Páfò, ndú gii 'de 'bí 'dakò mbe bàkà tí wó mbe bààcì, ta rẹ̀ wó a Bàràjézù, (náa à kú nì mítí wó gbí có Ìgírígi a Èlímà, gbí máa, «mbe bààcì»), ⁷ tí 'duù gbí ngbàngà mì Sérégìyò Páwòlò tí gbolò 'duù mì ndâ 'duù Páfò, tí 'dakò mbe 'di gbí-o ngé cee gí. Sérégìyò Páwòlò bà-i-nò gii tè'é tí ndâ Bàrànábà ta Sàwúlè, tacó wàa, yí 'ví 'di có mì Mbíri 'do mì ndú. ⁸ Káa có tí nó gii ya gí gbí muu Èlímà lá. Tacó éno, yí gii jè ta bà pà kpokèji bà volo gbí bà 'di ndâ có mì ndâ Bàrànábà ta Sàwúlè á 'do tí Sérégìyò gí, tacó wàa, yí 'ví 'di có mì Jézù lá.

⁹ Bindi Sàwúlè (náa rẹ̀ wó mì ndâ Ròmànò a Páwòlò) gii zeke gbí ɲi ro Èlímà ngbóó ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri, Ndâ i tí lo a 'vérè ta tíri. ¹⁰ Bindi yí gii 'dè có ji yí, máa, «Ndí lo 'viì mì Sitáni! Wò a 'duù ònò ta go ndâ i ònò 'dáá gí jáá mbe kú toko ndâ 'duù ta Mbíri nó tí lo gbaànjé wálá. Wò bà si bà ònòkò gbí kpokèji yúcó mì Mbe tí ndoo mí to ta o ngayi? ¹¹ Nò wélégí, wò kpónó kèji gí bà ònò wotí mì Mbe tí ndoo mítí lo. Ro lo kpónó kèji gí bà yoo gí. Wò bà ònò rì tí nó á kuu yaà nó wálá ta làmbu o.»

À káa póó bà 'dè có tí nó mì Páwòlò, 'bí i gii te mí ro Èlímà tùrúwàa go 'dèngàmbé nò, bindi 'dí'di'o gii ja gí ro wó gí. Bindi yí gii 'bità bà gbala to kú pà 'duù tacó bà ja yí. ¹² Sérégìyò Páwòlò mà gii ònò ɲa i tí nó mbe bàkà tí nó, nje wó gii 'dèè gítí ɲa có tí nó náa yí 'di ta rẹ̀ Mbe tí ndoo nó gí. Tacó éno, yí gii ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo gí.

Bà yee ndâ Páwòlò ta Bàrànábà gbí gbata Àndiyóki ònò gbí to Písidiyà

¹³ Ndâ Páwòlò ta ndâ ka nó mì wó gii o gbâ 'do gbí gbata Páfò ya gí gbí gbata Pérégà á gbí to Pàfíliyà. Bindi Jòvànì gii jee ndú mí bà-i-nò, yí gii dele ndi wó ya gí Jèrùzàlémè. ¹⁴ Ndâ Páwòlò ta sè ndâ 'bí ka wó mbe nó gii ndii 'do Pérégà ya gí gbí gbata Àndiyóki á gbí to Písidiyà. Ndú mà gii yee kà gí, ndú gii kaa ya gí bándò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri ta 'bí rì bà wotí gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà, bindi ndú gii ki tí ndú to. ¹⁵ À mà gii 'deke có 'do gbí ndâ wàràgà mì Mòze, ta ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri, ji ndâ 'duù cee gí, ndâ kpo-kpò 'duù mbe kú bàkà nètè bándò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri gii tuu 'duù ji ndâ Páwòlò ta ndâ ka wó mbe nó,

máa, «'Bí có bà 'dè ji ndâ 'duù tacó bà je wotí ji ndú má kuu mì yo, yo 'dè gí sè, ndâ ná'vindí ze.»

¹⁶ Páwòlò mà gii 'di có tí nò, yí gii a gí yaà, bindi yí gii bàkà 'bì wó ji ndâ 'duù, máa, ndú dù ngbiì. Ndâ 'duù mà gii dù ngbiì go có mì wó nò gí, yí gii 'bità bà 'dè có ji ndú, máa, «Yo tí ndâ kòtí Ìzìrìyèlì, ta yo tí ndâ 'duù ñinó 'dáá gí mbe kú cì gúku tí Mbíri nò, yo sè tù yo!

¹⁷ Mbíri mì ndâ 'duù mì ndoo tí ndâ Ìzìrìyèlì dígísèé ɾu-ka ndâ ká gù ndoo, bindi yí gii bàkà ndâ 'duù mì ndoo tí ndâ 'duù ñinó ta ɾè ndú a ɾè nò si ndú dígísèé kú 'vala 'bá mì ndâ tende 'duù á Másiɾi nò. Yí tí Mbíri gii tē kùro ndú ta wotí mì wó 'do Másiɾi gí sè. ¹⁸ Yí gii kpolo tí ndú si ndú gbí kángáá nga ngoò ta i go ndoo zì'duù-só. ¹⁹ Yí tí Mbíri gii 'bu a ña ndâ 'duù vò-nje só á gbí to Kánàni, bindi yí gii je to bindi ndâ 'duù tí nò ji ndâ ká gù ndoo tí ñindi ndú, ²⁰ ta i dē gítí ndoo zì'duù-vò ta bà n'ò ta zì'duù-só-nje muu'bi pí (450).

«'Do bà-i-nò, Mbíri gii je ndâ ngáágbá 'dakò tí ndâ tí ndâ 'duù kùro ndú ji ndú yee tí o mì Sàmùwélè tí mbe 'dòkò có mì wó tí Mbíri. ²¹ Ndâ ká gù ndoo gii 'deke tí ndú ji Mbíri máa, yí je 'bí 'duù ji ndâ yí tí gbolò gba mì ndâ yí gbí o mì Sàmùwélè. Mbíri bà-i-nò gii je Sàwúlè, tí 'vii mì Kísi tí 'duù 'do gbí ña Bènjàmínò, ji ndú tí gbolò gba mì ndú. Sàwúlè bàkà mí gbí gba a ndoo zì'duù-só, ²² bindi Mbíri gii le bèrè 'do tí wó ji Dàvídè. Ñinò a Dàvídè tí nò náa Mbíri 'dè có gítí wó éno máa, «A ye tí Mbíri ká cu 'bì ye mítí Dàvídè, tí 'vii mì Jési, á 'do gbí 'dóó có mì ye gbí njembí ye. Tacó ye ñò ni gí máa, yí a 'bí 'dakò náa yí bà bàkà go có mì ye gí, nò ká nò. ²³ Mbíri gii bàkà a Jézù, tí 'vii-gù Dàvídè, tí mbe 'vala ndâ 'duù á go cí mì wó náa yí tí Mbíri ci nò. ²⁴ Jézù tí nò náa Jòvànì dígísèé kò-kò ta ɾè wó ta o tí nò náa yí kú ma có ji ndâ Ìzìrìyèlì 'dáá gí, máa, ndú 'visi muu ndú 'do tí ndâ vò kpokèji mì ndú, wàa yí 'ví caka tí ndú, tacó wàa Mbíri 'ví je ta à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndú nò.

²⁵ Kùro bà cee nèté mì Jòvànì mà gii dooko gí, yí gii kò kò ji ndâ 'duù máa, «Ye me ña có tí nò náa yo kú koro gbí muu yo nò lá. 'Duù tí nò kèji gí tàkò ye nò a gbolò 'duù ñinó náa à kpèti káa vòò bà dù tí mbe njaanga tàrà 'do tí kò wó, ye 'vii tí lá.»

²⁶ «Cò 'válá tí nò a i tacó tí ndoo, ndâ ná'vindí ye, tacó tí ndoo tí ndâ 'vii-gù Àbìráámò, ta ndâ 'duù ñinó 'dáá gí ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá mbe kú cì gúku tí Mbíri nò. ²⁷ Ña i tí nò táánò náa ndâ 'duù Jèrùzàlémè ta ndâ gba mì ndú bàkà nò, ndú kpèti má ñò ni lá, a i tacó wàa ngo nje ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri, náa à kú 'deke ta ɾi bà wotí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà ta o 'dáá gí gítí có bà zi Jézù nò, 'ví 'va tí gbí kùnga to lá. ²⁸ Ndú táánò ñò ni ngbárángà'i gí, máa, nderè bà waa có ku mítí wó wálá, káa ndú gii neke ɾo ndú pítí-piti gí, bindi ndú gii 'dè có ji Pìlàtò máa, yí si yí wàa à 'ví zi yí gí.

²⁹ Ndú mà gii bàkà ta yí go ndâ có tí nò náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri sàà gí nò gí, ndú gii ja ku wó 'do tí njèèkpè mù ya tí gí gbí gùù. ³⁰ Káa, Mbíri gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí. ³¹ Yí gii túbà tí wó bindi bà 'vala ndi wó mì Mbíri 'do gbí muu'dú wó nò ta bà me mbè ji ndâ 'duù tí nò mbe ko yí 'do Gàlilèyà gí tí gí

Jèrùzàlémè á kùro bà zi yí nò. À kpónó a ndâ 'duù tí nò ká kú ma có tí wó ji ndâ Ìzìrìyèlì.

³² «Ze kpónó gí ji yo nò ta Banga-Ngú-Có, máa, Mbíri dígísèé ci ndâ ká gù ndoo gí, ³³ káa yí gii túbà a i ji ndoo tí ndâ 'vii-gù ndú éno máa, «Yà-cí-ci kpili lá,» ta bà 'vala ndi Jézù 'do gbí muu'dú wó, á go có tí nò náa à cu mí gbí bà só cè gbí wáràgà mì ndâ Muu-cè éno máa, «Wò a 'vii mì ye,

ye wúnó gí tí Bu lo gí,» nò.

³⁴ Á má gítí bà 'vala ndi Jézù mì Mbíri 'do gbí muu'dú wó wàa yí 'ví cì ndi wó káká'i lá, ñinò a i mbe bàkà tí go có tí nò náa a yí tí Mbíri táánò ká 'dè ta nje wó éno máa,

«Ye bà cù 'dóó 'dè ngo cù tí nò

náa ye táánò ci Dàvídè gítí nò mítí yo,» nò.

³⁵ Á gii cu káká'i mí gbí 'bí cè mì ndâ Muu-cè éno máa, «Wò bà si bòò mì lo náa wò kaa yí mò gí mì lo gí nò 'ví zò to wálá.»

³⁶ Káa Dàvídè táánò mà gii bàkà nèté mì Mbíri si yí gbí wu wó cee gí, à gii bàkà bàndò ji yí mí mì ndú ta ndâ ká gù wó, bindi yí gii zò to gí. ³⁷ Káa 'Duù tí nò náa Mbíri táánò 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò zò to lá. ³⁸ Á má éno, có gbí muu ye ji yo éno máa, yo 'ví ñò ni éno máa, Mbíri táánò tuu a 'dakò tí nò tí Jézù nò, máa, yí gí gí bà ma có bà je à-cee-gí mì yí tí Mbíri gítí ndâ vò i mì yo ji yo, ndâ ná'vindí ye. ³⁹ Áá táánò a yí ká njaanga miri ndâ 'duù ñinó mbe ùnje gítí wó gí nò 'do gbí ndâ vò i tí nò 'dáá gí náa bà njaanga miri ndâ 'duù 'do gbí ndú kpò có mì Mòze gí nò. ⁴⁰ Á má éno, yo kpolo tí yo, má wálá, có tí nò náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri dígísèé 'dè éno máa,

⁴¹ «Yo tí ndâ mbe kú 'dè có ñónókó,

yo zeke'o jèlè yo gí,

wàa yo 'ví ñò seɾè,

wàa yo 'ví mii gí.

Tacó ye kú bàkà 'bí i gbí o mì yo,

náa yo táánò má 'di có i tí nò a i 'do mì 'bí 'duù,

yo bà si có mì 'duù tí nò ká tí cè tiri.» nò, bà 'de yo.»

⁴² Páwòlò mà gii 'dè có cee gí, ndâ 'duù gii ci ndâ Páwòlò ta Bàrànába si ndú kú gii ñjè 'do bàndò bà kili ndú gí bà ùlù Mbíri, máa, ndú 'ví dele ndi ndú gí gí bà 'dè gbí ndi có tí nò náa ndú 'dè nò ji ndâ yí ta 'bí ɾi bà wotí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà á bindi ñinò. ⁴³ Ndâ 'duù mà gii ñjè 'do bàndò bà kili ndú gí, ndâ Jùdèyà me mbè, ta ndâ 'duù me mbè 'do tí ndâ 'bí tende ña 'duù ñinó mbe kaa tí ndú gí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà ta njembí ndú gbaànjé gí nò, gii nò ñindi ndú a i ta ndâ Páwòlò ta Bàrànába. Ndâ Páwòlò ta Bàrànába gii kpo-gbì-tà-tù ndú gbí ndâ nje mì ndú ta ndú, máa, ndú 'ví tee njembí ndú mítí nambeè tí nò náa Mbíri bàkà ji ndú nò.

⁴⁴ Ndâ 'duù gii kaa 'do gbí gbata 'dáá gí ya gí bà 'di có mì Mbíri 'do mì ndâ Páwòlò ta Bàrànába ta ɾi bà wotí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà tí nò náa ndú ci nò. ⁴⁵ Ndâ Jùdèyà mà gii ñò ndâ mbè 'duù tí nò, kii gii te ndú gítí bà 'dè zu có gítí Mbíri, ta bà go 'véɾè mítí ndâ có mì ndâ Páwòlò ta Bàrànába. ⁴⁶ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába bà-i-nò gii 'dè có ta gúku tí ndú gbaànjé wálá ji ndâ

Jùdèyà gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò, máa, «Kpédélé ndâ 'duù náa ze bà ma có mì Mbířì jì ndú a yo tí ndâ Jùdèyà. Káa à lê má me tí éno gí, ze kpónó bà 'visi nje ze gí mì ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò, sé náa yo biya bà 'di có mì ze gí, yo delè gii ñò tí yo 'vii tí ndâ mbe 'de 'válá ñinó mbe cee lá nó lá, nò. ⁴⁷ Tacó ñinó a có tí nó náa Mbe tí ndoo 'dè jì ze ta o tí nó náa yí táánò 'dè ta có tí nó máa,

«Ye bàkà yo tí ngba'o kùro ndâ 'duù,
tacó wàa, ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí
'ví 'de ta 'válá' nó ká nò.»

⁴⁸ Ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó mà gii 'di có tí nó náa ndâ Páwòlò ta Bàrànábà 'dè nò, tàkòcò ndú gii pete ke ngé ndii gí. Ndú gii ùlù có mì Mbe tí ndoo nò. Bindi ndâ 'duù ñinó náa Mbířì cu 'válá ñinó mbe cee lá nó mí gbí tú ndú gí nó gii ùnje gítí có mì Jézù gí. ⁴⁹ Ñinó a bà gii 'vèè có mì Mbe tí ndoo cee gbí wúngbó to tí nó 'dáá gí.

⁵⁰ Káa ndâ Jùdèyà gii ya yílíí gí gbí muu ndâ 'bí kpo-kpò nii ñinó mbe kaa tí ndú gí gbí tàkìlì mì ndú tí ndâ Jùdèyà ta njembí ndú gbaànjé gí nó, ta ndâ 'bí kpo-kpò 'duù gbí gbata. Ndú gii volo muu ndú 'do tí ndâ Páwòlò ta Bàrànábà gí. Bindi ndâ kpo-kpò 'duù tí nó gii mòkò ndâ Páwòlò ta Bàrànábà 'do gbí wúngbó to tí nó gí. ⁵¹ Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà bà-i-nò gii gbà njú to 'do tí kò ndú mí tí ndâ mbe mòkò ndú nò. Bindi ndú gii ñjè nó 'do gbí to tí nó ya gí gbí gbata Ìkóniyùmù. ⁵² Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii dù ta tàkòcò ndú pétékè'i, tacó Bèřì-mi-Mbířì je wotí jì ndú me gbolò.

Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà gbí gbata Ìkóniyùmù

14 Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà mà gii yee gbí gbata Ìkóniyùmù, ndú gii ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbířì á go ñinó náa ndú bàkà si ndú gbí gbata Àndiyókì nò. Ndú gii ma có mì Mbířì jì ndâ 'duù kà tí ña ñinó náa ndâ Jùdèyà ta ndâ Ìgírìgì me mbè gii ùnje gítí có mì Jézù gí. ² Káa ndâ 'bí Jùdèyà ñinó mbe biya bà ùnje gítí có mì Jézù gí nó gii volo muu ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó gítí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù. ³ Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà gii dù kù ma có mì Mbe tí ndoo jì ndâ 'duù ta gúku tí ndú wálá ta kòndi o. Mbe tí ndoo delè gii je wotí bà bàkà ndâ serè jì ndâ Páwòlò ta Bàrànábà, tacó bà túbà jì ndâ 'duù máa, có tí nó náa ndú kù ma nò a có nambeè tí nó mì yí náa yí kù bàkà jì ndâ 'duù ta có tàkò wálá nò.

⁴ A 'bè ká gii dù gbí òkò tí ndâ 'duù gbí gbata ta o tí nó. Ndâ 'bí 'duù gii tè gí tàkò có mì ndâ Jùdèyà, bindi ndâ 'bí gii ya a i gí tàkò có mì ndâ tú mì Jézù. ⁵ Ndâ 'bí Jùdèyà, gii je ndâ 'bí 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, gii toko có ta ndâ kpo-kpò 'duù gbí gbata gítí bà bàkà gbínje ta ndâ tú mì Jézù, wàa à 'ví 'vaka ndú ta díí. ⁶⁻⁷ Ndâ tú mì Jézù mà gii ñò ndâ i kù gii bàkà có bà ya ta ndú gbí gbata Ìkóniyùmù niki lá, ndú gii fa ngèlè ya gí bà pà 'válá gí gbí to Likáyóniyà. Ndú mà gii yee Likáyóniyà, ndú gii dù kù nò ta bà ma Banga-Ngú-Có mì Jézù jì ndâ 'duù ta ndi tí ndâ 'bá dè-dè seè ndâ gbata Lísítàrà ta gbata Dérébì.

Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gí gbí gbata Lísítàrà

⁸ Ta 'bí o gbaànjé si ndâ Páwòlò ta Bàrànábà kuu gbí gbata Lísítàrà, ndú gii 'de 'bí 'dakò jé mbe nò nó 'do tí bà jò yí mì nawu wó lá, tacó ndâ kpázà kò wó gbele've 'do ká gbí yí nawu wó. ⁹ Káa si 'dakò tí nó kù sè tò wó tí ndâ có tí nó náa Páwòlò kù ma nó, ndú gii 'deeke gbí ñjì ro ndú ta Páwòlò. Páwòlò gii ñò ni 'do gbí ñjì ro 'dakò tí nó éno máa, yí 'vii tí 'duù ñinó náa à 'ví 'válá yí nó gí, tacó yí ùnje gítí có mì Jézù gí. ¹⁰ Páwòlò bà-i-nò gii 'dè có jì 'dakò tí nó ta kòcò wó ngára gí yaà, máa, «A gí yaà! Rò tìyò jáá!» 'Dakò tí nó bà-i-nò gii a gí yaà, bindi yí gii 'bità bà nò nó.

¹¹ Ndâ mbè ndâ 'duù tí nó mbe ñò i tí nó náa Páwòlò bàkà ta 'dakò tí nó mbe gbele've gí nò nó gii tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà ta nje có mì ndú tí ndâ 'duù Likáyóniyà, máa, «A ndâ bààci ká jì'vi tí ndú tí ndâ 'duù, bindi ndú gii gí gí mì ndoo.» ¹² Ndú bà-i-nò gii gbí rè Zéyùsù, tí gbolò bààci mì ndâ Ìgírìgì, mí muu Bàrànábà. Bindi ndú gii gbí rè Èrèmèsi, tí muu có mì ndâ bààci mì ndâ Ìgírìgì, mí muu Páwòlò, tacó a yí ta o tí nó ká kù 'dè có. ¹³ Ndâ 'duù tí nó tí ndâ mbe kù bàkà i jì Zéyùsù, ta bàndò bà ci i jì yí ká dè seè gbata nó, gii gí ta ndâ dè mò'dú ta ndâ 'vi mù gí njekèjì ndùgù gbata, tacó bà ci ndú jì ndâ Páwòlò ta Bàrànábà.

¹⁴ Ndâ Bàrànábà ta Páwòlò mà gii 'di có ña i tí nó mbe kù bàkà tí mí njekèjì ndùgù nò, ndú gii yaka gbí ndâ bongo tí ndú gí, tacó bà túbà jì ndâ 'duù tí nó máa, go ña i tí nó náa à kù bàkà ta rè ndâ yí nò tí ndâ yí wálá. Bindi ndú gii oloko ta ngèlè co gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nó mbe tì bìnjìlì nò, ta bà tò kù jì ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà có bà waa mbelè jì ndú tí njekèjì ndùgù nò, ¹⁵ máa, «Yo kù bàkà ña i tí nó á tacó ye, ndâ 'dakò? Ze delè ngbá káa ndâ 'duù náa à jò ze ká go bà jò yo. Ze gí ta Banga-Ngú-Có jì yo, máa yo 'visi muu yo 'do tí bà ùlù ndâ i ñinó ta gbí ndú wálá nó, gítí wu Mbířì tí nó tí mbe suu tàřì, ta to, ta ngo, ta ndâ i tí nó 'dáá gí gbí ndú nò. ¹⁶ Yí gbí ndâ ká o táánò si ndâ 'duù gbí ña ndú 'bá mì ndú kù bàkà go có mì ndú gbí muu ndú. ¹⁷ Kpèti ká éno, yí táánò si yo me sínò lá. Yí ta o 'dáá gí kù túbà tí wó, máa yí kuu tí, ta bà si ndâ 'bí tó i mì wó náa yí kù bàkà ndú nó jì yo: Yí kù tuu mù 'do tàřì jì yo; yí kù si ndâ i-zó-zò gbí ñjì mì yo kù uu ta o mì ndú; yí kù je i-zó-zò jì yo; yí delè kù pete ke tàkòcò yo.» ¹⁸ Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà gii bàkà a cèe ndi ndú tacó bà rò ndâ 'duù tí nó 'do tí bà waa mbelè jì ndú.

¹⁹ Ndâ 'bí Jùdèyà mà gii gí 'do gbí ndâ gbata Àndiyókì ta Ìkóniyùmù gí gbí gbata Lísítàrà, ndú gii volo gbí òkò tí ndâ tú mì Jézù ta ndâ mbè ndâ 'duù tí nó gbí gbata Lísítàrà nó gí. Ndâ mbè 'duù tí nó gii ñjè gítí bà 'vaka Páwòlò ta díí. Ndú mà gii 'va yí 'dèè gí, ndú gii ja yí 'do gbí gbata gí sè, tacó ndú kořo có máa, yí cì gí. ²⁰ Ndâ mbe tala có mì Jézù gii tì yí 'dee gí. Yí mà gii zeře gí, yí gii a gí yaà 'do tìsi, bindi yí gii dele ndi wó ya gí gbí gbata.

Ndâ Páwòlò ta Bàrànába dele ndi ndú ya gí Àndiyóki

Ndâ Páwòlò ta Bàrànába gii njè nó 'do Lísítàrà ta yé bindi ña i tí nò mbe 'de Páwòlò nò, ya gí gbí gbata Dérébi. ²¹ Ndú mâ gii ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù kà, ndâ 'duù me mbè gii ùnje gítí bà dù tí ndâ mbe tala có mì Jézù gí. 'Do bà-i-nò, ndú gii dele ndi ndú co gbí ndâ gbata Lísítàrà, ta Ìkóniyùmù, ta Àndiyóki tí nó gbí to Písídiyà nó, ²² kù je ngú wotí ji ndâ mbe tala có mì Jézù ta bà kpo-gbí-tà-tù ndú máa, «Yo zèè njembí yo, wàa yo 'ví tee njembí yo mítí Mbíri. Tacó ndoo bà kònò a sé'i á kùro bà dù ndoo tí ndâ bòò mì Mbíri.» ²³ Ndú mâ gii je ndâ kpo 'duù mí kùro ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ 'duù ta rè mì Jézù gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, ndú gii 'deke tí ndú, ta bà kònò go tacó bà yù nambeè 'do mì Mbíri tí nó náa ndú kù tee njembí ndú mítí wó nó, máa, yí 'ví kpolo tí ndú.

²⁴ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába gii ndii co gbí to Písídiyà ya gí gbí to Páfíliya. ²⁵ Ndú mâ gii cee ta bà ma có mì Mbíri ji ndâ 'duù gbí gbata Pérégà kà gí, ndú gii ya gí bà o gbâ 'do gbí gbata Àtáliya. ²⁶ Bindi ndú gii dele ndi ndú ya gí gbí gbata Àndiyóki, tí bàndò tí nó náa à ñuka ndú ji Mbíri mítí nò.

²⁷ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába mâ gii yee Àndiyóki gí, ndú gii kili ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta rè mì Jézù nò, bindi ndú gii 'vanda ndi ndâ i tí nó náa Mbíri bàkà ta ndú gbí nó mì ndú nó ji ndú. Ndú delè gii dità ña bà njaanga njekèji bà tee njembí ndâ 'duù ñinó náa ña ndú me ndâ Jùdéya lá nó mítí Mbíri ji ndú. ²⁸ Ndú gii dù á mì ndú ta ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù bindi bà dele ndú ta kòndi o.

Cò ñònòkò tí gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù

15 Ta o tí nó si ndâ Páwòlò ta Bàrànába kuu Àndiyóki nò, ndâ 'bí 'dakò 'do gbí to Jùdéya gii ya gí Àndiyóki kà. Ndú gii dù kù nibà i ji ndâ 'duù máa, «Yo má ya gí gbí gázà go có mì Mòze lá, yo bà 'vala wálá.» ² Có tí nó náa ndâ 'dakò tí nó 'dè nò gii ya gí gbí muu ndâ Páwòlò ta Bàrànába lá. Ndú mâ gii tò kponje ta ndú gítí kpòò, ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Àndiyóki kà gii jukì ndú ta bà ñuka ndâ 'bí 'duù wàa ndú 'ví ya ta ndâ Páwòlò ta Bàrànába gí bà 'viiki gbí có tí nó ta ndâ tú mì Jézù, gii je ndâ 'bí kpo 'duù mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè.

³ Ndâ mbe kù kili ta rè mì Jézù gbí gbata Àndiyóki 'dáá gí mâ gii je nó ji ndâ Páwòlò ta Bàrànába, ta ndâ 'duù tí nó náa à ñuka ndú ji ndú nó gí, ndâ Páwòlò ta Bàrànába gii nò ta bà dità bà ùnje gítí có mì Jézù mì ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdéya lá nó ji ndâ mbe tala có mì Jézù ta ndi gbí ndâ to Fònésiyà ta Sámáriya. Líkí bà 'di có tí nó gii dù tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí ndâ to tí nó ngé ndii gí. ⁴ Ndú mâ gii yee Jèrùzàlémè, ndâ tú mì Jézù ta ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gí, ta ndâ kpo-'duù-'bá gii te wíri mítí ndú ta banga tí. Bindi Páwòlò bà-i-nò gii dità ndâ i tí nó náa Mbíri bàkà ta ndú nó 'dáá gí ji ndú.

⁵ Káa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe ùnje gítí có mì Jézù náa ndú táánò sàà a ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéya nó gii biya có tí nó gí. Ndú gii aanga cèe muu ndú máa, kózò tí ndâ 'duù tí nó ta ña ndú me ndâ Jùdéya lá nó 'ví ya gí gbí gázà. Wàa, à delè 'ví nibà ndâ có mì Mòze ji ndú.

⁶ Ndâ tú mì Jézù, ta ndâ kpo-'duù-'bá gii kili ta bà muu ndú, ndú mâ gii 'viiki gbí có tí nó kpòò, ⁷ Piyétòrò gii a gí yaà, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ ná'vindí ye, yo ñò ni ngbàrángà'i gí, máa, Mbíri táánò gbí ndâ kpédélé o cu 'bi wó a i mítí ye 'do gbí òkò tí yo, máa, ye 'ví dù tí mbe nibà Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù tí nó ta ña ndú me ndâ Jùdéya lá nó, tacó wàa, ndú 'ví dù tí tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù. ⁸ Á má ta bà 'dè ta yúco, Mbíri tí nó tí mbe ñò ndâ có gbí njembí ndâ 'duù 'dáá gí nó túbà bà ùnje mì wó gítí ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdéya lá nó ta bà tuu Bèri mì wó tí Mbíri ji ndú, jé ká go ñinó náa yí tí Mbíri táánò bàkà ji ndoo nò. ⁹ Mbíri bàkà 'bè mí gbí òkò tí ndoo ta ndú lá. Bà tee njembí ndú mítí Mbíri si Mbíri 'ví si njembí ndú 'ví dù ngbàrángà'i gí. ¹⁰ Á má éno, ndoo tí ndâ Jùdéya 'ví kù paa gbí ñinó kpónó a i ta bà kpolo tàkòcò Mbíri, náa ndoo má kù yòngò bà te du koji tí nó dígíséé mbe kpò ndâ ká gù ndoo gí, delè mbe gii kpò ndoo gí nó, mí pààpi ndâ mbe tala có mì Jézù wàa? ¹¹ Káa ndoo ùnje gí máa, àà táánò 'vala ndoo káa gbèe nambeè tí nó mì Mbe tí ndoo tí Jézù mbe 'vala ndú nò nò!»

¹² Piyétòrò mâ gii 'dè có mì wó cee gí, ndâ 'duù tí nó mbe kili nó gii dù ngbi-ngbi. Gbèe kòcò gii dù lá. Bindi a ndâ Páwòlò ta Bàrànába ká gii dità ndâ kpo-kpò i ta ndâ seřè tí nó náa Mbíri si ndú bàkà mí gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdéya lá nó.

¹³ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába mâ gii 'dè có mì ndú cee gí, Jákòmò gii 'dè có ji ndâ 'duù, máa, «Yo sè tù yo gítí có mì ye nò, ndâ ná'vindí ye! ¹⁴ Simónè 'dè gbí ña kpédélé kpokèji bà kaa ndâ 'duù mì Mbíri á gítí miři wó 'do gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdéya lá nó gí. ¹⁵ Simónè 'vanda mí to nò ndíri a ndi kòcò ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri náa à cu mí gbí wàragà mì Mbíri éno máa, Mbíri máa,

¹⁶ «Ye bà dele ndi ye gí bà bì ndi 'bá mì Dàvídè mbe 'va tí to gí nó gí yaà.

Ye kèji gí bà 'viindi ndâ i ñinó mbe ki'viki gí nò.

¹⁷ Bindi sè ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdéya lá, mbe kaa tí ndú je gí nó, bà gii pà bà tí Mbe tí ndoo.

¹⁸ Ñinó a kòcò Mbe tí ndoo, tí mbe túbà ndâ i tí nó ji ndâ ká 'duù sàà dígíséé.»

¹⁹ «Á má éno, có gbí muu ye éno máa, ndoo si bà pèè mbi ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdéya lá, mbe 'visi tí ndú gí mì Mbíri gí nó mí to. ²⁰ Ndo cu a wàragà, wàa ndoo 'ví tuu ji ndú éno máa, ndú gee tí ndú 'do tí ndâ i ñinó náa ndâ vo-vò bààci yuu 'bì ndú gí gbí ndú gí nò, ndú 'ví gee tí ndú 'do tí bà bàkà bangbaya, ndú 'ví gee tí ndú 'do tí bà zò ndâ ña yà ñinó náa à tè miři ndâ nò tí nó té-tè nò, ndú delè 'ví gee tí ndú 'do tí ña ndâ mbelè 'dáá gí. ²¹ Tacó ñinó a ndâ i ñinó náa ndâ mbe ma có mì Mòze ta o 'dáá gí táánò kù ma có gítí

ndú ta ndi gbí ndâ gbata 'dáá gí nó ká nò, à delè táánò kù 'deke ji ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbířì, ta ndâ řì bà wotí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà 'dáá gí káa có gítí ndâ i tí nò ta bà muu ndú nò.»

Ndâ tú mì Jézù cu wáràgà ji ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò

²² Ndâ tú mì Jézù, ta ndâ kpo 'duù kùřo ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, gii toko có máa, ndâ yì řuka ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ yì tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, wàa ndâ yì 'ví tuu ndú ta ndâ Páwòlò ta Bàrànábà ya tí gí Àndiyókì. Sè ndâ mbe kù kili ta rè mì Jézù 'dáá gí mà gii ùnje gítí có tí nò gí, ndú gii cu 'bì ndú mítí ndâ 'dakò sòsò'ò tí ndâ wu 'dakò gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè. Rè 'bí 'duù gbí òkò tí ndú a Jùdà ta 'bí rè wó a Bàràsábà, gii je Silivánò. ²³ Bindi ndú gii cu wáràgà mí 'bì ndú, máa, ndú ya tí ji ndâ mbe kù kili ta rè mì Jézù gbí gbata Àndiyókì.

Có gbí wáràgà tí nò náa ndú cu nò éno máa, «Ze tí ndâ tú mì Jézù, ta ndâ kpo 'duù kùřo ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, tí ndâ ná'vindí yo, 'vee yo tí ndâ ná'vindí ze ñinó ta ña yo me ndâ Jùdèyà lá, náa à jò yo mí gbí ndâ to Àndiyókì, ta Síriyà, ta Silísiyà nó, ngé ma.

²⁴ «Ze 'di có éno máa, ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ze ká ya gí bà mù njembí yo ta ndâ 'bí ña có mì ndú, bindi ndú gii si yo kù kořo có ká wi-wiì. Ndú bàkà ña i tí nò me ta có 'do gbí nje ze lá. ²⁵ À má éno, ndòngbú kóró-kořo có mì ze toko gbaànjé kpónó éno máa, ze bà cu 'bì mítí ndâ 'bí 'duù, wàa ze 'ví tuu ndú ta ndâ Bàrànábà ta Páwòlò, tí ndâ 'duù tí nó náa ze kù te duù mítí ndú ta wotí tí, ²⁶ tí ndâ 'dakò mbe si miři ndú 'dáá gí ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì gí nó, wàa ze 'ví tuu ndú ya tí ji yo. ²⁷ Ze kù tuu ji yo a ndâ Jùdà ta Silivánò, tacó wàa yo 'ví 'di ta ndi gbèe có tí nó náa ze cu mí gbí wáràgà tí nó nó ta tù yo 'do gbí nje ndú.

²⁸ «Bèri-mi-Mbířì kořo có řò éno máa, à 'ví te 'bí du i mbe ndii ndâ có tí nó mí muu yo lá. Ndòngbú bá kořo có mì ze delè ká go ñindi Bèri-mi-Mbířì nò. ²⁹ Có tí nó máa, kózò tí yo 'ví gee tí yo 'do tí i-zó-zò náa a bàkà ji ndâ bààcì, ta mbelè, ta yâ ñinó náa a tè miři nò tí nó té-tè, gii je bà bàkà bangbaya. Yo kii'ba 'do tí ndâ i tí nó, wàa yo bà ya jáá gí. Yo dù niki maa.»

Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Àndiyókì 'deke wáràgà mì ndâ tú mì Jézù

³⁰ Ndâ 'duù tí nó náa ndâ tú mì Jézù tuu ndú nò mà gii yee gbí gbata Àndiyókì, ndú gii kili ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù kà 'dáá gí, bindi ndú gii je wáràgà tí nó náa à tuu ta ndú nó ji ndú. ³¹ Ndú mà gii 'deke wáràgà tí nó, tàkòcò ndú 'dáá gí gii peteke ngé ndii gí, tacó ndâ có gbí wáràgà tí nó je bà wo woò ji ndú gí. ³² Ndâ Jùdà ta Silivánò só káa ndâ mbe 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbířì. Tacó éno, ndú gii 'dè có ta ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù ta kòndi o. Ndú gii yù ndú ngbóó tí ndâ 'dakò gí. ³³ Ndú mà gii bàkà làmbu kòndi o mí Àndiyókì

gí, ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù kà gii je nó ji ndú ta petéke tàkòcò ndú, bindi ndú gii tuu ndi ndú ya tí ji ndâ 'duù tí nó mbe tuu ndú 'do Jèrùzàlémè nò. ³⁴ Káa à gii niki tí Silivánò a bà dù yí Àndiyókì.

³⁵ Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà, gii je ndâ 'bí mbe ùnje gítí có mì Jézù me mbè, gii dù kù nìbà có mì Mbířì, delè kù ma có mì Mbířì ji ndâ 'duù gbí gbata Àndiyókì á bindi bà dele ndi Jùdà gí Jèrùzàlémè.

Bà ñjèè gbí òkò tí ndâ Páwòlò ta Bàrànábà

³⁶ Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà mà gii bàkà làmbu sili bindi bà ya Jùdà gí Jèrùzàlémè nò gí, ndú gii toko có máa, «Ndà ya gí bà gala ndâ ná'vindí ndoo gbí ndâ gbata tí nó náa ndà táánò ma có mì Mbe tí ndoo ta ndi gbí ndú nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, wàa ndâ 'ví ñò ta ngú ña ñinó náa à tí ndú kà nò.» ³⁷ À gbí muu Bàrànábà ta o tí nó a có bà yuu Jòvànì tí nó ta 'bí rè wó a Màrikò nó mí gbí nó ta ndú. ³⁸ Káa có tí nó gii zò muu Páwòlò lá, tacó Jòvànì ta 'bí o sàà kùřo 'visì tàmúu wó gítí ndú si ndú nje nètè gbí to Páfíliyà gí.

³⁹ Có Jòvànì Màrikò nò gii ñjèè gbí òkò tí ndâ Páwòlò ta Bàrànábà bà-i-nò gí. Tacó éno, Bàrànábà gii je Màrikò, bindi ndú gii o gbà ta yí ya gí gbí to Kípùrù. ⁴⁰ Páwòlò gii 'daka ta yí a Silivánò. Ndâ ná'vindí ndú mbe ùnje gítí có mì Jézù mà gii yù nambeè 'do mì Mbířì tacó tí ndú gí, ⁴¹ ndú gii zèè ñindi ndú a kpokèjì tí nó mbe co gbí ndâ to Síriyà ta Silísiyà nó, kù nò ta bà je wotí ji ndâ mbe kù kili ta rè mì Jézù.

Páwòlò je Timàtéyò gí gbí nètè bà ma có mì Mbířì

16 Páwòlò gii 'do Silísiyà ya gí Dérébì, yí gii 'do Dérébì ya gí Lísítàrà. Ta o tí nó, 'bí 'dakò tí mbe tala có mì Jézù, ta rè wó a Timàtéyò, náa nawu wó a jú Jùdèyà mbe ùnje gítí có mì Jézù gí káa bu wó a Ìgírìgì, kuu ta 'bá Lísítàrà. ² Timàtéyò tí nó a 'bí ña 'dakò náa ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí ndâ gbata Lísítàrà ta gbata Ìkóniyùmù 'dáá gí wu gbí wó ngé má. ³ Páwòlò bà-i-nò gii je Timàtéyò ya tí gí gbí gázà, tacó wàa, yí 'ví dù tí ka nó mì yì. Páwòlò bàkà éno tacó ndâ 'duù gbí ndâ to tí nó 'dáá gí ñò ni gí, máa, Timàtéyò ya gí gbí gázà si yí gbí 'vii lá, tacó bu wó a Ìgírìgì.

⁴ Ndâ Páwòlò ta Timàtéyò gii 'bità bà nò kù ma ndâ có tí nó náa ndâ tú mì Jézù, ta ndâ kpo 'duù mì ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, 'dè 'do Jèrùzàlémè éno máa ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù 'ví bàkà go ndú nó, ta ndi gbí ndâ gbata núu kù ya tí. ⁵ Tacó éno, ndâ mbe kù kili ta rè mì Jézù gii tee njembí ndú mítí Mbířì ta wotí tí ndii ñinó sàà kùřo nó gí. Muu ndú delè gii àdì túkà'i.

Bèri-mi-Mbířì kpo-gbì-tà-tù ndâ Páwòlò ta ndâ ka nó mì wó

⁶ Ndâ Páwòlò ta ndâ ka wó mbe nó gii ndii co gbí ndâ to Firíjiyà ta Gàlátì ká ta nó, tacó Bèri-mi-Mbířì kpo-gbì-tà-tù ndú gí, máa, ndú 'ví ma có mì Mbířì mí gbí ndâ to Ásiyà gbí nó mì ndú nò lá. ⁷ À gbí muu ndú ta o tí nó a có bà ya gí gbí to Bèsínìyà, káa, ndú mà gii dooko gí

Mísiyà gî, Bèri-mi-Jézù gii biya ji ndú gî. ⁸ Ndú bà-i-nò gii ndii có Mísiyà ya gí gbí gbata Tòrówà.

⁹ Ta 'bí bèbilli gbaànjé si ndâ Páwòlò ta ndâ ka nó mi wó kuu gbí gbata Tòrówà, 'bí i gii gí muu Páwòlò go rii nó. Yí gii hò 'bí 'dakò, tí 'duu Mèsidóniyà rò tìyò kú 'deke tí wó ji yí éno máa, «Yo ndii gí gí Mèsidóniyà, wàa yo 'ví koni ze.» ¹⁰ Ro Páwòlò mâ gii da bindi i tí nò, ze ngé gii bàkà nó gí Mèsidóniyà, tacó ze gii hò ni ng-báràngà'i gî, máa, a Mbíri ká kú tè'é tí ze, máa, ze ya gí bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duu kà.

Bà yee ndâ Páwòlò gbí gbata Filípi

¹¹ Ze bà-i-nò gii o gbâ 'do Tòrówà jáá ya gí Sàmòsirási. Ze gii njè nó 'do Sàmòsirási ta 'bí yé ya gí Nípólisi. ¹² Ze gii ya 'do bà-i-nò gí Filípi, tí gbolò gbata, delè tí kpólò-kpolo gbata gbí to Mèsidóniyà, náa à kú zogo a ngáangbá gba mi ndâ Rómánò. Ze mâ gii bàkà làmbu sili mí Filípi gî, ¹³ ze gii co 'do gbí ndugù gbata ta 'bí ri bà wotí gbí tàkii mi ndâ Jùdéyà gbaànjé ya gí yí ngo, tacó ze hò ni gî, máa, njìndò bà dù a bàndò bà kili ndâ Jùdéyà tacó bà 'deke tí ndú ji Mbíri. Ze bà-i-nò gii ki tí ze to, bindi ze gii nibà có mi Mbíri ji ndâ 'bí ni mbe kili mí kà. ¹⁴ 'Bí ni gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ ni tí nò, ta rè wó a Lídiyà, mbe gí 'do gbí gbata Tiyátirà, tí ni mbe kú co tí kpokèji mi Mbíri, ta nèté mi wó a bà mà bí-bi i bà moo bongo, mâ gii 'di ndâ có tí nò náa ze 'dè ji ndú nò, Mbíri gii je njembí bà ùnje gítí ndâ có tí nò náa Páwòlò 'dè nò ji yí. ¹⁵ À mâ gii caka tí ndú ta ndâ 'duu 'bá mi wó 'dáá gî gî, yí gii nanaka mítí ze, máa, ze ya gí bà dù a i 'bá mi yí, lê náa ze hò ni ta yúco gî, máa, yí tee njembí yí 'dáá mítí Mbíri gî nò.

Bà zèè ndâ Páwòlò ta Silivánò mí gbí zàà

¹⁶ Ta 'bí o gbaànjé si ze kú ya gí bàndò bà 'deke tí ji Mbíri, ze gii 'de 'bí 'vinî, tí i-gbí-keci mi ndâ 'bí 'duu, ta bààci gbí muu wó. Ndâ mbe tí 'vinî tí nò 'de i gbí bààci tí nò gbí muu wó nò ngé ndii gî. ¹⁷ 'Vinî tí nò mâ gii hò ze, yí gii 'bità bà ru ndi ze ta ndâ Páwòlò ta bà 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Njìno a ndâ bòò mi Mbíri tí nó mbe kú dù ngéé gbíri nó ká nò. Ndú gi tacó bà tubà kpokèji bà 'vala yo ji yo.»

¹⁸ Síí gbí ri bà tò ña kú tí nò mi 'vinî tí nò tàkò ze gii dù lá. Yí mâ gii bàkà kpòò, ta 'bí ri gbaànjé yí mâ gii gí gí tàkò ze ta ña i mi wó nò, njembí Páwòlò gii volo gítí wó gî. Páwòlò gii 'visi tí wó gí ndii, yí gii 'dè có ji bààci tí nò á gbí muu 'vinî tí nò nò, máa, «Ye kú 'dè có ji wò ta rè mi Jézù tí Bindi-Mbíri, máa, wò co 'do gbí muu 'v-inî tí nò gî.» Káa, à káa pòó bà 'dè có tí nò mi Páwòlò, bààci tí nò gii co 'do gbí muu 'vinî tí nò gî.

¹⁹ Ndâ mbe tí 'vinî tí nò mâ gii hò ni éno máa, Páwòlò volo gbí bà 'de i mi ndâ yí 'do gbí wó gí, ndú gii zèè ndâ Páwòlò ta Silivánò, bindi ndú gii kaa ndú ta bà gbùrùngà ndú kú ya tí gí gbí ngbàngà á bàndò 'véle.

²⁰ Ndú mâ gii yee ta ndú kà gî, ndú gii kpì ngbàngà tí ndú ji ndâ gba éno máa, «Ndâ 'dakò tí nó kuu nó a ndâ Jùdéyà, káa ndú kú bàkà 'viya mí gbí gbata mi ndoo.

²¹ Ndú kú bàkà 'bí ña i mi ndú náa à me yúco tacó tí

ndâ bòò Rómà 'ví ùnje gítí nò lá. Bà ru ndi ña kpokèji tí nò mi ndú nò delè me dú tacó tí ndoo tí ndâ bòò Rómà lá.»

²² Có tí nò náa ndâ 'dakò tí nò 'dè nò gii volo njembí ndâ 'duu tí nò mbe tí mèè mí gbí ngbàngà ta o tí nò nò gítí ndâ Páwòlò ta Silivánò gî. Ndâ gba bà-i-nò gii yaka gbí ndâ bongo 'do tí ndâ Páwòlò ta Silivánò ta kpo tàkòcò gî. Bindi ndú gii waa có mítí ndú, máa, à gbí ndú. ²³ À mâ gii gbí ndâ Páwòlò ta Silivánò go có mi ndâ gba nò tè gî, à gii kaa ndú nè mí gbí zàà. Bindi ndâ gba gii 'dè có ji mbe ù njekèji zàà máa, yí kpolo tí ndú tí kpoò. ²⁴ Mbe ù njekèji zàà bà-i-nò gii kaa ndú ya tí ngéé gí tà'i njìno ngé kùro kà nò. Yí mâ gii ère kò ndú gî, yí gii nè njekèji gí tàkò ndú rítí gî.

Serè bà njaanga ndâ Páwòlò ta Silivánò 'do gbí zàà

²⁵ O mâ gii gbooko gî, ndâ Páwòlò ta Silivánò gii dù kú 'deke tí ndú, ta bà cu cè kú be ta rè Mbíri, káa ndâ 'bí ka ndú náa ndú ta ndú gbí zàà nó gii dù ngbi-ngbii kú 'di ndâ i tí nò náa ndú kú me nò. ²⁶ Ndú gii gu káa ndii ta bà tanga tí mi to. Ndú mâ gii zeke'o, ndú gii hò ndâ njekèji zàà 'dáá gî njaanga tí nga-ngàà gî. Ndâ gínjiri tí nó náa à ère ta ndâ kò ndâ 'duu gbí zàà nó gii kařaka gbí tí kpátá-kpàtà, kpátá-kpàtà, 'do tí kò ndú gî. ²⁷ 'Duu tí nó mbe kú ù njekèji zàà nó mâ gii gundii 'do tí ri, yí mâ gii hò ndâ njekèji zàà 'dáá nga-ngàà, nga-ngàà, yí gii ja sizo mi wó 'do gbí foko, tacó wàa, yí 'ví zi ta tí yí gî, tacó yí kořo có éno máa, ndâ 'duu gbí zàà fa-ka 'dáá mítí yí gî. ²⁸ Káa Páwòlò mâ gii hò yí tí, yí gii tò kú ji yí ta kòcò wó ngéé gí yaà máa, «Zi tí lo lá! Ze 'dáá ta kábà muu ze kuu nò.»

²⁹ 'Dakò tí nò mâ gii 'di có tí nò náa Páwòlò 'dè ji yí nò, yí gii 'dè có máa, à òlò ngba wu. À mâ gii òlò ngba wu ji yí gî, yí gii co ta ngèlè ta gúku, kpùrù-kpùrù, ya gí bà 'va tí wó kùro ndâ Páwòlò ta Silivánò. ³⁰ Yí gii kaa ndú 'do gbí zàà gí sè. Bindi yí gii 'vee ndú máa, «Ye 'ví bàkà a ña yè, tacó wàa ye 'ví 'vala tí, ndâ kpo 'duu?»

³¹ Káa ndú gii 'visi có ji yí éno máa, «Ùnje gítí có mi Mbe tí ndoo tí Jézù, wàa wò bà 'vala gî. Ndâ 'duu bá mi lo 'dáá gî delè bà 'vala gî.» ³² Ndâ Páwòlò ta Silivánò bà-i-nò gii 'bità bà ma có gítí Mbe tí ndoo ji ndâ 'dakò tí nò, ta ndâ 'vii mi wó, gii je ndâ 'duu 'bá mi wó 'dáá gî. ³³ 'Dakò tí nò bà-i-nò gii kaa ndâ Páwòlò ta Silivánò ká ta kpo-gb'io tí nò, yí gii caka ro ndâ kà bà gbí ndú ta ndi tí kúti ndú nó gî.

Ndâ Páwòlò ta Silivánò delè ngé gii caka tí ndâ 'dakò tí nò ta ndâ 'vii mi wó 'dáá gî. ³⁴ 'Dakò tí nò gii kaa ndú ya tí gí 'bá mi wó, yí gii je i-zò-zò ji ndú. Líkí'o gii bàkà ndú ta ndâ 'duu 'bá mi wó 'dáá gî, tacó ndú 'visi muu ndú 'do tí ndâ tende kpokèji gítí kpokèji mi Mbíri gî.

³⁵ Yé mâ gii too gî, ndâ kpo-kpò 'duu mbe kú waa có gbí ngbàngà gii tuu ndâ 'bí kùro ndâ àsikèri mbe kú kpolo tí ndâ 'duu gbí zàà ya tí ji 'duu tí nó gbí nèté ta o tí nó nò, máa, «Njaanga ndâ 'dakò tí nó gî.»

³⁶ 'Dakò tí nò mbe kú kpolo tí ndâ 'duu gbí zàà ta o tí nò nò gii ya gí mi Páwòlò, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Ndâ kpo-kpò 'duu mbe kú waa có gbí ngbàngà tuu tú

gi tí éno máa, ye njaanga yo gí. Á má éno, yo co gí sè, wàa yo 'ví ya níki maa.»

³⁷ Káa Páwòlò gii 'visi có ji 'dakò tí nò máa, «Ndâ gba máa yè? Ndú 'vee me gbí nje ze lá, káa ndú gii gbì ze tí ndâ 'viì-Rómà mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí, bindi ndú gii kaa ze mí gbí zàà, káa, ndú kpónó gii 'dè có éno máa, ndâ yì kù njaanga ze gbí dùde? 'Bí có go éno wálá! Si káa 'dóó ndú ká 'ví gí ta kò ndú, wàa ndú 'ví kaa ze gí sè.»

³⁸ Ndâ kùro ndâ àsikèrì tí nò mâ gii je ndi kòcò Páwòlò nò ya tí ji ndâ mbe waa có gbí ngbàngà, bà 'di có éno máa, ndâ Páwòlò ta Silivánò a ndâ 'viì-Rómà nò gii te a gúku mítí ndú. ³⁹ Ndú bà-i-nò gii ya gí mí ndâ Páwòlò ta Silivánò gbí zàà kà, bindi ndú gii yì ndú ta bà 'deke tí ndú ji ndú, máa, ndú co gí sè 'do gbí zàà, wàa ndú 'ví njè nò 'do gbí gbata Filípì gí.

⁴⁰ Ndâ Páwòlò ta Silivánò gii co 'do gbí zàà ya gí 'bá mí Lídiyà. Ndú mâ gii njò ndâ mbe ùnje gítí có mí Jézù kà, ndú mâ gii 'dè ndâ có njìno mbe kù je wotí ji ndâ 'duù nò ji ndú gí, ndú gii njè nò 'do gbí gbata Filípì gí.

Ndâ Páwòlò ta Silivánò 'de kpo-se-muu gbí gbata Tèsalónikà

17 Ndâ Páwòlò ta Silivánò gii 'bì nò 'do Filípì co gbí gbata Àfipólisi, ndú gii co gbí gbata Àpòlóniyà kù ya gí gbí gbata Tèsalónikà, tí 'bí gbata ta bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì kuu gbí. ² Ndú mâ gii yee gbí gbata Tèsalónikà gí, Páwòlò gii ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì, á go ña i mí wó náa yì kù bàkà ta o 'dáá gí nò. 'Do bindi njìno, yí gii dù kù ya gí mí ndú á bàndò bà kili ndú tacó bà ùlù Mbírì ta ñi bà wotí gbí tàkì mí ndú 'dáá gí ta síí gbí wálá 'vìlì ta'ò, kù 'viiki gbí ndâ có gbí wáràgà mí Mbírì ta ndú, ³ kù tù ta bà ji ndú 'do gbí wáràgà mí Mbírì éno máa, bà cì Bìndi-Mbírì, ta bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó a cèe ndâ kpóló-kpòlo có. ⁴ Ndâ 'bí Jùdèyà, ta ndâ 'bí Ìgírìgì njìno ta gúku Mbírì kuu tí ndú nò, gii je ndâ 'bí kpo-kpò nì njìno náa ndâ có mí Páwòlò nò ya gí gbí muu ndú gí nò, gii tè gí tàkò có mí ndâ Páwòlò ta Silivánò.

⁵ Káa ndâ 'bí Jùdèyà njìno mbe biya bà 'di ndâ có mí Páwòlò gí nò gii toko wotí ta ndâ vò 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà mà 'vèlè gbí gbata, bindi ndú gii bàkà ndâ có mí Páwòlò nò tí tende có mbe pèe njembí ndâ 'duù gítí ndâ Páwòlò ta Silivánò. Ndâ 'duù bà-i-nò gii 'bità bà bàkà wo 'do gbí gbata kù ya tí gítí bàndò bà dù ndâ Páwòlò ta Silivánò á 'bá mí 'bí 'dakò ta ñè wó a Jàsónì, tacó bà kaa ndú ya tí gí gbí ngbàngà. ⁶ Ndú mâ gii yee kà, ndú gii 'de 'bá káa ndâ Jàsónì ta ndâ 'bí ka wó mbe ùnje gítí có mí Bìndi-Mbírì, bindi ndú gii woo ndú, ta bà gbùrùngà ndú, kù ya tí gí gbí ngbàngà gbí gbata, ta bà gbì 'bè muu ndú éno máa, «Ndâ 'dakò tí nò mbe kù jèlè to ta bà volo 'bá mí ndâ 'duù nò gí gí to nò gí! Ndú kpónó kuu 'bá mí Jàsónì. ⁷ Có mí ngáangbá gba tí nò Rómà nò kpónó gbí tù ndú ká go cèe mòngò gbí tù bô. 'Bí ña ngú có mí ndú kpónó éno máa, 'bí ngú ngáangbá gba mí ndâ yì ta ñè wó a Jézù kuu tí.»

⁸ Có tí nò náa ndâ Jùdèyà 'dè nò gii volo njembí ndâ 'duù gbí gbata, ta njembí ndâ gba gí. ⁹ Tacó éno, ndâ

gba gii 'dè có ji ndâ Jàsónì ta ndâ ka wó náa a zèe ndú ta ndú nò, máa, ndú see tí ndú mí kùro ndâ yì, máa, vò i bà bàkà tí wálá, má kòzò gí, wàa ndâ yì 'ví gii si ndú 'ví ya gí 'bá mí ndú.

Ndâ Páwòlò ta Silivánò 'de ngú kpo-se-muu gbí gbata Bèrèyà

¹⁰ Ndâ mbe ùnje gítí có mí Jézù gbí gbata Tèsalónikà gii tuu ndâ Páwòlò ta Silivánò ta 'dè'o, si o kù me yùkù-yùkù ta gbèe ñi bà gbùrùngà ndú mí ndâ 'duù nò, ya tí gí gbí gbata Bèrèyà. Ndú mâ gii yee kà, ndú gii ndii ká ngé ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì. ¹¹ Muu ndâ Jùdèyà gbí gbata Bèrèyà níki co tí muu ndâ nambe ndú njìno á gbí gbata Tèsalónikà nò gí, tacó éno, ndú gii ùnje gítí có mí Bìndi-Mbírì ká gálà. Ndú gii dù ta ñi 'dáá gí kù 'viiki gbí có gbí wáràgà mí Mbírì, tacó bà njò máa, yúco a yè wè. ¹² Ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ Jùdèyà, ta ndâ Ìgírìgì, gii je ndâ 'bí kpo-kpò nì, gii ùnje gítí có mí Jézù gí.

¹³ Ndâ Jùdèyà gbí gbata Tèsalónikà mâ gii 'di có éno máa, Páwòlò kù ma có mí Mbírì ji ndâ 'duù gbí gbata Bèrèyà, ndú gii kaa ta 'viya ya gí kà, tacó bà njònjò muu ndâ 'duù, wàa ndú 'ví tanga i. ¹⁴ Ndâ mbe ùnje gítí có mí Jézù gbí gbata Bèrèyà mâ gii 'di gbí tìrì 'viya mí ndú nò gí, ndú gii tuu Páwòlò ya tí gí yì ngo, si káa ndâ Silivánò ta Tìmàtèyò mí ndii. ¹⁵ Ndâ mbe ko Páwòlò nò gii ya ta yí ngé yee gbí gbata Àtínà. Ta o tí nò náa ndú kù gii dele ndi ndú gí gbí gbata Bèrèyà nò, Páwòlò gii ci ndú ji ndâ Silivánò ta Tìmàtèyò, máa, ndú ngo've tí ndú ya gí tàkò yì.

Páwòlò gbí gbata Àtínà

¹⁶ Gbí ndâ o tí nò náa Páwòlò kù ù ta ndi ndâ Silivánò ta Tìmàtèyò mí gbí gbata Àtínà nò, njembí wó ta o 'dáá gí kù pèe ká pèe ta zu bà njò ña bà te duù mí ndâ 'duù ká mítí ndâ 'bí ña sú bààcì mí ndú ta gbí ndú wálá.

¹⁷ Tacó éno, yí gii dù kù 'viiki gbí có mí Mbírì ta ñi 'dáá gí ta ndâ Jùdèyà, gii je ndâ Ìgírìgì njìno mbe kù cì gúku tí Mbírì nò á tí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì. Yí káká'i gii pà me gbí òkò tí ndâ 'duù wàa ndâ yì 'ví 'viiki gbí có mí Mbírì ta yí a tí bàndò bà mà 'vèlè mí ndâ 'duù á gbí gbata lá, síí gbí ñi bà ya yí gí bàndò bà mà 'vèlè gítí ña nètè tí nò delè gii dù lá. ¹⁸ Káa ndâ 'bí ña 'duù njìno gbí òkò tí ndú ta ña bà kojo có mí ndú máa, «Ndòngbú 'válá ká muu to tí nò» nò, gii je ndâ mbe kù kojo có máa, «I káa ndi 'bí Mbírì» nò, gii 'deeke kponje ta ndâ Páwòlò. Bìndi ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii 'bità bà 'vee ndâ 'bí ka ndú máa, «Pèrègùù tí nò kpónó njò i tí nò náa yí kù 'dè có á gítí nò ni gí?» Káa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii 'dè có njìndi ndú éno máa, «Yí go 'duù njìno mbe kù ma có mí ndâ 'bí ña tende bààcì nò.» Ndú 'dè ña có tí nò tacó Páwòlò ta o tí nò kù ma có a i gítí Jézù, ta có gítí bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú.

¹⁹ Ndâ 'duù tí nò gii bala Páwòlò á bindi bà tò kponje mí ndú nò ya tí gí kùro ndâ kpo 'duù mí ndú mbe kù kili mí pí gú Àrèyòpágùsù. Ndú mâ gii ye ta ndú pí gú

kà gî, ndâ kpo 'duu mi ndú gii 'vee gbí nje Páwòlò máa, «Wò bà ni bà 'dè gbí ngú ña bà ñibà i tí nó náa wò kùtáá kù 'dè có á gítí nó á ji ze gí? 20 Ndâ 'bí có mi lo gbí tù ze á go ndâ có mi mbe 'dó-'do, káa go bà 'di gbí ndú á kuu tí ze.» 21 I mbe me líkí tí ndâ 'duu tí nó náa à duu bú ndú mí Àtínà nó, ta ndâ tende 'duu mbe kaa ta 'bá ya gí kà nó, a bà 'viiki gbí ngú có, gii je bà 'di ngú có.

22 Tacó éno, Páwòlò gii a gí yaà, bindi yí gii 'dè có ji ndâ 'duu tí nó mbe kili mí pí gú Àrèyòpágùsù nó, máa, «Yo ndâ 'duu Àtínà! Ye ñò ta ro ye gî, máa, go bà bàkà i-mbíri tí yo ngé ndii gî. 23 Ye 'dè có tí nó tacó gbí ndâ o tí nó náa ye kù jèlè ta to kù ñò ndâ bàndò bà bàkà i-mbíri mí yo nó, ye gii ñò 'bí bàndò bà ci i náa à cu i mítí éno máa, «Ñinó ji mbíri-tí-nó-náa-à-ñò-yí-ni-lá» nò. À ñiki ma. À má ta bà 'dè có ta yúco, mbíri tí nó náa yo kù bàkà i ji yí káa yo ñò yí ni lá nó, a Mbíri tí nó náa ye kù ma có tí wó nó. 24 Mbíri tí nó tí mbe suu to tí nó, ta ndâ i gbí 'dáá gí nó, a Mbe tí tàrì. Yí me mbe 'vala ta 'bá ñinó náa a 'duu ká gèè ta 'bì wó nó lá. 25 'Bí i delè mbe gboo 'do mi wó wàa à tí a 'duu ká 'ví gii bàkà ji yí nó wálá. Tacó a yí ká kù je 'válá, ta wò, ta ndâ i 'dáá gí ji ndâ 'duu 'dáá gí. 26 Yí suu ndâ 'duu 'dáá gí á 'do tí gbèe 'dakò, máa, ndú 'ví 'vala cee muu to tí nó 'dáá gí. À káa 'dóó yí ká 'deke sili bà 'vala ndú, yí gii ka tí ta bàndò bà bí 'bá mi ndú á ji ndú. 27 Yí bàkà éno tacó wàa ndâ ña ndâ 'duu 'dáá gí 'ví pa ta bà tí yí tí Mbíri, ndâ-'bí-lá, ndú má gbala to gbí sù ro kpòò, ndú 'ví gbi mû-kóró mí ndú mítí yí tí Mbíri. Ta ndâ ña ñinó 'dáá gí, Mbíri kù dù me me 'dú 'do tí 'bí 'duu gbaànjé gbí òkò tí ndoo lá.

28 «À éno, á go có tí nó náa ndâ 'bí ká mbe cu wáràgà mí yo cu éno máa,

«Ndoò 'dáá gí kù 'vala ta rè mí wó,
ndoò kù tanga tí ndoo ta rè mí wó;
ndoò kù dù ta rè mí wó,» nò.

Go có tí nó náa ndâ 'bí ká mbe cu wáràgà mí yo cu sàà gí, máa,

«Ndoò 'dáá gí a ndâ 'vii mí wó,» nò.

29 À má éno, ndoo 'ví kojo có éno máa, Mbíri me i ñinó náa a 'duu ká cee 'do tí dâ'bi, má wálá, 'do tí fádà, nó lá; yí delè me go duu náa a 'duu ká kuṛu ta 'bì wó nó lá, náa ndoo lê a ndâ 'vii mí Mbíri nó.

30 «Ta o tí nó táánò náa muu tí ndâ 'duu wálá nó, Mbíri táánò si ña i tí nó á tí có lá. Káa yí kpónó kù 'dè có ji ndâ 'duu gbaànjé-gbaànjé ta ndi tí ndâ bàndò 'dáá gí, máa, ndú 'visi muu ndú 'do tí ndâ vò kpokèji, 31 tacó yí nì o bà waa có ta yúco mítí ndâ 'duu muu to tí nó 'dáá gí gí. Yí je 'Duu tí nó á kèji gí bà dù tí mbe waa có nó gí. Mbíri túbà tí 'Dakò tí nó náa yí je yí tí mbe gí gí bà waa có nó ta bà 'vala yí 'do gbí muu'dú wó mí kojo ndâ 'duu 'dáá gí.»

32 Páwòlò má gii nì rè bà 'vala ndi ku 'do gbí muu'dú wó, ndâ 'duu tí nó gii ba ta 'di gí. Káa ndâ 'bí gii 'dè có ji yí máa, «Go bà 'di ndi có tí nó náa wò 'dè ta rè bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú nó kuu tí ze káká'i.»

33 'Do bà-i-nò, Páwòlò gii ñè nó 'do tí ndú gí. 34 Káa ndâ 'bí 'duu 'do gbí òkò tí ndú mbe nanaka mítí Páwòlò gii gí tí ndâ mbe ùnje gítí có mi Jézù gí. À 'do gbí òkò tí ndâ 'duu tí nó mbe nanaka mítí Páwòlò nó a 'bí 'dakò ta rè wó a Diyónízíyò, tí gbolò 'duu gbí ng-bàngà pí gú Àrèyòpágùsù, gii je 'bí ni ta rè wó a Dàmàrisi.

Bà 'bità bà kili ndâ 'duu ta rè mí Jézù gbí gbata Kòrindì

18 Páwòlò gii ñè nó bindi bà 'dè có mi wó á ji ndâ 'duu pí gú Àrèyòpágùsù á gbí gbata Àtínà ya gí gbí gbata Kòrindì. 2 Yí mâ gii yee kà, yí gii 'de 'bí 'dakò tí Jùdèyà náa à jò yí mí gbí to Pòndùsù ta rè wó a Àkùyílà. Ndú gi ta ni mi wó Pìrisílà 'do Ítáliyà, tacó Kiláwúdiyò tí ngáángbá gba mí ndâ 'duu Ítáliyà mòkò ndâ Jùdèyà 'dáá gí 'do Rómà gí. Páwòlò bà-i-nò gii co wiri ya gí mí ndú. 3 Yí mâ gii 'de ndú tí ndâ mbe cu kémà delè á go yí, yí gii dù á mí ndú ta ndú kù bàkà nètè toko gbaànjé. 4 Yí gii dù kù ya gí bà 'vii kí gbí có mí Mbíri ta ndâ 'duu kù jè ta bà 'visi muu ndâ Jùdèyà ta ndâ Ìgírìgì 'do tí ndâ vò kpokèji mí ndú gítí kpokèji mí Bìndi-Mbíri ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ 'duu tacó bà ùlù Mbíri ta ndâ ri bà wotí gbí tàkìl mí ndâ Jùdèyà 'dáá gí.

5 Ndâ Silivánò ta Tìmatéyò mâ gii yee 'do Mèsidóniyà gí, o mí Páwòlò gii dù kpòlo ma ká gítí bà ma có mí Mbíri, kù 'dè có ji ndâ Jùdèyà ngbàrángà'i éno máa, Jézù a Bìndi-Mbíri. 6 Ndâ Jùdèyà mâ gii 'bità bà jòò gbí có ta yí, ta bà go yí, yí gii gù gbí bongo tí wó mí kùro ndú, ta bà 'dè có ji ndú máa, «Có ku yo 'ví dù ká tí miri yo. Ye 'do tí kpónò bà ya 'do mí yo gí mí ndâ 'duu ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó ta ngbàrángà njembí ye.»

7 Páwòlò gii ñè nó 'do bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíri á bindi bà jòò gbí có mí ndú ta ndâ Jùdèyà nó ya gí 'bá mí 'bí 'dakò ta ña wó me Jùdèyà lá, ta rè wó a Títò Júsitò, tí mbe ùnje gítí có mí Jézù, ta 'bá mí wó ká dè ta bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíri.

8 Kírísipù tí kùro ndâ 'duu á bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíri, gii je ndâ 'vii mí wó, gii je ndâ 'duu me mbè gbí gbata Kòrindì mbe 'di có mí Páwòlò, gii ùnje gítí có mí Mbe tí ndoo gí. Bìndi à gii caka tí ndú gí.

9 Ta 'bí bèbìlì gbaànjé, Mbíri gii 'dè có ji Páwòlò gbí ri, máa, «Páwòlò, cì gúku bà 'dè có lá. Dù ngbii lá.

10 Tacó ye kuu tàkò lo. À má éno, 'bí 'duu gbí gbata tí nó gbaànjé mbe tee 'bì wó mítí lo bà dù wálá. Tacó ndâ 'duu mí ye gbí gbata tí nó me mbè.» 11 Páwòlò gii dù kù ma có mí Mbíri á ji ndâ 'duu gbí gbata Kòrindì á bindi có tí nó náa Mbíri 'dè ji yí gbí ri nó ta ndoo gbaànjé ta pí vò-nje gbaànjé pí .

Ndâ Jùdèyà ya ta Páwòlò gí gbí ngbàngà

12 Ta 'bí o gbaànjé, ndâ Jùdèyà gii toko có mí ndú gbaànjé gí. Bìndi ndú gii ya ta Páwòlò gí gbí ngbàngà kùro Gálíyò tí gbolò 'duu náa à tuu yí 'do Rómà, mbe kù zèè to Àkáyà á 'bá mí ndâ Ìgírìgì. 13 Ndú bà-i-nò gii

kpì ngbàngà tí wó jì Gálìyò máa, «Cò mí ze ta 'dakò tí nó a ñjì: Yí kù pèè ta bà ya gí gbí muu ndâ 'duù tacó bà solo nje ndú gítí bà bàkà i-Mbířì gbí 'bí ña kpokèjì náa à me yí gbí tàkìlì mí ndâ Jùdèyà lá.»

¹⁴ Káa Gálìyò gii 'visì có jì ndâ Jùdèyà á kùro bà 'visì có mí Páwòlò gí tàkò có mí ndú nò, máa, «Yo 'di có tí nò, ndí yo ndâ Jùdèyà: 'Dakò tí nó kùtáá má bàkà a 'bí i mbe lè gí, yí kùtáá má bàkà a 'bí ña gbolò vò i, ye kùtáá bà me kpìlì-kpìlì gítí bà tè gí tàkò có mí yo wálá. ¹⁵ Káa, à má ká gítí có ta nje sínò, ta có gítí ndâ rẹ ndâ 'bí ña 'duù mí yo, ta có gítí 'dóó tàkìlì mí yo, yo 'dè ñjì nò gbí 'dóó ña kpokèjì mí yo. Ye biya bà dù tí gba mbe waa có gítí ña ndâ có tí nò gí.»

¹⁶ Gálìyò má gii 'dè có tí nò jì ndâ Jùdèyà gí, yí gii mòkò ndú 'do gbí ngbàngà kùro wó gí. ¹⁷ Káa ndâ mbè 'duù tí nó mbe kaa ya gí bà 'di ngbàngà tí nó nò gii zèè 'bí 'dakò ta rẹ wó a Sòsiténè, tí kùro ndâ 'duù tí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbířì. Ndú gii kili mítí 'dakò tí nó, bìnđi ndú gii gbí yí ká mí gbí ngbàngà kùro Gálìyò nò. Káa Gálìyò gii 'vee bà tí ndú ta ndâ i mí ndú náa ndú kù me nò gbañjé lá.

Páwòlò dele ndi wó gí gbí gbata Àndiyókì

¹⁸ Páwòlò gii bàkà bìnđi bà ya ta yí mí ndâ Jùdèyà gí gbí ngbàngà nò káa 'dóó o, má kózò gí, yí bà gii 'dè có jì ndâ mbe ùnje gítí có mí Jézù gbí gbata Kòrìndì, máa, ndú si yí 'ví ya gí gbí to Sírìyà. Ndú bà-i-nò gii o gbâ ta ndâ Pìrìsílà ta Àkùyílà, tí ndâ mbe ko yí. Páwòlò gii waa nje se muu wó kùro bà ñjè nó mí ndú 'do gbí gbata Kèngèréyè, tacó bà 'bità bà gee tí wó kùro bà ya yí gí bà ci i jì Mbířì á Jèrùzàlémè.

¹⁹ Ndú má gii yee gbí gbata Éfàsù, yí gii jee ndâ Pìrìsílà ta Àkùyílà á mí bàndò, bìnđi yí gii ya ta kpéétí wó gí bà 'viiki gbí có mí Mbířì ta ndâ Jùdèyà á tí bàndò bà kili ndú tacó bà ùlù Mbířì. ²⁰ Káa si yí kù gii ñjè nó, ndâ Jùdèyà gii tii yí, máa, yí dù gàa gí. Káa yí gii ya gí gbí có mí ndú nò lá. ²¹ Ta kùro bà o gbâ mí wó 'do gbí gbata Éfàsù, yí gii ci ndâ 'duù kà, máa, «Ye bà dele ndi ye gí gí mí yo gí, náa Mbířì má ùnje gí nò.»

²² Páwòlò gii o gí to á 'do gbí gbâ á bìnđi bà ñjè nó mí wó 'do gbí gbata Éfàsù á ká ngéé gbí gbata Cèzàrìyà. Yí má gii ya gí bà 'vee ndâ mbe kù kili ta rẹ mí Jézù á bà-i-nò gí, yí gii ndii ya gí gbí gbata Àndiyókì. ²³ Yí gii bàkà mí Àndiyókì káa làmbu sili, bìnđi yí gii 'bì ndi nó mí wó co gbí ndâ to Gálátì, ta ndâ to Fìrìjìyà, kù je wotí jì ndâ mbe ùnje gítí có mí Jézù gbí ndâ to tí nò.

Bà 'de tí ndâ Àpólò ta ndâ Pìrìsílà ta Àkùyílà

²⁴ Ta o tí nò si ndâ Pìrìsílà ta Àkùyílà kuu gbí gbata Éfàsù nò, 'bí Jùdèyà ta rẹ wó a Àpólò, náa a jò yí mí gbí gbata Àlèsàndèrìyà, tí 'dakò mbe 'dè có, mbe 'di gbí ndâ có gbí wáràgà mí Mbířì ngbárángà'i gí, gii ya gí Éfàsù. ²⁵ Àpólò ya gí Éfàsù tí 'dakò náa à yù yí ngbóó gbí kpokèjì mí Mbířì gí, ta cèrèrè bà ñbà có mí Mbířì jì ndâ 'duù ká tí wó, tí mbe kù ma có ta bà ñbà i gítí Jézù ta 'bí gbèè ñjì có mbe lè 'do gbí òkò tí ndâ có tí nò wálá, jì ndâ 'duù. Káa à caka tí wó ká ta ña bà caka tí

ndâ 'duù mí Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù. ²⁶ Ndâ Pìrìsílà ta Àkùyílà má gii 'di kòcò Àpólò kù 'dè có jì ndâ 'duù ta gúku tí wó wálá á bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbířì, ndú gii 'daka yí ya tí gí 'bá mí ndú, bìnđi ndú gii toro sè búlù 'do tí nètè mí wó jì yí ta bà ñbà sè ndâ 'bí i ñjì nò náa à kuu tí gítí «Kpokèjì mí Bìnđi-Mbířì» nó jì yí.

²⁷ Ta o tí nó náa Àpólò kù gii bàkà có bà di ngo ya gí gbí to Àkáyà nó, ndâ mbe ùnje gítí có mí Jézù gbí gbata Éfàsù gii je wotí jì yí. Ndú gii cu wáràgà jì ndâ mbe tala có mí Jézù á Àkáyà, máa, ndú 'ví te wířì mítí wó. Yí má gii ye Àkáyà, Mbířì gii bàkà nambeè jì yí, ta bà je wotí bà koni ndâ mbe kù kili ta rẹ mí Jézù á kà jì yí túkà'i. ²⁸ Yí gii kpò nje ndâ Jùdèyà ta wotí ká tí, ta bà túbà jì ndú 'do gbí wáràgà mí Mbířì mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí, máa, Jézù a Bìnđi-Mbířì.

Ndâ mbe tala có mí Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù gbí gbata Éfàsù

19 Páwòlò gii waa to co gú si Àpólò kuu gbí gbata Kòrìndì ya gí Éfàsù. Yí má gii yee kà, yí gii 'de ndâ 'bí mbe tala có mí Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù. ² Yí bà-i-nò gii 'vee ndú máa, «Bèri-mi-Mbířì táánò gí gí muu yo ta o bà ùnje mí yo gítí bà càkà tí yo nó gí?»

Káa ndâ 'duù tí nó gii 'visì có jì Páwòlò máa, «Jé lá. À jé táánò ngbá 'dè có jì ze éno máa, 'bí i ta rẹ wó a Bèri-mi-Mbířì kuu tí nò lá.»

³ Páwòlò gii 'vee ndú káká'i máa, «Káa, áá táánò caka tí yo ée?»

Káa ndú gii 'visì có jì Páwòlò máa, «Áá táánò caka tí ze ká gbí ña kpokèjì bà caka tí ndâ 'duù mí Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù.»

⁴ Káa Páwòlò gii 'visì có jì ndú máa, «Ña bà caka tí ndâ 'duù mí Jòvànì táánò a i tacó tí ndâ 'duù ñjì nò mbe 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mí ndú gí nò. Káa Jòvànì táánò ta o 'dáá gí kù 'dè có jì ndâ 'duù ta wotí tí ngé ma éno máa, ndú ùnje gítí có mí 'Duù tí nó á kèjì gí tàkò yì nò, 'Duù tí nó tí Jézù nò.»

⁵ Ndâ 'duù tí nó má gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè jì ndú nò gí, áá gii caka tí ndú ta rẹ mí Mbe tí ndoo gí.

⁶ Páwòlò má gii tee 'bì wó mítí ndú, Bèri-mi-Mbířì gii gí gí muu ndú. Ndú bà-i-nò gii 'bità bà 'dè có gbí ndâ 'bí tende ña nje có, ta bà 'dè-kòcò ta wotí mí Bèri-mi-Mbířì. ⁷ Muu ndâ 'duù tí nó ta o tí nó 'dáá gí go ndâ 'dakò muu 'bì-nje só.

Bà 'bità bà kili ndâ 'duù ta rẹ mí Jézù gbí gbata Éfàsù

⁸ Bìnđi Páwòlò gii ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbířì. Yí gii cì pì ta'ò mí kà kù 'viiki gbí ndâ có, ta bà yì ndâ 'duù, tacó wàa ndú 'ví ñò ta Mbířì ní tí gba, ta bà 'dè có ta gúku tí wó wálá. ⁹ Káa, ndâ 'bí mbe ngbútù mbe biya bà 'di có mí Páwòlò gí má gii 'bità bà 'dè vò có gítí «Kpokèjì tí nò» mí kùro ndâ 'duù tí nó mbe kili mí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbířì nó, Páwòlò gii kaa ndâ 'duù ñjì nò ta go bà 'di có mí wó tí ndú nó, bìnđi ndú gii dù kù ya ta ndú gí bà 'viiki gbí

ndâ có ta ɾi 'dáá gí mí tà'i bà nìbà i mì 'bí 'dakò ta ɾè wó a Tìrànúsù.

¹⁰ Ndâ Páwòlò ta ndâ mbe tala có mì wó bàkà a ndoo sósò'ò mí gbí nètè bà 'viiki gbí có gítí «Kpokèjì tí nò» ta ndâ 'duù, bindi ndâ 'duù Ásiyà 'dáá gí, ndâ Jùdèyà ta ndâ Ìgìrìgì, gii 'di có mì Mbe tí ndoo gí.

Ndâ 'bí Jùdèyà tí ndâ mbe kù ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù

¹¹ Mbíɾì gii je wotí jì Páwòlò me gbolò tacó bà bàkà ndâ kpo-kpò seɾè ¹² tí ɱa ɱinó náa, à kpétí gbí ndâ o tí nò má je káa vòò zì bòngò nètè mì wó ya tí jì mbe nò'o, nò'o tí nò ngé kù cee 'do tí wó gí. À delè má je ya tí jì 'duù ɱinó ta i ká gbí muu wó nó, i tí nò ngé kù nje nó 'do gbí muu 'duù tí nò gí.

¹³ Ndâ 'bí Jùdèyà ta nètè mì ndú a bà nò jèlè to kù ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù bà-i-nò gii tala bà ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta ɾè mì Mbe tí ndoo Jézù. Ndú kù bàkà ènò ta bà 'dè có jì ndâ i-gbì-muu ndâ 'duù máa, «Ye kù 'dè có jì yo ta ɾè mì Jézù tí nó náa Páwòlò kù ma có mì wó nó éno máa, yo co 'do gbí muu 'duù tí nò gí.»

¹⁴ Ndâ 'bí 'duù vò-nje só 'do gbí òkò tí ndâ mbe kù me ɱa i tí nò ta o tí nò a ndâ 'vii mì 'bí Kùɾo ndâ bu-Mbíɾì mì ndâ Jùdèyà, ta ɾè wó á Sévà. ¹⁵ Ta 'bí o gbaàn-jé, ndú mâ gii 'dè ɱa có tí nò á jì i-gbì-muu 'bí 'dakò, i tí nò gii 'vee ndú máa, «Ye ɱò Jézù ni 'do sàà gí. Ye delè gii ɱò Páwòlò ni gí. Káa yo, yo a ndâ 'di?» ¹⁶ Ndú mâ gii zeke'o, ndú gii ɱò 'dakò tí nò ta i-gbì-muu wó nó langa ya gítí ndú ta 'bí ɱa wotí náa ndú jé ɱò sàà kùro lá. Yí gii ɱè gbí ndú 'do 'bá ta só, ta gbí-gbì kà mítí ndú.

¹⁷ Ndâ Jùdèyà ta ndâ Ìgìrìgì gbí gbata Éfàsù 'dáá gí gii 'di tàwo ɱa i tí nò mbe bàkà tí nò gí. Tàwo ɱa i tí nò gii te mítí ndú a gúku tí ɱa ɱinó náa ndú 'dáá gí gii 'bità bà te duù mítí Mbe tí ndoo Jézù. ¹⁸ Ndâ 'bí 'duù ɱinó gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, ta ká nètè mì ndú a bà volo bà i ta yeè nó gii yù gbí ndâ i-yeè tí nó náa ndú sàà kù bàkà nó 'dáá gí sè gí. ¹⁹ Ndâ 'bí ɱa 'duù ɱinó mbe kù zò i sàà 'do a i gbí bà bàkà ndâ i-kó'dú nó gii kaa ndâ wáràgà-kó'dú mì ndú náa ndú sè 'dáá gí ta ɱì fádà àlìfì zì'duù-sò-nje muu'bi (50,000), ndú gii doo ta wu mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí. ²⁰ Có mì Mbe tí ndoo gii dù kù 'vèè gbí ɱa kpokèjì tí nò ta wotí ká tí.

Ndâ kóró-koɾo có mì Páwòlò

²¹ Bà ndâ có mì ndâ mbe ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù nò mâ gii da gí, Páwòlò gii koɾo có bà dele ndi wó gí Jèrùzàlémè co tí kpokèjì tí nó mbe co Mèsidóniyà, bindi gii co Àkáyà, nò. À gbí muu wó ta o tí nò a có éno máa, yí má ya gí Jèrùzàlémè gí, yí 'ví gii ya gí Rómà delè. ²² Tacó ènò, yí gii tuu ndâ 'bí mbe koni yí sósò'ò, ndâ Tìmatéyò ta Érásitù, ya tí gí kùro Mèsidóniyà si yí mí Ásiyà.

Ndâ mbe cee fádà pìi wo gbí gbata Éfàsù

²³ Ta o tí nò si Páwòlò kù bàkà có gítí nó nò, wo gii tanga tí gítí «Kpokèjì mì Bindi-Mbíɾì» gbí gbata Éfàsù.

²⁴ 'Bí 'dakò tí mbe du fádà ta ɾè wó a Dìmítìrì, mbe kù 'de i me gbolò 'do gbí nètè bà gbì ndâ 'bá 'do tí fádà jì bààcì mì ndú ta ɾè wó gbí có Làtíni a Dìyànà, káa á gbí nje có mì ndâ 'duù Éfàsù a Àrítémìsì, ²⁵ gii kili ndâ mbe nètè mì wó, ta ndâ 'bí ka wó mbe kù 'de i 'do gbí nètè bà du fádà 'dáá gí. Bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Ndâ 'dakò! Yo ɱò ni gí máa, ndoo kù 'de i a i 'do gbí nètè tí nó mì ndoo nò. ²⁶ Ye koɾo có máa, yo kpónó ɱò ta ɾo yo gí, yo delè 'di ta tù yo gí, máa, 'dakò tí nó ta ɾè wó a Páwòlò nó kuu kpéké've tàkò bà 'visi muu ndâ 'duù me mbè, ta bà 'dè có jì ndú máa, ndâ i ɱinó náa ndâ 'duù bàkà ta 'bì ndú bindi ndú gii 'dè có máa ndâ i tí nò a Mbíɾì nó, me Mbíɾì ngé gí lá. Yí kù 'dè ɱa có mì wó nó me ká gbí gbata Éfàsù cuki lá. Sè to jì yí tí gbí to Ásiyà 'dáá gí kpónó káa sè. ²⁷ Káa có tí nò bà volo me káa ɾè nètè tí nó mì ndoo nó cuki lá. Ndâ 'duù bà si 'bá mì Àrítémìsì, tí nìi tí nó tí bààcì mì ndoo nó, tí có wálá, 'do ká kuu gbí có tí nó náa yo kù 'di tíɾi-tíɾi nó. À delè wúnò káa gbèe có tí nó ká bà zì nje bà wu ɾè nìi tí nó tí bààcì mì ndoo, náa ndâ 'duù gbí to Ásiyà 'dáá gí, ta ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, kù tègàrà ɾè wó nò.»

²⁸ Có tí nò náa Dìmítìrì 'dè nò gii volo njembí ndâ 'duù gítí Páwòlò gí. Ndú 'dáá gí gii ɾe-ɾe kù dòmùù, máa, «Àrítémìsì mì ndâ 'duù Éfàsù a gbolò bààcì!» ²⁹ Ndâ 'duù gbí gbata 'dáá gí gii 'bità bà pìi wo, bindi ndâ mbè ndâ 'duù tí nò gii kaa ta ngèlè ɾùkù-ɾùkù, ta bà gbàmà ndâ 'bí 'dakò tí ndâ ka nó mì Páwòlò sósò'ò, ndâ Gáyù ta Àrìsitàrikù, tí ndâ 'duù Mèsidóniyà, ya tí gí gbí ngbàngà.

³⁰ À gii dù gbí muu Páwòlò ta o tí nò a có bà ya gí mì ndâ 'duù tí nò mbe kaa ya gí gbí ngbàngà nò, káa ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gii biya jì yí gí. ³¹ Ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ 'duù Ásiyà gbí gbata gii tuu tú jì yí máa, yí yuu miɾi wó mí gbí wú ta bà ya gí gbí ngbàngà lá.

³² Ndâ 'duù gii dù kù pìi káa kù maa ènò gí kà. Ndú gii ɱò 'dóó i tí nó mbe kù bàkà tí nó lá. Ndâ 'duù me mbè gbí òkò tí ndú delè gii ɱò i tí nó mbe kili ndú nó ni lá. ³³ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii kaa nderè bà kili ndú nó a i mítí 'bí 'dakò ta ɾè wó a Àlèsándòrò, tacó ndâ Jùdèyà ta o tí nò te yí tí kùro wo tí nó. Àlèsándòrò bà-i-nò gii mìa 'bì wó jì ndâ 'duù, máa ndú dù ngbii, tacó wàa, yí 'ví 'dè có jì ndú, káa, à gii kpò tí gí, ³⁴ tacó ndâ 'duù mâ gii ɱò Àlèsándòrò ni tí Jùdèyà gí, ndú gii 'bità ndi bà tò kù ta kòcò ndú toko gbaàn-jé ta kòndi, máa, «Àrítémìsì mì ndâ 'duù Éfàsù a gbolò bààcì! Àrítémìsì mì ndâ 'duù Éfàsù a gbolò bààcì!»

³⁵ 'Bí gbolò 'duù mì ndâ 'duù gbí gbata gii jè kpòò, yí mâ gii ɾò ndâ 'duù 'do tí kù gí, yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo ndâ 'vii Éfàsù! 'Dóó ɾè 'duù tí nó mbe ɱò ni éno máa, gbata tí nó tí Éfàsù nó me bàndò bà kpolo tí 'bá mì bààcì tí nó tí Àrítémìsì nó lá nò a 'di? A 'di ká 'dè có jì yo éno máa, Éfàsù me bàndò bà kpolo tí bààcì tí nó mbe 'va tí to á 'do gbíɾì nó lá? ³⁶ ɱinó a ndâ i ɱinó náa 'bí 'duù gbaàn-jé bà 'boo ndú wálá nó ká nò. À má ènò, nderè bà volo njembí yo kpónó wálá, nderè bà gu tí yo gítí bà bàkà 'bí ɱa i nò delè wálá. ³⁷ Káa ndâ 'dakò tí nó náa yo kaa ndú á gí tí gí nó nó gàà 'bí i 'do tí nìi tí nó tí

bààci mì yo nò ta vò 'bì gbaànjé lá. Ndú delè 'dè zu có á gítí wó gbaànjé lá.

³⁸ «Káa à má mì ndâ Dìmítìrì ta ndâ ka wó muu-tàwu a có ta 'bí 'duù, o bà kili ndâ gba kuu tí . Ndâ kpo-kpò 'duù delè kuu tí . Si ndú 'ví ya ta có mì ndú nò gí gbí ngbàngà. ³⁹ Káa à má mì yo a 'bí có, yo 'ví ya ta có mì yo nò á gí kùro ndâ kpo 'duù tí nó mbe kù kili có-cóo nò. ⁴⁰ Bà go ndoo máa, ndoo a ndâ mbe wo gítí ndâ i tí nó mbe bàkà tí kpónó nó bà dù me kpo có lá. Tacó nderè bà bàkà ndú mì ndoo 'dáá gí wálá. Á delè mì ndoo me yúcó tacó bà kili ndoo kpónó nó lá.» ⁴¹ Gbolò 'duù tí nó mà gii cee ta có mì wó gí, yí gii njè ndâ 'duù tí nó mbe kili mí gbí ngbàngà nò gí.

Bà njè nó mì Páwòlò á 'do gbí gbata Éfàsù

20 Bà wo tí nó mà gii da 'do muu ndâ 'duù gbí gbata Éfàsù gí, Páwòlò gii tuu tú gí tàkò ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù. Yí mà gii kpo-gbì-tà-tù ndú cee gí, yí gii nì, «Yo 'ví dù á ndi,» á jì ndú, bindi yí gii zèè kpokèjì Mèsidóniyà. ² Yí gii nò ta bà kpo-gbì-tà-tù ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gítí ndâ i me mbè ta ndi tí ndâ to tí nó náa yí kù co ta tí ndú nó, ³ yee ká ngé 'bá Ìgìrìgì. Yí gii bàkà mí 'bá Ìgìrìgì a pì ta'ò. Ta o tí nó náa yí kù gii bàkà có bà o gbâ, wàa yì 'ví ya gí gbí to Síriyà nó, yí gii 'di có éno máa, ndâ Jùdèyà gò mbu mítí kpokèjì jì yì gí. Tacó éno, yí gii 'visì muu wó gí, máa, yì bà dele ndi yì co tí kpokèjì Mèsidóniyà.

⁴ Ndâ mbe ko yí gbí nó tí nó ta o tí nó a ndâ Sùpàtèrè tí 'viì mì Pírù ta 'bá mì ndú gbí gbata Bèréyà, gii je ndâ Àrisítàrikù ta Sèkúndù ta 'bá mì ndú Tèsalónikà, gii je Gáyù tí mbe gí 'do Dérèbì, gii je Tìmàtéyò, gii je ndâ Tìkíkùsù ta Tòròfìmù ta 'bá mì ndú gbí to Ásiyà. ⁵ Ndâ 'duù tí nó náa à 'deke ndú ta bà muu ndú nò gii ya gí bà ùndi ze á kùro mí gbí gbata Tòrówà. ⁶ Ze njìndi ze gii 'bì nó tacó bà ya gí tàkò ndú 'do Filípì a i bindi o bà ci 'Dè-kò gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà. Ze gii 'de tí ze ta ndú gbí gbata Tòrówà ta sili vò á bindi bà njè nó mì ze. Bìndi ze gii bàkà sili vò ta nje sósò'ò ta ndú mí kà.

Páwòlò 'vala 'bí 'viì-'dakò gbí gbata Tòrówà

⁷ Ze gii kili tacó bà zò i-cí-ci ta 'dè'o bindi ɾi bà wotí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà. Páwòlò ta o tí nó 'viindi tí wó gítí bà njè nó 'do gbí gbata Tòrówà ta yé bindi o tí nó gí. Tacó éno, yí gii 'dè có jì ndâ 'duù ngé yee tí kpo-gbì'o. ⁸ À òlò jì ze ta o tí nó a ndâ njewu á mí gbí soɾo. ⁹ Káa si Páwòlò kù 'dè có jì ndâ 'duù nó, 'bí 'viì-'dakò ta rè wó a Èwùtíkù mbe kì tí wó to á tí sùbákì gii dù kù tú ɾi. Yí mà gii yeeke ta ɾi ngé volo gí, yí gii ndo 'do yaà kà gbàràsà to. Ndâ 'duù gii njè 'do yaà gí to. Ndú mà gii 'banga 'viì-'dakò tí nó gí yaà, ndú gii 'de yí cì gí. ¹⁰ Páwòlò bà-i-nò gii mò tí wó gí to muu ku 'viì tí nó, yí gii kunduu yí mí njembí wó, bindi yí gii 'dè có jì ndâ 'duù máa, «Gbí nderè bà cì gúku mì yo wálá. Yí a wu wó.»

¹¹ Páwòlò gii dele ndi wó ya gí gbí soɾo yaà. Yí mà gii zò i-cí-ci gí, ndú gii 'dè yé ngé too wàyí ta ndâ 'duù gí, bindi yí bà gii njè nó.

¹² Ndâ 'duù gii 'daka 'viì-'dakò tí nó náa Páwòlò 'vala yí nò ya tí gí 'bá tí wu wó ta pètékè tàkòcò ndú.

Bà ya ze 'do Tòrówà gí Milétù

¹³ Ze gii o gbâ 'do Tòrówà kù ya gí bà ùndi Páwòlò mí Àsòsì kùro, wàa ze 'ví te yí a i 'do kà, á go có tí nó náa yí 'dè jì ze nò, tacó à gbí muu wó ta o tí nó a có bà ya gí Àsòsì ta kò wó. ¹⁴ Ze mà gii 'de tí ze ta ndú Àsòsì go có mì wó nò gí, ze gii o gbâ ta ndú 'do kà ya tí gí Mìtìlèni. ¹⁵ Ze gii tèrì ɾo ngo á bindi bà njè nó mì ze 'do Mìtìlèni gbaànjé, bindi ze gii dù gbí gbâ á tito ngo kè'bì kù zeke Kiyòsì, tí 'bí to mbe le mí gbí u ngo. Ze káká'i gii tèrì á bindi bà nò Kiyòsì mì ze nò gbaànjé, bindi ze gii yee Sàmòsì, tí 'bí to káká'i mbe le mí gbí u ngo. Ze gii ɾò tìyò bindi bà ndii Sàmòsì a i Tàròjìllyùmù. Ze gii bàkà káká'i káa sili gbaànjé 'do Tàròjìllyùmù kù ya gí Milétù. ¹⁶ Páwòlò ta o tí nó ère muu wó gí, maa, ze 'ví ndii có Éfàsù ká ta nó, tacó go bà volo gbí o nó á mí gbí to Ásiyà tí wó wálá. Tacó à gbí muu wó ta o tí nó kpòlo ma a có bà yee Jèrùzàlémè ta sili zì 'duù-sò-nje muu'bì bindi bà ci ngú cù gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà, náa 'bí i má 'de yì kpokèjì lá nò.

Páwòlò nì «Dùú ndi» jì ndâ kpo-'duù-'bá Éfàsù

¹⁷ Páwòlò gii tuu 'duù jì ndâ kpo-'duù-'bá njìno mbe kù kili ta rè mì Jézù gbí gbata Éfàsù nó éno máa, ndú gí gí bà 'de yí gbí gbata Milétù. ¹⁸ Ndú mà gii gí gí tá é mì wó gí, yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo nò ɾa cè bà 'vala ndò mì ye ni 'do tí kpédélé ɾi tí nó táánò náa ye 'dò ta kò ye mí gbí òkò tí yo gbí to Ásiyà nó yee gbí ɾi tí nó wúnó nó gí. ¹⁹ Ye bàkà nètè mì Mbe tí ndoo ta bà si tí ye tí i lá, ta ndâ sé'i gbí njembí ye, ta ndâ i mbe kù njònkò muu ye 'do tí gbí ndâ o tí nó náa ndâ Jùdèyà táánò kù ère ta gba có mì ndú tà bèngìlì gítí bà toɾo nje ye ta to nò. ²⁰ Ye jé ta gbèe ɾi me kpìkì-kpìkì gítí bà 'dè có jì yo gítí 'bí ɾa i njìno náa yo bà 'de gbí a i nó lá. Ye ta o 'dáá gí kù nìbà i jì yo mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí. Ye delè kù nò ta bà nìbà i jì yo 'do tí 'bá, ya gítí 'bá. ²¹ Ye kù 'dè có jì ndâ Jùdèyà, ta ndâ Ìgìrìgì, ta sè ndâ 'bí 'duù njìno náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó éno máa, ndú 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò kpokèjì mì ndú á gítí kpokèjì mì Mbìrì, wàa ndú delè 'ví tee njembí ndú mítí Mbe tí ndoo tí Jézù.

²² «Yo kpónó kù nò nó a tàmuu ye kù ya gí Jèrùzàlémè nò. Ye 'di a có mì Bèrì-mì-Mbìrì náa ye kù ya tí nò. Ye nò ni lá, máa a ɾa yè ká bà 'de ye kà wè, ²³ káa có ká njìno máa, ye má yee gbí gbata njìno, Bèrì-mì-Mbìrì kù ci ye ngbàrángà'i éno máa, ndâ 'duù Jèrùzàlémè kù ùndi ye tacó bà te ye mí gbí zàà, wàa ndâ yì 'ví mèèkè'i tí ye. ²⁴ Káa 'bí ɾè i náa ye bà dù kù ta ɾi mítí me bà tì muu có gítí bà 'vala ye muu to tí nó nò lá. Kpóló-kpòlo có mì ye kpónó a có gítí bà cee ta nètè tí nó, tí nètè bà ma Banga-Ngú-Có gítí nambeè mì Mbìrì náa Mbe tí ndoo tí Jézù táánò je jì ye, máa, ye bàkà nò.

²⁵ «Ye nò ni gí máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo tí ndâ 'duù tí nó náa ye táánò kù nò ta bà ma có gítí

ngú ña kpokèjì bà bàkà nambeè mi Mbíri ta ndâ 'duù ji yo nó bà ñò gbí ɾo ye káká'i wálá. ²⁶ Káa, à káa Mbíri ká bà ñò ña bà ngbaɾanga njembí ye á gítí yo. ²⁷ Tacó ye je ta 'bí gbèe ɾi ngùù 'bí có ñinó náa a tí mi Mbíri nó 'do tí yo lá.

²⁸ «Yo kpolo tí 'dóó miɾi yo, wàa yo delè 'ví kpolo tí ndâ 'duù tí nó náa Bèri-mi-Mbíri kaa yo tí ndâ mbe kpolo tí ndú nò. Yo kpolo tí ndâ 'duù mi Mbíri, tí ndâ mbe kú kili ta ɾè mi Jézù, náa yí tí Jézù sì tàkò ndú ta 'dóó mbelè wó nò. ²⁹ Ye ñò ni gí máa, ye má ya gí, ndâ gbù kàzà tí ndâ gbôwó kèjì gítí yo ta vò i. Ndú kèjì gí bà 'bu ña yo ta ndâ 'duù tí nó náa yo kú kpolo tí ndú nó kpú gí. ³⁰ 'Bí o wúnò ká kèjì náa ndâ 'bí 'duù á 'do gbí òkò tí yo bà oloko kú 'dè 'véɾè, tacó wàa ndâ 'duù 'ví kaa 'do tí kpokèjì mi yúco ya a i gí tàkò ndâ có 'véɾè mí ndâ yì. ³¹ Á má éno, yo kpolo tí yo. Yo te kácaá mí gbí muu yo éno máa, ye táánò jé ki nje mbíri ye gítí yo lá. Ye bàkà nètè gítí yo ta ngo-ɾo tà ɾo ye too yé, ta ɾi, ta ndoo ta'ò tacó wàa, yo 'ví dù tí tí ndâ 'duù jáá. ³² Ye kpónó kú kaa yo mí 'bí Mbíri. Ye kú kaa yo ji yí gí tàkò có nambeè mi wó, tí mbe bàkà yo tí ndâ 'vii-'bá ta ndâ 'duù tí nó náa yí kaa ndú mò gí mi wó gí nò.

³³ «Ye jé ta gbèe ɾi yù gùrúsù á 'do tí 'duù lá. Ye delè jé yù zì bongo 'do tí 'duù lá. ³⁴ Yo ñò ni gí máa, ze ta ndâ ka ye mbe kú dù toko ta ye kú 'de ndâ i ñinó ta go ndú tí ze nó 'dáá gí ká 'do gbí ndâ 'bí ye tí nó náa ye kú tù ji yo nò. ³⁵ Ye bàkà ña i 'dáá gí tacó bà tùbà ji yo éno máa, 'duù 'ví ka a wu'o, tacó bà koni ta ndâ 'duù ñinó ta wotí tí ndú wálá nò. Ye kú bàkà ndâ i tí nò ta có tí nó náa Mbe tí ndoo ká 'dè ta 'dóó nje wó éno máa, «Tàkòcò 'duù peteke ta bà je i ji ndâ 'bí ka wó ndii bà li 'bí wó gí tà i 'do 'bí ka wó gí,» nó kácaá kuu gbí njembí ye.»

³⁶ Páwòlò mà gii ye nje có mi wó gí, ndú gii kucuku muungbó ndú ta ndâ 'duù tí nó 'dáá gí mí to. Bindi ndú gii 'deke tí ndú ji Mbíri. ³⁷ Bindi ndâ 'duù tí nó gbaànjé-gbaànjé gii 'bità bà kunduu Páwòlò kú òlò gbí tù wó, ta bà 'dù ngo-ro ndú míti wó, kú nì ta «Wò 'ví ya ndi» ji yí. ³⁸ Có mbe kaa ɾé ndú jàngá gí ta o tí nó a có tí nó náa Páwòlò 'dè ji ndú éno máa, ndú káká'i bà ñò ndi gbí ɾo yì wálá nò. Ndú mà gii 'vee Páwòlò cee gí, ndú gii ko yí ya tí gí gbí gbâ.

Bà ya Páwòlò gí Jèrùzàlémè

21 Ze mà gii nì, «Yo 'ví dù á ndi,» ji ndâ kpo 'duù tí nó náa Páwòlò tè'é tí ndú 'do Éfàsù nó gí, ze gii di ngo 'do Milétù ndíri ya gí Kòsi. Ze gii yee Ródè ta 'bí yé, bindi ze gii ndii ya gí Pátàrà. ² Ze yee Pátàrà si 'bí gbâ kú bàkà có bà ya gí Fónésiyà. Ze bà-i-nò gii ñjè nó tí. ³ Ze mà gii ya kpòò, ze gii dù gbí gbâ kú ñò muu Kípùrù. Káa ze gii si Kípùrù mò gí gbí gài mi ze bindi ze gii zèè kpokèjì jáá ya gí Síriyà. Ze gii ɾò tíyò tacó bà tuɾu ndâ i 'do gbí gbâ gí to gbí to Síriyà a i gbí gbata Tírò.

⁴ Ze bà-i-nò gii pà bà tí ndâ mbe tala có mi Jézù gbí gbata Tírò, ze mà gii 'de ndú gí, ze gii bàkà sili vò-nje só mí mi ze ta ndú. Bèri-mi-Mbíri gii a tàmuu ndú gbí òkò ndâ sili tí nó náa ze tí kuu mi ze ta ndú nò,

máa, ndú 'dè có ji Páwòlò éno máa, yí ya gí Jèrùzàlémè lá. ⁵ Káa, bà ndâ sili mi ze mà gii cee gí, ze gii 'di me có tí nó náa ndú 'dè ji Páwòlò nó lá. Ta o tí nó náa ze kú gii ñjè ta nó nó, ndú gii kaa cotí ndâ ni ta ndâ 'vii gí bà ko ze yee ngé nje ngo á tí bàndò bà o gbâ. Ze gii kucuku muungbó ze mí to ta ndú, bindi ze gii 'deke tí ze ji Mbíri. Ze mà gii 'vee tí ze ta ndú gí, ⁶ ze gii oloko gí gbí gbâ, bindi ndú gii dele ndi ndú kú ya gí 'bá mi ndú.

⁷ Ze gii ɾò tíyò bindi bà ñjè nó mi ze 'do Tírò a i ngéé Pitòlémédà. Ze gii tèri bà-i-nò ká gbaànjé kú 'vee ndâ ná'vindi ze. ⁸ Bindi ze gii 'do bà-i-nò ya gí Cèzàriyà. Ze dù á Cèzàriyà a i 'bá mi Filípò tí nó tí mbe kú ma Banga-Ngú-Có, tí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó vò-nje só náa à ɾuka ndú tí ndâ mbe koni ndú tí mi Jézù ta bà ñjèè ndâ i nò, ⁹ ta ndâ nájú wò ná'ò tí ndâ mbutu 'vini mbe kú 'dè-kòcò ta wotí mi Bèri-mi-Mbíri.

¹⁰ Ta 'bí o gbaànjé si ze bàkà làmbu sili mí Cèzàriyà gí, 'bí 'dakò ta ɾè wó a Àgábù, tí mbe kú 'dè-kòcò ta wotí mi Bèri-mi-Mbíri, gii gí 'do gbí to Jùdéyà ¹¹ tacó bà ñò ze. Yí mà gii 'de ze gí, yí gii njaanga wú'dè 'do ɾè'dè Páwòlò, bindi yí gii ɾe ta ndâ kò wó ta 'bí wó tí Àgábù toko gí. Bindi yí gii 'dè có ji ze máa, à 'dè éno a Bèri-mi-Mbíri, máa, «Ndâ Jùdéyà bà ɾe mbe wú'dè tí nó Jèrùzàlémè á go éno, má kòzò gí, ndú gii kpì ngbàngà tí wó ji ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdéyà lá nò.»

¹² Ze mà gii 'di có tí nó, ze ta ndâ 'bí 'duù gii 'deke tí ze ji Páwòlò, máa, yí ya gí Jèrùzàlémè lá. ¹³ Káa Páwòlò gii 'visi có ji ze máa, «Yo kú bàkà éno a ña yè? Yo kú wa a ña yè, kú kaa ta ɾé ye éno? Ye gbí gbí njembí ye me ká cuki gítí có bà te ye mí gbí zàà lá, ye kili ká'i nó bà ya tacó bà cì ye mí Jèrùzàlémè á muu Mbe tí ndoo tí Jézù gí.»

¹⁴ Bà 'dè 'bí ña có mbe ya gí gbí muu Páwòlò tacó wàa yí 'ví ya gí Jèrùzàlémè lá mà gii kpò ze gí, ze gii nè nje ze ta bà ká káa ndò có ji yí éno máa, «À bàkà go có mi Mbíri.»

Bà yee Páwòlò gbí gbata Jèrùzàlémè

¹⁵ Ze mà gii kili ndâ ká'i tacó bà ya ze gí Jèrùzàlémè cee gí, ¹⁶ ndâ 'bí mbe tala có mi Jézù gbí gbata Cèzàriyà gii ko ze ngé yee tí bàndò bà dù ze Jèrùzàlémè, á 'bá mi 'bí 'dakò ta ɾè wó a Mánàsoni. Mánàsoni tí nó a 'duù mbe gí ta 'bá gí Jèrùzàlémè 'do Kípùrù, yí delè a 'duù 'do gbí òkò tí ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mi Jézù. ¹⁷ Ndâ ná'vindi ze gii kaa ndâ ká'i mi ze gí tà'i ta o bà yee ze Jèrùzàlémè ta pétékè tàkòcò ndú. ¹⁸ Ze tèri á Jèrùzàlémè ká gbaànjé, bindi Páwòlò gii ya ta ze gí bà ñò Jákòmò, wàa ze delè 'ví ñò ta ndâ 'bí kpo 'duù mi ze ñinó ta o tí nó kuu gbí gbata Jèrùzàlémè nò. ¹⁹ Ze mà gii 'vee ndú gí, Páwòlò gii 'vanda ndi ndâ i tí nó náa Mbíri bàkà ji ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó á 'do gbí nètè mi wó tí Páwòlò ji ndú. ²⁰ Ndâ kpo 'duù mi ze mà gii 'di ndâ có tí nó náa Páwòlò 'dè ji ndú nò, ndú gii ùlù Mbíri. Bindi ndú gii 'dè có ji yí máa, «Wò ñò ni ta kpéetí lo ngbárángà'i gí, ná'vindi ze, máa, muu ndâ Jùdéyà ñinó mbe kú zèè tàkii mi ndú ta 'bí ndú sósò'ò nó kpónó mbe ùnje gítí có mi Jézù gí me i

bà 'déké-'deke lá. ²¹ Káa ndú 'dáá gí 'di có éno máa, wò kù nìbà i ji ndâ ka ndú Jùdèyà ñinó mbe kù 'vala ta ndii á 'bá mi ndâ 'bí tende ña 'duu nó éno máa, ndú kaa tí ndú 'do gbí tàkii mì Mòze gí, wàa ndú 'ví ya ta ndâ 'vii mì ndú gí gbí gâzâ lá, ndú delè 'ví bàkà ndâ i-Jùdèyà lá.

²² «Káa, có bà gí wò kpónó á gí to nó nó bà ndii muu tù ndú wálá. Á má éno, ndoo kpónó 'ví bàkà a ña yè?

²³ Bàkà go có tí nó náa ze bà 'dè ji wò nò. Ndâ 'bí 'dakò nà'ò mbe see tí ndú ji Mbíri gí kuu bà-i-nò. ²⁴ Kaa ndú, wàa yo 'ví ya ta ndú gí bà bàkà bà có bà see tí ndú nò 'do tàkò ndú gí. Wò má bàkà go có mì ze nò gí, ndâ 'duu 'dáá gí bà si ndâ có tí nó náa ndú 'di ta ñe lo nó ká tí ndú có tí kpokèji sínò, tacó wò waa 'do tí nètè tàkii mì ndâ Jùdèyà lá.

²⁵ «Káa, à má gítí ndâ 'duu ñinó mbe ùnje gítí có mì Jézu gí kaa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, ze cu wàragà ji ndú gí. Ze 'dè có ji ndú gbí wàragà tí nó éno máa: Ndú gee tí ndú 'do tí bà zò ndâ i ñinó náa à ci ji ndâ bààci gí nò, ndú 'ví gâà mbelè lá, ndú 'ví zò ndâ i ñinó náa à tè miñi ndú té-tè nó lá, ndú delè 'ví kpolo tí ndú á 'do tí bà bàkà bangbaya.»

²⁶ Páwòlò gí kaa ndâ 'dakò tí nó ta yé bindi có tí nó ya tí gí bàndò bà 'dii muu ndú nò, yí gí 'do ta ndú kà ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri tacó bà ci o gítí bà waa mbelè mì wó muu ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, wàa à 'ví bàkà ta bà see tí ndú nò 'do tí ndú gí.

Bà zèè Páwòlò

²⁷ Ndâ 'bí Jùdèyà mbe gí 'do gbí to Ásiyà mâ gí ñò Páwòlò gbí ndùgù 'bá-Mbíri si ndâ sili tí nó vò-nje só tí ndâ sili bà bàkà bà see tí ndâ 'dakò tí nó nà'ò náa à kaa ndú ji Páwòlò nó dooko bà cee gí, ndú gí volo njembí ndâ 'duu gítí wó ²⁸ ta bà go na-ngò-gó ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «Ngèlè gítí ze, ndâ Ìziriyéli! Ngèlè gítí ze! Ñinó a 'dakò tí nó náa sè tù 'duu ji yí wálá, 'bí to delè náa yí di tí lá nó á muu to tí nó wálá, mbe kù nò ta bà ma ñe ndoo ji ndâ 'duu cee to 'dáá gí nó ká nò. A yí nó kuu nó ká kù volo ñe tàkii mì ndoo. Á delè káa gbèè 'dakò tí nó náa yo kù ñò yí nó ká kù 'dè vò có gítí bàndò tí nó. Káa yí kpónó gbí ñinó gbètèkè a bàndò tí nó náa à kaa ji Mbíri gí nó ta bà kaa ndâ Ìgírìgí gí tí gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri.» ²⁹ Ndú 'dè có tí nó, tacó ndú táánò ta 'bí o gbaànjé kùro o bà zèè Páwòlò mì ndú nò ñò ndú ta 'bí 'dakò ta ñe wó a Tòròfímù mbe gí 'do gbí gbata Éfàsù gí gbí gbata Jèrùzàlémè gí, káa à gí dū gbí muu ndú éno máa, Páwòlò 'daka nò a Tòròfímù tí nó ya tí gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri.

³⁰ Có tí nó náa ndâ 'dakò tí nó 'dè gítí Páwòlò nò gí volo njembí ndâ 'duu gbí gbata Jèrùzàlémè 'dáá gí. Ndú bà-i-nò gí kaa ta ngèlè ya gí bà pà bà tí wó gbí ndùgù 'bá-Mbíri. Ndú mâ gí gbo yí gí, ndú gí zèè yí, bindi ndú gí ja yí 'do gbí ndùgù gí sè, bindi à gí nè ndâ njekèji ndùgù 'bá-Mbíri gí.

³¹ Ndâ 'duu ta o tí nó bà zi Páwòlò gí, náa có má yee tí gbolò 'duu kùro ndâ àsikèri mì ndâ Rómánò gálá, máa, ndâ 'duu kù pìl wo gbí gbata Jèrùzàlémè lá nó.

³² Tacó éno, yí gí kaa ndâ 'bí àsikèri mì wó ta ndâ 'bí kùro ndâ àsikèri mì wó, bindi ndú gí ya ta ndú gí bà

'di nderè wo tí nó. Ndâ 'duu mâ gí ñò ndâ àsikèri mì ndâ Rómánò kèji, ndú gí si bà gbí Páwòlò mí to gí.

³³ Kùro ndâ àsikèri tí nó gí 'dè có ji ndâ àsikèri mì wó bà-i-nò máa, ndú zèè Páwòlò, wàa ndú 'ví epe yí ta ndâ ginjiri sósò'ò. Ndâ àsikèri mâ gí bàkà go có mì kpo 'duu mì ndú nò gí, yí gí 'vee ndâ 'duu gítí ñe ña vò i tí nó náa Páwòlò bàkà nò. ³⁴ Káa có gí jò gí tàkò 'vé mì 'dakò tí nó ká tende-tende. Ndâ 'duu delè gí dū kù pìl káa wo tí ña ñinó náa bà ñò 'dóó i tí nó náa Páwòlò bàkà nó gí kpo kùro ndâ àsikèri tí nó gí. Yí mâ gí ñò éno, yí gí 'dè có ji ndâ àsikèri mì wó máa, ndú ya ta Páwòlò gí gbí kándà mì ndâ yí. ³⁵ Ndâ àsikèri mâ gí yee ta Páwòlò tí dá'vâ á tí njekèji bà ñi gí gbí kándà gí, ndú gí te yí 'do bà-i-nò kù ya tí 'gí tà'í té-te, tacó ndâ mbè 'duu tí nó gí jì'vi kàzà gí. ³⁶ Ndâ àsikèri mâ gí ñi ta Páwòlò gí gbí kándà gí, ndâ 'duu gí dū binjìl sè kù ñe kù gí tàmuu ndú, máa, «Yo zi yí gí! Yo zi yí gí!»

³⁷ Ndâ àsikèri mâ gí ñi ta Páwòlò gí gbí kándà gí, Páwòlò gí 'vee gbolò 'duu tí nó tí kùro ndú 'dáá gí gbí có Ìgírìgí, máa, «Ye 'dè 'bí có mì ye ji wò?»

Káa 'dakò tí nó gí 'vee Páwòlò máa, «Wò kù 'dè có Ìgírìgí? ³⁸ Wò me 'dakò tí nó tí 'duu Másiri, mbe 'bí 'bí ña ngú i mì lo, náa wò gí kaa ta ndâ 'dakò álfí nà'ò ta ndâ zí'í 'bí ndú ya tí gí gbí kángáá nga ngoò kù karaka ta ñe ndâ 'duu gí nó lá?»

³⁹ Káa Páwòlò gí 'visi có ji 'dakò tí nó máa, «Ye a Jùdèyà. Ye gí me 'do gbí 'dé gbata lá. Ye gí a i 'do gbí gbata tí nó tí Tárásùsù á gbí to Silísiyà náa ndâ 'duu 'dáá ñò ni gí nò. Bàkà nambeè mì lo, wàa wò 'ví si ye 'ví 'dè có ji ndâ 'duu.»

⁴⁰ 'Dakò tí nó mâ gí ùnje ji Páwòlò máa, yí 'dè có mì wó gí, Páwòlò gí rò tíyò pí dá'vâ, bindi yí gí tee 'bí wó míti nje wó ji ndâ 'duu, máa, ndú dū ngbii. Ndâ 'duu mâ gí dū ngbii gí, Páwòlò gí 'dè có ji ndú gbí nje có mì ndâ Jùdèyà.

Páwòlò 'dè có ji ndâ Jùdèyà gbí nje có mì ndú tí ndâ Jùdèyà

22 Páwòlò gí 'dè có ji ndâ Jùdèyà tí nó mbe zèè yí nò, máa, «Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di ta bà kòcò ye a gí tàkò ndâ có tí nó 'dáá náa yo kù 'di gítí ye nò, ndâ ná'vindi ye.» ² Ndâ 'duu mâ gí 'di éno máa, Páwòlò kèji gí bà 'dè có ji ndâ yí gbí nje có mì ndâ yí tí ndâ Jùdèyà, o gí ñe déé. ³ Páwòlò bà-i-nò gí 'dè có ji ndú, máa, «Ña ye a Jùdèyà, à duu bú ye mí gbí gbata Tárásùsù á gbí to Silísiyà. Á kpolo ye ká kuu mí mì ndoo Jèrùzàlémè to nò. Ye a 'vii-nje-wu mì kpo 'duu tí nó tí Gàmalìyéli, tí gbolò mbe kpolo tí tàkii mí ndoo tí ndâ Jùdèyà nò. Có gítí Mbíri táánò kù zii wu gbí njembí ye go i gbí tàkii mì ndâ ká gù ndoo ká go ñindi yo nò. ⁴ Ye táánò a vò mbe kù mèkè'í tí ndâ 'dakò ta ndâ ñii mbe kù co tí «Kpokèji tí nó» á gí mì ku, ta bà kaa ndú gbí wú ya tí gí gbí zàà. ⁵ Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ kpo 'duu gbí ngbàngà mì ndú 'dáá gí ká bà 'dè yúco ji yo, tacó ndâ-'bí-lá, ye kpónó kù 'vanda ji yo a 'vére nò. Á ndú táánò ká cu wàragà je gbí nó mì ye nò, máa, ye ya tí ji ndâ ná'vindi ndoo gbí gbata Dámásikù, tacó wàa, ndú 'ví si ye 'ví woo ndâ

'duu tí nò 'do kà gí tí gí gbí zàà Jèrùzàlémè, wàa à 'ví yù gázà jì ndú.

⁶ «'Bí i gii bàkà ye ta ɾi gbúrú, si ye dooko ta gbata Dàmásikù gí. Ye ká ta nó, ye mà gii kì ɾo ye, ye gii ñò 'bí ña ngba'o mbe 'do gbíri ngbaranga to ɾègbà tí ye gí. ⁷ Ye mà gii zeke'o, ye gáa a i tísì. Ye gii dù tísì kà kù 'di kòcò 'duu kù 'vee ye, máa, «Sàwúlè! Sàwúlè! Wò kù mèèkè'i tí ye tacó yè?»

⁸ «Káa ye gii 'vee 'duu tí nò máa, «A wò tí 'di, Mbe tí ye?»

«Yí gii 'visì có je máa, «Ye a Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì nò. Káa wò kù mèèkè'i tí ye.» ⁹ Ndâ ka ye mbe nó ñò káa ngba'o, káa ndú 'di kòcò 'duu tí nó mbe kù 'dè có je nó lá.

¹⁰ «Ye bà-i-nò gii 'vee 'duu tí nò mbe kù 'dè có ji ye nò, máa, «Ye kpónó 'ví bàkà a ña ye, Mbe tí ye?»

«Káa Mbe tí ndoo gii 'visì có je máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví ya gí gbí gbata Dàmásikù. Áá bà túbà nètè tí nó náa à je wó mí nje nó jì wò a i kà.» ¹¹ Ndâ ka ye mbe nó bà-i-nò gii zèè ye tí 'bì ye, kù ja ye gbí sù ɾo ya tí gí gbí gbata, tacó ngba'o tí nó yoo ɾo ye gí.

¹² «Ze mà gii yee gbí gbata Dàmásikù, 'bí 'dakò ta ɾè wó a Ànàniyá tí 'dakò mbe zèè nètè gítí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdèyà ta 'bì wó sòsò'ò, náa ndâ Jùdèyà mbe kù 'vala gbí gbata Dàmásikù 'dáá gí kù te duu mítí wó ta wotí ká tí, ¹³ gii gí gí bà ñò ye. Yí mà gii 'de ye gí, yí gii ɾò tìyò á ɾègbà tí ye, bindi yí gii 'dè có ji ye, máa, «Ná'vindirí ye Sàwúlè! Zeke'o go ká bà zeke'o mì lo!» À káa pòó bà 'di có tí nó náa yí 'dè nò mì ye, ndâ ɾo ye sòsò'ò ngé gii njaanga tí gí, bindi ye gii ñò yí.

¹⁴ «Káa Ànàniyá gii 'dè có ji ye, máa, «Mbírì mì ndâ ká gù ndoo je wó máa, wò 'ví dù tí mbe 'di có tí nó gbí njembí yì nò. Wò 'ví dù tí mbe ñò 'Duu tí nó jáá nó ta ɾo lo, wàa wò delè 'ví 'di kòcò wó ta tù lo. ¹⁵ Wò kèjì gí bà dù tí mbe 'dè yúcó gítí 'Duu tí nó náa wò ñò yí ta ɾo lo nò jì ndâ 'duu. À delè káa wò ká bà dù tí mbe 'vanda ndi ndâ có tí nó náa wò 'di 'do gbí nje wó nó jì ndâ ña ndâ 'duu muu to tí nó 'dáá gí. ¹⁶ À má éno, wò kpónó kù ù kpòò a ndi yè? À kpónó a o bà caka tí lo ká nò. Ca-ka ndâ vò i mì lo gí ta ɾè wó.»

¹⁷ «'Bí i mbe gii 'de ye á bindi ñinò tí kpokèjì Dàmásikù nò a ñinò: ta 'bí o gbaànjé, si ye kù 'deke tí ye jì Mbírì gbí ndùgù 'bá-Mbírì Jèrùzàlémè, 'bí i gii dù káa bàkà ye goólá ye kù ɾi a ɾii nò. ¹⁸ Ye mà gii zeke'o, ye gii ñò Jézù. Káa yí gii 'dè có ji ye, máa, «Ngo've tí lo! Njè nó 'do Jèrùzàlémè ká kpónó nò. Tacó ndâ 'duu Jèrùzàlémè bà ùnje gítí ndâ có mì lo náa wò kù 'dè ta ɾè ye nò wálá.»

¹⁹ «Káa ye gii 'visì có ji Mbe tí ye máa, «Ndú bà ùnje wálá, tacó ndú ñò ye ni tí 'duu tí nó táánò mbe kù nò ta bà gbì ndâ mbe kù ùnje gítí lo nó ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì, delè tí mbe kù kaa ndú ya tí gí gbí zàà nó gí. ²⁰ Ta o tí nó táánò náa à kù zi tí ta Ìsitéfànò tí nó táánò tí mbe kù 'dè yúcó ta ɾè lo nó, ye ta o tí nó tè a i gí tàkò có mì ndâ mbe zi yí. Ye ta o tí nó sè kàngá mí tà mbu mì ndú tí kpòò. À delè ta o tí nó a ye ká kù kpòlo tí ndâ bongo mì ndâ mbe zi yí.»

²¹ «Káa, Mbe tí ndoo gii 'visì có je máa, «Njè nó! Ye kù tuu nó a wò ya tí me 'dú ngéé gí 'bá mì ndâ 'duu tí nó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò.»

²² Ndâ 'duu gii 'di có mì Páwòlò yee ká tí có bà tuu yí mì Jézù ya tí jì ndâ 'duu ñinò ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò, bindi ndú gii 'bità bà piì kù, máa, «Yo zi ña 'dakò tí nó 'do muu to tí nó gí! Yo si yí 'ví di ngo lá!» ²³ Ndú gii dù kù tò kù, ta bà miyà ndâ bongo ta gbí pípiri, ta bà vaka njú to gí yaà.

Páwòlò túbà tí wó tí 'viì Rómà jì kùro ndâ àsikèrì-Tùlìyànì

²⁴ 'Dakò tí nó tí kùro ndâ àsikèrì 'dáá gí nó mà gii ñò éno, yí gii 'dè có ji ndâ àsikèrì mì wó máa, ndú ja Páwòlò ya tí gí gbí kándà, wàa ndú 'ví gbì yí yee tí o tí nó náa yí 'dè nderè có bà piì wo mì ndâ 'duu ta yí nó jì ndú gí. ²⁵ Ndâ àsikèrì mà gii ɛre Páwòlò tacó bà gbì yí gí, Páwòlò gii 'vee kùro ndâ àsikèrì tí nó á gbí nètè ta o tí nó nò, máa, «Áá mì yo a yúcó tacó bà gbì 'viì-Rómà á kùro bà 'di nderè ku wó?»

²⁶ 'Dakò tí nó mà gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè nò, yí gii ya gí mì kpo 'duu mì ndú, mbe 'dè có ji ndú máa, ndú ɛre Páwòlò wàa ndú 'ví gbì yí nó, bindi yí gii 'vee yí máa, «Wò kpónó ñò ña i tí nó náa wò kù bàkà nó ni gí? 'Dakò tí nó a 'viì-Rómà.»

²⁷ Kpo 'duu tí nó tí kùro ndâ àsikèrì 'dáá gí nò mà gii 'di có tí nó, yí gii njè nó ta kò wó ya gí mì Páwòlò, bindi yí gii 'vee yí máa, «'Dè jì ye, wàa ye 'ví 'di gí! Wò a 'viì-Rómà?»

Káa Páwòlò gii 'visì có ji yí máa, «Ye a yí!»

²⁸ Káa 'dakò tí nó gii 'visì có ji Páwòlò máa, «Ye si bà dù tí 'viì-Rómà ta gbolò!»

Káa Páwòlò gii 'visì có ji yí máa, «Káa a jò ye tí 'viì-Rómà jò-jò!»

²⁹ Ndâ àsikèrì tí nó náa à kaa ndú, máa ndú mèèkè'i tí Páwòlò nó, mà gii 'di có tí nó náa yí 'dè éno máa, yì a 'viì-Rómà nó, ndú gii dù ká to nò ta'va see-see gí. Có tí nó delè gii te a gúku mítí kpo 'duu mì ndú mbe 'dè có jì ndú màa, ndú ɛre yí wàa ndú 'ví gbì yí nó.

³⁰ Yé mà gii too bindi có tí nó gí, gbolò 'duu kùro ndâ àsikèrì 'dáá gí gii tuu tú, máa, à njaanga Páwòlò 'do gbí wú gí, wàa à 'ví gí ta yí jì yì. Yí delè gii kili ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ gba gbí gbolò ngbàngà mì ndú, tacó wàa, yì 'ví 'di 'dóó nderè có tí nó mì ndâ Jùdèyà ta Páwòlò nó 'do mì ndú.

Páwòlò 'dè nderè ku wo gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà

23 Páwòlò gii zeke ndâ gba gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà ngbóó, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ ná'vindirí ye! Ye kù 'vala ta njembí ye ngbáràngà'ì kùro Mbírì ta vò có gbaànjé gbí njembí ye wálá yee tí kpónó.»

² Ànàniyá tí Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà mà gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè nò, yí gii 'dè có ji ndâ 'duu tí nó mbe kù ɾò tìyò ɾègbà tí Páwòlò gbí ngbàngà nò, máa, ndú gbì nje wó nè gí tàkò có mì wó nò.

³ Káa, Páwòlò gii 'visi có ji Ànàniyà, máa, «Mbírì wúnò bà gbì nje lo nè jí tàkò có mì lo ká go ñinó kpónó náa wò bàkà ta ye nò, ndí lo ñò-go-gba! À te wò mí pí jàlàmbà tí nò máa, wò 'ví waa có a i ta yúcó, káa, à kpónó te wò á gítí bà 'dè có ji ndâ 'duù máa, ndú gbì ye ta 'vére a yè?»

⁴ Ndâ 'duù tí nó mbe rò jara-jàràà kù 'di có gbí ngbàngà nó mà gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè ji Ànàniyà nò, ndú gii 'vee yí máa, «Wò go nò a Kùro ndâ bu-Mbírì mí ndâ Jùdéyà, tí 'duù mì Mbírì nó?»

⁵ Káa Páwòlò gii 'visi có ji ndú máa, «Ye kùtàá ñò ni éno máa, yí a Kùro ndâ bu-Mbírì mí ndâ Jùdéyà nò lá, ndâ ná'vindirí ye. Ye ñò ni gí, máa, à cu mí gbí wáràgà mí Mbírì éno máa, «Wò 'ví be gba mì yo lá.» »

⁶ Páwòlò ta o tí nó ñò ni gí máa, có mì ndâ Jùdéyà tí nó 'dáá mbe tí ngbàngà nó njèè gbí tí sósò'ò: ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdéyà, tí ndâ mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, gii je ndâ 'bí ña Jùdéyà tí ndâ mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá. Tacó éno, Páwòlò gii 'dè có ji ndâ 'duù gbí ngbàngà máa, «Ndâ ná'vindirí yé, ye a mbe kpolo tí tàkìlì mì ndoo tí ndâ Jùdéyà. Ndeṛè bà rò tíyò mì ye kùro ndâ gba wúnó nó a có bà koṛo có mì ye lì mítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú.»

⁷ Rè bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú náa Páwòlò nì mí gbí nje wò nò gii tanga a gbínje mí gbí òkò tí ndâ Jùdéyà ñinó mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú nó, ta ndâ Jùdéyà ñinó mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó. ⁸ Ndâ ñinó mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó delè ùnje éno máa, ndâ basillì ta ndâ ña ndâ lilí 'dáá gí kuu tí nó lá. Káa ndâ mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú ùnje gí màa, ndâ basillì ta ndâ ña ndâ lilí 'dáá gí kuu tí .

⁹ Ndâ 'duù gii 'bità bà tò kù ta kòcò ndú wòò gbí ngbàngà. Mà gii zeke'o, ndâ 'bí mbe nìbà i mì ndâ Jùdéyà, tí ndâ 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí 'valá bindi ku gí, gii oloko gí yaà, bindi ndú gii tí muu Páwòlò ta wotí ká tí , máa, «Ze ñò vò i mì 'dakò tí nó lá. Lilí má 'dè có ji yí, basillì delè má 'dè có ji yí, káa a yè ká tí?»

¹⁰ Kùro ndâ àsikèrì-Tùliyànì mà gii ñò éno máa, wo tí mì ndâ Jùdéyà kù gii bàkà có bà gbo nje a i ta bà zèè 'bì ndú, gúku gii zèè yí gí, máa, ndú bà yaka gbí Páwòlò. Tacó éno, yí gii tuu ndâ àsikèrì mì wó, máa, ndú ya gí bà ja Páwòlò ta wotí 'do gbí òkò tí ndú gí, wàa ndú 'ví ya ta yí gí gbí kándà.

¹¹ Mbe tí ndoo gii túbà tí wó ji Páwòlò ta bèbìlì tí nó, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Zèè njembí lo, tacó wò 'dè có tí ye á ji ndâ 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè gí. Wò delè bà ya gí bà ma có tí ye ji ndâ 'duù gbí gbata Rómà á go éno.»

Ndâ Jùdéyà toko có gítí bà bàkà vò i ta Páwòlò

¹² Yé mà gii too gí, ndâ 'bí Jùdéyà gii kili bà muu ndú gbí kóó, bindi ndú gii ẹre gba có mì ndú gbaànjé, ta bà see tí ndú éno máa, ndâ yì bà zò i wálá, ndâ yì delè

bà ñjù ngo wálá, yee tí o tí nó náa ndâ yì má zi Páwòlò gí. ¹³ Muu ndâ 'dakò mbe toko có tí nó 'dáá gí ndii zi-duù-só gí. ¹⁴ Ndú gii kaa bindi bà ẹre gba có mì ndú nó ya gí mì ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì mí ndâ Jùdéyà, ta ndâ gba gbí gbolò ngbàngà mì ndú. Bindi ndú gii 'dè có ji ndú máa, «Ze see tí ze kpolo ngé ndii gí éno máa, ze bà zò i wálá yee tí o tí nó náa ze má zi Páwòlò gí. ¹⁵ À má éno, sè có kpónó a i mì yo. Yo tuu 'duù ji kùro ndâ àsikèrì-Tùliyànì. Yo bàkà tí yo go ndâ 'duù ñinó náa à gbí njembí yo a có bà 'viiki gbí có mì wó ngbàrangà'i nò. Káa ze bà ngùù tí ze kù ù bà gí ta yí a i mí kpokèjì, wàa ze 'ví zi yí kùro bà yee ta yí kùro yo.»

¹⁶ Káa si ndâ mbe wàtà tí nó kù 'dè có mì ndú nó, nùkù Páwòlò tí 'viì mì námì wó gii 'di gí. Yí bà-i-nò gii ya gí bà 'vanda ndi ndâ có tí nó jì nùkù wó. ¹⁷ Páwòlò má gii 'di ndâ có tí nó náa nùkù wó 'vanda jì yí nó 'dáá gí, yí gii tè'é tí 'bí kùro ndâ àsikèrì gbaànjé, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «'Daka 'viì-'dakò tí nó ya tí jì kpo 'duù mì yo. Có kuu mì wó tacó bà 'dè jì yí.»

¹⁸ Kùro ndâ àsikèrì tí nó gii bala 'viì-'dakò tí nó ya tí jì kpo 'duù mì ndú, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «A Páwòlò tí nó gbí zàà nó ká tè'é tí ye, bindi yí gii 'de có ji ye éno máa, ye bala 'viì-'dakò tí nó gítí jì wò, tacó có kuu mì wó tacó bà 'dè jì wò.»

¹⁹ Kùro ndâ àsikèrì-Tùliyànì bà-i-nò gii yèè ta 'viì-'dakò tí nó 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gí ndii, bindi yí gii 'vee yí máa, «A có yè ká mì lo tacó bà 'dè jì ye?»

²⁰ Káa 'viì-'dakò tí nó gii 'visi có ji yí máa, «Ndâ Jùdéyà ẹre gba có mì ndú éno máa, ndâ yì kèjì gí bà 'deke tí ndâ yì jì wò taàbè, máa, wó 'ví si Páwòlò 'ví ya gí gbí ngbàngà mì ndâ yì, tacó wàa, ndâ yì 'ví 'viiki gbí có mì wó nìkì maa. ²¹ Káa wò 'ví ya gí gbí có tíjì mì ndú nó lá. Tacó ndâ 'duù mì ndú, go ndâ 'dakò zi'duù-só, go mbu mì ndú mí kpokèjì gí kù ù ta ndi wó. Ndâ 'dakò tí nó see tí ndú gí, máa, ndâ yì bà zò i wálá, ndâ yì delè ba ñjù ngo wálá, yee tí o bà zi Páwòlò mì ndâ yì. Ndú kpónó léngé-enge kù ù káa ndi kòcò lo.»

²² Kùro ndâ àsikèrì-Tùliyànì bà-i-nò gii 'dè có ji 'viì-'dakò tí nó tí kpoò si yí kù je nó jì yí, máa, «À kpèti káa 'di wè, wò 'ví 'dè có ji yí máa, wò 'dè có tí nó jì ye gí nó lá.»

À 'dòkò Páwòlò 'do Jèrùzàlémè ya tí gí gbí zàà Cèzàriyà

²³ Kùro ndâ àsikèrì-Tùliyànì tí nó gii tè'é tí ndâ 'bí 'duù tàkò wó sósò'ò, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo 'deke ndâ àsikèrì zi'duù-vò ta bà só (200), ta ndâ mbe o jùwádi zi'duù-ta'ò-nje muu'bi (70), ta ndâ mbe 'doò zi'duù-vò ta bà só, wàa yo 'ví 'bì nó ta ndú si o má gbooko gí kù ya gí Cèzàriyà. ²⁴ Yo 'ví kaa ndâ 'bí jùwádi tacó tí Páwòlò, wàa yo 'ví 'daka yí ya tí jì gbolò 'duù tí nó tí Fèlicè nò. 'Bí i 'ví gàà tí wó tí kpokèjì lá.» ²⁵ Yí delè gii cu wáràgà gí tàkò Páwòlò éno máa,

²⁶ «Ñinó á ye tí Kiláwúdiyò Lísìyà ká kù cu wáràgà tí nó jì wò, tí gbolò kpo 'duù mì ye tí Fèlicè. Ye 'vee wò ma.

²⁷ «Ndâ Jùdéyà táánò zèè 'dakò tí nó tí Páwòlò, náa ye kpónó kù tuu yí ya tí jì wò nò. Ndú ta o tí nó bàkà

có bà zi yí ngé gî, káa, a ye ká gii ya gítí ndú ta ndâ àsikéri mì ye, bindi ye gii 'vala yí 'do 'bì ndú gî. Ye mâ gii 'di có éno máa, Páwòlò a 'vii-Rómà, ²⁸ ye gii ya ta yí gí gbí gbolò ngbàngà mì ndú tí ndâ Jùdéyà, tacó wàa, ye 'ví 'di nderè ku wó. ²⁹ Káa, ndú gii 'deeke bà ò jì ye a tà ndâ kponje mì ndú ta ndâ Páwòlò gítí ndâ i gbí tàkii mì ndú tí ndâ Jùdéyà. Ye gii 'di 'dóó có ñinó náa ndú 'dè jì ye mbe 'vii tí có bà waa có ku mítí 'duù gbí nó lá. À delè me ndâ có náa à 'ví te tí ta 'duù mí gbí zàà nó lá. ³⁰ Ye kpónó kú tuu 'dakò tí nó tí Páwòlò nó ya tí jì wò, tacó wàa, ndâ ka wó mbe có 'ví ya gí bà ñi rè ña i tí nó náa yí bàkà nó mí kùro lo. Tacó ye 'di có máa, ndâ Jùdéyà toko có tà bèngii á gítí bà zi yí gî.»

³¹ Ndâ àsikéri gii ko Páwòlò go kòcò kpo 'duù mì ndú nó ta bèbii tí nó ngé yee tí 'bí to náa à kú ñi mítí a Àndipàtiridà. ³² Yé mâ gii too gî, ndâ àsikéri ñinó mbe kú nó ta kò ndú nó gii dele ñindi ndú 'do bà-i-nò ya gí gbí kándà mì ndú, si káa ndâ mbe jùwádì kú ndii ta yí ya tí gí Cèzàriyà. ³³ Ndâ àsikéri mâ gii yee Cèzàriyà, ndú gii ya ta Páwòlò ta wáràgà tí nó náa kpo 'duù mì ndú cu gí tàkò wó nó jì Fèlicè. ³⁴ Fèlicè mâ gii 'deke wáràgà tí nó náa à cu gí tàkò Páwòlò nó cee gî, yí gii 'vee Páwòlò gítí to tí nó náa yí gí 'do tí ñò. Yí mâ gii 'di éno máa, Páwòlò gí 'do gbí to Silísiyà, ³⁵ yí gii 'dè có jì yí máa, «Ye bà 'di kòcò lo ta o tí nó náa ndâ mbe kpì ngbàngà tí lo má gí 'do Jèrùzàlémè gî.» Bindi yí gii 'dè có máa, à ya gí bà kpolo tí wó mí 'bá mì gbolò 'duù mì ndâ Rómànò mbe kú zèè gbata Cèzàriyà.

Páwòlò gbí ngbàngà kùro Fèlicè

24 Páwòlò bàkà mí Cèzàriyà a sili vô, bindi Ànàniyà tí Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà bà gii yee ta ndâ 'bí kpo-'duù-'bá mì ndú, gii je 'bí 'dakò tí muu-có ta rè wó a Tèrètùlù. Bindi ndú gii 'vanda ndi ndâ có tí nó mì Páwòlò mbe kú mìlisé tí ndú nó jì Fèlicè.

² À mâ gii tè'è tí Páwòlò gí tí jì ndú kùro Fèlicè gî, Tèrètùlù gii 'bità bà 'dè có muu ndâ Jùdéyà éno máa, «Muu ndâ 'duù mì ze jé ba gbí o mì lo lá, 'bá mì ze delè kú ya gí kùro ta banga tí, tacó wò tí Fèlicè, tí kpo 'duù mì ze, a 'dakò mbe kú koro có me 'dú gí kùro. ³ Ndâ 'duù mì ze cee to 'dáá gî ta o 'dáá gî kú lli 'bì ndú gí tà bà ya 'bá mì ze gí kùro nó ta pétékè tàkòcò ndú. ⁴ Go bà volo gbí o mì lo ta bà 'vanda có cúu-cu-cù tí ye wálá. Káa, ye kú yù 'do mì lo a nambeè éno máa, wò 'ví sè tù lo gítí ndò có mì ze ñò.

⁵ «Ze 'de 'dakò tí nó kuu nó tí gbèè kinni mbe zii yà. Yí tanga i mí gbí òkò tí ndâ Jùdéyà cee muu to tí nó 'dáá gî. Yí delè a mbèrèmbé kùro ndâ mbe kaa tí ndú gí gbí gèrè mì 'dakò tí nó mbe gí 'do Názàrèti ñò. ⁶ Yí táánò ta 'bí o bà-i-nò gii bàkà có bà gbètèkè 'bá-Mbíri. Ze gii zèè yí, máa, ze 'ví waa có mítí wó go i gbí tàkii mì ze tí ndâ Jùdéyà. ⁷ Káa Lísiyà tí nó tí kùro ndâ àsikéri-Tùliyáni nó gii yuu tí wó gí gbí có tí nó, bindi yí gii ja yí 'do tí ze ta wotí gî. ⁸ Yí tí Lísiyà tí gii 'dè có jì ndâ 'duù tí nó mbe kpì ngbàngà tí wó jì ze nó éno máa, ndú gí ta có tí nó a i gí kùro lo. Wò delè kpónó má 'vee yí tí Páwòlò, yí ta nje wó bà 'dè jì wò gî, máa, ze kú waaka gítí me có lá.»

⁹ Tèrètùlù mâ gii 'dè có cee gî, ndâ Jùdéyà 'dáá gî gii 'bità bà tòò ta có tí nó náa yí 'dè nó jì Fèlicè, máa, «Có tí nó a yúco! Có tí nó a yúco!»

Páwòlò njaanga miři wó ta nje wó gbí ngbàngà kùro Fèlicè

¹⁰ Ndâ Jùdéyà mâ gii 'dè bà có mì ndú cee gî, Fèlicè gii bàkà 'bì wó jì Páwòlò, máa, yí 'dè có. Páwòlò bà-i-nò gii 'visi có gí tàkò có mì ndâ Jùdéyà nó jì Fèlicè éno máa, «Tàkòcò ye peteke gítí bà 'dè nderè ku ye mí kùro lo tí Fèlicè ngé ma, tacó ye ñò ni gî, máa, wò dù pí jàlambà tí nó kú waa có gbí òkò tí ndâ 'duù mì ze ta mbè ndò. ¹¹ À káa wò ká bà 'viiki gbí ñinó ta kpéeti lo, máa, ye kpónó sili ndii muu-'bì-nje só á bindi bà ya ye gí bà bàkà i-Mbíri gbí gbata Jèrùzàlémè lá. ¹² Ndâ Jùdéyà 'de ze kú tò kponje ta 'duù gbaànjé lá. Ndú 'de ye kú ñònòkò muu ndâ 'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbíri lá. Ndú delè 'de ye kú ñònòkò muu ndâ 'duù á tí bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri lá. ¹³ 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú bà ùnje gítí bà zò cù mí kùro lo kpónó máa, ndâ có tí nó náa ndâ yì 'dè nó a yúco nó delè wálá.

¹⁴ «Cò mì ndú gbaànjé náa ye bà ùnje gítí á mí kùro lo gí káa có tí nó náa ndú 'dè éno máa, ye kú bàkà i jì Mbíri mì ndâ ká gù ze ta ndâ yì á gbí 'bí ña kpokèjì náa ndú kú ñi mítí a gèrè mì 'bí 'dakò mbe gí 'do Názàrèti ñò. Káa ye delè ùnje gítí ndâ có mì Mòze, ta ndâ có gbí ndâ wáràgà mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri, núú gí. ¹⁵ Ze ta ndú 'dáá gî kú koro có gítí bà 'vala ndi ndâ tò 'duù ta ndâ vò 'duù 'do gbí muu'dú ndú lli ká mítí Mbíri. ¹⁶ Ye kú te kpo muu tacó wàa njembí ye 'ví dù ngbàrángà'i kùro Mbíri nó gbí có tí nó. À delè nó a nderè bà koro vò có mì ye gítí ndâ 'duù lá ká nó.

¹⁷ «À tí ye a mbè ndò náa ye 'dò kò ye mí Jèrùzàlémè lá. Káa ye gí ta nó tí nó ta i-'bì ye tacó bà koni ta 'bá. Ye delè gí nó a nó bà bàkà i-Mbíri. ¹⁸⁻¹⁹ Ñinó a gbí có tí nó náa ndú 'de tí ta ye gbí ndùgù 'bá-Mbíri nó ká nó. Káa, a má nje ndú a kponje, ndâ 'bí Jùdéyà kuu tí mbe gí 'do gbí to Ásiyà, náa ye koro có éno máa, wò kùtáa má 'di kòcò ndú, àà bà ñiki tí ye ma. Ndâ 'duù me mbè ta o tí nó náa ndú 'de ta ye gbí ndùgù 'bá-mbíri nó wálá, ye delè ta o tí nó bàkà wo ta 'bí 'duù gbaànjé lá. ²⁰ Káa ndâ Jùdéyà tí nó mbe gí 'do Ásiyà nó má wálá, ndâ 'duù tí nó mbe je ye gí tí gí kùro lo nó 'ví ñi rè ña vò i tí nó táánò náa à 'dè tí ye gbí ngbàngà mì ndú tí ndâ Jùdéyà nó jì wò. ²¹ Vò i tí nó náa ye bàkà ta ndâ Jùdéyà nó a có tí nó náa, ye rò tiyò gbí òkò tí ndú, bindi ye gii kò-kò jì ndú éno máa, «Yo wúnò rò ye mí gbí ngbàngà nó a i muu có bà tee njembí ye mítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú ñò.»

Páwòlò gbí zàà gbí gbata Cèzàriyà

²² Fèlicè gii 'visi có jì Páwòlò máa, «Ye bà 'viiki gbí ndâ có mì lo nó ta o bà gí Lísiyà tí gbolò 'duù kùro ndâ àsikéri-Tùliyáni gbí gbata Jèrùzàlémè 'dáá gî.» Fèlicè 'dòkò o bà 'dè ngbàngà tí nó, tacó yí 'di gbí có gítí «Kpokèjì tí nó» ngbàrángà'i gí. ²³ Yí bà-i-nò gii 'dè có jì

kùro ndâ àsikèrì tí nó mbe kù kpolo tí Páwòlò nó máa, yí zeke'o tí wó nìkì maa, wàa ndâ kómbe wó má gí ta ndâ i jì yí, yí 'ví biya bà je jì yí lá.

²⁴ Fèlìcè bàkà káa làmbu sili bindi có tí nò, bindi ndú gii 'daka tí ndú ta na 'bá mì wó Dürüsèlà, tí jú Jùdèyà, ya gí mì Páwòlò gbí zàà. Ndú mà gii yee kà, yí gii tuu 'duù gí tàkò Páwòlò, tacó wàa yí 'ví 'di có gítí bà tee njembí 'duù míti Bìndi-Mbírì tí Jézù á 'do gbí nje wó. ²⁵ À mà gii gí ta Páwòlò gí, yí gii 'bità bà 'dè có jì Fèlìcè a i gítí bà dù 'duù jáá kùro Mbírì, ta có gítí bà bàkà i me gí tàkò có mì sé njembí lá, gii je có gítí bà waa có mì Mbírì ta ndòngbú o wúnò. Fèlìcè mà gii 'di ndâ có tí nò, gúku gii zèè yí gí. Yí bà-i-nò gii 'dè có jì Páwòlò máa, «Ya kpónó gí bàndò mì lo. Ye bà tè ndi é tí lo ta 'bí o ñinó náa a tí .»

²⁶ Fèlìcè gii tuu tú gí tàkò Páwòlò 'do bindi o tí nò ká tàndi ka wó, tacó à gii dù gbí muu wó a có máa, Páwòlò 'ví je làmbu i jì yí. ²⁷ Fèlìcè too káa ndòò sósò'ò mí Cèzàriyà, bindi à gii 'dòkò yí gí. À gii gí a i ta 'bí 'dakò ta rẹ wó a Pórókìyò Fésitù gí bindi wó. Fèlìcè gii njè nó si Páwòlò ká mí gbí zàà tacó bà peteke tàkòcò ndâ Jùdèyà.

Páwòlò 'dòkò ngbàngà mì wó 'do kùro Fésitù ya tí gí kùro ngáángbá gba mì ndâ Rómánò

25 Fésitù bàkà bindi bà ki tí wó pí jàlàmbà bindi Fèlìcè káa sili ta'ò, bindi yí gii njè nó 'do Cèzàriyà ya gí Jèrùzàlémè. ² Yí mà gii yee kà, ndâ bu-Mbírì, ta ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ gba mì ndâ Jùdèyà gii 'dè ndâ có mbe nìkì lá gítí ngbàngà mì Páwòlò jì yí, ³ ta bà 'deke tí ndú jì yí see-see éno máa, yí má dele ndi wó gí Cèzàriyà, yí 'ví bàkà nambeè mì wó wàa yí 'ví tuu Páwòlò gí Jèrùzàlémè. Ndú 'vii ña có tí nò tacó wàa ndâ yí 'ví nguù tí ndâ yí mí kpokèjì tacó bà zi yí. ⁴ Káa Fésitù gii 'visi có jì ndú éno máa, «Páwòlò kuu gbí zàà gbí gbata Cèzàriyà. ⁵ À má éno, yo si ze 'ví ya ta ndâ 'bí kpo 'duù mì yo gí kà. Yí má bàkà a 'bí ña i mbe lè gí, ndâ kpo 'duù mì yo nò 'ví kpi ngbàngà tí wó mí kà.»

⁶ Fésitù bàkà mí Jèrùzàlémè káa i dè gítí sili muu'bi, bindi yí gii dele ndi wó ya gí Cèzàriyà. Fésitù yee Cèzàriyà ká go wúnó, yé mà gii too gí, yí gii tè'é tí Páwòlò gí gbí ngbàngà kùro wó. ⁷ Páwòlò mà gii gí gí, ndâ Jùdèyà tí nó mbe gí 'do Jèrùzàlémè nó gii tí 'dee yí gí, kù waaka ndâ 'bí ña có náa ndú ñò dúú rẹngbó ndú ni lá á gítí wó.

⁸ Káa Páwòlò gii 'visi có gí tàkò ndâ có mì ndâ Jùdèyà nò jì Fésitù máa, «Vò i mì ye náa ye bàkà gítí tàkii mì ndâ Jùdèyà wálá. Vò i mì ye náa ye bàkà gítí 'bá-Mbírì wálá. Vò i mì ye delè náa ye bàkà gítí ngáángbá gba mì ndâ Rómánò wálá.»

⁹ Káa Fésitù gii 'vee Páwòlò máa, «Wò ùnje gítí bà ya ta ye gí Jèrùzàlémè, wàa à 'ví 'viiki gbí ndâ có tí nò náa ndâ 'duù tí nò 'dè gítí lo kpónó mí kùro ye nó mí kà gí?» Fésitù 'vee ña 'vé tí nò tacó à tí wó a go bà peteke tàkòcò ndâ Jùdèyà.

¹⁰ Káa Páwòlò gii 'visi có jì Fésitù éno máa, «Ye kpónó kù rọ tìyò nó a i gbí ngbàngà mì ngáángbá gba mì ndâ Rómánò. Ñinó a bàndò bà 'vee gbí nje ye ká nò. Ye

bàkà vò i ta ndâ Jùdèyà lá. Wò delè ta kpéétí lo ñò ni ngbárángà'i gí. ¹¹ Ye kùtáa má bàkà 'bí ña gbolò vò i mbe 'vii tí i bà waa có ku míti ye gí, ye bà kii'ba 'do tí ku wálá. Káa 'bí có gbaànjé gbí òkò ndâ có mì ndâ 'duù tí nò náa ndú 'vanda nò mbe 'vii tí có bà zi ye má wálá, yúco mì 'bí 'duù tacó bà je ye jì ndú, wàa ndú 'ví zi ye nò wálá. À má éno, 'dòkò ngbàngà mì ye ya tí gí Rómà, gí kùro ngáángbá gba mì ndâ Rómánò.»

¹² Ndâ Fésitù ta ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà mì wó mà gii 'viiki gbí có tí nò náa Páwòlò 'dè nò gí, Fésitù gii 'visi có jì yí máa, «Wò 'dòkò ta ngbàngà mì lo gí kùro ngáángbá gba mì ndâ Rómánò gí, wò bà ya a yí gí kùro ngáángbá gba mì ndâ Rómánò.»

Fésitù 'vanda ndi ngbàngà mì Páwòlò jì Àgírípà

¹³ À bàkà bindi ngbàngà mì ndâ Páwòlò nò me gbolò o lá, bindi Àgírípà tí gbolò gba gii co wiri gí Cèzàriyà tacó bà 'vee Fésitù. Ndâ Àgírípà gí gbí nó tí nò ta 'bí gbolò ni ta rẹ wó a Bèrènikè. ¹⁴ Ndú bàkà gbí nó wiri mì ndú nò a mbe sili. Tacó éno, Fésitù gii 'vanda ndi có tí nó gbí òkò tí ndâ Páwòlò ta ndâ Jùdèyà nó jì Àgírípà, máa,

«'Bí 'dakò náa Fèlìcè ya si yí mí gbí zàà kuu kàzò. ¹⁵ Ta o tí nó náa ye táánò ya tí gí Jèrùzàlémè nó, ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ kpo 'duù mì ndú, gii 'dè ndâ có mbe nìkì lá gítí wó jì ye, ta bà 'deke tí ndú jì ye éno máa, ye waa có míti wó. ¹⁶ Káa ye gii 'visi có jì ndú máa, «Áà mì ze tí ndâ Rómánò waa có míti 'duù gbí kongbó wó lá, yee ká tí o tí nó náa ndú má 'bee muu có ta ka wó mbe có gí.» ¹⁷ Tacó éno, ye mà gii dele ndi ye 'do Jèrùzàlémè, ye gii tèrì ká gbaànjé, bindi ye gii tuu tú, máa, à gí ta 'dakò tí nò gí gbí ngbàngà kùro ye. ¹⁸ À mà gii gí ta yí gí, ndâ mbe kpi ngbàngà tí wó gii 'vanda ndâ có tí nó mbe kù milisè tí ndú nò. Káa ye 'de 'dóo ñi có gbí òkò tí ndâ có mì ndú nò mbe ya mò gí mì ndâ ña vò i tí nó náa ye kù kojo có máa, ndâ 'bì-lá wè, nó lá. ¹⁹ Káa ndú gii dù kù tò kponje ta ndú ká gítí ndâ i gbí tàkii mì ndú tí ndâ Jùdèyà, delè gítí 'bí ña 'dakò mbe cì gí, ta rẹ wó a Jézù, káa Páwòlò máa, yí kuu káa wuù. ²⁰ Bà waa có mì ndú nò gii kpò ye gí, tacó ñinó a ña ngbàngà náa ye jé bàkà sàà kùro lá.

«Tacó éno, ye gii 'vee Páwòlò máa, à má nìkì tí wó gí, wàa ye 'ví kaa ndú ya tí gí bà 'di yúco a i 'do mì ndâ kpo 'duù mì ndú tí ndâ Jùdèyà gbí ngbàngà mì ndú á Jèrùzàlémè. ²¹ Káa yí gii biya gí, máa, yí bà dù ká gbí zàà kù ù bà 'di ndòngbú có 'do mì ngáángbá gba mì ndâ Rómánò. Tacó éno, ye gii 'dè có éno máa, à kpolo tí wó mí gbí zàà yee tí o bà tuu yí ya tí jì ngáángbá gba mì ndâ Rómánò.»

²² Àgírípà bà-i-nò gii 'visi có jì Fésitù máa, «Go bà 'di kòcò 'dakò tí nò ta 'dóo tù ye kuu tí ye.»

Káa Fésitù gii 'visi có jì yí máa, «Wò bà 'di kòcò wó taàbè.»

²³ Yé mà gii too go có mì Fésitù nò gí, ndâ kpo-kpò 'duù kùro ndâ àsikèrì-Tùliyànì ta ndâ kpo-'duù-'bá gbí gbata Cèzàriyà gii ko ndâ Àgírípà ta Bèrènikè tí bà ko ndâ gba ya tí gí gbí ngbàngà. Ndú mà gii yee gbí ng-

bàngà gî, Fésitù gii tuu tú, máa, à ya gí bà gí ta Páwòlò 'do gbí zàà.

²⁴ À mà gii gí ta Páwòlò gî, Fésitù gii 'dè có ji Àgìrípà máa, «Ye kù 'dè có tí nó ji wò tí Àgìrípà tí gbolò gba. Wàa ndâ 'duù tí nó náa ndoo kpónó kuu ta ndú gbí ngbàngà nò delè 'ví dù kù 'di ta tù ndú. À kuu kùro yo nó a 'dakò tí nó náa ndâ Jùdèyà gbí ña ndú 'dáá gî, ndâ ñinó Jèrùzàlémè, ta ndâ ñinó mi ndoo Cèzàrìyà to nó nó, kaa gí gí mi ye ta bà piì kù máa, ye zi yí gí nò.

²⁵ Káa, ye ñò 'dóó vò i mi wó wàa ye 'ví zi tí ta yí nò lá. Káa ndòngbú có mi ye kpónó a i éno máa, ye bà tuu ngbàngà mi wó a i ji ngáangbá gba mi ndâ Ròmánò, á go có mi wó náa yí ká 'dè ta nje wó mí kùro ndâ 'duù 'dáá gî. ²⁶ Káa, ye ñò 'dóó có ñinó náa ye 'ví 'dè gí tàkò wó ya tí ji kpo 'duù mi ye tí ngáangbá gba mi ndâ Ròmánò nò lá.

«Tàcò éno, ye kpónó gí ta yí gí kùro ndâ 'duù tí nó gbí ngbàngà nò 'dáá gí kpolo ma a i tàcò tí lo tí Àgìrípà tí gba. Tàcò wàa, ndoo 'ví 'vee gbí nje wó, ndâ-'bî-lá, ye 'ví 'de ta có bà 'dè gí tàkò wó. ²⁷ Tàcò bà tuu 'duù mi ye 'do gbí zàà ya tí gí Rómà ta có tàkò wó wálá bà si ye go 'bí ña 'duù ñinó ta muu tí wó wálá nò.»

Páwòlò 'dè có kùro Àgìrípà

26 Fésitù mà gii 'dè có cee gî, Àgìrípà gii 'dè có ji Páwòlò máa, «Có má kuu mi lo, njaanga miri lo.»

Páwòlò bà-i-nò gii kaa 'bì wó gí yaà ta líkí'o kùro Àgìrípà, bìndi yí gii ya kpéké'vé gítí ndâ i tí nó mbe bàkà tí gbí òkò tí ndú ta ndâ Jùdèyà nó ji yí, máa, ² «Ye koṛo có máa, à tí ye a tó pá, náa ye wúnó kù 'dè tí ta kòcò ye gí tàkò ndâ có tí nó náa ndâ Jùdèyà 'dè gítí ye gbí ngbàngà nó a i mí kùro lo tí Àgìrípà, tí gbolò gba mi ze. ³ Tàcò wò 'di gbí tàkii mi ze tí ndâ Jùdèyà ngé cee gî. Wò ñò ndâ ña i ñinó náa à má gbo ndú mí gbí còngò ta ndâ Jùdèyà káa ndú bà ba gbí còngò tí nó gí nó ni gbaànjé-gbaànjé gî. À má éno, ye kù 'deke a tí ye ji wò, máa, wò zèè njembí lo, wàa wò 'ví sè ta tù lo gítí có tí nó náa ye kèji gí bà 'dè ji wò nò.

⁴ «Ña bà 'vala ye 'do gbí 'vii-'dakò, náa ye kpolo tí mí gbí òkò tí ndâ nambe ye kpòò yee tí o tí nó náa ye gii ya tí gí Jèrùzàlémè nó, a ña 'válá ñinó náa ndâ Jùdèyà 'dáá gí ñò ni gí. ⁵ Ndú ñò ye ni ta kòndi o, náa ndú kùtáá má a ndâ 'duù mbe 'dè yúco, ndú bà 'dè ta nje ndú gî, máa, ye kù ru a ndi ndâ 'duù ñinó mbe zèè có gítí tàkii mi ze tí ndâ Jùdèyà kácá-kácá nò. Ye táánò a mbe kpolo tí tàkii mi ze tí ndâ Jùdèyà.

⁶ «À kpónó kù 'vee gbí nje ye gbí ngbàngà nó a i gítí có bà koṛo có mi ye li mítí cí tí nó náa Mbíri táánò ci ta ndâ ká gù ze nò. ⁷ Cí tí nó náa ndâ 'duù gbí ndâ ña ze tí ndâ Jùdèyà muu-'bì-nje só 'dáá gí kù bàkà i-Mbíri co gbí gó ri, co gbí bèbìli, ta njembí ndú gbaànjé ta bà koṛo có li mítí nò. Ákoo, gbolò gba mi ye! Ndâ Jùdèyà kpi ngbàngà tí ye nó a i tàcò bà koṛo có mi ye li mítí cí tí nó. ⁸ Ye kù koṛo có éno máa, bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú a 'bí ña i mbe me kpòò ji Mbíri tàcò ye?

⁹ «'Dóó ye nó táánò kù koṛo có éno máa, nèté lá a bà jòò gbí có ta Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrèti nò. ¹⁰ Ye

bàkà bà 'bì ye mí Jèrùzàlémè gî. Áá táánò a ye ká kù zèè ndâ mbe kaa tí ndú ji Mbíri gî me mbè mí gbí zàà ta wotí 'do mi ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mi ndâ Jùdèyà. À má kù zi ndú, có mi ye ta o 'dáá gí ji ndâ mbe zi ndú nò éno máa, ndú zi káa 'dóó ndú gí. ¹¹ Ye gbí ndâ o tí nó ta o 'dáá gí kù jè ká ta bà pà kpokèji bà rò ndú 'do tí bà tee njembí ndú mítí Bìndi-Mbíri ta wotí bà nò ta bà yù gázà ji ndú ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tàcò bà ùlù Mbíri. Njembí ye gbí ndâ o tí nó kù doo gítí ndú tí ña ñinó náa, ye gii 'bità a bà tè 'belè ndú gí gbí ndâ tende to.

¹² «Ta 'bí o gbaànjé, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mi ndâ Jùdèyà gii je wotí ji ye, máa, ye ya gí bà tè 'belè ndâ 'duù tí nó náa Mbíri kaa ndú mò gí mi wó gí nó gbí gbata Dàmásikù. ¹³ Káa si ze muu nó ta ri gbúru éno, ye mà gii zeke'o, ákoo, gbolò gba mi ye! Ye gii ñò 'bí ña ngba'o kù gí 'do gbíri ta wotí ká tí ndii ngba ri gí, kù ngbaranga to règbà tí ze ta ndâ ka nó mi ye. ¹⁴ Ze 'dáá gí gii 'vaka tí to. Bìndi ye gii dù á to ká kù 'di kòcò 'duù kù tè'é tí ye gbí nje có mi ndâ Jùdèyà, máa, «Sàwúlè! Sàwúlè! Bìndi yí gii 'vee ye máa, «Wò kù mèkèkè'i tí ye tàcò yè? Kò lo bà milisé ta bà na mítí zí nje mù.»

¹⁵ «Ye bà-i-nò gii 'vee 'duù tí nó máa, «Wò a 'di, Bu ye?»

«Káa Mbe tí ye gii 'visi có ji ye máa, «Ye a Jézù, tí 'duù tí nó náa wò kù mèkèkè'i tí wó nò. ¹⁶ Rò tìyò! Ye bà tùbà tí ye ji wò, tàcò bà bàkà wò tí bòò mi ye. Tàcò wàa, wò 'ví dù tí mbe dità bà ñò ye mi lo gbí i tí nó wúnó mbe 'de wò go ri ri nò. Wò delè 'ví dù tí mbe 'dè có gítí ndâ 'bí i ñinó náa ye kèji gí bà tùbà ndú ji wò nó á ji ndâ 'duù. ¹⁷ Ye bà 'vala wò á 'do 'bì ndâ Jùdèyà ta ndâ 'bí tende ña 'duù tí nó náa ye kèji gí bà tuu wò ¹⁸ gí bà njaanga ro ndú, tàcò wàa, ndú 'ví 'visi tí ndú 'do gbí 'dí'di'o gí gbí ngba'o, ndú delè 'ví 'visi tí ndú 'do tí bà dù tí ndâ bòò mi Gba-wàtà gítí bà dù tí ndâ bòò mi Mbíri. Tàcò wàa, Mbíri 'ví je ta à-cee-gí ji ndú gítí ndâ vò i mi ndú, wàa ndú 'ví 'de tí ta bàndò tàcò bà dù ndú gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa Mbíri kaa ndú mò gí mí wó gí, mbe kù tee njembí ndú mítí wó, nò.»

¹⁹ «Ákoo, gbolò gba mi ye, Àgìrípà! Bà ndii muu i tí nó náa ye ñò go i gbí ri 'do gbíri nò gii kpò ye gí. ²⁰ Káa, ye gii 'bità bà ma có kpédélé'i a i ji ndâ 'duù gbí gbata Dàmásikù, má kòzò gí, ye gii gí Jèrùzàlémè. Ye si sè to gbí to Jùdèyà lá. Ye delè o ta muu ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó lá. Ye nò ta bà ma có ji ndâ 'duù 'dáá gí éno máa, ndú 'visi muu ndú 'do tí ndâ vò i mi ndú gítí tó kpokèji. Ndú 'ví tùbà tí ndú máa, ndâ yì 'visi tí ndâ yì 'do tí vò kpokèji gí ta bà bàkà tó i.

²¹ «Ndâ Jùdèyà táánò zèè ye gbí ndùgù 'bá-Mbíri, bìndi ndú gii bàkà có bà zi ye nó a i 'do gbí có tí nó. ²² Káa 'do gbí ri tí nó yee tí wúnó, Mbíri ká kuu kácáà tàkò ye. À má éno, ye kpónó rò tìyò nó kù 'dè có ji ndâ 'duù 'dáá gí, ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ táangbá 'duù, me gítí 'bí tende i lá. Ye kù 'dè có ji ndú ká gítí gbèè i tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mi Mbíri dígísèè kù 'dè có ji ndâ 'duù gítí nò. Mòze delè dígísèè kù 'dè có ji ndâ 'duù ká gítí máa, áá kèji gí bà bàkà tí, ²³ có tí nó máa, Bìndi-

Mbírì kèjì gí bà kònò sé'i. Yí delè bà dù tí kpédélé 'duù mbe 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, gí bà dù tí mbe ma có gítí ngba'o ji ndâ 'duù mì ze tí ndâ Jùdéyà, ta ndâ 'duù ñìno náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nò.»

Na i náa ndâ mbe 'di có mì Páwòlò bàkà gí tàkò có mì wó nò

²⁴ Fésitù ká gii 'visì có ji Páwòlò gí tàkò có mì wó nò ta kòcò wó ngéé gí yaà éno máa, «À tí lo a mâ, Páwòlò! Na bà 'di gbí-o tí nò mì lo náa wò 'di ngé ndii muu lo gí nò te mâ mí gbí muu lo gí.»

²⁵ Káa Páwòlò gii 'visì có ji yí máa, «Fésitù, kpo 'duù mì ye! Mâ tí ye wálá! Ye kú 'dè me có mâ lá. Ye kú 'dè a cèe yúco. ²⁶ Tacó à kpétí káa gbolò gba mì ndoo tí Àgìrípà á mbe kú ki tí wó kpónó kuu to nò, yí 'di gbí ndâ có tí nò náa ye kú 'dè nò gbaànjé-gbaànjé gí. Tacó éno, gúku bà 'dè có ji yí gítí 'bí ña i gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ i tí nò náa yí ñò ni gí nò tí ye wálá. Tacó áá táánò kú bàkà ndâ i tí nò me gbí kóó lá. ²⁷ Ye ñò ni gí máa, wò tí Àgìrípà, tí gbolò gba, ùnje gítí ndâ có mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì gí. Ye kú waaka gítí lo a có?»

²⁸ Káa Àgìrípà gii 'vee Páwòlò máa, «Wò koro có éno máa, wò bà bàkà ye tí mbe ùnje gítí có mì Bindi-Mbírì á ká gbí ndò o tí nò náa wò kpónó tí kuu tíyò nò?»

²⁹ Káa Páwòlò gii 'visì có ji Àgìrípà máa, «À kpétí ká wúnó, à kpétí ká taabé, ye kú 'deke tí ye ji Mbírì máa, yo ta ndâ 'duù tí nó 'dáá gí wúnó mbe 'di có mì ye gí nó, 'ví dù go ye, wàa à káa gínjiri tí nó tí kò ye nó ká 'ví bè tí kò yo.»

³⁰ Páwòlò mâ gii 'dè bà có mì wó cee gí, ndâ Àgìrípà ta Bèrènikè gii yèè ta ndâ kpo-kpò 'duù 'do gbí ng-bàngà gí ndii. ³¹ Ndú mâ gii 'viiki gbí ngbàngà tí nò ta kpéetí ndú kpòò, ndú gii gbo nje có mì ndú máa, «'Dakò tí nò bàkà 'bí ña vò i mbe 'vii tí i bà zi yí nò lá. Nderè bà te yí mí gbí zàà delè wálá.»

³² Káa Àgìrípà gii 'dè có ji Fésitù máa, «'Dakò tí nò táánò má 'dòkò ngbàngà mì wó ya tí gí kùro ngáang-bá gba mì ndâ Rómànò lá, áá kùtáà bà njaanga yí á 'do gbí zàà gí.»

Bà ya ta Páwòlò gí Rómà

27 À mâ gii 'viindi có gítí bà ya ze gí Ítáliyà cee gí, à gii kaa ndâ Páwòlò ta ndâ 'bí ka wó 'do gbí zàà ji 'bí 'dakò ta rè wó a Júliyò, tí kùro ndâ 'bí ña ndâ àsikéri mì ndâ Rómànò, náa à kú nì mítí ndú a ndâ «'Dóó àsikéri mì gba Rómà», máa, ndú ko tàkò ndú ya tí gí Rómà. ² Ze gii o 'bí gbâ mbe gí 'do gbí gbata Àdàràmitiyùmù, mbe kú nò ta bà rò tíyò ta ndi tí ndâ to gbí to Àsiyà. À ko ze ta o tí nò a 'bí 'dakò mbe gí 'do gbí gbata Tèsalónikà á gí gbí to Mèsidóniyà ta rè wó a Àrisitárikù.

³ Ze gii tètì ta ye bindi bà nje nó mì ze a i gbí gbata Sidóni. Ta o tí nò náa ze tè ta rì Sidóni nò, Júliyò gii bàkà nambeè ji Páwòlò me gbolò ta bà si yí máa, yí ya gí mì ndâ 'bí ka wó mbe ùnje gítí có mì Bindi-Mbírì, wàa ndú 'ví koni yí.

⁴ Ta o bá ñjè nó mì ze 'do Sidóni, pípiri kú gii pì a i 'do kùro ze. Tacó éno, ze gii kii'bà 'do tí ta bà tù nje ze gí Kípùrù. ⁵ Ze gii ja yendi ngo co gbí ndâ to Silísiyà ta Páfíliyà ya gí bà rò tíyò Mírà á gbí to Lísiyà. ⁶ Ze bàkà 'do Sidóni kú ya gí Mírà a sili muu'bi-nje vò.

Ze mâ gii yee Mírà, ze gii 'de 'bí gbâ mbe gí 'do gbí gbata Àlèsàndèriyà kú ya gí Ítáliyà. Bindi kùro ndâ àsikéri tí nó mbe kú ko tàkò ze nó gii kaa ze mí gbí .

⁷ Ze bàkà ta bà 'do ze Mírà tacó bà yee ze Cinídu a cèe ndootí mì ndâ 'dakò, tacó yé ñìno má too , ze ñò 'dóó po ndi nó tí nó náa ze nò kpòò nó lá. Wotí mì pípiri mâ gii kpò ze 'do tí bà ya jáá gí, ze gii loko nje ze gí Sàlímónè. Ze gii 'bi nó 'do Sàlímónè ta yendi Kèrèti ká kéré-kéré ta tì ngo. ⁸ Ze mâ gii ngii nge ta pípiri kpòò, ze gii yee tí 'bí bàndò bà rò tíyò mì ndâ gbâ á dè ta gbata Lásiyà, náa à kú nì mítí a «Tó-bàndò-bà-rò-ndâ-gbâ», á bindi ndú tí ndâ sili.

⁹ Ze gii dù á «Tó-bàndò-bà-rò-ndâ-gbâ» á ta kòndi o. O bà kònò go gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà mâ gii ndii gí, Páwòlò gii ñò ni gí máa, ze má ñjè nó 'do bà-i-nò, ze bà 'de gbí a kpo-se-muu. Tacó éno, yí gii 'dè có ji ndâ mbe bàkà nètè gbí gbâ ta wotí tí éno máa, ¹⁰ «Ye ñò goolá nje ndoo bà zuu gbí nó tí nó zúu-zuu nò, ndâ kómbe ye. À me káa ndâ ká'i mì ndoo ká bà gírìki lá. À delè me káa gbâ mì ndoo ká bà gírì 'do tí ndoo lá. Ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndoo bà cu kò mí gbí 'bú wálá.»

¹¹ Káa, kùro ndâ àsikéri tí nó mbe kú ko tàkò ze nó gii 'di kpolo ma a có mì ka wó kpo 'duù tí kùro ndâ mbe kú bàkà nètè gbí gbâ co tí có mì Páwòlò. ¹² Ndâ 'duù gbí gbâ me mbè delè gii ùnje a i gítí có bà ñjè nó, tacó pípiri to tí nó náa ze rò tíyò tí nò gbí ndâ pì cò'o nìki lá. Tacó éno, à gii nìki tí ndú a có máa, ze te kpo muu, wàa ze 'ví ya a i gí Fíníkisi, tí 'bí bàndò bà rò tíyò mì ndâ gbâ á gbí to Kèrèti, tí to náa pípiri kú pì gítí gbí ndâ pì cò'o 'do a i mò gí gbí òkò tí ndâ gbí'dè ta wàá, delè 'do mò gí gbí òkò tí ndâ ngbóngbó ta wàá.

¹³ Gúlúsù'o mâ gii 'bità bà pì gítí ze 'do mò gí gbí'dè, ndâ mbe kú bàkà nètè gbí gbâ gii koro có máa, có bà ñjè nó mì ndâ yì gí tí yúco gí. Ndú bà-i-nò gii da wú tí gbâ kara gí. Ze gii có Kèrèti ká ta tì ngo kéré-kéré éno.

¹⁴ Ze mâ gii nò gàà éno, ze gii ñò pípiri dù káa 'visì tí gálá gí. 'Bí ña pípiri mbe kú tè tí go bètùrùrù, náa à kú nì mítí a «ndâ ngbóngbó-ta-wàá», gii dù kú yaka to 'do gú kèjì tí gítí ze. ¹⁵ Pípiri tí nò mâ gii gbo ze gí, yí gii tooko ze ta ro ngo ká dúú éno gí kà, ta 'bí i náa ze 'ví bàkà nò wálá.

¹⁶ Ro ze gii njaanga si gó gbí pípiri ki rèè gí a i tí 'bí làmbu to mbe le mí gbí u ngo, náa à kú nì mítí a Kàwúdà. Ze bà-i-nò gii bàkà wotí mì ndâ 'dakò tacó bà ja làmbu gbâ tí nó náa à ère mítí gbolò gbâ nó 'do tà ngo. ¹⁷ Ze mâ gii ja làmbu gbâ tí nò 'do tà ngo gí sè gí, ndâ mbe bàkà nètè gbí gbâ gii te mí gbí gbolò gbâ. Ndú mâ gii gaka gbolò gbâ ta wú kuu gí, ndú gii ja kpâ-bòngo tí nó go mbírì gá náa à ère mítí zà gbâ tacó wàa pípiri 'ví kú tòò ta gbâ ta nó nó 'do tí zà gbolò gbâ gí, ta gúku máa, gbâ bà dòmò tí mítí ndâ gú ñi ngoò

náa à kú nì mí tí ndú a ndâ «Sùrúti» á tà ngo. Ndú gii si gbâ kú gbàngà tí tí njiya wó ɾo ngo.

¹⁸ Pípiri gii bàkà ta ze ta bèbìlì tí nò me i nambeè lá. Tacó ènò, yé mà gii too gí, ndâ mbe kú bàkà nètè gbí gbâ gii 'bità bà 'vaka gàna tí ndâ ká'i 'do gbí gbâ gí tà ngo. ¹⁹ Ze sili bindi bà 'vaka gàna tí ndâ ká'i 'do gbí gbâ gí tà ngo nò ta'ò, bindi ndâ mbe kú bàkà nètè gbí gbâ mà gii zeke cè bà i mì pípiri ta ze kpòò, líkí gbí wálá. Ndú bà-i-nò gii tɾu ndâ 'bí lii bà bàkà nètè gítí gbâ ta 'dóó 'bì ndú 'vaka gí tà ngo. ²⁰ Ze gii dù kú ù káa ndi bà mì ze. Tacó ze káká'i gii nò ɾo ɾi lá, ze delè gii nò ndâ yii ta bèbìlì lá, ta mbè sili, tacó pípiri gii dù kú pí ká tí vò i dúú bà ya tí.

²¹ Ndâ mbe kú bàkà nètè gbí gbâ mà gii zò i lá ta mbè sili, Páwòlò gii ɾò tíyò kùro ndú, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo táánò má 'di a có mì ye, wàa ndoo 'ví njè nò 'do Kèrèti lá, ndoo kpónó bá kònò ña sé'i tí nó wálá. Ndâ i delè bà mèèkè tí gbí ña kpokèji tí nó wálá. ²² Káa à kpèti ká ènò, yo cì gúku lá, tacó 'bí 'duù gbaànje 'do gbí òkò tí yo bà gíri wálá. I náa ndoo bà bè gbí wó gí gbaànje káa gbâ mì ndoo. ²³ Có tí nó náa ye kpónó 'dè ji yo nò a có náa a basìli mì Mbíri mì ye, tí Mbíri tí nó náa ye kú bàkà i ji yí nó, ká 'dè ji ye kùbòò ènó máa, ²⁴ «Cì gúku lá, Páwòlò! Kózò tí lo bà ɾò tíyò gbí ngbàngà kùro ngáangbá gba mì ndâ Rómánò. Tacó ènò, Mbíri nò bà 'deke tí lo, bindi yí gii 'vala ndâ 'duù tí nó náa yo ta ndú kpónó gbí gbâ nó 'dáá gí ta ɾè mì lo.» ²⁵ À má ènò, yo zèè njembí yo, ndâ 'dakò! Tacó ye nò ni gí, máa, ndâ có tí nó náa basìli mì Mbíri 'dè nò bà bàkà tí gí. Tacó ye me 'duù ñinó mbe kú me kpìiki-kpìiki gítí bà ùnje gítí có mbe co 'do gbí nje Mbíri nó lá. ²⁶ Káa, ndoo kèji gí bà gboo míti 'bí to mbe le mí gbí u ngo.»

²⁷ Ta bà muu'bi-nje nà'ò bèbìlì si ze kú waaka gbí kápá Àdiriyà, pípiri gii dù kú tooko ze ta ɾo ngo ya éno, ya ézò. O mà gii gbooko gí, ndâ mbe kú bàkà nètè gbí gbâ gii nò goólá ze dooko gí tí gú gí nò. ²⁸ Káa ndú mà gii 'vii tà ngo gbí to tí nó, ndú gii 'de a cèè wúlú. Ze mà gii yèè gàà gí kùro, ndú mà gii 'vii tà ngò káká'i, ndú gii 'de à me 'dú me tí vò i go kpédélé ñinó náa ndú 'vii nó lá. ²⁹ Ndú bà-i-nò gii ɾò gbâ mí tíyò kú ù ta ndi bà too yé, ta gúku éno máa, ndâ-'bí-lá, ze bà dòmò gbâ míti ndâ duù tà ngo.

³⁰ Ndâ 'bí mbe kú bàkà nètè gbí gbâ gii bàkà tiri bà fa ngèlè ta bà oloko gí gbí làmbu gbâ, máa, ndâ yí kú para gí kùro gbâ tacó bà ɾò yí mí tíyò ta bà ɛre du i míti. ³¹ Káa Páwòlò gii 'di gbí tiri mì ndú nò gí. Tacó ènò, yí gii 'dè có ji kùro ndâ àsikèri tí nó mbe kú ko tàkò ze nó ta ndâ àsikèri mì wó, máa, «Ndâ 'dakò tí nó má dù gbí gbâ lá, yo bà 'vala wálá.» ³² Ndâ àsikèri mà gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè ji ndú nò, ndú gii waaka gbí ndâ wú tí nó náa a ɛre ta làmbu gbâ tí nó míti gbolò ñinó nó gí, tacó wàa yí 'ví ya gí.

³³ Páwòlò gii 'dè có ji ndâ 'duù 'dáá gí si yé kú 'bità bà ngbaanga to, máa, «À wúnó tí yo a sili muu'bi-nje nà'ò náa yo kú koro có ká wi-wii ènò. Yo delè tee 'bí làmbu i gbaànje míti nje yo lá. ³⁴ À má ènò, yo zò i, wàa yo 'ví 'de ta woti, tacó 'bí i gí bà ili 'bí 'duù gbaànje

'do gbí òkò tí yo wálá.» ³⁵ Páwòlò mà gii 'dè có tí nó ji ndâ 'duù gí, yí gii je kú kó, yí gii ki'viki gbí, yí gii 'dè nìkì maa ji Mbíri, bindi yí gii zò mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí. ³⁶ Ndâ 'duù mà gii nò bà zò i mì Páwòlò nò, lílì ndú gii gí gítí ndú gí. Bindi ndú delè gii 'bità bà zò i.

³⁷ Muu ze gbí gbâ ta o tí nó 'dáá gí a ndâ 'duù zi'duù-vò ta bà só ta zi'duù-ta'ò-nje muu'bi nje-muu'bi vò nje-vò gbaànje (276).

³⁸ Ndâ 'duù mà gii zò i yè yí ndú gí, ndú káká'i gii ja gàna tí du i gbí gbâ ta bà tɾu tí cù 'vaka gí tà ngo.

³⁹ Yé mà gii too gí, ndâ mbe kú bàkà nètè gbí gbâ gii nò to tí nó náa ze yee tí ta bèbìlì nó ni lá. Káa ndú gii nò káa 'bí wúngbó to mbe ya gí gbí u ngo ta nji ngoó tí kpàngbàndàà ènò, bindi ndú gii koro có bà ɾò gbâ míti. ⁴⁰ Ze mà gii zeke'o, ze gii nò ndú ta nètè 'viri-'viri! Ndú tí ñinó, ndú tí ñizó. Ze mà gii dù gàà ènó, ze gii nò gbâ ndâyii kú ya gí tí ngo. Gbâ gí tí ngo! Gbâ gí tí ngo! ⁴¹ Ze mà gii zeke'o, ze gii nò gbâ cu nje wó mbi ngiki mí gbí nji ngoó. Bindi ngo tí nó mbe kú gbàngà ta woti tí nó gii ki'viki gbí zà gbâ ndii nó njúkú-njúkú gí.

⁴² Ndâ àsikèri mà gii nò ènò, ndú gii toko có máa, ndâ yí bà ziki ndâ 'duù tí nó gbí zàà náa ndâ yí kú ko tàkò ndú nó 'dáá gí, tacó ndú má dù ngo gí tito, ndú bà fáká-faka. ⁴³ Káa kùro ndú gii biya có mì ndú nò gí. Yí gii 'dè có ji ndâ 'duù ñinó mbe ni bà dù ngo gí nó, máa, ndú dù ngo gí tito kùro, má kózò gí, wàa sè ndâ 'duù 'ví gii pà kpokèji bà ya gí tito tàkò ndú. Yí bàkà ènò tacó bà 'vala Páwòlò. ⁴⁴ Ndâ mbe ni bà dù ngo mà gii bàkà go có mì kùro ndâ àsikèri nò gí, sè ndâ 'duù ñinó mbe ni bà dù ngo lá nó gii kaa ya gí tàkò ndú ta bà ga tí ndú míti ndâ ndo-ndò mù tí nó mbe ki'viki 'do tí gbâ náa ndú kú te la-làà ta ɾo ngo nò. Ze 'dáá gí gii di ngo gí tito ta kábà muu ze gí.

Bà dù ze Málítà kú ù bà njè nó

28 Ze mà gii yee 'dáá ta kábà muu ze tí gú nìkì maa gí, ze bà gii nò ni éno máa, to tí nó a Málítà.

² Ndâ 'duù Málítà gii bàkà nambeè ji ze tí ña ñinó náa ze nò jé sàà kùro lá. Ndú gii òlò wu me gbolò ji ze, tacó ze yee mì ndú ká si mù 'bità bà ni gí, káa cò'o kuu tí.

³ Páwòlò nò bà lá, yí mà gii woo ndâ 'bí zèèngè i tacó bà ya tí gí ɾo wu, yí gii woo toko ta kpoo. Káa si yí kú gii kaa ndâ i tí nó míti wu, kpoo tí nó gii lu 'do gbí ta gó wu, bindi yí gii ɾo 'bí Páwòlò. ⁴ Ndâ 'duù Málítà mà gii nò kpoo tí nó làngà-làngà tí 'bí Páwòlò, ndú gii 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «'Dakò tí nó kuu nó dú káa mbe zi ku. Yo nò káa yí 'vala 'do gbí ngo gí, káa 've nɛrè gí bà si tàkò wó wálá.»

⁵ Káa Páwòlò bà-i-nò gii miyà kpoo tí nó 'do tí 'bí wó gí tà wu, ta 'bí i náa kpoo tí nó me ta yí gbaànje lá.

⁶ Ndâ 'duù tí nó gii dù kú ù bà nò bà ò 'bí Páwòlò ta zì kpoo. À mà gii bàkà tí lá, ndú gii yee ɾo ndú míti bà nò bà 'va tí wó to tí ku. Ndú mà gii nò 'bí i gbaànje bàkà yí lá, ndú gii 'visi nje ndú ndí galá éno máa, «'Dakò tí nó a bààci.»

⁷ Ndâ nji mì Púbilò, tí gba mì ndâ 'duù Málítà, ká dè-dè gbí to tí nó náa gbâ ki'viki ta ze míti nò. Tacó ènò, yí gii kaa ze ya tí gí 'bá mì wó, bindi yí gii te wiri míti

ze ta sili ta'ò. ⁸ Púbilò kaa ze ya tí gí 'bá mì wó nò si bu wó kuu tísi ta cò'o gbí dìi wó, delè ta sé gbí yì tí wó. Páwòlò bà-i-nò gii rì gí tàkò wó tà'i, yí gii 'deke tí wó jì Mbírì. Páwòlò mà gii kaa 'bì wó mítí 'dakò tí nò á bindi bà 'deke tí wó jì Mbírì nò, gbí dìi wó gii da mbó'vóó gí. ⁹ Cò bà 'vala bu Púbilò nò mà gii lu'vu gí sè, ndâ 'bí mbe nò'o gbí to Málítà gii kaa ya gí mì Páwòlò, bindi yí gii 'vala ndú delè 'dáá gí. ¹⁰ Ndâ 'duù gii te duù mítí ze gbí ndâ ña ndâ kpokèjì me mbè. Ta o tí nó nàa ze kú gii ñjè nó nó, ndú gii kaa ndâ i ñjínó 'dáá gí mbe 'vii ta ze muu nó nó mí gbí gbâ jì ze.

Bà 'do ze Málítà kú ya gí Rómà

¹¹ Ze bàkà mí Málítà 'dáá gí a pì ta'ò, bindi ze gii ñjè nó ta 'bí gbâ mbe gí 'do gbí gbata Àlèsàndèrìyà mbe cì ndâ pì cò'o 'dáá gí mí Málítà. Mbe gbâ tí nò leke ndâ ñjemí mí kùro gbâ mì wó nò, tacó éno, à kú nì mítí a «Ndâ ñjemí». ¹² Ze ñjè nó 'do Málítà ya gí bà bàkà sili ta'ò mí gbí gbata Sirákúsè. ¹³ Ze gii zèè káa yì ngo 'do Sirákúsè kéré-kéré kú ya gí gbí gbata Rèjìyùmù. Ze tètì gbí gbata Rèjìyùmù ká gbaànjé, bindi pípirì gii 'bità bà gí 'do mò gí gbí'dè. Ze gii bàkà 'do bà-i-nò kú ya gí Pùtèyóli káa sili sósò'ò.

¹⁴ Ze mà gii yee gbí gbata Pùtèyóli, ze gii 'de ndâ 'bí ná'vindí ze mbe kaa ze ya tí gí 'bá mì ndú, bindi ndú gii 'dè cò jì ze éno máa, ze sì sili vò-nje só mí mì ze ta ndâ yì. Bà ndâ sili tí nò nàa ndú 'deke jì ze nò mà gii cee gí, ze gii a ndi ze káká'i gítí kpokèjì Rómà ta kò ze.

¹⁵ Ndâ ná'vindí ze gbí gbata Rómà mà gii 'di cò éno máa, ze tí kpokèjì, ndú gii kaa gí tacó bà ù kùro ze. Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú yee ngé gbí gbata Fóru á tí 'bí kpokèjì nàa à kú nì mítí a «Ápì», bindi ndú gii dù bà-i-nò nò kú ù bà yee ze. Káa ndâ 'bí 'duù gii gí yee ká tí 'bí làmbu to nàa à kú nì mítí a «'Bá-'vèlè-ta'ò». Páwòlò mà gii ñò ndú, yí gii 'dè ñìkì maa jì Mbírì, bindi gúku gii dò 'do gbí ñjemí wó gí. ¹⁶ Ze mà gii yee Rómà, à gii si Páwòlò ká mítí 'dóó bàndò mì wó, bindi à gii je àsikèrì kú ù rẹgbà tí wó.

Páwòlò pà kpokèjì tacó bà ñò tí ndú ni ta ndâ Jùdèyà gbí gbata Rómà

¹⁷ Ze bàkà mí Rómà káa sili ta'ò, mà gii zeke'o, Páwòlò gii kili ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Jùdèyà gbí gbata Rómà, bindi yí gii 'dè cò jì ndú máa, «Ndâ ná'vindí ye! Vò i mì ye ta ndâ 'duù mì ndoo wálá. Ye delè me mbe kú gbètèkè tàkìi mì ndâ ká gù ndoo ká lá. Kpètí ká éno, ndâ 'duù mì ndoo gii te ye mí gbí zàà á Jèrùzàlémè, ndú gii je ye jì ndâ Rómànò. ¹⁸ Ndâ Rómànò mà gii 'viiki gbí nderè bà zèè ye kpòò, ndú gii 'de cò tí nò me tí gbolò cò nàa à 'ví waa tí gbí a cò ku mítí 'duù nò lá. Ndú gii bàkà cò bà njaanga ye 'do gbí zàà gí. ¹⁹ Káa ndâ 'duù mì ndoo mà gii biya bà 'di cò mì ndâ Rómànò tí nò gí, ye gii ñò 'bí ña kpokèjì nàa ye 'ví njaanga ta mịri ye 'do mì ndú nó lá, sè káa ñjínó, ye 'dòkò ta ngbàngà tí nò gí kùro ngáángbá gba mì ndâ Rómànò. Ye bàkà éno me tacó máa, à gbí ñjemí ye a cò bà kpì ngbàngà tí ndâ 'duù mì ndoo nò lá. ²⁰ Nògí,

ye kpónó tètí tí yo nó tacó wàa ye 'ví 'di ta ña cò ñjínó nàa yo bà 'dè jì ye nò. Káa à má gítí gìnjírì tí nó nàa yo kpónó kú ñò tí ye nó, à ẹre ye nó a i muu wó tí 'Duù tí nó nàa ndâ Ìzìrìyèlì kú kojo cò lì mítí wó nò.»

²¹ Káa ndâ Jùdèyà tí nò gii 'visì cò gí tàkò cò mì Páwòlò nàa yí 'dè jì ndú nò, máa, «À cu wáràgà ta rẹ lo gbí jì ze á 'do 'bá Jùdèyà lá. 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ ná'vindí ze delè mbe gí 'do ká gí bà volo rẹ lo jì ze to nó nò wálá. ²² Káa ze kojo cò éno máa, wò má 'dè 'dóó cò tí nó nàa à tí lo nó jì ze, àà bà ñìkì tí ze ma. Tacó ze ñò ni gí, máa, à má ká gítí gèrè tí nó nàa wò kú 'dè cò á gítí nò, ndâ 'duù cee muu to tí nó 'dáá gí kú no káa nje ndú gítí.»

Páwòlò dìtà ndâ i mbe 'de yí jì ndâ Jùdèyà gbí gbata Rómà

²³ Ndâ Jùdèyà gbí gbata Rómà me mbè gii kaa ya gí 'bá mì Páwòlò á go cí tí nó nàa ndú cí ta yí nò. Páwòlò bà-i-nò gii ya kpéké'vé gítí ta ndâ i tí nó mbe 'de yí 'bá Jùdèyà nó, ta cò gítí ngú ña kèjì bà bàkà nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù, gii je cò gítí Jézù, jì ndú 'do gbí ndâ wáràgà mì Mòze, ta ndâ wáràgà mì ndâ mbe 'dòkò cò mì Mbírì. Páwòlò 'dè cò ta rì tí nò 'do tí dú'o ngé yee tí 'dè'o. ²⁴ Ndâ cò mì Páwòlò nò gii ya gí gbí muu ndâ 'duù gí, káa, ndâ 'bí 'duù gii biya bà 'di gí.

²⁵ Ndâ cò tí nò mà gii ñòndòkò muu ndâ 'duù gí, Páwòlò gii 'dè 'bí cò gbaànjé jì ndú, bindi yí gii ñjè ndú gí. Cò tí nò nàa yí 'dè jì ndú nò éno máa, «Áá táánò mì Bèrì-mì-Mbírì a yúco, nàa yí a tí ta tàmuu Ìzáyà tí mbe 'dòkò cò mì Mbírì, nàa yí gii 'dè ta cò jì ndâ ká gù ndoo éno máa, Mbírì máa,

²⁶ «Ya gí mì ndâ 'duù tí nò,

wàa wò 'ví 'dè cò jì ndú máa:

Yo bà 'di kòcò, yo gii 'di kòcò,

káa, yo bà 'di gbí ndâ cò tí nò wálá.

Yo bà zeke'o, yo gii zeke'o,

káa, yo bà ñò ndâ i tí nò nàa yo kú zeke nò wálá.

²⁷ Tacó ñjemí ndâ 'duù tí nò jì'vì duù gí.

A ngbára mì ndâ ku ká gbí tù ndú.

Ndú neke ro ndú gí.

Ndú bàkà éno tacó à tí ndú a gúku máa,

ndâ yì bà ñò ndâ i ta ro ndâ yì,

ndâ yì bà 'di cò ta tù ndâ yì,

ndâ yì delè bà ni bà kojo cò,

bindi ndâ yì bà 'visì tí ndâ yì gí mì ye,

wàa ye 'ví 'vala ndâ yì.»

²⁸ «À má éno, yo te mí gbí muu yo éno máa, Mbírì táánò tuu tú cò bà njaanga mịri ndâ 'duù mì wó 'do gbí vò i a i jì ndâ 'duù ñjínó nàa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò. Ndú bà 'di gí!» ²⁹ Páwòlò mà gii 'dè cò tí nò cee gí, ndâ Jùdèyà gii ñjè 'do 'bá mì wó ta bà tò kponje ta wotí ká tí.

³⁰ Páwòlò gii too ndoo sósò'ò mí Rómà. Gbí ndâ ndoo tí nò sósò'ò nò, yí kú 'de ndâ i gítí mịri wó, delè jì ndâ wìrì mì wó 'do ká gbí 'dóó wu'o mì wó. ³¹ Yí delè gbí ndâ ndoo tí nò kú ma cò gítí bà dù Mbírì tí gba jì ndâ 'duù, ta bà nibà cò gítí Mbe tí ndoo Jézù tí Bindì-

Mbíri ji ndâ 'duù, ta gúku tí wó wálá, delè ta 'bí 'duù
mbe pèèmbí wó wálá.

Rómà

1 Nìno a ye tí Páwòlò tí bòò mì Jézù tí Bìndi-Mbírì ká nò. Mbírì cu 'bì wó mí tí ye máa, ye dù tí bòò mì yì; bìndi yí gii bàkà ye tí mbe ma Banga-Ngú-Có tí nó náa yí tí Mbírì ² ci ndâ 'duù gítí táánò sàà ta bà tuu ndâ mbe 'dòkò có mì wó ji ndâ 'duù ta có tí nó gbí wáràgà mì wó tí Mbírì nò. ³ Banga-Ngú-Có tí nó a có gítí 'Vii mì wó tí Mbírì, mbe gí tí 'duù ta rèngbó bà jò yí 'do tí Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Ìziriyéli, ⁴ náa à gii hò wotí mì wó tí 'Vii-mì-Mbírì ni mí tí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, tí Jézù tí Bìndi-Mbírì tí Mbe tí ndoo, go có mì tó Bèrì. ⁵ Mbírì bàkà nambeè ji ze ta bà tuu ze ji ndâ 'duù á muu to tí nó 'dáá gí, tacó wàa, ndâ 'duù 'dáá gí 'ví dù tí ndâ mbe 'di có, wàa ndú 'ví tee njembí ndú mí tí yí tí Mbírì ta rè mì Jézù tí Bìndi-Mbírì. ⁶ Rè yo tí ndâ 'duù Rómà delè kuu gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa Mbírì tè'é tí ndú, tacó wàa, ndú 'ví dù tí ndâ 'duù mì Jézù tí Bìndi-Mbírì nò.

⁷ Ye kú cu wáràgà tí nó ji yo tí ndâ 'duù tí nó 'dáá gí náa Mbírì kú zè yo nìkì maa gbí gbata Rómà, náa Mbírì tè'é tí yo tacó bà bàkà yo tí ndâ tó 'duù mì wó nò. Ye kú 'deke tí ye ji Bu ndoo Mbírì, ye delè kú 'deke tí ye ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, máa, ndú 'ví bàkà nambeè ji yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù nìkì maa.

Páwòlò 'deke tí wó ta bà 'dè nìkì maa ji Mbírì

⁸ Kpédélé có mì ye ji yo éno máa, ye kú 'dè nìkì maa ji Mbírì ta rè mì Jézù tí Bìndi-Mbírì tacó tí yo 'dáá gí. Tacó rè yo wu ta bà ùnje gítí Mbírì cee muu to tí nó gí.

⁹ Mbírì tí nó náa ye kú bàkà i ji yí ta njembí ye ta bà ma Banga-Ngú-Có mì 'Vii mì wó nó hò ni gí máa, ye ta o 'dáá gí kú 'deke tí ye ji yí tacó tí yo. ¹⁰ Ye kú 'deke tí ye máa, Mbírì má ni 'bâ gí, ye 'ví 'de ta kpokèjì bà ya gí mí yo kà. ¹¹ Go bà hò yo kuu tí ye ngé ndii gí, tacó wàa, ye 'ví 'dè ta ndâ 'bí có nìno mì Mbírì náa à gbí njembí ye nó ji yo, wàa yo 'ví yù tí. ¹² Gbí có tí nó éno máa, bà tee njembí ye mí tí Bìndi-Mbírì bà koni yo, bìndi bà tee njembí yo mí tí Bìndi-Mbírì delè bà koni ye.

¹³ Go bà 'va gbí tù yo kuu tí ye, ndâ ná'vindí, máa, ye ta o 'dáá gí kú kojo có bà ya gí mì yo kà; káa nó mì ye ta o 'dáá gí kú zò káa dí. Ye kú jè ta bà ya gí mì yo kà, tacó wàa, ye 'ví 'de ta kpokèjì bà solo nje ndâ 'bí 'duù kà gítí kpokèjì mì yú có, á go nìno náa ye bàkà ta ndi 'bá mì ndâ 'bí ka yo nìno mbe hò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá nó sàà kùro gí nò. ¹⁴ Ye ga wú bà bàkà nètè ndâ Ìgírìgì ta ndâ 'bí ña tende 'duù mí tí mi ri ye gí. Wú bà bàkà nètè ndâ mbe 'di gbí-o ta ndâ mbe ñónókó delè ká cáa kuu tàkò có ye. ¹⁵ Tacó éno, a go bà ma Banga-Ngú-Có ká kú te ye ya tí gí mì yo kà.

Wotí mì Banga-Ngú-Có

¹⁶ Nò ro ye gítí Banga-Ngú-Có wálá, tacó Banga-Ngú-Có a wotí mì Mbírì náa yí kú njaanga ta wú 'do tí mi ri ndâ 'duù nìno 'dáá mbe kú tee njembí ndú mí tí Bìndi-Mbírì nó 'do gbí vò i. Yí kú 'bità bà njaanga wú kpédélé'i a i 'do tí mi ri ndâ Ìziriyéli, bìndi yí bà gii njaanga 'do tí mi ri sè ndâ 'bí ña ndâ 'duù. ¹⁷ Banga-Ngú-Có kú túbà bà bàkà ndoo mì Mbírì tí ndâ jáá 'duù mì wó ji ndoo. Bà bàkà ndoo mì Mbírì tí ndâ jáá 'duù mì wó nó kú 'bità tí 'do tí bà tee njembí ndoo mí tí Bìndi-Mbírì, nje delè gii gbo ká ta bà tee njembí ndoo mí tí Bìndi-Mbírì. Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «'Duù tí nó jáá nó 'de 'válá 'do gbí bà tee njembí wó mí tí Mbírì,» nò.

Ndâ vò i mì ndâ 'duù

¹⁸ Mbírì kpónò túbà kpo-tàkò có mì wó 'do gbí gítí ndâ 'duù nìno ta nètè mì ndú ta yí tí Mbírì wálá nó, gii je ndâ 'duù nìno náa ndú me jáá lá, mbe kú 'buuku muu yú có 'do gbí có mì ndâ vò i mì ndú nó gí. ¹⁹ Bà hò có gítí Mbírì mì ndú ni me kpo có lá, tacó Mbírì túbà ndâ có tí nó ji ndú ngbáràngà'i gí. ²⁰ 'Do tí o bà suu to tí nó, ndâ ña i tí Mbírì náa ndoo hò ta ro ndoo lá, go ndâ wotí mì wó mbe cee lá, gii je bà dù yí tí Mbírì dúú bà ya tí, ta o 'dáá gí kuu ngbáràngà'i kùro ndú, náa ndú kú hò ni mí tí ndâ i tí nó náa yí suu ndú nò. Á má éno, kpokèjì bà kii'ba mì ndú wálá. ²¹ Tacó éno, ndú hò Mbírì ni gí, káa ndú biya bà te duù mí tí wó go nìno náa à tí nó bíyá-biya, ndú delè 'dè nìkì maa ji yí lá. Ndú gii dù kú kojo a ndâ ña 'viri có mì ndú ta gbí ndú wálá. Bìndi ká vò muu ndú ta cèe kóró-kojo có gbí wálá nó gii volo ndii nìno sàà kùro nó gí. ²² Ndú kú bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'di gbí-o, káa ndú a ndâ mbe ñónókó. ²³ Ndú 'visi tí ndú 'do tí bà zeke ngba Mbírì tí nó náa yí bà dù ká dúú bà ya tí nó gítí bà zeke ngba ndâ 'bí ña i nìno ta gbí ndú wálá mbe je kózò tí ndâ 'duù, ta ndâ nuu, ta ndâ nò, ta ndâ gù kpoo, náa ndú bà cì gí.

²⁴ Nìno a gbí nderè có tí nó náa Mbírì jee ta tàmuu ndú ji ndâ i-zuù mì ndú mbe nìkì tí ndú, ta bà bàkà ndâ i-nò gbí òkò tí ndú nó ká nò. ²⁵ Tacó ndú 'visi yú có mì Mbírì ta 'vèrè. Ndú gii dù kú bàkà i, ta bà bàkà nètè a i ji ndâ i tí nó náa à suu ndú súu-suu nó, si bà bàkà i ji 'dóó mbe suu ndâ i, náa à 'ví ùlù yí dúú bà ya tí nó, mí to! Go-i-tí-nò.

²⁶ Tacó éno, Mbírì gii si tàmuu ndú ji ndâ i-nò mì ndú mbe nìkì tí ndú nò. Ndâ nìi mì ndú bè bà toko bà sili á ta ndâ 'dakò mì ndú go nìno náa à tí nó gí, kú toko bà

sili ndí ká gbí òkò tí ndú tí ndâ nìi ta kpéétí ndú. ²⁷ Ndâ 'dakò kpónó bè ndâ nawù ndú tà'i 'dáá gí, njembí ndú ká tí bà si ta ndâ 'bí ka ndú 'dakò, ta nò ɾo ndú gítí wálá. Njìnó a i tí nó mbe si Mbíri 'ví waa có mítí ndú go njínó náa à tí nó ká nò.

²⁸ Ndú nò Mbíri tí i kùro ndú lá, tacó éno, Mbíri giì je vò muu ji ndú, tacó wàa, ndú 'ví bàkà káa ndâ i njínó mbe 'vii ɾo 'bá lá nò. ²⁹ Ndú volo ndii bà gí; ndú a ndâ vo-vò mbe bèè ɾo Mbíri, ndâ vo-vò mbe gbolò njembí, ndâ vo-vò mbe go i, ndâ vo-vò mbe kiì, ndâ vo-vò mbe zi ku, ndâ vo-vò mbe gò gó, ndâ vo-vò mbe eendi ndâ 'duù, ndâ vo-vò mbe bàkà ndâ i mbe mìlísé tí ndâ 'duù, ndú a ndâ mbe 'dè ngùrù-ngùrù có. ³⁰ I tí ndú a bà nì ɾè, ta bà sogo Mbíri, ta biimo, ta bà si ndâ kpo 'duù tí i lá, ta bà luguu tí ndú, ta bà 'di có mì ndâ bu ndú ta ndâ nawu ndú lá. ³¹ Muu tí ndú wálá, nambeè ta ndú go nambeè ta ngo díí, tó có gbí njembí ndú gítí ndâ 'bí 'duù wálá, yè ɾo 'duù tí ndú wálá. ³² Ndú nò ni ngbárángà'i gí, máa, có mì Mbíri máa, à 'vii ta 'duù njínó mbe bàkà ɾa ndâ vò i tí nó káa ku, káa ndú kpòò kù bàkà ndú, ndú delè kpòò kù je wotí ji ndâ mbe kù bàkà ndú.

Bà waa có mì Mbíri

2 À má éno, wò má kù waa có mítí 'bí 'duù, wò kù duu nò a bù gítí lo ta 'bì lo. Tacó wò kpétí káa gba, wò ɾò 'dá lá, wò kù bàkà káa gbèè ɾa vò i tí nó náa wò kù waa có mítí 'duù tí nó tacó nò. ² Ndoò nò ni gí máa, Mbíri kù waa có ta yúco mítí 'duù mbe bàkà ɾa vò i tí nó náa ndoo kù waa có mítí 'duù tí nó tacó nò. ³ Káa wò koɾo máa, wò tí 'duù má waa có mítí ndâ mbe bàkà ɾa vò i tí nó, káa 'dóo wò ta miɾi lo delè kù bàkà gbèè ɾa ndâ vò i tí nó, wò bà ndo 'do nje bà waa có mì Mbíri gí? ⁴ Wò kù ɾo ɾa gbolò nambeè mì Mbíri nò ɾó-ɾó? Bà zèè njembí Mbíri, ta bà toɾo ndâ vò i mì lo mítí wó tí bàà nò, 'dáá ɾo lo me có lá gí? Wò nò ni lá máa, Mbíri kù bàkà ndâ i tí nó ji wò tacó wàa wò 'ví 'visi ta muu lo 'do tí ndâ vò i mì lo? ⁵ Káa tù lo 'di có lá, wò ta ngbútù kù kili kpo-tàkòcò mì Mbíri mí muu lo ta o bà co ɾi ba tùbà kpo-tàkòcò mì wó, ta bà tùbà bà waa có mì wó ta yúco nò. ⁶ Mbíri ta o tí nó bà ko mboo nèté mì 'duù ji yí 'vii ká ta po nèté mì wó. ⁷ Yí bà je 'válá njínó mbe cee lá nó ji ndâ mbe nanaka muu ndú mítí bà bàkà tó i, ta ndâ mbe kù pà bà nò ngba wó tí Mbíri, ta ndâ mbe pà kpokèji gítí bà tègàrà yí, giì je ndâ mbe kù pà 'válá njínó mbe cee lá náa yí kù je ji ndâ 'duù nò. ⁸ Káa ndâ 'duù njínó mbe kù koɾo tó i ká gítí miɾi ndú, mbe tùbà bà 'di yúco lá, mbe kù 'di a có mì vò i nó bà nò kpo-tàkòcò mì Mbíri mítí ndú ta ɾo ndú. ⁹ Ndâ 'duù tí nó 'dáá gí mbe bàkà vò i nó bà tù gázù, ndú delè bà kònò sé'i; ndâ Jùdèyà ká bà nò mítí ndú kùro, bindi sè ndâ 'bí ɾa ndâ 'duù gí tàkò ndú. ¹⁰ Káa, Mbíri bà si ndâ 'duù njínó mbe bàkà tó i nó 'ví dù gbí ngba'o, yí bà te duù mítí ndú, yí delè bà si ndú 'ví dù nìkì maa; ndâ Jùdèyà kùro, bindi sè ndâ 'bí ɾa ndâ 'duù gí tàkò ndú. ¹¹ Tacó 'bè gbí òkò tí ndâ 'duù kùro Mbíri wálá.

¹² Mbíri bà waa có mítí ndâ 'duù njínó 'dáá gí mbe bàkà vò i, káa ndú me ndâ mbe ɾu ndi có mì Mòze lá

nó, me ta có mì Mòze lá; káa yí bà waa có mítí ndâ 'duù njínó mbe kù ɾu ndi có mì Mòze mbe bàkà vò i nó ta có mì Mòze. ¹³ Tacó ndâ 'duù kù 'vala jáá kùro Mbíri me ká ta bà 'di có mì Mòze cuki lá, à bà bàkà go có mì Mòze ká kù si ndâ 'duù kù co tí jáá kpokèji mì Mbíri. ¹⁴ Ndâ 'duù njínó mbe nò dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá, mbe 'di ndâ có gbí wáràgà mì Mòze lá nó, má bàkà i go có mì Mòze 'do gbí 'dóo kóro-koɾo có mì ndú, kóro-koɾo có mì ndú nó gí tí có mì Mòze tacó tí ndú. Ndú tà kpétí má 'di có mì Mòze lá. ¹⁵ Ndâ cè ɾa bà bàkà i mì ndú kù tùbà máa, Mbíri cu ndâ i tí nó náa Mòze 'dè có máa ndâ 'duù 'ví bàkà nó mí gbí njembí ndú gí. 'Bí i delè kù tùbà ji ndú gbí njembí ndú máa, ndâ cè ɾa bà bàkà i mì ndú nò dú. Ndâ kóro-koɾo có mì ndú delè ta ndâ 'bí o kù kpi ngbàngà tí ndú, ndú delè ta ndâ 'bí o kù tì muu ndú. ¹⁶ Ta o bà co ɾi tí nó náa Mbíri kèji gí bà tuu Jèzù tí Bindì-Mbíri gí bà waa có mítí ndâ có kóo tí nó gbí njembí ndâ 'duù nó, go Banga-Ngú-Có tí nó náa ye kù ma nò.

Ndâ Jùdèyà ta có mì Mòze

¹⁷ Wò má 'dè có máa, wò a Jùdèyà mbe 'di có mì Mòze ta njembí lo gbaànjé, ta nò bà wu gbí nambeè tí nó gbí òkò tí yo ta Mbíri nó ɾo lo wálá; ¹⁸ wò tí mbe nò có gbí njembí Mbíri ni gí, mbe nò 'bè gbí òkò tí ndâ yúco ta 'vérè ni gí, tacó à nìbà ndâ có mì Mòze ji wò gí; ¹⁹ wò má nò ni ngbárángà'i gí, máa, wò a mbe kù ja ndâ mbe sú ɾo, tí ngba'o kùro ndâ 'duù tí nó mbe kù nò gbí 'dí'di'o nó, ²⁰ tí mbe kù tùbà bà lê tí ndâ i ji ndâ mbe ɾónókó, tí mbe kù nìbà i ji ndâ 'vii, wò nò ni ngbárángà'i gí, máa, có mì Mòze a yúco mbe kù je muu me gbolò ji ndâ 'duù; ²¹ wò kù nìbà i ji ndâ 'bí ka lo, káa wò nìbà i gítí 'dóo miɾi lo lá? Wò kù kò-kò ji ndâ 'duù máa, «Ngbà i lá,» káa wò kù ngbà i? ²² Wò kù 'dè có ji ndâ 'duù máa, «Bàkà bangbaya lá,» káa wò kù bàkà bangbaya? Wò tí mbe kù sogo ndâ sú mbíri ká dù ndi kù ngbà i ta wotí 'do tà ndâ 'bá mì ndâ sú mbíri? ²³ Wò tí mbe kù wu gbí ndâ có mì Mòze ká kù kpò có mì Mbíri ta bà biya bà 'di có mì Mòze? ²⁴ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Ndâ 'duù njínó mbe nò dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó kù 'dè zu có gítí Mbíri 'do gbí có mì ndâ Jùdèyà mbe kpò có mì Mòze gí.»

²⁵ Bà ya gí gbí gázà a i ta i gbí me gbolò, náa wò má kù 'di có mì Mòze nò; káa wò má 'di có mì Mòze lá, bà ya wò gí gbí gázà 'vii ká 'vii ta bà ya wò lá. ²⁶ À má éno, 'bí 'duù mbe ya gí gbí gázà lá má kpolo tí ndâ có gbí wáràgà mì Mòze, 'duù tí nó bà dù me ká go 'duù njínó mbe ya gí gbí gázà gí nó lá? ²⁷ À má éno, ndâ 'duù tí nó mbe ya gí gbí gázà lá, káa ndú kù kpolo tí ndâ có mì Mòze nó bà waa có mítí yo tí ndâ mbe ya gí gbí gázà gí, káa yo kpolo tí ndâ có mì Mòze náa à kuu mì yo gbí wáràgà nó lá nò.

²⁸ Tacó à kù nì cèè Jùdèyà a i mítí 'duù me ká gítí có máa à jò yí tí Jùdèyà gí nò lá. Gbolò i gbí bà ya gí gbí gázà delè me káa bà po nje kù tí 'duù lá. ²⁹ Cèè Jùdèyà a 'duù njínó ta njembí wó dú kùro Mbíri nò, cèè gázà a i gbí njembí 'duù, cèè bà ya gí gbí gázà a nèté mì

Mbíri, à me có náa à cu mí gbí wáràgà sínò lá. À ùlù ña 'duù tí nò a Mbíri, à me ndâ 'duù muu to tí nó ká kù ùlù yí lá.

3 À gbí bà dù 'duù tí Jùdèyà a yè? À gbí bà ya 'duù gí gbí gázà a yè? ²I gbí bà dù 'duù tí Jùdèyà ngé. Kpédélé i gbí bà dù 'duù tí Jùdèyà a ñinó máa, Mbíri táánò je ndâ có mì wó a i ji ndú. ³A yè táánò ká bà bàkà tí náa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú má ñònòkò gbí 'bá ndú 'do tí Mbíri gí? Mbíri táánò bà ñònòkò a gbí 'bá wó 'do tí ndú go i mì ndú nò? ⁴Gbaànjé lá! Kpèti ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí káa ndâ mbe 'véřè, Mbíri bà dù ta o 'dáá gí ká tí mbe yúcó, á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì wó tí Mbíri máa,

«Tacó wàa, à 'ví ñò wò ni tí mbe yúcó 'do tí ndâ có mì lo,

wàa wò 'ví kpò nje ndâ 'duù gbí ngbàngà gí,» nò. ⁵Káa 'bí 'vé a ñinó máa, ndâ vò i mì ndoo má dù tí ndâ i mbe kù tubà máa, Mbíri a 'duù ñinó jáá nó, ndoo 'ví 'dè gítí máa yè? Ndoò 'ví 'dè éno máa, Mbíri me 'duù ñinó jáá nó lá, náa tàkòcò wó má kpolo gítí ndoo nò? Ye 'vee ndâ 'vé tí nó ká go bà 'vee 'vé mì ndâ 'duù nò. ⁶Ngé lá! Tacó à má éno, Mbíri bà waa có mítí ndâ 'duù muu to tí nó ée? ⁷Káa à má a ndâ 'véřè mì ye ká kù si Mbíri 'ví tubà yúcó mì wó gí sè ngbàrángà'i ndii ñinó sàà kùro nó gí, à kpòò ñinó kù 'dè ye máa, ye a mbe bàkà vò i, tacó yè? ⁸Ndoò má bàkà vò i wàa ndâ vò i tí nó 'ví jò tó i káa yè? Á go có tí nó náa ndâ 'bí mbe 'dè vò nje kù cu mítí ndoo nò! Káa bà waa có mì ndú nò dú.

'Duù jáá kùro Mbíri wálá

⁹Nò wàa yè? Ndoò tí ndâ Jùdèyà ñikì ndii sè ndâ 'bí 'duù gí? Ngé gí lá! Tacó ye 'dè sàà kùro gí, máa, ndoo tí ndâ Jùdèyà ta sè ña ndâ 'duù 'dáá a ndâ i-tà-tàmà mì vò i, ¹⁰á go có tí nó náa à cu mí bà ndâ 'bí to gbí wáràgà mì Mbíri máa,

«'Bí 'duù gbaànjé tí 'duù jáá kùro Mbíri wálá,

¹¹'bí 'duù gbaànjé ta muu tí wó wálá,

'bí 'duù gbaànjé mbe pà bà tí Mbíri wálá.

¹²Ndâ 'duù 'dáá 'visi kapí ndú gítí Mbíri gí, ndú 'dáá ya lè gí,

'bí 'duù mbe bàkà tó i wálá,

kpèti káa gbèe 'duù wálá.»

¹³«Pó zì ndâ có gbí nje ndú go pó zì ku gbí gùù, à yè gbí nje ndú ma káa 'véřè,»

«Ndâ có gbí nje ndú me juù go jâ kpoo.»

¹⁴«À yè gbí nje ndú káa sémé ta ju có.»

¹⁵«Kò ndú zì-zì gítí bà ya gí bà zì ku,

¹⁶ndú má co tí kpokèji,

à dù á bindi ndú káa ndâ mòòkò ta ndâ i-yè ro,

¹⁷ndú ñò kpokèji bà 'vala ta ndâ 'duù gbí 'dè tí ni lá.»

¹⁸«Ndú delè cì gúku tí Mbíri gbaànjé lá.»

¹⁹Ndoò ñò ni gí máa, ndâ có tí nó gbí wáràgà mì Mòze nó 'dáá gí ká tacó tí ndâ 'duù tí nó náa à kù zogo ndú ta có mì Mòze nò, tacó bà nè kpokèji bà kii'ba mì ndâ 'duù gí, wàa Mbíri 'ví dù tí mbe waa có mì ndâ 'duù 'dáá gí. ²⁰Tacó wotí tí có mì Mòze gítí bà bàkà 'bí 'duù gbaànjé muu to tí nó tí 'duù jáá kùro Mbíri nò

wálá, i ñinó náa có mì Mòze kù bàkà nó káa bà bàkà 'duù 'ví ñò ni éno máa, yì a mbe bàkà vò i.

Ngú kpokèji bà bàkà 'duù mì Mbíri tí 'duù jáá kùro wó

²¹Káa Mbíri kpónó tubà 'bí ña ngú kpokèji bà bàkà ndâ 'duù mì wó tí ndâ 'duù jáá kùro wó mbe co tende 'do tí có mì Mòze gí. Ndâ có gbí wáràgà mì Mòze, ta ndâ có gbí ndâ wáràgà mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri, kù 'dè yúcó a i gítí ngú kpokèji tí nò. ²²Ngú kpokèji bà bàkà ndâ 'duù mì Mbíri tí ndâ 'duù jáá kùro wó nò a bà tee njembí ndâ 'duù ñinó 'dáá gí mbe ùnje gítí Jézù nó mítí Jézù tí Bìndi-Mbíri, tacó 'bè gbí òkò tí ndâ 'duù 'dáá gí kùro Mbíri wálá. ²³Tacó ndâ 'duù 'dáá gí bàkà vò i, bindi bà yee gbí ngba Mbíri gii kpò ndú gí. ²⁴Káa a nambeè mì Mbíri náa yí bàkà ji ndâ 'duù 'dáá gí sínò nó ká gii 'viindi nambeè gbí òkò tí ndâ 'duù ta Mbíri ta rẹ̀ mì Jézù tí Bìndi-Mbíri, tí mbe njaanga miri ndâ 'duù 'do gbí vò i. ²⁵Mbíri je Bìndi-Mbíri tí Jézù tí i-cí-ci, tacó wàa mbelè wó 'ví dù tí i mbe si yì 'ví je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndâ mbe tee njembí ndú mítí Bìndi-Mbíri. Mbíri bàkà éno tacó bà tubà ji ndâ 'duù máa, yì tí Mbíri waa có ta yúcó, tacó yí táánò sàà kùro kù toro ndâ vò i mì ndâ 'duù mítí wó tí bàà. ²⁶Káa yí gbí ngú o tí nó kpónó nó kù tubà tí wó tí mbe kù waa có ta yúcó ta bà bàkà ndâ 'duù ñinó mbe kù tee njembí ndú mítí Jézù nó tí ndâ 'duù jáá kùro wó.

²⁷À má éno, ndoo kpónó bà wu gbí tí ndoo máa ndoo 'vala tí ndoo 'do gbí vò i gí á ta rẹ̀ yè? 'Bí i náa ndoo bà wu gbí tí ndoo á tacó nò wálá. Tacó yè? Tacó náa ndoo kù 'di có mì Mòze nò? Ngé lá! Tacó ndoo kù tee njembí ndoo mítí Bìndi-Mbíri. ²⁸Tacó ndoo ùnje gí, máa, 'duù kù dù tí 'duù jáá kùro Mbíri ká 'do gbí bà tee njembí wó mítí Bìndi-Mbíri, me 'do gbí bà kpolo tí ndâ có mì Mòze lá. ²⁹Yo kù kojo có máa, Mbíri káa Mbíri mì ndâ Ìziriyéli ta kpéeti ndú? À me éno lá. Yí a Mbíri mì ndâ 'bí tende ña 'duù delè. ³⁰Mbíri lê má ká gbaànjé, yí bà bàkà ndâ Ìziriyéli tí ndâ 'duù jáá kùro wó 'do gbí có bà tee njembí ndú mítí Jézù, yí delè bà bàkà ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Ìziriyéli lá nó tí ndâ 'duù jáá kùro wó delè 'do ká gbí có bà tee njembí ndú mítí Jézù. ³¹Gbí có tí nó kpónó máa, ndoo 'va có mì Mòze gí 'dè gí tacó bà tee njembí ndoo mítí Jézù? Gbaànjé lá! Tende co tí , a bà tee njembí ndoo mítí Jézù ká kù si ndoo 'ví zèè có mì Mòze tí kpòò.

Bà mèlè ndi Àbìráámò

4 À má éno, ndoo 'ví 'dè gítí Àbìráámò tí 'duù tí nó mbe jò ndâ bu ndoo nó máa yè? ²Tacó áá táánò má a ndâ i gbí 'bì Àbìráámò ká bàkà yí tí 'duù jáá kùro Mbíri, Àbìráámò táánò bà 'de i bà wu gbí tí wó tí gí. Káa yí bà wu gbí tí wó me mí kùro Mbíri lá. ³Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, «Àbìráámò táánò ùnje gítí Mbíri, tacó éno, Mbíri gii bàkà Àbìráámò tí 'duù jáá kùro wó.» ⁴'Duù má 'de i 'do gbí bà ka wu'o, i tí nó a i gbí wu'o mì wó, à me i-nambeè lá. ⁵Káa 'duù má bàkà nètè lá, káa yí kù tee njembí wó mítí Mbíri, tí mbe kù bàkà ndâ mbe bàkà vò i tí ndâ 'duù jáá kùro wó nó, a

bà tee njembí 'duù tí nò míti Mbíri ká bà si Mbíri 'ví bàkà yí tí 'duù jáá. ⁶ Káa kòcò Dàvidè tí gbolò gba mi ndâ Ìziriyéli táánò gítí ndâ nambeè tí nò náa Mbíri bàkà ji 'duù ñinó mbe bàkà nèté lá, káa yí gi si yí tí 'duù jáá kùro wó tí Mbíri nò, éno máa,

⁷ «Ndâ 'duù tí nò náa Mbíri je à-cee-gí gítí ndâ vò i mi ndú gí,

delè náa Mbíri 'bu i mí muu ndâ vò i mi ndú gí nò, a ndâ mbe tó pá!

⁸ 'Duù ñinó náa Mbe tí ndoo bà si ndâ vò i mi wó tí có lá nò,

a mbe tó pá!»

⁹ Tó pá tí nò náa Dàvidè táánò 'dè có gítí nò ká tacó tí ndâ 'duù ñinó mbe ya gí gbí gázà gí nò cuki, wèè, à delè tacó tí ndâ 'duù ñinó mbe ya gí gbí gázà lá nò? Ndoò kù 'dè có máa, à cu mí gbí wáràgà mi Mbíri, máa, «Àbiráámò táánò ùnje gítí Mbíri, tacó éno, Mbíri gi si yí tí 'duù jáá 'do gbí có bà ùnje mi wó nò.» ¹⁰ Mbíri táánò bàkà Àbiráámò tí 'duù jáá kùro wó nò ta o ngàyi? Kùro bà ya yí gí gbí gázà, wèè, á bindi bà ya Àbiráámò gí gbí gázà? Mbíri bàkà yí a i kùro bà ya yí gí gbí gázà. ¹¹ Yí gi ya gí gbí gázà a i bindi có tí nò, tacó bà tubà máa, Mbíri táánò bàkà yí tí 'duù jáá kùro wó tí Mbíri 'do gbí có bà tee njembí wó míti wó si yí ya gí gbí gázà kálásè. Mbíri bàkà éno tacó wàa Àbiráámò 'ví dù tí bu ndâ 'duù tí nò 'dáá gí mbe ya gí gbí gázà lá, káa yí tí Mbíri gi bàkà ndú tí ndâ 'duù jáá kùro yí gí nò.

¹² Àbiráámò delè a bu ndâ 'duù tí nò táánò mbe ya gí gbí gázà gí nò, me ká cuki tacó náa ndú ya gí gbí gázà gí nò lá; yí a bu ndú tacó ndú kù tee njembí ndú míti Mbíri go i mi bu ndoo Àbiráámò táánò á kùro bà ya yí gí gbí gázà.

À 'de i tàkò cí mi Mbíri 'do gbí bà tee njembí 'duù míti wó

¹³ Káa cí tí nò náa Mbíri táánò ci ta ndâ Àbiráámò ta ndâ 'vii bindi wó, máa, to tí nò bà dù tí mbèlè mi ndú nò, 'do me gbí có bà 'di có mi Mòze mi Àbiráámò nò lá. À gi a i 'do gbí có bà tee njembí Àbiráámò míti Mbíri, bindi Mbíri gi bàkà yí tí 'duù jáá kùro wó. ¹⁴ Tacó à má 'dè có máa, à káa ndâ mbe 'di có mi Mòze ká zèè to tí nò tí mbèlè mi ndú, gbí éno máa, bà tee njembí 'duù míti Mbíri me i lá, i gbí ndâ cí mi Mbíri delè wálá.

¹⁵ Tacó có mi Mòze kù gi ta kpo-tàkòcò mi Mbíri gítí ndâ 'duù, káa bàndò tí nò náa có mi Mòze tí wálá nò, ndâ 'duù kpò có mi Mòze lá.

¹⁶ Tacó éno, cí tí nò táánò náa Mbíri ci ta Àbiráámò nò ɾò kpòlo ma a i míti có bà tee njembí míti wó tí Mbíri, cí tí nò kpòlo ma a i gítí i-nambeè mi Mbíri sínò ji ndâ 'vii-gù Àbiráámò 'dáá gí, à me ká cuki ji ndâ mbe kù kpòlo tí ndâ có mi Mòze lá, à delè tacó tí ndâ mbe kù tee njembí ndú míti Mbíri go i mi Àbiráámò, tacó yí a bu ndoo 'dáá gí, ¹⁷ á go có tí nò náa à cu mí gbí wáràgà mi Mbíri máa, «Ye bàkà wò tí bu ndâ 'duù me mbè muu to tí nò gí,» nò. Àbiráámò a bu ndoo kùro Mbíri tí nò náa yí tee njembí wó míti wó, tí mbe kù je 'válá ji ndâ ku, delè náa ndâ i ñinó náa ndú sàa wálá nò kù bàkà tí 'do gbí có mi wó nò.

¹⁸ Àbiráámò táánò ùndi i tàkò cí tí nò náa Mbíri ci ta yí máa, «Ndâ 'vii-gù lo bà me mbè go ndâ yii tàri,» nò kpòò, kpò tí. Káa yí kpòò kù tee káa njembí wó míti Mbíri tacó éno, yí gi gi tí bu ndâ 'duù me mbe. ¹⁹ Ndoò tí Àbiráámò ta o tí nò náa Mbíri ci ta yí gítí bà jò 'vii nò dè gítí zi 'duù-vò; yí ta o tí nò ñò ni gí máa, yí a kánjí ku, yí delè gi ñò ni gí máa, nawù yí Sàrà a kázá. ²⁰ Kpèti ká éno, yí zò gbí nje wó gítí có tí nò náa Mbíri ci ta yí nò lá, yí delè me kpèti-kpèti gítí bà tee njembí wó míti Mbíri lá; bà tee njembí míti Mbíri gi je woti bà ùlù Mbíri ji yí ndii ñinó sàa kùro nò gí. ²¹ Có ta kponje gítí gbaanjé nje wó wálá a ñinó máa, «Yá-cí-ci mi Mbíri kpili lá.» ²² Ñinò a gbí ndeɾè có tí nò náa Mbíri gi si ta yí tí 'duù jáá kùro wó tí Mbíri nò ká nò. ²³ Có tí nò náa à cu mí gbí wáràgà mi Mbíri máa, «Áá táánò cu 'bì míti wó máa yí a 'duù jáá kùro Mbíri,» nò, me ká gítí Àbiráámò ta kpèti wó lá. ²⁴ À cu delè gítí ndoo, náa ndoo má ùnje gítí 'duù tí nò mbe 'vala ndi Jézù tí nò, ²⁵ náa à zi yí táánò tacó ndâ vò i mi ndoo, káa Mbíri gi 'vala ndi wó 'do gbí muu 'duù wó tacó bà bàkà ndoo tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri gí nò.

Bà dù tí 'duù jáá kùro Mbíri

5 À má éno, ndoo lê má kù dù tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri 'do a i gbí có mi bà tee njembí ndoo míti Mbíri, gbí òkò tí ndoo kù dù ñiki maa ta Mbíri ta ɾè Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri. ² A bà tee njembí ndoo míti Mbíri ta ɾè mi Jézù ká si ndoo 'ví yèè dè gítí Mbíri, náa yí kpónò kù bàkà ta nambeè ji ndoo ta o 'dáá gí, náa ndoo kù dùlù ta tí ndoo, kù koɾo ta có gítí bà dù gbí ngba Mbíri nò. ³ Káa à cuki nò me ká a i ñinó náa ndoo bà dù ta líki'o nò lá, ndoo delè bà dù ta líki'o bà kònò ndâ sé'i mi ndoo, tacó a bà kònò ndâ sé'i ká kù jò yú njembí. ⁴ Káa a yú njembí ká kù jò cè bà bàkà i ñinó mbe kù peteke tàkòcò Mbíri nò, cè bà bàkà i ñinó mbe kù peteke tàkòcò Mbíri nò ká kù jò bà koɾo có li míti Mbíri. ⁵ Káa bà koɾo có li míti Mbíri te nò mí ɾo ndoo lá, tacó Bèri-mi-Mbíri náa à je ji ndoo nò yè gbí njembí ndoo ta tó bà zè tí mi Mbíri gí.

⁶ Bindi-Mbíri táánò cì tacó tí ndoo ta o tí nò náa à gbí muu Mbíri nò, si ndoo tí ndâ mbe bàkà vò i; ta o tí nò woti bà 'vala miɾi ndoo tí ndoo wálá, nje wú delè tí ndoo wálá nò. ⁷ Bà 'de 'duù ñinó mbe gbí gbí njembí wó gítí bà cì á muu 'duù ñinó jáá kùro Mbíri nò kpólò-kpòlo, 'duù kpèti ndâ-'bì-lá bà zèè njembí wó tacó bà cì á muu tó 'duù gí. ⁸ Káa Mbíri tubà bà zèè ndoo mi wó ñiki maa ji ndoo ta bà cì Bindi-Mbíri á muu ndoo si ndoo táánò a ndâ mbe bàkà vò i. ⁹ Káa Bindi-Mbíri lê táánò má bàkà ndoo tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri ta bà cì yí tacó tí ndoo gí, yí kpónò bà 'vala ndoo 'do nje kpo-tàkòcò mi Mbíri ta woti ká tí. ¹⁰ Tacó 'Vii-mi-Mbíri lê má cì tacó bà bàkà ndoo tí ndâ kómbe Mbíri si ndoo táánò a ndâ ku'di tí Mbíri nò gí, yí kpónò bà 'vala ndoo 'do gbí ndâ vò i mi ndoo si yí tí wu wó nò ta woti ká tí.

¹¹ Káa à cuki me ká éno lá, ndoo delè kù dù ta líki'o Mbíri tí ndoo ta ɾè mi Mbe tí ndoo Jézù, náa ndoo kù zèè kómbeè ta Mbíri ta ɾè mi wó.

Ndâ Ádàmà ta Bìndi-Mbíri

¹² A gbèè 'dakò táánò ká gí ta vò i gí muu to tí nò, vò i gí gí ta ku, bìndi ku gí 'vèè cee gbí ña ndâ 'duù 'dáá gí, tacó ndâ 'duù 'dáá gí a ndâ mbe bàkà vò i. ¹³ Vò i táánò sàà kuu muu to tí nó kùro bà gí có mì Mòze, káa Mbíri táánò ki 'bì wó tí vò i mì ndâ 'duù tí bàndò tí nó náa có mì Mòze tí wálá nó lá. ¹⁴ Kpêti ká éndò, ku táánò 'bità bà ziki ndâ 'duù 'do gbí o mì Ádàmà yee gbí o mì Mòze. Ta ndâ ña ñìndò 'dáá gí, ndâ ña ndâ vò i mì ndâ 'duù tí nó náa ku táánò ziki ndú nó me go ña vò i mì Ádàmà ta o tí nó náa yí kpò ta có mì Mbíri nó lá. Ádàmà táánò ká go ngò've i gbí ñí kùro 'duù tí nó kèji nò.

¹⁵ Káa i-nambee mì 'duù tí nó kèji nó me go vò i mì Ádàmà lá. Tacó vò i mì gbèè 'dakò má mì ndâ 'duù me mbè, kponje gítí wálá, máa, Mbíri bàkà nambee me gbolò sínò ji ndâ 'duù me mbè ta rẹ̀ mì gbèè 'dakò tí nó tí Jézù, tí Bìndi-Mbíri nò. ¹⁶ Káa có tàkò gbèè i-nambee tí nó náa Mbíri je ji ndâ 'duù sínò nó me go có tàkò vò i mì gbèè 'dakò tí nó nò lá. Tacó gbèè vò i gí ta bà waa có ku mítí ndâ 'duù, káa gbèè i-nambee mbe gí gí tàkò ndâ vò i me mbè kù njaanga mìri ndâ 'duù á 'do gbí vò i. ¹⁷ À dú káa yúco máa, ku kpónó zèè to 'do gbí có mì vò i mì gbèè 'dakò, ta rẹ̀ mì gbèè 'dakò tí nó. Káa i tàkò i tí nó náa gbèè 'dakò tí nó tí Jézù tí Bìndi-Mbíri bàkà nó me gbolò ngé ndii gí. Mbíri bàkà nambee ji ndoo me gbolò, yí delè gí ùnje bà dù ndoo tí ndâ jáá 'duù ta rẹ̀ mì Jézù. Tacó éndò, ndoo bà zogo to tí nó go ndâ kpo-kpò gba ta rẹ̀ mì Jézù tí Bìndi-Mbíri.

¹⁸ À má éndò, go ñìndò náa vò i mì gbèè 'dakò ká ga wú mítí mìri ndâ 'duù 'dáá gí nó, à delè káa gbèè tó i náa gbèè 'dakò bàkà ká njaanga wú 'do tí mìri ndâ 'duù 'dáá gí, à delè káa gbèè tó i tí nó ká je 'válá ji ndâ 'duù 'dáá gí. ¹⁹ Tacó à bàkà ndâ 'duù me mbè tí ndâ mbe bàkà vò i 'do gbí có bà 'di có lá mì gbèè 'dakò; à delè bà bàkà ndâ 'duù me mbè tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri 'do gbí có bà 'di có mì gbèè 'dakò.

²⁰ Có mì Mòze gí tacó bà àdì ndâ vò i, káa bàndò tí nó náa vò i àdì tí nó, nambee mì Mbíri àdì ndii gí, ²¹ tacó wàa, vò i má kù zèè to ta bà mì ndâ 'duù mì ku, nambee mì Mbíri 'ví zèè to ta bà co tí jáá kpokèji mì Mbíri mbe ya ta ndoo gítí 'válá ñìndò mbe cee lá nó ta rẹ̀ mì Jézù tí Bìndi-Mbíri, tí Mbe tí ndoo.

Vò i bà je bà i tí ye wálá lá ká go ku, káa ye kù 'vala ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri

6 Ndoò kpónó 'ví 'dè máa yè? Ndoò aanga muu ndoo ká mítí bà bàkà vò i, tacó wàa, Mbíri 'ví bàkà ta nambee ji ndoo me gbolò? ² Ngé lá! Ndoò tí ndâ mbe biya vò i ká go ku 'ví dù ndi ndoo kù 'vala gbí vò i ta ña kpokèji ngàyi? ³ Yo ñò ni lá, máa, ta o tí nó náa àà táánò caka tí ndoo tacó bà dù toko ta Bìndi-Mbíri tí Jézù nó, à delè caka tí ndoo tacó bà cì toko ta yí? ⁴ À má éndò, àà táánò duu ndoo ta ndú ta bà caka tí ndoo ta ndú mí gbí ku, tacó wàa, ndoo delè 'ví 'vala ngú 'válá,

go ñìndò náa Bìndi-Mbíri táánò 'vala ta ndi wó 'do gbí muu'dú wó ta wotí mì Buù wò nò.

⁵ Tacó ndoo táánò má gbo ta ndú mí gbí bà cì ña ku mì wó nó gí, kponje gítí bà dù ndoo ta ndú gbaànjé gbí bà 'vala ndi ndoo 'do gbí muu'dú ndoo go i mì wó nó wálá. ⁶ Ndoò ñò ni gí, máa, àà táánò gbí ká dii ndoo toko ta Bìndi-Mbíri mítí ñjèèkpè mù tacó bà zi ká dii ndoo tí nó náa vò i yè gbí gí nó gí. Tacó wàa, ndoo 'ví dù tí ndâ i-zógó-zogo mì vò i káká'i lá. ⁷ Tacó 'duù má cì gí, yí njaanga nò a mìri wó 'do gbí vò i gí. ⁸ Káa ndoo táánò má cì ta ndâ Bìndi-Mbíri gí, ndoo ùnje gí, máa, ndoo delè 'vala ta ndú gí. ⁹ Tacó ndoo ñò ni gí, máa, Bìndi-Mbíri bà cì ndi wó bìndi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nó káká'i wálá; wotí mì ku káká'i gítí bà zi yí wálá. ¹⁰ Yí cì ta bà gbaànjé, ngbé, tacó bà cee wotí mì vò i; káa yí kpónó kù 'vala a i tí Mbíri. ¹¹ À má éndò, yo kpónó 'ví ñò tí yo á go ndâ ku 'duù ji vò i, wàa yo 'ví ñò tí yo tí ndâ wu 'duù ji Mbíri ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri tí Jézù.

¹² Yo si vò i 'ví gèè bè wó mí gbí dii yo tí nó tí putú kàrà nó lá; yo delè 'ví legee mìri yo gí tàkò có mì go bà bàkà vò i lá. ¹³ Yo 'ví si ndâ bà to tí yo 'ví si tí ndú tí ndâ i bà bàkà nèté mì vò i lá; yo si tí yo a i ji Mbíri go ndâ 'duù ñìndò náa yí 'vala ndú 'do gbí ku gí; yo lo muu gíri ji Mbíri, wàa yí 'ví si ndâ bà to tí yo 'dáá gí tí ndâ i bà bàkà ta tó i; ¹⁴ bìndi vò i káká'i bà gèè bè wó mí muu yo wálá, tacó yo kpónó kù 'vala me ta có mì Mòze lá, yo kù 'vala a i ta nambee mì Mbíri.

Yo kpónó a ndâ bòò mì Mbíri

¹⁵ Nò wàa yè? Nògí, ndoo bàkà vò i tacó náa ndoo kpónó kù 'vala me ta có mì Mòze lá, ndoo kù 'vala a i ta nambee mì Mbíri nò wàa? Ngé lá! ¹⁶ Yo ñò ni gí, máa, yo má si tí yo tí ndâ bòò mbe 'di có mì 'duù, yo gí tí ndâ bòò mì 'duù tí nó náa yo kù 'di có mì wó nó gí? Yo má kù 'di a có mì vò i, yo bà gbo nje ta ku, yo má kù 'di a có mì Mbíri, yo bà gbo nje ta bà dù tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri. ¹⁷ Káa yo 'ví 'dè ñìkì maa ji Mbíri, tacó yo táánò a ndâ bòò mì vò i, káa yo kpónó zèè yúco tí nó náa àà táánò ñìbà ji yo nó ta njembí yo gbaànjé. ¹⁸ Áá táánò njaanga wú mì vò i 'do tí mìri yo gí, bìndi àà gí ga mítí mìri yo a wú mì yúco. ¹⁹ Ye kpónó kù 'dè có ji yo ta nje có mì ndâ 'duù, tacó bà lê jé cee 'do tí 'duù lá, go ña ñìndò náa yo ta 'bí o táánò si dii yo tí i bà-ndò-vò-ndò, ta bà bàkà ndâ vo-vò i ñìndò mbe 'vii ro 'bá lá nò; à má éndò, yo si dii yo kpónó tí i bà bàkà ndâ i ñìndò jáá, ta ndâ tó i kùro Mbíri.

²⁰ Ta o tí nó táánò náa yo a ndâ bòò mì vò i nó, njembí yo mù gítí có bà dù tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri lá. ²¹ Káa yo táánò 'de gbí ndâ i tí nó náa yo bàkà ndú káa à kpónó ro yo a nò ndú nó, a yè? Ndòngbú ndâ i tí nó a ku. ²² Káa à kpónó njaanga wú mì vò i 'do tí mìri yo gí; yo kpónó gí tí ndâ bòò mì Mbíri gí, káa ndâ i náa yo 'de gbí bà dù tí ndâ bòò mì Mbíri a bà dù tí ndâ tó 'duù, ta bà 'de 'válá ñìndò mbe cee lá nò. ²³ Tacó mboo tàkò vò i a ku, káa i-nambee tí nó náa Mbíri je sínò nó, a bà 'de 'válá ñìndò mbe cee lá nó, ta bà 'vala toko ta Bìndi-Mbíri tí Jézù, tí Mbe tí ndoo.

Yo nò 'do mì ndâ mbe kò tí ndú

7 Yo nò ni lá, ndâ ná'vindí, tacó ye kù 'dè có tí nó a i jì ndâ mbe 'di gbí có mì Mòze gí, máa, có mì Mòze kù zogo 'duù ká si yí gbí wu wó? ² Có mì Mòze kù ẹre nawù 'dakò jì kù wó si kù wó káa wuù; káa kù ni má cì gí, wú tí nó náa có mì Mòze ẹre ta ndú tí ndâ 'dakò ta niì nó kaṣa 'do tí niì tí nó gí. ³ Gbí có tí nó éno máa, nawù 'dakò má dù ta 'bí tende 'dakò si kù wó káa wuù, có mì Mòze kù zèè yí, máa, yí a mbe zingbà 'dakò; káa 'bí 'dakò má zèè 'bì wó si kù wó cì gí, rẹ wó gbí nìno kpòò me mbe zingbà 'dakò lá.

⁴ À má éno, bà cì Bìndi-Mbírì mítí njèèkpè mû nó kpónó bàkà yo tí ndâ 'duù nìno náa có mì Mòze kpónó káká'i zèè yo lá nó gí, ndâ ná'vindí, tacó yo kpónó a ndâ bà to tí dii wó; yo kpónó a ndâ nawù 'dakò tí nó náa Mbírì táánò 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nó, tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ duù nìno ta i ká gbí yo nó kùro Mbírì. ⁵ Tacó ta o tí nó táánò si ndoo kù 'vala ká gí tàkò có mì dii ndoo tí nó mbe yè ta vò i gí nó, có mì Mòze ta o tí nó tanga go vò i 'vèè cee gbí ndâ bà to tí dii ndoo 'dáá gí, kù jò ku. ⁶ Káa ndoo kpónó njaanga wú mì có mì Mòze 'do tí miṣi ndoo gí; a bà cì ndoo ká 'vala ndoo 'do 'bì có mì Mòze táánò tí miṣi ndoo nò; àá táánò njaanga miṣi ndoo 'do gbí có mì Mòze tacó wàa ndoo 'ví bàkà nètè jì Mbírì gbí ngú kpokèjì mì Bèri-mi-Mbírì, me gbí ká kpokèjì mì Mòze náa à cu mí gbí wáràgà nó lá.

Bà ngii nge ta vò i

⁷ Ndoò kpónó 'ví 'dè máa yè? Ndoò 'ví 'dè máa, có mì Mòze a vò i kùro Mbírì? Gbaànjé lá! Tacó àá táánò má me có mì Mòze lá, ye gí bà nò vò i kùro Mbírì ni wálá. Áá táánò má me có mì Mòze lá, ye táánò bà nò ni éno máa, bà dù ta go i mì ndâ 'bí 'duù a vò i nó wálá. ⁸ Káa vò i gii 'de kpokèjì bà tanga go ndâ i mì ndâ 'duù mítí ye 'do gbí có mì Mòze nò. Tacó có mì Mòze má wálá, vò i cì gí. ⁹ Ta o tí nó táánò náa ye 'di ndâ có mì Mòze lá nó, ye a wu 'duù; káa ndâ có mì Mòze mà gii gí gí, vò i gii 'vala ndi wó gí, bìndi ye gii cì gí; ¹⁰ ndâ có tí nó mì Mòze, náa àá táánò 'dè jì ndâ 'duù tí ndâ có mbe je 'válá nó, gii 'visi tí jì ye tí ndâ i ku. ¹¹ Tacó vò i gii 'de kpokèjì gítí bà eendi ye, bìndi vò i gii zi ye gí, 'do gbí có mì có mì Mòze.

¹² À má éno, ndâ có mì Mòze a ndâ có mì Mbírì, kòcò Mòze delè a kòcò Mbírì, tí kòcò yúco, delè tí kòcò tó có. ¹³ Gbí có tí nó máa, a i tí nó tí tó i nó táánò ká ja ku gí tí gítí ye? Ngé lá! Áá táánò a vò i ká zi ye tacó bà túbà tí wó ngbáràngà'i gí sè tí ku mbe zi ye ta rẹ mì tó i, vò i kù 'visi ndâ có mì Mòze á tí ndâ tó có nó tí ndâ vò i, tacó bà túbà tí wó tí 'dóó i tí nó tí vò i nò.

Ndâ i mbe nònòkò tí gbí muu 'duù

¹⁴ Ndoò nò ni gí máa, ndâ có mì Mòze a ndâ có mì Mbírì, káa ye a 'duù muu to tí nó, náa à si ye tí bòò jì vò i gí. ¹⁵ Ye 'di gbí ndâ i tí nó náa ye kù bàkà nó lá. Tacó ye kù bàkà me ndâ i tí nó ta go ndú tí ye nó lá. Ye

kù bàkà káa ndâ i tí nó náa ye kù sogo ndú nò. ¹⁶ Ye kpónó má bàkà i nìno ta go tí ye wálá nó, ye ùnje gí, máa, có mì Mòze a yúco. ¹⁷ À má éno, à me ye ká kù bàkà i ta muu ye lá, a vò i tí nó mbe kù dù gbí njembí ye nó ká kù bàkà nètè. ¹⁸ Tacó ye nò ni gí, máa, gbèè tó i mbe kù 'vala gbí dii ye wálá, ye kù ni a gbí tú ye tí nó mbe yè ta vò i gí nò. Go bà bàkà i nìno tí i dú nó kuu gbí njembí ye, káa, wotí bà bàkà tí ye wálá. ¹⁹ Tacó ye bàkà ndâ tó i tí nó ta go ndú tí ye nó lá, ye kù bàkà a ndâ vò i tí nó ta go ndú tí ye wálá nò. ²⁰ À má éno, ye má bàkà i nìno ta go tí ye lá nó, gbí éno máa, à me ye ká bàkà lá, a vò i tí nó mbe bàkà kudu mì wó mí gbí njembí ye gí nó ká bàkà .

²¹ Tacó éno, ye kpónó gii nò éno máa, a 'bí i ká kù bàkà nètè, tacó ye má 'dè có máa ye bàkà tó i, à kù co 'bì ye káa vò i. ²² Tacó à ngéé gbí njembí ye tà'i ká a go bà bàkà go có mì Mbírì, ²³ káa ye kù nò 'bí tende có kù bàkà nètè cee gbí dii ye 'dáá gí, kù tẹ tó có tí nó gbí muu ye nó ta gó. Nìno a i tí nó mbe kù bàkà ye tí zà-za gó mì vò i tí nó mbe bàkà kudu mì wó cee gbí dii ye 'dáá gí nó ká nò. ²⁴ A ṣa yè yè ká tí ye éno! A 'di ká bà 'vala ye 'do tí dii tí nó mbe kù ya ta ye gí nje ku nó? ²⁵ À ùlù Mbírì ta rẹ mì Jézù tí Bìndi-Mbírì tí Mbe tí ndoo!

À káa ye 'do gbí 'dóó bà koṣo có mì ye ká kù bàkà go có mì Mbírì, káa dii ye tí nó mbe yè ta vò i gí nó 'di a có mì vò i.

Bà 'vala ta wotí mì Bèri-mi-Mbírì

8 À má éno, à kpónó bà waa có mítí ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala toko ta Bìndi-Mbírì tí Jézù nó wálá, ² tacó có mì Bèri mì 'válá, mbe kù 'vala ndâ mbe kù 'vala toko ta Bìndi-Mbírì tí Jézù nó, njaanga wú mì ndâ ku ta vò i 'do tí miṣi ye gí. ³ Tacó i tí nó náa bà bàkà táánò kpò có mì Mòze gí, tacó dii ndoo tí nó náa vò i yè gbí gí nó jo'doko wotí mì có mì Mòze gí nó, Mbírì gii bàkà gí; Mbírì kpò nje vò i ta bà tuu 'vii mì wó ta tú wó go tú 'duù ta vò i yè gbí gí, bìndi Mbírì gii waa có mítí vò i tí nó gbí tú wó nò. ⁴ Mbírì bàkà éno tacó wàa, ndoo 'ví 'di ta có tí nó náa có mì Mòze 'dè jì ndoo nó, ta bà 'di có mì Bèri; ndoo 'ví 'di me có mì dii ndoo tí nó mbe yè ta vò i gí nó lá. ⁵ Tacó ndâ 'duù nìno mbe kù 'vala go có mì dii ndú nó kù koṣo có ká gítí ndâ i mì dii ndú, bìndi ndâ nìno mbe kù 'vala go có mì Bèri nó kù koṣo có ká gítí ndâ i mì Bèri. ⁶ Bà koṣo có ká gítí dii 'duù kù je a ku jì 'duù káa bà koṣo có gítí Bèri kù je a 'válá nìno mbe cee lá nó jì 'duù, à delè kù si 'duù 'ví dù ta 'dè njembí wó gítí Mbírì. ⁷ Tacó muu 'duù nìno mbe kù koṣo có ká gítí dii wó nó a muu ku'di tí Mbírì, ṣa muu tí nó gítí bà 'di có mì Mbírì ngé gí wálá. Wotí bà 'di có mì Mbírì tí ṣa muu tí nó kpokoo gí wálá, ⁸ wotí bà peteke tàkòcò Mbírì delè tí ndâ 'duù tí nó mbe kù 'di có mì dii ndú nó wálá.

⁹ Káa yo kpónó kù 'di me có mì dii yo lá, yo kù 'di a có mì Bèri, náa Bèri-mi-Mbírì dú ta yúco má bàkà kudu mì wó á mí gbí njembí yo gí nò. 'Duù nìno náa Bèri mì Bìndi-Mbírì gbí njembí wó wálá nó, me 'duù mì Bìndi-Mbírì lá. ¹⁰ Ku kpèfí má ziki dii yo á 'do gbí có mì vò i gí, káa Bìndi-Mbírì má kù 'vala gbí njembí yo, gbí éno

máa, lílì yo kpòò kù 'vala ká 'vala, tacó à 'viindi nam-beè gbí òkò tí yo ta Mbíri gí. ¹¹ Bèri mì mbe te Jézù 'do gbí ku gí yaà nó má kù dù gbí njembí yo, yí tí mbe te Bìndi-Mbíri tí Jézù gí yaà 'do gbí ku nó delè bà si Bèri mì wó 'ví je 'valá ji ndâ dii tí nó tí ndâ i mì ku nó gí.

¹² À má éno, à me i mì dii ndoo ká muu ndoo, wàa ndoo 'ví 'vala tí go có mì dii ndoo nó lá, ndâ ná'vindí ye, ¹³ tacó yo má kù 'vala go có mì dii yo, yo bà cì gí, káa yo má kù 'vala go có mì Bèri, wàa yo 'ví ziki ndâ nètè mì vò i gí, yo bà 'vala gí.

¹⁴ Ndâ 'duù tí nó náa Bèri-mi-Mbíri kù tè kùro ndú nó a ndâ 'vii mì Mbíri. ¹⁵ Tacó Bèri tí nó mì Mbíri náa yí je ji yo nó, me bèri njínó mbe bàkà yo tí ndâ bòò nó lá, yí delè me bèri njínó mbe te gúku mítí yo nó lá. Yí a Bèri njínó mbe bàkà yo tí ndâ 'vii mì Mbíri, tí Bèri njínó mbe si yo kù nì, «Áá Bàbá, àá Buù!» mítí Mbíri. ¹⁶ Bèri-mi-Mbíri ùnje gí máa ndoo kù 'dè a yúcó máa, ndoo a ndâ 'vii mì Mbíri. ¹⁷ Káa ndoo má a ndâ 'vii mì Mbíri, ndoo a ndâ mbe zèè mbèlè, tí ndâ mbe zèè mbèlè mì Mbíri, ndoo delè a ndâ ka Bìndi-Mbíri mbe zèè mbèlè. Ndoò má gbo ta ndâ Bìndi-Mbíri mí gbí bà kònò sé'i mì wó gí, Mbíri delè bà te duù mítí ndoo ta ndú.

Banga o tacó tí ndâ 'duù mì Mbíri wúnò

¹⁸ Ye si bà mbu ndò tí nó náa ndoo kpónó kù mbu nó tí i ro ye, wàa ye 'ví 'vii mítí ña banga o tí nó náa Mbíri kù si ù ta ndi ndoo nó lá. ¹⁹ Tacó ndâ i tí nó 'dáá náa Mbíri suu ndú nó léngé-linge kù ù bà co ri tí nó náa Mbíri bà túbà tí ndâ 'vii mì wó nó. ²⁰ Tacó Mbíri táánò waa có mítí ndâ i tí nó náa yí suu ndú nó me 'do gbí có mì ndú lá; Mbíri waa có tí nó ká 'do gbí có mì wó gbí njembí wó tí Mbíri, ta bà kojo có, ²¹ máa, yí wúnò bà njaanga miiri ndâ i tí nó náa yí suu ndú nó do gbí bà volo ndò, tacó wàa, ndú 'ví dù gbí ngba'o go i mì ndâ 'vii mì Mbíri. ²² Ndoò òò ni gí, máa, ndâ i tí nó náa Mbíri suu ndú nó 'dáá gí kù mèlè-mèlè ta sé'i go i mì niì ta gó-káyí tí wó nó, 'do tí bà 'bità bà suu to tí nó yee tí wúnò. ²³ Káa à me káa ndâ i tí nó náa Mbíri suu ndú nó ká kù mèlè-mèlè ta kpéétí ndú cuki lá; ndoo tí ndâ kpédélé 'duù tí nó náa Mbíri je Bèri mì wó ji ndoo tí i-nambee nó delè kù mèlè-mèlè gbí njembí ndoo kù ù ta ndi bà bàkà ndoo mì Mbíri tí ndâ 'vii-kó-ko mì wó, wàa yí 'ví sí dii ndoo 'ví volo lá. ²⁴ Tacó àá táánò 'vala ndoo a bà ù bà dù ndoo tí ndâ 'vii njínó náa a Mbíri ká ko ndoo. Káa ndoo má òò i tí nó náa ndoo kù ù nó gí, rẹ njínò káká'i me bà ù i lá. Tacó a 'di jé ká ù i tí nó náa yí 'de gí nó gí? ²⁵ Káa ndoo má kù ù a ndi i njínó náa ndoo òò ta ro ndoo lá nó, ndoo kù ù ta bà zèè njembí ndoo.

²⁶ Bèri-mi-Mbíri kù koni ndoo tacó wotí tí ndoo wálá, delè tacó ndoo ni bà 'deke tí ndoo ji Mbíri go njínó náa à tí nó lá; káa Bèri kù 'deke tí wó ji Mbíri tacó tí ndoo ta bà rẹngà gbí njembí wó tí ña njínó náa 'duù bà ni bà 'dè gbí ta nje wó wálá. ²⁷ Káa à káa Mbíri tí mbe òò ndâ có gbí njembí ndâ 'duù 'dáá gí ká 'di gbí có tí nó gbí njembí Bèri nó, tacó Bèri kù 'deke tí wó ji Mbíri tacó tí ndâ 'duù mì Mbíri 'vii ta có gbí njembí Mbíri.

²⁸ Ndoò òò ni gí, máa, Mbíri kù bàkà ndâ i 'dáá ká ta rẹ mì tó i ji ndâ 'duù njínó mbe zè yí nìkì maa, náa yí

tè'é tí ndú 'do gbí 'dóó có mì wó gbí muu wó nó.

²⁹ Ndâ 'duù tí nó náa Mbíri tè'é tí ndú nó a ndâ 'duù njínó náa yí cu 'bì wó mítí ndú sàà táánò, tacó wàa, ndú 'ví dù tí ndâ cè kózò tí 'Vii mì yí tí Mbíri, wàa 'Vii mì yí 'vii dù tí 'vii-kíri mì ndú gbí òkò tí ndâ mbè ná'vindí.

³⁰ Mbíri tè'é tí ndâ 'duù tí nó náa yí cu 'bì wó mítí ndú sàà kùro gí nó, yí delè gii bàkà ndâ 'duù tí nó náa yí tè'é tí ndú tí ndâ 'duù jáá kùro wó, bìndi yí gii te banga mítí ndâ 'duù tí nó náa yí bàkà ndú tí ndâ jáá 'duù á kùro wó nó.

Mbíri kù zè ndoo nìkì maa ta rẹ mì Bìndi-Mbíri

³¹ À má éno, ndoo kpónó 'ví 'dè gítí ña njínò a ña có yè? Có mì Mbíri má toko a i ta có mì ndoo, a 'di ká bà jòò gbí có ta ndoo? ³² Mbíri táánò lé má je 'Vii mì wó ji ku tacó tí ndoo gí, bà je ndâ tó i njínó náa à 'dáá kuu mì wó nó ji ndoo bà kpò yí gí? ³³ A 'di ká bà kpì ngbàngà tí ndâ 'duù mì Mbíri náa yí cu 'bì wó mítí ndú nó? A Mbíri ká njaanga wú 'do tí miiri ndú gí; ³⁴ a 'di ká bà waa có mítí ndú? A Bìndi-Mbíri tí Jézù ká bà waa có mítí ndú? Ngé lá! Tacó a yí táánò ká cì tacó tí ndoo, bìndi yí gii 'vala ndi wó 'do gbí muu' dú wó gí, yí kpónó kù ki tí wó tí bàndò náa à kù te duù mítí ngé ndii gí á rẹgbà tí Mbíri, kù 'deke tí wó ji Mbíri tacó tí ndoo. ³⁵ A 'di ká bà njèè gbí òkò tí ndoo ta Bìndi-Mbíri tí mbe zè ndoo nìkì maa? A gbolò sé'i wèè, a 'bí ña i ká kù pèèmbí ndoo wèè, a bà mèèkè'i tí ndoo wèè, a làngàwìrì wèè, a yè bòngò wèè, a vò i wèè, a ku? ³⁶ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

«À kù ziki ze ta ri 'dáá gí tacó tí lo;

à kù bàkà i gítí ze go i gítí ndâ rómbo

náa à kù ya ta ndú gí bà waa ndú,» nó.

³⁷ Káa ta ndâ ña njínò 'dáá gí, ndoo có gbí òò ndâ vò i tí nó go tàsà ndoo nó ta rẹ mì 'duù tí nó mbe zè ndoo nìkì maa nó. ³⁸⁻³⁹ Tacó ye òò ni ngbáràngà'i éno gí, máa, wotí mì ku gítí bà njèè gbí òkò tí ndoo ta Mbíri tí mbe zè ndoo nìkì maa ta rẹ mì Bìndi-Mbíri tí Jézù tí Mbe tí ndoo nó wálá; wotí mì 'valá gítí wálá, wotí mì ndâ basilì gítí wálá, wotí mì ndâ 'bí bèri mbe kù jòò gbí có ta Mbíri gítí wálá, wotí mì ndâ i njínó náa ndú kpónó kuu tí nó ta ndâ njínò kèjì nó gítí wálá, wotí mì 'bí i muu kùro to tí nó ta wotí mì 'bí i tà ngo gítí wálá, wotí mì 'bí i 'do gbí òkò tí ndâ i tí nó 'dáá gí náa Mbíri suu ndú nó gítí wálá.

Mbíri cu 'bì wó mítí ndâ Ìzìrìyélì

9 Có tí nó náa ye kpónó kù 'dè nó a yúcó; ye a 'duù mì Bìndi-Mbíri, ye 'dè 'vèrè lá, Bèri-mi-Mbíri delè kù 'dè có gbí njembí ye, máa, ye kù 'dè me 'vèrè lá. ² Sé có ba rẹ ye gí, njembí ye delè ta o 'dáá gí ká ro wu tacó tí ndâ nambe ye tí ndâ Ìzìrìyélì, tí ndâ 'dóó dii ye, tí ndâ mbèlè ye. ³ Tacó Mbíri kùtáá má ì ñà mítí ye, wàa yí 'ví mò ye 'do tí Bìndi-Mbíri gí tacó tí ndú, tàkòcò ye bà peteke ma. ⁴ Mbíri táánò cu 'bì wó mítí ndú á 'do gbí òkò tí ndâ 'duù, bìndi yí gii bàkà ndú tí ndâ 'vii mì wó, ndú táánò kù dù gbí ngba Mbíri, Mbíri táánò njù mùkà ta ndú, Mbíri táánò je ndâ có mì wó a i ji ndú,

ndú táánò a ndâ cèe mbe ùlù Mbíri, Mbíri delè táánò ci ndâ cí mì wó a i ji ndú. ⁵ Ndâ bu ndú a ndâ Àbìráámò, ta Ízákò, ta Jákòbè, tí ndâ r̀ngbó mbe jò Bìndi-Mbíri tí 'duù gí muu to tí nò. À ùlù Mbíri tí gba tí ndâ i 'dáá gí d̀úu bà ya tí ! Go-i-tí-nò.

⁶ Ye kù 'dè me có máa có mì Mbíri co to gí nò lá. Tacó ndâ 'duù tí nò 'dáá gí náa r̀ngbó ndâ mbe jò ndú a Ìziriyéli nó 'dáá gí me ndâ cèe Ìziriyéli lá, ⁷ ndú delè 'dáá gí me ndâ yúco 'vii mì Àbìráámò tacó náa Àbìráámò a r̀ngbó mbe jò ndâ bu ndú nò lá. Tacó kòcò Mbíri táánò ji Àbìráámò éno máa, «A Ízákò ká bà jò r̀e lo.» ⁸ Gb́ có tí nò éno máa, à kù nì 'vii mì Mbíri mítí 'duù me ká gítí r̀e bà jò yí mì Àbìráámò cuki lá; à kù nì a i mítí ndâ 'vii tí nò náa Mbíri ci Àbìráámò gítí ndú nò. ⁹ Tacó cí tí nò náa Mbíri táánò ci ta Àbìráámò ndú éno máa, «Ta o tí nó náa ye bà dele ndi ye nó, nawú lo Sára bà jò 'vii-'dakò.» ¹⁰ A me káa gbèe cí tí nò lá; ta o tí nó táánò náa 'dakò tí nó gbaànjé, tí Ízákò, tí ká gù ndoo, t̀e ta nakáyì ndâ njemí mítí nawú wó R̀ebékà nó, ¹¹⁻¹² Mbíri gii 'dè có ji R̀ebékà si yí ta nakáyì tí wó máa, «'Duù ñinó náa a yí ká bà ño ɾo ɾi kùro ji ka wó 'do gb́ òkò tí ndâ njemí tí nò á gb́ yi lo nó nó bà dù tí bòò mì ñinò bà t̀e gí tàkò wó nò.» Mbíri 'dè có tí nò si ndâ 'vii tí nò gb́ yi nawú ndú nó bàkà tó i gbaànjé lá, ndú delè bàkà wò i gbaànjé lá, tacó bà t̀ubà máa, Mbíri kù cu 'bì wó mítí 'duù 'do ká gb́ 'dóó có mì wó náa à gb́ njembí wó tí Mbíri, yí kù bàkà me 'do gb́ ká có 'bí ña i náa 'duù bàkà nò lá. ¹³ Á go có tí nó náa à cu mí gb́ wáràgà mì Mbíri, máa, «Ye táánò zè Jákòbè ñiki ma, káa ye so-go Èzàwú,» nò.

¹⁴ À má éno, ndoo kpónó 'ví 'dè có máa yè? Ndoò 'dè có máa, Mbíri a mbe waa có ta 'vére, wàa? Ngé lá!

¹⁵ Tacó kòcò Mbíri ji Mòze éno máa, «Ye bà bàkà nambeè ji 'duù ñinó ta go bà bàkà nambeè ji yí tí ye, bìndi ye delè bà ño yé ɾo 'duù ñinó ta go bà ño yé ɾo wó tí ye.» ¹⁶ À má éno, Mbíri kù bàkà nambeè ji 'duù me tacó máa a go nambeè ta yí ká tí 'duù tí nò nò lá, yí delè kù bàkà me tacó máa 'duù tí nò bàkà nèté tí kpoò nò lá, yí bàkà 'do ká gb́ 'dóó nambeè mì wó. ¹⁷ Tacó à cu mí gb́ wáràgà mì wó tí Mbíri máa, yí 'dè có ji gbolò gba Másiiri, máa, «Ye táánò bàkà wò tí gbolò 'duù tacó bà t̀ubà wotí mì ye, delè tacó wàa r̀e ye 'ví wu cee muu to tí nó 'dáá gí.» ¹⁸ À má éno, à káa có mì Mbíri bà bàkà nambeè ji 'duù, à delè káa có mì wó bà bàkà 'duù tí mbe ngbútù.

Ndâ kpo-tàkòcò ta nambeè mì Mbíri

¹⁹ 'Bí 'duù 'do gb́ òkò tí yo má 'vee ye máa, «Káa Mbíri kù pà nje ndâ 'duù tacó yè, lê náa yí ño ni gí máa, 'bí 'duù ta wotí bà 'bee muu có ta yí tí wó wálá nó?» ²⁰ Ye delè bà 'vee yo máa, « 'Duù tà a yè, wàa yí 'ví 'visi ta có gí tàkò có mì Mbíri? » Nje kára kuu tí wó tacó bà 'vee mbe suu yí, máa, «Wó suu ye éno ta có yè wè?» ²¹ À káa có mì muu-kára gb́ njembí wó bà suu tú mì wó tí ngbúrú, à delè káa có mì wó bà suu tí sòrò.

²² Áa kùtáa má tí Mbíri a go bà t̀ubà kpo-tàkòcò mì wó, delè ta go bà t̀ubà wotí mì wó, wàa yí 'ví miì ndâ 'duù tí nó mbe kù kpolo tàkòcò wó nó gí, a 'di ká bà

'dè có ta yí? Káa ta ndâ ña ñinò 'dáá gí, yí kù zèe njembí wó kù 'vala ta ndâ 'duù tí nò, ²³ tacó bà t̀ubà ña ngba wó tí nó náa yí kù t̀o mí muu ndoo tí ndâ 'duù tí nó náa yí kù bàkà nambeè ji ndoo nò, ndoo tí nó náa yí 'viindi bàndò mí gb́ ngba wó kù ù ta ndi ndoo sàa gí nò. ²⁴ Tacó ndoo a ndâ 'duù mì wó náa yí t̀e' é tí ndoo, me cuki 'do ká gb́ òkò tí ndâ Jùdèyà lá; ndâ 'bí 'duù náa yí t̀e' é tí ndú gb́ òkò tí ndoo a ndâ Jùdèyà, ndâ 'bí 'duù 'do gb́ òkò tí ndoo a ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá. ²⁵ Ñinó a kòcò Mbíri náa Òsiyà, tí mbe 'dòkò có mì Mbíri, cu mí gb́ wáràgà mì wó máa, Mbíri máa,

«Ye bà 'dè có ji ndâ 'duù tí nó náa ndú táánò me ndâ 'duù mì ye lá nó,

máa ndú a ndâ 'duù mì ye;

bìndi ye bà 'dè có ji ndâ 'duù tí nó náa ye táánò zè ndú ñiki lá nó,

máa ye zè ndú ñiki ma.

²⁶ Káa tí bàndò tí nó náa ye táánò 'dè có ji ndâ 'duù máa,

«Yo me ndâ 'duù mì ye lá» nó,

ye bà 'dè có ji ndú máa,

«Yo a ndâ 'vii mì wu Mbíri.»»

²⁷ Káa Ízáyà, tí mbe 'dòkò có mì Mbíri, táánò 'dè có gítí ndâ Ìziriyéli máa,

«Kpétí ndâ 'vii kòtí Ìziriyéli má jò àdi go ñi ngoò gb́ pù ngo,

Mbíri bà 'vala 'do gb́ òkò tí ndú me ndâ 'duù me mbè lá;

²⁸ tacó Mbíri bà bàkà kpìiki-kpìiki gítí bà waa có mítí ndâ 'duù muu to tí nó ta wotí ká tí nò wálá.»

²⁹ Ízáyà delè táánò gii 'dè 'bí có máa,

«Mbe tí ndoo, tí mbe wotí, táánò má ño yé ɾo ndoo,

wàa yí 'ví si sè ñò ndâ 'vii ji ndoo lá,

àà táánò bà o gb́ mòkò bìndi ndoo káa kùlè,

go ña i tí nó táánò mbe bàkà tí gb́ ndâ gbata

Sòdómà ta Gòmóra nò.»

³⁰ Ndoò kpónó 'ví 'dè máa yè? Ndâ 'duù tí nó táánò mbe ño dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri lá nó kpónó gí tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri, 'do gb́ có bà tee

njembí ndú mítí Bìndi-Mbíri gí. ³¹ Káa ndâ 'duù mì Mbíri ká kpécè kù ɾu ndi có mì Mòze tacó bà bàkà ndú

tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri, káa ndú pasuluku 'do tí bà dù tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri gí. ³² Ndú táánò 'de bà dù

tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri lá tacó yè? Ndú táánò 'de lá, tacó ndú táánò kù pà me ta bà tee njembí ndú mítí

Mbíri lá, ndú pà a i ta bà bàkà ndâ nèté. Ndú táánò t̀o kò ndú ta díí tí kpokèji, ³³ á go có tí nó náa à cu mí gb́

wáràgà mì Mbíri máa, Mbíri máa,

«Yo kpolo tí yo,

tacó ye kù te díí náa ndâ 'duù bà t̀o kò ndú tí mítí kpokèji gb́ gbata Ziyóni,

tí díí mbe 'va ndâ 'duù mí to;

káa àà bà te nò mí ɾo 'duù ñinó mbe ùnje gítí wó gí nó wálá.»

10 Ndâ ná'vindí! I ñinó ta có gb́ njembí ye, náa ye kù 'deke ta tí ye ji Mbíri kpolo ma tacó nó, a ñinó máa, yí 'ví 'vala ndâ 'dóó 'duù mì ye 'do gb́ ndâ

vò i. ²Ye kù 'dè yúco muu ndú máa, có tí Mbírì gbí njembí ndú ngé ndii gí, káa, ndú òò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni kálásè. ³Ndú girì'o 'do tí jáá kpokèjì tí nó mì Mbírì nó gí; ndú gii da a 'dóó ngú kpokèjì mì ndú. Ndú biya bà co tí jáá kpokèjì tí nó mì Mbírì nó gí. ⁴Káa Bìndi-Mbírì kpónó zi nje có mì Mòze gí, tacó bà njaanga ndâ 'duù òò 'dáá gí mbe kù tee njembí ndú mítí wó tí Bìndi-Mbírì nò.

'Válá mì Mbírì a i tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí

⁵Mòze cu mí gbí wáràgà mì wó máa, 'duù òò mbe kù dù tí 'duù jáá kùro Mbírì 'do gbí bà 'di có mì yì tí Mòze nó, bà 'vala 'do gbí có tí nó. ⁶Káa có òò náa à 'dè gítí bà dù tí 'duù jáá kùro Mbírì 'do gbí bà tee njembí wó mítí Bìndi-Mbírì éno máa, «A 'di ká bà da bèngbà mítí rì tacó bà 'dò ya gí bà gí ta Bìndi-Mbírì 'do gbí gí muu to tí nó? ⁷Yo delè 'ví koro có máa, «A 'di ká bà ya gí tà to gí bà te Bìndi-Mbírì tí wuù 'do gbí guù ku wó gí sè?» ⁸Káa gbí có tí nó máa yè? Gbí có tí nó máa, có mì Mbírì ká dè ta yo, à ká kuu nje mè yo, à delè kuu gbí njembí yo. Có tí nó a có bà tee njembí mítí Bìndi-Mbírì, náa ze kù ma nò. ⁹Tacó yo má 'dè có ta nje yo máa, Jézù a Mbe tí yo, bìndi yo gii ùnje ta njembí yo máa, Mbírì 'vala ndi wó 'do gbí muu 'dú wó gí, Mbírì bà 'vala yo 'do gbí ndâ vò i gí. ¹⁰Tacó Mbírì kù bàkà 'duù tí jáá 'duù kùro wó tí Mbírì 'do gbí có bà tee njembí 'duù tí nó mítí Bìndi-Mbírì. Bìndi yí gii 'vala 'duù 'do gbí vò i 'do gbí bà 'dè yúco máa, Jézù a Bìndi-Mbírì.

¹¹Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «Á bà te nò mí ro 'duù òò mbe kù tee njembí wó mítí Bìndi-Mbírì nó wálá,» nò. ¹²Tacó 'bè gbí òò tí ndâ Jùdèyà ta ndâ òò 'duù òò náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó wálá; gbèe Mbírì tí nó tí Mbe tí ndâ Jùdèyà nó, delè káa Mbírì tí Mbe tí ndâ 'duù òò náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò, tí gbèe Mbírì tí nó mbe kù cù 'dè ngo cù wó mítí ndâ 'duù tí nó 'dáá gí mbe kù nì «Ákoo» ji yí nò. ¹³Tacó Mbírì bà 'vala ndâ 'duù tí nó mbe kù 'deke tí ndú ta rẹ wó nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

¹⁴Káa ndâ 'duù bà nì «Ákoo» ji Mbírì á ta kpokèjì ngàyi, náa ndú má ùnje gítí wó lá? Ndú delè bà ùnje gítí wó ta òò kpokèjì ngàyi, náa ndú jé má 'di có tí wó lá? Ndú bà 'di có tí wó ta òò kpokèjì ngàyi, náa 'bí 'duù mbe ma có tí wó ji ndú má wálá? ¹⁵Ndú delè bà ma có tí wó ji ndâ 'duù ta òò kpokèjì ngàyi, sè káa òò à má tuu ndú túú-tuu? Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì, máa, «Banga tí bà gí ndâ mbe ma Banga-Ngú-Có ngé ndii gí!» nò. ¹⁶Kpèti ká éno, à me ndâ 'duù 'dáá gí táánò ká ùnje gítí Banga-Ngú-Có lá; tacó Ìzáyà tí mbe 'dòò có mì Mbírì táánò 'vee Mbírì máa, «A 'di ká ùnje gítí có tí nó náa ye ma ji ndú nó, Mbe tí ye?» ¹⁷Á má éno, bà tee njembí 'duù mítí Bìndi-Mbírì gí a i 'do tí có tí nó náa yí 'di nò, káa có tí nó náa yí 'di nò gí a i ta bà ma có gítí Bìndi-Mbírì.

¹⁸Káa 'vé mì ye a òò máa, ndâ Ìziriyèlì táánò 'di có tí nó náa ndâ mbe 'dòò có mì Mbírì ma nó lá, wè? Ndú 'di gí! Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «Kòcò ndú ya cee muu to tí nó gí.

Ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí 'di ndâ có mì ndú gí.»

¹⁹'Bí 'vé mì ye káká'i a òò máa, ndâ Ìziriyèlì 'di gbí có tí nó náa ndâ mbe 'dòò có mì Mbírì ma ji ndú nó gí, wè? Mòze dígísèè a kpédélé 'duù mbe 'visi có gí tàkò có tí nó, éno máa, Mbírì máa,

«Ye bà bàkà yo 'ví tò kii ta ndâ 'duù òò ta rẹ òò ndú wálá nò.

Ye bà bàkà ndâ 'duù òò ta gbí có mì ndú wálá nó 'ví kpolo tàkòcò yo.»

²⁰Bìndi , Ìzáyà gii 'dè có ta gúku tí wó wálá, máa, Mbírì máa,

«Á 'de ye a ndâ 'duù òò mbe pà bà tí ye lá.

Ye túbà tí ye a i ji ndâ 'duù òò mbe 'vee bà tí ye lá,» nò.

²¹Káa yí gii 'dè có gítí ndâ Ìziriyèlì, máa, Mbírì máa, «Ye kù túbà 'bí ye 'do tí bà co rì, yee tí bà ta rì, ji ndâ túbà-kpò-có tí ndâ mbe kù jòò gbí có ta ye.»

Mbírì biya ndâ 'duù mì wó tí ndâ Ìziriyèlì lá

11 Ye kpónó kù 'vee a 'vé, máa, Mbírì 'visi a kapí wó á gítí ndâ 'duù mì wó tí ndâ Ìziriyèlì wè?

Gbaànjé lá! 'Dóó ye kuu nó a Ìziriyèlì, tí 'vii-gù Àbiráámò. Ye a 'vii kòti Bènjámínò. ²Mbírì 'visi kapí wó gítí ndâ 'duù mì wó náa yí cu 'bí wó mítí ndú á 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó nó lá. Yo 'deke có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì gítí bà 'dè kòlòwò mì Èlìjà tí mbe 'dòò có mì Mbírì, ji Mbírì gítí ndâ Ìziriyèlì nó lá? ³Èlìjà 'dè kòlòwò gítí ndâ Ìziriyèlì ji Mbírì máa, «Ndú mì ndâ mbe 'dòò có mì lo léé gí, sè káa ye ta kpéeti ye, káa ndú delè kù pèè ta bà zi ye, Mbe tí ye! Ndú delè uu gbí ku-sòrò bà ci i ji wò 'dáá gí.»

⁴Káa Mbírì gii 'visi có ji Èlìjà máa yè? Mbírì gii 'visi có ji yí máa, «Ye kù kpolo tí ndâ 'duù 7,000 mbe ùlù sú mbírì tí nó ta rẹ wó a Bàlì lá nó tacó tí ye.»

⁵Gbèe òò a tí nó wúnò bàkà tí gí, làmbu sè gbí ndáá ndâ Ìziriyèlì gbaànjé-gbaànjé náa Mbírì cu 'bí wó mítí ndú ta nambeè mì wó kuu tí. ⁶Mbírì cu 'bí wó mítí ndâ 'duù tí nó ta nambeè mì wó, yí cu 'bí wó mítí ndú me tacó máa ndú bàkà a tó i ji yí nó lá, tacó Mbírì táánò má cu 'bí wó mítí ndú tacó ndâ i òò náa ndú bàkà nó, rẹ òò nambeè tí nó bà dù me nambeè lá.

⁷Nò wàa yè? Nò wàa, ndâ Ìziriyèlì 'de i tí nó náa ndú táánò kù bàkà nètè tacó nó lá. A ndâ 'duù tí nó mbe me mbè lá, náa Mbírì cu 'bí wó mítí ndú nó ká 'de , káa túbà sè ndâ 'bí 'duù gbí òò tí ndú yoo 'do tí bà 'di é mì Mbírì gí; ⁸á go có tí náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa,

«Mbírì je muu ji ndú lá.

Mbírì yoo ro ndú 'do tí bà òò ndâ i gí,

Mbírì de túbà ndú 'do tí bà 'di có gí yee gbí rì tí nó wúnò,» nò.

⁹Bìndi kòcò Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Ìziriyèlì gii 'dè có máa,

«Bàndò bà zò i mì ndú 'ví dù tí wú náa à lè ji ndú,

bàndò bà zò i mì ndú 'ví dù tí bù náa à duu ji ndú,

à 'ví dù tí bàndò bà eendi ndú gítí vò i,

à 'ví dù tí bàndò bà waa có mítí ndú,

¹⁰ro ndú 'ví di gí, wàa ndú 'ví òò i lá,

ndòpí ndú 'ví loko ta du vò i ká dúú bà ya tí .»

¹¹ Ye kpónó kú 'vee 'bí 'vé káká'i, «Ndâ Ìziriyéli kpónó 'va nò a tí ndú to ngbé gî, wèè, ndú tò káa kò ndú sínò?» Gbaànjé lá! Tacó a bà 'va tí ndâ Ìziriyéli to nò ká si Mbírì 'ví 'vala ndâ 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá nó 'do gbí ndâ vò i mì ndú, tacó wàa, ndâ Ìziriyéli 'ví tò kii ta ndú. ¹² Káa vò i mì ndâ Ìziriyéli má si Mbírì 'ví bàkà tó i me gbolò ji ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî, bindi bà pasi bà 'di có mì Mbírì mì ndú má si Mbírì 'ví bàkà tó i me gbolò ji ndâ 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá nó, ña tó i tí nó náa Mbírì bàkà ji ndâ 'duù nó bà me gbolò go ña yè, náa ndâ Ìziriyéli 'dáá má 'di có mì Mbírì delè gî nò!

¹³ Ye kpónó kú 'dè có a i ji yo tí ndâ 'duù tí nó ta ña yo me ndâ Ìziriyéli lá nó, tacó Mbírì tuu ye a i ji ndâ 'duù tí nó ta ña ndú me ndâ Ìziriyéli lá nó. Ndi 'di tí nje ye gítí nètè mì ye wálá, ¹⁴ tacó wàa, ndâ nambe ye tí ndâ Ìziriyéli 'ví tò ta kii ta yo, tacó wàa, ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú 'ví 'de ta 'válá. ¹⁵ Tacó bà bè bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ Ìziriyéli má gî a i ta bà 'viindi nambeè gbí òkò tí Mbírì ta ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî, bà ùnje bà toko nambeè ta ndú mì Mbírì bà je a ña yè ji ndâ 'duù? Áá bà gî a i ta 'válá ji ndâ ku!

Mbírì bà 'vala ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Ìziriyéli lá nó gî

¹⁶ À má ci muu njú kpédélé'i ji Mbírì gî, sè njú tí nó 'dáá gî a ñindi Mbírì. À má ci ndâ teè mû ji Mbírì gî, sè ndâ nè'bi mû tí nó 'dáá gî a ndâ i mì Mbírì. ¹⁷ Káa à kpónó má waaka ndâ 'bí wú bè 'dê cii gî, bindi àá gii nanaka yo ndâ 'bí dó bè ju cii tí nó náa à waaka 'do gbí jili nó mí bindi ndú, ¹⁸ yo 'ví me tí yo máa yo ma á ji ndâ wú bè 'dê cii tí nó náa à waaka ndú gî 'dè nó lá. Káa yo má me tí yo, yo 'ví te mí gbí muu yo éno máa, yo kú 'vala me 'do tí 'dóo teè yo lá. ¹⁹ Yo má 'dè có éno máa, «Áá táánò waaka ndú tacó bà rò ze mí bindi ndú,» ²⁰ a yúco; áá táánò waaka ndú 'do gbí ngbútù mì ndú. Káa yo kú rò tíyò tí kpoò ká tacó yo kú tee njembí yo mítí Bìndi-Mbírì. À má éno, yo 'ví mòò rò yo lá. Yo dù ta gúku Mbírì tí yo. ²¹ Tacó yí táánò lè má waaka ndâ 'dóo bè 'dê cii tí nó gí to gî, yí delè bà si yo wálá. ²² Yo te mí gbí muu yo éno máa, Mbírì a mbe nambeè, yí delè a 'duù ñinó ta 'di á nje wó wálá; yí ño 'di ta bà waa có mítí 'duù ñinó mbe 'di có mì wó lá nó lá, káa yí kú bàkà nambeè á ji yo, náa go nambeè ta yí má ká kpoò kuu tí yo nó. Káa go nambeè ta yí má tí yo wálá, yí bà mò yo á 'do tí wó gî. ²³ Káa ndâ Ìziriyéli má si ngbútù mì ndú mí to gî, Mbírì bà dele ta ndú á gí bàndò mì ndú gî, tacó wotí bà dele ta ndú káká'i gí bàndò mì ndú kuu tí wó. ²⁴ Tacó àá táánò má waaka yo tí ndâ ju cii 'do tí 'dóo rëngbó yo gbí jili, bindi àá gii nanaka yo mítí bè 'dê cii tí nó náa à rò mí gbí po ñí nó gî, bà nanaka ndi ndâ nè'bi 'dê cii tí nó náa áá táánò waaka ndú nó mítí 'dóo bàndò mì ndú bà dù a dê có ngé ndii gî.

Mbírì ñò yè rò ndâ 'duù 'dáá gî

²⁵ 'Bí có gbí ngàngbùtù náa ye kpónó bà 'dè ji yo tacó wàa yo 'ví si ta tí yo máa yo ma nó lá, a ñinó, ndâ ná'vindi: ndâ Ìziriyéli bà bàkà ngbútù me ká dúú bà ya tí lá, ndú bà bàkà yee ká tí o tí nó náa ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Ìziriyéli lá nó má gî 'dáá gî mì Mbírì má kózò gî, ²⁶ bindi Mbírì bà gii 'vala ndâ Ìziriyéli 'dáá gî. Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «Mbe 'vala ndâ 'duù bà gî 'do Ziyóni; yí bà 'vala ndâ 'vii-gù Jàkóbè 'do gbí ndâ vò i 'dáá gî. ²⁷ Ñinò bà dù a o bà njù mbelè mì ye ta ndú, náa ye má 'vala ndú 'do gbí ndâ vò i mì ndú gî,» nò. ²⁸ Ndâ Ìziriyéli biya bà 'di Banga-Ngú-Có gî, tacó éno, ndú gî tí ndâ ku'di tí Mbírì 'do gbí có mì yo. Káa à má gítí có bà cu 'bi Mbírì mítí ndú, ndú kpoò káa ndâ wú-gbì-ré Mbírì ta rè mì ndâ ká gù ndú. ²⁹ Tacó Mbírì me mbe kú 'vèè gbí nje 'duù tacó i lá; yí delè má cu 'bi wó mítí 'duù gî, yí káká'i 'visi muu wó 'do tí 'duù tí nó lá. ³⁰ À má gítí yo tí ndâ 'duù tí nó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá nó, yo táánò kpo có mì Mbírì gî, káa Mbírì kpónó kú bàkà nambeè ta yo, tacó ndâ Ìziriyéli táánò kpo có mì wó gî. ³¹ Ndâ Ìziriyéli delè kpónó kú kpo có mì Mbírì, tacó wàa Mbírì 'ví bàkà ta nambeè ji ndâ yì, á go ñinó náa yí táánò bàkà ji yo ta o tí nó náa yo táánò kpo có mì wó gî nò. ³² Tacó Mbírì zèè ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî mí gbí zàà mì kpo-có, tacó wàa yí 'ví bàkà nambeè ji ndú.

À ùlù Mbírì

³³ Ndâ i mì Mbírì me gbolò ngé ndii gî, yí a mbe 'di gbí-o, muu tí wó delè ngé ndii gî! A 'di ká bà ni bà 'dè gbí ndâ có mì wó náa yí ẹre gba ndú gî nó? A 'di ká bà 'di gbí ndâ kpokèjì mì wó? Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì wó máa,

³⁴ «A 'di ká 'di gbí có gbí njembí Mbe tí ndoo? A 'di ká kpo-gbì-tà-tù wó?

³⁵ A 'di jé ká je i-nambeè ji yí,

wàa yí 'ví ko ta mboo i mì 'duù tí nó?»

³⁶ Tacó a yí ká suu ndâ i 'dáá gî, ndâ i 'dáá gî kú dù 'do gbí có mì wó, ndâ i 'dáá gî delè á tacó tí wó. À ùlù yí kpoò ya tí . Go-i-tí-nò.

Yo 'vala ta bà bàkà nètè ji Mbírì

12 À má éno, ye kú 'deke a tí ye ji yo, ndâ ná'vindi, máa, yo yòò tí, yo tí ndâ wu i-cí-ci ji Mbírì, tí ndâ tó i náa Mbírì 'ví lè 'bì wó mí tà ndú, tacó ña gbolò nambeè mì wó náa yí bàkà ji yo nó. Ñinò a ña cèè bà bàkà i ji Mbírì náa yo 'ví bàkà . ² Yo bàkà nètè ta có mì ndâ 'duù muu to tí nó lá, yo si Mbírì 'ví 'visi bà kojo có mì yo tí ngú ña bà kojo có mbe 'visi cè ña bà bàkà i mì yo tí ngú bà bàkà i. Tacó wàa, yo 'ví ñò ta có mì Mbírì ni , yo 'ví ñò ta tó i mì wó ni , yo delè 'ví ñò ta i ñinó mbe 'vii rò 'bá tí cèè i nó ni .

³ A nambeè tí nó náa Mbírì bàkà ji ye nó ká si ye kú 'dè có ji yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî, máa, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo 'ví kojo có máa, yì ma ndii bà gî nó lá.

'Duù 'ví koṛo có lèè, 'vii ta wotí bà tee njembí wó mítí Mbírì, náa Mbírì je ji yí, ⁴ jé ká go ñinó náa ndâ bà to tí ndoo me mbè, káa bà to ñinó ká ta tende ña nètè mì wó nò. ⁵ Káa ndoo, kpétí má me mbè, ndoo a ndâ bà to tí Bindi-Mbírì, náa à 'deeke 'duù ñinó mítí ndâ tende bàndò tí kútí gbèè 'duù. ⁶ Mbírì ñjèè ndâ i-nambeè mì wó ji ndoo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí tende-tende, 'vii ká ta nambeè mì wó náa yí bàkà ji ndoo, tacó bà bàkà ta nètè.

À má ènò, Mbírì má je ji 'duù a nètè bà ma có mì wó, 'duù tí nò 'ví ma có mì Mbírì 'vii ta wotí bà tee njembí wó mítí Mbírì, náa Mbírì je ji yí; ⁷ yí má je ji wò a bà bàkà nètè ndâ 'duù, wò 'ví bàkà nètè ndâ 'duù; yí má je wò a bà ñbà i ji ndâ 'duù, wò 'ví ñbà i ji ndâ 'duù; ⁸ yí má je ji wò a nètè bà je wotí ji ndâ 'duù, je wotí ji ndâ 'duù; yí má je ji wò a nètè bà je i ji ndâ 'duù, wò 'ví ñò ñò-í gítí bà je i ji ndâ 'duù lá; yí má bàkà wò tí kùṛo ndâ 'duù, tè kùṛo ndú; yí má bàkà wò tí mbe nambeè, bàkà nambeè ji ndâ 'duù ta mbá-mbá tí lo.

⁹ Yo 'ví ze tí yo gbí òkò tí yo ñikì ta yúco. Yo 'ví sogo wò i, wàa yo 'ví zèè i ñinó tí tó i nó kácá-kácá. ¹⁰ Yo zè tí yo gbí òkò tí yo go i mì ndâ ná'vindí gbí òkò tí ndú, yo delè 'ví dù ta go bà tègàrà tí yo gbí òkò tí yo. ¹¹ Yo 'ví bàkà nètè tí kpoò, yo dù tí ndâ mbe kpó lá, yo bàkà nètè ji Mbe tí ndoo ta mbá-mbá tí yo. ¹² Bà koṛo có mì yo lì mítí Mbírì 'ví si yo 'ví dù ta líkí'o tí yo, yo 'ví zèè njembí yo gbí ndâ wò o, yo delè 'ví 'deke tí yo ji Mbírì ta o 'dáá gí. ¹³ Yo 'ví je i-'bi yo tacó tí ndâ 'duù mì Mbírì ñinó tí ndâ mbe yè nò, yo delè 'ví te wiṛi mítí ndâ mbe 'dó-'do.

¹⁴ Yo 'ví cù 'dê ngo cù yo mítí ndâ mbe kù mèkè'i tí yo; yo be ndú lá, yo cù 'dê ngo cù yo mítí ndú. ¹⁵ Ndâ 'duù má ta líkí'o tí ndú, yo 'ví dù ta líkí'o tí yo ta ndú; ndú má kù wa gbí, yo delè 'ví wa gbí ta ndú. ¹⁶ Ndâ 'duù 'dáá gí 'ví dù á ɾo yo 'vii ká 'vii, yo mba tí yo lá, yo ñi kaà ta ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ i lá nò, yo 'ví bàkà tí yo tí ndâ mbe 'di gbí-o lá. ¹⁷ Yo 'ví ko mboo wò i ta wò i lá, yo koṛo có a i gítí bà bàkà i ñinó tí cèè i nó kùṛo ndâ 'duù 'dáá gí. ¹⁸ Yo bàkà wotí tacó bà 'vala ta ndâ 'duù 'dáá gí ñikì maa. ¹⁹ Yo 'ví kèèndè wò i lá, ndâ kómbe ye, yo si a kpo-tàkòcò mì Mbírì ká 'ví kèèndè wò i muu yo; a go có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mì Mbírì máa, Mbírì máa, «Bà kèèndè wò i a i mì ye, ye bà ko mboo wò i ta wò i,» nò. ²⁰ À má ènò, go má tí ndâ ku'di tí yo, yo 'ví je i-zó-zò ji ndú, go ngo má tí ndú, yo 'ví je ngo ji ndú; tacó yo má bàkà ènò, ndâ wò i mì ndú náa ndú kù bàkà mítí yo nò bà te nò mí ɾo ndú me gbolò. ²¹ Yo 'ví si wò i 'ví gèè bè wó mí muu yo lá, yo kpò muu wò i ta bà bàkà ndâ tó i.

Yo 'di có mì ndâ gba 'bá

13 Yo 'dáá gí 'ví 'di có mì ndâ gba mbe kù zogo 'bá mì yo. Tacó a Mbírì ká je gba ji 'duù. ² À má ènò, mbe kù jòò gbí có ta gba kù jòò nò a gbí có ta gba tí nó náa Mbírì le bèrè ji yí nò, káa ndâ mbe kù jòò gbí có kù pà a bà, bà waa có mì Mbírì mítí ndú. ³ Tacó 'duù ñinó mbe kù co tí jáá kpokèji nó cì gúku tí ndâ gba lá, a ndâ mbe bàkà wò i ká kù cì gúku tí ndâ gba. À má ènò,

yo co tí jáá kpokèji, ndâ gba 'ví ùlù ta yo, delè tacó wàa yo 'ví cì ta gúku tí ndú lá. ⁴ Gba a bòò mì Mbírì, náa Mbírì je yí tí mbe kù konì yo, káa yo má bàkà wò i, yo 'ví cì gúku tí wó, tacó Mbírì le bèrè ji yí me sínò lá; yí a bòò mì Mbírì, mbe kù waa có mítí ndâ mbe kù bàkà wò i á bindi Mbírì. ⁵ À má ènò, yo 'ví 'di có mì gba me ká cuki ji gúku bà waa có mì wó mítí yo lá, yo bàkà tacó yo ñò ni gí, máa, ñinò a i ñinó náa à tí nó ká nò.

⁶ Ñinò delè a nderè có tí nó náa yo 'ví gò ta i muu 'bá nó ká nò, tacó ndâ mbe kù bàkà nètè muu 'bá 'dáá gí a ndâ mbe bàkà nètè mì Mbírì, mbe kù bàkà nètè yo. ⁷ À má ènò, yo 'ví sì ndâ có mì ndú 'do muu yo 'dáá gí; à má mì ndú muu yo a có bà gò i muu 'bá, yo gò 'do muu yo gí, à máa có bà sì muu ndâ 'dóó i mì yo, yo 'ví sì gí, yo delè 'ví sì ndú tí i ɾo yo, yo delè 'ví tègàrà ndú.

Yo zè tí yo gbí òkò tí yo ñikì maa

⁸ Yo 'ví si i mì 'bí 'duù gbaànjé 'ví dù á muu yo lá; à 'ví dù á muu yo káa có bà zè tí yo gbí òkò tí yo ñikì maa, tacó 'duù ñinó mbe zè 'bí ka wó ñikì maa nó a mbe 'di có mì Mbírì. ⁹ Ndâ có mì Mbírì máa, «Wò 'ví bàkà bang-baya lá; wò 'ví zi 'duù lá; wò 'ví zingbà i lá; wò 'ví dù ta go i mì ndâ 'bí 'duù lá.» Káa ndâ có tí nó ta ndâ 'bí sè có mì Mbírì 'dáá gí toko gbaànjé bàkà a gbèè có tí nó máa, «Zè 'bí ka lo ñikì á go bà zè 'dóó tí lo ñikì mì lo,» nò. ¹⁰ 'Duù mbe zè 'bí ká wó ñikì maa bà bàkà wò i gítí ka wó nò wálá; à má ènò, tó bà zè tí a bà 'di ndâ có mì Mbírì 'dáá gí.

¹¹ Yo bàkà ènò, tacó yo ñò ni gí máa, o tí nó tí o bà ziya mì ndoo 'do tí ɾi nó kpónó gí gí. Tacó o bà 'vala ndoo kpónó dooko ta ndoo cotí ñinó táánò ta kpédélé o bà ùnje mì ndoo gítí Bindi-Mbírì nó gí. ¹² Kùṛo bà too yé dooko gí; à má ènò, ndoo mò ndâ i tí nó náa ndoo bàkà gbí 'dí'di'o nó gí nje seè, wàa ndoo 'ví 'viindi tí ndoo á gítí ndâ nètè gbí ngba'o. ¹³ Ndoò 'viindi ndâ cè ña bà bàkà i mì ndoo, wàa ndoo 'ví dù go ndâ 'duù ñinó mbe kù 'vala gbí ngba ɾi; bà bàkà ndâ i 'vírímó-'vírimo gbí 'dí'di'o káká'i wálá; bà sa ta pe káká'i wálá; có gítí ndâ vo-wò ka sili, ta bà bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii ɾo 'bá lá nó káká'i wálá; bà gò gó ta bà 'dèkè mà delè káká'i wálá; bà tò kii káká'i wàlà. ¹⁴ Káa yo 'ví si a Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbírì ká 'ví kpolo tí yo, wàa yo 'ví je mbí yo gítí ndâ wò i ñinó mbe me líkí tí yo nó lá.

Waa có mítí ná'vindí lo lá

14 'Bí 'duù ñinó ta wotí bà tee njembí wó mítí Bindi-Mbírì me njí'dí tí wó nó má kuu gbí òkò tí yo, yo 'ví si yí, yo 'viiki gbí nje wó gítí ña bà koṛo có mì wó gítí ndâ ña i-zó-zò lá. ² Tacó a bà tee njembí 'bí 'duù mítí Bindi-Mbírì ká kù si yí kù zò ña ndâ i 'dáá gí, káa 'duù ñinó ta wotí bà tee njembí wó mítí Bindi-Mbírì me njí'dí tí wó nó kù zò káa ndâ kpátuyà. ³ Káa 'duù ñinó mbe kù zò ña ndâ i 'dáá gí nó 'ví cònje gítí 'duù ñinó mbe kù guu gbí i-zó-zò gúú-guu nó lá, wàa ndâ 'duù ñinó mbe kù guu gbí i-zó-zò gúú-guu nó 'ví waa có mítí ndâ mbe zò i sàkàmàà nó lá, tacó Mbírì ùnje gítí wó gí. ⁴ Káa wò tà a 'di, wàa wò 'ví waa ta có mítí bòò

mì 'bí 'duù? À ká gbí nètè mì mbe tí wó bà ò maa yí kuu tíyò, à delè ká gbí nètè mì wó bà ò maa yí 'va tí wó to gí. Káa yí bà ò tíyò gí, tacó wotí bà bàkà yí 'ví ò tíyò kuu tí Mbe tí ndoo.

⁵ 'Bí 'duù kù koro có maa 'bí ò gbaànjé nìkì co tí 'bí ò gí, káa 'bí 'duù kù koro có maa ndâ ò 'dáá gí 'vii ká 'vii. Káa 'duù 'ví epe muu wó ká mítí 'dóó có mì wó náa à gbí muu wó. ⁶ 'Duù ò mbe kù kpolo tí 'bí ò tí kpoló-kpolo ò nó, bàkà èndò tacó bà tègàrà Mbe tí ndoo. 'Duù ò delè mbe kù zò i nó, kù zò tacó bà tègàrà Mbe tí ndoo, tacó yí kù 'dè nìkì maa ji Mbíri tacó i-zó-zò tí nó náa yí kù zò nó. Káa 'duù ò mbe kù guu gbí ndâ i-zó-zò nó, kù bàkà èndò tacó bà tègàrà Mbe tí ndoo, yí delè kù 'dè nìkì maa ji Mbíri. ⁷ Tacó 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndoo mbe kù 'vala gítí mīri wó nó wálá, 'bí 'duù gbaànjé delè mbe cì gítí mīri wó nó wálá. ⁸ Ndoò má kù 'vala , ndoo kù 'vala tacó tí Mbe tí ndoo, ndoo má kù cì , ndoo delè kù cì tacó tí Mbe tí ndoo. À má èndò, ndoo máa wu ndoo, ndoo a ndâ i mì Mbe tí ndoo, ndoo máa ku ndoo, ndoo delè káa ndâ i mì Mbe tí ndoo. ⁹ Njìnò a gbí nderè có bà cì Bindi-Mbíri, bindi yí gíi 'vala ndi wó káká'i 'do gbí muu'dú wó nó ká nó, tacó wàa, yí 'ví dù tí Mbe tí ndâ 'duù ò mbe cì gí nó ta ndâ wu 'duù.

¹⁰ À má èndò, wò kù waa có mítí ná'vindí lo tacó yè? Wò kù cònje gítí ná'vindí lo tacó yè? Tacó ndoo 'dáá gí wúnò bà ò tíyò kuro jàlàmbà bà waa có mì Mbíri,

¹¹ tacó à cu mí gbí wàràgà mì Mbíri máa, kòcò Mbe tí ndoo máa,

«Ye má kù 'vala ,

ndâ 'duù 'dáá gí bà kucuku muungbó ndú mí kùro ye,

ndâ 'duù gbí ndâ tende ò nje có 'dáá gí bà ùlù Mbíri ta o tí nó.»

¹² Ndoò gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí bà yù gbí tí ndoo ji Mbíri.

Dù tí nderè bà bàkà vò i mì 'bí ka lo lá

¹³ À má èndò, ndoo si bà dù kù 'viiki tí ndoo gbí òkò tí ndoo mí to, yo koro có ò a i mítí bà bàkà 'bí ò i njìnò mbe ga gbí kò 'bí ná'vindí yo lá, yo delè 'ví dù tí i njìnò mbe kù nè kpokèji mì wó nó lá. ¹⁴ Ye ò ni ngbàrángà'i ta rè mì Mbe tí ndoo Jézù gí, máa, 'bí i-zó-zò tí bètí-i nó wálá, i-zó-zò a bètí-i ká ji 'duù tí nó mbe kù koro có maa i-zó-zò tí nó a bètí-i nó. ¹⁵ Njembí ná'vindí lo má nìkì gítí ò i tí nó náa wò kù zò nó lá, wò kù 'vala ta yí me ta njembí bà zè Mbíri lá. Si ò i tí nó náa wò kù zò nó 'ví dù tí i mbe volo 'duù ò náa Bindi-Mbíri táánò cì tacó tí wó nó mí to. ¹⁶ À má èndò, si ndâ 'duù 'ví 'dè vò có gítí i tí nó tí tó i-zó-zò mì lo nó lá. ¹⁷ Tacó kpoló-kpolo i mì ndoo tí ndâ 'duù mì Bindi-Mbíri me bà zò i lá, kpoló-kpolo i mì ndoo delè me bà ò pe lá; kpoló-kpolo i mì ndoo a bà dù tí ndâ 'duù jáá Kùro Mbíri, ta bà dù ta 'dè njembí ndoo, gíi je bà te líkí'o mì Bèri-mi-Mbíri mítí ndoo. ¹⁸ 'Duù má bàkà nètè ji Bindi-Mbíri gbí ò kpokèji tí nó, tàkòcò Mbíri bà peteke gítí wó, ndâ 'duù delè bà si yí tí i.

¹⁹ À má èndò, ndoo 'ví mòkò a tàkò i njìnò mbe kù si gbí òkò tí ndoo 'ví dù nìkì maa, gíi je i njìnò mbe si ndoo kù je wotí bà konì tí ndoo gbí òkò tí ndoo ji ndoo nó. ²⁰ Yo 'ví volo gbí nètè mì Mbíri tacó i-zó-zò lá. Ndâ i-zó-zò 'dáá gí a ndâ ngbàrángà i, káa à lè ji 'duù ò mbe zò 'bí ò i mbe si 'bí ka wó 'ví bàkà vò i nó. ²¹ Yúco a bà zò yá lá, ta bà ò pe, delè ta bà bàkà i njìnò mbe kù si 'bí ná'vindí yo 'ví bàkà vò i nó, lá. ²² Káa bà tee njembí yo kponó mítí Mbíri nó 'ví dù tí có kóó gbí òkò tí yo ta Mbíri; káa 'duù ò mbe nì nikaláká gítí bà bàkà i njìnò náa yí ò ni tí yúco gí lá nó, a mbe tó pá. ²³ Káa Mbíri kù waa có a i mítí 'duù ò mbe zò i ta njembí wó sósò'ò nó, tacó ò 'duù tí nó kù bàkà i me ta bà tee njembí wó mítí Mbíri lá, káa i njìnò náa 'duù bàkà me ta bà tee njembí wó mítí Mbíri lá nó, a vò i.

Peteke tàkòcò ndâ 'bí ka lo, peteke me ká tàkòcò lo ta kpéetí lo lá

15 Ndoò tí ndâ 'duù ò ta wotí bà tee njembí mítí Bindi-Mbíri kuu tí ndoo nó 'ví konì ndâ 'duù ò ta wotí bà tee njembí ndú mítí Bindi-Mbíri me njí'dí tí ndú nó tà bà te ndâ du ká'i njìndi ndú. Ndoò 'ví bàkà me káa i njìnò mbe kù peteke tàkòcò ndoo nó cuki lá.

² Ndoò kùtáa 'dáá gí bà bàkà i njìnò mbe kù peteke tàkòcò ndâ 'bí ka ndoo, ta bà konì ndú gítí bà 'de wotí gítí bà tee njembí ndú mítí Bindi-Mbíri. ³ Tacó Bindi-Mbíri táánò koro có me ká gítí 'dóó mīri wó cuki lá; á go có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mì Mbíri máa, «Ndâ 'duù tí nó mbe kù go yo nó kù go a ye,» nó. ⁴ Káa ndâ có tí nó 'dáá gí náa à cu táánò sàa mí gbí wàràgà mì Mbíri nó, a i tacó bà je muu ji ndoo; tacó wàa, wàràgà mì Mbíri 'ví je bà zè njembí, ta wotí bà koro có lè mítí Mbíri ji ndoo. ⁵ Ye kù 'deke tí ye ji Mbíri tí mbe kù je bà zè njembí, delè tí mbe kù je wotí ji ndâ 'duù, máa, yí 'ví si yo 'ví 'vala ta gbí òkò tí yo nìkì maa go có mì Bindi-Mbíri tí Jézù, ⁶ tacó wàa, có gbí muu yo 'dáá gí 'ví dù ká gbaànjé, wàa yo 'ví ùlù Mbíri tí nó tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri nó ta kòcò yo toko gbaànjé.

Banga-Ngú-Có tacó tí ndâ 'duù ò náa ndú me ndâ Ìzìriyélì lá nó

⁷ Yo te wīri mítí yo gbí òkò tí yo, go bà te wīri mì Bindi-Mbíri mítí yo, tacó bà ùlù Mbíri. ⁸ Tacó ye kù 'dè có ji yo máa, Bindi-Mbíri táánò gí tí bòò mì ndâ 'duù mì ndâ Ìzìriyélì njìnò mbe ya gí gbí gázà gí nó, tacó bà tùbà yúco mì Mbíri, tacó bà tùbà máa, cí tí nó náa Mbíri táánò cì ta ndâ ká gù ndâ Ìzìriyélì nó a yúco. ⁹ Yí gí delè tacó wàa ndâ 'duù ò ta ò ndú me ndâ Ìzìriyélì lá nó 'ví ùlù Mbíri gítí nambeè mì wó, á go có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mì Mbíri máa,

«À má èndò, ye bà ùlù rè lo tí Mbíri mí gbí òkò tí ndâ 'duù

ò ta ò ndú me ndâ Ìzìriyélì lá; ye bà be rè lo gbí cè,» nó.

¹⁰ À gíi cu 'bí káká'i máa,

«Yo tí ndâ 'duù ò ta ò ndú me ndâ Ìzìriyélì lá nó 'dáá gí 'ví dùlù tí yo toko ta ndâ 'duù mì wó.»

¹¹ À gii cu 'bí máa,
«Yo tí ndâ 'duù ñinó náa ña yo me ndâ Ìziriyéli lá nó
'dáá gí 'ví ùlù Mbíri;
wàa, ndâ 'duù 'dáá gí 'ví ùlù yí.»

¹² Káa kòcò Ìzáyà máa,
«Viì-gù Jési kèjì,
yí bà gí tí gba mbe zogo ndâ 'duù
ñinó ta ña ndú me ndâ Ìziriyéli lá nó,
ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Ìziriyéli lá nó
'ví koṛo có lli a i mítí wó.»

¹³ Ye kù 'deke tí ye máa, Mbíri tí nó náa yo kù koṛo có
lì mítí wó nó, 'ví je líkí'o jì yo túkà'i, yí delè 'ví je 'dè
njembí jì yo 'do gbí có bà ùnje mì yo, tacó wàa, wotí mì
Bèri-mi-Mbíri 'ví si yo 'ví koṛo có lli mítí Mbíri.

Nderè bà cu wàràgà tí nó mì Páwòlò ta gúku tí wó wálá

¹⁴ Ye ñò ni ngbàrángà'i gí, ndâ ná'vindí, máa, yo a
ndâ tó 'duù ngé ndii gí, yo delè a ndâ 'duù ta muu tí yo
me gbolò, ta wotí bà ñibà i gbí òkò tí yo kuu tí yo.

¹⁵ Káa ye kù cu wàràgà tí nó jì yo ta gúku tí ye wálá,
tacó bà 'va mbí yo gítí ndâ 'bí i, tacó nambeè tí nó náa
Mbíri bàkà jì ye, ¹⁶ ta bà bàkà ye tí mbe bàkà nètè mì
Bìndi-Mbíri tí Jézù, tí bu-Mbíri mbe kù ma Banga-Ngú-
Có mì Mbíri jì ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Ìziriyéli lá
nó, tacó wàa, Mbíri 'ví lli ta 'bì wó gí tà i-cí-ci mì ndâ
'duù ñinó náa ndú me ndâ Ìziriyéli lá, náa Bèri-mi-
Mbíri bàkà tí ngbàrángà'i gí nò.

¹⁷ Ye kù mòò ɾo ye gbí nètè mì ye náa ye kù bàkà tacó
tí Mbíri nó ta ɾè mì Bìndi-Mbíri tí Jézù. ¹⁸ Tacó ye bà ya-
ka 'bì ye yee gbí 've ta bà 'dè 'bí tende có wálá, ye bà
'dè có ká gítí bà bàkà ye mì Bìndi-Mbíri tí mbe bàkà
ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Ìziriyéli lá, mbe 'di có
mì Mbíri lá nó, tí ndâ mbe 'di có mì Mbíri, ta nje ye,
delè ta cè bà bàkà i mì ye, ¹⁹ ta ndâ wotí mì ndâ kpo-
kpo i-serè náa ye bàkà ndú, ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri.
Tacó éno, ye ma Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbíri ta kábà
'do Jèrùzàlémè di gbí ndâ to Ìlirikù. ²⁰ À gbí njembí ye
ta o 'dáá gí a go bà ma Banga-Ngú-Có gbí ndâ to ñinó
náa ndâ 'duù kà jé 'di ɾè Bìndi-Mbíri gí nó lá, tacó wàa
ye 'ví bì 'bá mí pí tà 'bá ñinó náa 'bí 'duù sè sàà kùro gí
nò lá, ²¹ á go có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mì Mbíri
máa,

«Ndâ 'duù tí nó náa à jé 'dé có tí wó jì ndú lá nó bà ñò
yí.

Káa ndâ 'duù tí nó jé mbe 'di có tí wó lá nó
bà 'di gbí có mì wó» nò.

Có bà co wiṛi ya gí Rómà kuu gbí muu Páwòlò

²² Ñinò a i tí nó mbe kù tii ye cóó-cóó 'do tí bà ya gí
mì yo kà nò. ²³ Káa nètè mì ye gbí ndâ to tí nó kàá nó lè
kpónó wálá, ye lè bàkà có bà ya gí mì yo kà ta mbè
ndò, ²⁴ káa ye kpónó kù koṛo có có mì yo Rómà kà
ta o bà ya ye gí Ìsipániyà, ye má zò i-wiṛi mì yo gàà gí,
yo 'ví koni ye muu nó mì ye gí kùro kà. ²⁵ Káa ye kpónó
kù ya a i gí Jèrùzàlémè ta ndâ i-bà-koni-tí jì ndâ 'duù mì
Mbíri kà má kózò gí. ²⁶ Tacó a ndâ mbe kù kili ta ɾè mì

Bìndi-Mbíri gbí ndâ to Mèsidóniyà ta ndâ to Àkáyà ká
tuu ye ta ndâ i-nambeè náa ndú kili 'do gbí 'dóó nam-
beè mì ndú, máa, ye ya tí jì ndâ mbe yé gbí òkò tí ndâ
'duù mì Mbíri gbí gbata Jèrùzàlémè. ²⁷ Ndú bàkà éno
ta pétékè tàkòcò ndú, káa à má ta bà 'dè ta yúco, i mì
ndâ Ìziriyéli kuu muu ndú. Tacó ndâ 'duù tí nó náa ndú
me ndâ Ìziriyéli lá nó kpónó má kù gbo gbí ndâ i-nam-
beè mì Mbíri ta ndâ Ìziriyéli, kózò tí ndú delè bà koni
ndâ Ìziriyéli ta ndâ i muu to tí nò. ²⁸ Ye má ya ta i tí nó
náa à tuu ta ye nó jì ndâ mbe gí, ye bà ya gí Ìsipániyà
có mì yo kà; ²⁹ káa ye ñò ni gí máa, ta o tí nó náa ye bà
yee mì yo kà nó, ye bà yee jì yo ta ndâ tó i me gbolò
'do mì Bìndi-Mbíri.

³⁰ Ye kù 'deke tí ye jì yo, ta ɾè mì Mbe tí ndoo Jézù tí
Bìndi-Mbíri, delè ta ɾè mì Bèri-mi-Mbíri tí mbe zè yo
nikì ma, ndâ ná'vindí máa ndoo 'deke tí ndoo tí kpoò jì
Mbíri, tacó wàa, yí 'ví koni ye gbí nètè mì ye. ³¹ Yo 'deke
tí yo jì Mbíri tacó tí ye, máa, yí 'ví si ndâ mbe ùnje gítí
Bìndi-Mbíri lá 'bá mì ndâ Ìziriyéli 'ví dooko gítí ye ta vò
i lá, delè tacó wàa, ndâ 'duù mì Mbíri gbí gbata
Jèrùzàlémè 'ví ù ta nje gítí ndâ nètè mì ye. ³² Bìndi ye
'ví ya gí mì yo ká ta pétékè tàkòcò ye gí bà tè wó ye mí
mì yo kà, náa Mbíri má je nó jì ye gí nò. ³³ Mbíri tí mbe
'dè njembí 'ví dù ta yo 'dáá gí. Go-i-tí-nò.

Páwòlò 'vee ndâ 'duù Rómà

16 Ye kù ùlù námì ndoo tí Fòyébè jì yo; yí a mbe
koni ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri gbí
gbata Kèngèréyè. ² Yo te wiṛi mítí wó ta ɾè mì Mbe tí
ndoo go bà te wiṛi mítí ndâ 'duù mì Mbíri. Yo koni yí ta
ndâ 'bí ña i ñinó mbe nikì tí wó, tacó yí koni ndâ 'duù
me mbè, à kpétí káa 'dóó ye nó, yí delè koni ye gí.

³ Ye 'vee ndâ Pìrisilà ta Àkùyilà, tí ndâ ka ye mbe bàkà
nètè mì Bìndi-Mbíri tí Jézù, ⁴ ndú táánò pà ku gítí ndú
ta ɾè ye; ze ta ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdéyà
lá mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri nó 'dáá gí, 'dè nikì
maa jì ndú. ⁵ Ye 'vee ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-
Mbíri á mí 'bá mì ndâ Pìrisilà ta Àkùyilà.

Ye 'vee tó 'duù mì ye Èpàyinètù tí kpédélé 'duù mbe
gí tí 'duù mì Bìndi-Mbíri gbí to Àsiyà.

⁶ Ye 'vee Màriyà tí mbe kù bàkà nètè tí kpoò gbí òkò
tí yo.

⁷ Ye 'vee ndâ Àndòrònìkò ta Jóniyà tí ndâ nambe ye
ndâ Jùdéyà, delè tí ndâ ka ye náa ze táánò ta ndú gbí
zàà; ndú a ndâ 'duù ñinó náa ndâ 'duù ñò ndú ni ng-
bàrángà'i gbí òkò tí ndâ mbe kù mì Bìndi-Mbíri gí; a
ndú delè ká gí tí ndâ 'duù mì Bìndi-Mbíri á kùro jì ye.

⁸ Ye 'vee Àmbiliyátù tí tó 'duù mì ye ta ɾè mì Bìndi-
Mbíri. ⁹ Ye 'vee Ùrùbánò tí ka ndoo mbe kù bàkà nètè
ta ɾè mì Bìndi-Mbíri. Ye delè 'vee tó 'duù mì ye Ìsitákí.

¹⁰ Ye 'vee Àpèlè tí mbe kù bàkà nètè mì Bìndi-Mbíri ta
njembí wó gbaanjé ngé ma.

Ye 'vee ndâ 'duù 'bá mì Àrisitòbúlù ngé ma. ¹¹ Ye 'vee
Èròdiyónà tí nambe ye. Ye 'vee ndâ Nàrikísù, ta nawù
wó, ta ndâ 'viì mì ndú, ta ɾè mì Bìndi-Mbíri.

¹² Ye 'vee ndâ niì tí nó ta ɾè ndú a ndâ Tìrifòsà ta
Tìrifènà tí ndâ mbe kù bàkà nètè ta ɾè mì Mbe tí ndoo

nô. Ye delè giì 'vee tó 'duù mì ye tí niì tí nó tí Pérísi tí mbe bàkà nètè tí kpoò ta ɾè mì Mbe tí ndoo nô.

¹³ Ye 'vee Rúfò tí gbolò mbe nètè mì Mbe tí ndoo. Ye delè 'vee nawu Rúfò tí mbe tègàrà ye ká go 'dóó 'viì mì wó.

¹⁴ Ye 'vee ndâ Àsingìrítù, ta Fèlègónì, ta Èrèmésì, ta Pàtòróbà, ta Èrémà, ta ndâ ná'vindí ñínó mbe kù dù ta ndú kà.

¹⁵ Ye 'vee ndâ Filòlògu, ta Júliyà, ta ndâ Nèrèwù, ta námì wó, ta Òlímà, ta ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri á mì ndú kà.

¹⁶ Yo 'vee tí yo gbí òkò tí yo ta bà òlò gbí tù yo go i mì ndâ ná'vindí.

Ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri mì ze kàá 'vee yo.

Ndòngbú có mì Páwòlò ji ndâ 'duù Rómà

¹⁷ Ye kù 'deke tí ye ji yo, ndâ ná'vindí, máa, yo kpolo ro yo mítí ndâ mbe kù njèè gbí òkò tí yo ta bà ònòkò muu yo 'do tí yúcó tí nó náa à nìbà ji yo nó gí, yo mò tí yo 'do tí ndú gí. ¹⁸ Tacó ndâ mbe bàkà ɾa i tí nó kù bàkà me nètè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri lá, ndú kù bàkà káa 'dóó ndâ i mì ndú mbe nìkì tí ndú; ndú kù eendi ndâ 'duù ñínó ta muu ndú me njí'dí nó ta banga nje, ta bà toɾo bàà mítí có. ¹⁹ Káa ndâ 'duù 'dáá gí 'dí tàwo bà zèè Banga-Ngú-Có mì yo ta njembí yo gbaànjé gí. Tacó éno, tàkòcò ye peteke gítí yo ngé ndii gí. Có gbí njembí ye éno máa, muu yo 'ví dù ta o 'dáá

gí ká gítí i ñínó dú nô, wàa có mì yo 'ví dù ta vò i wálá. ²⁰ Mbíri tí mbe 'dè njembí bà si yo 'ví 'dò Gba-wàtà mí to ta kò yo. Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri 'ví cù 'dè ngo cù wó mítí yo.

²¹ Tìmàtèyò tí ka ye mbe nètè 'vee yo ngé ma. Ndâ Lúciyò, ta Jàsónì, giì je Sòsipàtèrè, tí ndâ nambe ye, delè 'vee yo ngé ndii gí.

²² Ye tí Tèrètíyò, tí mbe kù cu wàràgà tí nó tacó tí Páwòlò, kù 'vee yo ta ɾè mì Mbe tí ndoo.

²³ Gáyù tí 'duù tí nó náa ye kpónó kù dù a i 'bá mì wó nó, delè náa ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri kù kili mí 'bá mì wó nó, 'vee yo ngé ma.

Èrásitù tí mbe kù kpolo jí ndâ i-míri gbí gbata, ta ná'vindí ndoo Kùwàritò 'vee yo. (²⁴ Ye kù 'deke tí ye máa, Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri 'ví cù 'dè ngo cù wó á mítí yo 'dáá gí. Go-i-tí-nò)

Páwòlò ùlù Mbíri ta bà 'deke tí wó

²⁵ À ùlù Mbíri! Wotí bà je wotí bà tee njembí yo mítí Mbe tí ndoo tí kpoò ji yo go Banga-Ngú-Có mì ye náa ye kù ma tí có gítí Jézù tí Bìndi-Mbíri nó, kuu tí wó. Có tí nó gbí ndâ ká o táánò sàa a có kóó. ²⁶ Káa à kpónó 'dè gbí á gí sè gí. A ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri ká cu có tí nó mí gbí ndâ wàràgà mì ndú, náa à kpónó kù ma ji ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, a go có mì Mbíri tí nó mbe kù 'vala ká dúú bà ya tí nô. Tacó wàa, ndâ 'duù 'dáá gí 'ví tee njembí ndú mítí Bìndi-Mbíri, ndú delè 'ví 'di ta có mì wó. ²⁷ À ùlù Mbíri tí gbèe mbe 'di gbí-o dúú bà ya tí ta ɾè mì Jézù tí Bìndi-Mbíri. Go-i-tí-nò.

1 Kòrìndì

1 Nìno a ye tí Páwòlò, náa a Mbíri ká cu 'bì wó míti ye 'do gbí 'dóo có mì wó tí Mbíri, máa ye dù tí tú mì Bìndi-Mbíri tí Jézù, ká kù cu wáràgà tí nò. Ze kù gbo gbí bà cu wáràgà tí nó ta ná'vìndí ndoo Sòsìtènè, ² ji yo tí ndâ 'duù mì Mbíri mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri gbí gbata Kòrìndì. Yo tí ndâ 'duù tí nó náa Mbíri toṛo ndâ vò i mì yo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri gí nò, yo tí ndâ 'duù tí nó náa Mbíri tè'è tí yo tacó bà kaa yo mò gí mì wó tí Mbíri toko ta ndâ 'duù tí nó mbe kù 'deke tí ndú tí ndâ bàndò 'dáa gí ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri, éno máa yí a Mbe tí ndoo ta ndâ yí 'dáa gí nò. ³ Ze kù 'deke tí ze ji Bu ndoo tí Mbíri, ze delè kù 'deke tí ze ji Jézù tí Bìndi-Mbíri éno máa, ndú 'ví toko nambeè ta yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù nìkì maa.

Tó i gbí bà dù toko ta Bìndi-Mbíri

⁴ Ye kù 'dè nìkì maa ji Mbíri ta o 'dáa gí tacó tí yo, tacó nambeè mì wó tí Mbíri náa yí bàkà ji yo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri tí Jézù nò. ⁵ Mbíri wu bà 'dè có mí gbí nje yo me gbolò, yí delè gí je muu ji yo me gbolò ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri. ⁶ Yúco tí nó náa ye 'dè ji yo gítí Bìndi-Mbíri nó kpónó bàkà kudu mí gbí njembí yo ⁷ tí nà nìno náa yo kpónó kù ùndi o bà túbà tí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri ta gbèe i-nambeè mì Mbíri Mbe gboo 'do mì yo wálá. ⁸ Mbíri bà je wotí ji yo tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ 'duù nìno ta i-nò mì yo wálá nó yee tí ndòngbù o tí nó, tí o bà gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri nò. ⁹ Mbíri tí nó tí mbe tè'è tí yo gí bà dù toko ta 'Vii mì wó, Jézù tí Bìndi-Mbíri tí Mbe tí ndoo nó, a mbe kù ru káa ndi ngo nje wó.

'Bè gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri

¹⁰ Ye kù yù 'do mì yo 'dáa gí a nambeè ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri, éno máa, yo 'dáa 'ví ẹ̀re gba có mì yo ká gbaànjé, ndâ ná'vìndí ye. Yo ùnje éno máa, yo bà si gbínje 'ví dù gbí òkò tí yo wálá, nà bà koṛo có mì yo delè ta nderè bà bàkà i mì yo 'dáa gí 'ví dù ká gbaànjé. ¹¹ Ye kù 'dè có tí nó ji yo tacó ye 'di có 'do mì ndâ 'duù mì nìi tí nó tí Kèlèyónè nó éno máa, gbí òkò tí yo kà nìkì ngé gí lá, ndâ ná'vìndí ye. ¹² Có tí nó ta go bà 'dè ji yo tí ye nó a nìno máa, à gbí òkò tí yo kà a 'bè: 'duù nìno máa, «Ye a 'duù mì Páwòlò,» nìno máa, «Ye a 'duù mì Àpólò,» 'duù nìno máa, «Ye a 'duù mì Kéfà,» nìno máa, «Ye a 'duù mì Bìndi-Mbíri.»

¹³ À njeè gbí Bìndi-Mbíri gí? Áá táánò gbì a Páwòlò míti njeèkpè mù? Áá táánò caka tí yo ta rẹ̀ Páwòlò?

¹⁴ Ye kù 'dè nìkì maa ji Mbíri tacó ye táánò caka 'do gbí òkò tí yo cuki káa tí ndâ Kìrìsìpù ta Gáyù. ¹⁵ À má éno,

'bí 'duù gbí òkò tí yo bà 'de wotí bà 'dè có éno máa, àá táánò caka tí yì ta rẹ̀ ye nò wálá. ¹⁶ Ye koṛo có éno máa, ndâ 'bí 'duù náa ye táánò caka tí ndú káa ndâ 'dakò tí nó tí Ìsìtèfánà nó ta ndâ 'duù mì wó. À má ta bà 'dè có ta yúco, mbí ye káká'í tí 'bí 'duù náa ye caka tí wó bìndi ndâ 'duù tí nó ta bà muu ndú náa ye 'deke ndú nò lá, ¹⁷ tacó Bìndi-Mbíri táánò tuu ye me tacó bà caka tí ndâ 'duù lá, yí tuu ye a i tacó bà ma Banga-Ngú-Có. Yí delè táánò tuu ye nò me tacó bà gí gí bà ma Banga-Ngú-Có ta bà 'vanda có kpènjàngè'vèè, tí ndâ có bà 'di gbí-o mì ndâ 'duù muu to tí nó, nò lá. Tacó ndâ có bà 'di gbí-o tí nó kpènjàngè'vèè nò kù bàkà có gítí bà cì Bìndi-Mbíri míti njeèkpè mù tí có ta gbí wálá.

Bìndi-Mbíri a wotí ta bà 'di gbí-o mì Mbíri

¹⁸ Có gítí bà cì Jézù míti njeèkpè mù gbí tù ndâ 'duù tí nó mbe gíri'o gí nó go mòngò gbí tù bô, káa à gbí tù ndoo tí ndâ 'duù tí nó mbe kù co tí kpokèjì mì 'válá nó, a có gítí wotí mì Mbíri. ¹⁹ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, Mbíri máa,

«Ye bà voloko gbí kpokèjì bà 'di gbí-o mì ndâ mbe 'di gbí-o gí.

Ye bà bàkà bà nò'o mì ndâ mbe kpo-ṛo tí i ta gbí wálá.»

²⁰ À má éno, ndâ mbe 'di gbí-o kpónó ngò? Ndâ kpo-kpò mbe nò wáràgà, ta ndâ kpo-kpò mbe kù 'viiki gbí có kpónó gbí to ngàyi? Mbíri kpónó yù gbí ndâ i-njónókó mì ndâ mbe 'di gbí-o muu to tí nó gí sè lá?

²¹ Káa có gbí muu Mbíri má lê éno máa ndâ 'duù muu to tí nó 'ví nò yì tí Mbíri ni 'do gbí 'dóo bà 'di gbí-o mì ndú lá, yí bàkà éno tacó à gbí njembí wó a có bà 'vala ndâ 'duù, ta «có njónókó» tí nó náa ndoo kù ma nò.

²² Ndâ Jùdèyà kù ù a ndi bà nò ndâ serè, ta ndâ mbó ndi 'bì Mbíri, ndâ Ìgìrìgì kù ù a ndi bà 'di kòcò ndâ mbe 'di gbí-o. ²³ Káa ndoo kù ma a có gítí Bìndi-Mbíri náa à gbí yí míti njeèkpè mù, tí có mbe kù pèè njembí ndâ Jùdèyà, káa ndâ Ìgìrìgì kù si a i tí có njónókó. ²⁴ Káa à má ji ndâ 'duù tí nó náa Mbíri tè'è tí ndú gí, tí ndâ Jùdèyà ta ndâ Ìgìrìgì, có njónókó tí nó náa ndoo kù ma nò a Bìndi-Mbíri tí wotí mì Mbíri, a Bìndi-Mbíri tí bà 'di gbí-o mì Mbíri. ²⁵ Có nìno náa áá mì Mbíri a có njónókó nó a có ta gbí me gbolò ndii gbí có mì ndâ mbe 'di gbí-o muu to tí nó gí. Bìndi i nìno tí jódókò i mì Mbíri nó a i mbe kpolo ndii 'billi ndâ mbe wotí muu to tí nó gí.

²⁶ Yo koṛo muu yo á gítí o bà tè'è tí yo mì Mbíri táánò gí, ndâ ná'vìndí; ndâ 'duù muu to tí nó táánò nò ndâ 'duù me mbè gbí òkò tí yo tí ndâ mbe 'di gbí-o ṛo ndú

lá, ndâ 'duù me mbè gbí òkò tí yo táánò me ndâ mbe wotí lá, ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí yo táánò delè me ndâ 'viì mì ndâ 'duù òkò ta rẹ ndâ mbe jò ndú a rẹ nó lá.

²⁷ Káa Mbíri táánò cu 'bì wó míti mbe ònókó, tacó bà te nò mí ọ ndâ mbe 'di gbí-o, Mbíri cu 'bì wó míti jódókò 'duù tacó bà te nò mí ọ ndâ mbe wotí, ²⁸ Mbíri gii cu 'bì wó míti i òkò ta gbí wó wálá, náa ndâ 'duù muu to tí nó sí tí có lá, yí delè kú cu 'bì wó míti 'bí i, kpèti i tí nò má wálá, tacó bà bàkà ndâ i òkò náa ndú kuu tí nó tí ndâ i lá. ²⁹ Tacó wàa, 'bí 'duù muu to tí nó 'ví cè ta cè-'bì máa, yì ma kùro Mbíri nò lá, ³⁰ tacó a Mbíri ká toko yo ta Bindi-Mbíri tí Jézù, à delè káa Mbíri ká bàkà Jézù tí rẹngbó bà 'di gbí-o mì yo, tí mbe si ndoo 'ví dù tí ndâ jáá 'duù á kùro wó tí Mbíri, tí ndâ 'duù òkò náa yí tí Mbíri kaa ndoo mò gí mì wó gí, delè tí ndâ 'duù òkò náa à toro ndâ vò i mì ndoo gí nò. ³¹ Tacó ènò, à gii cu mí gbí wàràgà mì Mbíri éno máa, «Go bà cè cè-'bì má tí 'duù, yí 'ví cè a i ta rẹ Mbíri.»

Có gítí Bindi-Mbíri náa à gbì yí míti njèèkpè mù

2 Ta o tí nó náa ye táánò ya tí gí mì yo kà nó, ye ya me ta bà ma yúco mì Mbíri ji yo ta ndâ kpo-kpò có lá, ye delè ma me ta bà 'dè ndâ có mì ndâ mbe 'di gbí-o lá, ndâ ná'vindi ye. ² Tacó ta o tí nó náa ye táánò kuu mì yo kà nó, ye ẹre muu ye cuki ká gítí bà 'dè có gítí Jézù tí Bindi-Mbíri, ta có gítí bà gbì yí míti njèèkpè mù. ³ Ye táánò ya gí mì yo kà ta wotí tí ye wálá. Ye ya ta gúku ká tí ye. Ye ta o tí nó kú gu ká kpùrù-kpùrù ènò. ⁴ Ye ta o tí nó toro me bàa míti có mì ye náa ye 'dè ji yo nó lá, ye te me banga míti có tí nó náa ye ma ji yo nó go i mì ndâ mbe 'di gbí-o muu to tí nó lá. Ye tù ji yo káa bà wotí mì Bèri-mi-Mbíri. ⁵ Tacó wàa, nderè bà tee njembí yo míti Mbíri 'ví dù me 'do gbí có bà 'di gbí-o mì ndâ 'duù muu to tí nó lá, à 'ví dù a i 'do gbí wotí mì Mbíri.

Bà 'di gbí-o mì Mbíri

⁶ Ta ndâ òkò náa òkò 'dáa gí, ze ma có bà 'di gbí-o a ji ndâ 'duù tí nó náa gbí dii ndú yù gítí có mì Mbíri gí nó. Káa bà 'di gbí-o tí nó me bà 'di gbí-o mì ndâ 'duù tí nó kpónó kuu muu to tí nó nó lá. À delè me òkò ndâ mbe wotí mbe kú zogo to tí nó, náa wotí mì ndú bà mii gí nó, lá. ⁷ Ze kú ma a có kóó, tí có bà 'di gbí-o mì Mbíri náa yí táánò ngùù 'do tí ndâ 'duù gí, tí có náa yí kojo si mí to tacó tí ndoo sàa táánò kùro bà suu to tí nó. ⁸ Gbèè 'duù 'do gbí òkò tí ndâ gba muu to tí nó mbe 'di gbí có tí nó wálá, tacó ndú má 'di gí, ndú táánò bà gbì 'duù tí nó tí mbe tí ngba'o nó míti njèèkpè mù wálá. ⁹ Káa à cu mí gbí wàràgà mì Mbíri éno máa, «'Bí i náa 'bí 'duù jé mbe òkò ta ọ wó wálá, tí i náa 'bí 'duù jé mbe 'di có gítí ta tù wó wálá, tí i náa 'bí 'duù jé mbe kojo có gítí wálá, òkò a i tí nó náa Mbíri bàkà si mí to tacó tí ndâ mbe zè yí níki ma nò.»

¹⁰ Mbíri tuu a Bèri mì wó tí Mbíri gí bà 'dè gbí i tí nó ji ndoo, tacó Bèri-mi-Mbíri a mbe pà gbí ndâ i lézè-lézè

ye ngé rẹngbó ndú, à kpèti káa ndâ kpóló-kpolo có kóó òkò mì Mbíri. ¹¹ 'Bí 'duù ta wotí bà 'di gbí ndâ có gbí njembí 'bí ka wó tí wó wálá, à káa Bèri mì 'duù ká 'di gbí ndâ kóro-kojo có gbí njembí wó. À má ènò, 'bí 'duù delè mbe 'di gbí ndâ kóro-kojo có mì Mbíri wálá, à káa Bèri-mi-Mbíri. ¹² Bèri tí nó náa Mbíri kpónó je ji ndoo nó me Bèri mì ndâ 'duù muu to tí nó lá. Yí je ji ndoo a Bèri mì wó tí Mbíri, tacó wàa, ndoo 'ví 'di ta gbí ndâ i-nambee tí nó náa yì tí Mbíri kaa ji ndoo síno nò.

¹³ Ndoò kú 'dè gbí ndâ yúco mì Mbíri ji ndâ 'duù tí nó náa Bèri-mi-Mbíri kuu gbí njembí ndú nó me ta ndâ có náa a ndâ mbe 'di gbí-o muu to tí nó ká nìbà ndú ji ndoo nò lá, ndoo kú 'dè a i ta ndâ có náa a Bèri-mi-Mbíri ká nìbà ndú ji ndoo. ¹⁴ 'Duù òkò ta Bèri-mi-Mbíri gbí njembí wó wálá nó ùnje gítí bà 'de ndâ i-nambee 'do mì Bèri-mi-Mbíri lá, tacó òkò 'duù tí nó 'di gbí ndâ i-nambee tí nó lá. Ndâ i-nambee tí nó ọ wó 'dáa gí káa ndâ i ta gbí ndú wálá, tacó à kú òkò i gbí ndâ i tí nó ká ta wotí mì Bèri. ¹⁵ 'Duù tí nó ta Bèri-mi-Mbíri kuu gbí njembí wó nó 'viiki káa gbí ndâ i 'dáa gí, káa 'duù mbe 'viiki gbí njembí wó wálá. ¹⁶ Tacó à cu mí gbí wàràgà mì Mbíri éno máa,

«A 'di ká 'di gbí có gbí njembí Mbíri gí, tacó wàa 'duù tí nó 'ví nì ta bà i ji Mbíri?» Káa njembí ndoo a njembí Bindi-Mbíri.

Ndâ bòò mì Mbíri

3 Bà 'dè có ji yo go bà 'dè có ji ndâ 'duù òkò náa Bèri-mi-Mbíri kuu gbí njembí ndú nó táánò kpò ye gí, ndâ ná'vindi ye. Tacó éno ye gii 'dè có ji yo ká go bà 'dè có ji ndâ 'duù òkò mbe kú 'vala ká gbí òkò kpokèji bà 'vala ndò mì ndâ 'duù muu to tí nó. Ye 'dè có ji yo go bà 'dè có ji ndâ dó 'viì gbí òkò tí ndâ mbe kú kili ta rẹ mì Bindi-Mbíri.

² Ye táánò ko yo ta ngo kí, ye ko yo me ta ndâ kùùkpò i-zó-zò lá, tacó yo ta o tí nó 'viindi tí yo gítí bà zò ndâ kùùkpò i-zó-zò lá. À kpèti ká kpónó, yo 'viindi tí yo kálásè, ³ tacó yo kú 'vala go có mì ndâ 'duù muu to tí nó kálásè. Yo lê má kú tò kii, yo delè má kú 'dèkè mà, gbí có tí nó me éno máa, yo kú 'vala káa cè òkò bà 'vala ndò mì ndâ sè ndâ 'bí 'duù muu to tí nó lá? ⁴ Tacó 'bí 'duù má 'dè có éno máa, «Ye a 'duù mì Páwòlò,» bini 'bí ka wó gii 'dè có éno máa, «Ye a 'duù mì Àpólò,» yo kú bàkà nò me cè bà bàkà i mì ndâ 'duù muu to tí nó lá?

⁵ À má éno, Àpólò tí nó a yè? Páwòlò delè a yè? Ze a ndâ bòò mì Mbíri, náa Mbíri táánò tuu ze ji yo tacó bà koni yo wàa yo 'ví ù ta nje gítí yì tí Mbíri. Mbíri táánò tuu 'duù òkò ká ta òkò nètè mì wó, yí gii tuu ka wó ká ta òkò nètè mì wó. ⁶ Ye táánò ọ a nji òkò, bini Àpólò gii ja ngo míti kú i, káa a Mbíri ká gii si kú i tí nó 'ví uu gí yaà. ⁷ À má éno, mbe ọ i me i lá, mbe ja ngo gítí kú i delè me có lá, i káa Mbíri tí mbe je bà uu ndò ji kú i. ⁸ 'Bè gbí òkò tí ndâ mbe ọ i, ta mbe ja ngo gítí kú i wálá, Mbíri bà ko mboo nètè mì ndú ji ndú 'viì ká ta òkò nètè mì ndú. ⁹ Tacó ze a ndâ káa gbí nètè mbe kú bàkà nètè tacó tí Mbíri. Káa yo a nji mì Mbíri.

Yo delè a 'bá mì Mbírì. ¹⁰ À má go nambeè tí nó náa Mbírì bàkà jì ye nó, ye a gbolò 'duù kùro ndâ mbe bì 'bá. A ye ká sè tà 'bá, bìndi 'bí 'duù giì bì kù ya tí gí yaà. Káa wò tí mbe kù bì 'bá tí nó ya tí gí yaà nò 'ví koro muu lo gítí cè ña bà bì i mì lo. ¹¹ Tacó 'bí 'duù bà sè tà 'bí 'bá bìndi ñinò náa à sè gí nò wálá. Rè ñinò náa à sè gí nò a Jézù tí Bìndi-Mbírì.

¹² 'Bí 'duù má bì i kù ya tí gí yaà mì pí tà 'bá tí nó ta dâ'bì, 'bí 'duù 'ví bì ta fádà, 'bí 'duù 'ví bì ta ndâ banga ña díí ta i gbí ndú me gbolò, 'bí 'duù 'ví seke a ndâ ñjímú mí pí, 'bí 'duù 'ví po a mbíli, 'bí 'duù 'ví po a kùngbó cù. ¹³ Áa bà túbà cè ña mbó ndi 'bì ndâ 'duù tí nó gbaànjé-gbaànjé gí. Yé tí nó kèjì gí bà too ta wu nó bà gbaa ndâ i 'dáá mí gbí ngbàà rì, bìndi a wu tí nó ká bà túbà cè ña nètè mì 'duù gí sè. ¹⁴ I tí nó náa 'duù bì mí pí tà 'bá tí nó má doo lá, áa bà ko mboo nètè mì 'duù tí nó jì yí. ¹⁵ Káa nètè mì 'duù má doo gí, yí bà bè gbí nètè mì wó gí, káa yí bà 'vala go 'duù mbe 'vala 'do gbí wu nó gí.

¹⁶ Yo ñò ní lá máa yo a ndâ 'bá mì Mbírì? Yo delè ñò ní lá máa Bèrì-mì-Mbírì kù 'vala gbí njembí yo? ¹⁷ 'Duù má kí'viki 'bá mì Mbírì, Mbírì bà kí'viki 'duù tí nó, tacó 'bá mì Mbírì a 'bá náa Mbírì kaa mò gí mì wó tí Mbírì gí. Káa 'bá-Mbírì tí nó a yo.

¹⁸ 'Duù 'ví eendi tí wó ta kpéétí wó lá. 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo má kù koro có máa, ndâ 'duù muu to tí nó kpónó kù si yí tí mbe 'di gbí-o, si 'duù tí nó má gí tí ñónókó má kózò gí, yí 'ví giì 'di gbí-o a 'do ndi. ¹⁹ Tacó i tí nó náa ndâ 'duù muu to tí nó kù si tí bà 'di gbí-o nó a i-ñónókó kùro Mbírì. Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «Yí zèè ndâ mbe 'di gbí-o gbí tìrì mì ndú.»

²⁰ À giì cu 'bí káká'í éno máa, «Mbírì ñò ní gí máa, có gbí ndâ kóró-koro có mì ndâ mbe 'di gbí-o wálá.»

²¹ À má éno, 'bí 'duù 'ví cè cè-'bì ta rè ndâ 'duù muu to tí nó lá, tacó ndâ i 'dáá gí a ndâ i mì yo: ²² à má a Páwòlò, à má a Àpólò, à má a Kéfà, à má a to tí nó, à má a 'válá, à má a ku, à má a kpónó, à má a taabé, ndâ i 'dáá gí a ndâ i mì yo, ²³ káa yo a ndâ i mì Bìndi-Mbírì, bìndi Bìndi-Mbírì a i mì Mbírì.

Ndâ tú mì Bìndi-Mbírì

4 Yo kùtáa bà si ze tí ndâ bòò mì Bìndi-Mbírì mbe kù kpolo tí ndâ có tí nó táánò tí ndâ có kóó mì Mbírì nò. ² Káa kpóló-kpolo có mì 'duù tí nó mbe kù 'dè có kóó jì yí nó a ñinò máa, yí 'ví dù me mbe filí nje lá. ³ Káa a má gítí bà mīrì ye, bà 'viiki ye mì yo, ta bà 'viiki ye gbí ngbàngà mì ndâ 'duù muu to tí nó, bàkà i ta ye gbaànjé lá. À má ta bà 'dè ta yúco, ye ngbá 'viiki tí ye lá. ⁴ Njembí ye ká ngbárángà'í. Kpétí ká éno, ye kù 'dè me có máa, ye co jóró 'do gbí vò i gí nò lá. À káa Mbírì ká bà 'viiki ye.

⁵ À má éno, ndoo co kpónó gí bà waa có mítí 'bí 'duù á kùro o bà co rì bà waa có á kùro bà gí Mbe tí ndoo lá. Yí kèjì gí bà túbà ndâ i ñinò náa ndoo bàkà ndú gbí 'dí'di'o nó gí ro ngba'o; yí kèjì gí bà 'dè gbí ndâ có kóó tí nó gbí njembí ndoo nó 'dáá gí gí sè, bìndi Mbírì bà giì ko mboo ndâ tó i mì ndâ 'duù gbaànjé-gbaànjé go ñinò náa à tí nó jì ndú.

⁶ Ye kpónó 'dè có tí nó ta rè ze ta Àpólò nó ká go cè tìrì nò, ndâ ná'vindí, tacó wàa yo 'ví mèlè ta ndi ze, wàa yo 'ví 'di ta gbí có tí nó máa, «Ndi muu có tí nó náa à cu mì gbí wáràgà mì Mbírì nó lá,» nò. Tacó yo bà giì luguu tí yo ta bà wu gbí 'bí 'duù, bìndi yo giì cònje gítí 'bí 'duù. ⁷ Tacó a 'di ká bàkà 'bè mí gbí òkò tí yo? A yè ká mì yo náa à je jì yo me jé-je lá? Káa à má je i jì yo jé-je, yo kù cè cè-'bì muu goolá à me i-nambeè náa à je jì yo me sínò lá nò, tacó yè?

⁸ Yo kpónó a ndâ mbe yéñi gí! Yo kpónó gí tí ndâ mbe i gí! Yo gí tí ndâ kpo-kpò gba si ze mí to gí! Có gbí njembí ye máa, yo kùtáa 'ví dù tí ndâ kpo-kpò gba ta yúco, tacó wàa ndoo 'ví dù ta ndoo tí ndâ kpo-kpò gba. ⁹ Tacó ye ñò goolá Mbírì waa có mítí ze tí ndâ mbe kù ma có mì wó, máa, à 'ví zì ze mí gbí ñjì ro ndâ 'duù 'dáá gí, tacó wàa, ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, ta ndâ basill 'ví ñò ta ro ndú.

¹⁰ Ze dù tí ndâ mbe ñónókó ta rè mì Bìndi-Mbírì, káa yo dù tí ndâ mbe 'di gbí-o ta bà dù toko ta Bìndi-Mbírì! Wotí tí ze wálá, káa yo a ndâ mbe wotí! Ndâ 'duù te duù mítí ze lá, káa ndú kù te duù mítí yo! ¹¹ Ze yee tí o tí nó kpónó go có tí nó gbí nje ye nó kù kònò go, ze kù kònò go ngo, ze kù nò ta zì bongo tí ze kárákà-kárákà, à kù gbì ze; dúú bàndò tí ze wálá, ¹² ze kù zò i 'do gbí bà ka wu'o. 'Duù má kù be ze, ze kù cù 'dè ngo cù mítí 'duù tí nó; à má kù mèkèkè'í tí ze, ze kù kònò ndâ vò i tí nó náa à kù me mítí ze nò; ¹³ à má kù 'dè ndâ vò có mítí ze, ze kù 'visi gí tàkò ndú káa tó có. Ze kpónó ká go zùkùmèè mì ndâ 'duù á muu to tí nó, ze kpónó a ndâ pù muu ndâ i 'dáá gí.

¹⁴ Ye kpónó kù cu wáràgà tí nó jì yo me tacó bà te nò mí ro yo lá. Ye kù cu jì yo a i tacó bà kpo-gbì-tà-tù yo tí ndâ 'dóó 'viì mì ye, tí ndâ wú-gbì-ré ye. ¹⁵ Tacó kpétí ndâ mbe kù nìbà i jì yo ta rè mì Bìndi-Mbírì tí Jézù má me mbè ká go tùmèrè, bu yo ta rè mì Bìndi-Mbírì tí Jézù gbí òkò tí ndú 'dáá gí gbaànjé káa ye tacó a ye ká ya ta Banga-Ngú-Có jì yo. ¹⁶ À má éno, ye kù je wotí jì yo máa yo mèlè ndi ye.

¹⁷ Ñinò a gbí nderè có tí nó náa ye kù tuu tí ta Timàtéyò jì yo nó ká nò. Yí a 'dóó 'viì mì ye, tí tó 'viì mì ye, mbe kù 'vala toko ta Mbe tí ndoo ta njembí wó gbaànjé. Yí bà 'va mbí yo gítí cè ña bà 'vala ye toko ta Bìndi-Mbírì, náa ye má kù nìbà i jì ndâ mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbírì tí ndâ bàndò 'dáá gí.

¹⁸ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo ká kù luguu tí ndú máa ndâ yì ma, goolá ye kèjì gí mì yo ká wálá nò. ¹⁹ Káa ye kèjì gí mì yo ká kpónó-kpónó, náa Mbírì má je nó jì ye gí nò. Áa bà dù gbí muu ye ta o tí nó náa ye bà ya tí gí mì yo ká nò, me káa có gítí bà 'dè ndâ có gítí ndâ 'duù tí nó mbe kù luguu tí ndú máa ndâ yì ma nó cuki lá. Có bà ñò éno máa, wotí kuu tí ndú wè, delè kuu gbí muu ye. ²⁰ Tacó Mbírì kù zogo to tí nó me ká ta có cuki lá, yí kù zogo ta wotí. ²¹ À tí yo a go ngàyi? Máa, ye gí gí mì yo ká ta kpo-'bìli, wèè, ta pétékè 'bì?

Bà gbètèkè tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí òkò tí ndú

5 Ye 'di có éno máa yo kù gbètèkè tí yo gbí òkò tí yo kà tí vò ña ñinó náa à kpétí káa ndâ 'duu tí nó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá nó, ndú bà gbètèkè tí ndú gbí òkò tí ndú yee tàkò ña ñinó yo nò wàlà. Yo volo ñinó yo ká ngé tí ña ñinó náa 'duu kù tẹ̀rì cikii nawù bu wó. ² Ña i tí nò kùtàá má volo tí yo volo, wàa yo 'ví mò ta 'duu tí nò mbe kù bàkà nó 'do gbí òkò tí yo gí, à nìkì ma, káa yo ndí kù gii si tí i bà mba tí yo.

³ Ye tà kpétí kpónó má me mì yo kà lá, njembí ye ká gá'dáá tí yo kà. Ye delè káa waa có mítí 'duu ñinó gbí òkò tí yo mbe kù bàkà ña vò i tí nó ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo tí Jézù sàà gí. ⁴ Yo kili ta bà muu yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù, wàa ye delè 'ví dù á káa kù 'deke tí ye ji Mbe tí ndoo tí Jézù, ⁵ tacó bà je wotí bà je 'duu tí nò mbe kù bàkà ña vò i tí nò gbí òkò tí yo nó ji Gba-vò-i, wàa Gba-vò-i 'ví nìbà vò i ji yí, tacó wàa lilí wó 'ví 'vala ta o bà co rì mì Mbe tí ndoo tí Jézù.

⁶ Bà mba tí yo nò nìkì lá! Yo ñò ni lá máa, gbèe kìnì kù volo yâ? ⁷ À má éno, yo mò vò 'duu tí nó gbí òkò tí yo, mbe kù volo yo go gbèe kìnì mbe kù volo yâ nó gí, tacó wàa yo 'ví dù tí ndâ cèe 'duu go ñinó náa à tí. Tacó à waa mbelè Bìndi-Mbírì tí 'vii-rómbo mì ndoo tí i-cí-ci á gítí o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìriyèlì-mì-Mbírì gí. ⁸ À má éno, ndoo bàkà gbolò o tí nò me ká ta bà zò káa yâ ñinó ta kìnì gbí, tí kìnì bà mbè ndâ ka tí, delè tí kìnì so-gote nó lá. Ndoò zò ta ngbàrángà njembí ndoo, ndoo zò ta tìrì gbí njembí ndoo lá, ndoo delè 'ví zò ta yúco.

⁹ Ye táánò cu wáràgà ji yo éno máa, yo 'ví nì kaà ta ndâ 'duu ñinó mbe kù bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii ọ 'bá lá nó lá. ¹⁰ Káa ye ta o tí nò ni me ndâ 'duu ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá mbe kù sù tí ndú ká sàkàmàà, tí ndâ mbe gàmàtà mbe kù zò 've i mì ndâ 'duu, delè tí ndâ mbe kù kùmùkù ndâ i mì ndâ 'duu, tí ndâ mbe kù bàkà i ji ndâ sù mbírì nó lá. ¹¹ Gbí có mì ye nò táánò a i éno máa, yo 'ví nì kaà ta 'duu ñinó mbe kù 'dè có máa yì a ná'vindí yo tí ndâ 'duu mì Bìndi-Mbírì káa yí kù sù tí wó ká sàkàmàà nò lá; yo 'ví nì káa ta yí lá, náa yí má a mbe gàmàtà, náa yí má a mbe kù bàkà i ji ndâ sù mbírì, náa yí má a mbe kù 'dè vò có, náa yí má a vò mbe njù pe, náa yí delè má a mbe ngbà nò. À kpétí káa bà toko 'bí yo mí gbí i-zó-zò ta ña 'duu tí nò, yo 'ví bàkà là.

¹² Ye táánò 'dè có tí nò me gítí ndâ 'duu ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá nó lá. Tacó nèté mì ye ta bà 'viiki ndâ 'duu ñinó náa ndú me ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì lá nó a yè? Nèté mì yo me a i ta bà 'viiki ndâ 'duu tí nó mbe kù kili to rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì nó lá? ¹³ À káa Mbírì ta kpéetí wó ká bà 'vii-ki ndâ 'duu ñinó náa ndú me ndâ 'duu mì Bìndi-Mbírì lá nò. «Yo mò vò 'duu tí nó á 'do gbí òkò tí yo gí,» á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì nò.

Bà ya ta ná'vindí gí gbí ngbàngà

6 Có má kuu gbí òkò tí ndâ 'bí 'duu ta ná'vindí wó gbí òkò tí yo, 'duu tí nò bà kọro a cè gbí kò có yè, wàa yí 'ví o tí ta muu yo tí ndâ tó 'duu mì Mbírì ya gí bà kpi ngbàngà tí ná'vindí wó mí kùro ndâ gba ñinó mbe kù co me tí jáá kpokèjì mì Mbírì lá nó? ² Yo ñò ni lá máa, ndâ 'duu ñinó tí ndâ tó 'duu mì Mbírì nó kèjì gí bà dù tí ndâ mbe waa có mítí ndâ 'duu muu to tí nó 'dáá gí? Káa yo má a ndâ mbe waa có mì ndâ 'duu muu to tí nó 'dáá gí, bà pà làyì gítí ndâ ví có gbí òkò tí yo bà kpò yo gí? ³ Yo ñò ni lá máa, a ndoo wúnò ká bà waa ndâ có mì ndâ basillí? À má éno, à kpónó 'ví gii kpò tí, tí ndoo nó a bà waa có mì ndâ 'duu mbe kù 'vala muu to tí nó? ⁴ Káa, à má éno, yo kù kaa ndâ có gbí òkò tí yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì, ya tí gí gbí ngbàngà kùro ndâ 'duu tí nó ta rẹ̀ ndú gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù wálá nó, tacó yè? ⁵ Nò ọ yo wálá tacó yè? Gbí có mì yo nò éno máa, gbèe 'duu gbí òkò tí yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì tí mbe 'di gbí-o, tacó wàa yí 'ví dù tí mbe kù 'viiki gbí ndâ có gbí òkò tí yo wálá? ⁶ Yo kù zò tí yo gbí òkò tí yo go ndâ sè! 'Duu loko ká mítí ná'vindí wó ta ngbàngà mí kùro ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù lá!

⁷ Gbí bà jaka tí yo gbí òkò tí yo ta kpéetí yo ya tí gí gbí ngbàngà nò éno máa, 'bí i mbe lè gí kuu gbí òkò tí yo. À wálá nìkì mì yo a bà gbí gbí njembí yo gítí bà kònò ndâ vò i tí nó náa à kù me mítí yo nó? À wálá nìkì a bà kùmùkù ndâ i mì yo mì ndâ 'duu? ⁸ Káa à kpónó gii dù gáà nó a yo ká gii loko kù bàkà vò i gbí òkò tí yo tí ndâ ná'vindí!

⁹ Yo ñò ni lá máa, ndâ 'duu tí nó mbe kù co me tí jáá kpokèjì mí Mbírì lá nó bà dù tí ndâ bòò gba mì Mbírì wálá nò lá? Yo si 'bí 'duu 'ví eendi yo lá; ñinó a ndâ mbe kù gbètèkè tí ndú, ta ndâ mbe kù bàkà i ji ndâ sù mbírì, ta ndâ mbe bàkà bangbaya, ta ndâ mbe kù sù ta ndâ ka ndú 'dakò, ¹⁰ ta ndâ mbe ngbà, ta ndâ mbe gbolò njembí, ta ndâ vò mbe njù pe, ta ndâ mbe 'dè vò có, gii je ndâ mbe kùmùkù i mì ndâ 'duu; ndâ ña ndâ 'duu tí nò bà 'de bà dú tí ndâ i-zógó-zogo mì Mbírì wálá. ¹¹ Ndâ 'bí 'duu gbí òkò tí yo táánò a ndâ 'duu 'do gbí òkò tí ndâ vóló-volo 'duu tí nó náa ye 'deke ndú nò. Káa à gii caka tí ndú gí, à kaa ndú mò gí mì Mbírì gí, à gii bàkà ndú tí ndâ 'duu jáá kùro Mbírì ta rẹ̀ mí Jézù tí Bìndi-Mbírì, delè ta rẹ̀ mì Bèri-mì-Mbírì mì ndoo gí.

Yo si dùi yo tí ndâ i bà ùlù Mbírì

¹² «Ndâ i 'dáá gí kùro ye káa ndâ i mbe 'vii ọ 'bá,» káa ndâ i 'dáá gí me ndâ i mbe koni 'duu lá. «Ndâ i 'dáá gí kùro ye káa ndâ i mbe 'vii ọ 'bá,» káa 'bí i gbaànjé mbe 'visi ye tí i-zógó-zogo mì wó nò wálá. ¹³ «I-zó-zò a i tacó bà zò gí gbí yì 'duu, yì 'duu delè a i tacó tí i-zó-zò,» káa Mbírì bà voloko gbí ndú só gí. Dii 'duu me i tacó bà gbètèkè lá. Dii 'duu a i tacó tí Mbe tí ndoo, bìndi Mbe tí ndoo a i tacó tí dùi 'duu, me i tacó bà bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii ọ 'bá lá nó lá. ¹⁴ Mbírì

táánò 'vala Mbe tí ndoo 'do gbí muu'dú wó ta wotí mí wó gí; yí delè wúnò bà 'vala ndoo 'do gbí muu'dú ndoo ta gbèè wotí tí nò náa yí 'vala ta Mbe tí ndoo nò gí.

¹⁵ Yo nò ni lá máa dii yo a ndâ bà to tí Bìndi-Mbírì? À má ènò, ye kaa yo tí ndâ bà to tí dii Bìndi-Mbírì nó wàa ye 'ví bàkà yo tí ndâ mbe kù sí tí yo sàkàmàà, wàà? Gbaànjé lá! ¹⁶ Yo nò ni lá máa, dii 'dakò ònó mbe nanaka mí cikii ni ònó mbe kù dù ta ndâ 'dakò ká sàkàmàà nó, gí tí gbèè dii ta ni tí nò gí nò, gí? Tacó à cu mí gbí wáràgà mí Mbírì ngbárángà'i éno máa, «Ndú só bà gí tí gbèè dii.» ¹⁷ Káa 'duù mbe nanaka mítí Mbe tí ndoo, njembí ndú bà dù ta yí ká gbaànjé.

¹⁸ Yo kii'ba 'do tí bà gbètèkè tí yo. Ndâ 'bí ña vò i 'dáá gí náa 'duù bàkà ndú kù dù a i kápí kù wó. Káa bà gbètèkè tí a vò i ònó mbe ya ngéé gí gbí 'dóó dii wó. ¹⁹ Yo nò ni lá máa, dii yo a ndúúrù mí Bèrì-mi-Mbírì, tí Bèrì tí nó náa Mbírì je yí jì yo nó? Dii yo me 'dóó i mí yo lá. ²⁰ Yo a ndâ 'duù ònó náa áá táánò sí tàkò yo ta mboo waa gí. À má ènò, yo si dii yo tí i bà ùlù Mbírì.

Có gítí bà kò tí

7 À má gítí ndâ i tí nó náa yo cu wáràgà gítí ndú jì ye nó, a tó có tacó tí 'duù bà gàà 'bì wó mítí ni lá. ² Káa, tacó wàa yo 'ví gbètèkè tí yo gbí òkò tí yo lá, à nìkì éno máa, 'dakò 'ví kò 'dóó ni mí wó, wàa ni 'ví kò 'dóó 'dakò mí wó. ³ 'Dakò 'ví biya ni mí wó gbí kpâ-sili lá, wàa ni delè 'ví biya 'dakò mí wó gbí kpâ-sili lá. ⁴ Nawù 'dakò me i ta muu wó tacó wàa yí 'ví biya tí ta kù wó gbí kpâ-sili nò lá. Mbe tí wó gbí kpâ-sili a kù wó. Kù ni delè 'ví biya nawù wó gbí kpâ-sili lá, tacó mbe tí wó gbí kpâ-sili a nawù wó. ⁵ 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kò tí ndú gí nó 'ví nè-gbì-yì tí ka wó gbí kpâ-sili lá. Sè káa ònó máa, ndú má toko a có éno máa, ndâ yì njèè gbí bà sili gí ta làmbu o, tacó bà si muu ndâ yì gítí bà kòrò có gítí bà 'deke tí ndâ yì jì Mbírì má kózò gí, ndâ yì 'ví gii toko ndi bà sili. À má me ènò lá, Gba-vò-i bà ònòkò muu ndú, náa njembí ndú má me fúlà-fúlà nò.

⁶ Ye kù zèè yo gítí bà 'di có tí nó náa ye 'dè jì yo nó me ta gó lá, ye 'dè ká goolá 'duù nò vò i gí káa yí kù kpo-gbì-tà-tù ndâ nambe wó nò. ⁷ Ye kùtáá má go Mbírì, wàa ye 'ví suu ta ndâ 'dakò 'dáá gí ká go ye, à nìkì ngé ma. Káa có a ònó máa, Mbírì njèè ndâ i-nam-beè mí wó jì ndâ 'duù 'dáá gí tende-tende; yí je jì ndâ 'bí 'duù a ònò, bìndi yí gii je jì ndâ 'bí 'duù a ña ñìzò.

⁸ Ye kù 'dè có jì ndâ banga, ta ndâ nawù ku, máa, à nìkì káa bà dù ndú ta kpéétí ndú, a go bà dù ye nò.

⁹ Káa bà dù ndú ta kpéétí ndú má kpò ndú gí, ndú 'ví kò tí ndú. Tacó à nìkì a bà kò tí á co tí bà si njembí ndú kù doo ta go bà 'de ka-sili.

¹⁰ Có kuu mí ye tacó bà 'dè jì ndâ 'duù ònó mbe kò tí ndú gí nó, káa có tí nó me 'dóó có mí ye lá, a kòcò Mbírì náa yí 'dè éno máa, nawù 'dakò 'ví njè kù wó lá;

¹¹ káa yí má njè gí, yí 'ví kò 'bí ngú 'dakò lá, káa bà dù yí ta kpéétí wó má kpò yí gí, yí 'ví dele ndi wó gí 'bá mí ká 'dakò mí wó. 'Dakò delè 'ví njè nawù wó lá.

¹² Ye kpónó kù 'dè jì sè ndâ 'duù ònó gbí òkò tí yo nó a 'dóó có mí ye gbí njembí ye. Ye kù 'vanda gbí ònó

me ndi kòcò Mbe tí ndoo lá. Ye kù 'dè có jì yo máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo tí ndâ ná'vindí mbe kù kili ta rè mí Bìndi-Mbírì má kò ni ònó mbe ùnje gítí có mí Jézù lá nó, káa ni tí nó má ùnje bà si 'bá ta yí gí, yí 'ví njè ni tí nó lá. ¹³ 'Bí ni gbaànjé 'do gbí òkò tí yo delè má kò 'dakò ònó mbe ùnje gítí có mí Jézù lá, káa 'dakò tí nó má ùnje gítí bà si 'bá ta yí gí, yí 'ví njè 'dakò tí nó lá. ¹⁴ Tacó ndâ-'bì-lá, 'dakò tí nó mbe ùnje gítí Jézù lá nò ká kèjì gí bà ùnje gítí Jézù 'do gbí có mí nawù wó. Delè ndâ-'bì-lá, ni tí nó ká kèjì gí bà ùnje gítí Jézù 'do gbí có mí kù wó. À má me ènò lá, ndâ 'vii mí yo bà dù me tí ndâ 'vii-ro-'bá lá. ¹⁵ Káa gbí ña bà kò tí tí nó, go bà si 'bá má cee 'do tí 'duù ònó náa yí ùnje gítí Jézù lá nó gí, wò tí mbe ùnje gítí Jézù 'ví sí yí 'ví ya , tacó 'bí i mbe epe yo ta yí wálá. Káa Mbírì tè'é tí ndoo tacó wàa ndoo 'ví dù ta 'dè njembí ndoo. ¹⁶ Tacó wò tí ni ònó ni ta ye máa wò bà 'vala kù lo gí?

Yo 'di có mí Mbírì ta o 'dáá gí

¹⁷ Káa 'duù 'ví 'vala ká go ònó náa Mbe tí ndoo cu mí gbí mbelè wó gí nò. Yí delè 'ví lí 'bì wó gí ta ña i ònó náa Mbírì táánò tè'é tí wó gítí nò. Ònó a có mí ye náa ye kù 'dè jì yo tí ndâ mbe kù kili ta rè mí Bìndi-Mbírì gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. ¹⁸ 'Bí 'duù gbí òkò tí yo náa Mbírì táánò tè'é tí wó si yí ya gí gbí gázà gí 'ví ni nikalaká máa, «Ye táánò má nò ni sàa ye bà ya gí gbí gázà wálá,» nò lá. Káa 'duù ònó mbe ya gí gbí gázà lá nó má ùnje gí ta é mí Mbírì gí, gbí nderè bà ya yí gí gbí gázà káká'i wálá. ¹⁹ Tacó có ònó náa à tí nó, a có bà kpolo tí ndâ có mí Mbírì, à me có bà ya gí gbí gázà lá, à delè me có bà ya gí gbí gázà lá nò lá. ²⁰ 'Duù 'ví dù ká go bà dù yí ta o tí nó náa yí táánò ù ta nje gí ta é mí Mbírì nò. ²¹ Wò táánò a i-zógó-zogo ta o tí nó náa Mbírì tè ta é tí lo nó? Mù mbí lo lá; wò má 'de kèjì bà njaanga mii lo 'do gbí bà dù tí i-zógó-zogo gí, njaanga mii lo. ²² Tacó 'duù ònó táánò tí i-zógó-zogo náa Mbe tí ndoo tè'é tí wó nó, a 'duù mí Mbe tí ndoo náa yí njaanga wú 'do tí mii wó gí. Káa 'duù ònó náa yí táánò ta o bà tè'é tí wó me i-zógó-zogo lá nó, gí tí i-zógó-zogo mí Bìndi-Mbírì gí. ²³ Bìndi-Mbírì táánò sí tàkò yo waa gí; à má ènò, yo dù tí ndâ i-zógó-zogo mí ndâ 'duù muu to tí nó lá.

²⁴ À má ènò, wò 'ví dù ká tí wò tí nó táánò kùro bà tè'é tí lo mí Mbírì nò.

Có gítí ndâ mbe kò tí ndú lá, ta ndâ nawù ku

²⁵ À má gítí ndâ ni ònó tí ndâ kùnga ni nó, có gítí ndú náa ye 'di 'do gbí nje Mbe tí ndoo náa ye 'ví 'van-da ní jì ndú nò wálá. Có tí nó náa ye kpónó bà 'dè jì ndú nó, a 'dóó có mí ye gbí njembí ye tí 'duù tí nó náa a Mbírì ká nò yè ro ye, bìndi yí gii bàkà ye tí 'duù ònó náa 'duù bà 'di có mí ye gí.

²⁶ Ye má zeke cè bà volo ndâ i kpónó kpòò, ye kòrò có máa, à nìkì máa 'duù 'ví dù ká tí ña i tí nó náa yí kpónó a yí nò. ²⁷ Wò tí 'dakò má kò ni gí, wò 'ví pà kpokèjì bà njè ni tí nó lá. Káa ni má mí lo gbí vò o tí nó kpónó nó má wálá, wò 'ví pà bà kò ni lá. ²⁸ Káa 'dakò

má kò niì, yí bàkà me vò i lá. Niì delè má kò 'dakò, yí bàkà me vò i lá. Káa yí delè má dù tí kùnga niì, yí delè bàkà me vò i lá. Káa ndâ i mbe kù ba muu ndâ ndâ mbe kò tí me mbè. Tacó ènò, go bà yòòngò yo gítí bà kò tí tí ye wálá.

²⁹ Ndâ ná'vindí, gbí có tí nò náa ye 'dè ji yo nò éno máa, sè o gítí bà 'vala ndâ bu niì go ndâ banga dooko gí; ³⁰ ndâ mbe wa gbí goolá sé có tí ndú wálá; ndâ mbe kù ño 'dì goolá tàkòcò ndú peteke lá; ndâ mbe si i, goolá ndâ i tí nò náa ndú si nò me ndâ i mì ndú lá; ³¹ ndâ mbe kù mà 'velè goolá ndâ i yè ọo ndú lá. Tacó cè tí to tí nó bà ya gí kùro ta kòndi wálá.

³² Có gbí njembí ye éno máa, njembí yo 'ví mù gbaànjé lá. Njembí 'duù ñinó tí banga nó kù mù a i gítí nètè mì Mbe tí ndoo, tacó yí kù pèè a i ta bà peteke tàkòcò kù ndoo. ³³ Káa njembí 'duù ñinó mbe kò niì gí nó kù mù a i gítí ndâ i muu to tí nó. Yí kù pà kpokèjì a i gítí bà peteke tàkòcò nawù wó. ³⁴ Ndâ kóró-kojo có mì wó nje bá sósò'ò. À delè ká ènò ta ndâ niì. Njembí niì ñinó mbe kò 'dakò lá nó, ta njembí ngbutu 'viní, kù mù ká gítí có mì Mbe tí ndoo cuki. Káa njembí nawù 'dakò kù mù a i gítí ndâ i muu to tí nó, ta có gítí bà peteke tàkòcò kù wó. ³⁵ Ye 'dè có tí nó ji yo a i gítí mịri yo, ye 'dè me tacó bà ba muu yo lá. Ye 'dè a i tacó wàa kpokèjì mì yo 'ví dù ká jáá, wàa yo 'ví si ta njembí yo 'ví dù gítí bà kojo có gítí Mbe tí ndoo ká gbaànjé.

³⁶ 'Dakò má 'vee có tí ngbutu 'viní tacó bà kò yí, káa 'dakò tí nó má ñò éno máa yì kù co ta 'viní tí nó me tí jáá kpokèjì lá, yí má ñò ni gí máa njembí yì me fùlà-fùlà, yí má 'dè có máa ndâ yì kò tí ndâ yì, ndú má kò tí ndú, à me vò i lá. ³⁷ Káa 'duù ñinó ta njembí wó a yú njembí, ta có mì wó ká gbaànjé nó, má ẹre muu wó gí, máa yì bà kò niì wálá, yí bàkà a tó i. ³⁸ Gbí có tí nó éno máa, 'duù mbe kò 'viní tí nó náa yí 'vee có tí nó wò bàkà a tó i. Káa 'duù ñinó mbe dù tí banga nó bàkà tó i me gbolò ndii mbe kò 'viní tí nó gí.

³⁹ Nawù 'dakò me ta muu wó tacó bà kò 'bí 'dakò si kù wó káa wuù nò lá. Káa ku má je kù wó gí, à káa có mì wó bà kò 'bí 'dakò. Káa 'dakò tí nó 'ví dù a mbe ùn-je gítí Mbe tí ndoo. ⁴⁰ Káa ye kojo có éno máa, àa bà niìkì tacó tí nawù ku tí nó káa bà dù ta kpéétí wó bìn-di ku 'dakò mì wó. Ye delè kojo có máa, có gbí muu Bèri-mi-Mbíri ká go ènò.

I-zò-zò náa à ci ji ndâ sú mbíri

8 À má gítí có bà zò i-zò-zò ñinó náa à ci ji ndâ 'bí sú i tí nó náa ndâ 'duù bàkà tí ndâ mbíri mì ndú nó, «ndoo 'dáá gí ñò ni gí». Káa bà ñò i ni kù bàkà 'duù kù luguu tí wó máa yì ma. Káa à káa tó bà zè tí ká kù banda i. ² 'Duù má kù kojo có máa yì ñò i ni gí, yí ñò i tí nó ni tè go có tí nó náa yí kù kojo nò lá. ³ Káa 'duù má zè Mbíri ta tó njembí wó, Mbíri ñò 'duù tí nó ni gí.

⁴ À má gítí có bà zò i ñinó náa ndâ 'duù bàkà ji ndâ sú mbíri mì ndú nó, ndoo ñò ni gí máa, 'bí yúco i kapí ndâ sú mbíri tí nó wálá. Tacó ndoo ñò ni gí máa, cèe Mbíri ká gbaànjé. ⁵ Ndâ ñò-go-mbíri tí nó tà má gbíri, ndú tà má muu to tí nó, ndâ mbíri tí mì ndâ mbe, ta ndâ mbe tí ndâ mbe me a mbè, ⁶ káa Mbíri mì ndoo tí Bu

ndoo ká gbaànjé, tí mbe suu ndâ i 'dáá gí. Mbe tí ndoo delè ká gbaànjé, tí Jézù tí Bìn-di-Mbíri, náa Mbíri suu ndâ i 'dáá gí ta rẹ wó, náa ndoo delè kù 'vala ká ta rẹ wó.

⁷ Kpèti ká ènò, ndâ 'bí mbe ùn-je gítí Jézù ñò yúco tí nó ni kálásè. Có tí nó, máa ndâ sú mbíri tí nó a ndâ wu i nò, nanaka mí gbí muu ndú yee ká tí o bà ci ndú. Ndâ 'bí 'duù yee gbí ri tí nó wúnó nó má zò i náa à ci ji ndâ sú mbíri, ndú kù kojo có máa ndâ yì zò bèjò mítí ndâ yì gí. ⁸ Káa à me i-zò-zò ká kù 'viindi nambeè gbí òkò tí ndâ 'duù ta Mbíri lá. Ndoò má zò lá, 'bí i mbe ba muu ndoo wálá. 'Bí i delè náa ndoo bà 'de 'do gbí bà zò ngé má nò wálá.

⁹ Yo kpolo tí yo. Yo má kpolo tí yo lá, bà bàkà ndâ i mì yo go có mì yo gbí muu yo nò bà volo muu ndâ 'duù ñinó ta wotí tí ndú njí'dí nò. ¹⁰ 'Bí 'duù ñinó ta njembí wó yú lá nó má ñò wò tí 'duù ñinó mbe ñò'o ni gí nó kù zò i bàndò bà ci i ji ndâ sú mbíri, yí bà kojo có máa yè? ¹¹ À má ènò, ná'vindí lo ñinó mbe ñò'o ni lá, náa Bìn-di-Mbíri cì tacó tí nó, gíri'o gí 'do gbí có mì lo tí mbe ñò'o. ¹² Bà bàkà vò i mítí ndâ ná'vindí lo gbí ña kpokèjì tí nó, ta bà bàkà sè'í mí gbí njembí ndú, káa wotí tí ndú wálá, a bà bàkà vò i mítí Bìn-di-Mbíri. ¹³ Tacó ènò, rẹ i mbe si ná'vindí ye 'ví bàkà vò i má a i-zò-zò, ye káká'i bà zò yá wálá, tacó wàa ná'vindí ye 'ví bàkà vò i lá.

Ndâ i ñinó náa à tí, ta ndâ nètè mì tú mì Bìn-di-Mbíri

9 Ye me 'duù ñinó mbe kù bàkà i go có mì ye náa à gbí muu ye nó lá? Ye me tú mì Jézù lá? Ye táánò ñò Jézù tí Mbe tí ndoo ta ọo ye lá? Yo me ndâ i gbí bà ka wu'o mì ye náa ye ka ta rẹ mì Mbe tí ndoo nó lá? ² Ndâ 'bí 'duù kpèti má biya bà ñò ye ni tí tú mì Jézù gí, vòó yo ñinó yo nò bà 'boo bà dù ye tí tú mì Jézù wálá, tacó yo a ndâ i gbí po ndi bà nò tú mì ye, náa ye nò ta rẹ mì Mbe tí ndoo.

³ Ñinó a có náa ye bà 'visi ji ndâ mbe kù 'vee gbí nje ye, éno máa, ⁴ yúco mì ze tacó bà zò i ta bà ñjù pe tàkò nètè mì ze wálá? ⁵ Ndâ nawù ze má a ndâ 'duù mì Bìn-di-Mbíri, yúco mì ze tacó bà bala ndú wàa ze 'ví kù nò ta ndú a go ñinó ndâ 'bí ka ze mbe kù nò tú mì Jézù, ta ndâ 'bí ná'vindí Mbe tí ndoo, ta ndâ Kéfà, náa ndú kù me nó wálá? ⁶ Áá tóó káa ze ta Bàrànába cuki ká 'ví dù kù bàkà nètè gítí gùu nje ze wàa? ⁷ A àsikéri 'dì jé ká kù pà 'dóó kpokèjì bà ko mboo nètè mì wó ta kpéétí wó? A mbe ji njí ngàyi jé ká zò i 'do gbí 'dóó po njí mì wó lá? À mbe ko nò ngàyi jé ká ñjù ngo kí ndâ nò mì wó lá?

⁸ A 'bí 'duù 'do muu to tí nó ká je wotí bà 'dè có tí nó náa ye kpónó kù 'dè nó ji ye? Ñinó me gbèe có tí nó mì Mòze nó lá? ⁹ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mòze máa, «'Duù 'ví ẹre nje mò'dú tí nó mbe kù gbì cù nó lá.» À kpónó kpolo mì Mbíri me có tí mò'dú cuki? ¹⁰ Mòze 'dè có tí nó 'dáá gí me tacó tí ndoo lá? Mòze cu có tí nó mí gbí wáràgà a i tacó tí ndoo, tacó mbe ji njí kù kojo có ì a i mítí i gbí po njí mì wó; bìn-di mbe gbì cù kù kojo có ì a i mítí bà ñinó náa mbe njí bà je ji yí gí tàkò nètè mì wó nò. ¹¹ Káa à má a ze ká ọò ñi ña mì Mbíri mí gbí njembí yo, bà je ndâ tó i muu to tí nó ji ze gí kpolo ji

yo ta ña kpokèji ngàyi? ¹² À má mì ndâ 'bí ka ze mbe kù ma có mì Mbíri ji yo a yúcó tacó bà 'de ndâ i tí nó 'do mì yo, yúcó mì ze me gbolò ndii ñindi ndú lá?

Ta ndâ ña ñinò 'dáá gí, ze 'vee bà yúcó mì ze nó lá. Ze kù kònò ndâ i 'dáá gí, tacó wàa ze 'ví volo ta kpokèji bà ma Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbíri ji yo lá. ¹³ Yo ñò ni ngbáràngà'i gí, máa, ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà nèté gbí ndùgù 'bá-Mbíri nó kù 'de i-zó-zò mì ndú 'do ká gbí ndùgù 'bá-Mbíri, káa ndâ mbe kù waa mbelè mí bàndò bà ci i ji Mbíri kù 'de i-zó-zò mì ndú 'do ká bàndò bà waa mbelè ji Mbíri. ¹⁴ Bindi-Mbíri delè gii 'dè káa gbèe ña có tí nó máa, ndâ 'duù tí nó mbe kù ma Banga-Ngú-Có nó 'ví zò i 'do gbí bà ma Banga-Ngú-Có.

¹⁵ Káa ye kpónó kù zò i me 'do gbí nèté bà ma Banga-Ngú-Có go có tí nó náa Bindi-Mbíri 'dè nó lá. Ye delè kpónó kù cu wàràgà ji yo me tacó bà yù i-zó-zò 'do tí yo nó lá. Tacó a nìkì káa bà ci ye ta go á có tí bà ma Banga-Ngú-Có mì ye ji yo tacó i-zó-zò. ¹⁶ Ye bà wu gbí tí ye máa ye a mbe ma Banga-Ngú-Có nó wá lá. Tacó bà ma Banga-Ngú-Có a nèté náa a Bindi-Mbíri ká cu nanaka míti ye. ¹⁷ Ye kùtáa má kù bàkà nèté bà ma Banga-Ngú-Có 'do gbí 'dóó có mì ye gbí njembí ye, ye bà zò i 'do gbí gí. Káa à me éno lá. Có a ñinó máa, bà ma Banga-Ngú-Có a nèté náa Mbe tí ndoo ká le míti mīri ye go wú, náa kpokèji bà ja mīri ye 'do gbí wá lá nó. ¹⁸ À má éno, ye bà 'de gbí bà ma Banga-Ngú-Có a yè? Ye bàkà nèté bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù ká sínò. Ye bà 'vee bà i gbí bà ka wu'o mì ye wá lá.

¹⁹ Ye me i-zógó-zogo mì ndâ 'duù lá, káa ye gii si tí ye tí i-zógó-zogo mì ndâ 'duù, tacó wàa, ye 'ví 'de ta tó l'vì gítí bà zaa ndú ji Bindi-Mbíri. ²⁰ Ze má ta ndâ Jùdéyà, ye kù bàkà tí ye tí Jùdéyà, tacó wàa ye 'ví 'de ta l'vì gítí ndú. Ze má ta ndâ mbe kù bàkà go có mì Mòze, káa ye me mbe kù ru ndi có mì Mòze lá, ye delè kù bàkà go có mì Mòze, tacó wàa ye delè 'ví 'de ta l'vì gítí ndâ mbe kù bàkà go có mì Mòze. ²¹ Ze má ta ndâ 'duù ñinó mbe kù bàkà nèté me ta có mì Mòze lá nó, ye bàkà nèté ta có mì Mòze lá. ²² Ze má ta ndâ 'duù ñinó ta wotí tí ndú wá lá nó, ye bàkà tí ye tí mbe wotí lá. Ye kù me ndâ i tí nó 'dáá gí tacó bà 'de ta l'vì gítí bà 'vala ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú.

²³ Ye kù bàkà ndâ i tí nó 'dáá gí ta rè mì Banga-Ngú-Có, tacó wàa ye 'ví 'de ta tó i gbí Banga-Ngú-Có. ²⁴ Yo ñò ni gí máa, ndâ 'duù má kù gbòò'bè, à kù je i ká ji 'duù ñinó mbe kpò ndâ ka wó 'dáá gí nó? ²⁵ Ndâ mbe kù gbòò'bè 'dáá gí kù ru káa ndi có tí nó náa à 'dè ji ndú, máa ndú 'ví bàkà go yí nó. Ndú kù bàkà go có tí nó tacó bà 'de i ñinó mbe dù tí ká lá nó. Káa ndoo kù 'de gbí bà gbòò'bè ñindi ndoo a i ñinó mbe dù tí ká nó. ²⁶ Tacó éno, ze má kù gbòò'bè bà ì ngèlè ta 'duù, ye kù ì ngèlè me ká maa éno gí ká lá. Ze delè má kù dòmò tí ze ta 'duù, ye dòmò kùnga to lá. ²⁷ Ye kù kpolo tí dii ye, tacó wàa ye ta o 'dáá gí 'ví bàkà tí go có mì ye gbí muu ye. Tacó ndâ-'bî-lá, ye kù ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'bí ka ye káa i ta rè ye gbí Banga-Ngú-Có tí nó náa ye kù ma nó wá lá.

Yo 'ví ùlù ndâ sú mbíri lá

10 Go bà 'va mbí yo á gítí ña i tí nó mbe 'de ndâ ká gù ndoo dígísèè si ndú gbí kángáá nga ngoò nó kuu tí ye, ndâ ná'vindí. Mbíri dígísèè kù túbà kpokèji ji ndú ta bà si kùlù mù kù tè kùro ndú; Mbíri delè gii si ndú 'dáá gí di Bí-bi Kàpá gí tito ta o bà ñjè nó mì ndú 'do Másiiri ta vò i tí ndú wá lá. ² Mbíri táánò caka tí ndú 'dáá gí ta rè mì Mòze mí gbí kùlù mù, delè mí tà ngo gbí pù Bí-bi Kàpá. ³ Ndú táánò 'dáá gí zò gbèe i-zó-zò tí nó mbe gii ji ndú 'do mì Mbíri nó gí. ⁴ Ndú delè 'dáá gí ñjù gbèe ngo tí nó mbe gii ji ndú 'do mì Mbíri nó gí. Ndú táánò kù ñjù ngo 'do gbí díí mì Mbíri mbe kù ko tàkò ndú muu nó nó. Díí tí nó táánò a Bindi-Mbíri. ⁵ Kpétí ká éno, tàkòcò Mbíri táánò peteke gítí ndâ 'duù me mbè gbí òkò tí ndú lá. Tacó éno, ndâ 'duù tí nó náa tàkòcò Mbíri peteke gítí ndú lá nó, gii cì ká kpàsilàa ta muu nó gbí kángáá nga ngoò.

⁶ Ndâ vò i tí nó táánò mbe 'de ndâ 'duù tí nó náa tàkòcò Mbíri peteke gítí ndú lá nó kù túbà ji ndoo, máa, ndoo 'ví dù ta go ndâ vò i go ñindi ndú dígísèè nó lá. ⁷ Ndoò delè 'ví kucuku muungbò ndoo mí kùro ndâ 'bí sú mbíri, go i mì ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú dígísèè á go có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mì Mbíri máa, «Ndâ 'duù gii ki tí ndú to, ndú gii zò i, ndú gii ñjù pe, bìndi ndú gii a gí yaà gí bà dù ru kùro ndâ sú mbíri,» nó lá. ⁸ Ndoò 'ví gbètèkè tí ndoo gbí òkò tí ndoo, go ña i mì ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú dígísèè náa ku gii zi ta ndâ 'duù 'do tí ndú 23,000 gbí gbèe ri, nó lá. ⁹ Ndoò 'ví tala wotí mì Mbe tí ndoo, go i mì ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ ká gù ndoo dígísèè nó lá, tacó ndâ kpoo gii mii ndâ mbe tala yí nó léé gí. ¹⁰ Yo 'ví 'dè ngùrù-ngùrù có gítí Mbíri lá, tacó ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndâ ká gù ndoo dígísèè bàkà éno, bìndi mbe voloko gbí ndâ i gii voloko gbí ndú léé gí.

¹¹ Ndâ i tí nó bàkà tí míti ndú dígísèè tacó bà túbà ji ndâ 'bí 'duù. Bìndi à gii cu ndú mí gbí wàràgà tacó bà ci ndoo tí ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó jé'déé gí nje o kùro ndòngbú o nó.

¹² À má éno, 'duù ñinó mbe kù kojo có éno máa, yì kpónó a i gbí òkò tí yo nó, 'ví kpolo tí wó, má wá lá yí bà 'va tí wó to. ¹³ Ndâ i ñinó mbe kù yòòngò wò gítí vò i nó káa gbèe ndâ i tí nó mbe kù yòòngò ndâ 'bí 'duù go wò nó 'dáá gí gítí vò i. Káa wò 'ví tee mí gbí muu lo éno máa, Mbíri bà si 'bí i 'ví yòòngò wò gítí vò i ndii muu wotí mì lo wá lá. Tacó ta o tí nó náa 'bí i má kù yòòngò 'duù gítí vò i nó, Mbíri bà túbà kpokèji bà kpò muu i tí nó ji yí gí.

¹⁴ À má éno, ye kù kpo-gbì-tà-tù yo, máa, yo dù janga-jàngá gí ndii 'do tí ndâ sú mbíri, ndâ tó kómbe ye. ¹⁵ Ye kù 'dè có ji yo tí ndâ 'duù ñinó ta muu kuu tí yo nó. À má éno, yo 'viiki gbí có tí nó náa ye 'dè ji yo nó. ¹⁶ Ndoò má kù zèè 'visí tí nó náa Mbíri je ji ndoo tí i-nambeè, náa ndoo kù 'dè nìkì maa ji Mbíri ta o tí nó náa ndoo kù zèè nó, ndoo kù gbo nó me gbí bà ñjù mbelè Bindi-Mbíri lá? Káa kù kò tí nó náa ndoo kù k'vi-ki gbí nó, ndoo kù gbo nó me gbí bà zò dii Bindi-Mbíri lá? ¹⁷ Kù kò tí nó náa ndoo ta ña mbè muu ndoo nó kili

gí bà zò nó lê má ká gbaànjé, gbí éno máa, ndoo 'dáá gí a gbèè dii. Tacó ndoo 'dáá gí gbo ká mí gbí gbèè kù kò.

¹⁸ Yo koṛo muu yo á gítí ndâ Ìziriyèlì gi. Bàndò bà ci i ji Mbírì m̀i ndâ 'duù tí nó táánò mbe kù kili kù zò gbèè nò tí nó náa à waa mbelè wó ji Mbírì nó me ká gbaànjé lá? ¹⁹ Gbí có tí nó kpónó náa ye 'dè nò máa yè? Á gbí t̀u yo éno máa, mbelè tí nó náa à waa ji sù mbírì nó a cèè i, wèè, sù mbírì tí nó a cèè i? ²⁰ Gbí có tí nó náa ye kù 'dè ji yo nò gbaànjé me ènò lá. Gbí a i éno máa, à kù ci ndâ nò tí nó náa ndâ 'duù tí nó mbe nò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá waa mbelè ndú nó, a i mí tí ndâ bàndò bà ci i ji ndâ sù mbírì, me ji Mbírì lá. Káa go bà nì kaà mì yo ta ndâ sù mbírì tí ye wálá. ²¹ Yo bà zèè 'visí mì Mbe tí ndoo ká tí tó, bindi yo g̀i zèè 'visí mì ndâ sù mbírì ká tí tó nò wálá. Yo delè bà zò i mì Mbe tí ndoo ká tí tó, bindi yo g̀i zò i mì ndâ sù mbírì ká tí to nò wálá. ²² Á tí ndoo a go bà tanga Mbírì gítí bà tò kiì? Wotí tí ndoo ndii yí gí?

²³ Ndâ 'duù kù 'dè có máa, «À ká go có mì ndoo bà bàkà ndâ i ǹi nò 'dáá gí náa à gbí njembí ndoo.» Káa ndâ i 'dáá gí me káa ndâ tó i lá. «À ká go có mì ndoo bà bàkà go ǹi nò á gbí njembí ndoo.» Káa ndâ i 'dáá me káa ndâ i mbe koni ndoo lá. ²⁴ Káa 'duù 'ví koṛo tó i me ká gítí miṛi wó cuki lá. Yí 'ví koṛo ji ndâ 'bí ka wó delè.

²⁵ 'Duù 'ví me kpìiki-kpìiki gítí bà zò yá ǹi nò náa yí s̀i 'do bàndò bà waa nò nò lá. ²⁶ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì, máa, «To tí nó, ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gí, a ndâ i mì Mbírì.»

²⁷ 'Bí 'duù ǹi nò náa yí me mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì lá nó má tè'é tí lo gítí i-zò-zò á 'bá mì wó, wò má ya gí ká, wò 'ví 'vee r̀e ṛa i-zò-zò tí nó mbe yee kùṛo lo gí nó lá.

²⁸ Káa 'bí 'duù tí ka lo mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì, náa njembí wó yù lá, má 'dè có ji wó máa, «À ci i-zò-zò tí nó ji ndâ sù mbírì gí,» wò 'ví zò i-zò-zò tí nó lá, tacó tí wó, delè gítí có mì njembí. ²⁹ Ye kù ǹi me njembí lo lá. Ye kù ǹi a njembí ka lo tí nò. Tacó r̀e i tí nò bà si ye 'ví bàkà nètè ta có mì 'bí ka ye nò 'ví dù a yè? ³⁰ Ye lê má 'dè ǹi k̀i maa ji Mbírì tacó i-zò-zò tí nó náa ye zò nó gí, à je 'bí 've 'duù gítí bà 'vee gbí nje ye tacó bà zò i tí nó náa ye 'dè ǹi k̀i maa ji Mbírì tacó gí nó a yè?

³¹ Wò má kù zò i, zò ta bà ùlù Mbírì. Wò má kù ǹjù i, ǹjù ta bà ùlù Mbírì. ³² Wò 'ví kpolo tàkòcò ndâ Jùdèyà lá; wò 'ví kpolo tàkòcò ndâ 'duù ǹi nò náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó lá; wò delè 'ví kpolo tàkòcò ndâ 'duù mì Mbírì mbe kù kili ta r̀e Bìndi-Mbírì nó lá. ³³ Yo 'ví tala bà peteke tàkòcò ndâ 'duù 'dáá gí gbí ṛa ndâ i 'dáá gí á go ǹi nò náa ye kù bàkà nò. Ye kù pà tó i me ká gítí miṛi ye cuki lá. Ye kù pà tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí, tacó wàa, ndú 'ví 'de ta 'válá.

Ndâ kpokèjì bà ùlù Mbírì

11 Yo dù tí ndâ mbe mèlè ndi ye, á go bà dù ye tí mbe mèlè ndi Bìndi-Mbírì nò. ² Ye kù ùlù yo, tacó mbí yo kuu tí ye ta o 'dáá gí, delè tacó yo kù ṛu káa ndi kpokèjì tí nó náa ye táánò t̀bà ji yo nò.

³ Káa à gbí njembí ye a go bà 'dè có ji yo máa, yo 'ví ǹjò ni éno máa, Bìndi-Mbírì a gba mì ndâ 'dakò 'dáá gí, káa 'dakò a gba mì nawù wó, Bìndi Mbírì a gba mì Bìndi-Mbírì. ⁴ Tacó ènò, 'dakò má 'deke tí wó ji Mbírì ta i tí muu wó, yí delè má ma có mì Mbírì kùṛo ndâ mbè 'duù ta i tí muu wó, gbí éno máa, yí si Mbírì tí i lá. ⁵ Káa ǹi má 'deke tí wó ji Mbírì ta i tí muu wó wálá, yí delè má ma có mì Mbírì mí kùṛo ndâ mbè 'duù mbe kili kù bàkà i-Mbírì, gbí éno máa, ǹi tí nò si kù wó tí i ṛo wó lá. Ǹjìnò ká goḽá ǹi tí nò ta kùsu muu wó nò. ⁶ Tacó ǹi má gala b̀ngò mí tí muu wó lá, à 'vii ta yí káa bà 'dii muu wó gí. Káa bà 'dii muu ǹi lê má a có nò, bà waa tí se muu wó gí to delè má a có nò, à ǹi k̀i éno máa yí gala b̀ngò mí tí muu wó.

⁷ 'Dakò 'ví te i mí tí muu wó ta o tí nó náa yí má kù 'deke tí wó ji Mbírì nó lá, tacó 'dakò a ngba Mbírì, yí delè a cè kòzò tí Mbírì, káa ǹi a ngba 'dakò. ⁸ Tacó Mbírì táánò suu 'dakò me 'do tí ǹi lá, yí suu a ǹi 'do tí 'dakò. ⁹ Mbírì delè táánò suu 'dakò me tacó tí ǹi lá, yí suu a ǹi tacó tí 'dakò. ¹⁰ À má ènò, ǹi 'ví gala b̀ngò mí tí muu wó, delè tacó tí ndâ basìlì mì Mbírì.

¹¹ Kpétí ká ènò, à má kùṛo Mbírì, 'bè gbí òkò tí ndâ 'dakò ta ǹi wálá. ¹² Tacó Mbírì táánò suu ǹi 'do tí 'dakò, káa a ǹi kpónó ká kù jò 'dakò. Káa ndâ i 'dáá gí gí 'do mì Mbírì.

¹³ Yo koṛo muu yo ta kpéétí yo gi; à me có nò tacó tí ǹi bà 'deke tí wó ji Mbírì ta b̀ngò tí muu wó wálá nò lá? ¹⁴ Gb̀yì-gb̀yì se muu a i mì ndâ 'dakò? ¹⁵ Káa à má tí muu ǹi, à me i banga mì wó lá? Káa Mbírì je gb̀yì-gb̀yì se muu ji ǹi tacó bà ngùù kùsu muu wó.

¹⁶ Káa à má nje 'duù a kponje gítí có tí nò, có náa ye bà 'visí gí tàkò có mì 'duù tí nó máa, ze nò 'bí tàk̀i gítí kpokèjì bà ùlù Mbírì ni kapí ǹi nò lá. Ndâ 'duù mì Mbírì mbe kù kili ta r̀e mì Bìndi-Mbírì delè nò ni ká lá.

Kò-njewu mì Mbe tí ndoo

¹⁷ Káa à má gítí có tí nó náa ye k̀jì gí bà 'dè ji yo nó, ye bà ùlù yo wálá. Tacó bà kili yo ta bà muu yo tí ndâ mbe kù kili ta r̀e mì Bìndi-Mbírì kù gí je ta vò i me gbolò ndii tó i gí. ¹⁸ Kpédélé có náa ye bà 'dè ji yo a ǹi nò máa, ye 'di có éno máa, à lá gbí òkò tí yo ká a 'bè ta o tí nó náa yo má kù kili ta bà muu nò. Káa ye koṛo có máa, kòcò yúco kuu gbí có tí nó náa ye 'di nò. ¹⁹ 'Bè bà dù kuu gbí òkò tí yo ta 'vèrè tí wálá. Tacó wàa, à 'ví ǹjò ta ndâ 'duù ǹi nò gbí òkò tí yo tí ndâ mbe yúco nó ni ngbárángà'i. ²⁰ Ta o tí nó náa yo má kili ta bà muu yo nó, yo kù zò ndi yo me kò-njewu mì Mbe tí ndoo lá. ²¹ Tacó ye 'di có máa, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo ta o 'dáá gí kù s̀i go, tacó yo kù jòè i-zò-zò jòó-jòò, káa ndâ 'bí 'duù ǹi ndi ndú kù sa ta pe. ²² A yè ká tí yo! 'Dóó 'bá mì yo, tí bàndò bà zò i ta bà ǹjù i, ká mì yo wálá, wèè, à gbí njembí yo a có bà te nò mí ṛo ndâ 'duù mì Mbírì mbe kù kili ta r̀e mì Bìndi-Mbírì nó, ta ndâ 'duù ǹi nò gbí òkò tí yo tí ndâ mbe yè nò?

²³ Tacó ye táánò ǹbà ji yo káa có tí nó náa Mbe tí ndoo táánò ǹbà ji ye nò, máa, Mbe tí ndoo tí Jézù, ta bèbìlì tí nó táánò náa à ba ta ngbù wó nó, je kù kò, ²⁴ yí g̀i 'dè ǹi k̀i maa ji Mbírì, yí g̀i k̀i gbí, Bìndi yí g̀i 'dè có

máa, «Njìno a dii ye tí nó tacó tí yo nò, yo zò tacó bà 'va mbí yo tí ye.»²⁵ Yí gii je 'visí á bindi bà zò kò-njewu gbí gbèe ña kpokèji tí nò, bindi yí gii 'dè có, máa, «'Visí tí nó a 'visí bà njù ngú mùkà mì Mbíri ta yo ta mbelè ye. Ta o tí nó náa yo má kù njù 'visí tí nó, yo 'ví njù tacó bà 'va mbí tí ye.»²⁶ Tacó ta o tí nó náa yo má kù zò kù kò tí nò, yo delè má kù njù 'visí tí nó nó, yo kù ma nò a có ku Mbe tí ndoo yee tí o bà gí yí.²⁷ Á má éno, 'duu má zò kù kò mì Mbe tí ndoo, yí delè má njù 'visí mì wó me gbí ña kpokèji ñinó náa à tí nó lá, 'duu tí nó bàkà i-nò gítí ndâ dii ta mbelè Mbe tí ndoo gí.

²⁸ Á má éno, 'duu 'ví koro gbí kongbó wó kùro bà zò kù kò tí nò, delè kùro bà njù 'visí tí nó.²⁹ Tacó 'duu má 'viiki gbí kongbó wó kùro bà zò kù kò tí nó lá, yí delè má 'viiki gbí kongbó wó kùro bà njù 'visí tí nó lá, yí zò nò a bà waa có mítí wó, yí delè njù nò a bà waa có mítí wó.³⁰ Njìno a gbí nderè có tí nó náa ndâ 'duu me mbè gbí òkò tí yo ká zò-zò ta nò'o tí ndú; ku delè kù mi ndâ 'duu me mbè 'do gbí òkò tí yo nò ká nò.³¹ Ndoos kùtáa má 'viiki gbí kongbó ndoo léé éno kùro bà zò i-zó-zò mì Mbe tí ndoo, yí bà waa có mítí ndoo wálá.³² Káa Mbe tí ndoo má waa có mítí ndoo, yí bàkà éno tacó bà je muu ji ndoo, tacó wàa, à 'ví waa có mítí ndoo go i mi ndâ 'bí 'duu lá.

³³ Á má éno, yo má kili tacó bà zò i-zó-zò mì Mbe tí ndoo, yo 'ví ù ndi ndâ 'bí ka yo kùro bà 'bità bà zò i, ndâ ná'vindí.³⁴ Káa à má a go ká tí 'duu, si yí 'ví yè yí wó 'do 'bá mì wó kùro bà kili yo gítí i-zó-zò mì Mbe tí ndoo. Tacó wàa, Mbe tí ndoo 'ví waa có mítí ndoo tacó bà zò gàmàtà lá. Ye bà 'dè có gítí sè ndâ 'bí i ji yo ta o tí nó náa ye má ya gí mì yo ká gí.

Ndâ i-nambeè 'do mì Bèri-mi-Mbíri

12 Á má gítí ndâ i-nambeè mì Mbíri, go bà nguù có 'do tí yo tí ye wálá, ndâ ná'vindí.² Yo ñò ni gí, máa, ta o tí nó táánò si yo ñò dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó, ndâ sú mbíri ta nje tí ndú tacó bà 'dè có wálá nó soloko yo 'do tí jáá kpokèji gí.³ Káa ye kpónó kù bàkà yo 'ví ñò ni éno máa, 'bí 'duu mbe kù 'dè có ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri jé mbe 'dè có máa, «Mbíri ì ñà mítí Jézù gí,» nò wálá. 'Bí 'duu delè jé mbe 'dè có máa, «Jézù a Mbe tí ndoo,» nò wálá, sè káa ñinó máa a Bèri-mi-Mbíri ká je wotí bà 'dè éno ji yí.⁴ Ña ndâ i-nambeè mì Mbíri tende-tende, náa gbèe Bèri tí nó kù njèè ji ndâ 'duu.⁵ Ña ndâ kpokèji bà bàkà nètè tende-tende, káa ndoo kù bàkà ndú 'dáá ká ji gbèe Mbíri.⁶ Ndâ cè bà bàkà i tende-tende, káa à káa gbèe Mbíri ká kù bàkà ndâ i tí nó ji ndâ 'duu.⁷ Mbíri túbà tí Bèri mì wó ji ndâ 'duu gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, tacó wàa ndâ 'duu 'dáá gí 'ví 'de i gbí wó.⁸ Bèri-mi-Mbíri kù je ji 'bí 'duu a bà 'di gbí-o tacó bà kpo-gbí-tà-tù ndâ 'duu. Gbèe Bèri tí nó gii je ji 'bí 'duu a muu tacó bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duu.⁹ Yí gii je ji 'bí 'duu a bà tee njembí mítí Mbíri, bindi ji 'bí 'duu a wotí bà 'vala ndâ 'duu 'do gbí nò'o.¹⁰ Yí gii je ji 'bí 'duu a wotí bà bàkà ndâ seřè, ji 'bí 'duu a wotí bà ma có mì Mbíri, ji 'bí 'duu a muu tacó bà ñò 'bè gbí òkò tí ndâ Bèri ni, ji 'bí 'duu a wotí bà 'dè ndâ tende ña nje có, bindi ji 'bí

'duu a muu tacó bà 'dè gbí ndâ tende ña nje có.

¹¹ Gbèe Bèri tí nó gbaànjé nò bàkà nètè bà njèè ndâ i tí nó gbaànjé-gbaànjé ká 'do gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó.

Ndâ bà to me mbè tí gbèe dii

¹² Diì 'duu ká gbaànjé, káa ndâ bà to tí me mbè, káa ndâ bà to tí nó mbe me mbè nò 'dáá káa gbèe dii. Á delè go éno ta Bindi-Mbíri; yí a gbèe dii, ta ndâ bà to tí wó me mbè.¹³ Tacó gbèe Bèri tí nó táánò mbe caka tí ndoo nó, caka tí ndoo tacó bà bàkà ndoo tí gbèe dii Bindi-Mbíri. Ndoos má a ndâ Jùdéya, ndoo má a ndâ Ìgìrìgi, ndoo máa ndâ i-zógó-zogo, ndoo má me ndâ i-zógó-zogo lá, áá táánò je ji ndoo 'dáá gí káa gbèe Bèri wàa ndoo 'ví njù.

¹⁴ Diì 'duu me káa gbèe bà to tí wó lá, a ndâ bà to me mbè.¹⁵ Kpázà kò 'duu kpónó má 'dè có máa, «Ye me 'bí 'duu lá, à má éno ye me bà to tí dii 'duu lá,» ñinò bà dù me có mbe si yí 'ví dù tí bà to tí dii 'duu lá ká nò lá.¹⁶ Tù 'duu delè má 'dè có máa, «Ye me bà to tí dii 'duu lá, tacó ye me řo 'duu lá,» ñinò bà dù me có mbe tii yí 'do tí bà dù tí bà to tí dii 'duu ká nò lá.¹⁷ Ndâ bà to tí dii 'duu táánò 'dáá má káa řo wó, 'duu tí nó bà 'di có ta yè? Káa ndâ i tí dii 'duu táánò 'dáá má káa tù, 'duu tí nó bà ñò ndâ i ta yè? ¹⁸ Káa Mbíri kpoko ndâ bà to tí dii ndoo mítí ndoo ká go có mì wó gbí njembí wó.¹⁹ Yí táánò má suu ndâ bà to tí dii ndoo 'dáá ká tí gbèe ña i, dii ndoo táánò bà dù go yè? ²⁰ Á má go ñinó kpónó nó, ndâ bà to tí dii 'duu me mbè, káa dii 'duu ká gbaànjé.

²¹ Wotí bà 'dè có mì řo 'duu ji 'bí wó máa, «Nètè mì ye ta wó wálá,» nò wálá. Wotí bà 'dè có mì muu delè ji ndâ kpázà kò máa, «Nètè mì ye ta yo wálá,» nò wálá.²² Có kpónó gii dù a ñinó máa, ndâ bà to ñinó tí dii ndoo mbe me délékè nó, a ndâ bà to ñinó náa ndú má wálá, káa ndoo wálá nò; ²³ bindi ndâ bà to ñinó náa ndoo si ndú tí cèe i lá nó, a ndâ ñinó náa ndoo kù kpolo tí ndú tí kpoò; káa ndâ bà to ñinó tí ndâ bà nò nó, a ndâ bà to ñinó náa ndoo kù nguù ndú 'do řè řo ndâ 'duu,²⁴ ndii ndâ banga bà to gí.²⁵ Káa Mbíri suu dii ndoo, bindi yí gii te duu mítí ndâ bà to ñinó náa có tí ndú kpolo maa-maa lá nò. Á má éno, 'bè 'ví dù gbí òkò tí ndâ bà to tí dii 'duu lá, tacó wàa ndú 'dáá gí 'ví bàkà nètè toko gbaànjé.²⁶ 'Bí bà to tí ndoo gbaànjé má kù miilisé, sè ndâ 'bí bà to tí ndoo 'dáá gí delè kù miilisé. Káa à má kù ùlù 'bí bà 'bí to gbaànjé, sè ndâ 'bí ñinó 'dáá gí ta líkí'o tí ndú.

²⁷ Yo kpónó toko gbaànjé 'dáá gí bàkà a gbèe dii Bindi-Mbíri. Káa yo gbaànjé-gbaànjé a ndâ tende bà to tí wó.²⁸ Bindi gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta řè mì Bindi-Mbíri, Mbíri bàkà ndâ 'bí 'duu tí ndâ tú mì Jézù, ndâ 'bí 'duu tí ndâ mbe ma có mì wó tí Mbíri, ndâ 'bí 'duu tí ndâ mbe ni bà i, ndâ 'bí 'duu tí ndâ mbe bàkà seřè, ndâ 'bí 'duu tí ndâ mbe 'vala ndâ 'duu 'do gbí nò'o, ndâ 'bí 'duu tí ndâ mbe koni ndâ 'duu, ndâ 'bí 'duu tí ndâ mbe bàkà ndâ 'duu 'ví bàkà nètè toko gbaànjé, bindi ndâ 'bí 'duu tí ndâ mbe 'dè có gbí ndâ 'bí tende ña nje có.²⁹ Yo 'dáá gí a ndâ tú? Yo 'dáá gí a ndâ mbe ma có mì Mbíri? Yo 'dáá gí a ndâ mbe ni bà i? Áá mì yo 'dáá gí a

wotí bà bàkà ndâ serè? ³⁰ Yo 'dáá a ndâ mbe 'vala ndâ 'duù 'do gbí ndâ nò'o? Yo 'dáá gí a ndâ mbe 'dè ndâ 'bí tende nje có? Yo 'dáá gí a ndâ mbe 'dè gbí ndâ tende nje có? ³¹ Yo koṛo có gítí ndâ i-nambee ñinó á gàà gí yaà nò.

Ye kpónó bà túbà kpokèjì ñinó mbe ñikí ngé ndii gí nó ji yo.

Tó bà zè tí

13 Ye kpétí má ni bà 'dè ndâ kpíkpa'dà ña nje có mì ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, bìndi ye gii 'dè nje có mì ndâ basìlì toko mítí ndú, káa njembí ye me njembí bà zè Mbíri lá, Mbíri ñikí lá, ndâ có tí nó náa ye kú 'dè nò gbí tū Mbíri ká go mòngò gbí tū bō. ² Ye kpétí káa mbe 'dè kòcò ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri, Bèri kpétí má je ji ye káa muu tacó bà 'di gbí ndâ có kóó mì Mbíri 'dáá gí, yí delè kpétí má je ji ye káa bà tee njembí ye mítí Mbíri tí ña ñinó náa ye kú mètèkè a ndâ kpo-kpò gú 'do tí bàndò mì ndú nó, káa njembí ye má me njembí bà zè Mbíri lá, ye jéé kùṛo Mbíri me i lá. ³ Ye kpétí má njèè ndâ i mì ye 'dáá gí ji ndâ mbe yè, ye kpétí má si à 'ví doo ye ta wu, wàa ye 'ví cì gí, káa njembí ye me njembí bà zè Mbíri lá, ndâ i tí nó náa ye bàkà nò me tó i ji ye gbaànjé lá.

⁴ Njembí bà zè Mbíri a bà kònò tí, ta bà bàkà nam-beè. Njembí bà zè Mbíri me kiì lá, njembí bà zè Mbíri me bà wu gbí tí 'duù ta kpéétí wó lá, ⁵ njembí bà zè Mbíri me bà 'dè mbè có lá, à delè me ju njembí lá. Njembí bà zè Mbíri me bà nanaka muu mítí i ñinó mbe ñikí ká tí lo ta kpéétí lo nó lá; à me bà dù tí gírí'dú lá, à delè me bà mò ndâ 'duù 'do tí lo gí 'dè lá. ⁶ Njembí bà zè Mbíri me bà dù ta líkí'o bà bàkà vò i lá; njembí bà zè Mbíri a bà dù ta líkí'o bà bàkà i ñinó dú nò. ⁷ Njembí bà zè Mbíri tì muu ndâ i 'dáá gí, ùnje gítí ndâ i 'dáá gí, koṛo có lì mítí ndâ i 'dáá gí, kònò ndâ i 'dáá gí.

⁸ Bà ma có mì Mbíri bà cee gí, bà 'dè ndâ tende ña nje có bà cee gí, bà dù ta muu tí 'duù bà cee gí, káa ndòngbú bà dù ta njembí bà zè Mbíri wálá. ⁹ Tacó mbe ñò Mbíri ni cee jé wálá, mbe ma có mì Mbíri ta kábà delè jé wálá. ¹⁰ Káa ta o tí nó náa i ñinó ta bà lê tí wálá nó bà gí nó, i ñinó ta bà lê tí nó bà cee gí.

¹¹ Sì ye táánò gbí 'viì nó, ye kú 'dè có ká go i mì 'viì, ye kú koṛo có ká go i mì 'viì, ye kú 'viiki gbí có ká go i mì 'viì. Káa ye kpónó má gii gí tí 'dakò gí, ye gii sí ndâ i-'viì 'dáá gí mí to gí. ¹² Ndoò kpónó kú ñò cè tí Mbíri me ng-báràngà'i lá; ndoo kú ñò yí ká tùrúwàà go i gbí 'dèèngàmbé nò. Káa ndoo kèjì gí bà zeke gbíro ndoo ta ndú. Ye kpónó ñò yí ni cee lá, káa ye kèjì gí bà ñò yí ni cee a go ñinó náa yí kpónó ñò ye ni cee ta ndâ có gbí njembí ye 'dáá gí nò.

¹³ Káa ndâ i ñinó náa ndú kpónó kuu tí nó, a bà tee njembí mítí Mbíri, ta bà koṛo có lì mítí Mbíri, gii je njembí bà zè Mbíri; káa kpóló-kpolo i gbí òkò tí ndâ i tí nó ta'ò nò 'dáá gí a njembí bà zè Mbíri.

Ndâ 'bí i-nambee kpòò 'do mì Bèri-mì-Mbíri

14 Yo ka wu'o tacó bà 'de njembí bà zè Mbíri. Yo delè 'ví koṛo có tí kpòò gítí ndâ i-nambee mì Mbíri. Káa yo 'ví koṛo có gítí bà ma có mì Mbíri ndii ndâ 'bí i 'dáá gí. ² 'Duù ñinó mbe kú 'dè ndâ tende ña nje có nó kú 'dè có me ji ndâ 'duù lá, yí kú 'dè có a i ji Mbíri. Tacó 'duù mbe 'di gbí có tí nó náa yí kú 'dè nò wálá, tacó yí kú 'dè a ndâ có kóó mì Mbíri ta wotí mì Bèri. ³ Káa mbe kú ma có mì Mbíri kú 'dè có a i ji ndâ 'duù, yí kú koni a ndâ 'duù, yí kú je a wotí ji ndâ 'duù, yí delè kú 'dèè a njembí ndâ 'duù. ⁴ 'Duù ñinó mbe kú 'dè ndâ tende ña nje có nó kú koni káa tí wó ta kpéétí wó cuki, káa mbe kú ma có mì Mbíri kú koni a ndâ mbe kú kili ta rè mì Bìndi-Mbíri 'dáá gí.

⁵ Có gbí njembí ye ji yo éno máa, yo 'dáá gí 'ví dù tí ndâ mbe 'dè có gbí ndâ tende ña nje có. Káa yo kùtáa má dù 'dáá tí ndâ mbe ma có mì Mbíri, àá bà ñikí ndii bà 'dè ndâ tende ña nje có gí. Tacó mbe ma có mì Mbíri a gbolò 'duù ndii mbe 'dè ndâ tende ña nje có tí nó gí, sè káa ñinó 'bí 'duù mbe 'dè gbí ndâ tende ña nje có tí nó 'ví dù kuu tacó bà koni ndâ mbe kú kili ta rè mì Bìndi-Mbíri má kuu tí. ⁶ Ye kpónó má ya gí mì yo ká kú 'dè có ji yo gbí ndâ tende ña nje có, káa mbe 'dè gbí ndâ có tí nó náa ye kú 'dè nò ji yo wálá, tó i mì ye bà dù ji yo a yè, ndâ tó kómbe ye? Có tí nó bà 'dè gbí có kóó mì Mbíri ji yo wálá, có tí nó bà je muu ji yo wálá, có tí nó bà ma có mì Mbíri ji yo wálá, có tí nó delè bà ñibà i ji yo wálá.

⁷ Yo koṛo có gítí ndâ rònko gi, yo delè 'ví koṛo có gítí mòngò gi, ndú me ndâ wu i lá, káa 'bè má gbí òkò tí kòcò ndâ ñi rònko 'dáá gí má wálá, ña rònko tí nó bà gbí ji yo a ña cè yè? ⁸ Káa mbe o mòngò má o me tí mòngò-gó lá, a 'di ká bà 'vee bà zí'i-gó? ⁹ Yo delè ká go éno; yo má 'dè có gbí tende ña nje có náa ndâ 'duù 'di gbí ndâ nje có tí nó ngbáràngà'i lá, ndú bà 'di gbí ndâ có mì yo nò ée? Tacó yo kú 'dè có gí gbí pípiri sínò.

¹⁰ Ndâ ña ndâ nje có muu to tí nó me mbè; káa 'bí nje có ta gbí wálá nò wálá. ¹¹ Káa 'duù má 'di gbí ña tende nje có tí nó náa wò kú 'dè nó lá, yí a tende 'duù ji wò, wò delè a tende 'duù ji yí. ¹² À má éno, yo ka wu'o a i tacó bà 'de ndâ i-nambee ñinó mbe kú koni ndâ mbe kú kili ta rè mì Bìndi-Mbíri tókà'i nò, lê náa go i-nam-beè 'do mì Bèri-mì-Mbíri ká tí yo nò.

¹³ Tacó éno, 'duù má kú 'dè có gbí tende ña nje có, yí 'ví 'deke tí wó ji Mbíri máa, Mbíri 'ví wu 'bí 'duù mbe 'dè gbí nje có tí nó ji ndâ 'duù. ¹⁴ Tacó ye má 'deke tí ye ji Mbíri gbí tende ña nje có, gbí éno máa, ye kú 'deke tí ye ta njembí ye, káa ye 'di gbí có tí nó lá. ¹⁵ Có a ñinó máa ye 'ví 'deke tí ye ji Mbíri gbí ña nje có ngàyi wè? Ye bà 'deke tí ye ji Mbíri gbí ña nje có ñinó náa ndâ 'duù 'dáá 'di gbí gí nò. Bìndi ye 'ví cè cè gbí ndâ tende ña nje có, ta nje có ñinó náa ye 'di gbí gí nó, só gí. ¹⁶ Tacó wò má kú ùlù Mbíri gbí tende ña nje có mí rẹgbà tí 'bí 'duù ñinó mbe 'di gbí ña nje có tí nó lá nó, 'duù tí nó bà ñi «Á go-i-tí-nò» gí tàkò bà ùlù Mbíri mì lo nò ta ña kpokèjì ngàyi? ¹⁷ Tacó wò kpétí má kú ùlù Mbíri ta ban-ga tí, káa 'duù tí nó rẹgbà tí lo nó 'di gbí ña nje có mì

lo nò lá, banga bà ùlù Mbířì mì lo nò bà konì 'duù tí nò wálá.

¹⁸ Ye 'dè nìkì ma jì Mbířì tacó ye ni bà 'dè có gbí tende ña nje có ndii yo 'dáá gí. ¹⁹ Káa ta ndâ ña ñinò 'dáá gí, ye má gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta ñè mì Bìndi-Mbířì, à nìkì tí ye káa bà 'dè kpèti káa ndâ ñi có vò cuki gbí ña nje có ñinó náa ndâ 'duù 'dáá gí 'di gbí gí tacó bà nibà i jì ndú, á có tí bà 'dè mbè có kárú-karu-kàrù gbí tende ña nje có ñinó náa ndú 'di gbí lá nò.

²⁰ Yo kořo có go i mì ndâ 'viì lá; ndâ kómbe ye. Yo dù go ndâ dó 'viì tí ndâ mbe bàkà vò i lá, káa yo 'ví bàkà i go i mì ndâ 'duù ñinó náa muu ndú njaanga gí nò. ²¹ À cu mí gbí wáràgà mì Mòze máa, kòcò Mbířì máa,

«Ye bà si a ndâ tende 'duù 'ví 'dè có gbí nje ye jì ndâ 'duù mì ye gbí ndâ tende ña nje có.»

²² À má éno, bà 'dè có gbí ndâ tende ña nje có me i mbe tùbà wotí mì Mbířì a jì ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbířì gí nó lá, à a i tacó tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbířì lá. Káa bà ma Banga-Ngú-Có me i tacó tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbířì lá lá, à a i tacó tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbířì gí.

²³ Tacó éno, yo tí ndâ mbe kù kili ta ñè mì Bìndi-Mbířì má kili ta bà muu yo 'dáá gí, bìndi yo kù 'dè có gbí ndâ cèe ña nje có, 'bí tende 'duù, tí 'duù ñinó mbe ùnje gítí Bìndi-Mbířì lá nó, má 'de yo tí , yí bà go mà tí yo wálá?

²⁴ Káa yí má 'de yo kili ta bà muu yo éno kù ma a có mì Mbířì, yí bà ñò tí wó gí, máa ndâ yí a mbe bàkà vò i. Bìndi ndâ có tí nò náa yí 'di 'do gbí nje yo nò bà si yí 'ví 'visì muu wó 'do tí ndâ vò kpokèjì mì wó gí. ²⁵ Ndâ có tí nò náa yí 'di 'do mì yo nò bà yù gbí ndâ vò-vò có kóó tí nó gbí njembí wó nó 'dáá gí sè gí. Bìndi yí bà 'bu gbíro wó mí to kù ùlù Mbířì ta nje wó, máa Mbířì dú kuu ta yo.

Ña kpokèjì bà bàkà i gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta ñè mì Bìndi-Mbířì

²⁶ À má éno, yo tí ndâ mbe kù kili ta ñè mì Bìndi-Mbířì má kili ta bà muu yo 'dáá gí gí, ndâ muu cè 'ví cè cè, ndâ mbe nibà i 'ví nibà i, ndâ mbe 'dè gbí có kóó mì Mbířì gí sè 'ví 'dè , ndâ mbe 'dè có gbí ndâ tende ña nje có 'ví 'dè , ndâ mbe ni bà 'dè gbí ndâ tende ña nje có tí nó náa ndâ 'bí ka ndú kù 'dè nó jì ndâ 'duù 'ví 'dè . Yo 'ví bàkà ndâ i tí nó 'dáá gí tacó bà konì tí yo.

²⁷ Ndâ mbe 'dè có gbí ndâ tende ña nje có gbí òkò tí yo 'ví dù ká go ndâ 'duù go só, go ta'ò. Wàa ndâ mbe kù 'dè gbí ndâ tende ña nje có tí nó náa ndú kù 'dè nò 'ví dù kuu tí. ²⁸ Káa ndâ mbe 'dè gbí ndâ tende ña nje có tí nó náa ndú kù 'dè nò jì ndâ 'duù máa wálá, ndú 'ví dù ngbii, wàa ndâ mbe kili ta ñè mì Bìndi-Mbířì má kili gí, 'duù 'ví 'deke tí wó jì Mbířì ta ña nje có ñinó náa yí ñò ni gbí njembí wó gí nò.

²⁹ Yo 'ví si ndâ 'duù go só, go ta'ò 'do gbí òkò tí yo 'ví kò-kò ta có mì Mbířì, wàa sè ndâ 'duù 'ví kořo gbí có tí nó náa ndú kù kò-kò tí nò. ³⁰ Káa Mbířì má wu bà 'dè có mì wó jì 'bí 'duù gbí òkò tí yo ta o tí nó náa 'bí ka wó kù kò-kò ta có mì Mbířì nó, 'duù tí nó mbe kù kò-kò nó 'ví le wo wó gí, wàa ka wó 'ví 'dè ngú có ñinó náa à tí nò. ³¹ Yo jòò gbí bà 'dè có lá. Tacó wàa yo 'dáá gí 'ví ni

bà 'dè có, wàa yo 'dáá gí 'ví konì ta tí yo gbí òkò tí yo. ³² Tacó mbe ma có mì Mbířì a 'duù ñinó mbe ñò o bà 'dè có ni gí, yí delè a 'duù ñinó mbe ñò o bà sè tù wó ni gí. ³³ Tacó Mbířì me mbe ñonòkò gbí ndâ i lá, yí a mbe 'viindi ndâ i. Yo tí ndâ 'duù mì Mbířì má kili ta ñè mì Bìndi-Mbířì gí, yo 'ví bàkà go ñinó náa ndâ 'bí ka yo mbe kù kili ta ñè mì Bìndi-Mbířì 'dáá gí kù bàkà nò.

³⁴ Ndâ niì 'ví dù ngbii. Ndú 'ví 'di có mì ndâ kù ndú á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mòze, máa ndú 'ví dù tí ndâ kùro ndâ i lá nò. ³⁵ 'Bí i ta go bà 'vee gbí má tí ndú, ndú 'ví 'vee ndâ kù ndú ta o tí nó náa ndú má ya ta ndú gí 'bá gí. Tacó a có nò tacó tí niì bà 'dè kòcò wó gí yaà ta o tí nó náa ndâ mbe kù kili ta ñè mì Bìndi-Mbířì má kili gí nò.

³⁶ Yo kù kořo có máa, có mì Mbířì 'bì bà gí a i 'do mì yo? À gí ká tacó tí yo cuki? ³⁷ 'Bí 'duù gbí òkò tí yo má kořo có éno máa yí lá a mbe ma có mì Mbířì, 'bí 'duù delè má kořo có máa yí 'de ndâ ña i-nambee 'do mì Bèři-mì-Mbířì me mbè, ña 'duù tí nò 'ví te mí gbí muu wó éno máa, có tí nó náa ye kù cu jì yo nó a có mì Mbířì. ³⁸ Káa yí má si có tí nó náa ye kù cu jì yo nó á tí có lá, yo delè 'ví si yí tí có lá.

³⁹ À má éno, yo tí ndâ ná'vindi ye, yo 'ví dù ta go bà ma có mì Mbířì, yo delè 'ví rò ndâ 'duù 'do tí bà 'dè có gbí ndâ 'bí tende ña ndâ nje có lá; ⁴⁰ yo delè 'ví bàkà ndâ i 'dáá gí gbí cèe kpokèjì, á go ñinó náa à tí .

Bà 'vala ndi Bìndi-Mbířì 'do gbí muu'dú wó

15 Go bà 'va mbí yo á gítí Banga-Ngú-Có tí nó náa ye táánò ma jì yo nó kuu tí ye, ndâ ná'vindi ye, Banga-Ngú-Có tí nó náa yo táánò ùnje gítí , bìndi yo gii zèè tí kpoò nò. ² Ñinò a Banga-Ngú-Có tí nó náa ye táánò ma jì yo, mbe 'vala yo á do gbí ndâ vò i, náa yo má zèè có tí nó kácá-kácá nò. Káa yo má zèè kácá-kácá lá, gbí éno máa, gbí bà ùnje mì yo gítí Mbířì wálá.

³ Ye táánò ni jì yo káa bà gbèe có tí nó náa áá táánò nibà jì ye, tí kpóló-kpòlo có ngé ndii gí nò, tí có tí nó máa, Bìndi-Mbířì táánò cì tacó ndâ vò i mì ndoo, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì nò. ⁴ Máa, áá táánò gii duu yí gí, káa bìndi sili ta'ò, Mbířì gii te yí tí wu wó 'do gbí muu'dú wó gí yaà, á go có tí nó gbí wáràgà mì Mbířì nó gí. ⁵ Máa, yí tùbà tí wó jì Kéfà, bìn-di yí gii tùbà tí wó jì ndâ tú mì wó muu'bì-nje só. ⁶ Bìn-di yí gii tùbà tí wó jì ndâ ná'vindi wó zì'duù-vò ta bà vò (500). Ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú kpèti kpónó má ya gí bà sili mì ndú gí, sè ndâ 'bí kù 'vala kálásè. ⁷ Bìndi yí gii tùbà tí wó jì Jákòmò, bìn-di ñinó, yí gii tùbà tí wó jì ndâ tú mì wó 'dáá gí.

⁸ Ndòngbú bà tùbà tí wó gii dù a i jì ye á go 'viì náa à jò yí me gbí o mì wó lá nò. ⁹ Tacó ye a ndòngbú 'duù gbí òkò tí ndâ tú mí wó, mbe 'vii tí 'duù ñinó náa à 'ví ni ta ñè tú mì wó mí muu ye lá. Tacó ye táánò a mbe kù mèèkè'i tí ndâ 'duù mì Mbířì mbe kù kili ta ñè mì Bìndi-Mbířì nò. ¹⁰ Káa nambee mì Mbířì náa yí táánò bàkà jì ye nó ká bàkà ye tí ye tí nó á kpónó kuu nó nò. Káa nambee mì Mbířì náa yí táánò bàkà jì ye nò ya me sínó lá. Ye bàkà nètè tí kpoò ndii sè ndâ 'bí tú mì Jézù 'dáá gí. Káa ye bàkà nètè tí nò 'do me gbí 'dóó wotí mì ye

lá, a nambeè mi Mbíri ká je wotí ji ye. ¹¹ À mà táánò a ndú ká ma Banga-Ngú-Có ji yo wèè, à mà a ye wèè, ze ma Banga-Ngú-Có ji yo gî, káa n̄nò a có náa yo 'dáá ùnje gítí gî.

Bà 'vala ndi ndoo 'do gbí muu'dú ndoo

¹² Có kpónó a n̄nò máa, ze lê má 'dè có ji yo éno máa, Mbíri 'vala ndi Bìndi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó gî, ndâ 'bí 'duu gbí òkò tí yo kú 'dè có máa, ndâ ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú wálá, tacó yè? ¹³ Có tí nó náa yo 'di éno máa, ndâ ku bà 'vala ndi ndú á 'do gbí muu'dú ndú wálá nò, má dú káa yúco, gbí éno máa, Bìndi-Mbíri 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó lá. ¹⁴ Káa Bìndi-Mbíri má 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó lá, gbí éno máa, i tacó bà ma có mi ze ji yo nò wálá, i tacó bà ùnje gítí mi yo nò delè wálá. ¹⁵ Ze delè kú waa-ka a 'vèrè ta r̄è Mbíri, tacó ze kú ma có éno máa, Mbíri 'vala ndi Bìndi-Mbíri á 'do gbí muu'dú wó gî, káa yí 'vala yí lá náa yí má 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú lá nò. ¹⁶ Tacó Mbíri má bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú wálá, gbí éno máa, yí 'vala Bìndi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó delè lá. ¹⁷ Káa Mbíri má 'válá ndi Bìndi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó lá, gbí go éno máa, nje wú tí bà tee njembí yo á míti Bìndi-Mbíri wálá, yo delè kpónó kú 'vala ká kpòò gbí ndâ vò i mi yo. ¹⁸ Gbí delè go éno máa, ndâ 'duu n̄nò mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri mbe cì gî nó mì gî. ¹⁹ Káa ndoo má kú koṛo có lì míti Bìndi-Mbíri ká tacó bà 'vala ndoo muu to tí nó cuki, gbí éno máa, 'bí 'duu ta yê ṛo wó gbí òkò tí ndâ 'duu muu to tí nó mbe ndii yê ṛo ndoo wálá.

²⁰ Káa yúco a n̄nò máa, Mbíri 'vala Bìndi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó tacó bà túbà máa, ndâ 'duu tí nó náa ku ṛuka ndú gî nó bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú gî. ²¹ Tacó, ku lê táánò má gí gí muu to tí nó 'do gbí có mi gbèè 'dakò nó, ndâ ku delè bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú 'do ká gbí có mi gbèè 'dakò. ²² Tacó ndâ 'duu 'dáá gî kú cì 'do gbí có nambeè gbí òkò tí ndú ta Ádàmà, ndâ 'duu 'dáá gî delè bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú 'do gbí có nambeè gbí òkò tí ndú ta Bìndi-Mbíri. ²³ Káa ndâ o bà 'vala ndi Bìndi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó, ta o bà 'vala ndi ndâ 'duu 'do gbí muu'dú ndú 'dáá ká tende-tende. A Bìndi-Mbíri, tí kpédélé i gbí njí, ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó kùṛo, b̄ndi ndâ 'duu mi wó 'dáá gî k̄jì gí bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú ta o bà gí yí wúnò. ²⁴ B̄ndi ndòngbú o, náa Bìndi-Mbíri bà ḡi dele ndi gba mi Mbíri tí Bu wó ji yí si yí voloko gbí ndâ có mi ndâ kpo-kpò gba, ta ndâ mbe wotí muu to tí nó, gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî. ²⁵ Tacó Bìndi-Mbíri bà gí gí bà zogo to tí nó yee tí o tí nó náa yí bàkà ndâ ku 'dì tí wó tí ndâ i-tà-tàmà mi wó gî. ²⁶ Káa ndòngbú ku 'dì tí wó náa yí bà cee o mi wó bà dù a ku. ²⁷ Tacó à cu mí gbí wáràgà mi Mbíri éno máa, «Mbíri bàkà Bìndi-Mbíri tí gba mi ndâ i 'dáá gî.» Káa gbí có tí nó máa, «Mbíri bàkà Bìndi-Mbíri tí gba mi ndâ i 'dáá gî» nò me éno máa Bìndi-Mbíri delè a gba mi Mbíri tí mbe je gba ji yí nò lá. ²⁸ Mbíri má ḡi bàkà ndâ i 'dáá gí tí ndâ i-tà-tàmà mi 'Vii mi wó gî, 'Vii-mi-Mbíri bà

ḡi si tí wó 'ví dù tí ndâ i-tà-tàmà mi Bu wó, tacó wàa Mbíri 'ví dù tí mbe zogo ndâ i 'dáá gî.

²⁹ Có gítí ndâ 'duu tí nó mbe caka tí ndú tacó tí ndâ ku nó máa yè? Ndú kú koṛo có máa ndâ yì bà 'de gbí bà caka tí ndâ yì ta r̄è mi ndâ ku nò a yè, náa Mbíri jé má 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nò? ³⁰ Ye kpónó kú gbaa tí ye mi nje ku ta o 'dáá gî nó tacó yè? ³¹ Ye kú ṛò ku ta ṛo ye ta ṛi 'dáá gî, ndâ ná 'vindí! Ye kú dùlù tí ye tacó tí yo, ta r̄è mi Bìndi-Mbíri, tí Jèzù tí Mbe tí ndoo. ³² Có gbí nje ndâ 'duu gbí gbata Èfàsù lá, ye táánò má 'vala a 'válá mi ndâ «Nò gbí jìlì», ye bà 'de gbí a yè? Káa Mbíri má bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú wálá, «Ndoo zò i, wàa ndoo 'ví njù pe, wàa ndoo 'ví ù ta ku taàbè,» á go có tí nó náa ndâ 'duu kú 'dè nò.

³³ Yo si 'bí 'duu 'ví eendi yo lá: «A vò kaà ká kú volo 'duu.» ³⁴ Yo koṛo muu yo niki maa, wàa yo 'ví si vò i mí b̄ndò mi wó. Ye kú 'dè có tí nó ji yo, tacó ndâ 'bí 'duu 'do gbí òkò tí yo ṛò Mbíri ni lá, káa n̄nò a có nò tacó tí yo.

Bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú

³⁵ Ndâ 'bí 'duu 'do gbí òkò tí yo ndâ 'bî-lá bà 'vee 'vé máa, «Mbíri bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú ta ṛa kpokèjì ngayi wè? Cè tí ndú bà dù go ṛa yè?» ³⁶ N̄nò a ndâ 'vé mi ndâ 'duu n̄nò ta muu tí ndú wálá nó ká nò. Yo ma 'va n̄jì ṛa mí tà to, n̄jì ṛa tí nó má cì lá, kú i 'va 'do tà to lá. ³⁷ Káa yo ṛò mí tà to káa bétéré n̄jì ṛa; à mà a n̄jì cù, à mà n̄jì wàzè, yo ṛò me kú i tí nó mbe kú kú ta kùngbó wó, ta kpâ wó nó lá. ³⁸ Káa a Mbíri ká wu bà kú ndò ji ndâ ṛa ndâ n̄jì ṛa 'dáá gî. Cù kú kú káa cù, wàzè kú kú káa wàzè.

³⁹ Na dii ndâ i mbe kú 'vala muu to tí nó 'dáá gî delè ká tende-tende. Dii ndâ 'duu tende 'do tí dii ndâ nò, b̄ndi dii ndâ nuu tende 'do tí dii ndâ sè. ⁴⁰ Ndâ i gbíri kuu tí, ndâ i muu to tí nó delè kuu tí. Cè banga mi ndâ i gbíri ká tende, cè banga mi ndâ i muu to tí nó delè ká tende. ⁴¹ Cè banga mi ṛi ká tende, cè banga mi p̄i delè ká tende, b̄ndi cè banga mi ndâ yii ká tende. Káa cè banga mi ndâ yii gbí òkò tí ndú delè 'dáá gî ká tende-tende.

⁴² À delè ká éno ta bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú. À má duu dii 'duu mí tà to, dii tí nó kú zò to, káa dii 'duu má 'vala 'do tà to, dii tí nó bà zò to káká'i wálá. ⁴³ A vò ká tí dii tí nó náa à duu mí tà to nò, káa a banga ká tí dii tí nó mbe 'vala 'do tà to nò. ⁴⁴ Dii tí nó náa à duu mí tà to nó je a tú 'duu, káa dii tí nó mbe 'vala 'do gbí muu'dú nó je a tú Mbíri. ⁴⁵ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mi Mbíri éno máa, «Kpédélé Ádàmà gí tí 'duu mbe kú 'vala, káa ndòngbú Ádàmà gí tí Bèri mbe kú je 'válá,» nò. ⁴⁶ Á táánò me Ádàmà tí nó ta tú wó a tú Mbíri nó ká gí kpédélé'i lá. À gí kpédélé'i a Ádàmà tí nó ta tú wó a tí tú 'duu nò. ⁴⁷ Mbíri táánò suu kpédélé a Ádàmà 'do tí to, káa bà só Ádàmà gí 'do gbíri. ⁴⁸ Ndoo tí ndâ 'duu muu to tí nó go Ádàmà tí nó náa à suu yí 'do tí to nó nò, káa ndâ 'duu gbíri go Ádàmà tí nó mbe gí 'do gbíri nò. ⁴⁹ Ndoo bà je kòzò tí 'dakò tí nó mbe gí 'do gbíri nó jé ká go bà je

kózò tí 'dakò tí nó náa à suu yí 'do tí to tí nó mì ndoo. Ndoò kpónó a kózò tí Ádàmà tí nó náa à suu yí 'do tí to tí nó nò.

⁵⁰ Ndâ ná'vindí, gbí có tí nó náa ye 'dè jì yo nò éno máa, wu 'duù ta mbelè gbí dii wó bà dù tí mbe zèè mbèlè mì Mbíri wálá. Tú 'duù, tí tú mì ku nó, delè, náa à 'visi tí, tí tú ñinó mbe ci lá nó, wálá.

⁵¹ Yo sè tù yo gítí có kóó tí nó tí yúco náa ye kù 'dè jì yo nò: ndoo 'dáá bà ci wálá. ⁵² Káa ta o bà o ndòngbú mòngò nó, áá bà 'visi ndoo 'dáá gí gbí làmbu o, á go bà kì ọ nò. Tacó ta o bà o ndòngbú mòngò tí nó, ndâ ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú ngbé, bindi àà kèjì gí bà 'visi ndoo. ⁵³ Tacó tú ndoo tí nó kpónó tí i mbe céé-cee nó bà cee wálá, tú ndoo tí nó kpónó tí tú mì ku nó bà jì'vì tí, tí mbe ọò ku lá. ⁵⁴ Tacó ọa i ñinó tí i mbe dù tí ká lá nó má jì'vì tí i mbe dù tí ká, bindi ọa ñinó tí ọa ku nó má 'visi tí tí ọa ñinó mbe ci lá nó gí, ñinó a o bà gii bàkà tí mì có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa,

«Ku 'de 'bí ngbílí mbe da gbí ka wó ngbílí mí tí wó gí.»

⁵⁵ «Áá ku, nji gírì bà na go mì lo ya gí kòtí 'dí?»

⁵⁶ Nji gírì bà na go mì ku a vò i, bindi vò i gii 'de wotí 'do tí có mì Mòze. ⁵⁷ Káa ndoo 'dè nìkì ma jì Mbíri tí mbe je wotí bà kpò nje ku jì ndoo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri.

⁵⁸ À má éno, yo 'dò kò yo mí to tí kpoò, ndâ ná'vindí, yo lò muu gírì ngé lá. Yo 'ví bàkà nètè mì Mbe tí ndoo ta o 'dáá gí, ta bà te mí gbí muu yo máa, bà bàkà nètè ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo me bà bàkà 've nètè lá.

Bà gò i tacó tí ndâ 'bí ka ndoo mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri

16 À má gítí bà toko i-'bì yo tacó bà koni ta ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri gbí gbata Jèrùzàlémè, yo 'ví bàkà go có tí nó náa ye táánò 'dè jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri ta ndi tí ndâ bàndò gbí to Gálátì nò. ² Ta ndâ ọi-bà-wotí 'dáá gí, yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí 'ví gò làmbu i 'do tí i ñinó náa à kuu 'bì yo ta o tí nó nò. Tacó wàa, ye má ya gí mì yo kà, ye 'ví 'de yo kili i ñinó náa à tí nó tẹ̀ gí. ³ Ye má yee mì yo kà gí, ye bà cu wáràgà mí 'bì ndâ 'duù tí nó náa yo bà cu 'bì yo mí tí ndú nó wàa ye 'ví tuu ta ndú ta ndâ i-nam-beè tí nó náa yo kili nó, ya tí jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri gbí gbata Jèrùzàlémè. ⁴ Káa à má nìkì a bà ya káa 'dóó ye ta ndâ i tí nó, ndâ 'duù mì yo náa yo bà cu 'bì yo mí tí ndú nó 'ví ko ye.

Ndâ có gbí muu Páwòlò

⁵ Ye bà ya gí mì yo kà a i bindi bà co ye gbí to Mèsidóniyà, tacó a gbí muu ye a có bà ya gí mì yo kà có gbí to Mèsidóniyà. ⁶ Ye bà dù á mì yo kà ta làmbu kòndi o, ndâ-'bì-lá ye bà ci ndâ pì cò'o 'dáá gí mí mì yo

kà. Tacó wàa, yo 'ví koni ye ta bà ko ye ya gítí ndâ 'bí bàndò tí nó kùro kà nó 'dáá gí. ⁷ À gbí muu ye me có bà cu káa ọo ye mí tí yo gí, wàa ye 'ví ndii ya gí kùro nó lá, ye kù ọo a có bà dù ta yo ta kòndi o, náa Mbe tí ndoo má ùnje gí nò.

⁸ Káa ye bà dù gbí gbata Éfàsù káa yee tí o bà ci ndâ ngú i gbí nji. ⁹ Tacó njekèjì bà ma có mì Mbíri njaanga jì ye káa gí, káa ndâ 'duù mbe kù jòò gbí có ta ye káa me a mbè.

Ndâ ndòngbú có mì Páwòlò

¹⁰ Tìmàtéyò má có mì yo kà, yo 'ví te wíri mí tí wó nìkì maa, tacó yí kù me nètè mì Mbe tí ndoo ká go ye. ¹¹ 'Bì 'duù 'do gbí òkò tí yo 'ví si yí tí vò i lá; yo koni yí muu nó mì wó nìkì maa, tacó wàa yí 'ví dele ndi wó gí gí mì ye; tacó ọo ze ta ndâ sè ná'vindí káa 'dáá ká kpokèjì tí wó.

¹² À má gítí ná'vindí ndoo Àpòlò, ye cóó-cóó kù yòòngò yí, máa ndú ya ta ndâ 'bí ná'vindí gí bà gala yo, káa có bà ya gí mì yo kà nò gí gí gbí muu wó kálásè. Káa yí má 'de o gí, yí bà ya gí mì yo kà gí.

¹³ Yo dù tí zò'o, yo tee njembí yo mí tí Mbíri tí kpoò, yo dù ta yú njembí yo, yo 'do kò yo mí to tí kpoò, ¹⁴ yo 'ví bàkà ndâ i 'dáá gí ta njembí bà zè Mbíri.

¹⁵ Yo ọò ndâ Ìsìtèfánà ta ndâ 'vii mì wó ni gí? Ndú a ndâ kpédélé 'duù mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri gbí to Àkáyà, dú delè gbí gbí njembí ndú gítí bà bàkà nètè ta ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri gí. ¹⁶ Ye kù yù 'do mì yo a nambeè máa, yo 'ví 'di có mì ọa ndâ 'duù tí nó, yo delè 'ví 'di có mì ndâ 'bí ka yo ñinó mbe kù bàkà nètè go i mì ndú nó.

¹⁷ Tàkòcò ye peteke gítí bà gí ndâ Ìsìtèfánà ta Fòròtùnátò, gii je Àkàyíkùsù ngé ma; tacó ndú dù jì ye ká goolá ndoo ta ndoo nò. ¹⁸ Bà gí ndú nò te mbá-mbá mí tí ye ká go ñinó náa ndú me ta yo kà nò. Bà te duù mí tí ọa ndâ 'duù tí nó me vò i lá.

¹⁹ Ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri gbí ndâ to Ásiyà 'vee yo ma. Ndâ Àkùyílà ta Pìrìsílà ta ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri mbe kili mí ndú nó delè 'vee yo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo ngé ma.

²⁰ Ndâ ná'vindí mì ze káa 'dáá gí 'vee yo ma.

Yo 'vee tí yo ta bà òlò gbí tù yo go i mì ndâ ná'vindí.

²¹ A 'dóó ye tí Páwòlò ká kù cu ndâ 'vé tí nó gbí wáràgà tí nó nó jì yo ta 'bì ye.

²² 'Duù má zè Mbe tí ndoo nìkì lá, Mbíri 'ví ì njà mí tí wó!

Ye kù 'deke tí ye máa Mbe tí ndoo 'ví gí gálá!

²³ Ye kù 'deke tí ye máa Mbe tí ndoo Jézù 'ví bàkà nambeè jì yo.

²⁴ Ye zè yo 'dáá gí nìkì maa ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri. Go-i-tí-nò.

2 Kòrìndì

1 Njìnó a ye tí Páwòlò, tí mbe gí tí tú mì Bìndi-Mbířì tí Jézù 'do gbí có mì Mbířì, ká kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù á gbí gbata Kòrìndì, delè ta ndi 'bá mì ndâ Ìgìrìgì 'dáá gí. Ze kù gbo gbí bà cù wáràgà tí nó jì yo ta ná'vindí ndoo Tìmàtéyò. ² Ze kù 'deke tí ze jì Mbířì tí Bu ndoo, ze delè kù 'deke tí ze jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì máa ndú 'ví cù 'dê ngo cù ndú mítí yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dê njembí yo.

Páwòlò 'dè nìkì ma á jì Mbířì

³ Ndoò ùlù Mbířì, tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì, tí Bu ndoo mbe kù ọ̀yè ọ̀yè ndoo, tí Mbířì tí mbe 'dê njembí, ⁴ mbe kù yìi ndoo gbí o ọ̀yè ndâ vò i 'dáá gí, tacó wàa ndoo delè 'ví yìi ndâ 'bí ka ndoo ta o tí nó náa ndú má gbí vò i ta ọ̀yè yìi tí nó náa yí tí Mbířì yìi ta ndoo nò. ⁵ Nje bà kònò sé'i tí nó táánò mì Bìndi-Mbířì nó kpónó 'de ndoo me gbolò. Tacó éno, Mbířì delè bà je wotí bà kònò ndâ vò i tí nó á go ọ̀nìndi Bìndi-Mbířì táánò ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbířì jì ndoo gí, tacó wàa ndoo delè 'ví yìi ndâ 'bí ka ndoo ta o tí nó náa ndú má gbí vò i ta ọ̀yè yìi tí nó náa yí tí Mbířì yìi ta ndoo nò. ⁶ Ze má kònò sé'i muu yo, ze kònò a i tacó bà 'vala yo. Káa Mbířì má kònò ze 'do gbí bà kònò sé'i, yí kònò ze nò a i tacó wàa ze 'ví kònò ta yo á gbí bà kònò gbèe ọ̀yè sé'i tí nó mì ze náa yo kù kònò nò. ⁷ Njembí ze jé mù gítí yo lá, tacó ze ọ̀nò ni gí máa, yo kù kònò sé'i ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbířì ká go ze. Tacó éno, Mbířì bà kònò yo á go ọ̀nìndi náa yí kù kònò ta ze nó gí.

⁸ Go bà 'va mbí yo á gítí ọ̀yè kpo-se-muu tí nó náa ze táánò 'de gbí to Àsìyà nó kuu tí ze, ndâ ná'vindí ze. Ze táánò gbí o tí nó kojo có éno máa, ze bà 'de 'wálá káká'i wálá. ⁹ Ze ta o tí nó kojo có éno máa, à waa có ku mítí ze gí. Ọ̀yè tendè vò i tí nó táánò bàkà ze tacó wàa ze 'ví ọ̀nò tí ni éno máa wotí bà 'vala mọ̀rì ze me 'bí ze lá, à a i 'bí Mbířì tí mbe kù 'vala ndâ ku cuki. ¹⁰ A yí táánò ká 'vala ze 'do gbí ọ̀yè tendè vò i tí nó mbe 'de ze nò. Yí delè káká'i bà 'vala ze 'do gbí ndâ vò i ọ̀nìndi kẹ̀jì nó gí. ¹¹ Yo 'dáá gí 'ví kònò ze ta bà 'deke tí yo jì Mbířì tacó tí ze, tacó wàa à 'ví dù a ndâ 'duu me mbè ká kù 'deke tí ndú jì Mbířì tacó tí ze, wàa Mbířì 'ví cù ta 'dê ngo cù wó mítí ze. Bìndi ndâ 'duu me mbè 'ví 'dè nìkì maa jì Mbířì tacó bà cù 'dê ngo cù wó mítí ze nò.

Páwòlò 'visi ndâ có gbí muu wó gí

¹² 'Bí i gbaànjé mbe kù mba ze, ta kponje nje ze gítí wálá a ọ̀nìndi máa, ze ta o 'dáá gí kù 'vala ta ndâ 'duu, cotí ndâ i 'dáá gí, ze kù 'vala ta yo, ká ta bà bàkà ndâ i

ọ̀nìndi mbe 'vii ro 'bá nò. Ze kù bàkà ndâ i tí nó ta njembí ze gbaànjé, ta tiri gbí wálá, go có mì Mbířì. Ze kù bàkà ndâ i tí nó me 'do gbí bà 'di gbí-o mì ze tí ndâ 'duu á muu to tí nó lá. Ze bàkà a i 'do gbí nambeè mì Mbířì. ¹³ Ze kù cu jì yo gbí ndâ wáràgà mì ze káa ndâ có ọ̀nìndi náa yo bà ni bà 'deke ndú gí, tí ndâ có ọ̀nìndi náa yo delè bà 'di gbí ndú gí nò. Ye kojo có máa yo bà 'di gbí ndú ngbàrángà'i gí. ¹⁴ Yo kpónó 'di gbí ze ngbàrángà'i lá. Káa ye kojo có máa, yo bà 'di gbí ze cee a i ta ọ̀yè bà gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì wúnò gí bà waa có mítí ndâ 'duu muu to tí nó 'dáá gí. Njìnó a ọ̀yè tí nó náa yo bà gii mba tí yo ta rẹ̀ ze, bìndi ze delè bà gii mba tí ze ta rẹ̀ yo nó ká nò.

¹⁵ Ye táánò bàkà kpédélé'i a có bà co wiri ya gí mì yo gbí gbata Kòrìndi ká, tacó wàa yo 'ví 'de i gbí nó mì ye nò 'vili sósò'ò. ¹⁶ Tacó à kpédélé'i táánò gbí njembí ye a có bà gala yo ta o bà ndii ye kù ya gí gbí to Mèsidóniyà. Wàa ta o bà dele ye 'do Mèsidóniyà, ye 'ví co ndi ye káká'i mì yo, tacó wàa yo 'ví kònò ye ta ndâ 'bí i tacó bà ya gí Jùdèyà. ¹⁷ Ọ̀yè bà kojo có mì ye nò gbí muu yo go i mì 'duu ọ̀nìndi mbe kù kojo có ká gítí ndâ i muu to tí nó, mbe me kpiiki-kpiiki gítí bà jì'vì tí wó tí ó mbò, bè mbò lá, nó?

¹⁸ Ye kù be tí ye jì yo ta rẹ̀ mì Mbířì, tí mbe 'visi có mì wó lá, éno máa, kòcò ze jì yo jé gítí bà 'visi tí wálá. ¹⁹ Tacó Jézù tí Bìndi-Mbířì, tí 'Vii mì Mbířì, náa ndâ Sílìvànò, ta Tìmàtéyò, gii je ye, ma có tí wó jì yo nó ta o 'dáá gí káa gbèe Jézù tí nó. ²⁰ Tacó éno, ndâ cí tí nó náa Mbířì ci ta ndâ 'duu nó gí tí yúco ta rẹ̀ mì wó tí Jézù. Njìnó a gbí nderè có tí nó náa ndoo kù ni ta «À go-i-tí-nò» ta rẹ̀ mì Jézù tí Bìndi-Mbířì ta o tí nó náa ndoo má kù ùlù Mbířì nó ká nò. ²¹ Káa, à káa 'dóó yí tí Mbířì ká bàkà ndoo tí ndâ mbe ru ndi Bìndi-Mbířì ta njembí ndoo gbaànjé. À delè káa 'dóó yí tí Mbířì ká ruka ndoo gí gbí nètè mì ndoo. ²² Yí ka mbó mì wó mítí ndoo, tacó bà bàkà ndoo tí ndâ 'duu mì wó. Bìndi yí gii je Bèřì mì wó mí gbí njembí ndoo, tacó bà túbà jì ndoo éno máa, sè ndâ i ọ̀nìndi gbí gálá mì yì nó 'dáá gí a ndâ i tacó tí ndoo.

²³ Ye kù be jì yo a tí Mbířì máa, ye táánò 'visi muu ye 'do tí bà ya gí Kòrìndi nó a i tacó go bà pèembí yo tí ye wálá. ²⁴ À gbí muu ze me có bà yòòngò yo ta wotí máa yo tee njembí yo mítí Mbířì nó lá. Có gbí njembí ze éno máa, ndoo bàkà nètè toko gbaànjé, tacó wàa yo 'ví dù ta líkí'o tí yo, tacó kponje nje yo gítí có bà tee njembí yo mítí Mbířì nó wálá.

2 Tacó éno, ye gii 'visi muu ye 'do tí có bà co wiri káká'i ya gí mì yo gbí gbata Kòrìndi ká, tacó go bà ya gí bà kpolo tàkòcò yo tí ye wálá. ² Tacó ye má kpolo

tàkòcò yo gî, a 'di ká bà gii peteke tàkòcò ye á bindi yo tí ndâ 'duù tí nó náa ye kpolo tàkòcò ndú nó? ³ Tacó éndò, ye gii cu wáràgà tí nó ji yo. Tacó go bà ya gí bà kpolo tàkòcò yo tí ndâ 'duù tí nó náa a ndú ká bà pe-teke tàkòcò ye nó tí ye wálá. Tacó ye ò ni ngbàrángà'i gí máa, tàkòcò ye má pétékè'i, tàkòcò yo delè 'dáá gí bà dù ká pétékè'i. ⁴ Ye táánò cu wáràgà tí nó ji yo ta sé có gbí njembí ye, delè ta ngo-ṛo tà ṛo ye me tacó bà kpolo tàkòcò yo lá. Ye cu tacó wàa yo 'ví ò ni éno máa, ye zè yo 'dáá gí nìkì ta njembí ye gbaànjé.

Si có gítí ndâ mbe bàkà vò i gítí lo mí to

⁵ B'í 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo má kpolo tàkòcò 'bí ka wó, 'duù tí nó kpolo me tàkòcò ye lá. Yí kpolo a tàkòcò yo 'dáá gí. Yí má kpolo me tàkòcò yo 'dáá gí lá, yí kpolo a tàkòcò ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo. ⁶ Bà waa có mì ndâ mbè 'duù gbí òkò tí yo mí tí 'duù tí nó nò tè ta yí gí. ⁷ À má éndò, yo káká'i 'ví koro có gítí vò i mì ña 'duù tí nó lá. Yo yì yí, tacó wàa yí 'ví gíri mīri wó ta sé có lá. ⁸ À má éndò, ye kú 'deke a tí ye ji yo máa, yo zè ña 'duù tí nó nìkì maa, ta bà túbà ji yí, máa, «Gó 'vii-naa uu còngò bàà lá.» ⁹ Ye táánò cu wáràgà tí nó ji yo tacó bà ò muu yo, máa yo 'di ndâ có mì ye ta o 'dáá gí, gí wè? ¹⁰ Yo má 'vee 'bí mbe bàkà vò i gítí yo gí, ye delè 'vee 'bí wó gí. Káa ye má 'vee 'bí mbe bàkà vò i gítí yo, gbí éno máa ye 'vee 'bí wó ta ò mì yo kùro Bìndi-Mbírì, ¹¹ tacó bà mò Gba-vò-i gí ndii 'do tí ndoo, tacó ndoo ò có gbí muu wó ni gí.

Njembí Páwòlò mù ta o bà yee yí Tòrówà

¹² Ta o bà gi ye táánò gí bà ma Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbírì ji ndâ 'duù gbí gbata Tòrówà nó, a Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì ká njaanga kpokèjì ji ye. ¹³ Káa ye má gii 'de ná'vindí ndoo Títò gbí gbata Tòrówà lá, gúku gii bàkà ye ngé ndii gí. Tacó éndò, ye gii ò «Yo 'ví dùú ndi» á ji ndâ 'duù gbí gbata Tòrówà, bìndi ye gii ñè nó ya gí gbí to Mèsidóniyà.

Bà kpòtí ta ò mì Bìndi-Mbírì

¹⁴ Ndoò ùlù Mbírì tí mbe bàkà ndoo tí ndâ mbe kpò nje ndâ 'duù ta o 'dáá gí ta ò mì Bìndi-Mbírì, ta bà je muu ji ndoo tacó bà ma Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbírì cee to 'dáá gí, go banga pò bàà gbí pípiṛi ngbùù. ¹⁵ Tacó ndoo go banga pò ngúwu ò náa Bìndi-Mbírì kú gbo ji Mbírì, mbe kú pì gítí ndâ 'duù ñinó mbe kú co tí kpokèjì mì 'válá ñinó mbe cee lá nó, ta ndâ mbe kú co tí kpokèjì mì kú. ¹⁶ Pó ngúwu ò tí nó gbí ò ndâ mbe gíri kpokèjì mì Mbírì gí a vò pò i mbe kú zi kú. Káa à gbí ò ndâ mbe kú co tí kpokèjì mì Mbírì a banga pò i mbe kú je 'válá ji ndú. Káa wotí bà bàkà nètè tí nó 'di? ¹⁷ Tacó ze me go ndâ mbè 'duù tí nó mbe kú bàkà có mì Mbírì tí i-'vélè tacó bà zò-nje ndú nó lá. Ze kú ma có mì Mbírì ta njembí ze gbaànjé, go ndâ 'duù ñinó náa a Mbírì ká tuu ze ta ò mì Bìndi-Mbírì, á mí kùro wó tí Mbírì.

Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù

³ Ze kpónó kú 'bí a tà bà wu gbí tí ze ji yo, go i mì ndâ mbe kú bàkà có mì Mbírì tí i-'vélè nó? À tí ze a go bà cu wáràgà tacó bà túbà tí ze máa ze ma ji yo? Ze kú yù 'do mì yo éno máa yo cu wáràgà tacó bà túbà tí ze máa ze a ndâ 'di (ji) ndâ 'duù wè? ² 'Dóó yo nó 'dáá gí a wáràgà mì ze náa à cu tacó bà túbà tí ze. Ze cu mbó có tí nó a i mí gbí njembí yo; tacó wàa ndâ 'duù 'dáá gí 'ví ò ni , wàa ndú delè 'ví 'deke . ³ Yo ò ni ng-bàrángà'i gí, máa, à káa 'dóó Bìndi-Mbírì ta 'bí wó ká cu wáràgà tí nó, bìndi yí gii tuu ji ndoo. Yí cu ndâ có mì wó nó me ta ngo bèrìkpà mí tí díí lá. Yí cu ta Bèri-mi-Mbírì tí nó tí wu Mbírì nó mí gbí njembí ndâ 'duù.

⁴ Ze 'dè có tí nó tacó gúku tí ze kùro Mbírì wálá, ta ò mì Bìndi-Mbírì. ⁵ 'Dóó 'bí i mì ze mbe si ze 'ví koro có éno máa, ze 'vii tí ndâ mbe bàkà nètè tí nó mì Mbírì nó gí nó wálá. Wotí mì ze gí 'do a i mì wó tí Mbírì, ⁶ tí mbe je wotí bà bàkà nètè ngú nambeè tí nó náa yí bàkà ta ndâ 'duù nò. Yí cu có ngú nambeè mì wó nó ji ndâ 'duù me mí gbí wáràgà lá. A Bèri mì wó tí Mbírì ká kú ñibà ndâ có tí nó. Ndâ ká có mì Mbírì náa yí táánò cu ndú cú-cu ji Mòze nó a ndâ có mbe kú gí ta kú. Káa ndâ ngú có mì wó náa Bèri mì wó kú ñibà ndú nó a ndâ có mbe kú je 'válá ji ndâ 'duù.

⁷ Ta o tí nó táánò náa Mbírì kú kaa tí ta ndâ díí tí nó sósò'ò náa yí cu ndâ có mì wó mí tí ndú ji Mòze nó, Mbírì ta o tí nó kú tòngbaà ngbézè-ngbeze-ngbèzè. Gbíro Mòze ta o tí nó delè kú gii tòngbaà gbí ngba Mbírì nó. Ngba gbíro Mòze, kpètí má gii me méré-méré gí, bà zeke tí méré-méré ngba wó gbàrájáá gii kpò ndâ Ìzìriyèli gii. Káa ngba Mbírì ta o tí nó náa yí táánò kú je ta ndâ có mbe zi kú ji Mòze nó má éndò, ⁸ wàa ngba wó ta o bà je Bèri mì wó tí mbe ñibà ngú nambeè mì wó ji ndâ 'duù nó 'ví dù go ña yè? ⁹ Mbírì lê táánò má je có tí nó, tí có mbe zi kú nó, ji Mòze gbí ngba'o, gbí éno máa, yí je có tí nó mbe je 'válá nó gbí ngba'o ngbére-ngbere-ngbèrè ndii ñinó gí. ¹⁰ Ngba có mì Mòze kpónó wálá, tacó ngba Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbírì me gbolò ndii ngba có mì Mòze ngé me 'dú. ¹¹ Tacó i tí nó táánò mbe dù tí ká lá nó má gí ta ngba wó, i ñinó mbe dù tí ká nó bà gí ta ngba wó me gbolò ndii ngba ñinó mbe dù tí ká lá nó gí.

¹² Gúku bà ma Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbírì kpónó tí ze wálá, tacó ze kú koro có lli a i mí tí ngba'o ñinó mbe kú dù tí ká nó. ¹³ Ze me go Mòze táánò mbe gò bongo mí gbíro wó tacó wàa ndâ Ìzìriyèli 'ví ò ta ndòngbú ngba'o tí nó mbe kú me méré-méré á gbíro wó nó lá nó, lá. ¹⁴ Muu ndú ta o tí nó biya bà koro có gí, tacó yee gbí ri tí nó wúnó nó, ndú má 'deke wáràgà gítí ká kpokèjì bà bàkà nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù, njembí ndú ká kuu tà gbèe bongo tí nó, tacó à káa Bìndi-Mbírì ká ja bongo tí nó. ¹⁵ Kpètí ká gbí ri tí nó wúnó nó, ndâ Ìzìriyèli má 'deke wáràgà mì Mòze, à gbí muu ndú ká có máa, bongo tí nó ká káá kuu gbíro Mòze kálásè. ¹⁶ Káa à ja bongo tí nó gí ta o tí nó náa 'duù má 'visi tí wó gí mì Mbe tí ndoo gí. ¹⁷ Mbe tí ndoo kpónó a Bèri, káa bàndò tí nó náa Bèri mì Mbe tí ndoo kú dù tí

nó, à zogo 'duù tí nò ta có mì Mòze lá. ¹⁸ Káa ndoo 'dáá gí kpónó kù zeke ngba Mbe tí ndoo ta bònggo gbíro ndoo wálá, à kù 'visì cè bà tòngbaà mì ndoo nǎ'dí-nǎ'dí á go bà tòngbaà mì Mbe tí ndoo. Bà 'visì cè tí ndoo nò a nètè mì Mbe tí ndoo, tí Bèri.

Ndâ i mì Mbíri náa yí kili mí gbí kárá

4 A Mbíri ta 'dóó nambeè mì wó ká bàkà ndoo tí ndâ mbe ma Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbíri, tacó ènò, njembí ndoo mù lá. ² Ze mò bà bàkà ndâ i-nô gbí 'dí'di'ò gí nje seè gí; ze biya bà bàkà tiri gí, ze delè bàkà có mì Mbíri tí sú có lá. Ndâ 'duù ñinó mbe ñò ze ni gí nó 'dáá gí delè bà ùnje gí, máa, ze kù 'dè có ta yúco kùro Mbíri. ³ Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbíri náa ze kù ma nó kpétí káa kpùrù có, à dù tí kpùrù có ká gbí tì ndâ 'duù ñinó mbe giri'o gí nó. ⁴ Ndâ 'duù tí nò mbe giri'o gí nó ùnje gítí Banga-Ngú-Có tí nó náa ze kù ma nó lá, tacó Vò-'duù-tí-nò, mbe bàkà tí wó tí mbíri mì ndâ 'duù muu to tí nó nó, yoo ro ndú 'do tí bà ñò ngba Bìndi-Mbíri, tí mbe je kózò tí Mbíri teke-tèkè, náa ndâ mbe ùnje gítí Banga-Ngú-Có kù ñò nó gí. ⁵ Tacó Banga-Ngú-Có tí nó náa ze kù ma nó me có gítí ze lá. Ze kù ma a có gítí Jézù tí Bìndi-Mbíri; ènò máa, yí a Mbe tí ndoo, káa ze kù bàkà nètè yo á ta rẹ̀ mì wó. ⁶ Tacó à káa gbèe Mbíri tí nó táánò mbe 'dè có ta o bà suu to tí nó máa, «O tòngbaà gbí 'dí'di'ò,» nó, ká si ngba wó tí Mbíri kù tòngbaà gbí njembí ze, wàa ze 'ví ñò ta ngba yí tí Mbíri, mbe kù tòngbaà gbíro Bìndi-Mbíri nó ni .

⁷ Ze ñindi ze nó káa ndâ kárá náa à suu 'do tí tú, náa Mbíri ká kù kpolo tí ndâ kpóló-kpolo i mì wó mí gbí ze. Tacó bà túbà éno máa, wotí ñinó mbe me gbolò ngé ndii gí nó kù gí a i 'do mì wó tí Mbíri, à me 'do mì ze lá. ⁸ Vò i kù pèrèkè 'bì ze tí vò bà i, káa vò i bà toro nje ze ta to wálá; ze ta ndâ 'bí o ñò 'dóó i tí nó náa ze 'ví bàkà nó ni lá, káa ze gítí bà jaaka wu á 'do tà kárá mì ze wálá; ⁹ à kù mèèkè'i tí ze, káa à bè ze lá, à kù toro ze ta to, káa à ja woò gbí yì ze lá. ¹⁰ Ze kù ùnje gítí ku go i mì Jézù ta o 'dáá gí, tacó wàa ze 'ví 'vala muu to tí nó go bà 'vala Jézù. ¹¹ Ze kù ñò ku ta ro ze ta o 'dáá gí ta rẹ̀ mì Jézù; tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ñò ta cè 'válá mì wó ni mítí ña cè bà 'vala ze muu to tí nó go bà 'vala yí tí Jézù. ¹² Gbí có tí nó éno máa, ze a ndâ i mì ku, káa yo a ndâ i mì 'válá.

¹³ À cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Ye 'dè có tacó ye ùnje gí.» À má éno, ze delè kù 'dè có tacó ze ùnje gí. ¹⁴ Ze ñò ni gí, máa, Mbíri tí nó mbe 'vala Jézù 'do gbí muu'dú wó nó bà 'vala ze 'do gbí muu'dú ze ta ndâ Jézù, yí delè bà kaa ndoo ta ndoo ya tí gí kùro wó gí. ¹⁵ Ye kù kònò ndâ sé'i tí nó 'dáá gí tacó tí yo; tacó wàa, nambeè mì Mbíri má yee mì ndâ 'duù me mbè, ndâ 'duù me mbè 'ví ùlù ngba Mbíri.

Bà 'vala ta bà tee njembí mítí Mbíri

¹⁶ Tacó ènò, ze jé jaaka wu 'do tà nètè mì ze lá; wotí kpétí má kù cee 'do tí ze, njembí ze gítí Mbíri ta ri 'dáá gí káa ngú njembí. ¹⁷ Tacó ndâ làmbu sé'i tí nó náa ze kpónó kù kònò nó bà dù tí ká wálá, káa ndú kù 'vii a

ndi ndoo gítí bà dù gbí gbolò ngba'o ñinó ta ña wálá mbe dù tí ká nó. ¹⁸ Tacó ndoo kù zeke'o me gítí ndâ i ñinó náa à kù ñò ndú ta ro nó lá; ndoo kù zeke a ndâ i ñinó náa à ñò ndú ta ro lá nó, tacó ndâ i ñinó náa à kù ñò ndú ta ro nó dù tí ká lá, káa ndâ i ñinó náa à ñò ndú ta ro lá nó ká dù tí ká.

5 Tacó ndoo ñò ni gí, máa, à má njè gbí nduúrù tí nó náa ndoo kpónó kù 'vala tà á muu to tí nó nó gí, Mbíri bà je 'bá ñinó mbe dù ká dúú kù ya tí, náa à me 'duù ká gèè lá nó, mí gbíri ji ndoo gí. ² Ndoò kpónó kù ù kpolo ma a ndi bà gèè 'bá mì ndoo gbíri nò mí muu ndoo, ³ tacó wàa à 'ví 'de ndoo sè ta só lá. ⁴ Tacó à má gítí ñinó kpónó si ndoo kù 'vala tà nduúrù tí nó muu to tí nó nó, ndoo kù 'dè kòlòwò me ta go bà jaka bònggo 'do tí ndoo gí lá, ndoo kù 'dè kòlòwò a i ta go bà yuu bònggo mí pí ka wó bònggo, tacó wàa, bònggo tí nó tí bònggo 'válá nó 'ví yuuku muu bònggo ku gí, ndoo kù 'dè kòlòwò a i ta go bà yuu bònggo mí pí ka wó. ⁵ A Mbíri ká bàkà ndoo tí ndâ mbe dù kù ù bà 'visì tí mì ndâ bònggo tí nò; bìndi yí giì túbà ji ndoo máa, àà bà bàkà tí gí ta bà je Bèri mì wó ji ndoo.

⁶ À má ènò, gúku tí ndoo ta o 'dáá gí wálá, ndoo delè ñò ni gí máa, ndoo má kálásè kù 'vala muu to tí nó, ndoo me 'dú 'do tí 'bá mì Mbe tí ndoo, ⁷ tacó ndoo kù 'vala a i ta bà tee njembí ndoo mítí Mbíri, ndoo kù 'vala me ta bà ñò ndâ i gbíri ta ro ndoo lá. ⁸ Gúku tí ndoo gbaànjé wálá, à delè giì niki tí ndoo a bà cì ndoo, wàa ndoo 'ví ya gí 'bá mì Mbe tí ndoo á co tí bà 'vala ndoo muu to tí nó. ⁹ Tacó ènò, à tí ndoo ta o 'dáá gí a go bà peteke tàkòcò Mbe tí ndoo gbí ndâ i ñinó náa ndoo kù bàkà ndú kpónó á si ndoo kù 'vala muu to tí nó nó, delè á bìndi ku mì ndoo. ¹⁰ Tacó ndoo 'dáá gí wúnò bà rò tíyò gbí ngbàngà kùro Bìndi-Mbíri. Ta o tí nó, ndoo 'dáá gí gbaànjé-gbaànjé bà 'de ña i ñinó náa à tí nó mbe 'vii ta ña cè bà 'vala ndoo táánò á muu to tí nó.

Bà zèè kómbeè ta Mbíri ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri

¹¹ Ndoò ñò ni gí máa bà te duù mítí Mbe tí ndoo a yè wè, tacó ènò, ndoo kù yiì ndâ 'bí 'duù gítí bà 'di có mì wó; káa Mbíri ñò ndoo ni ngbàrángà'i gí, ye delè kooro có máa, yo ñò ni gbí njembí yo gí. ¹² Ze kpónó kpòò kù pèè me ta bà ùlù tí ze ji yo lá, ze kù 'dè ji yo a cèè nderè bà mba tí yo tacó tí ze. Tacó wàa, yo 'ví ni tí ta bà 'visì có ji ndâ ña ndâ 'duù ñinó mbe kù wu gbí ndâ 'duù gítí cè kózò tí ndú, me gítí cè ña i mì ndú lá nó. ¹³ Tacó à má tí ze a mà, mà tí nó kù te ze a i tacó tí Mbíri, káa mà má tí ze wálá, mà tí ze wálá a i tacó tí yo. ¹⁴ Tacó à kù si ze kù bàkà ndâ i a bà zè Bìndi-Mbíri ta tó njembí, tacó ze ùnje ta njembí ze gí, máa, a gbèe 'dakò ká cì tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí; gbí có tí nó éno máa, ndâ 'duù 'dáá gí gbo gbí bà cì ndò mì wó nó ta yí gí. ¹⁵ Yí cì tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí, tacó wàa, ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala nó 'ví 'vala káká'i me ká gítí 'dóó miiri ndú cuki lá; ndú 'ví 'vala a i tacó tí 'duù tí nó mbe cì tacó tí ndú káa Mbíri giì 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí nó.

¹⁶ À má ènò, 'do tí kpónó kù ya gí kùro, ndoo 'ví waa có mítí 'bí 'duù go i mì ndâ 'duù muu to tí nó nó lá. Ndoò kpétí táánò má waa có mítí Bìndi-Mbíri go i mì

ndâ 'duu muu to tí nó gî, ndoo kpónó waa ña bà waa có tí nó mítí wó lá. ¹⁷ 'Duu má kaa tí wó ji Bindi-Mbíri gî, yí gí tí ngú 'duu gî; ká tí wó tí nó sàà kùro nó ya gî, ngú tí wó gí gî. ¹⁸ À 'visi yí tí ngú 'duu nò a Mbíri tí mbe 'visi ndoo tí ndâ ku'di tí wó tí ndâ kómbe wó ta rẹ̀ mi Bindi-Mbíri, bìnidi yí gii je nètè bà bàkà ndâ 'bí 'duu tí ndâ kómbe wó ji ndoo. ¹⁹ Có mì ze ji yo kpónó éno máa, Mbíri táánò kù bàkà ndâ 'duu tí ndâ kómbe wó ta rẹ̀ mi Bindi-Mbíri. Mbíri táánò ki 'bì wó gítí ndâ vò i mì ndâ 'duu lá, bìnidi yí gii bàkà ndoo tí ndâ mbe kpolo tí có mì wó, tí có tí nó mbe túbà kpokèji bà zèè kómbeè mì wó ta ndâ 'duu nò.

²⁰ Ze kpónó a ndâ bìnidi Bindi-Mbíri. Kòcò ze kpónó ká goolá à káa 'dóó yí tí Mbíri ká kù 'deke tí wó ji yo. Ze kù 'deke tí ze ji yo ta rẹ̀ mi Bindi-Mbíri, máa, Mbíri 'ví 'visi muu yo 'do tí bà dù tí ndâ ku'di tí wó gítí bà dù tí ndâ kómbe wó. ²¹ Vò i mì Bindi-Mbíri táánò wálá, káa Mbíri gii yuu yí gí gbí ndâ vò i mì ndoo, tacó wàa, bà toko yí ta ndoo 'ví si ta ndoo 'ví dù ta ndú tí ndâ 'duu jáá á kùro Mbíri.

6 Ze kù 'deke tí ze ji yo go ndâ ka nètè mì Mbíri, máa yo 'ví si nambeè mì Mbíri náa yí bàkà ji yo nó tí i-lê lá. ² Tacó kòcò Mbíri náa yí 'dè nó éno máa, «Ye táánò ñò bà 'deke tí yo ta o tí nó náa à tí nó gî; Ye táánò koni yo ta ri bà 'vala ndâ 'duu gî.» Yo njaanga ọ yo, tacó à kpónó nó a o tí nó náa à tí nó. Yo njaanga ọ yo, tacó à wúnó nó a ri bà 'vala yo ká nó.

³ Ze ñò 'bí ña i-nò náa ze bàkà tacó wàa 'bí 'duu 'ví volo tí ta rẹ̀ nètè mì ze nò lá. ⁴ Káa, ze kù túbà tí ze ji ndâ 'duu máa, ze a ndâ mbe kù bàkà nètè mì Mbíri gbí ndâ i tí nó náa ze kù bàkà nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. Ze kù túbà ji ndâ 'duu máa, ze a ndâ mbe kù bàkà nètè mì Mbíri ta o bà kònò sé'i, ta o tí nó náa ze má gbí mbugo, delè ta o tí nó náa ndâ i má kpóló-kpolo kùro ze nò.

⁵ Ze kù túbà tí ze, máa, ze a ndâ mbe kù bàkà nètè mì Mbíri ta o tí nó náa à má kù gbí ze, ta o tí nó náa à má zèè ze mí gbí zàa, ta o tí nó náa ndâ 'duu má kù pìi wo ta ze, ta o tí nó náa ze má kù bàkà du nètè, ta o tí nó náa ri má bè ọ ze ta bèbilli gî, delè gii je o tí nó náa ze má kù ke ta go.

⁶ Ze kù túbà tí ze, máa, ze a ndâ mbe kù bàkà nètè mì Mbíri ta bà 'vala ta ndâ 'duu ta ngbàrángà njembí ze, ta bà dù ta muu tí ze, ta bà koni ndâ 'bí 'duu, ta bà bàkà nambeè ji ndâ 'bí 'duu, ta bà bàkà ndâ i 'do gbí wotí mì Bèri-mi-Mbíri, gii je bà zè ndâ 'duu nìkì ta yúco.

⁷ Ze kù túbà tí ze tí ndâ mbe kù bàkà nètè mì Mbíri ta bà ma Banga-Ngú-Có ta wotí tí nó náa Mbíri je ji ze nò, gii je bà 'vala tí ndâ 'duu jáá kùro Mbíri go zí'i bà kpolo tí ze.

⁸ Ze kù túbà tí ze tí ndâ mbe kù bàkà nètè mì Mbíri ta o tí nó náa ndâ 'duu má kù te duu mítí ze, delè ta o tí nó náa ndâ 'duu má te duu mítí ze lá; ta o tí nó náa à má kù ùlù rẹ̀ ze, delè ta o tí nó náa à má kù volo rẹ̀ ze, delè ta o tí nó náa à má kù go 'véřè mítí ze, káa ze kù 'dè a yúco.

⁹ Ze kù túbà tí ze tí ndâ mbe kù bàkà nètè mì Mbíri ta o tí nó náa à má kù si ze goolá à ñò ze ni lá, káa à ñò ze ni ngbàrángà'i gî, ta o tí nó náa à má kù si ze tí ndâ 'duu ñinó mbe cì gî, káa yo kù ñò nó a ze tí ndâ wu 'duu kuu nò; delè ta o tí nó náa à má kù bàkà ze goolá à waa có ku mítí ze gî, káa à zi ze kálásé.

¹⁰ Ze kù túbà tí ze tí ndâ mbe kù bàkà nètè mì Mbíri ta o tí nó náa à má kù si ze tí ndâ 'duu ñinó ta sé có ká gbí njembí ze, káa tàkòcò ze ta o 'dáá gí ká pétékè'i; ta o tí nó náa à má kù si ze tí ndâ mbe yé, káa ze a ndâ mbe i, delè ta o tí nó náa à má kù si máa i ze wálá, káa ndâ i 'dáá gí kuu mì ze.

¹¹ Ze kù 'dè có ngbàrá-ngbàrá ji yo tí ndâ 'duu gbí gbata Kòrìndi; ze 'boo có 'do tí yo lá. ¹² Ze mò yo 'do tí ze lá, a yo ká kù mò tí yo á 'do tí ze. ¹³ Kpétí ká éno, ye kpónó kù 'dè có ji yo ká go bà 'dè có mì bu ndâ 'viì ji ndâ 'dóó 'viì mì wó; má éno, yo delè 'ví túbà ji ze máa yo zè ze nìkì ma.

Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ mbe kù bàkà i ji ndâ sú mbíri

¹⁴ Yo 'ví nì kaà ta ndâ vò 'duu lá, tacó ndâ tó i nì kaà ta vò i lá. 'Dí'di'o delè nì kaà ta ngba'o lá. ¹⁵ Bìnidi-Mbíri bà toko có ta Mbe-wàta ta ña kpokèji ngayi? A yè ká bà toko ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri ta mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri lá? ¹⁶ À yè ká toko 'bá-Mbíri ta ndâ sú mbíri? Tacó ndoo a ndâ 'bá mì wu Mbíri, á go kòcò Mbíri náa yí 'dè éno máa,

«Ye bà gèè 'bá mì ye mí gbí òkò tí ndú; ye delè bà 'vala gbí òkò tí ndú. Ye bà dù tí Mbíri mì ndú; bìnidi ndú bà dù tí ndâ 'duu mì ye.»

¹⁷ «Kòcò Mbíri máa, À má éno, yo co 'do gbí òkò tí ndú gî, yo njèè gbí òkò tí yo ta ndú gî, yo gàà 'bì yo mítí ndâ i ñinó ta bètí tí ndú nó lá, bìnidi ye bà te wíri mítí yo.

¹⁸ Ye bà dù tí bu yo, bìnidi yo bà dù tí ndâ 'viì mì ye ta ndâ nájú ye.» Ñinò a kòcò Mbe tí ndoo tí Gba tí ndâ i 'dáá gî.»

7 À má éno, ndoo caka ndâ ña ndâ i ñinó 'dáá gí mbe kù bàkà bètí mítí ndoo nó á 'do tí ndoo gî; ndoo delè 'ví gee tí ndoo 'do tí ndâ i ñinó 'dáá gí mbe kù bàkà bètí mítí lili ndoo, lè náa à 'dáá nó máa ndâ kòcò cí mì Mbíri ji ndoo ká nó nò, ndâ ná'vindí. Ndoò dù tí ndâ cèè tó 'duu tí ndâ mbe kù cì gúku tí Mbíri.

Ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri peteke tàkòcò Páwòlò

² Yo zè ze ta njembí bà zè Mbíri, tacó ze me ndâ mbe ya gítí 'duu ta 've nderè lá, ze volo 'duu lá, ze delè zò 've i mì 'duu lá. ³ Ye kù 'dè có tí nó ji yo me tacó bà volo rẹ̀ yo lá, tacó ye táánò 'dè ji yo sàà kùro gî, máa, mbí ze ta o 'dáá gí ká kuu gá'dáá tí yo, yo a ndâ ka 'válá mì ze, yo delè a ndâ ka ku mì ze. ⁴ Ye kù koro có 'dáá gí lì ká mítí yo, ndâ tù ye kù uu nje-njèè tacó tí yo; gúku tí ye gbaànjé gbí bà kònò ndâ sé'i mì ndoo wálá, tàkòcò ye kù peteke ta o 'dáá gí ngé ndii gí.

⁵Tacò à kpèti ká bìnḍi bà gì ze gí gbí Mèsidóniyà nó, pìpìrì pì ze lá, tacò ze gí ká cùmú gí gbí ndâ vò i: ndâ 'duù kù 'dèèk mà gbí òkò tí ndú, à delè tí ye ta o 'dáá gí káa gúku. ⁶Káa Mbírì tí mbe kù tò 'dè ngo mì njembí ndâ 'duù tí nó náa njembí ndú kù doo nó, gii tò 'dè ngo mí njembí ze, ⁷me ká tacò bà gí Títò gí mì ze cuki lá, à delè gii 'dèè njembí ze a có tí nó náa yí 'dè ji ze ta rẹ̀ yo, máa, yo 'dèè njembí yì si yì táánò mì yo kà nó ngé ma nò, gii je ndâ 'bí có tí nó náa yí 'dè ji ze éno máa, kò'o tí ye tí yo ngé ndii gí, máa, yo kù nì nikalaká gítí có bà pèè mbí ye mì yo, máa, yo ká léngé-lenge kù ù bà tí muu ye; tacò éno, tàkòcò ye kù peteke ndii ñinó sàà kùro nó gí.

⁸Ye nì nikalaká tacò bà kpolo tàkòcò yo mì ye á gbí wàràgà tí nò lá. Káa ye kpèti táánò má nì nikalaká ta bà ñò bà kpolo tàkòcò yo ta làmbu kòndi o gí, ye kpónó gítí bà nì nikalaká wálá. ⁹Káa tàkòcò ye kpónó kù peteke me tacò máa ye kpolo tàkòcò yo gí nò lá; à kù peteke a i tacò a bà kpolo tàkòcò yo nò ká si yo 'ví 'visi muu yo 'do tí ndâ vo-vò kpokèji mì yo. Ñinó a ña kpo tàkòcò tí nó mbe nìkì tí Mbírì nó ká nò. À má éno, ze kpolo tàkòcò yo me ta vò i lá. ¹⁰Tacò tàkòcò 'duù má kpolo tacò tí Mbírì, ñinó a ña kpo tàkòcò ñinó mbe kù si Mbírì 'ví 'vala 'duù tí nò ta bà si yí 'ví 'visi muu wó 'do tí ndâ vò i mì wó; 'duù nì nikalaká gítí bà dù ta ña kpo tàkòcò tí nò lá. Káa bà dù ta kpo tàkòcò ká tacò ndâ i muu to tí nó cuki kù gí a i ta ku ji 'duù. ¹¹Ña bà te kpomu gbí yì yo, ña go bà túbà tí yo tí ndâ yè ta vò i mì yo wálá tí yo, ña bà kpolo tàkòcò yo gítí vò i, ña gúku Mbírì tí yo, ña kò'o tí ye tí yo, ña go bà waa có mítí ndâ mbe bàkà vò i tí yo! Gbí ndâ i tí nò 'dáá gí, yo kù túbà tí yo máa, vò i mì yo wálá.

¹²À má éno, ye kpèti táánò má cu wàràgà tí nò ji yo, ye cu me tacò máa 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo bàkà vò i gí nò lá, ye delè cu me tacò máa à bàkà vò i mítí 'bí 'duù gbí òkò tí yo gí nò lá. Ye cu a i tacò bà túbà ji yo ngbàrángà'i éno máa, Mbírì ñò ña bà bàkà có tí ze mì yo gí. ¹³Tacò éno, njembí ze 'dèè gí.

Káa tàkòcò ze ta o tí nò gii peteke ndii ñinó sàà kùro nó gí a i gítí có bà peteke tàkòcò Títò; tacò yí 'dè có ji ze máa, a yo 'dáá gí ká mòkò gúku 'do gbí njembí yì gí. ¹⁴Ye táánò wu gbí yo ji yí gí, káa yo kpónó te nò mí ro ye lá, jé ká go ñinó náa ze ta o 'dáá gí kù 'dè ji yo káa yúco nó. Tacò éno, bà wu gbí yo mì ze ji Títò gí tí yúco gí. ¹⁵Mbí wó má 'va tí tí ña bà 'di có mì wó mì yo, ta ña bà muku tí yo, ta bà gu yo gítí bà te wiṛi mítí wó, njembí wó wálá. ¹⁶Tàkòcò ye peteke gítí bà dù njembí ye gítí yo gbaànjé nò ngé ndii gí.

Bà je i ji ndâ 'duù

8 Ndâ ná'vindí ze, có gbí njembí ze ji yo éno máa, yo ñò nambeè mì Mbírì náa yí kù bàkà ji ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìnḍi-Mbírì á ta ndi tí ndâ bàndò gbí to Mèsidóniyà nó ni. ²Vò yè táánò gii tẹ̀ ndú ta ña wálá, káa tàkòcò ndú ta o 'dáá gí ká pétékè'i. Ndú táánò a ndâ vo-vò mbe yè, káa ndú ta o 'dáá gí kù je i ji ndâ 'duù. ³Ye kù 'dè có ji yo ta kponje gítí wálá máa, ndú táánò kù je i ji ze ká go bà wotí mì ndú, delè ta ndâ 'bí

o ndú kù je ndii muu wotí mì ndú gí 'do gbí 'dóo có mì ndú gbí njembí ndú. ⁴Ndú táánò kù 'deke tí ndú ji ze ta njembí ndú gbaànjé máa, ze si ndâ yì 'ví yuu 'bì ndâ yì mí gbí nètè bà koni ndâ 'duù mì Mbírì gbí to Jùdèyà. ⁵'Bí i náa ze táánò jé koro có gítí lá a ñinó máa, ndú táánò kpédélé'i yòò tí ndú ji Mbe tí ndoo tí Bìnḍi-Mbírì, bìnḍi ndú delè gii yòò tí ndú ji ze go có mì Mbírì. ⁶Tacò éno, ze gii 'deke tí ze ji Títò máa, yí yee nje tó nètè tí nó náa yí 'bità bà bàkà gbí òkò tí yo nò. ⁷Yo kpónó kpòtí gbí ndâ i 'dáá gí: Yo kpòtí gbí bà tee njembí yo mítí Bìnḍi-Mbírì gí, yo kpòtí gbí bà ma Banga-Ngú-Có gí, yo kpòtí gbí bà 'di gbí yúco gí, yo kpòtí gbí bà dù ta go bà bàkà nètè ze 'do gbí 'dóo có mì yo gbí njembí yo, delè ta bà zè ze nìkì maa gí. À má éno, có gbí njembí ye éno máa, yo delè 'ví kpòtí gbí bà bàkà tó nètè tí nò.

⁸Ye kù 'dè có tí nó ji yo me tacò wàa yo 'ví bàkà go kòcò ye nò lá. Ye kù tù a bà ña go bà koni tí mì ndâ 'bí mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìnḍi-Mbírì ji yo. Ye delè kù pà a bà ñò máa, áa mì yo dú káa cèe tó bà zè tí wè? ⁹Tacò yo ñò nambeè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìnḍi-Mbírì ni gí; yo ñò ni gí máa, yí táánò a mbe ndâ kpo-kpò i, káa yí gii gí tí mbe yè tacò tí yo. Tacò wàa bà dù yì tí mbe yè nò 'ví si yo 'ví gí tí ndâ mbe ndâ kpo-kpò i.

¹⁰Có gbí yì ye éno máa, à nìkì máa yo kpónó 'ví cee nètè tí nó náa yo táánò 'bità bà bàkà gbí ndòò tí zó mbe ndii zó gí, yo táánò me káa ndâ kpédélé mbe bàkà i cuki lá, yo delè a ndâ kpédélé 'duù mbe dù ta go bà bàkà i. ¹¹Yo ya gí kùro ta nètè tí nò, wàa yo 'ví cee tí gí. Yo dù ta go bà cee, á go go bà 'bità táánò tí yo nó, á ta i ñinó náa à kuu 'bì yo nò. ¹²Go bà je i ji Mbírì má kuu tí 'duù, Mbírì bà lli 'bì wó ká gí tà ña i-nambeè ñinó náa 'duù tí nò bà tù ji yí nò, yí bà lli 'bì wó me gí tà i ñinó náa àa mì 'duù tí nò wálá nó lá.

¹³Gbí có mì ye nò me éno máa ndâ 'bí 'duù ñinḍi ndú 'ví dù tí ndâ mbe 'de i gbí 'dè tí, wàa, gbímbí yo 'ví ba ta nètè gí nò lá. ¹⁴Gbí có mì ye éno máa, «Wò má zò 'bò gí mì ka lo, ka lo 'ví zò 'bò gí mì lo.» ¹⁵Á go có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mì Mbírì éno máa, «Sè i dù gbí gálá mì mbe da i lá, káa i jé cee 'do gbí gálá mì mbe da i lá, lá,» nò.

À tuu Títò gí Kòrìndì

¹⁶Ze 'dè nìkì maa ji Mbírì tí mbe wu go bà koni yo á go ñinó gbí njembí ze nó mí gbí njembí Títò. ¹⁷Yí táánò ùnje gítí có bà ya gí mì yo kà nò me ká gítí có bà 'deke tí ze ji yí cuki lá, a go bà koni yo ká si yí ya gí mì yo kà, 'do gbí 'dóo có mì wó gbí njembí wó. ¹⁸Ze kpónó kù tuu ndú ji yo kà ta 'bí ná'vindí, náa ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìnḍi-Mbírì mì ze káa 'dáá gí kù te duù mítí wó tacò yí a tó mbe ma Banga-Ngú-Có. ¹⁹Ná'vindí tí nò náa ndú kù ya ta Títò gí mì yo kà nò delè káa gbèe 'duù tí nó náa ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìnḍi-Mbírì tí ndâ tende bàndò káa cu 'bì ndú mítí wó máa, ze nò nó banga nètè tí nó náa ze kù nò tacò bà wu rẹ̀ Mbe tí ze ndoo, delè tacò bà túbà máa, go bà koni tí kuu tí ze nò. ²⁰Có gbí njembí ze kpolo ma éno máa, ndâ 'duù 'ví 'dè vò có gítí ze tacò ndâ i-nambeè tí nó náa ze kù

bàkà túkà'i nó lá. ²¹ Tacó ze kù jè ta bà dù tí ndâ 'duù jáá me ká kùro Mbe tí ndoo cuki lá, ze delè kù jè tí mí kùro ndâ 'duù.

²² Bà ta'ò 'duù náa ze kù kpò yí mítí ndâ Títò, wàa ze 'ví tuu ndú ji yo kà a 'bí ná'vindí ndoo náa ze ta o 'dáá gí kù òò muu wó káa ze gii 'de yí tí yú 'dakò, tacó njembí wó gítí yo ká gbaànjé. ²³ À má gítí Títò, yí a ka ye náa ze kù bàkà nètè yo ta yí; káa ndâ 'duù tí nó sósò'ò tí ndâ ka wó mbe nó nó a ndâ 'duù náa ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì kù tuu ndú, ndú a ndâ mbe kù si rẹ̀ Mbe tí ndoo 'ví wu. ²⁴ À má éno, yo túbà tó bà zè tí ji ndú á mí kùro ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì. Tacó wàa, bà wu gbí yo mì ze ji ndâ 'duù 'ví dù me tí 'vérè lá.

Bà koni ndâ ka tí mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì

9 Ye òò 'dóó nderè bà cu wáràgà mì ye ji yo gítí có bà koni ndâ 'duù mì Mbírì á mì yo lá, ² tacó ye òò ni gí máa, go bà koni tí tí yo ngé ndii gí. À má ta bà 'dè ta yúco, ye kù wu gbí yo ji ndâ 'duù gbí to Mèsidóniyà máa, «Ndâ 'duù gbí ndâ to Àkáyà 'viindi tí ndú gítí bà koni tí 'do gbí ndoo tí nó mbe ndii nó gí.» Nà go bà koni tí tí nó mì yo òò kpónó tanga go bà koni tí mí gbí njembí ndâ 'duù gbí to Mèsidóniyà gí. ³ Káa ye kpónó kù tuu ndâ ná'vindí ndoo ji yo, tacó wàa, bà wu gbí yo mì ze ji ndâ 'duù 'ví dù me ká tí có ta nje sínò lá. Ye kù tuu ndú ji yo, tacó wàa, yo 'ví 'vii ta ndi tí yo, á go có tí nó náa ye 'dè ji ndâ 'duù éno máa yo 'viindi tí yo cee sàà gí nò. ⁴ À má me éno lá, káa ze má ya gí mì yo kà ta ndâ 'bí 'duù 'do gbí to Mèsidóniyà, káa ndú má 'de yo 'viindi tí yo go có tí nó náa ze 'dè ji ndú nó lá, ze tí ndâ 'duù tí nó mbe tee njembí ze 'dáá gí mítí yo nó bà te muu ze gí yaà wálá ji nò, à 'dè òòndi yo tí ndâ 'duù tí nó náa ze kù wu gbí yo nó lá. ⁵ Tacó éno, ye kù tuu ndâ ná'vindí ndoo ji yo kùro bà gí ze, tacó wàa, yo 'ví kili tí ta ndâ i-nambee òòndi náa à kuu mì yo nó, á go 'dóó có mì yo gbí muu yo; à 'ví dù me go òòndi máa à kù gò 'do mì yo ta wotí nó lá.

⁶ Có a òòndi máa, mbe ji gbèe muuti kù kili i 'do ká gbí po gbèe muuti, káa mbe ji gbòlò po ní kù kili i 'do gbí gbòlò po ní. ⁷ À má éno 'duù, 'ví je káa bà wotí mì wó, yí 'ví je me ta jàmànkà gbí òòndi wó lá; à delè 'ví kùmùkù yí gítí bà je me kùmùkù-kùmùkù lá, tacó à nìkì tí Mbírì a i òòndi náa 'duù je ji yí ta pétékè tàkòcò wó nò. ⁸ Wotí bà je ndâ òòndi tó i 'dáá gí túkà'i ji yo ta o 'dáá gí kuu tí Mbírì, tacó wàa, ndâ i 'dáá gí 'ví dù kuu tí mì yo gítí mii yo, sè ndú delè 'ví dù túkà'i kuu tí tacó bà bàkà ndâ òòndi 'bí nètè 'dáá gí. ⁹ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «Njó ọ̀òndi i tí wó wálá, yí kù je i ji ndâ yè; yí bà dù tí 'duù jáá ká dúú bà ya tí ,» nò.

¹⁰ Mbírì tí mbe kù wele nji òòndi ji ndâ mbe ji ní, delè tí mbe kù je i-zó-zò ji ndâ 'duù nó, bà sa ndâ òòndi òòndi òòndi ta go ndú tí yo nó 'dáá gí ji yo túkà'i, tacó wàa yo 'ví da ta i tacó bà koni ta ndâ 'duù me mbe. ¹¹ Mbírì bà bàkà yo tí ndâ mbe da i, tacó wàa òòndi ọ̀òndi i ta o 'dáá gí 'ví dù tí yo wálá, delè tacó wàa ndâ 'duù tí nó náa yo kù tuu ze ta ndâ i-'bì yo ji ndú nó 'ví òòndi Mbírì. ¹² Tacó tó

nètè tí nó náa yo kpónó kù bàkà òòndi kù je cuki me káa ndâ i òòndi ta có tí ndú gbí njembí ndâ 'duù mì Mbírì nó lá, à delè kù si ndâ 'duù 'ví 'dè nìkì maa ji Mbírì me gbòlò. ¹³ Tacó tó nètè tí nó náa yo kù bàkà ji ndâ 'duù 'dáá gí nó kù túbà éno máa, njembí yo a njembí ndâ 'duù mì Bìndi-Mbírì, delè ndâ 'bí ka yo mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì bà òòndi Mbírì tacó òòndi kpokèji bà òòndi, ta bà bàkà go có mì Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbírì, mì yo. Ndú delè bà òòndi Mbírì tacó yo òòndi ọ̀òndi i lá, yo kù túbà 'bì yo ji ndú, delè ji ndâ 'bí mbe òòndi gítí Bìndi-Mbírì 'dáá gí. ¹⁴ Ndú kù 'deke tí ndú ji Mbírì ta pétékè tàkòcò ndú tacó òòndi se se tendè nambee tí nó náa yí bàkà ji yo nò. ¹⁵ Ndoò 'dè nìkì maa ji Mbírì tacó òòndi gbòlò i-nambee mì wó náa yí je ji ndoo nò.

Páwòlò tí muu nètè mì wó

10 Njìno a 'dóó ye tí Páwòlò ká kù 'deke tí ye ji yo. Ye tí 'duù tí nó náa yo kù 'dè có máa, ndoo má ta ndoo bà gbèe to, ye a mbe nambee, tí 'dè 'duù, káa ye má yèè 'do tí yo á gí ndii gí, ye me juu nò. ² Ye kù 'deke tí ye ji yo ta pétékè có, delè ta nambee mì Bìndi-Mbírì, máa, ye má ya gí mì yo kà, yo 'ví yòòngò ye gítí bà gbùrùngà yo lá; tacó ta o tí nó náa ye bà ya gí mì yo kà nó, ye bà gbùrùngà ndâ 'duù tí nó mbe kù 'dè có máa ze kù bàkà i go i mì ndâ 'duù muu to tí nó nó, ta kponje gítí wálá. ³ Á dú káa yúco máa ze kù 'vala muu to tí nó, káa cè bà dù 'bà-gó mì ze me go bà dù 'bà-gó mì ndâ 'duù muu to tí nó lá. ⁴ Ndâ zì'i-gó mì ze me go ndâ zì'i-gó mì ndâ 'duù muu to tí nó lá. Ndú a ndâ kpólò-kpólò zì'i-gó mì Mbírì, náa ze kù ki'viki ta ndâ mbe wotí mbe kù tẹ̀ Mbírì ta gó. Ze kù kpò ta nje ndâ mbe kù tó kponje 'vérè; ⁵ ze kù voloko ta gbí ndâ có bà mòò ọ̀òndi mbe kù nè muu ndâ 'duù 'do tí có mì Mbírì; ze kù 'visi muu ndâ 'duù 'dáá gí, wàa ndú 'ví kojo có go i mì Bìndi-Mbírì. ⁶ Ze kpónó ká léngé-linge kù òòndi bà waa có mítí ndâ mbe 'di có lá, náa yo 'dáá gí má gí tí ndâ mbe 'di có gí nò.

⁷ Yo kojo có dí tà lá. 'Bí 'duù gbí òòndi tí yo má kojo có máa yì a 'duù mì Bìndi-Mbírì, yí delè 'ví kojo muu wó máa ze ngbá káa ndâ 'duù mì Bìndi-Mbírì go yì. ⁸ Tacó ye kpétí má wu gbí wotí tí nó náa Mbírì je ji ze nó, nò ọ̀òndi ye gítí wálá, tacó yí je wotí tí nó ji ze a i tacó bà bàkà yo tí ndâ 'dakò, yí je ji ze me tacó bà volo yo lá. ⁹ Go bà dù tí òòndi 'duù òòndi mbe kù te gúku mítí yo ta bà cu mbè wáràgà ji yo nó tí ye wálá; ¹⁰ tacó 'bí 'duù gbí òòndi tí yo bà 'dè có máa, «Ndâ có gbí ndâ wáràgà mì Páwòlò me kpò, ta wu ká nje ndú, káa wò má òòndi yí, yí ká jó'dókò'i ta gbí có mì wó wálá!» ¹¹ 'Duù òòndi mbe 'dè òòndi có tí nó nó 'ví kojo muu wó máa, có tí nó náa ze kù tuu ji yo ta wáràgà si ze á kè'bi nó káa gbèe có tí nó náa ze kèji gí bà 'dè ji yo ta o tí nó náa ndoo má ta ndoo bà gbèe to nò.

¹² Yúco a òòndi máa, ze kù 'dè me có máa ze ma nò lá; ze delè kù 'vii me tí ze ta ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú máa ndâ yì ma nó lá. Ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú ta kpéétí ndú máa ndâ yì ma, mbe kù òòndi tí ndú ta kpéétí ndú máa ndâ yì ma nò a ndâ 'duù òòndi ta muu tí ndú jé gí wálá. ¹³ Káa à má gítí ze, ze bà wu gbí

tí ze ndii ñinó náa à tí nó wálá; ze bà wu káa gbí nètè tí nó náa ze yee tí gbí òkò tí yo nò. ¹⁴ Káa yo lè kpónó má kù dù a i gbí po nètè mì ze, gbí éno máa, ze táánò o me muu bà 'bè nètè ta o tí nó náa ze ya tí gí bà ma Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbíri ji yo kà nó lá. ¹⁵ Tacó éno, ze wu gbí nètè mì ndâ 'bí 'duù náa ndú bàkà ndii muu bà 'bè nètè tí nó náa Mbíri ka ji ze gí nó lá. Có gbí njembí ze éno máa, yo 'ví tee njembí yo mítí Mbíri tí kpoò ndii ñinó sàà kùro nó gí; tacó wàa, po nètè mì ze 'ví dò ta gbí tí gbí òkò tí yo ta o 'dáá gí gbí po to tí nó náa Mbíri ka ji ze nò. ¹⁶ Tacó wàa ze 'ví ya tí gí bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'bí 'duù gbí ndâ 'bí to kapí yo kà, á co tí bà dù kù wu gbí po nètè náa à bàkà gbí níjì mí 'bí 'duù cee sàà gí. ¹⁷ Káa à cu mí gbí wàràgà mì Mbíri, máa, «Go bà wu gbí tí má tí 'duù, 'duù 'ví wu gbí i tí nó náa Mbe tí ndoo bàkà nò.» ¹⁸ Tacó i gbí bà koṛo có mì 'duù ta kpéétí wó máa yi a i nò wálá; i a i gbí bà koṛo có mì Mbíri máa 'duù a i.

Ndâ Páwòlò ta ndâ sú mbe nò tú mì Jézù

11 Yo bàkà nambeè mì yo, wàa yo 'ví zèè njembí yo, tacó làmbu ñónókó ta ndâ 'bí o kuu tí ye. ² Ye kù tò kii muu yo, jé ká go bà tò kii mì Mbíri muu yo; tacó yo a ndâ ngbutu 'vinî ta ngbàrángà njembí yo náa à je ká mí tàkò yo tacó tí Bìndi-Mbíri gí. ³ Káa à tí ye a gúku máa, 'bí i kèjì gí bà volo muu yo, go bà rì gbí tù Èvà mì kpoò táánò ta tiri, bìndi njembí yo bà giì dù me ta kábà gítí Bìndi-Mbíri lá. ⁴ À tí ye a gúku tacó yo kù 'di có mì ndâ 'bí 'duù mbe ya gí mì yo kà, kù ma có gítí 'bí tende Jézù á bìndi Jézù tí nó náa ze kù ma có tí wó nò; yo kù ùnje gítí 'bí tende bèri á bìndi Bèri-mi-Mbíri náa yí je ji yo nò, yo delè kù ùnje gítí 'bí tende banga-ngú-có á bìndi Banga-Ngú-Có tí nó náa ze ma ji yo nò. ⁵ Ye koṛo có máa ndâ 'duù tí nó náa yo kù ni «ndâ kpo-kpò tú» mítí ndú nò ndii ye ta 'bí làmbu i njí'díí éno lá. ⁶ Ye kpèti má me muu-có lá, muu kuu tí ye; ze kù túbà ji yo ta o 'dáá gí, delè gbí ndâ i 'dáá gí.

⁷ Ye táánò je mboo 'do mì yo ta o tí nó náa ye ma ta Banga-Ngú-Có mì Mbíri ji yo nó lá; ye ta o tí nó si tí ye tí i lá, tacó wàa yo 'ví dù tí tí ndâ i. Bà bàkà éno mì ye táánò lè gí? ⁸ Á táánò a ndâ 'bí tende mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri ká kù ko mboo nètè tí nó náa ye ta o tí nó kù bàkà gbí òkò tí yo nò ji ye. Ye ta o tí nó gbí 'bí ña kpokèjì kù kùmùkù a ndâ i mì ndâ 'bí mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri tacó bà koni ta yo. ⁹ Ta o tí nó táánò náa ye kuu mì yo kà nó, ye pèè mbí yo maa yo koni ye nò lá, tacó ndâ ná'vindí mbe gí 'do Mèsidóniyà gí ta ndâ i ñinó náa à gbí njembí ye nó 'dáá gí ji ye gí. Ye táánò bàkà ríki mí gbí mbí yo lá, ye delè kèjì gí bà bàkà wálá. ¹⁰ Yúco mì Bìndi-Mbíri kuu gbí njembí ye, à má éno, ye kù ci yo máa, mbe rọ̀ ye 'do tí bà wu gbí có tí nó gbí to Ákáyá wálá. ¹¹ Ye kpónó kù 'dè có tí nó tacó náa ye zè yo ñikí lá nò? Mbíri ñò ni gí máa ye zè yo ñikí ma.

¹² Ye bà dù kù bàkà nètè tí nó náa ye kpónó kù bàkà ji yo ká sínò nó, tacó bà waa wúngbó ndâ 'duù tí nó mbe kù zò mboo tàkò nètè mì ndú, káa ndú kù wu gbí tí ndú máa, ndâ yi kù bàkà nètè mì Mbíri ká go ñindi ze nò. ¹³ Tacó ndâ ña ndâ 'duù tí nó me ndâ cèe tú lá, ndú

a ndâ sú tú, mbe kù 'dè 'vére gítí nètè mì ndú ta bà bàkà tí ndú máa ndâ yi a ndâ cèe tú mì Bìndi-Mbíri. ¹⁴ Káa à me seṛe lá, tacó à kpèti káa Gba-wàtà, yí kù 'visi cè kózò tí wó go cè kózò tí basillì mì Mbíri. ¹⁵ À má éno, bà bàkà tí ndâ bòò mì Gba-wàtà, máa ndâ yi a ndâ mbe kù bàkà jáá nètè me seṛe lá; káa Mbíri bà waa có mítí ndú ta ndòngbú o 'vii ká ta ndâ ña i mì ndú náa ndú kù bàkà kpónó nò.

Bà mbu Páwòlò gbí nètè bà nò tú mì Jézù

¹⁶ Ye kù ci yo máa, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo 'ví koṛo có máa ye a mbe ñónókó nò lá. Káa yo kpèti má koṛo có máa ye a mbe ñónókó, yo 'ví ùnje máa ye a mbe ñónókó ká tacó wàa i tacó bà wu gbí mì ye 'ví dù ká njí'díí. ¹⁷ Ye kù 'dè có tí nó me ta wotí mì Mbe tí ndoo lá; à má gítí có bà wu gbí tí, ye kù 'dè có go i mì mbe ñónókó. ¹⁸ Káa ndâ 'duù me mbè lè má kù wu gbí tí ndú tacó ndâ i muu to tí nó, ye delè bà wu gbí tí ye go ñindi ndú nò. ¹⁹ Tacó yo 'dáá gí kù kònò ndâ mbe ñónókó, tacó yo 'dáá gí a ndâ mbe 'di gbí-o. ²⁰ 'Duù má kù bàkà yo tí ndâ i-zógó-zogo, yí má kù zò yo tí wuù, yí má kù bàkà tiri ta yo, yí má kù bàkà tí wó tí gbolò 'duù ji yo, yí delè má si yo rọ̀ wó tí i lá, yí delè má gbí gbíro yo, yo kù zèè njembí yo. ²¹ A nò ká rọ̀ ye tacó bà 'dè có ji yo máa wotí bà bàkà go éno táánò tí ze wálá!

Káa ye kpónó bà bàkà tí ye tí mbe ñónókó, wàa ye 'ví 'dè ta có ñónókó, kù wu ta gbí tí ye go i mì ndâ ka ye mbe ñónókó nò. ²² Ndú má a ndâ Ìbiráyò, ye delè káa Ìbiráyò. Ndú má a ndâ 'vii-gù Àbiráámò, ye delè káa 'vii-gù Àbiráámò. ²³ Ndú má a ndâ bòò mì Bìndi-Mbíri, ye a kpóló-kpolo bòò mì Bìndi-Mbíri ndii ndú gí — ye kù 'dè có go i mì mbe mâ. Ye bàkà nètè tí kpoò ndii ndú gí, à zèè ye mí gbí zàà ta bà me mbè ndii ndú gí, à 'deke bà gbí ye lá, ye delè cóo-cóo kù ñò ku ta rọ̀ ye. ²⁴ Ndâ gba mì ndâ Jùdáyà gbí mbità ye ta zèè mù zi'-duù-gbaànjé-nje muu'bi nje-muu'bi vô nje-vô nà'ò (39) 'vili vô. ²⁵ Ndâ gba mì ndâ Rómánò gbí ye ta ndâ mù ta bà ta'ò; ndâ 'duù gbí gbata Lísitara bàkà có bà zi ye ta bà 'vaka ye ta díi ta bà gbaànjé; ndâ gbà ki'viki gbí tí ta ye mí gbí u ngo ta bà ta'ò, ye too yé ta rì pí kù mù lá á rọ̀ ngo ta bà gbaànjé.

²⁶ Nó jé waa 'do kò ye lá; ye 'de vò i ta ndâ 'bí o muu ndâ 'bí nó tí nó 'do mì ndâ ngo ñinó mbe ò gí nò, ye gbí ndâ 'bí nó tí nó va tí ye 'bi ndâ mbe kù kùmùkù i mì ndâ 'duù, ye gbí ndâ 'bí 'de vò i ká 'do mì ndâ 'dóó 'duù mì ye tí ndâ Jùdáyà, ye gbí ndâ 'bí 'de 'do mì ndâ 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nò, ye gbí ndâ 'bí nó 'de 'do mì ndâ 'duù gbí ndâ gbata, ye 'de gbí ndâ 'bí 'do mì ndâ 'duù gbí kángáá nga ngoò, ye gbí ndâ 'bí nó 'de 'do rọ̀ ndâ kpo-kpò ngo, ye 'de gbí ndâ 'bí 'do mì ndâ sú ná'vindí.

²⁷ Ye kù ka wu'o ta nètè, ye delè gbí ríki, rì 'de rọ̀ ye ta bèbilì lá, ye 'de ndâ i-zó-zò ta ngo lá ta bà me mbè, ye kù dù gbí cò'o ta 'bá muu ye wálá, bongo delè yaka cee 'do tí ye gí. ²⁸ À 'deke bà mù njembí ye ta rì 'dáá gí tacó tí ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri nó mí gbí ndâ 'bí vò i tí nó mbe 'de ye nó lá? ²⁹ A 'di ká me jò'dókò, káa ye jo'doko go yí lá? À ee a ndi 'di gítí

vò i, káa njembí ye tù-bè-kpâ gítí 'duù tí nò mbe ee ndi wó nò lá?

³⁰ Ye má wu gbí tí ye, ye bà wu a gbí ndâ i tí nò mbe tùbà ndâ i-nónókó mì ye gí sè nò. ³¹ Mbíri tí Bu Mbe tí ndoo Jézù, tí 'duù tí nò náa à 'ví kù ùlù yí dúú bà ya tí nò, nò ni gí máa, ye 'dè 'vére lá. ³² Gbolò 'duù mì gbolò gba tí nò ta rẹ wó a Àrètàsì nò táánò kaa ndâ àsikèrì gí bà ù njekèjì ndùgù gbata Dàmásikù tí ye wàa ndú 'ví zèè ye. ³³ Káa ye gii 'vala 'do 'bì wó ta bà yuu ye mì ndâ kómbe ye gbí kèè ta wú co tí nga gùù tí su-sú ndùgù gí sè.

Mbíri 'dè ndâ có kóó mì wó ji Páwòlò gbí rii

12 Kózò tí ye bà wu gbí tí ye; i gbí bà wu gbí tí 'duù wálá, káa ye bà wu gbí bà nò Mbe tí ndoo ta bà 'dè gbí ndâ có kóó mì wó ji ye nò gí. ² Ye nò 'bí 'dakò tí mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri, náa Mbíri táánò te yí ya tí ngéé gí gbí ndòngbú rì yaà kà, náa ndâ Jùdèyà kù nì mítí a «bà ta'ò rì,» nò gí. Mbíri mà te yí tí kùùkpò 'duù go ndoo nò wèè, yí mà te a lilí wó wèè, ye nò bà lá, à káa yí tí Mbíri ká nò ni. À kpónó bìndi có tí nò a ndoo muu'bì-nje nà'ò. ³ Ye nò ni gí máa, Mbíri táánò ra 'dakò tí nò ya tí gí bàndò bà dù yí tí Mbíri. Yí mà ra tí kùùkpò 'duù go ndoo nò wèè; yí mà ra a lilí wó wèè, ye nò bà lá, à káa yí tí Mbíri ká nò ni. ⁴ Káa ta o tí nò si 'dakò tí nò kuu á bàndò bà dù Mbíri nò, yí gii 'di ndâ có náa ndú me ndâ có bà 'dé-'dè, wàa 'duù 'ví 'dè ta nje wó nò lá. ⁵ À má éndò, ye bà wu gbí ndâ i tí nò náa ye nò ta rẹ mì 'dakò tí nò nò gí, káa ye bà wu gbí ndú ta 'dóó rẹ ye wálá, sè káa ñinó máa ye 'ví wu a gbí ndâ i ñinó mbe kù tùbà ndâ i-nónókó mì ye gí sè. ⁶ Go bà wu gbí tí ye kpèti má tí ye, ye bà dù me còkòndé lá, tacó ye bà dù kù 'dè a yúco. Káa ye bà wu gbí tí ye wálá, tacó 'bí 'duù bà koro có máa ye lá a 'bí 'duù mbe me gbolò ndii ye tí nò náa yì kù nò nò gí, delè ndii có tí nò náa yì kù 'di 'do gbí nje ye nò gí.

⁷ Káa tacó wàa ye 'ví mba tí ye ngé ndii gí ta ña tende ndâ có kóó tí nò náa Mbíri 'dè ji ye nò lá, à gii te 'bí ña sé'i mbe kù pèè mbí ye go i mì 'duù mì Gba-wàtà kù gbì ye tacó wàa ye 'ví mba tí ye lá. ⁸ Ye gii 'deke tí ye ji Mbe tí ndoo ta bà ta'ò kù yù nambeè 'do mì wó máa, yí je ña sé'i tí nò 'do tí ye gí. ⁹ Káa yí gii 'visì có ji ye éno máa, «I ñinó ta go tí lo kpónó nò káa nambeè mì ye. Wotí mì ye kù je wotí ji wò ngé ndii gí ta o tí nò náa wotí má tí lo wálá.» Tacó éndò, tàkòcò ye peteke gítí có bà dù wotí tí ye wálá nò ngé, tacó wàa, ye 'ví nò tí ni éno máa, Bìndi-Mbíri kù kpolo tí ye ta wotí mì wó. ¹⁰ À má éndò, líkí bà dù ye ta wotí tí ye wálá, ta bà go ye mì ndâ 'duù, ta bà dù gbí sé'i, ta bà dù gbí bà mèèkè'i tí ye, delè ta bà dù ye gbí ríki ta rẹ mì Bìndi-Mbíri tí ye a líkí; tacó 'dóó wotí mì ye má wálá, wotí mì Bìndi-Mbíri kuu tí ye.

¹¹ Ye a mbe ñónókó! Káa a yo ká bàkà ye tí mbe ñónókó ta wotí. Tacó ye kpèti má me i lá, ndâ 'duù mì yo náa yo kù wu gbí ndú máa ndú a ndâ kpóló-kpolo tú mì Jézù nò kpò ye ta 'bí i gbaànjé lá. ¹² Mbíri táánò gu tí wó gítí bà bàkà ndâ serè me mbè, ta ndâ 'bí i ñinó náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndâ 'duù gí nò, mí

gbí òkò tí yo waa lá, tacó bà tùbà máa, ye a tú mì Bìndi-Mbíri dú nò lá. ¹³ Rẹ 'bí ña tó i ñinó náa ye táánò bàkà ji ndâ 'bí 'duù ñinó mbe kù kili ta rẹ mì Bìndi-Mbíri á tí ndâ 'bí bàndò gí káa ye bàkà ji yo lá nò a yè? À me káa ñinó náa ye bàkà yo 'ví ko mboo nètè tí nò náa ye bàkà gbí òkò tí yo nò ji ye lá nò lá? À má éndò, yo je à-cee-gí ji ye gítí có bà gíri'o mì ye nò.

¹⁴ Ñinó kpónó á bà ta'ò bà 'viindi tí ye tacó bà ya gí mì yo kà. Káa ye bà ya me tí sògo gí gbímí yo lá, tacó ye kù ya me tacó bà yù ndâ i mì yo lá, ye kù ya a i tacó tí yo. Tacó à me ndâ 'viì ká kù kili ndâ i gítí wúnò tacó tí ndâ bu ndú ta nawu ndú lá, a ndâ bu ndâ 'viì ta ndâ nawu ndú ká kù kili ndâ i gítí wúnò tacó tí ndâ 'viì mì ndú. ¹⁵ Tàkòcò ye bà peteke gítí bà volo gbí ndâ i mì ye 'dáá gí tacó bà koni yo ngé ndii gí; tàkòcò ye delè bà peteke gítí bà ki'viki tí ye tacó bà 'vala lilí yo ngé ndii gí. Káa ye má zè yo niki ngé ndii gí go éndò, yo zè ye niki dí tà lá tacó yè?

¹⁶ À má éndò, yo bà ùnje éno máa, ye táánò pèè mbí yo ta o bà dù ye mì yo kà nò lá gí. Káa ndâ 'bí 'duù kù 'dè có éno máa, ye táánò 'de i gbí yo ta o bà ya ye gí mì yo kà nò lá, káa ye a mbe tirì. ¹⁷ 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò náa ye táánò tuu ndú ji yo kà nò ba gbímí yo gí? ¹⁸ Ye táánò 'deke tí ye ji Títò máa yí ya gí mì yo kà, ye tuu ndú ta 'bí ná'vindi gbaànjé. Títò táánò ba gbímí yo ta o tí nò náa ye tuu ta ndú gí mì yo kà nò gí? Yí co ta yo me ká tí gbèè kpokèjì tí nò náa à tí nò lá?

¹⁹ Ndâ-'bì-lá, yo 'do sàà táánò kù koro có máa ze kù tí a muu ndâ vò i mì ze kùro yo. Káa 'bí có go éndò wálá. Ze kù 'dè mí kùro Mbíri káa kòcò Bìndi-Mbíri, ze delè kù bàkà ndâ i 'dáá ká tacó bà koni yo, ndâ tó 'duù mì ze. ²⁰ Tacó à tí ye a gúku máa, ndâ-'bì-lá, ye bà ya gí bà 'de yo me tí ndâ 'duù mì ye gbí njembí ye nò lá, yo delè ndâ-'bì-lá bà 'de ye me tí 'duù mì yo gbí njembí yo nò lá; ndâ-'bì-lá ye bà 'de kùro ye kà a ndâ mbe kù 'dèkèkè mà, ta ndâ mbe kù tò kii, ta ndâ mbe kù ò kòlòwò, ta ndâ mbe kù koro có ká gítí miri ndú, ta ndâ mbe kù 'dè vò có, ta ndâ mbe kù fiini có, ta ndâ mbe kù luguu tí ndú, gii je ndâ mbe kù ñòndòkò gbí ndâ i. ²¹ À tí ye a gúku máa, ndâ-'bì-lá, Mbíri mì ye bà te nò mí ro ye á mí kùro yo ta o bà ya ye gí mì yo kà káká'i. Bìndi ye bà gii wa gbí tacó tí ndâ 'duù ñinó táánò mbe bàkà vò i, káa ndú 'visì muu ndú 'do tí bà nò ndâ vò ndò mì ndú, ta bà bàkà bangbaya, ta bà bàkà ndâ 'bí i ñinó mbe 'viì ro 'bá lá nò lá.

Ndâ ndòngbú cí

13 Ñinó kpónó a bà ta'ò bà ya ye gí mì yo kà ká nò, káa có má mì 'bí 'duù gbí òkò tí yo kà ta ka wó, yí 'ví gí ta ndâ 'bí 'duù go só, go ta'ò, náa ndú táánò kuu bà có tí nò, go có tí nò náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nò. ² Ye táánò gbí bà só bà ya ye gí mì yo kà nò ci ndâ mbe bàkà vò i gbí òkò tí yo, ta sè yo 'dáá gí gí, káa ye kpónó káká'i kù ci nò a yo, si ye me mì yo kà lá nò, máa, ta o tí nò náa ye bà ya gí mì yo kà káká'i nò, ye bà waa có mítí ndú 'dáá gí, ³ lè náa à tí yo a go bà tùbà tí ye ji yo éno máa, a Bìndi-Mbíri ká kù 'dè có ji ye máa

ye 'dè có ji yo nò. Wotí bà bàkà i ta yo kpò Bìndi-Mbíri me kpó-kpò lá, wotí kuu tí wó. ⁴ Tacó àá táánò gbì yí mítí njèèkpè mù ta wotí tí wó wálá, káa yí kpónó kù 'vala ta wotí mì Mbíri. Wotí tí ze tí ndâ mbe kù 'vala toko ta yí nó wálá, káa à má gítí cè bà 'vala ndoo ta ndoo, ze bà 'vala toko ta yí 'do gbí wotí mì Mbíri.

⁵ Yo koṛo muu yo gi, yo kpónó kù tee njembí yo mítí Bìndi-Mbíri ta yúcó? Yo nò ni éno máa Jézù kù 'vala gbí njembí yo nò ni gí? Yo má nò ni lá, gbí éno máa yo pasuluku gí. ⁶ Káa ye koṛo có éno máa, yo nò ni gí máa ze pasuluku lá. ⁷ Káa ze kù 'deke tí ze ji Mbíri éno máa, yí 'ví si yo 'ví bàkà i lè lá. Ye kù 'dè có tí nò me tacó máa yo kù nò ze go ndâ 'duù nínó mbe gíri'o lá nò lá. Có gbí njembí ze éno máa, ze tà kpétí má pasuluku gí, yo 'ví bàkà i dú. ⁸ Tacó wotí tí ze tacó bà bàkà i nínó mbe ne 'do tí kpokèji mì yúcó gí nó wálá, ze bà co ká tí kpokèji mì yúcó cuki. ⁹ Ze má 'di có máa wotí kuu tí yo ta o tí nó náa wotí tí ze wálá nó, tàkòcò ze pétékè'i. Ze

delè kù 'deke tí ze máa, Mbíri 'ví si yo 'ví 'vala ta banga tí ndii nínó kpónó nó gí. ¹⁰ Ye kù cu wáràgà tí nó ji yo si ye me mì yo kà lá, tacó wàa, ye má ya gí mì yo kà, ye 'ví bàkà nètè tí nó náa Mbe tí ndoo je wotí bà bàkà ji ye nó, tí nètè bà 'viindi ndâ i, me tí nètè bà voloko gbí ndâ i lá nó, ta 'dê njembí ye.

¹¹ Ndâ ná'vindí, ndòngbú có mì ye ji yo éno máa, «Yo dùú ndì!» Yo te kpo muu tacó bà dù tí ndâ cèè 'duù, yo sè tù yo gítí ndâ có tí nó náa ye kù kpo ta gbí-tà-tù yo nò, yo toko có gbí òkò tí yo gbaànjé, yo dù ta 'dê njembí gbí òkò tí yo, bìndi Mbíri tí tó mbe zè ndâ 'duù, delè tí mbe kù je 'dê njembí ji ndâ 'duù nó bà dù toko ta yo.

¹² Yo 'vee tí yo gbí òkò tí yo ta bà 'dò gbí tù yo go i mì ndâ ná'vindí. ¹³ Ndâ 'duù mì Mbíri mì ze káá 'dáá gí 'vee yo ngé ma.

Ye kù 'deke tí ye éno máa, Mbe tí ndoo Jézù 'ví bàkà nambeè ji yo me gbolò, Mbíri 'ví zè yo ta tó njembí, wàa Bèri-mi-Mbíri 'ví dù toko ta yo 'dáá gí.

Gàlátì

1 Nìno a ye tí Páwòlò, tí tú mì Jézù, náa àá táánò me ndâ 'duù ká bàkà ye tí tú mì Jézù lá. Jézù delè táánò tuu me ndâ 'duù ji ye máa ye gí tí tú mì yì nò lá. À káa 'dóó yí tí Jézù tí Bìndi-Mbíri, gii je Mbíri Buu tí mbe 'vala yí tí Jézù 'do gbí muu'dú wó, ká bàkà ye. Nìno a ye ká kù cu wáràgà tí nó ji o. ² Ze ta ndâ ná'vin-dí ye nìno mbe kù dù toko ta ye nó 'vee yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ Bìndi-Mbíri ta ndi gbí ndâ gbata gbí to Gàlátì 'dáá gí ma.

³ Ze kù 'deke tí ze ji Mbíri tí nó tí Bu ndoo, delè tí Bu Mbe tí ndoo tí Jézù tí Bìndi-Mbíri nó, máa, yí 'ví bàkà nambeè ji yo, yí delè 'ví si yo 'ví dù niki maa. ⁴ Áá táánò a Jézù ká 'vala ndoo 'do gbí ndâ vò i tí nó á kpónó muu to tí nó nò. Yí ká si có ndâ vò i mì ndoo ta miri wó go có mì Bu ndoo tí Mbíri. ⁵ À ùlù Mbíri kpòò ya tí ! Go-i-tí-nò.

Gbèe Banga-Ngú-Có

⁶ Nje ye 'dèè gítí ña bà 'visi muu yo gí. Ye ñò yo gáà kù 'visi muu yo 'do tí Mbíri tí mbe tè'é tí yo 'do gbí nambeè mì Bìndi-Mbíri, ta mò tí wálá, gítí 'bí ña tende banga-ngú-có. ⁷ Káa banga-ngú-có tí nó náa yo 'visi muu yo 'do tí Mbíri gítí nó me cèe có ta gbí ká tí nó lá. Ye 'dè có tí nó ji yo tacó ndâ 'bí vo-vò 'duù kù ñòndòkò muu yo ta ba ñòndòkò gbí Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbíri. ⁸ Káa ye kpónó kù ci nó a yo gítí , máa, 'bí 'duù má 'dè có ji yo máa, 'bí ña banga-ngú-có mbe co tende 'do tí kpédélé Banga-Ngú-Có tí nó náa ze ma ji yo nó kuu tí , à má ma ña có tí nó kpétí káa 'duù 'do gbí òkò tí ze, wàlà kpétí káa basili mbe 'do tàrì, Mbíri bà waa có mítí 'duù tí nó, wàlà mítí basili tí nó ta ña wálá. ⁹ Ye bà 'dè gbí ndi có tí nó náa ye 'dè yee to kpónó nó ji yo káká'i: Ye máa, 'bí 'duù má 'dè 'bí ña tende banga-ngú-có bìndi Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbíri nó náa yo 'di 'do gbí nje ye kùro gí nó, Mbíri bà waa có mítí 'duù tí nó.

¹⁰ Má éno, ye kpónó kù pèè a i ta bà peteke tàkòcò 'duù, wàlà ta bà peteke tàkòcò Mbíri? Ye kù pèè a i ta bà peteke tàkòcò ndâ 'duù? Go bà peteke tàkòcò ndâ 'duù má ká kuu tí ye kálásê, ye kùtàá bà dù tí bòò mì Bìndi-Mbíri wálá.

Ña kpokèji bà gí Páwòlò tí tú mì Jézù

¹¹ Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó, ndâ ná'vindirí ye tí ndâ mbe ùnje gítí Jézù go ye, máa, Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbíri náa ye kù ma nó me có mì 'bí 'duù muu to tí nó gbaànjé lá. ¹² Ye 'di me 'do mì 'bí 'duù gbaànjé muu to

tí nó lá. A delè me 'bí 'duù muu to tí nó káa nìbà ji ye lá. À káa 'dóó Jézù tí Bìndi-Mbíri ká 'dè ji ye.

¹³ Ye koro có máa, yo táánò 'di tàwo ye si ye kuu tèkè'dè gbí gèrè mì ndâ Jùdèyà kùro bà ùnje mì ye gítí Jézù nó gí. Zu bà mèèkè'i tí ndâ mbe ùnje gítí Mbíri ta rẹ mì Jézù táánò tí ye nji'díí wálá. À ta o tí nó táánò gbí muu ye káa có bà 'bu ña ndú. ¹⁴ 'Bí 'duù táánò gbí òkò tí ndâ ka ye 'vii Jùdèyà mbe ngara ndii ye wálá, 'bí 'duù gbí òkò tí ndú delè mbe kpolo tí tàkii mì ndâ ká gù ze go ye wálá.

¹⁵ Káa a Mbíri ta nambeè mì wó ká cu 'bì wó mítí ye si ye kálásê gbí yì nawu ye. ¹⁶ Yí gii túbà tí 'Vii mì wó Jézù ji ye, máa, ye ma có tí wó ji ndâ 'duù nìno náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò. 'Do tí bàndò bà túbà tí Jézù mì Mbíri ji ye nò, ye ya gí bà 'vee 'bí 'duù máa ye 'ví bàkà ta ña có tí nó a yè wè gbaànjé lá. ¹⁷ Ye delè ya gí Jèrùzàlémè tacó bà 'vee ndâ ká mbe nò tú mì Jézù tacó ndú 'ví túbà i tí nó náa ye 'ví bàkà nó ji ye lá. Ye ndii ká ta gbí muu ye ya gí Àrábiyà. Bìndi ye gii dele ndi ye gí gí Dàmásikù.

¹⁸ Ye gii ya gí Jèrùzàlémè gí bà ñò Kéfà (Piyétòrò) a i bìndi ndoo ta'ò. Ye gii dù á mì ze ta yí ta sili muu 'bì-nje vò. ¹⁹ Ta o tí nó náa ye ya tí gí Jèrùzàlémè nò, ze 'de tí ze ta ndâ 'bí tú mì Jézù lá. Ye ñò cuki káa Jákòmò tí nó tí ná'vindirí Mbe tí ndoo nò. ²⁰ Ye kù see a tí ye ji yo kùro Mbíri máa, có tí nó náa ye kù cu ji yo nó a yúcó.

²¹ Bìndi bà ñò Kéfà, ye gii ñjè nó 'do Jèrùzàlémè ya gí Síriyà, bìndi ye gii 'do Síriyà ya gí Silísiyà. ²² Gbí ndâ o tí nó 'dáá gí, ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri gbí ndâ gbata mì ndâ Jùdèyà 'dáá gí jé ñò gbíro ye ta ọ ndú lá.

²³ Ndú kù 'di káa có tí ye ta tù ndú cuki, máa, «'Dakò tí nó táánò mbe kù mèèkè'i tí ndoo nó kpónó a mbe ma yúcó tí nó táánò náa yí kù jè ta bà 'buuku muu nò.»

²⁴ Tacó éno ndú gii ùlù Mbíri tacó tí ye.

Ndâ Páwòlò ta 'bí tú mì Jézù

2 Ye bàkà a ndoo muu 'bì-nje nà'ò gbí nó mì ye náa ye 'do tí á Jèrùzàlémè nò, bìndi ye bà gii 'dò ndi kò ye mí ká. Ze ta o tí nó gbí nó tí nó ta Bàrànbà, káa ye delè gii bala Títò ta ye. ² A Mbíri ta o tí nó ká 'dè có ji ye máa ye ya gí Jèrùzàlémè. Ye mà gii yee ká, ye gii ya gí mì ndâ kpo 'duù mì ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri á tà bènigii. Tacó wàa ze 'ví 'viiki gbí Banga-Ngú-Có tí nó náa ye kù ma ji ndâ 'duù nìno náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó ta kpéétí ze ta ndú. Tacó wàa ye 'ví bàkà sé nètè mítí ye sínò lá. ³ Ta ndâ ña nìno 'dáá gí, ka nó mì ye Títò, náa ze gí ta yí nó a Ìgírìgí mbe ya gí gbí gázà go ze lá, káa ndú yòngò yí máa yí gí gbí tàkii mì ndâ

Jùdèyà nò lá. ⁴ Muu ze ta o tí nò gii 'bità bà ba a i gbí có mì ndâ 'bí 'duù mbe bàkà tí ndú tí ndâ ná'vindí ndoo mbe ùnje gítí Jézù go ndoo mbe gí mí ze. Ndâ 'duù tí nò pomboò tí ndú gí gbí òkò tí ze tacó bà ɾi ze, wàa ndâ yì 'ví 'di ta gbí nderè có tí nó náa ndoo tí ndâ mbe kù dù toko ta Bìndi-Mbíri zèè ta có gítí tàkii mì ndâ Jùdèyà kácá-kácá lá nò. Tacó có mì ndú gbí muu ndú éno máa, ndoo dù gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà tacó wàa ndâ yì 'ví bàkà ta ndoo tí ndâ i mì ndâ yì. ⁵ Káa ye gii kpo tí mítí ndú gí. Máa ye bà nò mí to nò gbaànjé wálá. Ye bàkà go éno tacó wàa 'vèrè 'ví yuu tí mí gbí Banga-Ngú-Có ji yo lá.

⁶ Káa ye gii 'di 'bí ɱa tende có 'do mì ndâ 'duù tí nó ta ɾè ndú a «ndâ kpo 'duù» á kùro ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri nó gítí Banga-Ngú-Có tí nó náa ye kù ma ji ndâ 'duù ɱinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó lá. Ye ni «ndâ kpo 'duù» mítí ndú me tacó máa bà dù ndú tí ndâ kpo 'duù á kùro ndâ 'duù a kpóló-kpolo có ji ye nò lá, tacó Mbíri njèè gbí òkò tí ndâ 'duù lá. ⁷ Ta bà 'dè ta yúcó, ndú gii nò ni gí máa, Mbíri bàkà ye tí mbe ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù ɱinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, á go bà bàkà Piyétòrò mì wó tí mbe ma Banga-Ngú-Có ji ndâ Jùdèyà. ⁸ Tacó à káa gbèè Mbíri tí nó mbe je wotí ji Piyétòrò máa yí ma Banga-Ngú-Có ji ndâ Jùdèyà nó ká je wotí bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù ɱinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó delè ji ye. ⁹ Ndâ Jákòmò, ta Piyétòrò, ta Jòvání tí ndâ kpalà galá mì ndâ mbe ùnje gítí Jézù gii 'vee 'bì ze ta Bàrànába bà-i-nò, tacó bà tubà máa, ze a ndâ ka nètè mì ndâ yì náa Mbíri bàkà nambeè ji ze, máa, ze ya gí bà bàkà nètè gbí òkò tí ndâ 'duù ɱinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò, wàa ndâ yì 'ví bàkà nètè gbí òkò tí ndâ Jùdèyà. ¹⁰ Ndú gii nanaka muu ndú ká mítí có tí nó ta go tí ye gbí njembí ye nó, máa, mbí ze 'ví ò tí bà koni ndâ mbe yè mì ndâ Jùdèyà lá.

Páwòlò do mítí Piyétòrò si Àndiyókì

¹¹ Ta 'bí o gbaànjé, Piyétòrò mà gii gí mí ze Àndiyókì, ye gii 'dè gbí bà lê tí ɱa i mì wó ji yí ká mí kùro wó, tacó bà lê tí ɱa i mì wó káká'i me i bà ngú-ngùù lá. ¹² Tacó ta kùro bà gí ndâ 'bí 'dakò náa Jákòmò tuu ndú 'do Jèrùzàlémè gí mí ze Piyétòrò kù zò i ta ndâ 'bí ná'vindí ze tí ndâ 'duù mbe ùnje gítí Jézù go ze káa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò. Ndâ 'duù tí nó mà gii gí gí, Piyétòrò gii biya bà zò i ta ndâ 'duù tí nó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò gí, tacó yí kù ci gúku tí ndâ 'duù tí nó mbe kù nanaka muu ndú mítí có bà ya ndâ 'duù tí nó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó gí gbí gázà. ¹³ Ndâ 'bí Jùdèyà ɱinó gbí òkò tí ze nò gii tè gí tàkò ɱa i-nò tí nó náa Piyétòrò kù bàkà go i mì nuu-gú nuu-bè'dè nò. Ye mà gii zeke'o, ye gii ɱò Bàrànába gbí ngo mì ndú. ¹⁴ Ye mà gii ɱò máa ɱa i tí nó náa ndú kù bàkà nó me kpokèji mì Banga-Ngú-Có lá, ye gii 'dè có ji Piyétòrò si mítí kùro ndâ 'duù 'dáá gí, máa, «Á kpètí nó káa wò tí Jùdèyà ká kù 'vala go i mì ndâ 'duù ɱinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, wò bà gii yòòngò ndâ 'duù ɱinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, máa, ndú 'ví 'vala go i mì ndâ Jùdèyà ta ɱa kèji ngáyì?»

I mbe 'vala ɱa ndâ 'duù 'dáá gí káa bà tee njembí ndú mítí Mbíri

¹⁵ Káa ndoo tí ndâ 'duù tí nó náa à jò ndoo tí ndâ Jùdèyà nó táánò kù koɾo có máa ndoo me ndâ mbe bàkà vò i, tí ndâ 'duù tí nó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó lá. ¹⁶ Ta ndâ ɱa ɱinò 'dáá gí, ndoo tí ndâ Jùdèyà ɱinó mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri gí nó ɱò ni gí máa, à me bà bàkà go ndâ có gbí tàkii mì ndoo ká kù 'viindi nambeè gbí òkò tí ndâ 'duù ta Mbíri. Ndoo delè gii ùnje gítí Jézù tí Bìndi-Mbíri, tacó wàa bà tee njembí ndoo mítí wó nò 'ví 'viindi nambeè gbí òkò tí ndoo ta Mbíri. Tacó ɾè 'bí 'duù jé náa bà bàkà go ndâ có gbí tàkii mì ndoo 'viindi nambeè gbí òkò tí ndú ta Mbíri gí nó wálá. ¹⁷ Káa à má 'de ndoo tí ndâ mbe bàkà vò i ta o tí nó náa ndoo kù pèè ta bà 'viindi gbí òkò tí ndoo ta Jézù nó, gbí 'ví dù éno máa, Jézù a mbe sè kàngá mì tà mbu mì ndâ mbe bàkà vò i? Jéé lá! ¹⁸ Káa ye kpónó má 'dè éno máa, ye dele ndi ye gítí bà ɾu ndi tàkii mì ndâ Jùdèyà go ɱinó táánò náa ye kù bàkà nó, gbí éno máa, ye kù kpò a có mì Mbíri. ¹⁹ Gbí có mì ye nò gbí 'bí ɱa kpokèji éno máa, nètè mì ye káká'i ta tàkii mì ze tí ndâ Jùdèyà wálá. Tacó Mbíri táánò 'visi kapí wó gítí ye gbí có bà ɾu ndi tàkii mì ze mì ye. ²⁰ Káa ye kpónó kù 'vala a i ta ɾè mì Mbíri. Áá táánò gbì ze mítí njèèkpè mù ta Bìndi-Mbíri. Tacó éno, ye kpónó kù 'vala me gbí 'dóo ɱa kpokèji mì ye lá. Ye kù 'vala a i gbí ɱa kpokèji mì Bìndi-Mbíri. Ye kù 'vala a i ta bà tee njembí ye mítí wó tí 'Viì-mì-Mbíri, tí mbe ùnje gítí bà cì á muu ye tacó yí zè ye niki ma. ²¹ Ye bà biya nambeè mì Mbíri wálá. Tacó tàkii mì ze tí ndâ Jùdèyà táánò má a i mbe bàkà ndoo tí ndâ tó 'duù mì Mbíri, gbí éno máa, nderè ku mì Bìndi-Mbíri wálá.

Ndâ có mì Mòze ta bà tee njembí mítí Mbíri

3 A 'bí ɱa i ká gbí muu yo tí ndâ 'duù Gàlátì! A 'di ká je kó'dú yí gii ɱonoko ta yo 'do tí có tí nó náa ye táánò 'dè ji yo ngbàrángà'i gítí bà gbì Jézù tí Bìndi-Mbíri mítí njèèkpè mù nó gí? ² Káa 'bí có ta go bá 'vee yo gítí tí ye a ɱinó máa: Mbíri táánò je Bèri mì wó ji yo tacó yo a ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà wèè, yí je ji yo 'do gbí có bà ùnje mì yo gítí Banga-Ngú-Có tí nó náa yo 'di nó? ³ Yo kù ɱonoko tí yo éno tacó yè? Yo táánò 'bità bà 'vala go có mì Mbíri ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri. Káa à kpónó gbí muu yo a có bà gbo nje ta 'dóo wotí mì yo? ⁴ Á wà nò, a cè gbí kò có mì yo gítí ndâ i tí nó mbe 'de yo muu Bìndi-Mbíri nó ká nò? A 'vèrè! Yo bà 'dè me ɱa có tí nó ji ye lá. ⁵ Mbíri kù je Bèri mì wó ji yo sínò, yí delè kù bàkà ndâ seɾè mí gbí òkò tí yo tacó yo a ndâ mbe kù bàkà go có mì Mòze wèè, yí bàkà ji yo éno 'do gbí bà 'di có tí nó táánò náa à ma ji yo nó?

⁶ Yo koɾo muu yo gítí Àbìràámò gi. À cu mí gbí wàràgà mì Mbíri máa, yí táánò a 'duù mbe ùnje gítí Mbíri ta njembí wó gbaànjé, tacó éno, Mbíri gii bàkà nambeè ji yí. ⁷ Yo ɱò ká gi! Ndâ 'duù ɱinó kpónó mbe tee njembí ndú mítí Mbíri go i mì Àbìràámò nó 'dáá a ndâ 'viì mì Àbìràámò. ⁸ Tacó à cu mí gbí wàràgà mì

Mbíri sàà gî, máa, Mbíri wúnò bà bàkà nambeè ji ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó 'do gbí bà tee njembí ndú mí tí wó tí Mbíri. Tacó éndò, à gii cu Banga-Ngú-Có tí nó náa Mbíri 'dè ji Àbìráámò nó mí gbí wáràgà mi Mbíri, éno máa, «Ye bà cù dè ngo cù mí tí ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî ta rẹ̀ mì lo.»⁹ Má éndò, Mbíri bà cù dè ngo cù wó mí tí ndâ 'duù ñinó mbe tee njembí ndú mí tí wó nó go i mì Àbìráámò nò, ká go ña nambeè tí nó náa yí táánò bàkà ji Àbìráámò nò.

¹⁰ Káa Mbíri bà ì ñà mí tí ndâ 'duù ñinó mbe tee njembí ndú mí tí bà ɾu ndi tàkii mì ndâ Jùdèyà nò, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mi Mbíri máa, «'Duù má sè tù wó gítí ndâ có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mi Mòze gítí tàkii nó 'dáá gî lá, ye bà ì ñà mí tí wó» nò.

¹¹ Má éndò, kponje kpónó gítí có tí nó máa, bà ɾu ndi tàkii mì ndâ Jùdèyà me i mbe njaanga wú 'do tí mi ɾi 'duù á kùro Mbíri lá nó wálá. Tacó à cu mí gbí wáràgà mi Mbíri éno máa, «'Duù ñinó jáá kùro Mbíri nó kù 'de 'válá a i 'do gbí bà tee njembí wó mí tí Mbíri.»¹² Káa ndâ có gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà me go bà tee njembí 'duù mí tí Mbíri lá. Tacó 'bí có kuu gbí wáràgà mi Mbíri éno máa, «'Duù ñinó mbe kù bàkà go ndâ có tí nó gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà nó kù 'de 'válá a i 'do gbí ndâ có tí nó.»

¹³ Káa Bìndi-Mbíri sì muu ndoo 'do gbí ñà tí nó náa Mbíri táánò ì mí tí ndoo tí ndâ mbe ɾu ndi tàkii mì ndâ Jùdèyà nó ta bà te du ñà tí nó á bindi ndoo. Go có tí nó náa a cu mí gbí wáràgà mi Mbíri, máa, «À má le ku 'duù mí nje mû, gbí éno máa ye tí Mbíri waa có mí tí 'duù tí nó gî.»¹⁴ Bìndi-Mbíri lì mi ɾi wó gí ta ñà á bindi ndoo, tacó wàa Mbíri 'ví bàkà ta nambeè tí nó náa yí ci Àbìráámò gítí nó ji ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó. Delè tacó Bèri-mi-Mbíri 'ví gí gí muu ndâ mbe tee njembí ndú mí tí Mbíri ta rẹ̀ mì wó tí Bìndi-Mbíri go cí tí nó náa Mbíri ci nò.

Ndâ có mì Mòze ta cí mì Mbíri

¹⁵ Ndâ ná'vindí ye, ye kpónó bà 'dè có ji yo gítí 'bí ña i mbe kù bàkà tí gbí òkò tí ndoo ta o 'dáá gî: Ku má 'dè có mì wó gî, à waa tí ngo nje ku lá. À delè suu kò mí tí kòcò ku lá. ¹⁶ Nògí, Mbíri táánò ci cí tí nó ji ndâ Àbìráámò ta 'vii bìndi wó. Yo kpolo tí yo máa, à cu mí gbí wáràgà mi Mbíri me «ndâ 'vii bìndi wó» lá. À cu káa gbèe 'vii, tí 'vii bìndi wó, gbí máa, Bìndi-Mbíri. ¹⁷ Káa có mì ye a ñinó máa, Mbíri ci cí mì wó ta ndoo 430 kùro có mì Mòze. Má éndò, kpokèjì bà mò cí mì Mbíri mì có mì Mòze gí nje seè wálá. ¹⁸ I ñinó tí i nderè nó me go i ñinó náa à ci 'duù gítí tí i-nambeè nò lá. Káa Mbíri táánò ci Àbìráámò cí-ci máa, yì bà je i-nambeè ji yí.

¹⁹ Má éndò, gbí nderè tàkii mì ndâ Jùdèyà a yè, sé náa Mbíri ci Àbìráámò gítí i-nambeè gí nó? Nèté mì tàkii mì ndâ Jùdèyà a bà tùbà ndâ vò i mì ndâ 'duù ji ndú yee tí o bà gi 'vii tí nó mì Àbìráámò náa Mbíri ci yí gítí wó nò. Ndâ basillì táánò ká gí ta tàkii mì ndâ Jùdèyà 'do mì Mbíri ji Mòze, tí 'duù tí nó táánò mbe kù 'dòkò có mì Mbíri ji ndâ Jùdèyà nò. ²⁰ Mbe 'dòkò có ta o 'dáá gî kù 'dòkò có a i gbí òkò tí ndâ 'duù, me gbèe 'duù lá, káa Mbíri káa gbaànjé.

Nderè ndâ có mì Mòze

²¹ Má éndò, gbí có tí nó máa, ndâ có gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà ta cí tí nó náa Mbíri táánò ci ta Àbìráámò ta bà me mbè nó toko lá? À me éndò lá! Tacó Mbíri táánò má je tàkii mì ndâ Jùdèyà ji ndoo tí i mbe njaanga mi ɾi ndoo 'do gbí wú, tàkii mì ndâ Jùdèyà bà 'vala ndoo gí.

²² Káa yí bàkà me éndò lá. Tacó à cu mí gbí wáràgà mì wó tí Mbíri éno máa, vò i zogo ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî. Tacó éndò, 'bí 'duù náa Mbíri 'ví bàkà nambeè ta yí nó wálá, tacó ndâ 'duù 'dáá káa ndâ mbe bàkà vò i. Tacó éndò, Mbíri gii ci ndâ 'duù máa, yì bà bàkà nambeè ji ndâ mbe tee njembí ndú á mí tí Jézù tí Bìndi-Mbíri.

²³ Tàkii mì ze tí ndâ Jùdèyà táánò kùro bà gí Jézù da 'bò mí tí kò ze gí. Tàkii mì ze tí ndâ Jùdèyà táánò ɛre ze mí bà gbèe to yee tí o bà gí Jézù gí bà ñibà bà tee njembí mí tí Mbíri ji ze. ²⁴ Tàkii mì ze tí ndâ Jùdèyà táánò go 'bí ña i mbe kù kpolo tí ze yee tí o bà gí Bìndi-Mbíri, gí bà njaanga mi ɾi ze tí ndâ 'duù ñinó mbe tee njembí ndú mí tí wó nó 'do gbí wú.

²⁵ Káa Bìndi-Mbíri kpónó gí gí. Má éndò, ndoo káká'i me gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà lá. ²⁶ Tacó à kpèti káa yo tí ndâ 'duù Gàlátì, yo kpónó 'dáá gî a ndâ 'vii mì Mbíri ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri tí Jézù á 'do gbí có bà tee njembí yo mí tí Bìndi-Mbíri ²⁷ Tacó à táánò caka tí yo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri. Má éndò, yo kpónó je ndâ cè ña ndâ i mì Bìndi-Mbíri 'dáá mí tí yo gí. ²⁸ Má éndò, 'bè kpónó gbí òkò tí ndâ Jùdèyà ta ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó wálá. 'Bè gbí òkò tí ndâ bòò ta ndâ cèe 'duù wálá. 'Bè delè gbí òkò tí ndâ 'dakò ta ndâ niì wálá, tacó yo kpónó 'dáá gî a ndâ 'duù mì Bìndi-Mbíri tí Jézù. ²⁹ Káa yo má a ndâ 'duù mì Bìndi-Mbíri, gbí éno máa, yo a ndâ 'vii mì Àbìráámò, tí ndâ mbe i tí nó náa Mbíri táánò ci Àbìráámò gítí ta bà me mbè nò.

4 Ye kù gii 'dè 'bí có ji yo éno máa, ta o tí nó náa ɾo 'vii olo lá nó, 'bè gbí òkò tí ndú ta i tí nó náa bu wó bàkà tacó tí wó nó wálá. ² Tacó à ta o tí nó kù kpolo tí ndú ta i mì wó nó só gí ká kpolo, yee tí o tí nó náa yí gí tí 'duù gí, bìndi bu wó bà gii mò bà i tí nó náa yí bàkà ta rẹ̀ wó nó ji yí. ³ Ndoò táánò 'dáá gî kùro bà gí Bìndi-Mbíri a ndâ i mì ndâ bààci ta ndâ 'bí ña tende tàkii muu to tí nó. ⁴ Káa Mbíri mã gii ñò o bà bàkà go cí mì wó náa yí ci nó 'vii gí, yí gii tuu 'dóó 'vii mì wó náa a jò yí a niì gí muu to tí nó. Niì tí nó jò 'vii mì Mbíri nò mí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà, ⁵ tacó bà sì muu ndoo tí ndâ 'duù tí nó táánò mbe kù 'vala gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà nó, tacó wàa ndoo 'ví dù tí ndâ 'vii mì Mbíri.

⁶ Mbíri tùbà ji ndoo máa, ndoo a ndâ 'vii mì yì ta bà tuu Bèri mì 'vii mì wó gí gbí njembí ndoo, tacó wàa ndoo 'ví ña ta «Bàbá, Bu ye» mí tí yí. ⁷ Má éndò, à kpónó a Bèri-mi-Mbíri náa yí tuu ji yo nò ká bàkà yo 'dáá gí tí ndâ 'vii mì Mbíri. Yo kpónó káká'i me ndâ bòò lá. Káa Mbíri mã bàkà yo tí ndâ 'vii mì wó gí, gbí éno máa, yí bàkà yo tí ndâ mbe i tí nó náa yí cí ndâ 'vii mì wó gítí nó gí.

Nja bà kpolo có tí ndâ 'duù Gàlátì mì Páwòlò

⁸ Ta o tí nó táánò si yo òndò Mbířì ni lá nó, yo a ndâ bòdò mì ndâ 'bí ña i mì yo, náa yo kù nì mí tí ndú a ndâ bààcì ta gbí ndú wálá. ⁹ Káa yo kpónó òndò Mbířì ni tí Mbířì mì yo gí. Mbířì delè kpónó òndò yo ni tí ndâ 'vii mì wó gí. Káa yo kpòdò kù je mbí yo mí tí ña ndâ 'bí i ñinó ta gbí ndú wálá, delè ta wotí tí ndú go wotí tí Mbířì wálá nó tacó yè? A yè ká gí ta go bà dù tí ndâ i mì ndú káká'í gí gbí njembí yo? ¹⁰ Yo kpónó gbí ñinó mò Mbířì gí nje seè gí. Yo ndí kù tee njembí yo kpolo ma a i mí tí ndâ pì, ta ndâ o bà bàkà i jì ndâ ña 'bí bààcì mì yo. ¹¹ Nja kpokèjì tí nò náa yo kpónó tí nò kù je mí gbí muu ye a bà kořo có máa, ye táánò volo a nje ye ta bà ma Banga-Ŋgú-Có jì yo sínò.

¹² Ye kù 'deke a tí ye jì yo, ndâ ná'vindí ye, máa yo mèlè ndi ye á go bà mèlè ndi yo mì ye kpónó nò. Yo jé bàkà vò nambeè ta ye ta gbèè ři kùřo lá. ¹³ Kpèťi ta o tí nó táánò náa sé'í tii ta ye mí mì yo, bìnđi ye gii 'de ta o bà ma Banga-Ŋgú-Có jì yo nó, ¹⁴ yo jé 'dè có ñónókó gítí ye lá. Yo delè jé kì zuu tí ye lá. Ta ndâ ña ñinó 'dáá gí, bà pò mbe nò'o me có 'dì lá. Yo ta o tí nò te wiri mí tí ye go bà te wiri mí tí basillì mì Mbířì mbe gí 'do gbířì. Yo te wiri mí tí ye goolá ye ta o tí nò káa 'dóó Bìnđi-Mbířì tí Jézù. ¹⁵ Cèřéré tí nó táánò tí yo nó kpónó ya gí ngo? Áa táánò gbí ndâ o tí nó má 'dè có jì yo máa yo aaka ndâ ñjì řo yo 'do gbí kùkélè wàa yo 'ví kaa jì ye, yo bà bàkà ta kponje gítí wálá. ¹⁶ Káa ye kpónó gbí ñgú ñinó gí tí voló-volo 'duù jì yo gí, tacó ye kù 'dè yúcó jì yo, wálá ènò gí?

¹⁷ Có mì ye a i ta ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú máa, có tí yo kpolo mì ndâ yì ma nò. Ndú kù bàkà ènò me ta tó njembí ndú lá. Ndú kù pèè ta bà njèè gbí òkò tí ndoo gí, tacó wàa yo 'ví dù tí ndâ tó 'duù mì ndâ yì. ¹⁸ Bà bàkà có tí yo máa yo 'ví dù tí ndâ tó 'duù mì ye gbí tó kpokèjì nìkì ma. Káa à 'ví dù me ká ta o tí nó náa ndoo ta ndoo bà gbèè to nó cukì lá. À delè 'ví dù gí tàkò a cèe nderè. ¹⁹ Ndâ 'vii mì ye! Ye kpónó kèjì gí bà kònò sé'í káká'í go bà kònò sé 'vii mì ni ta o gó-káyì, yee tí o tí nó náa yo ùnje gítí Bìnđi-Mbířì ta njembí yo gbaànjé gí. ²⁰ Ndoò kùtáa má ta ndoo bà gbèè to, wàa ye 'ví ñò ta 'dóó có ñinó náa ye 'ví 'dè jì yo nó, àa bà nìkì tí ye ma. Káa à má go ña ñinó kpónó nó, ye ñò 'dóó có bà 'dé-'dè mì ye lá.

Nò 'do tí ndâ Àjára ta Sarà

²¹ À tí yo a go bà dù tí ndâ 'duù gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà? Yo 'di có tí nó gbí wáràgà gítí tàkii mì ndâ Jùdèyà nó lá? ²² À cu mí gbí wáràgà gítí tàkii mì ndâ Jùdèyà ènò máa, àa táánò mì Àbìráámò a ndâ 'vii sósò'ò: nawu 'bí gbaànjé a jù i-sí-sì, bìnđi 'bí a 'vii gbí yì nájú cèe 'duù. ²³ Ni ñinó tí jù i-sí-sì nó gii jò káa cèe bà jò ndò, bìnđi ndú gii jò ta ni ñinó tí nájú cèe 'duù nó a 'vii ñinó náa a Mbířì ká ci yí gítí wó nò. ²⁴ Gbì cèe tìřì tí nò ènò máa: Ndâ ni tí nó mì Àbìráámò sósò'ò nó a ndâ bà toko có tí nó náa Mbířì toko ta ndâ 'duù ta bà só nò. Rè ni ñinó tí jù i-sí-sì nó a Àjára ta 'bá mì ndú á

Gú Sínàyì. Ndâ Àjára ta ndâ 'vii gbí yì wó 'dáá gí a ndâ i-sí-sì. ²⁵ Ni ñinó tí Àjára náa a 'vii yí mí tí Gú Sínàyì á 'bá mì ndâ Àrabi nó go gbata Jèrùzàlémè tí nó kpónó tí gbolò gbata mì ndâ Jùdèyà, náa ndâ Jùdèyà tí ndâ mbe Jèrùzàlémè 'dáá gí a ndâ i-sí-sì, bìnđi gbolò gbata mì ndú tí Jèrùzàlémè delè káa i-sí-sì, tacó 'bí ña tende bà kořo có mì ndú bìnđi bà řu ndi tàkii wálá. ²⁶ Káa Jèrùzàlémè ñinó gbířì, tí nawu ndoo nó me i bà zogo ta tàkii mì ndâ Jùdèyà lá. ²⁷ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì ènò máa,

«Dù ta pétékè tàkòcò lo,

ndí lo ni ñò jé mbe jò 'vii lá nò!

Da 'dì ta líkí'o,

ndí lo ni ñò jé mbe tala sé bà jò 'vii lá nò!

Tacó ni ñò táánò tí kázá

náa 'dakò mì wó bè yí mí gí nó

bà jò ndâ 'vii me mbè ndii ni ñò

náa 'dakò mì wó jé jee yí mí to lá nó gí.»

²⁸ Ndâ ná'vindí ye, ndoo kpónó 'dáá gí a ndâ 'vii gbí cì mì Mbířì go Ìzàkò tí 'vii gbí cì mì Mbířì jì Àbìráámò. ²⁹ Káa 'vii ñinó náa à jò yí ká tí cèe bà jò ndò nó táánò kù mèkè'í tí 'vii ñinó náa à jò yí 'do gbí có mì Bèřì-mì-Mbířì nó, jé ká go ña i tí nó kpónó nò. ³⁰ Káa à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì gítí ña có tí nò máa yè? À cu mí gbí wáràgà mì Mbířì máa: Mbířì gii 'dè có jì Àbìráámò máa, «Mòkò ndâ jù i-sí-sì tí nò ta 'vii mì wó nò gí. I mì 'vii mì wó nò gbí mbèlè mì 'vii mì cèe ni ñò wálá.» ³¹ À má ènò, ndâ ná'vindí ye, ndoo tí ndâ 'duù ñinó mbe řu ndi tàkii mì ndâ Jùdèyà lá nó me ndâ 'vii mì jù i-sí-sì lá. Ndoò a ndâ 'vii mì cèe ni.

Kpolo tí lo 'do tí bà dù tí bòdò

5 Bìnđi-Mbířì táánò njaanga miři ndoo 'do gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà tacó wàa netè mì ndoo 'ví du ta tàkii mì ndâ Jùdèyà káká'í wálá. Má ènò, yo 'dò kò yo mí to tí kpòdò, wàa yo 'ví dù tí ndâ 'dakò. Tacó wàa yo 'ví si 'bí 'duù 'ví bàkà yo tí ndâ i mì tàkii mì ndâ Jùdèyà káká'í lá. ² Má ènò, kòcò ye tí Páwòlò jì yo máa, yo má ùnje gítí bà ya gí gbí gázà go i gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà gí, gbí máa, nambeè mì Bìnđi-Mbířì tacó tí yo gbaànjé wálá. ³ Ye kpónó kù ci nó a yo káká'í, máa, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo má ùnje gítí bà ya gí gbí gázà mì ndâ Jùdèyà á bìnđi có tí nó náa ye kù 'dè jì yo nó, 'duù tí nò 'ví o muu 'bí có gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà gbaànjé káká'í lá. ⁴ Ndâ 'duù ñinó gbí òkò tí yo mbe kù jè ta bà 'viindi nambeè gbí òkò tí ndú ta Mbířì ta bà řu ndi tàkii mì ndâ Jùdèyà nó mò tí ndú 'do tí Bìnđi-Mbířì gí. Ndú delè bè gbí nambeè mì Mbířì gí.

⁵ Káa à má gítí ndoo tí ndâ 'duù mì Bìnđi-Mbířì, a Bèřì-mì-Mbířì ká 'dè có jì ndoo máa, ndoo bà 'de ndâ tó i tí nó náa ndâ tó 'duù mì Mbířì kù ù nó a i 'do gbí bà tee njembí ndoo mí tí Bìnđi-Mbířì. ⁶ Tacó ndâ mbe ya gí gbí gázà go tàkii mì ndâ Jùdèyà ta ndâ mbe ya gí gbí gázà mì ndâ Jùdèyà lá 'dáá 'vii ká 'vii, náa ndoo má gbí nambeè ta ndâ Bìnđi-Mbířì tí Jézù nò. Kpóló-kpolo có gbaànjé káa bà ùnje gítí Bìnđi-Mbířì ta njembí ndoo gbaànjé, náa à kù ñò ni mí tí banga nambeè gbí òkò tí ndoo.

⁷ Yo táánò kú 'di có mì Bindi-Mbířì ta banga tí , káa a 'di kpónó ká kú volo muu yo 'do tí ? ⁸ Áá bà dù me Mbířì tí mbe tè'é tí yo ká kú volo muu yo lá. ⁹ Ndâ 'duù kú 'dè dú káa yúco, máa, «Gbèe kìnì volo yâ.» ¹⁰ Káa ye bà ò me mítí yo lá. Tacó ye ò ni ngbáràngà'i gí máa, ò nambeè tí nó gbí òkò tí ndoo ta Bindi-Mbířì ò bà si yo 'ví kořo 'bí òa tende có wálá. Ye delè ò ni ta kponje gítí wálá gí, máa, à kpétí má káa 'di wè ká kú ònòkò muu, yo Mbířì bà waa có mítí wó gí.

¹¹ Káa à má gítí kùùkpò ò ye, ndâ ná'vindí ye, ye kùtàá ò má kpòò kú ma có bà ya gí gbí gázà mì ndâ Jùdèyà jì ndâ 'duù, a 'di kpónó ká bà mèèkè'i tí ye? Á má dú káa yúco máa ye kpónó ká kpòò kuu nje nètè bà ma có bà ya gí gbí gázà mì ndâ Jùdèyà jì ndâ 'duù, bà ma có gítí njèèkpè mù mì Bindi-Mbířì kùtàá bà gí jì ye a i ta kpo-se-muu. ¹² Áá kùtàá má go có gbí muu ye, má wálá wàa ndâ mbe kú ònòkò muu yo 'do tí bà 'di Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbířì, máa, rè 'bí kpóló-kpolo i má a bà ya gí gbí gázà mì ndâ Jùdèyà ò, 'ví ba kpuu ndú á gí tàkò bà waaka nje kú ò tí ndú ò kpèkù gí.

¹³ Á má gítí yo tí ndâ ná'vindí ye, Mbířì táánò tè'é tí yo a i tacó bà njaanga mīři yo á 'do gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà gí. Káa gbí bà tè'é tí yo tacó bà njaanga mīři yo. Káa yo 'ví si bà njaanga mīři yo mì Mbířì ò 'ví dù tí nderè bà legee mīři yo gí tàkò có mì go ndâ i muu to tí nó ò lá. Yí bàkà éndò tacó wàa yo 'ví koni tí yo gbí òkò tí yo go i mì ndâ mbe tó nambeè. ¹⁴ Tacó ndò có tí nó máa, «Zè 'bí ka lo nìkì go bà zè 'dóó tí lo nìkì mì lo» nó kili sè ndâ có tí nó 'dáá gí. ¹⁵ Káa má éndò lá, wàa yo má dù kú ka'vaka tí yo gbí òkò tí yo ta bà bàkà sé'i mítí yo gbí òkò tí yo go i mì ndâ kàzà nó, yo 'bu ò a òa yo gí.

Ndâ Bèřì ta ndâ 'duù

¹⁶ Káa có mì ye gbí njembí ye jì yo máa, yo 'vala go có mì Bèřì-mì-Mbířì. Yo si bà 'vala go 'dóó có mì yo gbí njembí yo mí to. ¹⁷ Tacó i ònó ta go tí ndâ 'duù nó, go ta o 'dáá gí tí Bèřì-mì-Mbířì wálá. Bindi i ònó ta go tí Bèřì-mì-Mbířì nó, go ta o 'dáá gí tí ndâ 'duù wálá. Gbí có tí nó éno máa, yo má kú 'vala go có mì Bèřì-mì-Mbířì, kpokèjì bà 'vala yo go i mì ndâ 'duù nè gí. Tacó ndâ kpokèjì mì Bèřì-mì-Mbířì toko ta kpokèjì mì ndâ 'duù lá. ¹⁸ Yo má kú 'vala go có mì Bèřì-mì-Mbířì, có mì tàkìì mì ndâ Jùdèyà káká'i ta yo wálá.

¹⁹ Òa ndâ i mì ndâ 'duù jé gīřì tí lá. Go bà-ò-ò-ò-ò, ta bà bàkà gīlīnī, ta bà gbètèkè tí ndú go i mì ndâ ò, ²⁰ ta ba te duù mítí ndâ 'bí tende i go bà te duù mítí Mbířì, ta bà bàkà go có mì ndâ mbe kó'dú, ta bà sogo tí, ta bà toko có lá, ta vò njembí, ta bà dù ta go ndâ tó i 'dáá ká gítí mīři 'duù, ta bà bàkà 'bè mì gbí òkò tí ndâ 'duù, ²¹ ta bà bàkà ndâ 'bí òa i mbe lè gí káká'i, a go bà tò kīlī, ta bà sa ta pe, ta bà bàkà vò muu ta pe, ta bà bàkà ndâ 'bí òa i mbe nīkī lá. Ye táánò ci yo sàá á kùřo gí. Káa ye kpónó bà ci ndi yo ká gítí gbèe có tí nó káká'i máa, ndâ 'duù mbe kú bàkà òa ndâ zu i tí nó náa ye 'deke ndú jì yo ò bà dù tí ndâ mbe zèè 'bá mì Mbířì wálá.

²² Káa nambeè mì Bèřì-mì-Mbířì náa yí bàkà jì ndoo tí ndâ 'duù mì Bindi-Mbířì a ònó máa, ndoo 'ví zè tí

ndoo nīkī gbí òkò tí ndoo; máa, ndoo 'ví dù ta líkí'o tí ndoo; ndoo 'ví dù ta 'dè njembí ndoo; ndoo 'ví dù tí ndâ mbe du njembí; máa, ndoo 'ví dù tí ndâ 'duù ta nambeè ká gbí yì ndoo, ndoo 'ví dù tí ndâ 'duù; ndoo 'ví dù tí ndâ 'duù ònó náa áá bà ngùò i jì ndoo gí; ²³ ndoo 'ví dù tí ndâ 'duù ònó ta njembí ndoo lèè; delè ndoo 'ví dù me tí ndâ mbe bàkà i gí tàkò có mì sé njembí lá. Ndoo má 'vala go có mì Bèřì-mì-Mbířì ò, 'bí có gítí ndoo gbaànjé wálá.

²⁴ Ndâ 'duù mì Bindi-Mbířì woo go ndâ i muu to tí nó 'do gbí njembí ndú 'dáá gí gbaa gí. ²⁵ Bèřì-mì-Mbířì je ngú 'válá jì ndoo gí. Má éndò, ndoo si yí 'ví túbà tó kpokèjì bà 'vala ndò jì ndoo. ²⁶ Ndoo 'ví si bà bàkà tí ndoo tí ndâ i mí to. Ndoo 'ví si bà go na-ngò vò i jì ndâ 'bí ka ndoo mí to. Ndoo delè 'ví si bà tò kīlī gbí òkò tí ndoo mí to.

Ndoo te du téré mì ndâ 'bí ka ndoo

6 Ndâ ná'vindí ye mbe, 'bí 'duù gbí òkò tí yo má bàkà i lè gí, yo tí ndâ 'duù ònó mbe kú 'vala ta wotí mì Bèřì-mì-Mbířì nó 'ví túbà cèe kpokèjì jì yí ta pétèkè có. Tacó bà bàkà vò i ká go bà ja 'duù mì gbàtàkà to. Káa yo wúnò má yaaka? ² Má éndò à nīkī éno máa, yo bàkà go có mì Bindi-Mbířì ta bà te koři vò i 'do pààpì ndú gí. ³ Tacó a ta o 'dáá gí káa ndâ òa 'duù ònó ta gbí ndú wálá nó ká kú ndunduuku tí ndú, máa, ndâ yì ma, jì ndâ 'bí ka ndú. ⁴ Má éndò, 'duù má kú bàkà i ta ndâ 'bí ka wó, à nīkī máa yí 'viiki gbí kongbó léé kùřo má kózò gí. Bà lê má kapí wó wálá, bīndi yí 'ví gīlī cè cè-'bì. Káa yí 'ví cè cè-'bì éno máa, yì me tó i gí; me éno máa, yì kpò ndâ 'bí ka yì gí ò lá. ⁵ Tacó 'duù 'dáá gí ká ta òa 'dóó du ká'i mì wó muu wó.

⁶ Ndâ 'duù ònó náa à kú nībà Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbířì jì ndú nó 'ví bàkà nambeè jì 'duù tí nó mbe kú nībà i jì ndú ò.

⁷ Yo si bà eendi tí yo mí to. Tacó 'bí 'duù jé mbe eendi Mbířì ta 'bí gbèe ři wálá. 'Duù kú kili 'do gbí njí mì wó káa òa i ònó náa yí ò ò. ⁸ Má éndò, 'duù má 'dè có máa, yì si njembí yì tí njí, wàa yì 'ví je wotí a i gítí bà ò ò nī ndâ 'bí òa i ònó mbe kú koni yì gítí bà bàkà ndâ i ònó mbe nīkī tí Mbířì lá muu to tí nó mí gbí , ndâ i tí ò ò ta ndòngbú o wúnò bà dù tí ndâ 'bīlī sè á tàkòcò wó. Káa 'duù má si a ndâ có mì Bèřì-mì-Mbířì tí ndâ nī òa òa mì wó, bīndi yí 'ví ò ò ndú mí gbí njembí wó, go bà ò ò ndâ tó nī òa òa mì mbe jì njí, 'duù tí ò ò ta ndòngbú o wúnò bà 'de a 'válá ònó mbe cee lá ò. ⁹ Má éndò, wo ndoo 'ví si bà co ta bà bàkà tó i mí to. Tacó ndoo má te kpo muu gítí yee bà ndòngbú , ndoo bà bè gbí bà 'de mboo tàkò wálá. ¹⁰ Má éndò, kpokèjì gítí bà bàkà tó i má kuu mì ndoo, ndoo 'ví bàkà jì ndâ 'duù 'dáá gí. Káa ndoo 'ví bàkà jì ndâ ka ndoo mbe ùnje gítí Bindi-Mbířì ndii sè ndâ 'bí 'duù 'dáá gí.

Ndòngbú kòcò Páwòlò jì ndâ 'duù Gàlátì

¹¹ Yo ò ò ndâ kpo-kpò mbó wàràgà tí nó wálá gí? A ye ta 'bì ye ká kú cu jì yo. ¹² Ndâ 'duù tí nó mbe kú pèè ta bà yòòngò yo, máa yo ya gí gbí gázà go i gbí tàkìì mì

ndâ Jùdèyà nò, kù bàkà ndâ i tí nò cuki ká tacó bà mòò ọ̀ro ndú, delè tacó bà wu gbí ndâ i ọ̀nínó náa ndâ 'duù kù ọ̀nò ta ọ̀ro ndú nò. Ndú kù bàkà éno cuki ká tacó wàa à 'ví mèèkè'i tí ndâ yì á muu njeèkpe mù mì Bìndi-Mbírì lá. ¹³ Kpètí ká éno, 'dóó ndâ mbe kù yòòngò ndâ 'duù máa ndú ya gí gbí gázà go có gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà nò ngbá kpolo tí ndâ tàkìì mì ndâ Jùdèyà lá. Ndú kù bàkà káa tí ndú tacó wàa yo 'ví mèlè ta ndi ndâ yì. ¹⁴ Káa à má gítí bà mị̀rì ye, 'bí i mì ye káká'i muu to tí nó náa ye 'ví wu gbí bìnđi nderè bà cì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì mítí njeèkpe mù nò wálá. Tacó ọ̀nínò a i ọ̀nínó mbe zi njembí ye 'do tí ndâ i muu to tí nó 'dáá gí nò. ¹⁵ Kpóló-kpolo có mì ndoo kpónó me ọ̀nínó máa,

«'Duù ọ̀nínó ya gí gbí gázà go i gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà gí, káa ọ̀nínó ya lá,» nò lá. Cèe kpo có tí nó náa ndoo kpónó nje nó a ọ̀nínó máa, Mbírì suu ndi ndoo tí ndâ ngú 'duù gí wè? ¹⁶ Ye kù 'deke tí ye máa, Mbírì 'ví si ndâ 'duù ọ̀nínó mbe kù 'vala go có tí nó náa ye 'dè nó 'ví dù nìkì maa. Mbírì delè 'ví ọ̀nò yè ọ̀ro ndú ta ndâ sè ndâ 'duù mì wó tí Mbírì 'dáá gí.

¹⁷ Ndòngbú có mì ye jì yo máa, 'bí 'duù 'ví pèè mbí ye káká'i ta ẹ̀ 'bí i máa, gázà mì ndâ Jùdèyà nò, lá, tacó ndâ 'bèè kà muu Jézù kuu tí kù ye. ¹⁸ Ye kù 'deke tí ye jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, máa, yí 'ví bàkà nam-bèè jì yo 'dáá gí, ndâ ná'vindí ye. Go-i-tí-nò.

Éfàsù

1 Nìno a ye tí Páwòlò, náa a Mbíri ká bàkà ye tí tú mì Bìndi-Mbíri tí Jézù nó ká kù cu wáràgà tí nó á jì yo tí ndâ 'duù mì Mbíri mbe kù 'vala toko ta Bìndi-Mbíri tí Jézù ta njembí yo gbaànjé gbí gbata Éfàsù. ² Ye kù 'deke a tí ye éno máa, ndâ Bu ndoo tí Mbíri, ta Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri, 'ví bàkà nambeè jì yo, ndú 'ví si yo 'ví dù nìkì maa.

Ndâ tó i mí Bìndi-Mbíri tacó tí lílì 'duù

³ Ndoò ùlù Mbíri, tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri, tí mbe cù 'dê ngo cù wó tí Mbíri mítí ndoo, tí mbe je ndâ tó i 'dáá gí 'do gbíri jì ndoo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri.

⁴ Mbíri ruka ndoo á kùro bà suu to tí nò, yí ruka ndoo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri.

Yí ruka ndoo, tacó bà kaa ndoo mò gí mì wó tí ndâ 'duù jáá kùro wó.

⁵ Mbíri bàkà ndoo tí ndâ 'vii mì wó náa a yí ká ko ndoo ta njembí wó gbaànjé ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri,

'do ká gbí 'dóo nambeè mì wó.

⁶ Tacó wàa ndoo 'ví ùlù ta ña nambeè tí nò náa yí bàkà jì ndoo sínò nó ta rẹ̀ mì Wú-gbí-ré wó tí Mbíri.

⁷ Wú-gbí-ré wó tí nó mbe njaanga miṛi ndoo 'do gbí vò i, ta bà cì yí muu ndoo, náa ndoo gii 'de tí ta à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndoo nò.

Nìno a gbolò nambeè mì Mbíri,

⁸ náa yí si à nì gí muu ndoo á go bà nì mù, mbe je bà 'di gbí-o, ta muu jì ndoo.

⁹ Mbíri nì tà'dóo wó jì ndoo, á go có mì wó mbe nìkì tí wó, náa yí koṛo sàà si mí to ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri éno máa,

¹⁰ o tí nò má gí gí, wàa, Bìndi-Mbíri 'ví gí gí bà bàkà go có tí nò. Có tí nò éno máa:

Bìndi-Mbíri 'ví kili ndâ i gbíri, ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gí á mí bà gbèe to, wàa yí 'ví dù tí gba mì ndú.

¹¹ Mbíri tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí bàkà ndoo tí ndâ 'vii-bá mì wó ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri, á go có mì wó náa à sàà kuu gbí muu wó á kùro bà suu to tí nò.

¹² Mbíri ruka ze tacó wàa, ze tí ndâ kpédélé 'duù tí nó mbe tee njembí ze á mítí Bìndi-Mbíri nó

'ví dù tí ndâ mbe ùlù ngba yì.

¹³ Yo delè kpónó gí tí ndâ 'duù ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri, tacó Bèri-mì-Mbíri náa Bìndi-Mbíri cì cì tí wó nó gbì ndi 'bì wó mítí yo tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri,

mbe 'di yúco tí nó tí Banga-Ngú-Có mbe njaanga wú 'do tí miṛi yo gí, nó gí.

¹⁴ Bèri-mì-Mbíri a mbó tacó bà túbà máa, ndoo bà dù tí ndâ 'vii-bá

ye tí o bà njaanga miṛi ndâ 'duù tí nó náa Mbíri ruka ndú tí ndâ 'duù mì wó nó gí nò, tacó bà ùlù ngba Mbíri.

Páwòlò 'deke tí wó jì Mbíri

¹⁵ Tacó éno, ye mà gii 'di có bà tee njembí yo mítí Mbe tí ndoo tí Jézù, ta có bà zè ndâ 'duù tí nó mbe kaa tí ndú jì Mbíri gí nó nìkì maa mì yo, ¹⁶ ye gii dù ta o 'dáá gí kù ùlù Mbíri ta pétékè tàkòcò ye tacó tí yo. ¹⁷ Ye kù 'deke tí ye ta o 'dáá gí jì Mbíri mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri, Mbíri tí Bu wotí, máa, yí 'ví si Bèri mì wó 'ví je bà 'di gbí-o, ta muu, jì yo. Tacó wàa, yo 'ví ñò ta yí nì gbárájáá éno. ¹⁸ Mbíri kùtáá má si ọ yo 'ví dù go ọ ọ, wàa yo 'ví ñò ta ndâ ña i tí nó náa yí cì yo á gítí ndú nó, ta ña nambeè tí nó náa yí cì ndâ 'vii-bá á gí tí nó, ¹⁹ ta ña wotí tí nó náa yí kù bàkà jì ndoo tí ndâ mbe tee njembí ndoo mítí wó nó, áà bà nìkì tí yo ma. Káa yo bà ñò wotí tí nó nì a i mítí ²⁰ bá 'vala ndi Bìndi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó, ta bà ya yí gí bà kì tí wó gbí kù'bì mì Mbíri á gbíri, ²¹ tí gbolò gba ta ña wó wálá, tí mbe wotí, tí mbe zogo to, tí 'duù náa rẹ̀ wó kù wu me ká kpónó lá, rẹ̀ wó delè bà wu bìndi bà 'vala ndi ndâ 'duù 'do gbí muu'dú ndú ta ndòngbú o. ²² Yí je wotí jì yí gítí ndâ i 'dáá gí, yí gii bàkà yí tí mbe zogo ndâ i 'dáá gí, tí kùro ndâ mbe kili ta rẹ̀ wó tí Bìndi-Mbíri. ²³ Ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri a dèi wó tí ndâ mbe bàkà yí tí 'duù ta 'bí i mbe gboo 'do tí wó wálá cee to tí nó 'dáá gí.

'Do gbí ku á gí gbí 'válá

2 Yo táánò sàà kùro Mbíri a ndâ ku i, tí ndâ tù-ká-kpò-có mbe bèè rò Mbíri. ² Yo ta o tí nò kù ru a ndi ndâ vò 'duù muu to tí nò. Yo ta o tí nò kù 'di a có mì gba mì ndâ i gbí bèri, tí vò i tí nó gbí bèri mbe zèè ndâ mbe kpò có mì Mbíri gí nó. ³ Káa áà tóo táánò rò 'dâ a ze, náa ye kù 'dè tí ta ñindi yo nó? Ndoò táánò 'dáá gí káa ndâ tù-ká-kpò-có go ndâ vò 'duù tí nó. Ndoò táánò 'dáá gí a ndâ 'duù mbe kù 'vala gbí ña 'dóo kpokèjì mì ndoo mbe nìkì tí ndoo gbí muu ndoo. Ndoò ta o tí nó kù bàkà káa ndâ i mbe te líkí'o mítí ndoo á muu to tí nó cukì. Ndoò delè táánò ngbá kù 'vala ká gbí kpo-

tàkòcò mì Mbírì 'vii ká 'vii ta sè ndâ 'bí 'duù muu to tí nò. ⁴ Káa Mbírì zè ndoo nìkì tí tó ña bà zè tí ñìnó náa yé ro ndoo giì dù tí wó ngé ndii gî. ⁵ Ta o tí nó táánò náa ndâ vò i mì ndoo ziki tí ta ndoo 'dáá gî nó, yí giì 'vala ndoo ta bà je Bindi-Mbírì jì ndoo. Mbírì táánò 'vala yo a i 'do gbí nambeè mì wó. ⁶ Mbírì kaa ndoo ya tí gí mì wó, bìndi yí giì je bàndò jì ndoo á mí mì ndoo ta ndú gbírì ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì tí Jézù.

⁷ Mbírì bàkà éndò tacó bà túbà jì ndâ 'duù dúú bà ya tí máa, ndòngbú bà bàkà nambeè mì yí jì ndoo ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì tí Jézù wálá. ⁸ Mbírì táánò 'vala yo ta bà wu bà tee njembí yo mítí wó tí Mbírì 'do ká gbí 'dóó nambeè mì wó. ⁹ Yo ka me wu'o jì yí má kózò gî, bìndi yí giì 'vala yo gbí kà có nò lá, a nambeè náa a Mbírì ká bàkà jì yo sínò. Á má éndò, 'bí 'duù gbí òkò tí yo mbe cè cè-'bí, máa, a yí ká 'vala tí yí nò wálá. ¹⁰ A Mbírì ká bàkà ndoo tí ndoo tí nó kpónó nò. Yí suu ndoo ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì tí Jézù, máa, ndoo 'ví 'vala tó bà 'vala ndò, á go ñìnó náa yí cu sàà mí to gî, máa, ndoo 'vala go yí nò.

Bìndi-Mbírì bàkà ndoo 'dáá gî tí ndâ 'duù gbaànjé

¹¹ Yo 'vee tí yo máa, yo táánò sàà a ndâ 'di wè, gî? Yo táánò me ndâ Jùdèyà lá. Ña yo tende, náa ndâ Jùdèyà mbe ya gí gbí gázà gî, náa a 'duù ká waa «kù» tí ndú táánò kù go yo, máa, yo a ndâ «mbe kù». ¹² Yo táánò ta o tí nó me ta ndâ Bindi-Mbírì lá. Yo táánò a ndâ mbe 'dó-'do, náa à 'deke yo toko ta ndâ Ìziriyéli tí ndâ 'duù mì Mbírì nó lá. Rẹ̀ yo delè ngbá táánò gbí «cí» tí nó náa Mbírì ci ta ndâ 'duù mì wó tí ndâ Ìziriyéli ta o bà njù mùkà mì wó ta ndú nó wálá. Yo táánò a ndâ 'duù ta nje wú tí yo wálá, ta Mbírì mì yo wálá, mbe kù 'vala ká ta rẹ̀ mì ndâ i muu to tí nò.

¹³ Káa à kpónó yèè yo tí ndâ 'duù tí nó náa àá táánò 'deke yo toko ta ndâ 'duù mì Mbírì lá nó gí tí dè gî. Á delè kpónó kù 'deke yo toko ta ndú ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì tí Jézù. A bà cì Bindi-Mbírì muu yo ká yèè yo gí tí dè. ¹⁴ Tacó Bindi-Mbírì a làyì gbí òkò tí ndoo. Yí toko ze tí ndâ Jùdèyà, ta ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, ta bà nje gbí bà 'bè tí nó táánò náa à me mí gbí òkò tí ndoo nó gî. ¹⁵ Yí nje gbí bà 'bè tí nó mbe bàkà sogote mí gbí òkò tí ndâ Jùdèyà, ta ndâ 'duù ñìnó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó ta bà rò có mì ndâ Jùdèyà náa ndú kù zogo ta ndâ 'duù nó gî, ta bà bàkà ndâ Jùdèyà, ta ndâ 'bí tende ña ndâ 'duù tí ndâ gbèè ña tacó bà si gbí òkò tí ndú 'ví dù ká nìkì maa. ¹⁶ Bindi-Mbírì toko ndâ Jùdèyà ta ndâ ña ndâ 'bí 'duù tí gbèè dii ta bà cì yí mítí njèèkpè mû, bìndi yí giì 'viindi nambeè gbí òkò tí ndâ 'duù ta Mbírì káká'i. ¹⁷ Bindi-Mbírì toko ndâ Jùdèyà tí ndâ 'duù tí nó dè ta Mbírì nó, ta ndâ 'bí ña 'duù ñìnó mbe dooko ta Mbírì lá nó, wàa, có mì ndú 'ví dù ká gbaànjé má kózò gî, yí 'ví giì ma Banga-Ngú-Có gítí «'dè njembí» jì ndú toko gbaànjé. ¹⁸ A Bindi-Mbírì ká tuu Bèri-mi-Mbírì, máa, yí gí gí bà koni ndoo 'dáá gî, ndâ Jùdèyà, ta ndâ 'duù ñìnó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó. Tacó wàa, ndoo 'dáá gî 'ví yèè dè gí mì Bu ndoo tí Mbírì.

¹⁹ Á má éndò, yo kpónó kpòò me ndâ mbe 'dó-'do lá, yo delè kpòò me ndâ wírì lá. Yo a ndâ 'vii-'bá ta ndâ 'duù tí nó náa Mbírì kaa ndú mò gí mì wó gî nò. Yo a ndâ 'vii-nje-wu mì Mbírì. ²⁰ Ndâ kpalà 'bá tí nó a ndâ tú mì Jézù, ta ndâ mbe 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbírì, bìndi Jézù a kpalà kù jì gbí òkò ndâ kpalà tí nó. ²¹ Du 'bá tí nó 'dáá gî a i pí tí wó tí mbe te 'bá tí nó gí yaà, tí 'dóó 'bá mì Mbírì. ²² Bèri-mi-Mbírì delè kpòò kù bàkà yo toko ta ndâ 'bí ka yo tí 'bá bà du Mbírì ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì.

Nètè mì Páwòlò tacó tí ndâ 'duù ñìnó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó

3 Á má éndò, ye kpónó tí Páwòlò kuu gbí zàà muu Bindi-Mbírì tí Jézù á tacó tí yo tí ndâ 'duù ñìnó náa yo me ndâ Jùdèyà lá nó. ² Ye koro có máa, yo 'di có ña gbolò nambeè tí nó náa Mbírì táánò bàkà jì ye á tacó tí yo nó ngbàrángà'i gî. ³ Mbírì táánò ja kpà 'do nje còngò có kóó mì wó jì ye, á go có tí nó náa ye táánò kùtù nje jì yo mí gbí wàràgà ndò i nò. ⁴ Yo má 'deke wàràgà mì ye náa ye cu jì yo táánò nò gî, yo bà ñò ni gí máa, ye 'di gbí có kóó mì Bindi-Mbírì gî. ⁵ Mbírì táánò sàà 'dè gbí có kóó tí nó jì ndâ 'duù lá, káa Bèri-mi-Mbírì kpónó 'dè gbí có tí nó jì ndâ tú mì Jézù, tí ndâ mbe kù 'dè-kòcò ta wotí mì wó tí Bèri-mi-Mbírì, náa Mbírì kaa ndú mò gí mì wó gî, nó gî. ⁶ Gbí có tí nó éno máa, ndâ 'duù tí nó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó kpónó a ndâ 'vii-'bá 'vii ká 'vii ta ndâ Jùdèyà. Ndú ta ndâ Jùdèyà 'dáá gî a gbèè dii, tí dii Bindi-Mbírì tí Jézù. Banga-Ngú-Có tí nó náa à ma jì yo ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì nó gbo ndú ta ndâ Jùdèyà mí gbí gbèè «cí» tí nó náa Mbírì ci ta ndâ Jùdèyà nó gî.

⁷ Mbírì táánò je ye tí mbe bàkà nètè bà ma Banga-Ngú-Có á 'do gbí 'dóó nambeè mì wó náa yí bàkà jì ye, ta bà je wotí jì ye. ⁸ Ye a 'duù ñìnó, náa 'bí 'duù gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa Mbírì kaa ndú mò gí mì wó tí Mbírì gî nó mbe me njí'dí ndii ye gí wálá. Káa Mbírì giì bàkà 'bí ña nambeè mì wó jì ye ta bà je ye tí mbe ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó gítí ña seřè tó i tí nó náa ndú bà 'de gbí Bindi-Mbírì dúú bà ya tí nó, ⁹ ta wotí bà 'dè tà'dóó ndâ nètè mì wó náa yí tí Mbírì, tí mbe suu ndâ i 'dáá gî, táánò sàà ngùù 'do tí ndâ 'duù 'dáá gî nó jì ye. ¹⁰ Mbírì bàkà éndò, tacó wàa, ndâ kpo-kpò 'duù á kùro ndâ basìlì 'dáá gî, ta ndâ vo-vò i gbí bèri mbe kù volo ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî, 'ví ñò ta ña bà 'di gbí-o mì yí tí Mbírì ni 'do mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì. ¹¹ Mbírì bàkà nò jé ká go có tí nó náa yí koro kùro o bà suu to tí nó, máa, Bindi-Mbírì tí Jézù tí Mbe tí ndoo 'ví bàkà nò. ¹² Ñìnò a nderè có tí nó náa gúku bà yèè dè gítí Mbírì ta rẹ̀ mì Jézù tí ndoo tí ndâ mbe kù tee njembí ndoo mítí Jézù wálá nó ká nò.

¹³ Á má éndò, ye kù 'deke a tí ye jì yo máa, njembí yo 'ví mù tacó tí ye éno máa, ye kù mbu muu yo nó lá, tacó yo bà 'de i a i 'do gbí bà mbu ye nò.

Bà zè Bìndi-Mbíri nìkì maa

¹⁴ Njìnò a nderè có tí nó náa ye kù 'deke tí ta tí ye ta wotí tí ji Bu ndoo tí nó ¹⁵ ta rè wó mbe cee muu ndâ 'duù gbíri, ta ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí nó, ¹⁶ máa, yí tí Mbíri tí nó ta ngba wó ká ngbèzèè á dúú bà ya tí nó 'ví tuu Bèri mì wó ji yo, tacó wàa, njembí yo 'ví yù tí, ¹⁷ delè tacó Bìndi-Mbíri 'ví gèè 'bá mì wó mí gbí njembí yo tí ndâ mbe kù tee njembí míti Mbíri. Delè tacó wàa, Mbíri 'ví si yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì tí kpoò ká dúú bà ya tí. ¹⁸ Tacó wàa, yo ta ndâ 'duù tí nó náa Mbíri kaa ndú mò gí mì wó gí nó 'dáá gí 'ví 'de ta wotí bà òkò tà wúlú, ta tí gángá, gíi je gbí kpàro, ta yendi, bà zè ndoo nìkì ma mì Bìndi-Mbíri, ¹⁹ delè ta bà òkò òkò ká bà zè tí tí nó náa Bìndi-Mbíri kù zè ta yo, náa bà 'dí gbí kpèti má kpò tí gí nò. Wàa, Mbíri 'ví gèè bè wó mí gbí njembí yo.

²⁰ À ùlù Mbíri tí mbe wotí, náa a wotí mì wó ká kù si ndoo kù bàkà i me gbolò ndii òkò náa ndoo yù 'do tí wó nó gí, delè gíi ndii òkò náa ndoo kù koro gbí njembí ndoo nó gí. ²¹ Ndâ mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbíri 'ví ùlù yí dúú bà ya tí ta rè mì Bìndi-Mbíri. Go-i-tí-nò.

Bà 'vala toko gbaànjé tí gbèè dii

4 Ye kpónó kuu gbí zàà á tacó tí Mbe tí ndoo, kù 'deke tí ye ji yo, máa yo 'ví 'vala 'vii ta òkò 'valá tí nó náa Mbíri je ji yo nò. ² Yo si tí yo tí i kùro Mbíri lá. 'Duù 'ví si bà koro có ká gítí mīri wó cuki mí to. Yo zèè tí yo gbí òkò tí yo á ta pétékè 'bì. Yo 'ví dù ta ndò njembí gbí òkò tí yo lá.

³ Yo ta o 'dáá gí 'ví jè ta bà toko có gbaànjé ta rè mì Bèri-mi-Mbíri, bìndi yo 'ví dù toko gbaànjé ta 'dè njembí yo. ⁴ Yo 'dáá gí a gbèè dii, Bèri-mi-Mbíri delè ká gbaànjé, ká go bà tè'é tí yo mì Mbíri táánò gí bà koro có lì míti gbèè i, ⁵ Mbe tí ndoo ká gbaànjé, Banga-Ngú-Có ká gbaànjé, bà Caka tí ká gbaànjé, ⁶ Mbíri tí Bu ndâ 'duù 'dáá gí ká gbaànjé, Mbíri tí Mbe tí ndâ 'duù 'dáá gí, tí mbe co gbí ndâ i 'dáá gí, delè tí mbe dù gbí ndâ i 'dáá gí, ká gbaànjé.

⁷ Bìndi-Mbíri táánò bàkà nambeè ji ndoo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, á go òkò náa yí òkò à 'vii gbí muu wó.

⁸ Go có tí nó náa à cù mí gbí wàràgà mì Mbíri éno máa, «Ta o bà ya yí táánò ngéé gí yaà, yí zèè ndâ zà-za gó ta yí, yí gíi njèè ndâ i ji ndâ 'duù,» nò.

⁹ Gbí có tí nó náa à 'dè éno máa, «Yí ya ngéé gí yaà,» nò máa yè? Gbí có tí nó éno máa, yí táánò gí 'do ngéé gbíri yaà káa yí delè gíi ya ngéé gí tà to tí nó. ¹⁰ 'Duù tí nó mbe ya ngéé gítí ndongbú ri ká, mbe jèjèkè tí wó cee gbí ndâ i 'dáá gí nó, káa gbèè 'duù tí nó táánò mbe gí gí muu to tí tí nó nò. ¹¹ Á táánò delè káa yí ká njèè ndâ i-nambeè ji ndâ 'duù. Yí bàkà ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe tí ndâ mbe nò tú mì wó tí Bìndi-Mbíri, ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri, ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe ma Banga-Ngú-Có, ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbíri, bìndi ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe nìbà Banga-Ngú-Có ji ndâ

'duù, tacó wàa, ndú 'ví 'vala go có mì Mbíri. ¹² Yí bàkà éno, tacó wàa ndâ 'duù tí nó náa Mbíri kaa ndú mò gí mì wó tí Mbíri gí nó 'ví dù toko gbaànjé, wàa ndú 'ví koni tí ndú gbí òkò tí ndú, wàa ndú 'ví dù tí gbèè dii Bìndi-Mbíri ta wotí ká tí ndú. ¹³ Tacó wàa ndoo 'dáá gí 'ví dù toko gbaànjé gbí bà tee njembí ndoo míti 'vii-mi-Mbíri, delè gbí bà òkò yí ni mì ndoo, yee tí o tí nó náa ndoo gí tí ndâ 'dakò ta 'bí i mbe gboo 'do tí ndoo wálá, ta gbí dii ndoo yù ngbácúú go òkò Bìndi-Mbíri gí nó gí. ¹⁴ Ndoo ta o tí nó bà dù kpòò me ká tí ndâ 'vii, tacó wàa, ndâ pípiri bà nìbà i mì ndâ mbe kpóló-kpolo ro tacó bà bàkà ti ri bà eendi ndâ 'duù 'ví tooko ta ndoo ká sàkàmàà nò lá.

¹⁵ Ndoo má a ndâ mbe 'dè yúco, ndoo delè má a mbe zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo nìkì maa, ndoo kùtáà bà bàkà i go i mì Bìndi-Mbíri tí kùro ndoo, ¹⁶ tí mbe 'deeke ndâ bà 'deeke bà to tí ndoo gbaànjé-gbaànjé ta ndâ yèlè 'dáá gí. Bìndi yí gíi njèè òkò òkò náa ndâ bà to tí dii ndoo ji ndú. Ndâ bà to tí ndoo 'dáá gí má kù bàkà nètè mì ndú ta banga tí, ndú bàkà dii ndoo kù uu ta banga tí pètè-pètè-pètè ta to njembí.

Ngú bà 'vala ndò ta rè mì Bìndi-Mbíri

¹⁷ Co tí ndâ i 'dáá gí, ye kù 'deke tí ye ji yo ta rè mì Mbe tí ndoo, máa, yo 'ví si bà 'vala òkò bà 'vala ndò tí nó ta gbí wálá, go i mì ndâ 'duù òkò mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri lá nó mí to. ¹⁸ Ndâ òkò ndâ 'duù tí nó kù 'vala gbí 'dí'di'o ta kpéeti ndú. Ndú mò tí ndú ta òkò 'do gbí bà 'vala toko ta Mbíri gí. Tacó njembí ndú go duù. ¹⁹ Ndi nò káká'i tí ro ndú wálá. Ndú si bà bàkà vò i, ta bà dù ta go bà bàkà ndâ i òkò mbe 'vii ro 'bá lá nó, tí nètè mì ndú.

²⁰ Káa òkò táánò me ndâ i òkò náa à nìbà ndú ji yo gítí Bìndi-Mbíri nó ká nò lá. ²¹ Sè káa òkò yo táánò má 'di gbí yúco tí nó náa à nìbà ji yo gítí Jézú nó nìkì maa lá. ²² Yo da kperè, wàa, yo 'ví nè ká òkò kpokèji bà 'vala yo tí nó táánò, tí vò kpokèji mbe kù eendi yo gítí bà dù ta go ndâ i nó gí. ²³ Yo koro ngú có, yo co tí ngú kpokèji. ²⁴ Tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ ngú 'duù náa à suu yo je kòzò tí Mbíri, náa à kù òkò ni míti bà kaa tí yo mò gí mì Mbíri, tí ndâ mbe kù bàkà i go có mì wó.

²⁵ Á má éno, 'do tí kpónó kù ya gí kùro, ndâ 'vérè káká'i 'ví dù lá. Yo 'dè yúco gbí òkò tí yo, tacó yo 'dáá gí toko gbaànjé a gbèè dii Bìndi-Mbíri. ²⁶ Tàkòcò yo má kpolo, yo 'ví bàkà vò i lá. Yo delè 'ví si ri 'ví ta tí yo ta kpo-tàkòcò lá, ²⁷ tacó Gba-vò-i bà 'de kpokèji gítí yo.

²⁸ 'Bí 'duù gbí òkò tí yo táánò má a mbe ngbà, yí kpónó 'ví pà 'bí cèè nètè wàa yí 'ví bàkà á bìndi bà ngbà i, wàa yí 'ví koni ta ndâ mbe yè. ²⁹ Yo kpolo tí yo 'do tí bà 'dè nje òkò. Yo 'dè káa ndâ có òkò jáá, tí ndâ có mbe koni ndâ mbe 'di ndú. ³⁰ Yo si bà kpolo tàkòcò Bèri-mi-Mbíri mí to, tacó Bèri-mi-Mbíri a kpà mì Mbíri náa yí ká míti yo, tacó bà túbà máa, yí tí Mbíri wúnò bà njaanga mīri yo 'do gbí ndâ vò i, náa o tí nó má gí gí nò. ³¹ Yo mbè ndâ 'bí ka yo lá, yo gu rēkpè-rēkpè ta sé njembí gítí ndú lá. Yo gbi 'bè lá. Yo delè 'ví òkò ndú lá. Yo dù ta go bà bàkà vò i míti ndâ 'bí ka yo lá. ³² I òkò náa yo 'ví bàkà gbí òkò tí yo nó 'ví dù a bà zèè kómbeè gbí

òkò tí yo, ta bà sí có gítí vò i mì ndâ 'bí ka yo mí to, á go ñìnó náa Mbířì je ta à-cee-gî gítí ndâ vò i mì yo ta ẹ̀rè mì Bìndi-Mbířì nò.

Bà 'vala gbí ngba'o

5 À má éno, yo tala bà mèlè ndi Mbířì á go ndâ tó 'vii mì wó náa yí zè yo nìkì maa. ² Yo delè 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa, á go bà zè yo mì Bìndi-Mbířì nìkì maa, náa yí gii je ta tí wó tí banga i-ci-ci ji Mbířì tacó bà sí muu ndoo nò.

³ Yo tí ndâ 'duù tí nó mbe kaa tí yo ji Mbířì gî nó 'ví nì ẹ̀rè 'bí i máa, bà-nò-vò-ndô, ta bà gbètèkè tí, ta bà ñò ndâ nìi 'dáá ká tí tó mí gbí nje yo lá. ⁴ Bà lòkò zu lókó, ta bà 'dè ndâ có ñónókó, 'ví dù me ndâ i bà báká-bàkà mì yo lá. À nìkì éno máa, yo ùlù Mbířì. ⁵ Yo te mí gbí muu yo máa, ñìnó a kúkúwà-'duù, gii je ña 'duù ñìnó náa ndâ cè bà bàkà i mì wó 'vii ẹ̀rè 'bá lá nó, gii je mbe gbolò njembí, ñìndi mbe gbolò njembí a bà sí ndâ i muu to tí nó tí ndâ mbířì mì wó; ña ndâ 'duù tí nó gí bà dù tí ndâ 'vii-'bá mì Bìndi-Mbířì wálá. Ndú delè gí bà dù tí ndâ 'vii-'bá mì Mbířì wálá.

⁶ Yo si 'bí 'duù 'ví eendi yo ta 'bí ña tiřì ñónókó gítí bà bàkà ndâ i tí nó lá. Kpo tàkòcò mì Mbířì kù tè ndâ mbe kpò có a i 'do gbí bà bàkà ña ndâ vò i tí nó náa ye 'deke ndú ji yo nò. ⁷ À má éno, yo 'ví tè gí tàkò có mì ndâ tù-ká-kpò-có lá. ⁸ Tacó ta o tí nó táánò náa yo kù dù ta kpéetí yo nó, yo gbí 'dí'di'o. Káa yo kpónó a i gbí ngba'o, tacó yo kpónó kù dù a i ta Mbe tí ndoo. À má éno, yo 'vala go bà 'vala ndò mì ndâ 'duù gbí ngba'o. ⁹ Tacó bàndò ñìnó ta ngba'o kuu tí nó, a bàndò mì ndâ tó i, à delè a bàndò bà 'vala jáá, tí bàndò yúccó. ¹⁰ Nò gí, yo mèlè bà 'vala gbí ña kpokèjì ñìnó náa tàkòcò Mbe tí ndoo 'ví peteke tí gítí yo nò. ¹¹ Yo yuu tí yo gí gbí ndâ nètè mì 'dí'di'o, ta i gbí ndú wálá nó lá. Yo túbà bà lè mì ndú gí sè. ¹² Tacó ndâ i ñìnó náa a kù bàkà ndú gbí kóó nó a ndâ i ñìnó náa a kpètí káa bà 'dè có gítí ndú, àá ẹ̀rè ndâ 'duù gítí a nò. ¹³ Káa ngba'o má yee tí i gî, à kù ñò i tí nó, ¹⁴ tacó i ñìnó náa à kù ñò nó a ngba'o. Tacó éno, à kù 'dè có máa,

«Ndí lo mbe kù tè ẹ̀rè,

ziya 'do tí ẹ̀rè,

'vala 'do gbí muu'dú lo.

Wàa Bìndi-Mbířì bà tòngbaà muu lo.»

¹⁵ À má éno, yo kpolo tí yo, wàa yo 'ví 'vala go bà 'vala ndò mì ndâ 'duù ñìnó ta muu ká tí ndú nò. Yo 'vala go bà 'vala ndò mì ndâ sù 'duù lá. ¹⁶ 'Bá kpónó 'bu gî, káa, àá kùtáa a yo ká bà duu ndi ndâ kpalà. ¹⁷ Yo dù tí ndâ gbà'dá lá, yo dù tí ndâ 'duù mbe ñò có tí nó náa à kuu gbí muu Mbe tí ndoo nó ni. ¹⁸ Yo nju pe ndii muu yo lá, tacó pe bà volo yo voló-volo. Yo si a Bèri-mi-Mbířì ká 'ví zèè 'bì tí yo tí kpò. ¹⁹ Ta o tí nó náa yo má kili ta bà muu yo gî nó, yo 'ví cè ndâ cè wàa yo 'ví be ta ẹ̀rè Mbířì. Yo cè ndâ cè ta bà be ẹ̀rè Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì gbí njembí yo ji Mbířì. ²⁰ Yo ta o 'dáá gî 'ví 'dè nìkì maa ji Mbířì tí Bu ndoo tacó ndâ i 'dáá gî ta ẹ̀rè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì.

Ndâ nawù 'dakò ta ndâ kù ndú

²¹ Yo te duù mítí yo gbí òkò tí yo ta ẹ̀rè mì bà te duù mítí Bìndi-Mbířì. ²² Ndâ nìi 'ví te duù mítí ndâ 'dakò mì ndú, á go bà te duù mì ndú mítí Mbe tí ndoo, ²³ tacó 'dakò mì nìi a gba mì wó, á go ñìnó náa Bìndi-Mbířì tí a gba mì ndâ mbe kù kili ta ẹ̀rè wó, tí ndâ dii wó, káa yí delè a mbe 'vala ndú nò. ²⁴ Ndâ nìi 'ví te duù mítí ndâ 'dakò mì ndú gbí o i 'dáá gî, á go bà te duù mì ndâ mbe kù kili ta ẹ̀rè mì Bìndi-Mbířì mítí wó gbí o ndâ i 'dáá gî.

²⁵ Wàa yo tí ndâ 'dakò, yo 'ví zè ndâ nawù yo nìkì maa, á go bà zè ndâ mbe kù kili ta ẹ̀rè mì Bìndi-Mbířì mì wó nìkì maa, náa yí gii cì tí muu ndú, ²⁶ tacó bà kaa ndú mò gí mì Mbířì, á bìndi bà caka tí ndú ngbàrangà'i ta ngo, delè ta có gbí nje wó. ²⁷ Yí bàkà ndú éno, tacó wàa, ndú 'ví dù tí kùro yì go ngbàrangà bongo, ta ndi bètí tí wálá, mbe kamundu tí nji'dí lá, delè ta 'bí i go kà kperè nó gbí gbaànjé wálá.

²⁸ À má éno, yo tí ndâ 'dakò 'ví zè ndâ nawù yo nìkì á go bà zè tí 'duù nìkì mì wó ta kpéetí wó. Gbí có tí nó éno máa, 'duù mbe zè nawù wó nìkì maa, kù zè nó a 'dóo miřì wó nìkì maa. ²⁹ Tacó 'bí 'duù jé mbe sogo 'dóo miřì wó wálá. Yí ta o 'dáá gî kù kpolo tí 'dóo miřì wó ta bà zò i. Ñìnó a gbèe ña i tí nó náa Bìndi-Mbířì kù bàkà ta ndoo tí ndâ mbe kù kili ta ẹ̀rè wó nó ká nò, ³⁰ tacó ndoo a ndâ dii wó. ³¹ Ñìnó a gbí nderè có tí nó náa 'dakò 'ví si tí ta ndâ bu wó ta nawu wó mí to, wàa yí 'ví zèè nawù wó wàa ndú sósò'ò 'ví dù tí gbèe 'duù nó ká nò. ³² Ñìnó a gbolò có, tí có seřè. Káa ye kù nì a Bìndi-Mbířì ta ndâ mbe kù kili ta ẹ̀rè mì Bìndi-Mbířì. ³³ Ndò có mì ye náa ye bà ki ji yo éno máa, wò tí 'dakò 'ví zè nawù lo nìkì á go bà zè 'dóo tí lo nìkì maa mì lo. Wàa wò tí nawù 'dakò 'ví 'di có mì kù lo.

Ndâ 'vii ta ndâ bu ndú ta ndâ nawu ndú

6 Ndâ 'vii, yo 'di có mì ndâ mbe jò yo ta ẹ̀rè mì Mbe tí ndoo. Ñìnó a nètè mì yo. ² Tacó có tí nó máa, «Tègàrà ndâ bu lo ta nawu lo» nó a kpédélé có náa Mbířì 'dè ta cí ká tàkò éno máa, ³ «'Duù má tègàrà ndâ bu wó ta nawu wó, yè bà tè 'duù tí nó wálá. 'Duù tí nó delè bà tù undù mì muu to tí nó.»

⁴ Wàa ndâ bu ndâ 'vii, ta ndâ nawu ndâ 'vii, yo 'ví bàkà ndâ i ñìnó mbe kù kpolo tàkòcò ndâ 'vii mì yo nó lá. Yo nìbà ndâ tó kpokèjì ji ndú gbí pétékè có á go ñìnó di Mbe tí ndoo.

Ndâ bòò ta ndâ mbe tí ndú

⁵ Yo tí ndâ bòò, yo 'di có mì ndâ 'duù tí nó ta ẹ̀rè ndú a ndâ mbe tí yo á muu to tí nó nó, tí yúccó bà 'di có ta tiřì gbí wálá, á go bà 'di có mì Bìndi-Mbířì mì yo. ⁶ Yo 'ví 'di có mì ndú me ká mítí ẹ̀rè ndú cuki tacó bà peteke tàkòcò ndú nó lá. Yo bàkà 'do gbí njembí yo, tacó a Mbířì ká 'dè có ji yo tí ndâ bòò mì Bìndi-Mbířì, máa, yo bàkà éno. ⁷ Yo bàkà nètè ta cèřéřé tí yo, ta ẹ̀rè mì Mbe tí ndoo, me ta ẹ̀rè mì ndâ 'duù lá. ⁸ Yo te mí gbí muu yo

máa, bòò má bàkà tó nèté, Mbírì bà si yí sínò wálá.
Gba delè má bàkà tó nèté, Mbírì bà si yí sínò wálá.

⁹ Wàa yo tí ndâ mbe tí ndâ bòò 'ví tègàrà ndâ bòò mì yo, á go bà tègàrà yo mì ndú. Yo 'ví koṛo muu yo máa, Mbe tí yo ta ndú 'dáá gí ká gbaànjé gbírì, ndâ 'duù kùṛo wó delè 'dáá gí 'vii ká 'vii.

Kùngù mì Mbírì

¹⁰ Ndòngbú có mì ye jì yo éno máa, yo je mbí yo mítí bà dù toko ta Mbe tí ndoo kácá-kácá, yo delè 'ví je mbí yo mítí wotí mì wó mbe me gbolò nò. ¹¹ Yo 'viindi tí yo ta ndâ zí-i-gó tí nó náa Mbírì njèè jì yo nó tí kpoò, wàa yo 'ví ù ta Gba-vò-i. ¹² Tacó ndâ ku'dì tí nó kpónó náa ndoo kù jòò tí ndoo gbí gó ta ndú nó me ndâ 'duù lá. Ndoo kù jòò tí ndoo gbí gó a i ta ndâ kpo-kpò gba, tí ndâ r̀ngbó 'dí'di'o muu to tí nò, tí ndâ vo-vò lílì mbe kù dù gbí bèrì. ¹³ À má éno, yo yuu b̀ngó gó mì Mbírì! Tacó wàa ku'dì tí nó má tè yo ta gó tí b̀ndò, yí 'ví 'de yo tí ndâ 'dakò, yo má gò gó ta ndú cee gí, yo bà zèè b̀ndò mì yo.

¹⁴ Nò wélé gí, yo 'viindi tí yo, yo ẹṛe yúco tí wú'dè á mì r̀è'dè yo, wàa yo 'ví le bà bàkà ndâ i go ñinó náa à tí nó tí i-tàkòcò. ¹⁵ Tàmà tí kò yo 'ví dù a go bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù ñikì maa jì ndâ 'duù. ¹⁶ Yo ta o 'dáá gí 'ví te bà tee njembí mítí Mbírì tí kùngù tacó bà lì g̀rì mì Vò-'duù-tí-nò náa yí gba ta k̀rìrì nò 'do tí yo gí. ¹⁷ Yo 'ví te bà njaanga miri yo mì Mbírì 'do gbí vò i mítí muu yo tí tàgíyà, wàa có mì Mbírì náa Bèrì-mì-Mbírì 'dè jì ndoo nó 'ví dù tí s̀zò á tà 'bì yo.

¹⁸ Yo 'deke tí yo jì Mbírì ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì ta o 'dáá gí á tacó ndâ i ñinó ta go ndú tí yo nò. Wo yo 'ví co ta bà dù tí zò'o kù 'deke tí yo jì Mbírì á tacó tí ndâ 'duù tí nó mbe kaa tí ndú jì Mbírì gí nó lá. ¹⁹ Yo delè 'ví 'deke tí yo jì yí máa, yí 'ví wu có tí nó náa ye 'ví 'dè nó á mí gbí nje ye. Yí delè 'ví je njembí bà 'dè có ta gúku gbí wálá jì ye, wàa ye 'ví 'dè ta gbí ngiì Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù. ²⁰ Tacó ye a 'duù ñinó náa à kù tuu ye ta Banga-Ngú-Có. Ye delè kpónó kuu gbí zàà á muu có bà ma Banga-Ngú-Có. À má éno, yo 'deke tí yo á tacó tí ye jì Mbírì, máa, ta o tí nó náa ye má kù ma Banga-Ngú-Có nó, gúku 'ví bàkà ye lá.

Ndòngbú 'vé mì Páwòlò

²¹ Yo má 'vee có tí ye, ta ndâ i ñinó náa ye kpónó kù bàkà nó, Tíkíkùsù tí nó tí kpóló-kpolo ná'vindí ndoo, á mbe kù konì ye ta njembí wó gbaànjé ta r̀è mì Bìndi-Mbírì nó, bà 'dè ndâ có tí nó gbaànjé-gbaànjé jì yo gí. ²² Ye kpónó kù tuu yí nó, tacó bà ya gí bà 'dè ndâ ña ñinó tí ze kàá nó jì yo kà, tacó wàa, yo 'ví zèè ta njembí yo.

²³ Ye kù 'deke tí ye jì Bu ndoo tí Mbírì, ye delè kù 'deke tí ye jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, máa, ndú 'ví si yo 'ví dù ta njembí yo 'dèè kpóó; 'bí i delè 'ví ba muu yo lá; máa, ndú 'ví si yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo ñikì maa, ndú delè 'ví si yo 'ví tee njembí yo mítí Mbírì, ndâ ná'vindí. ²⁴ Mbírì 'ví bàkà nambeè mì wó jì yo, tí ndâ mbe kù zè Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì ñikì dúú bà ya tí .

Filípì

1 A ze tí ndâ Páwòlò ta Tìmàtéyò, tí ndâ bòò mì Bìndi-Mbíri tí Jézù ká kù cu wáràgà tí nó ji ndâ tó 'duù mì Mbíri mbe 'vala toko ta Bìndi-Mbíri tí Jézù gbí gbata Filípì. Ze kù cu wáràgà tí nó ji yo ta ndâ kpo-kpò 'duù kùro yo, ta ndâ 'duù tí nó mbe kù koni ndâ kpo 'duù kùro yo ta nètè yo, tí ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri kà nó 'dáá gí. ² Ze kù cu wáràgà tí nó ta bà 'deke tí ze ji Mbíri tí Bu ndoo, delè ta bà 'deke tí ze ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri, máa, ndú 'ví bàkà nambeè ji yo, ndú delè 'ví si 'bí i 'ví ba muu yo lá.

Páwòlò 'deke tí wó ji Mbíri tacó tí ndâ mbe 'deke wáràgà tí nó

³ Ye tí Páwòlò ta o 'dáá gí kù 'dè nìkì maa ji Mbíri mì ye ta o tí nó náa ye má kù koɾo có tí yo. ⁴ Ye ta o 'dáá gí kù 'deke tí ye ji Mbíri tacó tí yo ta líkí' o tí ye. ⁵ Tàkòcò ye delè peteke gítí yo ngé ma, tacó bà dù yo tí ndâ mbe koni ye ta bà je wotí ji ye gítí bà ma Banga-Ngú-Có 'do tí o bà 'bità bà 'di Banga-Ngú-Có mì yo, yee gbí ri tí nó wúnò nò. ⁶ Ye nò ni gí, máa, Mbíri tí mbe 'bità bà tè kùro yo tí kpokèji tí nó bà tè kùro yo yee tí o bà gí yo tí ndâ 'dóó nìno mì wó ta ri bà gí Bìndi-Mbíri tí Jézù wúnò gí.

⁷ Áa mì ye a yúco tacó bà dù ta tàkòcò ye pètékè'i gítí yo éno, tacó có tí yo ta o 'dáá gí kuu gbí njembí ye, tacó yo a ndâ ka ye, náa Mbíri kù bàkà nambeè ji ndoo ta ndoo kpónó si ye kuu gbí zàa nò. Yí delè táánò bàkà nambeè ji ndoo ta ndoo ta o tí nó náa ye táánò kuu sè, kù tì muu Banga-Ngú-Có, ta bà 'dè ndâ có nìno náa à tí á gítí nò. ⁸ Mbíri nò ni gí, máa, kò'o tí yo 'dáá gí bà zi ye gí. Tàkòcò ye peteke gítí yo 'dáá gí ká go bà peteke tàkòcò Bìndi-Mbíri tí Jézù gítí yo.

⁹ Ye kù 'deke tí ye tacó tí yo ji Mbíri éno máa, yo ta o 'dáá gí 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì túkà'i. Yí delè 'ví je cèe muu tacó bà 'viiki gbí có ji yo. ¹⁰ Tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ 'duù nìno ta bà lè tí yo wálá nó kù ù ta ndi o bà co Ri bà gí Bìndi-Mbíri, ¹¹ tí ndâ 'duù mbe 'de tó i tí nó náa Jézù bà gí tí nó me gbolò. Tó i tí nó tí bà dù jáá kùro Mbíri, tacó bà wu ɾè Mbíri, ta bà ùlù yí nò.

'Válá a Bìndi-Mbíri

¹² Có tí nó ta go bà 'dè ji yo tí ye nó a có gítí i tí nó mbe 'de ye nò, ndâ ná'vindí. I tí nó tí bà te ye mí gbí zàa nó njaanga a kpokèji bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù. ¹³ Tacó ndâ àsikèri mbe kù kpolo tí 'bá mì ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò 'dáá gí, ta sè ndâ 'duù gbí gbata Rómà 'dáá gí, kpónó nò ni gí, máa, à te ye mì gbí zàa nó a i muu Bìndi-Mbíri. ¹⁴ Bà dù ye gbí zàa

nó kù yù a njembí ndâ 'bí ná'vindí ndoo gítí bà koɾo có lè mítí Mbe tí ndoo. Ndú kpónó kù ma có mì Bìndi-Mbíri ta gúku tí ndú wálá.

¹⁵ Á dú káa yúco, máa, a go bà tò kiì, ta go bà gbòò'bè ta ye ká kù te ndâ 'bí 'duù gítí nètè bà ma có gítí Bìndi-Mbíri. Káa ndâ 'bí 'duù kù bàkà 'do gbí có mì tó njembí. ¹⁶ Ndâ 'duù nìno mbe kù bàkà 'do gbí có mì tó njembí nó kù bàkà tacó ndú zè ye nìkì maa. Ndú delè kù bàkà tacó ndú nò ni gí, máa, à te ye mí gbí zàa nó a i tacó bà tì muu Banga-Ngú-Có. ¹⁷ Káa ndâ 'duù tí nó mbe kù ma có gítí Bìndi-Mbíri tacó bà tò kiì ta ye, delè tacó bà gbòò'bè ta ye nó, kù bàkà káa 'dóó nètè mì ndú gítí mīri ndú. Ye tà kpètí má kù 'de gbí zàa káa káa kpo se muu gbí ndâ i tí nó náa ndú kù bàkà nò, nìno a i nìno mbe nìkì tí ndú. ¹⁸ Káa à 'dáá nò me có ji ye ká nò lá! Tacó 'bè gbí òkò tí ndâ mbe tiri ta ndâ mbe tó njembí kùro ye wálá. Tàkòcò ye kù peteke gítí ndú 'dáá gí ká dúú kù ya tí, tacó ndú 'dáá kù bàkà káa nètè bà ma có gítí Bìndi-Mbíri.

Á éno! Tàkòcò ye ta o 'dáá gí ká pètékè'i, ¹⁹ tacó ye nò ni gí, máa, bà 'deke tí yo ji Mbíri, gii je bà koni tí mì Bèri-mi-Jézù tí Bìndi-Mbíri, bà 'vala ye gí. ²⁰ I nìno ta go tí ye ngé má, tí i nìno náa ye kpónó kù koɾo có lè mítí nó, a có máa, 'bí i 'ví te gúku mítí ye lá, ye 'ví dù ta yú njembí ye kpónó á go nìno cóo-cóo nò. Tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ùlù ta Bìndi-Mbíri á 'do gbí có mì ye. Á má a ku, a ku! Á má a 'válá, a 'válá! ²¹ Káa à má gítí ye, i tí nó náa a kù nì 'válá mítí nó, tacó tí ye a Bìndi-Mbíri. Káa ye bà 'de i gbí bà cì ye me gbolò. ²² Káa 'bí có a nìno máa, ye má kù bàkà a nètè nìno náa à tí nó, ye 'ví je a 'válá, wèè, ye 'ví je a ku wè? ²³ Ye kpónó yee tí bà njèè kpokèji mì ndâ 'válá ta ku gí, káa ye nò 'dóó kpokèji nìno náa ye 'ví co tí nó ni lá. Go bà co tí kpokèji mì ku, wàa ye 'ví ya gí mì ze ta Bìndi-Mbíri tí ye ndii go bà co tí kpokèji mì 'válá gí. ²⁴ Káa ye koɾo có máa, yo bà 'de i me gbolò a i 'do gbí bà 'vala ye. ²⁵ Nìno a i nìno náa ye nò ni ngbáràngà'i gí nó ká nò. Á má éno, ye bà co tí kpokèji mì 'válá. Ye nò ni gí, máa, ye bà dù tí wuù tacó bà koni yo 'dáá gí, tacó wàa yo 'ví tee njembí yo mítí Bìndi-Mbíri ta peteke tàkòcò yo dúú kù ya tí. ²⁶ Bà dù ye tí wuù, tacó wàa ye 'ví dele ta ndi ye ya gí mì yo nò, 'ví dù ji yo tí gbolò nderè bà ùlù Bìndi-Mbíri tí Jézù.

²⁷ Yo ta o 'dáá gí 'ví kiì' bà á 'do tí ndâ i nìno mbe kù co ta yo me tí kpokèji mì Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbíri lá nò. Tacó wàa, ye kpètí má ya gí mì yo ká lá, ye 'ví dù me 'dú kù 'di có tí yo, máa, yo kù ɾò tiyò tí ndâ 'dakò ta có mì yo ká gbaànjé kù koni tí yo tacó bà ɾu ndi kpokèji mì Banga-Ngú-Có. ²⁸ Yo 'ví cì gúku tí ndâ mbe kù jòò gbí có ta yo tacó bà 'visì muu yo 'do tí kpokèji mì Bìndi-

Mbíri nò lá. Yo dù ta o 'dáá gí ká tí ndâ yú 'dakò. Bà ere gba có mì yo gbaànjé nò 'ví dù jì ndú tí serè, náa Mbíri bàkà tacó bà tùbà bà mìlì ndú jì ndú, káa à 'ví dù tí i bà tùbà jì yo éno máa, yo bà dù tí ndâ 'válá. ²⁹ À wu jì yo sàà gí, máa, yo bà dù me ká tí ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri cuki lá. Yo delè bà mbu muu wó. ³⁰ Yo kpónó yuu tí yo mí gbí gó tí nó náa yo táánò òò ye kú gò nó gí. Ye delè kpónó kpòò kú gò káa gó, á go có tí nó náa yo kú 'di nò.

Bà si tí Bindi-Mbíri tí i lá

2 Bà 'vala ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri dú má káa i ònó mbe kú je wotí jì yo, bà zè yo ònì maa mì Bindi-Mbíri dú má káa i mbe kú yìi yo, gbèe Bèri tí nó mì Mbíri nó má kuu gbí njembí yo 'dáá gí, njembí yo dú má káa 'dè njembí, tí njembí ndâ mbe òò yè ɾo 'duu, ² yo tò muu líkí'o tí nó tí ye nó ta bà koɾo gbèe có. Yo 'vala toko gbaànjé ta tó njembí yo. Nderè bà 'vala yo ta ɾa bà koɾo có mì yo 'ví dù ká gbaànjé. ³ Yo 'ví tò kii gbí òkò tí yo lá. Yo delè 'ví bàkà 'viya gbí òkò tí yo lá. 'Bí 'duu gbí òkò tí yo 'ví bàkà tí wó máa yì ma nò jì ndâ 'bí ka wó lá, yí 'ví si ndâ 'bí ka wó ta o 'dáá gí tí ndâ kpóló-kpolo 'duu ndii yí gí. ⁴ 'Duu 'ví koɾo có me ká gítí miɾi wó cuki lá, yí 'ví koɾo có gítí ndâ 'bí ka wó. ⁵ À 'ví dù gbí muu yo káa gbèe ɾa có tí nó gbí muu Bindi-Mbíri tí Jézù nò:

⁶ Tú Jézù táánò a tú Mbíri,
káa yí zèè có gítí bà dù yí tí Mbíri nò me kácá-kácá lá.
⁷ Yí gii jee bà dù tú wó tí tú Mbíri nó mí to,
yí gii je tú bòò.
À gii jò yí je cè kózò tí ndâ 'duu.
⁸ Yí mâ gii 'de tú wó tí tú 'duu,
yí gii si tí wó tí i kùɾo Mbíri lá,
ta bà 'di có mì Mbíri gí mì ku,
náa à kpèti káa bà cì yí mí tí njèèkpè mû,
yí gii ùnje gítí gí.
⁹ Tacó éno, Mbíri gii te yí ngéé gí yaà,
bìndi yí gii gbì rẹ̀ ònó mbe wu co tí ndâ 'bí rẹ̀ 'dáá gí nó mí muu wó.
¹⁰ Tacó wàa, ndâ i tàrì,
ta ndâ i muu to tí nó,
ta ndâ i tà to 'dáá gí 'ví ùlù rẹ̀ Jézù.
¹¹ Delè tacó wàa, ndâ 'duu 'ví 'dè có ta nje ndú gbí ɾa ndâ nje có 'dáá gí,
máa, Bindi-Mbíri tí Jézù a Mbe tí ndoo,
tacó bà wu ta rẹ̀ Mbíri tí Bu ndoo.

Bà tòngbaà go ngba'o muu to tí nò

¹² Yo 'do sàà káa ndâ mbe kú 'di có mì ye ta o 'dáá gí, ndâ tó 'duu mì ye. Káa yo 'ví dù tí ndâ mbe 'di có mì ye nò me ká ta o tí nó náa ndoo má kuu ta ndoo a bà gbèe to nó lá. Yo dù kácáá nje nètè, tacó bà 'vala miɾi yo 'do gbí vò i ta 'di á nje yo wálá. ¹³ Tacó a Mbíri ká kú bàkà nètè gbí njembí yo, tacó wàa yo 'ví dù ta go bà bàkà i tí nó mbe kú peteke tàkòcò wó nò.

¹⁴ Yo 'ví bàkà ndâ i 'dáá gí me ta bà 'dè ngùrù-ngùrù có lá. Yo delè 'ví bàkà ndú me ta bà 'dè kòlòwò lá,

¹⁵ tacó wàa, yo 'ví tù ta bà tí yo tí ndâ yè ta vò i mì yo wálá, ta njembí yo ngbáràngà'i, tí ndâ 'viì mì Mbíri ta bà lè tí yo wálá, gbí òkò tí ndâ voló-volo 'duu tí nó kpónó mbe kú co tí lókó-loko kpokèjì nò. Yo koɾo muu yo éno máa, yo kú 'vala gbí òkò tí ndú go ngba'o. ¹⁶ Yo zèè có tí nó mbe kú je 'válá jì yo nó tí kpoò. Tacó wàa, à má wúnò ta o bà co ɾi tí nó tí ɾi bà gí Bindi-Mbíri gí bà waa có nó, ye 'ví cè ta cè-'bì éno máa, ye táánò ò me kú ngèlè lá. Ye delè ka wu'o me sínò lá.

¹⁷ À kpèti kpónó má 'dè có éno máa, à ci mbelè ye jì Mbíri á go bà ci njembí yo jì yí nò, tàkòcò ye bà peteke gí. Có gbí njembí ye delè éno máa, tàkòcò yo 'ví peteke á go bà peteke tàkòcò ye. ¹⁸ À má éno, tàkòcò yo delè 'ví dù pètékè'i, wàa tàkòcò ndoo 'dáá gí 'ví peteke toko gbaànjé.

Ndâ Tìmatéyò ta Èpàfòròditù

¹⁹ Ye kú koɾo có lì mítí Mbe tí ndoo Jézù éno máa, yí 'ví si ye 'ví tuu Tìmatéyò ya tí gí mì yo kà gálà, tacó wàa ye má 'di vò ɾa ònó náa à tí yo kà nó gí, njembí ye 'ví ki ta tí to. ²⁰ Ye òò 'bí 'duu káká'i ta tó njembí wó, mbe kú koɾo có ta njembí wó gbaànjé gítí yo bìndi wó, wàa ye 'ví tuu yí jì yo nò lá, ²¹ tacó ndâ 'duu mì ze káa 'dáá gí kú bàkà káa ndâ 'dóó nètè mì ndú. Ndú kú bàkà me ndâ nètè mì Jézù lá. ²² Káa yo ta kpéeti yo òò ni gí máa, Tìmatéyò me có 'di lá. Yí kú bàkà nètè toko ta ye gítí Banga-Ngú-Có, go 'viì mbe kú bàkà nètè ta bu wó. ²³ À má éno, ye má òò ɾa ònó náa à tí ye nó gí, ye ngé kú tuu yí jì yo. ²⁴ 'Dóó ye ta miɾi ye ngbá kú koɾo có bà ya gí mì yo kà, náa Mbe tí ndoo má je nó jì ye gí nò.

²⁵ Káa à kpèti ká éno, ye kú koɾo có éno máa, bà tuu Èpàfòròditù mì ye jì yo a kpóló-kpolo có ngé ndii gí. Yí a ná'vindi ye, yí a ka nètè mì ye, yí a ka ye àsikéri, yí delè a 'duu tí nó náa a yo táánò ká tuu yí gí tí, tacó bà kpolo tí ndâ 'bí i ònó náa à tí nó tacó tí ye. ²⁶ Ye kú tuu yí jì yo, tacó kò'o tí yo tí wó ngé. Njembí wó delè wálá ta go bà òò yo, tacó yo 'di có sé'i tí nó táánò mbe bàkà yí nó gí. ²⁷ Sé'i tí nó dú me yí tí vò bà i. Yí òò ndâ ku ta ɾo wó, káa Mbíri gii òò yè ɾo wó gí. Tacó bà cì yí táánò bà zì a ndi mbugo tí nó náa ye kpónó kuu gbí nò. ²⁸ Ye kú tuu yí jì yo gálà tacó wàa njembí ye 'ví 'dèè tí gàà, wàa njembí yo delè 'ví 'dèè ta bà òò yí. ²⁹ À má éno, yo te wiɾi mítí wó ta líkí'o tí yo. Yo tègàrà ɾa ndâ 'duu ònó go yí nò tí kpoò, ³⁰ tacó yí táánò òò ndâ ku ta ɾo wó tacó bà bàkà nètè mì Mbe tí ndoo. Yí delè gii yuu miɾi wó mí gbí kpalà kú koni ta ye tacó tí yo.

Cèe kpokèjì 'válá mì ndâ mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri

3 Ndòngbú có mì ye jì yo go éno máa, yo dù ta tàkòcò yo pètékè'i tacó yo a ndâ 'dóó ònó mì Mbe tí ndoo, ndâ ná'vindi ye. Bà cu wáràgà jì yo káká'i gítí gbèe ndâ i tí nó me nètè mbe te ɾiki mí gbímbí ye lá. Káa áà bà dù a nètè tacó bà kpolo tí yo.

² Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ bô tí nó tí ndâ mbe bàkà vò i, tí ndâ mbe kú waaka nje kú tí ndú nò. ³ Tacó ndoo

me go ndú lá. A ndoo ká ya gí gbí cèe gázà, a ndoo ká kù bàkà i-Mbíri ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri. Ndoò delè kù cè cè-'bì a i ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri tí Jézù, ndoo tee njembí ndoo mítí dìi ndoo lá. ⁴ Ta ndâ ña ñinó 'dáá gí, àà kùtàà bà dù á mì ye a nderẹ̀ tacó bà tee njembí ye mítí dìi ye. 'Bí 'dakò má 'dè có éno máa, àà mì yì a nderẹ̀ tacó bà tee njembí yì mítí dìi yì, nderẹ̀ mì wó nò bà ndii nderẹ̀ mì ye wálá. ⁵ Tacó à má gítí ye, à ya ta ye gí gbí gázà ta sili bìndi bà jò ye vò-nje ta'ò, go i gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà gí. Ña ye a Ìziriyéli, tí 'vii kòtí Bènjámínò, tí Ìziriyéli gbúú-gbuu, náa ndâ bu ye ta nawu ye só káa ndâ Ìziriyéli. Á má gítí có bà ru ndi tàkìlì mì ndâ Jùdèyà, ye táánò a mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà ⁶ Á má gítí có bà tí muu tàkìlì mì ndâ Jùdèyà, ye táánò a mbe kù mèèkè'i tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri. Á má gíi gí gítí có bà co jáá tí kpokèjì mì có mì Mòze, bà lè táánò tí ye gbaànjé wálá.

⁷ Ye táánò sàà kùro bà 'de tí ze ta Bìndi-Mbíri kù si ndâ i tí nò tí ndâ tó i mbe koni ye, káa ye kpónó gii ñò ni gí máa, ndú a ndâ i mbe kù ya ta ye gí nje vò i. ⁸ Ye kpónó ñò 'bí i gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ i tí nò 'dáá gí ro ye tí i mbe koni ye lá, tacó ye ñò Bìndi-Mbíri tí Jézù tí Mbe tí ye ni ngé ndii gí. Ye ùnje gítí bà bẹ̀ gbí ndâ i 'dáá gí tacó tí wó gí. Ye kpónó kù ñò ndâ i ro ye 'dáá gí ká go ndâ zùkùmèè, i gbí bà ñò Bìndi-Mbíri ni mì ye ndii i gbí ndâ i 'dáá gí gí; ye delè gii ñò ndâ i ro ye 'dáá gí tí i lá, ⁹ tacó wàa ye 'ví 'de tí ta bàndò bà dù ye ngbé mì ze ta Bìndi-Mbíri. Ye kù pà me 'dóó kpokèjì mì ye, tí kpokèjì tí nó mbe si ye kù ru a ndi có mì Mòze, tacó wàa ye 'ví dù tí tí 'duù jáá kùro Mbíri nó lá. Á tí ye kpónó káa go bà dù tí 'duù jáá kùro Mbíri 'do gbí bà tee njembí ye mítí Bìndi-Mbíri. Ñinò a ña kpokèjì bà dù tí 'duù jáá kùro Mbíri, mbe 'bì 'do tí bà tee njembí 'duù mítí Mbíri. ¹⁰ Ye kùtàà má ñò Bìndi-Mbíri ni go có tí nó gbí njembí ye nó gí! Ye má ñò wotí tí nó mbe 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nó ni gí! Ye má kònò ña bà kònò sé'i tí nó náa yí táánò kònò nó, bìndi ye 'ví cì ña ku mì wó nò gí, 'bí có mì ye bà dù káká'i wálá. ¹¹ Ñinò a kpokèjì tí nó náa ye kù koro có gítí bà 'vala ndi ye 'do gbí muu'dú ye go i mì Bìndi-Mbíri lì mítí nó ká nò.

Bà ya ndíri gítí i ñinó náa a tí

¹² Ye kpónó kù bàkà me tí ye, máa, bà lè cee 'do tí ye gí nò lá; ye kù kpòkò a tí ye tacó bà 'de tó i tí nó náa Bìndi-Mbíri zèè ye tí 'duù mì wó, wàa ye 'ví dù go yì nò. ¹³ Ye kù bàkà me tí ye, máa, ye 'de i tí nó gí nò lá, ndâ ná'vindí ye. Káa gbèè i ñinó náa ye kù bàkà nó a bà ò-bà-mbí ndâ i ñinó mbe ndii gí nò. Ye kpónó kù bàkà wotí a i gítí ndâ i ñinó kùro ye nò. ¹⁴ Ye kù jòò tí ye a i gítí bà ya gí kùro tacó bà yee tà é tí nó mì Mbíri, náa yí kù tè ta é tí ndoo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri tí Jézù gítí 'válá tí nó gbíri nò.

¹⁵ Ñinò a có náa à 'ví dù gbí muu ndoo tí ndâ 'duù ñinó ta gbí dìi ndoo mbe yù gí nó ká nò. Káa ndâ 'bí có mbe co tende má kuu gbí muu yo, Mbíri bà 'dè gbí ndú ji yo gí. ¹⁶ Káa ndoo 'ví ru káa ndi kpokèjì tí nó náa ndoo kpónó kuu tí nò.

¹⁷ Yo mèlè ndi ña 'válá mì ye nó toko gbaànjé, ndâ ná'vindí ye. Yo delè 'ví kpolo ro yo mítí ndâ 'duù ñinó mbe kù 'vala go ñinó náa yo ñò 'do mì ze nò. ¹⁸ Ye 'dè có tí nó ji yo 'vili-'vili, káa ye kpónó kù bùù nó a gbí ndí ta ngo-ro tà ro ye ji yo, máa, a ña bà 'vala ndâ 'duù me mbè ká kù njèè gbí òkò tí ndú ta njèèkpè mù mì Bìndi-Mbíri. ¹⁹ Ndòngbú i tacó tí ndâ mbe kù 'vala gbí ña kpokèjì tí nó káa bà mì ndú. Mbíri mì ndú káa i-zó-zò. Ndú kù cè cè-'bì ká ta rẹ̀ ndâ i-nò mì ndú náa ndú kù bàkà nò. Njembí ndú delè ká tí ndâ i muu to tí nò.

²⁰ Káa à má gítí ndoo, 'bá mì ndoo a i gbíri. Mbe 'vala ndoo, tí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri bà gí a i 'do gbíri. Ndoò kpónó léngé-lenge kù ù nó a ndi bà gí yí ²¹ gí bà 'visi jó'dókò dìi ndoo tí nó tí i mì ku nó tí wu dìi á go dìi wó, á ta wotí tí nó mbe si yí 'ví dù tí Mbe tí ndâ i 'dáá gí nò.

Pàwòlò kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri gbí gbata Filípì

4 Á má éno, yo tí ndâ ná'vindí ye, ye zè yo nìkì ma, kò'o tí yo bà zi ye gí! Yo a ndâ mbe kù peteke tàkòcò ye! Yo a ndâ mbe kù njè muu ye! Yo tee njembí yo mítí Mbe tí ndoo tí kpòò, ndâ tó kómbe ye.

² Ye kù 'deke tí ye ji ndâ Èvòdìyà ta Síndikè máa, ndú 'viindi gbí òkò tí ndú ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo. ³ Ye delè kù 'deke tí ye ji wò tí Sìzigúsù tí 'dóó ka ye mbe te kòri á go gbí rẹ̀ lo tí nò, máa, wò 'ví koni ndâ niì tí nó náa ye nì rẹ̀ ndú sósò'ò nò, tacó a ndú táánò ká rò tíyò seè tí ye gbí gó muu Banga-Ngú-Có, ndú sósò'ò nò, gii je Kèlèméndè, gii je ndâ 'bí ka nètè mì ye 'dáá gí. Rẹ̀ ndú nò 'dáá gí kù gbí wàràgà mì ndâ 'válá.

⁴ Có gbí njembí ye ji yo éno máa, yo 'vala ta Mbe tí ndoo ta pétékè tàkòcò yo. Ye bà bùù gbí ndi có tí nó ji yo. Có mì ye ji yo éno máa, yo dù ta pétékè tàkòcò yo. ⁵ Yo 'ví 'vala ta ndâ ña ndâ 'duù 'dáá gí ta tó njembí yo, tacó Mbe tí ndoo kpónó-kpónó kèjì. ⁶ Njembí yo 'ví mù tacó 'bí ña i ngé gí lá. I má mì yo wálá, yo 'ví 'deke tí yo ji Mbíri, yo tù 'bì yo ji yí, yo 'deke rẹ̀ ndâ i tí nó náa ndú mì yo wálá nó ji yí, yo 'dè nìkì maa ji yí. ⁷ Bìndi ña 'dè njembí tí nó mì wó tí Mbíri náa ña mì 'bí 'duù muu to tí nó ngé gí wálá nó 'ví kpolo tí njembí yo, yí delè 'ví kpolo tí bà koro có mí yo tacó yo a ndâ ñinó mì Bìndi-Mbíri tí Jézù.

⁸ Ndòngbú có mì ye ji yo éno máa, yo 'ví si à 'ví yè gbí njembí yo káa yúco, ndâ ná'vindí ye. Yo si à 'ví dù gbí muu yo káa cèe có, ta có ñinó jáá, ta có ñinó tí tó có, ta ngbàrángà có, ta tó rẹ̀. Yo 'ví koro có ká gítí ndâ i ñinó mbe 'vii tí ndâ i náa à 'ví ùlù ndú nò. ⁹ Yo ya gí kùro ta bà bàkà ndâ i tí nó náa yo táánò tala bà bàkà ndú 'do mì ye, ta ndâ i ñinó náa ye nìbà ndú ji yo nò. Yo bàkà go ndâ có ñinó náa yo 'di 'do gbí nje ye, ta ndâ i ñinó náa yo táánò ñò ye kù bàkà nò, bìndi Mbíri tí mbe je 'dè njembí ji yo bà si yo 'ví dù nìkì maa dúú bà ya tí.

Pàwòlò 'dè nìkì maa tacó ndâ i-nambee náa à je ji yí

¹⁰ 'Bí có mì ye tacó bà 'dè ji yo a ñinó máa, tàkòcò ye peteke gítí yo tacó bà koni ye mì yo ngé ndii gí. Tàkòcò

ye delè gii peteke gítí Mbe tí ndoo ngé ndii gî, tacó yo kpónó 'bità bà koṛo có gítí bà tù 'bì yo ji ye káká'i gî. Yo táánò kù koṛo có tí ye, káa a i náa yo 'de kpokèjì bà tùbà tí yo tí gí sè lá. ¹¹ Ye kù 'dè có tí nò me tacó máa ye kù ce a céle yê tí ye á ji yo nò lá. Tacó ye ni bà 'vala miṛi ye ta ṛa i ṛinó náa à kuu mì ye nó gî. ¹² Ye ni bà 'vala gbí yê gî. Ye delè ni bà 'vala gbí dà gî. Ye a ká gàzà, ye ṛò tiṛi gítí bà 'vala tí ndâ bàndò 'dáá gî ni gî. Ye gii ṛò tiṛi gítí bà 'vala gbí tó o, ta bà 'vala gbí vò o ni gî. Ye má ta yéṛi, có mì ye wálá. Ye delè má ta go tí ye, có mì ye wálá. I má mì ye wálá, ye ṛò l'vì gítí bà 'vala ye gî. I delè má jee tí mítí ye á to, ye ṛò l'vì gítí bà 'vala ye delè gî. ¹³ Wotí bà bàkà ndâ i 'dáá ta ṛè 'Duù tí nò mbe je wotí á ji ye nó kuu tí ye.

¹⁴ Kpèti ká éno, yo táánò bàkà ji ye a nambeè, náa yo koni ta ye gbí vò i tí nò mbe 'de ye, náa ye kpónó tí kuu gbí zàà nò. ¹⁵ Yo tí ndâ 'duù gbí gbata mì Filípò ṛò ta kpéeti yo ni gî, máa, ta o tí nó náa ye táánò kù ṛè nó 'do gbí to Mèsidóniyà ta o bà 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mì ye ká nó, ndâ 'bí mbe kù kili ta ṛè mì Bìndi-Mbíri 'do bà 'bí to jé mbe tù 'bì ndú ji ye, máa, «À nò» káa ye gii l'vì ye gí tà 'bì ndú gî nò, wálá. Áá táánò káa yo ká kù ṛò yê tí ye. ¹⁶ Tacó à kpèti ká ta o tí nó táánò

náa ye tí kuu gbí gbata Tèsalónikà nó, ye kì 'bì ye gítí bà koni ye mì yo yee gbí sósò'ò. ¹⁷ Gbí có tí nò me éno máa, ye kù mòkò a tàkò i-nambeè nò lá; ye kù mòkò a tàkò i ṛinó mbe kù jò mboo ji yo nò. ¹⁸ Ndâ i ṛinó ta go ndú tí ye nó kpónó 'dáá gî kuu mì ye. Yi ye kpónó yè ngé yee tàkòcò ye. Tacó ndâ i-nambeè tí nó náa yo tuu ta Èpàfòròdítù á ji ye nó yee tí ye gî. Ndú go ndâ i ta banga pó ndú, náa à kù ci ji Mbíri, tí ndâ i-cí-ci mbe ñiki tí Mbíri, náa yí l'vì wó gí tà ndú gî.

¹⁹ Mbíri mì ye bà ko mboo nambeè mì yo náa yo bàkà ji ye nò ji yo me gbolò ta ṛè mì Bìndi-Mbíri tí Jézù, tacó Mbíri kù 'va 'bì wó ká mí gbí i. ²⁰ À ùlù Mbíri tí Bu ndoo kpòò ya tí . Go-i-tí-nò.

Ndòngbú bà 'vee 'vé mì Páwòlò

²¹ Ye 'vee ndâ 'duù ṛinó mì yo ká tí ndâ tó 'duù mì Mbíri nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî. Ndâ ná'vindi ndoo ṛinó mbe kù dù toko ta ye káá nó delè 'vee yo ma.

²² Ndâ 'duù mì ze káá 'dáá gî, 'dóó ndâ 'duù 'bá mì ngáángbá gba mì ndâ Rómánò, 'vee yo ngé ndii gî.

²³ Ye kù 'deke tí ye ji Mbíri máa, nambeè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri 'ví dù gbí njembí yo 'dáá gî.

Kòlòsiyà

1 Njìnó a ye tí Páwòlò, mbe gí tí tú mì Bìndi-Mbírì tí Jézù 'do gbí có mì Mbírì ká kù cu wáràgà tí nò; ze kù gbo gbí bà cu wáràgà tí nò ta ná'vindí ndoo Tìmàtéyò ² ji ndâ 'duù mì Mbírì gbí gbata Kòlòsiyà, tí ndâ ná'vindí mbe kù 'vala toko ta Bìndi-Mbírì ta njembí ndú gbaànjé. Ze kù 'deke tí ze máa Mbírì tí bu ndoo 'ví bàkà nambeè ji yo, yí delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dè njembí yo.

Bà 'deke tí ta bà 'dè nìkì maa ji Mbírì

³ Ze ta o 'dáá gí kù 'dè nìkì maa ji Mbírì tí Bù mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì ta o tí nò náa ze má kù 'deke tí ze ji Mbírì á tacó tí yo. ⁴ Tacó ze 'di tàwo bà tee njembí yo mítí Bìndi-Mbírì tí Jézù, ta tàwo bà zè ndâ 'duù mì Mbírì 'dáá gí nìkì maa mì yo gí. ⁵ Tacó à kù kpolo tí i tí nò náa yo kù koro có lè mítí nò á mí gbírì. Yo 'di có gítí i tí nò náa yo kù koro có lè mítí nò kpédélé'i ta o tí nò náa yo ù ta nje á gítí yúcó tí nò tí Banga-Ngú-Có nò. ⁶ Banga-Ngú-Có kù jò 'vèè cee muu to tí nò 'dáá gí, jé ká go bà 'vèè có tí nò gbí òkò tí yo 'do tí kpédélé o tí nò náa yo táánò 'di ta gbí yúcó gítí nambeè mì Mbírì, ⁷ á go njìnó náa yo 'di 'do mì Èpàfàràsì tí tó ka ze, náa ze kù bàkà nètè ta ndú. Yí a 'duù njìnó mbe kù bàkà nètè mì Bìndi-Mbírì ta njembí wó gbaànjé bìnidi ze. ⁸ À delè a yí ká dìtá tó njembí bà zè tí tí nò náa Bèrì-mì-Mbírì je ji yo nò ji ze.

⁹ 'Do tí o tí nò náa Èpàfàràsì 'dè ta có ji ze nò, ze yee tí wúnó jé waa 'do tí bà 'deke tí ze ji Mbírì tacó tí yo lá. Ze ta o 'dáá gí kù yù nambeè á 'do mì wó, máa, yí 'ví je muu tacó bà bàkà go có mì wó ji yo me gbolò. Ze delè kù yù 'do mì Mbírì, máa, yí 'ví je bà 'di gbí-o gítí ndâ có mì wó ji yo. ¹⁰ Ze delè kù 'deke tí ze ji Mbírì máa, yí 'ví si yo 'ví 'vala go có mì Mbe tí ndoo, tí ña 'válá njìnó mbe kù peteke tàkòcò wó ta o 'dáá gí nò. Tacó wàa, 'válá mì yo 'ví dù a 'válá njìnó ta i ká gbí gbí ndâ ña ndâ tó nètè 'dáá gí, wàa muu yo 'ví njaanga gítí bà òkò Mbírì ni .

¹¹ Ze delè kù 'deke tí ze ji Mbírì máa, yí 'ví dù gbí ngba wó 'ví je wotí ji yo me gbolò, tacó wàa yo 'ví zèè njembí yo, ta wotí bà kònò ndâ i 'dáá gí tókà'i ta tàkòcò yo pékékè'i ta o 'dáá gí. ¹² Yo 'ví 'dè nìkì maa ji Buù tí mbe bàkà yo tí ndâ 'vii-'bá 'vii ká 'vii ta ndâ 'duù tí nò náa yí tí Mbírì kaa ndú mò gí mì wó gbí ngba'o gí nò. ¹³ Yí 'vala ndoo 'do gbí wotí mì 'dí'di'o mì vò i, bìnidi yí gí 'dòkò ndoo gí 'bá mì kpóló-kpolo 'Vii mì wó ¹⁴ mbe njaanga mìrì ndoo 'do gbí vò i, ta bà je à-cee-gí ji ndoo gítí ndâ vò i mì ndoo.

Ndâ nètè mì Jézù

¹⁵ Bìndi-Mbírì je a kózò tí Mbírì náa ndoo òkò yí lá. Yí a 'vii-kírì, tí kùro ndâ i tí nò náa Mbírì suu ndú nò 'dáá gí.

¹⁶ Tacó a yí ká suu ndâ i tàrì, ta ndâ i muu to tí nò 'dáá gí.

A yí ká suu ndâ i njìnó náa ndoo kù òkò ndú ta òkò ndoo nò,

ta ndâ i njìnó náa ndoo òkò ndú ta òkò ndoo lá nò.

A yí ká suu ndâ gba, ta ndâ mbe to.

A yí ká suu ndâ mbe zogo 'bá, ta ndâ mbe wotí.

Mbírì je wotí bà suu ndâ i 'dáá gí a i ji yí.

Mbírì suu ndâ i 'dáá gí tacó tí wó.

¹⁷ Yí táánò sàà kuu tí kùro o bà suu ndâ i 'dáá gí.

A wotí mì wó ká kù ẹre ndâ i 'dáá gí toko gbaànjé.

¹⁸ A Bìndi-Mbírì ká kù túbà kpokèjì bà co tí

ji ndâ 'duù tí nò mbe kù kili ta òkò mì wó tí Bìndi-Mbírì nò.

Yí a rẹngbó 'válá.

Áá táánò jò yí tí 'vii-kírì mì ndâ ku,

tí kpédélé ku mbe 'vala 'do gbí muu'dú wó

tacó wàa yí 'ví dù tí kpédélé 'duù gbí ndâ i 'dáá gí.

¹⁹ Mbírì bàkà éno tacó wàa ndâ i tí nò 'dáá gbí tú yí tí Mbírì nò

'ví dù kuu gbí tú 'Vii mì yí.

²⁰ Mbírì tuu a 'Vii mì wó gí bà 'viindi kpokèjì gbí òkò tí ndú

ta ndâ i muu to tí nò, ta ndâ i tàrì.

A bà cì 'Vii-mì-Mbírì mítí njèèkpe mù

ká si njembí Mbírì 'ví 'dèè gítí ndâ i 'dáá gí.

²¹ Káa yo, yo ta 'bí o táánò kù dù me 'dú 'do tí Mbírì, yo gbí ndâ o tí nò táánò a ndâ ku'di tí Mbírì tacó njembí yo gbí o tí nò táánò a vò njembí, yo delè gbí ndâ o tí nò táánò a ndâ mbe bàkà vò i, ²² káa yí kpónó 'viindi nambeè gbí òkò tí yo ta ndú ta 'dóó dii wó ta bà cì 'Vii mì wó. Mbírì bà kaa yo mò gí mì wó tí ndâ ngbàrángà 'duù ta vò i mì yo wálá kùro wó, ²³ náa yo má ùnje gítí yúcó ta njembí yo gbaànjé, yo 'ví 'dò kò yo mí to tí kpoò toko ta Bìndi-Mbírì, yo 'ví koro có ta njembí yo sósò'ò gítí i tí nò náa Banga-Ngú-Có cì yo gítí nò lá nò, Banga-Ngú-Có tí nò náa à ma ji ndâ 'duù muu to tí nò 'dáá gí, náa ye tí Páwòlò a bòò mbe kù ma nò.

Páwòlò bàkà nètè ndâ mbe kù kili ta òkò mì Bìndi-Mbírì

²⁴ Tàkòcò ye kpónó peteke gítí bà kònò sé'i mì ye muu yo gí. Tacó bà kònò sé'i mì ye cee sè ndâ bà kònò sé'i mì Bìndi-Mbírì á muu dii wó, tí ndâ mbe kù kili ta

rè mì wó tí Bindi-Mbíri nó gí. ²⁵ Káa áá táánò bàkà ye tí bòò mì ndâ mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri; Mbíri je nètè tí nó ji ye, máa ye bàkà tacó tí yo. Nètè tí nó a bà ma Banga-Ngú-Có mì wó ji yo. ²⁶ Banga-Ngú-Có tí nó táánò a có kóó náa Mbíri ngùù 'do tí ndâ 'duù gbí ndâ ká o gí, káa yí kpónó 'dè gí sè ji ndâ 'duù mì wó gí. ²⁷ Mbíri 'dè có kóó tí nó gí sè ji ndâ 'duù mì wó, 'do ká gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó, tacó wàa, yo tí ndâ 'duù ñinó náa yo me ndâ Jùdèyà lá nó 'ví 'di ta seře banga có kóó tí nó. Có kóó tí nó éno máa, Bindi-Mbíri kuu gbí njembí yo, tí 'duù náa yo kù kořo có gítí bà dù gbí ngba Mbíri li mítí wó. ²⁸ Tacó éno, ze kù ma có tí Bindi-Mbíri, ze kù ci ndâ 'duù 'dáá gí ta muu tí ze náa Mbíri ká je ji ze, delè kù ñibà i ji ndâ 'duù 'dáá gí ta gbèe ña muu tí nó, tacó wàa ze 'ví ya ta ndâ 'duù 'dáá gí gí kùřo Mbíri tí ndâ yú 'duù mbe kù dù toko ta Bindi-Mbíri. ²⁹ Ñinò a gbí nderè có tí nó náa ye kù bàkà ta nètè tí kpoò ta gbolò wotí tí nó náa Bindi-Mbíri je ji ye nó ká nó.

2 Go bà si yo 'ví ñò ni éno máa, ye kù bàkà nètè tí kpoò tacó tí yo, ta ndâ 'duù gbí gbata Làwòdesiyà, delè tacó tí ndâ 'bí 'duù ñinó jé mbe ñò ye ta řo ndú lá nó, kuu tí ye. ² Ye kù bàkà nètè tí kpoò nó, tacó bà je wotí mí gbí njembí ndú, tacó wàa ndú 'ví zè tí ndú gbí òkò tí ndú ñiki maa, wàa ndú 'ví dù toko gbaànjé. Tacó wàa muu ndú 'ví dù ngbárángà'i gítí bà 'di gbí có kóó mì Mbíri. Có kóó tí nó mì Mbíri tí Bindi-Mbíri, ³ tí mbe njaanga njekèji gálá bà 'di gbí-o ta muu mì Mbíri.

⁴ Ye 'dè có tí nó ji yo, tacó wàa yo 'ví si 'bí 'duù 'ví eendi yo ta bà tořo bàà mítí ndâ mbù 'vèře mì wó lá. ⁵ Tacó ye kpèti me mì yo kà lá, njembí ye ká gá'dáá tí yo, tàkòcò ye delè kù peteke gítí có bà eře gba có mì yo tí kpoò kù tee ta njembí yo mítí Bindi-Mbíri nó.

Bindi-Mbíri gí ta yúcó 'válá

⁶ Yo lê má ùnje gítí Bindi-Mbíri, tí Jézù tí Mbe tí ndoo gí, yo 'vala toko ta yí. ⁷ Yo 'ví nanaka mítí wó go cá tí ngbù títíi; yo si 'bá mítí wó, yo tee njembí yo mítí wó tí kpoò, á go có tí nó náa à ñibà ji yo nó, wàa yo 'ví 'dè ñiki maa ji Mbíri ta njembí yo gbaànjé.

⁸ Yo 'ví kpolo řo yo, máa, 'bí 'duù 'ví bàkà yo tí ndâ i mì wó ta bà eendi yo ta ndâ sú bà ñibà i ta rëngbó ndú 'do ká mì ndâ 'duù muu to tí nó, ta ndâ kpo-kpò bààci, á bìnidi bà ñibà i tí nó mbe gí 'do mì Bindi-Mbíri nó lá. ⁹ Tacó ndâ i tí nó 'dáá gbí tú Mbíri nó 'dáá gí kù 'vala gbí dii Bindi-Mbíri. ¹⁰ Tacó éno, ndâ i 'dáá gí kuu mì yo tacó yo kù 'vala toko ta Bindi-Mbíri. Yí a gba mì ndâ bààci ta ndâ gba 'dáá gí.

¹¹ Áá táánò ya ta yo gí gbí gázâ 'do gbí có bà dù yo toko ta Bindi-Mbíri, káa à me 'duù ká waaka nje kú tí yo gbí gázâ tí nó lá. Gázâ tí nó a bà too dii yo tí nó mbe yè ta vò i gí nó 'do tí yo gí, tí gázâ náa a Bindi-Mbíri ká bàkà. ¹² Tacó bà caka tí yo táánò 'vii ká 'vii go bà duu yo toko ta Bindi-Mbíri, Mbíri delè táánò 'vala yo 'do gbí muu'dú yo ta ndú, á 'do gbí có bà tee njembí yo mítí wotí mì wó tí Mbíri tí mbe 'vala Bindi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó. ¹³ Yo táánò a ndâ ku, náa ndâ vò i mì yo, gí je bà ya yo gí gbí gázâ tacó bà 'dii kù a 'do tí yo lá

mì yo gí, káa Mbíri gí 'vala yo toko ta ndâ Bindi-Mbíri ta bà je à-cee-gí ji ndoo gítí ndâ vò i mì ndoo 'dáá gí gí. ¹⁴ Mbíri si có gítí i tí nó táánò muu ndoo náa kózò tí ndoo 'ví si có nó mí to, ta bà gbí i tí nó mítí njèèkpè mû. ¹⁵ Bindi-Mbíri kpò nje ndâ kpo-kpò gba ta ndâ bààci mítí njèèkpè mû, ta bà si ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí kù ñò bà ko tàkò ndú go bà ko tàkò ndâ 'duù gbí zàa ta o tí nó náa ndâ 'duù kù ko yí ta o bà kpò nje ndú mì wó nó.

¹⁶ Á má éno, yo si 'bí 'duù 'ví 'viiki yo gítí có i-zó-zò, ta có gítí pe lá. Yo delè 'ví si 'duù 'ví 'viiki yo gítí có ndâ kpo-kpò o, ta có gítí ngú pi, ta có gítí Ři bà wotí gbí tàkìli mì ndâ Jùdèyà lá. ¹⁷ Ndâ i tí nó 'dáá káa ndâ tázò i tí nó kèji nó; cèe i tí nó kèji nó a i mì Bindi-Mbíri. ¹⁸ Yo 'ví si ndâ 'duù tí nó mbe kù kpomozo tí ndú ta bà mà tí ndú, máa ndâ yí a ndâ mbe kù ùlù ndâ basilì nó, 'ví zò yo lá. Ndú kù wu gbí tí ndú, máa ndâ yí a ndâ mbe kù ñò ndâ i gbí ři, káa gbí ndâ có mì ndú nó wálá, tacó à yè gbí muu ndú káa go ndâ i gítí miři ndú. ¹⁹ Nètè mì ndú káká'i ta Bindi-Mbíri tí Kùřo ndâ mbe kili ta rè wó nó wálá. Káa a Bindi-Mbíri ká kù ko nje ndâ mbe kù kili ta rè wó, a yí ká kù si ndú 'ví dù toko gbaànjé go bà 'deeke ndâ bà to tí 'duù mì ndâ 'bilì ta ndâ yèlè kù uu go có mì Mbíri.

Bindi-Mbíri gí ta ngú 'válá

²⁰ Yo táánò má cì ta ndâ Bindi-Mbíri gí, wotí mì ndâ bààci muu to tí nó gítí yo wálá. Á má éno, yo kù 'vala go i mì ndâ 'duù muu to tí nó tacó yè? Yo kù 'di ndâ ña có tí nó máa, ²¹ «Zèè i ñinó lá,» «I ñizó 'ví di gbí nje lo lá,» «Gàà 'bí ñinó lá,» nó tacó yè? ²² Ndâ có tí nó káa ndâ có mì ndâ 'duù á muu to tí nó, tacó à má zò i-zó-zò gí, à zò gí. ²³ Bà 'di ndâ có tí nó go tó i nó. Ndú go ndâ có mbe si 'duù 'ví zè Mbíri ñiki co tí ñinó sàa kùřo nó gí, ndú delè go ndâ có mbe si 'duù 'ví si tí wó tí i lá, delè mbe si yí 'ví kpolo tí dii wó, káa wotí tí ndú gítí ndâ i gbí kù 'duù wálá.

3 Mbíri táánò 'vala yo 'do gbí ku ta ndâ Bindi-Mbíri gí. Á má éno, yo kořo có kpolo ma a i gítí ndâ i ñinó gbíri, tí bàndò tí nó náa Bindi-Mbíri kù ki tí wó pí jálàmbà mì wó gbí kù'bi mì Mbíri tí nó. ² Yo 'ví kořo muu yo kpolo ma a i gítí ndâ i gbíri, me gítí ndâ i muu to tí nó lá. ³ Tacó yo táánò cì gí, káa à kpónó ngùù 'válá mì yo mí mì Bindi-Mbíri tí mbe kù dù á mì ndú ta Mbíri. ⁴ Káa ta o bà 'vanda Bindi-Mbíri tí 'válá mì yo nó wúnò gí řo ři, yo delè bà 'vanda ta ndú gí gbí ngba'o.

Ndâ ká 'válá ta ngú 'válá

⁵ Yo ziki ndâ vo-vò i tí nó ta go ndú tí yo muu to tí nó nó 'do gbí njembí yo gí: bà bàkà bangbaya, bà bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii á řo 'bá lá, bà dù ta go ndâ vò i, ta bà dù ta gbolò njembí, tí bà si ndâ i 'dáá gí tí ndâ i bà ùlù ndú go bà ùlù Mbíri. ⁶ Tacó a ndâ ña ndâ vò i tí nó ká kù si kpo-tàkòcò mì Mbíri 'ví tènè ndâ mbe 'di có mì wó lá. ⁷ Káa yo táánò sàa kù řu a ndi ña ndâ vò i tí nó, ta o tí nó náa ndú gèè bè ndú mí muu yo gí nó. ⁸ Káa yo kpónó 'ví duu gùù, wàa yo 'ví nè ndâ kòlòwò, ta

kpo-tàkòcò, ta bà bàkà i ñinó mbe kù m̀l̀isè tí ndâ 'bí 'duù, ta bà 'dè vò có, ta bà 'dè zu có, á mí gbí. ⁹Yo 'ví 'dè 'vérè á ji ndâ 'bí ka yo lá, tacó yo kpónó si ká ña bà 'vala ndò mí yo táánò nó, ta ndâ ká cè bà bàkà i mí wó táánò nó, mí to gí. ¹⁰Yo kpónó kù 'vala a ngú ña 'válá, náa à kù 'visi muu yo ta o 'dáá gí tí ngú muu tacó bà je cè kòzò tí mbe suu yo. ¹¹Gb́ ngú ña 'válá tí nò, 'bè gb́ òkò tí ndâ Ìgirigí, ta ndâ Jùdèyà wálá, 'bè gb́ òkò tí ndâ mbe ya gí gb́ g̀z̀à ta ndâ mbe ya gí gb́ g̀z̀à lá wálá, 'bè gb́ òkò tí ndâ 'duù ñinó ta nje có mí ndú me có Ìgirigí lá nó, ta ndâ mbe 'di gb́-o lá, ta ndâ i-zógó-zogo, ta ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ i-zógó-zogo lá nó, wálá. I 'dáá gí káa Bindi-Mbíri, Bindi-Mbíri delè a mbe toko ndâ i 'dáá gí.

¹²Mbíri zè yo niki ma, b̀ndi yí g̀i cu 'bi wó míti yo tí ndâ 'dóó 'duù mí wó gí. Á má ènò, yo 'vala ta ndâ 'duù ta pétékè có, yo bàkà nambeè ji ndâ 'duù, yo si tí yo tí i lá, yo dù tí ndâ 'dè 'duù, yo delè 'ví zèè njembí yo. ¹³Yo kòndò tí yo gb́ òkò tí yo, 'bí 'duù gb́ òkò tí yo má bàkà vò i ta wò, wò 'ví je à-cee-gí ji yí, á go ñinó náa Mbe tí ndoo je ta à-cee-gí ji yo nò. ¹⁴Káa tó bà zè tí a kpóló-kpolo i co tí ndâ i 'dáá gí, mbe kù epe ndâ i 'dáá gí toko gbaànjé. ¹⁵Yo 'ví si 'dè njembí tí nó náa Bindi-Mbíri je ji yo nó 'ví túbà kpokèji á ji yo, tacó ñinó a nderè bà tè'é tí yo toko gbaànjé máa yo dù tí ndâ bà to tí gbèè dii nó ká nò. Nògí, yo 'dè niki maa ji Mbíri. ¹⁶Yo 'ví si ndâ có mí Bindi-Mbíri 'ví dù gb́ njembí yo me gbolò. Yo nibà i, yo delè 'ví kpo-gbí-tà-tù yo gb́ òkò tí yo ta muu yo me gbolò. Yo cè cè 'do gb́ wáràgà mí Mbíri ji Mbíri, yo ùlù r̀è wó gb́ cè, yo cè ndâ cè tí nó náa a ci ndú ji Mbíri gí nó ji yí, ta bà 'dè niki maa gb́ njembí yo. ¹⁷Yo 'ví 'dè ndâ có 'dáá gí, yo delè 'ví bàkà ndâ i 'dáá gí, ta r̀è Mbe tí ndoo Jézù, ta 'dè niki maa ji Mbíri Buù ta r̀è mí wó.

Ña bà 'vala ndò mí ndâ mbe kù kili ta r̀è mí Bindi-Mbíri 'bá mí ndú gb́ ngú 'válá

¹⁸Yo tí ndâ nawù ndâ 'dakò 'ví 'di có mí ndâ 'dakò mí yo, tacó ñinó a i ñinó náa yo tí ndâ mbe kù kili ta r̀è mí Bindi-Mbíri 'ví bàkà nó ká nò. ¹⁹Ndâ bu niì, yo zè ndâ nawù yo niki maa, yo 'ví dù ta ndú 'búrúku-'bùrúku lá. ²⁰Yo tí ndâ 'viì ta o 'dáá gí 'ví 'di có mí ndâ bu yo ta nawu yo. Tacó ñinó a i ñinó mbe kù peteke tàkòcò Mbíri nó ká nò. ²¹Yo tí ndâ bu ndâ 'viì, 'ví kpolo tàkòcò ndâ 'viì mí yo lá, tacó yo bà gba gb́ kii ndú. ²²Yo tí ndâ i-zógó-zogo 'ví 'di có mí ndâ 'duù tí nó tí ndâ mbe tí yo muu to tí nó nó 'dáá gí. Káa yo 'ví bàkà éno me ká míti ro ndú tacó bà peteke tàkòcò ndú lá, yo bàkà ta njembí yo gbaànjé, tacó bà te duù míti Mbe tí ndoo. ²³'Duù kpèti má kù bàkà káa ña nètè yè wè, yí 'ví bàkà ta njembí wó gbaànjé, goólá yí kù bàkà a nètè mí Mbíri, me nètè mí ndâ 'duù lá. ²⁴Yo 'ví te mí gb́ muu yo éno máa, Mbíri bà ko mboo nètè mí yo ji yo ta bà bàkà yo tí ndâ 'viì-'bá mí wó, tacó yo kù bàkà nètè a i ji Mbe tí ndoo tí Bindi-Mbíri. ²⁵Káa Mbíri bà kèèndè vò i mí ndâ mbe bàkà vò i ji ndú, tacó yí me mbe ñò gb́fo 'duù gítí bà waa có mí wó lá.

4 Ndâ mbe tí ndâ i-zógó-zogo, yo zèè ndâ i-zógó-zogo mí yo ta tó 'bì. Yo te mí gb́ muu yo máa, Mbe tí yo delè kuu gb́ri.

Páwòlò kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe kù kili ta r̀è mí Bindi-Mbíri

²Yo nanaka muu yo míti bà 'deke tí yo ji Mbíri. Yo 'ví kpolo tí yo, yo delè 'ví 'dè niki maa ji Mbíri ta o tí nó náa yo má kù 'deke tí yo. ³Yo 'deke tí yo ji Mbíri máa, yí 'ví njaanga kpokèji bà ma có kóó mí Bindi-Mbíri ji ze. Tacó ñinó a nderè có tí nó náa ye kpónó kuu gb́ zàà nó ká nò. ⁴Yo 'deke tí yo ji Mbíri máa, yí 'ví si ye 'ví ma có tí nó ngbáràngà'i, á go ñinó náa à tí nò.

⁵Yo 'ví bàkà i ta ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri lá nó ta muu tí yo. Yo si o tí nó náa yo kuu bà gbèè to ta ndú nó tí o náa Mbíri wu ji yo tacó bà koni ndú. ⁶Yo ta o 'dáá gí 'ví 'dè banga nje, tí nje ñinó ta gb́ a gb́ nó ta ndú, tacó wàa yo 'ví ni ta bà 'visi có ji ndú 'dáá gí.

Ndâ ndòngbú 'vé

⁷A Tikíkùsù ká bà 'dè ndâ có ñinó náa à tí ye káá nó ji yo. Yí a tó ná'vindi ndoo, yí delè a 'duù ñinó mbe kù bàkà nètè ta njembí wó gbaànjé, tí ka ndoo bòò mí Mbe tí ndoo. ⁸Ye kù tuu yí tacó wàa yí 'ví 'dè ndâ có ñinó náa à tí ze káá nó ji yo, wàa yí delè 'ví je woti ji yo. ⁹Ye kù tuu ndâ Tikíkùsù ji yo ta 'bí kpóló-kpolo ná'vindi ndoo mbe tee njembí wó 'dáá gí míti Bindi-Mbíri, ta r̀è wó a Ònésimò, tí 'dóó 'duù mí yo. Ndú bà 'vanda ndi ndâ i ñinó mbe bàkà tí mí ze káá nó gbaànjé-gbaànjé ji yo gí.

¹⁰Àrisitárikù tí ka ye náa ze kpónó kuu gb́ zàà ta yí 'vee yo ma. Ḿarikò tí nó tí ná'vindi Bàránábà, náa à 'dè có gítí wó á ji yo sàà gí nó, má ya gí mí yo ká, yo 'ví te wíri míti wó. ¹¹'Dakò tí nó ta r̀è wó a Jézù, náa à kù nì Júsitò míti wó nó delè 'vee yo ma. Ndâ 'dakò tí nó a ndâ 'duù ta'ò cuki, tí ndâ Jùdèyà ñinó, kpónó náa ze kù bàkà nètè gítí 'bá mí Mbíri á ta ndú, ndú delè kù koni ye ngé ndii gí. ¹²Èpàfàràsì tí nó tí 'bí 'duù mí yo gbaànjé, tí bòò mí Bindi-Mbíri tí Jézù nó, 'vee yo ngé ma. Yí ta o 'dáá gí kù 'deke tí wó ji Mbíri ta njembí wó gbaànjé tacó tí yo, tacó wàa yo 'ví dù tí ndâ yú 'duù, ta kponje nje yo gítí bà bàkà go có mí Mbíri wálá. ¹³Ye bà 'dè có ta yú có muu wó gí, máa, yí kù bàkà nètè tacó tí yo ta ndâ 'duù gb́ ndâ gbata Làwòdésiyà ta Ìyèràpólisi ta woti ká tí. ¹⁴Ndâ Lúkà tí nó tí tó mbe kù bàkà yeè ji ndâ 'duù nó, ta Démàsì 'vee yo. ¹⁵Ye 'vee ndâ 'duù gb́ gbata Làwòdésiyà 'dáá gí, ye delè gii 'vee niì tí nó tí Nífà, ta ndâ mbe kù kili ta r̀è mí Bindi-Mbíri mí 'bá mí wó nó 'dáá gí.

¹⁶Á má 'deke wáràgà tí nó ji yo gí, yo 'ví te mí gb́ muu yo máa, yo 'ví ya gí bà 'deke á ji ndâ mbe kù kili ta r̀è mí Bindi-Mbíri gb́ gbata Làwòdésiyà. Yo delè 'ví 'deke 'bí wáràgà mí ye tí nó náa ndâ 'duù gb́ gbata Làwòdésiyà bà tuu ji yo nò. ¹⁷Yo 'ví 'dè có ji Àrikipúsù máa, «Te mí gb́ muu lo máa, wò 'ví cee nètè tí nó náa Mbe tí ndoo je ji wò nò.»

¹⁸ Nìno káa 'dóo ye tí Páwòlò ká kù cu ndâ 'vé tí nó mí gbí wáràgà tí nó nó ta 'bì ye ji yo. Yo 'ví ò-bà-mbí ye gbí zàà lá. Ye kù 'deke tí ye ji Mbíri máa, yí 'ví bàkà nambeè ji yo.

1 Tèsàlónìkà

1 Muu ze tí ndâ mbe kù cu wáràgà tí nó a ndâ 'duu ta'ô: ñinó a ye tí Páwòlò, gii je Silivánò, gii je Tìmatéyò, ká kù cu wáràgà tí nó ji ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri gbí gbata Tèsàlónìkà, tí ndâ 'duu mì ndâ Mbíri Buù, ta Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri. Ze kù cu wáràgà tí nó ta bà 'deke tí ze ji Mbíri máa, yí 'ví cù 'dê ngo cù wó mítí yo. Yí delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dê njembí yo.

Na cè bà 'vala ndâ 'duu gbí gbata Tèsàlónìkà, ta ña cè bà tee njembí ndú mítí Mbíri

² Ze ta o 'dáá gí kù 'dè níkì maa ji Mbíri tacó tí yo 'dáá gí. Rẹ̀ yo delè jé waa 'do gbí nje ze ta o tí nó náa ze má kù 'deke tí ze ji Mbíri nó lá. ³ Bà mbí ze delè jé ta 'bí ri gbaànjé ò tí ndâ nètè tí nó náa yo kù bàkà 'do gbí có mì bà tee njembí yo á mítí wó tí Mbíri nó lá; bà mbí ze jé ò 'do tí ndâ nètè tí nó 'dáá gí náa yo kù bàkà ta tó njembí yo gítí Mbíri nó lá; à delè jé ò 'do tí bà kọ̀rọ̀ có mì yo lì kááá mítí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri lá.

⁴ Ze ñò ni gí, máa, Mbíri zè yo níkì ngé ndii gí, ndâ ná'vindí ze. Ze delè gii ñò ni gí, máa, a yí ká cu 'bí wó mítí yo, máa, yo dù tí ndâ 'dóó ñinó mì yì. ⁵ Ze ñò ni éndò gí, tacó Banga-Ngú-Có tí nó náa ze táánò ma ji yo nó me káa bодо có sínò lá. Ze ma ji yo a có ta wotí ká tí, tí wotí mì Bèri-mi-Mbíri, tí có náa ze ñò ni tí yúćó gí. Yo delè ñò ni éndò 'do tí ña 'válá tí nó náa ze táánò kù 'vala tacó tí yo si ze kuu mì yo kà nó gí. ⁶ Yo táánò gí tí ndâ mbe ru ndi ze. Yo delè gii gí tí ndâ mbe ru ndi Mbe tí ndoo 'do gbí bà kòndò sé'i mì yo. Ndâ mbe kù mèèkè'i tí yo táánò 'dee yo kigirigii gí, káa à gii wu bà ùnje gítí Banga-Ngú-Có ta líkí'o ji yo a Bèri-mi-Mbíri.

⁷ Tacó éndò, ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri gbí ndâ to Mèsidóniyà ta ndâ to Àkáyà gii ñò bà kòndò sé'i ta líkí'o muu Banga-Ngú-Có ni a i 'do mì yo. ⁸ Tacó ndú 'di me káa tàwo bà ma có mì Bìndi-Mbíri mì yo cuki lá. Có bà tee njembí yo mítí Mbíri delè wu cee muu to tí ña ñinó náa gbí nderè bà 'dè có mì ze ji ndâ 'duu gítí káká'i wálá. ⁹ À ndí kponó a ndâ 'duu ká kù dità ña nètè tí nó náa ze táánò 'bità bà bàkà gbí òkò tí yo nó ji ze. À delè káa ndâ 'duu ká kù dità ña bà 'visi muu yo 'do tí ndâ bààci gítí Mbíri, ta tàwo bà bàkà nètè mì cèe Mbíri tí nó tí wu Mbíri nó mì yo ji ze. ¹⁰ À 'dáá káa ndâ 'duu ká kù 'vanda ndi có bìndi yo gítí bà gí 'Viì-mi-Mbíri 'do gbíri ji ze, 'Viì-mi-Mbíri tí nó tí Jézù, náa Mbíri 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò, Jézù tí nó tí mbe 'vala ndoo á 'do kùro kpo-tàkòcò tí nó náa Mbíri kèji tí gítí ndâ 'duu nò.

Nètè mì Páwòlò gbí gbata Tèsàlónìkà

2 Yo ta kpéetí yo ñò ni gí, máa, ze táánò co gí mì yo kà me kùnga wiři lá. Ze ya gí mì yo ta nderè, bìndi nderè mì ze ñò gii yù gí, ndâ ná'vindí ze. ² Yo ñò ni gí máa, ze táánò ta 'bí o á kùro bà ya ze gí mì yo kà 'de kpo-se-muu, ze delè gii 'de bà ñonoko ze mì ndâ 'duu gbí gbata Filípi gí. Káa áá táánò a Mbíri mì ze ká je wotí ji ze, náa ze gii ma tí ta Banga-Ngú-Có mì wó ji yo á mí kùro ndâ kpo-kpò mbe kù jòò gbí có ta yí nò. ³ Rèngbó có tí nó náa ze kpónó kù ma ji yo nó me 'vérè lá; à me vò kórọ̀-koro có lá; à delè me có ta tiři ká gbí lá. ⁴ À me éndò lá. À káa Mbíri 'do gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó ká ñò ze ni tí ndâ 'duu ñinó náa yì má kpili Banga-Ngú-Có ji ze, ze bà ni bà 'dòkò ndi á go yí á ji ndâ 'duu gí. À má éndò, ze kù 'dè có me tacó bà peteke tàkòcò ndâ 'duu lá. Ze kù 'dè có a i tacó bà peteke tàkòcò wó tí Mbíri, tí mbe kù ñò ndâ ña có gbí njembí ze. ⁵ Yo ñò ngbáràngà'i ni gí, Mbíri delè ñò ni gí máa, ze jé 'dè 'vérè ji yo tacó bà peteke tàkòcò yo nò lá. Ze delè jé bàkà tiři tacó bà 'de i 'do tí yo lá. ⁶ Ze jé pà kpokèji tacó wàa, ndâ 'duu 'ví ùlù tí ta ze nò lá. Ze pà ndâ i tí nò 'do mì yo lá. Ze delè pà ndú 'do mì ndâ 'bí 'duu lá.

⁷ Ñinò táánò bà dù a ndâ i ñinó náa ze bà kùmùkù yo, máa, yo bàkà ji ze, sé náa ze a ndâ tú mì Bìndi-Mbíri nò, káa ze táánò ya gítí ndâ ña ñinò lá. Ze táánò dù gbí òkò tí yo ta pétékè 'bí ze, go 'bí ni mbe kù kpo-lo tí dó 'viì mì wó. ⁸ Tacó éndò, go yo táánò tí ze ngé ndii gí. Ña go yo tí nò táánò tí ze nò! Go yo gii te ze cuki me ká gítí bà ma Banga-Ngú-Có ji yo lá. À gii te mítí ze delè a go bà 'vala ta rẹ̀ mì yo. Yo táánò a ndâ wú-gbì-ré ze.

⁹ Go bà 'va mbí yo gítí ndâ ña serè nètè tí nó náa ze táánò kù bàkà nó kuu tí ze, ndâ ná'vindí ze. Sí gbí o bà bàkà nètè tacó bà 'de ndâ i mì ze gítí miři ze ta o tí nó náa ze táánò kù ma ta Banga-Ngú-Có ji yo nò wálá. Ze táánò ñò ri ni lá. Ze delè ñò bèbìlì ni lá. Ze táánò kù bàkà ndâ ña serè nètè tí nó éndò, tacó wàa, ze 'ví pèè ta mbí 'bí 'duu gbaànjé tacó 'bí i ta o tí nó náa ze táánò kù ma ta Banga-Ngú-Có ji yo nò lá.

¹⁰ Yo ñò ta ro yo gí, Mbíri delè ñò gí, máa, ze táánò kù 'vala ta yo gbí tó ña kpokèji. Ze 'vala ta yo ta banga tí, ta tiři mì ze gítí yo wálá. ¹¹ Yo ñò ni gí, máa, ze táánò kù kpo-gbì-tà-tù yo ká go bà kpo-gbì-tà-tù ndâ 'viì mì bu ndú. Ze kù je wotí ji yo ká go bà je wotí mì bu ndâ 'viì á ji ndâ 'viì mì wó. Ze delè kù do mítí yo náa yo má bàkà i mbe lè gí ká go ñinó náa bu ndâ 'viì kù bàkà ta ndú.

¹² Ze táánò a ndâ mbe kù nibà kpokèji ñinó jáá nó ji yo. Ze a ndâ mbe kù je wotí ji yo. Ze delè a ndâ mbe kù 'deke tí ze ji yo, máa, yo 'ví co tí kpokèji ñinó mbe kù níki tí Mbíri, tí mbe kù tè'é tí yo gí gbí ngba wó, delè tí mbe kù tè'é tí yo máa, yo 'ví dù tí ndâ bòò-gba mì yí nò.

¹³ Ze ta o 'dáá gí kù 'dè níki maa ji Mbíri tacó tí yo, tacó ta o tí nó náa ze táánò ya tí ta có mì wó tí Mbíri gí mì yo kà nó, yo gii ùnje gítí gí. Yo ùnje gítí nò me go bà ùnje mì 'duù gítí có mbe co 'do gbí nje 'bí ka wó 'duù á muu to tí nó nò lá. Yo ùnje gítí a i go bà ùnje mì ndâ 'duù gítí có mbe co 'do gbí nje Mbíri. Á dú káa yúco, có tí nó náa ze táánò ma ji yo nò a có mbe co 'do gbí nje Mbíri, à me có náa 'bí 'duù ká kojo 'do gbí muu wó nò lá. A có tí nó mì Mbíri mbe dù kù bàkà nètè gbí njembí ndâ mbe ùnje gítí gí nò. ¹⁴ Tacó yo tí ndâ ná'vindí ze kpónó kù co ká ndírí tí gbèe kpokèji tí nó náa ndâ 'duù mì Mbíri mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri gbí ndâ to Jùdèyà kù co tí nò. Tacó yo kù mbu ji bà mèèkè'i tí yo mì ndâ 'dóó nambe yo jé ká go ña bà mbu ndú 'bí ndâ nambe ndú tí ndâ Jùdèyà, ¹⁵ tí ndâ mbe zi Mbe tí ndoo tí Jézù. A ndâ ña ndâ 'duù tí nó táánò ká ziki ndâ 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíri. Áá táánò a ndú tí ndâ Jùdèyà ká kù mèèkè'i tí ze. I tí ndú a bà bàkà ndâ i ñinó mbe kù kpolo tàkòcò Mbíri, gii je bà jòò gbí có ta ndâ 'duù 'dáá gí. ¹⁶ A ndú táánò ká kù bàkà bà jòò gbí có, ta bà nè kpokèji bà ma có mì Mbíri ji ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó 'do tí ze, tacó wàa ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó 'ví 'de ta 'válá lá. Ndú kù bàkà vò i ká mí pí ka wó wò i. Káa ndú bà 'de mbèlè kpo-tàkòcò mì Mbíri mítí ndú.

Go bà co wiri gí Tèsàlónikà káká'i kuu tí Páwòlò

¹⁷ Káa à má gítí ze, ndâ ná'vindí ze, 'do tí o tí nó táánò náa ndoo ñjèè ta gbí òkò tí ndoo ta làmbu o nó, à káa kùfolofo dii ze ká káa, káa njembí ze 'dáá gí a i mì yo ká. Ze bàkà ña i muu to tí nó cee gí, tacó wàa ndoo 'ví ñò ta tí ndoo káká'i, ¹⁸ tacó kò'o tí yo bàkà có bà zi ze gí. 'Dóó ye tí Páwòlò nó bàkà dú káa ndi ye tacó bà ñò yo, káa Vò-'duù-tí-nò nè kpokèji 'do tí ye gí. ¹⁹ Yo kù kojo có máa a ndâ 'di ká bà te líkí'o mítí ze kùro Mbe tí ndoo tí Jézù ta o bà gí yí wúnò? Á me yo lá? A yo wúnò ká bà dù tí ndâ ngbù èrè náa ze bà seke mí gbí muu ze, kù dùlù ta tí ze ta ña wálá kùro Mbe tí ndoo tí Jézù. ²⁰ Tacó a yo ká kù mba ze. Á delè káa yo ká kù pete ke tàkòcò ze.

3 Bà zèè njembí ze gítí bà ñjèè gbí òkò tí ndoo dúú kù ya tí mà gii co tí ze gí, ndòngbú có mì ze gii dù ènò máa, à níki tí ze á bà tuu Tímàtèyò ya tí ji yo ká, wàa ze ta Silivánò 'ví dù ñindi ze gbí gbata Átina. ² Tacó ènò, ze gii tuu Tímàtèyò tí ná'vindí ze, tí ka ze náa ze kù bàkà nètè mì Mbíri tí nètè bà ma Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbíri ta ndú nó, máa, yí 'ví ya gí bà koni yo ta bà sè ta nètè gítí bà tee njembí yo mítí Mbíri mí tà to tí kpoò. ³ Ze bàkà ènò tacó wàa, njembí yo 'dáá gí 'ví me ta duù gbí ña vò o tí nó náa yo kpónó gbí nò. Yo delè ta kpéetí yo ñò ni gí, máa, ñinó a ña ñindi ndoo gbí tú ndoo. ⁴ Tacó ze táánò kù ci yo ta o tí nó náa ze kuu tí

mì yo kà nó éno máa, «O bà mèèkè'i tí yo mì ndâ 'duù ká kèji! O bà mèèkè'i tí yo mì ndâ 'duù ká kèji!» Káa à kpónó nò a yí náa yo kù ñò mítí yo nò. ⁵ Ye táánò tuu Tímàtèyò nò éno máa, yí ya gí bà ñò máa, yo ká kpoò kù tee njembí yo mítí Mbíri wè? Tacó ré ze kaṛa ta gúku gí, máa ndâ-'bí-lá, wotí mì Vò-'duù-tí-nò mbe kù eendi ndâ 'duù gítí vò i nó bà ndii muu wotí mì yo, tí ña ñinó náa ndâ nètè tí nó náa ze táánò bàkà gbí òkò tí yo kà nó bà ya sínò.

⁶ Káa Tímàtèyò gii dele ndi wó 'do mì yo ká ji ze ta ngú có mbe pete ke tàkòcò ze éno máa, yo kù tee njembí yo mítí Mbíri, yo kù 'vala ta ndâ 'duù ta tó njembí yo, tàkòcò yo ta o 'dáá gí ká pétékè'i gítí ze, yí delè gii 'dè có ji ze máa, kò'o tí ze bà ziki yo ká gí, go ñinó náa kò'o tí yo kù kaṛaka ta ré ze káa gí nò. ⁷ A có bà tee njembí yo mítí Mbíri nò ká kù 'dèè njembí ze gbí ndâ ña bà mèèkè'i tí nó náa à kù mèèkè mítí ze káa nò, ndâ ná'vindí ze. ⁸ Njembí ze kpónó ki tí to gí, tacó ze 'di gí máa, 'bí yo ká kácaá kuu tí Mbe tí ndoo. ⁹ Ze kpónó 'ví 'dè níki maa ji Mbíri gbí ña nje có yè gítí ña bà pe-teke tàkòcò ze tí nó náa ze kpónó tí kuu kùro wó tí Mbíri tacó tí yo nó! ¹⁰ Ze kù 'deke tí ze ji Mbíri ta síf gbí wálá, tacó wàa, yí 'ví si ndoo 'ví 'de tí ndoo káká'i. Tacó wàa, ze 'ví je ndâ 'bí i ñinó mbe gboò 'do tí bà tee njembí yo mítí wó tí Mbíri gí nó ji yo.

¹¹ Ze kù 'deke tí ze ji yí tí Mbíri tí Bu ndoo, ze delè kù 'deke tí ze ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri, máa, ndú 'ví 'viindi kpokèji bà ya gí mì yo ká ji ze. ¹² Ze kù 'deke tí ze éno máa, Mbe tí ndoo 'ví je bà 'vala ta tó njembí mí gbí òkò tí yo ji yo, yí delè 'ví si yo 'ví 'vala ta ndâ 'bí tende 'duù ta tó njembí yo á go cè bà 'vala ndoo ta ndoo. ¹³ Tacó wàa yí 'ví bàkà yo tí ndâ 'duù ñinó ta bà lê tí yo wálá, náa yí tí Mbíri kaa yo mò gí mì wó gí á kùro wó tí Mbíri mì ndoo tí Bu ndoo, ta o bà gí ndâ Mbe tí ndoo Jézù ta ndâ tó 'duù mì wó wúnò.

Ña bà 'vala ndò ñinó mbe kù pete ke tàkòcò Mbíri nò

4 Á má ènò, ze kpónó kù wa ji yo a gbí ta rè mì Mbe tí ndoo Jézù éno máa, yo káká'i 'ví ne 'do tí ña kpokèji 'válá ñinó mbe kù pete ke tàkòcò Mbíri, náa yo táánò ñò 'do mì ze nó lá, ndâ ná'vindí ze. Yo co ká tí gbèe kpokèji tí nò, á go ñinó náa yo kpónó kuu nje nò dúú kù ya tí. ² Tacó yo ñò ndâ i tí nó náa ze táánò nibà ndú ji yo á 'do gbí wotí mì Mbe tí ndoo Jézù nó ni gí.

³ Có gbí njembí Mbíri gítí yo éno máa, yo 'ví dù tí ndâ tó 'duù, wàa yo 'dáá gí 'ví dù janga-jàngá gí ndii á 'do tí ndâ vò i. Yo delè 'dáá gí 'ví dù tí ndâ ngbárángà 'duù mbe kù kii'ba 'do tí bà bàkà bangbaya. ⁴ Wàa yo 'dáá gí 'ví kò nii gbí tó kpokèji náa ndâ 'duù kù te duù mítí, ⁵ yo dù ta go bà dù ta ndâ nii sàkàmàà go i mì ndâ 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèji bà pete ke tàkòcò Mbíri ni lá nó lá. ⁶ Có gbí njembí Mbíri gítí yo delè éno máa, 'bí 'duù 'ví gíri'o ta 'viya gítí ná'vindí wó ta bà tèrè cikii nawù wó nó lá. Ze táánò 'dè có tí nó ji yo sàà kùro gí. Ze delè gii ci yo éno máa, Mbíri bà waa có mítí ndâ mbe bàkà ña i-'viya tí nó ta wotí ká tí nò gí. ⁷ Mbíri táánò tè'é tí ndoo me gítí gilini lá; yí tè'é tí ndoo tacó wàa ndoo 'ví dù tí ndâ 'dóó ñinó mì wó tí Mbíri. Yí tè'é

tí ndoo tacó wàa ndoo 'ví dù janga-jàngá gí ndiì 'do tí ndâ vò i. ⁸ À má éno, 'duù má nè tù wó 'do tí bà 'di có tí nó náa ze kù 'dè nó gí, yí kù nè tù wó nó me 'do tí bà 'di có mí ze tí ndâ 'duù go yí lá, yí kù nè a i 'do tí bà 'di có mí Mbířì tí mbe je Bèřì mí wó tí Mbířì jì yí tí 'duù tí nó.

⁹ À má gítí có bà zè ndâ ná'vindirí yo nìkì maa, nderè bà cu wáràgà mí 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ze á jì yo gítí ñinò wálá, tacó Mbířì táánò nìbà ñinò jì yo gí. ¹⁰ À delè dú káa yúco máa, yo kpónó kù zè ndâ ná'vindirí yo gbí ndâ to Mèsidóniyà 'dáá gí nìkì maa. Káa ze kpónó kù 'deke a tí ze jì yo tí ndâ ná'vindirí ze éno máa, yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo dúú kù ya tí gí kùřo nìkì ndiì ñinò náa yo kù bàkà kpónó nó gí. ¹¹ Yo bàkà wotí gítí éno máa, gbínje 'ví dù gbí òkò tí yo lá. Bìndi , yo 'ví kořo có me gbolò a i gítí bà bàkà nètè tacó bà 'de i-zó-zò mí yo, á go có tí nó náa ze táánò 'dè jì yo nó. ¹² Yo ko tí yo ta 'bì yo, tacó wàa, ndâ 'bí tende 'duù 'ví ùlù ta rẹ yo éno máa, yo me ndâ mbe kù zò i gbí wu'o mí ndâ 'bí 'duù nó lá.

O bà gí Mbe tí ndoo wúnò

¹³ Go bà 'dè có jì yo gítí ndâ ku kuu tí ze, ndâ ná'vindirí ze. Yo si bà dù ta sé có gbí njembí yo ngé ndiì gí tacó tí ndâ 'bí ka yo ñinò mbe cì gí nó mí to. Tacó ñinò a ña i mí ndâ 'duù ñinò mbe kořo có gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó ká nó. ¹⁴ Ndoò lê má ùnje gí, máa, Jézù táánò cì gí, bìndi yí gí 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí, gbí éno máa, Mbířì bà 'vala ndi ndâ 'bí ka ndoo ñinò mbe cì gí nó 'do gbí muu'dú ndú ta rẹ mí Jézù, ká go bà 'vala ndi wó tí Jézù nó, bìndi a yí tí Jézù ká bà gí gí bà tè kùřo ndú ya tí gí gbířì. ¹⁵ Có tí nó náa ze kpónó kèjì gí bà 'dè jì yo nó a có mbe co 'do gbí nje Mbířì. Kòcò Mbířì éno máa, ta o bà gí Mbe tí ndoo káká'i wúnò, ndoo tí ndâ 'duù ñinò tí ndâ wu 'duù ta řì tí nó nó bà yee mí wó kùřo si ndâ 'duù ñinò mbe cì sàà gí nó mí ndiì wálá. ¹⁶ Tacó ta o tí nó, à káa 'dóó Mbe tí ndoo ká bà gí 'do gbířì gí muu to tí nó. Yí bà gí gí bà 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà. Bìndi , kùřo ndâ basilì mí Mbířì bà gí tè'è tí ndâ 'duù. Gbí mòngò mí Mbířì bà gí me tí, bìndi ndâ 'duù ñinò tí ndâ 'duù mí Bìndi-Mbířì mbe cì sàà gí nó ká bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú á kùřo má kózò gí nó, ¹⁷ àà bà gí tè'è tí ndoo tí ndâ 'duù ñinò mbe cì lá nó á gí mí ndú gbí kùlù mù tàřì, tacó wàa, ndoo 'ví kaa toko gbaànjé ta ndú ya gí kùřo Mbe tí ndoo gbí pířì, gí bà dù ngbé ká á mí ndoo ta ndú kà. ¹⁸ À má éno, yo yì tí yo gbí òkò tí yo ta o ku ta ndâ có tí nó.

Yo 'viindi tí yo á gítí o bà gí Mbe tí ndoo

⁵ Káa à má gítí sè ndâ sili, ta ndâ pì, ta ndâ o bà bàkà tí mí ndâ i tí nó, ze bà cu mbè có gítí ndú jì yo wálá, ndâ ná'vindirí ze, ² tacó yo ta kpéétí yo ñò ní gí, máa, o bà gí Mbe tí ndoo káká'i wúnò bà dù go bà gí mbe ngbà ta bèbilì. ³ Ndâ 'duù ta o tí nó bà dù kù kořo có máa, «Vò i wálá.» Káa ndú gí gu maa káa ndiì ta bà

gbo ndú mí vò i, go bà gbaaka niì mí gó-káyì, bìndi 'bí i náa ndú bà bàkà nó wálá.

⁴ Káa yo kpónó kù 'vala me gbí 'dí'di'o tacó wàa o tí nó 'ví gbaaka tí ta yo á go bà gbaaka yo mí mbe ngbà nó lá, ndâ ná'vindirí ze. ⁵ Tacó yo 'dáá gí a ndâ 'viì gbí ngbà'o, tí ndâ 'viì gbí ngbàà řì. Ndoò ta ndoo 'dáá gí me ndâ 'duù gbí 'dí'di'o lá. ⁶ À má éno, ndoo tẹřì á go i mí ndâ 'bí 'duù lá. Ndoò dù tí zò'o ta řo ndoo ng-bářàngà'i. ⁷ Tacó ndâ mbe tẹřì kù tẹřì a i ta bèbilì. Ndâ mbe kù sa ta pe delè kù sa a i ta bèbilì. ⁸ Káa ndoo a ndâ 'duù gbí ngbà řì, à má éno, ndoo dù ta řo ndoo ngbářàngà'i. Ndoò si bà tee njembí ndoo mítí Mbířì, gí jì ye bà zè Mbířì nìkì maa, 'ví dù go kùngù tacó bà lì ta zí'i 'do tí ndoo gbí gó. Wàa, bà kořo có lì mítí Mbířì 'ví dù tí i bà lì mú 'do tí muu ndoo gbí gó. ⁹ Mbířì táánò cu 'bí wó mítí ndoo me tacó bà mbu ndoo gí tàkò có mí kpò-tàkòcò mí wó lá. Yí bàkà a i tacó bà 'vala ndoo ta rẹ mí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì, ¹⁰ tí mbe cì tacó tí ndoo. Tacó wàa, ndoo 'ví dù toko ta ndú si ndoo kpónó kù 'vala muu to tí nó nó; delè tacó ndoo 'ví dù toko ta ndú bìndi bà cì ndoo. ¹¹ À má éno, yo je wotí jì ndâ 'bí ka yo. Yo koni tí yo gbí òkò tí yo á go ñinò náa yo kù bàkà kpónó nó.

Ndòngbú có

¹² Ze kù 'deke a tí ze jì yo éno máa, yo 'ví te duù mítí ndâ 'duù ñinò tí ndâ kpo 'duù kùřo yo, mbe kù bàkà nètè bà nìbà tó kpokèjì jì yo ta rẹ mí Mbe tí ndoo nó, ndâ ná'vindirí ze. ¹³ Yo te duù mítí ndú ndiì bà te duù mí yo mítí sè ndâ 'duù 'dáá gí. Yo 'dè nìkì maa jì ndú tacó nètè tí nó náa ndú kù bàkà nó. Yo delè 'ví 'vala gbí òkò tí yo nìkì maa.

¹⁴ Ze kù yù 'do mí yo a nambeè éno máa, yo 'ví 'dè có gítí bà bàkà nètè jì ndâ mbe kpó tí kpò, ndâ ná'vindirí ze. Yo je wotí jì ndâ 'duù ñinò á gbí òkò tí yo ta wotí bà te řo ndú gí yaà kùřo ndâ 'duù á tí ndú wálá nó. Yo koni ndâ 'duù ñinò ta wotí tí ndú wálá nó. Yo delè 'ví kònò ndâ 'duù 'dáá gí. ¹⁵ Yo kèèndè vò i gbí òkò tí yo lá. À 'ví dù gbí njembí yo ta o 'dáá gí káa có gítí bà bàkà tó i gbí òkò tí yo, ta có gítí bà bàkà tó i jì ndâ 'bí tende 'duù. ¹⁶ Yo 'ví dù ta pétékè tàkòcò yo ta o 'dáá gí. ¹⁷ Yo 'ví kařa tà bà 'deke tí yo jì Mbířì lá. ¹⁸ Yo má gbí dà, yo 'ví 'dè nìkì maa jì Mbířì, à delè má volo mítí yo gí, yo má gbí mbúlùwu, yo 'ví 'dè nìkì maa jì yí, tacó ñinò a ña có ñinò náa à gbí njembí wó gítí yo tí ndâ mbe kù 'vala ta rẹ mí Bìndi-Mbířì tí Jézù nó ká nó.

¹⁹ Yo 'ví 'buuku muu wotí mí Bèřì-mí-Mbířì lá. ²⁰ Yo delè 'ví go 'vèřè mítí có ñinò náa a Mbířì ká wu mí gbí nje 'duù nó lá. ²¹ Yo 'viiki gbí có kùřo má kózò gí. Yo má 'de có tí nó tí yúco, yo 'ví nanaka muu yo mítí , ²² káa yo má 'de tí 've có, yo 'ví mò tí yo 'do tí ndâ 've i 'dáá gí gí. ²³ Ze kù 'deke a tí ze jì Mbířì tí mbe kù je tó bà dù ndò jì ndâ 'duù, máa, yí 'ví kaa yo mò gí mí wó. Yí 'ví si yo 'ví dù ta gbí diì yo nìkì maa, ta bà lê tí yo wálá, ta vò i tí lilí yo wálá, ta njembí yo ngbářàngà'i kù ù ta ndi bà gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì. ²⁴ Mbířì tí mbe tè'è tí yo bà si yo 'ví dù tí ndâ mbe bàkà sóló i wálá, tacó yí me mbe ne 'do tí po ngo nje wó lá.

²⁵ Yo 'deke tí yo ji Mbírì tacó tí ze, ndâ ná'vindí ze.

²⁶ Yo 'vee ndâ ná'vindí ze kà ta njembí bà zè Mbírì tacó tí ze.

²⁷ Ye kû be ji yo a tí Mbe tí ndoo éno máa, yo 'ví 'deke wáràgà tí nó ji ndâ ná'vindí ndoo á mì yo kà 'dáá gî.

²⁸ Nambeè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì 'ví dù ta yo.

2 Tèsàlónìkà

1 Muu ze tí ndâ mbe kù cu wáràgà tí nó a ndâ 'duu ta'ô: ñìnó a ye tí Páwòlò, gii je ndâ Sìlìvànò ta Tìmatéyò. Ze kù cu wáràgà tí nó ji yo tí ndâ 'duu mi Mbířì tí Bu ndoo, tí ndâ 'duu mi Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì, mbe kù kili ta rẹ̀ mi Bìndi-Mbířì mí gbí gbata Tèsàlónìkà. ² Ze kù 'deke tí ze ji Mbířì tí Bu ndoo, ze delẹ̀ kù 'deke tí ze ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì, máa, ndú 'ví cù 'dẹ̀ ngo cù ndú mítí yo, ndú delẹ̀ 'ví si yo 'ví dù nìkì maa.

Bà waa có ta o bà gì Bìndi-Mbířì wúnò

³ Áá mi ze a nderẹ̀ tacó bà 'dẹ̀ nìkì maa ji Mbířì go ñìnó náa à tí tacó tí yo 'dáá gí, ndâ ná'vindí ze, tacó yo kpónó kù tee njembí yo mítí Mbířì ta wotí tí ndii ñìnó sàà kùro gí. Yo delẹ̀ kù zẹ̀ tí yo gbí òkò tí yo nìkì ta banga tí ngé ndii gí. ⁴ Ze kù mba tí ze ta rẹ̀ yo kùro ndâ 'bí mbe kù kili ta rẹ̀ mi Bìndi-Mbířì, tacó à tà kpětí má kù pẹ̀ mbe kù yo ta bà mèkẹ̀'í tí yo, yo kpòò kù tee káa njembí yo mítí Mbířì.

⁵ Gbí có bà tee njembí yo kácaá mítí Mbířì nò éno máa, yo ñò ni gí máa, yí a mbe waa yúco. Káa mboo tàkò ña i tí nó náa yo kù me nò a bà bàkà yo mi Mbířì tí ndâ bọ̀-gba mi wó tí Mbířì. ⁶ Mbířì bà waa có ta yúco, yí bà kèendè mbugo tí nó náa yo kuu gbí nó á mítí ndâ mbe kù mbu yo nó gí. ⁷ Bìndi yí bà kaa yo tí ndâ 'duu tí nó náa à kpónó kù mèkẹ̀'í tí yo nó mítí tó bándò tí nó náa yí bà kaa ze mítí nó ta o bà túbà tí Jézù mi wó 'do gbířì ta ndâ basìlì mi wó tí Mbířì, náa yí je wotí ji ndú. ⁸ Jézù ta o tí nó bà da nó gí co gbí ngba wu gí bà kèendè có ndâ vò i mi ndâ mbe si Mbířì tí có lá, ta ndâ mbe biya bà ùnje gítí Banga-Ngú-Có mi wó tí Jézù tí Mbe tí ndoo, ji ndú. ⁹ Ndâ ña ndâ 'duu tí nó bà mbu ji bà waa có mítí ndú, éno máa, ndú 'ví dù tí ndâ vóló-volo 'duu dúú bà ya tí, gii je bà mò ndú 'do kùro Mbe tí ndoo gí, à delẹ̀ bà mò ndú 'do gbí ngba wotí mí wó gí. ¹⁰ Yí bà me ndâ i tí nó a i ta o tí nó náa yí bà gí tí, tacó wàa, ndâ 'duu tí nó náa yí kaa ndú mò gí mi wó gí nó 'ví ùlù yí, ta bà te duu mítí wó nò. Yo ta o tí nó delẹ̀ bà dù kuu gbí òkò tí ndâ mbe kù ùlù Jézù, tacó yo ùnje gítí yúco tí nó náa ze táánò 'dẹ̀ ji yo nó gí.

¹¹ Ñìnò a nderẹ̀ bà 'deke tí ze ji Mbířì ta o 'dáá gí ká nò. Ze kù yù nambeè 'do mi wó, máa, yí 'ví si yo 'ví dù tí ndâ 'duu mbe 'vii tí ndâ 'duu ñìnó náa yí tè'ẹ̀ tí ndú gí, yí delẹ̀ ta wotí mí wó 'ví si yo 'ví bàkà go ndâ tó có tí nó 'dáá gbí njembí yo nò, tacó wàa, yo 'ví cee ta nèté tí nó náa yo kù bàkà yee tí kpónó nó 'do gbí có mi bà tee njembí yo mítí wó. ¹² Gbí ña kpokèjì tí nó, ndâ 'duu bà ùlù rẹ̀ Mbe tí ndoo Jézù 'do gbí có mi yo, ndú delẹ̀ bà

ùlù rẹ̀ yo 'do gbí có mi wó, á 'do gbí nambeè mi Mbířì, delẹ̀ 'do gbí nambeè mi Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì.

Vò-'duu-tí-nò

2 À má gítí Rì bà gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì, ta có gítí bà kili ndoo toko gbaanjé mí mi ndoo ta ndú ta Rì tí nó, ² kòcò ze ji yo éno máa, yo 'ví co ká ngé kù gu ta gúku 'do gbí có mi 'bí 'duu mbe bàkà tí wó tí mbe 'dẹ̀-kòcò ta wotí mi Bèri-mi-Mbířì, ta ndâ mbe kù fiini có éno máa, Rì tí nó co sàà gí nó lá. Njembí yo delẹ̀ 'ví mù 'do gbí có mi 'bí 'duu mbe 'dẹ̀ 'véřẹ̀ ji yo éno máa, a ze ká cu wáràgà ji yí ta ña có tí nó nò lá.

³ Yo si 'bí 'duu 'ví eendi yo gítí bà kořo ña ndâ có tí nó lá. Tacó Rì tí nó tí Rì bà gí Mbe tí ndoo nò bà co a i bìn-di bà gí 'duu tí nó tí gbolò mbe kù gbì gbí njembí wó gítí vò i ta Mbířì nò. 'Duu tí nó náa muu wó bà 'va tí to nò, ⁴ a mbe kù jòò gbí có ta ndâ bààcì 'dáá gí. Yí delẹ̀ a mbe si tí wó tí i ndii ndâ i tí nó náa ndâ 'duu kù ci i ji ndú nó 'dáá gí. Yí si tí wó tí gbolò i tí ña ñìnó náa ndú kpónó nje bá ta Mbířì ká gbaanjé. Yí delẹ̀ kpónó kù kò kò ji ndâ 'duu máa, yí lá a Mbířì.

⁵ Bà mbí yo ó-ò? Ye táánò 'dẹ̀ có gítí bà co Rì bà gí Bìndi-Mbířì nò ji yo ta o tí nó náa ye táánò kuu mi yo ká nó lá? ⁶ Yo delẹ̀ ñò i tí nó mbe kù zẹ̀ 'duu tí nó ta yúco mi wó wálá nó, tii mí to, di tí o bà co Rì tí nó náa à ci nó, ni gí. ⁷ Bà jòò gbí có ta Bìndi-Mbířì kpónó kuu tí, káa, a i náa à kù bàkà tí a i gbí ña kpokèjì ñìnó náa bà 'di gbí kpò ndâ 'duu muu to tí nó gí, yee tí o tí nó náa à má mò i tí nó mbe kù nẹ̀ kpokèjì 'do tí nó á 'do tí kpokèjì má kózò gí, ⁸ bìn-di 'duu tí nó tí mbe kù gbì gbí njembí wó gítí vò i ta Mbířì nò bà gii co gí gbí ngbàa rì. Bìndi Mbe tí ndoo Jézù bà gii zi yí, ta bà òlò woò gbí nje wó mítí wó, bà co Jézù ta ngba wó bà zi yí gí.

⁹ Bà gí 'duu tí nó tí mbe kù gbì gbí njembí wó gítí vò i ta Mbířì nò bà dù a i ta wotí mi Vò-'duu-tí-nò. Yí bà gí gí bà bàkà ndâ mbù serẹ̀ ta gbí ndú wálá, ta bà túbà ndâ mbó, ta bà bàkà ndâ kpo-kpò i, ¹⁰ ta bà bàkà ndâ vo-vò tiřì tacó bà ee ta ndi ndâ 'duu ñìnó tí ndâ kánjì ku nò, tacó ndú biya bà dù ta go yúco, tacó wàa ndâ yí 'ví 'de tí ta 'válá nò gí. ¹¹ Tacó éno, Mbířì kù tuu vò muu ji ndú, tacó wàa, ndú 'ví ùnje ká gítí 'véřẹ̀. ¹² Mbířì bàkà éno tacó bà waa có mítí ndâ mbe si bà co tí kpokèjì ñìnó jáá nó mí to, káa áa gii nìkì tí ndú a bà co tí lókó-loko kpokèjì nò.

Mbíri cu 'bì wó mítí yo tacó bà 'vala yo

¹³ Káa àá mì ze a nderè tacó bà 'dè nìkì maa jì Mbíri tacó tí yo ta o 'dáá gí, ndâ ná'vindí ze, tí ndâ wú-gbì-ré Mbe tí ndoo. Tacó Mbíri táánò cu 'bì wó mítí yo 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó tacó bà 'vala yo ta bà bàkà yo mì Bèri-mì-Mbíri tí ndâ ngbàrángà 'duù, delè ta ba ùn-je mì yo gítí yúcó. ¹⁴ Mbíri tè'é tí yo tacó bà 'vala yo nò a i 'do gbí bà ma Banga-Ngú-Có mì ze jì yo, tacó wàa yo 'ví 'de tí ta bàndò bà dù yo ñindi yo gbí ngba Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri. ¹⁵ À má éno, yo 'dò kò yo mí to tí kpòò, wàa yo 'ví kpolo tí có tí nó náa ze táánò 'dè jì yo ta nje ze, ze delè gii cu jì yo ta wáràgà nò, ndâ ná'vindí ze.

¹⁶ Ze kù 'deke tí ze tacó tí yo jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri, ze delè kù 'deke tí ze jì Mbíri tí Bu ndoo, tí mbe kù zè ndoo nìkì maa, náa yí gii je tí ta 'dè njembí jì ndoo dúú kù ya tí, gii toko ta bà koro tó có gítí 'válá bìndi ku mì ndoo, á 'do gbí nambeè mì wó, ¹⁷ éno máa, ndú 'ví si njembí yo 'ví dù tí yú njembí gbí bà bàkà ña ndâ tó i 'dáá gí, delè gbí bà 'dè yúcó.

Yo 'deke tí yo jì Mbíri tacó tí ze

3 Ndòngbú có mì ze jì yo 'ví éno máa, yo 'deke tí yo jì Mbíri tacó tí ze, ndâ ná'vindí ze. Yo 'deke tí yo jì Mbíri, tacó wàa, yí 'ví si có mì Mbe tí ndoo 'ví 'vèè gálà-gálà, wàa ndâ 'duù tí nó mbe 'di nó 'ví te duù mítí, á go ñinó náa yo kpónó kù te ta duù mítí nò. ² Yo delè 'ví 'deke tí yo éno máa, yí tí Mbíri 'ví 'vala ze á 'do 'bì ndâ mbe vò muu tí nó tí ndâ vóló-volo 'duù nó, tacó ndâ mbe tee njembí ndú mítí Mbíri lá nó ògbù ngé. ³ Káa Mbe tí ndoo me mbe 'dè có gí, wàa yí gii ñònòkò gbí 'bá wó 'do tí po ngo nje wó gí nò lá. Yí bà je wotí jì yo gí, yí delè bà kpolo tí yo 'do tí Vò-'duù-tí-nò gí.

⁴ Káa à má gítí yo, ze bà be tí Mbe tí ndoo gí, máa, yo kpónó kù bàkà ndâ i tí nó náa ze táánò 'dè có gítí ndú jì yo nò, yo delè bà bàkà ndú kpòò kù ya tí gí kùro. ⁵ Ze kù 'deke tí ze jì Mbe tí ndoo éno máa, yí 'ví 'visi njembí yo tí njembí ndâ mbe ñò tó bà zè tí mì Mbíri ni, yí delè 'ví si yo 'ví dù tí ndâ 'duù ñinó mbe kù kònò vò i go i mì Bìndi-Mbíri nò.

Kózò tí yo 'ví bàkà nèté

⁶ Ze kù 'dè có jì yo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri, ndâ ná'vindí ze, éno máa, yo dù gí ndii 'do tí ndâ

ná'vindí ndoo ñinó ta go bà bàkà nèté tí ndú wálá, mbe kù 'vala me go ña bà 'vala ndò tí nó náa ze táánò kpili jì yo nó lá nò. ⁷ Tacó yo ta kpéétí yo ñò ni gí, éno máa, nèté mì yo a bà mèlè ndi ze. Káa yo ñò ta ro yo gí máa, ze táánò ta o tí nó náa ze kuu mì yo kà nó me ndâ mbe kè-ro lá. ⁸ Ze táánò me ndâ mbe kù li 'bì ze gí tà i 'do mì 'bí 'duù sínò lá. Jé lá! Ze táánò kù zò i 'do ká gbí bà ka wu'o mì ze. Ze táánò wu gbí gó ri gítí nèté mì ze lá, ze delè wu gbí bèbìli lá. Ze bàkà éno tacó wàa, ze 'ví ba gbímbí yo ta bà zò-mítí-yo nò lá. ⁹ Ze táánò kù ziki tí ze ta bà bàkà nèté rẹ̀'bè-rẹ̀'bè ta wu'o nò, me tacó máa yúcó mì ze tacó bà 'dè có jì yo éno máa, yo je i ñinó jì ze, yo bàkà éno jì ze, wálá nò, lá. Ze bàkà éno a i tacó bà túbà bà bàkà nèté jì yo, tacó wàa yo 'ví bàkà go yí. ¹⁰ Ze táánò 'dè có jì yo si ze kuu mì yo kà nó éno máa, 'duù má biya bà bàkà nèté gí, yí 'ví zò i lá, nò gí. ¹¹ Káa ze kpónó kù 'di có éno máa, ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo kà a ndâ vo-vò mbe kpó, ta go bà tee 'bì ndú mítí nèté tí ndú wálá. À tí ndú káa go bà yuu nje ndú gbí có mì ndâ 'bí 'duù ta rẹ̀ ndú gbí wálá. ¹² Ze kù 'dè có jì ndâ ña ndâ 'duù tí nó ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri éno máa, ndú si ña nèté tí nó mí to, wàa ndú 'ví bàkà a nèté tacó bà 'de ta i bà ko ta tí ndú.

¹³ Wo yo 'ví co ta bà bàkà i ñinó náa à tí nó lá, ndâ ná'vindí ze. ¹⁴ 'Bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo má biya bà 'di có tí nó náa ze cu mí gbí wáràgà tí nó nó gí, yo 'ví kii'ba 'do tí 'duù tí nó. Nèté mì yo 'ví dù ta yí káká'i wálá. Tacó wàa, yí 'ví ñò tí ni éno máa, kpokèjì tí nó náa yì kù co tí nó a lókó-loko kpokèjì. ¹⁵ Káa yo 'ví mèkèkè'i tí wó go bà mèkèkè'i tí ku'di nó lá. Yo kpo-gbì-tà-tù wó, tacó yí a ná'vindí yo, tacó wàa, yí 'ví dele ta ndi wó gítí jáá kpokèjì.

Ndòngbú có

¹⁶ Ze kù 'deke tí ze jì Mbe tí ndoo, tí mbe kù si ndâ 'duù kù dù nìkì maa, éno máa, yí 'ví si yo 'ví dù nìkì maa ta o 'dáá gí, gbí ña ndâ kpokèjì 'dáá gí. Mbe tí ndoo 'ví dù ta yo ta o 'dáá gí.

¹⁷ Ñinó a ye tí Páwòlò ká kù cu ndâ 'vé tí nó jì yo mí gbí wáràgà tí nó ta 'dóó 'bì ye. Ñinó a mbó ndi 'bì ye gbí ndâ wáràgà mì ye 'dáá gí ká nò. Ñinó a cè ña bà cu wáràgà mì ye ká nò.

¹⁸ Ye kù yù nambeè 'do mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri tacó tí yo 'dáá gí.

1 Tìmàtéyò

1 Nìno a ye tí Páwòlò, tí tú mì Bìndi-Mbíri tí Jézù. Ye gí tí tú mì Bìndi-Mbíri go có mì Mbíri tí mbe 'vala ndoo, delè go có mì wó tí Bìndi-Mbíri tí Jézù tí nó, náa ndoo kù koro 'valá lè míti wó nò. Ye kù cu wáràgà tí nó. ²Ji wò tí Tìmàtéyò, tí 'dóó 'viì mì ye, náa ndà só ta ndà kù tee njembí ndà míti Bìndi-Mbíri. Ye kù 'deke tí ye ji Bu ndoo tí Mbíri, ye delè kù 'deke tí ye ji Bìndi-Mbíri tí Jézù, tí Mbe tí ndoo, máa ndú 'ví bàkà nambeè mì ndú, wàa ndú 'ví nò yé ọ lo. Ndú delè 'ví si wò 'ví dù ta 'dè njembí lo.

³Ye táánò ci wò ta o tí nó náa ye kù ya gí tàkò to Mèsidóniyà nó, máa wò 'ví co 'do gbí gbata Éfàsù lá. Tacó wàa wò 'ví nò ta có gítí ndà ọ ndà 'duù tí nó mbe kù nìbà ndà sú có ji ndà 'duù á bìnđi có mì Mbíri nò.

⁴Nètè mì ọ ndà 'duù tí nó a bà je mbí ndú kpolo ma míti ndà tà-ká-tà mì ndà ká gù ndú, ta bà 'deke ndà rẹ ndà ká gù ndú mèè ji ndà 'duù. Káa ndà ọ ndà i tí nó náa ndú kù bàkà nò a ndà i mbe kù nònòkò muu ndà 'duù 'do tí bà bàkà go có mì Mbíri, náa 'duù kù nò ni ta bà tee njembí wó míti Mbíri nò. ⁵Káa ndoo kù nìbà i ji ndà 'duù tacó wàa ndú 'ví zè ndà 'bí ka ndú nìkì maa, tí ọ tó bà zè tí nìno mbe gí 'do gbí ndà ngbárángà njembí, ta tó muu, ta bà ùnje gítí Mbíri ta njembí 'duù gbaànjé. ⁶Ndà ọ ndà 'duù tí nó ne 'do tí cèe kpokèjì mì yúco gí. Ndú kù ya ká yàlàkàà gí tàkò ndà 'bí ọ ndà có ta nji gbí ndú wálá. ⁷Ndú kù bàkà tí ndú tí ndà kpo-kpò mbe 'di gbí ndà có mì Mòze, káa ndú 'di gbí ndà có tí nó náa ndú kù 'dè nò lá. Ndú delè ọ ndà i tí nó náa ndú kù 'dè có gítí ndú nó ni ká lá.

⁸Ndoo ọ ni gí máa, ndà có mì Mòze a ndà tó có, náa 'duù má ọ nderẹ ndú ni gí nò. ⁹Ndoo delè gí ọ ni gí, máa, à kù 'dè có me ji ndà tó 'duù lá. Á kù 'dè có a i ji ndà mbe bàkà vò i, go ndà mbe ngbútù, ta ndà mbe bàkà i-Mbíri lá, ta ndà mbe bèè ọ Mbíri, ta ndà mbe zì ndà bu ndú ta ndà nawu ndú, ta ndà mbe zì ku. ¹⁰Á gí 'dè có a i ji ndà mbe zingbà ta ndà niì, ta ndà mbe sì ta ndà 'bí ka ndú 'dakò, ta ndà mbe ngbà ndà 'duù, ta ndà mbe 'véřè, ta ndà mbe see tí ndú gítí 've có, ta ndà mbe bàkà ndà 'bí ọ i nìno mbe co tende 'do tí cèe bà nìbà i tí nó ¹¹mbe ya 'vii ta ọ seřè Banga-Ngú-Có tí nó náa Mbíri tí nó náa ndoo kù ùlù yí nó kpilì ji ye, máa, ye kpolo tí, wàa ye 'ví ma ji ndà 'duù nò.

'Dè nìkì maa ji Mbíri á gí tàkò nambeè mì wó

¹²Ye 'dè nìkì maa ji Bìndi-Mbíri tí Jézù tí Mbe tí ndoo, mbe je wotí ji ye, tacó yí ọ ni gí máa, ye bà bàkà nètè mì yì go có tí nó náa à gbí muu yì nó gí. ¹³Ye táánò sàà a mbe kù 'dè ndà vò có gí bà tí Jézù. Ye táánò a mbe kù

mèèkè'i tí ndà 'duù mì wó. Ye delè táánò a mbe kù go ndú ta zu ngò. Káa Mbíri gíi toro ndà vò i mì ye nò 'dáá gí míti wó tí bàà, tacó yí ọ ni gí, máa, ye táánò ọ ndà vò i tí nó náa ye kù bàkà nò ni lá, tacó ye ta o tí nó ùnje gítí Bìndi-Mbíri kálásè. ¹⁴Mbíri bàkà nambeè ji ye me gbolò, ta bà wu bà ùnje, ta bà zè Bìndi-Mbíri tí Jézù nìkì maa mí gbí njembí ye me gbolò. ¹⁵Có tí nó náa à 'dè máa, «Bìndi-Mbíri tí Jézù táánò gí gí muu to nó tacó bà 'vala ndà mbe bàkà vò i,» nó a cèe yúco ta kponje gítí wálá, tí cèe có mbe 'vii tí có bà ùnje gítí ta njembí 'duù gbaànjé. Ye a fúfú gbí òkò tí ndà mbe bàkà vò i 'dáá gí. ¹⁶Káa ta ndà ọ nìno 'dáá gí, Mbíri gíi bàkà nambeè ji ye mí pí ndà vò i mì ye nò me gbolò. Tacó wàa, Bìndi-Mbíri tí Jézù 'ví tù ta bà bà kònò ndà mbe bàkà vò i ji ndà 'duù nìno 'dáá gí á kèjì gí bà ùnje gítí wó tacó bà 'de 'valá nìno mbe cee lá nò.

¹⁷Ndoo te duù míti Mbíri,
ndoo ùlù yí tí gba tí nó mbe cee lá nó,
kpòò ya tí .

Ndoo te duù míti Mbíri,
ndoo ùlù yí tí 'duù tí mbe dù tí ká nó,
kpòò ya tí .

Ndoo te duù míti Mbíri,
ndoo ùlù yí tí nó náa ndoo ọ yí ta ọ ndoo lá nó,
kpòò ya tí .

Go-i-tí-nò!

¹⁸Ye kù 'deke a tí ye ji wò máa, bà mbí lo 'ví ò tí ndà có mì ndà mbe ma có mì Mbíri náa ndú táánò 'dè gítí lo nó lá, Tìmàtéyò, 'viì mì ye. Kpolo tí ndú mì gbí njembí lo, wàa wò 'ví gò gó go i mì ngáángbá 'vii-'dakò.

¹⁹Ndà zì'i-gó mì lo 'ví dù a bà tee njembí lo míti Mbíri, ta bà dù ta tó muu. Ye kù 'dè có tí nó ji wò tacó ndà 'bí 'duù táánò bàkà vò muu, bìnđi ndú gíi mèèkè gbí bà ùnje mì ndú gítí Mbíri kùdùù gí. ²⁰Ndà 'bí 'duù sósó'ò 'do gbí òkò tí ndà 'duù tí nó a ndà Ìmànýò ta Àlèsándòrò, náa ye táánò ká waa có míti ndú ta bà kaa ndú ji Gba-vò-i, tacó wàa ndú 'ví no bà 'dè zu có gí bà tí Mbíri ngbó.

Ọ kpokèjì bà 'deke tí ji Mbíri

2 Má éno, kpédélé có mì ye ji wò éno, máa, wò 'ví 'deke tí lo ji Mbíri tacó tí ndà 'duù 'dáá gí. Wò 'ví yù i gítí miri lo 'do mì Mbíri. Wò 'ví yù nambeè 'do mì wó tacó tí ndà 'bí 'duù. Wò delè 'ví 'dè nìkì maa ji yí.

²Wò 'ví 'deke tí lo ji Mbíri kpolo ma tacó tí ndà gba mì ndoo, ta ndà kpo-kpò 'duù kùro ndoo, tacó wàa ndoo 'ví 'vala ta wo gbí òkò tí ndoo lá, ndoo 'ví 'vala a i gbí 'dè tí, ta bà te duù míti Mbíri, delè ta bà bàkà ndà i

ḡnínò mbe 'vii á ɾò 'bá nò. ³ Bà 'deke tí ndoo éno a tó i mbe kú peteke tàkòcò Mbírì tí mbe 'vala ndoo. ⁴ Tacó à tí wó a go bà 'vala ndâ 'duù 'dáá gî, tacó wàa, ndú 'ví ḡò yúco ní. ⁵ Tacó Mbírì ká gbaànjé cuki. Mbe kú 'viindi gbí òkò tí ndâ 'duù muu to tí nó ta Mbírì delè ká gbaànjé, tí Bindi-Mbírì tí Jézù, ⁶ mbe sì miḡi wó ji ku á muu ndâ 'duù 'dáá gî. Mbírì táánò tuu yí tí mbe ma có 'válá ji ndâ 'duù ta tó o mì wó mbe 'vii gbí muu wó tí Mbírì. ⁷ Ye kú 'de ji wò ta yúco, ye jé 'dè 'véḡè lá, máa, àá táánò je ye tí mbe nìbà có tí nó tí yúco nó ji ndâ 'duù ḡnínò náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, tacó wàa, ndú 'ví ùnje gítí.

⁸ Má éno, có gbí muu ye éno máa, ndâ 'duù tí ndâ bàndò 'dáá gî 'ví 'deke tí ndú ta bà kaa 'bì ndú, tí 'bì ndâ yè ta vò i mì ndú wálá, á gí yaà ji Mbírì, ta pétékè tàkòcò ndú, delè ta gbínje gbí òkò tí ndú wálá.

⁹ Có mì ye ji ndâ nì éno máa, ndú 'ví yuu bòngò ḡnínò mbe 'vii á ɾò 'bá mbe te nò mí ɾò ndâ 'duù lá nó. Ndú delè 'ví je mbí ndú kpolo ma mítí bà te banga cèkèè tacó bà mà tí ndú ji ndâ 'duù lá; ¹⁰ ndú 'ví te banga a i ta bà bàkà ndâ tó i á go i mì ndâ ḡa ndâ nì ḡnínò mbe tùbà tí ndú tí ndâ mbe ùnje gítí Mbírì gî nò. ¹¹ À delè má kú nìbà i ji nì, yí 'ví dù ngbì. Yí delè 'ví te duù mítí 'duù tí nó mbe kú nìbà i ji yí nó. ¹² Ye ùnje gítí éno máa, nì 'ví dù tí mbe nìbà i ji ndâ 'dakò nó lá. Yí delè 'ví dù pí tí ndâ 'dakò lá. Yí 'ví dù ngbì kùro ndâ 'dakò. ¹³ Tacó Mbírì táánò suu kùro a Ádàmà tí 'dakò, bìndi yí gii suu Évà tí nì. ¹⁴ Gba-vò-i delè táánò ee me ndi Ádàmà lá, yí ee a ndi Évà tí nì, bìndi nì gii kpò có mì Mbírì gî. ¹⁵ Káa a bà jò ndâ 'vii ká bà 'vala ndâ nì, náa ndú má dù tí ndâ nì ḡnínò mbe aanga muu ndú mítí bà tee njembí ndú mítí Mbírì nó.

Ndâ kpo 'duù kùro ndâ mbe kú kili ta ɾè mì Bindi-Mbírì

3 Có tí nó máa, go bà dù tí gbolò 'duù kùro ndâ mbe kú kili ta ɾè mì Bindi-Mbírì má tí 'duù, yí kú koḡo a tó có ngé waa gî nó, a yúco ta kponje gítí wálá. ² Káa ḡa 'duù tí nó 'ví dù me mbe kú bàkà ndâ i-nò lá. Yí 'ví dù me mbe kò njèèkù nì lá. Yí 'ví dù a i tí 'duù ḡnínò ta ngbárángà muu wó. Yí 'ví dù me 'duù ḡnínò mbe kú bàkà ndâ i-'vii nó lá. Yí 'ví dù a i tí 'duù ta muu ká tí wó. Yí 'ví dù tí 'duù ḡnínò ta njekèjì 'bá mì wó ká ngàà ji ndâ 'duù. Yí delè 'ví dù tí mbe nìbà tó kpokèjì bà 'vala ndò ji ndâ 'duù. ³ ḡa 'duù tí nó 'ví dù me vò mbe njù pe lá. Yí 'ví dù me mbe kùmùkù ndâ i mì ndâ 'duù lá. Yí 'ví dù a i tí 'dè 'duù, me mbe gbínje lá. Yí delè 'ví dù me mbe go ndâ kpo-kpò i lá. ⁴ Yí 'ví dù tí ḡa 'duù ḡnínò mbe nì bà 'viindi 'bá mì wó nìkì maa gî, náa ndâ 'vii mì wó kú 'di có mì wó, delè náa ɾò ndâ 'duù ká ngbárángà'i gítí ndâ 'vii mì wó. ⁵ Tacó bà kpolo tí 'dóó 'bá mì wó má kpò yí gî, yí bà 'de wotí gítí bà kpolo tí 'bá mì Mbírì 'do kòtí 'di? ⁶ Yí 'ví dù me ngú mbe ùnje gítí Jézù lá. Tacó yí bà luguu á tí wó ta bà si tí wó tí gbolò 'duù ta kpéetí wó, bìndi Mbírì bà waa có mítí wó go bà waa có mítí Gba-vò-i. ⁷ Duù tí nó 'ví dù a ḡa 'duù ḡnínò náa ndâ 'duù ḡnínò mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì lá nó kú te duù mítí wó. Á má me éno lá, ɾè wó bà volo gî, bìndi yí bà tè wú mì Gba-vò-i.

Ndâ mbe konì ndâ mbe kú kili ta ɾè mì Bindi-Mbírì

⁸ Ndâ mbe kú konì ndâ mbe kú kili ta ɾè mì Bindi-Mbírì nó 'dáá gî delè 'ví dù a ndâ ḡa ndâ 'duù ḡnínò náa ndâ 'duù kú te duù mítí ndú nó. Ndú 'ví dù tí ndâ mbe 'dè yúco. Ndú 'ví dù me ḡa ndâ 'duù ḡnínò náa pe kò ndú gî nó lá. Ndú delè 'ví dù me ndâ mbe go ndâ kpo-kpò i lá. ⁹ Ndú 'ví dù tí ndâ 'duù ḡnínò ta muu ndú ng-bárángà'i, mbe kú ùnje gítí có mì Bindi-Mbírì 'do ká ngé ɾèngbó. ¹⁰ À 'ví ḡò muu ndú kùro kózò gî, bà lè má tí ndú wálá, à 'ví gii bàkà ndú.

¹¹ Ndâ nì ḡnínò mbe kú konì ndâ mbe kú kpolo tí ndâ mbe kú kili ta ɾè mì Bindi-Mbírì nó, delè 'ví dù a ḡa ndâ nì ḡnínò náa ndâ 'duù kú te duù mítí ndú nó. Ndú 'ví dù me ndâ mbe nì ɾè lá. Ndú 'ví dù tí ndâ nì ḡnínò ta muu ndú ngbárángà'i nó. Ndú delè 'ví dù tí ḡa ndâ nì ḡnínò mbe kú bàkà nètè ta njembí ndú gbaànjé nó.

¹² Ndâ 'dakò ḡnínò tí ndâ mbe kú konì bà kpolo tí nètè gítí ndâ mbe kú kili ta ɾè mì Bindi-Mbírì nó delè 'ví dù me ndâ bu njèèkù nì lá. Ndú delè 'ví dù a ndâ ḡa ndâ 'duù ḡnínò mbe kú kpolo tí ndâ 'bá mì ndú, ta ndâ 'vii mì ndú nìkì maa. ¹³ Tacó ndâ 'duù kú te duù mítí ndâ mbe kú bàkà nètè bà konì ndâ mbe kú kili ta ɾè mì Bindi-Mbírì jáá. À delè tí ndú a wotí bà 'dè có gítí bà tee njembí ndú mítí Bindi-Mbírì ta gúku tí ndú wálá.

¹⁴ Ye kú cu wárángà tí nó ji wò ta có bà ya gí mì yo ká gbí muu ye. ¹⁵ Káa 'bí i máa tii bà ya ye gí ká gî, wò 'ví ḡò éno máa, ndâ 'duù 'ví 'vala 'bá mì Mbírì nìkì maa. Ye kú nì a ndâ mbe kú kili ta ɾè mì Bindi-Mbírì, tí ndâ 'vii mì Mbírì tí nó tí wu Mbírì, delè tí ndâ mbe kú te ɾè có mì Mbírì gí yaà tí kpò nó.

¹⁶ À dú káa yúco máa, bà 'di gbí kpokèjì mì Mbírì táánò sàà a gbolò có kóó. Có kóó tí nó a Bindi-Mbírì, tí mbe gí gí muu to tí nó táánò tí 'duù.

A Bèri-mi-Mbírì táánò ká tùbà tí wó,

ndâ basilì táánò ḡò yí gî,

àá táánò ma có tí wó ji ndâ 'duù gî.

Ndâ 'duù táánò ùnje gítí wó muu to tí nó gî,

àá táánò te yí ya tí gí gbírì gî.

Ndâ sú mbe nìbà i

4 A Bèri-mi-Mbírì ká 'dè có ta nje wó ngbárángà'i éno máa, ndâ 'bí 'duù gbí ndâ sè sili tí nó gí kùro o bà gí Bindi-Mbírì káká'i nó bà je mbí ndú kpolo ma a i gítí bà ɾu ndi ndâ 'véḡè mì ndâ bààci á bìndi có mì Mbírì. ² Ndâ mbe 'dòkò có mì ndâ ḡa ndâ bààci tí nó a ndâ mbe 'véḡè, tí ndâ mbe tìḡi ta ndi nó bà 'dè 'véḡè káká'i á ɾò ndú wálá. ³ Ndâ 'bí ḡa 'véḡè mì ndú máa: bà kò nì a vò i kùro Mbírì, wàa ndâ 'duù delè 'ví gee tí ndú 'do tí ndâ 'bí ḡa ndâ i-zò-zò. Káa Mbírì táánò suu ndâ i tí nó náa ndâ vò 'duù tí nó kú 'dè có máa ndâ 'duù 'ví zò ndú lá nó, tacó wàa ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì, tí ndâ mbe ḡò yúco ní gî, 'ví zò ta bà 'dè nìkì máa ji Mbírì ta líkì'o tí ndú. ⁴ Mbírì táánò suu 'dáá káa ndâ tó i, tacó wàa ndoo 'ví zò ndú 'dáá gî ta pétékè tàkòcò ndoo, náa ndoo má a ndâ mbe ḡò tó i náa 'duù bàkà ji ndoo nì nó. Má éno, ndoo 'ví bè ndâ 'bí i, máa,

ndú a ndâ vò i nò lá. ⁵ Tacó a có mì Mbírì, toko ta bà 'deke tí ndoo ji Mbírì tacó ndâ i tí nò, ká kù bàkà ndú tí ndâ ngbàrángà i.

Tó bòò mì Bìndi-Mbírì

⁶ Wò má nìbà ndâ có tí nò 'dáá gî ji sè ndâ ná'vindí lo, gbí éno máa, wò bà dù tí tó mbe bàkà nètè mì Bìndi-Mbírì tí Jézù. Wò delè kù nì a bà máa, bà nìbà i mì Bìndi-Mbírì náa wò kù ru ndi nó ya gí gbí mbelè lo ngé tè gî. ⁷ Nètè mì lo 'ví dù ta ndâ ònókò tà-ká-tà ta i gbí ndú wálá gítí ndâ i muu to tí nó nó lá. Aanga muu lo mítí bà dù tí 'duù mì Mbírì. ⁸ Bà tala bà ngaka tí 'duù tacó bà je wotí ji dìi wó a tó i, káa bà tala bà ngaka tí 'duù tacó bà bàkà go có mì Mbírì a kpóló-kpolo i co tí bà ngaka tí tacó bà je wotí ji dìi 'duù gî. Tacó 'duù bà 'de i gbí ta bà só: 'bí gbaànjé á si yí muu to tí nò, bìn-di 'bí á bìn-di ku mì wó. ⁹ Tee njembí lo mítí có tí nò, tacó ònò a yúco ngé waa gî. ¹⁰ Tacó éno, ndoo kpónó kù te kpo muu, ndoo delè kù bàkà nètè tí kpoò, tacó ndoo kù kojo có li a i mítí Mbírì tí nó mì ndoo, tí wu Mbírì mbe kù 'vala ndâ 'duù 'dáá gî nò. Co tí ndâ i 'dáá gî, yí kù 'vala a ndâ mbe ùnje gítí yúco tí nò. ¹¹ Nìbà ndâ có tí nò ji ndâ 'duù, wàa wò 'ví ònò máa, ndú bàkà go ndú.

¹² Si tí lo ji ndâ 'duù wàa ndú 'ví ònoko wò máa, wò a 'vii nò lá. Dù tí mbe nìbà ndâ ònò máa, wò bà 'dè banga nje, ta tó 'válá, ta bà zè ndâ 'duù nìkì maa, ta bà dù ta ngbàrángà njembí, ji ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì. ¹³ Dù kù 'deke wáràgà mì Mbírì, wàa wò 'ví nìbà ndâ có gbí ji ndâ 'duù 'dáá gî, yee tí o bà gí ye gí mì yo kà. ¹⁴ Bà mbí lo 'ví ò tí i-nambeè tí nó táánò náa Mbírì je ji wò ta o tí nó náa ndâ mbe ma có mì Mbírì 'dè ta có, bìn-di có tí nó ndâ kpo 'duù mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gii tee ta 'bì ndú mítí lo nó lá. ¹⁵ Kojo gbí có tí nó náa ye 'dè ji wò nò tí kpoò, bìn-di wò 'ví mèlè ndi ndâ i tí nó náa ye 'dè có gítí ndú ji wò nò. Tacó wàa ndâ 'duù 'ví ònò máa, wò me mbe ja gí ndii lá. ¹⁶ Kpolo tí lo, wò delè 'ví kpolo tí i tí nó náa wò kù nìbà ji ndâ 'duù nò. Bàkà ndâ i tí nó ta o 'dáá gî, tacó wàa, wò 'ví 'vala ta miři lo, wò delè 'ví 'vala ta miři ndâ mbe kù 'di có mì lo 'do gbí vò i.

Nètè gítí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì

5 Wò 'ví 'dè gbí vò i mì 'duù ònò tí kpo 'duù ji wò nó ji yí ta 'bè lá. 'Dè có ta yí pètékè'i, á go bà 'dè có mì lo ji bu lo. Wò 'ví 'dè có ji ndâ 'vii-'dakò á go bà 'dè có ji ndâ ná'vindí lo. ² Bìn-di wò 'ví 'dè gbí bà lè mì ndâ kpo nìi ji ndú gbí tó kpokèjì á go bà 'dè có ji nawu lo. Bìn-di wò 'ví 'dè gbí ònò ndâ vò i mì ndâ 'vii'ndú ta ngbàrángà njembí lo á go njembí 'duù gítí ndâ námi wó.

³ Yo 'ví te duù mítí ndâ nawù ku; ye kù nì a ndâ nawù ku ònò tí ndâ mbe yè ta 'dóó 'duù mì ndú wálá nò.

⁴ Káa ndâ 'vii, ta ndâ 'vii-gù má kuu mì nawù ku, yo 'ví si ndú 'ví tala bà kpolo tí nawu ndú á go có mì Mbírì, tacó bà sì có ndâ nètè tí nó náa nawu ndú tí nó táánò bàkà gítí ndú si ndú gbí 'vii nó kùjo má kózò gi. Tacó

nètè bà kpolo tí ndâ mbe jò ndoo a nètè mbe kù pe-teke tàkòcò Mbírì. ⁵ Káa nìi ònò tí nawù ku ta 'vii mì wó wálá, delè ta 'dóó 'duù mì wó wálá nó, 'ví kojo có gítí Mbírì, ta bà dù kù 'deke tí wó, ta bà yù i 'do mì Mbírì ta o 'dáá gî. ⁶ Káa ònò nawù ku ònò mbe zèè kpolo ma a ngé líkí'o muu to tí nó nó a kánjì ku. ⁷ 'Dè có tí nó ji ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì, tacó wàa ndâ 'duù 'ví ònò ndi ndú lá. ⁸ 'Dè có ji ndú máa, 'bí 'duù gbí òkò tí ndú má kpolo tí ndâ 'vii mì wó ta ndâ 'dóó nambe wó lá, gbí éno máa, 'duù tí nó biya nò a bà 'di có mì Bìndi-Mbírì gî. Á delè nìkì káa 'duù ònò mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì lá nó á co tí ònò 'duù tí nó.

⁹ Wò 'ví cu mí gbí wáràgà bà cu rẹ̀ ndâ nawù ku ònò náa ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì kù kpolo tí ndú nó káa rẹ̀ ndâ nawù ku ònò ta ndoo tí ndú ndii zì'-duù-ta'ò gí nò. Ndú 'ví dù a ndâ nìi ònò jé mbe ràngà kù lá. ¹⁰ Delè ta rẹ̀ ndú wu ta bà bàkà ndâ tó i ònò go bà ko ndâ 'vii mì ndú gbí tó kpokèjì, ta bà koni ndâ yè, ta bà te wiři mítí ndâ mbe 'do 'do, ta bà caka kò ndâ mbe kù bàkà nètè mì Bìndi-Mbírì go i gbí tàkìlì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà tacó bà te wiři mítí ndú, ta bà kojo có gítí bà bàkà ndâ tó i nò.

¹¹ Káa yo 'ví cu rẹ̀ ndâ nawù ku ònò ta mbelè ndú kù i ngèlè kálásè nó lá. Tacó go bà-nò-vò-ndò má gii tanga mítí ndú ndii muu wotí bà kojo có mì ndú gítí Bìndi-Mbírì gî, a có bà kò tí káká'i ká bà dù gbí muu ndú.

¹² Bìn-di ndâ 'duù bà gii kùtù a tí gítí ndú máa, ndú ònòkò gbí 'bá ndú 'do tí kpédélé ngo nje ndú gí.

¹³ Ndâ 'bí ònò i gbí kù ndâ dóo nawù ku tí nó ta mbelè ndú kù i ngèlè kálásè nó, a jè, ta bà nò ta 'bá mì ndâ 'duù sàkàmà. Ndú kùtáa má si ká mítí ndâ ònò, má wálá, à nìkì ma. Káa ndâ i mbe gii volo ndú ngé gí, a ndâ bà kùtù tí, ta bà yuu tí ndú mí gbí ndâ i, ta ndâ có ònò ta rẹ̀ ndú gbí wálá, delè ta bà 'dè ndâ 'bí ònò kpo-kpò có mbe 'vii ta ndú lá. ¹⁴ Ye kojo có máa, àà bà 'vii ta ndâ nawù ku ònò ta mbelè ndú kù i ngèlè kálásè nó a bà kò ndâ 'bí ngú 'dakò, ndú 'ví jò ta ndâ 'vii, wàa ndú 'ví kojo có gítí ndâ i-'bá mì ndú. Tacó wàa, ndâ ku'di mì ndoo 'ví 'de ta kpokèjì bà ònoko ndoo lá.

¹⁵ Ye kù 'dè có tí nó tacó ndâ 'bí nawù ku kpónò 'dòkò 'do tí ndoo kù ru ndi Gba-vò-i gî. ¹⁶ Má éno, nambe 'bí nìi gbaànjé gbí òkò tí yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì má a nawù ku, à nìkì éno máa yí kpolo tí nambe wó tí nó, wàa sè yo 'ví kojo có gítí sè ndâ nawù ku ònò ta ndâ 'duù mì ndú wálá nò.

¹⁷ 'Bí có mì ye káká'i ji wò a ònò máa, yo 'ví te duù mítí ndâ tó kpo 'duù ònò tí ndâ kùjo yo nò. Ye kù nì a ndâ kpo 'duù ònò mbe 'vii tí ndâ 'duù ònò náa à 'ví te duù mítí ndú gí nò. Yo delè 'ví ko mboo ndâ nètè mì ndú ji ndú. Co tí ndâ i 'dáá gî, yo 'ví te duù mítí ndâ ònò ndâ tó kpo 'duù ònò mbe kù ma có mì Mbírì, ta ndâ ònò mbe kù nìbà có mì Mbírì ta wotí tí nò. ¹⁸ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «À caka gbí nje mbe gbà deme ta wu ngo lá.» Á gii cu 'bí máa, «Ko mboo nètè mì ndâ mbe bàkà nètè á ji ndú.»

¹⁹ Á má kpi ngbàngà tí 'bí kpo 'duù ji wò, wò 'ví ùnje gítí có tí nó lá, sè káa ònò wò má 'di có tí nó 'do gbí nje ndâ 'duù go só, go ta'ò, kózò gi. ²⁰ 'Bí 'duù gbaànjé

gbí òkò tí ndâ kpo 'duù mì yo má nanaka muu wó mí tí bà bàkà vò i, wò 'ví 'dè gbí vò i mì wó nò jì yí mí kùro ndâ mbè 'duù, tacó wàa ndâ 'bí ka wó kpo 'duù 'ví cì ta gúku bà bàkà ña i tí nò. ²¹ Ye kù see wò jì Mbířì, ye kù see wò jì Bìndi-Mbířì tí Jézù, ye delè kù see wò jì ndâ basilì mì Mbířì, máa, wò 'ví kpolo tí ndâ có tí nó 'dáá náa ye 'dè jì wò nó ta kábà tí ndú. Wò delè 'ví njèè gbí òkò tí ndâ 'duù lá. ²² Gu gítí bà bàkà 'duù tí kùro ndâ mbe kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbířì lá. Tacó ndâ 'duù bà go wò á muu wó. Kpolo tí lo 'do tí ndâ vò i 'dáá gí.

²³ Wò 'ví njù 've ngo mì lú lá. Wò ta o 'dáá gí 'ví ñòndòkò ngo njú-njú mì lo ta làmbu pe zùù-zùù éndò, tí yèè gítí gbí yì lo, delè tacó sé'i kù bàkà wò ká tà ndi ka wó.

²⁴ À kù ñò vò i mì ndâ 'bí 'duù ká mí tí ñì ọ̀ ndú. Káa ndâ 'bí 'duù a ndâ gbàà'và, wò bà bàkà a o tacó bà 'di gbí vò i mì ndú. ²⁵ Tó i delè ká éndò, à ngùù lá. Káa 'duù kpétí má tala bà ngùù tí wó tí, áá bà co ká co gí sè.

6 Ndâ 'duù ñinó tí ndâ i-zógó-zogo mì ndâ 'bí ka ndú nó 'ví te duù mí tí ndâ mbe tí ndú, tacó wàa à 'ví volo rẹ̀ Mbířì lá, à delè 'ví no ta nje gítí bà ñibà i mì ndoo lá. ² Káa ndâ i-zógó-zogo ta mbe tí wó só má a ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbířì, yí 'ví bàkà nètè jì mbe tí wó ta vò tàmuu, tacó náa ndâ yì a ndâ ná'vindí nò, lá. Ngé gí lá! Tacó 'duù tí nó mbe kù 'de gbolò i gbí nètè mì wó nò a ná'vindí wó tí mbe ùnje gítí Bìndi-Mbířì, tí kpóló-kpolo 'duù mì Mbířì.

Ndâ sú bà ñibà i ta ndâ kpo-kpò i

Ñibà ndâ có tí nó jì ndâ 'duù pétékè'i, yee tí o tí nó náa à ya gí gbí muu ndú gí, wàa ndú 'ví bàkà go ndâ có tí nó. ³ Káa 'bí 'duù má ñibà 'bí ña lókó-loko có mbe 'vii ta wu có mì Mbířì náa Bìndi-Mbířì tí Jézù ñibà jì ndoo nó lá, ⁴ 'duù tí nó kù luguu a tí wó, ta bà mòò ọ̀ wó sínò. Yí delè ñò 'bí i gbaànjé ni lá. À gbí muu ña ndâ 'duù tí nó a mà bà 'vee gbí ndâ i 'dáá gí. 'Bí ña i mì ndú delè a bà 'dè ndâ 'bí ña tende có mbe kù jò ndâ kii, ta mà, ta ngò, ta ndâ vò có, delè ta bà kojo ndâ vò có ta nderè ndú wálá gbí òkò tí ndâ 'duù. ⁵ Nètè mì ndâ ña ndâ 'duù tí nó delè a bà ñòndòkò muu ndâ 'duù ñinó ta muu tí ndú wálá, mbe dò 'bì ndú 'do tí yúco gí, mbe kù si bà bàkà go có mì Mbířì tí i bà 'de ndâ kpo-kpò i gbí a muu to tí nó, nò.

⁶ À dú káa yúco máa, bà bàkà go có mì Mbířì kù je tó i me gbolò jì 'duù. Káa sè káa ñinó máa, 'duù tí nó 'ví dù me mbe gbolò njembí lá. ⁷ Te mí gbí muu lo éno máa, áá táánò jò ndoo me ta 'bí i 'bì ndoo 'do gbí yì lá. À delè wúnò bà duu ndoo me ta 'bí i 'bì ndoo lá. ⁸ Má éndò, ndâ i-zó-zò, ta bòngò má kuu mì ndoo, à tè ta ndoo gí. ⁹ Tacó ndâ 'duù ñinó ta go ndâ kpo-kpò i tí ndú nó a ndâ ndò kècè mì ndâ i ñinó mbe kù yòdngò ndâ 'duù gítí ndâ vò i nò. Ndú kù yuu miri ndú mí gbí wú, ta ndâ 'bí ña i ñinó ta gbí ndú wálá nó, ta bà dù ta go ndâ i mbe kù gí jì ndú ta vò i, mbe kù gbo nje ndú ta bà miì ndú. Ndâ i tí nó kù volo ndú gbí có mì gbolò njembí. ¹⁰ Tacó a bà dù ta gbolò njembí ká kù jò ndâ ña

ndâ vò i tí nó 'dáá gí. A go ndâ kpo-kpò i ká gbí tàmuu ndâ 'bí 'duù kù girì'o párángáá 'do tí kpokèjì mì yúco. A delè káa go ndâ kpo-kpò i ká kù te sé'i me gbolò mí gbí njembí ndâ 'bí 'duù.

Páwòlò kpo-gbí-tà-tù Tìmatéyò

¹¹ Káa wò tí 'duù mì Mbířì 'ví kii'ba 'do tí ndâ ña ndâ vò i tí nó 'dáá gí, wò 'ví kojo có bà dù tí tó 'duù mì Mbířì, wò delè 'ví kojo có gítí bà bàkà go có mì Mbířì. Wó 'ví tee njembí lo mí tí Mbířì, wò 'ví zè ndâ 'duù ñiki maa. Wò 'ví dù tí mbe kòndò ndâ i, wò delè 'ví dù tí mbe 'dè njembí. ¹² Wò 'ví gò gó muu có mì Bìndi-Mbířì tí kpòd, tacó wàa wò 'ví 'de ta 'válá ñinó mbe cee lá nò, tacó ñinó a i tí nó táánò náa Mbířì tè'é tí lo gítí ta o tí nó náa wò tù ta bà tí lo tí 'duù mì Mbířì mí kùro ndâ 'duù nò. ¹³ Ye kù see wò jì Mbířì, bìndi ye gii see wò jì Jézù tí Bìndi-Mbířì, tí mbe dù tí 'dakò táánò kùro Pónisiyò Pilàtò nó, ¹⁴ máa, wò 'ví bàkà ndâ i tí nó táánò náa a 'dè jì wò máa wò 'ví bàkà ndú nó ngbáràngà'i, yee tí o bà gí Mbe tí ndoo, Jézù tí Bìndi-Mbířì káká'i.

¹⁵ Yí bà gí ta o tí nó mbe 'vii gbí muu Mbířì tí nó, náa à kù ùlù yí, tí mbe kù zogo ndâ 'duù 'dáá gí, tí Gba tí nó náa 'bí gba muu to tí nó mbe me gbolò ndii yí wálá, tí Mbe tí ndoo, náa 'bí mbe tí ndoo muu to tí nó mbe me gbolò ndii yí wálá.

¹⁶ À káa yí ta kpéétí wó ká dù tí ká. Ngba bàndò tí nó náa yí kù dù tí nó me i bà zeke ta ọ̀ 'duù lá.

'Bí 'duù jé mbe ñò yí ta ọ̀ wó wálá.

'Bí 'duù delè jé gí bà ñò yí ta ọ̀ wó wálá.

À ùlù yí tí gba muu to tí nó kpòd ya tí.

Go-i-tí-nò.

¹⁷ 'Bí có náa ye kù 'dè jì wò a ñinó máa, wò 'ví 'dè có jì ndâ 'duù ñinó tí ndâ mbe ndâ kpo-kpò i muu to tí nó nó, máa, ndú 'ví mba tí ndú lá. Ndú delè 'ví tee njembí ndú mí tí ndâ kpo-kpò i mì ndú nó lá, tacó ndâ i tí nó ká go ngo díí. 'Dè có jì ndú máa ndú 'ví tee njembí ndú a i mí tí Mbířì tí mbe kù je ndâ i ñinó mbe kù te líkí'o mí tí ndoo ta o 'dáá gí nò. ¹⁸ 'Dè có jì ndú máa, ndú 'ví bàkà ndâ tó i, ndú 'ví dù tí ndâ mbe bàkà ndâ tó nètè, go bà dù tí ndâ mbe je i jì ndâ 'duù ta tó njembí, delè tí ndâ mbe 'viiki gbí bà je i jì ndâ 'bí 'duù lá. ¹⁹ Ndú má 'vala gbí ña kpokèjì tí nó, ndú bà kili ndâ tó i me gbolò gítí taàbè, náa go cèè 'válá má kuu tí ndú nó.

²⁰ Káa wò 'ví kpolo tí i tí nó táánò náa à je jì wò máa wò 'ví kpolo tí nò, Tìmatéyò. Si bà yuu nje lo gí gbí ndâ có ñinó náa ndú me ndâ có mì Mbířì lá nó, ta ndâ kponje ñónókó mì ndâ 'duù ñinó mbe kù bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'di gbí có mì Mbířì nó mí to. ²¹ Tacó ndâ 'bí mbe tè gí tàkò ña ndâ i tí nó girì'o tí vò ña ñinó 'do tí kpokèjì mì yúco gí.

Mbířì 'ví koni yo 'dáá gí.

2 Tìmatéyò

1 Njìnó a ye tí Páwòlò tí mbe gí tí tú mì Bìndi-Mbíri tí Jézù 'do gbí có mì Mbíri. Mbíri je ye, tacó wàa ye 'ví dù tí mbe ma có 'válá tí nó mbe cee lá, náa yí tí Mbíri táánò ci cí máa yí bà je ji ndâ 'duù njìnó bà gí tí ndâ mbe kù dù toko ta Bìndi-Mbíri tí Jézù nò. ² Ye kù cu wáràgà tí nó tacó bà 'dè có ji wò tí Tìmatéyò, tí kpóló-kpolo 'vii mì ye, máa, ye kù 'deke tí ye ji Bu ndoo tí Mbíri, ye delè kù 'deke tí ye ji Bìndi-Mbíri tí Jézù tí Mbe tí ndoo, máa ndú 'ví bàkà nambeè ji wò, ndú 'ví nò yê ro lo, ndú delè 'ví si wò 'ví dù ta 'dê njembí lo.

Kì nò tí Mbe tí ndoo lá

³ Ye má kọro có tí lo, ye kù 'dè níki maa ji Mbíri. Mbíri tí nó tí Mbíri mì ndâ ká gù ndà, náa ndà kù bàkà nèté ji yí gbí cèe kpokèji nò. Ye ta o 'dáá gí kù kọro có tí lo ta o tí nó náa ye má kù 'deke tí ye ji Mbíri. ⁴ Ye má kọro có bà 'dù ngo-ro lo táánò ta o bà njèè gbí òkò tí ndà nó, go bà nò wò má a i mbe zi ku, à kpónó zi ye gí. O bà 'de tí ndà káká'i ta 'bí o wúnò bà me líkí tí ye ta nà wálá. ⁵ Mbí ye kuu tí nà bà tee njembí lo mítí Bìndi-Mbíri tí Jézù. Wò 'de nà njembí tí nò me 'do to lá. Ndâ gù lo Lùyijà, tí nawu nawu lo, ta nawu lo Yúnìsì, delè táánò káa ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri tí Jézù go i mì lo nò. À kpónó teke-tèkè mì lo nò káa gbèe nà bà ùnje mì ndú táánò nò, ta kponje tí wálá.

⁶ Má éndò, ye kpónó kù 'va a mbí lo, máa, wò 'ví kili wu gí tà i-nambeè tí nó táánò náa Mbíri je ji wò ta o bà bàkà wò mì ye tí mbe nìbà i nò. ⁷ Tacó Mbíri táánò je ji ndoo me bèri mbe si ndoo 'ví dù tí ndâ mbe kù kùro ndâ 'duù nó lá, yí je ji ndoo a Bèri mbe je wotí bà zeke gbí nji ro ndâ 'duù. Bèri tí nò a mbe si ndoo 'ví zè Mbíri ta tó njembí, yí delè a mbe si ndoo 'ví dù tí ndâ mbe bàkà i-'vii lá.

⁸ Má éndò, wò 'ví cì gúku lá, wò delè 'ví kù nò tí bà ma có tí Mbe tí ndoo lá. Wò delè 'ví kù nò tí ye tacó náa ye kpónó kuu gbí zàà á muu wò nó lá. Gbì gbí njembí lo gítí bà kòndò sé'i muu bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbe tí ndoo, sé náa Mbíri je wotí gítí ji wò gí nò. ⁹ Mbíri 'vala ndoo 'do gbí vò i, bìndi yí gii tè'è tí ndoo, máa ndoo 'ví dù tí ndâ 'dóó 'duù mì yí. Yí tè'è tí ndoo me tacó máa ndoo bàkà a 'bí i mbe níki ma nò lá. Yí bàkà éndò 'do ká gbí 'dóó nambeè mì wó, ta nderè ká mì wó. Yí bàkà nambeè tí nó táánò ji ndoo ta rè mì Bìndi-Mbíri tí Jézù á kùro bà suu to tí nò. ¹⁰ Káa a Mbe tí ndoo tí Bìndi-Mbíri tí Jézù kpónó ká gii rò wotí mì ku gí, ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí 'válá njìnó mbe cee lá nò.

¹¹ Mbíri táánò cu 'bì wò mítí ye, máa ye dù tí tú mbe ma Banga-Ngú-Có tí nò, delè tí mbe nìbà . ¹² Njìnó a

nderè có bà mbu ye nó kpónó ká nò. Kpèti ká éndò, njembí ye mù lá, tacó ye nò Jézù tí 'duù tí nó, náa ye kù tee njembí ye mítí wò nó, ni gí. Ye delè gii nò ni ng-bárángà'i gí, máa, wotí bà kpolo tí i tí nó náa yí je ji ye máa ye 'ví kpolo tí yee tí o bà ko mboo nèté mì ndâ 'duù nó, kuu tí wó. ¹³ Má éndò, kpolo tí cèe có tí nó táánò náa ye 'dè ji wò nò. Wò delè 'ví 'vanda jé káa ndi ndú ndírí ji ndâ 'duù tí nó náa wò kù nìbà i ji ndú nò. Dù ta bà tee njembí lo mítí Bìndi-Mbíri tí Jézù, delè ta bà zè yí níki maa. ¹⁴ Kpolo tí tó i tí nó táánò náa à je ji wò nò; kpolo tí ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri tí nó mbe kù 'vala gbí njembí ndoo nò.

¹⁵ Wò nò ni gí máa, ndâ Figélò, ta Èrèmjìnìsì, ta sè ndâ 'bí 'duù gbí ndâ to Ásiyà kpónó 'dáá mò tí ndú 'do tí ye gí nó gí. ¹⁶ Káa Mbíri 'ví si ndâ 'vii kòtí Ònèsifóru, tacó a yí ta ndâ 'bí o táánò ká kù 'dèè njembí ye ta bà gala ye ta nò ro wó gítí nderè bà zèè ye mí gbí zàà wálá. ¹⁷ Ta o bà yee yí gbí gbata Rómà táánò, yí pà ba tí ye ta njembí wó gbaànjé yee tí o tí nó náa yí gii 'de ye gí. ¹⁸ Mbíri 'ví koni yí ta ndòngbú o wúnò. Wò delè nò nà nambeè tí nó táánò náa yí kù bàkà ji ye si ye gbí gbata Éfàsù kà nó ta ro lo ngbárángà'i gí.

Tó àsikèrì mì Bìndi-Mbíri

2 Mbíri bàkà nambeè ji wò ta rè mì Bìndi-Mbíri tí Jézù gí, 'vii mì ye. Má éndò, dù tí 'dakò, tacó wàa, ² wò 'ví 'dòkò ndi bà ma ndi ndâ có njìnó táánò náa wò 'di 'do gbí nje ye á kùro ndâ 'duù nó, ji ndâ 'duù njìnó náa wò kù tee njembí lo mítí ndú nó, wàa ndú delè 'ví 'dòkò ndi bà ma ndi gbèe có tí nò gí kùro ji ndâ 'bí 'duù.

³ Má éndò, kòndò bà sé'i njìndi lo go i mì tó àsikèrì mì Bìndi-Mbíri tí Jézù. ⁴ Wò nò a àsikèrì 'di ta go bà dù tí kùro ndâ 'bí ka wó tí wó jé ká kù nò 'di á nje nèté? ⁵ Á kù bàkà ndâ i 'dáá ká ta nà kpokèji bà bàkà ndú. Káa 'duù ma có me tí nà kpokèji tí nó náa à tí nò lá, mbe wu gbí wó wálá. ⁶ 'Duù má zèè bá ká tí kpoò, to bà 'boo yí wálá. ⁷ Kọro gbí ndâ có tí nó náa ye 'dè ji wò nò, bìndi Mbíri bà je muu bà 'di gbí ndú ji wò gí.

⁸ Je mbí lo mítí Banga-Ngú-Có tí nó táánò náa ye kù nò ta bà ma máa, Jézù tí Bìndi-Mbíri, tí 'vii-gù Dàvidè, 'vala ndi wó 'do gbí muu 'dú wó gí, nò. ⁹ Ye kpónó kù kòndò sé'i ta 'bò tí kò ye, goólá ye bàkà a 'bí nà gbolò vò i nó gbí có tí nó. Kpèti ká éndò, có mì Mbíri me 'bí i go nji nà wàa 'duù 'ví nè mí gbí còngò nò lá. ¹⁰ Má éndò, ye bà kòndò ndâ sé'i tí nó 'dáá gí tacó tí ndâ 'duù njìnó náa Mbíri ruka ndú tí ndâ 'duù mì wó nò. Tacó wàa, ndú delè 'ví 'de 'válá njìnó mbe cee lá nò, wàa ndú 'ví

dù ta líkí'o tí ndú ta ndâ Bìndi-Mbírì tí Jézù dúú bà ya tí á tí banga bàndò. ¹¹ Cò náa wò 'ví tee njembí lo mítí a có tí nó, máa,

«Ndoò táánò má cì ta ndâ Jézù,
ndoò delè bà 'vala ta ndú.

¹² Ndoò má kònò tí ndoo,
ndoò delè bà dù tí ndâ kpo-kpò gba ta ndú.

Ndoò má 'boo yí,
yí delè bà 'boo ndoo.

¹³ Ndoò má a ndâ lókó-loko 'duù,
yí ta o 'dáá gí káa 'duù ñinó jáá nò,
tacó wotí bà 'boo tí wó, tí wó wálá.»

Tó mbe bàkà nèté

¹⁴ 'Va mbí ndâ 'duù mì lo gítí ndâ kpóló-kpolo có tí nò. Wò delè 'ví see ndú jì Mbírì, máa ndú 'ví tò kponje gítí ndâ có ñinó ta gbí ndú wálá nó lá. Tacó ndòngbú tò i mì ndâ ña ndâ kponje tí nò káa bà ñòndòkò muu ndâ mbe kù sè tò ndú gítí ndâ ña ndâ kponje tí nò.

¹⁵ Bàkà wotí mì lo, tacó wàa wò 'ví ya gí kùro Mbírì ta nò ro lo wálá, go i mì 'duù ñinó mbe bàkà ngbàrángà nèté, tí 'duù ñinó mbe nìbà có mì Mbírì jáá.

¹⁶ Wò 'ví ya gí gbí ndâ kponje ñónókó mì ndâ 'duù ñinó ta gbí có mì ndú gítí Mbírì wálá nó lá. Tacó bà tò kponje ta ndâ ña ndâ 'duù tí nò kù tooko 'duù me 'dú 'do tí Mbírì. ¹⁷ Ña ndâ kponje ñónókó tí nò kù dèèkè go bà dèèkè kàngàndonò nò. Ndâ 'bí mbe kù nìbà ndâ ña ndâ có ñónókó tí nò jì ndâ 'duù a ndâ Ìmànyò ta ka wó Filétù, ¹⁸ tí ndâ mbe gírì'o 'do tí kpokèjì mì yúco gí. Ndú kù ñòndòkò muu ndâ mbe ùnje gítí yúco. ¹⁹ Kpèti ká éndò, Mbírì sè tà 'bá mì wó ta díi rìti gí. À cu mítí susú 'bá tí nò, máa, «Mbírì ñò ndâ 'dóó 'duù mì wó ni gí.» À gii cu 'bí, máa, «Mbe 'dè có máa yì a 'duù mì Mbírì 'ví mò tí wó 'do tí bà bàkà lé-lè i gí.»

²⁰ Ña ndâ ká'i bà zò i gbí gbolò 'bá 'dáá me ká gbaànjé lá. Ndâ cèe ká'i bà zò i ta ndâ kpo-kpò o kuu tí. Bìndi ndâ ña ñinó náa a kù zò i gbí ndú ta rì 'dáá gí nó ká kuu tí. ²¹ Má éndò, 'duù má kii'ba 'do tí ña ndâ vò i tí nó náa ye 'dè có gítí ndú nó gí, yí bà dù tí cèe 'duù mì Mbírì, go ndâ cèe ká'i ñinó náa mbe 'bá mò ndú gí ndii kpolo ma gítí ndâ kpo-kpò o, wàa gbí ndú 'ví dù cóo-cóo ká ngbàrángà'i tacó nèté nò. ²² Tè gí tàkò có mì ndâ i gbí kù yo tí ndâ 'vi-'dakò lá. Je mbí lo tí kpoò a i gítí bà bàkà ndâ tò i. Wò 'ví tee njembí lo mítí Mbírì. Dù ta tò njembí lo gítí wó. Wàa wò delè 'ví dù nìkì maa ta ndâ 'duù ñinó ta ngbàrángà njembí ndú, náa yo kù 'deke tí yo jì Mbírì ta ndú nò.

²³ Yuu nje lo gí gbí ndâ kponje ñónókó, ta ndâ có ñinó ta gbí ndú wálá nó lá. Tacó wò ñò ni gí máa, ndú kù gí ta gbínje gí gbí òkò tí ndâ 'duù. ²⁴ Káa bòò mì Mbírì bàkà gbínje lá. Yí a mbe bàkà nambeè jì ndâ 'duù 'dáá gí, yí a tò mbe nìbà i jì ndâ 'duù, yí a mbe du njembí, ²⁵ yí delè 'ví túbà bà lè tí có mì ndâ 'duù ñinó ta có mì ndú ya toko ta có mì wó lá nó jì ndú péteke'i, ta bà koro có máa, ndâ-'bí-lá, Mbírì bà 'visì muu ndú gítí bà ñò yúco. ²⁶ Muu ndú má gí gítí ndú gí, ndú 'ví njaanga mիրì ndú 'do gbí wú mì Gba-vò-i náa yí zèè ta ndú, bìndi yí gii bàkà ndú tí ndâ bòò mì wó nò.

Ndâ ndòngbú sili

³ Te mí gbí muu lo, máa, ndâ i kèjì gí bà me kpoò gbí ndâ sili tí nó gí nje o nó ngé. ² Tacó ndâ 'duù bà gii koro có ká gítí 'dóó mիրì ndú, ta có gítí ndâ gúrúsù mì ndú. Ndú bà gii sí tí ndú tí ndâ mbe mòò ro, ta bà wu gbí tí ndú ta kpéeti ndú. Ndú bà gii dù tí ndâ mbe 'dè kù có, delè tí ndâ mbe ngbútù jì ndâ bu ndú ta nawu ndú. Ndú bà gii dù tí ndâ 'duù mbe ñò 'duù ñinó mbe kù bàkà tò i jì ndú nó ni lá, tò i mì ndú delè bà gii dù wálá. ³ Njembí bà gii dù tí ndâ 'duù wálá, delè nambeè bà gii dù gbí yì ndú wálá. Ndú bà gii dù tí ndâ mbe waaka có, delè tí ndâ vóló-volo 'duù. Ndú bà gii dù tí ndâ kàzà, delè tí ndâ mbe sogo ndâ tò i. ⁴ Ndú bà gii dù tí ndâ mbe ba ngbù ndâ 'bí ka ndú, delè tí ndâ mbe bàkà ndâ i-ñónókó. Ndú bà gii dù tí ndâ mbe luguu tí. Áa bà gii dù tí ndú a go ndâ líkí'o bìndi Mbírì. ⁵ Ndú bà gii tù ngba ndú, máa ndâ yì a ndâ mbe 'di có mì Mbírì, káa có mì Mbírì gbí njembí ndú gbaànjé wálá. Má éndò, kpolo tí lo 'do tí ña ndâ 'duù tí nò.

⁶ Tacó ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú a ndâ mbe bàkà li'vi mì ndú mí 'bá mì ndâ 'duù, tacó bà rì muu ndâ ni ñinó ta muu ndú mbe me njí'dí, mbe bàkà vò i ndii muu ndú gí, delè njembí ndú me fùlà-fùlà, náa ro ndú 'de to lá ta go ña ndâ i 'dáá gí. ⁷ Ndâ ña ndâ ni tí nò ta o 'dáá gí kù tala i, káa bà ñò yúco ni kpò ndú gí. ⁸ Ndâ ña ndâ 'duù tí nò mbe kù ñòndòkò muu ndâ ni tí nò a ndâ mbe tò kponje gítí yúco, go i mì ndâ 'dakò tí nó dígísèè ta rẹ ndú a ndâ Jènési ta Jàmberèsi, mbe go 'vérè tí có mì Mòze nò. Muu ña ndâ 'duù tí nò volo gí. Bà 'di yúco delè kpò ndú gí. ⁹ Káa ndâ ña ndâ 'duù tí nó mbe kù ñòndòkò muu ndâ 'duù nó bà ya ta ña kpokèjì tí nó gí kùro wálá. Tacó ndâ 'duù bà gii 'di gbí ndú ni go bà 'di gbí ndâ Jènési ta Jàmberèsi ni mì ndâ 'duù dígísèè gí nò.

Ndòngbú bà kpo-gbí-tà-tù Tìmatéyò mì Páwòlò

¹⁰ Ye me ngú tí ye jì wò lá, Tìmatéyò. Wò táánò ñò ndâ ña bà nìbà i mì ye jì ndâ 'duù, ta ña cè bà 'vala ye, ta nderè bà 'vala ye, ta bà tee njembí ye mítí Mbírì, ta bà me duù mì njembí ye, ta bà zè ndâ 'duù mì ye nìkì maa, ta bà kònò tí ye gí. ¹¹ Wò delè táánò ñò bà mbu ye, ta bà mèèkè'i tí ye mì ndâ 'duù, ta ndâ ña ndâ vò i tí nó mbe 'de ye gbí ndâ gbata Àndiyóki, ta Ìkóniyùmù, ta Lísitàrà nó gí. Ye kònò ndâ bà mèèkè'i tí ye nò 'dáá gí, Mbírì delè gii 'vala ye 'do gbí ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. ¹² Má éndò, wò kpónò ñò ni ngbàrángà'i gí, máa, kponje gítí bà mèèkè'i tí 'duù ñinó mbe kù jè ta bà bàkà go có mì Bìndi-Mbírì nó wálá.

¹³ Káa ndâ vò 'duù, ta ndâ mbe tìrì kèjì gí bà zì ta nèté mì ndú ndii ñinó sàà kùro nó gí. Ndú bà eendi ndâ 'duù, à delè bà eendi ndú. ¹⁴ Káa à má gítí lo, wò 'ví 'visì muu lo 'do tí có tí nó táánò náa à nìbà jì wò káa wò gii ùnje gítí ta njembí lo gbaànjé gí nó lá. Mbí lo delè 'ví ò tí ye tí Páwòlò, ta ndâ 'bí ka ye ñinó táánò mbe nìbà i jì wò nó lá. ¹⁵ Mbí lo delè 'ví dù ká kácaá tí ndâ có tí nó táánò náa wò 'di 'do gbí wàràgà mì Mbírì

'do gbí 'viì lo nô. Tacó a ndâ có tí nò ká je muu ji wò gítí bà 'de 'válá, ta bà ùnje gítí Bìndi-Mbíri tí Jézù. ¹⁶ Delè tacó a Mbíri táánò ká wu ndâ có tí nò mí gbí muu ndâ mbe cu ndú. Nèté mì ndâ có tí nò kpolo ma a bà ñibà yúco ji ndâ 'duù, ta bà yù gbí ndâ vò i mì ndâ 'duù ji ndú, delè ta bà túbà cèe kpokèji káká' i ji ndâ mbe gírì'o gí. ¹⁷ Njìndò a ña kpokèji bà 'viindi tí ndâ mbe kaa tí ndú ji Mbíri gí, gítí tó nèté.

4 Ye kù see wò ji Mbíri, ye delè kù see wò ji Bìndi-Mbíri tí Jézù tí 'duù tí nó bà gii dù tí mbe waa có ji ndâ 'duù 'dáá gí nô. Ye gii see wò delè ji ri bà gí Bìndi-Mbíri gí bà dù tí gba muu to tí nó, ² máa, wò 'ví nanaka muu lo mítí bà ma có mì Mbíri ji ndâ 'duù. Go bà 'di má tí ndú, à ñikì ma; go bà 'di tà má tí ndú wálá, sè ñjìndò a ñjìndò ndú. Je kponje 'do nje ndâ 'duù gí. Do mítí ndâ mbe ngbútù, wò delè 'ví je wotí gítí bà ùnje gítí có tí nó náa wò kù ma nó ji ndâ 'duù. Káa wò 'ví si njembí lo 'ví dù lèè ta o tí nó náa wò kù ñibà i ji ndâ 'duù nô. ³ Bàkà ndâ i tí nó náa ye 'deke ndú ji wò nò kpónó, tacó 'bí o bà gii gí wúnò náa go bà sè tù gítí yúco bà gii dù tí ndâ 'duù wálá. Tù ndú bà gii njaanga a i gítí bà 'di ndâ 'bí tende có mbe ñikì tí ndú, náa ndú bà gii kili ndâ mbe ñibà i mì ndú mbe 'vii ta ndú, tí ndâ mbe ñibà ndâ i tí nó ji ndú. ⁴ Tù ndú bà gii njaanga a i gítí bà 'di ndâ tà-ká-tà mì ndâ ká gù ndú á bìnì yúco. ⁵ Káa wò 'ví kpolo tí lo máa, muu lo 'ví dù tí tó muu ta o 'dáá gí. Zèè njembí lo ta o vò i, bàkà nèté bà ma Banga-Ngú-Có. Wò delè 'ví bàkà nèté tí nó náa Mbíri je wò mí nje nó ta kábà .

⁶ À má gítí ye, à kpónó ga wú mítí miri ye gí. Sè káa «rìti», wàa bà có tí nó 'ví cee gí. ⁷ Ye gò dú káa gó muu Mbíri. Ye kpò nje ndâ 'duù gbí ngèlè gí, ye bàkà nèté tí nó ta njembí ye gbaànjé gí. ⁸ Mboo tàkò tó nèté mì ye, náa Mbíri tí mbe waa yúco kù kpolo tí tacó bà je ji ye ta ri bà ko mboo nèté mì ndâ 'duù ñjìndò 'dáá mbe kù ù bà gí Bìndi-Mbíri nó kpónó kù ùndi ye á gbíri.

Ndâ 'dóó có mì Páwòlò gbí muu wó

⁹ Bàkà wotí mì lo wàa wò 'ví gí gálà gí mì ye, ¹⁰ tacó ndâ 'duù kpónó 'vaaka 'dáá 'do tí ye gí. Kèrèsènísi ya

gí gbí to Gálátí gí, bìnì Títò ya gí gbí to Dàlimàsíyà gí. Káa ñó ọo ndâ i muu to tí nó gii te Démàsì 'do tí ye ya tí gí gbí gbata Tèsàlóníkà gí. ¹¹ À kpónó káa Lúkà ká kù dù mì ze ta yí. Wò má kù gí , yo 'ví gí ta Màrikò. Tacó yí a kpóló-kpolo mbe konì ye ta nèté mì ye. ¹² Ye tuu Tíkíkùsù gí mì yo Èfàsù kà gí. ¹³ Ye táánò si ndâ wáràgà mì ye ta ndâ bongo mì ye ji Kàrípù gbí gbata Tòrówà. Yo má kù gí , wò 'ví kaa ndú gí tí ji ye. Wò 'ví 'visi kapí lo gítí 'bí wáràgà mì ye ñjìndò tí kpóló-kpolo nó ngé gí lá.

¹⁴ 'Dakò tí nó tí Àlèsándòrò tí muu-tàwu, mbe kù cee ndâ i 'do tí fádà nó, bàkà vò i ta ye ngé tè gí. A Mbíri ká bà 'vee gbí nje wó gítí ña vò i mì wó náa yí bàkà ta ye nó! ¹⁵ Wò 'ví kpolo tí lo 'do tí wó, tacó có mì wó dooko gí gbí có mì ndoo ngé gí lá.

¹⁶ Gbí kpédélé o bà ya ta ye gí gbí ngbàngà táánò, gbèe 'duù mbe 'dè có muu ye wálá. Ndâ 'duù 'dáá bè ye ta o tí nó gí. Mbíri 'ví ñò yé ọo ndú. ¹⁷ Káa Mbíri gii ọò tìyò á kapí ye, yí gii je wotí ji ye, tacó wàa ye 'ví dù tí tú mbe ma có mì yí ta kábà ji ndâ 'duù ñjìndò náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó 'dáá gí, wàa ndú 'ví 'di . Bìnì yí gii 'vala ye 'do gbí nje ndâ siingii gí.

¹⁸ Mbíri bà 'vala ye 'do gbí ndâ vò i 'dáá gí. Yí bà ya ta ye gí 'bá mì wó gbíri ñikì maa.

À ùlù Mbíri á kpóó ya tí ! Go-i-tí-nò.

Ndâ ndòngbú 'vé

¹⁹ Ye 'vee ndâ Pìrisílà ta Àkùyílà, ta ndâ kòtí Ònèsìfórù. ²⁰ Èrásìtù táánò gii yee ta ze ká gbí gbata Kòrìndì, bìnì ye gii jee Tòròfímù ta sé'i tí wó mí gbí gbata Mìlétù. ²¹ Bàkà wotí mì lo wàa yo 'ví gí á kùro ndâ pì mì ndâ kpo-kpò pípiri tí nó kèji nô.

Ndâ Yùbùlù, ta Pùdèni, ta Línò, ta Kíláwúdiyà, ta ndâ ná'vìndí ndoo 'dáá gí 'vee wò ma.

²² Mbíri 'ví je njembí bà ñò yí tí Mbíri ni ji wò.

Mbíri delè 'ví konì yo 'dáá gí.

Títò

1 Nìno a ye tí Páwòlò, tí bòdò mì Mbírì, ye delè a tú mì Bìndi-Mbírì. Mbírì cu 'bì wó á mí tí ye, bìndi yí gii tuu ye gí bà koni ndâ 'duu tí nó náa yí tí Mbírì ruka ndú tí ndâ ñinó mì wó gí nó ta bà kili wu gí ta bà tee njembí ndú mí tí wó, delè gí bà ñibà yú có tí nó mbe 'vii ta có mì wó tí Mbírì nò, ² yú có tí nó mbe kù je muu ji ndú gítí bà kojo có lli mí tí 'válá tí nó mbe cee lá, náa Mbírì tí mbe 'dè 'vére jé lá ci ndâ 'duu gítí sàà gí nò. ³ O tí nó náa Mbírì ci nó mbe gii gí gí, Mbírì gii uu gbí còngò có kóó mì wó nò. Bìndi yí gii kpili có mì wó nò ji ye, náa ye kpónó kù ma ji ndâ 'duu go kòcò wó tí Mbírì tí Mbe 'vala ndoo nò. ⁴ Ye kù cu wàràgà tí nó ji wò tí Títò, tí 'dóó 'vii mì ye, tacó ndâ sósò'ò ta ndâ a ndâ mbe tee njembí mí tí Mbírì. Ye kù 'deke tí ye ji Mbírì tí Bu ndoo, ye delè kù 'deke tí ye ji Bìndi-Mbírì tí Jézù tí mbe 'vala ndoo, éno máa, ndú 'ví bàkà nambeè ji wò, ndú delè 'ví si 'bí i 'ví ba muu lo lá.

Nètè mì Títò gbí to Kèrèti

⁵ Ye táánò si wò mí Kèrèti, tacó wàa, wò 'ví 'viindi ndâ i kà. Ye táánò 'dè có ji wò éno máa, wò 'ví ñò ndâ 'bí kpo 'duu, wàa wò 'ví bàkà ndú tí ndâ kpo 'duu kùro ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì ta ndi gbí ndâ gba-ta gbí to Kèrèti gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. ⁶ Ndâ ña ndâ kpo 'duu tí nó 'ví dù a ndâ cèe kpo 'duu, ta tó muu ndú. Ndú 'ví dù me ndâ mbe kò ñjèkù nìi lá. Ndâ 'vii mì ndú 'ví dù a ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì, tí ndâ 'vii mbe kù 'dì có, ta tó rẹ̀ ndú. ⁷ Tacó 'duu ñinó tí kpo 'duu kùro ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì nó a mbe kpolo tí 'bá mì Mbírì. À má éno, yí 'ví dù me ña 'duu ñinó náa ndâ 'duu kù no nje ndú gítí ndâ cè bà i mì wó nó lá; yí 'ví dù me ña 'duu ñinó mbe kojo có máa, à 'ví si có 'dáá ká mí tí có mì yì nó lá; yí 'ví dù me 'duu ñinó ta tàkòcò wó kù kpolo ká gálà nó lá, yí 'ví dù me wò mbe ñjù pe lá, yí 'ví dù me mbe cee có gbí òkò tí ndú ta 'duu ta 'bì wó lá, yí 'ví dù me ña 'duu ñinó ta njembí wó ká gítí bà 'de i gbí i nó lá. ⁸ 'Duu ñinó tí kpo 'duu kùro ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì nó 'ví dù a 'duu ñinó mbe kù te wìri mí tí ndâ mbe 'dó-'do, yí 'ví dù a 'duu ñinó ta go bà bàkà tó i kuu tí wó, yí 'ví dù a 'duu ñinó náa a muu ká tí wó, yí 'ví dù a 'duu ñinó jáá kùro Mbírì, yí 'ví dù a 'duu ñinó náa tàkòcò Mbírì kù peteke gítí wó, yí 'ví dù me 'duu ñinó mbe kù bàkà i gí tàkò có mì sé njembí nó lá. ⁹ 'Duu ñinó tí kpo 'duu kùro ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì nó 'ví dù a mbe zèè yú có tí nó ta kponje gítí wálá náa à ñibà ji yí nó ta 'bì wó sósò'ò, tacó wàa, yí 'ví 'de ta wotí bà ñibà yú có ji

ndâ 'duu, yí delè 'ví 'de ta wotí bà uu gbí còngò 'vére mì ndâ mbe kù 'vii 'vére mí tí yú có nó ji ndú.

¹⁰ Tacó ndâ tù-ká-kpò-có, ta gbí có mì ndú wálá, tí ndâ mbe 'vére mbe kù eendi ndâ 'duu me mbè kuu tí. Ndâ mbe le bèrè ndâ i 'vére tí nó kpolo ma a ndâ mbe zèè có gítí tàkòcò bà ya gí gbí gázà. ¹¹ Wò 'ví si ndú 'ví njaanga nje ndú lá. Tacó ndâ ña ndâ 'duu tí nó a ndâ mbe volo 'bá mì ndâ 'duu ta bà ñibà ndâ i ñinó mbe 'vii ro 'bá lá nò. Ndú delè kù bàkà ndâ i-nò tí nó ká tacó bà zò-nje ndú cuki. ¹² A 'bí 'duu tí 'dóó dii ndú, delè tí mbe 'dè-kòcò mì ndú tí ndâ 'duu Kèrèti táánò, ká 'dè có éno máa, «Nètè mì ndâ 'duu Kèrèti káa bà 'dè 'vére cuki. Ndú a ndâ mbe kpó, tí ndâ mbe gàmàtà ta i gbí ndú wálá.» ¹³ Có tí nó náa 'duu tí nó 'dè nò a yú có. À má éno, bařaka mí tí ndú, tacó wàa ndú 'ví dù tí ndâ cèe mbe tee njembí ndú mí tí Mbírì, ¹⁴ wàa ndú 'ví je mbí ndú mí tí ndâ tà-ká-tà 'vére mì ndâ Jùdèyà lá, ndú delè 'ví bàkà go ndâ có mì ndâ 'duu tí nó náa bà 'dì yú có me cékèlè gbí tú ndú gí nó lá.

¹⁵ Ndâ i 'dáá gí kùro ndâ 'duu ñinó ta njembí ndú ng-bárángà'i kùro Mbírì nó káa ndâ ngbárángà i, káa ng-bárángà i kùro ndâ 'duu ñinó tí ndâ voló-volo 'duu mbe tee njembí ndú mí tí Mbírì lá nó wálá, tacó muu ndú, ta ndâ kpokèji bà kojo có mì ndú volo gí. ¹⁶ Ndú kù bàkà tí ndú tí ndâ mbe ñò Mbírì ni gí, káa cè ña bà bàkà ndâ i mì ndú dooko gítí bà bàkà i mì ndâ mbe ñò Mbírì ni gí lá. Ndú a ndâ wò 'duu, tí ndâ mbe kpò có, mbe 'vii tí ndâ mbe bàkà tó i lá.

Cèe bà ñibà i

2 Káa à má gítí lo, wò 'ví nì ji ndâ 'duu káa bà kpokèji mì yú có. ² 'Dè có ji ndâ kpo 'duu máa, ndú 'ví si tí ndú ji pe lá, ndú 'ví dù tí ndâ mbe kojo có, ndú 'ví dù me tí ndâ 'duu ñinó mbe kù bàkà i á gí tàkò có mì sé njembí nó lá, ndú 'ví dù tí ndâ 'duu ñinó mbe ùnje gítí Mbírì ta njembí ndú gbaànjé, ta go ndâ 'duu tí ndú, ndú delè 'ví dù me ña ndâ 'duu ñinó tí ndâ nuu-gú-nuu-bè'dè nó lá.

³ Wò delè 'ví 'dè có ji ndâ ni ñinó ta gbí dii ndú mbe yù gí nó, máa, ndú 'ví bàkà i á go i mì ndâ 'duu ñinó mbe kù co tí kpokèji mì Mbírì nò. Ndú 'ví dù me tí ndâ mbe túbà wò kpokèji ji ndâ 'duu lá. Ndú 'ví dù tí ndâ mbe wò nje lá. Ndú delè 'ví dù tí ndâ mbe zèè ngè pe lá. Ndú 'ví dù tí ndâ mbe ñibà cèe kpokèji bà 'vala ndò á 'bá ji ndâ 'duu, ⁴ tacó wàa, ndú 'ví dù tí tí ndâ mbe kpo-gbì-tà-tù ndâ 'vinî ñinó mbe kù kpolo gí yaà gí tàkò ndú nó gítí bà zè ndâ 'dakò mì ndú, ta ndâ 'vii mì ndú, ñikì maa. ⁵ Ndú 'ví kpo-gbì-tà-tù ndú tacó wàa,

ndú 'ví dù tí ndâ niì ònó mbe ni bà koṛo có gî, ta ʀo ndú mbe me vá lá. Ndú 'ví dù tí ndâ niì mbe zèè 'bá mi ndú. Ndú delè 'ví dù tí ndâ niì ònó ta 'dê njembí ndú, mbe kù 'di có mi ndâ 'dakò mi ndú nò. 'Dè có ji ndú máa, ndú 'ví nibà ndâ i tí nò ji ndâ niì, tacó wàa, ndâ 'duù 'ví go ta 'véṛè mí tí có mi Mbíṛi lá.

⁶ Wò delè 'ví kpo-gbì-tà-tù ndâ 'vii-'dakò máa, ndú 'ví tè gí tàkò có mi ndâ i gbí kù ndú lá. ⁷ Wò 'ví dù tí 'duù ònó náa ndâ 'duù 'ví ònó bà bàkà ndâ tó i 'dáá gí ni a i 'do mi lo. Wò má kù nibà i ji ndâ 'duù, wò 'ví túbà tí lo ji ndú tí 'duù ònó ta bà lê tí lo wálá. À delè 'ví dù gbí kòcò lo a wotí go kòcò gba. ⁸ Wò 'ví 'dè ji ndâ 'duù a ndâ cèe có ta nji ká gbí ndú, tí ndâ có ònó náa wotí bà 'visi tende có gí tàkò ndú 'ví dù tí 'bí 'duù wálá. Tacó wàa, ndâ mbe kù jòò gbí có ta ndoo 'ví ònó có ònó náa ndú 'ví kpi tí ta ngbàngà tí ndoo nó lá. ⁹ 'Dè có ji ndâ bòò máa, ndú 'ví 'di có mi ndâ mbe tí ndú. Ndú delè 'ví bàkà go có ònó gbí njembí ndâ mbe tí ndú nó ta o 'dáá gí ta kponje mi ndú gítí wálá. ¹⁰ Ndú delè 'ví po ndâ 'bí vícì i mi ndâ mbe tí ndú lá.

Ndú 'ví dù tí ndâ 'duù jáá, tacó wàa, ndâ i tí nò 'dáá náa ndú kù bàkà nò 'ví sí ta ndâ 'duù 'ví wu gbí bà nibà i mi Mbíṛi tí Mbe 'vala ndoo.

¹¹ Wò ònó ni gí, máa, Mbíṛi túbà nambeè mi wó a i tacó bà 'vala ndâ 'duù 'dáá gí. ¹² Mbíṛi kù bàkà nambeè ji ndoo, tacó wàa, ndoo 'ví ònó tí ni éno máa, ndoo 'ví 'dò kò ndoo mí tí kpokèji ònó mbe kù ya ta ndoo gí 'dè 'do tí wó tí Mbíṛi nó lá. Delè tacó wàa, ndoo 'ví dù ta go ndâ i tí nó muu to tí nó mbe ya gí gbí có mi wó tí Mbíṛi lá nó, lá. Mbíṛi kù bàkà nambeè ji ndoo, tacó wàa, ndoo 'ví ònó tí ni éno máa, ndoo 'ví 'vala ta muu ndoo ngbáràngà'i, tí ndâ 'duù jáá kùṛo wó tí Mbíṛi ¹³ kù ù ta ndi bà gí líkí'o mi ndoo, náa ndoo kù koṛo có lí mí tí, tí o bà túbà ngba gbolò Mbíṛi mi ndoo, tí Mbe 'vala ndoo, tí Jézù, tí Bindi-Mbíṛi, ¹⁴ mbe sì miṛi wó ji ku, tacó bà njaanga miṛi ndoo 'do gbí ndâ ònó ndâ vò i 'dáá gí, nò. Yí bàkà ndoo tí ndâ ngbáràngà 'duù, tacó wàa, ndoo 'ví dù tí tí ndâ 'dóó 'duù mi yì; delè tacó à 'ví dù tí ndoo káa go bà bàkà tó i cuki.

¹⁵ Kò-kò ta ndâ có tí nò ji ndâ 'duù. Túbà cèe kpokèji ji ndâ 'duù ònó mbe giṛi'o gí nó ta bà do mí tí ndú ta gúku tí lo wálá, go i mi gba. Wò 'ví si 'bí 'duù gbaànjé 'ví sí wò tí 'dé 'duù lá.

Bà bàkà ndâ i ònó mbe kù koni ndâ 'duù

3 'Va mbí ndâ 'duù mi lo máa, ndú 'ví 'di có mi ndâ gba mi ndú, ta ndâ kpo 'duù kùṛo ndú. Ndú ta o 'dáá gí 'ví dù ká léngé-linge kù ù bà bàkà i ònó náa à tí. ² Ndú 'ví 'dè vò có gítí ndâ 'duù lá. Ndú delè 'ví dù tí ndâ mbe kù kùṛo 'do tí bà 'dèkè mà. Ndú 'ví dù tí ndâ 'dè 'duù mbe kù si ndâ ònó ndâ 'duù 'dáá gí tí i.

³ Tacó, 'bí o táánò kuu tí náa 'dóó ndoo ta miṛi ndoo a

ndâ mbe ònó, tí ndâ túbà-ká-kpò-có, náa à kù eendi ndoo. Njembí ndoo ta o tí nò ká gítí ndâ tende ònó i mbe ni kù tí ndoo muu to tí nò. O mi ndoo ta o tí nò ká gítí bà tó kù, giṛi je bà bàkà ndâ i ònó mbe kù mí lí sé tí ndâ 'bí 'duù nò. Ndâ 'duù ta o tí nò kù sogo ndoo. Ndoo delè ta o tí nò kù sogo tí ndoo gbí òkò tí ndoo.

⁴ Káa Mbíṛi tí Mbe 'vala ndoo nó giṛi túbà nambeè mi wó, ta tó bà zè ndoo mi wó, ⁵ ta bà 'vala ndoo. Káa yí 'vala ndoo nò me gí tàkò 'bí ònó tó i náa ndoo bàkà ji yí nò lá; à káa 'dóó bà ònó yè ʀo ndoo mi wó ká si yí 'ví 'vala ndoo, go có mi wó gbí njembí wó. Yí 'vala ndoo ta bà caka tí ndoo ta ngo, mbe kpò gbí ndi bà jò ndoo. Bindi yí giṛi bàkà ndoo tí ndâ ngú 'duù ta bà tuu Bèṛi mi wó tí Mbíṛi ji ndoo.

⁶ Mbíṛi je Bèṛi mi wó ji ndoo túbà'i ta ʀè mi Jézù, tí Bindi-Mbíṛi tí Mbe 'vala ndoo. ⁷ Mbíṛi njaanga miṛi ndoo 'do gbí vò i, tacó wàa, ndoo 'ví dù tí ndâ 'vii-'bá mbe kù koṛo có lí mí tí 'válá ònó mbe cee lá nò. ⁸ Njìnò a yú có ta kponje á gítí wálá ká nò.

Có gbí njembí ye éno máa, wò 'ví nanaka muu lo mí tí ndâ có tí nò. Tacó wàa, ndâ 'duù ònó mbe kù tee njembí ndú mí tí Mbíṛi nó 'ví te tí mí gbí muu ndú máa, ndâ yí 'ví dù tí ndâ mbe bàkà ndâ tó i ta i ká gbí ndú tacó tí ndâ 'duù ta o 'dáá gí. ⁹ Káa wò 'ví kùṛo 'do tí bà tó ndâ kponje ònó, ta bà 'deke ʀè ndâ ká gù lo kpènjèngè 'vèè tí i 'véṛè mi ndâ Jùdèyà. Wò delè 'ví kùṛo 'do tí bà 'dèkè mà ta bà 'dè wo muu ndâ có mi Mòze. Tacó nètè mi ndâ ònó có tí nò wálá. I delè gbí ndú wálá. ¹⁰ 'Duù má kù njèè gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbíṛi, wò 'ví ci yí, máa yí ʀò tíyò 'do tí ònó i tí nò, yee gbí só. Yí má biya bà 'di có mi lo gí, wò 'ví 'vee bà tí wó káká'i lá. ¹¹ Káa, wò 'ví ònó ni éno máa, ònó 'duù tí nò a vóló-volo 'duù, tí vò mbe bàkà vò i, mbe le wú mí tí miṛi wó ta kpéé tí wó gí.

Ndòngbú có mi Páwòlò ji Títò

¹² Ye kèji gí bà tuu 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ Àrètémà ta Tikíkùsù ji wò. 'Duù tí nò náa ye bà tuu yí nò má yee tí lo ngé gí, wò 'ví gí gálá gí bà 'de ye gbí gbata Nikòpólisi, tacó ye kù koṛo có bà cì ndâ pì cò'o tí nó kèji nó a i mí ká. ¹³ Je wotí gítí nó mi ndâ Àpólò ta Zénà tí nó tí mbe kù waa có gbí ngbàngà nò.

¹⁴ Ndâ 'duù mi ndoo 'dáá gí 'ví tala bà bàkà ndâ tó nètè, tacó wàa ndú 'ví 'de ta i tacó bà koni tí ndú, náa 'bí i má gbaaka ndú nò; ndú 'ví dù me tí ndâ 'duù ònó ta i gbí ndú wálá nó, lá.

¹⁵ Ndâ 'duù tí nó náa ze ta ndú kàá nó 'dáá gí 'vee wò ma. 'Dòkò ndi 'vé mi ze á ji ndâ tó nambe ze ònó mi yo ká mbe kù tee njembí ndú mí tí Mbíṛi nò.

Ye kù 'deke tí ye ji Mbíṛi máa, yí 'ví bàkà nambeè mi wò ji yo 'dáá gí.

Fílímòni

1 Nìno a ye tí Páwòlò, tí 'duù tí nó á kpónó kuu gbí zàà muu Bìndi-Mbírì tí Jézù nó, ká kù cu wáràgà tí nó. Ze kù gbo gbí bà cu wáràgà tí nó ta Tìmatéyò, tí ná'vindí ndoo, ji wò tí Fílímòni, tí tó ka ze mbe nèté, ² ta ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì á mí 'bá mì lo nó, ta námi ze Áfìyà, ta Àrikìpúsù tí ka ze àsikèrì mì Bìndi-Mbírì ³ Ze kù 'deke tí ze ji Mbírì tí Bu ndoo, ze delè kù 'deke tí ze ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, máa ndú 'ví bàkà nambeè ji yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù ta gbí òkò tí yo nìkì maa.

Páwòlò 'deke tí wó ji Mbírì tacó tí Fílímòni

⁴ Fílímòni, ye ta o 'dáá gí má kù 'deke tí ye ji Mbírì, ye delè kù 'deke tí ye tacó tí lo, ye delè kù 'dè nìkì maa ji Mbírì tacó tí lo, ⁵ tacó ye kù 'di tàwo bà tee njembí lo mítí Mbe tí ndoo Jézù, ta tàwo bà zè ndâ 'duù mì Mbírì ta njembí bà zè Mbírì mì lo. ⁶ Ye kù 'deke tí ye ji Mbírì, máa yí 'ví si bà nì kaà mì lo ta ndâ 'bí ka lo mbe kù ùnje gítí Bìndi-Mbírì nò 'ví je muu bà òndâ tó i tí nó 'dáá gí náa ndoo kù 'de 'do mì wó tí Mbírì ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì 'ví nó 'ví ni ji yo túkà'i. ⁷ Cò bà dù njembí lo tí njembí bà zè Mbírì nò peteke tàkòcò ye ngé ndii gí, à delè gii je ji ye a wotí, ná'vindí ye. Tacó wò 'dèè njembí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gí.

Páwòlò yù nambeè 'do mì Fílímòni tacó tí Ònésimò

⁸ Ye òndâ ni gí máa, à tí ye a wotí tacó bà 'dè cò ji wò máa, wò bàkà go cò mì ye ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì. ⁹ Káa, à kpèti ká ènò, ye kpónó kù bàkà me òndâ nìkì lá. Ye kpónó tí Páwòlò, tí kpo 'dakò tí nó á kuu gbí zàà muu Bìndi-Mbírì tí Jézù nó kù 'deke a tí ye ji wò, máa, wò si njembí lo 'ví dù tí njembí bà zè Mbírì. ¹⁰ Ye kù 'deke tí ye ji wò tacó tí 'vii mì ye Ònésimò, náa ye gí tí bu wó si ye kpónó kuu gbí zàà nò. ¹¹ Yí táánò sàà kùro a 'duù òndâ ta i gbí wó ji wò wálá nò, káa i gbí wó kpónó me gbolò ji ndà só ngé ndii gí.

¹² Ye kpónó kù tuu ndi wó ji wò ta njembí ye ká gá'dáá tàkò wó. ¹³ Ye kùtàà bà si yí 'ví dù á mì ze ta yí, tacó wàa yí 'ví dù tí mbe koni ye bìndi lo á si ye kpónó

kuu gbí zàà á muu cò bà ma Banga-Ngú-Có nò. ¹⁴ Káa go bà bàkà ènò kùro bà 'di cò 'do gbí nje lo tí ye wálá. Tacó òndâ nìkì bà dù goolá ye kù yòòngò wò yóòngó-yòòngò gítí bà bàkà nambeè ji ye nò. Káa à nìkì káa bà bàkà nambeè ji ye mì lo 'do gbí 'dóó cò mì lo gbí njembí lo.

¹⁵ Ndâ-'bì-lá Mbírì táánò njèè gbí òkò tí yo ta Ònésimò ta làmbu o nò ká tacó wàa yí 'ví dele ndi wó gí mì lo ngbé. ¹⁶ Káa yí bà dele me tí i-zógó-zogo káká'i lá. Yí bà dele ndi wó gí mì lo tí kpóló-kpolo ná'vindí lo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì. Á kpèti káa 'dóó ye, Ònésimò kpónó a kpóló-kpolo 'duù mì ye. Káa à má ji wò, yí a 'dóó-'dòò ná'vindí lo, yí delè a ná'vindí lo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo.

¹⁷ Á má ènò, te wìri mítí wó á go bà te wìri mì lo mítí ye, náa wò dú má káa ka ye nò. ¹⁸ Káa yí táánò má bàkà a 'bí i mbe nìkì lá ta wò, 'bí i mì lo delè má ká mì lo muu wó, ye bà sì cò ndâ i tí nó ji wò á muu wó gí. ¹⁹ A ye tí Páwòlò ká kù cu wáràgà tí nó ji wò ta 'dóó 'bì ye, máa, ye bà sì cò ndâ i mì lo náa áa muu wó nó 'dáá gí. Ye delè bà 'vèè gbí nje lo tacó ndâ i òndâ mì ye muu lo nó wálá. ²⁰ Á má ènò, ye kpónó kù koro cò li a i mítí lo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo, ná'vindí ye. Tacó wàa, wò tí mbe kù ru ndi Bìndi-Mbírì 'ví je wotí.

²¹ Ye òndâ ni gí, máa, wò bà 'di cò mì ye gí; ye delè gii òndâ ni gí, máa, ye bà 'de ndâ i 'do mì lo me gbolò ndii ndâ i tí nó náa ye yù 'do tí lo gbí wáràgà tí nó nó gí.

²² Kaa tà 'bá wìri mì lo ù ta ndi ye, tacó ye kù koro cò bà ya gí mì yo kà, náa Mbírì má òndâ bà 'deke tí yo, wàa yí 'ví je nó ji ye nò.

Ndâ ka nèté mì Páwòlò 'vee Fílímòni

²³ Èpàfàràsì, tí ka ye, náa ze kpónó kuu gbí zàà muu Bìndi-Mbírì tí Jézù ta yí nó 'vee yo ngé ma. ²⁴ Ndâ ka ye mbe nèté: òndâ a Màrikò, gii je Àrisitárikù, gii je Démàsì, gii je Lúkà, delè 'vee yo ma. ²⁵ Ye kù 'deke tí ye máa Mbe tí ndoo, Jézù tí Bìndi-Mbírì, 'ví cù 'dè ngo cù wó mítí yo 'dáá gí.

Ìbìráyò

Mbírì tuu 'Vii mì wó ta ndâ có mì wó

1 Mbírì gbí ndâ ká o dígísèé kù tuu a ndâ mbe 'dòkò có mì wó ta ndâ có ñìnó náa à gbí njembí wó nó jì ndâ ká gù ndoo. Yí tuu ndú 'vìlì-'vìlì gbí ndâ tende ña kpokèjì. ²Káa gbí ndòngbú o tí nó, tí o mì ndoo náa ndoo kpónó kù 'vala gbí á gí nje o nó, yí tuu a 'dóó 'Vii mì wó tí mbe 'dòkò có gbí nje wó jì ndoo, 'Vii mì wó tí nó náa yí je yí tí mbe zèè ndâ i-'bá mì wó 'dáá gí, náa yí táánò je wotí bà suu ndâ i 'dáá gí jì yí nò. ³A 'Vii tí nó mì Mbírì nò ká je cè kózò tí Mbírì teke-tèkè. À delè káa yí ká je tú Mbírì kpíí mítí wó. Ndâ i muu to tí nó 'dáá gí, ta ndâ i gbírì 'dáá gí kù dù a i 'do gbí có mì wó, tacó à gbí kòcò wó a wotí go kòcò gba. Yí mà gii toṛo ndâ vò i mì ndâ 'duù muu to tí nó gí, yí gii kì tí wó dèngècè to gbí kù'bi mì gbolò Gba á ngéé gbírì, ⁴lè náa yí gí tí gbolò 'duù ndii ndâ basilì mì Mbírì 'dáá gí gí nò.

'Vii-mi-Mbírì a gbolò 'duù ndii ndâ basilì mì Mbírì gí

⁵Tacó Mbírì jé ta 'bí ñi gbaànjé 'dè có jì basilì mì wó ngàyi, máa,

«Wó a 'vii mì ye, ye wúnó gí tí bu lo gí?»

Yí delè je ta gbèè ñi 'dè có jì 'bí basilì mì wó gbaànjé éno máa, yì tí Mbírì bà dù tí bu wó, wàa yí 'ví dù tí 'vii mì yì nò lá.

⁶Káa, ta o tí nó náa Mbírì táánò kù tuu tí ta 'Vii-kírì mì wó gí muu to tí nó nó, kòcò Mbírì gí tàkò wó éno máa,

«Yo tí ndâ basilì mì ye tí Mbírì 'dáá gí 'ví ùlù yí.»

⁷Bìndi kòcò Mbírì gítí ndâ basilì mì wó tí Mbírì éno máa, yì tí Mbírì bàkà ndâ tú mì yì tí pípìrì, bìndi yì gii bà bàkà ndâ bòò mì yì tí ngba wu.

⁸Káa Mbírì gii 'dè có gítí 'Vii mì wó éno máa, «Jàlàmbà mì lo, «Ákoo Mbírì», bà dù tí ká.

Wò bà cu mù-kóró-gba mì lo co ká tí kpokèjì ñìnó jáá nò.

⁹Wò bà zogo 'bá mì lo ta bà waa có mítí ndâ 'duù mì lo ta yúco.

Wò a mbe co ta ndâ 'duù tí jáá kpokèjì; go bà co tí lókó-loko kpokèjì tí lo wálá.

Ñìnó a gbí nderè có tí nó náa Mbírì tí nó, tí Mbírì mì lo nó,

le tí ta bèrè jì wò ta pétékè tàkòcò wó á kùro ndâ ka lo nó ká nò.

¹⁰A wò táánò ká sè rèngbó to tí nó ta 'bì lo. À delè ká wò ká suu ndâ i tàrì ta 'bì lo.

¹¹Ndâ to ta tàrì bà cee gí,

káa wò bà cee wálá.

Ndâ to ta tàrì bà me ká go bà me ká mì bongo gí, káa wò bà me ká wálá.

Ndâ to ta tàrì bà yaka go bà yaka bongo nó gí, káa wò bà dù tí ká.

¹²Wò bà paṛaka ndâ to ta tàrì go bà paṛaka zì bongo 'va gí 'dè;

àá bà 'visì ndú go bà 'visì bongo.

Káa wò bà dù cóó-cóó ká tí wò tí nó kuu nò dúú bà ya tí;

wò bà zò to wálá.»

¹³Mbírì jé 'dè có jì 'bí basilì mì wó gbaànjé éno máa, «Kí tí lo to gbí kù'bi mì ye,

wàa ye 'ví bàkà ndâ mbe kù sogo wò tí ndâ i-tà-tàmà mì lo,» nò lá.

¹⁴À má éno, ndâ basilì mì Mbírì a ndâ yè? Ndâ basilì mì Mbírì a ndâ lilí mbe kù bàkà nèté mì Mbírì, náa Mbírì kù tuu ndú gí bà koni ndâ 'duù tí nó kèjì gí bà 'de 'válá nò.

Gbolò 'válá

2 À má éno, ndoo kpolo tí yúco tí nó náa ndoo 'di nó kácá-kácá. Ndoò má kpolo tí ndoo lá, ndoo bà soloko 'do tí gí. ²Tacó có tí nó náa Mbírì dígísèé tuu ta basilì mì wó jì Mòze, máa yí 'dòkò jì ndâ ká gù ndoo nó, má dú káa yúco, náa ndâ mbe biya bà 'di gí 'de mbèlè tàkò bà kù tù bà 'di có mì ndú lá gí, ³ndoo bà ndo 'do gbí mbèlè bà biya bà 'di gbolò có tí nó, tí có mbe je 'válá jì ndoo nò, co tí kpokèjì ngàyi? Kpédélé mbe 'dè có tí nó jì ndâ 'duù gbí o mì ndoo a Mbe tí ndoo tí Jézù, bìndi ndâ 'duù ñìnó mbe 'di 'dò gbí nje wó nó gii 'dòkò ndí jì ndoo. ⁴Mbírì delè gii túbà có tí nó náa ndâ mbe 'di 'do gbí nje Mbe tí ndoo 'dòkò jì ndoo nò tí yúco ta bà bàkà ndâ kpo-kpò i ñìnó náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndâ 'duù gí nó, ta bà bàkà ndâ serè, ta bà je Bèrì mì wó tí Mbírì tí i-nambee jì ndâ 'duù go có mì wó náa à gbí njembí wó tí Mbírì.

Mbe tè kùro ndâ 'duù gí gbí 'válá

⁵Tacó Mbírì táánò bàkà me ndâ basilì mì wó tí ndâ mbe zogo to tí nó kèjì, náa ndoo kù 'dè có gítí nó, lá.

⁶Káa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa,

«Áá Mbírì, 'duù tà a yè wàa wó 'ví je ta mbí lo mítí wó?

⁷Wò táánò je wotí jì 'duù gàà gí tàkò ndâ basilì mì lò ta làmbu o.

Wò táánò bàkà yí tí gba ngbèzèè.

Wò gii te duù mítí wó.

⁸Wò gii bàkà yí tí gba mì ndâ i 'dáá gí.»

Mbíri bàkà 'duù tí gba mì ndâ i 'dáá gî, yí mò 'bí i gbaànjé gí ndii máa 'duù me gba mì ònò lá nò lá. Káa ndoo òò bà dù 'duù tí gba mì ndâ i 'dáá gî á go có tí nó kálásè. ⁹I ònò náa ndoo òò nó a bà bàkà Jézù mì Mbíri tí lúkúfà 'duù co tí ndâ basilì gî ta làmbu o gàà éno. Tacó wàa yí 'ví cì tacó tí ndâ 'duù 'dáá gî á 'do gbí nambeè mì Mbíri. À kpónó le bèrè á jì yí ngbèzèè, à delè kù te duù mítí wó, 'do gbí có bà kòndò sé'i mì wó, ta bà cì yí.

¹⁰À dú nò a yí. Tacó wàa Jézù tí 'duù tí nó náa Mbíri suu ndâ i muu to tí nó 'dáá gî tacó tí wó, náa ndâ i delè 'dáá gî kù dù muu to tí nó ta rẹ wó nó, 'ví dù tí kpédélé 'duù mbe kòndò sé'i tacó bà gî ta ndâ 'duù gí gbí ngba'o. ¹¹Rèngbó 'duù tí nó tí 'Duù mì Mbíri nó, ta rẹngbó ndâ 'duù tí nó náa yí bàkà ndú tí ndâ 'duù mì Mbíri nó, ká gbaànjé. Tacó éno, nò ọ wó gítí bà nì «ná'vindí» mítí ndú wálá. ¹²Yí kù 'dè có jì Mbíri éno máa, «Ye bà kò-kò ta rẹ lo jì ndâ ná'vindí ye.

Ye bà ùlù wò mí kùro ndú ta o tí nó náa ndú má kili gí,» nò.

¹³'Bí có mì wó káká'i éno máa,

«Ye bà kojo có lli mítí Mbíri.»

Bìndi 'bí kòcò wó máa,

«Nìno a ye ká kuu nò;

ònò a ze ta ndâ 'vii tí nó náa Mbíri kaa ndú jì ye nó ká kuu nò.»

¹⁴Ndâ 'vii tí nó mì Mbíri náa yí kaa ndú jì Jézù nó 'dáá gî a ndâ 'duù ta mbelè gbí dii ndú. Tacó éno, Jézù gii je gbèe ọa tú ndú nò, tacó wàa yí 'ví dù tí 'duù go ndú. Yí bàkà éno, tacó wàa yí mà cì gí, yí 'ví mò ta Gba-vò-i tí gba mì ku 'do pí jàlàmbà gí nje seè. ¹⁵Wàa yí 'ví 'vala tí ta ndâ 'duù tí nó 'dáá gî náa gúku kù da 'bò mítí kò ndú gí nò. ¹⁶Tacó nètè mì wó táánò me ta ndâ basilì mì Mbíri lá, nètè mì wó a i ta ndâ 'vii-gù Àbìráámò. ¹⁷Tacó éno, Mbíri gii bàkà yí go ndâ ná'vindí wó teke-tèkè. Tacó wàa, yí 'ví dù tí 'duù mbe òò yè ọ ndú, delè tí gbolò bu-Mbíri mì ndâ mbe kù bàkà nètè mì Mbíri ta njembí wó gbaànjé. Tacó wàa, Mbíri 'ví je tí ta à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndú. ¹⁸Tacó yí táánò ta mii wó òò sé bà tala yí mì Gba-vò-i gí. Tacó éno, wotí bà koni ndâ 'duù ònò náa Gba-vò-i kpónó kù tala ndú nó kuu tí wó.

Jézù a gbolò duù ndii Mòze gí

3 À má gó éno, yo tí ndâ ná'vindí ye, tí ndâ 'duù mì Mbíri náa yí kaa yo mò gí mì wó tí Mbíri gí nó, 'ví kojo có gítí Jézù tí tú mì Mbíri, delè tí Kùro ndâ bu-Mbíri mì yúco tí nó náa ndoo kù ùnje á gítí nò. ²Yí tí Jézù táánò bàkà nètè mì Mbíri ta njembí wó gbaànjé ká go i mì Mòze tí mbe bàkà nètè mì Mbíri dígísèè ta njembí wó gbaànjé. ³Káa à te duù mítí Jézù ndii Mòze gí, á go ònò náa ndâ 'duù kù te ta duù mítí mbe gèè 'bá ndii 'bá tí nó náa yí gèè nó gí nò. ⁴À bì ndâ 'bá 'dáá gí a 'bì 'duù, káa a Mbíri ká suu ndâ i 'dáá gí. ⁵Káa Mòze táánò bàkà nètè mì Mbíri ta njembí wó gbaànjé gbí òkò tí ndâ 'duù mì Mbíri tí ndâ Ìzìrìyèlì 'dáá gí, á go bòò mì Mbíri mbe kù 'dè yúco gítí ndâ i ònò náa Mbíri kèjì gí bà bàkà ndú nò. ⁶Káa Jézù tí Bìndi-Mbíri táánò

bàkà nètè 'bá mì Mbíri ta njembí wó gbaànjé á go njembí 'Vii mì Bu wó. Káa ndoo a ndâ 'vii mì Mbíri, náa ndoo má cì gúku lá nò. Ndoo delè má kù nò gítí i tí nó náa ndoo kù kojo có lli mítí nó lá nò.

Bàndò bà wotí tacó tí ndâ 'duù mì Mbíri

⁷Tacó éno, kòcò Bèri-mi-Mbíri éno máa,

«Yo wúnó má 'di kòcò Mbíri,

⁸yo 'ví bàkà ngbútù á go i mì ndâ 'duù tí nó dígísèè mbe volo mítí Mbíri ta o bà tala ndú mì wó, si ndú gbí kángáá nga ngoò nó lá.

⁹Ndâ ká gù yo dígísèè tala bà òò wotí mì ye, káa ndú òò ta ndoo zi'duù-só gí.

¹⁰Tacó éno, tàkòcò ye táánò gii kpolo gítí ndâ 'duù tí nò.

Bìndi ye gii 'dè có éno máa,

«Ndâ có gbí njembí ndú 'dáá ká tende.

Ndú ta o 'dáá gí kù co me tí kpokèjì mì ye lá.»

¹¹Káa ye tí Mbíri gii be tí ye ta kpo tàkòcò éno máa,

«Ndú bà 'dò kò ndú mítí bàndò bà tèwo ye wálá.»

¹²Yo kpolo tí yo, ndâ ná'vindí ye, tacó wàa 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò yo 'ví dù ta vò njembí wó, tí ọa vò njembí ònò mbe si yí 'ví njèè gbí òkò tí ndú ta wu Mbíri nó lá. ¹³Yo koni tí yo gbí òkò tí yo ta ri 'dáá gí. Yo 'ví nì «taàbè» gítí bà koni tí yo gbí òkò tí yo lá, tacó wàa, njembí yo 'ví gbí kàángbá gítí Mbíri 'do gbí tiiri mì vò i lá. ¹⁴Tacó ndoo 'dáá gí a ndâ ka Bìndi-Mbíri, náa ndoo má zèè kpédélé có tí nó náa ndoo táánò ùnje gítí nó tí kpoò yee tí o ku mì ndoo gí nò.

¹⁵À cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

«Yo má 'di kòcò Mbíri wúnó

yo 'ví bàkà ngbútù á go i mì ndâ 'duù tí nó mbe kpò có mì Mbíri dígísèè nó, lá.»

¹⁶A ndâ 'di dígísèè ká 'di kòcò Mbíri káa ndú gii kpò tí mítí wó ta ngbútù gí nó? À dígísèè me ndâ Ìzìrìyèlì tí nó náa Mòze kaa ndú 'do Másiiri nó lá. ¹⁷Káa tàkòcò Mbíri dígísèè kpolo a i gítí ndâ 'di ta ndoo zi'duù-só nó? À kpolo me gítí ndâ mbe bàkà vò i tí nó mbe ci-ciki ta ndi gbí kángáá nga ngoò nó lá? ¹⁸Káa Mbíri dígísèè be tí wó nó a i jì ndâ 'di, éno máa, ndú bà 'dò kò ndú gbaànjé á mì bàndò bà tèwo yí wálá nó? Yí be tí wó me jì ndâ mbe kpò cò lá? ¹⁹À má éno, ndoo kpónó òò nì gí, máa, bà yee tí bàndò bà tèwo ndú dígísèè kpò ndú gí tacó ndú tee njembí ndú mítí Mbíri lá.

4 À má éno, ndoo kpolo tí ndoo, tacó bà cì tí nó náa Mbíri táánò cì ta ndâ ká gù ndoo gítí bà ya ndú gítí bàndò bà tèwo ndú nó cee lá. Káa ndoo má kpolo tí ndoo lá, ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo bà bè gbí bà yee tí bàndò tí nò gí. Tacó Mbíri wúnò bà 'vee gbí nje ndâ 'duù ònò gbí òkò tí yo mbe yee tí bàndò tí nò lá nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. ²Ndoo táánò 'di Banga-Ngú-Có go ònò ndú, káa ndú 'de i gbí Banga-Ngú-Có tí nó náa ndú 'di nò lá, tacó có tí nó 'de njembí ndú me tí njembí ndâ 'duù ònò mbe kù tee njembí ndú mítí Mbíri nó lá. ³A ndoo tí ndâ mbe ùnje gítí Banga-Ngú-Có tí nó ká yee tí bàndò bà wotí tí nó náa Mbíri dígísèè cì ndâ ká gù ndoo gítí nò. Tacó kòcò Mbíri éno máa, «Ye be tí ye ta kpo-tàkòcò gí éno máa,

«Ndú bà 'dò kò ndú mítí bàndò bà tèwo mì ye gbaànjé wálá.»

Mbíri 'dè có tí nò si yí cee ta nèté bà suu ndâ i mì wó sàà gí. ⁴Tacó à cu có gítí bà vò-nje só sili mì gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

«Mbíri gii tèwo wó ta bà vò-nje só sili 'do tí ndâ nèté mì wó 'dáá gí.»

⁵ À gii cu 'bí káká'i éno máa, Mbíri máa,

«Ndú bà 'dò kò ndú gbaànjé á mítí bàndò bà tèwo mì ye wálá.»

⁶ Bí có kpónó a ònó máa, ndâ 'bí 'duu 'ví yee tí bàndò bà tèwo tí nò mì Mbíri nò, lè náa ndâ kpédélé 'duu tí nó táánò mbe 'di Banga-Ngú-Có nó yee kà lá tacó ndú táánò biya bà 'di có mì Mbíri gí nò. ⁷ Tacó éno, Mbíri gii ci cí gítí 'bí o náa yí gii gbí rẹ̀ o tí nò tí «Wúnó.» Bìndi yí gii tuu Dàvidè, tí gbolò gba mì ndâ Jùdèyà, ta kòndi o bìndi có tí nò, ta gbèè ndi có tí nò, máa,

«Yo Wúnó má 'di kòcò wó, yo 'ví bàkà ngbútù lá.»

⁸ Tacó Jòsuwà táánò má tè kùro ndâ Ìziriyèlì yee tí bàndò bà tèwo tí nò náa Mbíri táánò ci ndú gítí nò gí, Mbíri táánò bà ci ndi 'bí ngú o ji ndú wálá. ⁹ À má éno, bàndò bà wotí mì Mbíri náa yí kù kpolo tí tacó tí ndâ 'duu mì wó nó kuu tí. Bàndò tí nò a rí tí nó tí rí bà wotí Mbíri á bìndi bà suu ndâ i mì wó nò. ¹⁰ Tacó 'duu ònó mbe ya gí bà tèwo wó á mì ndú ta Mbíri gí nó a 'duu ònó mbe cee ta nèté mì wó gí nò. Tacó Mbíri táánò tèwo wó si yí cee ta nèté mì wó gí.

¹¹ À má éno, ndoo te kpo muu, tacó wàa ndoo 'ví yee tí bàndò bà tèwo ndoo. Ndo te kpo muu tacó wàa 'bí 'duu gbaànjé 'do gbí òkò tí ndoo 'ví gboo mí ndii ta ngbútù, á go òndi ndâ ká gù ndoo dígísèé nó, lá.

¹² Tacó có mì Mbíri a wu có, tí có ònó ta wu jé 'dèè 'do tí lá, mbe kù cu 'duu tí bà 'deeke 'bìlì wó ngéé gí gbí òkò ndâ 'bìlì á tà'i kà ndii zi nje sizò gí. Có mì Mbíri a có ònó mbe ò 'bè gbí òkò tí ndâ yúco ta 'vére ngéé gbí njembí 'duu tà'i kà ni gí. ¹³ 'Bí i ònó náa à suu yí sùú-suu nó mbe ni bà ngùu tí wó 'do tí Mbíri gí nò wálá. Mbíri òndâ i gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. Ndâ i 'dáá gí kù gbaa tí ndú mí gbí ngbàà rí á mí kùro wó tí Mbíri tí nó náa ndoo 'ví yù gbí ndâ i tí nó náa ndoo bàkà nó 'dáá gí nò.

Jézù tí gbolò Kùro ndâ bu-Mbíri

¹⁴ À má éno, ndoo tee njembí ndoo mítí Mbíri tí kpoò, lè náa gbolò bu-Mbíri mì ndoo tí Jézù, tí 'Vii-mì-Mbíri, bà ba gbí pípiri ya gí gbíri gí nò. ¹⁵ Tacó gbolò bu-Mbíri mì ndoo tí Jézù me 'duu ònó mbe kù si tàmuu ndoo ji Gba-vò-i ta o tí nó náa Gba-vò-i má kù paa ta bà a tàmuu ndoo gítí bà bàkà vò i nó lá, tacó Gba-vò-i táánò paa ta yí á go bà paa ta ndoo mì wó kpónó nó gí, káa yí gii kpo nje Gba-vò-i gí.

¹⁶ À má éno, ndoo cì gúku gítí bà yèè ndi ndoo dè gí rẹ̀gbà jàlàmbà mì Mbíri lá. Ndo yèè ndi ndoo dè gítí, tacó wàa yí 'ví òndâ ta yé ro ndoo. À delè má gí gítí o mì bà koni tí, yí 'ví bàkà ta nambeè ji ndoo.

5 Áá táánò kù cu 'bì mítí 'duu, bìndi áá gii bàkà yí tí Kùro ndâ bu-Mbíri, mbe dù kù bàkà i-Mbíri ta rẹ̀

mì ndâ 'duu 'do ká gbí òkò tí yo. Nèté mì 'duu tí nò náa à bàkà yí tí Kùro ndâ bu-Mbíri nò a bà ci ndâ i-'bì ndâ 'duu, ta bà waa mbelè tacó bà sì muu ndâ vò i mì ndâ 'duu. ² À má éno, 'duu tí nò náa à bàkà yí tí Kùro ndâ bu-Mbíri nò 'ví 'vala ta ndâ 'duu ònó mbe 'di gbí-ò lá, gii je ndâ 'duu ònó mbe gíri'o gí nó, ta pétékè có, tacó yí tí bu-Mbíri delè káa 'duu ònó ta ndâ 'dóó vò i òndi wó delè kuu kápí wó. ³ Tacó éno, kózò tí wó tí Kùro ndâ bu-Mbíri 'ví waa mbelè tacó bà sì muu ndâ 'dóó vò i òndi wó, delè tacó ndâ vò i mì ndâ 'duu.

⁴ 'Duu bàkà tí wó tí Kùro ndâ bu-Mbíri ta kpéetí wó lá. A Mbíri ká kù cu 'bì wó mítí 'duu, máa yí dù tí Kùro ndâ bu-Mbíri, á go bà cu 'bì wó mítí Àroni, máa yí dù tí Kùro ndâ bu-Mbíri dígísèé nò.

⁵ À kpétí káa Bìndi-Mbíri, áá táánò me káa yí ká ki tí wó pí jàlàmbà 'do gbí 'dóó có mì wó gbí muu wó ta kpéetí wó éno máa, yì a Kùro ndâ bu-Mbíri nò, lá, a 'duu tí nó mbe 'dè có ji yí éno máa, «Wò a 'Vii mì ye, ye wúnó gí tí Bu lo gí.»

⁶ 'Bí kòcò 'duu tí nó ji yí káká'i éno máa, «Wò bà dù tí bu-Mbíri dúú bà ya tí á go òndi Mèlèkizédèkì.»

⁷ Si Jézù táánò kù 'vala muu to tí nó, nó, yì gii 'deke tí wó ta ngo-ro tà ro wó ta kòcò wó ngéé gí yaà á ji Mbíri, tí 'Duu tí nó ta wotí bà 'vala yí 'do 'bì ku a kuu tí wó nò. Káa Mbíri gii òndâ yé ro wó, tacó yí táánò a mbe si Mbíri tí i. ⁸ Yí kpétí káa 'Vii mì Mbíri, bà kòndò sé'i gii je muu ji yí tacó bà dù tí mbe 'di có gí. ⁹ Mbíri mà gii yù yí ngbóó gí, yí gii dù tí rẹ̀ngbó 'válá ji ndâ mbe kù 'di có mì wó, ¹⁰ tacó Mbíri gii bàkà yí tí bu-Mbíri go Mèlèkizédèkì.

Yo 'ví ne 'do tí kpokèjì mì Mbíri lá

¹¹ Ndâ có mì ze me mbè tacó bà 'dè gítí có bà dù Bìndi-Mbíri tí Kùro ndâ bu-Mbíri á go òndi Mèlèkizédèkì nò kuu mì ze, káa bà 'dè gbí ndú mì ze ji yo kpóló-kpolo, tacó bà ya có gí gbí muu yo kpóló-kpolo. ¹² Tacó a yo kùtáá ká bà dù tí ndâ mbe nìbà i ji ndâ 'duu, káa à gii dù ndí a yo kpónó ká kù gii pà 'duu, wàa yí 'ví 'bìtá bà nìbà có mì Mbíri ji yo á 'do rẹ̀ngbó káká'i. Á tí yo a go bà no kí, go bà zò i tí yo wálá. ¹³ Tacó 'duu ònó mbe kù no kí nó òndâ kpokèjì gítí bà dù jáá kùro Mbíri ni lá, tacó yí a dó 'vii. ¹⁴ À kù zò i a ndâ 'duu ònó mbe kù tí bà zò i gí, tí ndâ 'duu ònó mbe kù 'viiki gbí có tacó bà òndâ 'bè gbí òkò tí ndâ tó i, ta vò i nò.

6 À má éno, ndoo kpónó 'ví kojo có go i mì ndâ 'duu ònó náa gbí dii ndú yù gí nò. Ndo si bà dù kù 'viiki káa gbí ndâ kpédélé có tí nó náa áá táánò nìbà ndú ji ndoo gítí Bìndi-Mbíri nó mí to. Ndâ có tí nó náa áá táánò nìbà ndú ji ndoo éno máa, ndoo 'visi muu ndoo 'do tí bà bàkà ndâ i ònó mbe kù ya ta ndoo gí nje ku nó gí, wàa ndoo 'ví tee njembí ndoo mítí Mbíri; ² ta có gítí bà caka tí, ta bà je wotí, gii je có gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, ta có gítí ndongbú bà waa có ngbé lá nò. ³ Ndo bà kojo có go i mì ndâ 'duu ònó náa gbí dii ndú yù gí nó gí, náa Mbíri má ùnje gí nò.

⁴ Káa à má gítí ndâ 'duu tí nó náa ro ndú táánò njaanga gí, ndâ 'duu tí nó mbe tala líkí i-nambeè tí nó

mbe gí 'do mi Mbíri nó gí, ndá 'duù tí nó náa Bèri-mi-Mbíri je wotí ji ndú gí, ⁵ ndá 'duù tí nó mbe ò tó i mi có mi Mbíri ni gí, ndú delè gí ò ndá wotí bindi ku ni gí nó, ⁶ ndá ña ndá 'duù tí nó má caka 'bì ndú 'do gbí ndá i tí nó jéé gí, bà 'visi muu ndú ndí gítí bà co tí kpokèji mi Mbíri káká'i a cèe «pàrà-ngùù-kpò-diigba.» Wotí mi ndú gítí bà dele ndi ndú gí gítí kpokèji mi Mbíri káká'i wálá, lê náa ndú ùnje gítí bà gbì 'Vii-mi-Mbíri mítí njèèkpè mû gí, ndú delè gí ùnje gítí bà ñonoko yí mí kùro ndá 'duù gí nó. ⁷ Tacó to mbe ñjù ngo mù tí nó mbe kù nì mítí, bindi ndá ña tí nó náa ndá 'duù ji mítí nó gí bàkà ji ndú gí nó, a to ñinó náa Mbíri cù 'dè ngo cù wó mítí gí. ⁸ Káa to ñinó mbe kù kù ndá bè kpeṛè ta zibàmù nó, a to mbe dooko ta bà ñjà mítí mi Mbíri gí. Ndòngbù ká tacó bà ji ta ña to tí nó delè káa wu.

⁹ Ze kpétí má 'dè ká éno, bà ñindi yo kpòò káa bà tó, ndá tó 'duù mí ze. Gúku gbí njembí ze gítí yo wálá; yo a ndá 'duù mi 'wálá. ¹⁰ Tacó Mbíri me mbe 'boo 'duù, wàa yí 'ví neke tí ta ɾo wó 'do tí bà zeke ndá tó nètè mí yo, ta tó bà zè tí tí nó náa yo táánò zè ta ndá 'duù mí wó náa yí kaa ndú mò gí mí wó gí ta ɾè wó nó lá. ¹¹ Káa có ñinó kpónó gbaànjé gbí njembí ze nó éno máa, yo 'dáá gí 'ví bàkà nètè ta go nètè tí nó tí yo yee tí ndòngbù o tí nó náa yo 'de i tí nó náa yo kù koṛo có lì mítí nó gí. ¹² Yo dù tí ndá mbe kpó lá, yo mèlè bindi ndá 'duù tí nó mbe 'de i tí nó náa Mbíri táánò ci ndá 'duù gítí nó 'do gbí bà tee njembí ndú mítí Mbíri, gí je bà dù ndú tí ndá mbe kpácà nó.

Yâ-cí-ci mi Mbíri kpili lá

¹³ Ta o tí nó náa Mbíri táánò kù ci tí ta Àbiráámò nó, yí ta o tí nó be káa 'dóó tí wó tí Mbíri ji Àbiráámò, tacó 'bí 'duù mbe me gbolò ndii yí tí Mbíri gí tacó wàa yí 'ví be ta tí 'duù tí nó ji Àbiráámò nó wálá. ¹⁴ Tacó éno, yí gí be tí wó ji Àbiráámò éno máa, «Ye bà cù 'dè ngo cù mítí lo ta njembí ye gbaànjé ta bà je ndá 'vii ji wò me mbè.» ¹⁵ Àbiráámò táánò gí dù kpécè kù ù ndi i tàkò cí tí nó náa Mbíri ci ta yí nó, yee tí o tí nó náa yí gí 'de gí. ¹⁶ Ndá 'duù kù be tí ndú a i ta ɾè 'duù ñinó tí kpóló-kpolo 'duù mi ndú nó. Có má gbí òkò tí ndá 'duù, à kù ñò yúco a i 'do tí bà be tí ndú. ¹⁷ Á má éno, tacó go bà je kponje 'do nje ndá 'duù tí nó náa Mbíri dígísèè ci ndú máa yí jé 'visi muu yí lá nó, má gí gí gítí Mbíri gí, yí gí be tí wó ji ndú. ¹⁸ Yí bàkà éno, tacó wàa à 'ví dù kuu tí a ndá i sósò'ò, náa bà 'visi ndú a cèe «pàrà-ngùù-kpò-diigba», tacó wàa ndoo tí ndá 'duù tí nó mbe fa ngèlè vò i gí gí mí yí nó 'ví 'de ta wotí gítí bà koṛo có lì mítí cí tí nó náa yí ci ta ndoo nó. ¹⁹ I tí nó náa ndoo kù koṛo có lì mítí nó ká kù si lilí ndoo 'ví dù tí ndoo. Ñinò a i ñinó mbe ya ngéé gí kapí ngbùngbù á tà'i 'bá-Mbíri á gbíri, ²⁰ gítí bàndò tí nó náa Jézu ya gítí tí kpédélé 'duù tacó tí ndoo nó. Jézu ya gí mí Mbíri á kapí ngbùngbù tà'i 'bá-Mbíri tacó yí gí tí Kùro ndá bu-Mbíri go Mèlèkizédèkì dúú bà ya tí gí.

Bu-Mbíri tí nó tí Mèlèkizédèkì nó

⁷ Mèlèkizédèkì tí nó tí gbolò gba Sàlèmi, delè tí bu-Mbíri tí nó tí mbe kù bàkà i ji Mbíri tí nó mbe kù dù ngéé gbíri nó táánò gí ya gí kùro Àbiráámò ta o bà dele ndi Àbiráámò 'do bà mi ndá kpo-kpò gba gbí gó. Ndú má gí 'de tí ndú gí, Mèlèkizédèkì gí cù 'dè ngo cù wó mítí Àbiráámò.

² Bindi Àbiráámò gí ruka bà i mi Mbíri 'do tí ndá ña i tí nó náa yí zèè 'do gbí gó nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, bindi yí gí kaa ji Mèlèkizédèkì. Kpédélé gbí ɾè tí nó tí Mèlèkizédèkì nó éno máa, yí a gbolò gba ñinó mbe kù co ká tí jáá kpokèji mi Mbíri. Gbí ñinó tí Mèlèkizédèkì tí gbolò gba Sàlèmi nó éno máa, Mèlèkizédèkì a gba mbe kù zogo ndá 'duù mí wó ta 'dè njembí wó.

³ Mèlèkizédèkì a 'duù ñinó náa à 'di tà-ká-tà gítí bu wó lá, à 'di tà-ká-tà gítí nawu wó lá, à delè 'di tà-ká-tà gítí ndá ká gù wó lá. Rèngbó wó wálá, ndòngbù wó delè wálá, káa yí kù dù tí bu-Mbíri go 'Vii-mi-Mbíri nó ká dúú bà ya tí.

⁴ 'Dakò tí nó tí Mèlèkizédèkì nó táánò bà dù me 'dé gba lá, lê náa a Àbiráámò tí rèngbó ndá Ìziriyèlì 'dáá gí táánò ká gò i-Mbíri á ji yí gí nó. ⁵ Á cu mí gbí wáràgà mi Mòze éno máa, ndá 'vii-gù Lévi tí ndá bu-Mbíri 'ví gò i 'do mi ndá ná'vindi ndú, náa ndú káa ndá 'vii-gù Àbiráámò go ndú. ⁶ Káa 'dakò tí nó tí Mèlèkizédèkì náa rèngbó wó 'do me tí Àbiráámò lá nó táánò gò i a i 'do mi Àbiráámò. Bindi yí gí cù 'dè ngo cù wó mítí Àbiráámò tí 'duù tí nó náa Mbíri táánò ci yí nó. ⁷ Có ñinó ta kponje á gítí ngé gí wálá nó a ñinó máa, a kpo 'duù ká kù cù 'dè ngo cù wó mítí ndá 'vii tàkò wó. ⁸ 'Bí có mbe gí dù káká'i a ñinó máa, ndá bu-Mbíri tí nó mbe kù gò i 'do mi ndá 'duù nó, a ndá 'duù náa à jò ndú ji ku nó. Káa à cu mí gbí wáràgà mi Mbíri éno máa, Mèlèkizédèkì kù 'vala ká dúú bà ya tí. ⁹ Lévi tí rèngbó ndá bu-Mbíri tí nó náa ndá Ìziriyèlì táánò kù gò i ji yí nó, táánò gò i ji Mèlèkizédèkì gí. Yí kpétí má gò ta 'bí wó lá, i tí nó náa Àbiráámò tí mbe jò ña ndá Ìziriyèlì táánò gò ji Mèlèkizédèkì si a jò yí tí Lévi lá nó sè muu ndá 'vii gbí yí wó tí Àbiráámò 'dáá gí dúú kù ya tí. ¹⁰ Tacó pàrà wó tí Lévi táánò ta o bà 'de tí ndá gù wó Àbiráámò ta Mèlèkizédèkì nó kuu gbí kongoo gù wó Àbiráámò.

¹¹ Mbíri táánò lê má bàkà ndá Ìziriyèlì tí ndá 'duù ñinó ta bà lê tí ndú wálá nó a i 'do gbí có mi ndá bu-Mbíri, tí ndá 'vii kòtí Lévi, tacó ñinó táánò a rèngbó bà tuu Mòze mi Mbíri ta ndá có mi wó tí Mbíri ji ndá Ìziriyèlì ká nó, gbí nderè bà bàkà ndá 'bí ngú bu-Mbíri ñinó á tí ndá kòtí Mèlèkizédèkì si ndá kòtí Ároni nó mí to 'ví dù a yè? ¹² Tacó à má 'visi ña ndá bu-Mbíri gí, à delè 'ví 'visi ndá có mi Mòze gí. ¹³ Tacó ña Mbe tí ndoo, tí 'Duù tí nó náa à kù 'dè ndá có tí nó gítí wó nó, tende. 'Bí 'duù gbaànjé 'do njekèji mi ndú mbe dù tí bu-Mbíri jé táánò wálá. ¹⁴ Tacó ndá 'duù 'dáá gí ñò ni ng-bárángà'i gí máa, Mbe tí ndoo táánò a 'Vii kòtí Júdaà. Káa Mòze táánò 'dè có ta ɾè bà dù 'bí 'duù tí bu-Mbíri 'do gbí òkò tí ndá 'vii kòtí Júdaà jé lá.

'Bí bu-Mbíri go Mèlèkizédèkì

¹⁵ 'Bí có ta kponje gítí wálá a ñinó máa, 'bí ngú bu-Mbíri go Mèlèkizédèkì kpónó 'vanda gí gbí ngba'o gí.
¹⁶ Ngú bu-Mbíri tí nò 'vanda me 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò ta rẹngbó ndú 'do tí ndâ bu-Mbíri á go có mi Mòze nó lá. Yí gí tí bu-Mbíri ta wotí mi 'wálá tí nó mbe cee lá nò. ¹⁷ Tacó à cu có gítí wó mí gbí wáràgà mi Mbíri éno máa,
 «Wò bà dù tí bu-Mbíri dúú bà ya tí ,
 á go i mi Mèlèkizédèkì.»
¹⁸ Tacó à kpónó mò ká có tí nó táánò mi Mòze nó gí nje seè gí, tacó wotí kpónó cee 'do tí có tí nò gí, delè tacó gbí có tí nó kpónó bàkà nètè ta ndâ 'duù lá. ¹⁹ Có mi Mòze lê má cee bà lê tí 'duù lá, 'bí cèe có mbe si ndoo 'ví koro có gí kuro mbe zèè bàndò bindi có mi Mòze kpónó gí gí. Có tí nò a có mbe yèè ndoo dè gítí Mbíri.
²⁰ 'Bí có a có bà see tí Mbíri. Mbíri táánò jé see tí wó ta o bà bàkà ndâ bu-Mbíri ñinó kuro nó lá. ²¹ Káa ta o tí nó náa yí kú gí bàkà ta Jézú tí bu-Mbíri nó, Mbíri gíi see tí wó jì yí éno máa,
 «Mbíri see tí wó gí,
 yí jé gítí bà 'visi muu wó wálá.
 «Wò bà dù tí bu-Mbíri ká dúú bà ya tí .»
²² A bà see tí Mbíri nò ká bàkà Jézú tí mbe 'viindi nam-beè gbí òkò tí ndâ 'duù ta Mbíri gbí bà njù mùkà tí nó náa Mbíri njù ta ndâ 'duù mbe nìkì ndii ñinó kuro nó gí nò.
²³ Muu ndâ bu-Mbíri tí nó táánò kuro nó me mbè tacó ndú táánò a ndâ 'duù náa ku si ndú 'ví dù á nje nètè mi ndú lá. ²⁴ Káa Jézú bà dù tí bu-Mbíri ká dúú bà ya tí , tacó yí kú 'vala ká dúú bà ya tí . ²⁵ Á má éno, wotí kuu tí wó tacó bà 'vala ndâ 'duù ñinó 'dáá gí mbe yèè ndi ndú dè gí rẹgbà tí Mbíri mi wó nò, lê náa yí kú 'vala ká dúú bà ya tí tacó bà 'deke tí wó jì Mbíri tacó tí ndú nò.
²⁶ Á 'vii ta ndoo éno máa, 'duù tí nó tí Kuro ndâ bu-Mbíri mi ndoo nó 'ví dù tí 'duù ñinó náa Mbíri kaa yí mò gí mi wó tí Mbíri gí nò, tí yè ta vò i mi wó wálá. Yí 'ví dù tí 'duù ñinó ta ngbáràngà njembí wó, náa ndâ mbe kú bèè ro Mbíri e zì ndú mí tí wó lá, náa Mbíri te yí ya tí ngéé gí yaà gí tàngbó rì gí. ²⁷ Nètè mi wó ta bà waa mbelè jì Mbíri ta rì 'dáá gí á go ñindi ndâ 'bí Kuro ndâ bu-Mbíri, náa ndú kú waa mbelè ta rì 'dáá gí, tacó bà làyì ta ndâ 'dóó vò i mi ndú má kózò gí, bindi ndú gíi waa 'bí tacó bà làyì ta ndâ vò i mi ndâ 'duù nó, wálá. Yí waa mbelè jì Mbíri ká ta bà gbaànjé tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí ta o tí nó náa yí ù ta nje gítí bà cì yí nò. ²⁸ Ndâ 'duù tí nó náa à dígísèé bàkà ndú tí ndâ Kuro ndâ bu-Mbíri go có mi Mòze nó 'dáá káa ndâ 'duù ta bàndò bà di ngo tí ndú kuu tí , káa có tí nó náa Mbíri gíi cì ta bà see tí wó bindi có mi Mòze nó gíi bàkà 'vii-mi-Mbíri tí 'duù ñinó ta bà lê tí wó wálá nó ngbé.

Jézú tí Kuro ndâ bu-Mbíri mi ndoo

8 Gbí có tí nó kpónó náa ndoo kú 'dè nó éno máa, 'duù tí nó tí Kuro ndâ bu-Mbíri mi ndoo nó kuu pí

jàlàmbà mi wó mò gí gbí kù'bì mi Mbíri tí gbolò gba ngéé gbíri. ² Yí a mbe kú bàkà nètè gbúú-gbuu á tà'i tí bàndò tí nó náa a te kàrà-Mbíri mí tí , á tà ndúúrù tí nó náa à káa 'dóó Mbíri ká tò ta 'bì wó nò.
³ Tacó nètè mi ndâ 'duù tí nó náa à bàkà ndú tí ndâ Kuro ndâ bu-Mbíri mi ndâ Jùdèyà nó 'dáá gí a bà cì ndâ i-nambee tí nó náa ndâ 'duù gò jì Mbíri nó á mí bàndò mi Mbíri, gíi je bà waa mbelè jì Mbíri. Tacó éno, i tacó bà cì jì Mbíri delè kuu tí á mi Kuro ndâ bu-Mbíri tí nó tí Jézú nò. ⁴ Yí kùtàá má a 'duù náa yí kpónó kuu muu to tí nó, yí bà dù tí bu-Mbíri ngé gí wálá, lê náa ndâ bu-Mbíri tí nó mbe kú cì i jì Mbíri go có mi Mòze nó kuu tí nò. ⁵ Káa yí kpétí má dù tí bu-Mbíri muu to tí nó lá, á me có lá, tacó ndâ i tí nò 'dáá náa ndâ bu-Mbíri kú bàkà jì Mbíri muu to tí nó, nò káa bà mèlè ndi ndâ yúco i tí nó gbíri nò; a káa tàzo ndú sínò, tacó ta o tí nó táánò náa Mòze kú gíi bàkà có bà tò ndúúrù jì Mbíri nó, Mbíri gíi 'dè có jì yí kpolo ngé ma, éno máa, «Koro muu lo máa, wò 'ví tò ndúúrù tí nó jé ká go ñinó náa ye táánò ka bà jì wò pí gú nò.» ⁶ Káa wotí tí nètè bà dù bu-Mbíri tí nó náa Mbíri je jì Bindi-Mbíri nó ndii wotí tí nètè tí nó táánò náa ndâ ká bu-Mbíri mi ndâ Jùdèyà kú bàkà nó gí. Tacó ngú mùkà tí nó náa Mbíri njù ta ndâ 'duù, náa yí kú nò gbí òkò tí ndâ 'duù ta Mbíri gbí ká có nó a kpóló-kpolo ña bà njù mùkà mbe ndii ká ñinó kuro nó gí, tacó Mbíri cì ndâ 'duù gítí 'bí i mbe nìkì ndii ndâ i ñinò sàà nó gí gbí bà njù ngú mùkà tí nò.
⁷ 'Bí i táánò mbe gboo 'do gbí bà see kpédélé bà njù mùkà ñizó má wálá, Mbíri táánò bà dele ndi wó gí bà njù bà só ñinó wálá. ⁸ Tacó Mbíri gíi 'de kpokèjì mi ndâ 'duù mi wó lókó-loko ta o tí nó náa yí 'dè ta có éno máa:
 «Kòcò ye tí Mbíri jì yo éno máa,
 yo kpolo tí yo!
 Tacó o tí nò wúnò ká kèjì,
 o tí nò náa ye kèjì gí bà njù ngú mùkà ta ndâ kòtí Ìzìrìyélì,
 gíi je ndâ kòtí Júdáà nò.
⁹ Mùkà tí nó náa ye kèjì gí bà njù ta ndú nò bà dù me go ñinó náa ye táánò njù ta ndâ ká gù ndú ta o bà zèè 'bì ndú mi ye kú ja ta ndú 'do Másìrì nó, lá.
 Ndú táánò gíi ne 'do tí kpokèjì bà see mùkà tí nó gbí òkò tí ze ta ndú nó gí.
 Tacó éno, ye delè gíi bè ndú gí.
¹⁰ Kòcò ye tí Mbíri éno máa,
 ye káká'i bà 'dè ndâ có mi ye mí gbí tù ndâ 'vii kòtí Ìzìrìyélì
 ta o tí nó náa ye wúnò bà gí tí gí bà njù ta ngú mùkà ta ndú nò.
 Ye ta o tí nó bà cu ndâ có mi ye mí gbí njembí ndú.
 Ye kèjì gí bà dù tí Mbíri mi ndú,
 bindi ndú bà dù tí ndâ 'duù mi ye.
¹¹ 'Bí 'duù gbí òkò tí ndú káká'i bà tùbà tí ye tí Mbíri jì ndâ 'bí ka wó 'vii-'bá wálá;
 'bí 'duù gbí òkò tí ndú delè bà tùbà tí ye tí Mbíri jì ndâ ná'vindí wó wálá,
 tacó ndú 'dáá gí bà ñò ye ni gí,

ndâ kpo-kpò 'duù ta ndâ táángbà 'duù mì ndú gbí òkò tí ndú 'dáá gí bà ò yé ni gí.

¹² Tacó ye kèjì gí bà ò yé ọ ndú me gbolò ta ndâ lókó-loko kpokèjì mì ndú nò.

Ye káká'ì bà zèè có gítí ndâ vò i mì ndú mí gbí njembí ye wálá.»

¹³ Gbí bà 'dè có mì Mbířì gítí bà njù ngú mùká ta ndâ 'duù nò éno máa, yí ò kpédélé òjìnó gí tí ká gí. Káa i òjìnó mbe me ká gí mbe kú gbí káa muu wó nó dooko gítí bà ndii 'do ọ ọ gí.

'Bá bà ùlù Mbířì muu to tí nó, ta òjìnó gbířì

9 Gbí o kpédélé bà njù mùká tí nó náa Mbířì táánò njù ta ndâ 'duù nó, ọ kpokèjì bà bàkà i-Mbířì mì ndâ 'duù kuu tí . Bàndò bà bàkà i-Mbířì mì ndâ 'duù muu to tí nó ta o tí nó delè táánò kuu tí . ² Ndâ 'duù ta o tí nó tò ndúúrù jì Mbířì, bìndi ndú gii njèè gbí tà'ì ndúúrù tí nó sósò'ò ta ngbùngbù. Ndú gii bàkà bàndò bà tù wu, ta tùkà, ta bàndò bà ci kò jì Mbířì, á mí tà'ì òjìnó mbe mò gí njekèjì náa ndú kú nì mítí a Bàndò-mì-Mbířì nò. ³ Bìndi à gii dù mò gí kapí ngbùngbù gí tà'ì kùro kà a 'bí ndúúrù, tí bàndò náa ndú kú nì mítí a Bàndò-bà-dù-Mbířì. ⁴ À kú dù á tà'ì bàndò bà dù Mbířì nò a ká'ì bà gbo ngúwu dì jì Mbířì náa à bàkà 'do tí dâ'bi, gii je Gbùúkuřu náa à gba tí 'dáá gí ta dâ'bi, náa à kú dù gbí a ndâ pápáákà dífí tí nó sósò'ò náa Mbířì táánò cu ndâ có mì wó muu'bi mítí ndú nó, gii je ká'ì mánà, gii je mù-kóró tí nó mì bu-Mbířì tí nó tí Àroni táánò mbe tù dó kpâ nò. ⁵ À gii kaa mí yaà á muu Gbùúkuřu tí nó a ndâ sùrà ndâ 'bí ọ i náa muu ndú a muu 'duù, káa sè dii ndú a dii nò, káa à tí ndú a ndâ mbířì go ndâ basilì mì Mbířì nò. O mì ye kpónó gítí bà 'dè có gítí ndâ i tí nó léé éno wálá.

⁶ Ọ kpokèjì bà bàkà i-Mbířì mì ndâ 'duù gbí o tí nó táánò éno: Sè ndâ 'bí bu-Mbířì ta o 'dáá gí kú ya gí bà bàkà i-Mbířì mí tà'ì òjìnó mbe mò gí njekèjì ndúúrù, náa à kú nì mítí a Bàndò-mì-Mbířì nò. ⁷ À káa Kùro ndâ bu-Mbířì ká kú ya mò gí tàngbó, kapí ngbùngbù ta bà gbaànjé gbí ndoo gí bà ci mbelè jì Mbířì, tacó wàa Mbířì 'ví je ta à-cee-gí gítí ndâ 'dóó vò i mì wó tí mbe waa mbelè, gii je ndâ vò i mì ndâ 'duù tí nó náa yí waa mbelè tí nó muu ndú nò. ⁸ Bèřì-mì-Mbířì kú túbà gbí ọ kpokèjì tí nó éno máa, bàndò bà bàkà i-Mbířì òjìnó mbe dù mò gí njekèjì á tà ndúúrù nó má ká kuu bàndò mì wó, gbí éno máa, kpokèjì bà ya gí mì Mbířì njaanga tí kálásè. ⁹ Bàndò bà bàkà i-Mbířì tí nó mbe dù mò gí mì njekèjì á tà ndúúrù nó, a mbó tacó bà túbà jì ndâ 'duù tí nó kpónó mbe kú 'vala muu to tí nó nó éno máa, ndâ 'bí i-nambee ta ndâ mbelè ndâ nò tí nó náa ndoo kú waa jì Mbířì nó bàkà njembí ndoo tí ndâ ngbárángà i yee tà lá. ¹⁰ Ndú kú bàkà nètè ká ta ndâ i-zó-zò, ta ndâ i-njú-njú, gii je ndâ 'bí mbè ndâ 'bí tende ọ kpokèjì bà bàkà ndâ i tí ndâ ngbárángà i, ta ndâ có gítí dii ndoo cuki, yee tí o bà zèè to tí nó mì ngú có mì Mbířì.

¹¹ Káa Bìndi-Mbířì gí a i tí Kùro ndâ bu-Mbířì mì ndâ tó i tí nó mbe gí sàà gí nò. Ndúúrù tí nó náa yí kpónó kú bàkà nètè tà nó me gbolò ndii òjìnó náa ndâ 'duù

ká tò ta 'bì ndú nó gí, bà lê tí delè wálá, à delè me i 'do gbí òkò tí ndâ i tí nó náa Mbířì suu ndú muu to tí nó nó lá. ¹² Bìndi-Mbířì táánò ọ gí tà ndúúrù á gí bàndò tí nó náa Mbířì bàkà tí 'dóó bàndò mì wó tí Mbířì gí nó ká ta bà gbaànjé ngbé. Yí delè te ta yí ta o bà ọ yí gí kà nò me mbelè ndâ bee, ta mbelè ndâ di mò'dú tacó bà ci jì Mbířì lá. Yí te ta yí káa 'dóó mbelè wó tacó bà si ta tàkò 'válá òjìnó mbe cee lá nó jì ndoo. ¹³ Tacó à lê má kú va mbelè ndâ bee ta mbelè ndâ di mò'dú, ta mbúlùwu ndâ ngbú di mò'dú mítí ndâ 'duù a i tacó bà si gbí dii ndú 'ví dù nìkì maa, ¹⁴ wàa mbelè Bìndi-Mbířì náa yí ci jì Mbířì, tí i-ci-ci ta bà lê tí wálá, ta wotí mì Bèřì tí nó mbe cee lá nó 'ví dù kú bàkà mí gbí njembí ndoo a 'dé nètè tacó wàa ndoo 'ví 'visi tí ta muu ndoo 'do tí bà bàkà ndâ kú nètè gítí bà bàkà nètè jì Mbířì tí nó tí wu Mbířì nó lá?

¹⁵ À má éno, Bìndi-Mbířì a mbe see mbelè tí nó náa Mbířì táánò njù ta ndâ 'duù nò. Tacó wàa, Mbířì 'ví cù tí ta 'dè ngo cù wó mítí ndâ 'duù tí nó mì wó náa yí tí Mbířì tètè tí ndú nó dúú bà ya tí , á go cí tí nó náa yí tí Mbířì ci ta ndú gítí bà dù ndú tí ndâ 'vii-nje-wu mì wó dúú bà ya tí nò. Á táánò a bà cì 'duù ká 'vala ndâ 'duù 'do gbí có tàkò bà gbètèkè kpédélé mbelè tí nó náa Mbířì táánò njù ta ndú nò.

¹⁶ Káa có lê má yee gbí ngo nje ku gí, kózò tí ndâ 'duù bà ọ káa ndi kòcò ngo nje ku. ¹⁷ Tacó 'duù má 'dè có máa, yí má cì gí, à 'ví bàkà éno, ndâ 'duù kú ọ káa ndi ngo nje wó nò á bìndi bà cì yí. ¹⁸ Òjìnó a nderè có tí nó, náa à kpètí káa kpédélé có tí nó náa Mbířì táánò toko ta ndâ 'duù nó, à táánò dù tí có ká ta bà waa mbelè gítí nó ká nò. ¹⁹ À delè nò káa gbí có tí nó náa Mòze táánò má gii túbà ndâ i òjìnó náa à tí tacó bà bàkà nó jì ndâ 'duù 'dáá gí cee gí, yí gii yee mbelè ndâ di mò'dú ta mbelè 'vii-di bee mì gbí ká'ì, yí gii tò ngo mí gbí , bìndi yí gii ẹre kpâ-kpondí ta bí-bi wú bongo náa à gò 'do tí se tí ndâ nò, bìndi yí gii va ta mbelè tí nó cee tí ndâ 'duù 'dáá gí, gii je tí wàràgà mì Mbířì. ²⁰ Ta o tí nó náa yí kú va tí ta mbelè tí nó mítí ndâ 'duù, ta tí wàràgà mì Mbířì nó, yí kú see nje wó éno máa, «Òjìnó a mbelè tí nó náa Mbířì toko có ta yo mí pí , náa yí gii 'dè có jì yo éno máa, yo 'ví kpòlo tí có tí nó nó ká nò.»

²¹ Bìndi yí gii va mbelè ta ndi tí ndúúrù mì Mbířì, gii je tí ndâ ká'ì bà bàkà i-Mbířì 'dáá gí. ²² Ndâ i 'dáá gí kú dù tí ndâ i-ọ-'bá mì Mbířì ká ta bà waa mbelè. Mbelè má yee tí to lá, Mbířì je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù lá.

Bìndi-Mbířì tí gbolò i-ci-ci jì Mbířì

²³ Bà waa mbelè nò táánò a kpóló-kpòlo i ngé ndii gí tacó tí ndoo. Tacó òjìnó táánò a kpokèjì bà bàkà ndâ i muu to tí nó mì ndoo tí i-ọ-'bá á go ndâ i gbířì. Káa ndâ i òjìnó gbířì nó gí tí ndâ i-ọ-'bá 'do gbí bà waa mbelè òjìnó mbe nìkì ndii ndâ òjìnó náa ndoo kú waa muu to tí nó nó gí. ²⁴ Tacó Bìndi-Mbířì táánò ọ me gí tà ndúúrù tí nó náa a ndâ 'duù ká tò ta 'bì ndú jì Mbířì tacó bà ọ ta cè kózò tí cèè ndúúrù tí nó mì Mbířì á gbířì nó, lá. Yí táánò ya a i gí gbířì. Yí kpónó kú tì muu ndoo kùro Mbířì á gbířì kà. ²⁵ Yí táánò ci tí wó jì Mbířì

nò me 'vílí-'vìlì, go bà ya ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri ta ndoò 'dáá gí gí Bándò-bà-dù-Mbíri á ta ndùúrù nó lá. ²⁶ Tacó Bìndi-Mbíri táánò má nò gí bà ci tí wó ji Mbíri ta bà me mbè á 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó, yí táánò bà kònò sé'i ta bà me mbè. Káa yí gii gí ká ta bà gbaànjé ngbé, gí nje o tí nó gí bà toro ndâ vò i mì ndâ 'duù ta bà ci mbelè wó ji Mbíri. ²⁷ Mbíri cu ku mì gbí tú ndâ 'duù 'dáá gí, máa, ndú 'dáá gí bà ci ta bà gbaànjé ngbé, má kózò gí, yí 'ví gii waa có mítí ndú. ²⁸ Bìndi-Mbíri delè táánò ci mbelè wó ji Mbíri ká ta bà gbaànjé, tacó bà toro ndâ vò i mì ndâ 'duù me mbè. Bìndi-Mbíri bà delè ndi wó káká'i gí gí muu to tí nó bìndi bà ci mbelè wó ji Mbíri nò me ká kpòò gí gbí nètè bà toro ndâ vò i mì ndâ 'duù lá. Yí bà gí gbí nìndò a i tacó bà 'vala ndâ 'duù tí nó kpónó mbe kù ù ndi wó léngé-linge nò.

10 Tacó có mì Mòze káa có gítí ngo muu ndâ tó i tí nó náa Bìndi-Mbíri kèji ta ndú ji ndoo nò. À me có mbe túbà ndâ tó i tí nó gbárájáá éno lá. À delè me có nìndò mbe cee bà lê tí ndâ mbe kù bàkà i-Mbíri ta síí gbí wálá ta ndoò 'dáá gí nó lá. ² Áá táánò má me éno lá, ndú táánò bà si bà waa mbelè ji Mbíri mí to gí? Áá táánò má toro ndâ vò i mì ndâ mbe kù bàkà i-Mbíri nò ta bà gbaànjé ngbé gí, có gítí vò i kùtáa bà dù gbí njembí ndú káká'i wálá. ³ Káa mbelè tí nó náa ndú kù waa ta ndoò 'dáá gí nó kù 'va mbi ndú gítí ndâ vò i tí nó náa ndú bàkà gbí ndâ ndoò tí nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. ⁴ Tacó mbelè ndâ dì mò'dú, ta mbelè ndâ dì bee me ndâ i mbe toro ndâ vò i mì ndâ 'duù gbaànjé lá.

⁵ Tacó éno, ta o tí nó náa Bìndi-Mbíri táánò kù gí tí gí muu to tí nó nó, kòcò wó náa yí 'dè nó éno máa, «Go bà waa mbelè táánò tí lo tí Mbíri wálá, go bà ci cù delè tí lo wálá, káa wò gii je ji ye a kùyyù dè ye.

⁶ Líkí gbí bà doo i-cí-ci táánò tí lo wálá, líkí gbí bà waa mbelè tacó bà toro vò i delè tí lo wálá.

⁷ Bìndi ye gii 'dè có éno máa, «Nò ye kuu nò! Ákoo Mbíri, ye gí tacó bà bàkà go có mì lo, á go có tí nó náa à cu mì gbí wáràgà mì lo nó gí.»

⁸ Ta o tí nó náa Bìndi-Mbíri 'dè ta có éno máa, «Go bà waa mbelè tí lo wálá, go bà ci cù tí lo wálá, go bà doo ndâ kùyyù nò tí ndâ i-cí-ci tí lo wálá, líkí gbí ndâ i tí nó ta o tí nó go có mì Mòze. ⁹ Bìndi yí tí Bìndi-Mbíri mà gii 'dè 'bí có éno máa, «Nò ye kuu nò, ye gí tacó bà bàkà go có mì lo gí nó» yí mò nò a ká có 'do gbí kudu gí ji ngú có. ¹⁰ A có tí nó mì Mbíri náa Bìndi-Mbíri ùnje gítí bà bàkà go yí nò ká kaa ndoo mò gí mì Mbíri 'do gbí bà ci i tí nó mì Jézù tí Bìndi-Mbíri, náa yí ci ta dè wó ji Mbíri ta bà gbaànjé ngbé nò.

¹¹ Ndâ bu-Mbíri 'dáá gí kuu nje nètè mì ndú, ndú kù bùù gbí ndi bà ci gbèe mbelè tí nó ta 'bí i jé gbí mbe kù toro ndâ vò i mì ndâ 'duù wálá nò. ¹² Káa Bìndi-Mbíri ci mbelè wó tacó bà toro ndâ vò i mì ndâ 'duù ká ta bà gbaànjé cuki, bìndi yí gii ya gí bà ki tí wó to gbí kù'bì mì Mbíri ngbé. ¹³ Yí kpónó kuu ká kù ù ndi o bà bàkà ndâ mbe kù jòò gbí có ta yí mì Mbíri á tí ndâ i-tà-

tàmà mì wó. ¹⁴ Tacó gbèe i tí nó náa yí ci nó bàkà ndâ 'duù tí nó náa à toro ndâ vò i mì ndú gí nò tí ndâ yú 'duù ngbé.

¹⁵ Bèri-mi-Mbíri delè gii 'dè yúcó ji ndoo éno máa,

¹⁶ «Kòcò Mbíri éno máa, «Nìndò a mbelè náa ye bà njù ta ndú ká nò.

Ye 'do tí kpónó kù ya gí kùro bà bàkà njembí ndú tí gboko bà kili ndâ có mì ye.

Ye bà cu ndâ có mì ye mì gbí mbelè ndú.»

¹⁷ 'Bí kòcò Mbíri náa yí gii 'dè káká'i éno máa,

«Ye káká'i bà kojo có gítí ndâ ká vò i mì ndú, ta ndâ ká i tí nó náa ndú bàkà lè gí, nó wálá.»

¹⁸ À lê má me tí éno gí, à káká'i waa mbelè tacó bà pà làyi gítí ndâ vò i tí nó náa Mbíri je à-cee-gí gítí ndú gí nó lá.

Si ndoo 'ví yee ndi ndoo dè gí mì Mbíri

¹⁹ À má éno, à kpónó mì ndoo a nderè tacó bà rì gí tà'i tí nó tí Bándò-mi-Mbíri nò, ndâ ná'vìndí ye, tacó Jézù cì tacó bà njaanga njekèji bà rì gí ká ji ndoo gí.

²⁰ Yí njaanga ngú kpokèji tacó tí ndoo, tí kpokèji mbe ya ta ndoo gí gbí 'valá co gbí ngbùngbù tí nó tí 'dóó dè wó nò. ²¹ À kpónó mì ndoo a Kùro ndâ bu-Mbíri tí mbe kù kpolo tí ndâ i-'bá mì Mbíri 'dáá gí. ²² À má éno, ndoo yèè ndi ndoo dè gí mì Mbíri ta gúku gbí njembí ndoo gbaànjé wálá, tí ndâ 'duù ta yú njembí ndú nìndò ng-bárángà'i ta ndâ vo-vò kóró-kojo có gbí njembí ndú wálá, náa à va mbelè Jézù mítí njembí ndú gí. Ndoò delè 'ví yèè gí mì wó ta ngbárángà dè ndoo, náa à caka ta ngbárángà ngo gí. ²³ Ndoò 'ví ru ndi có tí nó náa ndoo táánò 'dè ta nje ndoo nò. Ndoò me kpìiki-kpìiki gítí bà kojo có lì mítí Mbíri lá, tacó Mbíri tí nó tí mbe ci ndoo nó me mbe kù nònòkò tí wó, náa yí má 'dè có ta nje wó gí nó lá. ²⁴ Ndoò delè 'ví kojo có gítí bà bàkà wotí gítí bà koni ndâ 'bí ka ndoo gítí bà zè ndâ 'bí 'duù nìkì maa, delè gítí bà bàkà ndâ tó nèté. ²⁵ Ndoò 'ví ò-bà-mbí bà kili toko gbaànjé ta rè mì Bìndi-Mbíri go ña i mì ndâ 'bí 'duù náa ndú kù bàkà nó lá. Ndoò je wotí gítí ji ndâ 'bí ka ndoo. Ndoò je wotí ji ndú tí kpòò, sé náa ndoo ñò o bà gí Mbe tí ndoo gí bà waa có dooko gí nò.

²⁶ Tacó ndoo má bàkà vò i ta tí á bìndi bà nìbà yúcó ji ndoo, kpokèji gítí bà waa mbelè tacó bà toro ndâ vò i tí nó káká'i wálá. ²⁷ Có nìndò náa à kuu tí bìndi nìndò káa có gítí ña bà waa có, ta seṛe ña wu tí nó kèji gí bà miì ndâ mbe ne 'do tí kpokèji mì Mbíri gí nò. ²⁸ 'Duù má biya bà bàkà go có mì Mòze gí, wàa ndâ 'duù go só, go ta'ò, 'ví zò cù á gítí wó gbí ngbàngà máa à dù nò a i náa yí bàkà gí, à kù zi yí ta rè mbe ñò yè ro ku wó wálá. ²⁹ À má éno, yo kù kojo có éno máa, áá bà waa a ña tó có yè mbe je bà wo woò á ji 'duù nìndò mbe si 'Vii-mi-Mbíri tí i lá, mbe kù 'dè có nònókó gítí mbelè 'Vii-mi-Mbíri mbe toro ndâ vò i mì wó, delè kù go Bèri-mi-Mbíri tí mbe nambeè? ³⁰ Tacó ndoo ñò 'duù tí nó mbe kù 'dè có éno máa,

«Bà kèèndè i a i mì ye; ye bà ko mboo vò i ta vò i,» nó ni gí. 'Bí kòcò wó káká'i máa,

«Mbírì kẹ̀jì gí bà waa có mítí ndâ 'duù mì wó.»
³¹ Wotí tí bà 'va tí 'duù 'bì Mbírì tí nó tí wu Mbírì nó ngé ndii gî.

³² Yo koṛo muu yo gítí bà kònò tí yo gbí ndâ ña sé'i tí nó mbe kù mereke ta yo á bindi bà ñò ngba'o mì yo nó gí! ³³ Á ta ndâ 'bí o kù ñonoko yo, à delè kù mèèkè'i tí yo, mí kùṛo ndâ 'duù 'dáá gî. Káa yo ta ndâ 'bí o kù tí muu ndâ 'duù ñinó náa à kù mèèkè'i tí ndú nò. ³⁴ Tacó yo a ndâ mbe kù ñò yè ṛo ndâ 'duù gbí zàà. Yo delè a ndâ 'duù ñinó náa à kpèti má kù kùmùkù ndâ i mì yo, tàkòcò yo jé kpolo lá, tacó yo ñò ni gí máa, 'bí i mbe nìkì ndii ndâ i tí nó gí, tí i ñinó mbe kù dù tí ká nó kuu mì yo.

³⁵ Á má éno, yo 'va yúco mì yo tí nó ta mboo tàkò mbe me gbolò ngé ndii gí nó gí 'dè lá. ³⁶ Tacó à 'ví dù gbí òkò tí yo a bà kònò tí, tacó wàa yo 'ví bàkà tí go có mì Mbírì, wàa yo 'ví 'de ta i tí nó náa yí ci ndâ 'duù gítí nò. ³⁷ Tacó à cu mì gbí wàràgà mì wó tí Mbírì éno máa, «Sè o kpónó dooko gí;

'duù tí nó mbe kù gí nò kẹ̀jì kpónó-kpónó.

³⁸ 'Duù mì ye mbe kù co tí jáá kpokẹ̀jì nó bà 'de 'wálá 'do gbí bà tee njembí wó mítí ye tí Mbírì.

Káa yí má 'visì kapí wó gítí ye ta gúku, tàkòcò ye bà peteke gítí wó wálá.»

³⁹ Káa ndoo me ndâ ña ndâ 'duù tí nó mbe kù kpomozo tí ndú ta gúku, náa à gii mì ndú gí nó lá. Ndoos a ndâ 'duù ñinó mbe kù tee njembí ndoo mítí Mbírì, náa Mbírì gii tí muu ndoo nò.

Bà tee njembí mítí Mbírì

11 Bà tee njembí 'duù mítí Mbírì a bà koṛo có mì 'duù ta njembí wó gbaànjé lli mítí Mbírì, a bà ùnje mì 'duù ta njembí wó gbaànjé éno máa, Mbírì dú ta yúco kuu tí, tí mbe bàkà go ndâ có tí nó náa yí ci ndâ 'duù gítí ndú nó 'dáá gî, kpèti yí má ñò yí ta ṛo yí lá.

² Mbírì dígísèé nì «Ìyoo,» gí tàkò có mì ndâ ká gù ndoo 'do gbí có bà tee njembí ndú mítí wó tí Mbírì.

³ A bà tee njembí ndoo mítí Mbírì ká je muu jì ndoo tacó bà ñò ni éno máa, a Mbírì táánò ká suu ndâ i 'dáá gí ta nje wó. Gbí có tí nó éno máa, ndâ i tí nó 'dáá náa ndoo kpónó kù ñò ndú nó gí 'do gbí kòcò Mbírì, yí suu ndú 'do tí ndâ i ñinó náa ndú jé sàà wálá.

⁴ A bà tee njembí Àbélè mítí Mbírì táánò ká si yí 'ví ci i ñinó tí tó i ndii ñindi Kàyìnò gí nó jì Mbírì. Tacó éno, ta o tí nó náa Mbírì kù lli ta 'bì wó gí tà i-cí-ci mì Àbélè nó, Mbírì gii ùlù Àbélè éno máa, yí a 'duù jáá. Àbélè kpèti má cì gí, tàwo bà tee njembí wó mítí Mbírì yee gbí ṛi tí nó wúnó nó cee lá. ⁵ Mbírì táánò te Énòkì ya tí gí gbírì tí wu wó tacó wàa yí 'ví ci lá á 'do gbí có bà tee njembí Énòkì mítí wó tí Mbírì. Ndâ 'duù gii ñò Énòkì lá, tacó Mbírì te yí ya tí gí gbírì gí. Káa kùṛo bà te Énòkì mì Mbírì ya tí gí gbírì nò, à cu mì gbí wàràgà mì Mbírì gí, máa yí a mbe peteke tàkòcò Mbírì.

⁶ Bà peteke tàkòcò Mbírì mì 'duù ñinó mbe tee njembí wó mítí Mbírì lá nó a 'bí ña i ñinó náa à jé gí bà bàkà tí wálá, tacó 'duù ñinó mbe kù yèè ndi wó dè gí rẹ̀gbà tí Mbírì nó a 'duù ñinó mbe ùnje gí máa, Mbírì ta yúco kuu tí. Yí delè a 'duù ñinó mbe ùnje gí máa, Mbírì a

Mbe kù ko mboo ndâ nèté mì ndâ 'duù ñinó mbe kù pà kpokẹ̀jì bà ñò yí ni nò. ⁷ Á táánò a bà tee njembí Nówà mítí Mbírì ká te gúku Mbírì mítí Nówà, náa yí gii bàkà tí ta gbà, tacó bà 'vala ndú ta ndâ 'vii mì wó, ta o tí nó náa Mbírì ci ta yí máa, vò i kẹ̀jì nò. Mbírì ta o tí nó gii waa có mítí ndâ 'duù muu to tí nó á 'do gbí có bà tee njembí Nówà mítí wó tí Mbírì. Mbírì gii bàkà Nówà tí 'duù ñinó jáá nó á 'do gbí có bà tee njembí Nówà á mítí wó tí Mbírì.

⁸ Á táánò a bà tee njembí Àbiráámò mítí Mbírì ká te yí 'do gbí òkò tí ndâ nambe wó ya tí gí gbí to tí nó náa Mbírì táánò gii je jì ndú ta ndâ 'vii bindi wó tí ñindi ndú nò. Àbiráámò táánò ñò to tí nó náa yí kù ya gítí nò ta o bà ñjè nó mì wó 'do 'bá mì ndú ni lá. ⁹ Á táánò a bà tee njembí Àbiráámò mítí Mbírì ká si yí 'ví dù á tà ndúṛù á gbí to tí nó náa Mbírì ci yí gítí nó go i mì 'duù ñinó mbe 'dó-'do, yí tí Àbiráámò, gii je ndâ Ìzàkò ta Jàkòbè, tí ndâ 'duù tí nó náa Mbírì je to tí nó jì ndú nò. ¹⁰ Tacó Àbiráámò ta o tí nó kù koṛo có a i gítí gbata ñinó náa à sè tà ndâ 'bá gbí ṛiti-ṛiti gí nò, gbata tí nó náa Mbírì ka bà ndâ 'bá mí gbí, bindi yí gii gèè ndú nò.

¹¹ Mbírì táánò wu 'vii jì Sàrà tí nawù Àbiráámò si yí me kpo nìi ta ndoo tí wó ndii ndoo bà jò ndò gí, ká 'do gbí có bà tee njembí Àbiráámò á mítí wó tí Mbírì. Àbiráámò táánò ùnje ta njembí wó gbaànjé gí, máa Mbírì tí mbe ci yí gítí 'vii bà 'visì muu wó 'do tí bà bàkà go có ñinó náa yí 'dè ta nje wó gí nó wálá. ¹² Tacó éno, 'do tí gbèè 'dakò, tí kpo 'dakò mbe kù ù káa ndi o mì wó, ndâ 'vii bindi wó gii jò àdì go ndâ yii tàrì; ndú gii jò me tí i bà 'déké-'deke lá, go nji ngoò gbí pù ngo.

¹³ Ndâ ká 'duù tí nó dígísèé mbe kù tee njembí ndú mítí Mbírì nó mì 'dáá ká ta bà tee njembí ndú mítí Mbírì. Ndú mì 'dáá kùṛo o bà 'de i tí nó náa Mbírì ci ndú gítí nò. Ndú ñò i tí nó ká 'do tí 'dú, bindi njembí ndú gii 'dèè gí. Tacó ndú ñò ni gí máa, ndâ yí muu to tí nó a ndâ 'duù mbe 'dó-'do ta dúú bàndò tí ndâ yí wálá.

¹⁴ Ndâ 'duù mbe 'dè ña có tí nó ngbàrángà'i éno a ndâ 'duù ñinó mbe kù pà 'dóo to 'bá mì ndú. ¹⁵ Có bà dele ndi ndú ya gítí to tí nó náa ndú táánò ñjè nó 'do tí nó táánò má kuu gbí njembí ndú, i mbe tii ndú 'do tí bà bàkà éno wálá. ¹⁶ Káa ña ñinó táánò gbí njembí ndú wálá. À gbí njembí ndú kpolo ma ta o tí nó káa có gítí 'bá ñinó gbírì, tí 'bá mbe nìkì ndii ñinó náa ndú 'visì kapí ndú gítí gí nò. Tacó éno, nò ṛo Mbírì gítí bà 'dè có éno máa, yí tí Mbírì a Mbírì mì ndú nò, wálá, tacó yí 'vii-ndi gbata tacó tí ndú gí.

¹⁷ Á táánò a bà tee njembí Àbiráámò mítí Mbírì ká si yí 'ví ùnje gítí có bà zi gbèè 'vii mì wó tí Ìzàkò tacó bà ci jì Mbírì ta o tí nó náa Mbírì tala ta yí tacó bà 'di có gbí njembí wó nò. Káa Àbiráámò tí 'duù tí nó náa Mbírì ci yí ta ndâ cí nó gii me kpìiki-kpìiki gítí bà zi gbèè 'vii mì wó tí nó tí Ìzàkò nó tacó bà ci jì Mbírì lá. ¹⁸ Káa kòcò Mbírì táánò jì Àbiráámò si yí jò Ìzàkò lá éno máa, «Ìzàkò bà jò rẹ̀ lo.» ¹⁹ Njembí Àbiráámò táánò mù gítí có bà zi Ìzàkò gbaànjé lá, tacó yí ñò ni gí máa, 'duù kpèti má cì ká cì, wotí bà 'vala ndi wó kuu tí Mbírì.

Ìzákò táánò a kánjí ku 'bi bu wó, káa Mbíri gii je ndi wó tí wuù jì Àbiráámò gí.

²⁰ Áá táánò a bà tee njembí Ìzákò míti Mbíri ká si yí 'ví cù 'dè ngo cù wó gítí wúnò míti ndâ 'vii mì wó, tí ndâ Jákóbè ta Èzawú.

²¹ À gii dù káa bà tee njembí Jákóbè míti Mbíri ká gii si yí 'ví cu mû-kóró mì wó, yí gii mò ta tí wó gí to kùro Mbíri kù cù ta 'dè ngo cù wó míti ndâ 'vii-gù wó, tí ndâ 'vii mì bà wó Jüzépè á kùro o bà cì yí.

²² À delè gii dù káa bà tee njembí Jüzépè míti Mbíri, táánò ká gii si yí ta o tí nó náa yí kù gii cì nó 'ví 'dè cò gítí bà njè nó mì ndâ Ìziriyéli 'do Másiri. Yí gii je tí ta nje míti ndú éno máa, yí má cì gí, ndú 'ví si 'bii yí mì Másiri lá.

²³ À gii dù káa bà tee njembí ndâ bu Mòze ta nawu wó míti Mbíri táánò ká si ndú 'ví ngùù dó Mòze mí tà'i ta pì ta'ò bìndi bà jò yí. Banga tí dó Mòze si ndâ bu wó ta nawu wó 'ví 'di cò mì gba Másiri lá.

²⁴ À delè táánò káa bà tee njembí Mòze míti Mbíri ká gii si yí ta o tí nó náa yí kpolo tè tí 'dakò gí nó 'ví biya gí máa, à 'ví ni «'vii mì nájú Gbolò gba Másiri» míti yí lá.

²⁵ À gii níki tí Mòze ta o tí nó káa bà dù yí gbí yè mì ndú ta ndâ nambe wó ndâ Ìziriyéli, tí ndâ 'duù mì Mbíri, co tí bà zò tó i ñinó mbe dù tí ká lá nò. ²⁶ Yí si bà ñonoko tí tí nó náa ndâ 'duù kù ñonoko ta yí muu Bìndi-Mbíri ta o tí nó nó tí i ta i gbí me gbolò ndii i gbí ndâ kpo-kpò i tí nó Másiri nó gí, tacó ro wó ta o tí nó a i ngbóó tí mboo tàkò bà ñonoko yí nó 'do mì Mbíri. ²⁷ À bà tee njembí Mòze míti Mbíri táánò ká si yí 'ví njè nó 'do Másiri ta bà 'vee 'vé gí bà kpo-tàkòcò mì Gbolò gba Másiri lá. Mòze ta o tí nó 'visi kapí wó gítí Másiri ká go i mì 'duù ñinó mbe kù ñò Mbíri ta ro wó. ²⁸ À bà tee njembí Mòze míti Mbíri táánò ká si yí 'ví waa mbelè gítí o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbíri, bìndi yí gii va mbelè tí nó míti ndâ nje kèjì mì ndâ Ìziriyéli á Másiri, tacó wàa basili mì Mbíri 'ví gàà ndâ 'vii-kíri mì ndú ta wò i lá.

²⁹ Áá táánò a bà tee njembí ndâ Ìziriyéli míti Mbíri ká si ndú 'ví di Bì-bi Kàpá gí tito ta o bà njè nó mì ndú 'do Másiri gbí lê go ndâ 'duù mbe kù nó gbí kù to. Káa ndâ 'duù Másiri mà gii mèlè ndi ndú, ngo gii mii ndú gí.

³⁰ À delè táánò a bà tee njembí ndâ Ìziriyéli míti Mbíri ká ki'viki ndùgù 'do tàkò ndâ 'duù Jèrikò ta o tí nó náa ndâ Ìziriyéli se ta ndùgù mì ndú 'dee gí ta sili vô-nje só nò.

³¹ Niì tí nó tí Rà'ábù, tí vò niì mbe dù ta ndâ 'dakò ká sàkàmàà nó, táánò 'vala 'do gbí òkò tí ndâ mbe kpò cò mì Mbíri gí nó 'do ká gbí cò mì bà tee njembí wó míti Mbíri, bìndi yí gii te wíri míti ndâ rìgò mì ndâ Ìziriyéli ta banga tí.

³² Ye kpónó 'ví 'dè kpòò a ña có yè? O mì ye tacó bà 'dè có ji yo gítí ndâ Jídìyònì, ta Bàràkì, ta Sàmìsónì, ta Jèfità, ta Dàvidè, ta Sàmùwélé, gii je ndâ mbe 'dòkò cò mì Mbíri dígíséé, ³³ tí ndâ mbe kpò nje ndâ kpo-kpò gba ta wotí mì bà tee njembí míti Mbíri nó, wálá. Ndú táánò bàkà káa ndâ i ñinó náa à tí nò. A ndú ká 'de ndâ i ñinó náa Mbíri cí ndâ 'duù gítí ndú nò. À tí ndú

táánò a wotí bà nè nje ndâ siingii, ³⁴ ta wotí bà mee ndâ kpo-kpò wu mbe kù zii ngbàlà-ngbàlà, ta wotí bà kii'bà 'do nje ndâ sizo gbí gó. Ndâ nawu ndú táánò jò ndú me tí ndâ mbe wotí lá, káa a Mbíri ká gii je wotí bà dù tí ndâ ngáángbá 'dakò mbe toro nje ndâ àsikéri mbe gí 'do kè'bí gí bà tè ndú ta gó ta to. ³⁵ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú dele ndi ndú gí mí ndâ nawu ndú ta bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú.

Káa ndâ 'duù ñinó mbe biya bà njaanga miiri ndú gí nó cì a vò ku, tacó bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú gí gbí tó 'válá. ³⁶ Ndâ 'bí 'duù 'de míti ndú a bà ñonoko ndú, ta bà gbí ndú, ta bà ẹre ndú, ta bà te ndú mì gbí zàà. ³⁷ Áá táánò ziki ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú ta bà 'vaka ndú ta díí. À waaka gbí ndú 'vungbù-'vungbu ta músàrà. À saaka miiri ndâ 'bí ta ndâ nja-njà sizo. Bòn-go tí ndú táánò wálá, ndú ta o tí nó kù 'bu káa 'bì ndú míti ndú kù nó tí, ta ndâ kù-bee, ta kù-rómbo tí ndú. Ndú táánò a ndâ mbe yè ta bà 'vala ndú kpóló-kpolo, náa à kù mèkèkè'í tí ndú. ³⁸ Bà 'vala muu to tí nó táánò níki ta ndú á ngé gí lá. Ndú táánò kù wùkù to ta ndi gbí ndâ kángáá nga ngoò, delè ta gbí òkò ndâ kpo-kpò gú, á go i mì ndâ mbe fa ngèlè vô i; ndú kù 'vala gbí ndâ kpo-kpò zì gùù, tacó bàndò tí ndú wálá.

³⁹ Ndâ 'duù tí nó 'dáá gí táánò a ndâ 'duù ta rẹ ndú wu ta bà tee njembí ndú míti Mbíri ngé ma. Kpèti ká éno, ndú táánò 'de i tí nó náa Mbíri cì ndâ 'duù gítí nó lá, ⁴⁰ lê náa Mbíri ñò 'bí i mbe níki ngé ma kèjì tacó tí ndoo gí nó. Tó i tí nó a ñinó máa, ndú 'ví ya gí gbí 'válá ñinó mbe cee lá nó si ndoo mí ndii lá.

Mbíri tí Buù

12 Gbí kòcò ndâ mbe kù 'dè yúco gítí bà tee njembí míti Mbíri kpónó 'dee ndoo go bà te 'borò nó gí. À má éno, ndoo turo ndâ du i tí nó á muu ndoo mbe kù tii bà i ngèlè 'do tí ndoo nó mí to. Ndoo delè 'ví ndoo vô i tí nó mbe nanaka míti ndoo go cá tí ngbù títií nó 'do tí ndoo gí, wàa ndoo 'ví te ta kpo muu gítí ngèlè tí nó kùro ndoo nò. ² À má éno, ndoo je mbí ndoo tí kpòò míti Jézù tí kpédélé 'duù ñinó mbe tee njembí wó míti Mbíri, tí mbe kù tè kùro ndâ mbe kù tee njembí ndú míti Mbíri ya tí gí kùro Mbíri nò. Yí táánò kònò bà dù tí njèèkpè mû ta nò ro wó gítí wálá ta líkí'o i tí nó kùro wó nò. Yí kpónó kù ki tí wó pí mbata mì wó náa à te mò gí gbí kù'bì mì Mbíri gbí ng-bàngà mì Mbíri.

³ Yo koro có gítí Jézù tí mbe kònò ña ndâ vô i tí nó náa ndâ mbe bàkà vô i táánò bàkà ta yí nó, tacó wàa, njembí yo 'ví mù lá, yo delè 'ví cì gúku lá. ⁴ Yo kpónó kù bàkà wotí tacó bà kpò muu vô i, káa yo bàkà wotí tí nó yee tí ña ñinó náa a mbelè ká bà yee to gbí nó lá. ⁵ Bà mbí yo ò tí có tí nó náa Mbíri táánò 'dè ji yo tacó bà je wotí ji yo éno máa, yo a ndâ 'vii mì yí nó gí?

«Yo si zèè mù tí nó náa Mbíri naka ta yo nó tí 'dé i lá, ndâ 'vii mì ye,

yo delè 'ví cì gúku ta o tí nó náa yí má kù je muu ji yo nó lá.

⁶ Tacó Mbíri kù naka ta zèè mù a 'duù ñinó náa yí zèè yí níki maa nò,

gii je ndâ 'duù ñinó náa yí ùnje gítí ndú máa ndú dù tí ndâ 'viì mi yí gí nò.»

⁷ Ndoò kònò tí ndoo, tacó wàa, Mbíri 'ví naka ta ndoo ta zèè mù lá. Mbíri kù bàkà i tí ndoo ká go bà bàkà i tí ndâ 'viì mi bu ndú; káa a ña 'viì ngàyi jé náa bu wó naka yí ta zèè mù lá? ⁸ Mbíri kùtàá má naka yo ta zèè mù tí nò mbe ọ yo 'dáá gí nò lá, yo kùtàá bà dù a ndâ 'viì-ngbà. ⁹ Ndoò lê má kù te duù mítí ndâ bu ndoo tí ndâ 'duù tí nò mbe kù je muu ji ndoo muu to tí nò nò, à 'ví gii kpo ndoo a bà te duù mítí Bu lílì ndoo wàa ndoo 'ví 'vala tí? ¹⁰ Tacó ndâ 'duù tí nò tí ndâ bu ndoo nó táánò kù je muu ji ndoo ká ta làmbu o mi ndú náa à tí gbí njembí ndú. Káa Mbíri tí Bu lílì ndoo kù je muu ji ndoo ká gítí mi ọ ndoo, tacó wàa ndoo 'ví je tí ta ña ng-bárángà muu tí nò mi yí nò. ¹¹ Líkí gbí o tí nò náa à kù je muu ji ndoo nó tí ndoo wálá. Tàkòcò ndoo peteke ta o tí nò lá, má kòzò gí, ndoo bà gii dù ñikì maa, tacó ndoo kù 'vala tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri.

Bà ñibà i, ta bà kpo-gbí-tà-tù

¹² À má éno, yo kaa ndâ 'bì yo tí nò mbe kù dù rekpe-řekpèè nó gí yaà, wàa ndâ muungbó yo tí nò mbe kù gu řekpè-řekpè nó 'ví si bà gu mí to. ¹³ Yo bàkà kpokèji mi yo jáá, wàa yo 'ví nè ndâ dùgùu to ñinó náa à tí nò gí, tacó wàa ndâ 'duù ñinó ta wu gbí kò ndú wálá nó má ru ndi yo, wàa vò i 'ví 'de kò ndú lá. ¹⁴ Yo bàkà wotí gítí bà 'vala ta ndâ 'duù 'dáá gí ta 'dè njembí yo, yo delè 'ví 'vala go có mi Mbíri, tacó ndâ mbe bàkà éno lá bà ñò Mbíri ta ọ ndú wálá. ¹⁵ Yo kpolo tí yo, tacó wàa 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo 'ví bè gbí nambeè tí nó náa Mbíri kù bàkà ji ndâ 'duù nò lá. Yo delè 'ví kpolo tí yo máa, 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo 'ví dù tí mbe ju njembí mbe kù volo gbí òkò tí yo nò lá. ¹⁶ 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo delè 'ví dù tí mbe vò muu, delè tí 'duù ñinó ta njembí wó wálá go i mi Èzàwú táánò mbe si jàlàmbà mi wó tí 'viì-kíri gí 'dè á tacó gbèe kùrùngbú kò nó lá. ¹⁷ Tacó yo ñò ni gí máa, yí mǎ gii dele ndi wó gí mi bu wó ta ngo-ọ ta ọ wó ta o tí nò náa go bà cù 'dè ngo cù mi bu wó gí gítí wó gí nò, bu wó gii biya gí, tacó kpokèji mi wó gíri gí.

¹⁸ Yo kpónó gí me gítí i ñinó náa yo bà zèè ta 'bì yo gí nó lá, yo gí me gí bà ñò ngba wu mbe kù zii 'viì-'viì lá, yo gí me gí gbí 'dí'di'o tí nò ñikírií nó lá, yo gí me gí mi i ñinó mbe kù je kpo-tàkòcò ji yo nó lá, yo delè gí me gí gbí mbiimbí lá. ¹⁹ Yo gí me gí tà gbí mòngò lá. Yo delè gí me gí tà gbí ña kòcò ñinó mbe kù baraka gbí tù yo náa bà 'di gbí có tí nò náa 'duù tí nò kù 'dè ji yo nó kpo yo gí, go i mi ndâ Ìziriyéli dígísèé nó lá. ²⁰ Tacó wotí bà 'di có tí nò náa à kù 'dè ji ndú ta o tí nò nò tí ndú wálá, tacó kòcò Mbíri ta o tí nò ji ndú éno máa, «À kpèti káa nò má gàà gú tí nò, àà bà zi yí ta bà 'vaka yí ta dí gí.» ²¹ Bà zeke ña i tí nò ta o tí nò te gúku mítí ndâ 'duù tí ña ñinó náa Mòze gii 'dè có ta nje wó máa, «Ye kù gú-gu ta gúku.»

²² Káa yo kpónó gí a i gí pí gú Ziyóni tí gbata mi Mbíri tí nó tí wu Mbíri nò. Yo gí a i gí Jèrùzàlémè tí nó gbíri nò. Yo gí a i gí mi ndâ basili tí nó mbe kili mèè mi bà líkí'o nò. ²³ Yo gí a i gí bàndò bà kili ndâ 'viì-kíri tí nó

náa à cu ọ ndú mí gbí wáràgà gbíri gí nò. Yo gí a i gí mi mbe waa có tí nó, tí Mbíri mi ndâ 'duù 'dáá gí nò. Yo gí a i gí bàndò mi ndâ lílì ndâ 'duù ñinó tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri ta vò i mi ndú wálá nò. ²⁴ Yo kpónó gí a i gí mi Jézù tí 'duù tí nó mbe kù nò gbí òkò tí ndâ 'duù ta Mbíri gbí ngú mbelè tí nó náa Mbíri ñjù ta ndâ 'duù nò. Yo gí a i gí mi 'duù tí nò ta wu gbí kòcò mbelè wó ndii wu gbí kòcò mbelè Àbélè gí nò.

²⁵ Yo kpolo tí yo, tacó wàa yo 'ví biya ta bà 'di có mi Mbíri tí mbe kù 'dè có ji yo nó lá. Tacó ndâ 'duù tí nó náa yí táánò 'dè có ji ndú muu to tí nó mbe biya bà 'di có mi wó gí nó má 'de kpokèji bà ndo 'do nje bà waa có mi wó mítí ndú lá, à cuki káa ndoo ká bà ndo 'do gbí bà waa có mi wó náa ndoo má biya bà 'di có mi wó tí mbe kù 'dè có ji ndoo á 'do gbíri gí nò?

²⁶ Ta o tí nò náa yí táánò kù 'dè ta có ji ndâ 'duù tí nó nó, kòcò wó ngaka a to. Káa yí kpónó ci cí máa, «Sè bà gí gí bà 'dè có mi ye káká'i gbaànjé. Káa a gbí ñinó me káa to ká bà ngaka tí lá, gbíri delè bà ngaka tí.» ²⁷ Gbí ndò có tí nó máa, «káká'i gbaànjé» nò éno máa, àà bà gii mò ndâ i ñinó mbe ngaka tí nó gí, tacó ndú a ndâ i ñinó náa à suu ndú sùu-suu, tacó wàa ndâ i ñinó mbe ngaka tí lá nó 'ví dù tí ²⁸ À má éno, ndoo 'dè ñikì maa ji Mbíri, tacó bà dù ndoo 'bá mi wó, tí 'bá mi gba mbe ngaka tí lá nò. Ndoò kpolo tí nambeè tí nó náa Mbíri bàkà ji ndoo nò, wàa ndoo 'ví bàkà i ji yí gbí ña kpokèji ñinó náa yí bà l' 'bì wó gí tà gí. Ndoò bàkà i-Mbíri ta bà te duù mítí Mbíri, delè ta bà cì gúku tí wó, ²⁹ tacó Mbíri mi ndoo a wu mbe kù laka to.

Ña kpokèji bà peteke tàkòcò Mbíri

13 Yo zè tí yo gbí òkò tí yo ñikì maa á go i mi ndâ 'duù ta ndâ ná'vindi ndú. ² Yo delè 'ví ọ tìyò á 'do tí bà te wíri mítí ndâ 'duù ñinó mbe 'dó-'do, náa yo ñò ndú ni lá nó lá. Tacó ndâ 'bí 'duù táánò te wíri mítí ndâ basili mi Mbíri káa ndú ñò ndú ni lá á 'do gbí bà te wíri mítí ndâ mbe 'dó-'do. ³ Yo 'ví ò-bà-mbí ndâ 'duù ñinó gbí zàà nó lá; yo je mbí yo mítí ndú ká goólá a yo ká gbí zàà. Yo delè 'ví ko ọ có gítí ndâ 'duù ñinó náa à kù mèèkè'i tí ndú nó, tacó ndú delè káa ndâ 'duù ta mbelè gbí dii ndú á go yo. ⁴ Ndâ 'duù 'dáá gí 'ví te duù mítí bà kò tí. Wàa ndâ 'duù ñinó mbe kò tí ndú gí nó 'ví co ká tí kpokèji ñinó jáá nò. Tacó Mbíri bà waa có mítí ña 'duù ñinó náa ka wó mbe 'bá má gélé, káa yí gélé ta 'bí 'duù gbí kpā-sili mi ndú á kápí ọ wó nò. ⁵ Yo kpolo tí yo á 'do tí bà tee njembí yo mítí gùrúsù. À 'ví tè ta yo káa i ñinó náa à kuu mi yo nó, tacó 'dóo kòcò Mbíri náa yí 'dè ta nje wó éno máa,

«Ye bà si yo 'ví bè gbí i wálá.
Ye delè gí bà 'visi kápí ye gítí yo wálá.»

⁶ À má éno, ndoo bà ni bà 'dè có ta gúku tí ndoo wálá éno máa,

«Mbíri à mbe koni ye;
ye bà cì gúku wálá.
'Duù bà bàkà ta ye a yè?» gí.

⁷ Yo ko ọ có gítí ndâ kpo 'duù mi yo, tí ndâ mbe ñò ọ ri kùro yo, tí ndâ 'duù tí nó táánò mbe 'dè có mi Mbíri ji yo nò. Yo ko ọ có gítí ndâ i tí nó náa ndú táánò kù

bàkà gbí 'vála mì ndú nò, wàa yo 'ví mèlè ndi bà tee njembí ndú mítí Mbířì. ⁸Jézù tí Bìndi-Mbířì yáánó ká go Jézù tí Bìndi-Mbířì wúnó, yí delè bà dú ká tí Jézù tí Bìndi-Mbířì á dúú bà ya tí. ⁹À má éno yo si ndâ 'bí ña tende bà ñibà i 'ví soloko yo 'do tí kpokèjì tí nó jáá nó lá; tacó à ñìkì a bà tee njembí ndoo mítí nambeè mì Mbířì, tí i ñìnó mbe kù je wotí mí gbí njembí ndoo nó, á co tí bà kořo có gítí ndâ gèrè gítí ndâ i-zò-zò tí i ñìnó náa ndâ mbe kù tee njembí ndú mítí 'de i gbí lá nò.

¹⁰Tacó Bàndò bà ci i jì Mbířì mì ndoo, náa ndâ mbe kù bàkà nètè tà ndùúrù mì Mbířì zò i tí nó náa à ci mítí lá nó, kuu tí. ¹¹Kùřo ndâ bu-Mbířì kù ya ta mbelè ndâ nò tí nó náa à zìkì ndú nó gí Bàndò-mì-Mbířì á tà ndùúrù mì Mbířì tacó bà yù à-cee-gí 'do mì Mbířì gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù mì wó. Bìndi à gii tuřu ndâ kùùyù nò tí nó ya tí gí bà doo gí ndi 'do tí bàndò tí nó náa ndâ 'duù tò ndâ ndùúrù mì ndú gijì-gijì mítí nò. ¹²Jézù táánò kònò sé'i njekèjì ndùgù sè tacó bà tořo ndâ vò i mì ndâ 'duù ta 'dóó mbelè wó delè ká éno. ¹³À má éno, ndoo tořo ndâ có ñónókó tí nó náa ndâ 'duù kù ñonoko ta ndoo á muu wó nó mítí ndoo tí bàà, wàa ndoo 'ví ya gí mì wó nje seè kà. ¹⁴Tacó gbata mì ndoo mbe dù tí ká muu to tí nó wálá. Ndo kù pà a bà gbata tí nó kèjì nò.

¹⁵À má éno, ndoo ùlù Mbířì ta rè mì Jézù dúú bà ya tí. Tacó bà ùlù Mbířì nò a ndâ có mbe jò 'do gbí nje ndâ mbe si rè Mbířì tí có. ¹⁶Yo 'ví ò-bà-mbí bà bàkà tó i lá, yo delè 'ví ò-bà-mbí bà kùtù tí 'bí i ñìnó náa à kuu mì yo nó jì ndâ 'bí 'duù lá, tacó ñìnò a ndâ 'bí ña bà ci i mbe kù ñìkì tí Mbířì ká nò.

¹⁷Yo 'di có mì ndâ 'duù tí nó náa à bàkà ndú tí ndâ kpo 'duù kùřo yo nò. Yo si tí yo tí ndâ i mì ndú, tacó a ndú ká kù kpolo tí lílì yo. À delè a ndú ká bà 'dè có gítí ndâ i ñìnó náa ndú bàkà á muu yo nó jì Mbířì. À má éno, yo si ndú 'ví bàkà ndâ i tí nó ta pétékè tàkòcò

ndú, tacó ndú má bàkà ta kpo-tàkòcò ndú, àà bà ñìkì jì yo wálá.

¹⁸Yo 'deke tí yo jì Mbířì tacó tí ze, tacó ze ñò ni ngbárángà'i gí, máa njembí ze ká ngbárángà'i. À delè tí ze káa go bà bàkà ndâ i ñìnó mbe 'vii řo 'bá nò. ¹⁹Ye gbí ñìnó kù yù nambeè 'do mí yo kpolo ma, éno máa, yo 'deke tí yo jì Mbířì, tacó wàa, yí 'ví si ye 'ví dele ndi ye ya gí mí yo ká gálà.

Bà 'deke tí jì Mbířì

²⁰Ye kù 'deke tí ye jì Mbířì tí mbe 'dê njembí, mbe 'vala ndi Jézù tí Mbe tí ndoo 'do gbí muu'dú wó, Jézù tí nó tí gbolò mbe gbà bee, mbe kù gbà ndâ rómbo, mbe cì tacó wàa, bà ñjù mbelè tí nó náa Mbířì ñjù ta ndâ 'duù nó 'ví dù tí yú bà ñjù mbelè dúú bà ya tí nó, ²¹máa, yí 'ví je ndâ tó i 'dáá gí jì yo. Tacó wàa, yo 'ví bàkà ndâ i 'dáá gí ká go có mì wó. Mbířì 'ví si có tí nó 'ví bàkà mí gbí njembí yo káa ndâ i ñìnó ta go bà zeke ndú tí wó tí Mbířì nó ta rè mì Jézù tí Bìndi wó tí Mbířì. À ùlù Jézù tí Bìndi-Mbířì kpòò ya tí. Go-i-tí-nò.

Bà yee nje có

²²Ndâ ná'vindí ye, ye kù 'deke a tí ye jì yo éno máa, yo 'ví 'di ndò có tí nó náa ye cu jì yo tacó bà je wotí jì yo nó ta pétékè tàkòcò yo. ²³Ye kù 'va nó a mbí yo éno máa, à njaanga ná'vindí ndoo Timàtéyò 'do gbí zàà gí. Yo bà ñò ze ta yí, náa yí má yee tí ye gálà si ye ñjè nó lá nò.

²⁴Ye 'vee ndâ 'duù tí nó náa à bàkà ndú tí ndâ kpo 'duù kùřo yo ká nó, ta ndâ 'duù tí nó ká, náa Mbířì kaa ndú mò gí mì wó tí Mbířì gí nó 'dáá gí ma. Ndâ 'duù ñìnó Ítálìyà kàá, náa Mbířì kaa ndú mò gí mì wó gí nó, delè 'vee yo 'dáá gí ma. ²⁵Nambeè mì Mbířì 'ví dù gbí njembí yo 'dáá gí. Go-i-tí-nò.

Jákòmò

1 Nìno a wáràgà 'do mì ye tí Jákòmò, tí bòò mì ndâ Mbírì ta Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì jì yo tí ndâ 'duù mì Mbírì mbe 'vaaka cee muu to 'dáá gí. Ye 'vee yo 'dáá gí ma.

Ndâ vò o

² Ndâ ná'vindí ye, ye kù cu wáràgà tí nó tacó bà 'dè có jì yo máa, ta ndâ o tí nó náa ndâ ña ndâ vò i muu to tí nó 'dáá gí má kù tala yo nó, yo 'ví si ndâ o tí nó tí ndâ líkí'o. ³ Ndâ ña ndâ vò o tí nó a ndâ o tacó bà ñò máa, njembí yo má dú kuu tí Mbírì, tacó yo ñò ni gí máa, bà tala bà ùnje mì yo ñò kù jò yú njembí. ⁴ Káa yú njembí delè 'ví si yo 'ví dù tí ndâ cèe 'duù, ta bà lê tí yo wálá, ta 'bí i mbe gboo á 'do mì yo delè wálá. ⁵ Má éno, 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo má ñò i tí nó náa yí 'ví bàkà gbí o vò o nó lá, à nìkì máa, yí yù bà 'di gbí-o 'do mì Mbírì tí mbe kù je i jì ndâ 'duù ká sínò ta có tàkò wálá nò. Bìndi Mbírì bá je bà 'di gbí-o jì yí gí. ⁶ Káa ta o tí nó náa wò má kù 'deke tí lo jì Mbírì nó, wò 'ví si njembí lo 'ví dù ká gbaànjé, wò 'ví me wê-wê lá. Tacó 'duù ñinó mbe kù me wê-wê nó ká ⁷ go ngo gbí pù mbe kù gbàngà ta pípirì, ya éno, ya ézò. ⁸ Nja 'duù tí nó mbe kù me wê-wê á kùro Mbírì go 'duù tí bà njèè kpokèjì, náa yí ñò 'dóó kpokèjì ñinó náa yí 'ví co tí lá nò, bà ñò 'dóó ña i tí nó náa yí bà yù 'do tí Mbírì nó ni wálá. Má éno, yí 'ví si bà kojo có gítí bà 'de 'bí ña i á 'do mì Mbírì mí to.

Ndâ mbe yê ta ndâ mbe i

⁹ Ndâ ná'vindí ye, à nìkì máa, mbe yê tí mbe kù ru ndi Jézù 'ví dù ta líkí'o tí wó, tacó Mbírì te yí gí yaà gí.

¹⁰ Wàa 'duù ñinó ta ndâ i mì wó me gbolò mbe kù ru ndi Jézù nó delè 'ví dù ta líkí'o bà 'vii tí wó ta ndâ mbe yê tí nó mbe kù ru ndi Jézù nò, tacó ndâ mbe kpo-kpò i bà mii ta ndâ kpo-kpò i mì ndú nò 'do muu to tí nó ká go bà mii ndâ 'vi mbíli, ¹¹ náa ju gó rì má mo mbíli gí, ndâ 'vi wó gii 'duku 'dáá gí, bìndi ndâ banga i tí nó kùtáá nó káká'i wálá. À 'vii ká 'vii ta 'duù ñinó ta ndâ i mì wó me gbolò nò. Yí bà cì ká mí nje nètè ndâ i tí nó.

Ndâ i mbe kù eendi 'duù gítí bà bàkà vò i

¹² À nìkì tí 'duù ñinó mbe 'dò kò wó mí to tí kpoò gbí ndâ o vò i nó, tacó Mbírì bà ko mboo bà kònò sé'i mì wó nò jì yí ta 'wálá ñinó mbe cee lá, náa yí tí Mbírì cì ndâ 'duù ñinó mbe zè yí nìkì ta tó njembí ndú nó gítí nò.

¹³ Má éno, ta o tí nó náa 'bí i má kù eendi yo gítí bà bàkà vò i nó, yo 'ví 'dè cò máa, «A Mbírì ká tuu i tí nó» nò, jé lá, tacó Mbírì jé eendi 'duù gítí bà bàkà vò i lá.

¹⁴ À kù yòòngò 'duù gítí bà bàkà vò i káa njembí wó, ta bà legee mii wó gí tàkò có mì njembí wó. ¹⁵ Vò njembí kù jò vò i, káa vò i má zèè to gí, yí kù jò ku.

¹⁶ Má éno, yo si bà eendi tí yo, máa, a Mbírì ká kù yòòngò ndâ vò i gítí yo nò mí to, ndâ ná'vindí ye.

¹⁷ Tacó à káa ndâ ngbáràngà i, ta ndâ i ñinó ta bà lê tí ndú wálá nó, ká gí 'do gbíri mì Mbírì tí mbe suu ndâ rì, ta pì, ta ndâ yii mbe kù tòngbaà á tàrì. Rì tòngbaà ta bèbìli lá, delè ndâ pì ta ndâ yii, tòngbaà ta gó rì lá. Káa síi gbí o bà tòngbaà mì Mbírì go ndâ i tí nó wálá; Mbírì ta o 'dáá gí ká ngbèzèè kuu bàndò mì wó. ¹⁸ À káa 'dóó có mì Mbírì gbí muu wó ká si yí 'ví bàkà ndoo tí ndâ 'vii mì wó, tacó wàa ndoo 'ví dù gbí òkò tí ndâ i tí nó náa yí suu ndú mí muu to tí nó tí ndâ kpédélé i gbí ní náa à kù cì jì yí tí Mbírì nò.

Cèe kpokèjì bà peteke tàkòcò Mbírì

¹⁹ Yo je mbí yo tí kpoò, ndâ ná'vindí ye, máa, 'duù má kù 'dè cò jì yo, yo 'ví sè tù yo tí kpoò. Yo 'ví bàkà tí yo tí ndâ muu có lá. Yo delè 'ví co gálá gí bà òkòlòwò lá.

²⁰ Tacó mbe kpo-tàkòcò bà ni bà bàkà i ñinó mbe nìkì tí Mbírì nó wálá. ²¹ Má éno, yo duu ndâ i zuu tí nó 'dáá náa yo kù bàkà nó mí tà to. À nìkì máa yo biya ndâ ña ndâ vò i 'dáá gí. Yo si tí yo jì Mbírì. Yo sè tù yo gítí có tí nó náa Mbírì cu mí gbí njembí yo nò, tacó à tí có tí nó a wotí bà njaanga mii yo 'do gbí ku.

²² Yo delè 'ví bàkà ndâ i tí nó náa Mbírì 'dè có jì yo máa yo bàkà ndú nò. Yo sè me káa tù yo cuki lá. Tacó 'duù má sè káa tù wó gítí có, káa yí bàkà ndâ i go có tí nó náa yí 'di nò lá, 'duù tí nó kù ee a ndi tí wó. ²³ 'Duù má sè káa tù wó gítí có, káa yí bàkà go có tí nó lá, gbí máa, yí go 'duù mbe zeke gbíro wó gbí mándàrà,

²⁴ Káa à káa póó bà te mándàrà 'do 'bì wó mí to, yí ngé gii ò-bà-mbí cè tí gbíro wó gí. ²⁵ Káa 'duù ñinó mbe 'di ndâ có mì Mbírì ngbáràngà'i, bìndi yí gii kpolo tí ndú mí gbí njembí wó, delè yí gii bàkà go ndú nó, Mbírì bà cù 'dè ngo cù mítí i tí nó náa yí kù bàkà nò.

²⁶ 'Duù má si tí wó tí mbe ru ndi kòcò Mbírì, káa yí ni bà kpolo tí mè wó lá, gbí có bà ru ndi kòcò Mbírì mì wó nò wálá, yí delè kù ee a ndi tí wó ta kpéétí wó. ²⁷ Bà bàkà nambeè ta búlù tí wálá á ta Bu ndoo tí Mbírì a bà ya gí bà koni ndâ nawù ku, ta ndâ ñò, ta o tí nó náa ndú má gbí mbugo, delè ta bà kii'ba 'do tí ndâ vò i muu to tí nó, tacó wàa ndú 'ví ñòkòcò muu 'duù lá.

Yo te duù mítí ndâ mbe yê

2 Yo kpónó a ndâ mbe ùnje gítí Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí Mbe tí ndoo náa ndoo kù ñò Mbírì mítí wó. Má

énò, yo bàkà 'bè mí gbí òkò tí yo, máa, àá mì 'duù ñjìnó a i, káa ñjizó a mbe yê nò, lá, ndâ ná'vindí.

²Yo tala bà kọro muu yo gi. Ndâ 'duù sósò'ò kpónó má yee bàndò bà kili yo gi bà ùlù Mbírì, káa 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndú zaa 'do tí muu wó di tí kò wó, ta ndâ i-banga ta ẹ̀rè ndú a ẹ̀rè ta ndi tí ndâ silì 'bì wó, káa ka wó tí nó náa ndú gi ta yí gbaànjé nó yuu a káràkà zì bòngó, ³káa yo gi te wíri mítí 'duù tí nó mbe záá-zaa nó mítí banga bàndò, bìndi yo gi 'dè có ta bà tù 'bì yo ji mbe yuu káràkà zì bòngó nó máa, «Ya gi bà pà bàndò wàa wò 'ví dù tí á kàzò.» ⁴Yo má bàkà go éno, à co to ngé. Ta gbí go éno máa, yo bàkà nò a 'bè mí gbí òkò tí ndâ 'duù ta bà kọro lókò-loko có máa, 'bí 'duù a cèe 'duù, káa ka wó a vò .

⁵Má éno, yo sè tù yo gítí có tí nò, ndâ ná'vindí. Máa, Mbírì táánò ẹ̀rúka a ndâ 'duù ñjìnó náa ndâ 'duù muu to tí nó kù si ndú tí ndâ mbe yê nó, máa, ndú 'ví tee njembí ndú mítí yì, wàa ndú 'ví dù tí ndâ cèe 'duù, mbe dù tí ndâ mbe ndâ i tí nó náa yì tí Mbírì ci cí máa, yì bà je ji ndâ 'duù tí nó mbe zè yì nìkì maa nò. ⁶Káa yo kpónó si ndâ mbe yê tí ndâ i lá. À me ndâ 'duù ñjìnó ta ndâ kpo-kpò i ká mì ndú nó cóo-cóo ká kù mèèkè'i tí yo lá? A ndâ 'di cóo-cóo ká kù gbùrùngà yo ya tí gí gbí ngbàngà? À me ndâ 'duù ñjìnó ta ndâ kpo-kpò i ká mì ndú nó lá? ⁷À me ndú delè ká kù volo ẹ̀rè tó 'Duù tí nó tí Bìndi-Mbírì náa yo kaa tí yo gí gbí gèrè mì wó gí nó lá?

⁸Cèe i bà bàkà mì yo a bà 'di kpóló-kpolo có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì, máa, «Zè 'bí ka lo nìkì á go bà zè tí lo,» nò. ⁹Káa, à má me éno lá, wàa yo 'ví dù kù gbètèkè có tí nó ta bà bàkà 'bè mí gbí òkò tí ndâ 'duù, gbí máa, yo kù bàkà a vò i ta bà ndii muu có mì Mbírì. À má éno, Mbírì bà waa có mítí yo.

¹⁰Kpètí ká éno, a tè lá. Tacó 'duù kpètí má kpolo tí sè ndâ 'bí có mì Mbírì 'dáá gí, káa yí 'ví gbètèkè káa 'bí gbaànjé, gbí máa, Mbírì bà waa có mítí wó tacó yí ne nò 'do tí kpokèjì mì Mbírì gí. ¹¹Ta nderè éno máa, a Mbírì ká 'dè có máa, «Bàkà bangbaya lá.» À delè káa gbèe Mbírì tí nó ká 'dè có máa, «Zi 'duù lá.» Káa, à má éno, vò i náa 'duù bàkà kpètí má káa bà zi ku, káa yí bàkà bangbaya lá, gbí go éno máa, yí volo nò 'dáá káa có mì gbèe Mbírì tí nó.

¹²Má éno, yo 'dè banga có ji ndâ 'duù, yo delè 'ví bàkà ndâ tó i ji ndú ta 'dè njembí yo, tacó yo kpónó a ndâ ña ndâ 'duù ñjìnó náa a Mbírì ká kù zogo yo ta có ñjìnó mbe njaanga miṛi ndâ 'duù 'do gbí vò i. ¹³Tacó ndâ 'duù ñjìnó mbe ñò yê ẹ̀rò ndâ 'bí ka ndú kpónó lá nó, Mbírì delè bà ñò yê ẹ̀rò ndú ta ndòngbù o wálá. Káa 'duù mbe kù ñò yê ẹ̀rò ndâ 'bí ka wó kpónó, Mbírì bà ñò yê ẹ̀rò wó ta ndòngbù o ndii ñjìnó náa yí bàkà nó gí.

Bà ùnje ta bà bàkà ndâ i go có mì Mbírì

¹⁴Ndâ ná'vindí, 'duù má 'dè káa có ta nje wó cuki máa, yì ùnje gítí Mbírì gí, káa yí bàkà go có mì Mbírì lá, gbí có bà ùnje mì 'duù tí nó wálá.

¹⁵Yo tala káa bà kọro muu yo gi, máa, 'bí ka lo náa yo kù ẹ̀rú ndi Jézù ta yí kpónó má ta go tí wó, delè ta bòn-go tí wó wálá, ¹⁶káa wò gi 'dè káa có ji yí ta nje lo cuki, máa, «Zèe njembí lo. Mbírì bà je ndâ i-zó-zò ta bòngó ji

wò gí.» Káa wò je me 'bí zì i ji yí wàa yí 'ví 'bu mítí wó lá, wò delè je me 'bí làmbu i tacó bà miṛi ngo cù ji yí lá. Gbí có mì lo nò bà dù kuu tí ?

¹⁷Bà ùnje gítí Mbírì delè ká go éno. 'Duù má 'dè ká có ta nje wó cuki máa, yì ùnje gítí Mbírì gí, káa yí bàkà ndâ i tí nó náa Mbírì 'dè có ji ndâ 'duù máa ndú 'ví bàkà nó, lá, gbí máa, gbí có bà ùnje mì 'duù tí nó wálá.

¹⁸'Bí 'duù má 'dè có ji ye, máa, ye a mbe bàkà go có mì Mbírì, káa yì a mbe ùnje gítí Mbírì, ye bà 'visi có ji 'duù tí nó, máa, 'bí kpokèjì bà túbà tí 'duù tí mbe ùnje gítí Mbírì káká'i á bìndi bà bàkà go có mì Mbírì wálá. 'Duù ta ùnje gítí Mbírì ta ña kpokèjì ngayi, náa yí má bàkà go có mì Mbírì lá? ¹⁹Bá ùnje mì lo máa Mbírì ká gbaànjé cuki a banga có. Káa ndâ vò lili delè ùnje ká gítí gbèe Mbírì tí nó á mì lo nò, ndú delè kù gu ta gúku tí Mbírì.

²⁰Nò nò, ndi lo ñónókó, ye kpónó kèjì gí bà túbà ji wò máa, 'duù má 'dè káa có ta nje wó cuki máa yì ùnje gítí Mbírì gí, káa yí bàkà go có mì Mbírì lá, gbí có mì 'duù tí nó wálá. ²¹Tala bà kọro muu lo gítí ña nambeè tí nó táánò á gbí òkò tí ndâ gù ndoo Àbiráámò ta Mbírì nó gi. À me 'do gbí có bà ùnje gítí bà waa mbelè 'vii mì wó Ízákò ji Mbírì lá? ²²Wò kpónó ñò ni gí, máa, ndâ bà ùnje gítí Mbírì, ta bà bàkà go có mì Mbírì, mì Àbiráámò táánò kù bàkà nèté toko gbaànjé. Gbí go éno máa, 'bí i táánò náa Àbiráámò bàkà ká túbà máa, bà lê tí bà ùnje mì wó wálá. ²³Ñjìnó a gbí có tí nó náa à gi cu tí mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «Àbiráámò táánò ùnje gítí Mbírì ta njembí wó gbaànjé» nó ká nò. Tacó éno, Mbírì gi ñò Àbiráámò ni tí 'duù mbe ya lè lá. À delè táánò nò a nderè bà dù Àbiráámò tí kómbe Mbírì. ²⁴Wò kpónó 'di gbí ni gí, máa, a bà bàkà go có mì Mbírì ká kù si 'duù tí tó 'duù kùro Mbírì, me káa bà ùnje ta kpéetí wó cuki lá.

²⁵Yo kọro muu yo káká'i gítí 'bí ni tí nó táánò ta ẹ̀rè wó a Rà'ábù, tí vò mbe nò-vò-ndô nó gi. Ta ndâ bà nò-vò-ndô mì wó nò 'dáá gí, yí delè táánò túbà tí wó tí mbe ùnje gítí Mbírì ká ta bà bàkà tó i. Yí te wíri mítí ndâ tú mì ndâ Ìzìriyèlì ta bà je i-zò-zò ji ndú, delè ta bà ngùù ndú 'do tí ndâ ku'di tí ndú, bìndi ta o bà ñjè nó mì ndú 'do 'bá mì wó, yí gi túbà kpokèjì ñjìnó ta vò i tí wálá nó ji ndú.

²⁶Bà ùnje gítí Mbírì ta bà bàkà go có mì Mbírì á gí tàkò wálá a ku i, go dii ta woò gbí wálá.

Mè

3 À nìkì máa ndâ 'duù me mbè gbí òkò tí yo 'ví gí tí ndâ mbe nìbà có mì Mbírì ji ndâ 'duù lá, ndâ ná'vindí. Ye 'dè có tí nó ji yo tacó áá bà waa có mítí ze tí ndâ mbe kù nìbà có mì Mbírì ji ndâ 'duù nó tacó bà nìbà co to, ta wotí tí co tí ndâ 'bí 'duù 'dáá gí. ²Ndoo 'dáá káa ndâ mbe giṛi'o. Káa 'bí 'duù mbe 'dè có máa nje yì jé yaaka muu to tí nó lá má kuu, yí bà dù a ña 'duù ñjìnó mbe ni bà kpolo tí miṛi wó gí.

³Yo ñò káa kècè gi, ndoo kù yuu làmbu lii mì gbí nje kècè tacó bà bàkà yí 'ví 'di có mì ndoo, wàa yí 'ví co tí kpokèjì tí nó náa à gbí muu ndoo nò. ⁴Delè yo 'ví gi

koṛo káa muu yo gítí gbá á ɾo ngo gi. Gbolò píṣíri kpèti má kù pí yí ya tí gí kè'bi, 'duù bà loko nje wó gítí kpokèji tí nó náa à gbí muu wó nó ká ta cèe làmbu i bà aa ngo cuki. ⁵ Mè 'duù delè ká éno. Cèe làmbu bà to tí 'duù, káa à tí wó a wotí bà 'dè có gítí ndâ kpo-kpò i.

Yo kpónó koṛo muu yo á gítí bà mi cèe gbolò jìlì mi làmbu wu nje nji kù'ò gi! ⁶ Mè delè a wu. Mè a vò bà to gbí òkò tí ndâ bà to tí ndoo, mbe kù njèè vò i cee gbí dii ndoo 'dáá gí. Mè kù doo kùyyù ndoo ta wu náa à cu mítí 'do 'bá mi ndâ ku.

⁷ Duù bà ko ndâ 'vi-nò náa yí zèè 'do gbí jìlì gí. Yí delè bà ko ndâ nuù, ta ndâ kpoo, ta ndâ i tà ngo gí, ⁸ káa 'duù mbe kpoo tí mè wó wálá. Mè a 'bí ṣa i mbe kù pèè mbí ndâ 'duù, ta zì wó go zì kpoo. Yí jé dù ngbii lá, yí kù njèè zì wó nò ta ndi to.

⁹ Ndoò kù ùlù Mbíri tí Mbe tí ndoo tí Bu ndoo ta mè ndoo. Ndoò delè gi 'visi tí ndoo gí bà ṣonoko ndâ 'duù tí nó náa Mbíri suu ndú tí kózò tí wó nó ká ta gbèe mè ndoo tí nó. ¹⁰ Ndâ bà ùlù tí, ta bà ṣonoko tí, co 'dáá 'do ká gbí gbèe nje. À lè mi nò gí, ndâ ná'vindí. ¹¹ Ndâ líkí ngo ta míníkà ngo jé 'va 'do gbí gbèe gùù gí? ¹² Mbiigá jé ṛi mbâ gí? Mbâ delè jé ṛi mbiigá gí? Ndâ ná'vindí. Má éno, líkí ngo jé 'va 'do gbí mǎṅò lá, delè míníkà ngo jé 'va 'do gbí cèe njáá lá.

Cèe bà 'di gbí-o

¹³ 'Bí 'duù mbe 'di gbí-o á gbí òkò tí yo kuu tí? 'Duù tí nó 'di gbí-o gí? Si yí 'ví bàkà ndâ tó i mbe túbà bà ṅo-gbí-o mì wó. Si yí 'ví bàkà ndâ i tí nó me ta bà tù ngba wó lá. Tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ṅò tí ni éno máa, yí a mbe 'di gbí-o. ¹⁴ Káa ndâ ju kii ta bà koṛo có ká gítí miṛi 'duù má gèè bè ndú mí gbí njembí lo gí, bà gbo i niki lá, wò delè kù 'dè a 'véṛè máa wò a mbe 'di gbí-o. ¹⁵ Bà to kii ta bà dù ta bà koṛo có ká gítí miṛi 'duù me ndâ i mì mbe 'di ṣa gbí-o tí nó mbe gí 'do mì Mbíri nó lá. Ndú gi a i 'do tí ndâ vò bà koṛo có mì ndâ 'duù muu to tí nó, ta ndâ vo-vò i mbe kù volo muu ndâ 'duù.

¹⁶ Bǎndò tí nó náa ndâ ju kii ta bà koṛo có ká gítí miṛi 'duù kù dù tí nó, a bǎndò ṅinó náa ndâ vò i ta ndâ ṣa ṅónókó-ṅòndòkò tí 'dáá gí kù dù tí.

¹⁷ Káa cèe bà 'di gbí-o mbe gí 'do mì Mbíri tende. Ṣa bà 'di gbí-o tí nó bà dù tí i ta bà lè tí wálá, delè bà dù tí i mbe 'dèè njembí ndâ 'duù. 'Duù mbe 'di ṣa bà 'di gbí-o tí nó bà zèè ndâ 'duù ta pétékè 'bì wó, yí delè bà dù tí mbe 'di có mì ndâ 'duù. Mbe 'di ṣa bà 'di gbí-o tí nó bà ṅò yé ɾo ndâ 'duù, yí delè bà bàkà tó i ká tà ndi ka wó tó i. Njembí 'duù mbe 'di ṣa bà 'di gbí-o tí nó me duù. Yí delè me mbe nambeè-ɾo lá. ¹⁸ Ndâ mbe peteke njembí ndâ 'duù kù bàkà gbí pétékè có. Ndú go ndâ 'duù mbe ɾo ndâ banga i mí gbí njí mì ndú. Nèté mì ndú a bà bàkà ndâ banga i tókà'i.

Gbínje gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri

4 A yè ká kù si yo kù 'dèèkè mà? A yè ká kù si yo kù gò gó ta o 'dáá gí? Ndâ i tí nó ta go ndú tí yo nó kù gò gó gbí njembí yo ta o 'dáá gí; ṅinò a i tí nó mbe kù si yo kù gò gó gbí òkò tí yo nó. ² Yo kù tò kii muu 'bí

i, káa bà 'de i tí nó kpò yo gí, má éno; yo kù 'dèèkè mà, yo delè kù gò gó. Yo kù dù ta go ndâ i gbí njembí yo, káa kpokèji bà 'de ndâ i tí nó mì yo wálá; má éno, yo kù ziki ndâ 'duù bìndi ndâ i tí nó. Yo 'de ndâ i tí nó ta go ndú tí yo gbí njembí yo nó lá, tacó náa yo yù ndú 'do me mì Mbíri lá. ³ Káa yo ta ndâ 'bí o kpèti má yù ndú, Mbíri je ndú ji yo lá, tacó yo yù ndú me ta cèe ndeṛè lá, yo kù yù ndú ká tacó bà bàkà líkí'o mítí yo cuki.

⁴ Njembí yo dù tí gbèe i lá, go njembí ndâ ni mbe ɾàngà kù. 'Duù má zèè ndâ i muu to tí nó ta 'bì wó sósò'ò, yí 'ví kù a 'bí ṅú 'bì tacó bà zèè ta Mbíri? 'Duù má tee njembí wó 'dáá ká mítí ndâ i á muu to tí nó, yí bà gí tí ku'di tí Mbíri. ⁵ Yo koṛo có máa, có tí nó náa à cu mí gbí wǎràgà mí Mbíri, máa, «Mbíri suu lílì ji ndoo tacó wàa ndoo 'ví dù tí ndâ 'dóó i mì yí» nó a 'véṛè? Má éno, yí kù tò kii muu ndoo ta o tí nó náa ndoo má kù tee njembí ndoo mítí ndâ 'bí tende i si yí mí to nó.

⁶ Tacó éno, Mbíri kù bàkà nambeè ji ndoo me gbolò, tacó wàa ndoo 'ví dù ta o 'dáá gí tí ndâ i mì yí. Á go có tí nó náa à cu mí gbí wǎràgà mì wó tí Mbíri, máa, «Mbíri kù bàkà nambeè me gbolò ji ndâ mbe si tí ndú kùṛo wó tí Mbíri tí i lá, káa yí biya có mì ndâ mbe si tí ndú tí i ta wotí tí » nó.

⁷ Má éno, ye kù 'dè có ji yo, máa, yo si tí yo ji Mbíri, wàa yo 'ví 'dò kò yo mí to tí kpoè gítí gó ta Gba-vò-i, bìndi Gba-vò-i bà i ṅèlè 'do tí yo gí. ⁸ Yo yèè ndi yo dè gí mì Mbíri, wàa Mbíri bà yèè ndi wó dè gí mì yo. Yo si bà bàkà i zuè mí to, ndi yo ndâ mbe giilini, wàa yo tí ndâ mbe gbo gbù sè mí nje ṅá só 'ví si njembí yo 'ví dù ngbǎràṅà'i. ⁹ Yo wa tí yo tacó ndâ vò i mì yo. Yo dù ta yé ɾo yo tí yo, yo ṅo 'di lá, yo dù zùkùù, yo dù ta líkí'o tí yo lá. ¹⁰ Yo si tí yo tí i kùṛo Mbíri lá, wàa a yí ká 'ví bàkà yo tí ndâ 'duù.

¹¹ Yo 'dè vò có gbí òkò tí yo lá, ndâ ná'vindí. 'Bí 'duù má 'dè vò có gítí ná'vindí wó, yí má ṣonoko yí, gbí go éno máa, 'duù tí nó kù 'dè nò a vò có gítí ndâ có mì Mbíri, yí kù ṣonoko nò a ndâ có mì Mbíri. Káa 'duù má ni ṅónókó gítí ndâ có mì Mbíri gí, yí kpòò nò me mbe sè tù wó gítí ndâ có tí nó kákà'i lá. Gbí máa, yí kù si tí wó tí 'duù ta wotí mì wó ndii muu ndâ có tí nó gí.

¹² Káa wotí bà 'dè có ji ndâ 'duù ká tí Mbíri cuki. Wotí bà waa có mítí ndâ 'duù delè ká mì wó tí Mbíri ta kpééti wó. Wotí bà 'vala ndâ 'duù, ta wotí bà zì ndâ 'duù delè ká mì wó. Káa wò a 'di, wàa wò 'ví waa ta có á mítí 'bí ká lo 'duù á go wò?

Ndâ mbe ci o

¹³ Yo sè tù yo, ndí yo ndâ 'duù tí nó mbe ò-bà-mbí Mbíri gí, bìndi yo giilini, máa, «Ze má ya wúnó lá, ze bà ya taàbé gí bà mà 'véle á gbí gbata tí zò. Ze má too ndoo gbaànjé mí kà, ze bà 'de i me gbolò.» ¹⁴ Káa yo ta kpééti yo ṅò i ṅinó á kèji gí bà bàkà tí taàbé dè nó lá. Bà 'vala yo tà go yè? Bà 'vala yo ká go ngomè náa píṣíri má pí kpónó gbí làmbu o, ngomè aanga gí. ¹⁵ À niki mì yo kùtáa a bà 'dè có go éno máa, «Mbíri má koni ze yee tí o tí nó gbí muu ze nó, ze bà bàkà go éno, go éno.» ¹⁶ Káa yo kpónó kù bàkà tí yo tí ndâ 'duù ṅé

ndii gî. Yo delè kù gbo i gítí ndâ i ñinó náa yo kèjì gí bà bàkà ndú nò. Káa ña bà gbo i éno ñikí lá.

¹⁷ 'Duù má ñò yúco ni gî, káa yí bàkà lá, gbí máa, yí kù bàkà a vò i.

Ndâ mbe kpo-kpò i bà gii kònò sé'i

5 Yo sè tú yo, wàa yo 'ví 'di ta có tí nò, ndâ mbe kpo-kpò i. Yo wa tí yo, yo 'ví tò ndòzi, tacó yo kèjì gí bà kònò sé'i ta wotí tí. ² Ndâ kpo-kpò i mì yo nò bà gii zii 'dáá gî, ndâ ki bà gii da ndâ bongo mì yo nò 'dáá gî. ³ Ndâ gúrúsù mì yo nò bà gii gbi ngbàza. Ngbàza tí nò bà tubà máa, yo bàkà tó i ta gúrúsù mì yo lá. Ngbàza tí nò delè bà tubà máa, 'bí i bà gii zò dii yo á go bà zò ndâ lii mì ngbàza. Ndâ i tí nò náa yo zèè ndú kácá-kácá nò bà gii dù tí tàcu wu tacó bà gii doo ta yo ta ndongbú o.

⁴ Yo ñò ña ndâ i tí nò náa yo kù bàkà nò gi. Yo ko mboo nètè mì ndâ mbe bàkà nètè gbí ndâ ñjí mì yo ji ndú lá. Yo sè tú yo, wàa yo 'ví 'di káa kòcò ndâ i tí nò náa yo biimo ndâ mbe bàkà nètè tacó tí ndú 'do tí ndú gî nò kù 'dè kòlòwò gítí yo gi. Kòcò gbí mì ndâ 'duù tí nò mbe bàkà nètè gbí ndâ ñjí mì yo káa yo sè tàkò nètè mì ndú lá nò yee gbí tú Mbíri tí Mbe tí ndâ i 'dáá gî gî.

⁵ Yo kù 'vala á muu to tí nò gbí dà. Yo zò ñò, wàa yo 'ví yuku ta tí yo, káa yo ñò ni lá máa, yo kù 'vii nò a ndi tí yo tacó bà waaka yo mì Mbíri go bà waa bee ta o bà waa có. ⁶ Yo ká kù waaka có ta 'vérè mítí ndâ 'duù ñinó ta vò i mì ndú wálá nò gbí ngbàngà; ndâ 'duù ñinó ta 'bí i mì ndú náa ndú 'ví me ta yo tacó bà 'vala miiri ndú 'do mì yo wálá nò kù mi 'do gbí có mì yo.

Yo te duù mítí njembí yo

⁷ Má éno, yo kpónó 'ví zèè njembí yo di tí o bà gi Mbe tí ndoo, ndâ ná'vindí ye. Yo ñò káa ña bà zèè njembí ndâ mbe ji ñjí gi. Ndú zèè njembí ndú 'do tí o bà yee ñjí ña mí tà to di tí o bà kili ndâ tó i 'do gbí ñjí. ⁸ Má éno, yo zèè njembí yo, wàa yo 'ví 'dò kò yo mí to tí kpoò, tacó o bà gi Mbe tí ndoo kpónó me jé'déé gî.

⁹ Yo si bà 'dè víí có gbí òkò tí yo mí to, ndâ ná'vindí. Yo má bàkà go éno, àá bà waa có mítí yo ta ndongbú o. Yo zeke'o gi, kùro o bà gi mbe waa có kpónó dooko gî. Yí kpónó-kpónó bà yee tí yo.

¹⁰ Yo 'ví kojo muu yo delè gítí ña kpácà mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri gbí ndâ vò o gbí o mì ndâ ká gù ndoo dígísèé, wàa yo 'ví mèlè ndi ndú. ¹¹ Yo ñò ña nambeè tí nó táánò náa Mbíri bàkà ji ndú tacó ndú táánò a ndâ mbe kpácà gbí ndâ vò o tí nò nò gi. Yo 'di tàwo ña nambeè tí nó náa Mbíri táánò bàkà ji Jóbè á bindi bà nanaka muu wó mítí bà ùnje gítí Mbíri si yí táánò ta sé'i tí wó nó gî. Yo delè gii ñò ni gî, máa, Mbíri

táánò gii si có ndâ i mì Jóbè mbe volo nó ta bà me mbè. Mbíri bàkà ña gbolò nambeè tí nó ji Jóbè tacó yí kù zè ndoo ta pétékè njembí wó, yí delè kù ñò yé ro ndoo.

¹² 'Bí kpóló-kpolo có gbaànjé náa ye bà 'dè ji yo a ñinó, ndâ ná'vindí, máa, yo si bà see tí yo mí to. Yo see tí yo máa, «Go gbíri,» lá, yo delè 'ví see tí yo máa, «Go to tí nó,» delè ta rè mì 'bí ña i là. Káa wò tí 'duù má ùnje gítí i gî, 'dè káa có máa, «Ye ùnje gî.» Káa wò má biya i gî, wò delè 'ví 'dè káa có máa, «Ye biya gî.» Káa wò má me me éno lá, wò bà yuu miiri lo mí gbí vò i ta ndongbú o.

Bà 'deke tí ji Mbíri

¹³ 'Bí i má kù pèè mbí 'bí 'duù gbí òkò tí yo, si yí 'ví 'deke tí wó ji Mbíri. Káa delè 'bí 'duù gbí òkò tí yo má ta líkí'o tí wó, si yí 'ví be rè Mbíri gbí cè. ¹⁴ 'Bí 'duù gbí òkò tí yo má ta nò'o tí wó, si yí 'ví tè'é tí ndâ 'bí tó kpo 'duù gbí òkò tí yo tí ndâ mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri, wàa ndú 'ví 'deke tí ndú ji Mbíri tacó tí wó. Káa ta o tí nó náa ndú má kù 'deke tí ndú ji Mbíri nó, ndú 'ví tojo bàà mítí wó ta rè mì Mbe tí ndoo Jézu tí Bindi-Mbíri. ¹⁵ Ndú má 'deke tí ndú ji Mbíri ta njembí ndú dú, Mbíri bà je à-cee-gî gítí ndâ vò i mì mbe nò'o tí nò gî, yí delè bà si yí 'ví a gí yaà 'do gbí nò'o mì wó nò gî. ¹⁶ Má éno, yo yù gbí ndâ vò i mì yo á gbí òkò tí yo. Yo delè 'ví 'deke tí yo ji Mbíri tacó tí yo gbí òkò tí yo, wàa yí 'ví 'vala ta yo 'do tí ndâ i ñinó mbe kù pèè mbí yo nò. Ye 'dè có tí nó ji yo, tacó tó 'duù má 'deke tí wó ji Mbíri, à gbí kòcò wó a wotí tacó bà gi ta ndâ kpo-kpò i 'do mì Mbíri.

¹⁷ Yo kojo muu yo gítí Èlìjà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò gbí o mì ndâ ká gù ndoo gi. Yí táánò káa 'duù ta ndâ silí 'bí wó vò ká go ñinó ndoo. Káa ta 'bí o gbaànjé Èlìjà gii 'deke tí wó ji Mbíri ta njembí wó gbaànjé, máa, mù 'ví si bà ni mí to. À dú káa yúco, 'do tí o tí nò, mù gii ni gbí to tí nó lá ta ndoo ta'ò ta pì vò-nje gbaànjé pí. ¹⁸ Káa bà o tí nó mà gii ndii gî, Èlìjà gii 'deke ndi tí wó ji Mbíri káká'i máa, yí si mù 'ví ni. Mù dú gii ni go có mì wó nò gî. Bindi ndâ dó kú i gii 'bità bà kù ndi ndú káká'i.

¹⁹ Ndâ ná'vindí, yo koni ndâ 'duù ñinó mbe giiri'o 'do tí kpokèji mì Mbíri gî nò. Yo gi ta ndú gítí tó kpokèji káká'i. ²⁰ Yo ñò ni gî máa, 'duù má 'visi muu 'bí mbe giiri'o 'do tí kpokèji mì Mbíri gî gítí tó kpokèji, gbí máa, 'duù tí nò 'vala nò a ka wó 'do gbí bà waa có mítí wó bindi ku mì wó gî. Mbíri delè bà je à-cee-gî gítí ndâ 'bí ká vò i tí nó 'dáá gí náa 'duù tí nò mbe dele gítí tó kpokèji nò bàkà ndú si yí táánò tí vò kpokèji nó gî.

1 Piyétòrò

1 Nìno a ye tí Piyétòrò tí tú mì Bìndi-Mbíri ká kù cu wáràgà tí nó jì ndâ mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbíri, mbe 'vaaka go ndâ zà-za gó á ta ndi gbí ndâ to, Póndùsù, Kàpàdósìyà, Ásiyà ta ndâ to Bèsínìyà. ² Mbíri tí Bu ndoo táánò ñuka yo á go có mì wó náa à sàà kuu gbí njembí wó; bìndi Bèri-mì-Mbíri gii kaa yo mò gí mì Mbíri, tacó wàa yo 'ví dù tí ndâ mbe 'di có mì Jézù tí Bìndi-Mbíri, wàa yí 'ví va mbelè wó mítí yo. Ye kù 'deke tí ye jì Mbíri máa, yí 'ví bàkà nambeè jì yo tókà'i, yí delè 'ví si 'bí i 'ví ba muu yo lá.

Wu bà koṛo có lí mítí Mbíri

³ Ndoò ùlù Mbíri tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri, tí gbolò mbe ò yè ɾo ndâ 'duù, tacó a yí ká je ngú 'válá jì ndoo ta bà 'vala ndi Jézù tí Bìndi-Mbíri mì wó 'do gbí muu'dú wó, náa ndoo kù koṛo có lí mítí .

⁴ Ndoò delè kù koṛo có lí mítí ndâ kpóló-kpolo i-nam-beè tí nó náa ndú jé gí bà cee wálá, ndú gí bà volo wálá, ndú delè gí bà me túmbúzù wálá, náa Mbíri kù kpolo tí ndú mí gbíri tacó tí yo, ⁵ tí ndâ 'duù tí nó náa Mbíri kù kpolo tí yo ta wotí mì wó 'do gbí có bà tee njembí yo mítí wó tí Mbíri nó, yee tí o bà co ɾi 'válá tí nó náa yí 'viindi sàà, tacó bà túbà gí sè ta ndongbú o nò.

⁶ À má éno, yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i, yo kpèti kpónó má kù ngii káa nge ta ndâ kpíkpa'dà ña vò i má gàà kózò gí nò. ⁷ Ndâ vò i tí nó mbe kù ngii nge ta yo nò kù tala a yo tacó bà ò éno máa, yo kù tee njembí yo mítí Mbíri ta yúco wè. À kpèti káa dâ'bi, tí i ñinó náa àà bà cee ta ndongbú o gí nó, à kù tala bà ò tó ni a i ta wu. Káa bà tee njembí yo mítí Mbíri a kpóló-kpolo i kùro Mbíri ndii dâ'bi gí. À má éno, yo má kpòò kù tee káa njembí yo mítí Mbíri bìndi bà ngii nge mì ndâ vò i ta yo, àà bà ùlù yo, àà bà ò ngba yo, à delè bà te duù mítí yo wúnò ta o bà gí Jézù tí Bìndi-Mbíri. ⁸ Yo kpèti jé má ò yí ta ɾo yo lá, yo zè yí ñikì ma. Yo kpèti kpónó má me kù ò yí ta ɾo yo lá, yo ùnje gítí wó gí; tàkòcò yo delè peteke tí ña ñinó náa bà 'dè có gítí kpò yo gí ta lík'ò, ⁹ tacó i ñinó náa yo 'de 'do gbí bà tee njembí yo mítí Mbíri nó a bà 'vala lílì yo.

¹⁰ Ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri mbe 'dè-kòcò gítí nam-beè mì Mbíri nó táánò pà 'válá tí nó ta nje-gbí. ¹¹ Ndú táánò kù pà ña 'duù tí nó, ndú delè kù pà ña o tí nó, ta o tí nó náa Bèri mì Bìndi-Mbíri gbí njembí ndú má kù 'dè-kòcò gítí bà kònò ndâ sé'i mì Bìndi-Mbíri, ta bà tòngbaà mì wó bìndi bà kònò ndâ sé'i tí nó nò. ¹² Mbíri táánò 'dè có jì ndâ mbe 'dòkò có mì wó máa, ndú táánò kù bàkà nèté tí nó me gítí miṛi ndú lá, ndú kù

bàkà a nèté yo; ñinò a ndâ i tí nó náa ndâ mbe ma Banga-Ngú-Có kò ta kò jì yo ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri tí nó náa à tuu yí 'do gbíri jì yo nò. À kpèti káa ndâ basilì mì Mbíri, go bà 'di ndâ có tí nó táánò kuu tí ndú.

À tè'é tí yo a i gítí tó bà 'vala ndò

¹³ À má éno, yo 'viindi muu yo gítí nèté. Yo si ndâ i 'ví gbaaka yo lá, wàa yo 'ví koṛo có 'dáá gí lí a i mítí i-nam-beè tí nó náa àà kèjì gí bà je jì yo ta o bà gí Jézù tí Bìndi-Mbíri nò. ¹⁴ Yo 'di có mì Mbíri, tacó yo a ndâ 'viì mì wó; yo dù ta go ndâ vò i go ña i tí nó náa yo táánò kù bàkà si yo 'di gbí-o lá nó lá. ¹⁵ 'Duù tí nó mbe tè'é tí yo nó mò tí wó 'do tí ndâ vò i gí, à má éno, yo delè 'ví mò tí yo 'do tí ndâ vò i 'dáá gí go ñinò wó nò. ¹⁶ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Yo mò tí yo 'do tí ndâ vò i gí, tacó ye mò tí ye 'do tí ndâ vò i gí nò» ¹⁷ Káa yo má kù ni Buù mítí 'duù tí nó tí Mbíri mbe kù waa có mítí ndâ 'duù 'dáá gí 'vii ta cè ña bà bàkà i mì ndú nó, yo 'ví kpolo tí yo ta gúku wó ta o tí nó 'dáá gí náa yo kù 'vala muu to tí nó. ¹⁸ Yo ò ni gí, máa, àà táánò si muu yo 'do gbí ndâ ña vo-vò kpokèjì 'válá tí nó náa yo ñuka 'do bìndi ndâ bu yo nó me ta ndâ i ñinó náa ndú bà cee gí, go ndâ dâ'bi, ta fádà, nó lá; ¹⁹ à si muu yo a i ta mbelè Bìndi-Mbíri náa à me i bà ño ta 'di lá, go mbelè 'viì-rómbo ñinó ta mbó tí wó wálá náa à kù cì jì Mbíri nò. ²⁰ Mbíri táánò cu 'bí wó mítí wó kùro o bà suu to tí nó, káa yí gii túbà tí wó a i gbí ndâ ndongbú o tí nó tacó tí yo. ²¹ Yo kpónó kù tee njembí yo mítí Mbíri tí nó mbe te yí gí yaà 'do gbí ku, bìndi yí gii je wotí jì yí nó, 'do gbí có mì wó, tacó éno, yo kù tee njembí yo tí kpòò mítí Mbíri, yo delè kù koṛo có 'dáá gí lí mítí wó.

²² Yo kpónó bàkà lílì yo ngbàrángà'i ta bà 'di yúco, tacó bà zè tí yo gbí òkò tí yo ñikì go i mì ndâ ná'vindi ta tiṛi gbí wálá. Yo zè tí yo gbí òkò tí yo ñikì ta njembí yo gbaanjé. ²³ Tacó àà táánò jò ndi yo káká'i me 'do tí ñi ña ñinó mbe pìlì nó lá; à jò yo a i 'do tí ñi ña ñinó mbe pìlì lá ká dúú bà ya tí , 'do gbí wu có mì Mbíri mbe dù tí ká nò. ²⁴ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa,

«Ndâ 'duù 'dáá gí go mbíli,

bìndi ndâ banga i mì ndú 'dáá gí go 'vi mbíli. Mbíli má aanga gí,

ndâ 'vi wó kù 'duku gí to,

²⁵ káa có mì Mbíri kù dù tí ká.»

Có tí nó mì Mbíri nò a Banga-Ngú-Có tí nó náa àà táánò ma jì yo nò.

Wu díí ta ndâ tó 'duù

2 Yo duu gùù wàa yo 'ví nè ndâ vò muu 'dáá gî, ta ndâ 'vére, ta ndâ i-còkondé, ta kii, gii je ndâ vò nje mí gbí. 2 Yo dù go ndâ dó 'vii, yo wa cèe ngo kí 'do mí Mbíri, tacó wàa yo 'ví uu tí gí gbí 'válá, 3 tacó yo tala líkí nambeè mí Mbe tí ndoo gî.

4 Yo gí mí Mbe tí ndoo, tí wu díí tí nó náa ndâ 'duù táánò bè gî máa, i gbí wálá, káa Mbíri gii cu 'bì wó mítí, máa i gbí me gbolò nò. 5 Yo kpónó delè gí tí ndâ wu díí tacó bà bì ta 'bá ji Mbíri gî, yo a ndâ bu-Mbíri mbe kaa tí yo mò gí mí Mbíri gî, mbe kú ci ndâ i ñinó mbe ñikí tí Mbíri gî nó ji yí, ta rẹ̀ mí Jézù. 6 Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mí Mbíri éno máa, kòcò Mbíri máa,

«Ye kú te díí mí ye á mí pí gú Ziyóni,
tí díí náa ye cu 'bì ye mítí,
ta i gbí me gbolò,

à delè bà te nò mí ọ̀ mbe ùnje gítí wó wálá.»

7 Á má ji yo tí ndâ mbe ùnje gítí wó, i gbí wó me gbolò, káa à má ji ndâ 'duù ñinó mbe ùnje gítí wó lá nó, yí a i mbe kú tò kò ndú, a go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mí Mbíri máa,

«Gbèe díí tí nó náa ndâ mbe bì 'bá táánò bè gí nó ká gí tí kpédélé díí bà sè ta 'bá,» nò.

8 Á delè gii cu mí gbí wáràgà mí Mbíri káká'i éno máa,
«Díí tí nó bà dù tí I náa ndâ 'duù kú tò kò ndú tí;
díí tí nó bà dù tí díí mbe 'va ndâ 'duù mí to.»

Ndú kú tò kò ndú tacó tù ndú kpò bà 'di có mí Mbíri gî, á tí ọ̀ a i gbí kú ndú.

9 Káa yo a ndâ 'duù ñinó náa Mbíri ọ̀ruka yo gbí ọ̀ a yo 'dáá gî tí ndâ 'dóo 'duù ñinó mí wó gî, ọ̀ a yo a tó ọ̀ a mí Mbíri, ọ̀ a yo a ndâ bu-Mbíri mí Mbíri náa yí ọ̀ruka yo tí ndâ mbe ma có ndâ kpo-kpò i tí nó náa yí tí mbe tè'é tí yo táánò 'do gbí 'dí'di'o gí gbí gbolò ngba'o mí wó bàkà nò. 10 Yo táánò sàà kú 'vala ká jááká-jaaka, káa yo kpónó a ndâ 'duù mí Mbíri; Mbíri táánò sàà ọ̀ yé ọ̀ yo lá, káa yí kpónó kú ọ̀ yé ọ̀ yo.

Ndâ bòò mí Mbíri

11 Ye kú 'deke a tí ye ji yo, ndâ ná'vindí, máa, yo kpónó go ndâ mbe 'dó-'do á 'bá ku'di, à má éno, yo 'ví si tí yo ji ndâ i-gbí-kú yo mbe kú tè lili yo ta go nó lá.

12 Yo 'vala ta tó muu gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó mbe ọ̀ dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nò, tacó wàa, ndú kpèti má 'dè vò có gítí yo, máa yo a ndâ mbe bàkà vò i, ndú má ọ̀ ndâ tó i tí nó náa yo kú bàkà nó, ndú wúnò 'ví lùlù ta Mbíri ta ọ̀ bà gí yí gí bà waa có mítí ndâ 'duù ta ndòngbú o.

13 Yo 'ví 'di có mí ndâ 'duù tí nó 'dáá gî náa à bàkà ndú tí ndâ kpo 'duù kùro yo nò ta rẹ̀ mí Mbe tí ndoo. Yo 'di có mí gba tí gbolò 'duù kùro ndú 'dáá gî; 14 yo delè 'ví 'di có mí ndâ 'duù tí nó náa gba je wotí bà waa có mítí ndâ mbe bàkà vò i, ta wotí bà ko mboo nèté mí ndâ mbe bàkà tó i ta tó i ji ndú nò. 15 Tacó có gbí njembí Mbíri éno máa, ndâ tó i mí yo náa yo kú bàkà nó 'ví nè nje ndâ mbe ọ̀ yúco ni lá nó gí tàkò ndâ có ọ̀nóko

mí ndú. 16 Yo 'vala go ndâ 'duù ñinó mbe kú bàkà go có mí ndú náa à gbí njembí ndú, káa yo 'ví si bà bàkà go có mí yo náa à gbí njembí yo nó tí i bà 'buuku muu ndâ vò i mí yo lá, yo 'vala go ndâ bòò mí Mbíri. 17 Yo 'ví te 'duù mítí ndâ 'duù 'dáá gî, yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo tí ndâ ná'vindí ñikí maa, yo 'ví cì gúku tí Mbíri, wàa yo 'ví te duù mítí ndâ gba mí yo.

Yo ọ̀ 'do tí bà kòndò sé'i mí Bìndi-Mbíri

18 Yo tí ndâ bòò 'ví te duù mítí ndâ mbe tí yo; yo delè 'ví 'di có mí ndú, káa yo 'ví 'di me káa có mí ndâ ñinó mbe kú bàkà nambeè ji yo nó lá, yo delè 'ví 'di có mí ndâ ñinó mbe kú bàkà i tí yo ñikí lá nò. 19 Tacó Mbíri bà cù 'dè ngo cù wó mítí yo, náa yo má kòndò ndâ vò i tí nó náa à kú bàkà ta yo ta nderè ndú wálá nó ta rẹ̀ mí wó nò. 20 Tacó à gbí bà kòndò sé bà gbí tí a yè náa à má gbí 'duù 'do gbí vò i mí wó nò? Káa 'duù má kòndò sé'i a i tacó bà bàkà tó i, Mbíri bà cù 'dè ngo cù wó mítí 'duù tí nó gî. 21 Mbíri táánò tè'é tí yo tacó bà kòndò sé'i muu bà bàkà tó i, tacó Bìndi-Mbíri táánò kòndò sé'i muu yo, bìn-di yí gii si yo máa yo 'ví co tí kpokèji tí nó bìn-di yí nò. 22 Yí táánò bàkà vò i lá, 'bí 'duù jé mbe 'di ngò gbí nje wó wálá. 23 Á táánò má go yí, yí 'visi ngò gí tàkò ngò tí nó lá; áá táánò má bàkà vò i ta yí, yí toro mítí wó ká tí bàà, yí si ndâ vò i ndâ ngò tí nó náa à bàkà ta yí nò 'dáá ji Mbíri tí mbe waa yúco. 24 Bìndi-Mbíri táánò te du ndâ vò i mí ndoo gbí dii wó ya tí gítí njèèkpè mû, tacó wàa ndoo 'ví bàkà vò i káká'i lá, wàa ndoo 'ví 'vala tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri; ndâ kà mí wó 'vala yo gî. 25 Yo táánò giri'o go ndâ rómbo nó gî, káa à kpónó dele ta yo gí mí mbe gbà yo go bà gbà ndâ rómbo, mbe kú kpolo tí lilí yo nó gî.

Ndâ nawù 'dakò ta ndâ kù ndú

3 Yo tí ndâ nawù 'dakò 'ví 'di có mí ndâ kù yo, tacó wàa, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú kpèti má biya bà 'di có mí Mbíri gî, tó cè bà bàkà i mí yo 'ví si ndú 'ví 'di có mí Mbíri. Yo 'ví 'dè có ji ndú ta nje yo máa ndú 'di có mí Mbíri nò gbaànjé lá, 2 tacó ndú bà ọ̀ 'do ká tí cè ọ̀ bà te duù mí yo, delè 'do tí cè ọ̀ bà tègàrà rẹ̀ Mbíri mí yo. 3 Yo 'ví dù cuki me ká tí ndâ na banga mbe kú yuu káa ndâ banga bongo, ta bà leke ndâ kpo-kpò i-banga ngbeze-ngbèzè ta ndi gbí muu yo, lá. 4 Banga mí yo 'ví ngùù tí wó a i mí gbí njembí yo, tí ọ̀ a banga ñinó mbe cee lá, tí banga mí 'dè njembí, ta tó muu, tí ndâ kpóló-kpolo i kùro Mbíri. 5 Tacó ndâ ni tí nó gbí ndâ ká o dígíséé mbe kaa tí ndú ji Mbíri gî, mbe kú koro có lí mítí Mbíri nó, te a ọ̀ a banga tí nó kú 'di ta có mí ndâ 'dakò mí ndú, 6 go bà 'di có mí Àbìràámò mí nawù wó Sàrà dígíséé, náa yí táánò kú nì mítí Àbìràámò káa, «Mbe tí ye» nò. Káa yo kpónó a ndâ nájú Sàrà, náa yo má bàkà i ñinó mbe 'vii ọ̀ 'bá wàa, yo delè 'ví si 'bí i 'ví te gúku mítí yo lá nò.

7 Yo tí ndâ 'dakò delè 'ví 'vala ta ndâ nawù yo gbí tó kpokèji, yo te duù mítí ndâ ni mí yo, tacó ndú a ndâ 'duù ñinó ta wotí mí ndú me njí'dí. Yo delè 'ví te mí gbí muu yo éno máa, ndâ nawù yo a ndâ 'duù ñinó náa

Mbíri je 'válá tí i-nambeeé ji yo gbaànjé ta ndú. Yo bàkà éno táco wàa 'bí i 'ví nè kpokèji bà òbà 'deke tí yo mì Mbíri lá.

Yo kònò sé'i muu bà bàkà i ònó dú nò

⁸ Ndòngbú có mì ye ji yo éno máa, yo 'dáá gí 'ví koro káa gbèe có; 'bí ka yo má ta líkí'o tí wó, yo 'dáá gí 'ví dù ta líkí'o tí yo, o má volo tí wó gí, o delè 'ví volo tí yo 'dáá gí. Yo zè tí yo nìkì gbí òkò tí yo go ndâ ná'vindi, yo dù ta 'dè njembí yo, yo delè 'ví me tí yo tí i lá. ⁹ Yo 'ví ko mboo vò i ta vò i lá, 'duù má 'dè vò có gítí yo, yo 'ví tojo mítí yo tí bàà; yo 'ví 'deke tí yo ji Mbíri máa, yí cù 'dè ngo cù wó mítí ndâ mbe bàkà vò i ta yo, ta ndâ mbe 'dè vò có gítí yo, tacó Mbíri táánò tè'é tí yo a i tacó wàa yí 'ví cù 'dè ngo cù yí mítí yo. ¹⁰ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

«Duù ònó ta go bà 'vala ta pétékè tàkòcò wó,

wàa 'bí i 'ví ba muu wó lá tí wó nó,

'ví kpolo tí mè wó á 'do tí vò có,

Yí delè 'ví nè nje wó á 'do tí bà 'dè tíri.

¹¹ Yí 'ví 'visi muu wó á 'do tí bà bàkà vò i á gítí bà bàkà tó i.

Yí 'ví pà kpokèji ònó ta 'bí i mbe ba muu ndâ 'duù ba tí wálá nó,

wàa yí 'ví nanaka muu wó á mítí .

¹² Tacó ro Mbe tí ndoo ta o 'dáá gí ká ngbóó tí ndâ 'duù ònó mbe kù co tí jáá kpokèji nò,

tù wó delè ká kácaá gbí nje ndâ mbe kù 'deke tí ndú á káa yí 'visi kápí wó á gítí ndâ mbe kù bàkà vò i gí.»

¹³ A 'di ká bà bàkà vò i ta yo, náa à má tí yo a go bà bàkà i ònó mbe 'vii ro 'bá nó? ¹⁴ Káa yo kpèti kponó má kù mbu ta rẹ̀ mì i ònó jáá kùro Mbíri nó, yí bà cù 'dè ngo cù wó mítí yo gí. À má éno, yo 'ví cì gúku tí ndâ 'duù lá, njembí yo delè 'ví mù gítí ndú lá. ¹⁵ Káa yo 'ví ùlù tí Bìndi-Mbíri, tí Mbe tí yo, ta njembí yo gbaànjé. Yo delè ta o 'dáá gí 'ví dù ká léngé-linge kù ù bà 'visi có ji ndâ mbe 'vee yo gítí bà 'dè gbí nderè i tí nó náa yo kù koro có lí mítí nò, káa yo 'ví 'dè ji ndú ta pétékè có, ta bà cì gúku tí Mbíri, ¹⁶ delè ta ngbáràngà njembí yo, tacó wàa 'duù má 'dè có ònó kó mítí yo, ndâ 'duù 'ví te nò mí ro 'duù tí nó mbe 'dè vò có mítí yo nò, tacó tó cè bà bàkà i mì yo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri. ¹⁷ Tacó à nìkì a bà kònò sé'i muu bà bàkà i ònó dú nó, náa à má a có mì Mbíri nò, co tí bà kònò sé'i muu bà bàkà lé-lè i.

¹⁸ Tacó Bìndi-Mbíri táánò tí yè ta vò i mì wó gbaànjé kùro Mbíri wálá, cì ta bà gbaànjé cuki tacó vò i mì ndâ mbe bàkà vò i 'dáá gí, tacó wàa yí 'ví kaa ndoo ya tí ji Mbíri. Áá táánò zì yí ta dii wó, káa à giì 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó ta lílì wó, ¹⁹ náa yí giì ya tí gí bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbíri ji ndâ lílì ònó gbí zàà nò.

²⁰ Ndâ lílì tí nó náa lílì Bìndi-Mbíri táánò ya gí bà ma Banga-Ngú-Có ji ndú gbí zàà nò a ndâ lílì ndâ 'duù tí nó táánò mbe kpò có mì Mbíri gí, ta o tí nó náa Mbíri táánò ù ta ndú kpò, máa ndú bà 'visi muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú si Nówà kù bàkà gbâ tacó bà 'vala ndâ 'duù 'do tí gbolò ngo mù nò. À ta o tí nó 'vala 'do gbí òkò tí ndâ 'duù to tí nó 'dáá gí káa ndâ 'duù vò-nje ta'ò cuki. ²¹ Ngo táánò 'vala Nówà ta ndâ 'duù tí nó ta yí gbí

gbâ nó go bà 'vala ndoo mì ngo ta bà caka tí ndoo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri. Ngo bà caka tí ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri kù caka bẹ̀tí 'do me ká kápí kù ndoo cuki lá; ngo tí nó a i mbe kù 'deke tí wó ji Mbíri, tacó wàa yí 'ví si njembí ndoo 'ví dù ngbáràngà'i ta rẹ̀ mì bà 'vala ndi Bìndi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó, ²² mbe ya gí gbíri kù ki tí wó gbí kù'bì mì Mbíri tí gba mbe zogo ndâ basilì ta ndâ kpo-kpò bààcì.

Yo 'ví kònò sé'i muu to tí nó go i mì Bìndi-Mbíri

⁴ À má éno, Bìndi-Mbíri lè táánò má kònò sé'i si yí kù 'vala muu to tí nó gí, yo 'dò kò yo mì to tí kpòò gítí bà kònò sé'i go ònó wó nó, tacó 'duù mbe kù kònò sé'i á muu to tí nó ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri nó si bà bàkà vò i mì to gí. ² À má éno, yo kponó 'ví 'vala sé 'válá mì yo muu to tí nó me ta go bà mòkò tàkò ndâ i muu to tí nó go i mì ndâ vò 'duù lá, yo 'vala go có mì Mbíri. ³ Tacó bà ndâ ònó o tí nó náa yo táánò kù 'vala go i mì ndâ mbe ònó dúú kpokèji bà bàkà nambeeé ta Mbíri ni lá nó kponó cee gí. Yo táánò kù 'vala ká dúú éno gí ká ta 'bí i mbe kilì nje yo gí 'bá wálá, yo gbí ndâ o tí nó kù dù ta go bà bàkà ndâ vò i, 'válá mì yo táánò káa bà sa ta pe, ta bà pìi wo ta pe, ta bà tì pe, ta bà bàkà go có mì ndâ sú mbíri. ⁴ Nje ndâ 'duù ònó mbe ònó dúú kpokèji bà bàkà nambeeé ta Mbíri ni lá nó kponó 'dèè gítí ònó ngú kpokèji bà 'vala yo nó gí; ndú kù 'vee 'vé gbí òkò tí ndú ta kpééti ndú, máa, a yè káa yo kponó 'vala ònó bà 'vala ndò tí nó táánò mì yo ta ndâ yí, náa yo kù bàkà káa ndâ i sàkàmàà go i mì ndâ nò gbí jìlì, lá nó wè? Tacó éno, ndú kù nì rẹ̀ yo. ⁵ Káa ndú wúnò bà 'deke ndâ vò i mì ndú náa ndú kponó kù bàkà nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí mì kùro 'duù tí nó kponó mbe 'viindi tí wó gítí bà waa có mítí ndâ 'válá ta ndâ ku gí nó gí. ⁶ Tacó gbí nderè có tí nó náa áá táánò ma ta Banga-Ngú-Có ji ndâ ku nò éno máa, áá táánò má waa có mítí ndú si ndú kù 'vala muu to tí nó gí, delè ndú 'ví 'vala go bà 'vala Mbíri.

Ndâ mbe banda ndâ i-nambeeé mì Mbíri

⁷ Ndòngbú o kponó dooko gí; à má éno, yo dù ta tó muu, yo delè 'ví dù ta njembí yo lèè tacó bà 'viindi tí yo gítí bà 'deke tí yo ji Mbíri. ⁸ Káa kpóló-kpolo có ngé ndii gí a ònó máa, yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa, tacó tó bà zè tí kù si ndoo 'ví tojo ndâ vò i tí nó náa ndâ 'bí ka ndoo bàkà ta ndoo nó tí bàà mítí ndoo. ⁹ Yo 'ví te wìri mítí ndâ 'bí ka yo ta bà 'dè ngùrù-ngùrù có lá.

¹⁰ Mbíri njèè i-nambeeé ji yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí gí. À má éno, yo bàkà nambeeé ji ndâ 'bí 'duù ta ndâ ònó i-nambeeé tí nó náa yo 'de nò go i mì ndâ tó mbe kù kpolo tí ndâ i gbí gálá nambeeé mì Mbíri. ¹¹ Mbíri má wu mí gbí nje lo a bà 'dè có, wò 'ví ma có mì Mbíri ká goólá a yí tí Mbíri ká kù ma . Mbíri má wu ji 'duù a bà bàkà nètè ndâ 'duù, 'duù tí nó 'ví bàkà ta wotí tí nó náa Mbíri je ji yí nó tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ùlù Mbíri gbí ndâ i 'dáá gí ta rẹ̀ mì Jézù tí Bìndi-Mbíri. À ùlù Bìndi-Mbíri tí mbe wotí kpòò ya tí ! Go-i-tí-nò.

Bà kònò sé'i go 'duù mì Bìndi-Mbíri

¹² Nje yo 'ví 'dèè gítí ña bà kònò sé'i tí nó náa yo kpónó kù kònò goólá a 'bí tende i ká kù bàkà tí nó lá, ndâ ná'vindí. ¹³ Yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i, tacó bà dù yo tí ndâ mbe kù gbo gbí bà kònò sé'i ta Bìndi-Mbíri nò, tacó tàkòcò yo wúnò bà peteke ngé ndii gí ta o bà túbà ngba Bìndi-Mbíri. ¹⁴ À tí yo a tó pá, náa ndâ 'duù má kù go yo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri nò, tacó ñìndò kù túbà jì yo máa Bèri mì ngba'o tí Bèri-mì-Mbíri kuu tàkò yo. ¹⁵ Káa 'bí 'duù gbí òkò tí yo 'ví kònò sé'i muu bà zi ku lá, 'bí 'duù 'ví kònò sé'i muu bà ngbà i lá, 'bí 'duù 'ví kònò sé'i muu bà yuu tí wó á gí gbí có ñìndò ta rẹ̀ wó gbí wálá nó lá. ¹⁶ Káa 'bí 'duù gbí òkò tí yo má kònò sé'i muu bà dù tí mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri, 'duù tí nó 'ví kù nò lá, yí 'ví ùlù Mbíri tacó rẹ̀ tí nó muu wó máa yí a mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri nò. ¹⁷ Tacó o bà 'bità bà waa có kpónó yee gí; à kù 'bità bà waa có tí nó a i mítí ndâ 'duù 'bá mì Mbíri. Káa à má kù 'bità bà waa có a i mítí ndoo, bà yee nje mítí ndâ 'duù ñìndò mbe biya bà ùnje gítí Banga-Ngú-Có mì Mbíri gí nó, bà dù go ña yè?

¹⁸ Káa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa,
«Bà 'vala ndâ 'duù ñìndò jáá kùro Mbíri nó má kpóló-kpòlo, ndâ 'duù ñìndò ta Mbíri mì ndú wálá nó, ta ndâ mbe bàkà vò i,

bà rì tí ña nje ngàyi?»

¹⁹ A má éndò, ndâ 'duù ñìndò mbe kù kònò sé'i ta rẹ̀ mì Mbíri nó 'ví bàkà tó i, ndú delè 'ví si lilí ndú mí 'bì mbe suu ndâ i 'dáá gí tí mbe kù kpòlo tí cí mì wó.

Ndâ 'duù mì Mbíri

5 À má éndò, ye kù 'deke tí ye jì ndâ kpo 'duù gbí òkò tí yo, ye tí ka ndú kpo 'duù, tí mbe kù 'de yúco gítí bà kònò ndâ sé'i mì Bìndi-Mbíri, ye delè bà dù gbí ngba wó ta o bà gí yí wúnò ta ndâ 'bí ka ye. Kòcò ye jì yo éno máa, ² yo 'ví gbà ndâ rómbo tí nó mì Mbíri náa yí kaa ndú jì yo máa yo kpòlo tí ndú nò me tacó máa à bàkà yo ta wotí gítí bà gbà ndú nò lá, yo gbà ndú 'do gbí 'dóó có mì yo gbí njembí yo; yo 'ví gbà ndú me tacó bà zò i gbí ndú lá, yo gbà ndú ta go bà gbà ndú tí yo; ³ yo 'ví bàkà i tí ndú me go bà bàkà i tí ndâ i-zógó-

zogo mì yo lá; yo dù tí ndâ 'duù ñìndò náa ndâ rómbo tí nó 'ví mèlè ndi tó cè bà bàkà i mì yo. ⁴ Bìndi ta o tí nó náa gbolò Mbe gbà rómbo bà gí wúnò nó, yí bà ko mboo nètè mì yo jì yo ta ngba'o ñìndò jé mbe me mérè-mérè lá nò.

⁵ Ndâ 'viì delè 'ví si ndâ mbe ñò rọ rì kùro jì ndú tí i. Wàa yo 'dáá gí 'ví bàkà di tí gbí òkò tí yo lá, tacó có mì Mbíri máa,

«Có mì Mbíri toko ta ndâ mbe kù mba tí ndú lá,
káa yí kù bàkà nambeè jì ndâ mbe si tí ndú tí i lá.»

⁶ À má éndò, yo si tí yo tí i kùro Mbíri tí gba mì yo lá, wàa a yí ká 'ví bàkà yo tí i ta o mì wó náa à gbí njembí wó. ⁷ Yo kpili ndâ i tí nó mbe kù mù njembí yo nó 'dáá gí jì yí, tacó a yí ká kù kpòlo tí yo. ⁸ Yo si muu yo 'ví dù ngbárángà'i, tacó Gba-vò-i tí mbe kù jòò gbí có ta yo kpónó kù jèlè to go siingii mbe kù rẹngà kù pà 'duù tacó bà zi yí. ⁹ Yo tẹ̀ gí tàkò có mì wó lá; yo tee njembí yo mítí Mbíri tí kpoò, tacó yo ñò ni gí máa, ndâ ná'vindí yo mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri cee muu to tí nó 'dáá gí kù kònò káa gbèe ña sé'i tí nó náa yo kpónó kù kònò nò.

¹⁰ Káa yo má kònò sé'i tí nó ta làmbu o gàà éno gí, à ká a 'dóó yí tí Mbíri tí nó tí mbe nambeè táàndò mbe tè'é tí yo gí gbí ngba'o ñìndò mbe cee lá ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri no ká kèjì gí bà gbí búlù tí yo, à ká a yí ká bà si yo 'ví te duù mítí njembí yo, à delè ká a yí ká bà je wotí jì yo.

¹¹ Mbíri 'ví dù tí gba ká dúú bà ya tí ! Go-i-tí-nò.

Ndòngbú 'vé

¹² Ye kù tuu a Sìlìvànò tí nó náa ye ñò yí gbí njembí ye tí ná'vindí mbe kù tee njembí wó 'dáá gí mítí Mbíri nó, ta wáràgà tí nó jì yo. Ye cu ndò wáràgà tí nó jì yo tacó bà je wotí jì yo, delè tacó bà 'dè có jì yo gítí yúco kpokèjì bà bàkà nambeè mì Mbíri náa yo kpónó gbí nò.

¹³ Ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri gbí gbata Babilóniyà káa, náa Mbíri cu 'bì wó mítí ndú ká go bà cu 'bì wó mítí yo, gii je 'viì mì ye Màrikò, 'vee yo ngé ma. ¹⁴ Yo 'vee tí yo gbí òkò tí yo ta bà òlò gbí tù yo ta njembí bà zè Mbíri.

Mbíri 'ví si yo ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri 'dáá gí 'ví dù nìkì maa.

2 Piyétòrò

1 Njìnó a ye tí Sìmónè Piyétòrò tí bòò, delè tí tú, mi Jézù tí Bìndi-Mbíri ká kù cu wáràgà tí nó ji yo tí ndâ 'duù tí nó náa Mbíri wu bà ùnje gítí wó tí Mbíri ji yo 'vii ká 'vii go ñìndi ze, á ta rẹ̀ m̀ Mbíri m̀ ndoo tí Jézù, tí Bìndi-Mbíri, tí mbe 'vala ndoo, tí jáá 'duù, mbe bàkà 'bè gbí òkò tí ndâ 'duù lá nó gí. ² Cò gbí njembí ye éno máa, Mbíri 'ví si nambeè m̀ wó 'ví dù kù jò ji yo, yí delè 'ví si njembí yo ta o 'dáá gí 'ví dù ká 'dèè kpóó á 'do gbí bà ñò Mbíri, delè ta bà ñò Jézù tí Mbe tí ndoo, m̀ yo ni ngbárángà'i.

Bà 'vala go i m̀ ndâ mbe kù ru ndi Mbe tí ndoo

³ Mbíri 'do gbí 'dóó wotí m̀ wó kaa ndâ i njìnó mbe si ndoo 'ví 'vala go có m̀ wó tí Mbíri nó ji ndoo, 'do gbí có bà ñò 'duù tí nó mbe tè'è tí ndoo ta nambeè m̀ wó gí gbí ngba wó tí Mbíri nò. ⁴ Mbíri kaa ndâ kpo-kpò kpóló-kpolo i-nambeè tí nó ji yo tí ndâ i mbe ci yo gítí bà kii'ba 'do tí ndâ i njìnó mbe kù volo to tí nó nò, tacó wàa yo 'ví dù gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe je tú yì tí Mbíri nò.

⁵ Njìnó a gbí nderè có tí nó náa yo 'ví kili ta ndòngbú wotí m̀ yo, wàa yo 'ví gbo bà tee njembí yo mítí Mbíri mí nje bá, ta bà dù tí ndâ tó 'duù; ⁶ yo 'ví gbo bà dù tí ndâ tó 'duù mí nje bá, ta bà ñò Mbíri ni ta njembí yo; yo 'ví gbo ndâ bà zèè njembí mí nje bá, ta gbèe njembí; ⁷ yo 'ví gbo gbèe njembí mí nje bá, ta bà bàkà go có m̀ Mbíri; yo 'ví gbo ndâ bà bàkà go có m̀ Mbíri mí nje bá, ta bà zè tí yo gbí òkò tí yo niki go ndâ ná'vindí; yo 'ví gbo ndâ bà zè tí yo niki go ndâ ná'vindí, ta bà zè ndâ 'bí 'duù ta njembí bà zè Mbíri. ⁸ Ndâ i tí nó náa ye 'deke ndú ji yo nò má kuu m̀ yo túkà'i, ndú bà si yo 'ví dù tí ndâ sù 'duù ta i gbí yo wálá nò wálá. Ndú bà si yo 'ví ñò Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri ni. ⁹ Káa ndâ i tí nó náa ye 'deke ndú ji yo nò má m̀ 'duù wálá, yí a mbe sù ro, mbe zeke'o dí tà lá. Yí delè a 'duù njìnó mbe ò-bà-mbí ndâ ká vò i m̀ wó náa à caka ndú gí nó gí.

¹⁰ À má éno, ndâ ná'vindí ye, yo bàkà ndootí tacó bà túbà éno máa, Mbíri táánò tè'è tí yo, bìndi yí gii ruka yo gí. Yo má bàkà ndâ i tí nó náa ye 'deke ndú ji yo nò gí, yo bà ne 'do tí jáá kpokèji wálá, ¹¹ Mbíri delè bà njaa njekèji ngàà ji yo tacó bà dù tí ndâ bòò-gba m̀ Jézù, tí Bìndi-Mbíri tí Mbe tí ndoo tí mbe 'vala ndoo dúú bà ya tí.

¹² À má éno, ye ta o 'dáá gí bà dù kù 'va mbí yo gítí ndâ i tí nó. Yo tà kpèti má ñò ndú ni sàà kùro gí, yo delè tà kpèti má kù co ká ndíri tí kpokèji m̀ yúco. ¹³ Ye kojo có máa áa m̀ ye a nderè tacó bà dù kù 'va mbí yo gítí ndú kpónó si sè bà ro ye kuu tí nó, ¹⁴ tacó ye ñò ni

gí máa ye kpónó gí tí ri-'dè'o gí, tacó Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri 'dè ji ye ngbárángà'i gí. ¹⁵ Káa ye bà kili sè wotí m̀ ye tacó bà túbà ta kpokèji bà si mbí yo 'ví dù tí ndâ i tí nó á bìndi bà ya ye gí tàkò ndâ ká gù ye.

Ze táánò ñò ngba Bìndi-Mbíri ta ro ze gí

¹⁶ Ze táánò cè ji yo me cè tiri náa ze 'di 'do gbí nje 'bí 'duù ta o tí nó náa ze 'dè ta có ji yo gítí wotí, delè ta có gítí bà gí mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri nó, lá. Ze táánò ñò wotí m̀ wó ta 'dóó ro ze. ¹⁷ Tacó ta o tí nó táánò náa Mbíri Buù te ta duù mítí Jézù, yí delè je ta wotí ji yí nó, ze gii 'di kòcò Gba-gbiri kù 'dè có máa, «Njìnó a 'Vii m̀ ye tí wú-gbì-ré ye, náa tàkòcò ye peteke gítí wó ngé ndii gí,» nó, ¹⁸ ze 'di kòcò Mbíri ta o tí nó kù 'dè có 'do gbiri gí, tacó ze ta o tí nó ta ndâ Jézù pí gú tí nó tí bàndò m̀ Mbíri nò. ¹⁹ Tacó éno, kponje nje ze gítí có m̀ ndâ ká mbe 'dòkò có m̀ Mbíri wálá. Yo má 'di có tí nó, áa bà niki ji yo ngé ma. Tacó có m̀ ndú go wu mbe kù zii nje kùpò gbí 'dí'di'o, mbe kù zii yee tí o bà co dōngú ta nje yé yee tí bà too yé, kù gbí njembí yo. ²⁰ Kpédélé có náa yo 'ví te mí gbí muu yo a njìnó máa, 'bí có m̀ ndâ ká mbe 'dòkò có m̀ Mbíri gbaanjé gbí wáràgà m̀ Mbíri náa 'duù 'ví 'dè gbí go 'dóó có m̀ wó mbe niki tí wó nò wálá. ²¹ Tacó 'bí có m̀ ndâ mbe 'dòkò có m̀ Mbíri náa ndú cu mí gbí wáràgà m̀ Mbíri mbe gí 'do gbí muu ndú nò gbaanjé wálá. Ndú 'dè ndâ có tí nó 'dáá gí ká ta wotí m̀ Bèri-mi-Mbíri mbe gí 'do m̀ Mbíri.

Ndâ sù mbe nibà i

2 À kpèti ká éno, ndâ 'duù tí nó táánò mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'dòkò có m̀ Mbíri nó oloko gí gbí ngba ri 'do ká gbí òkò tí ndâ 'duù, jé ká go njìnó náa ndâ mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe nibà i kèji gí bà oloko gí gbí ngba ri 'do gbí òkò tí yo nò. Ndâ 'duù tí nó náa ndú kèji gí bà bàkà tí ndú tí ndâ mbe nibà i nò, bà gí ta vò sù ña bà nibà i m̀ ndú nò tàbèngii. Ndú delè bà 'boo mbe tí ndoo tí mbe si ndú nó gí; bà 'boo mbe tí ndoo nò a i mbe ngo've bà ja vò i gítí ndú. ² Kpèti ká éno, ndâ 'duù me mbè bà tè gí tàkò có m̀ ndú ta ndâ i-nò m̀ ndú náa ndú kèji gí bà bàkà nò, bìndi rẹ̀ kpokèji m̀ yúco bà gii volo 'do gbí có m̀ ndú. ³ Gbolò njembí ndâ 'duù tí nó náa ndú kèji gí bà bàkà tí ndú tí ndâ mbe nibà i nò bà te ndú gítí bà zò yo karaka gí. Káa wu 'dèè 'do nje có tí nó náa Mbíri waa mítí ndú sàà gí nó lá; à gítí bà mii ndú delè me kponje lá.

⁴ Mbíri táánò si ndâ basilì m̀ wó mbe bàkà vò i nó sínò lá. Yí 'vaka ndú gí gbí zàà á tí bàndò m̀ ndâ vò

'duu gbí 'dí'di'o, gbí nji wú kú ù ta ndi o bà waa có míti ndú. ⁵ Ta o tí nó táánò náa Mbíri ziki ta ndâ vò 'duu muu to tí nó 'dáá gí ta gbolò ngo mù nó, yí si tí 'wálá káa Nówà, tí mbe kú ma có ji ndâ 'duu máa, ndú co tí jáá kpokèji nó, gii je ndâ 'duu vò-nje só toko míti wó.

⁶ Ta o tí nó táánò náa Mbíri doo ta ndâ 'duu gbí ndâ gbata Sòdómà ta Gòmórà 'dáá gí ta wu búduú nó, yí bàkà ènò tacó wàa ndâ 'duu ñinó ta có bà bàkà vò i gbí njembí ndú nó 'ví ñò ta mbèlè bà bàkà vò i ta ọo ndú.

⁷ Mbíri 'vala 'do gbí òkò tí ndâ 'duu tí nó náa yí doo ndú nò káa Lóti, tacó yí yuu tí wó gí gbí ndâ i-nò mi ndâ 'duu tí nó náa Mbíri doo ndú nó lá. ⁸ Njembí Lóti, tí tó 'duu mbe kú 'vala gbí òkò tí ndâ vò 'duu tí nó táánò kú milisè ta ọi 'dáá gí ta bà zeke ndâ vò i tí nó náa ndú kú bàkà nò. ⁹ Mbíri bàkà ènò tacó bà túbà éno máa, kpokèji bà 'vala 'duu ñinó mbe kú bàkà go có mi yí nó 'do gbí ndâ i ñinó mbe kú yòngò yí gí gbí vò i nó kuu mi yí; binti yí gii da 'bò míti kò ndâ 'duu ñinó mbe kú co tí lókó-loko kpokèji nó kú ù ta ndi o bà waa có míti ndú. ¹⁰ Mbíri bàkà ènò kpolo ma tacó tí ndâ 'duu ñinó mbe te njembí ndú gá'dáá míti ndâ i zuu mi ndú mbe niki tí ndú tí ndâ mbe kú ọo 'di ta có mi wó tí Mbíri nò.

Ndâ sú mbe nibà i tí nó wu gbí i lá, ndú bàkà tí ndú tí ndâ cèe 'duu ngé ndii gí, ndú delè te duu míti ndâ ban-ga i tí nó gbíri nó lá. ¹¹ Káa à kpèti káa ndâ basilí mi Mbíri náa wotí tí ndú me gbolò ndii ndâ 'duu tí nó mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe nibà i gí nò, ndú jé waaka có ta rẹ ndâ 'duu tí nó á kùro Mbíri lá. ¹² Káa ndâ 'duu tí nó mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe nibà i nò kú bàkà i go ndâ nò gbí jili ta muu tí ndú wálá, náa à jò ndú tacó bà zèè ndú, wàa à 'ví ziki ndú nò. Ndú kú 'dè có ñónókó gítí ndâ i ñinó náa ndú 'di gbí ndú lá. Ndú bà mi go bà mi ndâ nò. ¹³ Mbíri bà ko mboo ndâ vò i mi ndú náa ndú kú bàkà nò delè ká ta vò i. I ñinó mbe me líki tí ndú nó a bà ja kpà á 'do tí ndâ ni gbí ngbàà ọi. Ndâ cè bà bàkà i mi ndú 'dáá káa ndâ i-nò. Ndú delè a ndâ vò mbe ti ọi mbe kú volo rẹ yo, náa yo máa toko bà zò i-cí-ci ta ndú nò, ¹⁴ tacó ọo ndú ta o 'dáá gí ká ró'dó-ro'doo gí ta kpà tí ndâ ni. Ndú a ndâ mbe kú ọi gbí tũ ndâ 'duu ñinó ta njembí ndú fúlà-fúlà nò. À kpo njembí ndú ta go'i yù ngbóo gí; Mbíri delè ì njà míti ndú gí. ¹⁵ Ndú biya bà 'di yúco mi Bindi-Mbíri gí, kú 'di a 'vére mi 'dakò tí nó tí Báláámù táánò mbe kú zò 've i mi ndâ 'duu, ta rẹ bu wó a Bè'óre. ¹⁶ Báláámù tí nó táánò tí mbe 'dè kòcò, náa Mbíri táánò je wotí bà 'dè có go i mi 'duu ji kècè mi wó, binti kècè tí nó gii 'dè gbí i-mà mi wó náa yí tí Báláámù kú bàkà nó ji yí nò.

¹⁷ Ndâ 'duu tí nó mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe nibà i nò go guù ngo ta ngo gbí wálá, ndú delè go kùlù mù mbe kú te gbí pípi ọi ká sínò káa mù ni lá, káa Mbíri 'vi-indi bándò kú ù ta ndi ndú mí gbí 'dí'di'o ñinó njikiri nó gí. ¹⁸ Ndú kú mòò ọo ndú ta bà dè ndâ bodo có kú ọi ta gbí tũ ndâ 'duu ñinó mbe njaanga mi ọi ndú 'do gbí vò i tí ngú nò. ¹⁹ Ndâ 'duu tí nó mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe nibà i nò, kú ci ndâ 'duu ta 'vére máa, ndú bàkà go có mi ndú gbí njembí ndú, káa vò i da 'bò míti kò ndú ñindi ndú gí. Tacó 'duu ta o 'dáá gí a i-zógó-zogo mi i ñinó mbe gèè bè mí muu wó gí nò. ²⁰ Káa 'duu

ñinó mbe biya ndâ vò i tí nó muu to tí nó gí tacó náa yí ñò Mbe tí ndoo tí mbe 'vala ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri ni gí nó, má ùnje gítí ndâ vò i tí nó káká'i, ndâ vò i tí nó bà gèè bè ndú mí muu wó ndii ñinó sàà á kùro nó gí.

²¹ À delè ngbá niki mi ña 'duu tí nó káa bà ñò Bindi-Mbíri ni kpokoo gí lá, co tí bà ñò yí ni gí binti yí gii dele ndi wó káká'i gí bà ùnje gítí ndâ vò i. ²² Tacó ña ñinó náa ña 'duu tí nó bàkà nò ká go có tí nó máa, «Bò dele ndi wó là gaà mi wó,» nò. À delè go có tí nó máa, «Kádùrùkù náa à caka tí wó gí dele ndi wó gí bà mèrèkè tí wó gbí bètú,» nò.

Bà gí Bindi-Mbíri káká'i wúnò

3 Ñinó kpónó a bà só bà cu wàràgà mi ye ji yo, ndâ tó kómbe ye. Ye cu mí gbí ndâ wàràgà tí nó sósò'ò nò a có tacó bà je wotí ji yo, tacó bà koro cèe có gbí muu yo tacó bà 'va mbí yo, ² tacó wàa mbí yo 'ví dù tí ndâ có tí nó náa ndâ tó mbe 'dòkò có mi Mbíri 'dè sàà nò, delè tacó bà 'va mbí yo gítí có mi Mbe tí ndoo tí mbe 'vala ndoo, náa yo 'di 'do mi ndâ mbe kú ma có mi Mbíri ji yo nò.

³ Kpédélé có náa ye bà 'va gbí tũ yo tí a ñinó máa, ndâ 'duu tí nó ta nètè mi ndú a bà ọo ndâ 'duu, delè ta bà pà káa ndâ 'dóo ña i mi ndú gbí njembí ndú nó, bà gí gbí ndâ ndongbú sili tí nó jé'déè kùro o bà gí Jézù káká'i nó, bà gí gí bà ọo yo tí ndâ mbe kú tee njembí yo míti có bà gí Jézù káká'i nó, ⁴ ta bà 'vee gbí nje yo ta 'viya éno máa, «Jézù tí nó mi yo mbe ci cí táánò máa yí kèji káká'i nó bà gí ta o ngayi? À kpónó a o ká too binti bà mi ndâ bu ndoo, káa à ñò yí lá, 'bí i delè mbe 'visi tí 'do binti o bà suu to tí nó wálá.» ⁵ Ndâ 'duu tí nó ta nètè mi ndú a bà ọo ndâ 'duu nò bàkà tí ndú tí ndâ mbe ñò yúco tí nó máa, Mbíri táánò sàà suu tàri ta có gbí nje wó nó ni lá, ta tí. Ndú delè biya bà ñò ni éno máa, Mbíri táánò suu to tí nó 'do tí ngo ta bà njèè gbí òkò tí ndâ kú to ta ngo nò, ta tí. ⁶ Ndú delè ẹre muu ndú 'do tí bà ñò ni éno máa, Mbíri táánò gbí ká o mi ndâ 'duu muu to tí nó 'dáá gí ta gbolò ngo mù nó gí. ⁷ Káa à káa gbèe có tí nó mi Mbíri nò ká kú kpolo tí ndâ tàri ta to tí nó, kú ù ta ndi o bà waa có ta o tí nó náa yí bà mi ndâ 'duu tí nó muu to tí nó mbe ne 'do tí kpokèji mi wó tí Mbíri gí nó, 'dáá gí ta wu.

⁸ Káa 'bí có gbaànjé náa yo 'ví ò-bà-mbí lá a ñinó máa, gbèe sili, ta sili zi'duù-vò ta bà muu'bi 'dáá ká gbaànjé kùro Mbíri, ndâ tó kómbe ye. ⁹ Mbe tí ndoo, Jézù 'dèè mé 'dèè gítí bà gí yí go cí mi wó náa yí táánò ci nò, go có tí nó náa ndâ 'bí 'duu kú koro nò, lá. Yí ngo've tí wó gítí bà gí lá tacó bà je o ji yo, tacó wàa, yo 'ví 'visi muu ta yo 'do tí ndâ vò i mi yo. Tacó go bà gíri 'bí 'duu gbaànjé 'do gbí òkò tí yo tí wó wálá.

¹⁰ Káa ndoo wúnò bà gu a ndii ta o bà gí Mbe tí ndoo. Káa ta o bà co ọi tí nó tí ọi bà gí yí nò, ndoo bà 'di wo wu mbe kú na'va ndâ i tàri go wo wu tí gbolò guù. Wu delè bà doo to tí nó ta ndâ i tí nó muu to tí nó nó búduú gí. ¹¹ Ndâ i 'dáá gí lè má kèji gí bà mi gbí ña kpokèji tí nó, yo ñindi yo bà ọi tí ña njè ngayi? Yo 'vala tí ndâ tó 'duu mbe kú bàkà go có mi Mbíri, ¹² si yo kpónó kú ùndi o bà co ọi tí nó, tí ọi mi Mbíri, tí ọi bà na'-

va ndâ i tàrì ta wu nò. ¹³ Káa ndoo kpónó kù ù a ndi ngú tàrì, ta ngú to tí nó tí bàndò bà sù 'bá mì ndâ 'duù ñìnó jáá náa Mbíri táánò ci ndoo gítí nò.

¹⁴ Á má éno, yo lê má kù ù a ndi o bà co ɾi tí nó tí ɾi mì Mbíri nó, yo bàkà ndòngbú wotí mì yo tacó bà 'vala tí ndâ tó 'duù, tacó wàa Mbe tí ndoo 'ví gí gí bà 'de yo ta 'dê njembí yo, ndâ tó kómbe ye. ¹⁵ Yo te mí gbí muu yo éno máa, Mbe tí ndoo gu gítí bà gí lá nò a i tacó bà je o ji yo tacó bà 'vala miɾi yo 'do gbí vò i, á go có tí nó náa tó ná'vindí ndoo Páwòlò, náa Mbíri je muu ji yí, bìndi yí gíi cu ta wáràgà ji yo nò. ¹⁶ Cè bà cu ndâ wáràgà mì Páwòlò gítí ndâ i tí nò 'dáá ká gbaànjé. Káa gbí ndâ 'bí có gbí ndâ wáràgà mì wó kpóló-kpolo ji ndâ

'duù ñìnó ta muu tí ndú wálá nò. Bìndi ndâ 'duù ñìnó ta muu ndú me jáá lá nó kù ñònòkò gbí ndâ kpóló-kpolo có tí nó gbí gbèe ɲa kpokèjì tí nó náa ndú kù ñònòkò ta gbí ndâ có gbí wáràgà mì Mbíri, náa ndú kù mìi gbí nò.

¹⁷ Á má éno, yo kpolo tí yo, ndâ to kómbe ye, tacó wàa ndâ 'duù tí nò ta gbí có mì ndú wálá nò 'ví soloko yo 'do tí jáá kpokèjì mì yo lá, náa yo lê ñò ndâ vò 'duù tí nò ni gí nò. ¹⁸ Yo zèè có gítí bà bàkà nambeè ta Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri tí kpoò, yo delè 'ví ñò yí ni ngbárángà'i.

Á ùlù Jézù kpónó, à delè 'ví ùlù yí dúú bà ya tí ! Go-i-tí-nò.

1 Jòvànì

Có mì Mbírì gí tí 'duù gî

1 'Bí i náa yí táánò sàà kuu tí kùro bà suu to tí nó, náa ze 'di kòcò wó gî, ze delè gii hò yí ta 'dóó ɾo ze gî, ze hò yí gî, ze delè gii tee 'bì ze mítí wó gî, i tí nó náa ndoo kpónó kèjì gí bà 'dè có gítí nó a Có, tí 'Válá. ²Ta o tí nó táánò náa 'Válá tí nó tù ta bà tí wó nó, ze hò yí gî; tacó éndò, ze kù 'dè nó a yúcó gítí wó ji yo. Ze kù ma nó a có gítí 'Válá ñinó mbe cee lá, táánò mbe kù dù a i mì ndú ta Buù, náa à gii túbà tí wó ji ndoo nô. ³Ze kù ma nó a có i ñinó náa ze hò ta ɾo ze gí nó ji yo. Ze delè kù 'vanda ji yo nó a ndi ndâ có ñinó náa ze 'di gî nó. Tacó wàa, yo 'ví nì ta kaà á ta ze, á go bà nì kaà mì ze á ta ndâ Buù ta 'Viì mì wó tí Jézù, tí Bìndi-Mbírì nó. ⁴Ze kù cu wáràgà tí nó ji yo tacó bà tò muu líkí'o tí nó tí ze nô.

Bà nò nó gbí ngba'o

⁵Có tí nó náa ze kù ma ji yo éno máa, Mbírì a Ngba'o; 'dí'di'o tí bàndò tí nó ta yí tí nó ngé gí wálá, nó, a có náa a 'Viì mì wó tí Mbírì ká 'dè ji ze. ⁶Ndoo má 'dè có máa ndoo a ndâ kómbe wó, káa ndoo kù 'vala gbí 'dí'di'o, ndoo kù 'dè a 'vére, ndoo delè kù 'vala me jáá lá. ⁷Káa ndoo má kù 'vala gbí ngba'o, á go ñinó náa yí tí Mbírì kù 'vala gbí ngba'o nó, gbí éno máa, có gbí njembí ndoo 'dáá ká gbaànjé, delè mbelè Jézù tí 'Viì mì wó tí Mbírì caka ndâ vò i mì ndoo 'dáá gî gî.

Bà njèè gbí tí ndoo ta vò i

⁸Ndoo má 'dè có éno máa, vò i mì ndoo wálá, gbí éno maa, ndoo kù ee a ndi tí ndoo. Ndoo delè kù biya a bà ùnje gítí yúcó. ⁹Káa ndoo má yù gbí ndâ vò i mì ndoo ji Mbírì, yí bà je à-cee-gî ji ndoo gítí ndú 'dáá gî gî. Tacó yí me mbe 'buuku muu i mì 'duù lá, yí delè me mbe bàkà i co tende 'do tí ndi ngo nje wó lá. ¹⁰Ndoo má 'dè có éno máa, ndoo jé bàkà vò i lá, gbí éno máa, ndoo kù go a 'vére tí Mbírì, gbí delè éno máa, có mì wó gbí njembí ndoo wálá.

Bìndi-Mbírì tí mbe koni ndoo

2 Ye kù cu wáràgà tí nó ji yo, tacó wàa yo 'ví bàkà vò i lá, ndâ víi 'viì mì ye. Káa 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo má bàkà vò i, mbe tí muu ndoo kùro Bu ndoo kuu tí. Yí a Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí 'duù jáá kùro Mbírì. ²Yí tí Bìndi-Mbírì a 'duù tí nó náa Mbírì je à-cee-gî gítí ndâ vò i mì ndoo ta ɾè mì wó. Káa Mbírì je à-cee-gî me ká gítí

ndâ vò i mì ndoo cuki lá, yí delè je gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî.

Yo 'di ndâ có mì Mbírì

³Ndoo má kpolo tí ndâ có mì Mbírì gî, gbí éno máa, ndoo hò yí nì gî ta kponje gítí wálá. ⁴'Duù má 'dè có éno máa yí hò Mbírì nì gî, káa yí kpolo tí ndâ có mì Mbírì lá, 'duù tí nó a mbe 'vére. ⁵'Duù má kpolo tí ndâ có mì Mbírì gî, yí a 'duù mbe zè Mbírì nìkì ta njembí wó gbaànjé. ⁶'Duù má 'dè có máa yí kù 'vala ta ɾè mì Mbírì, 'duù tí nó 'ví 'vala káa ɾa bà 'vala ndò mì Bìndi-Mbírì.

⁷Có tí nó náa ye kù cu mí gbí wáràgà ji yo nó me ngú có lá, ndâ nambe ye. Ye kù cu ji yo a ká có, náa yo 'di sàà 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó gî. ⁸Káa à má gbí 'bí ɾa kpokèjì, ye kù cu ji yo a ngú có. Á kù hò ngú có tí nó nì tí yúcó mítí Bìndi-Mbírì, à delè kù hò nì mítí yo. Tacó bà 'dí'di'o kpónó kù dá-da, cèe ngba'o kpónó kù tòngbaà. ⁹'Duù má 'dè có máa yí kù 'vala gbí ngba'o, káa yí dù kù sogo ná'vindí wó, 'duù tí nó kù 'vala gbí 'dí'di'o kálásè. ¹⁰'Duù má zè ná'vindí wó nìkì maa, 'duù tí nó kù 'vala a i gbí ngba'o, ta 'bí i mbe si yí 'ví bèè ɾo Mbírì nó wálá. ¹¹Káa 'duù mbe kù sogo ná'vindí wó kù 'vala a i gbí 'dí'di'o, yí kù nó ká dúú èndò gí ká gbí 'dí'di'o, yí hò 'dóó dúú kpokèjì bà ya yí lá, tacó 'dí'di'o 'di ɾo wó gî.

¹²Ye kù cu wáràgà tí nó ji yo tí ndâ 'viì mì ye, tacó Mbírì je à-cee-gî ji yo gítí ndâ vò i mì yo ta ɾè mì Bìndi-Mbírì gî. ¹³Ye kù cu wáràgà tí nó ji yo tí ndâ bu ndâ 'viì, tacó yo hò 'duù tí nó mbe kù 'vala 'do tí o bà 'bità bà suu ndâ i nó gî. Ye kù cu wáràgà tí nó ji yo tí ndâ 'viì-'dakò, tacó yo kpò nje Vò-'duù-tí-nò gî. ¹⁴Ye kù cu wáràgà tí nó ji yo tí ndâ bu ndâ 'viì, tacó yo hò 'duù tí nó mbe kù 'vala 'do tí o bà 'bità bà suu ndâ i nó nì gî. Ye kù cu wáràgà tí nó ji yo tí ndâ 'viì-'dakò, tacó wotí kuu tí yo, delè tacó có mì Mbírì kuu gbí njembí yo, tacó yo kpò nje Vò-'duù-tí-nò gî.

¹⁵Yo 'ví toko nambeè ta to tí nó lá, yo delè 'ví tee njembí yo mítí ndâ i muu to tí nó lá. Tacó 'duù má zèè to tí nó ta 'bí wó sósò'ò, yí bà kù a 'bí 'bí wó tacó bà zèè ta Buù? ¹⁶Tacó ndâ i muu to tí nó 'dáá gî: ndâ vò i ñinó ta go ndú tí ndâ 'duù, ta ndâ i ñinó ta go bà hò ndú ta ɾo ndâ 'duù tí ndú, ta ndâ i ñinó mbe kù mba ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî, me ndâ i mì Buù lá, ndú a ndâ i mbe 'do muu to tí nó; ¹⁷káa to tí nó, ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gî ta go ndú tí ndâ 'duù nó, a ndâ wiɾi, káa 'duù ñinó mbe kù bàkà go có mì Mbírì nó bà cì wálá.

Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ sú bìndi-Mbířì

¹⁸ Ndâ 'vii mì ye, ndòngbú o kpónó dooko gí. Áá táánò 'dè có ji yo gí, máa, mbe jòò gbí có ta Bìndi-Mbířì kpokèjì, káa ndâ mbe kú jòò gbí có ta Bìndi-Mbířì kpónó yee gí; tacó éno, ndoo hò ni éno máa, ndòngbú o yee gí mítí bà gí ndâ mbe kú jòò gbí có ta Bìndi-Mbířì. ¹⁹ Ndâ 'duu tí nò mbe kú jòò gbí có ta Bìndi-Mbířì nò oloko 'do ká kuu gbí òkò tí ndoo, káa ndú táánò me ndâ 'duu mì ndoo lá; tacó ndú táánò má a ndâ 'duu mì ndoo, ndú bà dù ta ndoo gí. Káa bà oloko ndú á 'do tí ndoo nò kú túbà ngbárángà'i éno máa ndú me ndâ 'duu mì ndoo lá. ²⁰ Káa yo kpónó 'dáá gí a ndâ duu ñinó náa Bèri-mi-Mbířì gí gí muu yo gí; à má éno, yo 'dáá gí hò yúco ni gí. ²¹ Ye kú cu wáràgà tí nó ji yo me tacó máa yo hò yúco ni lá nò lá, yo hò yúco ni sàà gí, yo delè gii hò ni gí máa, yúco jé jò 'vére lá. ²² Káa mbe 'vére a 'di? Mbe 'vére a 'duu ñinó mbe 'dè có máa, Jézù me Bìndi-Mbířì lá. Yí a mbe kú jòò gbí có ta Bìndi-Mbířì. Yí a mbe 'boo Buu, yí delè a mbe 'boo 'Vii. ²³ Tacó 'duu má biya bà ùnje gítí 'Vii gí, gbí éno máa yí biya bà ùnje gítí Buu gí, tacó 'duu má ùnje gítí 'Vii gí, yí ù nò a nje gítí Buu gí. ²⁴ Yo kpolo tí có tí nó náa yo 'di nó 'do tí bà 'bità mí gbí njembí yo. Yo má kpolo tí có tí nó náa yo 'di nó 'do tí bà 'bità mí gbí njembí yo gí, yo bà 'vala ta o 'dáá gí toko ta ndâ 'Vii ta Buu gí. ²⁵ Káa ñinó a i tí nó náa à káa 'dóó Bìndi-Mbířì ká ci ndoo gítí, tí 'valá ñinó mbe cee lá nò.

²⁶ Ye kú cu wáràgà tí nó ji yo a i tacó tí ndâ 'duu tí nó mbe kú paa ta bà co ta yo tí lókó-loko kpokèjì nò. ²⁷ Káa à má gítí yo, Bìndi-Mbířì je Bèri ji yo gí. Káa Bèri mì wó má kuu gbí njembí yo, nderè bà nibà i mì 'bí 'duu ji yo wálá. Tacó Bèri kú nibà ndâ i 'dáá gí ji yo, káa Bèri kú ni a bà yúco, yí nibà 'vére lá. À má éno, yo 'di có mì Bèri, wàa yo 'ví dù toko ta Bìndi-Mbířì. ²⁸ Nògí, yo 'vala ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbířì, ndâ 'vii mì ye, tacó wàa, gúku wó 'ví bàkà ndoo ta o bà gí yí lá, ndoo delè 'ví 'visi kapí ndoo gítí wó ta nò ta o bà gí yí lá. ²⁹ Yo má hò ni gí máa, Mbířì a 'duu jáá, yo delè bà hò ni gí máa, 'duu ñinó mbe kú co tí jáá kpokèjì nó a 'vii mì Mbířì.

Bà 'vala go ndâ 'vii mì Mbířì

3 Yo hò káa tó ña bà zè tí tí nó náa Buu kú zè ta ndoo náa rẹ̀ ndoo tí kpónó a ndâ 'vii mì Mbířì nó gí. Káa à má ta bà 'dè ta yúco, ndoo a ndâ 'vii mì Mbířì. Ndâ 'duu muu to tí nó hò ndoo ni lá, tacó ndú hò Mbířì ni lá. ² Ndoò kpónó a ndâ 'vii mì Mbířì, ndâ kpóló-kpolo kómbe ye. Káa có ñinó mbe si ndoo kú kojo có ká wii nó a ñinó máa, ndoo wúnò bà dù tí ndâ yè wè? Káa ndoo hò ni gí máa, ndoo wúnò bà dù go Bìndi-Mbířì ta o bà gí yí. Ndoò bà hò yí ta kábà tí wó, ta 'bí i mbe gboo 'do tí wó wálá. ³ 'Duu mbe kú kojo có lì mítí Bìndi-Mbířì kú si njembí wó 'ví dù ngbárángà'i, á go njembí Bìndi-Mbířì.

Bà mò tí 'do tí vò i

⁴ Vò i mì 'duu ñinó mbe kú bèè ro Mbířì nó a bà hò yúco ni lá, tacó bà bèè ro Mbířì a bà hò yúco ni lá. ⁵ Yo hò ni gí máa, Bìndi-Mbířì táánò gí a i tacó bà tojo ndâ vò i mì ndâ 'duu, káa vò i gbí njembí wó gbaànjé wálá. ⁶ À má éno, 'duu mbe kú 'vala ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbířì bèè ro Mbířì lá; 'duu mbe kú bèè ro Mbířì hò Bìndi-Mbířì ta ro wo lá, yí delè hò yí ni lá. ⁷ Yo si 'bí 'duu 'ví eendi yo lá, ndâ víi 'vii mì ye. 'Duu ñinó mbe kú bàkà i dú nó a 'duu jáá kuro Mbířì, á go Bìndi-Mbířì tí 'duu jáá kuro Mbířì. ⁸ 'Duu má waa 'do tí bà bèè ro Mbířì lá, 'duu tí nó a 'duu mì Gba-vò-i, tacó 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó sí gbí bà bèè ro Mbířì mì Gba-vò-i wálá. Káa 'Vii-mi-Mbířì táánò gí gí muu to tí nó a i tacó bà zi nje ndâ nèté mì Gba-vò-i. ⁹ 'Duu ñinó náa a Mbířì ká jò yí nó bèè ro Mbířì lá, tacó mbelè Mbířì kuu gbí mbelè wó. Yí bèè ro Mbířì lá, tacó a Mbířì ká jò yí. ¹⁰ 'Bè gbí òkò tí ndâ 'vii mì Mbířì ta ndâ 'vii mì Gba-vò-i kuu ngbárángà'i nò: 'Duu ñinó mbe bàkà i ñinó dú nó lá, me 'vii mì Mbířì lá. 'Duu ñinó delè mbe zè ndâ ná 'vindi wó niki lá nó, me 'vii mì Mbířì lá.

Yo kpolo tí ndâ có mì Mbířì

¹¹ Có tí nó náa yo táánò 'di kpédélé'i nó a có tí nó máa, ndoo 'ví zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo niki maa nò. ¹² Ndoò 'di me có gítí bà dù go 'dakò tí nó tí Kàyinò, tí 'duu mì Vò-'duu-tí-nò, táánò mbe waa tàkòcò ná 'vindi wó Àbélé nó, lá. ¹³ Ndâ 'duu má kú sogo yo, yo 'ví si tí ngú i lá, ndâ ná 'vindi ye, nje yo delè 'ví 'dèè gítí lá. ¹⁴ Ndoò hò ni gí máa, ndoo co 'do gbí ku gí gbí 'valá gí. Kponje gítí có tí nó wálá, tacó ndoo kú zè ndâ ná 'vindi ndoo niki maa. 'Duu mbe kú sogo ndâ ná 'vindi wó kú 'vala gbí ku. ¹⁵ 'Duu mbe kú sogo ndâ ná 'vindi wó a mbe zi ku, káa yo hò ni gí máa, 'valá ñinó mbe cee lá nó mì mbe zi ku wálá. ¹⁶ Ndoò kú hò bà zè tí niki maa ni mítí bà cì Bìndi-Mbířì tacó tí ndoo. À má éno, kózò tí ndoo delè 'ví cì tacó tí ndâ ná 'vindi ndoo. ¹⁷ 'Bí 'duu ta ndâ i kuu mì wó muu to tí nó má hò 'bí ná 'vindi wó ta yè tí wó káa yí gii biya có gítí bà koni yí gí, có gítí bà zè Mbířì niki maa bà dù gbí njembí 'duu tí nó ta ña kpokèjì ngàyi? ¹⁸ Nambeè-nje me cèe nambeè lá, ndâ víi 'vii! Cèe nambeè a bà zè tí niki maa náa à kú hò ni mítí cè bà bàkà i mì ndoo.

¹⁹ Bà bàkà nèté gítí nambeè a i mbe kú si ndoo 'ví hò ni éno máa, ndoo kú co tí kpokèjì mì yúco. Ñinó a i mbe si njembí ndoo 'ví dù lèè kuro Mbířì. ²⁰ Káa njembí ndoo kpèti má waa có mítí ndoo, ndoo hò ni gí máa, Mbířì me gbolò ndii njembí ndoo gí. Yí delè hò ndâ i gbaànjé-gbaànjé ni gí. ²¹ Njembí ndoo má volo ndoo lá, nderè bà cì gúku mì ndoo kuro Mbířì wálá. ²² Yí kú je ndâ i ñinó 'dáá gí náa ndoo kú yù 'do tí wó nó ji ndoo tacó ndoo kú 'di ndâ có mì wó, ndoo delè kú 'vala go có tí nó gbí njembí wó nò. ²³ Ndâ có mì wó náa yí 'dè ji ndoo nò éno máa: Ndoò 'ví ùnje gítí 'Vii mì yí Jézù tí Bìndi-Mbířì, wàa ndoo delè 'ví zè ndâ 'bí ka ndoo niki maa jé ká go có tí nó náa Bìndi-Mbířì 'dè ji

ndoo nò. ²⁴ 'Duù má 'di ndâ có tí nò gí, 'duù tí nò kù 'vala gbí njembí Mbíri. Mbíri delè kù 'vala gbí njembí 'duù tí nò. Ndoò kù nò yúcó tí nò ni 'do tí Bèri tí nó náa Mbíri je yí ji ndoo nò.

Ndâ yúcó Bèri ta ndâ sú bèri

4 Yo tee njembí yo mítí ndâ bèri sàkàmàà éno lá, ndâ tó 'duù mì ye. Yo pà gbí ndú pá-pà tacó bà 'de ndâ ñinó mbe gí 'do mì Mbíri nò. Tacó ndâ sú mbe 'dòkò có mì Mbíri kpónó me mbè kuu muu to tí nò. ² Yo bà nò ndâ bèri ñinó 'dáá gí mbe gí 'do mì Mbíri nò ni mítí bà ùnje mì ndú máa, Jézù tí Bìndi-Mbíri gí tí 'duù gí muu to tí nò. ³ Káa ndâ bèri ñinó mbe kù 'dè có máa, Jézù gí me tí 'duù lá nó, a ndâ bèri mì 'Duù tí nó tí mbe kù jòò gbí có ta Bìndi-Mbíri, náa àa táánò ci yo máa yí kèjì nò. Yí kpónó kuu muu to tí nò. ⁴ Yo kpò muu ndâ sú mbe 'dòkò có mì Mbíri nò gí, ndâ víi 'vii mì ye. Tacó yo gí 'do mì Mbíri, káa wotí tí Bèri tí nó mbe kù dù gbí njembí yo nó, ndii wotí tí bèri tí nó mbe dù gbí njembí ndâ 'duù mbe kù 'vala muu to tí nó nò gí. ⁵ Ndú a ndâ 'duù mì to tí nò; tacó éno, ndâ 'duù muu to tí nó kù sè tù ndú tí ndâ có mì ndú, tacó ndú kù 'dè có a i gítí ndâ i muu to tí nò. ⁶ Káa ndoo a ndâ 'duù mì Mbíri, tacó éno, ndâ 'duù ñinó mbe nò Mbíri ni gí nó kù sè tù ndú tí ndâ có mì ndoo, káa ndâ 'duù ñinó mbe nò Mbíri ni lá nó kù biya bà 'di có mì ndoo. Ñinò a kpokèjì bà nò 'bè gbí òkò tí ndâ Bèri mì yúcó ta ndâ sú bèri ni ká nò.

Mbíri a tó bà zè tí

⁷ Ndoò zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo nìkì maa, ndâ tó 'duù mì ye. Tacó tó bà zè tí gí 'do mì Mbíri, tacó 'duù ñinó mbe kù zè ndâ 'bí ka wó nìkì maa nó, a 'vii mì Mbíri, yí delè nò Mbíri ni gí. ⁸ 'Duù ñinó ta tó bà zè tí gbí njembí wó wálá nó, nò Mbíri ni lá, tacó Mbíri a tó bà zè tí. ⁹ Mbíri túbà bà zè ndoo mì wó nìkì maa ji ndoo ta o tí nó náa yí tuu ta gbèe 'Vii mì wó gí muu to tí nó, tacó wàa, ndoo 'ví 'de ta 'válá ta rẹ wó nò. ¹⁰ Ñinò a tó nà bà zè tí tí nó náa ye kù 'dè có gítí nò. Ye kù ni me tó bà zè Mbíri mì ndoo lá. Ye kù ni a tó bà zè ndoo mì Mbíri ta o tí nó náa yí tuu ta 'Vii mì wó, wàa à 'ví waa mbelè wó tacó bá tojo ta ndâ vò i mì ndoo nò. ¹¹ Mbíri zè ndoo nìkì ngé ma, ndâ tó 'duù mì ye; má éno, ndoo delè 'ví zè ndâ 'bí ka ndoo nìkì maa. ¹² 'Bí 'duù jé ta gbèe ri mbe nò Mbíri ta ro wó wálá. Káa ndoo má kù zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo nìkì maa, Mbíri bà bàkà kudu mì wó mí gbí njembí ndoo, bìnì yí bà zè ndoo nìkì ta kábà .

¹³ Ndoò bà nò ni éno máa, kudu mì ndoo kuu gbí njembí Mbíri, delè kudu mì Mbíri kuu gbí njembí ndoo á mítí bà je 'dóó Bèri mì wó tí Mbíri ji ndoo. ¹⁴ Ze nò ta ro ze, ze delè gíi 'dè có gítí ji ndâ 'bí 'duù máa, Buù tuu 'Vii mì wó tí mbe njaanga wú 'do tí miri ndâ 'duù muu to tí nò. ¹⁵ 'Duù má 'dè có ta nje wó éno maa, Jézù a 'Vii-mi-Mbíri gí, gbí éno máa, Mbíri bàkà kudu mì wó mí gbí njembí 'duù tí nó gí. 'Duù tí nó delè bàkà kudu mì wó mí gbí njembí Mbíri gí. ¹⁶ Ze nò tó bà zè ndoo mì

Mbíri ni gí, ze delè gíi ùnje gítí gí. 'Duù ñinó mbe kù zè ndâ 'bí ka wó nìkì maa nó, kù 'vala a i ta rẹ mì Mbíri. Mbíri delè kù dù gbí njembí nà 'duù tí nó. ¹⁷ Káa ndoo 'ví zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo nìkì ta yúcó; tacó wàa, njembí ndoo wúnò 'ví mù ta gúku ta Ri bà waa có lá, tacó ndoo kù 'vala muu to tí nó go bà 'vala ndò mì Bìndi-Mbíri. ¹⁸ Tó bà zè tí má kuu gbí njembí 'duù, gúku tí wó wálá. Káa cèe tó bà zè tí kù mòkò gúku gí sè 'do gbí njembí 'duù, tacó mbe gúku a 'duù ñinó mbe kù kojo có máa, áa bà waa có mítí yí nò; mbe gúku delè a 'duù ñinó ta cèe tó bà zè tí gbí njembí wó wálá nò. ¹⁹ Ndoò kù zè Mbíri nìkì maa, tacó a yí ká 'bità bà zè ndoo nìkì maa kùro. ²⁰ 'Duù má 'dè có éno máa, yí zè Mbíri nìkì ma, káa yí kù sogo ná'vindí wó, 'duù tí nó a mbe 'vére. Tacó 'duù ñinó mbe zè ná'vindí wó náa yí kù nò yí ta ro wó nó nìkì lá, bà 'de wotí gítí bà zè Mbíri náa yí nò yí ta ro wó lá nó nìkì wálá. ²¹ Có mì Mbíri náa yí 'dè ji ndoo éno máa, 'duù má zè yí tí Mbíri nìkì maa, yí delè 'ví zè ná'vindí wó nìkì maa.

5 'Duù má ùnje éno máa, Jézù a Bìndi-Mbíri gí, 'duù tí nó a 'vii mì Mbíri. 'Duù má zè bu 'vii nìkì maa, yí delè zè 'vii mì 'duù tí nó nìkì maa. ² Ndoò bà nò ni éno máa, ndoo kù zè ndâ 'vii mì Mbíri nìkì maa ni mítí bà zè Mbíri nìkì maa mì ndoo, delè mítí bà 'di ndâ có mì wó mì ndoo, ³ tacó a bà zè Mbíri nìkì maa ká kù si ndoo 'ví 'di ndâ có mì wó. ⁴ Tacó ndâ 'vii mì Mbíri 'dáá gí kpò nje ndâ vò i muu to tí nó gí. A bà tee njembí ndoo mítí Bìndi-Mbíri ká je wotí bà kpò nje ndâ vò i muu to tí nó ji ndoo. ⁵ A 'di ká bà co gbí nò ndâ 'duù muu to tí nó? Á káa 'duù ñinó mbe ùnje éno máa, Jézù a 'Vii-mi-Mbíri gí, ká bà co gbí nò ndâ 'duù muu to tí nó.

Bà tee njembí mítí Mbíri

⁶ Jézù tí Bìndi-Mbíri táánò gí ta ngo, yí delè gí ta mbelè. Yí gí me ká ta ngo cuki lá, yí gí ta ngo, yí delè gí ta mbelè. A Bèri-mi-Mbíri ká 'dè yúcó tí nó, tacó Bèri-mi-Mbíri a yúcó. ⁷ Á má éno, muu ndâ mbe 'dè yúcó ta'ò: ⁸ gbaànjé a Bèri-mi-Mbíri, só a ngo, ta'ò a mbelè, káa ndú 'dáá ta'ò 'dè káa gbèe có. ⁹ Ndoò má ùnje gítí có mì ndâ 'duù gí, có mì Mbíri a gbolò có mbe ndii có mì ndâ 'duù gí, káa ñinó a yúcó mì Mbíri náa yí kù 'dè gítí 'Vii mì wó. ¹⁰ 'Duù má ùnje éno máa, Jézù a 'Vii-mi-Mbíri gí, yúcó tí nó kuu gbí njembí wó. Káa 'duù má biya bà ùnje gítí 'Vii-mi-Mbíri gí, 'duù tí nó kù go a 'vére tí có mì Mbíri, tacó yí biya bà ùnje gítí yúcó tí nó náa Mbíri 'dè gítí 'Vii mì wó tí Mbíri nó gí. ¹¹ Yúcó tí nó éno máa, Mbíri je 'válá ñinó mbe cee lá nó ji ndoo gí. Káa rẹngbó 'válá tí nó a 'Vii mì wó tí Mbíri. ¹² 'Vii-mi-Mbíri má kuu ta 'duù, 'válá kuu ta 'duù tí nó. Káa 'Vii-mi-Mbíri má ta 'duù wálá, 'válá ta 'duù tí nó wálá.

'Válá ñinó mbe cee lá nó

¹³ Ye cu ndâ có tí nó 'dáá gí ji yo tí ndâ mbe ùnje gítí 'Vii-mi-Mbíri, tacó wàa yo 'ví nò tí ni éno máa, 'válá ñinó mbe cee lá nó kuu ta yo. ¹⁴ Gúku bà rò tíyò kùro Mbíri tí ndoo wálá, tacó ndoo nò ni gí máa, ndoo má 'deke tí ndoo ji yí tacó 'bí i ñinó náa yí nò ni gí máa à

'vii ta ndoo gî nó, yí bà je ji ndoo gî. ¹⁵ Káa ndoo má ò ni gî máa, yí kù sè tù wó tí ndoo ta o i tí nó náa ndoo má kù yù i 'do tí wó nó, ndoo delè ò ni gî, máa yí je i tí nó náa ndoo yù ò ji ndoo gî. ¹⁶ 'Duù má ò ná'vindí wó kù bàkà vò i ònó náa à me òndi ku lá nó, yí 'ví 'deke tí wó ji Mbířì, wàa Mbířì bà 'vala yí gî, náa vò i mì wó ò má me vò i òndi ku lá ò. Tacó ndâ 'bí vò i a ndâ vò i òndi ku, káa ye kù 'dè me có máa yo 'ví 'deke tí yo ji Mbířì tacó ndâ vò i òndi ku ò lá. ¹⁷ Bà bàkà ndâ i ònó 'dáa gî mbe 'vii řo 'bá mì Mbířì lá nó a vò i káa ndâ vò i 'dáa gî me ndâ vò i mbe kù tè'é tí ku gí 'bá lá.

¹⁸ Ndoò ò ni gî máa, 'duù ònó tí 'viì mì Mbířì nó bà nanaka muu wó mítí bà bàkà vò i dúú kù ya tí ò wálá, tacó 'Viì-mì-Mbířì kù tì muu wó, tacó wàa Vò-'duù-tí-ò 'ví gàà yí lá. ¹⁹ Ndoò ò ni gî máa, ndoo a ndâ 'duù mì Mbířì, káa sè ndâ 'duù muu to tí nó 'dáa gî a ndâ i-tà-tàmà mì Vò-'duù-tí-ò. ²⁰ Ndoò delè ò ni gî, máa, 'Viì-mì-Mbířì gî gî, yí delè je muu tacó bà ò yúcó Mbířì ni ji ndoo gî. Ndoò kù 'vala ta řè mì yúcó Mbířì, ndoo delè kù 'vala ta řè mì Jézù tí Bìndi-Mbířì, tí 'Viì-mì-Mbířì. Ònò a 'válá ònó mbe cee lá ò. ²¹ Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ sù mbířì, ndâ 'viì mì ye.

2 Jòvànì

1 Nìno a ye tí kpo 'duù mì yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì ká kù cu wáràgà tí no jì wò tí nìi tí nó náa Mbírì cu 'bì wó mítí lo gí nó, delè jì ndâ 'vii mì lo. Ye zè yo nìkì maa ta yúco. À delè me káa ye ta kpéetí ye ká kù zè yo nìkì maa lá, ndâ 'duù nìno mbe nò yúco ni gí nó delè 'dáá gí kù zè yo nìkì maa. ² Tacó yúco kuu gbí njembí ndoo; yúco delè bà dù gbí njembí ndoo dúú bà ya tí. ³ Ye kù 'deke tí ye jì Bu ndoo tí Mbírì, ye delè kù 'deke tí ye jì Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí 'vii mì Bu ndoo tí Mbírì máa, ndú 'ví bàkà nambeè jì yo, ndú 'ví nò yè ọ yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù nìkì maa ta rẹ̀ mì yúco, delè ta rẹ̀ mì bà zè tí nìkì maa.

Ndâ yúco ta tó bà zè tí

⁴ Tàkòcò ye gii peteke ta bà 'di có éno máa, ndâ 'vii mì lo kù co tí kpokèjì mì yúco á go có tí nó náa Bu ndoo táánò 'dè jì ndoo nó, ngé ndii gí. ⁵ Ye kpónó kù cu wáràgà tí nó jì wò me tacó bà 'dè 'bí ngú có jì wò lá, naà. Ye kù 'va a mbí lo gítí có tí nó náa ndoo 'di 'do tí o bà 'bità bà dù ndoo tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì nò. ⁶ Bà zè tí nìkì maa a bà 'vala go ndâ có mì Mbírì. Nìno a có náa yo 'dáá gí 'di 'do tí o bà 'bità bà dù yo tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì, máa, yo 'dáá gí 'ví 'vala ta bà zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa nò.

⁷ Ndâ mbe kù eendi ndâ 'duù me mbè kpónó kuu muu to tí nò. Ndú biya bà ùnje éno máa, Bìndi-Mbírì táánò gí gí muu to tí nó ta dìi wó tí 'duù nò gí. Káa 'duù ta ọ có tí nó gbí muu wó a mbe kù eendi ndâ 'duù, yí delè a mbe kù jòò gbí có ta Bìndi-Mbírì. ⁸ Má éno, yo kpolo tí yo, tacó wàa, yo 'ví bàkà sé nèté mítí yo sínò lá. ⁹ 'Duù má ndii muu i tí nó náa Bìndi-Mbírì nìbà nó gí, Mbírì mì 'duù tí nó wálá. Káa 'duù má 'vala go có tí nó, ndâ Bu ndoo tí Mbírì ta 'vii mì wó kuu tàkò wó. ¹⁰ 'Duù má gí gí 'bá mì yo ta 'bí ọ tende bà nìbà i, yo 'ví si yí 'ví dù á 'bá mì yo lá, yo delè 'ví 'vee 'bì wó lá. ¹¹ Tacó mbe kù 'vee 'bì wó a ka wó, náa ndú gbí bà bàkà vò nèté tí nó ta yí.

Ndâ ndòngbú có

¹² Ndâ có kuu mì ye me mbè tacó bà 'dè jì wò, káa ye kojo có máa, bà cu ndú ta wáràgà bà dù me tó kpokèjì ngé ndii gí lá. Tacó éno, a gbí muu ye a có bà ya 'dóo ye ta miyi ye gí kà, wàa ye 'ví 'dè ndú jì wò ta nje ye, tacó tàkòcò ndâ só 'ví peteke gí.

¹³ Ndâ 'vii mì ná'vindí lo náa Mbírì cu 'bì wó mítí wó gí nó 'vee wò ma.

3 Jòvànì

1 Nìno a ye tí kpo 'duù m̀ ndâ mbe kù kili ta r̀e m̀ Bìndi-Mbírì ká kù cu wáràgà tí nó jì Gáyù, tí kpóló-kpòlo tó 'duù m̀ ye. ² Ye kù 'deke tí ye jì Mbírì, máa yí 'ví si wò 'ví dù go 'visí ro ngo. Ye nò ni g̀ m̀, njembí lo gítí Mbírì ká ngbárángà'i, tó 'duù m̀ ye. ³ Tàkòcò ye táánò peteke ngé ndii g̀ ta o tí nó náa ndâ 'bí ná'vindí ndoo g̀ 'do m̀ yo kà, b̀ndi ndú g̀ 'dè có jì ze máa, wò a 'dakò nìno mbe kù co ká jáá tí kpokèjì m̀ yúco nò. ⁴ 'Bí có nìno mbe g̀ peteke tàkòcò ye ndii bà 'di có éno máa, ndâ 'vii m̀ ye kù co jáá tí kpokèjì m̀ yúco nò, wálá.

Ndâ 'duù ùlù nètè m̀ Gáyù jì Jòvànì

⁵ Wò kù bàkà a nètè m̀ ndâ mbe kù kili ta r̀e m̀ Bìndi-Mbírì ta o tí nó náa wò má kù konì ndâ ná'vindí lo mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì go wò, tó 'duù m̀ ye 'dóo nìno náa wò má kù konì a ndâ nìno mbe 'dó-'do. ⁶ Ndú 'dè có gítí nambeè tí nó náa wò bàkà jì ndú nó mí kùro ndâ mbe kù kili ta r̀e m̀ Bìndi-Mbírì m̀ ze káá g̀. Wotí bà konì ndú wàa ndú 'ví co ká tí kpokèjì tí nó tí jáá kpokèjì nó má kuu tí lo, àá bà nìkì tí Mbírì ma. ⁷ Tacó ndú kpónó zèè kpokèjì nìno jáá nó g̀. Nètè m̀ ndú káká'i ta kpokèjì nìno mbe lókó-loko nó wálá. ⁸ À má éno, ndoo je wotí jì ndâ nà ndâ 'duù tí nò, tacó wàa ndú 'ví dù tí ndâ ka ndoo mbe kù bàkà nètè ta r̀e m̀ yúco.

Ndâ Dìyòtèrèfè ta Dìmítirì

⁹ Ye cu wáràgà ya tí jì ndâ mbe kù kili ta r̀e m̀ Bìndi-Mbírì g̀. Káa 'dakò tí nó tí Dìyòtèrèfè, mbe dù ta go bà

bàkà tí wò tí d̀ i kùro ndú nó biya bà nò ye ni tí 'duù kùro wò g̀. ¹⁰ Káa r̀i bà ya ye g̀ m̀ yo kà ba co ká co. Ye má yee kà g̀, ye 'ví yù gbí ndâ vò i m̀ wò náa yí kù bàkà nó, ta ndâ có nòkòkò m̀ wò náa yí kù jèlè ta to ta bà volo r̀e ndoo nó jì yí á mí kùro ndâ 'duù 'dáá g̀. Bà 'dè ta nje zèè tí wò lá, tacó éno, ngú nà nìno náa yí kpónó nje nó a bà biya bà te wìri mítí ndâ ná'vindí ndoo, ta bà mòkò ndâ 'duù nìno ta go bà te wìri mítí ndú tí ndú nó 'do tí g̀, ta bà mòkò ndú 'do gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta r̀e m̀ Bìndi-Mbírì g̀.

¹¹ Wò 'ví mèlè ndi mbe kù bàkà vò i lá, tó 'duù m̀ ye; mèlè a ndi mbe kù bàkà tó i. Tacó 'duù nìno mbe kù bàkà tó i nó a 'vii m̀ Mbírì, káa mbe kù bàkà vò i nò Mbírì ni lá. ¹² R̀e 'dakò tí nó tí Dìmítirì nó kpónó wu cee nje ndâ 'duù 'dáá g̀ ta bà bàkà tó i, yúco tí nó náa yí kù nìbà jì ndâ 'duù nó kù wu r̀e wò, ze delè ngbá kù wu r̀e wò, káa wò nò ni g̀ máa, ze me ndâ mbe 'dè 'vérè lá.

Ndâ ndòngbù 'vé

¹³ Ndâ có gbí muu ye tacó bà 'dè jì wò me mbè. Káa go bà cu ndú mí gbí wáràgà tí ye wálá, ¹⁴ tacó có bà ya g̀ m̀ yo kà kuu gbí muu ye. Ye má yee kà g̀, ndâ 'ví 'dè ndú si ndâ só kù kì tí ndâ á to.

¹⁵ Mbírì 'ví si wò 'ví dù nìkì maa. Ndâ kómbe lo m̀ ze káá 'dáá g̀ 'vee wò ma. Ze delè 'vee ndâ kómbe lo kà 'dáá g̀ ma.

Júdà

1 Nìno a ye tí Júdà, tí bòò mi Jézù tí Bìndi-Mbíri, delè tí ná'vindí Jákòmò, ká kù cu wáràgà tí nó ji ndâ 'duù tí nó náa Mbíri cu 'bì wó mítí ndú, mbe kù 'vala 'do gbí tó bà zè tí mi Mbíri Buù, delè 'do gbí bà kpolo tí ndú mi Jézù tí Bìndi-Mbíri nò. ² Ye kù 'deke tí ye á ji Mbíri, máa yí 'ví nò yê ɾo yo, yí 'ví si 'bí i 'ví ba muu yo lá, yí delè 'ví zè yo nìkì túkà'i.

Ndâ sú mbe nìbà i

³ Ndâ tó kómbe ye, àá táánò gbí njembí ye kpolo ma a có bà cu wáràgà ji yo gítí gbèe 'válá tí nó náa Mbíri je ji ndoo ta ndoo nò. Káa ye kpónó gii nò éno máa, kpóló-kpolo có a bà cu wáràgà tacó bà je wotí ji yo gítí bà tí muu yúcó tí nó náa Mbíri táánò 'dè ji ndoo ta bà gbaanjé ngbé, máa ndoo kpolo tí tacó tí ndâ 'duù nò. ⁴ Tacó ndâ 'bí vò 'duù ta Mbíri mi ndú wálá, náa à cu có gítí ndú mi gbí wáràgà mi Mbíri sàà gí, kpónó pomboo tí ndú gí gbí òkò tí ndoo ta ngiṅò gí. Ndú delè bè Mbe tí ndoo Jézù, tí Bìndi-Mbíri, tí gbèe Gba mi ndoo cuki nó gí.

⁵ Yo tà kpétí má 'di có tí nó náa ye kpónó kèjì gí bà cu mí gbí wáràgà tí nó ji yo nó sàà kùro gí, go bà 'va mbí yo á gítí kuu tí ye, máa, Mbíri táánò 'vala ndâ 'duù mi ndâ Ìziriyèlì ta bà kaa ndú 'dáá gí 'do Másiṅ gí, káa bindi yí gii mi ndâ 'duù nìno mbe kpò có mi wó gí nó léé gí. ⁶ Mbíri delè si ndâ basili tí nó mbe bàkà i ndii muu wotí tí nó náa yí táánò je ji ndú gí nó, me sínò lá. Yí eṛe ndú ta nji wú náa à jé bà kàrà wálá nó, bindi yí gii kpolo tí ndú mi gbí 'dí'di'o yee tí o bà co ɾi mi Gbolò o bà waa có. ⁷ Yo delè 'ví si mbí yo 'ví dù tí ndâ 'duù gbí ndâ gbata Sòdómà ta Gòmòrà, ta ndâ 'bí gbata nìno dè-dè ɾègbà tí ndú nò. Ndâ 'duù tí nó táánò gbètèkè tí ndú tí ɾa nìno náa ndâ 'dakò kù si ta ndâ ka ndú 'dakò. Káa Mbíri gii doo ndú ta wu nìno jé mbe mee lá dúú bà ya tí nó, tacó wàa, ndâ 'duù 'dáá gí 'ví nò ta ɾo ndú máa, bà waa có mítí ndâ mbe bàkà vò i ta wu á bindi ku mi ndú kuu tí.

⁸ Ndâ vò 'duù tí nó kù ɾi ɾii ká gítí ndâ vò i mbe kù si ndú 'ví volo tí ndú ta kpéétí ndú; ndú nò Mbíri tí mbe wotí ɾo ndú tí i lá, ndú delè kù 'dè vò i gítí ndâ i gbíri. ⁹ Káa à kpétí káa Mikélè, tí gba mi ndâ basili mi Mbíri, yí táánò 'dè vò có gítí Gba-vò-i ta o tí nó náa ndú tò ta kponje ta yí muu ku Mòze nó lá; kòcò wó ji Gba-vò-i cuki ká éno, máa, «Mbe tí ndoo bà 'dè vò i ji wò!» ¹⁰ Káa ndâ 'duù tí nó kù go ndâ i nìno náa ndú nò ndú ni lá nó 'dáá gí ká go; káa ndâ i nìno náa ndú nò ndú ni 'do tí bà ji tàmuu ndú, me ta bà koṛo có lá, go i mi ndâ nò ta muu tí ndú wálá nó, a ndâ i nìno mbe kù volo ndú

nò. ¹¹ Ndú bà nò mítí ndú! Tacó ndú kù mèlè a ndi Kàyínò; ndú kù ɾu a ndi lókó-loko kpokèjì mi 'dakò tí nó tí Bàláámù táánò nó tacó bà 'de i gbí i; ndú a ndâ mbe kù jòò gbí có ta Mbíri á go i mi 'dakò tí nó táánò ta ɾè wó a Kórà nó, káa ndú bà mi go yí. ¹² Ndâ 'duù tí nó a ndâ zu 'duù gbí òkò tí yo ta o tí nó náa yo má kili ta bà muu yo kù zò i nò. I tí ndú a bà gbala gbí só ndâ niì ta nò ɾo ndú wálá. Ndú kù koṛo có ká gítí miṛi ndú cuki. Ndú go kùlù mù mbe kù te gbí pípiṛi ta ngo mù gbí wálá; ndú go ndâ mù nìno mbe ɾi ta o bà ɾi ndâ 'bí ka ndú ta bèmbíli lá; ndú go ndâ mù nìno náa à ndoo ndú ta tà teè ndú gí, ndú cì ta bà só. ¹³ Ndâ i-nò mi ndú kù gbo pù go pù á muu ngo mbe kù ngbàngà gbí pù. Ndú kù nò ká sàkàmàà éno, kù mà ngba ndú go ngba ndâ yii, káa Mbíri 'viindi bàndò bà dù ndú dúú bà ya tí, ù ta ndi ndú mí gbí 'dí'di'o nìno njíkirií nó sàà gí.

¹⁴ Énòkì tí bà vò-nje só bà 'dòkò bà jò tí bìndi Ádàmà táánò 'dè-kòcò gítí ndú máa, «Yo sè tù yo! Mbe tí ndoo gí ta ndâ basili mi wó me mbè go mbíli tí 'bá ¹⁵ gí bà waa có mi ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, gí bà waa có mítí ndâ 'duù tí nó ta Mbíri mi ndú wálá nó, tacó ndâ vò i mi ndú náa ndú kù bàkà nó, delè tacó ndâ vò có tí nó 'dáá gí náa ndú 'dè gítí Mbíri nò.» ¹⁶ Ndâ 'duù tí nó a ndâ mbe kitiki có, ndú delè a ndâ mbe kaa có mí muu ndâ 'bí 'duù ndú a ndâ mbe kù ɾu káa ndi ndâ vò i ndú mbe nìkì ká tí ndú, ndú a ndâ mbe ngàà nje, ndú delè a ndâ mbe toṛo bàà mítí có tacó bà 'de i do tí ndâ 'duù.

Yo kpolo tí yo

¹⁷ Káa mbí yo 'ví dù tí có tí nó náa ndâ tú mi Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri táánò 'dè ji yo nò, ndâ tó kómbe ye. ¹⁸ Kòcò ndú táánò ji yo éno máa, «Ndâ mbe kù nò ndâ 'duù, ta nètè mi ndú káa bà mòkò tàkò ndâ i muu to tí nó nó, bà oloko gí ɾo ɾi gí bà nò yo gbí ndâ ndòngbú sili tí nó kèjì nò.» ¹⁹ Ndú a ndâ mbe kù bàkà 'bè mí gbí òkò tí yo; à tí ndú káa go ndâ vò i muu to tí nó; Bèri-mi-Mbíri gbí njembí ndú wálá. ²⁰ Káa yo tí ndâ tó kómbe ye, yo 'ví dù tí ndâ yú 'duù 'do gbí tó bà tee njembí yo mítí Mbíri ta ɾa wálá, ²¹ wàa yo 'ví dù tí ndâ 'duù nìno náa Mbíri zè yo nìkì maa á kpónó si yo kù ùndi bà gii Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri tí mbe kù nò yê ɾo ndâ 'duù gí bà je 'válá nìno mbe cee lá nó ji yo nò; ²² yo delè 'ví nò yê ndâ 'duù nìno mbe kù me wè-wè nò; ²³ yo 'ví 'vala ndâ 'bí ta bà ɾa ndú 'do gbí wu, wàa yo 'vala ndâ 'bí ta bà nò yê ɾo ndú; káa yo 'ví kpolo tí yo, máa, ndú 'ví e zì ndú mítí yo lá.

À ùlù Mbírì

²⁴ À ùlù Mbírì tí nó ta wotí bà 'vala yo 'do tí ndâ vò i á tí wó, tí mbe ya ta yo gí gbí ngba wó tí ndâ yê ta vò i mì yo wálá ta pétékè tàkòcò yo nô; ²⁵ à ùlù gbèe Mbírì tí

nó tí mbe 'vala yo ta ɾè mì Jézù tí Bìndi-Mbírì tí Mbe tí ndoo nó. Yí a ngba'o, yí a gbolò gba, yí a mbe to tí nô, yí delè a mbe wotí, yí sàà kuu tí á kùro bà suu to tí nô, yí kpónó kuu tí , yí delè bà dù ká kpòò ya tí ! Go-i-tí-nò.

CÓ KÓÓ

Ndâ có gbí wáràgà tí nò

1 Nìno a wáràgà gítí bá 'dé gbí có kóó mí Jézù tí Bìndi-Mbíri, náa Mbíri tuu ta yí tí Jézù gí bà tùbà ndâ i nìno á kèjì gí bà bàkà tí kpónó-kpónó nó á jì ndâ bòò mi wó tí Mbíri. Bìndi-Mbíri gii tuu basili mi Mbíri gí bà 'dè gbí có kóó tí nò jì bòò mi wó Jòvànì, ² tí mbe 'dè yúcó gítí có mi Mbíri, delè tí mbe 'dè yúcó gítí có mi Jézù tí Bìndi-Mbíri, ta ndâ i nìno náa yí nò ndú ta ọ̀ wó nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. ³ Mbe 'deke ndâ có mi Mbíri nó jì ndâ 'duu a mbe tó pá. Ndâ 'duu nìno delè mbe 'di ndâ có mi Mbíri nó, bìndi ndú gii kpolo tí ndâ có tí nó mí gbí njembí ndú a ndâ mbe tó pá, tacó o bà bàkà tí mi ndâ i tí nò dooko gí.

Jòvànì 'vee ndâ mbe kù kili ta ọ̀ rẹ̀ mi Bìndi-Mbíri tí ndâ bàndò vò-nje só

⁴ Nìno a ye tí Jòvànì ká kù cú wáràgà tí nó jì yo tí ndâ mbe kù kili ta ọ̀ rẹ̀ mi Bìndi-Mbíri tí ndâ bàndò vò-nje só gbí ndâ to Ásiyà: Ye kù 'deke tí ye jì Mbíri tí nó náa yí kpónó kuu tí , yí sàà ká kuu tí , yí delè 'ví si yo 'ví dú ta 'dè njembí yo. Ye kù 'deke tí ye jì ndâ bèri tí nó vò-nje só mbe se mí kùro Mbíri pí jàlàmbà mi wó nó máa, ndú bàkà nambeè mi ndú jì yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù ta tó njembí yo. ⁵ Ye delè kù 'deke tí ye jì Jézù tí Bìndi-Mbíri, tí mbe 'dè yúcó gítí Mbíri ta njembí wó gbaànjé, tí kpédélé 'duu mbe 'vala ndí wó 'do gbí muu 'dú wó, tí 'duu tí nó mbe kù zogo ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó nó, máa, yí 'ví bàkà nambeè jì yo, yí delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dè njembí yo. À ùlù yí tí mbe zè ndoo nìkì maa, delè tí mbe njaanga mi ọ̀ ndoo 'do gbí ndâ vò i mi ndoo ta bà caka ndâ vò i mi ndoo ta mbelè wó. ⁶ Yí delè gii bàkà ndoo tí ndâ bòò-gba mi Mbíri, tí ndâ bu-Mbíri mi Mbíri mi wó tí Bu wó. À ùlù Jézù tí gba tí to tí nó á kpòò ya tí ! Go-i-tí-nò.

⁷ Yo kpolo tí yo máa yí kpónó-kpónó kèjì co gbí kùlù mù. Ndâ 'duu 'dáá gí bà nò bà gí yí ta ọ̀ ndú gí. Ndâ 'duu tí nó táánò mbe cu yí ta 'doò nó, ta ndâ nja ndâ 'duu muu to tí nó 'dáá gí bà nì nikalaká ta ngo-ọ̀ rẹ̀ ta ọ̀ ndú tacó tí wó. Nìno a yúcó! Go-i-tí-nò.

⁸ Kòcò Mbe tí ndoo tí Mbíri éno máa; «Ye tí Mbíri a kpédélé i, ye delè a ndòngbú i. Ye kpónó kuu tí , ye táánò sàà kuu tí , ye delè wúnò kèjì. Ye a mbe bàkà ndâ i 'dáá gí.»

Jòvànì nò Bìndi-Mbíri go i gbí ọ̀ rẹ̀ nò

⁹ Nìno a ye tí Jòvànì tí ná 'vindí yo, náa ndoo ta ndoo gbí mbugo, ndoo ta ndoo a ndâ bòò-gba mi Mbíri, ndoo ta ndoo delè gbí bà zèè njembí ndoo gbí bà kònò sé'i ta ọ̀ rẹ̀ mi Jézù. Áá táánò ya ta ye gí gbí zàà tí 'bí to mbe le mí gbí u ngo náa à kù nì mítí a Pátimòsi, á muu bà ma có mi Mbíri, delè muu bà 'dè yúcó gítí Bìndi-Mbíri. ¹⁰ À ta o tí nò a Ọ̀ rẹ̀ bà tègàrà ọ̀ rẹ̀ Mbíri, bìndi Bèri-mi-Mbíri bà-i-nò gii gí muu ye. Bìndi ye gii 'di kòcò 'duu kù 'dè có kapí ye ta kòcò wó ngéé gí yaà go gbí mòngò nò. ¹¹ Kòcò 'duu tí nó kù 'dè có jì ye éno máa, «Cu ndâ i tí no náa wò kèjì gí bà nò ndú no mí gbí wáràgà, wàa wò 'ví tuu jì ndâ mbe kù kili ta ọ̀ rẹ̀ mi Bìndi-Mbíri gbí ndâ gbata vò-nje só gbí to Ásiyà Éfàsù, Simírínà, Pèrègàmùmù, Tiyàtírà, Sàràdísì, Filadélifiyà ta Làwòdésiyà.»

¹² Ye mà gii 'visi tí ye tacó bà bà nò 'duu tí nó mbe kù 'dè có jì ye nò, ye gii nò a ndâ i náa à kù sè kùpò mí nje ndú vò-nje só, náa à bàkà ndú 'do tí dâ'bi. ¹³ Bìndi ye gii nò 'bí i go 'duu nó, yuu njà bongo wùrù-wùrù yee tí ngii-ngíí kò wó to, bìndi yí gii ẹ̀rẹ̀ gbímbí wó ta wú'dè dâ'bi, kù ọ̀ rẹ̀ tìyò gbí òkò ndâ i bà seke kùpò tí nó. ¹⁴ Se muu wó ce go 'vi 'bi. Njì ọ̀ rẹ̀ wó kù zii go ngba wu.

¹⁵ Ndâ kpàzà kò wó tí to go ngbàrà mbe 'do tà wu náa à ọ̀ rẹ̀ bétí 'do tí gí, bìndi gbí kòcò wó go wo ngo tí cùù-cùù. ¹⁶ Yí gii zèè mi 'bi wó nìno gbí kù'bi nó a ndâ yii vò-nje só. Njà sizzò ta nje sósò'ò kù gii co 'do gbí nje wó gí sè. Bìndi gbí ọ̀ rẹ̀ wó kù gii tòngbaà go bà tòngbaà mi ọ̀ rẹ̀ ta ọ̀ rẹ̀ gbúrú. ¹⁷ Ye mà gii nò yí, ye gii 'va tí ye to kùro wó tí mē ye. Yí bà-i-nò gii tee 'bi wó nìno gbí kù'bi nó mítí ye, bìndi yí gii 'dè có jì ye éno máa, «Cì gúku lálá! Ye a rẹ̀ngbó ndâ i, ye delè a ndòngbú ndâ i. ¹⁸ Ye kpónó a wu ye, ye táánò cì gí, káa ye kpónó 'vala ndi ye 'do gbí ku gí. Ye bà ci ndi ye káká'i wálá. Wotí bá cì ndâ i a i 'bi ye. Wotí bà njaanga, ta bà nè njekèjì 'bá mi ndâ ku a i 'bi ye.»

¹⁹ 'Duu tí nó gii 'dè có jì ye máa, «Cu ndâ i nìno náa wò nò kpónó nó, ta ndâ i nìno kèjì gí bà bàkà tí nó mí to. ²⁰ Káa à má gítí gbí có kóó gítí ndâ yii tí nó vò-nje só, náa wò nò ndú kpátù 'bi ye nìno gbí kù'bi, ta ndâ i bà seke ndâ kùpò tí nó náa a bàkà 'do tí dâ'bi náa wò nò nó, ndâ yii tí nó vò-nje só nó a ndâ basili mi ndâ 'duu tí nó mbe kù kili ta ọ̀ rẹ̀ mi Bìndi-Mbíri mítí ndâ bàndò vò-nje só gbí to Ásiyà nò. Bìndi ndâ i bà seke ndâ kùpò tí nó vò-nje só nó a ndâ 'duu tí nó mbe kù kili mítí ndâ bàndò vò-nje só gbí to Ásiyà nò.»

Có ji basillì m̀ì ndâ mbe kù kili ta r̀è m̀ì Bìndi-Mbírì á gbí to Éfàsù

2 «Cu wáràgà ji basillì m̀ì ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta r̀è m̀ì Bìndi-Mbírì gbí gbata Éfàsù nò. 'Dè có ji yí, máa, kòcò ye tí 'duù tí nó mbe kù zèè ndâ yìi vò-nje só mí kpátù 'bì wó ñinó gbí kù'bi, mbe kù nò nó gbí òkò ndâ i bà seke ndâ kùpò tí nó vò-nje só náa à bàkà ndú 'do tí ndâ dâ'bi nó, máa, ² «Ye ñò ndâ nètè m̀ì lo ni gí, ye ñò bà ka wu'o m̀ì lo ni gí, ye ñò bà zèè njembí lo ta kòndi o tí nó gí. Ye ñò ni gí maa, có m̀ì lo bà toko ta có m̀ì ndâ vò 'duù wálá; ye delè gii ñò ni gí máa, wò ta-la ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú tí ndâ mbe ma có m̀ì Mbírì nó, káa wò gii 'de ndú tí ndâ mbe 'vèrè gí. ³ Ye ñò ni gí máa wò kù kòndò sé'i gbí mbugo muu ye, káa wò jee tàkò ye mí to lá.

⁴ «Káa có m̀ì ye gítí lo a ñinó maa, wò kpónó zè ye ñikì go kpédélé bà zè ye m̀ì lo táánò nó lá. ⁵ Koro muu lo gítí tà kpalà to tí nó náa wò pasuluku á 'do tí nó gi! 'Visi muu lo 'do tí ndâ vò i m̀ì lo gí, wàa wò 'ví bàkà ndâ kpédélé nètè m̀ì lo táánò nò. Wò má 'visi muu lo 'do tí ndâ vò i m̀ì lo lá, ye kpónó-kpónó bà gí gí m̀ì lo kà, bìn-di ye bà ja i bà sè kùpò m̀ì lo 'do tí bàndò m̀ì wó gí. ⁶ Káa tó i m̀ì lo a ñinò: Wò kù sogo ndâ ña cè bà bàkà i m̀ì ndâ 'duù m̀ì 'dakò tí nó tí Nìkòlávù nó jé ká go bà sogo ndú m̀ì ye.

⁷ «Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, si yí 'ví 'di có tí nó náa Bèri-m̀ì-Mbírì kù 'dè ji ndâ mbe kù kili ta r̀è m̀ì Bìndi-Mbírì máa, ye bà kù ndo ña m̀ì tí nó mbe kù ye 'válá á gbí ñí m̀ì Mbírì nó tí i-zó-zò ji 'duù ñinó mbe kpò muu vò i gí, nò.»

Có ji basillì m̀ì ndâ mbe kù kili ta r̀è m̀ì Bìndi-Mbírì á gbí to Sìmírìnà

⁸ «Cu wáràgà ji basillì m̀ì ndâ mbe kù kili ta r̀è m̀ì Bìndi-Mbírì gbí gbata Sìmírìnà. 'Dè có ji yí, máa, ñinó a kòcò ye tí 'duù tí nó tí r̀èngbò ndâ i, delè tí ndòngbù ndâ i nò, 'duù tí nó táánò mbe cì gí, káa yí gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí nò. ⁹ «Ye ñò mbugo tí lo ni gí, ye delè gii ñò ndâ i-yè tí nó, náa à kù me mítí lo nó gí. Kpètí ká éndò wò me mbe yè kùro Mbírì lál! Ye 'di ndâ wò có tí nó náa ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú máa ndâ yì a ndâ Jùdéyà tí ndâ 'duù m̀ì Mbírì nó, kù 'dè gítí lo nó gí. Ndâ 'duù tí nó me ndâ Jùdéyà lá; ndú a ndâ wò 'duù sínò mbe kili ta r̀è m̀ì Gba-vò-i. ¹⁰ Wò 'ví cì gúku tí ndâ vò i tí nó kèji gítí lo nó lá. Wò 'ví te mí gbí muu lo maa, 'duù m̀ì Gba-vò-i wúnò bà kaa ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo mí gbí zàà, tacó bà ñò muu yo. Yo kèji gí bà mbu ji bà mèèkè'i tí yo ta sili muu'bi. Káa yo 'ví tee njembí yo gbí ndâ vò o tí nó mítí ye, à kpètí má bà ziki yo ká ziki; bindi ye bà je 'válá ñinó mbe cee lá nó ji yo gí.

¹¹ «Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví sè tù wó gítí có tí nó náa Bèri-m̀ì-Mbírì kù 'dè ji ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta r̀è m̀ì Bìndi-Mbírì nò. Ndâ mbe kpo muu vò i gí bà cì 'vili só wálá.»

Có ji basillì m̀ì ndâ mbe kù kili ta r̀è m̀ì Bìndi-Mbírì á gbí to Pèrègàmúmù

¹² «Cu wáràgà ji basillì m̀ì ndâ mbe kù kili ta r̀è m̀ì Bìndi-Mbírì gbí gbata Pèrègàmúmù. 'Dè có ji yí máa, kòcò ye tí 'duù tí nó náa ndâ tì njà sizò mí wó só zì ká zì nò, ¹³ máa, «Ye ñò ni gí, máa, wò kù 'vala gbí gbata tí nó náa Gba-vò-i gèè bè wó mí muu ndâ 'duù me mbè gbí gí nò. Káa, ta ndâ ña ñinò 'dáá gí, wò 'visi muu lo 'do tí yúcó lá. Kpètí ta o tí nó táánò náa à zì ta 'dakò tí nó tí Ándipàsi, mbe cì ta njembí wó gbaànjé muu ye mí gbí ñjì ro yo gbí gbata tí nó tí bàndò bà te jàlàmbà m̀ì Gba-vò-i nó, wò jé 'boo ye lá.

¹⁴ «Káa ndâ có gbí muu ye gítí lo me mbè: Ndâ 'bí 'duù m̀ì lo kà kù ru a ndi kpokèji m̀ì 'dakò tí nó táánò ta r̀è wó a Bàlámù, náa yí tùbà ji Bàlákì tí gbolò gba m̀ì ndâ 'duù Móbù máa, yí volo ta muu ndâ 'vii kòtí Ìzìrìyèlì, máa ndú zò i-cí-ci náa à bàkà ji ndâ sú mbírì, wàa ndú delè 'ví t̀èrì gbí bè kpâ-sili sàkàmàà nò. ¹⁵ Ndâ 'bí 'duù m̀ì lo kà delè kù t̀è a i gí tàkò có m̀ì 'dakò tí nó tí Nìkòlávù nò. ¹⁶ 'Visi muu lo 'do tí ndâ vò i m̀ì lo. Wò má 'visi muu lo 'do tí ndâ vò i m̀ì lo lá, ye bà gí kpónó-kpónó gí bà gò ndâ 'duù tí nó ta njà sizò tí nó gbí nje ye nò.

¹⁷ «'Duù ñinó ta tù bà 'di có kuu tí muu wó nó 'ví 'di có m̀ì Bèri náa yí kù 'dè ji ndâ mbe kù kili ta r̀è m̀ì Bìndi-Mbírì nò. Ye bà je i-zó-zò tí nó tí mánà náa Mbírì ngùù tí i-zó-zò ji 'duù ñinó mbe kpò muu ndâ vò i gí nò. Ye delè bà je ó duù náa à cu ngú r̀è mítí, náa à 'di r̀è tí nó káa 'duù tí nó náa ye bà je ó duù tí nó ji yí nò.»

Có ji basillì m̀ì ndâ mbe kù kili ta r̀è m̀ì Bìndi-Mbírì á gbí to Tiyàtírà

¹⁸ «Cu wáràgà ji basillì m̀ì ndâ mbe kù kili ta r̀è m̀ì Bìndi-Mbírì gbí gbata Tiyàtírà. 'Dè có ji yí, máa, ñinó a kòcò ye tí 'Vii-m̀ì-Mbírì, tí 'duù tí nó náa ñjì ro wó kù zii go ngba wu, bindi ndâ kpázà kò wó tí to kù tòngbaà go ngbàrà tà wu nó ká nò. Kòcò ye ji yí máa, ¹⁹ «Ye ñò ndâ nètè m̀ì lo ni gí, ye ñò tó bà zè ndâ mbe kù kili ta r̀è m̀ì Bìndi-Mbírì m̀ì lo ni gí. Ye ñò bà tee njembí lo mítí Mbírì ni gí, ye ñò bà koni ndâ 'duù m̀ì lo ni gí, ye ñò ña kòndi bà zèè njembí lo ni gí, ye delè ñò ni gí, máa, wò kpónó kù bàkà nètè tí kpoò ndii kpédélé ñinó sàà á kùro nó gí.

²⁰ «Káa có m̀ì ye ta wò kuu tí : Wò kù si ñii tí nó tí Jèzàbélà, mbe kù bàkà tí wó tí mbe 'dòkò có m̀ì Mbírì, káa yí kù volo muu ndâ bòò m̀ì ye ta bà ñibà bà t̀èrì gbí bè-kpâ-sili sàkàmàà, ta bà zò ndâ i ñinó náa à bàkà ji ndâ sú mbírì nò. ²¹ Ye je o ji Jèzàbélà, máa, yí 'visi muu wó 'do tí ndâ ña vò kpokèji bà 'vala ndò tí nó. Káa yí biya bà 'visi muu wó gí. ²² À má éndò, ye kpónó bà te 'bí ña gbolò nò'o mbe si yí 'ví dù tí si; bindi ndâ 'dakò tí nó 'dáá gí mbe zì ngbà ta yí nó bà dù gbí gbolò mbugo, sè káa ñinó ndú má 'visi muu ndú 'do tí ndâ vò i m̀ì ndú gí. ²³ Ye delè bà si ku 'ví ziki ndâ 'vii m̀ì wó mbe t̀è gí tàkò có m̀ì wó nó 'dáá gí, tacó wàa, ndâ mbe kù

kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì 'ví ñò tí ni éno máa, ye a mbe ñò ndâ kóró-koro có gbí muu ndâ 'duù, ta ndâ có gbí njembí ndâ 'duù 'dáá gí. Ye delè a mbe ko mboo nètè mì ndâ 'duù 'dáá gí 'vii ta nètè mì ndú.

²⁴ « Káa à má gítí sè yo tí ndâ 'duù ñinó gbí gbata Tiyátírà mbe tè gí tàkò có mì Jèzàbèlè lá no, yo tí ndâ mbe tala có tí nó náa ndâ 'bí 'duù ni mítí a «Có kóó mì Gba-vò-i» nó lá nó, có mì ye ta yo wálá. ²⁵ Káa, yo 'ví zèè kpokèjì mì yúcó tí kpoò yee tí o bà gí ye. ²⁶ Ye bàkà ndâ 'duù ñinó mbe zèè có mì ye kácá-kácá, mbe kù bàkà go có mì ye yee tí ndòngbú nó, tí ndâ mbe zogo ndâ ña ndâ 'duù me mbè. ²⁷ Ye bà je wotí bà kpolo tí ndâ 'duù jì ndú go wotí tí nó náa Bu ye je jì ye nò. Mù-kóró-gba mì ndú bà dù a 'vókó lii. Ndú bà ki'viki ndâ mbe kpò có ta 'vókó lii tí nó go bà uuku gbí ndâ putú káɾà ñinó mbe baɾaka gí nó mì muu-káɾà. ²⁸ Ye delè bà si ndú 'ví tòngbaà go bà tòngbaà mì dōngú.

²⁹ « Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, si yí 'ví 'di có tí náa Bèɾi kù 'dè jì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì, nò. »

Có jì basìlì mì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì á gbí to Sàràdìsì

3 «Cu wáràgà jì basìlì mì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì gbì gbata Sàràdìsì. 'Dè có jì yí, máa, kòcò ye tí 'duù tí nó mbe kù zèè ndâ bèɾi vò-nje só, ta ndâ yii vò-nje só nó, éno máa, «Ye ñò ndâ nètè mì lo gí. ɾè lo kù wu go ɾè wu 'duù, káa à duu wò gí, si bú lo mí sè. ² Ziya 'do tí ɾì, wàa wò 'ví je wotí jì sé'í tí nó mbe dooko ta ku gí nó, tacó ye 'de nètè mì lo kùro Mbíɾì mì ye ta bà lê ká tí. ³ À má éno, koro muu lo gítí có tí nó táánò náa à 'dè jì wò káa wó gí 'di gí nó, wàa wò 'ví 'visì muu lo 'do tí ndâ vò i mì lo. Wò má ziya 'do tí ɾì lá, ye bà gí gítí lo go bà gí mbe ngbà, wò bà ñò o bà yee ye tí lo wálá. ⁴ Kpèti ká éno, sè gbí ndáá 'duù ñinó mbe gbètèkè bòngò mì ndú ta bètí lá nó ká kpòò kuu mì yo gbí gbata Sàràdìsì kà; ze bà ñò nó ta ndú ta ó bòngò tí ze, tacó ndú 'vii tí ndâ mbe ñò nó ta ye gí. ⁵ Ye bà yuu ó bòngò jì 'duù ñinó mbe kpò muu vò i gí nò, ye delè bà toɾo ɾè wó 'do gbí wáràgà mì ndâ 'válá wálá; ye bà 'dè yúcó ta ɾè wó mí kùro Bu ye, ye delè bà 'dè yúcó ta ɾè wó mí kùro ndâ basìlì mì Bu ye.

⁶ « Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví sè tù wó gítí có tí nó náa Bèɾi kù 'dè jì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì nò. »

Có jì basìlì mì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì á gbí to Filàdélifíyà

⁷ «Cu wáràgà jì basìlì mì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì gbí gbata Filàdélifíyà. 'Dè có jì yí, máa, ñinó a kòcò ye tí 'duù tí nó náa Mbíɾì kaa yí mò gí mì wó tí Mbíɾì gí nò, tí cèe mbe 'dè yúcó, tí 'duù tí nó náa ndâ i- 'bá mì Dàvídè tí gbolò gba mì ndâ Ìzìrìyéli 'dáá gí a i kpátù 'bì wó nò; ye má ùnje gítí i gí, mbe ndii muu có mì ye wálá, ye delè má biya i gí, mbe 'visì kòcò ye wálá. Kòcò ye jì yí éno máa, ⁸ «Ye ñò ndâ nètè mì lo gí. Ye kpónó da kèjì bà gí gí 'bá mì ye ngàkàà jì wò gí; 'bí

'duù mbe da kperè mítí kpokèjì tí nó wálá. Ye ñò ni gí máa, wotí mì lo me njí'dí, káa ta ndâ ña ñinó 'dáá gí, wò kù kpolo tí có mì ye, wò delè jé 'boo ɾè ye lá. ⁹ Te mí gbí muu lo máa, à má gítí ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta ɾè mì Gba-vò-i, tí ndâ mbe 'véɾè tí nó mbe kù bàkà tí ndú máa ndâ yì lá a ndâ Jùdèyà káa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, ye bà bàkà ndú 'ví ɾì ta muungbó ndú ya gí bà zèè kò lo. Tacó wàa, ndú 'ví ñò tí ni éno máa, ye zè wò nìkì ma. ¹⁰ Ye bà kpolo tí lo gbí ña mbugo tí nó kèjì gí bà tè ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí tacó bá ñò muu ndú nó, tacó wò kpolo tí có mì ye ta njembí lo gbaànjé. ¹¹ Ye kèjì kpónó-kpónó; zèè káa jáá kpokèjì tí nó kpónó kò lo nó, tacó wàa, à 'ví ko ta mboo nètè mì lo jì wò. ¹² Ye bà bàkà 'duù ñinó mbe kpo muu vò i gí nó tí gba- 'bá tí 'bá-Mbíɾì mì Mbíɾì mì ye ngbé. Ye bà cu ɾè Mbíɾì mì ye ta ɾè gbata mì Mbíɾì, tí ngú Jèrùzàlémè tí nó bà gí 'do mì Mbíɾì á gbíɾì gí muu to tí nó nó mítí 'duù tí nó, ye delè bà cu ngú ɾè ye mítí 'duù tí nó.

¹³ « Tù ñinó ta tù bà 'di có kuu tí muu wó nó, si yí 'ví 'di có mì Bèɾi náa yí kù 'de jì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì nò. »

Có jì basìlì mì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì á gbí to Làwòdésíyà

¹⁴ «Cu wáràgà jì basìlì mì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì gbí gbata Làwòdésíyà. 'Dè có jì yí, máa, ñinó a kòcò ye tí Go-i-tí-nò, tí 'duù tí nó ta có mì wó ká gbaànjé, tí cèe yúcó, tí ɾèngbó ndâ i tí nó náa Mbíɾì suu ndú 'dáá gí nò, máa,

¹⁵ «Ye ñò ndâ nètè mì lo gí. Cèɾéɾé nètè tí lo wálá, wò delè me gbà'dá ká lá. Cèɾéɾé nètè kùtáa má tí lo wálá, wàa wò 'ví dù tí gbà'dá, à nìkì ma. ¹⁶ Káa cèɾéɾé nètè tí lo wálá, káa wò delè me gbà'dá ká lá. Wò a ña 'duù ñinó ta gbí dii lo gítí nètè ká máákà'i éno, tacó éno, ye bà mò wò 'do nje nètè mì ye gí. ¹⁷ Tacó wò kù wu gbí tí lo, máa wò a mbe da i, ndâ i mì lo ma, wò 'deke tí lo lá. Káa wò ñò ni lá máa, i gbí lo wálá, ta yè ɾo lo tí yè, tí mbe sú ɾo mbe kù nò ta só kùro Mbíɾì. ¹⁸ À má éno, ye kù kpo-gbì-tà-tù lo máa, wò sè dâ'bì ñinó tí cèe dâ'bì ta bètí gbí wálá nó 'do mì ye, tacó wàa wò 'ví dù tí tí mbe i. Wò delè 'ví sè ó bòngò 'do mì ye, tacó bà ngùù ta só lo 'do tí nó, wàa wò 'ví sè yèe 'do mì ye á gítí ɾo lo, tacó wò 'ví zeke ta o.

¹⁹ « Ye a mbe kù je muu jì ndâ 'duù ñinó 'dáá gí náa ye zè ndú nìkì maa nò. À má éno, 'visì muu lo 'do tí ndâ vò i mì lo ta njembí lo gbaànjé. ²⁰ Sè tù lo! Ye kpónó kù ɾò tíyò njekèjì, kù ku njekèjì. 'Duù ñinó mbe 'di kòcò ye, bìndi yí 'ví njaanga njekèjì jì ye nó, ye bà ɾì gí tà'i mì wò, bìndi ze bà zò i ta yí. ²¹ Ye bà je wotí bà ki tí pí jàlàmbà mì ye jì 'duù ñinó mbe kpò muu vò i gí nó, á go ñinó náa ye táánò kpò muu vò i gí, káa ze kpónó kù ki tí pí jàlàmbà mì Bu ye ta yí nò.

²² « Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, si yí 'ví 'di có tí nó náa Bèɾi kù 'dè jì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì nò. »

Jòvání 'di kòcò ndâ 'duù kù ùlù Mbírì gbí rì

4 Ye mà gii zeke'o gí yaà, ye gii hò njekèji njaanga tí gbírì, bindi ye gii 'di kòcò 'duù tí nó náa ye 'di sàà kùro gí nó kù 'dè có ji ye ta gbí kòcò wó go gbí mòngò nó, máa, «Yèè ndi lo gàa gí yaà, wàa ye 'ví túbà ndâ i tí nó kèji gí bà bàkà tí á bindi ñinó nó ji wò.»²³ Ngé bindi bà 'di kòcò 'duù tí nó, Bèrì-mì-Mbírì gii gí gí muu ye, bindi ye gii hò jàlàmbà gbírì ta 'duù ta gbíro wó kù tòngbaà go mee'i nó kù ki tí wó pí . Ye gii hò koge ta ndíwí wó bèè go 'do kpâ nó jèlè tí wó 'dee jàlàmbà tí nó gí. ⁴Ye gii hò ndâ 'bí jàlàmbà zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò náa à paka ndú 'dee kpédélé ñinó gí, ta ndâ kpo 'duù zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe yuu ndâ nja-njà ó bòngò, ta ndâ tàgíyà náa à bàkà 'do tí dâ'bi ta ndi tí muu ndú, kù ki tí ndú pí ndâ jàlàmbà tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò nò. ⁵Ye gii hò mù kù ì 'do tí jàlàmbà tí nó gbí uù nò, ye delè gii 'di gbí bà baraka i mì ngbàngbàrì 'do kà. Ye gii hò ndâ kùpò vò-nje só ta wu kù zii nje ndú tí ndâ bindi ndâ bèrì mì Mbírì vò-nje só kùro jàlàmbà tí nó. ⁶Bindi ye gii hò 'bí i go kàpá ta ro ngo gbí pù ng-baranga lánjì-lánjì-lánjì kùro jàlàmbà tí nó.

Ndâ 'bí ña i nà'ò go ndâ nó, ta ro ndú yè kùro ndú ta kapí ndú gí, gii paka 'dee jàlàmbà tí nó gbí uù nò gí. ⁷Kpédélé i gbí òkò tí ndâ i tí nó nà'ò nò go siingii nò, 'bí gii je a kózó tí dî mò'dú, bà ta'ò ñinó gii je a gbíro 'duù mítí wó, bà nà'ò ñinó gii je a kózó tí gàànà mbe kù o gbí pípirì. ⁸Gbèè i gbí òkò tí ndâ i tí nó nà'ò mbe kù 'vala nò, kù a ndâ mbí vò-nje gbaànjé, ta ndâ ñi ro wó yè gbí ndâ mbí wó nò 'dáá gí co sè, có tà'i. Nètè mì ndú a bà dù kù ùlù Mbírì too yé, ta rì, máa,

«Tó 'duù, Tó 'duù,

Mbe tí ze tí Mbírì mì ze tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí

a Tó 'duù. Yí táánò sàa kuu tí ,

yí kpónó kuu tí , yí delè kèjì!»

⁹Ta o tí nó náa ndâ i tí nó nà'ò go ndâ nó má kù ùlù, ta ba te duù, ta bà 'dè ñikì maa ji 'duù tí nó mbe kù 'vala ká dúú bà ya tí mbe kù ki tí wó pí jàlàmbà nó, ¹⁰ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe kù ki tí ndú pí ndâ jàlàmbà tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe jèlè yí 'dee gí nó, kù oloko 'do pí ndâ jàlàmbà mì ndú gí to kùro 'duù tí nó pí jàlàmbà mbe kù 'vala ká dúú bà ya tí nó, kù te duù mítí wó ta bà jaka ndâ tàgíyà mì ndú 'do tí muu ndú kaa mí kùro wó kù 'deke ta tí ndú ji yí máa,

¹¹«Ákoo Mbe tí ze tí Mbírì mì ze;

wò 'vii tí 'duù bà ùlù gí,

wò 'vii tí 'duù bà tègàrà wò gí,

wò 'vii tí 'duù bà je gba ji wò gí,

tacó a wò táánò ká suu ndâ i 'dáá gí;

ndâ i 'dáá gí kù dù 'do gbí có mì lo.»

Ndâ wáràgà ta 'Vii-rómbo

5 Ye mà gii zeke'o, ye gii hò 'dakò tí nó mbe ki tí wó pí jàlàmbà nó zèè wáràgà náa à cu i co gbí , delè có kapí , náa à nanaka nje ta sù tí ndâ bàndò vò-nje só mí 'bí wó ñinó tí kù'bi. ²Ye delè gii hò 'bí basìli ta wotí

tí wó kù 'vee 'vé ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «A 'di ká 'vii tí mbe jaka ndâ sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gí, wàa yí 'ví 'deke ?»³ Káa gbèè 'bí 'duù mbe 'do gbírì, wàlà mbe 'do muu to tí nó, wàlà mbe 'do tà to tí nó, ta wotí bà njaanga nje wáràgà tí nó tí wó wàa yí 'ví 'deke nò, wálá. ⁴Bindi ye gii wa tàro ye ngé ndo gí, tacó gbèè 'duù mbe 'vii tí mbe njaanga nje wáràgà tí nó tí wó wàa yí 'ví 'deke nò wálá.

⁵Káa 'bí kpo 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò nò gii yìi ye, máa, «Wa gbí lá. Nò nò; 'bí Siingii mbe 'do kòtí Júdáa, tí 'vii-gù Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Ìziriyéli, mbe kpò nje vò i gí nó, bà aaka ndâ sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó tí ndâ bàndò vò-nje só nó wàa yí 'ví 'deke wáràgà tí nó gí.»

⁶Ye mà gii zeke'o gbí òkò tí ndâ jàlàmbà ta ndâ nó tí nó nà'ò nó, ta ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe se jàlàmbà 'dee gí nó, ye gii hò 'Vii-rómbo kù rò tíyò gbí uù goólá à zi yí gí nó ta ndâ 'de vò-nje só, gii je ndâ ro vò-nje só tí muu wó; ndâ ro tí nó vò-nje só tí muu wó nò a ndâ bèrì tí nó vò-nje só náa yí tuu ndú cee muu to tí nó 'dáá gí nò. ⁷'Vii-rómbo gii ya gí kùro, bindi yí gii te wáràgà tí nó náa 'duù tí nó mbe kù ki tí wó pí jàlàmbà nó zèè mí 'bí wó ñinó tí kù'bi nò. ⁸'Vii-rómbo mà gii te wáràgà tí nó gí, ndâ nó tí nó nà'ò ta ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe se jàlàmbà 'dee gí nó, gii kucuku muungbó ndú 'dáá gí mí to kùro wó, ta ndâ kundi, ta ndâ ká'i bà gbo ngúwu dî náa à me 'do tí dâ'bi, tí ndâ i bà 'deke tí ndâ mbe kili ta rè mì Bindi-Mbírì ji Mbírì, á 'bí ndú, ⁹kù cè ta ngú cè máa,

«Wò 'vii tí mbe te wáràgà,

wàa wò 'ví aaka ndâ sù 'do nje gí nó gí,

tacó à waa táánò a mbelè lo

tí i bà sì muu ndâ ña ndâ 'duù gbaànjé-gbaànjé muu to tí nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí ji Mbírì.

¹⁰Mbelè lo bàkà ndâ 'duù tí ndâ bòò-gba mì Mbírì gí, mbelè lo bàkà ndâ 'duù tí ndâ bu-Mbírì mì Mbírì gí, mbelè lo delè bà bàkà ndâ 'duù tí ndâ gba muu to tí nó gí.»

¹¹Káa si ye kù zeke ndâ i tí nó, ye gii hò ndâ basìli me mbè go tùmèrè tí jèlè ndâ nó tí nó nà'ò, ta ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe se jàlàmbà 'dee gbóó gí nò, ye gii 'di kòcò ndâ basìli tí nó ¹²kù cè cè ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa,

«'Vii-rómbo tí nó náa à táánò zi yí nó

'vii tí 'duù bà je gba, ta ndâ kpo-kpò i, ji yí gí,

yí 'vii tí 'duù bà je bà 'di gbí-o, ta wotí, ji yí gí,

yí 'vii tí 'duù bà te duù mítí wó gí,

yí 'vii tí 'duù bà ùlù yí gí,

yí 'vii tí 'duù bà tègàrà yí gí.»

¹³Bindi ye gii 'di kòcò ndâ i mbe kù 'vala tà ngo 'dáá gí, ta ndâ i mbe kù 'vala gbírì, ta ndâ i mbe kù muu to tí nó 'dáá gí, ta ndâ i mbe kù 'vala tà to 'dáá gí kù 'dè có, máa, «Á ùlù 'duù tí nó mbe kù ki tí wó pí jàlàmbà nò, à delè 'ví ùlù 'Vii-rómbo, à te duù mítí ndú, à ùlù ndú á tí ndâ mbe to tí nó á kpòò ya tí !»

¹⁴ Bindi ndâ nò tí nó nà'ò nó gii 'dè có, máa, «Go-i-tí-nò.» Ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò nó gii kucuku muungbó ndú mí to, kù ùlù Mbíři.

Ndâ sù bà nanaka ta nje wáràgà

6 Ye bà-i-nò gii ọ 'Vii-rómbo-mi-Mbíři aa kpédélé sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó 'do tí gí. Bindi 'bí nò gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ nò tí nó nà'ò mbe kù dù á kùro jàlàmbà nó gii tè'é ta gbí kòcò wó kù baraka to go i mi ngbàngbàri nó, máa, «Gì!» ² Ye mà gii zeke'o, ye gii ọ 'duù ta ganda 'bí wó pí ó jùwádi yee gí. Áa bà-i-nò gii te tàgíyà-gba mítí muu wó, bindi yí gii ya tí mbe kpò muu ndâ mbe kpò ndâ ndú.

³ 'Vii-rómbo mà gii ja 'bí sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó 'bí bàndò nò gí, ye káká'i gii 'di kòcò 'bí nò gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ nò tí nó nà'ò no kù tè'é, máa, «Gì!» ⁴ Ye mà gii zeke'o, ye gii ọ 'duù pí 'bí jùwádi mbe bi ngbèè éno yee gí. Áa gii je njà sizò ji yí, bindi à gii je wotí bà ònòkò muu ndâ 'duù, tacó wàa ndú 'ví ziki tí ndú gbí òkò tí ndú, ji yí.

⁵ 'Vii-rómbo mà gii aaka bà ta'ò sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gí, ye gii 'di kòcò bà ta'ò nò 'do gbí òkò tí ndâ nò tí nó nà'ò mbe kù ọ tìyò kùro jàlàmbà nó kù tè'é ta kòcò wó ngéé gí yaà máa, «Gì!» Ye bà-i-nò ngé gii ọ 'duù zèè i bà 'vii i mí 'bí wó pí béé-bèè jùwádi yee gí. ⁶ Bindi ye gii 'di i go kòcò 'duù nó kù 'dè có gbí òkò tí ndâ nò tí nó nà'ò nò, máa, «'Vii 'visí 'do tí gémè gbaànjé gí tàkò nètè mi gbèè ři, bindi wò 'ví 'vii 'visí 'do tí ngaa ta'ò gí tàkò nètè mi gbèè ři, káa wò 'ví gàà tí bàà lá, wo delè 'ví gàà tí nèbítì lá.»

⁷ 'Vii-rómbo mà gii aa bà nà'ò sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gí, ye gii 'di kòcò bà nà'ò nò 'do gbí òkò tí ndâ nò tí nó nà'ò mbe kù ọ tìyò kùro jàlàmbà nó kù tè'é ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Gì!» ⁸ Ye mà gii zeke'o, ye gii ọ 'bí túmbúzù jùwádi ta rẹ 'duù tí nó mbe kù o yí nó a Ku, ta Gùù mi ndâ ku kù řu ndi wó; bindi àa gii njèè gbí to tí nó nà'ò, bindi àa gii je wotí bà ziki ndâ 'duù gbí kaci gbaànjé ji ndú ta sizò, ta làngawírí, ta ndâ tende ọ nò'o, ta ndâ gbù kàzà muu to tí nó.

⁹ 'Vii-rómbo mà gii aa bà vò sù 'do nje wáràgà tí nó gí, ye gii ọ ndâ 'duù tí nó náa à ziki ndú tacó bà ma có mi Mbíři, delè tacó bà zèè có mi Mbíři ta njembí ndú gbaànjé nó, á bàndò ku-sòrò-Mbíři á gbíři. ¹⁰ Ndú gii 'deke tí ndú ji Mbíři ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «Ákoo Gbolò Gba, tí Mbe tí ze, tí tó 'duù, delè tí mbe yúcó, wò bà kèèndè có ku ze ta bà waa có mítí ndâ 'duù tí nó muu to tí nó ta o ngàyi?» ¹¹ Bindi àa gii njèè ndâ nja-njà ó bongo ji ndú, bindi à gii 'dè có ji ndú máa, ndú dù gàà njí'dí yee tí o tí nó náa à mà ziki sè ndâ 'bí ka ndú mbe nètè, ta ndâ ná'vindí ndú, cee kózò gi.

¹² 'Vii-rómbo mà gii aa bà vò-nje gbaànjé sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gí, to tí nó gii ngaka tí, tí cèè vò ọ njìnò. Bindi ọ ři gii bèè 'díkí-'díkí, ọ pi gii bi go mbelè. ¹³ Ndâ yii gii dù kù 'duku gí to 'do tàři go bà 'dù ndo bàà ta mbiimbí. ¹⁴ Tàři gii pařaka tí go wáràgà, ndâ kpo-kpò gú, ta ndâ to mbe le ta gbí u ndâ

ngo gii yèè ndi ndú 'do tí ndâ bàndò mi ndú 'dáá gí.

¹⁵ Bindi ye gii ọ ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó, ta ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ kùro gó, ta ndâ mbe ndâ kpo-kpò I, ta ndâ mbe wotí, ndâ i-zógó-zogo, ta ndâ 'duù njìnó náa ndú me ndâ i-zógó-zogo lá nó, 'dáá gí kù ngùù tí ndú ta ndi gbí ndâ gùù, delè ta ndi gbí òkò ndâ díí pí ndâ kpo-kpò gú. ¹⁶ Ye gii 'di kòcò ndú kù 'dè có ji ndâ kpo-kpò gú, máa «Yo 'va tí yo muu ze, wàa yo 'ví ngùù ze 'do tí 'duù tí nó mbe kù ki tí wó pí jàlàmbà nó gí! Yo ngùù ze 'do tí kpo-tàkòcò mi 'Vii-rómbo dele gí, ¹⁷ tacó ři kpo-tàkòcò mi ndú wúnó co gí. Káa wotí bà ọ tìyò kùro ndú tí 'di?»

Ndâ Ìzìrìyèlì 144,000

7 Bindi ye gii ọ ndâ basill nà'ò: 'bí gbaànjé kù ọ tìyò mò gí wàá, 'bí mò gí tàbù, 'bí mò gí ngbóng-bó, bindi 'bí mò gí gbí'dè, kù ọ bà pi pípiři 'do tàkò ndâ to tí nó nà'ò nò gí muu to tí nó, tacó wàa, gundiri 'ví pi to tí nó lá, gundiri 'ví pi kàpà lá, à delè 'ví pi ndâ mù lá. ² Ye mà gii zeke'o, ye gii ọ 'bí basill kù gí 'do mò gí wàá, ta i bà da mbó mí Mbíři tí nó tí wu Mbíři nò 'bí wó, bindi yí gii tè'é tí ndâ basill tí nó nà'ò náa Mbíři je wotí bà voloko gbí ndâ i muu to tí nó, ta ndâ i tà ngo, ji ndú nó ta kòcò wó ngéé gí yaà. ³ Yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo 'ví gàà ndâ i muu to tí nó, ta ndâ i tà ngo, ta ndâ mù lá, yee tí o tí nó náa ze má ka mbó mi Mbíři mi ndoo mi tìro ndâ bòò mi wó gí.» ⁴ Ye delè gii 'di kòcò wó kù 'deke muu ndâ 'duù tí nó náa à 'ví ka mbó mi Mbíři mí tìro ndú nó; muu ndú 'dáá gí a ndâ 'duù 144,000, 'do gbí òkò tí ọ ndâ Ìzìrìyèlì muu'bi-nje só 'dáá gí:

⁵ 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ọ Júdàà, 12,000,

'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ọ Rúbènì, 12,000,

'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ọ Gádì, 12,000,

⁶ 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ọ Àsèrè, 12,000,

'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ọ Nàfitálì, 12,000,

'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ọ Mánàsè, 12,000,

⁷ 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ọ Sìmiyónè, 12,000,

'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ọ Lévi, 12,000,

'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ọ Ìsàkàrà, 12,000,

⁸ 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ọ Zèbùlùni, 12,000,

'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ọ Jùzèpè, 12,000,

'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ọ Bènjàmínò, 12,000.

Ndâ 'duù go tùmèrè

⁹ Ye mà gii zeke'o káká'i, ye gii ọ ndâ 'duù me mbè tí I bà 'déké-'deke lá 'do gbí ọ ndâ 'duù muu to tí nó tende-tende 'dáá gí, 'dáá ta ó bongo tí ndú, kù ọ tìyò jara-jàràà kùro ndâ jàlàmbà ta 'Vii-rómbo, 'dáá ta kpâ-lígi á 'bí ndú, ¹⁰ kù tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà máa, «'Válá a i mi Mbíři mi ndoo á mbe kù ki tí wó pí jàlàmbà nò! 'Válá a i mi 'Vii-rómbo!»

¹¹ Ye bà-i-nò gii ọ ndâ basill 'dáá gí kù ọ tìyò jèlè ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe se 'dee jàlàmbà nó, ta ndâ nò tí nó nà'ò mbe kù ọ á kùro jàlàmbà nó gí. Ndâ basill tí nó 'dáá gí gii kucuku muungbó ndú mí to kùro jàlàmbà, bindi ndú gii 'buku

'bì ndú mí gbíro ndú kú ùlù Mbírì, ¹² máa, «Go-i-tí-nò! Bà ùlù tí, ta bà tòngbaà, ta bà 'di gbí-o, ta bà 'dè òkò maa, ta bà te duù mítí, ta wotí, ta dì tí, a ndâ i mì Mbírì mì ndoo á kpòò ya tí! Go-i-tí-nò.»

¹³ Bìndi 'bí kpo 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò nó gii 'vee ye máa, «Ndâ 'duù tí nó mbe yuu cé-ce bongo nó a ndâ 'dí? Káa ndú gii 'do kòtí 'dí?»

¹⁴ Káa ye gii 'visi có ji kpo 'duù tí nó máa, «Wò nò ndú ni gí, kpo 'duù.»

Káa yí gii 'visi có ji ye máa, «Ndâ 'duù tí nó a ndâ 'duù tí nó mbe 'vala 'do gbí ndâ ña vò i tí nó náa a bàkà ta ndú nò. À ce ndâ bongo mì ndú nò a bà caka ndú ta mbelè 'Vii-rómbo. ¹⁵ Tacó éndò, ndú kpónó kuu kùro jàlàmbà, kú ùlù Mbírì too yé, ta ñi, á tà'i 'bá-Mbírì; káa Mbírì tí nó mbe kú ki tí wó pí jàlàmbà nó bà kpolo tí ndú ta bà dù toko ta ndú. ¹⁶ Go káká'i bà ọ gbí ñi ndú wálá, go ngo káká'i ba dù á tàkòcò ndú wálá, ju ñi delè káká'i bà doo ndú wálá. ¹⁷ Tacó 'Vii-rómbo, tí mbe kú rò tíyò gbú-gbu kùro jàlàmbà, bà dù tí mbe gbà ndú go mbe gbà ndâ bee. Yí delè bà ko ndú ya tí gítí ndâ bándò tí nó náa ngo mbe kú je 'wálá kú 'va 'do tí ndú nò. Mbírì delè bà kaa ngo-ọ 'do tà ọ ndú 'dáá gí gí.»

Bà vô-nje só sù bà nanaka ta nje wáràgà

8 'Vii-rómbo mà gii aa bà vô-nje só sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gí, o gii re gbírì déé ta làmbu o ndi-ndi-ndi éndò. ² Ye bà-i-nò gii nò ndâ basili vô-nje só náa à kaa ndâ mòngò vô-nje só ji ndú kú rò tíyò kùro Mbírì. ³ Bìndi 'bí basili gbaànjé mbe zèè ká'i bà gbo ngúwu dì, náa à bàkà 'do tí dâ'bì mí 'bì wó, gii co kú rò tíyò rẹgbà ku-sòrò-Mbírì náa à bàkà 'do tí dâ'bì delè. Bìndi à gii sa dì túkà'i ji yí kú gbo, tacó wàa, ngúwu dì tí nó 'ví ñòndòkò tí gbí pípirì ta gbí kòcò bà 'deke tí ndâ 'duù mì Mbírì 'dáá gí mí kùro jàlàmbà. ⁴ À dú ká a yúcó, gbí kòcò ndâ 'duù mì Mbírì 'dáá gí náa ndú kú 'deke ta tí ndú ji Mbírì nò, toko ta ngúwu dì tí nó náa basili tí nó gbo mí gbí ku-sòrò-Mbírì nò, gii ya gí kùro Mbírì gí. ⁵ Basili tí nó gii aa ñjìkì wu 'do gbí ku-sòrò-Mbírì yè ká'i díí gí, yí gii va ta ká'i dí tí nó gí muu to tí nó; 'do bà-i-nò, mù gii dù kú i mélé-mélé, mélé-mélé, ngbàngbàri kú gii baraka i, wo ndâ i kú gii me tí, bìndi to kú gii ngaka tí.

Ndâ mòngò

⁶ Ye gii nò ndâ basili tí nó vô-nje só 'dáá mbe zèè mòngò mí 'bì ndú nó 'viindi tí ndú 'dáá gítí gítí bà o ndâ mòngò mì ndú gí. ⁷ Kpédélé basili mà gii o mòngò mì wó, ndâ ñi guru ta wu, ñòndòkò ta mbelè, gii 'bità bà ñi 'do gbírì gí to; 'bí kaci to, ta kaci ndâ mù gii doo ságálágáá gí, ta ndâ 've mbili mbe kú mí muu to tí nó delè gii doo 'dáá gí.

⁸ 'Bí basili mà gii o mòngò mì wó, 'bí i go gbolò gú nó gii kèrè 'do gbírì ta wu kú zii tí 'vili-'vili, gii 'va tí bùdùù á tà kàpá. Kè'bí ngo gbí pù gii 'visi tí tí mbelè, ⁹ ndâ 'bí i

mbe kú 'vala tà ngo gii mì gí, ndâ 'bí gbà á ọ ngo gii ki'viki gí.

¹⁰ Bà ta'ò basili mà gii o mòngò mì wó, 'bí gbolò yii ta wu kú zii tí go wu nje kùpò nó gii kèrè 'do gbírì 'va tí tà ndâ ngo gbí pù, ta tà ndâ ngo muu ndâ ngo á tí kaci to. ¹¹ Rẹ yii tí nó a Rẹjóló bìndi ndâ ngo gbí kaci to tí nó gii me juu go rẹjóló. Ndâ mbe ñjù ndâ ngo tí nó me mbè gii mì gí.

¹² Bà nà'ò basili mà gii o mòngò mì wó, 'bí kaci ñi, ta 'bí kaci pì gii ba gí, tí ndâ 'bí yii delè gii bařaka gí, ngba ñi gii dù yee ká tí i go ñi-'dè'o, bìndi ngba pì, ta ngba ndâ yii ta bèbilì gii dù yee ká tí i go o bá co òngú.

¹³ Ye mà gii zeke'o, ye gii nò gàànà kú o co ngéé gbírì yaà kà; ye gii 'di kòcò wó kú wa gbí máa, «Vò i, vò i, vò i kèji gítí ndâ mbe kú 'vala muu to tí nó ta o bà wa gbí mì ndâ mòngò tí nó náa ndâ basili tí nó ta'ò nó kpónó-kpónó kèji gí bà o nò.»

9 Bà vô basili mà gii o mòngò mì wó, ye gii nò yii tí nó mbe 'va tí to 'do gbírì nò, à je i bà njaanga nje gùù tí nó ta ndòngbù tà wálá nó ji yí. ² Yí mà gii njaanga nje gùù tí nó, ngúwu gii pì 'do gbí gí sè go ngúwu gbolò guù, tí ña ñinó náa ọ ñi gii 'di ta ngúwu gbí pípirì gí. ³ Ye mà gii zeke'o, ye gii nò ndâ kòròngbò kú oloko gí to 'do gbí ngúwu tí nó. Sé gbí bà ọ 'duù mì ndâ kòròngbò tí nó ká go sé sene. ⁴ Mbírì gii 'dè có ji ndú máa, ndú 'ví zò mbili lá, ndú 'ví zò ndâ kpâ-mù lá, ndú delè 'ví zò ñi mì ndâ 'duù lá; ndú 'ví ya ká gítí ndâ 'duù tí nó náa à ka mbó mì Mbírì mí tìro ndú lá nò; ⁵ máa ndú 'ví pèmbí ndâ 'duù ta sé tí ndú go sé sene nò ta pì vô, káa ndú 'ví zi ku lá. ⁶ Ndâ 'duù tí nó bà pà ku gbí ndâ pì tí nó kèji vô nò go bà pà mbátáá, wàa yí 'ví mì ndâ yì gí, káa ndú bà 'de yí wálá; ndú bà wa bà mì ndú mì ku ta ngo-ọ ndú, káa ku bà ñ ngèlè 'do tí ndú gí.

⁷ Ndâ kòròngbò tí nó je a kòzò tí ndâ jùwàdì mbe kú ù bà ya gí gbí gó, ta ndâ i bà te mítí muu ndâ gba náa à bàkà 'do tí dâ'bì tí muu ndú; gbíro ndú gii dù go gbíro ndâ 'duù nò; ⁸ se muu ndú go se muu ndâ ñi, bìndi ñi tí ndú go ñi tí ndâ siingii, ⁹ kèlè gii dù gbí njembí ndú kpàngbàndàà, go kpâ-lii tí nó náa ndâ àsikèri kú yuu mí gbí njembí ndú ta o gó nò, wo gbí mbírì ndí gbí go wo tí ndâ jùwàdì mbe kú ja ndâ àsikèri ya tí gí bà gó. ¹⁰ Ndâ sili ndú go gbò sene; sé gbí bà na 'duù mì ndú tí kú bàkà a pì vô. ¹¹ Gbolò gba mì ndâ kòròngbò tí nó a basili mbe kú dù gbí gùù tí nó ta ndòngbù tà wálá nò. Rẹ wó ta có mì ndâ Jùdéyà a Àbàdóni, à ta có Ìgìrìgì a Àpòliyonì, (gbí máa, Mbe voloko gbí i).

¹² Bà kpédélé vò i kpónó cee gí, káa yo dù ká jé, ndâ 'bí vò i sósò'ò kèji.

¹³ Bà vô-nje gbaànjé basili mà gii o mòngò mì wó, ye gii 'di kòcò 'duù kú 'dè có 'do gbí ku-sòrò-Mbírì tí nó náa à bàkà 'do tí dâ'bì á kùro Mbírì nó ¹⁴ ji basili tí nó máa, «Njaanga wú 'do tí ndâ basili tí nó nà'ò náa à ere ndú mí tàbè'dè gbolò ngo tí nó tí Yùfirétè nó gí.»

¹⁵ Bìndi àà gii njaanga ndâ basili tí nó nà'ò náa àà táánò zèè ndú kú ù ta ndoò, ta pì, ta ñi, ta o tí nó náa Mbírì ci nó gí bà ziki ndâ 'duù me mbè muu to tí nó nó

gí. ¹⁶ Ye gii 'di kòcò 'duù kù 'deke muu ndâ àsikéri mbe kù nò ta jùwádi yee tí 200,000,000. ¹⁷ Ye gii ñò ndâ jùwádi tí nò, ta ndâ àsikéri tí nò mbe kù o ndú nó go ndâ i gbí ñi nò. Ndâ àsikéri tí nò leke mí njembí ndú a ndâ kpâ-lii ta mbó gbí ndú ñónókó-ñònòkò: bà ndâ 'bí to tí ndú bí-bi, bà ndâ 'bí go 'vì mbòlò, bìndi ndâ 'bí go ngbù bàálùwá; muu ndâ jùwádi tí nò go muu ndâ siingii; wu, ta ngúwu, gii je mbúlùwu, kù co 'do gbí nje ndú. ¹⁸ Ñinó a wu, gii je ngúwu, gii je mbúlùwu, ndâ i tí nò ta'ò mbe co 'do gbí nje ndâ jùwádi tí nò nò gii mi ndâ 'duù muu to tí nó tí vò. ¹⁹ Tacó wotí mi ndâ jùwádi a i gbí nje ndú, ta síli ndú; ndâ síli ndú go ndâ kpoo ta muu ká nje ndú, náa ndú kù bàkà ta sé'i mítí ndâ 'duù. ²⁰ Sè ndâ 'duù tí nó muu to tí nó, náa ndâ i tí nó ta'ò nò ziki ndú lá nó a ndâ 'duù ñinó mbe dù zùkùù gítí có bà ùlù ndâ vo-vò bààcì, ta ndâ sú mbíri mi ndú náa ndú bàkà ta 'bì ndú 'do tí ndâ i go dâ'bi, ta ngbàrà, ta yú lii, ta díí, ta mû, mbe zeke'o lá, mbe 'di có lá, delè mbe nò nó lá nó, lá. ²¹ Ndú dù zùkùù gítí có bà zi ku mi ndú, ta có bà bàkà ndâ i-yeè mi ndú, ta bà bàkà bang-baya mi ndú, ta bà ngbà i mi ndú, lá.

'Bí basili ta làmbu wáràgà á 'bì wó

10 Ye bà-i-nò gii ñò 'bí basili ta di ká gbí wó náa kùlù mù yiiga yí gí kù gí 'do gbíri, ta 'bí i kù tòngbaà tí muu wó zìni-zìni-zìni go ndívi koge, gbíro wó kù tòngbaà go ñi, ndâ kò wó bi go wu. ² Yí zèè mí 'bì wó a làmbu wáràgà náa à njaanga gí. Yí gii 'dò kò wó ñinó gbí kù'bì nó mí tà ngo, bìndi yí gii 'dò ñinó gbí gálì nó mí tí gú. ³ Yí mâ gii tò kù ta gbí kòcò wó go gbí bà rengà mi siingii nó, ndâ ngbàngbàri tí nó vò-nje só nó gii 'dè kòcò gí tàkò kù mi wó nò. ⁴ Ye mâ gii bàkà có bà cu kòcò ndâ ngbàngbàri tí nó mi gbí wáràgà, ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có ji ye 'do gbíri, maa, «Kpolo tí có tí nò náa ndâ ngbàngbàri tí nó vò-nje só 'dè nò tí có kóó mí gbí njembí lo. Cu mí gbí wáràgà lá.»

⁵ Ye mâ gii zeke'o bìndi bà 'di kòcò 'duù tí nó, ye gii ñò basili tí nó mbe ò tìyò ta kò wó ñinó gbí kù'bì tà ngo nó, ta ñinó gbí gálì tí gú nó tù 'bì wó kù'bì gí yaà, ⁶ kù see ta tí wó ji Mbíri mbe suu gbíri, ta to, ta ndâ kpo-kpò ngo, ta ndâ i 'dáá gí, máa, «O kpónó cee gí! ⁷ Káa ta o tí nó náa bà vò-nje só basili bà o mòngò mí wó nó bà dù a o bà gí Mbíri gí bà bàkà go có kóó mí wó náa yí táánò 'dè ji ndâ bòò mí wó, tí ndâ mbe 'dòkò có mí wó tí Mbíri nò.»

⁸ Bìndi ye gii 'di kòcò 'duù tí nó mbe 'dè có ji ye 'do gbíri nó kù 'dè có ji ye káká'i máa, «Ya gí bà je wáràgà tí nó náa basili tí nó mbe 'dò 'bí kò wó mí tà ngo, bìndi 'bí mí tí gú nó, i gbí mí 'bì wó nò.»

⁹ Ye mâ gii 'di có tí nó, ye gii ya gí mí basili tí nó, bìndi ye gii 'dè có ji yí máa yí je wáràgà tí nó ji ye. Káa yí gii 'visi có ji ye máa, «Je, wàa wò 'ví zò; áá bà me líkí gbí nje lo go lí, káa áá bà me juù gbí yí lo.»

¹⁰ Ye bà-i-nò gii je wáràgà tí nó 'do 'bì basili tí nó, ye mâ gii zò, à gii me líkí gbí nje ye go lí, káa ye mâ gii miri, à gii me juù gbí yí ye. ¹¹ Bìndi à gii 'dè có ji ye máa, «Wò 'ví ma có mí Mbíri káká'i gítí ndâ 'duù me

mbè, ta ndâ ña ndâ 'duù me mbè, ta ndâ ña ndâ nje có, ta ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó.»

Ndâ mbe 'dè yúcó sósò'ò

11 À gii ki mbíli mí 'bì ye, bìndi à gii tuu ta ye, máa, «Ya gí bà 'vii ta 'bá-Mbíri, ta gbí ku-sòrò-Mbíri, gii je ndâ 'duù tí nó mbe kù 'deke tí ndú ji Mbíri tà'i 'bá-Mbíri kà nó. ² Káa wò 'ví 'vii rùkàtìi sè lá, tacó à si ji ndâ 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó tí ñinó ndú gí, tacó ndú bà dù kù da nó gbí gbata mi Mbíri ta pì zi 'duù-só-nje só. ³ Káa ye kèji gí bà je wotí ji ndâ mbe 'dè yúcó mí ye sósò'ò nó, wàa ndú 'ví yuu zì bòngò bà gee ku, kù ma ta có ji ndú ta ndâ sili gbí ndâ pì tí nó.»

⁴ Ndâ mbe 'dè yúcó tí nó sósò'ò nò a ndâ mù-mbâ tí nó sósò'ò, ta ndâ kùpò tí nó sósò'ò ta wu kù zii á nje ndú mbe kù ò tìyò kùro Mbe to tí nó nò. ⁵ À gbí nje ndú a wu mbe mi ndâ ku'di tí ndâ mbe kù pèè ta bà bàkà vò i ta ndú, 'duù má bàkà vò i ta ndú, 'duù tí nó a kánjí ku. ⁶ À tí ndú a wotí bà ò bà nì mù ta o tí nó náa ndú má kù ma có mí Mbíri nò, à delè tí ndú a wotí bà 'visi ngo tí mbelè, ta wotí bà te ndâ vo-vò tende ña ñi nò'o mítí ndâ 'duù muu to tí nó ta o tí nó náa à má ñiki tí ndú gí.

⁷ Ndâ mbe 'dè yúcó tí nó sósò'ò nò má cee ta nètè bà ma có mí ndú gí, kàzà tí nó mbe kù 'vala gbí guù tí nó ta ndòngbú tà wálá nó bà lu ta gó gítí ndú, yí bà kpòn-je ndú gí, yí bà ziki ndú, ⁸ bìndi yí bà si ku ndú mítí kpokèji gbí gbata tí nó náa áá táánò gbí Mbe tí ndú mítí njèèkpè mù gbí, náa ndâ mbe kù 'dè-kòcò ta wotí mi Bèri kù nì mítí ta ndâ 'bí o a Sòdómà, ta ndâ 'bí o a Mási ri nò. ⁹ Ndâ tende ña ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí bà biya ku ndú mí sè, ndú bà dù kù zeke ku ndú ta sili ta'ò kù ya gí gbí bà nà'ò sili. ¹⁰ Tàkòcò ndâ 'duù muu to tí nó bà peteke gítí có bà cì ndâ mbe ma có mí Mbíri sósò'ò nò ta ña wálá. Ndâ 'duù bà wunda ndâ i-nambeè gbí òkò tí ndú ta líkí có bà cì ndú nò, tacó ndú táánò a sògo gbímbí ndâ 'duù muu to tí nó. ¹¹ Káa bìndi ndâ sili tí nó ta'ò mbe kù ya gí gbí bà nà'ò sili nò, Mbíri gii je woò ji ndú, bìndi ndú só gii a gí yaà kù nó nó. Gúku gii bàkà ndâ mbe ñò ndú ngé ndii gí. ¹² Ndú gii 'di kòcò 'duù kù t'è tí ndú ta kòcò wó ngéé gí yaà 'do gbíri, máa, «Yo gí gí káá!» Ndú bà-i-nò gii njè nó gbí ñi ò ndâ ku'di tí ndú kù ya gí gbíri co gbí kùlù mù. ¹³ Ta o tí nó náa ndâ mbe ma có mí Mbíri sósò'ò nò kù ya gí gbíri nò, to gii ngaka tí, tí vò ña ñinó náa ndâ 'bá gii kí'viki me mbè gbí gbata mi Mbíri. Bà ngaka tí mí to nò gii mi ndâ 'duù 7,000. Gúku gii bàkà sè ndâ wu 'duù gbí gbata 'dáá gí ngé ndii gí, bìndi ndú gii ùlù Mbíri á gbíri.

¹⁴ Bà só vò i kpónó ndii gí, káa bà ta'ò vò i kpónó-kpónó kèji.

Bà vò-nje só mòngò

¹⁵ Bà vò-nje só basili tí ndòngbú mâ gii o mòngò mí wó, ye gii 'di kòcò ndâ 'duù kù 'dè có ta kòcò ndú ngéé gí yaà gbíri, máa, «Gba tí to tí nó kpónó a ndâ Mbe tí

ndoo tí Mbírì ta Bìndi wó tí Mbírì; yí tí Mbírì bà dù tí gba ká kpòò ya tí .»

¹⁶ Bìndi ye gii ò ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe se ta jàlambà 'dee Mbírì gî nó kucuku muungbó ndú 'dáá mí to kùro Mbírì kù ùlù yí, ¹⁷ máa, «Ze 'dè niki ma ji wò Mbe tí ze Mbírì,

tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gî;
wò táánò sàà kuu tí ,
wò delè kpónó kuu tí ,
tacó wò kpónó le bèrè mì lo gî,
wò 'bità bà dù tí gba gî.

¹⁸ Ndâ 'duù muu to tí nó táánò kù ba ta bà mbè wò gî, káa ɾi kpo-tàkòcò mì lo kpónó co gî, ɾi bà waa ngbàngà mì ndâ ku; ta ɾi bà ko mboo nètè mì ndâ mbe ma có mì lo, ta ndâ tó 'duù mì lo, ta ndâ mbe tègàrà rè lo, ndâ kpo 'duù ta ndâ 'viì;

ta ɾi bà mì ndâ mbe mì ndâ 'duù muu to tí nó co gî.»
¹⁹ Ye mà gii zeke'o gí yaà, ye gii ò njekeji 'bá-Mbírì á gbírì ngàà; ye delè gii ò gbùúkuɾu tí nó náa, ndâ díí tí nó náa à cu có gítí bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù mítí ndú kù dù gbí nó kuu tà'i yaà kà; mù gii dù kù ì mélé-mèlè, ngbàngbàrà kù gii baɾaka i, to kù gii ngaka tí, bìndi nji guɾu kù gii di gí to 'do tàɾi.

Ndâ 'bí niì ta 'bí ɲa gbù kàzà

12 'Bí gbolò i-serè náa ye gii ò mbe co mí gbírì a 'bí niì mbe gala ɾi tí bongo mítí wó, ta tàgíyà-gba náa à bàkà 'do tí ndâ yii muu'bi-nje só tí muu wó; yí gii 'dò ndâ kò wó mí pí pí, ² kù mèle-mèle ta gó-káyì. ³ 'Bí gbolò i-serè káká'i náa ye gii ò mbe co mì gbírì a 'bí ɲa bí-bi gbù kàzà mbe je kózò tí kàzàngo, ta ndâ muu wó vò-nje só ta ndâ 'de wó muu'bi, ta ndâ tàgíyà-gba vò-nje só tí ndâ muu wó. ⁴ Gbù kàzà tí nó gii mèrèkè ndâ yii ta sílì wó 'do gbírì gí to cúú-cu-cù. Bìndi yí gii ɾò tíyò kùro niì tí nó náa 'viì kù mì tí wó nó, tacó wàa à káa pòó bà tè 'viì tí nó, yí 'ví zò yí ngé gí. ⁵ Niì tí nó gii jò a 'viì-'dakò náa yí bà dù tí mbe zogo ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí ta wotí. Káa à káa pòó bà tè 'viì tí nó, áá gii ɾa yí 'do tí nawu wó ya tí ji Mbírì pí jàlambà mì wó gí. ⁶ Niì tí nó bà-i-nò gii fa ta ngèlè bìndi bà tè 'viì 'do tí wó ya gí gbí kángáá nga ngoò, gí bà dù tí bàndò náa Mbírì 'viindi sàà tacó wàa à 'ví kpolo tí wó mítí ta sílì 1,260 gí.

⁷ Ye mà gii zeke'o, ye gii ò gó tanga gbí òkò tí ndâ basilì mì Mikélè tí kùro ndâ basilì mì Mbírì, ta ndâ basilì mì gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó gí. ⁸ Káa gó mà gii kpò ndâ gbù kàzà tí nó ta ndâ basilì mì wó gbírì gí, bàndò bà dù ndú gbírì káká'i gii dù lá. ⁹ Bìndi à gii 'va gbù kàzà tí nó, tí ká gùlù kpoo tí nó, Vò-'duù-tí-nò delè tí Mbe-wàtà, mbe kù eendi ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí nó 'do gbírì gí to. À mà gii 'va yí 'do gbírì gí to gí, à gii 'vaka ndâ basilì mì wó 'dáá gí gí tàkò wó.

¹⁰ Bìndi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà gbírì, máa, «Ndâ 'válá, ta wotí, ta bà zèè to mì Mbírì mì ndoo, ta wotí bà zogo to mì Bìndi Mbírì kpónó gí gí, tacó à 'va mbe kù kpì ngbàngà tí ndâ ná'vindi

ndoo, co gbí ɾi, co gbí bèbilì waa lá, kùro Mbírì mí ndoo nó, mí to gí. ¹¹ Ndâ ná'vindi ndoo co gbí ò Mbe-wàtà ta wotí mì mbelè 'Viì-rómbo, delè 'do gbí bà ma yúcó, ta bà ùnje mì ndú gítí ku. ¹² Ákoo gbírì, ta yo tí ndâ mbe kù 'vala gbírì, yo dù ta tàkòcò yo pétékè'ì! Ákoo ndâ to ta ngo, vò i 'de yo ɲindi yo gí, tacó Vò-'duù-tí-nò gí gítí yo ta kpo-tàkòcò gí, tacó yí ò ni gí máa, sè o mì yí me njí'dí gí.»

¹³ Gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó mà gii ò ni gí máa à 'va yí 'do gbírì gí to gí, yí gii 'bità bà pà ba tí nawu 'viì-'dakò tí nó mbe fa ngèlè 'do tí wó ya gí gbí kángáá nga ngoò táánò nó. ¹⁴ Káa Mbírì gii wu ndâ kpo mbí sósò'ò go mbí gàànà nó ji niì tí nó, bìndi yí gii o 'do tí gùlù kpoo tí nó ya gí bàndò bà dù yí gbí kángáá nga ngoò wàa à 'ví kù kpolo tí wó ta ndoo ta'ò ta pí vò-nje gbaànjé pí , too o tí nó. ¹⁵ Káa gùlù kpoo tí nó gii ga ngo me gbolò go ngo gbí pù nó kù ì ngèlè gí tàkò niì tí nó, wàa ngo tí nó 'ví te niì tí nó gí. ¹⁶ Káa to gii koni niì tí nó, ta bà ɲù ngo tí nó náa gbù kàzà tí nó ga nó 'dáá gí. ¹⁷ Tàkòcò gbù kàzà tí nó bà-i-nò gii kpolo gítí niì tí nó, bìndi yí gii tè sè ndâ 'bí 'viì mì niì tí nó ɲinó mbe kù 'di có mì Mbírì, mbe kù 'de yúcó gítí Jézù nó, ta gó. ¹⁸ Bìndi yí gii ɾò tíyò pí nji ngoò tí kàpá.

Ndâ kàzà tí nó sósò'ò nó

13 Ye mà gii zeke'o, ye gii ò 'bí kàzà kù co 'do tà ngo ta ndâ muu wó vò-nje só, ta ndâ 'de wó muu'bi, ta ndâ tàgíyà nje ndâ 'de wó, ta ndâ vò rè náa à cu gítí Mbírì mítí ndâ muu wó. ² Kàzà tí nó náa ye ò yí ò je a kózò tí mórò. Ndâ kpázà wó gii me kpo-kpò go kpázà belá, bìndi nje wó go nje mbíngà. Gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó bà-i-nò gii le bèrè-gba mì wó ji kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nó; yí gii ki yí mí pí jàlambà mì wó, bìndi yí gii je wotí bà dù tí gba ji yí me gbolò. ³ Ye mà gí zeke'o, ye gii ò 'bí ɲa gbolò 'bèè kà tí 'bí muu kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo ta ndâ muu wó vò-nje só nó, bìndi ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí gii kaa kù ɾu ndi kàzà tí nó ta nje ndú 'dèè gí. ⁴ Ndâ 'duù gii ùlù gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó tacó yí je gba ji kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nó gí, bìndi ndú gii ùlù kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nó máa, «A 'di ká bà 'viì tí wó ta yí! A 'di ká bà 'de wotí gítí bà tè yí ta gó!»

⁵ Gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó gii je wotí bà 'dè ndâ zu có gítí Mbírì ji kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nó, yí delè gii je wotí bà dù tí gba ta pí zi'duù-sò-nje só ji yí. ⁶ Kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nó bà-i-nò gii dù kù 'dè ndâ zu có gítí Mbírì, ta bàndò bà dù yí, ta ndâ mbe kù 'vala bàndò bà dù yí. ⁷ Gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó gii ùnje bà tè ndâ 'duù mì Mbírì ta gó, ta wotí bà toɾo nje ndú ta to gbí gó, ji kàzà tí nó mbe co 'do tà nó. Yí delè gii bàkà yí tí gba mì ɲa ndâ 'duù gbaànjé-gbaànjé muu to tí nó 'dáá gí. ⁸ Bìndi ndâ 'duù ɲinó muu to tí nó 'dáá gí, náa áá táánò cu rè ndú kùro bà suu to tí nó mí gbí wàràgà 'válá mì 'Viì-rómbo kùro bà zi yí, lá nó, bà ùlù gbù kàzà tí nó.

⁹ Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví 'di có tí nó, máa,

¹⁰ «Á má bà zèè 'duù tí zà-za gó, yí 'ví ya tí zà-za gó, 'duù má kú zi ku ta sizò, à 'ví zì yí ta sizò» nò.
 Nìnò a có jì ndâ 'duù mì Mbírì mbe kú zèè njembí ndú, delè mbe kú tee njembí ndú mítí Mbírì ká nò.
¹¹ Ye mà gii zeke'o, ye gii nò 'bí kàzà kú co gí sè 'do ta to, ta ndâ 'de tí muu wó sósò'ò go ndâ 'de 'vii-rómbo, káa yí kú wa gbí go i mì gbù kàzà tí nò mbe je kózò tí kàzàngo nò. ¹² Kàzà tí nò mbe co gí sè 'do tà to nò gii je wotí 'do mì kpédélé kàzà tí nò, kú bàkà ta gba cee to 'dáá gí, kú yòngò ta ndâ i mbe kú 'vala muu to tí nò, ta ndâ 'duù, kú ùlù kpédélé kàzà tí nò ta gbolò 'bèè kà tí muu wó nò. ¹³ Yí gii dù kú bàkà a ndú tí ndâ kpo-kpò i-seřè ta řè mì kpédélé kàzà tí nò, à kpèti ká a bà tè'é tí wu 'do gbírì gí to, yí kú bàkà mí kùro ndâ 'duù. ¹⁴ Yí gii dù kú bàkà ndâ seřè ta wotí bà bàkà ndâ seřè tí nò náa à je jì yí nò, kú ee ta ndi ndâ 'duù cee to 'dáá gí mí kùro kpédélé kàzà tí nò. Yí delè kú 'dè có jì ndâ 'duù máa, ndú bàkà 'bí i mbe je cè kózò tí kàzà tí nò náa à táánò da yí ta nja sizò tí muu wó káa yí cì lá nò, waa ndú 'ví ùlù. ¹⁵ Á táánò je jì yí a wotí bà òlò woò 'vála mí gbí i tí nò mbe je cè kózò tí kàzà tí nò, ta wotí bà bàkà i tí nò 'ví 'dè có. Bindi i tí nò gii 'dè có jì ndâ 'duù máa, 'duù nìno mbe biya bà ùlù yí gí nò, à 'ví waa tàkòcò wó gí. ¹⁶ Yí delè gii 'dè có jì ndâ 'duù 'dáá gí: ndâ 'vii ta ndâ kpo 'duù, ndâ mbe i, ta ndâ mbe yè, ndâ i-zógó-zogo ta ndâ 'duù nìno náa ndú me ndâ i-zógó-zogo lá nò máa, ndâ 'duù 'dáá gí ka mbó mì yí mítí kù'bi mì ndú, káa ndú má ka mítí kù'bi mì ndú lá, ndú 'ví ka mí tìro ndú, ¹⁷ tacó waa, ndú 'ví mà ta ndâ 'véle mì ndú, ndú delè 'ví sì ta i 'do mì ndâ 'bí 'duù; gbí có tí nò éno máa, 'duù nìno ta mbó mì kàzà tí nò tí wó wálá nò mà 'véle lá, yí delè sì i á 'do mì ndâ 'bí 'duù lá. Mbó tí nò a řè kàzà tí nò, à delè a mbó mì wó, náa à kú nò yí ni tí.

¹⁸ Nìnò a nètè mì ndâ mbe 'di gbí-o; 'duù nìno ta muu kuu tí wó nò bà 'di gbí mbó mì kàzà tí nò gí, tacó mbó tí nò a řè 'duù. Mbó tí nò a 666.

'Vii-rómbo ta ndâ 'duù mì wó

14 Ye mà gii zeke'o, ye gii nò 'Vii-rómbo kú rò tìyò pí gú Ziyóni ta ndâ 'duù tí nò 144,000 náa à cu řè ndú ta Bu wó mì tìro ndú nò. ² Ye bà-i-nò gii 'di kòcò 'duù go wo ngo tí cùu-cùu nò kú řengà go bà baraka i mì ngbàngbàri nò gí gbírì. Gbí kòcò i tí nò gii jìgì'di tí gbí tù ye go gbí ndâ kùndi nò. ³ Ndâ 'duù tí nò 144,000 rò tìyò tù gbíro ndú gítí jàlàmbà mì Mbírì, ta ndâ nò tí nò nà'ò, ta ndâ kpo 'duù tí nò zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò nò kú cè 'bí nja cè náa à ká a ndú tí ndâ 'duù tí nò 144,000 náa Jézù 'vala ndú 'do muu to tí nò gí nò ká ni bà cè. ⁴ Ndâ 'duù tí nò 144,000 nò a ndâ 'duù tí nò táánò mbe gbètèkè tí ndú ta ndâ niì muu to tí nò lá, tí ndâ ngbutu 'duù mbe řu ndi 'Vii-rómbo cee tí ndâ bàndò 'dáá gí nò. 'Vii-rómbo táánò řuka ndâ 'duù tí nò 144,000 nò 'do gbí òkò tí sè ndâ 'duù muu to tí nò, tacó waa ndú 'ví dù go ndâ ngú i gbí njí nò tacó bà ci jì ndâ yí tí 'Vii-rómbo ta Mbírì. ⁵ 'Bí 'duù jé mbe 'di 'véřè gbí nje ndâ 'duù tí nò wálá, tacó vò i mì ndú gbaànjé wálá.

Ndâ basilì tí nò na'ò nò

⁶ Ye mà gii zeke'o, ye gii nò 'bí basilì kú ba gbí pípirì ngéé yaà kà, kú ma banga ngú có nìno mbe cee lá nò jì ndâ nja ndâ 'duù muu to tí nò 'dáá gí, gbí ndâ nja ndâ nje có muu to tí nò 'dáá gí, ta kòcò wó ngéé gí yaà, ⁷ máa, «Yo tégàrà Mbírì, yo ùlù yí tí gba, tacó o bà waa có gí gí, yo ùlù yí tí mbe suu ři ta to, ta ndâ kàpá, ta ndâ muu ndâ ngo.»

⁸ Ye mà gii zeke'o, ye gii nò 'bí basilì 'vanda gí tàkò nìno mbe kú ma banga ngú có nò, ye gii 'di kòcò wó kú 'dè có, máa, «À 'bu gí! Gbolò gbata tí nò tí Babilóniyà, náa bà sì ta ndâ vò niì ká kú sa ndâ 'duù muu to tí nò 'dáá gí go bà sa 'duù mì gó pe nò, 'bu gí!»

⁹ Ye mà gii zeke ndi o, ye gii nò bà ta'ò basilì gí tàkò ndâ nìno náa ye nò ndú sósò'ò nò, bindi ye gii 'di kòcò wó kú 'dè có ngéé gí yaà, máa, «Ndâ 'duù tí nò 'dáá gí mbe kú ùlù kàzà tí nò mbe gí 'do tà ngo, delè mbe kú ùlù cè kózò tí wó, ta mbó mì wó tìro ndú, delè ta ndâ 'duù nìno ta mbó mì wó tí 'bì ndú nò, ¹⁰ bà 'dì kpàtà kpo-tàkòcò mì Mbírì! Mbírì bà bàkà gbolò sé'i mítí ndú ta bà doo ndú ta wu kú kírì nònòkò ta kpò-kpò-tè-liì mí kùro ndâ basilì ta ndâ 'Vii-rómbo. ¹¹ Ngúwu wu bà bàkà sé'i mítí ndú nò bà te gí yaà ká dúú bà ya tí. Ndòngbú bà kònò sé'i mì ndâ 'duù tí nò mbe kú ùlù kàzà tí nò, delè mbe kú ùlù cè kózò tí wó, ta mbó mì wó tí diì ndú nò bà dù wálá.» ¹² Nìno a o bà zèè njembí ndâ 'duù mì Mbírì mbe kú kpolo tí ndâ có mì Mbírì, delè mbe kú tee njembí ndú mítí Jézù.

¹³ Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kú 'dè có gbírì, máa, «Cu kòcò ye nò mí to: Ndâ mbe cì ta řè mì Mbe tí ndoo, 'do tí kpónó kú ya gí kùro, a ndâ mbe tó pá. Kòcò Bèri máa, «Pá ndú nìkì ngé ndii gí.» Ndú kpónó tèwo ndú 'do tí bà ka wu'o gí, tacó mboo tàkò ndâ tó nètè mì ndú ko tàkò ndú gí.»

Bà kili ndâ i á 'do gbí ndâ njí muu to tí nò

¹⁴ Ye mà gii zeke'o gí yaà, ye gii nò cé-ce kùlù mù, bindi ye gii nò 'bí 'duù jé go 'Vii-mi-'Dakò nò, kú kì tí wó to ta tàgíyà-gba náa à bàkà 'do tí dâ'bi tí muu wó, bindi yí gii zèè zì sizò mí 'bì wó gbí cé-ce kùlù mù tí nò.

¹⁵ Ye bà-i-nò gii nò 'bí basilì co 'do tà'i 'bá-Mbírì kú 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà jì 'duù tí nò mbe kú kì tí wó pí cé-ce kùlù mù nò, máa, «O bà kili ndâ i 'do gbí njí kpónó gí gí; ya ta sizò mì lo nò gí bà kili ndâ i 'do gbí njí, tacó ndâ i gbí ndâ njí muu to tí nò yù cee gí.»

¹⁶ Tacó éno, 'duù tí nò mbe kú kì tí wó pí cé-ce kùlù mù nò gii kili ndâ i 'do gbí ndâ njí muu to tí nò 'dáá gí ta sizò mì wó.

¹⁷ Ye mà gii zeke'o bindi nìno, ye gii nò 'bí basilì káká'i co 'do tà'i 'bá-Mbírì á gbírì ta zì sizò 'bì wó.

¹⁸ Bindi ye gii nò basilì tí nò ta wotí bà mì ndâ i muu to tí nò ta wu tí wó nò co 'do bàndò ku-sòřò-Mbírì, kú 'dè có jì nìno ta zì sizò 'bì wó nò, máa, «Ya ta sizò mì lo nò gí bà waaka ndâ ři nèbítí tí nò mbe ři jù'bù-jù'bù, jù'bù-jù'bù, muu to nò gí, tacó ndâ ři nèbítí muu to yù 'dáá gí gí.»

¹⁹ Basili tí nò bà-i-nò gii co jí to, bindi yí gii waaka ndá yú nèbítì muu to tí nó go có mì ka wó nò 'dáá gí, bindi yí gii kaa ndú 'dáá gí mí gbí gbolò gùù bà pee nèbítì kpo-tàkòcò mì Mbíri náa à duu mí sè 'do gbí gbata. ²⁰ À mà gii 'dò ndá yú nèbítì tí nò, mbelè gii ba pàrù go pù ngo nó ta yendi di dè lá; náa à kpétí káa 'bí ña nò mbe me gbolò go ájí nó má kú di jí tito, à wà yí ngéé tàkòcò wó.

Ndâ basili ta ndâ kpo-tàkòcò mì Mbíri 'bí ndú

15 Ye mà gii zeke'o gí yaà, ye gii ñò ndâ 'bí ña i serè gbíri náa nje ye gii 'dèè gítí ndú gí: Ndâ basili vò-nje só, náa Mbíri tuu ndú ta ndâ ña i vò-nje só mbe pèè mbí ndâ 'duu gítí ndâ 'duu muu to tí nó, tí ndòngbú kpo-tàkòcò mì wó tí Mbíri.

² Ye gii ñò 'bí i go kàpá ta ro ngo gbí pù ñònòkò ta wu ngbàrángà'i nò. Ye delè gii ñò ndâ 'duu tí nó mbe kpò nje vò kàzà tí nó gí, mbe ùlù cè kòzò tí wó lá, delè mbe sí mbó rè wó tí có lá nó, kú rò tìyò seè kàpá tí nó ta ndâ kùndi náa Mbíri je ji ndú 'bì ndú; ³ náa ndú kú gbì ta cè kú be ta rè Mòze tí bòò mì Mbíri, delè kú be ta rè 'Vii-rómbo, máa,

«Ndâ i mì lo náa wò bàkà ndú a ndâ kpo-kpò i, ta banga tí ndú,

Mbe tí ze tí Mbíri tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí!

Wò a 'duu jáá, ta ndâ có mì lo a ndâ yúco!

Wò a gbolò gba mì ndâ 'duu muu to tí nó!

⁴ Rè mbe te duu mítí lo lá a 'di, Mbe tí ze?

Rè mbe tègàrà rè lo lá a 'di?

Tacó à káa wò gbaànjé ká mò tí lo 'do gbí ndâ vò i gí.

Ndâ 'duu muu to tí nó 'dáá gí kèjì jí bà ùlù wò,

tacó wò túbà bà waa có mì lo jí sè gí.»

⁵ Ye mà gii zeke'o bindi bà ñò ndâ basili tí nó mbe kú cè cè nò, ye gii ñò nje kèjì 'bá-Mbíri á gbíri ngàà. Ye mà gii zeke'o ngéé jí bàndò bà dù Mbíri tà'i kà, ⁶ ye gii ñò ndâ basili tí nó vò-nje só náa Mbíri tuu ndú ta ndâ ñi nò'o vò-nje só nó kú co jí sè 'do tà'i 'bá-Mbíri. Ndú yuu mítí ndú a cèe ndâ cé-ce bòngò mbe kú tòngbaà, bindi ndú gii ẹre dâ'bì mí gbímbí ndú. ⁷ Bindi ye gii ñò 'bí nò gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ nò tí nó nà'ò mbe kú dù á rẹgbà jàlambà mì Mbíri nó, kú njèè ndâ 'visi vò-nje só náa à bàkà ndú 'do tí dâ'bì, yeke ta kpo-tàkòcò mì Mbíri tí nó mbe kú 'vala ká dúú bà ya tí nó, ji ndâ basili tí nó vò-nje só nò. ⁸ Ngúwu ngba Mbíri ta ngúwu wotí tí wó gii yè tà'i 'bá-Mbíri tí ña ñinó náa wotí bà ẹri jí tà'i gii dù tí 'bí 'duu gbaànjé wálá, yee tí o tí nó náa ndòngbú basili yee ñi nò'o 'do gbí 'visi mí wó jí to gí.

Ndâ 'visi kpo-tàkòcò mì Mbíri

16 Ye bà-i-nò gii 'di kòcò 'duu kú 'dè có ta kòcò wó ngéé jí yaà 'do tà 'bá-Mbíri ji ndâ basili tí nó vò-nje só mbe zèè ndâ 'visi ndâ ñi kpo-tàkòcò mì Mbíri mì 'bì ndú nó máa, «Yo ya jí bà va ndâ ñi kpo-tàkòcò mì Mbíri nò mí muu to.»

² Ye mà gii zeke'o bindi bà 'di kòcò 'duu tí nó, ye gii ñò 'bí basili gbaànjé va ñi kpo-tàkòcò mì Mbíri 'do gbí 'visi mí wó jí muu to. Ndâ ñi kpo-tàkòcò mì Mbíri náa

basili tí nó va 'do gbíri jí muu to tí nó nò gii daaka ndâ vò-vò kà ta sé gbí ndú ngé ndii gí ta ndi tí ndâ 'duu tí nó mbe ka mbó mì kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó mítí ndú, delè mbe kú ùlù cè kòzò tí wó nò.

³ Bà só basili mà gii va ndâ ñi kpo-tàkòcò mì Mbíri 'do gbí 'visi mí wó jí tà kàpá, ro ngo gbí pù gii 'visi tí tí mbelè go mbelè ku 'duu nò, bindi ndâ i mbe kú 'vala tà kàpá tí nó gii mi lée gí.

⁴ Bà ta'ò basili mà gii va ndâ ñi kpo-tàkòcò mì Mbíri 'do gbí 'visi mí wó mí tà ndâ ngo gbí pù, delè mí tà ngo tí ndâ to tí nó náa ngo kú 'va tí ndú nó, ndâ ngo tí nó 'dáá gí gii 'visi tí tí mbelè. ⁵ Bindi ye gii 'di kòcò basili tí nó kú 'dè có máa, «Wò waa ndâ có mì lo nò dú, wò kpónò kuu tí, wò delè sàà ká kuu, ákoo Tó 'duu mì Mbíri. ⁶ Tacó ndâ vò 'duu mi ndâ tó 'duu mì Mbíri ta ndâ mbe ma có mì Mbíri gí. Tacó ènò, wò gii waa có mítí ndú ta bà je mbelè ji ndú, wàa ndú 'ví njù. Ñinò a i mbe 'vii ta ndú ká nò.» ⁷ Bindi ye gii 'di kòcò 'duu kú 'dè có jí bàndò ku-sòrò-Mbíri, máa, «Iyoo, Mbe tí ye Mbíri, tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí, wò a mbe yúco, ndâ wáá-waa có mì lo 'dáá gí delè ká dú.»

⁸ Bà nà'ò basili mà gii va ndâ ñi kpo-tàkòcò mì Mbíri 'do gbí 'visi mí wó jí ro ẹri, Mbíri gii sí ẹri kú doo ndâ 'duu. ⁹ Gó wu ẹri mà gii doo ndâ 'duu, ndú gii be Mbíri tí mbe je gó mí gbí ẹri. Ndú 'visi muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú gítí bà ùlù Mbíri lá.

¹⁰ Bà vò basili mà gii va ndâ ñi kpo-tàkòcò mì Mbíri 'do gbí 'visi mí wó mí pí jàlambà mì kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó nó, o gii 'di gí, ndâ 'duu gii dù kú zò gbí tí ndú gbí 'dí'di'o, ¹¹ kú be Mbíri tí nó gbíri nó tacó ndâ sé'i, ta ndâ kà tí nó tí ndú nò; ndú 'visi muu ndú 'do tí ndâ bà ndâ vò i mì ndú lá.

¹² Bà vò-nje gbaànjé basili mà gii va ndâ ñi kpo-tàkòcò mì Mbíri 'do gbí 'visi mí wó jí tà gbolò ngo tí nó tí Yùfirètè nó, ngo gii noo 'do gbí pù tó'dó gí, tacó bà 'viindi kpokèjì tacó tí ndâ kpo-kpò gba mbe jí 'do mò jí wàà. ¹³ Bindi ye gii ñò ndâ 'bí ña vò-vò lílì ta'ò, ta cè tí ndú go cè tí ndâ lú nò: 'bí gbaànjé kú co 'do gbí nje gbù kàzà tí nó mbe je kòzò tí kàzàngo nò, 'bí kú co 'do gbí nje kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó nó, bindi 'bí 'do gbí nje 'bí sú mbe 'dòkò có mì Mbíri. ¹⁴ Nèté mì ndâ vò-vò lílì tí nó a bà bàkà ndâ serè ta bà ya ta muu to kú kili ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó 'dáá gí mítí gbèè bàndò kú ù ta ndi o bà tè Mbe tí ndoo ta gó ta o bà co ẹri gbolò o mì Mbíri tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí.

¹⁵ («Yo kpolo tí yo máa ye wúnò bà gbaaka yo go bà gbaaka 'duu mì mbe ngbà; káa 'duu ñinó mbe dù tí zò'o kú kpolo tí ndâ bòngò mì wó, tacó wàa ye má yee gbíri ngi gí, yí 'ví bàkà i-nò kú nò ta só kùro ndâ 'duu 'dáá gí lá nó, a mbe tó pá.») ¹⁶ Ndâ vò-vò lílì tí nó ta'ò nò kili ndâ kpo-kpò gba kú ù ta ndi bà co ẹri bà tè Mbíri ta gó nò mítí 'bí bàndò náa à kú nì mítí gbí nje có Ìbìràyò a Àmàràgèdónì.

¹⁷ Bà vò-nje só basili mà gii va ndâ ñi kpo-tàkòcò mì Mbíri 'do gbí 'visi mí wó jí gbí pípi, ye gii 'di kòcò 'duu kú 'dè có jí bàndò bà dù Mbíri á tà'i 'bá-Mbíri á gbíri máa, «À cee gí.» ¹⁸ Mù bà-i-nò gii dù kú ù mélé-mélé, mélé-mélé, ngbàngbàri kú gii bařaka, to kú gii

ngaka tí ta wotí tí , tí ña ñinó náa à jé sàà bàkà tí kùro lá. ¹⁹ Gbolò gbata tí nò gii ñjèè gbí tí ta'ò, ndâ kpo-kpò gbata mì ndâ 'duù muu to tí nó gii 'bu lèè gí. Bindi Mbíri gii yù gázà ngbóó ji ndâ 'duù gbí gbolò gbata tí nó tí Bàbilóniyà nò. ²⁰ Bindi ngo gii ò yiiga muu ndâ to tí nó mbe le ta ndi gbí u ndâ ngo nó yilííí gí. À káká'i gii ñò muu ndâ nja-ñjâ gú lá. ²¹ Kpo-kpò ñji guṛu gii ñi ndâ 'duù tí vò ña ñinó náa ndú gii dù kù see Mbíri tacó ña seṛè ñji guṛu tí nó mbe ñi ndú nò.

'Bí nií tí vò mbe kili ndâ 'dakò náa tàwo wó a tà

17 'Bí basili gbañjé 'do gbí òkò tí ndâ basili tí nò vò-nje só mbe zèè ndâ 'visí ñji kpo-tàkòcò mì Mbíri vò-nje só nó gii gí mí ye, bindi yí gii tètè tí ye éno máa, «Gí , wàa ye 'ví túbà bà waa có mì Mbíri míti nií tí nó tí mbe kili ndâ 'dakò cúú-cu-cú nó ji wò. Nií tí nó mbe kù ki tí wó muu ndâ ngo, ² náa ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó 'dáá gí zingbà ta yí gí, náa ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí sa ta bà dù ta yí go bà sa ta pe nó gí.»

³ Basili tí nò bà-i-nò gii te ye ta wotí mì Bèri ya tí gí gbí kángáá nga ngoò. Bindi ye gii ñò 'bí nií kù o 'bí ña ñò mbe bí-bi ta ndâ muu wó vò-nje só, ta ndâ 'de wó muu'bi, náa à cu ndâ ngò gítí Mbíri cee tí wó 'dáá gí. ⁴ Nií tí nò gii zaa ta ndâ 'bí ña bongo mbe bi ngbòò éno, yí gii dù jè'bèè gbí dâ'bi, ta ndâ kpo-kpò i-banga yé tí wó gí. Yí gii zèè 'visí náa à bàkà 'do tí dâ'bi yè ta ndâ i-zuù mì wó mbe 'vii ṛo 'bá lá náa yí kili 'do gbí nètè bà kili ndâ 'dakò tí nó mí 'bi wó. ⁵ Bindi à gii cu 'bí ña ṛè náa bà 'di gbí kpo ndâ 'duù gí mí tìro wó, máa, «Bàbilóniyà tí gbolò gbata, tí nawu ndâ vo-vò nií, ta ndâ i ñinó 'dáá gí mbe 'vii ṛè ṛo ndâ 'duù muu to tí nó lá.» ⁶ Bindi ye gii ñò nií tí nò kù sa ta mbelè ndâ tí 'duù mì Mbíri, delè ta mbelè ndâ 'duù tí nó náa à ziki ndú muu có bà 'dè yúco gítí Jézú nò.

Ye mâ gii ñò nií tí nò, nje ye gii 'dèè gí. ⁷ Káa basili tí nó mbe te ye ya tí gí gbí kángáá nga ngoò nó gii 'vee ye, máa, «Nje lo 'dèè tacó yè? Ye bà 'dè gbí có kóó mì ndâ nií tí nò, ta kàzà tí nó ta ndâ muu wo vò-nje só, ta ndâ 'de wo muu'bi, mbe kù te yí nò, ji wò: ⁸ Nò tí nò náa wò ñò yí nò, táánò sàà kuu tí , káa yí kpónó wálá, káa yí kèji gí bà lu'vu gí sè 'do gbí guù tí nó ta ndòng-bú tà wálá nó gítí bàndò bà ngbù yí, bindi nje ndâ 'duù tí nó náa à táánò cu ṛè ndú mí gbí wáràgà 'válá kùro bà suu to tí nó lá nó kèji gí bà 'dèè ta bà ñò kàzà tí nó gí, tacó yí táánò sàà kuu tí , káa yí kpónó wálá, káa yí kèji.

⁹ «A ndâ mbe 'di gbí-o ta ndâ 'duù ñinó ta muu tí ndú nó ká bà 'di gbí ñinó: Ndâ muu tí nó vò-nje só nó a ndâ gú tí nó vò-nje só náa nií tí nò kù ki tí wó pí ndú nò. ¹⁰ Ndú delè a ndâ kpo-kpò gba tí nó vò-nje só, náa ndâ 'duù vò 'do gbí òkò tí ndú kpónó a ndâ ku, gbañjé kpónó kuu gbí gba, káa 'bí ñinó káká'i nó gí tí gba kálásè, káa à wúnò má le bèrè ji yí, yí bà dù gbí gba ká ta làmbu o. ¹¹ À má gítí kàzà tí nó náa yí táánò sàà kuu tí , káa yí kpónó wálá nó, yí a bà vò-nje ta'ò 'duù mì ndâ kpo-kpò gba tí nó vò-nje só nò, káa yí kù ya a i gítí bàndò bà ngbù yí.

¹² «Káa ndâ 'de tí nò muu'bi náa wò ñò nò, ndú a ndâ kpo-kpò gba muu'bi, náa à le bèrè ji ndú kálásè, káa ndú bà tù ká tù mí pí jalàmbà ta ndâ kàzà tí nò. ¹³ Ndâ kpo-kpò gba tí nò muu'bi nò toko có mì ndú gbañjé, bindi ndú gii kaa gba mì ndú ji kàzà tí nò. ¹⁴ Ndú kèji gí bà tètè 'Vii-rómbo ta gó, káa 'Vii-rómbo bà co gbí ñò ndú gí, tacó yí a Mbe-tí-ndâ-mbe-tí-ndâ-'duù, yí delè a Gba-mi-ndâ-kpo-kpò-gba, náa à kù ñi míti ndâ 'duù mì wó a ndâ 'duù tí nó náa Mbíri tètè tí ndú, yí gii cu 'bi wó míti ndú gí, mbe kù 'di có mì wó ta njembí ndú gbañjé.»

¹⁵ Basili tí nò mbe te ye ya tí gí gbí kángáá nga ngoò nó gii 'dè có ji ye, máa, «Ndâ ngo tí nó náa wò ñò vò nií tí nò kù ki tí wó muu ndú nò a ndâ tende ña ndâ 'duù mbe kù 'dè ndâ ña ndâ tende ña nje có muu to tí nò. ¹⁶ Bindi ndâ 'de tí nò muu'bi náa wó ñò ndú nò, gii je kàzà tí nò, kèji gí bà sogo nií tí nò tí vò mbe kili ndâ 'dakò nò, ndú kèji gí bà mèkèkè'í tí wó, ndú bà jaka ndâ bongo 'do tí wó gí, si yí ta só, ndú bà yaka gbí wó go i mì ndâ kàzà, ndú bà doo yí ta wu, ¹⁷ tacó a Mbíri ká cu mí gbí njembí ndú máa ndú toko có mì ndú gbañjé, wàa ndú 'ví leke ndâ bèrè mì ndú ji kàzà tí nò yee tí o tí nó náa ndâ i 'dáá gí bàkà tí go có mì Mbíri gí. ¹⁸ Káa nií tí nò náa wò ñò yí nò a gbolò gbata tí nó mbe gèè bè wó mí muu ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó 'dáá gí nò.»

Bà 'bu Bàbilóniyà

18 Ye mâ gii zeke'o bindi bà ñò ndâ i tí nó gbí kángáá nga ngoò nó, ye gii ñò 'bí basili ta dè ká gbí wó kù gí ta wotí ká tí wó 'do gbíri gí muu to tí nò. Ngba wó gii ngbaranga to cee muu to 'dáá gí. ² Yí gii 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «À 'bu gí, gbolò gbata tí nó tí Bàbilóniyà nó 'bu gí. À 'visí tí, tí bàndò bà dù ndâ vo-vò bààci gí, à 'visí tí, tí zàà mì ndâ vo-vò lílí 'dáá gí gí, à 'visí tí, tí zàà mì ndâ ña ndâ vo-vò nuù ñinó náa ndâ 'duù kù sogo ndú nó 'dáá gí gí; ³ tacó ndâ ña ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí táánò ñjù pe gbí ndâ i-gilini mì wó ta go ndú tí wó nò gí, ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó 'dáá gí zingbà ta yí gí, ndâ mbe mà 'vélè muu to tí nó 'dáá gí gí tí ndâ mbe kpo-kpò i 'do gbí ndâ kpo-kpò i mì wó.»

⁴ Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có 'do gbíri, máa, «Yo co gí sè 'do gbí wó gí, ndâ 'duù mì ye! Yo yuu tí yo mí gbí ndâ vò i mì wó lá, tacó yo bà gbo gbí ndâ i tí nó mbe kù pèè mbí wó nò ta ndú;

⁵ tacó pí ndâ vò i mì wó kùro Mbíri a pí, káa mbí Mbíri 'va tí ndâ vò i mì wó gí.

⁶ Yo bàkà ta yí ká a ña i tí nó náa yí táánò bàkà ta yo nò,

yo ko mboo ndâ i mì wó náa yí táánò bàkà ji yo nó ji yí ta bà só,

yo ñònkò pe mbe me gó ndii ñindi wó gí ta bà sósò'ò ji yí

mí gbí 'visí tí nó náa yí táánò cu ta pe á ji yo nò.

⁷ Yí táánò kù dùlù tí wó, yí táánò gbí dà,
à má éno, bàkà gbolò sé'i mí tí wó,
te ngo ọ́o mí tà ọ́o wó.
Yí táánò kù kojo có máa,
«Ye a gba ni, ye pí jàlàmbà,
ye me nawù ku lá,
ye jé gítí bà wa gbí wálá.»

⁸ Tacó éno, ndâ nò'o mì wó gí 'dáá gbí gbèè ọ́; ndâ vo-vò sé'i, ta bà wa gbí, ta làngàwìrì,
bindi àá kèjì gí bà doo yí ta wu,
tacó a wotí ká tí Mbe tí ndoo Mbíri
tí mbe kù waa có mítí wó.»

⁹ Káa ndâ kpo-kpò gba tí nó muu to tí nó táánò mbe zingbà ta ni tí nó, delè mbe gbo gbí bà dù ta yí gbí dà mì wó gí nó, kèjì gí bà wa gbí ta bà tò kù ta o bà ọ́o ngúwu bà doo yí nó, ¹⁰ ndú bà ọ́o janga-jàngá gí ndii ta gúku gbolò sé'i mì ni tí nó, kù 'deke tí ndú máa,
«Ákoo, ákoo gbolò gbata,
wò tí Babilóniyà tí gbolò gbata!
À gálà nó a bà waa có mítí lo ká nó!»

¹¹ Ndâ mbe mà 'vèlè muu to tí nó bà wa yí ta ngo ọ́o ndú, ¹² tacó mbe sì 'vèlè ndâ dâ'bi, ta ndâ fádà, ta ndâ kpo-kpò i-banga náa à bàkà 'do tí ndâ káráwá mì ndú káká'i wálá; mbe sì 'vèlè ndâ banga ó bongo náa à bàkà 'do tí wú zéngé, ta ndâ mbùlà-mbùlà, ta ndâ bí-bí ọ́lál mì ndú káká'i wálá; mbe sì 'vèlè ndâ banga pò kù mú, ta ndâ i-banga náa à bàkà 'do tí tí ya, ta ndâ ọ́nó náa à bàkà 'do tí ndâ mú nó káká'i wálá; mbe sì ndâ tende ọ́a lii, ta ndâ banga duu mì ndú káká'i wálá;
¹³ ndâ banga pò i bà ọ́o yá, ta ndâ dî, ta ndâ banga pò bàà, ndâ pe, ndâ bàà bà zó-zò, ndâ njú kô, ta ndâ i kóko, ndâ àràbíyà bà ja i, ndâ i-zógó-zogo — ndâ lilí ndâ 'duu — mì ndú káká'i wálá. Ndú bà dù kù 'deke tí ndú gítí gbata tí nó máa,
¹⁴ «Ndâ banga i tí nó táánò ta go ndú tí lo á ngé ndii gí nó
kaa 'do tí lo ya gí,
ndâ i-cikítí, ta ndâ kpo-kpò i mì lo,
ta bà tòngbaà mì lo táánò nó,
gíríki 'do tí lo gí,
wò káká'i bà 'de ndi ndú wálá!»

¹⁵ Ndâ mbe mà 'vèlè tí nó táánò mbe kù 'de ndâ kpo-kpò i 'do mì ni tí nó nó, bà ọ́o janga-jàngá 'do tí wó gí ndii ta gúku gbolò sé'i mì wó nó, kù wa gbí, ta bà tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa,
¹⁶ «Ákoo, ákoo gbolò gbata tí nó táánò mbe kù yuu ndâ banga ọ́a bongo,
mbe kù dù gbí ndâ dâ'bi,
ta ndâ kpo-kpò i-banga jé'bé-je'be-jè'bè nó!
¹⁷ À voloko gbí ndâ kpo-kpò i tí nó gbí ndò o gí.»

Káa ndâ mbe kpo-kpò ndâ gbâ 'dáá gí, ta ndâ mbe kù nó 'vèlè ta ndâ gbâ, ta ndâ mbe kù bàkà nètè gbí ndâ gbâ 'dáá gí, ta ndâ mbe gò ngo 'dáá gí, bà ọ́o me 'dú, ¹⁸ kù wa gbí ta bà zeke ngúwu tí nó, ta bà 'deke tí ndú máa, «Rè 'bí gbata mbe me gbolò ndii gbata tí nó wálá!» ¹⁹ Ndú bà kaa njú to mí gbí muu ndú ta sé có kù wa ta gbí ta bà 'deke tí ndú ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa,

«Ákoo, ákoo gbolò gbata tí nó náa ndâ mbe ndâ kpo-kpò gbâ 'dáá gí táánò 'de i me gbolò 'do gbí wó nó!
À gálà nó a mòòkò bindi wó.»

²⁰ «Yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i gítí i tí nó mbe 'de yí nó, ndâ 'duu gbíri.
Yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i, ndâ 'duu mì Mbíri,
ta ndâ mbe nó tú mì Mbíri,
ta ndâ mbe ma có mì Mbíri,
tacó Mbíri waa có mítí wó á muu yo gí.»

²¹ Ye mà gii zeke'o, ye gii ọ́o 'bí basilì ta dî gbí wo te 'bí duu mbe me gù go gbolò 'vuù nò, bindi yí gii 'va gí tà kápá ta wotí, ta bà 'dè có gí tàkò , máa,
«Áá bà 'va gbolò gbata tí nó tí Babilóniyà nó mí to go bà 'va duu tí nó.
À káká'i bà ọ́o Babilóniyà wálá.
²² À káká'i bà 'di gbí ndâ kùndi,
ta gbí kòcò ndâ muu-cè,
ta gbí ndâ 'de, ta ndâ mòngò, gí ká wálá;
à káká'i bà 'de ndâ 'duu ọ́nó ta banga nètè gbí 'bi ndú nó ká wálá,
a delè káká'i bà 'di gbí bà no i ta 'vuù gí ká wálá.
²³ À káká'i gí bà ọ́o ngba wu nje tàcu ta bèbilì gí ká wálá,
à delè káká'i bà 'di kòcò ndâ mbe kò ngú ni,
ta kòcò ndâ ngú ni gí ká wálá;
tacó ndâ mbe mà 'vèlè mì lo táánò
a ndâ kpo-kpò 'duu muu to tí nó,
wò táánò delè kù eendi ndâ 'duu ta ndâ i-bààcì mì lo.
²⁴ Wò táánò a bándò bà ziki ndâ mbe ma có mì Mbíri,
ta ndâ 'duu mì Mbíri,
ta ndâ 'duu tí nó 'dáá gí náa àá táánò ziki ndú muu to tí nó nó.»

19 Ye gii 'di 'bí i go kòcò ndâ 'duu me mbè nó kù ọ́e-ọ́e ta bà 'dè có gí gbíri máa,
«À ùlù Mbíri!
'Válá, ta bà tòngbaà, ta wotí
a ndâ i mì Mbíri mì ndoo,
² tacó yí kù waa có jáá ta yúco.
Yí waa có mítí vò ni tí nó táánò tí mbe kili ndâ 'dakò,
mbe volo to tí nó ta ngbà-'dakò gí nó gí.
Yí kèèndè mbelè ndâ bòò mì wó tí Mbíri ji ni tí nó gí.»

³ Ye káká'i gii 'di kòcò ndâ 'duu tí nó kù ọ́e-ọ́e ta bà 'dè có, máa «À ùlù Mbíri! Tacó ngúwu bà doo ni tí nó kù ya gí yaà ká kpòò ya tí .»

⁴ Bìndi ye gii ọ́o ndâ kpo 'duu tí nó zi'duu-gbaànjé-nje nà'ò, ta ndâ nó tí nó nà'ò mbe kù dù á règbà jàlàmbà nó 'buku gbíro ndú mí to kù ùlù Mbíri pí jàlàmbà máa, «Go-i-tí-nò, à ùlù Mbíri!»

Kàrámà bà ko ni mì 'Viì-rómbo

⁵ Bìndi ye gii 'di kòcò 'duu kù 'dè có 'do pí jàlàmbà máa,
«Yo ùlù Mbíri mì ndoo,
yo tí ndâ bòò mì wó 'dáá gí,
yo tí ndâ mbe kù te duu mítí wó 'dáá gí;
ndâ kpo 'duu ta ndâ 'viì.»

⁶Ye káká'i gii 'di i go kòcò ndâ mbè 'duù nó kù nì gí gbí tù ye go wo ngo tí cùù-cùù nô, kù rengà go gbí bà baraka i mì ngbàngbàri nó, kù 'dè có máa,
«À ùlù Mbíri!

Tacó Mbe tí ndoo tí Mbíri mì ndoo, tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí nó, kpónó a gba.

⁷Ndoo dù ta tàkòcò ndoo pétékè'i,
ndoo dùlù tí ndoo,
ndoo te rẹ wó gí yaà,
tacó ri bà ko niì mì 'Viì-rómbo co gí.

Niì mì wó 'viindi tí wó gí.

⁸À yuu ji yí a cèe ngbàrángà bòngò, mbe ce go 'vi 'bì,»

(tacó cé-ce bòngò a mbó mì ndâ tó i tí nó náa ndâ 'duù mì Mbíri bàkà nô).

⁹Dì basili tí nó gii 'dè có ji ye, máa, «Cu ndâ có tí nó mí to: Ndâ 'duù tí nó náa à tè'é tí ndú gí bà ko niì mì 'Viì-rómbo nó a ndâ mbe tó pá.» Ye mà gii cu có tí nó gí, basili tí nó gii 'dè có ji ye, máa, «Nìò a ndâ yúcó mì Mbíri.» ¹⁰Bìndi ye gii kucuku muungbó ye mí kùro basili tí nó, tacó wàa ye 'ví ùlù yí, káa yí gii 'dè có ji ye, máa, «Bàkà ña i tí nó lál! Ye a ka lo bòò, ye delè a ka ndâ ná'vindí lo bòò go wò mbe kù zèè yúcó mì Jézù. Ùlù Mbíri!» Tacó yúcó mì Jézù a i mbe je wotí ji ndâ mbe ma có mì Mbíri.

Mbe kù o cé-ce jùwádi

¹¹Ye mà gii zeke'o, ye gii ñò njekèji tàrì ngàà, bìndi ye gii ñò cé-ce jùwádi kù rò tìyò kà. Rẹ 'duù tí nó mbe kù o jùwádi tí nó nó a Jáá, ta 'bí a Yúcó, yí kù waa có ta yúcó, yí delè kù gò gó ta nderè. ¹²Ndâ ñjì rọ wó kù zii gbí kù kélè go ngba wu. Yí gii leke ndâ i-gba me mbè mítí muu wó; bìndi àá gii cu 'bí rẹ mí tìro wó, náa 'bí 'duù mbe 'di gbí rẹ tí nó wálá, à káa yí. ¹³Bòngò tí nó náa yí yuu nó bi ta mbelè. Bìndi rẹ tí nó náa à kù tè ta é tí wó nó a, «Có-mì-Mbíri!» ¹⁴Ye gii ñò ndâ àsikèri gbíri yuu ndâ ngbàrángà cèe bòngò ólé-ólé kù ko ta tàkò 'duù tí nó pí ndâ cé-ce jùwádi delè. ¹⁵Ndâ có gbí nje wó zì go sizò tí i bà saaka ta ndâ 'duù muu to tí nó, yí bà zogo ndú ta wotí; yí bà 'dò ndâ nèbítì gbí gùù bà pee nèbítì ju kpo-tàkòcò mì Mbíri tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí. ¹⁶À gii cu rẹ mítí bòngò mì wó 'vii ta gbí lú kò wó, máa, «Gba-mì-ndâ-kpo-kpò-gba, Mbe-tí-ndâ-mbe-tí-ndâ-'duù.»

¹⁷Bìndi ye gii ñò 'bí basili kù rò tìyò muu ri kù tè'é tí ndâ nuù mbe kù o có gbí pípiři á tàrì 'dáá gí ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Yo gí , yo kili tacó bà zò gbolò kò-ñjewu mì Mbíri, ¹⁸gí bà zò yâ ndâ kpo-kpò gba, ta yâ ndâ gba gó, ta yâ ndâ ngáángbá 'dakò, ta yâ ndâ mbe o ndâ jùwádi, ta yâ jùwádi mì ndú ta yâ ndâ 'duù 'dáá gí: ndâ i-zógó-zogo ta ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ i-zógó-zogo lá, ndâ kpo 'duù ta ndâ 'vii.»

¹⁹Ye delè gii ñò ndâ kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tìro wó nó, ta ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó, kili ta ndâ àsikèri mì ndú tacó bà tè 'duù tí nó mbe kù ki tí wó pí jùwádi nó, ta ndâ àsikèri mì wó, ta gó. ²⁰Káa gó gii co gbí ñò ndâ kàzà tí nó ta sú mbe 'dòkò có mì wó tí mbe bàkà ndâ serè kù ee ta ndi ndâ 'duù tí nó mbe ka mbó

mì kàzà tí nó mí tìro ndú, mbe kù ùlù sùrà wó nó gí. Bìndi àá gii 'vaka ndú sósò'ò tí wu ndú gí tà kàpá wu kpò-kpò-tè-lii mbe kù doo . ²¹Bìndi 'duù tí nó mbe ki tí wó pí jùwádi nó gii ziki sè ndâ 'duù mì ndú ta sizò, sizò tí nó náa yí ziki ta ndú nó gí 'do gbí nje wó; bìndi ndâ nuù 'dáá gí gii zò bà yè tí ndú cee mítí ndâ ku ndú.

Ndoo álifi gbañjé

²⁰Ye mà gii zeke'o, ye gii ñò 'bí basili kù gí 'do gbíri gí to ta i bà njaanga nje gùù tí nó ta ndòng-bù tà wálá nó, gii je kpùrù'vù gínjiri 'bí wó. ²Basili tí nó gii zèè gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo, tí gùlù kpoó tí nó, tí mbe Vò-'duù-tí-nò, delè tí Gba-wàtà nó, bìndi yí gii ẹre yí, tacó wàa yí 'ví dù gbí wú ta ndoo 1,000, ³yí mà gii ẹre kàzà tí nó gí, yí gii te yí gbí gínjiri 'va mí gbí gùù tí nó ta ndòngbù tà wálá nó, bìndi yí gii nè nje gùù rítí gí tàkò wó. Tacó wàa, yí 'ví ee ta ndi ndâ 'duù káká'i lá, yee tí o bà cee ndâ ndoo tí nó 1,000 nó, má kózò gí, à 'ví gii njaanga yí 'do gbí wú ta làmbu o njí'dí.

⁴Ye mà gii zeke'o, ye gii ñò ndâ jàlàmbà, ta ndâ 'duù tí nó náa à bàkà ndú tí ndâ mbe waa có nó kù ki tí ndú pí ndâ jàlàmbà tí nó. Ye delè gii ñò ndâ lilí ndâ 'duù tí nó náa àá táánò saaka miři ndú muu to tí nó tacó bà 'dè yúcó gítí Jézù, delè tacó bà ma có mì Mbíri, mbe biya bà ùlù kàzà tí nó gí, delè mbe biya bà ùlù cè tí wó gí, mbe ka mbó mì wó mí tìro ndú lá, ndú delè ka mítí 'bí ndú lá nó. Ndú 'vala ndi ndú gí, bìndi ndú gii dù tí ndâ kpo-kpò gba ta ndâ Bìndi-Mbíri ta ndoo 1,000.

⁵Nìò a kpédélé bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú. Sè ndâ 'bí ku 'vala ndi ndú lá, yee tí o bà cee ndâ ndoo tí nó 1,000 nó. ⁶Ndâ 'duù ñinó mbe 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú gbí kpédélé o bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú nó, a ndâ mbe tó pá, ndú delè a ndâ tó 'duù, náa wotí bà ziki ndú bà dù tí ku tí nó kèji káká'i nó wálá. Ndú bà dù tí ndâ bu-Mbíri mì Mbíri, ndú bà dù tí ndâ bu-Mbíri mì Bìndi-Mbíri, ndú delè bà dù tí ndâ gba ta ndâ Bìndi-Mbíri ta ndoo 1,000.

Bà co gbí ñò Gba-wàtà

⁷Áà bà njaanga kàzà tí nó 'do gbí zàà á bìndi bà cee ndâ ndoo tí nó 1,000 nó. ⁸Tacó wàa, yí 'ví ya gí bà eendi ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí; yí delè 'ví ya gí bà kili ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, ndâ Gógi ta ndâ Mágógi, go tùmèrè gítí bà tè Mbíri ta gó. ⁹Ndú gii 'vèè cee muu to tí nó gí, ndú gii se bándò bà dù ndâ 'duù mì Mbíri, tí tó gbata mì Mbíri 'dee gí. Káa wu gii ni gítí ndú 'do gbíri, wu tí nó gii miì ndú gí. ¹⁰Káa à gii 'va mbe eendi ndâ 'duù gítí gó ta Mbíri nó mí tà gbolò wu kpò-kpò-tè-lii tí nó náa á 'vaka ndâ kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó nó, ta sú mbe 'dòkò có mì wó, mí tà nó. Ndú bà dù gbí gbolò sé'i kà ta síí gbí wálá dúú bà ya tí .

Ndòngbù bà waa có

¹¹Ye mà gii zeke'o, ye gii ñò gbolò cé-ce jàlàmbà ta 'duù pí , bìndi ye gii ñò ndâ to ta tàrì ta'va 'do kùro

'duù tí nò gí, káa ye gii ñò bàndò tí nó náa ndú ta'va ya gítí nó lá. ¹² Káa ye gii ñò ndâ ku, ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ táangbà 'duù kù ò tìyò kùro jàlàmbà. Áá gii njaanga ndâ 'bí wáràgà, à delè gii njaanga wáràgà mi ndâ 'válá. Bindi à kù gii waa có mítí ndâ ku 'vii ta ndâ ña i tí nó náa ndú táánò kù bàkà muu to tí nó, á go có tí nó náa áá táánò cu mí gbí ndâ wáràgà tí nó nò. ¹³ Ye mà gii zeke'o, ye gii ñò ndâ 'duù ñinó mbe cì mí tà ngo, ta ndâ ku ñinó náa à duu ndú dúú-duu nó, 'vala ndi ndú 'dáá gí, bindi à kù gii waa có mítí ndú 'vii ta ndâ i tí nó náa ndú táánò bàkà si ndú tí wu ndú nò. ¹⁴ Bindi à gii 'vaka ndâ Ku, ta 'Bá mi ndâ ku mí tà gbolò wu kpò-kpò-tè-lii. Gbolò wu tí nó a bà só bà cì ku. ¹⁵ Káa áá táánò má cu ñò 'duù mí gbí wáràgà mi ndâ 'válá lá, à kù 'va yí mí gbí gbolò wu kpò-kpò-tè-lii tí nó.

Ndâ ngú tàrì ta ngú to

21 Ye mà gii zeke'o ye gii ñò ngú to, ta ngú tàrì, tacó ndâ kpédélé to, ta kpédélé tàrì ta'va gí, ngo delè wálá. ² Ye bà-i-nò gii ñò ngú Jèrùzàlémè, tí gbolò gbata tí nó náa à kaa mò ji Mbíri gí nó, kù gí 'do gbíri mi Mbíri go ngú niì mbe zaa gí kù ya gí mí 'dakò mí wó nò. ³ Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà pí jàlàmbà, máa, «Ñò nò, Mbíri gí ta 'bà mí wó gí gbí òkò tí ndâ 'duù gí, yí kèjì gí bà 'vala gbí òkò tí ndâ 'duù, ndâ 'duù bà dù tí ndâ 'duù mí wó, bindi yí bà dù tí Mbíri mi ndú; yí tí Mbíri bà dù ngbé mí ndú ta ndâ 'duù. ⁴ Yí bà dù tí mbe toro ngo-ro 'do tà ro ndâ 'duù; ku káká'i bà dù wálá, ndâ bà tè kò'o, ta bà wa gbí, ta sé'i, káká'i bà dù wálá; tacó ndâ ká i tí nó táánò kùro nó ndii ya gí.»

⁵ Bindi 'duù tí nó mbe ki tí wó pí jàlàmbà nó gii 'dè có ji ye máa, «Ñò ye bàkà ndâ i tí ngú ndú 'dáá gí.» Yí gii 'dè 'bí có ji ye káká'i, máa, «Cu ndâ có tí nó, tacó ndú a ndâ yúco náa 'duù 'ví tee njembí wó á mítí ndú.» ⁶ 'Bí có náa yí gii 'dè ji ye gbí ndò muu ñinó éno máa, «À cee gí! Ye a kpédélé'i; ye delè a ndòngbú i, ye a bà 'bità ndâ i; ye delè a bà yee nje ndâ i. Ye bà cu ngo ji 'duù ñinó ta go ngo tí wó nó 'do bàndò bà 'va ngo 'válá sínò. ⁷ I-nambeè náa ye bà je ji 'duù ñinó mbe kpò nje vò i gí nó a bà dù ye tí Mbíri mi wó, bindi 'duù tí nó bà dù tí 'vii mí ye. ⁸ Káa, à má gítí ndâ 'duù ñinó tí ndâ mbe gúku, mbe biya bà tee njembí ndú mítí Mbíri gí, tí ndâ vóló-vo 'duù, ta ndâ mbe zi ku, ta ndâ vo-vò mbe nò vò ndò, ta ndâ mbe yeè, ta ndâ mbe ùlù ndâ sú mbíri, gii je ndâ mbe 'vére, 'dáá gí, bàndò mí ndú a i gbí gbolò gó wu, ñinó bà dù tí bà só bà cì ndú nò.»

Ngú Jèrùzàlémè

⁹ 'Bí basili gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ basili tí nó táánò vò-nje só mbe vaka ndâ ndòngbú ndâ ña ñi nò'o nó gii tè'é tí ye, máa, «Gí, wàa ye 'ví tubà tí ngú Nii tí nó tí nawú 'Vii-rómbo nó ji wò.» ¹⁰ Basili tí nó bà-i-nò gii te ye ta wotí mi Bèri ya tí gí pí 'bí ñà gú. Bindi yí gii tubà Jèrùzàlémè tí tó gbata mi Mbíri kù gí to 'do gbíri ¹¹ ta ngba Mbíri ngbéze-ngbeze-ngbéze. ¹² Á

gii bí gí tàkò a gbolò ndùgù mbe me ñà ngéé gí yaà ta ndâ njekeji tí muu'bi-nje só, ta ndâ basili kù ù ndâ njekeji ndùgù tí nó; bindi áá gii cu ñò ña ndâ 'vii mí Ìzìrìyèli muu'bi-nje só mítí ndâ njekeji ndùgù tí nó muu'bi-nje só nò gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. ¹³ Ndâ njekeji ndùgù ta'ò mò gí ngbóngbó, ta'ò mò gí gbí'dè, ta'ò mò gí wáá, bindi ta'ò mò gí tàbú. ¹⁴ Á sè tà ndùgù gbata tí nó ta ndâ díi muu'bi-nje só, náa à cu ñò ndâ tú mí 'Vii-rómbo mítí ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

¹⁵ Basili tí nó táánò mbe kù 'dè có ta ye nò zèè mí 'bí wó a i bà 'vii i náa à bàkà 'do tí dà'bi, tacó bà 'vii ta gbí gbata, ta ndâ ndùgù gbata, ta ndâ njekeji ndùgù gbata. ¹⁶ Basili tí nó mà gii 'vii cikii ndùgù, ta còmuu có tà'i, ta tà kpalà gí yaà, yí gii 'de ndú 'dáá 'vii ká 'vii, 1,500 méyili. ¹⁷ Yí mà gii 'vii mí su-sú ndùgù go bà 'vii i mí ndâ 'duù nó, à gii gí a sáá 'bí wó 144. ¹⁸ Á bi su-sú ndùgù gbata tí nó ta 'bí ña duù ta kútí cèkè-cèkè éno, bindi à gii bí ndâ 'bá gbí ta 'bí ña ngbárángà dà'bi náa à kù zeke'o co gbí lu gí. ¹⁹⁻²⁰ Á gii règè bà sè ndùgù gbata tí nó ta ndâ banga tende ña duù muu'bi-nje só. ²¹ Á gii bàkà ndâ i bà nè ndâ njekeji ndùgù tí nó 'dáá gí 'do tí 'bí ña banga ó duù mbe kpóló-kpòlo, gbèe njekeji ta gbèe kpà-duù, gbèe njekeji ta gbèe kpà-duù. Bindi à gii bàkà ndâ kpokèji tí nó mbe co gbí u gbata nó 'dáá gí ta cèe dà'bi náa à kù zeke'o lu gbí gí.

²² Ye ñò 'bá-Mbíri gbí gbata tí nó lá, tacó ndâ Mbe tí ndoo tí Mbíri mbe bàkà ndâ i 'dáá gí, ta 'Vii-rómbo, a ndâ 'bá-Mbíri kà. ²³ Nèté mí ndâ 'duù gbí gbata tí nó ta ngba ri wálá, nèté mí ndú delè ta ngba pí wálá, tacó Mbíri kù tòngbaà kà, bindi 'Vii-rómbo a kùpò bà tù wu mí ndâ 'duù kà. ²⁴ Gbata tí nó bà tòngbaà ji ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, bindi ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó bà ya gí bà tubà ndâ i ma mí ndú mí gbí. ²⁵ Ndâ njekeji ndùgù gbata tí nó bà dù ká nga-ngàa ta ri 'dáá gí, o delè jé gí bà bèè ká wálá. ²⁶ Ndâ 'duù muu to tí nó bà ya ta ndâ kpo-kpò i mí ndú gí kà. ²⁷ 'Bí i ñinó náa yí me cèe i lá nó gí bà dí ká wálá, 'duù ñinó mbe kù bàkà ndâ i-nò, delè tí mbe kù 'dè 'vére nó, delè bà 'dò kò wó mí ká wálá. Á káa ndâ 'duù ñinó náa à cu ñò ndú mí gbí wáràgà 'válá mí 'Vii-rómbo gí nó ká bà ri gí gbí gbata tí nó.

22 Bindi basili tí nó gii tubà pù ngo 'válá ta ngo gbí ngbárángà'i ta ña wálá kù 'va 'do pí ndâ jàlàmbà mí Mbíri, ta jàlàmbà mí 'Vii-rómbo, ² kù ì ngèlè co gbí u gbolò kpokèji gbí gbata; ndâ mù-'válá sósò'ò gii kù mí tì ngo tí nó, gbaànjé tito kè'bí, gbaànjé kè'bí. Á gbí gbèe mù a ndâ ndo mù muu'bi-nje só; gbèe mù kù ri a ndo mù gbaànjé gbí pí. Ndâ kpà mí ndâ mù tí nó a yeè tacó tí ndâ ña ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí. ³ 'Duù ñinó náa Mbíri ñà ñà mítí wó gí nó bà dù gbí gbata tí nó gbaànjé wálá, à káa ndâ jàlàmbà mí Mbíri, ta jàlàmbà mí 'Vii-rómbo, ta ndâ bòò mí Mbíri ká bà dù kù ùlù yí kà. ⁴ Ndâ bòò mí Mbíri nò bà ñò gbíro wó, bindi áá bà cu ñò wó mí tìro ndú. ⁵ O bà bèè gbí gbata tí nó káká'i wálá; nèté mí ndâ 'duù kà bà dù ta ngba wu nje kùpò wálá, nèté mí ndú delè bà dù ta ngba ri wálá, tacó Mbe tí ndoo tí Mbíri bà dù tí ngba'o mí ndú,

bìndi ndú bà dù tí ndâ gba mbe kù zogo to tí nó dúú bà ya tí .

Bà gí Jézù

⁶ Basìlì tí nò bà-i-nò gíi 'dè có ji ye éno máa, «Ndâ có tí nó a ndâ yúco ta kponje gítí ndú wálá, náa Mbe tí ndoo tí Mbíri tí mbe kù je Bèri ji ndâ mbe ma có mì wó tuu ta basìlì mì wó, gí bà túbà ndâ i tí nó kpónó-kpónó kèjì gí bà bàkà tí nó ji ndâ bòò mì wó, ⁷ máa, «Wélégí, yo koṛo muu yo, máa, ye kpónó-kpónó kèjì nò.» 'Duù ñinó mbe kpolo tí ndâ có mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri náa à cu mí gbí wáràgà tí nó nó a mbe tó pá.»

⁸ Ye tí Jòvànì a 'duù ñinó mbe 'di ndâ có tí nó gí, ye delè ñò ndâ i tí nó gí. Ye mà gíi 'di ndâ có tí nó 'dáá gí, ye delè mà gíi ñò ndâ i tí nó 'dáá gí gí, ye gíi kucuku muungbó ye mí kùro basìlì tí nó mbe túbà ndâ i tí nó ji ye nò, wàa ye 'ví ùlù yí, ⁹ káa yí gíi 'dè có ji ye máa, «Bàkà i tí nó lálá! Ye ngbá ká a bòò mì Mbíri go yo ta ndâ ná'vindí lo tí nó mbe kù ma có mì Mbíri, ta ndâ 'duù ñinó 'dáá gí mbe kù kpolo tí ndâ có tí nó náa wò cu mí gbí wáràgà tí nó, nò. À ùlù Mbíri.»

¹⁰ Basìlì tí nó gíi 'dè có ji ye káká'i máa, «Nè ndâ có mì Mbíri náa à cu mí gbí wáràgà tí nó nó mí gbí kùrú lá, tacó o dooko gí. ¹¹ Si mbe bàkà wò i 'ví ya gí kùro ta bà bàkà wò i; si zu 'duù 'ví ya gí kùro ta bà dù tí zu 'duù; 'duù ñinó jáá kùro Mbíri nó 'ví ya gí kùro ta bà dù tí 'duù jáá kùro Mbíri; wàa tó 'duù 'ví ya gí kùro ta bà tí tó 'duù kùro Mbíri.»

¹² «Yo kpolo tí nó máa ye kèjì kpónó-kpónó; ye kèjì ta mboo tàkò ndâ nètè mì yo go ñinó náa a tí nó ji yo.

¹³ Ye a kpédélé i, ye delè a ndòngbú i; ye a kùro tèmè, káa ye delè a ndòngbú tèmè; ye a bà 'bità i, káa ye delè a bà yee nje i.»

¹⁴ Ndâ mbe caka ndâ bongo mì ndú ngbáràngà'i a ndâ mbe tó pá, tacó éno, àá mì ndú a yúco tacó bà zò ndo mù tí nó mbe kù je 'válá ji ndâ 'duù nò, delè tacó tacó wàa ndú 'ví 'de ta kpokèjì bà rì gí gbí gbata co tí nje kèjì ndùgù. ¹⁵ À kù dù á sè á kapí ndùgù a ndâ vóló-volo 'duù, ta ndâ mbe yeè, ta ndâ mbe nò vò ndò, ta ndâ mbe zi ku, ta ndâ mbe ùlù ndâ sù mbíri, gíi je ndâ 'duù ñinó 'dáá gí ta go bà bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii ro 'bá lá tí ndú nò.

¹⁶ «Ye tí Jézù tuu basìlì mì ye ta yúco tí nó ji yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ ye. Ye a 'vii-gù Dàvidè tí gbolò gba, ye delè a dōngú mbe tōngbaà ta nje yé.»

¹⁷ Ndâ Bèri ta ngú Nii kù tè'é tí máa, «Gí .» Káa 'duù ñinó mbe 'di có tí delè 'ví tè'é Jézù, «Gí !» Wàa 'duù ñinó ta go ngo tí wó nó delè 'ví gí , si 'duù ñinó ta go bà njù ngo tí wó nó 'ví njù ngo tí nó mbe kù je 'válá nó sínò.

Bà gbo nje có

¹⁸ Ye kù ci yo tí ndâ 'duù tí nó mbe 'di ndâ có mì Mbíri náa à cu mí gbí wáràgà tí nó nó, máa, 'duù má suu kò mítí 'bí có tí nó, Mbíri bà suu kò mítí ndâ ñi nò o tí nó náa à 'dè có gítí ndú gbí wáràgà tí nó nó mítí 'duù tí nó, ¹⁹ káa 'duù má ne tí 'bí có gbí wáràgà có mì Mbíri nó, Mbíri bà si 'duù tí nó 'ví zò ndo mù tí nó mbe kù je 'válá ji ndâ 'duù náa à 'dè có gítí gbí wáràgà tí nó nó, wálá, Mbíri delè bà si 'duù tí nó 'ví ya gí gbí gbata mì wó tí Mbíri náa à 'dè có gítí gbí wáràgà tí nó nó, wálá.

²⁰ 'Duù tí nó tí mbe kù 'dè yúco gítí ndâ i tí nó nó kù 'dè có máa, «Ye kèjì kpónó-kpónó ta kponje gítí wálá.» Go-i-tí-nò! Gí , Mbe tí ye Jézù!

²¹ Ye kù 'deke tí ye máa, Mbe tí ndoo Jézù 'ví bàkà nambeè ji yo 'dáá gí.